Jaarstukken 2020

Inhoudsopgave

Voorwoord **5**

Algemeen **7**

Samenvatting **13**

Deel 1 Jaarverslag **23**

Programma's **23**

Bewoners en Bestuur 23
Stedelijke Ontwikkeling 45
Duurzaamheid 93
Bereikbaarheid 107
Openbare Ruimte en Groen 133
Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen 165
Werk en Inkomen 173
Onderwijs 195
Volksgezondheid 221
Ondersteuning op maat 241
Veiligheid 273
Cultuur 285
Samenleven en Sport 297
Utrechts Vastgoed 323
Algemene middelen 333
Overhead 337
Vennootschapsbelasting 341

Paragrafen **343**

Weerbaarheid en Wendbaarheid 343
Weerstandsvermogen en risicobeheersing 351
Investeringen en onderhoud kapitaalgoederen 357
Financiering 377
Bedrijfsvoering 387
Verbonden Partijen 401
Grondbeleid 453
Lokale heffingen 457
Corona 472

Deel 2 Jaarrekening **477**

Jaarrekening **479**

Baten en lasten **481**

Overzicht baten en lasten 482
Toelichting baten en lasten 485

Balans **515**

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 518
Toelichting op de balans 524
Gebeurtenissen na balansdatum 545
Niet uit de balans blijkende verplichtingen en rechten 546
Reserves 551
Voorzieningen 596
Borgstellingen 603
Begrotingsrechtmatigheid 607
Herleiding EMU-saldo uit balans 612
Kasstroomoverzicht 613
Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen 615

Bijlagen 637

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant 637
Externe subsidieprogramma's 638
Investeringen 644
Subsidies 645
Subsidieverantwoording per doelstelling en ontvanger 669
Subsidieverantwoording per ontvanger 705
Uitvoering raadsbesluiten over rekenkameronderzoeken 732
Verklarende woordenlijst 750

Colofon

Jaarstukken 2020

Uitgave
Gemeente Utrecht

Repro
Office Centre

Fotografie
Andrea van den Haselkamp

Informatie
Gemeente Utrecht
Bedrijfsvoerings- en strategienetwerk
Afdeling FIJ
Postbus 16200
3500 CE Utrecht
www.utrecht.nl/verantwoording
finutrecht@utrecht.nl

Voorwoord

Raadvoorstel 2021 nummer 64

Utrecht, 28 mei 2021

Hierbij bieden wij u de Jaarstukken 2020 aan. In deze jaarstukken leggen wij verantwoording af aan de gemeenteraad over de gemeentelijke inspanningen, behaalde resultaten en de besteding van middelen in 2020.
We laten zien wat we hebben bereikt, wat we daarvoor hebben gedaan en wat dat heeft gekost, met een korte analyse van de eventuele afwijkingen op hoofdlijnen ten opzichte van wat we ons bij begroting hebben voorgenomen. In de samenvatting van de jaarstukken en in de bewonerssamenvatting nemen we ook een aantal verbeterpunten naar de toekomst mee.
Na de verantwoording per programma volgen de paragrafen zoals wij verplicht zijn op te nemen in onze begroting en jaarstukken.
Na het jaarverslag vindt u de jaarrekening, het huishoudboekje van de gemeente met een overzicht van de baten en lasten en de balans met een uitgebreide toelichting daarop, waaronder een overzicht van de reserves en voorzieningen. In de bijlagen bij de jaarstukken vindt u onder andere informatie over verstrekte subsidies en investeringen.

Op de website www.utrecht.nl/jaarstukken zijn per programma op onderdelen meer details zichtbaar.

Naar aanleiding van uw moties ten aanzien van de jaarstukken lichten wij graag toe hoe deze zijn verwerkt in deze jaarstukken.
Het jaar 2020 is als gevolg van Corona een zeer uitzonderlijk jaar geweest. Er is daardoor veel aandacht uitgegaan aan het omgaan met de coronacrisis. Hierdoor heeft het college niet alle andere stappen kunnen zetten die ze ambieert. In dit licht moet ook de voortgang van onderstaande moties worden gezien:

- Met motie 101 “goed verantwoorden begint met goede indicatoren” heeft u verzocht een analyse te geven van de oorzaken wanneer een prestatie- of effectdoelstelling niet is gehaald. Hier is zoveel mogelijk invulling aangegeven, en in het verbetertraject van de P&C cyclus zal bezien worden waar verdere verbetering van de analyse nodig of mogelijk is.
- Met motie 102 vraagt u ons om met de accountant te komen tot een voorstel om de jaarstukken anders vorm te geven om de leesbaarheid te vergroten. Mede omdat de jaarstukken een verantwoording zijn over de programmabegroting en het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) voorschrijft dat de opzet van de jaarstukken volgend is aan de opzet van de begroting, komt de invulling hiervan nog niet tot uitdrukking in de Jaarstukken 2020.
  De programmabegroting 2021 was het beoogde moment om hier concrete stappen in te maken. Gezien de ontwikkelingen als gevolg van Corona is onze aandacht in 2020 vooral uitgaan naar een intensivering van het begrotingsproces waarin het zwaartepunt heeft gelegen in de inhoudelijke afwegingen bij de vaststelling van de begroting.
  Met de start van een nieuwe raadsperiode is er een logisch moment om veranderingen in de begrotingscyclus door te voeren. Daarom willen we het jaar 2021 gebruiken om aanwezige kennis op te halen over de ervaren knelpunten en ideeën die zorgen dat de P&C cyclus beter aansluit op de maatschappelijke dynamiek. Aan de hand van deze analyse zullen met adviezen komen voor veranderingen in de raadsperiode 2022-2026.

De secretaris,
Gabrielle G.H.M. Haanen

De burgemeester,
Sharon A.M. Dijksma

Algemeen

Samenstelling gemeenteraad

Zetelverdeling:
12 GroenLinks
10 D66
6 VVD
3 PvdA
2 CDA
2 Partij voor de dieren
2 DENK
2 ChristenUnie
2 Student & Starter
2 SP
1 PVV
1 Stadsbelang

Samenstelling college van B en W

Burgemeester Sharon Dijksma
Portefeuille: Openbare Orde en Veiligheid, Handhaving, Ombudszaken en Burgerzaken
Wethouder Lot van Hooijdonk (Eerste locoburgemeester) (GroenLinks)
Portefeuille: Energie, Mobiliteit, Groen, Dierenwelzijn
Wijkwethouder: Zuid en West
Wethouder Klaas Verschure (D66)
Portefeuille: Ruimtelijke ontwikkeling, Leidsche Rijn, Economische zaken, Circulaire economie en Middelbaar beroepsonderwijs,
Wijkwethouder: Noordwest
Wethouder Maarten van Ooijen (ChristenUnie)
Portefeuille: Maatschappelijke ondersteuning, Welzijn, Asiel en integratie en Sport
Wijkwethouder: Vleuten-De Meern
Wethouder Kees Diepeveen (GroenLinks)
Portefeuille: Wonen, Merwedekanaalzone, Grondzaken, Openbare Ruimte, Samen voor Overvecht, Markten en havens
Wijkwethouder: Overvecht
Wethouder Anke Klein (D66)
Financiën, Cultuur, Onderwijs, Wijkgericht werken & participatie en Erfgoed
Wijkwethouder: Oost en Binnenstad
Wethouder Linda Voortman (GroenLinks)
Portefeuille: Werk en Inkomen, Diversiteit, Publieksdienstverlening, Personeel en organisatie
Wijkwethouder: Zuidwest en Noordoost
Wethouder Eelco Eerenberg (D66)
Portefeuille: Volksgezondheid, Milieu en emissieloos vervoer, Jeugd en Jeugdzorg, Stationsgebied, en Vastgoed
Wijkwethouder: Leidsche Rijn
Gemeentesecretaris Gabrielle Haanen (gemeentesecretaris)
Adviseur college van B en W en Algemeen directeur ambtelijke organisatie.

Gemeente Utrecht

Organisatiestructuur

Concernmanager Strategie en Public Affairs: Sanne van den Broek
Concernmanager Informatie & Proces: Mariëlle van der Zanden
Concernmanager Mens en Organisatie: Klaske de Jonge
Concernmanager Financiën, Inkoop en Juridische Zaken: Edwin Westphal
Concernmanager Marketing en Communicatie: Hanneke de Korte
Concernmanager Control: Katie Zwetsloot

Directieraad
- Algemeen Directeur, Gabrielle Haanen
- Themadirecteur Gezond Stedelijk Leven voor Iedereen, Peter Steijn
- Themadirecteur Gezond Stedelijk Leven voor Iedereen, *vacature*
- Themadirecteur Bedrijfsvoering, Evert Peereboom

BSN	Bedrijfsvoerings- en Strategienetwerk
BO	Bestuursondersteuning
CM	Concernmanager
GS/AD	Gemeentesecretaris/Algemeen directeur
MO	Maatschappelijke Ontwikkeling
OOR	Ontwikkelorganisatie Ruimte
PBZ	Publiekszaken
RO	Raadsorganen
SB	Stadsbedrijven
VGU	Vastgoedorganisatie Utrecht
VG	Volksgezondheid
OOV	Openbare Orde en Veiligheid
VTH	Vergunningen, Toezicht en Handhaving
W&I	Werk en Inkomen

- Bestuursondersteuning, Strategie en Bedrijfsvoering
- Uitvoeringsorganisatie
- Ontwikkelorganisatie
- Griffie en Rekenkamer

Kerncijfers gemeente Utrecht

Per einde kalenderjaar	2018	2019	2020
Sociale structuur			
Aantal inwoners	352.941	357.719	359.355
waarvan percentage 0-29 jaar	44	44	43
waarvan percentage 30-64 jaar	45	46	46
waarvan percentage 65+ jaar	10	10	11
Werkzame personen SBI 2008 [#1]	262.536	273.626	281.075
Fysieke structuur			
Oppervlakte land in hectare	9.406	9.406	9.406
Bevolking per vierkante kilometer land	3.752	3.803	3.820
Woningen per vierkante kilometer land	1.636	1.666	1.691
Aantal woningen[#2]	153.845	156.678	159.042
waarvan % koopwoningen[#3]	46,6	46,1	44,9
Gemiddelde woningbezetting (= bevolking in woningen / bewoonde woningen)[#4]	2,4	2,4	2,3
Financiële structuur (bedragen zijn in miljoenen euro's)			
Rekening			
Totaal lasten	1.416	1.450	1.463
Algemene Uitkering Gemeentefonds	688	745	814
Totaal reserves	601	580	622
Totaal voorzieningen[#5]	87	77	78

[1] Bron: Provinciaal Arbeidsplaatsen Register (PAR) met de stand per 1 april. Voor werkzame personen zijn de definities van de Standaard Bedrijfsindeling (SBI) 2008 (inclusief vrije beroepen) van toepassing. Cijfers van voorgaande jaren worden jaarlijks bijgesteld.

[2] Bron: Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG).

[3] Bron: BghU en BAG. In de eigendomgegevens van eind 2020 is 44,9% koopwoning en 53,6% huurwoning; van de overige 1,5% is de eigendomssituatie onbekend.

[4] Bron: BAG en BRP. Het cijfer geeft de gemiddelde woningbezetting van bewoonde woningen en wooneenheden die onder de woningtelling vallen.

[5] Bron: Voorzieningen passivazijde.

Leeswijzer

Inleiding

Met de jaarstukken legt het college van Burgemeester en Wethouders verantwoording af aan de gemeenteraad over het gevoerde beleid. Wij laten zien wat we in 2020 hebben bereikt, wat we daarvoor hebben gedaan en wat dat heeft gekost.
De Jaarstukken 2020 bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. Bij het maken van de jaarstukken volgen wij de instructie van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten en de financiële verordeningen.

Via de menu's bovenaan deze website komt u bij de volgende informatie:

Algemeen: Hier vindt u, naast algemene informatie over de gemeente Utrecht en de stad, een samenvatting van het jaarverslag.

Jaarverslag: Deze is opgebouwd uit programma's en paragrafen.
1. Programma's:
De programma's beschrijven het werkveld van de gemeente. U vindt hier per programma antwoorden op de vragen:

- Wat hebben we bereikt?
- Wat hebben we daarvoor gedaan?
- Wat heeft dat gekost?

Bovenstaande vragen komen overeen met die in de begroting. Zo kunnen gemeenteraad en inwoners nagaan in hoeverre voorgenomen activiteiten zin uitgevoerd en doelen zijn bereikt.
2. Paragrafen:
De paragrafen zijn een verplicht onderdeel van het jaarverslag. De onderwerpen in dit menu geven inzicht in de financiële positie van de gemeente, beheersmatige zaken en risico's.

Jaarrekening: Dit is de financiële verantwoording, of het huishoudboekje van de gemeente Utrecht. In de onderwerpen in dit menu vindt u de cijfers en een uitgebreide onderbouwing en toelichting op hoe de gemeente er financieel voor staat.

Cijfernotatie

Er zijn diverse manieren om cijfers te noteren in financieel georiënteerde stukken. Hier is er voor gekozen om een notatie te gebruiken die voor mensen zonder financiële achtergrond zo logisch mogelijk is.

Baten en lasten, toevoegingen en onttrekkingen worden allemaal gepresenteerd als positieve bedragen. In een saldo-kolom krijgt een nadeel een negatieve notatie met een min (minus) en een voordeel krijgt een positieve notatie. In de kolom resultaat komt een positief bedrag ten gunste van de algemene reserve, en een negatief bedrag ten laste van de algemene reserve. Bij de 3e W tabellen van de Programma's, is er ook nog een kolom 'verschil actueel en realisatie'. Hier betekent een positief verschil (voordeel) dat er minder lasten waren of meer baten dan verwacht. Omgekeerd betekent een negatief verschil (nadeel) dat er meer lasten waren of minder baten dan verwacht.

Afrondingen

De cijfers die in deze jaarstukken zijn verwerkt komen direct uit de boekhouding van de gemeente. Daar staan de getallen genoteerd tot op 2 cijfers achter de komma. Voor de leesbaarheid worden de cijfers in de jaarstukken afgerond op 1.000-tallen. Ter voorkoming van fouten daarbij worden deze afrondingen gedaan in het programma Exel en worden de uitkomsten gebruikt voor publicatie. Hierdoor kan het voorkomen dat als een tabel nageteld wordt, er minimale verschillen zijn (1 of 2 cijfers).

Geen mutaties: geen gegevens opgenomen

Bij de 3e W tabellen in van de Programma's, wordt een onderscheid gemaakt naar onder andere baten en lasten. Soms is op een bepaalde subdoelstelling op bepaalde regels geen mutatie geweest in 2019 en 2020. Om te voorkomen dat er in die regel dan alleen nullen genoteerd moeten worden, wordt die regel dan in zijn geheel weg gelaten.

Inwonersenquête

Op meerdere plaatsen op de Website wordt verwezen naar de inwonersenquête. Daarom hebben wij hier een link opgenomen naar de Website 'De Utrecht Monitor'**.** Dit is een website van IB Onderzoek die we jaarlijks in mei updaten met de nieuwste cijfers en ontwikkelingen in de stad.

Een belangrijke bron voor de Utrecht Monitor is de **Inwonersenquête**. Dit is een uitgebreide vragenlijst die we jaarlijks bij duizenden inwoners afnemen. Op bovenstaande site staat halverwege wat beknopte informatie over de Inwonersenquête. De Inwonersenquête wordt onder meer gebruikt als input voor indicatoren in de begrotingscyclus. Op de pagina van IB Onderzoek over de Inwonersenquête is toegelicht waar we de resultaten van de Inwonersenquête nog meer voor gebruiken.

Samenvatting

Introductie

Corona trok in 2020 een zware wissel op de stad. Overal was de invloed van het virus merkbaar. Ons reisgedrag veranderde. Participeren werd moeilijker. De maatschappelijke onrust nam toe. Veel instellingen en organisaties sloten noodgedwongen hun deuren, van sportclubs tot theaters, van restaurants tot scholen. Utrecht stond op talloze manieren onder druk. Dat alles had uiteraard enorme gevolgen voor de uitvoering van gemeentelijke programma's. Maar binnen de mogelijkheden deden we wat we konden. We ondersteunden initiatieven die de gevolgen van corona verzachtten en maakten zelf steunprogramma's om gedupeerden tegemoet te komen. We pasten onze dienstverlening aan, hielden webinars en gingen (beeld)bellen. We zochten vaker dan ooit de samenwerking met partners. We gaven steun, maar we kregen ook steun, onder meer van de provincie en het Rijk. In bijgaande samenvatting hebben we de invloed van corona niet steeds genoemd, maar die heeft dus wel voortdurend een rol gespeeld. Het is goed om dat tijdens het lezen in het achterhoofd te houden en te weten dat, ondanks alles, het 'gewone werk' ook doorging.

Financiële positie

Ieder jaar bij de jaarrekening kijken we terug op onze financiën en beoordelen we ons financiële beleid. In de jaarstukken 2020 leest u hoe we met onze middelen zijn omgegaan; wat we hebben bereikt, wat we daarvoor hebben gedaan en wat dat heeft gekost en wat dat betekent voor onze financiële positie.

Corona

Het jaar 2020 stond in alle opzichten in het teken van de coronapandemie. Een analyse op de cijfers is voor 2020 daardoor uitgebreider dan andere jaren. Ook waren extra en uitgebreidere controles nodig, bijvoorbeeld door nieuwe regelingen zoals de TOZO-regeling.

De coronapandemie heeft grote gevolgen gehad voor de uitvoering van projecten en werkzaamheden. Diverse projecten en werkzaamheden hebben in 2020 vertraging opgelopen. Dit betreft onder andere vertraging in de sanering van bodemverontreiniging, vertraging in de besteding van de investeringsimpuls RSU en projecten op het gebied van bereikbaarheid en luchtkwaliteit. Deze worden later uitgevoerd of afgerond dan gepland. Mede hierdoor zijn verschillen ontstaan in de werkelijk gemaakte kosten in 2020 ten opzichte van de begroting 2020.
Omdat hier dus veelal sprake is van vertraging van diverse projecten en plannen hebben we dat geld weliswaar niet uitgegeven in 2020 maar uiteraard nog wel nodig voor deze projecten. Daarom worden bij het voorstel van Resultaatbestemming 2020 deze bedragen weer gereserveerd voor deze projecten.
Anderzijds zijn er juist extra kosten gemaakt zoals extra inzet in de zorg en extra opvang voor dak- en thuislozen en hebben wij minder eigen inkomsten ontvangen bijvoorbeeld voor parkeren en toeristenbelasting. Vanuit het Rijk hebben wij hiervoor wel extra geld ontvangen.
We hebben in 2020 de gemeenteraad frequent geïnformeerd (onder meer bij de bestuursrapportages) over de gevolgen van de corona-uitbraak. Ook over de maatregelen die wij in reactie daarop hebben genomen, met als doel de gevolgen van de crisis zo veel mogelijk te beperken, perspectief te bieden en herstel te bevorderen. Wij hebben de werkelijke gevolgen van de corona-uitbraak in deze jaarstukken verwerkt bij de verantwoording van het gevoerde beleid bij het betreffende programma.
In 2020 hebben wij hiervoor vanuit het Rijk 25 miljoen euro compensatie ontvangen vanuit het gemeentefonds. Per saldo hebben wij in 2020 10,8 miljoen euro meer coronakosten gemaakt en minder opbrengsten ontvangen dan dat we ontvangen hebben vanuit het Rijk. Dit ligt in de lijn met hetgeen we vermeld hebben bij de tweede bestuursrapportage 2020.
In de paragraaf Corona is een totaaloverzicht van al deze onvermijdelijke kosten en (gemiste) opbrengsten over 2020 weergegeven.

Resultaat
Veel activiteiten en de resultaten zijn in 2020 beïnvloed door de bijzondere omstandigheden.
Per saldo sluiten we het jaar met een positief resultaat van 56,8 miljoen euro (het 'genormaliseerd resultaat'). Voor 40,8 miljoen euro stellen we bij de resultaatbestemming voor deze via de algemene dekkingsreserve over te hevelen naar 2021. Het vrij te bestemmen resultaat dat meegenomen kan worden bij de actualisatie van het financieel beeld komt daarmee uit op 16 miljoen euro.
Daarnaast hebben we in samenspraak met de accountant een stelselwijziging doorgevoerd over de verantwoording van de grondexploitatie Leidsche Rijn. Dit heeft consequenties voor het boekhoudkundige resultaat over 2020, dat na deze wijziging uitkomt op 200,3 miljoen euro. Deze stelselwijziging wordt hierna verder toegelicht.
Door dit positieve resultaat over 2020 lijkt de financiële positie goed te zijn. Echter het nettoresultaat (na dekkings- en bestedingsvoorstellen) blijft beperkt tot 16 miljoen euro. Ook kunnen de gevolgen van de coronacrisis ertoe leiden dat de financiële positie verslechterd in de nabije toekomst. We zullen onder andere meer beroep moeten gaan doen op onze reserves.
In de Voorjaarsnota 2021 wordt verder ingegaan op de actuele en verwachte toekomstige financiële ontwikkelingen.

Stelselwijziging grondexploitatie Leidsche Rijn
De omvang en methodiek van de stelselwijziging met betrekking tot Leidsche Rijn is in het najaar 2020 in de Adviescommissie Controle en Financiën besproken en lichten wij hier nader toe.
De accountant heeft bij de jaarrekening 2019 een verklaring met beperking afgegeven. Dit had betrekking op de waardering van de grondexploitatie Leidsche Rijn.
Deze gebiedsontwikkeling heeft nog een doorlooptijd van (minimaal) 20 jaar. Door deze nog lange doorlooptijd zijn diverse projectdelen logischerwijs nog onvoldoende stedenbouwkundig uitgewerkt. Hierdoor kunnen de nog te realiseren kosten en opbrengsten van deze gebieden alleen gebaseerd worden op globale aannames voor te realiseren ambities binnen het plan. In een aantal gevallen is de uiteindelijke hoogte van het benodigde budget ook nog afhankelijk van raadsbesluiten. Voor de accountant is dit onvoldoende om een objectief oordeel te kunnen geven over de betrouwbaarheid van deze geraamde kosten en opbrengsten.
Na afstemming met de accountant is gekomen tot aanpassing van de verwerking van deze toekomstige zogenoemd "robuuste posten", waarmee de beperking in de accountantsverklaring op deze posten kan vervallen. Het betreft dus vooral investeringsplannen die voor de toekomst wél noodzakelijk zijn voor Leidsche Rijn, maar nu buiten deze grondexploitatie worden gelaten. Te denken valt bijvoorbeeld aan investeringen op het gebied van archeologie, bodemsanering, verwerving van percelen nodig voor woningbouw, sloopkosten van opstallen en bijdragen aan parkeeroplossingen in het gebied.
Zodra deze plannen gedurende de looptijd meer concreet onderbouwd zijn, wordt de inzet van deze budgetten voor Leidsche Rijn expliciet aan de raad voorgelegd: tot dat moment zijn de ramingen onderdeel van de reserve grondexploitaties gelabeld aan de grondexploitatie Leidsche Rijn.
Daarnaast blijven deze ramingen wel onderdeel uitmaken van het MPR waarmee de raad zicht en grip houdt over het totaal aan ramingen binnen de grondexploitatie Leidsche Rijn;
Concreet betekent dit dat door deze stelselwijziging bij de jaarrekening 2020 een bedrag van 143,6 miljoen euro ten gunste van het rekeningresultaat wordt gebracht. Bij de bestedings- en dekkingsvoorstellen wordt dit bedrag toegevoegd aan de reserve grondexploitaties.
Het genormaliseerde resultaat wijzigt hiermee dus feitelijk niet, de methodiek geeft meer transparantie en de mogelijkheid tot expliciete besluitvorming door de raad bij besteding van deze budgetten vanuit van de reserve grondexploitaties ten behoeve van Leidsche Rijn.

Genormaliseerd resultaat (exclusief stelselwijziging Leidsche Rijn)
De stelselwijziging Leidsche Rijn heeft een grote impact op de hoogte van het resultaat. Naast deze correctie is er nog een zogenoemd genormaliseerd resultaat. Dit bedrag ter hoogte van 56,8 miljoen euro kent een aantal grote posten.
Een substantieel deel van dit resultaat komt voort uit resultaten uit grondexploitaties. Dit betreft onder meer de tussentijdse winstnemingen op grondexploitatie Leidsche Rijn en een lagere verliesvoorziening voor het Stationsgebied.
Deze resultaten worden gedurende het jaar niet begroot, maar komen ten gunste/laste van het resultaat. Hierdoor is een forse -positieve- afwijking van de realisatie ten opzichte van de begroting ontstaan. De resultaten van de grondexploitaties worden in overeenstemming met voorgaande jaren bij de bestedings- en dekkingsvoorstellen toegevoegd aan de reserve grondexploitaties.

Een ander voordeel betreft de hogere gerealiseerde opbrengsten bouwleges. In oktober 2020 is een nieuwe rekentool beschikbaar gekomen voor de berekening van de stikstofbijdrage in bouwprojecten. Hierdoor konden de vergunningaanvragen van een aantal grote bouwprojecten worden afgerond.
In het najaar 2020 hebben wij meer rijksmiddelen voor de gebundelde uitkering (BUIG) ontvangen dan we hadden begroot. Ook hebben we BTW teruggekregen voor gemaakte kosten op het gebied van re-integratie over de jaren 2015 tot en met 2019.

We proberen zo goed mogelijk te sturen op de planning van projecten. Zeker in het jaar 2020 was dat door Corona nog eens een extra uitdaging. Omdat er door onvoorziene omstandigheden altijd sprake zal zijn van vertraging van projecten hebben we ervoor gekozen vanaf de begroting 2021 met een afslagpercentage te werken. Daarmee is de verwachting dat de financiële afwijking in de toekomst kleiner wordt.

Een meer gedetailleerde toelichting over de baten en lasten per programma is te vinden bij de Jaarrekening, onderdeel baten en lasten.

Het overzicht van de baten en lasten per programma er als volgt uit:

x€ 1.000

Programma	Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Bijdrage algemene middelen	Totaalsaldo van baten en lasten	Toevoe-ging reserves	Onttrek-king reserves	Resultaat
Bewoners en Bestuur	5.959	43.005	-37.046	34.399	-2.647	732	2.995	-384
Stedelijke ontwikkeling	93.507	33.077	204.018	-69.729	134.290	12.118	57.266	35.850
Stedelijke ontwikkeling, systeemwijziging Grex Leidsche Rijn	143.588							143.588
Duurzaamheid	1.431	15.541	-14.110	14.632	522	6.746	9.411	3.187
Bereikbaarheid	47.806	55.836	-8.030	5.662	-2.368	16.674	14.561	-4.481
Openbare ruimte en groen	104.294	166.161	-61.867	58.459	-3.408	0	2.061	-1.347
Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen	612	18.097	-17.484	19.901	2.416	3.000	942	358
Werk en Inkomen	222.262	299.362	-77.101	89.194	12.094	0	1.559	13.653
Onderwijs	15.120	99.795	-84.675	79.504	-5.171	7.800	12.258	-713
Ondersteuning op maat	7.215	322.236	-315.022	300.239	-14.782	0	6.954	-7.828
Volksgezondheid	3.266	28.115	-24.849	24.145	-703	0	122	-582
Veiligheid	1.462	53.405	-51.944	51.949	5	0	210	215
Cultuur	61	54.440	-54.379	51.707	-2.671	402	297	-2.777
Samenleven en Sport	15.158	80.175	-65.017	39.245	-25.772	115	25.577	-309
Utrechts Vastgoed	23.183	14.382	8.801	-10.014	-1.213	3.326	3.140	-1.399
Algemene middelen	931.697	3.305	928.392	-856.544	71.848	142.320	94.620	24.147
Overhead	6.293	175.606	-169.313	167.000	-2.313	2.860	4.332	-841
Vennootschapsbelasting	0	250	-250	250	0	0	0	0
Totaal	**1.622.914**	**1.462.788**	**160.126**	**0**	**160.126**	**196.093**	**236.305**	**200.337**

Utrecht, plek voor iedereen

Bereikbaarheid

In 2020 hebben we op het vlak van mobiliteit belangrijke stappen gezet in het versterken van Utrecht als stad met gezond stedelijk leven voor iedereen.
Zo zijn het afgelopen jaar de fiets-/voetgangerstunnel onder de Dichtersbaan en het laatste deel van de Oosterspoorbaan in gebruik genomen en hebben we de Voorstraat en Wittevrouwenstraat heringericht. Daarnaast hebben we de deelhub Grifthoek, parkeergarage Berlijnplein en fietsenstalling op de Neude geopend en nieuwe, slimme verkeersregelingsinstallaties in gebruik genomen.
Na draagvlakmetingen is op verschillende plekken in de stad betaald parkeren ingevoerd. Voor het verbeteren van de verkeersveiligheid hebben we meerdere straten heringericht tot 30-kilometerzones en veilige oversteken aangelegd.
We hebben meer ruimte gegeven aan fietsen, lopen en openbaar vervoer omdat die 'bewegingsvormen' gezond en milieuvriendelijk zijn. Maar ook omdat de stad hard groeit, wat betekent dat we efficiënt met de ruimte om moeten gaan. Om die reden hebben we ook het Mobiliteitsplan 2040 en de eerste twee modules van de Parkeervisie opgeleverd, zijn we gestart met de gebiedsontwikkeling van Utrecht Zuidwest en de Zuidpoort en hebben we met het Rijk de samenwerking aan de Metropoolregio Utrecht versterkt.

Openbare ruimte en groen

We werkten in 2020 aan onze ambitie: het creëren we een leefomgeving die de gebruikers stimuleert om te sporten, te spelen en elkaar te ontmoeten in een aantrekkelijke, groene openbare ruimte.
Om de stad toe te rusten op klimaatveranderingen zijn we op volle kracht doorgegaan met het aanpassen van de openbare ruimte en ons water- en rioleringssysteem. Om de stad bereikbaar te houden hebben we (groot) onderhoud uitgevoerd aan groen, wegen, grachten, en bruggen.
We hebben een plan van aanpak gemaakt om beter inzicht te krijgen in de complexiteit, onzekerheden en samenhang van het wervengebied. In het najaar hebben we samen met drie keldereigenaren een commissie van wijzen ingesteld die zwaarwegend advies intussen heeft uitgebracht over verantwoordelijkheden, eigendomsverhoudingen en een mogelijke samenwerkingsvorm voor het herstel, beheer en onderhoud van het wervengebied. Daarnaast liggen de diverse onderzoeken naar wal- en kluismuren, straat- en werfkelders en voor het weren van te zwaar verkeer op schema.
We hebben extra ingezet op het schoonmaken en schoonhouden van de openbare ruimte. In de hele stad zijn in de zomerperiode sanitaire voorzieningen geplaatst, vooral vanwege door de drukte in parken en de openbare ruimte door de coronamaatregelen.
In het onderhoud groen was vooral de categorie 'onkruid in het groen' een aandachtspunt. Mede hierdoor bleven we stadsbreed dit jaar net niet binnen de norm dat niet meer dan 10% van de gemeten punten lager scoort dan het afgesproken niveau.

We hielden niet alleen de openbare ruimte schoon, maar zamelden ook 227 kilo restafval per inwoner in door het verder invoeren van 'Het Nieuwe Inzamelen' en bewustwordingscampagnes. Er zijn nieuwe maatregelen genomen om het scheiden van afval verder te stimuleren.
Tenslotte werkten we in 2020 aan het verbeteren van groene verbindingen, het bevorderen van de biodiversiteit en gaven we het bestaand groen een impuls. Utrecht werd uitgeroepen tot de meest bij-vriendelijke gemeente van Nederland.

Economie & werkgelegenheid voor iedereen

Van een situatie van hoogconjunctuur en een krappe arbeidsmarkt, kwamen we in een economie terecht die (deels) op slot ging met een grote economische krimp en laagconjunctuur tot gevolg. We hebben het aantal mensen dat hun baan verloor en/of op zoek ging naar ander werk zien toenemen. Veel bedrijven kregen ondersteuning om personeel in dienst te houden en/of vaste lasten te kunnen blijven doorbetalen. Zelfstandigen zonder personeel konden ondersteuning in levensonderhoud of een bedrijfskrediet aanvragen. Voor bedrijven die ondanks corona groeiden werd het moeilijker om financiering te vinden. Daarnaast belandden startups in problemen omdat de kosten wel doorliepen, maar financiering voor verdere ontwikkeling moeilijker werd. En het voorzieningenniveau in de stad kwam onder druk te staan, in het bijzonder in de binnenstad waar veel van de meest getroffen sectoren (zoals horeca, kleding en schoenenzaken en faciliteiten gericht op toerisme) geconcentreerd zijn.
We troffen diverse noodmaatregelen. Via gerichte maatregelen stutten we innovatief MKB, stimuleerden we digitalisering van het MKB, konden we maatwerk leven voor evenementenbranche en horeca, hebben

we de werk-naar-werk programma's met partners (verder) ontwikkeld en intensiveerden we onze ondernemersdienstverlening. Daarnaast liepen strategische projecten door: van onze visie op werklocaties tot de oprichting van de Regionale Ontwikkelmaatschappij.

Werk en Inkomen

We willen zoveel mogelijk Utrechters in staat stellen deel te nemen aan de samenleving. Wie tijdelijk niet in staat is om in het eigen levensonderhoud te voorzien, krijgt ondersteuning. De gevolgen van corona zijn terug te zien in onder meer de bijstandsontwikkeling: de instroom steeg met ruim 23% ten opzichte van 2019. Daarnaast kromp de werkgelegenheid in de sectoren horeca, detailhandel en personenvervoer. De uitstroom naar werk daalde met 10% ten opzichte van een jaar eerder.
We gingen door met de uitvoering van de actieagenda Utrechters Schuldenvrij. In het eerste kwartaal zagen we als gevolg daarvan dat we meer Utrechters met geldproblemen bereikten en konden helpen. Vanwege Corona is de uitvoering van de actieagenda later in het jaar deels beperkt. Ook namen het aantal huisbezoeken voor vroegsignalering van schulden en het voeren van 'driegesprekken' af.

Veel energie ging naar de opstart en uitvoering van de nieuwe Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo). Ook startten we met dienstverlening voor ondernemers op het gebied van coaching en heroriëntatie.

Onderwijs

In Utrecht staan we voor gelijke kansen voor iedereen, vooral ook in het onderwijs. Daarom hebben we geïnvesteerd in voldoende leraren voor de klas, had passend onderwijs opnieuw onze aandacht, is verder gewerkt aan een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt en werkten we aan moderne en toekomstbestendige scholen. Het bereik van voorschool lag in 2020 wel lager dan in voorgaande jaren.

Er zijn diverse actieplannen tot stand gekomen en uitgevoerd. Zo is onder andere de Gelijke Kansen Alliantie-agenda tot stand gekomen, is er een nieuwe versie van de nadere regel Subsidie Onderwijs opgesteld met de partners, is het actieplan Utrecht Leert! van start gegaan, is er een nieuw programma Regionale Aanpak School Werkt opgesteld en zijn de nieuwe aanbieders van voorschoolse educatie gestart.

Ondersteuning op maat

Sinds vorig jaar kunnen kinderen, jongeren en gezinnen voor specialistische hulp terecht bij de teams in de buurt van KOOS Utrecht en Spoor030. Hiermee hebben we een grote stap gezet in de transformatie naar zorg dichtbij en op maat. De buurteams jeugd en gezin bieden gezinnen ondersteuning, indien nodig in nauwe samenwerking met andere partners in de stad. We zien dat op deze manier de samenwerking met de ouders en partners in de buurt, zoals huisartsen en scholen, is verbeterd. Ook zien we dat we dat de zorg door KOOS en Spoor030 veel samenhangender is geworden.
We hebben gewerkt aan vereenvoudiging van de jeugdbeschermingsketen en de doorontwikkeling van Samen Veilig Midden Nederland (SVMN). De aandacht ging ook uit naar het versterken van de kinderrechten en het vergroten van jeugdparticipatie. Wel is de druk op het tijdig bieden van passende jeugdhulp toegenomen als gevolg van Corona.
Ook in de Wmo is gestart met nieuwe afspraken voor de aanvullende zorg. Met de contractpartners in de aanvullende zorg en de basiszorg is verder gebouwd aan zorg en ondersteuning die zoveel mogelijk dichtbij en op maat kan worden geleverd waarbij aansluiting wordt gevonden bij de sociale basis. Het ging ook om de doorontwikkeling van onder andere de daklozenopvang, beschermd wonen, hulp bij het huishouden, basiszorg daklozen en inburgering.
De invloed van Corona maakte het belang van goed georganiseerde en toegankelijke zorg en ondersteuning extra duidelijk. De taakstelling voor het huisvesten van statushouders is in 2020 niet geheel behaald (74%).

Volksgezondheid

We werkten aan gezondheidswinst voor iedereen en aan het verkleinen van gezondheidsverschillen. We hebben stappen gezet in de uitvoering van de zeven speerpunten uit het volksgezondheidsbeleid 'Gezondheid voor Iedereen'. Zo zijn we gestart met het rookvrij maken van meer openbare plekken waar kinderen komen, waaronder de zwembaden, en werkten we aan een gezondere leefomgeving door onder meer het hitteplan te vernieuwen. Ook zijn we de samenwerking aangegaan met de ArmoedeCoalitie en zorgpartners om het signaleren van geldzorgen in de eerstelijnszorg te vergroten. Het netwerk van het

Gezondheidspact Utrecht heeft zes online dialogen gevoerd met inwoners en professionals over actuele onderwerpen en vragen, zoals vaccinatie en gezonde buurt.

De dienstverlening in de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) is zoveel mogelijk doorgegaan met alternatieven als (beeld)bellen, filmpjes en webinars. Tijdens de lock-down heeft de JGZ de noodzakelijke vaccinaties van het Rijksvaccinatieprogramma voortgezet. Via de netwerken in de wijken hebben we moeilijk bereikbare groepen voorzien van begrijpelijke informatie over Corona en de bestrijding ervan.

Voor daklozen met Corona is een noodlocatie opgezet waar zij in isolatie konden uitzieken. De tippelzone is tijdelijk gesloten, geopend en weer gesloten; het contact met sekswerkers gericht op uitstroom is zo goed mogelijk voortgezet. In goede samenwerking met de GGDrU zijn zowel grootschalig testen (de XL-teststraat), als kleinschalig wijkgericht testen in Kanaleneiland en Overvecht opgezet. Verder zijn we gestart met een onderzoek naar de maatschappelijke impact van Corona in Utrecht.

De eerste signalen van onze mensen in de wijken en professionals duiden erop dat Corona de gezondheidsverschillen tussen de hoogste en laagste sociaaleconomische groepen vergroot. En daarmee dus ook onze opgave om deze verschillen te verkleinen.

Veiligheid

Ons doel is een veilige stad voor iedereen, een stad is waar iedereen prettig kan wonen en verblijven. Daar werken we samen met verschillende veiligheidspartners aan. Daarnaast ondersteunen en adviseren we de voorzitter van de veiligheidsregio (VRU) op het terrein van openbare orde en handhaving gedurende de coronapandemie.
We haalden de doelstelling van het Integraal Veiligheidsplan 2019 - 2022 (IVP), dat de veiligheidsdoelen en prioriteiten bevat van de gemeente, Openbaar Ministerie en Politie Midden Nederland. Het aantal misdrijven daalde met bijna 10% ten opzichte van 2019.
Utrecht groeit en dat betekent dat de complexiteit van de veiligheidsopgave(n) meegroeit. Dit wordt zichtbaar bij de aanpak van openbare ordeproblemen, overlast en ontwrichtende drugscriminaliteit, maar we zien ook zorgelijke signalen over polarisering en radicalisering. Daarnaast zien we een verschuiving van traditionele geregistreerde criminaliteit, zoals woninginbraken en autokraken, naar verborgen criminaliteit zoals cybercrime- en fraude. Ook steeg het aantal meldingen van jongeren bij de politie met 71% in 2020 ten opzichte van 2019.
Enkele opvallende cijfers en actuele ontwikkelingen in het veiligheidsbeeld 2020, die deels samenhangen met Corona:

- Er waren 450 demonstraties, tegenover 221 in 2019.
- We hebben ongeveer een kwart meer crisispiketmeldingen ontvangen (388) ten opzichte van 2019.
- De cybercrime (+ 93%) en de fraude (+ 38%) nam fors toe in vergelijking met een jaar eerder.
- De totale overlast nam 40% toe, de registratie meldingen jeugdoverlast met 71% ten opzichte van 2019.
- We zien een toenemende samenloop van GGZ-problematiek met zorgelijk gedrag of zorgelijke uitingen. In 2020 waren er 42 cases op het gebied van radicalisering en hebben we 103 zorgelijke signalen onderzocht.
- Drugscriminaliteit tast de leefbaarheid en de veiligheid in de wijken aan.

Cultuur

Als gemeente bieden we kunstenaars en culturele instellingen de middelen en ruimte om zo goed mogelijk mee te groeien met de stad. 2020 was een jaar waarin de coronacrisis met een schok de culturele sector volledig heeft ontregeld. We hebben verschillende geldstromen ingezet om de cultuursector overeind te houden. De culturele en creatieve sector wist met ongekende creativiteit en aanpassingsvermogen in te spelen op de nieuwe situatie.
We hebben in 2020 de vierjarige subsidies op basis van de cultuurnota ‘Kunst kleurt de stad’ verdeeld, waardoor de stad tien zeer uiteenlopende nieuwe culturele instellingen rijker wordt. Ook de nieuwe, tweejarige subsidieregeling voor jonge, culturele organisaties werd voor het eerst uitgevoerd. Via projectsubsidies en impulssubsidies investeerden we in de voortgang van culturele activiteiten, die veelal inspeelden op de coronacrisis. Door deze subsidiesystematiek ondersteunden we de totstandkoming van gevarieerde aanbod waarmee het culturele leven uitdagend, kritisch, vernieuwend en verbindend is.

Via verschillende projecten hebben we gezorgd voor voldoende ruimte voor ontwikkeling, waardoor Utrecht kunstenaars en culturele organisaties de ruimte biedt om zichzelf én de stad verder te ontwikkelen. Zo hebben we ervoor gezorgd dat er in de Werkspoorfabriek een aantal muziekstudio's gerealiseerd wordt.
Ook hebben we gewerkt aan de randvoorwaarden voor een inclusieve cultuursector, die met programma's, makers, personeel en publiek bijdraagt aan de diversiteit die onze stad kenmerkt. Samen maken, tonen en beleven staat centraal. Dit hebben we onder andere gedaan door inclusie als belangrijk criterium mee te nemen in de beoordeling van de cultuurnota-aanvragen.
Tot slot hebben we ons ingezet voor het stimuleren van creatief vermogen. We vinden dat iedereen de kans moet krijgen om zich artistiek te ontplooien en dragen zorg voor een stevige keten van cultuureducatie, amateurkunst(educatie), talentontwikkeling en professionele praktijk.

Samenleven en Sport

De wervingscampagne 'Vrijwilligerswerk iets voor jou' en de pandemie hebben veel nieuwe vrijwilligers opgeleverd. In de eerste golf meldden zich meer dan 1000 nieuwe vrijwilligers aan. De vrijwilligerscentrale en partners in de stad hebben hard gewerkt om al die energie vast te houden. Dat Utrecht een echte vrijwilligersstad is werd bevestigd doordat we zijn uitgeroepen tot Vrijwilligergemeente van het jaar.
Het Steunpunt Mantelzorg heeft samen met allerlei andere informele (NIZU) en formele organisaties (zoals verpleeghuizen en dagbestedingscentra) extra ingezet op persoonlijk contact. Zo is de 'Nadere regel mantelzorgondersteuning' vastgesteld.
Afgelopen jaar was de informele zorg belangrijker dan ooit. Er is daarom geïnvesteerd in een stevig netwerk (het NIZU) en informele zorgambassadeurs.
De (preventieve) activiteiten uit het actieplan Utrecht zijn we Samen (UzwS) zijn zoveel mogelijk uitgevoerd, onder meer via het jongeren- en meidenwerk, inspiratiebijeenkomsten, trainingen en dialogen. Ook veel initiatieven uit de Regenboogagenda zijn doorgegaan, al dan niet in aangepaste vorm.
Ondanks beperkingen werd afgelopen jaar het Buurtcentrum Hoge Weide geopend en zijn diverse buurtcentra en (jongeren)huiskamers bouwkundig vernieuwd. Er is gestart met de voorbereiding en/of uitvoering van meerdere uitbreidingsplannen voor sportaccommodaties. Alle zwembaden zijn rookvrij gemaakt en ook alle binnensportaccommodaties zijn rookvrij. Alle gymzalen en sportzalen zijn voorzien van een systeem dat de verlichting in het sportgedeelte koppelt aan de huurtijd. Hiermee wordt onnodig energieverbruik voorkomen en daalt de afschrijving aan de sportverlichting.
Op diverse sportaccommodaties voerden we groot onderhoud uit om de kwaliteit te verbeteren. Bij groot onderhoud en nieuwbouw passen we de Utrecht Standaard Toegankelijk toe om de accommodaties ook toegankelijk te maken voor mensen met een fysieke beperking.
In 2020 is de openbare ruimte meer dan ooit gebruikt om te sporten en te bewegen. De calisthenicsparkjes, trapveldjes en skatebanen werden heel intensief gebruikt, en er werd veel hardgelopen en gewielrend. Maar ook los van coronacrisis nam de animo voor sporten in de buitenruimte toe. Op een aantal plekken in de stad is daarom in samenspraak met inwoners en sportaanbieders gewerkt aan sportvoorzieningen. Dit heeft geresulteerd in vijf nieuwe sportplekken en vernieuwing van een bestaande plek.

Utrecht, gezonde groei voor iedereen

Stedelijke Ontwikkeling

De huidige verwachting is dat Utrecht in 2040 meer dan 450.000 inwoners heeft en er behoefte is aan ongeveer 60.000 extra woningen en 70.000 arbeidsplaatsen. In juni 2020 heeft de gemeenteraad uitgangspunten voor de groei vastgesteld. Daarnaast is verder gewerkt aan het Regionaal Economisch Programma (REP). Utrecht kreeg 21 miljoen euro van het Rijk voor de ontwikkeling van de Merwedekanaalzone en er is een aanvraag ingediend voor het Beurskwartier. Vanuit de regiodeal is door het Rijk 10 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de verbetering van Overvecht.
In 2020 zijn bijna 3.600 woningen in aanbouw genomen waarvan 1.850 sociale huurwoningen (inclusief 1.000 zelfstandige studenteneenheden) en 600 woningen in het middensegment (koop/huur). Dat zijn bijna 600 woningen meer dan de prognose was.

Duurzaamheid

We zijn weer een stap dichter bij de uitvoering gekomen naar een klimaatneutrale stad. Het gaat om de volgende doelstellingen: volledig duurzame energie-inkoop in 2020, 20% zon op dak in 2025, minimaal 40.000 woningen van het aardgas af in 2030, 100% duurzame stadsverwarming in 2030 en het gemeentelijk vastgoed verduurzaamd in 2040.
We krijgen steeds meer te maken met extreem weer: natter, heter en droger. We willen dat de stad goed voorbereid is op deze veranderingen en passen de openbare ruimte hier op aan.
We hebben in 2020 flinke stappen gezet in het gezonder maken van het leefklimaat door op landelijk niveau het Schone lucht Akkoord te tekenen en een nieuw luchtmaatregelenpakket vast te stellen. Ook de bodem in Utrecht is schoner geworden door een aantal maatregelen om (bijvoorbeeld) lood of pcb's uit de bodem te halen. Nieuwe gebieden of herontwikkelingen richten we in volgens de nieuwste inzichten die leiden tot een gezond leefklimaat.
Tenslotte heeft de gemeente het actieplan Utrecht Circulair vastgesteld. Hiermee kunnen we nog beter werk maken van de transitie naar een circulaire economie.

Utrecht, kracht voor iedereen en de Organisatie

Bewoners en Bestuur

Inwoners en organisaties praatten (digitaal) mee over geplande ontwikkelingen in Utrecht op de 87 raadsinformatiebijeenkomsten die de raad organiseerde. De eerste resultaten van onze participatieambities zijn gerealiseerd. In negen wijken zijn wijkplatforms actief, het online platform voor digitale participatie is in gebruik en met Noordwest Begroot hebben we ervaring opgedaan met een vorm van buurtbudget.

Met het Initiatievenfonds ondersteunden we initiatieven die de gevolgen van corona verzachtten en met een nieuwe manier van aanvragen bereikten we kinderen en jongeren. Via voorjestadsie.nl konden initiatiefnemers ondersteuning krijgen bij hun financiën, crowdfunding, fondswerving en businesscase.

De dienstverlening van de gemeente is snel aangepast aan de nieuwe situatie die door de pandemie ontstond. Zo kwamen er meer nieuwe regelingen, waren er noodgedwongen met regelmaat minder fysieke ontmoetingen en ontwikkelde we meer digitale diensten producten. Ondanks deze veranderingen is de bereikbaarheid en de klanttevredenheid voor telefonie en de digitale dienstverlening ongeveer gelijk gebleven. Om binnen de RIVM maatregelen te blijven werd een groot deel van de geplande huwelijken noodzakelijkwijs 'vereenvoudigd'.
Een belangrijke taak is het betrouwbaar beheren, actualiseren en onderhouden van de gegevens in de Basisregistratie Personen en dat lukte in 2020.
In onze samenwerking met partners is Gezond Stedelijk Leven voor Iedereen ons inhoudelijk kompas. Centraal stond de opgave om de groei van de stad op een duurzame en gezonde manier in goede banen te leiden. Utrecht positioneert zich ook internationaal als dé stad van Healthy Urban Living for Everyone. We zijn stevig aangehaakt bij de grote Europese plannen en wereldwijde urbane ontwikkelingen. Dat versterkt onze kansen voor Europese subsidies voor vernieuwende projecten in de stad en economische kansen voor bedrijven in de regio.

Utrechts Vastgoed

De omvang van de gemeentelijke vastgoedportefeuille bleef in 2020 stabiel.
We zagen een lichte daling in de leegstand ten opzichte van het jaar ervoor. Veel van de in tijdelijk beheer zijnde eenheden hebben een maatschappelijke of creatieve functie gekregen.
De vraag naar ateliers, danszalen, flexwerkplekken en praktijkruimten nam toe, er was een afname in de vraag naar ruimten voor onder meer evenementen en horeca.
We stelden een pakket maatregelen vast waarmee huurders van de gemeente die omzetverlies hebben aanspraak konden maken op huurkorting. Uit een evaluatie bleek dat de maatregelen hielpen.
Wij startten met een onderzoek naar het verbeteren van het binnenklimaat van gebouwen.

Bedrijfsvoering

We hebben op meerdere terreinen stappen gezet in het versterken van onze bedrijfsvoering. Daardoor kunnen we beter werken aan onze opgaven voor de stad. We sturen bijvoorbeeld minder op geld en meer op inhoud, verschuiven de aandacht van reactief naar proactief en houden beter zicht op het totaalplaatje. Voor dat laatste zijn afgelopen jaar diverse samenwerkingsverbanden opgezet, onder meer rondom het coronabeleid en Werken 3.0. Onze strategische bedrijfsvoeringsagenda zorgt voor prioritering in de projectkalender op basis van toegevoegde waarde (effectiviteit) voor de hele organisatie. We ontwikkelen de periodieke rapportages, van verantwoordingsinstrument naar leermechanisme. In aanbestedingen kijken we verder dan alleen de kosten, we hanteren ook inkoopcriteria op gebieden als gezondheid, duurzaamheid en inclusie.

Deel 1 Jaarverslag

Programma's

Bewoners en Bestuur

Algemene programmadoelstelling

De kracht van de stad zit in de mensen. Bewoners zetten zich op allerlei manieren in voor elkaar en voor hun omgeving; in de straat of buurt, in de stad of op een bepaald onderwerp. De Utrechter staat centraal in onze dienstverlening. Wij willen dat inwoners en ondernemers die contact leggen via onze kanalen, zich herkennen en gehoord voelen. In 2020 is daar nog méér dan anders zorg aan besteed. Gezond Stedelijk Leven voor Iedereen is ons inhoudelijk kompas in de samenwerking met partners lokaal, landelijk en internationaal.

Bewoners maken de stad vanuit hun eigen motivatie, hun talenten en mogelijkheden. Inwoners en organisaties praatten (digitaal) mee over geplande ontwikkelingen in Utrecht op de 87 raadsinformatiebijeenkomsten. Veel geïnteresseerden keken mee via livestreams op facebook en internet. De eerste resultaten van onze participatieambities zijn gerealiseerd. In negen wijken zijn wijkplatforms actief, het online platform voor digitale participatie is in gebruik en met Noordwest Begroot hebben we ervaring opgedaan met een vorm van buurtbudget. Met het Initiatievenfonds moedigen we mensen aan om zich vrijwillig in te zetten voor elkaar, buurt, wijk of stad. We ondersteunden initiatieven die de gevolgen van corona verzachtten en met een met een nieuwe manier van aanvragen voor het Initiatievenfonds bereikten we kinderen en jongeren.

Binnen de beperkte mogelijkheden voor fysieke dienstverlening hebben we gezocht naar maximale bereikbaarheid. Op wijkbureaus waar het gebouw geschikt was, zijn servicepunten ingericht voor bewoners en ondernemers. Daarmee hoefden zij niet naar het servicepunt in het Stadskantoor te komen en spreidden we bezoekersstromen. Ook zijn we gestart met videobellen. Deze mogelijkheid wordt door mensen erg gewaardeerd. Met name mensen die kwetsbaar zijn, kunnen zo een persoonlijk en vertrouwelijk gesprek hebben, zonder fysiek naar de gemeente toe te hoeven gaan.
We bleven werken aan een omnichannelstrategie waardoor inwoners en ondernemers zelf kunnen kiezen op welke manier zij contact willen leggen met de gemeente. Tegelijkertijd hebben we in het afgelopen jaar het aantal baliebezoeken tot een minimum moeten beperken en is veel nadruk gelegd op het digitaal aanvragen van diensten en producten digitaal. De mogelijkheid om fysiek langs te komen is altijd beschikbaar gebleven voor mensen die digitaal aanvragen lastig vinden.

In onze lokale, landelijke en internationale samenwerking met partners is Gezond Stedelijk Leven voor Iedereen ons inhoudelijk kompas. Centraal stond de opgave om de groei van de stad op een duurzame en gezonde manier in goede banen te leiden. Utrecht positioneert zich ook internationaal als dé stad van Healthy Urban Living for Everyone. Dat was tijdens de coronacrisis een zeer interessant uitgangspunt voor steden wereldwijd. Daarmee sloten we goed aan bij internationale stedelijke netwerken en lag de nadruk op kennisdeling over gezondheid, kansengelijkheid en herstel na corona. We zijn stevig aangehaakt bij de grote Europese plannen en wereldwijde urbane ontwikkelingen. Dat versterkt onze kansen voor Europese subsidies voor innovatieve projecten in de stad en economische kansen voor bedrijven in de regio.

Verplichte BBV Indicatoren

Om een eenduidig beeld te vormen over de beleidsresultaten van de gemeente en om gemeenten onderling te kunnen vergelijken is er een aantal wettelijke verplichte indicatoren bij de programma's opgenomen.
Dit programma heeft geen verplichte indicatoren.

Meerjarige beleidsvoornemens die zijn opgenomen in beleidsnota's, -visies of -kaders:

- Actieprogramma 'Samen stad maken op de Utrechtse manier'
- Participatieleidraad
- Participatie- en inspraakverordening

Meerjarig overzicht per prestatiedoelstelling

x € 1.000

	Omschrijving	Actuele Begroting 2019	Realisatie 2019	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Actuele begroting 2021
01-2-1-1	Samenwerken & invloed op verschil.niveau	-2.591	-2.272	-2.499	-2.139	-2.570
01-2-2-1	Samenwerken & invloed op internat.niveau	-501	-395	-384	-178	-361
01-3-1-1	Bewoners betrekken	-18.310	-17.671	-19.101	-18.233	-19.175
01-3-2-1	Juist bestand persoonsgegevens	-2.893	-4.101	-2.899	-4.689	-3.579
01-3-2-2	Informatie aan bewoners	-8.014	-7.874	-8.412	-8.531	-8.694
01-3-2-3	Publieksdienstverlening	-1.295	-1.181	-1.104	-1.014	-1.126
Totaal		**-33.605**	**-33.492**	**-34.399**	**-34.783**	**-35.506**

Bovenstaande tabel geeft een overzicht van het saldo van baten en lasten per prestatiedoelstelling voor het hele programma weer.

2. Het Utrechts belang wordt goed behartigd op regionaal, nationaal en internationaal niveau

2.1 Utrecht is een invloedrijke partner, lokaal, landelijk en internationaal

Deze doelstelling heeft geen indicatoren

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling
E2.1.1 In externe wet- en regelgeving wordt rekening gehouden met Utrechtse belangen

We zetten in op een constructieve samenwerking met het Rijk en andere partners om onze belangen kenbaar te maken, met verstedelijking als belangrijkste focus.
Afgelopen jaar is er een belangrijke en waardevolle stap gezet door tot één gedeelde ruimtelijk-economische visie vanuit Rijk, provincie, regiogemeenten en waterschappen op de metropoolregio Utrecht te komen. Deze visie heeft zijn beslag gekregen in een aantal visiedocumenten die afgelopen jaar zijn vastgesteld, waaronder de provinciale omgevingsvisie (POVI) en het Integraal ruimtelijk perspectief (IRP) voor de U10-regio. Ook het ontwikkelperspectief voor verstedelijking en bereikbaarheid 2040 ("Utrecht Nabij") is hier op gestoeld.
Ook is afgelopen jaar gestart met de MIRT-verkenning 'OV en Wonen in de regio Utrecht' en heeft de gemeente 21 miljoen euro ontvangen vanuit de Woningbouwimpuls voor de Merwedekanaalzone. Naast de verstedelijkingsopgave is er flink ingezet op onder andere de herijking van het gemeentefonds, de

budgetten in de jeugdzorg, de schuldenaanpak, uitvoering klimaatakkoord en politiecapaciteit. Langlopende trajecten, die zeker een rol zullen gaan spelen bij de kabinetsformatie.

De Utrechtse belangen behartigen we niet alleen. We werken samen op alle schaalniveaus, van U10 en provincie tot G4, G40 en VNG, en hebben afgelopen jaar bewust ingezet op het verder bouwen aan allianties en het verbinden van maatschappelijke partners, kennisinstellingen en bedrijfsleven aan onze stedelijke opgaven. We versterkten de samenwerking met deze partijen door middel van het ontwikkelen van het 'Utrechts aanbod' voor de verkiezingen van 2021 en sloegen met een 15-tal bedrijven en organisaties de handen ineen om een gezamenlijke propositie in te dienen voor het Nationaal Groeifonds (NB: U bent inmiddels separaat geïnformeerd over verloop en uitkomsten van de aanvraag uit het Nationaal Groeifonds).

Ook in onze Haagse contacten hebben we, ondanks de corona crisis, kunnen investeren. Zo organiseerden we in het kader van de 'zomerschool jeugdzorg' een werkbezoek voor Kamerleden samen met KOOS, Spoor030, VeiligThuis en verschillende specialistische aanbieders en een werkbezoek over goed verhuurderschap waar we de Utrechtse aanpak huisjesmelkers hebben laten zien. Naast de werkbezoeken waren er in 2020 veel reguliere contacten met Kamerleden en bewindspersonen. In deze contacten brengen we de Utrechtse belangen naar voren om beleid te beïnvloeden. Dit heeft er onder andere in geresulteerd dat er stappen zijn gezet in het behalen van de lobbydoelen op Utrecht schuldenvrij: meer financiële middelen voor schuldhulpverlening en een maximale reactietermijn in de wet schuldsanering natuurlijke persoon om onze inwoners sneller duidelijkheid te geven.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
Baten								
01-2-1-1	Samenwerken & invloed op verschil.niveau	929	1.012	929	959	1.039	81	989
	Totaal Baten	929	1.012	929	959	1.039	81	989
Lasten								
01-2-1-1	Samenwerken & invloed op verschil.niveau	3.520	3.284	3.578	6.122	5.842	280	3.559
	Totaal Lasten	3.520	3.284	3.578	6.122	5.842	280	3.559
	Saldo baten en lasten	**-2.591**	**-2.272**	**-2.649**	**-5.163**	**-4.803**	**360**	**-2.570**
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	0	0	0	2.664	2.664	0	0
	Saldo na mutaties reserves	**-2.591**	**-2.272**	**-2.649**	**-2.499**	**-2.139**	**360**	**-2.570**

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

Samenwerken en invloed op verschillend niveau
De gemeente Utrecht ontvangt de deelnemersbijdragen van regiogemeenten voor Economic Board Utrecht (EBU) en Samenwerkingsconvenant U10 en stort die vervolgens door. De bijdragen zijn gebaseerd op inwonersaantallen. Door de groei van het aantal inwoners waren de bijdragen en dus de baten 0,081 miljoen euro hoger dan begroot.

De lasten waren 0,280 miljoen euro lager dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door het feit dat de VNG-contributie 0,176 miljoen euro lager was dan gebudgetteerd en doordat er diverse bovengemeentelijke activiteiten werden afgelast of uitgesteld, waardoor er een voordeel ontstond van 0,06 miljoen euro. Het resterende positieve resultaat van 0,044 miljoen euro bestaat uit diverse incidentele voordelen.

De onttrekking aan de reserve van 2,664 miljoen euro heeft betrekking op twee corresponderende posten: een bijdrage van het Rijk van 1,664 miljoen euro aan de Regionale Energiestrategie (RES) U16 en een bijdrage van het Rijk van 1 miljoen euro aan de Woondeal. Beide posten worden in samenwerking met regiogemeenten en de provincie ingezet voor de desbetreffende programma's.

Corona
Enkele bovengemeentelijke activiteiten werden afgelast of uitgesteld.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Internationale projecten	0.1			60	

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen.

2.2 Utrecht is een internationaal georiënteerde stad

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
E2.2.1	Toegekende subsidie voor Europese projecten (in euro)	3,61 miljoen euro (2009)	4 miljoen euro	3,7 miljoen euro	4 miljoen euro	4,6 miljoen euro	4 miljoen euro
E2.2.2	Percentage Utrechters dat gebruik maakt van internationale contacten voor studie of werk	25% (2011)				Niet gemeten	

Analyse	
Toegekende subsidie voor Europese projecten (in euro)	De jaarlijkse omvang van toegekende subsidies fluctueert afhankelijk van het aantal aanvragen, de omvang van de aangevraagde subsidies, en het slagingspercentage. De realisatie in 2020 bestaat uit de middelen in goedgekeurde aanvragen, en uit het aan de stad Utrecht toegekende budget uit het REACT-EU programma.
Percentage Utrechters dat gebruik maakt van internationale contacten voor studie of werk	Geen nadere analyse te melden

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
P2.2.1	Aantal Utrechtse partner organisaties betrokken bij internationale projecten samen met de gemeente	100 (2011)	190	Niet gemeten	190	Niet gemeten	190

Analyse	
Aantal Utrechtse partner organisaties betrokken bij internationale projecten samen met de gemeente	Geen nadere analyse te melden

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling
E2.2.1 Utrecht ontvangt subsidies

Samen met ons lokale en internationale netwerk zetten we in op het ontwikkelen van aanvragen Europese subsidies die bij kunnen dragen aan slimme en innovatieve oplossingen voor onze opgaven. De mogelijkheden voor aanvragen voor Europese subsidies waren in 2020 beperkt. De Europese begroting voor 2014-2020 liep ten einde en de nieuwe begroting 2021-2027 was nog niet vastgesteld. Door de Brexit-onderhandelingen en de coronacrisis liep dit proces vertragingen op. Desondanks hebben we ook in 2020 een goed resultaat geboekt. Zo komen er extra middelen voor de stad beschikbaar in het kader van het REACT-EU programma en leiden we een URBACT-project over de ontwikkeling van circulair bouwen. Daarnaast hebben we verschillende aanvragen voorbereid in het kader van Horizon Europe die begin 2021 ingediend worden.
Via internationale samenwerking in Europese subsidieprojecten komt naast een financiële stimulans ook nieuwe kennis voor Utrecht beschikbaar. Het gaat dus om meer dan alleen geld. Zo dragen Europese subsidies bij aan slimme oplossingen voor onze opgaven.

Effectdoelstelling
E2.2.2 Kennis en internationale oriëntatie van de gemeentelijk organisatie, partners en bewoners is vergroot

Utrecht positioneert zich als dé stad van Healthy Urban Living for Everyone in de wereld. Dat profiel wordt door organisaties, ondernemers en instellingen in de stad en Regio Utrecht gedeeld en uitgedragen. We zijn stevig aangehaakt bij de grote Europese plannen en internationale kennisnetwerken voor stedelijke ontwikkelingen. Dat versterkt onze kansen voor Europese subsidies voor innovatieve projecten in de stad en economische kansen voor bedrijven in de regio. Utrecht (Wethouder Maarten van Ooijen) is bestuurlijk voorzitter van het sociale zaken forum van Eurocities en heeft daarmee een directe invloed richting de Europese beleidsmakers.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling
P2.2.1 Samenwerken met partners en invloed uitoefenen op verschillende niveaus

Internationaal
Utrecht positioneert zich bestuurlijk en ambtelijk in de juiste netwerken om de belangenbehartiging strategisch te versterken en kennis te delen. Wij zijn lid van het WHO Gezonde Steden Netwerk met als inzet gezondheidsverschillen te verkleinen. Bij Eurocities zijn wij voorzitter en lid van werkgroepen die passen bij onze belangenbehartiging en de benodigde kennisdeling. Met de G4 en de VNG werken wij in Brussel samen om de grootstedelijke opgaven op Europees niveau en via de nationale kanalen zo helder mogelijk weer te geven zodat beleid, financiering en regelgeving ten goede komen aan ons lokale werk.

Door de coronacrisis deelden we kennis online via internationale stedelijke netwerken. De fysieke ontvangsten van internationale delegaties en organisatie van evenementen stonden op een lager pitje maar er ontstonden nieuwe kansen met online bijeenkomsten. Internationale economische activiteiten organiseren we in samenwerking en afstemming met de nieuw opgerichte ROM. De focus op specifieke sectoren en goede vestigingsvoorwaarden helpen ons bij internationale investerings- en handelsactiviteiten over de grens. Door de coronacrisis is dit afgelopen jaar met lagere intensiviteit gedaan dan ervoor. Dat gaf ook de gelegenheid om met de nieuwe ROM en de bedrijven de wensen en behoeften internationaal verder te inventariseren. We namen deel aan de eerste online handelsmissie naar Taiwan samen met bedrijven uit de Regio Utrecht en aan Webinars met Taipei over duurzame energietransitie in steden. We ontwikkelden digitaal communicatiemateriaal over de opgaves in de stad dat we kunnen inzetten voor online uitwisselingen.
We koppelen onze internationale strategie ook aan de Sustainable Development Goals (SDGs of Global Goals) van de Verenigde Naties omdat deze een gemeenschappelijk internationaal referentiekader bieden voor kennisuitwisseling.
We koppelden een SDG Dashboard aan de Utrecht Monitor waarmee we inzicht bieden in de relatie tussen onze opgaven en de internationale doelstellingen. Ook in de stad werden vooral online activiteiten ontwikkeld. Stichting Utrecht4GlobalGoals maakte samen met RTV Utrecht de documentaire Global Goals in eigen stad. Deze bereikte via RTV Utrecht een nieuw publiek.
Activiteiten van het International Welcome Center Utrecht (ICWUU) waren ook meer gefocust op de maatschappelijke effecten van Corona voor internationals in Utrecht. Dienstverlening is grotendeels online aangeboden en er is versneld ingezet om informatie voor arbeidsmigranten aan te bieden. Verschillende regiogemeenten hebben zich uitgesproken voor aansluiting bij het International Welcome Center. Op nationaal niveau wordt met de andere centers gewerkt aan uitwisseling van kennis en opzetten van een landelijk informatieplatform. In 2020 is het IWCUR een officieel Brexit-loket geweest voor de IND. Het IWCUR neemt ook deel aan het gemeentelijke programma Utrecht omarmt, ter bestrijding van eenzaamheid.

EU Subsidies
In 2020 hebben we samen met onder andere de Universiteit Utrecht, Hogeschool Utrecht en RIVM subsidieaanvragen ingediend. Het ontwikkelen van aanvragen alleen al leidt tot een versterking van de samenwerking met lokale en internationale partijen op onze opgaven. Het competitieve Europese speelveld dwingt ons tot een hoog ambitieniveau voor onze eigen plannen. In 2020 hebben we twaalf nieuwe aanvragen ingediend. Daarvan zijn er drie goedgekeurd, staat er één op de reservelijst, en is er één nog in behandeling. Tevens is in 2020 gewerkt aan nieuwe aanvragen die in 2021 ingediend zullen worden. Naast directe aanvragen hebben we ook succesvol ingezet op het beschikbaar krijgen van middelen uit het REACT-EU programma, dat door de Europese Commissie was ingesteld als reactie op de coronacrisis. In de bijlage Externe Subsidieprogramma's staat meer informatie over de projecten.
Het Kansen voor West II programma is in uitvoering. Dit is het programma waarmee de G4 steden Utrecht, Amsterdam, Rotterdam en Den Haag samen met de Randstadprovincies Utrecht, Noord-Holland, Zuid-Holland en Flevoland als landsdeel West structuurfondsmiddelen inzet uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO 2014-2020). Binnen het stedelijk programma kenden wij 0,681 miljoen euro toe aan het project 'Stadsbrouwerij RoodNoot B.V. en 0,848 miljoen euro aan het project 'H2 pioniers Utrecht'. Twee aanvragen zijn nog in behandeling (Circulair Ecosysteem in Utrecht en Utrecht Leest), één aanvraag is afgewezen (NuTrecht voor Overvecht). In de bijlage Externe Subsidieprogramma's staat meer informatie over het Kansen voor West II programma, de voortgang en de projecten.

Corona
Corona trekt een zware wissel op onze stad, de roep om (financiële) steunmaatregelen is groot. Via oproepen, brieven en gesprekken met bewindspersonen hebben we ons o.a. samen met de G4 hard gemaakt voor de culturele- en evenementensector en hulp aangeboden bij het economisch herstel uit de crisis. En met de VNG was inzet gericht op voldoende financiële compensatie vanuit het Rijk voor de coronasteun die gemeenten boden. Ook de Europese ontwikkelingen volgden we in dit kader op de voet. In reactie op de Corona-epidemie hebben de EU -regeringsleiders besloten tot het instellen van een herstelprogramma 'Next Generation EU'. Via de bestaande EFRO-programma's hebben we aanspraak gemaakt op extra financiële ondersteuning uit het REACT-EU Program. Voor de stad en regio Utrecht komt hiermee ruim 12 miljoen Euro beschikbaar in totaal, waarvan 2,8 miljoen euro rechtstreeks voor het stedelijk programma. Het REACT EU geld kan vanaf 2021 worden aangevraagd voor innovatieve

projecten die bijdragen aan economisch herstel en de transitie naar een groene en digitale economie. Het geld moet uiterlijk 31 december 2023 zijn besteed. Ook is duidelijk dat er extra middelen beschikbaar komen in de Recovery en Resilience Facility (RRF). Voor Nederland is naar verwachting zo'n 5 miljard euro beschikbaar. Om hier gebruik van te maken moet de nationale overheid een nationaal herstelplan indienen in Brussel. We volgen deze ontwikkeling actief met de regio om gebruik te maken van een deel van deze financiële middelen voor het realiseren van onze opgaven. We volgen deze ontwikkeling actief om indien mogelijk gebruik te maken van een deel van deze financiële middelen voor het realiseren van onze opgaven.
De coronacrisis heeft grote impact op het (inter)nationaal relatiebeheer en de wijze van belangenbehartiging. Fysieke bijeenkomsten, werkbezoeken, netwerkborrels en -events werden massaal afgelast en uitgesteld. Ook onze jaarlijkse Utrecht Borrel in Den Haag kon om die reden niet doorgaan. Het was zoeken naar een nieuwe modus. Tegelijkertijd bood het zeker voor het internationale werk ook kansen, nu fysieke afstand niet langer een uitdaging vormde. Met het ontwikkelen van digitaal communicatie materiaal over de opgaves in de stad konden we inspelen op de vraag naar meer online kennisuitwisseling.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
Baten								
01-2-2-1	Samenwerken & invloed op internat.niveau	0	5	0	0	0	0	0
	Totaal Baten	0	5	0	0	0	0	0
Lasten								
01-2-2-1	Samenwerken & invloed op internat.niveau	501	400	551	384	178	206	361
	Totaal Lasten	501	400	551	384	178	206	361
	Saldo baten en lasten	**-501**	**-395**	**-551**	**-384**	**-178**	**206**	**-361**
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Saldo na mutaties reserves	**-501**	**-395**	**-551**	**-384**	**-178**	**206**	**-361**

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

Samenwerken & invloed op internationaal niveau
De lasten waren 0,206 miljoen euro lager dan begroot omdat internationale projecten in verband met de Corona-crisis geen doorgang konden vinden.

Corona

Internationale projecten konden lang niet altijd doorgang vinden.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Internationale projecten	0.1			206	

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden Partijen.

3. Utrecht heeft een moderne en toegankelijke overheid met betrokken bewoners

3.1 Bewoners zijn vroegtijdig en op maat betrokken

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
E3.1.1	Percentage inwoners dat het idee heeft dat de gemeente iets heeft gedaan met hun bijdrage om het beleid te beïnvloeden	27% (2010)	38%	34%	39%	Inw.enq.	40%
E3.1.2	Percentage inwoners dat bekend is met het initiatievenfonds	23% (2015)	40%	27%	40%	Inw.enq.	40%

Analyse	
Percentage inwoners dat het idee heeft dat de gemeente iets heeft gedaan met hun bijdrage om het beleid te beïnvloeden	De Inwonersenquête is de bron voor deze indicator, omdat de Inwonersenquête nog maar eens in de twee jaar verschijnt kunnen we hier voor 2020 geen gerealiseerde gegevens tonen.
Percentage inwoners dat bekend is met het initiatievenfonds	De Inwonersenquête is de bron voor deze indicator, omdat de Inwonersenquête nog maar eens in de twee jaar verschijnt kunnen we hier voor 2020 geen gerealiseerde gegevens tonen.

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
P3.1.1	Aantal raadsinformatiebijeenkomsten	23 (2009)	25	37	28	26	28
P3.1.2	Percentage inwoners dat op een of meerdere manieren heeft geparticipeerd om beleid, plannen of activiteiten van de gemeente te beïnvloeden	17,7% (2017)	20%	22%	21%	Inw.enq.	22%
P3.1.2	Percentage inwoners dat een (burger)initiatief heeft genomen	4,7% (2017)	5%	5%	5%	Inw.enq.	6%

Analyse	
Aantal raadsinformatiebijeenkomsten	Raadsinformatiebijeenkomsten worden door de raad georganiseerd als daar inhoudelijk een aanleiding voor is. Daardoor kan het aantal bijeenkomsten per jaar wisselend zijn. In het begin van de corona periode zijn er raadsinformatieavonden uitgevallen. Deze zijn later digitaal georganiseerd.
Percentage inwoners dat op een of meerdere manieren heeft geparticipeerd om beleid, plannen of activiteiten van de gemeente te beïnvloeden	De Inwonersenquête is de bron voor deze indicator, omdat de Inwonersenquête nog maar eens in de twee jaar verschijnt kunnen we hier voor 2020 geen gerealiseerde gegevens tonen.
Percentage inwoners dat een (burger)initiatief heeft genomen	De Inwonersenquête is de bron voor deze indicator, omdat de Inwonersenquête nog maar eens in de twee jaar verschijnt kunnen we hier voor 2020 geen gerealiseerde gegevens tonen.

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E3.1.1 Gemeentelijk beleid en uitvoering sluiten beter aan bij de kennis, kracht en kunde van bewoners

De eerste resultaten van onze participatieambities zijn gerealiseerd. Actieve bewoners zijn deel gaan nemen in wijkplatforms, ruim tienduizend reacties kwamen binnen via het platform voor online participatie Denkmee en bijna duizend bewoners in Noordwest stemden voor de besteding van hun buurtbudget. Het kinderinitiatievenfonds leidde tot 63 contacten met kinderen of hun ouders. Initiatieven die de gevolgen van corona verzachtten zijn ondersteund.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P3.1.1 Betrekken van bewoners bij vraagstukken die voor hen belangrijk zijn

In 2020 organiseerde de gemeenteraad 87 raadsinformatiebijeenkomsten verspreid over 26 dagen (in plaats van de 28 dagen uit de doelstelling). Dit is minder dan de 100 bijeenkomsten die we hadden verwacht te organiseren, maar meer dan substantieel meer dan in de oorspronkelijke doelstelling stond. In maart en april is als gevolg van corona een aantal bijeenkomsten afgelast, daarna is overgeschakeld naar digitale bijeenkomsten. Tijdens deze raadsinformatiebijeenkomsten kwamen mensen en organisaties (digitaal) meepraten over geplande ontwikkelingen in Utrecht en keken vele geïnteresseerden digitaal mee. Bewoners werden op de hoogte gehouden via onder meer de website en social media. In mei is gestart met het streamen van alle raadsbijeenkomsten via facebook. De website van de gemeenteraad heeft in 2020 14.000 meer bezoekers opgeleverd dan in 2019. Het aantal volgers op alle social mediakanalen van #raad030 is verder gegroeid.

De gemeenteraad wil graag weten wat er leeft in de wijken. Daarom bezoekt de gemeenteraad de Utrechtse wijken ook fysiek, door buurtprojecten ter plaatse te bekijken en van gedachten wisselen met bewoners. Als gevolg van corona werd de ‘Raad in de Wijk’ in eerste instantie uitgesteld. Na de zomer zijn er drie wijken bezocht. In september bezocht de raad fysiek de wijk Noordoost, op het programma stond het Griftpark (veiligheid en leefbaarheid) en de Weerdsingel Oostzijde (bewonersparticipatie). De wijken Zuid en Overvecht werden door de raadsleden digitaal bezocht. In Zuid stond het thema veiligheid centraal: ondermijnende criminaliteit en incidenten in het Beatrixpark. In Overvecht was alle aandacht gericht op de vele buurt- en bewonersinitiatieven die de sociale samenhang in coronatijd versterken, waaronder de initiatieven buren helpen buren, Stichting OverFit, de Zorgzusters, Buurtmaaltijden en hulpteam Vulcanodreef. Een fysieke Gast van de Raad is twee keer door gegaan, met in totaal 28 deelnemers.

We werkten aan onze ambities voor participatie uit het actieprogramma Samen stad maken op de Utrechtse manier dat op 21 november 2019 is vastgesteld door de raad. In de twee verstuurde halfjaarlijkse voortgangsrapportages schreven we over de voortgang en resultaten van onze ambities.

- In Leidsche Rijn, Noordoost, Noordwest, Oost, Overvecht, Vleuten-De Meern, West, Lunetten en Zuidwest zijn wijkplatforms gestart. In de Binnenstad is een online enquête verstuurd om mensen te informeren en te interesseren voor een wijkplatform. Het leverde 159 positieve reacties op. Daarnaast zijn alle actieve bewoners(groepen) gebeld om te polsen of ze belangstelling hebben voor het platform. In Hoograven wordt gekeken of er behoefte is aan een wijkplatform. Wijkplatforms verbinden verschillende groepen bewoners, ondernemers en professionals van maatschappelijke organisaties aan elkaar. Corona maakte het de wijkplatforms niet makkelijk, maar het bood ook kansen. Wijkplatform Overvecht organiseerde dialoogavonden waar veel bewoners en professionals kwamen. Via zoom bereikten ze meer mensen dan met bijeenkomsten in een zaal. Platform Oost organiseerde wijkdebatten met een zeer beperkt aantal mensen in de zaal en veel mensen die digitaal aanwezig waren. Wijkplatform Noordwest had in november hun eerste digitale wijkbijeenkomst. Ruim 40 inwoners deden mee. En drie inwoners meldden zich aan lid van het platform.
- Het aanbestedingstraject voor de website voor online participatie is afgerond. We kozen voor het digitale participatieplatform denkmee.utrecht.nl dat in september 2020 startte. Zeven projecten stonden in 2020 op het platform en meer dan tienduizend reacties zijn in die vier maanden op het platform geplaatst. We ontwikkelden een digitaal handboek online participatie waarin ook richtlijnen staan wanneer het nodig is om fysieke participatie te doen. Digitale middelen zijn ook ingezet om te peilen of inwoners van de wijk West behoefte hebben aan een andere wijknaam. Over de uitkomst van de peiling stuurden wij in het voorjaar van 2021 een raadsbrief.
- In de vorige coalitieperiode is met wisselend succes al geëxperimenteerd met buurtbudgetten. Onze budgetten en de inrichting van de begroting laten de methodiek van buurtbudgetten niet makkelijk toe. Buurtbudget is een ‘containerbegrip’. Daarom inventariseerden we (lokaal en landelijk) de verschillende varianten, ervaringen en mogelijkheden van buurtbudgetten.
- In juni 2020 ging Noordwest begroot van start, bijna duizend inwoners uit Noordwest brachten hun stem uit en op 14 december werden de winnaars bekend. Uit de 33 ingediende plannen om de Bloemen- en Predikantenbuurt mooier, socialer en gezonder te maken, kozen de inwoners er vijf. 'Muurschilderingen', 'Herstel gevel Malabata', 'Mamacafé Zuilen', 'Meer groen op de straathoeken' en 'Portretten van Jan Kol' worden in 2021 uitgevoerd. Het budget voor de uitvoering van de vijf projecten van 50.000 euro komt uit het Initiatievenfonds. Daarmee heeft de buurt rechtstreeks zeggenschap gekregen over de besteding van een deel van het Initiatievenfonds.
- Met webinars over online en offline participatie, online trainingen en het interne portal participatie en initiatief werkten we aan het vakmanschap van onze medewerkers op het gebied van participatie en daarmee aan de continue ontwikkeling en kwaliteit op het gebied van participatie.

Wijkbureaus zijn een laagdrempelige plek voor inwoners, ondernemers, professionals en medewerkers.

- Inwoners kunnen terecht met vragen, meldingen of ideeën over hun leefomgeving. De wijkbureaus waren van 9 tot 12 fysiek open en de hele dag telefonisch en per mail bereikbaar. Op wijkbureaus waar het gebouw geschikt was, is de dienstverlening uitgebreid met een servicepunt. Daardoor hoefden inwoners niet naar het servicepunt in het Stadskantoor te komen maar konden ze ook op andere plekken terecht. De wijkspreekuren van de wijkwethouders gingen gewoon door, al was het dan wel digitaal.
- Medewerkers en professionals in de wijk wisselen informatie en ervaringen uit. Als het gaat om overleggen, zijn die digitaal voortgezet. Het delen van informatie gaat digitaal gemakkelijk. Wat mist is het toevallige gesprek omdat je iemand tegenkomt, bijvoorbeeld bij het koffieapparaat.
- In verschillende buurten kunnen bewoners terecht bij mensen van het wijkbureau die werken op locaties in de buurt, zoals in buurthuis de Leeuw (Votulast/Noordoost), in de Cereolfabriek (West), Kanaalstraat (West) en bij Podium Oost (Oudwijk/Oost) en café-restaurant De Pomp aan de Croeselaan (Zuidwest). Als de maatregelen dat toestonden is dat in 2020 voortgezet, maar het grootste deel van het jaar was dat jammer genoeg niet mogelijk.

- Door Corona waren er ook minder gesprekken met inwoners en ondernemers op locatie in de wijk. In de zomer, toen er meer ruimte was in de maatregelen konden, rekening houdend met de anderhalve meter regel, afspraken worden gemaakt. Maar tijdens de strenge lockdown, met de regel van thuiswerken tenzij, was dat nauwelijks mogelijk.
- Voor Wijkbureau West is gezocht naar een zichtbare plek in de wijk. Om allerlei redenen is dat nog niet gelukt. Door de verbouwing van de vijfde verdieping had het wijkbureau ook geen plek meer in het Stadskantoor. Bij de herinrichting van de vijfde verdieping was het uitgangspunt en de verwachting dat het wijkbureau niet meer in het Stadskantoor zou zitten. Daarom zit het wijkbureau West tijdelijk op de derde verdieping van het Stadskantoor en gaat de zoektocht naar een geschikt pand in de wijk door.

Corona

De uitbraak van het coronavirus heeft gevolgen voor het functioneren van democratie en bestuur. Raadsvergaderingen mogen fysiek doorgaan, mits alle hygiënemaatregelen ter bestrijding van het corona-virus in acht worden genomen en men 1,5 meter afstand tot elkaar kan houden. Zoveel mogelijk onderdelen van het besluitvormingsproces zijn digitaal georganiseerd. Raadsinformatiebijeenkomsten organiseerden we digitaal en dat gold ook voor commissievergaderingen, tenzij het debat over een onderwerp in een fysieke vergadering moest plaatsvinden. De raad gaf er de voorkeur aan om de raadsvergaderingen – het besluitvormende deel van het proces – wel fysiek te organiseren. De vergaderingen waren omgeven met tal van corona-maatregelen, bij de debatten waren alleen de woordvoerders in de zaal aanwezig en was er geen publiek. Om aan het wettelijk vereiste van openbaarheid te voldoen worden alle bijeenkomsten van de raad gestreamd op internet en facebook en worden de raadsvergaderingen live uitgezonden op RTV Utrecht. Door aanvullende wettelijke mogelijkheden werd het mogelijk het stemmingsdeel in de raadsvergadering digitaal te doen. Alle 45 raadsleden konden thuis of elders digitaal meedoen aan de stemming. Daarnaast zijn hybride werkvormen onderzocht waarbij raadsleden die in quarantaine zitten toch digitaal aan een fysieke vergadering kunnen meedoen. Het democratisch proces vraagt om openbaarheid en ook betrokkenheid van burgers. Op de bovenomschreven wijze is getracht dat proces zoveel mogelijk met alle beperkingen toch door te laten gaan.

De Digitale participatie is versneld uitgewerkt, zodat projecten zoveel mogelijk door konden gaan. Er is een digitaal handboek online participatie ontwikkeld en trainingen over online en offline participatie gaven we digitaal. Op wijkbureaus waar het gebouw geschikt was, zijn servicepunten ingericht voor bewoners en ondernemers. Daarmee hoefden inwoners niet naar het servicepunt in het Stadskantoor te komen en spreiden we bezoekersstromen. De wijkspreekuren van de wijkwethouders gingen digitaal door. Ook de overleggen met professionals in de wijk zijn digitaal voortgezet. Het delen van informatie gaat digitaal gemakkelijk. Wat mist is het toevallige gesprek omdat je iemand tegenkomt bijvoorbeeld bij het koffieapparaat. Wat ook mist zijn de gesprekken op locatie in de wijk met inwoners en ondernemers. In de zomer, toen er meer ruimte was in de maatregelen konden, rekening houdend met de anderhalve meter afspraken worden gemaakt. Maar tijdens de strenge lockdown, met de regel van thuiswerken tenzij, was dat nauwelijks mogelijk. Mensen van het wijkbureau konden door Corona minder werken op locaties in de buurt.

Prestatiedoelstelling

P3.1.2 Ruimte scheppen voor en stimuleren van initiatieven van bewoners voor het collectief belang van buurt, wijk of stad

We zorgden voor een groene golf voor initiatieven. Met het mailadres initiatief@utrecht.nl en de webpagina uw initiatief hebben we één ingang. Een groot deel van de initiatieven paste in onze regelingen en programma's. Voor initiatieven waarvoor dat niet gold en initiatieven die vastliepen, werkten we met het Groene golf-team aan een goede, snelle besluitvorming. Daarvoor maakten we gebruik van de publieke waarde driehoek die bij initiatieven kijkt naar de waarden legitimiteit, rendement en betrokkenheid. Voor extra ondersteuning van initiatieven is een tweejarig contract afgesloten met Stichting VoorjeBuurt. Initiatiefnemers worden persoonlijk begeleid op gebied van financiën, crowdfunding, fondswerving en businesscase via voorjestadsie.nl. De stichting is gekozen na een aanbestedingsprocedure en bij de selectie voor de uiteindelijke keuze waren initiatiefnemers betrokken.

Met het Initiatievenfonds moedigen we mensen aan om zich vrijwillig in te zetten voor elkaar, de buurt, wijk of stad. Eigen inzet en draagvlak zijn daarbij belangrijke pijlers. Inwoners kunnen mondeling, op papier en online een aanvraag doen.

- Voor de zomervakantie is het initiatievenfonds telefoonnummer gelanceerd om het kinderen makkelijk te maken een aanvraag bij het Initiatievenfonds te doen. Kinderen konden door te whatsappen, een filmpje te sturen of te bellen hun idee voorleggen. Uiteindelijk leidde dat tot 63 contacten met kinderen of hun ouders en zijn elf initiatieven gerealiseerd. Omdat het om kleine en tijdelijke initiatieven ging, konden we de ideeën snel uitvoeren. Kinderen speelden dezelfde week met wat ze zelf hadden bedacht. Naast de ideeën die zijn uitgevoerd zijn er ook andere positieve zaken gerealiseerd. Kinderen zijn geïnformeerd over bouwspeeltuinen bij hen in de buurt, ouders zijn in contact gebracht met het Buurtteam voor hun vraag en grotere initiatievenfonds aanvragen zijn naar de wijkbureaus doorgeleid. Om het succes vast te houden, is de werkwijze verlengd en gericht op jongeren. Daarover hebben we u geïnformeerd met een raadsbrief in het voorjaar van 2021.
- Initiatieven die de gevolgen van corona verzachtten, hebben we ondersteund. Tegelijkertijd waren er initiatieven die niet door konden gaan omdat activiteiten met meerdere mensen door de corona-maatregelen niet georganiseerd konden worden. Ook grote evenementen als het Bevrijdingsfestival en de Utrechtse Canal pride die vanuit het Initiatievenfonds worden ondersteund, konden niet doorgaan. Het aantal toegekende initiatieven was met 892 in 2020 daardoor ook lager dan afgelopen jaren. Van 2016 tot en met 2019 steeg het aantal toegekende initiatieven van 1.140 naar 1.271. In 2020 is 83% van het budget besteed tegen gemiddeld 95% in de afgelopen jaren.
- Over de ondersteuning van initiatieven die geen aanvraag meer kunnen doen bij het Initiatievenfonds omdat die de driejaarstermijn overschrijden is op 8 mei 2020 een raadsbrief gestuurd. Over initiatieven die in 2021 voor de laatste maal een bijdrage kunnen krijgen vanuit het Initiatievenfonds is in het voorjaar 2021 een raadsbrief verstuurd.

Corona

Met het Initiatievenfonds ondersteunden we initiatieven die bijdroegen aan het verzachten van de consequenties van de gevolgen van corona. Zo is er in Overvecht gekookt en zijn maaltijden rondgebracht. Normaal gesproken kunnen mensen samen eten in een buurthuis, maar door corona kon dit niet meer. Door maaltijden rond te brengen, was het toch mogelijk om elkaar te ontmoeten al was het op anderhalve meter afstand. In Hoograven, Overvecht en Vleuten- De Meern zijn concerten gegeven bij zorgcentra voor ouderen. En jongeren organiseerden in muziekpodium Azotod voor oud en nieuw een online evenement. In de laatste week voor december namen ze het op en op oudejaarsavond is het tussen 20.00-3.00 via Youtube uitgezonden. De pandhofhoveniers in de Binnenstad kregen een bijdrage voor een plancoördinator. Daardoor konden de pandhofhoveniers, ondanks corona, doorgaan met hun bewonersbod. Jeugd- en Ontspanningsvereniging Geuzenwijk kreeg een bijdrage. De vereniging organiseert activiteiten voor jong en oud vanuit hun pand in Ondiep. Het is een buurthuis in zelfbeheer en normaliter halen zij hun inkomsten vanuit contributies, (kleine) toegangsprijzen voor activiteiten en zaalverhuur en hebben zij geen subsidie nodig. Maar door corona konden zij geen activiteiten organiseren en de zaal niet verhuren waardoor ze inkomsten misliepen terwijl de lasten door gingen. In de zomer konden kinderen door te whatsappen, een filmpje te sturen of te bellen een aanvraag doen bij het Initiatievenfonds. Op die manier konden kinderen in hun eigen buurt in de zomervakantie iets leuks organiseren wat het thuis moeten blijven iets makkelijker maakte. In Buurthuis de Beatrix in Zuilen organiseerden vrijwilligers in de zomer samen met de sociaal beheerder van DOCK een coronaproof programma met activiteiten en workshops voor oud en jong, zoals muziek, schilderen, dansen en knutselen. Verder is de ontmoetingsruimte met hulp van vrijwilligers coronaproof ingericht. Tegelijkertijd daalde het aantal aanvragen bij het Initiatievenfonds simpelweg omdat door de coronamaatregelen niet alles georganiseerd kon worden

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
Baten								
01-3-1-1	Bewoners betrekken	0	133	0	0	191	191	0
	Totaal Baten	0	133	0	0	191	191	0
Lasten								
01-3-1-1	Bewoners betrekken	18.350	17.844	17.936	19.226	18.549	677	19.175
	Totaal Lasten	18.350	17.844	17.936	19.226	18.549	677	19.175
	Saldo baten en lasten	**-18.350**	**-17.711**	**-17.936**	**-19.226**	**-18.358**	**868**	**-19.175**
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	40	40	0	125	125	0	0
	Saldo na mutaties reserves	**-18.310**	**-17.671**	**-17.936**	**-19.101**	**-18.233**	**868**	**-19.175**

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

Bewoners betrekken bij vraagstukken die voor hen belangrijk zijn

De hogere baten van 0,191 miljoen euro zijn toe te wijzen aan niet begrote vergoedingen:

- een bijdrage van de provincie van 0,06 miljoen euro in verband met de viering van 75 jaar vrijheid
- bij het Initiatievenfonds een bedrag van 0,094 miljoen euro
- overige incidentele inkomsten van 0,037 miljoen euro.

De lasten op deze doelstelling zijn 0,677 miljoen euro lager dan begroot:

- Bij het Initiatievenfonds is er sprake van lagere lasten van 0,689 miljoen euro. Samen met de hierboven genoemde baten van 0,094 miljoen euro is er bij het Initiatievenfonds sprake van een onderbesteding van 0,784 miljoen euro. Door de coronamaatregelen en de bijbehorende lock-down zijn er in 2020 veel minder aanvragen bij het Initiatievenfonds binnengekomen dan de afgelopen jaren. Grote evenementen als het Bevrijdingsfestival en de Utrechtse Canal pride die vanuit het Initiatievenfonds worden ondersteund konden dit jaar niet doorgaan. Ook kleinere initiatieven waarbij mensen samen komen konden dit jaar simpelweg uiteindelijk toch niet doorgaan.
- Bij de wijkbureaus zijn de lasten 0,299 miljoen euro lager dan begroot. De onderbesteding kan deels verklaard worden doordat vanwege de corona maatregelen een deel van de activiteiten niet door kon gaan. Het ontwikkeltraject dat uit het (incidentele) transitie budget gefinancierd is heeft vertraging opgelopen (0,047 miljoen euro). Verder zijn er per saldo nog overige incidentele voordelen van 0,252 miljoen euro.
- Validatie door een actuaris liet zien dat de voorziening Pensioenen Oud-Wethouders te laag was opgenomen, waardoor er aanvullend 0,495 miljoen euro gestort moest worden.
- Bij Raadsorganen waren er extra kosten vanwege twee burgemeesterswissels en een kleine overbezetting bij de Griffie. Dit leidde tot een nadeel van 0,116 miljoen euro.
- De voorbereidingen voor de viering van Utrecht 900 jaar stadsrechten zijn door de coronacrisis enigszins vertraagd. Dat leidde tot een onderuitputting op het budget van 0,300 miljoen euro. We zullen een bestedingsvoorstel voor dit bedrag indienen om begin 2021 een inhaalslag te kunnen maken.

Corona

Zowel de onderbesteding op het initiatievenfonds als de wijkbureaus is corona gerelateerd. Ook de nog niet bestede middelen van Utrecht 900 zijn aan de Corona-crisis toe te schrijven. Zie tekst hierboven.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Initiatievenfonds	6.1			234	
Wijkbureaus	6.1			252	

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden Partijen.

3.2 De kwaliteit van de dienstverlening aan bewoners is adequaat

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
E3.2.1	Klanttevredenheid balie Burgerzaken (schaal 1-10)		8	8,1	8	n.v.t.	8
E3.2.2	Klanttevredenheid Klant Contact Centrum (schaal 1-10)	6,8 (2015)	7,6	7,5	7,6	7,6	7,7
E3.2.3	Digitale klanttevredenheid (schaal 1-10)	6,1 (2015)	7,6	7,7	7,6	7,7	7,7

Analyse	
Klanttevredenheid Klant Contact Centrum (schaal 1-10)	Ondanks het toenemende aantal telefoontjes van 305.908 en het vanuit huis werken van de medewerkers is de klanttevredenheid van het KCC gelijk gebleven.
Digitale klanttevredenheid (schaal 1-10)	Het was in de coronaperiode veel werk om ook op de site doorlopend de juiste en actuele informatie weer te geven over alle maatregelen, landelijke en gemeentelijke effecten en regelingen. Tegelijkertijd is uiteraard méér gebruik gemaakt van de digitale dienstverlening gegeven de RIVM-richtlijnen om zoveel mogelijk thuis te blijven. De extra inspanning die hierop is geleverd heeft ertoe geleid dat de digitale dienstverlening op hetzelfde hoge niveau wordt gewaardeerd als de voorgaande jaren.
Klanttevredenheid balie Burgerzaken (schaal 1-10)	De onderzoeken naar de baliedienstverlening worden door de ontvangstorganisatie of door middel van een klanttevredenheidszuil afgenomen. Vanwege het coronavirus en het fysieke karakter van de onderzoeken is besloten deze onderzoeken tijdelijk stil te leggen. Als de coronamaatregelen het weer toelaten zullen deze weer worden opgepakt.

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
P3.2.1	Burgerzaken voldoet aan de kwaliteitseisen op het terrein van beheren van gegevens, processen en privacy-aspecten (auditnorm BZK)	90% (2010)	90%	96,7%	90%	93%	90%
P3.2.2	Percentage telefonische contact-pogingen dat leidt tot een contact (bereikbaarheidsnorm)	93% (2010)	95%	88%	95%	88,4	95%
P3.2.4	Realisatie Webrichtlijnen	n.n.b.	47/51	43/50	36/38	n.v.t.	36/38

Analyse	
Burgerzaken voldoet aan de kwaliteitseisen op het terrein van beheren van gegevens, processen en privacy-aspecten (auditnorm BZK)	De BZK-kwaliteitsmonitor specificeert zéér gedetailleerd hoe de processen moeten verlopen om een 100% score te halen. Wanneer een iets andere procesgang wordt gevolgd wil dit niet zeggen dat dit kwalitatief minder goed is, maar toch worden in dat geval dan géén 'punten' gegeven in de evaluatie. Daarom beoordeelt ook BZK een score boven de 90% als een goede score.
Percentage telefonische contact-pogingen dat leidt tot een contact (bereikbaarheidsnorm)	Met een iets verhoogde inzet van medewerkers zijn we erin geslaagd om, ondanks de sterke piekperiodes en twee flinke technische storingen de telefonische bereikbaarheid op niveau te houden.
Realisatie Webrichtlijnen	De pandemie heeft geleid tot een grote werkdruk bij de redactie. Vanwege deze werkdruk is het niet gelukt om in derde kwartaal van 2020 een toegankelijkheidsscan uit te voeren. Verwacht wordt dat dit in het tweede kwartaal 2021 wel gerealiseerd zal worden.

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E3.2.1 Burgerzakenproducten worden adequaat en volgens wettelijke vereisten geleverd

De Basisregistratie Personen (BRP) is de belangrijkste bron van informatie over persoonsgegevens. De gegevens uit de BRP worden gebruikt door meer dan 500 afnemers. De gemeente is de beheerder van de BRP. Het betrouwbaar beheren en onderhouden van de gegevens in de BRP is een belangrijke taak van Burgerzaken. Burgerzaken investeert in de kwaliteit van de BRP, door kwaliteitsmonitoring (eigen monitoring, maar ook naar aanleiding van maandelijkse kwaliteitsrapportage door de Rijksdienst voor Identiteitsgegevens (RvIG)), controles op het bestaande bestand en het verwerken van meldingen van andere overheden en organisatieonderdelen binnen de eigen gemeente.

Ook de risicosignalen die worden onderzocht vanuit de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA) hebben tot doel de kwaliteit van de adresgegevens in de BRP te verhogen. Door de beperkingen van de pandemie zijn minder huisbezoeken afgelegd; huisbezoeken voor adresonderzoek zijn beperkt gebleven tot de onderzoeken naar situaties met een hoge maatschappelijk risico.

Voor de verplichte producten zoals aangifte geboorte, overlijden, konden inwoners ook in 2020 elke dag bij Burgerzaken terecht en werden daar adequaat geholpen. Ook voor paspoorten en rijbewijzen bleef onze dienstverlening altijd open, al hebben we inwoners verzocht om in de strengere lockdownperiodes hun aanvragen uit te stellen tot het moment dat de maatregelen weer wat versoepeld konden worden. Gezien de reisbeperkingen heeft dat niet tot problemen geleid en de spoedeisende aanvragen konden steeds op tijd worden behandeld. Om het aantal bezoekers te minimaliseren zijn we ertoe overgegaan

om in beginsel de aangevraagde reisdocumenten thuis te laten bezorgen. Ruim 90% van de aanvragers heeft hiervan gebruikgemaakt.

We hebben, ook om de bezoeken te minimaliseren, inwoners gevraagd om producten zoals het aanvragen van uittreksels zoveel mogelijk digitaal te doen. Als dat lastig was, werd een bezoek aan de balie verzorgd.

Het sluiten van huwelijken was uiteraard altijd mogelijk, maar de vorm van de huwelijksvoltrekking moest regelmatig worden aangepast naar de veranderende RIVM-richtlijnen. De huwelijkskandidaten die een vorm hadden gekozen die niet meer passend was bij de actuele richtlijnen zijn altijd telefonisch door ons benaderd om een alternatieve vorm of datum af te spreken. Naast de teleurstelling dat het geplande huwelijk niet door kon gaan in de gewenste vorm was er ook zo goed als altijd begrip voor de noodzaak van de aanpassing.

Het is van belang dat deze producten en diensten voldoen aan de wettelijke vereisten en de verwachtingen van de klant. Voor de meting van de kwaliteit en betrouwbaarheid van de producten en de basisregistratie voert Burgerzaken jaarlijks de zelfevaluatie van het ministerie van Binnenlandse Zaken uit, waar ook voor 2020 een goede beoordeling uit voortkwam.

Burgerzaken meet de kwaliteit van de dienstverlening en de geleverde producten af aan de klanttevredenheid van haar bewoners. De klanttevredenheid meten we met behulp van het KTO (Klant Tevredenheids Onderzoek). Door de geringere aantallen bezoekers én omdat het erg ongemakkelijk was een KTO af te nemen op minimaal anderhalve meter is het aantal onderzoeken dit jaar lager dan gebruikelijk. Het beeld is echter redelijk onveranderd; een hoge score voor de dienstverlening aan de balies.

Zowel de suggesties die via het KTO ontvangen zijn als de suggesties voor verbeteringen uit de andere bronnen (klachten en gesprekken) hebben we benut om de dienstverlening waar mogelijk te verbeteren.

Effectdoelstelling
E3.2.2 Bewoners en bedrijven zijn tevreden over het contact met de gemeente

Vanwege de pandemie hebben we in 2020 veel aanpassingen moeten maken in onze dienstverlening. Niet alleen onze fysieke locaties zijn grondig aangepast, ook hebben we veelvuldig moeten op- en afschalen in beschikbare tijden waarop wij onze dienstverlening konden leveren. Daarnaast hebben we ook op verschillende plekken aanpassingen moeten doorvoeren in onze werkwijze.

Zo was het niet mogelijk om alle producten en diensten in dezelfde vorm meer aan te bieden zoals voor de coronacrisis. Er is bewust voor gekozen om diensten die we naast fysiek ook digitaal of telefonisch kunnen afhandelen alleen nog fysiek te doen als dat van toegevoegde waarde is voor onze inwoners. Daarnaast zijn we, op een kleine uitzondering na, volledig op afspraak gaan werken. Niet alleen om zorg te dragen dat er niet te veel mensen tegelijkertijd in het gebouw zijn, maar ook om zorg te dragen dat indien nodig (bij bijvoorbeeld bij een lockdown) alleen die inwoners komen waarvoor een afspraak ook echt noodzakelijk en urgent is.

Juist in tijden van Corona is data een belangrijk stuurinstrument gebleken. Niet alleen helpt het ons om oog te houden voor de klanttevredenheid van inwoners, ook helpt het ons om zicht te krijgen op de meest gestelde vragen van inwoners en ondernemers en helpt het ons om bezoekersstromen beter in beeld te krijgen.

Na driekwart jaar corona is gebleken dat de waardering van onze dienstverlening gelijk is gebleven ten opzichte van de periode voor corona. De waardering op onze website en telefonie blijft gelijk met een 7.7 en 7.6. De onderzoeken naar de baliedienstverlening zijn vanwege het fysieke karakter tijdelijk stilgelegd. Deze zullen weer worden opgepakt zodra de coronamaatregelen dit toelaten.

Effectdoelstelling
E3.2.3 Utrecht levert betere dienstverlening tegen zo laag mogelijke kosten

De coronacrisis heeft ons in 2020 uitdagingen gegeven maar ook veel kansen geboden om onze dienstverlening versneld te verbeteren. Denk aan het versneld uitbreiden van de mogelijkheid om te videobellen, het volledig thuisbezorgen van reisdocumenten en het versneld doorvoeren van het doen van digitale aangifte van geboorte en overlijden. Al deze aanpassingen zijn ook allemaal verwerkt in verschillende in begrijpelijke taal geschreven communicatie-uitingen naar inwoners. Denk aan de website, ontvangstbevestigingen, aanschrijvingsbrieven en sms-notificaties. Door de snelheid van invoering in 2020 leidde dit wel tot extra onvoorziene kosten zoals bij videobellen en thuisbezorgen van paspoorten.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling
P3.2.1 Leveren van een betrouwbaar, actueel en juist bestand van persoonsgegevens

De basis voor veel producten en diensten van de overheid (gemeentelijke en landelijke overheden) vormt de administratie van persoonsgegevens. Burgerzaken is verantwoordelijk voor en borgt de kwaliteit van de basisregistratie persoonsgegevens (BRP) en de burgerlijke stand. Dat vergt een doorlopende investering in het op peil houden van de kennis van medewerkers en het continue aandacht geven aan onderwerpen als adres- en identiteitsfraude en het voorkomen van vormen van dwang (bijvoorbeeld mensenhandel). Hoewel de bijzondere omstandigheden in 2020 een gestructureerde vorm van trainen en opleiden moeilijk maakten, is de aandacht voor kwaliteit zeker niet verminderd. Zeker in de strengere lockdownperiodes is veel tijd besteed aan 'on-the-job'-training en bewustwording van de medewerkers, het verbreden en verdiepen van vaardigheden en het volgen van e-learning modules.

Met het betrouwbare en actuele bronbestand van persoonsgegevens faciliteren we landelijke afnemers en binnengemeentelijke organisatieonderdelen in de uitvoering van hun publiekrechtelijke taken.

De rol van Burgerzaken, als bewaker van persoonsgegevens, wordt met meer dan 500 afnemers steeds belangrijker. Om die reden participeert Burgerzaken onder andere proactief in het project Landelijke Aanpak Adreskwaliteit. Dit landelijke project combineert en verrijkt data uit adresbestanden van verschillende overheidsinstellingen en legt deze naast de BRP-gegevens. Risicoadressen die uit deze datavergelijkingen naar voren komen worden nader onderzocht. Burgerzaken, Werk en Inkomen (WenI) en Vergunningen Toezicht en Handhaving (VTH) hadden zich voor 2020 ten doel gesteld om 1.000 risicoadressen te onderzoeken. Dit doelaantal werd bepaald in overleg met de landelijke projectorganisatie van LAA en is gebaseerd op doelaantallen van vergelijkbare gemeenten. Gezien de coronabeperkingen zijn de huisbezoeken echter sterk teruggebracht. Na een eerste stop op huisbezoeken zijn deze vanaf juli weer in bescheiden mate opgestart (met uitzondering van de verschillende perioden met strengere maatregelen). Daarbij is als richtlijn gehanteerd dat alleen huisbezoeken zouden plaatsvinden als er sprake was/leek te zijn van een situatie met een grote maatschappelijk en/of financiële impact, voor de overheid of inwoner. Van de voorgenomen 1.000 huisbezoeken zijn er hierdoor 515 afgelegd.

De inhoudelijke rapportage en verantwoording zijn opgenomen in het handhavingsprogramma Publiekszaken 2021.

Burgerzaken meet de kwaliteit van de producten die we uitgeven aan de hand van de uitkomsten van de zelfevaluatie die wij uitvoeren. De zelfevaluatie wordt samengesteld door de Rijksdienst voor Identiteitsgegevens (RvIG) van het Ministerie van BZK en ondersteunt gemeenten bij het op peil houden en verbeteren van de kwaliteit van de BRP, de uitgifte van reisdocumenten en de registratie van niet-ingezetenen (RNI). Wij zijn verplicht om jaarlijks de resultaten van de zelfevaluatie te rapporteren aan de minister van BZK. De zelfevaluatie bestaat uit drie onderdelen: Reisdocumenten, Basisregistratie Personen (BRP) en Registratie Niet Ingezetenen (RNI).

De drie zelfevaluaties bestaan elk uit twee onderdelen: een vakinhoudelijke controle op het gebied van BRP, Paspoorten en Nederlandse Identiteitskaart (PNIK) en RNI met daarnaast een controle op de informatieveiligheid van onze dienstverlening en systemen ENSIA. De scores voor de vakinhoudelijke onderdelen vallen geheel binnen het bereik van Burgerzaken/Publiekszaken, de scores van de informatieveiligheid worden centraal opgesteld in afstemming met verschillende organisatieonderdelen, verantwoordelijk/coördinerend organisatieonderdeel is CIO-office. De laatste scores vallen onder de zogenaamde Eenduidige Normering Single Information Audit (ENSIA).
De score van de vakinhoudelijke beoordeling plus de ENSIA-score bepalen samen de eindscore per zelfevaluatie.

Voor 2020 levert dat de volgende scores op:

Zelfevaluatie	Vakinhoudelijke score	ENSIA-score	Totaalscore
• BRP	93%	85%	89%
• PINK	97%	85%	90%
• RNI	100%	n.v.t.	100%
Gemiddelde score 2020	**96,83%**	**84%**	**93%**

De vakinhoudelijke scores op de drie zelfevaluaties zijn positief. De RvIG oordeelt dat alle scores tussen de 90-95% 'voldoende' zijn en dat scores tussen 95-100% 'goed' zijn. Dit betekent dat wij op twee zelfevaluaties een 'goed' scoren en op één (de BRP-zelfevaluatie) een 'voldoende'. De invloed van de uitkomst van de ENSIA-evaluatie heeft de totale score van de vakinhoudelijke scores negatief beïnvloed. Hierdoor is de gemiddelde totale eindscore 93%.

Voor het ENSIA geldt dat we dit jaar voor een groot deel geen DISO-capaciteit hebben gehad door een vacature. Dit probleem is inmiddels opgelost maar heeft wel zijn effect gehad op de scores. Door het ontbreken van capaciteit heeft een aantal controles en rapportages niet plaatsgevonden. Voorbeeld hiervan is de controle of iedere medewerker de juiste systeemautorisaties heeft. Als een tweede oorzaak valt te noemen dat we minder aandacht hebben besteed aan bewustwording van de medewerkers.

RvIG geeft per zelfevaluatie een aantal aanbevelingen om de vakinhoud en informatieveiligheid te vergroten. We beoordelen de aanbevelingen en pakken deze zoveel mogelijk projectmatig op.

Corona
De impact van de pandemie op deze prestatie doelstelling is in bovenstaande tekst verwerkt.

Prestatiedoelstelling
P3.2.2 Geven van duidelijke en eenduidige informatie aan bewoners

In tijden van onzekerheid is duidelijke en eenduidige informatie nog méér dan anders van belang. Hierdoor is er in 2020 veel aandacht aan de website gegeven door te zorgen dat informatie op de website elke keer snel werd aangepast en aansloot bij de fase waarin de pandemie zich bevond. Daarnaast hebben we in 2020 ook ons bestaande servicepunt uitgebreid naar de wijkbureaus (open tussen 09.00 en 12.00). Wijkbureaumedewerkers staan in nauw contact met het servicepunt en bieden nu exact dezelfde service. De medewerkers van de wijkbureaus en het servicepunt zorgen ervoor dat de bezoeker 'warm' wordt begeleid naar het juiste loket en desgewenst met deze persoon op zoek gaat naar een maatwerkoplossing, passend bij het vraagstuk of de zorg van de desbetreffende inwoner. Indien nodig kan daar ook een tolk bij in worden gezet. Tot slot is het servicepunt in 2020 uitgebreid met een extra telefoonnummer, dat rechtstreeks uitkomt bij het servicepunt en is het ook mogelijk geworden te chatten en videobellen.

Corona
De impact van de pandemie op deze prestatie doelstelling is in bovenstaande tekst verwerkt.

Prestatiedoelstelling
P3.2.3 Met kanaalsturing leiden we onze inwoners naar de meest passende kanalen gegeven klantvraag, situatie en moment.

Vanwege de coronamaatregelen hebben we de fysieke dienstverlening moeten beperken. We hebben er in 2020 bewust voor gekozen om diensten die ook digitaal of telefonisch afgehandeld kunnen worden, alléén nog fysiek te doen als dat van toegevoegde waarde is voor onze inwoners. Concreet betekent dit dat wij voor verschillende diensten vanwege corona nu geen inwoners fysiek uitnodigen, als we dit ook telefonisch of met videobellen kunnen afhandelen. Na de pandemie zullen we weer terugkeren naar de oorspronkelijke lijn dat we deze keuze weer terugleggen bij de inwoners.

Corona
De impact van de pandemie op deze prestatie doelstelling is in bovenstaande tekst verwerkt.

Prestatiedoelstelling
P3.2.4 Onze website is toegankelijk conform doelstellingen Agenda 22

In 2020 is het vanwege de werkdruk niet mogelijk gebleken om een toegankelijkheidsscan uit te voeren. Wij verwachten dat deze medio 2e kwartaal 2021 weer gerealiseerd kan worden. Uiteraard werken we wel dagelijks aan het verbeteren van de toegankelijkheid. Zo zijn we in gesprek met leveranciers om een aantal technische punten op te lossen. Daarnaast blijven de pdf-documenten een aandachtspunt. Het aantal oude pdf-documenten is groot en het is bijna ondoenlijk om deze achteraf toegankelijk te maken. Daarom richten wij ons nu met name op de nieuw te vormen pdf's. Om deze toegankelijk te maken investeren we momenteel niet alleen in opleiding en training voor medewerkers, maar werken we ook aan nieuwe manieren van content maken, waardoor nu sommige pdf's niet meer nodig zijn. Zie als voorbeeld hiervan de vernieuwde zwembadroosters.

Afgelopen jaar is de aandacht ook uitgebreid naar al onze overige websites. Het streven was om dit jaar voor alle websites die in ons bezit waren een zogenaamde toegankelijkheidsverklaring te hebben, zodat we inzichtelijk hebben waar onze websites staan en welke ontwikkelingen nog nodig zijn om deze toegankelijk te maken. Door de capaciteit die wordt opgeëist voor corona is dit proces iets vertraagd. Voor de zomer van 2021 hopen we dit gerealiseerd te hebben.

Corona
De impact van de pandemie op deze prestatie doelstelling is in bovenstaande tekst verwerkt.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
Baten								
01-3-2-1	Juist bestand persoonsgegevens	6.649	6.190	6.227	5.448	4.606	-842	5.538
01-3-2-2	Informatie aan bewoners	68	121	68	68	111	43	68
01-3-2-3	Publieksdienstverlening	0	0	0	0	12	12	0
	Totaal Baten	6.717	6.311	6.295	5.517	4.730	-787	5.606

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
Lasten								
01-3-2-1	Juist bestand persoonsgegevens	9.542	10.291	8.962	7.754	8.702	-948	9.117
01-3-2-2	Informatie aan bewoners	8.083	7.994	7.869	8.481	8.642	-161	8.763
01-3-2-3	Publieksdienstverlening	1.295	1.181	1.220	1.170	1.092	77	1.126
	Totaal Lasten	18.920	19.466	18.051	17.405	18.437	-1.032	19.006
	Saldo baten en lasten	**-12.203**	**-13.155**	**-11.756**	**-11.888**	**-13.707**	**-1.819**	**-13.400**
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	0	0	0	732	732	0	0
	Onttrekking reserves	0	0	0	206	206	0	0
	Saldo na mutaties reserves	**-12.203**	**-13.155**	**-11.756**	**-12.415**	**-14.234**	**-1.819**	**-13.400**

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

Juist bestand persoonsgegevens
In de Tweede Bestuursrapportage 2020 was al voorzien dat de omzet van de reisdocumenten nog verder zou dalen dan op basis van beschikbare modellen was voorspeld. Door de coronapandemie is de omzet echter nog verder gedaald. We kunnen van de totale omzetdaling op reisdocumenten niet exact aangeven of deze door de geldigheidsduur of door corona veroorzaakt wordt. We hebben ervoor gekozen de totale omzetdaling in de aparte paragraaf 'corona' hieronder toe te lichten.

De lasten op deze prestatiedoelstelling zijn een miljoen euro hoger dan begroot.
De Rijksafdracht bij diverse producten van Burgerzaken is gekoppeld aan de omzet. Een teruglopende omzet geeft minder Rijksafdracht, waardoor deze kosten 0,181 miljoen euro lager zijn dan begroot. Daarnaast hebben we extra kosten in 2020 gehad vanwege de pandemie, die hierna worden toegelicht.

Informatie aan bewoners
De baten op deze prestatiedoelstelling zijn 0,043 miljoen euro hoger dan begroot.
Dit is toe te schrijven aan een hoger bedrag aan doorgeschoven, te compenseren BTW van Het Utrechts Archief.

De lasten op deze prestatiedoelstelling zijn 0,161 miljoen euro hoger dan begroot.

De lasten van het Klant Contact Centrum (KCC) zijn 0,208 miljoen euro hoger door:
- Hogere personele kosten (salaris en inhuur) in verband met vroegtijdige vervanging van een verbetermanager, extra inzet team workforce Management (WFM).
- Hogere overige kosten in verband met noodzakelijke vernieuwing van de applicatie NICE die door WFM wordt gebruikt en advisering in de ontwikkeltrajecten van de redactie, de kennisbank en data- analyse.

In december zijn er twaalf uitzendkrachten in vaste dienst gekomen. Hiermee is de verhouding vast/flex van 50/50 naar 63/37 gegaan.

De lasten van het Utrechts Archief laten een incidenteel voordeel van 0,047 miljoen euro zien vanwege een iets lagere doorberekening van kosten.

Publieksdienstverlening
De lasten op deze prestatiedoelstelling zijn 0,077 miljoen euro lager dan begroot.

In 2019 is de pilot 'thuisbezorgen reisdocumenten' en de pilot 'videobellen' gestart. Het restant van het daarvoor beschikbare budget (0,066 miljoen euro) is doorgeschoven naar 2020. Echter in 2020 zijn beide pilots gestopt als pilot en doorgegaan als coronamaatregelen. De kosten daarvan, evenals het restant van de dekking voor de pilots (0,047 miljoen euro), zijn opgevoerd als specifieke 'coronakosten Publiekszaken' welke zijn terug te vinden in het programma Overhead.

Mutatie reserve:
Storting:
2020 is een jaar geweest zonder een verkiezing. Het budget is volgens de systematiek van een egalisatiereserve, na aftrek van de vaste jaarlijkse kosten, in de reserve gestort.

Onttrekking:
Bij de resultaatbestemming 2019 zijn twee voorstellen gedaan voor het doorschuiven van incidenteel geld naar 2021. Door middel van deze onttrekking zijn het budget van de huwelijksplanner (0,140 miljoen euro) en het budget voor kwaliteit dienstverlening (0,066 miljoen euro) overgezet naar 2020.

Corona
De totale baten op de prestatiedoelstelling Juist bestand persoonsgegevens zijn 0,842 miljoen euro lager dan begroot.
De pandemie heeft een groot effect gehad op de omzet van de producten en diensten van Publiekszaken. Voor een deel omdat de gemeente actief heeft gevraagd om de aanvragen uit te stellen in de strengere lockdownperiodes. Maar ook in de zomerperiode, toen de beperkingen versoepeld waren, is onder andere een verhoudingsgewijs groot deel van de verlopen reisdocumenten (paspoorten en ID-kaarten) níet vervangen. Deze achterstand, de zogenaamde 'boeggolf' blijft zich bij bijna alle producten van Burgerzaken opbouwen. Deze uitgestelde vraag leidt tot een forse vermindering van de baten.

- Reisdocumenten: Verhoudingsgewijs is een groot deel van de verlopen reisdocumenten níet vervangen. Deze achterstand, de zogenaamde 'boeggolf' blijft zich opbouwen en bestaat eind 2020 uit ruim 5.000 nog niet vervangen documenten (paspoorten en ID-kaarten). Daarmee zijn de inkomsten uit deze documenten niet gerealiseerd. Daarnaast waren zoals hierboven vermeld, de legesinkomsten lager door een sterker effect van de reisdocumentendip dan begroot. Dit leidt samen tot een terugval van de baten van 0,7 miljoen euro ten opzichte van de begroting.
- Rijbewijzen: Het aantal afgegeven rijbewijzen is ook iets lager dan begroot; het aantal afgenomen rijexamens is door de beperkingen gereduceerd, resulterend in 0,063 miljoen euro minder baten dan begroot.
- Verklaring omtrent gedrag: Een daling van aanbod op de arbeidsmarkt door corona en een gestegen aantal aanvragen rechtstreeks bij de dienst Justis door de werkgever, heeft geresulteerd in 0,158 miljoen euro minder baten dan begroot.

- Huwelijken: De baten uit huwelijksvoltrekkingen zijn met 0,140 miljoen euro afgenomen;
    - een deel van de huwelijken is afgezegd omdat de aanstaande paren het liever wilden uitstellen tot een moment dat het zonder beperkingen kon worden vormgegeven
    - een groter deel van de al geplande huwelijken zijn noodzakelijkerwijs 'vereenvoudigd' om te passen binnen de RIVM-richtlijnen van dat moment. Nieuwe afspraken voor huwelijken zijn nog steeds allemaal gebaseerd op een kleine ceremonie met minder aanwezigen.

Door deze factoren is een deel van de leges weggevallen en zijn de huwelijksvoltrekkingen vaker in het eenvoudige en dus goedkope deel van ons aanbod gevallen.

- Adresonderzoeken: Het aantal huisbezoeken is door corona gereduceerd; het begrote aantal onderzoeken was 1.000 en er zijn 515 onderzoeken daadwerkelijk afgerond. Daarmee is de landelijke bijdrage per onderzoek gehalveerd, leidend tot een inkomstenderving van 0,04 miljoen euro.
- RNI en Naturalisaties: De baten van RNI en naturalisaties zijn hoger dan begroot, maar minder hoog dan verwacht. De begroting van deze twee producten moet geactualiseerd worden, maar door grote verschillen in de afgelopen jaren hebben we daarvoor nog onvoldoende data.

De totale lasten op deze prestatiedoelstelling zijn een miljoen euro hoger dan begroot.

- Personele lasten: Conform gemeentelijk beleid zijn de teruglopende baten niet opgevangen door het afschalen van personeel. Deze kosten zijn vrijwel geheel doorgelopen. De niet aan 'productie' bestede uren zijn optimaal ingezet voor het verbreden van de vaardigheden van de medewerkers. Daarnaast is een deel van de medewerkers ingezet op afdelingen waar corona juist tot een verhóging van de werkdruk leidde (bijvoorbeeld in het KCC). Het is van belang deze medewerkers aan ons te blijven binden, want zodra de beperkingen (goeddeels) worden opgeheven, is te verwachten dat alle niet-vervangen verlopen reisdocumenten (boeggolf) tot een sterke piek aan aanvragen zullen leiden en is er een zeer grote behoefte aan ingewerkte collega's.
- Inefficiëntie: De RIVM-maatregelen leiden tot een minder efficiënte manier van werken. Om het aantal personen in de publieke ruimte beperkt te houden, moet meer tijd per afspraak worden berekend. In beginsel moet de inwoner meteen aan de beurt zijn en tijd hebben om weer naar buiten te lopen, voordat de volgende weer aan een schone balie geholpen kan worden. Dit leidt tot een hogere doorlooptijd per afspraak.
- Niet personele coronakosten: Door de verschillende coronamaatregelen, zoals het kunnen raadplegen van de BRP bij thuiswerken, het thuisbezorgen van reisdocumenten en het aangetekend versturen van documenten zijn er extra kosten gemaakt. Deze specifieke kosten zijn verzameld in het programma Overhead.

Verkiezingen

De coronamaatregelen hebben grote gevolgen voor het organiseren van verkiezingen. Door het rijk zijn er diverse maatregelen opgelegd die grote gevolgen hebben voor de begroting van verkiezingen. Met het organiseren van de Tweede kamer verkiezing is in 2020 begonnen. Een deel van de extra kosten (0,2 miljoen euro) is al in 2020 gemaakt.

Het rijk heeft ook een bijdrage geven voor deze extra kosten, deze bijdrage is gestort in de algemene (corona)reserve.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Burgerzaken	0.2	800			840

Verbonden Partijen

Bijdrage aan Het Utrechts archief was 3,299 miljoen euro.

Stedelijke Ontwikkeling

Algemene programmadoelstelling

Utrecht is een aantrekkelijke stad om in te wonen, werken of verblijven. Die aantrekkingskracht heeft tot gevolg dat steeds meer mensen in Utrecht willen wonen, werken of verblijven. De huidige verwachting is dat Utrecht in 2040 meer dan 450.000 inwoners heeft en er behoefte is aan ongeveer 60.000 extra woningen en ruim 70.000 arbeidsplaatsen.

De groei benutten we om gezond stedelijk leven voor iedereen te versterken waarbij we kiezen voor een balans tussen de bestaande stad en de groei van de stad. Wat 'Gezond stedelijk leven voor iedereen' betekent voor het ruimtelijk toekomstperspectief is uitgewerkt in de RSU (vastgesteld in 2016) en verdiepen we in de Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040 (RSU 2040). In juni 2020 heeft de gemeenteraad de startnotitie 'Op weg naar een ruimtelijke Strategie Utrecht 2040' vastgesteld met daarin elf uitgangspunten waarlangs de RSU 2040 verder is uitgewerkt. Op basis daarvan is half januari 2021 de concept-RSU2040 door het college vastgesteld en is de inspraak in gegaan. Aangepaste RSU is in april door college vastgesteld en aangeboden ter besluitvorming aan de raad.
In regionaal verband is in 2020 onder andere verder gewerkt aan het Regionaal Economisch Programma (REP) waarvoor uw gemeenteraad het aangepaste Beoordelingskader en de contour REP als onderzoeksagenda heeft vastgesteld.

Eind 2020 heeft Utrecht samen met de provincie en regiogemeenten een aanvraag van 2,1 miljard euro gedaan bij het Rijk in het kader van het groeifonds gericht op twee nieuwe tramlijnen als onderdeel van een grootstedelijk OV-netwerk dat de stad prettig, gezond en leefbaar moet houden voor iedereen.

Vanuit de woningbouwimpuls heeft Utrecht een financiële bijdrage van 21 miljoen euro van het Rijk gekregen voor de ontwikkeling van de Merwedekanaalzone en is een aanvraag ingediend voor het Beurskwartier. Vanuit de regiodeal is door het Rijk 10 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de verbetering van Overvecht.

Verplichte BBV Indicatoren

Om een eenduidig beeld te vormen over de beleidsresultaten van de gemeente en om gemeenten onderling te kunnen vergelijken is er een aantal wettelijke verplichte indicatoren bij de programma's opgenomen.

Indicator	Eenheid	Bron	2016	2017	2018
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	8. Vhrosv	12,6	14,9	16,3

Meerjarige beleidsvoornemens die zijn opgenomen in beleidsnota's, -visies of -kaders:

- Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040 | Gemeente Utrecht - Omgevingsvisie
- Agenda stad: Resetting cities (pdf, 513 kB)
- Agenda stad: City Deal Health Hub
- Agenda Stad: City Deal Healthy Hub Boost
- Utrechts visie regilieus erfgoed (pdf, 8 MB)
- Grondprijzenbrief 2019
- Het Utrechts grondbeleid
- Meerjarenperspectief Ruimte 2020
- Woonvisie Utrecht (pdf, 5,6 MB)
- Bestedingskader Investeringsimpuls Ruimtelijke Strategie Utrecht (pdf, 50 kB)
- Omgevingsvisie Utrecht
- Erfgoedagenda
- Utrechts PlanProces (UPP)

Meerjarig overzicht per prestatiedoelstelling

x € 1.000

	Omschrijving	Actuele Begroting 2019	Realisatie 2019	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Actuele begroting 2021
02-1-1-1	Ruimtelijke ontwikkelingen	7.604	8.908	7.737	8.813	7.110
02-1-1-2	Stedelijke kaders	-2.405	-2.495	-2.724	-2.793	-2.809
02-1-2-1	Conversies en bestemmingswijzigingen	18.277	19.839	10.411	13.083	2.771
02-1-2-2	Uitgiftes	2.847	4.574	5.725	6.300	1
02-1-2-3	Erfpachtbeheer	9.202	10.323	9.796	10.209	10.050
02-2-1-1	Ruimtelijke herontwikkelingsplannen	-3.219	-3.285	-3.392	-4.058	-3.495
02-2-1-2	Investeren in Stedelijke herontwikkeling	-16.850	-13.924	-7.474	-4.432	-3.950
02-2-1-3	Grondexploitaties	32.467	29.594	31.340	28.573	2.640
02-2-2-1	Wonen	-2.792	-1.353	11.904	12.244	-2.248
02-3-1-1	Uitvoeren van de wijkactie- programma's	0	27	0	0	0
02-4-1-1	Monumentale en cultuurhistorische waarde	-2.255	-1.937	488	520	-2.398
02-5-1-1	Toetsen en toezicht houden vergunningen	5.921	3.967	2.318	6.619	5.996
02-5-1-2	Toezicht op de naleving van milieuregels	-4.334	-3.461	-4.444	-3.964	-5.141
02-6-1-1	Realiseren van bouwrijpe grond	6.628	33.426	5.188	164.594	5.188
02-7-1-1	Uitvoeren Masterplan	-4.342	9.528	2.855	13.460	2.855
Totaal		**46.749**	**93.732**	**69.729**	**249.166**	**16.570**

Bovenstaande tabel geeft een overzicht van het saldo van baten en lasten per prestatiedoelstelling voor het hele programma weer.

1. Een optimale verdeling van het ruimtelijk programma en daaraan gekoppelde middelen over de verschillende onderdelen van de stad

1.1 Evenwichtige ruimtelijke ontwikkeling van de stad met alle onderdelen in samenhang

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
E.1.1.1	Positie op de woon-aantrekkelijkheidsindex	2 (2008)	2	2	2	2	2

Analyse	
Positie op de woon-aantrekkelijkheidsindex	De woonaantrekkelijkheidsindex laat zien hoe aantrekkelijk een gemeente gevonden wordt om in te wonen. Voor meer informatie; Atlas voor gemeenten

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
P1.1.3	Toegankelijke openbare ruimte	2017	110	110	110	pm	110

Analyse	
Toegankelijke openbare ruimte	De indicator dient aangescherpt te worden om het verbeteren van de toegankelijkheid van de openbare ruimte goed te kunnen volgen. Daarom is deze indicator niet meer ingevuld en werken we aan een nieuwe. Daar monitoren we komende drie jaar het aantal meldingen die betrekking hebben op toegankelijkheid uit de slim melden-app. Na deze periode wordt uit het aantal en type meldingen opgemaakt hoe het beste de voortgang meetbaar gemaakt kan worden.

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E1.1.1 Evenwichtige ruimtelijke ontwikkeling van de stad met alle onderdelen in samenhang

De ontwikkeling van de stad biedt kansen om gezond stedelijk leven voor iedereen te versterken. Maar ook wordt het voller en drukker met bijbehorende (risico's op) effecten voor de leefbaarheid. We willen de verstedelijking van Utrecht dan ook in balans houden met de kwaliteit en leefbaarheid voor inwoners en bezoekers. Om gezond stedelijk leven tot stand te brengen is een kwalitatief goede openbare ruimte hierbij van groot belang. Met voldoende groen, ontmoetingsmogelijkheden en mogelijkheden tot bewegen. We willen het inclusieve karakter van de stad behouden, gemengd en betaalbaar wonen, gemengde wijken en voldoende, diverse en hoogwaardige voorzieningen die aansluiten op de behoefte van de (toekomstige) bewoners en gebruikers. De Ruimtelijke Strategie Utrecht is een van de koersdocumenten in de Omgevingsvisie. Deze is geactualiseerd. De ontwikkeling van de stad doen we niet alleen. Daarvoor werken we samen met bewoners, initiatiefnemers, buurgemeenten, provincie, Rijk en andere partners. In die samenwerkingen is in 2020 verder gewerkt op inhoud en financiën. De inhoudelijke samenwerking heeft geleid tot een aantal beleidsdocumenten en overeenkomsten. Financieel zijn er afspraken gemaakt over onder meer cofinanciering door het Rijk en zijn er aanvragen en voorstellen gedaan om de groei van de stad ook in de toekomst financieel mogelijk te maken. Regionaal heeft dit geresulteerd in een samenwerking door 33 gemeenten in de provincie in een Utrechts Aanbod als input op weg naar het nieuwe kabinet.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P1.1.1 Verkennen en organiseren van het ruimtelijk programma (strategische agenda, structuurvisies en lobby)

- Al het beleid met betrekking tot de fysieke leefomgeving is – geordend naar koers, thema en gebied – terug te vinden in de Omgevingsvisie Utrecht (zie Omgevingsvisie | Gemeente Utrecht - Omgevingsvisie).
- De uitgangspunten van de vernieuwde Ruimtelijke Strategie voor Utrecht 2040 zijn door de Raad vastgesteld.
- Via Uned is samen met het Rijk, onze buurgemeenten en de provincie Utrecht een ruimtelijk in onze regio opgesteld: Utrecht Nabij.
- Met de regio U10 zijn de contouren van een integraal ruimtelijk programma opgesteld.
- De samenwerking met externe partijen is verder vormgegeven. Het Stadsakkoord Wonen is verder uitgewerkt via verdiepende studies en werkgroepen. Het Development Network Utrecht (DNU) is gebruikt om kennis te delen op diverse beleidsterreinen en dit jaar uiteraard specifiek om de effecten van de coronacrisis in beeld te krijgen.

- De geplande deelname aan (vastgoed)beurzen zoals Provada, Mipim en Expo is door de coronacrisis niet doorgegaan. In plaats daarvan is een aantal digitale (werk) bijeenkomsten georganiseerd.
- De samenwerking met het Rijk heeft verder vorm gekregen in de Woondeal, en de Regiodeal voor Overvecht. Daarnaast hebben we in 2020 een aanvraag gedaan voor het Groeifonds.
- In het kader van de verstedelijkingsagenda werken we samen met de G4 en het Rijk aan het onderzoeken en aanpassen van instrumenten die bijdragen aan de (alternatieve) bekostiging van de verstedelijkingsopgaven in de G4 steden en G4-regio's. Dit heeft onder meer geleid tot een advies van de studiegroep alternatieve bekostiging
- Samen met de provincie en alle 33 gemeenten is gewerkt aan een gezamenlijk Utrechts Aanbod. Met de buurgemeenten en de provincie is de woningbehoefte onderzocht en op basis daarvan is input geleverd voor de provinciale Omgevingsvisie en het IRP/REP. Verder is een start gemaakt met de woningbouwprogrammering. Zowel kwantitatief als kwalitatief, waarbij onder meer het streven is een programma op regionaal niveau met 50% van de toe te voegen woningen in het goedkope en middeldure segment. In 2021 wordt hier in regionaal verband verder aan gewerkt en zal ook worden bepaald hoe (markt)partijen hierbij betrokken zullen worden.

Corona
Corona heeft op deze subdoelstelling geen invloed gehad op de uitvoering/kosten.

Prestatiedoelstelling
P1.1.2 Het opstellen van stedelijke kaders (bestemmings- en omgevingsplannen)

De uitvoering van het Plan van aanpak Invoering Omgevingswet dat u op 5 december 2019 heeft vastgesteld, is in volle gang. Het plan is erop gericht dat wij op tijd voldoen aan de eisen en verbeterdoelen van de wet.
In april 2020 hebben wij u geïnformeerd over het besluit van de minister met portefeuille Omgevingswet tot uitstel van de invoeringsdatum van de wet met een jaar naar 1 januari 2022. Aanleiding was de achterstand in de wetgeving, de ontwikkeling van het Digitale Stelsel Omgevingswet en de impact van de coronamaatregelen op samenleving en overheid. Door het uitstel van de wet lopen ook de voorbereidingen die gekoppeld zijn aan de inwerkingtredingsdatum een jaar door en zullen we die – anders dan we in de programmabegroting 2020 hebben opgenomen – in 2021 afronden. Met het werk is ook een deel van de kosten verschoven naar 2021, waardoor we in 2020 een deel van het budget hebben overgehouden. We zullen daarom een verzoek voor het meenemen van het budget naar 2021 voorleggen via het bestedings- en dekkingsvoorstel.

In 2020 hebben we de volgende resultaten behaald:
- De Omgevingsvisie voor deelgebied Lunetten is op 28 mei 2020 vastgesteld door de raad. Aan de omgevingsvisies voor de deelgebieden Binnenstad, Utrecht Science Park en Kanaleneiland-Transwijk wordt gewerkt. Dat geldt ook voor thematische onderdelen zoals mobiliteit, parkeren, water en warmte. We verwachten dat we deze onderdelen van de Omgevingsvisie Utrecht in 2021 ter besluitvorming aan de raad kunnen voorleggen;
- Aanvulling van stadsbreed geldende regels (nu veelal gebiedsgericht) vooruitlopend op het omgevingsplan (vanaf 2021) met het Chw-bestemmingsplan Veldhuizen-De Meern en het Chw- bestemmingsplan Voordorp-Voorveldsepolder. We verwachten nog een aantal plannen in 2021 ter besluitvorming aan de raad te kunnen voorleggen;
- Aansluiting op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) voor de vergunningverlening en aanschaf van de software voor het omgevingsplan.

We hebben de overige resultaten uit de programmabegroting 2020 in voorbereiding. Doordat ze zijn gekoppeld aan de inwerkingtredingsdatum lopen de projecten door in 2021:
- Raadsbesluit over in hoeverre we rijksregels (wettelijke regels) die worden gedecentraliseerd wel/niet overnemen en in welke vorm we de regels eventueel overnemen (bruidsschat);
- Alles geregeld om een goed coördinerend bevoegd gezag te kunnen zijn bij (complexe) vergunningverlening waar meerdere overheidsinstanties voor nodig zijn (dit is een nieuwe wettelijke taak voor gemeenten);
- Alles geregeld voor de vergunningverlening voor omgevingsvergunningen waarvan de wettelijke proceduretermijnen zijn teruggebracht van 26 naar acht weken;

- Handhavingsstrategie die past bij de uitvoering van de Omgevingswet;
- Raadsbesluit over een aanpassing van de leges;
- Aansluiting op het DSO voor het omgevingsplan, vullen, testen van en leren werken met het DSO.

Bestemmingsplannen
In 2016 is de gemeente Utrecht aangewezen als experimenteergemeente op grond van de Crisis- en herstelwet. Dit betekent dat wij, tot op zekere hoogte, mogen anticiperen op en experimenteren met de Omgevingswet die op 1 januari 2022 in werking treedt. In 2018 is gestart met de beheersverordeningen in de stad beleidsneutraal om te zetten in bestemmingsplannen, zodat wij op een eenvoudige wijze stapsgewijs een omgevingsplan voor de hele stad kunnen maken. Bij deze actualisering wordt zoveel mogelijk gewerkt met regels die uniform toegepast kunnen worden in de gehele stad, waardoor het aantal uitzonderingen vermindert. Bovendien houdt de actualisering al rekening met de terminologie van de Omgevingswet. In 2020 hebben wij aan diverse omzettingen van beheersverordeningen naar bestemmingsplannen gewerkt.

Ontwikkel- en actualiseringsbestemmingsplannen in 2020
Voor ruimtelijke ontwikkelingen die niet passen in een bestaand bestemmingsplan wordt een ontwikkelbestemmingsplan opgesteld. Deze ontwikkelingen worden soms geïnitieerd door de gemeente zelf, maar meestal door initiatieven van ontwikkelaars, woningbouwcorporaties en particuliere investeerders.
Er is in 2020 aan 62 plannen gewerkt. Dit waren 48 ontwikkelbestemmingsplannen en veertien actualiseringsbestemmingsplannen. Van deze plannen zijn 14 bestemmingsplannen vastgesteld en in totaal zijn er zeventien bestemmingsplannen onherroepelijk geworden in 2020.
Veel ontwikkelbestemmingsplannen zijn door de stikstofcrisis die in 2019 is ontstaan vertraagd, maar de procedures zijn eind 2019 weer op gang gekomen doordat er een rekentool voor stikstofdepositie beschikbaar is gekomen. In 2020 hebben we daarom een groot aantal plannen kunnen vaststellen. In 2020 hadden we een nieuwe crisis, Corona. Deze crisis heeft ertoe geleid dat ontwikkelbestemmingsplannen in eerste instantie zijn vertraagd; er kwamen minder aanvragen binnen. Eind 2020 is er weer een aantal initiatiefnemers die ons gevraagd hebben om een gebiedsontwikkeling in een bestemmingsplan te vertalen.
Er liggen twee bestemmingsplannen voor beroep bij de Raad van State, dat zijn bestemmingsplan Lage Weide en het bestemmingsplan Cartesiusdriehoek fase 1. De overige bestemmingsplannen bevinden zich in verschillende stadia, deze zijn net gestart of er is een ontwerp bestemmingsplan ter inzage gelegd. Voorbeelden hiervan zijn Groenewoud, Haarrijn, Beurskwartier 1, Tweede Daalsedijk deelgebied 2 tot en met 4, Merwedekanaalzone deelgebied 5 Europalaan.

Vastgestelde plannen in 2020:
1. Cartesiusdriehoek fase 1
2. Bijleveldweg 16
3. Wijzigingsplan Leidsche Rijn Centrum Kern en Zuid, hotel
4. Smakkelaarsveld, 1e herziening
5. Hindersteinlaan, De Tol
6. Uitwerkingsplan Parkwijk/Langerak, Verlengd Houtrakgracht
7. Veldhuizen
8. Heycop, Dichterswijk
9. Kop Beurskwartier
10. Kanaleneiland zuid, partiële herziening actualiseringsplan diverse gebieden, Drommedaris
11. Dickensplaats, Halve Maan-noord
12. Strijkviertelpark
13. Cartesiusweg e.o., 1e herziening
14. Vrouwjuttenhof

Nog lopende plannen eind 2020 bij de Raad van State:
1. Lage Weide
2. Cartesiusdriehoek fase 1

Onherroepelijk geworden plannen in 2020:

1. Verkabeling Hoogspanningsverbinding Rijnvliet/Strijkviertel
2. Actualiseringsplan 2019
3. Bijleveldweg 14
4. Bijleveldweg 16
5. Vleutensevaart 100
6. Wijzigingsplan Leidsche Rijn Centrum Kern en Zuid, hotel
7. Smakkelaarsveld, 1e herziening
8. Hindersteinlaan, De Tol
9. Uitwerkingsplan Parkwijk/Langerak, Verlengd Houtrakgracht
10. Veldhuizen
11. Heycop, Dichterswijk
12. Kop Beurskwartier
13. Kanaleneiland zuid, partiële herziening actualiseringsplan diverse gebieden, Drommedaris
14. Dickensplaats, Halve Maan- noord
15. Strijkviertelpark
16. Cartesiusweg.e.o., 1e herziening
17. Vrouwjuttenhof

Planschade
Er zijn dertien planschadezaken behandeld in 2020. Dit betreft onder andere planschadezaken met betrekking tot onder andere bestemmingsplan Zuidgebouw en Haarzicht. Eind 2020 zijn 2 lopende aanvragen om planschade, waarvan één zaak die in de bezwaar- of beroepsfase zit.

Voorbereidingsbesluiten
Om ongewenste planologische ontwikkelingen in een gebied te voorkomen, omdat het bestaande bestemmingsplan ontwikkelruimte biedt die niet past in de toekomstvisie voor het gebied, kan de gemeenteraad een voorbereidingsbesluit nemen. In 2020 is er een voorbereidingsbesluit genomen namelijk Merwedekanaalzone deelgebied 5 en 6 (10-2020).

M.e.r.-beoordelingen
Voordat een bestemmingsplan in procedure kan, is vaak een m.e.r.-beoordeling nodig. In een m.e.r-beoordeling kijkt de gemeente of een project mogelijk belangrijke nadelige milieugevolgen heeft. Als dat zo is, moet een m.e.r-procedure worden doorlopen. In een m.e.r-procedure worden de milieugevolgen nader onderzocht. Er wordt bekeken of er alternatieve invullingen voor een project mogelijk zijn waarbij milieugevolgen zoveel mogelijk beperkt kunnen worden.
Bij de meeste ontwikkelbestemmingsplannen vindt een (vormvrije) m.e.r.-beoordeling plaats. In 2020 waren dat acht.

Corona
In 2020 hadden we de coronacrisis. Deze crisis heeft ertoe geleid dat ontwikkelbestemmingsplannen in eerste instantie zijn vertraagd, er kwamen minder aanvragen binnen. Eind 2020 is er weer een aantal initiatiefnemers die ons gevraagd hebben om een gebiedsontwikkeling in een bestemmingsplan te vertalen.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
Baten								
02-1-1-1	Ruimtelijke ontwikkelingen	0	1.414	0	581	1.421	840	581
02-1-1-2	Stedelijke kaders	510	412	510	517	421	-96	529
	Totaal Baten	510	1.826	510	1.098	1.843	745	1.110
Lasten								
02-1-1-1	Ruimtelijke ontwikkelingen	-7.283	-7.173	-7.065	-6.546	-6.781	235	-6.529
02-1-1-2	Stedelijke kaders	2.915	2.907	2.303	3.355	3.329	27	3.338
	Totaal Lasten	-4.368	-4.267	-4.762	-3.191	-3.453	261	-3.191
	Saldo baten en lasten	**4.878**	**6.092**	**5.272**	**4.289**	**5.295**	**1.006**	**4.301**
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	321	321	0	725	725	0	0
	Saldo na mutaties reserves	**5.199**	**6.413**	**5.272**	**5.014**	**6.020**	**1.006**	**4.301**

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

Ruimtelijke ontwikkelingen

De baten zijn hoger dan begroot (0,840 miljoen euro) en de lasten zijn lager dan begroot (0,235 miljoen euro). Het positieve resultaat van totaal 1,075 miljoen euro is op hoofdlijnen als volgt te verklaren:

- De lasten voor de invoering van de Omgevingswet zijn 0,5 miljoen euro lager dan begroot. Een aantal activiteiten is gekoppeld aan de inwerkingtreding van de wet. Door het uitstel van de wet is de planning van een deel van de activiteiten verschoven naar 2021.
- De bedrijfsvoeringskosten in het ruimtelijk domein worden met een bij de begroting vastgesteld percentage doorbelast naar de verschillende projecten en ruimtelijke opgaven. Door een hogere productie zijn er per saldo meer kosten doorbelast dan werkelijk gemaakt. Dit positieve verschil van 0,5 miljoen euro op een totaal van ruim 50 miljoen euro aan bedrijfsvoeringskosten landt per saldo op deze subdoelstelling.

Op een tweetal onderdelen is wel sprake van hogere lasten en baten, maar leiden deze per saldo niet tot een resultaat:

- Er zijn (niet begrote) lasten en baten in verband met het beheer van de strategische verwervingen (1,4 miljoen euro).
- Kleine afwijkingen (afgerond 0,1 miljoen euro hogere lasten en baten) zijn er op het budget voor Strategie. Dit budget wordt ingezet voor de uitwerking van de afspraken in Agenda Stad, voor het vertalen van gezond stedelijk leven naar projecten in de stad en voor het binden van externe partijen (publiek en privaat) aan gezond stedelijk leven voor iedereen.

Het opstellen van stedelijke kaders

Het budget voor stedelijke kaders is in lijn met de planning en begroting aan de bestemmingsplannen besteed. Voor de ontwikkelbestemmingsplannen is 0,360 miljoen euro aan legesopbrengsten ontvangen. Dit is minder dan begroot, omdat de coronacrisis tot de nodige vertraging in het aantal verwachte aanvragen voor een nieuw ontwikkelbestemmingsplan hebben geleid.

Corona

De coronacrisis heeft ertoe geleid dat ontwikkelbestemmingsplannen zijn vertraagd, er kwamen minder aanvragen binnen.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Vertraging ontwikkelbestemmingsplannen	8.1				155

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen.

1.2. Beheer van erfpachtcontracten en afstoten van gemeentelijk bezit

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
E1.2.1	Ontvangen meerwaardeafdracht (uit erfpachtconversie en bestemmingswijziging)	n.v.t.	18,3 miljoen	19,8 miljoen	2,7 miljoen	13,1 miljoen	2,7 miljoen

Analyse	
Ontvangen meerwaardeafdracht (uit erfpachtconversie en bestemmingswijziging)	In de 2e bestuursrapportage 2020 is de doelstelling incidenteel verhoogd met 7,7 miljoen euro in verband met de ontwikkelovereenkomst Heycop. In deze tabel is de (oorspronkelijke) doelstelling uit de Programmabegroting 2020 opgenomen.

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
P1.2.2	Netto jaarlijkse opbrengst uitgifte gemeentelijk bezit (in periode 2016-2018)	n.v.t	2,9 miljoen	2,8 miljoen	0,1 miljoen	0,1 miljoen	0

Analyse	
Netto jaarlijkse opbrengst uitgifte gemeentelijk bezit (in periode 2016-2018)	Er is geen verschil

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling
E1.2.1 Economische meerwaarde die ontstaat door bestemmingswijziging of verruiming inzetten voor gemeentelijke investeringen

De gemeente Utrecht is met ingang van 1 februari 2015 gestopt met de uitgifte van grond in erfpacht voor projecten en nieuwbouw waarin wonen de hoofdfunctie vormt. Bestaande erfpachtcontracten met de functie wonen waarvoor de canon eeuwigdurend is afgekocht kunnen inmiddels ook het bloot eigendom van de grond verwerven. Voor met name andere functies dan wonen kan er nog sprake zijn van erfpacht, dat wil zeggen dat het volledig gebruik van het onroerend goed, tegen een vergoeding, aan de erfpachter ten goede komt. Door een wijziging van het gebruik of de bestemming van de grond (bijvoorbeeld door sloop, uitbreiding of nieuwbouw) kan een waardestijging van de grond ontstaan. Deze zogenaamde meerwaarde dient op grond van de erfpachtovereenkomst aan de gemeente als erfverpachter te worden afgedragen. Eén en ander is in lijn met het gemeentelijk grondbeleid.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling
P1.2.1 Op verzoek en indien passend in ruimtelijke doelstellingen toepassen van conversies en bestemmingswijzigingen

Als de voorgenomen bestemmingswijziging of verruiming past binnen de gemeentelijke doelstellingen dan wordt de bestaande erfpachtovereenkomst aangepast en wordt door middel van een (onafhankelijke) taxatie de meerwaarde vastgesteld. Deze meerwaarde wordt in rekening gebracht bij de erfpachter. Daarnaast is het mogelijk om een erfpachtrecht met een jaarlijkse canon te wijzigen in een eeuwigdurend afgekocht erfpachtrecht, een zogenaamde conversie. De opbrengsten hiervan worden minder door het feit dat steeds meer jaarlijks te betalen vergoedingen zijn omgezet in eeuwigdurende afkoop. De afgelopen jaren hebben de woningcorporaties dit voor hun bezit gedaan en in 2017 heeft de raad een nieuwe Conversieregeling (2017) vastgesteld. Deze Conversieregeling is van toepassing voor woningen waarvoor de canon nog niet eeuwigdurend is afgekocht.

Corona
Corona heeft op deze subdoelstelling geen invloed gehad op de uitvoering/kosten.

Prestatiedoelstelling
P1.2.2 Uitgiftes gemeentelijk bezit

We hadden het resterende deel van de taakstelling ten aanzien van het verkopen van vastgoed voor de periode 2016 t/m 2018 als doelstelling opgenomen voor 2020. Dit laatste deel is ruimschoots ingevuld.

Corona
Corona heeft op deze subdoelstelling geen invloed gehad op de uitvoering/kosten.

Prestatiedoelstelling
P1.2.3 Ontvangen van de erfpachtcanons, administratieve behandelingen en handhaven van bepalingen van de erfpachtcontracten

De uitgifte van grond wordt vastgelegd in erfpachtovereenkomsten Sinds 1989 is dit in vrijwel alle gevallen met eeuwigdurend afgekochte erfpachtcanon. Het administratieve beheer (innen canon, administratief verwerken van de voorwaarden) valt onder deze doelstelling. Daarnaast worden, om ongewenste ontwikkelingen tegen te gaan op in erfpacht uitgegeven gronden, de erfpachtvoorwaarden gehandhaafd.

Corona
Corona heeft op deze subdoelstelling geen invloed gehad op de uitvoering/kosten.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
Baten								
02-1-2-1	Conversies en bestemmingswijzigingen	18.983	34.575	3.383	16.031	19.581	3.550	7.515
02-1-2-2	Uitgiftes	3.500	5.441	620	7.227	8.694	1.467	635
02-1-2-3	Erfpachtbeheer	13.401	14.597	13.431	14.084	13.864	-220	14.451
	Totaal Baten	35.885	54.614	17.435	37.342	42.139	4.798	22.602
Lasten								
02-1-2-1	Conversies en bestemmingswijzigingen	706	14.736	706	5.620	6.498	-878	4.744
02-1-2-2	Uitgiftes	653	868	620	1.395	2.288	-893	634
02-1-2-3	Erfpachtbeheer	4.199	4.274	4.229	4.288	3.655	633	4.401
	Totaal Lasten	5.559	19.878	5.556	11.303	12.441	-1.137	9.779
	Saldo baten en lasten	**30.326**	**34.736**	**11.879**	**26.038**	**29.699**	**3.660**	**12.823**
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	0	0	0	107	107	0	0
	Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Saldo na mutaties reserves	**30.326**	**34.736**	**11.879**	**25.931**	**29.592**	**3.660**	**12.823**

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

Conversies en bestemmingswijzigingen

Op deze subdoelstelling is ten opzichte van de begroting een positief saldo gerealiseerd van 2,7 miljoen euro. De begroting bestaat uit een structurele raming van 2,7 miljoen euro aan netto resultaat, in 2020 met een incidentele opbrengst van 7,7 miljoen euro uit de Heycop overeenkomst verhoogd tot 10,4 miljoen euro. Gerealiseerd is een batig resultaat van 13,1 miljoen euro:

- In 2020 zijn 78 aanvragen verwerkt uit de Conversieregeling Erfpachten 2017 met een netto opbrengst van 2,0 miljoen euro.
- De opbrengsten uit de overige erfpachtconversieregelingen (o.a. Heycop) bedragen 8,4 miljoen euro.
- De van de woningcorporaties ontvangen meerwaarde vanuit de bestemmingswijzigingen op de sociale woningvoorraad bedraagt 6,7 miljoen euro. Conform de Prestatieafspraken op stedelijk niveau 2020-2022 is twee derde deel van deze afgedragen meerwaarde, voor een bedrag van 4,5 miljoen euro, toegevoegd aan de voorziening Meerwaarde prestatieafspraken woningcorporaties. De netto opbrengst is dus 2,2 miljoen euro.
- De in rekening gebrachte meerwaardes als gevolg van gewijzigd gebruik van erfpachtpercelen leiden tot een opbrengst van 0,5 miljoen euro.

Tegenover de netto opbrengsten uit de Conversieregeling Erfpachten 2017 en de overige erfpachtconversieregelingen staat een toekomstig structureel nadeel op de erfpachtopbrengsten van 0,072 miljoen euro.

Uitgiftes

In de begroting 2020 is onder deze doelstelling het restant van 0,107 miljoen euro van de bestuursopdracht tot verkoop van gemeentelijke eigendommen geraamd. Daarnaast is de incidentele opbrengst op de uitgifte Heycop, zoals gemeld in de 2e bestuursrapportage, begroot op 5,725 miljoen euro.

Het verkoopresultaat - na aftrek van de boekwaarden en gemaakte kosten - op panden en overige uitgiftes van gemeentelijke eigendommen bedraagt 6,407 miljoen euro. Ten opzichte van de begrote opbrengst van totaal 5,832 miljoen euro leidt dit tot een voordeel van 0,575 miljoen euro.

Erfpachtbeheer

Op het product erfpachtbeheer worden de jaarlijkse kosten en opbrengsten geboekt in verband met het beheer van de lopende erfpachtcontracten.

Het positieve saldo ten opzichte van de begroting bedraagt 0,413 miljoen euro en bestaat uit de hieronder toegelichte posten:

- Op basis van wettelijke voorschriften is enerzijds de waarde van een erfpachtrecht naar boven bijgesteld. Anderzijds zijn onttrekkingen aan de egalisatierekening vervallen. Per saldo leidt dit tot een incidenteel voordeel van 0,635 miljoen euro.
- Bij een tweetal parkeergarages die in erfpacht zijn uitgegeven is de canon afhankelijk van de parkeeropbrengsten. Vanwege corona loopt het gebruik terug en is er een nadelig resultaat van 0,120 mln.
- De uitvoering van het plan van aanpak 'Toekomstbestendig erfpachtbedrijf' heeft extra inzet gevraagd. Hierdoor zijn de kosten 0,100 miljoen euro hoger dan geraamd.

Corona

Uit bovenstaande toelichting blijkt dat corona op een enkel onderdeel tot lagere opbrengsten heeft geleid.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Canonopbrengsten parkeergarages	8.2				120

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen.

2. Versterken van de vitaliteit en leefbaarheid van de stad

2.1 Ruimtelijke kwaliteit van de bestaande stad versterken

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
E2.1.1	Bruto toegevoegde woningen in bestaand stedelijk gebied	n.v.t.	1.996	1.781	1.800	2158	1.200

Analyse	
Bruto toegevoegde woningen in bestaand stedelijk gebied	Extra toevoeging onder andere door 400 eenheden op USP.

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
P2.1.1	Aantal lopende projecten binnen Stedelijke Ontwikkeling	n.v.t	circa 155	169	circa 160	176	circa 160

Analyse	
Aantal lopende projecten binnen Stedelijke Ontwikkeling	MPR

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling
E2.1.1 Transformatie en herontwikkeling van locaties en gebouwen met kwalitatief goede openbare ruimte

We willen de verstedelijking van Utrecht dan ook in balans houden met de kwaliteit en leefbaarheid voor inwoners en bezoekers. Om gezond stedelijk leven tot stand te brengen is een kwalitatief goede openbare ruimte hierbij van groot belang. Met voldoende groen, ontmoetingsmogelijkheden en mogelijkheden tot bewegen. We zetten in op gemengd en betaalbaar wonen, gemengde wijken en voldoende, diverse en hoogwaardige voorzieningen en vertalen dit samen met inwoners en partijen in ruimtelijke plannen in de stad. Gebiedsontwikkeling en projecten leveren op deze manier een bijdrage aan onze ambities ten aanzien van gezond stedelijk leven voor iedereen. Zo maken we per locatie onder andere afspraken over de gewenste woningmix zodat we werken aan gemengde wijken en de verschillende segmenten beter spreiden over de stad maar hebben ook aandacht voor de behoefte aan werklocaties.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling
P2.1.1 Initiëren, faciliteren en stimuleren van de uitvoering van ruimtelijke herontwikkelingsplannen met betrekking tot wonen, werken en voorzieningen en openbare ruimte

In 2020 is een 'Meerjaren Perspectief Ruimte' gemaakt om te sturen op de ruimtelijke ontwikkelingen. De gemeenteraad ontvangt hiermee een volledig overzicht van alle projecten die lopen of in voorbereiding zijn. In het MPR leggen we verbanden tussen thema's en gebieden en koppelen we investeringen en werkzaamheden aan elkaar en gaan we onder andere in op de plancapaciteit woningbouw en de korte termijn productie (start bouw aankomende drie jaren). Ook worden de financiële reserves investeringsimpuls RSU, meerjaren-programma bereikbaarheid en de grondexploitaties geactualiseerd. Daarbij is ook een website met alle Ruimtelijke Projecten Utrecht online gegaan, waarop de voortgang en details van de projecten te zien zijn.

In 2020 zijn in Utrecht bijna 3.600 woningen in aanbouw genomen waarvan 1.850 sociale huurwoningen (inclusief 1.000 zelfstandige studenteneenheden) en 600 woningen in het middensegment (koop/huur). Het aantal woningen dat in aanbouw is genomen ligt fors hoger dan geprognosticeerd in de Peilstok Stedelijke Ontwikkeling 2020 (onderdeel tweede bestuursrapportage) waarin uit werd gegaan van ongeveer 3.000 woningen. Dit wordt met name verklaard doordat in de Peilstok SO 2020 rekening is gehouden met de mogelijke vertraging naar 2021 van drie bouwblokken in Leidsche Rijn Centrum met in totaal circa 500 woningen. Nu is gebleken dat deze woningen toch in het vierde kwartaal van 2020 zijn gestart. Dit heeft uiteraard wel gevolgen voor de geprognosticeerde bouwproductie van 2021.
Ook het aantal opleveringen ligt met ruim 3.100 woningen hoger dan in de Programmabegroting 2020 werd voorzien (2.800 woningen).

Hieronder geven we per gebied de belangrijkste ontwikkelingen en behaalde mijlpalen voor 2020 weer. het Stationsgebied en de bouwopgave Leidsche Rijn komen bij doelstelling 6 en 7 aan de orde.

Merwedekanaalzone
In januari 2020 is door het college de omgevingsvisie MWKZ deel 2 en het VOSP vrijgegeven voor inspraak. Om alle reacties goed te kunnen beantwoorden was nader onderzoek nodig. Ook de onderhandelingen met marktpartijen hebben langer geduurd dan gepland. Hierdoor is de start van de besluitvorming van de MWKZ doorgeschoven over de jaarwisseling.
De start van de bouw van de eerste woningen op het Defensieterrein is conform planning gestart. De wethouder heeft het startschot voor de bouw van de eerste woningen in 2020 gegeven. Ook de realisatie van het project Wilhelminawerf is in 2020 vervolgd. Voor deelgebied 6 is samen met de marktpartijen verkend hoe tot een gezamenlijke ontwikkelingsstrategie gekomen kan worden. Echter zal er eerst meer duidelijkheid moeten zijn over de investeringsstrategie mobiliteit Zuid West voordat hier vervolg aan gegeven kan worden.

Utrecht Science Park (USP)/Rijnsweerd

- Voor de Omgevingsvisie USP zijn verschillende participatiesessies gehouden, zowel online als in fysieke bijeenkomsten. Daarmee is de inhoud langs vier thema's, namelijk: slimme mix, bereikbaar en leefbaar, groen en gezond en zichtbaar duurzaam uitgewerkt in een eerste concept omgevingsvisie.
- Op het USP zijn 400 tijdelijke studentenwoningen opgeleverd en is gestart met de bouw van een multi-tenant Life Sciences gebouw (The Accelerator) naast de P+R. Verder neem ook het RIVM steeds meer zijn definitieve vorm aan. Voor de International School Utrecht is het ontwerp bestemmingsplan gereed is voor vrijgave. Daarnaast is een Intentiedocument vastgesteld voor de bouw van een nieuwe woontoren voor studenten op het USP (De High Five).
- De naamswijziging is doorgevoerd op alle borden, zodat nu ook boven de snelwegen wordt verwezen naar het Utrecht Science Park.
- Als gevolg van corona is er een samenwerking ontstaan rondom de bereikbaarheid van USP/Rijnsweerd/Kromhoutkazerne. Na de eerste lockdown is een uitgebreid monitoringsysteem opgezet om de opstart van het gebied te monitoren en afspraken te maken over bijvoorbeeld de aanvang van colleges en bezetting van de gebouwen. Gekeken wordt welke lessen hieruit worden geleerd die ook bij kunnen dragen aan de bereikbaarheid van het gebied op de langere termijn.
- Voor de Archimedeslaan 16 ontwikkeling is de eigendomssituatie veranderd, waarvoor nieuwe overeenkomsten zijn gesloten. Met de nieuwe eigenaar wordt de planontwikkeling nu verder doorgezet.

West/Noordwest

- Het bestemmingsplan voor de Cartesiusdriehoek fase 1 is door de gemeenteraad vastgesteld. De bestemmingsplannen voor Cartesiusdriehoek fase 2-6 en de Tweede Daalsedijk deelgebied 2-4 hebben als gevolg van onder andere de stikstofdiscussie en de complexiteit wat langer geduurd dan gepland en worden begin 2021 aan de raad aangeboden.
- Het Gebiedsplan Zuilense Vecht is vastgesteld in de gemeenteraden van Stichtse Vecht en Utrecht en het SPvE en IPvE zijn inmiddels ter inzage gelegd.
- Er zijn intentiedocumenten vastgesteld voor Minister Talmastraat 20-22, Vechtensteinlaan 12-16 en Oudenoord 700.
- Voor het sloopnieuwbouwproject van Mitros aan de Omloop en Laan van Chartroise in Ondiep is de bouwenvelop vastgesteld. Er is gestart met de sloop.
- In 2020 is gestart met de bouw van nieuwe sociale huurwoningen aan de Dickensplaats in Halve Maan-Noord.
- Het project Johan Wagenaarkade heeft door de vele reacties op de bouwenvelop en het opnieuw ter inzage leggen van het aangepaste verkeerscirculatieplan vertraging opgelopen.
- De woningbouwontwikkeling Zijdebalen is met oplevering van de laatste fase en de openbare ruimte helemaal afgerond.
- Ook de coronacrisis heeft gevolgen gehad in het gebied. Het geplande hotelprogramma in het Muntgebouw werd ineens onzeker. De gemeente heeft samen met de ontwikkelaar gezocht naar een alternatieve invulling voor dit deel van het gebouw.

Zuidwest

- Voor meerdere ontwikkelingen in Zuidwest zijn intentiedocumenten en programmatische uitgangspunten vastgesteld, onder andere Beneluxlaan 901, Reitdiepstraat, Jutfaseweg 178, Europalaan 33-45, Veilingstraat 10 en Marco Pololaan 111-115.
- De ontwikkeling van de Reitdiepstraat is vertraagd vanwege overeenstemming krijgen over het gewenste programma.
- Het bestemmingsplan voor het plan Heycop is vastgesteld en het plan is inmiddels in uitvoering.
- Voor wat betreft de openbare ruimte in Zuidwest, is de Alexander de Grotelaan afgerond en zijn de aanpassingen in de openbare ruimte in Kanaleneiland Noord Noord bijna afgerond.
- Het proces voor de omgevingsvisie Kanaleneiland en Transwijk is vertraagd. Het was de bedoeling de besluitvorming eind 2020 in de raad te hebben. Dit is vertraagd door de digitale participatie in verband met Corona en stroef verloop met partners in de wijk.

Overvecht

- Voor de plannen Fortunadreef, Rosendael, Gageldijk 3 en Tuincentrum Overvecht zijn intentiedocumenten bestuurlijk vastgesteld.
- Voor het plan Watertoren en het plan Jagerskade is de bouwenvelop ter visie gelegd.
- De oplevering van de voormalige NPD strook 'De Buurt' is eind oktober gestart en de bouw van het studentencomplex 'De Cube' verloopt voorspoedig.
- Er is daarnaast intensief gewerkt aan de visievorming voor het Centrum gebied Overvecht. Door de coronaepidemie moest de communicatie met de eigenaren en belanghebbenden digitaal. Daardoor heeft de afronding niet in 2020 kunnen plaats vinden.
- Het SPVE voor de Mix is 11 december 2020 ter inzage gegaan. Bij dit project zijn ruilafspraken gemaakt waardoor in Overvecht sociale huurwoningen gesloopt worden om plaats te maken voor duurzame middenhuurwoningen en extra sociale huurwoningen terugkomen in andere delen van de stad. Voor de participatie is een speciaal filmpje gemaakt. (utrecht.nl/demix).
- Voor het plan Ivoordreef is gestart met de bouwenvelop.
- De Regio Deal vitale wijken is in juli tot stand gekomen tijdens de coronapandemie. Juist in deze ingewikkelde tijd vonden Rijk en provincie het van groot belang om gezamenlijk te investeren in gebieden die dat nodig hebben. Met deze gezamenlijke Regio Deal wordt in Overvecht ingezet op drie van de vijf ambities van de reeds lopende wijkaanpak Samen voor Overvecht, namelijk:
    - Plezierig wonen in een meer gemengde wijk
    - Perspectief voor de jeugd versterken (thema's onderwijs, gezondheid en veiligheid en ondermijning)
    - Meedoen en ondernemen (thema's participatie en armoede, veiligheid en ondermijning).

  Voor wat betreft Ruimte zijn hier de diverse projecten uit voortgevloeid, zoals het herinrichten van de openbare ruimte (onder andere Amazonedreef, Orinocodreef), Omgevingsprogramma Overvecht en Wijkakkoord, Visievorming Bedrijventerrein Nieuw-Overvecht, Visievorming Overvecht Centrum (winkelcentrum en gebouwen er omheen (onderdeel van het Omgevingsprogramma Overvecht).

Noordoost, oost en zuid

- In de wijken Noordoost, Oost en Zuid zijn onder andere woningen opgeleverd bij de projecten Cohenlaan, de eerste fase van het Zorgcentrum Tuindorp Oost en de eerste fase van de Kwekerij (zelfstandige studentenwoningen). Voor de Kwekerij is in 2020 ook gestart met de bouw van de tweede fase (244 starterswoningen). Daarnaast is de transformatie van het voormalige Ooglijdersgasthuis aan de F.C Dondersstraat afgerond. Ook is het nieuwe schoolgebouw van SO Fier aan de Winklerlaan opgeleverd.
- De vertraging van de verbreding Ring Utrecht (Tracébesluit) betekent ook vertraging van de geluidsanering bij de A12 in Hoograven Zuid. Daardoor lopen de projecten Befu-terrein en Pagelaan 1 vertraging op. Voor beide ontwikkelingen kunnen zonder voldoende zekerheid over de geluidsanering geen bestemmingsplannen worden vastgesteld. Inmiddels is in 2020 een nieuw Tracébesluit genomen door de minister.
- De voorbereiding van de bouw van 200 onzelfstandige studentenunits aan de Opaalweg/Amethistweg is inmiddels gestart. Op Rotsoord is in 2020 volop gebouwd aan het Moxy Hotel, de oplevering is in de eerste helft van 2021 gepland. Ook is gestart met vergroening van de openbare ruimte en zijn er voor fase 2 extra middelen beschikbaar gesteld.

- Er zijn onder andere intentiedocumenten vastgesteld voor Kögllaan 26 en opslaglocatie Voorveldsepolder, Kop van Smaragd en Helling 12-14.
- Voor de wijk Lunetten is mei 2020 de Omgevingsvisie Lunetten in de raad vastgesteld. Voor het gebied Maarschalkerweerd stelde uw raad in juli 2020 het Ontwikkelperspectief Maarschalkerweerd vast.
- Een aantal plannen is vrijgegeven voor reactie door de omgeving. Dit geldt bijvoorbeeld voor het SPvE voor Nieuw Buurland (Lauwerecht 2-4), de bouwenvelop voor Gansstraat 143 en voor het IPvE voor vergroening en herinrichting van de openbare ruimte rondom de MBO-school Nimeto.

Binnenstad

- In 2020 is er in de Binnenstad verder gewerkt aan de Omgevingsvisie Binnenstad 2040, daarvoor hebben talrijke participatiebijeenkomst plaatsgevonden over alle opgaves die de stad kent. Daarnaast is er in de Binnenstad verder gewerkt aan grote en kleinere ontwikkelingen. Het voormalige oude postkantoor is verbouwd tot Post Utrecht en opgeleverd. Het gebouw heeft een publieke functie gekregen met daarin de centrale bibliotheek, diverse winkels, een inpandige fietsenstalling, versmarkt en horeca. Ook is de openbare ruimte rondom het postkantoor opgeleverd.
- Door het college is de bouwenvelop voor het realiseren van het museumhotel en de uitbreiding van het Nijntjemuseum vastgesteld. En is de met Stichting Mitros aangescherpte bouwenvelop voor de A.B.C.-straat 5, voor de transformatie naar sociale (midden)huurwoningen, vastgesteld.
- Er is een raadsvoorstel opgesteld over de toekomst van de parkeergarage Springweg. Gelijktijdig is ook de Visie Strosteeg ter inzage gelegd en is het intentiedocument voor de bouw van 30 woningen bij Strosteeg 18-36 vastgesteld.
- Visie Wolvenplein is vastgesteld en daarmee is de verkoopprocedure door het RVB opgestart. Het IPvE/FO van Tolsteegbarrière is vastgesteld en de uitvoering is gestart.
  Ook is, samen met de gebiedspartners, omwonenden en andere belanghebbenden, gewerkt aan het verder concretiseren van een Integraal Programma van Eisen en functioneel ontwerp (IPVE/FO) voor de Tuinen van Moreelse.

Corona
Over het algemeen liepen de bouwwerkzaamheden in Utrecht goed door maar bij sommige plannen heeft de planvorming langer geduurd doordat afstemming en toetsing meer tijd in beslag nam en het meer tijd kost om participatie goed vorm te geven. Voor specifieke segmenten -zoals (investeringen in) horeca, leisure en kantoren zijn er directe effecten merkbaar door bijvoorbeeld problemen met het vinden van een exploitant.

De coronacrisis heeft specifiek veel effect gehad op de binnenstad, in de openbare ruimte moesten aanpassingen gedaan worden om de coronamaatregelen te kunnen handhaven en daarnaast is er hard gewerkt aan het mogelijk maken van tijdelijke terrassen voor de horeca.

Prestatiedoelstelling
P2.1.2 Investeren in de stedelijke herontwikkeling door ondersteuning van partijen die de ruimtelijke kwaliteit van de stad versterken of door uitvoering van gem. herontwikkelingsprojecten

Op verschillende plekken in de stad is in 2020 geïnvesteerd in herontwikkeling van ondermeer de openbare ruimte zoals rondom Zijdebalen in Noordoost, de openbare ruimte in Kanaleneiland en de binnenstad (rondom postkantoor). Voor de openbare ruimte Rotsoord in Zuid is het IPvE/FO vastgesteld. Rond de Taagdreef en omgeving. in Overvecht is de planvorming van het IPvE/FO gereed gekomen en in de inspraak gebracht. Omdat de riolering als integraal onderdeel van het project is meegenomen, is het project in oppervlakte uitgebreid. De openbare ruimte tussen de drie ACA flats is opgeleverd, evenals rond het Antoniuskwartier en een deel van de openbare ruimte bij centrum Overvecht (Zamenhofdreef).

Corona
Corona heeft op deze subdoelstelling geen invloed gehad op de uitvoering/kosten.

Prestatiedoelstelling

P2.1.3 Verkopen of in erfpacht uitgeven van (bouwrijpe) gronden ten behoeve van wonen, werken en voorzieningen met kwalitatief goede openbare ruimte

In 2020 hebben wij bouwrijpe gronden opgeleverd ten behoeve van de realisatie van projecten die onderdeel vormen van het programma Stedelijke Ontwikkeling. Over het financiële en inhoudelijke verloop van de grondexploitaties wordt de gemeenteraad separaat geïnformeerd in het Meerjaren Perspectief Ruimte (MPR).

Corona

Corona heeft op deze subdoelstelling geen invloed gehad op de uitvoering/kosten.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
Baten								
02-2-1-1	Ruimtelijke herontwikkelingsplannen	762	4.420	762	773	3.693	2.920	792
02-2-1-2	Investeren in Stedelijke herontwikkeling	0	446	0	8.476	3.756	-4.720	0
02-2-1-3	Grondexploitaties	32.796	30.603	29.687	22.422	27.769	5.348	28.574
	Totaal Baten	33.558	35.470	30.449	31.671	35.218	3.547	29.366
Lasten								
02-2-1-1	Ruimtelijke herontwikkelingsplannen	4.733	8.457	4.677	4.917	8.503	-3.586	5.039
02-2-1-2	Investeren in Stedelijke herontwikkeling	10.559	8.079	24.488	18.308	10.545	7.762	9.589
02-2-1-3	Grondexploitaties	32.734	33.415	29.552	13.987	22.102	-8.115	28.439
	Totaal Lasten	48.027	49.951	58.718	37.212	41.150	-3.938	43.067
	Saldo baten en lasten	**-14.469**	**-14.481**	**-28.269**	**-5.541**	**-5.932**	**-391**	**-13.701**
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	17.908	17.908	8.925	10.025	10.025	0	6.325
	Onttrekking reserves	44.775	44.775	27.404	36.040	36.040	0	15.221
	Saldo na mutaties reserves	**12.398**	**12.386**	**-9.790**	**20.474**	**20.083**	**-391**	**-4.805**

Financiële toelichting

Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

Ruimtelijke herontwikkelingsplannen

In 2020 waren er meer particuliere initiatieven dan verwacht. De omzet op intentie- en anterieure overeenkomsten gesloten met ontwikkelende partijen in de stad is hierdoor gestegen. Onderdeel van deze overeenkomsten is het verhalen van de plankosten. Zowel de baten als de lasten zijn 2,920 miljoen euro hoger dan begroot.

De kosten van de gebiedsteams in de opgaven Noordoost/Oost/Zuid, West/Noordwest en Overvecht/Zuidwest zijn in 2020 hoger uitgevallen dan vooraf begroot, onder andere door integrale toetsing van particuliere initiatieven voordat kosten kunnen worden verhaald. Dit betreft een nadeel van 0,179 miljoen euro. Verder is er een afwijking van 0,5 miljoen euro vanwege kosten die in 2020 zijn gemaakt voor maatregelen ten behoeve van een duurzaam hoge bouwproductie, gericht op een versnelling van gebiedsontwikkelingen. In het MPR 2020 is besloten om 0,5 miljoen euro uit de reserve woonfonds hiervoor in te zetten. Dit bedrag wordt via de bestedings- en dekkingsvoorstellen 2020 onttrokken uit deze reserve.

Investeren in Stedelijke Herontwikkeling

Investeringsimpuls RSU

In het Meerjaren Perspectief Ruimte 2020 (MPR 2020) is de (her)programmering van de middelen uit de reserve Investeringsimpuls RSU vastgesteld door de gemeenteraad. Volgens de bijbehorende planning is een bedrag van 9,682 miljoen euro aan lasten begroot en conform BBV-regelgeving onttrokken aan de reserve Investeringsimpuls RSU. De daadwerkelijk gerealiseerde lasten bedragen 7,424 miljoen euro. Voor het merendeel van de afwijkingen geldt dat de voorbereiding van de uitvoering van de geplande projecten is opgepakt, maar dat daadwerkelijke besteding van middelen in 2021 of verspreid over de komende jaren plaatsvindt. In 2020 is een bedrag van 0,713 miljoen euro aan baten gerealiseerd. Dit bedrag bestaat uit bijdragen in de opgave USP/Rijnsweerd en het centrum. De werkelijke lasten en baten uit de reserve Investeringsimpuls RSU worden nader toegelicht in het Meerjaren Perspectief Ruimte 2021 (MPR 2021).

Regiodeal

Op 14 juli 2020 is de Regio Deal vitale wijken Overvecht, Batau en Vollenhove gesloten.
Met de Regio Deal vitale wijken Overvecht, Batau en Vollenhove wordt ingezet op het verbeteren van het toekomstperspectief voor de bewoners in de wijken Overvecht (gemeente Utrecht), Batau (gemeente Nieuwegein) en Vollenhove (gemeente Zeist). Wij werken daarmee gezamenlijk aan leefbare, veilige, groene en gezonde wijken met gelijke kansen voor iedereen.

Het Rijk heeft 15,0 miljoen (inclusief BTW) gereserveerd voor deze Regio Deal, onder de voorwaarde dat de provincie en gemeenten datzelfde bedrag bijdragen (50% rijksmiddelen, 50% cofinanciering). De rijksmiddelen worden als volgt verdeeld:

Overvecht	9,9 miljoen euro (66%)
Batau (Nieuwegein)	3,0 miljoen euro (20%)
Vollenhove (Zeist)	2,1 miljoen euro (14%)

De gemeente Utrecht heeft in de rol van regiokassier 50% van de volledige uitkering in 2020 ontvangen à 7,5 miljoen euro. Het resterende deel wordt in 2021 ontvangen. In 2020 is tevens de subsidie vanuit de provincie Utrecht ontvangen à 1,2 miljoen euro.
De totale lasten in 2020 bedragen 3,1 miljoen euro. Onderdeel van de lasten zijn de doorstortingen van de rijksbijdrage naar de Gemeente Zeist en Gemeente Nieuwegein.

De totale lasten uit 2020 zijn verrekend met de ontvangen rijksbijdrage. Het resterende deel van de ontvangen rijksbijdrage is samen met de ontvangen subsidie van de Provincie Utrecht naar de balans geboekt (vooruitontvangen subsidies).

Grondexploitaties

Voor een gedetailleerde toelichting op de actuele ontwikkeling op de meerjarige grondexploitaties verwijzen wij naar het Meerjaren Perspectief Ruimte 2021 (MPR 2021). Het resultaat op deze prestatiedoelstelling is per saldo 2,767 miljoen euro nadelig en is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

- Een positief saldo van 0,132 miljoen euro op de afsluiting van de grondexploitatie Uitbreiding Bedrijventerrein Overvecht.
- Een positief saldo van 0,830 miljoen euro vanwege tussentijdse winstnemingen op de grondexploitaties Oudenrijn West en Merwedekanaalzone deelgebied 4: Defensieterrein.
- Een positief saldo van 0,294 miljoen euro op diverse oude projecten.
- Een negatief saldo van 0,073 miljoen euro op de afsluiting van de grondexploitatie Veemarkt.
- Een negatief saldo van 0,770 miljoen euro op de strategische verwervingen en voorraadfunctie.

- Een negatief saldo van 0,048 miljoen euro op de anticiperende verwervingen wordt verrekend met het verwervingskrediet voor de woningen op de Croeselaan en omgeving. Na vaststelling van de grondexploitatie Beurskwartier wordt de verwerving ingebracht en gedekt uit de grondexploitatie.
- Een negatief saldo van 0,362 miljoen euro betreft de kosten voor de uitwerking van het gebiedsplan Zuilense Vecht. Na vaststelling van de grondexploitatie worden de gemaakte plankosten ten laste van de grondexploitatie gebracht.
- Een negatief saldo van 1,714 miljoen euro betreft de kosten voor de uitwerking van de omgevingsvisie van het Beurskwartier. Na vaststelling van de grondexploitatie worden de gemaakte plankosten ten laste van de grondexploitatie gebracht
- Een negatief saldo van 1,528 miljoen euro betreft kosten voor de ontwikkeling van deelgebied 5 van de Merwedekanaalzone. De gezamenlijke grondeigenaren hebben in januari 2020 de termsheet getekend. Daarna zijn de Omgevingsvisie deel 2 'uitwerking van de ruimtelijke agenda' en het Stedenbouwkundig Plan Merwede ter visie gelegd. In 2020 is de termsheet uitgewerkt in een Samenwerkingsovereenkomst. De in 2020 gerealiseerde plankosten worden ten laste van de reservering voor de plankosten Merwedekanaalzone in de reserve grondexploitatie gebracht. Omdat de onderhandelingen langer duren dan gedacht is de grens van kosten die verhaalbaar zijn bereikt.
- Een negatief saldo van 0,122 miljoen euro betreft kosten voor de voorbereiding van de herontwikkeling van deelgebied 6 van de Merwedekanaalzone. Vooruitlopend op de herontwikkelingsmogelijkheden voor deelgebied 6 is gewerkt aan een financiële strategie en een grondstrategie.
- Een positief saldo van 0,594 miljoen euro betreft de onttrekking aan de voorziening negatieve grondexploitaties om de risicovoorziening op het, voor het Meerjaren Perspectief Ruimte, benodigde niveau te brengen.
- De gerealiseerde baten op grondexploitaties zijn lager dan geraamd en de gerealiseerde lasten op grondexploitaties zijn hoger dan geraamd. De baten zullen later worden gerealiseerd. Het saldo van de jaarlijkse lasten en baten grondexploitaties wordt verrekend met de balanspost onderhanden werk.

Corona

Corona heeft op deze subdoelstelling geen invloed gehad op de uitvoering/kosten. In de binnenstad zijn kosten gemaakt om de coronamaatregelen te kunnen handhaven. Deze kosten zijn verantwoord in het programma Bereikbaarheid.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Geen invloed					

Verbonden Partijen

GEM Beheer B.V. Kanaleneiland: geen bijdrage.
Utrecht vernieuwd B.V.: geen bijdrage

2.2 Streven naar passende huisvesting voor Utrechters

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
E2.2.1	Zoektijd huurwoning aanbodsysteem in jaren	n.v.t.	4,5	5,9	4,5	6,4	4,0
E2.2.1	Bruto toegevoegde woningen	n.v.t.	3.100		2.800	3136	2.000

Analyse	
Zoektijd huurwoning aanbodsysteem in jaren	De zoektijd is toegenomen van 5,9 naar 6,4 jaar. De druk op de sociale huurwoningmarkt is verder gestegen. Dit komt voornamelijk door demografische ontwikkelingen; Utrecht is en blijft voor velen een aantrekkelijke stad. De opgave blijft urgent. Daarom ook zijn afspraken(kaders) vastgesteld met als prioriteit het verhogen van de bouwproductie.
Bruto toegevoegde woningen	Onder andere het gevolg van extra studenteneenheden op USP.

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
P2.2.1	Aantal toegevoegde daken met zonnepanelen corporaties	n.v.t.	n.n.b.	n.n.b	395	1.200	395
P2.2.1	% Energieneutraal bij nieuwbouw	n.v.t.	n.n.b.		n.n.b.	407	n.n.b.
P2.2.1	Gemiddelde energieindex corporatiewoningen	n.v.t.	n.v.t.	n.n.b.	1.30	1,25	1.30
P2.2.3	Aantallen toegevoegde (woningen in) woon-zorginitiatieven / speciale woonvormen				5-10	6	5-10
P2.2.3	Opnames zelfstandige en onzelfstandige woningen door huurteam Utrecht		450	450	525	453	525
P2.2.3	Aantal rollator- en nultredewoningen in sociale huur	2016	-	-	500		500
P2.2.4	Start bouw woningen in de middencategorie				619	600	808
P2.2.4	Start bouw zelfstandige sociale huurwoningen (inclusief zelfstandige studentenwoningen)				1.307	1.856	1.228
P2.2.4	Startbouw onzelfstandige huurwoningen				200	0	217

Analyse	
Aantal toegevoegde daken met zonnepanelen corporaties	In eerdere jaren hadden de Utrechtse woningcorporaties geen grootschalige programma's zon op dak. Die programma's zijn er nu wel.
Gemiddelde energieindex corporatiewoningen	De corporaties hebben in 2020 alle een energie-index onder de 1,4 (conform doelstelling college). Gemiddeld komen de corporaties zelfs onder de 1,3. Vanaf 2021 zal er niet meer gerapporteerd worden aan de hand van energie-index, maar van Kilowattuur per vierkante meter, een systematiek die nauwkeuriger meet. *de gemiddelde energie-index van Bo-Ex is hierin nog niet opgenomen. Deze data komen beschikbaar met het jaarverslag.

Analyse	
Opnames zelfstandige en onzelfstandige woningen door huurteam Utrecht	Huurteam Utrecht heeft in 2020 453 opnames verricht, waarvan 305 onzelfstandig woningopnames en 148 zelfstandige woningopnames. Het budget voor het Huurteam is structureel opgehoogd, zodat het Huurteam jaarlijks meer huurders kan helpen bij misstanden, maar door de Coronacrisis heeft het Huurteam minder opnames kunnen doen dan begroot. In de periode van maart tot en met april hebben er geen huisbezoeken plaatsgevonden. In deze periode zijn opnames en ook advisering waar mogelijk telefonisch en digitaal geregeld.
% Energieneutraal bij nieuwbouw	Dit aantal betreft toevoegingen van zowel BENG als NOM woningen van Mitros, Groenwest en SSH en zijn voorlopige aantallen. De definitieve aantallen moeten, net als de gegevens van Portaal en Bo-Ex, uit de jaarverslagen van de corporaties komen. Deze zullen naar verwachting later in Q1 2021 beschikbaar komen.
Aantal rollator- en nultredewoningen in sociale huur	Deze indicator wordt niet gemonitord. Wel hebben we in de prestatieafspraken met de corporaties vastgelegd dat bij mutatie het aantal nultredewoningen wordt bijgehouden. Daarnaast is in de prestatieafspraken opgenomen dat nieuwbouwappartementen zoveel mogelijk rolstoel-bewoonbaar zijn of gemaakt kunnen worden en dat nieuwbouwwoningen zoveel mogelijk rolstoel-bezoekbaar zijn. Het aantal nultredewoningen in de sociale huur is zeker hoger dan 500 woningen.
Aantallen toegevoegde (woningen in) woon-zorginitiatieven / speciale woonvormen	De focus is in 2020 verschoven van het stimuleren en faciliteren naar de realisatie van concepten en initiatieven. Corona heeft in sommige gevallen echter geleid tot vertraging. Toch zijn er nieuwe bewonersinitiatieven bijgekomen, marktpartijen zijn er bewuster mee aan de slag en specialistische partijen melden zich vaker. Er werden zes gemengd wonen-projecten opgeleverd met een totaal aantal woningen voor bijzondere doelgroepen van 141 (vragende bewoners).
Start bouw woningen in de middencategorie	Niet van toepassing
Start bouw zelfstandige sociale huurwoningen (inclusief zelfstandige studentenwoningen)	Onder anderegevolg van 400 extra zelfstandige studenteneenheden USP.
Startbouw onzelfstandige huurwoningen	Start bouw 200 onzelfstandige studenteneenheden aan de Opaalweg is in voorjaar 2021 in plaats van 2020 zoals eerder werd verwacht.

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E2.2.1 Bewoners en woningzoekenden in Utrecht kunnen binnen een redelijke termijn een naar inkomen, grootte van het huishouden en zorgvraag passende (andere) woning vinden

Utrecht is een aantrekkelijke stad voor veel mensen. Het aantal inwoners groeit naar verwachting naar 450.000 in 2040. De enorme schaarste aan woningen zagen we ook in 2020 terug in het grote aantal woningzoekenden en hoge woningprijzen. Lang niet iedereen kan een woning vinden die past bij zijn of haar woonwens en portemonnee. Daarom werken we hard aan de vijf hoofddoelstellingen van de Woonvisie en het Stadsakkoord Wonen: een duurzaam hoge bouwproductie, doorstroming, gemengde wijken, thuis voor iedereen en duurzaamheid.

Ondanks de coronacrisis was de bouwproductie in de stad nog vol op stoom. Tegelijkertijd blijft het urgent (en een zaak van lange adem) om een duurzaam hoge bouwproductie vol te houden in het betaalbare segment en om de doorstroming te verbeteren: de zoektijd naar een sociale huurwoning is in 2020 verder gestegen naar 6,4 jaar in 2020. De zoektijd is het aantal jaren dat een woningzoekende ingeschreven staat berekend vanaf de eerste reactie tot op het moment dat deze een woning accepteert. Ook de druk op het middenhuursegment en de betaalbare koopwoningmarkt is nog steeds zeer fors.

Utrecht wil een stad zijn waar ruimte is voor iedereen, met meer gemengde wijken. Daarom is in 2020 in projectplannen en gebiedsontwikkelingen volop ingezet (en met resultaat) op voldoende woningen in het sociale en middensegment, en op woningen voor kwetsbare groepen, voor studenten en voor ouderen. Daarnaast zijn in 2020 een aantal gemengd-wonenprojecten gestart, die staan nader benoemd onder het kopje initiatieven/nieuwe woonconcepten. Om de kwaliteit van wonen in wijken te verbeteren, spreiden we nieuwe koop- en huurwoningen beter over de stad, zodat gemengde wijken ontstaan. Zo worden er in Overvecht bijvoorbeeld meer middenhuurwoningen op de voormalige NPD-strook gebouwd. En bij het Defensieterrein komen bijvoorbeeld extra sociale huurwoningen - en middenhuurwoningen
Wanneer we bouwen, doen we dat zo duurzaam mogelijk. Verder zijn er uiteenlopende complexen voor gemengd wonen gerealiseerd (voor een fors aantal kwetsbare inwoners) en hebben we bijgedragen aan nieuwe woonconcepten voor vragende en dragende bewoners. Daarnaast hebben we aandacht voor de bescherming van de bestaande voorraad.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling
P2.2.1 We maken en monitoren prestatieafspraken met de Utrechtse corporaties

De Stichting Utrechtse Woningcorporaties (STUW), huurdersorganisaties en gemeente staan samen voor grote opgaven in Utrecht zoals die in de Woonvisie staan geformuleerd. De belangrijkste opgaven zijn: vergroten van de sociale voorraad, het werken aan gemengde wijken, het betaalbaar houden van de voorraad (gematigd huurprijsbeleid) en verduurzaming van de woningvoorraad. In 2020 zijn individuele prestatieafspraken gemaakt met alle STUW-corporaties en, indien verenigd, hun huurders voor de periode 2021-2025. Voor het eerst zijn ook afspraken gemaakt met nieuwe STUW-deelnemer Habion, een corporatie gespecialiseerd in huisvesting voor ouderen. In de stedelijke prestatieafspraken is een appendix opgenomen over de ontwikkeling van een gezamenlijke wijkenstrategie die zich -vanuit het uitgangspunt dat de sociale voorraad moet meegroeien met de groei van de stad- richt op de balans in toevoegingen en onttrekkingen van sociale huurwoningen. Het instrument wijkenstrategie is in 2020 voor het eerst opgesteld met daarbij een stedelijk beeld en de focus voor de vier amendementswijken (Oost, Noord-Oost, West en Binnenstad). De gegevens hebben betrekking op de ontwikkeling in de komende vier jaar, met een perspectief voor de jaren daarna. Tevens is in 2020 de voortgangsrapportage over 2019 van de prestatieafspraken opgesteld. De afspraken passen in het kader zoals vastgelegd in de herziene Woningwet 2015 en sluiten aan bij het landelijke Sociaal Huurakkoord.

Corona
Corona heeft op deze subdoelstelling geen invloed gehad op de uitvoering/kosten.

Prestatiedoelstelling
P2.2.2 We zorgen voor een actuele regionale huisvestingverordening en voeren deze uit

Per 1 januari 2020 zijn inkomensvoorrangsregels voor middenhuurwoningen van kracht geworden, die in het najaar van 2019 waren toegevoegd aan het gemeentelijk woonbeleid. In 2020 hebben wij de Nadere regel middenhuur vastgesteld. Met de Nadere regel is onder andere invulling gegeven aan de voorwaarden die worden gesteld aan het inschrijvingssysteem en het vaststellen van het inkomen van bepaalde doelgroepen, zoals zzp-ers (periodiek veel schommelingen in het inkomen) of woningzoekenden van wie het netto besteedbare inkomen sterker dan bij anderen afwijkt van het bruto inkomen. De inkomensvoorrangsregels voor middenhuurwoningen hebben er aan bijgedragen dat doorstroming is ontstaan vanuit zelfstandige sociale huurwoningen naar middenhuurwoningen.
Wij hebben in 2020 uitvoering gegeven aan de Huisvestingsverordening 2019. Wij hebben conform Motie 2019/ 69 het aantal aangevraagde en verleende vergunningen voor splitsen en omzetten van woningen in 2020 gemonitord

De nieuwe 'Wet Toeristische verhuur van woonruimte' is per 1 januari 2021 in werking is getreden. In 2020 hebben wij de implementatie van de nieuwe instrumenten die deze wet biedt in de Huisvestingsverordening Regio Utrecht voorbereid. In 2021 zal de verordening worden aangepast.
Om de bestaande woningvoorraad te beschermen tegen ongewenst gebruik, hebben wij in 2020 nieuw beleid opgesteld voor tijdelijk verblijf (short stay), met een verbod op tijdelijk verblijf in woningen en een tijdelijk vergunningstelsel (voor maximaal vijf jaar) op basis van de Huistingsverordening.

Corona
Corona heeft op deze subdoelstelling geen invloed gehad op de uitvoering/kosten.

Prestatiedoelstelling
P2.2.3 We stimuleren en faciliteren het woningaanbod voor sociale-, middeldure- en middeldure koop t.b.v. verschillende doelgroepen

De samenwerking rond het Stadsakkoord Wonen is in 2020 volop doorgezet. Het afgelopen jaar is die samenwerking intensief benut om met marktpartijen (ontwikkelaars, bouwers en beleggers) en corporaties de vinger aan de pols te houden wat betreft de effecten van de coronacrisis op de bouwopgave. Ook is bij corporaties en andere verhuurders gemonitord of coulance en maatwerk is toegepast bij huurders die in betalingsproblemen kwamen.
Zoals hierboven aangegeven liepen in 2020 de realisatie en planvorming volop door. Het aandeel betaalbare woningen in het sociale en middensegment in nieuwe initiatieven (vastgelegd in intentiedocumenten) is sinds 2018 gegroeid. Wel zijn er vanwege de coronacrisis zorgen over specifieke segmenten zoals woningbouw in combinatie met bijvoorbeeld horeca, leisure en cultuur (mixed use).

In 2020 is met partijen verder aan een veelheid van thema's en afspraken uit het Stadsakkoord Wonen gewerkt, zoals de evaluatie en verbetering van het Utrechts Plan Proces, het tender(selectie)beleid, zorgvastgoed en nieuwe woonconcepten. Ook is het dashboard Wonen geactualiseerd en uitgebreid met gegevens van betrokken partijen.

Studentenhuisvesting
Op 19 mei 2020 is een convenant studentenhuisvesting gesloten met lokale partijen: gemeente, SSH, Onderwijsinstellingen (UU, HU, HKU, MBO, ROC), VIDIUS en huurdersorganisatie BoKS. Doelstellingen:

- intensivering van de lokale samenwerking en leveren van gezamenlijke inzet op studentenhuisvesting;
- vraag en aanbod van studentenhuisvesting beter in balans brengen door toevoeging van studenteneenheden (naast planvoorraad van 3.500 studenteneenheden nog 2.000 eenheden extra toevoegen in convenantperiode);
- ambitie om de gemiddelde wachttijd voor een eerste studentenwoning gedurende de convenantperiode met twaalf maanden te verlagen.

Daarnaast zetten partijen zich in voor de realisatie en langdurige exploitatie van betaalbare -zelfstandige én onzelfstandige- studentenwoningen. In 2020 zijn in totaal 1.400 zelfstandige studenteneenheden toegevoegd, waaronder 400 tijdelijke eenheden op het USP voor onder andere internationale studenten.
In 2020 hebben wij een aanbestedingstraject doorlopen voor de uitvoering van de werkzaamheden van het Huurteam Utrecht voor de periode van 1 mei 2021 tot 1 januari 2027. Hierbij is Urbannerdam wederom als opdrachtnemer geselecteerd.
In 2020 is het regionale huurteam ingesteld dat huurders uit vier omliggende gemeenten ondersteunt bij huurgeschillen. In samenwerking met het Huurteam Utrecht en de politie zoeken wij naar mogelijkheden voor een effectieve aanpak van intimidatie en bedreiging. Hiervoor hebben wij een enquête online gezet: https://nl.surveymonkey.com/r/Huursituatie.

Sociale huur
Via de stedelijke afspraken en het Stadsakkoord Wonen hebben we afspraken gemaakt met de corporaties en marktpartijen over het toevoegen van sociale huur. In 2020 hebben we in diverse nieuwbouwprojecten ruimte gevonden om conform uitgangspunten van de woonvisie extra sociale huurwoningen toe te voegen. Zo is er een tender uitgegaan (G11/G12) waar een volledig betaalbaar programma in combinatie met een gemengde woonvorm is uitgevraagd. In 2020 zijn we gestart met structurele (bestuurlijke) productie-overleggen tussen corporaties en gemeente met als doel strategisch

en op hoofdlijnen de voortgang van de productie van de sociale voorraad in de stad te monitoren, kansen te signaleren en aandachtspunten/knelpunten voor versnelling aan de orde te stellen. Het gaat daarbij om project- en gebiedsoverstijgende vraagstukken.

Middenhuur
Samen met Bouwinvest, WoningNet en het Vierde Huis hebben wij begin 2020 een pilot afgerond, waarbij middenhuurwoningen zijn aangeboden via het aanbodoverzicht van WoningNet. Dit heeft er mede toe geleid dat -binnen de pilot- huishoudens vanuit een zelfstandige sociale huurwoning zijn doorgestroomd naar een middenhuurwoning. Doordat de pilot succesvol was, zijn ook bij andere nieuwbouwprojecten middenhuurwoningen via WoningNet aangeboden. Bij in ieder geval één ander project heeft dat ook geleid tot doorstroming vanuit sociale huurwoningen. De doorstromingspilot was het winnende project van de Challenge Middenhuur die is uitgeschreven door de Provincie Utrecht.

Betaalbare koop
In 2020 zijn we gestart met het toepassen van een anti-speculatiebeding en een zelfbewoningsplicht bij projecten waar sprake is van realisatie van betaalbare koopwoningen. Daarnaast hebben wij samen met de gemeenten Rotterdam en Maastricht een onderzoek laten uitvoeren naar de ontwikkelingen op de koopwoningmarkt in de laatste 10 jaar en specifiek de positie van koopstarters in relatie tot de ontwikkeling van buy-to-let. Ook zijn wij betrokken geweest bij de uitwerking van het wetsvoorstel voor een opkoopbescherming door het ministerie van BZK. Dit wetsvoorstel is eind 2020 in consultatie gebracht. Samen met de andere G4-steden hebben wij in principe positief op dit wetsvoorstel gereageerd, maar ook kanttekeningen geplaatst bij onder andere de korte werkingsduur, de praktische uitvoering van de regeling voor gemeenten en de beperkte inzetbaarheid van de voorwaarden van goed verhuurderschap.

Fonds Toevoegen Woonruimte
In 2020 hebben wij u in kennis gesteld van de aanbevelingen uit de evaluatie van de beleidsregel Subsidie Fonds Toevoegen Woonruimte en aangegeven op welke wijze wij deze aanbevelingen in een nieuwe regeling zullen verwerken. Besluitvorming over de aangepaste regeling is voorzien in het eerste kwartaal van 2021.

Corona
Corona heeft op deze subdoelstelling geen invloed gehad op de uitvoering/kosten.

Prestatiedoelstelling
P2.2.4 We stimuleren en faciliteren de huisvesting van bijzondere doelgroepen

Huisvesting kwetsbare doelgroepen
Samen met corporaties en zorginstellingen hebben wij de uitvoering van de afspraken uit het Plan van Aanpak huisvesting en ondersteuning kwetsbare groepen (vastgesteld in 2019) voortgezet. Hierin staat onder meer dat de Utrechtse corporaties woningen beschikbaar stellen voor de uitstroom uit (zorg)instellingen en instroomwoningen met ambulante (zware) zorg thuis. SSH levert 50 onzelfstandige woningen voor kwetsbare jongvolwassenen.
Van de afgesproken 385 woningen hebben de corporaties 381 woningen geleverd voor de doelgroep MO/BW, SSH heeft 47 woonruimten verhuurd aan kwetsbare jongvolwassenen. De afspraken in het Plan van Aanpak hebben voor het eerst geleid tot een verhoging van het aantal woningen ten behoeve van de MO/BW doelgroep. In 2020 was de mutatiegraad lager dan in de jaren ervoor. De doelstelling uit het Plan van aanpak is grotendeels behaald dankzij de oplevering van nieuwbouwcomplexen voor gemengd wonen: een deel kwetsbare bewoners die nog gebruikmaken van ambulante hulpverlening en een deel 'goede buren', die gemeenschappelijk willen wonen.
Ook in de regiogemeenten werden in 2020 sociale huurwoningen aangeboden aan kwetsbare doelgroepen (uitstroom MO/BW), maar de doelstelling van 215 woningen is niet behaald, er zijn in de praktijk 170 woningen gerealiseerd.
In 2020 is het project Living Lab/weer een (T)huis gestart. Utrecht heeft hiervoor als pilotregio (U16 en samenwerkingspartners in het veld) rijksmiddelen gekregen. Het thema van dit project is: eerst een huis, dan hulp op maat. Alliantievorming en kennisdeling staan centraal, doel is het realiseren van 200 extra woonplekken met ondersteuning in twee jaar tijd.

In Leidsche Rijn Centrum zijn twee succesvolle tenders voor bijzondere doelgroepen doorlopen, één voor ouderen (LRC Kern) en één voor kwetsbare doelgroepen (LRC Oost). Ook wordt in LRC Oost een plan uitgewerkt voor studentenhuisvesting grenzend aan de Cultuur-as.
Het gemengd woonproject Mixit is eind 2020 opgeleverd. Een deel van de huurders is dak- en/of thuisloos geweest.
In Parkwijk werd gestart met de bouw van het wooncomplex van Moviera waar ouders en kinderen opgevangen worden die te maken hebben met huiselijk geweld en in de Hoge Woerd in het Maximapark startte de bouw van 25 woon-zorgwoningen. Het lang leegstaande gebouw Huize Nijevelt in De Meern is vernieuwd en er zijn 34 woningen gecreëerd, een gemend wonen project met ambulante begeleiding door het Leger des Heils.

Statushouders
De taakstelling voor het huisvesten van statushouders is in 2020 niet geheel behaald. Eind 2020 waren er, volgens de registratie van het COA, nog 79 statushouders niet gehuisvest. Dit komt enerzijds door de Coronacrisis: bij corporaties zijn diverse processen rondom huisvesting vertraagd of (tijdelijk) stil komen te liggen. Daarnaast speelt mee dat er veel kleinere, goedkope woningen worden gevraagd voor alleenstaande statushouders. Er was voor statushouders in de leeftijd 18 tot 23 jaar te weinig woningaanbod.

Ouderen
Er is een Activiteitenplan realiseren ambitie wonen voor ouderen opgesteld. Dit activiteitenplan richt zich op identificering en ontwikkeling van kansrijke locatie voor ouderenhuisvesting, data-analyse om meer inzicht te krijgen in vraag en aanbod van woningen en voorzieningen voor ouderen, verbinding van initiatiefnemers van woonconcepten met vastgoedpartijen en zoekgedrag van ouderen en woningtoewijzing.

Initiatieven/nieuwe woonconcepten
Over het algemeen constateren wij dat onderwerpen zoals passende huisvesting van kwetsbare doelgroepen in veerkrachtige wijken, gemengd wonen, specifieke oplossingen rondom wonen voor ouderen, wooncoöperaties en flexwonen bredere bekendheid beginnen te krijgen en een plek vinden in visies, plannen en projecten. Ondanks deze positieve ontwikkelingen blijven knelpunten bestaan die niet eenvoudig op te lossen zijn. We hebben in 2020 nog geen tweede Place2BU kunnen realiseren. De realisatie van een tweede Place2BU heeft prioriteit in 2021.

De volgende gemengd wonen-projecten werden opgeleverd:

	Kwetsbare groepen	'Goede Buren'	Totaal
Hoge Weide (Bo-ex/Lister)	20	45	65
Romulus (portaal/Lister)	24	46	70
Sequoia / IntoLife (SSH/Lister)	15	303	318
De Europeaan / MIXIT (Mitros / Tussenvoorziening)	30	71	101
Remus (Portaal / Tussenvoorziening)	16	60	76
De Muziekant / 'LIVIN' (Mitros / Tussenvoorziening	36	85	121
Totaal	**141**	**610**	**751**

In Leidsche Rijn is een tender uitgezet voor een bijzondere woonvorm voor ouderen en; in de Merwedekanaalzone is ruimte gereserveerd voor wonen en zorg en twee woonconcepten voor ouderen. Wij hebben de behoefte aan zogenaamde friendswoningen in beeld gebracht en geconstateerd dat in Utrecht een kleine, jonge doelgroep is die om praktische, financiële of ideële redenen behoefte heeft aan het delen van een woning. Daarnaast is er ook een oudere doelgroep die graag zelfstandig, maar met gemeenschappelijke voorzieningen, wil wonen. Wij nemen deze behoeften mee in de diverse projecten en gebiedsontwikkelingen in de stad.

Woonwagenbeleid
Uit de verkenning onder woonwagenbewoners, die begin 2020 is afgerond, kwam naar voren dat er behoefte is aan meer woonwagenstadplaatsen. Op basis van hiervan heeft in 2020 op ambtelijk en bestuurlijk niveau afstemming plaatsgevonden tussen verschillende beleidsvelden, vanwege de complexe ruimtelijke inpasbaarheid alsook vanwege sociale aspecten. Besloten is nader te onderzoeken of een beperkt aantal extra standplaatsen kan worden toegevoegd.

Corona
Corona heeft op deze subdoelstelling geen invloed gehad op de uitvoering/kosten.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
Baten								
02-2-2-1	Wonen	0	1.102	0	1.450	1.831	381	316
	Totaal Baten	0	1.102	0	1.450	1.831	381	316
Lasten								
02-2-2-1	Wonen	4.459	3.772	2.684	3.835	3.876	-42	2.714
	Totaal Lasten	4.459	3.772	2.684	3.835	3.876	-42	2.714
	Saldo baten en lasten	**-4.459**	**-2.670**	**-2.684**	**-2.385**	**-2.045**	**339**	**-2.398**
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	0	100	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	1.667	1.417	0	14.289	14.289	0	150
	Saldo na mutaties reserves	**-2.792**	**-1.353**	**-2.684**	**11.904**	**12.244**	**339**	**-2.248**

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

Wonen
De baten zijn 0,381 miljoen euro hoger dan begroot. De belangrijkste verklaringen zijn de hogere baten door vrijval middelen stimulering woningbouwproductie (0,492 miljoen euro) en de bijdragen van woningcorporaties voor gezamenlijke activiteiten (0,052 miljoen euro). Daarnaast is de subsidie voor de pilot goed verhuurderschap 0,172 miljoen euro lager dan begroot omdat een deel van de activiteiten in 2021 wordt uitgevoerd.

De lasten zijn 0,042 miljoen euro hoger dan begroot. Deels hangt dit samen met de hogere baten: 0,478 miljoen euro hogere lasten voor stimulering woningbouwproductie en 0,172 miljoen euro lagere lasten voor de pilot goed verhuurderschap.
De lasten voor nieuwe woonconcepten zijn 0,385 miljoen euro lager dan begroot omdat initiatieven, zoals het tot stand komen van wooncoöperaties een langere aanlooptijd hebben. Tot slot zijn de personeelslasten 0,120 miljoen euro hoger dan begroot.

Corona

Corona heeft op deze subdoelstelling geen invloed gehad op de uitvoering/kosten.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Geen invloed					

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen.

4. Borgen van de monumentale en cultuurhistorische waarden

4.1 Zorgdragen voor de instandhouding van monumentale en cultuurhistorische waarden als integraal onderdeel van de aantrekkelijke stad

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
E4.1.1	Verwacht aantal te herbestemmen kerkgebouwen		5	3	2	3	3
E4.1.1	Instandhouding beschermde Rijks- en gemeentelijke monumenten		15	13	15	15	15

Analyse	
Verwacht aantal te herbestemmen kerkgebouwen	Het aantal op jaarbasis is afhankelijk van wensen van eigenaren voor herbestemming en/of afstoten van religieuze gebouwen. Voor een van de monumentale kerkgebouwen is hergebruik met een nieuwe, religieuze, functie afgerond. Twee nieuwe herbestemmingen zijn intensief begeleid.
Instandhouding beschermde Rijks- en gemeentelijke monumenten	Vooralsnog is het aantal van vijftien gerealiseerde restauraties gehandhaafd, onder meer twee met een URF-lening voor restauratie. Gegevens van het Nationaal Restauratiefonds over leningen en subsidies voor rijksmonumenten ontbreken nog.

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
P4.1.1	Aantal te maken herbestemmingsprofielen voor kerkgebouwen		5	3	2	2	3
P4.1.1	Aantal te verduurzamen (verminderen energiegebruik) monumenten		10	4	10	17	5

Analyse	
Aantal te maken herbestemmingsprofielen voor kerkgebouwen	Het aantal herbestemmingsprofielen komt overeen met de doelstelling/ het verwachte aantal. Voor twee rijksmonumentale kerkgebouwen in de binnenstad is een profiel opgesteld, gericht op nevengebruik met aanzienlijke aanpassingen in het interieur, niet op herbestemming.
Aantal te verduurzamen (verminderen energiegebruik) monumenten	Het aantal is hoger dan de doelstelling door meer initiatieven van eigenaren. Het betreft acht projecten waarvoor een DUMO-subsidie is verleend (voor duurzame monumenten) en negen grote projecten die zijn gerealiseerd zonder gemeentelijke subsidie voor een DUMO-advies, waarvan een met een URF-lening voor energiemaatregelen

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E4.1.1 Monumenten en cultuurhistorische waarden zijn geborgd als integraal onderdeel van de aantrekkelijke stad

Wij hebben met als belangrijke aanleiding de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 2022 verder gewerkt aan het actualiseren van ons erfgoedbeleid, met name om de bijdrage van erfgoed aan gezond stedelijk leven invulling te geven.
Voor het religieus erfgoed hebben we herbestemming en nevengebruik voor diverse monumentale kerkgebouwen begeleid en de uitbreiding van de visie religieus erfgoed verder voorbereid, met subsidie van het rijk. Het jongste erfgoed is geïnventariseerd en met name aan de periode van de stadsvernieuwing is aandacht besteed. Besluitvorming over de erfgoednota, de uitbreiding van de visie religieus erfgoed en jong erfgoed is voor 2021 voorzien.
Restauratie en onderhoud van het gebouwd erfgoed hebben wij begeleid en voor een deel financieel ondersteund. Veel eigenaren van beschermde monumenten hebben wij gestimuleerd om de monumenten energiezuinig te maken. Wij hebben op basis van de laatste stand van kennis een nieuwe Archeologische Waarden- en Verwachtingskaart opgesteld; de daarop gebaseerde Archeologische Beleidskaart zal met de invoering van de Omgevingswet per 2022 van kracht worden. Een aanzienlijke achterstand is er nog wel voor de digitalisering en ontsluiting van de overige archieven en databestanden van het erfgoed, vooral waar deze een rol spelen in het kader van de publiekrechtelijke taken (opstellen en beoordelen van programma's van eisen, adviesverzoeken VTH, vergunningverlening).
Informatie over het gebouwd- en archeologisch erfgoed hebben wij ingezet voor behoud van de kwaliteit in de openbare ruimte en bij grote stedelijke ontwikkelingen. Wij hebben externe activiteiten die bijdragen aan draagvlak voor erfgoed ondersteund en hebben meegewerkt aan publicaties en tentoonstellingen.
Mede dankzij een amendement van de raad is erfgoed geborgd in de Nota van Uitgangspunten van de RSU 2040: de gemeente Utrecht kiest voor groen, landschap, erfgoed en water als structurerende elementen. In 2020 is het eerste concept van de omgevingsvisie binnenstad gereed gekomen. Erfgoed vormt één van de vier kernkwaliteiten van de binnenstad. In de omgevingsvisie wordt aangegeven hoe we hier op een respectvolle manier mee omgaan en hoe we het laten bijdragen aan een gezond stedelijk leven in 2040. Het Ontwikkelperspectief Maarschalkerweerd is door de raad vastgesteld. De vier Lunetten, onderdeel van de als werelderfgoed genomineerde Nieuwe Hollandse Waterlinie vormen een belangrijk onderdeel hiervan. Deze forten met hun voor- en achterland gaan deel uitmaken van het Lunettenpark. De provincie heeft een subsidie toegekend voor de ontwikkeling van het Lunettenpark en het zichtbaar en beleefbaar maken van het waterliniegebied met ook de wederzijdse wens voor intensieve samenwerking en het delen van kennis en netwerk rond de Nieuwe Hollandse Waterlinie.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling
P4.1.1 Begeleiden, toetsen, subsidiëren, en financieren van monumenten-renovaties en – onderhoud en het borgen van cultuurhistorische waarden in de stad

Ruimtelijke projecten
Wij hebben bijgedragen aan de RSU, de omgevingsvisie binnenstad en diverse ruimtelijke projecten zoals het bestemmingsplan Voordorp/ Voorveldsepolder en NRU, omgevingsvisie USP, de Tuinen van Moreelse, toekomstvisie parkeergarage Springweg, intentiedocumenten High Five, tuincentrum Overvecht, Pieter Baan Centrum en bestemmingsplan Gruttersdijk. En aan projecten met cultuurhistorisch groen: bij Park de Watertoren, park de Gagel, Park Transwijk, Marco Poloplantsoen en de Maliebaan. Wij hebben ons ingezet voor externe subsidies zoals voor het Malieblad en voor Lunettenpark, die subsidie is toegekend. Wij droegen vanuit erfgoed bij aan de Sustainable Development Goals.

Begeleiden, toetsen en ondersteuning instandhouding gebouwd erfgoed

- Wij hebben voor 255 plannen advies uitgebracht voor beschermde monumenten, beschermde stadsgezichten, energiebesparing, financieringen en subsidies.
- Wij hebben bij 176 aanvragen omgevingsvergunning voor het wijzigen van een beschermd monument de monumentenaspecten afgehandeld, waarbij wij in de meeste gevallen bouwhistorische rapporten hebben opgesteld.
- Voor monumenten in gemeentelijk bezit hebben wij bijgedragen met restauratietechnische kennis voor de restauratie van de Domtoren, bijgedragen aan herbestemming van Landhuis Oud Amelisweerd en van enkele boerderijen en aan herstel en herbestemming van forten, waaronder voor de Lunetten; ook is geadviseerd over herstel van het kunstwerk Herderplein. Tevens droegen wij bij aan de Erfgoedvisie voor ons monumentale bezit, samen met de gemeentelijke beheerders van dit vastgoed.
- De inventarisatie van de architectuur van na 1965 hebben wij vrijwel afgerond.
- Wij hebben acht subsidies voor duurzame monumenten (DuMO) verstrekt en acht grote projecten begeleid voor het energiezuinig maken van monumenten.
- Herziening van de richtlijnen voor zonnepanelen op monumenten en in de beschermde gezichten hebben wij voorbereid, evenals herziening van de regeling voor financieringen uit het Utrechts Restauratiefonds.
- Voor drie monumentale kerkgebouwen hebben wij de herbestemming begeleid en twee herbestemmingsprofielen opgesteld, vooral gericht op nevengebruik ten behoeve van de exploitatie.
- Een voor monumenten passende kleurstelling bij restauratie- en onderhoudswerkzaamheden draagt bij aan het stadsbeeld, daarvoor zijn 38 kleuradviezen uitgebracht.
- Voor restauratie van gemeentelijke monumenten en voor energiemaatregelen hebben wij drie financieringen uit het Utrechts Restauratiefonds verstrekt.
- De restauratie van de Domkerk hebben wij begeleid en evenals rijk en provincie gesubsidieerd.

Archeologische monumentenzorg

- Wij hebben als onderdeel van de actualisering van ons erfgoedbeleid een nieuwe Archeologische Beleidskaart opgesteld. Invoering van het nieuwe instrumentarium is voorzien gelijktijdig met de inwerkingtreding van de Omgevingswet in 2022.
- Wij hebben de kennis van het archeologisch erfgoed ingezet bij ruimtelijke plannen; bij actualisatie van bestemmingsplannen zijn in speciale paragrafen de archeologische waarden van het gebied aangegeven.
- Op basis van de Verordening op de Archeologische Monumentenzorg hebben wij negentien vergunningen voor proefsleuvenonderzoek en definitief onderzoek (incl. archeologische begeleiding) afgehandeld.
- Wij hebben zes Programma's van Eisen en 29 Plannen van Aanpak geschreven c.q. beoordeeld ten behoeve van diverse vooronderzoeken, waarmee wij de kwaliteit van de uitvoering en verslaglegging daarvan willen borgen. Het gaat om bureauonderzoeken (twee), bureauonderzoek en verkennend booronderzoek (dertien), Verkennend/karterend booronderzoek (acht) en proefsleuvenonderzoek (zes).

- Wij hebben in eigen beheer dertien archeologische begeleidingen en opgravingen en negen noodwaarnemingen uitgevoerd. Hiervoor zijn dertien programma's van Eisen en Plannen van Aanpak geschreven en beoordeeld.
- Wij hebben 264 adviesverzoeken omgevingsvergunning geadviseerd en getoetst aan de Verordening op de Archeologische Monumentenzorg. Doordat wij structureel inzetten op voorlichting, advisering en vooroverleg bij planvorming en vergunningaanvragen zijn veel initiatiefnemers zich bewust van de archeologische waarden in de ondergrond van hun plangebied.

Publieksbereik

- Met steun van het Mondriaanfonds hebben wij een projectplan opgesteld voor enkele uitbreidingen van de programmering en presentaties in Castellum Hoge Woerd, bestaande uit een inrichting voor tijdelijke exposities ('FlexExpo'), een verrijkte educatieve schil rond de bestaande ArcheoHotspot ('ArcheoLab') en een presentatie van houtvondsten uit Leidsche Rijn (Houtkamer) als lokale uitwerking van de geplande Visitor Hub voor het aanstaande Werelderfgoed van de Limes. Met steun van fondsen en de provincie hebben wij de dekking van het projectplan rond gekregen.
- Wij hebben DOMunder financieel ondersteund en de activiteiten van Kerken Kijken Utrecht, Open Monumentendag en de Historische Vereniging Vleuten, De Meern Haarzuilens en Leidsche Rijn gesubsidieerd. Kerken Kijken en de Open Monumentendag konden in beperkte mate doorgaan, door de coronacrisis.
- De Museumgids Castellum Hoge Woerd hebben wij uitgebracht en inhoudelijk bijgedragen aan vijf publicaties van externen.
- Wij droegen bij aan artikelen zoals de serie in DUIC over jong erfgoed en een artikel over concept en realisatie Castellum Hoge Woerd
- Voor vier exposities droegen wij inhoudelijk bij of maakten zelf een tentoonstelling (Domtoren, Centraal Museum, bibliotheek Neude, school Haarzicht).
- Wij hielden informatiebijeenkomsten, vanaf maart in de vorm van webinars over de nominatie werelderfgoed Romeinse Limes, inventarisatie van jong erfgoed en over energiezuinige monumenten (met Jouw Huis Slimmer).
- Bijzondere perspresentaties waren er voor de restauratie van de Hamtoren, een opgraving van de Tolsteegpoort en een opgraving van skelet in de Oudwijkerdwarsstraat.
- Wij zorgden voor vier visualisaties en informatievoorziening in de openbare ruimte, zoals bij herbestrating ter plaatse van de Tolsteegpoort en de Weerdpoort.
- Twee erfgoedroutes zijn in voorbereiding, maar zijn deels vertraagd door de crisis: verbeelding van Vredenburg en Rondje Singel
- De website erfgoed.utrecht.nl is verder ontwikkeld, als verhalenportaal rond erfgoedthema's en met verwijzing naar diverse onderzoeksrapportages.
- De erfgoedspecialisten verzorgden vijftien lezingen en rondleidingen en droegen bij aan reportages op TV in de stad en de regio.
- Wij zijn nauw betrokken bij diverse samenwerkingsverbanden van erfgoedinitiatieven die het Utrechtse erfgoed beleefbaar maken, zoals initiatieven rond Utrecht 900 jaar, het historisch museum 2.0, publiekstoegankelijk maken van Paleis Lofen en het zichtbaar maken van de Unie van Utrecht. Wij waren mede-organisator van de Nacht van de Utrechtse Geschiedenis.

Corona

De coronacrisis had ook effecten voor het erfgoed. Sluiting en het wegvallen van toeristisch bezoek zorgden voor een grote inkomstenderving voor kasteel en park De Haar, DOMunder en andere bijzondere erfgoedlocaties. Monumentale religieuze gebouwen werden aanzienlijk minder gebruikt, diensten werden veelal digitaal gehouden en concerten, verhuur en toeristisch bezoek vonden maar zeer beperkt plaats. Wij hebben als onderdeel van een noodpakket voor culturele instellingen ook voor erfgoed een regeling ingesteld. Daarentegen konden onderhouds- en restauratiewerkzaamheden aan monumenten wel doorgaan evenals archeologisch en bouwhistorisch onderzoek. Contact met eigenaren was vaak digitaal en minder ter plaatse in de monumentale panden.
De crisis had ook tot gevolg dat het besluit over de aanwijzing van de Nieuwe Hollandse Waterlinie als werelderfgoed nog niet is gevallen, de vergadering van het Unesco-comité is met een jaar tot medio 2021 uitgesteld. Dan is ook het besluit over de nominatie van de Romeinse Limes te verwachten.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
Baten								
02-4-1-1	Monumentale en cultuurhistorische waarde	311	566	311	511	500	-11	316
	Totaal Baten	311	566	311	511	500	-11	316
Lasten								
02-4-1-1	Monumentale en cultuurhistorische waarde	2.606	2.544	2.595	2.988	2.945	43	2.754
	Totaal Lasten	2.606	2.544	2.595	2.988	2.945	43	2.754
	Saldo baten en lasten	**-2.295**	**-1.977**	**-2.284**	**-2.477**	**-2.445**	**32**	**-2.438**
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	40	40	40	2.965	2.965	0	40
	Saldo na mutaties reserves	**-2.255**	**-1.937**	**-2.244**	**488**	**520**	**32**	**-2.398**

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

Monumentale en cultuurhistorische waarde

De baten zijn 0,011 miljoen euro lager dan begroot. De belangrijkste verklaringen zijn de baten uit archeologieleges die 0,078 miljoen euro lager dan begroot. Hier staan ook lagere kosten tegenover. De baten voor Museum Hogewoerd zijn hoger en de rentebaten van het Utrechts Restauratiefonds zijn niet begroot wat leidt tot hogere baten (0,062 miljoen euro).

De lasten zijn 0,043 miljoen euro lager dan begroot. Voor archeologische projecten zijn de lasten 0,369 miljoen euro. Deze lasten zijn niet begroot. Daar staan opbrengsten uit interne verrekeningen van 0,536 miljoen euro tegenover. Hierdoor zijn per saldo de lasten voor archeologische projecten 0,167 miljoen euro lager. Ook de lasten voor het voor tijdelijke huur van extra depotruimte (0,048 miljoen euro) en voor de leges (0,067 miljoen euro) zijn lager. Daartegenover staan hogere lasten van Museum Hogewoerd door vervanging van expositiemateriaal (0,039 miljoen euro) en hogere personeelslasten onder andere voor het ontwikkelen van erfgoedbeleid (0,200 miljoen euro).

Corona

Corona heeft op deze subdoelstelling geen invloed gehad op de uitvoering/kosten.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Geen invloed					

Verbonden Partijen

NV Maatschappij tot Stadsherstel Utrecht: bijdrage 0 euro

5. De bebouwde omgeving is veilig, leefbaar en tast de gezondheid niet aan

5.1 Veiligheid, leefbaarheid, milieu en gebruik van de bebouwde omgeving voldoen aan wet- en regelgeving

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
E5.1.1	Percentage slechte panden in de kwaliteitsmonitor ten opzichte van de totale voorraad	0,5% (2005)	<0,10%	0,19%	<0,10%	0,19%	<0,10%

Analyse	
Percentage slechte panden in de kwaliteitsmonitor ten opzichte van de totale voorraad	Het streefpercentage wordt mede niet behaald doordat hier geen actief beleid op gevoerd wordt.

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
P5.1.1	Gegronde bezwaren op totaal aantal beschikte aanvragen omgevingsvergunningen	2011	<1,0%	1,0%	<1,0%	0,48%	<1,0%
P5.1.2	Gegronde bezwaren op totaal aantal beschikte aanvragen handhavingsbesluiten maximaal 10%	2013	<10%	4%	10%	2,44%	<10%
P5.1.2	Door de gemeente gecontroleerde bouwkundige en constructieve onderdelen voldoen bij oplevering aan de wetgeving	2016	100%	100%	100%	100%	100%
P5.1.2	De gecontroleerde (milieu-) activiteiten voldoen (na hercontrole) aan de regelgeving op het terrein van milieu en brandveilig gebruik	2016	>80%	>80%	90%	96%	90%

Analyse	
Gegronde bezwaren op totaal aantal beschikte aanvragen handhavingsbesluiten maximaal 10%	Geen afwijking.
Door de gemeente gecontroleerde bouwkundige en constructieve onderdelen voldoen bij oplevering aan de wetgeving	Geen afwijking.
De gecontroleerde (milieu-) activiteiten voldoen (na hercontrole) aan de regelgeving op het terrein van milieu en brandveilig gebruik	Geen afwijking.
Gegronde bezwaren op totaal aantal beschikte aanvragen omgevingsvergunningen	Deze indicator geeft inzicht in de (juridische) kwaliteit van onze beschikte aanvragen omgevingsvergunningen.

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E5.1.1 De bebouwde leefomgeving en ruimtelijke ordening is leefbaar, veilig en tast de gezondheid niet aan

Conform het Handhavingsprogramma Openbare Ruimte en Bebouwde Omgeving 2020 droegen onze milieu- en bouwinspecties en adviesgesprekken er dit jaar aan bij dat:

- Het leefmilieu beschermd is tegen bodemverontreiniging en aantasting door bedrijfsmatige activiteiten;
- De bestaande bebouwde leefomgeving voldoet aan de wet- en regelgeving;
- Het oprichten, slopen en gebruik van gebouwen voldoet aan de wettelijke en lokale regelgeving;
- Woningen legaal verhuurd en bewoond worden;
- De uitvoering van toezicht van wet- en regelgeving betrouwbaar is en professioneel en klantgericht gebeurt.

Vanwege de coronamaatregelen hebben we het toezicht moeten aanpassen. Meer details hierover nemen we op in het handhavingsverslag 2020.

- Gedurende de strenge lockdowns van maart – juni en van december (fase 0) hebben we de huisbezoeken en bedrijfscontroles opgeschort. In de tussenliggende periode hebben we de achterstanden zo veel mogelijk ingehaald.
- De noodzakelijke controles op de bouw hebben gedurende de gehele periode plaatsgevonden, met inachtneming van de coronamaatregelen.
- Het feit dat mensen thuis werkten en de coronaperiode aangrepen om te klussen was merkbaar aan het grote aantal meldingen.
- De handhavers zijn vanaf maart het hele jaar ingezet op de maatregelen rondom corona bij onder andere horeca, recreatie en detailhandel, en in het voorjaar bij het uitbreiden van de terrassen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P5.1.1 We toetsen en houden toezicht op alle vergunningaanvragen, integraal en adequaat volgens vastgestelde protocollen

Alle Wabo-vergunningaanvragen zijn integraal en volgens vastgestelde protocollen getoetst:

- de bouwtechnische toetsen zijn geprioriteerd aan de hand van het vastgestelde toets-protocol 'SUPER', met veiligheid en gezondheid als hoogste prioriteit;

- de overige toetsen voerden we integraal uit, waarbij we aandacht hebben voor milieu-, verkeerskundige, economische en archeologische aspecten;
- wanneer hier aanleiding toe was maakten we gebruik van de wet Bibob, bijvoorbeeld bij huisjesmelkers.

Onze werkwijze heeft geresulteerd in zes gegronde en vier deels gegronde bezwaren op een totaal van 2.095 beschikkingen.
De vergunningverleners zijn dagelijks telefonisch en per mail bereikbaar voor vragen over omgevingsvergunningen, zowel voorafgaand aan het indienen van de aanvraag als gedurende de behandeling van de aanvraag. Alle Wabo-vergunningaanvragen (én de beschikking op de aanvraag) zijn digitaal gepubliceerd.
We brachten verder in beeld wat voor de Omgevingswet het werken met de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan betekent voor vergunningverlening, toezicht en handhaving. Ook de ontwikkelingen rond de Wet Private Kwaliteitsborging hebben we van dichtbij gevolgd.

Corona
In het eerste halfjaar bleef het aantal aanvragen sterk achter door corona. Vanaf het einde van het tweede kwartaal steeg het aantal kleinere vergunningaanvragen fors door veel kleine verbouwingen.

Prestatiedoelstelling
P5.1.2 We houden toezicht op de naleving van de milieuregels, de kwaliteit en het gebruik van de bestaande gebouwen en terreinen en treden op tegen woonfraude

Asbest, sloop en bouw(hinder)
- De uitvoering van bouwwerken controleerden wij volgens de checklist van het Landelijk Toezichtprotocol. Voor kleine bouwwerken voerden wij alleen de eindcontrole uit, tenzij deze bouwwerken een grote impact hebben op de omgeving. De constructieve berekeningen controleerden wij ook volgens het Landelijk toetsingsprotocol.
- Wij hebben alle asbest-/sloopmeldingen afgehandeld. De belangen van omwonenden wogen we daarbij mee in zowel het voortraject als de uitvoeringsfase.
- Bij de behandeling van vergunningaanvragen en in het toezicht adviseerden wij actief over de mogelijkheid tot circulair bouwen.
- Bij de behandeling van vergunningaanvragen en in het toezicht adviseerden wij over EPC. Wij controleerden EPC-berekeningen en zagen er tijdens de bouw op toe dat daadwerkelijk aan de berekeningen werd voldaan.

Milieu wet- en regelgeving
- Het accent in de periodieke controles en opleveringscontroles lag in 2020 op bedrijven met grotere milieurisico's. In projectvorm controleerden we o.a. garages, autoschadebedrijven en bezorgrestaurants. Ook hielden we toezicht op een aantal startmeldingen voor de aanleg van gesloten bodemenergiesystemen.
- De RUD Utrecht voerde de taken uit voor risicovollere bedrijven. Namens de gemeente voerde de RUD Utrecht ook het toezicht en handhaving uit op bodemsaneringen en andere bodemactiviteiten.
- We hebben 436 klachtmeldingen actief behandeld en opgepakt. Overige meldingen hebben wij voor zover mogelijk doorgestuurd naar de juiste instantie of afdeling, die vervolgens de melding afhandelden. We hebben meldingen in principe prioriteit gegeven boven andere werkzaamheden en binnen de coronabeperkingen zoveel mogelijk behandeld. Daarbij konden tijdens de twee lockdowns meldingen niet altijd direct opvolging gegeven worden.
- Deze diverse werkzaamheden zorgden ervoor dat bedrijven met activiteiten die het milieu kunnen belasten zich aan wet- en regelgeving hielden en hinder voor de omgeving zoveel en zover mogelijk ingeperkt werd.
- We voerden 205 energiecontroles uit bij bedrijven, inclusief een aantal energiecontroles die de RUD bij complexe bedrijven uitvoerde. In 47 van de gevallen ging het om een kantoren Label C controle, vooruitlopend op de verplichte Label C-eis per 2023.
  De energiewerkzaamheden droegen vooral bij aan energiebesparing en ondersteunden de benodigde stappen richting de energietransitie.

Wonen, kwaliteit bestaande gebouwen en terreinen

- We onderzochten alle binnengekomen bouwkundige meldingen en hielden op basis hiervan toezicht op het gebruik en op de veiligheid van gebouwen. Binnen de coronabeperkingen pakten we zoveel mogelijk meldingen over omzetten, onttrekken, splitsen en onrechtmatige bewoning op.
- We hebben ongeveer 2.260 woningen bezocht naar aanleiding van klachtmeldingen.
- Daar waar mogelijk gaven zij in hun reguliere werk extra aandacht aan energiebesparende maatregelen en de advisering hierover. De energieambassadeurs onder de inspecteurs klacht/meldingen zijn in het najaar gestart met het uitdelen van energieboxen bij klachtmeldingen en woningsplitsingen.
- In 2020 is gestart met een nieuwe subsidie voor huiseigenaren van grondgebonden woningen. Deze subsidie zorgt voor een tegemoetkoming van de kosten van advisering om van het Energieadvies aan Huis ook daadwerkelijk naar uitvoering te gaan.
- In het kader van een integrale aanpak hebben we samen met Werk en Inkomen en Burgerzaken meldingen van woonfraude onderzocht. Voorbeelden hiervan zijn de projecten LSI (Landelijke stuurgroep en interventieteams) en LAA (Landelijke Aanpak Adreskwaliteit).
- Wij hebben acht Verenigingen van Eigenaren (VvE's) ondersteund bij de activering. We hielpen hen met het benaderen van eigenaren en afspraken maken over onderhoud. Ook stimuleerden we maatregelen voor energiebesparing in combinatie met onderhoud en de aanschaf van zonnepanelen.

Bijzondere projecten

Huisjesmelkers
De aanpak 'Huisjesmelkers en vastgoedcriminaliteit' zetten we voort. Zo pakten we onder meer vastgoedmisbruik aan. We volgden notoire overtreders intensief op naleving van wet- en regelgeving. We richtten ons op de huisjesmelkers waarbij sprake is van achterstallig onderhoud, brandonveiligheid en intimidatie. Daarnaast hielden we actief toezicht en onderzochten we netwerken rond vastgoed waar sprake is van criminele activiteit. Dit levert meer veilige en betaalbare woonruimte op voor onze bewoners, gaat verloedering van de woonomgeving tegen en gaat verdere criminalisering tegen, zoals mensenhandel en illegale hennepteelt.

Brandgevaarlijke gevels (Grenfell)
Het onderzoek naar brandveiligheid van gevels is in volle gang. Van de aanvankelijke selectie van 729 gebouwen die visueel zijn geïnspecteerd, zijn er uiteindelijk 46 overgebleven die samen met de VRU zijn onderzocht. Van deze gebouwen is aanvullende technische informatie nodig om de juiste risicocategorie te bepalen. De eigenaren van deze gebouwen hebben een brief ontvangen met het verzoek deze aanvullende informatie aan te leveren.

Gebiedsgerichte aanpak ASW, Kanaalstraat, Overvecht en Binnenstad

- De gebiedsgerichte aanpak van de Kanaalstraat, Amsterdamsestraatweg en voor de wijk Overvecht zetten we voort. Onze ambitie is de leefbaarheid te verbeteren. De integrale aanpak omvatte onder andere de bouwkundige omgeving, huisvesting, het straatbeeld en de mogelijkheid tot verduurzaming.
- Ten slotte richtten we ons op praktijken die een negatieve uitwerking hebben op de leefbaarheid, maar ook op het behoud van gebouwen met historische waarde en het beschermd stadsgezicht. Inspecteurs hebben tijdens de coronaperiode een digitale inventarisatie gedaan van alle winkelstraten in de binnenstad. Op dit moment wordt uitgezocht wat vergund is, en er is begonnen te inventariseren of onvergunde situaties toch nog aan aanmerking komen tot een vergunning.

Corona

Verantwoording corona-invloeden

- Een deel van de controles is administratief afgehandeld, waarbij zorgvuldig is afgewogen of een fysieke controle kon worden overgeslagen. Waar noodzakelijk zijn wel fysieke bezoeken afgelegd. Niet alle bedrijven en branches hebben voldoende administratieve eisen of zijn geschikt om voor deze opzet.
- Een deel van de energiecontroles heeft volledig digitaal plaatsgevonden, waarbij de ondernemer langs alle te controleren plekken in het bedrijf liep en via de videoverbinding de controle is uitgevoerd.
- Tijdens de (strengere) lockdowns zijn alleen heel ernstige klachtmeldingen opgepakt en is tijdelijk het behandelen van overige klachten opgeschort.
- Het aantal geplande milieucontroles is voor 75% gehaald, waar de coronabeperkingen invloed op hebben gehad.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
Baten								
02-5-1-1	Toetsen en toezicht houden vergunningen	13.442	11.557	13.442	11.818	16.576	4.758	16.137
02-5-1-2	Toezicht op de naleving van milieuregels	810	1.278	810	840	675	-165	933
	Totaal Baten	14.252	12.836	14.252	12.658	17.251	4.594	17.070
Lasten								
02-5-1-1	Toetsen en toezicht houden vergunningen	8.431	8.500	7.517	9.505	9.962	-457	10.142
02-5-1-2	Toezicht op de naleving van milieuregels	6.062	5.657	5.407	5.821	5.177	644	6.074
	Totaal Lasten	14.493	14.157	12.924	15.326	15.139	187	16.216
	Saldo baten en lasten	**-241**	**-1.321**	**1.328**	**-2.669**	**2.112**	**4.781**	**854**
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	0	0	0	1	1	0	0
	Onttrekking reserves	1.828	1.828	21	543	543	0	0
	Saldo na mutaties reserves	**1.587**	**507**	**1.349**	**-2.126**	**2.655**	**4.781**	**854**

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

Toetsen en toezicht houden vergunningen

Baten
Bij de 1e Bestuursrapportage 2020 is de opbrengstraming voor de bouwleges met 4,7 miljoen euro verlaagd. Door onder andere de coronapandemie, PFAS- en stikstofcrisis en krapte van arbeidskrachten en materiaal in de bouwsector. Bij de 2e Bestuursrapportage 2020 is aangegeven dat dit tekort minder goot zou worden. Uiteindelijk zijn de opbrengsten bouwleges over 2020 hoger dan begroot. De oorspronkelijk raming voor de opbrengsten van bouwleges bedroeg 14,9 miljoen euro. Dit is uiteindelijk 16,1 miljoen euro geworden.
Vanaf het einde van het tweede kwartaal steeg het aantal kleinere vergunningaanvragen door de behoefte om te investeren in de persoonlijke woonomgevingen. Rondom de zomer zijn buiten verhouding grote aantallen kleine verbouwingen aangevraagd.
In oktober 2020 is een nieuwe rekentool beschikbaar gekomen voor de berekening van de stikstof bijdrage in bouwprojecten. Dit heeft voor de afronding van de vergunningaanvraag van een aantal grote projecten gezorgd. De invoering van de BENG (met de daarbij behorende verhoging in investeringskosten voor de initiatiefnemer) per 1 januari 2021 heeft ervoor gezorgd dat de hoeveelheid grotere aanvragen in de tweede helft van 2020 groter was als gemiddeld.

Lasten
Het hogere aantal vergunningaanvragen heeft tot hogere lasten geleid in 2020.

Toezicht op de naleving van milieuregels
In 2020 zijn een aantal projecten niet volledig uitgevoerd onder andere als gevolg van de beperkende maatregelen rondom corona, het betreft Pilot Goed Verhuurderschap en het project EPBD III (Europese richtlijn energieprestatie gebouwen). Daarnaast zijn door het uitstel van de invoering van de Wet Kwaliteitsborging Bouw (WKB) een aantal werkzaamheden doorgeschoven naar 2021.

Corona
Vanwege de coronamaatregelen konden controles achter de voordeur niet doorgaan, waardoor vooral milieucontroles en controles in het kader van onrechtmatige bewoning in mindere mate plaatsgevonden hebben. Dit heeft geleid tot een lagere inzet van personeel.
Daarnaast zijn er, op basis van de prognoses van het Economisch Instituut voor de Bouw, door de coronacrisis minder omgevingsvergunningen ingediend.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Omgevingsvergunningen	8.3				900
Milieu- en bouwtoezicht	8.3			310	

Verbonden Partijen

Regionale Uitvoeringsdienst (RUD): bijdrage 2020 1,619 miljoen euro.

6. Leidsche Rijn: De stad Utrecht uitgebreid met een stedelijk gebied waar de huidige en komende generaties met plezier kunnen wonen, werken en recreëren

6.1 Leidsche Rijn is een stedelijk gebied waar de huidige en komende generaties met plezier kunnen wonen, werken en recreëren

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
E6.1.1	Tevredenheid bewoners	n.v.t.	7,4	7,5	7,5	Inw. Enq	7,5

Analyse	
Tevredenheid bewoners	De Bewoners-enquête is de bron voor deze indicator, omdat de Bewoners-enquête nog maar eens in de twee jaar verschijnt kunnen we hier voor 2020 geen gerealiseerde gegevens tonen.

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
P6.1.1	Woningen	n.v.t.	76,3%	74,5%	77,5%	77,2	83,8%
P6.1.1	Kantoren	n.v.t.	39,6%	39,6%	41,1%	40,3	43,0%
P6.1.1	Bedrijven	n.v.t.	60,7%	59,6%	63,0%	60,8	65,2%

Analyse	
Woningen	In 2020 zijn 927 woningen opgeleverd waarmee het totaal aantal opgeleverde woningen op 27.104 komt.
Kantoren	In 2020 is 5.236 m2 bvo opgeleverd waarmee het totaal uitgegeven m2 kantorenlocaties op 282.959 m2 b.v.o. komt.
Bedrijven	In 2020 is 14.514 m2 b.v.o. opgeleverd waarmee het totaal uitgegeven m2 bedrijventerreinen op 731.550 m2 b.v.o. komt.

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E6.1.1 Leidsche Rijn is een goed functionerend stadsdeel

In 2020 hebben we bijgedragen aan het bouw- en woonrijp maken van grond om in het gebied uiteindelijk te komen tot ontwikkeling van ruim 35.000 woningen, 702.000 vierkante meters kantoren, 270 hectare bedrijventerreinen en een 300 hectare groot Máximapark. Daarbij brachten we een adequate infrastructuur en goede voorzieningen tot stand. Een gezond leefklimaat en een aantrekkelijk openbaar gebied dat uitnodigt om te verblijven, ontmoeten en bewegen blijft een belangrijk doel. In 2020 werkten we hieraan onder andere met de realisatie van de Stadstuin in Leidsche Rijn Centrum, een voedselbos in Rijnvliet, het vergroenen van 'de fietsboulevard' in Het Zand en de aanleg van diverse speelplekken in Leeuwesteyn. De inrichting van het Muziekplein in Terwijde werd afgerond en we legden extra fietsparkeerplaatsen aan in het gebied. Via de woningbouwopgave in Leidsche Rijn hebben we ook bijgedragen aan een stedelijke woningmarkt die steeds beter in balans moet komen. In 2020 zijn ruim 1.500 woningen in aanbouw gegaan. Op de werklocaties De Wetering, Haarrijn, Papendorp, Leidsche Rijn Centrum vestigde zich bedrijven en samen met het in de toekomst circulair bedrijvenpark Strijkviertel zorgen we voor een gevarieerd aanbod aan werkgelegenheid voor iedereen. Bij het strand aan de Haarrijnseplas werden voorbereidingen getroffen voor het aanplanten van bomen, de aanleg van extra fietsparkeerplaatsen, het vernieuwen van speeltoestellen en de toezichtpost, zodat deze het komend strandseizoen gerealiseerd kunnen zijn.

Corona-invloeden
Corona had geen significant effect op de uitvoering en de bouw van Leidsche Rijn en Vleuten de Meern in 2020.

Effectdoelstelling
E6.1.2 Het voorzieningenniveau in Leidsche Rijn sluit ten minste aan bij de vraag (kwantitatief en kwalitatief) van bewoners en bedrijven

In 2020 is het voorzieningenniveau in Leidsche Rijn verder uitgebreid en sluit aan bij de actuele vraag van bewoners en bedrijven in het gebied. Procedures voor aanvullende speel-, beweeg- en ontmoetingsplekken voor jongeren in Leidsche Rijn en Vleuten-De Meern zijn doorlopen zodat deze nu worden gerealiseerd. Een aantal multifunctionele accommodaties wordt ingrijpend gerenoveerd en voor enkele scholen wordt uitbreiding en of nieuwbouw gerealiseerd. De pilot MaaS is van start gegaan om het gebruik van deelauto's en deelfietsen te stimuleren. We openden een buurtcentrum in Hoge Weide en een parkeergebouw met P&R in Leidsche Rijn Centrum. We sloten overeenkomsten met ontwikkelaars waarin we voorwaarden stellen op het gebied van duurzaamheid, energie, natuurinclusiviteit, circulair bouwen en toegankelijkheid. Zo wordt bijgedragen aan gezonde verstedelijking.

Corona-invloeden
Corona had geen significant effect, enkel de onderhandelingen over de beoogde uitbreiding van bioscoop Pathé zijn afgebroken.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling
P6.1.1 Realiseren van bouwrijpe grond voor woningbouw, kantoren, bedrijventerreinen, voorzieningen en de aanleg en inrichting van bijbehorende openbare ruimte

Sinds de start van Leidsche Rijn in 1998 zijn er al circa 28.000 woningen gebouwd of in aanbouw met bijbehorende infrastructuur, openbare ruimte en voorzieningen. Kansen voor verdichting worden benut. Met het ontwikkelen van de nieuwe buurt Groenewoud, de invulling van de hoogbouwkavel in Leidsche Rijn Centrum Noord en de in voorbereiding zijnde plannen om ook in Papendorp noord ten behoeve van functiemenging woningbouw toe te voegen, komt het verwachtte totaalprogramma in Leidsche Rijn hoger uit dan waar we tot nu toe op koersten. In het MPR 2021 actualiseren we de aantallen.

In Leidsche Rijn zijn in 2020 meer dan 1.500 woningen in aanbouw genomen; in Haarzicht is gestart met de bouw van de laatste 112 woningen, waarmee de voltooiing van deze buurt in zicht komt. In Hogeweide waren het er 97, in Leeuwesteyn 110, in Het Zand 446, in Terwijde 100, in Rijnvliet 89 en in Leidsche Rijn Centrum totaal 499 woningen. We zijn in LRC zuid en oost gestart met de bouw van meerdere bouwblokken met appartementen (sociale huur en middenhuur) en eengezinswoningen. We bouwen aan het Plantsoen van Boedapest dat naast een stadstuin ook een overbrugging is voor het hoogteverschil in het gebied als gevolg van de Leidsche Rijn tunnel.

Daarnaast zijn er twee particulieren gestart met de bebouwing van hun zelfbouwkavel in het Máximapark. In Langerak, Vleuterweide en Het Zand werden daarnaast op particuliere kavels elf woningen gebouwd. Ook is het lang leegstaande gebouw Huize Nijevelt in De Meern vernieuwd en zijn 34 woningen gecreëerd, een gemend wonen project. In Parkwijk en de Hoge Woerd werd een bijzonder woonprogramma gebouwd.

In Leidsche Rijn Centrum is het complex Mixit met 101 sociale huurwoningen opgeleverd net als een kinderdagverblijf, het parkeergebouw met P&R Berlijnplein en het horecagebouw Buiten bij de Sluis'.
In Parkwijk vond de oplevering van een kerk met woningbouw plaats.

De verlengde geluidswal bij Veldhuizen vordert. Er is weer een nieuw deel gerealiseerd van de Vikingrijn in het Máximapark en alle zelfbouwkavels van blok 8 ParkZuid in het Máximapark zijn verkocht aan particulieren.

In Haarrijn werd gestart met de bouw van Mosselgroep- en Autounit autobedrijven en Plieger Sanitair. Aantjes verfmachines en Bevela verfhandel werden opgeleverd en ook Broekhuis Autobedrijf en van Arragon bedrijfsverzamelunits openden hun deuren. In De Wetering zuid werd het bedrijfsgebouw van Dura Vermeer opgeleverd en opende Eyscan haar deuren, ook werd een start gemaakt met de bouw van de afdeling radiotherapie van het St. Antonius ziekenhuis. In Leidsche Rijn Centrum noord is gestart met de bouw van kantoorgebouw Helix.
De nieuwe tijdelijke P&R Papendorp met 750 parkeerplekken is aangelegd en in gebruik genomen. Met de Vereniging Parkmanagement en eigenaren/gebruikers van Papendorp hebben we verder gewerkt aan het verbeteren van de mobiliteit op het kantorenpark. Een app hiervoor wordt in 2021 in gebruik genomen.

Corona
Corona heeft op deze subdoelstelling geen invloed gehad op de uitvoering/kosten.

Prestatiedoelstelling
P6.1.2 Voorbereiden van de plannen en opleveren van voorzieningen

Naast de uitgifte van gronden en de zichtbare bouwactiviteiten werkten we in 2020 ook aan het voorbereiden van toekomstige plannen.

In Leidsche Rijn Centrum en Leeuwesteyn zijn diverse succesvolle woningbouwtenders gehouden voor diverse bouwvelden, waarbij partijen werden uitgedaagd om woningen te maken met een zeer hoge ambitie op circulariteit, natuurinclusief bouwen, toegankelijkheid en duurzaamheid. Er is overeenstemming met de grondeigenaar in Haarrijn, waardoor er geen exploitatieplan gemaakt hoeft te worden. Met het St. Antonius ziekenhuis zijn afspraken gemaakt over de reservering van kavels voor mogelijke toekomstige uitbreiding.

Er is gewerkt aan het ontwerp voor de realisatie van een middelbare school voor voortgezet onderwijs, een sporthal in Leidsche Rijn Centrum Oost en de uitbreiding van een basisschool in Zuid. Ook is verder gewerkt aan de planuitwerking van diverse woningbouwplannen waaronder de hoogbouwkavel met een programma van circa 1.200 woningen. Daarnaast is gewerkt aan de planuitwerking van de boerderijen Hofstede Terweide en Rood Noot. Er is een reserveringsovereenkomst gesloten met de partij voor de ontwikkeling van de hotelkavel, in 2020 is gewerkt aan een voorlopig ontwerp.
In Leidsche Rijn Centrum Zuid werken we stapsgewijs toe naar de realisatie van een culturele voorziening 'Berlijnplein' als onderdeel van de Cultuur-as. De voorbereiding van de aanbesteding is in volle gang. Er zijn ontwerpen gemaakt voor drie horecavoorzieningen bij Hooggelegen.

In samenhang met lopende trajecten vanuit Rijk (versnelling) en U Ned en als onderdeel van een visie voor Utrecht Zuidwest hebben we verder gewerkt aan een SPvE Papendorp (de Taats) met een gemengd programma (wonen, werken en voorzieningen). De relatie met de ambities op het gebied van mobiliteit en de binnenstedelijke verdichtingsopgave komt tot uitdrukking in de plannen voor een duurzame mobiliteitshub (voor onder andere Parkeren op Afstand) in Papendorp. Deze locatie wordt een belangrijk knooppunt aan de OV-ring LRC-Westraven-USP. Een Functioneel Programma van Eisen voor de hub in Papendorp is eind 2020 afgerond en dient als basis voor de uitwerking in een uitvraag en als input in het SPvE.
Na afronding van de juridische procedure met de Utrechtse Bazaar heeft de raad een besluit genomen om -vooruitlopend op de woningbouwontwikkeling- de hallen aan de Groenewoudsedijk (voorheen Utrechtse Bazaar) te gaan slopen. Het proces om de hallen circulair te slopen is in gang gezet.
De ontwikkelaar heeft het Stedenbouwkundig Plan voor Groenewoud afgerond. Bestuurlijke besluitvorming heeft vertraging opgelopen, omdat de onderhandelingen over een anterieure overeenkomst tussen gemeente en ontwikkelaar meer tijd in beslag nemen en de stukken gelijktijdig dienen te worden vastgesteld door het college.

In Rijnvliet is het gelukt verder te verdichten en meer differentiatie te krijgen in het programma. Het ontwerp voor eengezinswoningen langs de stadsbaan is aangepast naar appartementen in het middenhuursegment.

In 2020 is ook verder gewerkt aan het Stedenbouwkundig Plan voor (circulair) bedrijvenpark Strijkviertel. Ook is gewerkt aan de plannen voor uitbreiding van sportpark Rijnvliet met een eerste extra hockeyveld en de voorbereiding voor het ondergronds brengen van de hoogspanningskabel in Rijnvliet.

Er is gestart met onderzoek naar een locatie voor permanente extra voorgezet onderwijsvoorziening (circa 1.000 leerlingen) in Vleuten-De Meern. Er is een bouwenvelop opgesteld voor de nieuwbouw van twee basisscholen aan de Passiebloemweg. In Terwijde werden de voorbereidingen getroffen voor het verbouwen van de boerderij naar kinderdagverblijf en werd een gymzaal ontworpen ten behoeve van de basisschoolleerlingen in omliggende gebieden. Ook werd gewerkt aan de planvoorbereiding van een basisschool met kinderdagverblijf in Leeuwesteyn.

Er werden diverse inrichtingsplannen uitgewerkt tot bouwrijp-bestekken waarmee de aanleg van de openbare ruimte mogelijk wordt in verschillende gebieden zoals Leeuwesteyn, Leidsche Rijn Centrum, Rijnvliet en Het Zand. Voor het waterstoftankstation in Haarrijn werden plannen gemaakt en voorbereidingen getroffen voor de WABO-procedure. Op De Wetering werden voorbereidingen getroffen voor het plaatsen van een zonneveld.

Corona

De planvorming heeft voor de komende jaren een lichte vertraging opgelopen, doordat afstemming en toetsing meer tijd in beslag nam, en nieuwe werkvormen het aanvankelijk ingewikkelder maakte om samen te werken en te overleggen. Tevens is vanwege de extra werkzaamheden als gevolg van coronabeleid/maatregelen niet gewerkt aan het opstarten van enkele ontwikkelmogelijkheden op de locaties die op langere termijn nog een invulling kunnen krijgen, zoals het Hamlaan-gebied, kantoorgebouwen aan de Burgermeester Verderlaan 17-19 en de Hindersteinlocatie.
Ook liepen we wat vertraging op bij de onderzoeken die gedaan moesten worden ten behoeve van het Bestemmingsplan Haarrijn en de tender van de zonne-eilanden, besluitvorming is daardoor iets later dan gepland.
Ook merken wij enige terughoudendheid bij beleggers en ontwikkelaars. Het hotel en het kantoorverzamelgebouw aan het Brusselplein zijn in verband hiermee nog niet gestart met de bouw. In Leidsche Rijn Centrum is één tender voor een horecapaviljoen en twee tenders voor kantoorgebouwen door de onzekerheid in de markt tevens niet succesvol afgerond.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
Baten								
02-6-1-1	Realiseren van bouwrijpe grond	115.880	99.834	70.540	79.249	89.048	9.800	60.891
	Totaal Baten	115.880	99.834	70.540	79.249	89.048	9.800	60.891
Lasten								
02-6-1-1	Realiseren van bouwrijpe grond	108.963	66.120	67.511	74.779	-74.826	149.606	56.421
	Totaal Lasten	108.963	66.120	67.511	74.779	-74.826	149.606	56.421
	Saldo baten en lasten	**6.916**	**33.714**	**3.029**	**4.469**	**163.875**	**159.405**	**4.469**
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	5.447	5.447	0	1.985	1.985	0	0
	Onttrekking reserves	5.159	5.159	2.159	2.704	2.704	0	719
	Saldo na mutaties reserves	**6.628**	**33.426**	**5.188**	**5.188**	**164.594**	**159.405**	**5.188**

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

Realiseren van bouwrijpe grond

Bij de vaststelling van de 2e Berap (Peilstok) 2020 zijn de ramingen voor de begroting 2020 gewijzigd. De baten zijn geraamd op 79,249 miljoen euro. In 2020 is een bedrag van 89,0 miljoen euro gerealiseerd. Dit bestaat nagenoeg volledig uit opbrengsten gronduitgifte. De opbrengsten bij de woningbouwlocaties zijn 3,6 miljoen euro boven de raming uitgekomen (Het Zand min 5,9 miljoen euro en Leeuwesteyn Noord plus 8,9 miljoen euro) uitgifte commercieel vastgoed is 2,0 miljoen euro boven de raming uitgekomen (waarvan 1,6 miljoen euro in Haarrijn), uitgifte in het Máximapark is 1 miljoen euro onder de raming gebleven en uitgifte in Leidsche Rijn Centrum is 3,6 miljoen euro hoger uitgekomen dan geraamd was. Van derden is 2,1 miljoen euro meer ontvangen dan geraamd was.

De uitgaven zijn geraamd op 74,779 miljoen euro en zijn in 2020 op 74,826 miljoen euro negatief uitgekomen. Dit bedrag is onder te verdelen naar:

Lasten

Omschrijving	Raming	Realisatie	Verschil
Lasten grondexploitatie Leidsche Rijn	43.854	27.381	16.473
Overige lasten		133	- 133
Toevoeging Onderhanden werk balans	30.925	57.198	-26.273
Winstneming 2020		-15.950	15.950
Robuuste posten		-143.588	143.588
Totaal lasten	**74.779**	**-74.826**	**149.605**

Het saldo van de baten en lasten wordt verrekend met het Onderhanden werk op de balans. De jaarschijf van de grondexploitatie wordt daarmee neutraal. De hogere opbrengsten van 9,8 miljoen euro en de lagere lasten van 16,4 miljoen euro leiden tot een hogere storting in het Onderhanden werk van 26,2 miljoen euro. Over 2020 is een bedrag van 15,950 miljoen euro als winst genomen.

De uitgaven voor het bouw- en woonrijp maken zijn 12,6 miljoen euro op de raming achtergebleven en deze onderschrijding doet zich met name voor bij Rijnvliet (3,2 miljoen euro minder), Leeuwesteyn Noord (1,9 miljoen euro minder) en Leidsche Rijn Centrum (4,6 miljoen euro minder). Deze onderschrijdingen zijn Corona gerelateerd, maar leveren geen voor- of nadeel op. De uitgaven verschuiven naar 2021.
De plankosten zijn 1,446 miljoen euro lager dan geraamd. Dit wordt veroorzaakt door een lagere toerekening van uren. Als gevolg van de lagere uitgaven voor bouw- en woonrijp maken zijn de daarmee samenhangende kosten van Voorbereiding, administratie en toezicht (VAT) 0,8 miljoen euro onder de raming gebleven. Ook de niet uitgegeven plan- en vatkosten verschuiven naar 2021. Bij het opstellen van de 2e Berap is abusievelijk de terug ontvangst van door de opgave Leidsche Rijn betaalde gemeentelijke belastingen van de ontwikkelaars in Leidsche Rijn Centrum en Terwijde niet geraamd waardoor de kosten van tijdelijk beheer 0,85 miljoen onder de raming zijn gebleven.

Onderhanden werk

Het saldo van het Onderhanden werk is over 2020 met 57,198 miljoen euro toegenomen en bedraagt 93,457 miljoen euro credit per 31 december 2020. Het Onderhanden werk wordt door de winstneming van 15,950 miljoen euro verlaagd naar 77,507 miljoen euro credit.

Resultaat

De lasten en de baten van de jaarschijf van de grondexploitatie worden verrekend met het Onderhanden werk op de balans en worden daarmee neutraal. In 2020 zijn ook lasten en baten verwerkt van projecten die niet tot de grondexploitatie behoren: in 2020 is tot een bedrag van 0,173 miljoen euro uitgegeven wegens aanslagen Vennootschapsbelasting van de Vleuten-De Meern Zelfstandig B.V. Dit is een kostenpost voor de gemeente die niet tot de grondexploitatie gerekend mag worden. In 2020 hebben we

vanwege een afgesloten anterieure overeenkomst een toeslag van 0,040 miljoen euro extra aan de ontwikkelaar doorbelast. Deze opbrengst mag ook niet tot de grondexploitatie gerekend worden. Vanwege deze beide componenten is een nadeel ontstaan van 0,133 miljoen euro. Wij nemen dit nadeel op In de Bestedings- en Dekkingsvoorstellen waarbij we de Reserve Grondexploitaties als dekking voorstellen.
Op grond van de bepalingen in het BBV is bij de actualisatie 2021 van de grondexploitatie Leidsche Rijn een bedrag van 15,950 miljoen euro winst genomen. Dit bedrag is in de jaarrekening 2020 verwerkt. Voor een nadere toelichting op deze winstneming verwijzen wij naar het Meerjaren Perspectief Ruimte.

Robuuste posten.
Over de Jaarrekening 2019 is een beperking benoemd in de accountantsverklaring op het onderdeel grondexploitatie Leidsche Rijn. Deze beperking had betrekking op ramingen van met name budgetten voor kosten binnen de grondexploitatie Leidsche Rijn, die gezien de omvang en looptijd van de grondexploitatie robuust zijn uitgewerkt.

Na afstemming met de accountant is gekomen tot een verwerking van de robuuste ramingen waarmee de beperking in de accountantsverklaring op deze posten kan vervallen:

- de robuuste ramingen worden jaarlijks ten behoeve van de resultaatbepaling van de grondexploitatie Leidsche Rijn bij de jaarrekening buiten beschouwing gelaten. Het bedrag aan robuuste ramingen wordt op basis van het actuele POC percentage verwerkt in de reserve grondexploitaties. Het POC percentage geeft de voortgang weer van het project Leidsche Rijn op basis van gerealiseerde kosten en opbrengsten. Voor 2021 is dat circa 62%;
- de robuuste ramingen maken wel onderdeel uit van het MPR waarmee de raad zicht en grip houdt over het totaal aan ramingen binnen de grondexploitatie Leidsche Rijn;
- op het moment dat de budgetten vallend onder de robuuste ramingen minder robuust zijn wordt de inzet van deze budgetten voor Leidsche Rijn expliciet aan de raad voorgelegd: tot dat moment zijn de ramingen onderdeel van de reserve grondexploitaties gelabeld aan de grondexploitatie Leidsche Rijn.

Voor de Jaarrekening 2020 bedraagt het totaal aan verwerkte robuuste ramingen volgens bovenstaande systematiek ruim 143 miljoen euro.

Corona
Corona heeft op deze subdoelstelling geen invloed gehad op de uitvoering/kosten.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Geen invloed					

Verbonden Partijen

In 2020 is er nog één verbonden partij Vleuten-De Meern zelfstandig B.V.

7. Stationsgebied: Samen met partners het plangebied ontwikkelen tot een vernieuwd centrumgebied

7.1 Een aantrekkelijk en economisch optimaal benut Stationsgebied

Indicatoren subdoelstelling

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E7.1.1 Een aantrekkelijke en economisch optimaal benut Stationsgebied

Het Stationsgebied neemt steeds zichtbaarder de nieuwe gedaante aan en blijft onverminderd aantrekkelijk.
Door de uitbreiding van vierkante meters winkels, voorzieningen en kantoren wordt werkgelegenheid toegevoegd. Daarnaast neemt door de uitbreiding van het vastgoed, en het uitzicht daarop, en de kwaliteitsverbetering van de openbare ruimte, de waarde van het vastgoed toe. De afzetmogelijkheden voor de marktpartijen zijn door de combinatie van bovenstaande factoren onverminderd gunstig.
In het afgelopen jaar is de historische Catharijnesingel weer in gebruik genomen: er stroomt weer water rondom de binnenstad en de singel is weer bevaarbaar en er zijn bomen en heesters geplant in het Willemsplantsoen. Daarnaast zijn we verder gegaan met de vergroening van het Stationsgebied. Zo zijn er langs de Catharijnesingel ligweiden en groene oevers aangebracht. Ook is de openbare ruimte aan de zijde van de Stadskamer afgerond, waarbij het historisch deel van het kasteel Vredenburg weer zichtbaar is gemaakt.

Het Noordgebouw is in gebruik met onder andere een hotel en een supermarkt, de De Syp is inmiddels bewoond, er is gestart met de bouw van Central Park en de Uithoflijn is in gebruik genomen als tram 22.

Belangrijke mijlpalen in 2020 waren onder meer:

- (Her)opening en ingebruikname van de Catharijnesingel.
- De bestemmingsplannen voor Wonderwoods en voor Smakkelaarspark zijn beide vastgesteld en onherroepelijk geworden.
- Gestart met de bouw van de overkluizing van de HOV-baan en voorbereidende werkzaamheden voor Smakkelaarspark.
- Gestart met de bouw van Wonderwoods.
- Hoog Catharijne is weer een stap verder in de transformatie, doordat de plint van het Gildenkwartier en de plint aan het Smakkelaarsveld zijn afgerond en in gebruik genomen.
- Het Platform (voorheen Zuidgebouw) is in het voorjaar opgeleverd en in april zijn de bewoners er in getrokken.
- Gestart met het bouwrijp maken van de woonwijk Kruisvaartkade.
- (Her)Inrichting Smakkelaarshoek nagenoeg gereed.
- (Her)Inrichting Moreelsehoek is nagenoeg gereed, verhardingen zijn aangebracht en de laatste werkzaamheden (waaronder bomen en verlichting) worden Q1 2021 afgerond, behoudens de gevel van Hoog Catharijne. Die moet nog gerealiseerd worden door Klepierre naar verwachting in 2021 (evt. begin 2022). Om dit mogelijk te maken is een strook verharding nog niet afgemaakt.
- De uithoflijn/tram 22 is in gebruik genomen en de laatste werkzaamheden zijn vanuit de projectorganisatie (POUHL) afgerond of overgedragen, waardoor het project aan het einde van het jaar 2020 kon worden afgesloten.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P7.1.1 Uitvoeren masterplan (inclusief jaarlijkse raadsbesluiten)

De prestaties bestaan uit vastgoedprojecten van private partijen en gemeente en infrastructurele projecten. In voorbereiding, uitvoering en oplevering in 2020:

Infrastructurele werken

Catharijnesingel en omgeving

- Catharijnesingel zuid: de singel is weer rond inclusief de onderdoorgang bij de stadskamer. Tevens is een restant van kasteel Vredenburg zichtbaar gemaakt voor publiek vanaf het water en vanuit de Stadskamer.

Stationsplein Oost en omgeving

- Busstations Utrecht Centraal: In samenwerking met Provincie en U-OV wordt er verder gewerkt aan de verdere verbetering van het verblijfsklimaat van de busstations Centrumzijde en Jaarbeurszijde. Een deel van de werkzaamheden zijn hier al voor uitgevoerd in 2020. In 2021 zullen de laatste plannen inzake verlichting en kunst zijn uitgewerkt en grotendeels in uitvoering gebracht.

Jaarbeurszijde

- Voor het stationsgebied is op strategische plekken voetgangersbewegwijzering aangebracht. Dit zal naar verwachting in Q1 worden afgerond.
- Door de ontwikkelaar is er een start gemaakt met herstelwerkzaamheden aan de vijver op het Jaarsbeursplein.

Vastgoed

- Het plan van ontwikkelaar Lingotto, 'Smakkelaarspark', is uitgewerkt naar een Definitief Ontwerp. In 2020 is het bestemmingsplan vastgesteld en onherroepelijk geworden en is er gestart met de bouw van de overkluizing van de HOV-baan.
- Het bestemmingsplan Wonderwoods is vastgesteld en onherroepelijk geworden. Tevens is gestart met de inrichting van de bouwplaats en is in december de grond overgedragen aan de ontwikkelaar. In 2021 zal de bouw verder gaan met een verwachte oplevering eind 2023.
- Renovatie Hoog Catharijne: Het Entréegebouw, Poortgebouw en Bruggebouw, inclusief de Stadskamer, zijn afgerond. De plinten aan het Gildenkwartier en aan de zijde Smakkelaarspark zijn in 2020 afgerond en in gebruik genomen. De plinten aan de zijde van het Moreelse park zal in 2021 opgeknapt worden.
- Het Platform is opgeleverd en in april 2020 hebben de bewoners een intrekking in het gebouw genomen. De commerciële ruimten zijn nog niet allemaal in gebruik genomen door de Corona crises.
- Amrâth hotel en woningen: afronding bouwfase. Oplevering 2022.
- Van Sijpesteijnkade (Westflank Noord): fase 3A (woontoren De Syp van NS/Wessels Zeist): is afgerond. De bouw van fase 2 vordert gestaag: een parkeergarage aansluitend aan de parkeergarage Stadskantoor en kantoortoren Central Park heeft dit jaar zijn hoogste punt al bereikt (oplevering 2022). De volgende fases 3B en 3C (woningen aan de Van Sijpesteijnkade) worden in één bouwstroom aansluitend gebouwd. Oplevering van het gehele complex, inclusief openbaar gebied Forum Noord, in 2023.
- Jaarbeurspleingebouw: in 2020 is een haalbaarheidsverkenning door marktpartijen uitgevoerd, maar afgewezen. Eind 2020 is een flitspeiling gehouden waarop meer dan 4.000 reacties zijn binnengekomen, die worden meegenomen in het vervolgproces. Er is verder gewerkt aan het opstellen van de kaders en uitgangspunten die medio 2021 aan de raad worden voorgelegd. Daarna zal in 2021 nog gestart worden met het tenderproces.
- Beatrixgebouw; de voorwaarden voor een verruiming (ontheffing) van een tijdelijke invulling tot 2028 zijn vastgesteld door het college. Indien Jaarbeurs een formele ontheffingsaanvraag in 2021 indient zal deze worden voorgelegd aan de raad. Verder wordt en gewerkt aan de planbegeleiding van toekomstige herontwikkelingsscenario's na 2028;
- Kop Amsterdamsestraatweg/Oude Daalstraat: De startnotitie en modellenstudie worden in 2021 afgerond. Participatie is eind 2020 gestart en zal verder in 2021 worden voortgezet.
- Bouwen boven spoor (intensivering spoorzone): in 2020 is er samen met NS, ProRail, het Rijksvastgoedbedrijf een verkennend onderzoek uitgevoerd. De resultaten hiervan zullen in 2021 worden gecommuniceerd aan de raad.

Lombokplein

- Het Programma van Eisen en Functioneel Ontwerp (PvE/FO) Lombokplein heeft voor de zomer 2020 ter inzage gelegen.
- Eind 2020 heeft het College van B&W het definitief PvE/FO, inclusief de Reactienota, vastgesteld en ter besluitvorming naar de raad gestuurd.

Beurskwartier

Op 28 maart 2019 heeft de gemeenteraad besloten om de plannen voor het Beurskwartier op een aantal punten aan te passen. Zo zal er méér groen in het Beurskwartier komen en wordt het plangebied uitgebreid met woningen op de hoek Croeselaan/Jan van Foreeststraat. De voorgenomen sloop van alle 44 woningen zal doorgang zal vinden, inclusief de 31 woningen waarvan onderzocht is of ze mogelijk alsnog ingepast konden worden(A2017/69). Bewoners die als gevolg van de bouw van het Beurskwartier moeten verhuizen krijgen – afhankelijk van hun huidige huurcontract - een voorrangsregeling voor deze locatie of elders in het Beurskwartier. De voorrang nemen we als voorwaarde op bij de uitgifte/tender van de percelen.
Planvorming voor de locatie Croeselaan/Jan van Foreeststraat is verder uitgewerkt. Ook heeft de raad het voorbereidingskrediet Beurskwartier voor de planfase tot aan besluitvorming over het bestemmingsplan vastgesteld. Naar verwachting kan het bestemmingsplan medio 2021 worden voorgelegd aan de raad.
Voor het Beurskwartier zijn diverse randvoorwaardelijke onderzoeken verricht, zoals onder andere:

- Serviceconcept Beurskwartier (afval, stadslogistiek en deelmobiliteit)
- Risico's regenwaterinfiltratie voor WKO-systemen Beurskwartier
- Concept volumestudies architecten Beurskwartier.

Op basis hiervan wordt het Stedenbouwkundig plan voor het Beurskwartier in concept opgesteld, zodat dit aan het eind van 2021 kan worden voorgelegd aan de raad. Tevens is begonnen aan de voorbereidingen voor het Stedenbouwkundig plan van Eisen ten behoeve van de Rabolocatie, waarvan De Foreest onderdeel uitmaakt.

Jaarbeurs

Jaarbeurs heeft eind 2019 haar nieuwe Masterplan gepresenteerd. Hierin stelt zij niet alleen nieuwe hallen voor, maar ook woningbouw aan de overzijde van het Merwedekanaal. Het college heeft daarop een intentiedocument vastgesteld, waarin staat hoe de gemeente tegen dit nieuwe plan aankijkt en welke onderzoeksvragen er zijn. De samenhang met andere ontwikkelingen in de stad en de effecten van de programmering worden nog nader onderzocht. De uitkomsten van alle onderzoeksvragen worden verwerkt in de omgevingsvisie. In 2020 is gestart met een
Omgevingsvisie voor dit gebied, die uiteindelijk door de raad zal worden vastgesteld. Hiertoe is eerst een startnotitie opgesteld waarmee de raad in oktober 2020 heeft ingestemd. Over een aantal aanvullende onderzoeken zal nog worden gerapporteerd in een uitgangspuntennotitie.
Het college heeft inmiddels ingestemd met de start van de procedure voor een op te stellen Plan-MER. De Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor deze PlanMER is vrijgegeven voor inspraak. De op te stellen milieueffectrapportage vormt onderdeel van de onderzoeken ter onderbouwing van de Omgevingsvisie. Samenhangend met deze ontwikkeling is met Jaarbeurs ook het overleg gestart over de toekomst van het Beatrixgebouw.

Corona

Corona heeft op deze subdoelstelling geen invloed gehad op de uitvoering/kosten.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
Baten								
02-7-1-1	Uitvoeren Masterplan	23.353	9.116	-2.833	24.848	49.265	24.418	0
	Totaal Baten	23.353	9.116	-2.833	24.848	49.265	24.418	0
Lasten								
02-7-1-1	Uitvoeren Masterplan	22.595	-5.512	-3.991	21.993	35.805	-13.812	-2.855
	Totaal Lasten	22.595	-5.512	-3.991	21.993	35.805	-13.812	-2.855
	Saldo baten en lasten	**758**	**14.628**	**1.158**	**2.855**	**13.460**	**10.605**	**2.855**
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	5.100	5.100	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Saldo na mutaties reserves	**-4.342**	**9.528**	**1.158**	**2.855**	**13.460**	**10.605**	**2.855**

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

Uitvoeren Masterplan

Het resultaat 2020 op het programma Stationsgebied sluit op 13,5 miljoen euro voordelig en is opgebouwd uit een tweetal onderdelen: het geprognosticeerd eindresultaat van de grondexploitatie en de gerealiseerde lasten en baten grondexploitatie 2020 (cashflow).

Geprognosticeerd eindresultaat grondexploitatie Stationsgebied

Het geprognosticeerd eindsaldo van de geactualiseerde grondexploitatie (2023) sluit op 10,6 miljoen euro voordelig. Voor een gedetailleerde toelichting op de ontwikkeling van de meerjarig geraamde lasten en baten verwijzen wij naar het Meerjaren Perspectief Ruimte 2021.

Gerealiseerde lasten en baten grondexploitatie jaarsnede 2020 (cashflow)

De werkelijke baten in 2020 zijn 24,4 miljoen euro hoger dan geraamd. Het verschil wordt vooral verklaard door hogere opbrengsten uit uitgiftes (15,0 miljoen euro). Daarnaast zijn de bijdrages voor regionale voorzieningen hoger dan geraamd (1,2 miljoen euro). De baten zijn lager doordat bijdrages voor onder andere het Stationsplein Oost doorschuiven naar 2021 (2,4 miljoen euro). Daarnaast zijn de baten hoger door de onttrekking aan de voorziening negatieve grondexploitatie in verband met het hierboven genoemde positieve resultaat op het geprognosticeerde eindsaldo van de geactualiseerde grondexploitatie (10,6 miljoen euro).

De gerealiseerde lasten in 2020 zijn 13,8 miljoen euro hoger dan begroot. De lasten zijn lager door langere doorlooptijden van in uitvoering genomen werken, zoals Catharijnesingel, de omgeving Stationsplein Oost en Jaarbeursplein en de daarmee samenhangende plan- en proceskosten (19,5 miljoen euro). Het resterende verschil wordt verklaard door het saldo van de jaarlijkse lasten en baten dat wordt verrekend met de balanspost onderhanden werk (33,3 miljoen euro).

Corona

Corona heeft op deze subdoelstelling geen invloed gehad op de uitvoering/kosten.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Geen invloed					

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen.

Duurzaamheid

Algemene programmadoelstelling

We willen een gezonde, duurzame en klimaatneutrale stad zijn waarin mensen wonen, werken en verblijven in gezonde lucht, met zo min mogelijk geluidoverlast, een schone bodem en een veilige en vooral groene leefomgeving. We willen zuinig omgaan met energie en grondstoffen door te streven naar een circulaire economie, maatschappelijk verantwoord in te kopen en energie duurzaam op te wekken. We streven ernaar om zo snel mogelijk klimaatneutraal te zijn.

We zijn in 2020 weer een stap dichterbij de uitvoering gekomen naar een klimaatneutrale stad. De volgende doelstellingen staan daarbij centraal: volledig duurzame energie-inkoop in 2020, 20% zon op dak in 2025, minimaal 40.000 woningen van het aardgas af in 2030, 100% duurzame stadsverwarming in 2030 en het gemeentelijk vastgoed verduurzaamd in 2040. We organiseerden goed bezochte webinars, zowel om bewoners te informeren (jouw huis slimmer avonden) als over de transitievisie warmte, Overvecht-Noord aardgasvrij en met stakeholders over de regionale energiestrategie. Ook het sluiten van het stadsakkoord aardgasvrij en de daarop volgende netwerkbijeenkomsten vonden grotendeels digitaal plaats. De gemeentelijke auditdienst heeft een onderzoek uitgevoerd naar netwerksturing in onze opgave.

We willen dat Utrecht een gezonde stad is om in te leven en te bewegen. We krijgen steeds meer te maken met extreem weer: natter, heter en droger. We willen dat de stad goed voorbereid is op deze veranderingen en passen de openbare ruimte hierop aan. Als gemeente hanteren we de afspraak ‘Groen tenzij...’ om onnodige verharding te voorkomen. We hebben in 2020 weer flinke stappen gezet in het gezonder maken van het leefklimaat in Utrecht, door op landelijk niveau het Schone lucht Akkoord te tekenen en in de gemeente een nieuw maatregelenpakket vast te stellen voor verbetering van de luchtkwaliteit. Ook de bodem in Utrecht is schoner geworden door een aantal gerichte maatregelen om (bijvoorbeeld) lood of pcb’s uit de bodem te halen. Alle primair onderwijs- en kinderopvanglocaties van de gemeente van voor 1960 zijn onderzocht op loden leidingen, deze zijn verwijderd of er is een bypass aangebracht. Inwoners van huizen van voor 1960 en overige kinderopvanglocaties zijn op de hoogte gesteld van het handelingsperspectief bij eventuele loden leidingen. Nieuwe gebieden of herontwikkelingen richten we in volgens de nieuwste inzichten die leiden tot een gezond leefklimaat in de nieuwe gebieden.

In 2020 heeft de gemeente het actieplan Utrecht Circulair vastgesteld. Hiermee kunnen we als gemeente nog meer aan de slag met de transitie naar een circulaire economie. Met name op het gebied van circulair bouwen kunnen we als gemeente het verschil maken. We ondersteunen en leren van circulaire initiatieven, waarbij de focus ligt op twintig prioritaire projecten en ontwikkelingen. We gaan door met het ervaring opdoen bij gebiedsontwikkelingen, tenders, inkooptrajecten en pilots in de eigen organisatie. Aansluiting met inwoners en met andere beleidsdoelen, waaronder energie (aardgasvrij), gezonde stad (slimme & schone bouwlogistiek), klimaatbestendigheid, wonen, economie en het verduurzamen van het Utrechtse vastgoed wordt daarbij gezocht. Zo hebben we samen met de Alliantie Cirkelregio een bijeenkomst georganiseerd over bouwen met hout. Ook is het Circulair Compliment weer uitgedeeld aan een veelbelovend initiatief op het gebied van circulair ondernemen, namelijk aan Retourkoop.nl. Daarnaast geven we met onze eigen circulaire (ver)bouw en inkoop het goede voorbeeld en werken we samen met de Alliantie Cirkelregio en ketenpartners, kennisinstellingen en andere partijen uit de stad en regio.

De Milieu Prestatie Gebouwen (MPG) vormt inmiddels landelijk als één van de belangrijkste indicator voor circulair bouwen. Ook in Utrecht geldt deze norm. Voor nieuwe woningen geldt in het bouwbesluit nu een MPG van 1 (ideaal is 0).

Verplichte BBV Indicatoren

Om een eenduidig beeld te vormen over de beleidsresultaten van de gemeente en om gemeenten onderling te kunnen vergelijken is er een aantal wettelijke verplichte indicatoren bij de programma's opgenomen.

Indicator	Eenheid	Bron	2014	2016	2017	2018
Hernieuwbare elektriciteit	percentage	RWS	1,3	1,6	1,6	2,7

Cijfers per gemeente (waarstaatjegemeente)

Meerjarige beleidsvoornemens die zijn opgenomen in beleidsnota's, -visies of -kaders:

- De Utrechtse Energieagenda's
- Uitvoeringsprogramma Utrechtse Energie
- Voortgangsrapportage Energie van de stad 2019
- Utrechts EnergieprotocolUitnodigingskader en Visie Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop
- Duurzaamheidsverslag 2019
- Utrecht kiest voor gezonde lucht, luchtkwaliteitsbeleid en uitvoeringsprogramma
- Actieplan Schoon Vervoer 2015-2020
- Nota Afval is Grondstof
- Nota Bodembeheer
- Gebiedsplan gebiedsgericht grondwaterbeheer
- Actieplan Geluid
- Nota externe veiligheid
- Nota Volksgezondheid 'Gezondheid voor Iedereen'

Meerjarig overzicht per prestatiedoelstelling

x € 1.000

	Omschrijving	Actuele Begroting 2019	Realisatie 2019	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Actuele begroting 2021
03-1-1-1	Uitwerken van de energieambities	-4.524	-4.341	-3.615	-3.249	-4.930
03-2-1-1	Leefomgeving,veiligheid,gevaarlijk stoff	-5.858	-5.733	-6.487	-6.297	-6.426
03-2-2-1	Schone bodem	-7.164	1.062	-4.529	-1.898	-3.647
Totaal		**-17.546**	**-9.012**	**-14.632**	**-11.445**	**-15.003**

Bovenstaande tabel geeft een overzicht van het saldo van baten en lasten per prestatiedoelstelling voor het hele programma weer.

1. In Utrecht besparen we energie en wekken we energie duurzaam op

1.1 In Utrecht besparen we energie, zetten we grondstoffen opnieuw in en wekken we energie duurzaam op

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
E1.1.1	% minder CO2 reductie uitstoot ten opzichte van 2010	t.o.v. basisjaar 2010	z.s.m. klimaat-neutraal	Verwacht mei 2021	z.s.m. klimaat-neutraal	Verwacht mei 2022	z.s.m. klimaat-neutraal
E1.1.2	% opwekking van duurzame energie van totale energieverbruik stad	n.v.t.	z.s.m. klimaat-neutraal	Verwacht mei 2021	z.s.m. klimaat-neutraal	Verwacht mei 2022	z.s.m. klimaat-neutraal
E1.1.3	20% van de daken dat zonnepanelen heeft	n.v.t.	9%	13%	11%	17%	16%

Analyse	
% minder CO2 reductie uitstoot ten opzichte van 2010	In de periode 2015-2018 daalde de totale CO2-uitstoot bij inwoners met 7%. Voor de bedrijven is de totale CO2 -uitstoot over 2015-2018 niet bekend. Er is daarom niet voor de totale CO2-uitstoot van de stad een uitspraak te doen. Voor 2019 wordt dit met terugwerkende kracht hersteld omdat de benodigde gegevens nu landelijke beschikbaar worden gesteld. De particuliere CO2-uitstoot per inwoner daalde in de periode 2015-2018 harder (-10%) dan de totale uitstoot (-7%), omdat in dezelfde periode het aantal inwoners groeide (4%). De vergroening van de landelijke elektriciteitsmix draagt met name bij aan de daling van de CO2 -uitstoot. Voor het beschikbaar komen van de stedelijke CO_2-emissies zijn we afhankelijk van de publicaties door landelijke partijen zoals Klimaatmonitor en de verbruikscijfers van Eneco. Zij publiceren nieuwe data vaak in april. Doordat de data zijn gebaseerd op daadwerkelijke energieverbruiken die door netbeheerders aan CBS worden doorgeven lopen de data minimaal één jaar achter op de te rapporteren verantwoordingsperiode. In de Voortgangsrapportage Energie van de Stad presenteren we over meerdere jaren de stedelijke CO_2- uitstoot om de trendmatige ontwikkeling te tonen.
% opwekking van duurzame energie van totale energieverbruik stad	Voor het beschikbaar komen van de opwekking van duurzame energie zijn we afhankelijk van de publicaties door landelijke partijen zoals de Klimaatmonitor. Zij publiceren nieuwe data vaak in april. De data lopen minimaal één jaar achter op de te rapporteren verantwoordingsperiode. In de voortgangsrapportage Energie van de Stad presenteren we over meerdere jaren de hoeveelheid opgewekte duurzame energie.
20% van de daken dat zonnepanelen heeft	De tussentijdse doelstellingen gaan uit van een jaarlijkse groei richting 20% zon op dak in 2025. Bij het opstellen van de jaarstukken kan alleen het realisatiecijfer in de tabel worden aangepast. Bij de Voorjaarsnota kan het doelstellingscijfer worden aangepast en dat zullen we dan ook doen.

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
P1.1.1	Aantal uitgebrachte adviezen /energieboxen	n.v.t.	1.000	837	1.000	1825	1.330
P1.1.2	Bedrijven: Leningen verstrekt door het Energiefonds binnen de gemeente Utrecht (in duizenden euro's)	n.v.t.	1.000	628	1.000	590	1.000
P1.1.3	Aantal energiecontroles bij midden- en grootverbruikers van energie per jaar	n.v.t.	200	252	200	203	200
P1.1.4	% kantoren (midden- en grootverbruikers) met minimaal label C		80%	53%	85%	54%	60%

Analyse	
Aantal uitgebrachte adviezen /energieboxen	Het aantal ligt in 2020 hoger dan vooraf ingeschat, vanwege extra middelen Rijk (RRE), waardoor ook 1310 eigenaar-bewoners van woningen een box hebben ontvangen.
Bedrijven: Leningen verstrekt door het Energiefonds binnen de gemeente Utrecht (in duizenden euro's)	De verstrekte leningen zijn lager dan gepland. Er zit nog wel een grote financiering van ca. 1 miljoen in de pijplijn die achteraf meer tijd heeft gekost dan was voorzien en daarom niet meer mee kan tellen voor 2020.
Aantal energiecontroles bij midden- en grootverbruikers van energie per jaar	Ondanks de invloed van corona is het gelukt om naast de handhaving op de wet milieubeheer energiecontroles uit te voeren, waardoor we in totaal 203 energiecontroles hebben uitgevoerd.
% kantoren (midden- en grootverbruikers) met minimaal label C	Het aandeel kantoren met label C is licht gestegen. Er zijn vanuit de energiecontroles in 2020 ca. 50 kantoren bezocht. In totaal hebben 24 kantoren hun energielabel aangepast naar label C. Dit is een te lichte stijging. Daarom is er een strategiewijziging doorgevoerd en is er opdracht gegeven om in kaart te brengen voor hoeveel kantoren de label C verplichting van toepassing is. De grote kantoorpanden hebben we in beeld, het gaat hierbij met name om de kleinere panden die net onder de verplichting vallen. In het eerste kwartaal van 2021 verwachten we de resultaten en conclusies van dit onderzoek, waarmee we vervolgens gericht alle kantoren kunnen informeren.

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E1.1.1 De energie inkoop is duurzaam in 2020, 20% zon op daken in 2025, 100% verduurzaming warmtenet en minimaal 40.000 woningen van het aardgas in 2030, gemeentelijk vastgoed is verduurzaamd in 2040

Het plan van aanpak zon op dak is uitgevoerd. De indicator zon op daken groeide door naar 17%. Naast de doorgaande groei op particuliere daken en op daken van maatschappelijk vastgoed, was de recente toename ook te danken aan meer zonnepanelen op corporatiewoningen. Om het bedrijfsleven nog meer aan te moedigen en te ondersteunen is een zonnepact opgesteld. Voor zonneveld Meijewetering is een omgevingsvergunning verstrekt en voor zonnepanelen op de geluidswal langs de A12 is een tenderprocedure afgerond. Woningeigenaren konden bij het platform Jouwhuisslimmer.nl terecht voor informatie. Dat werd door 6.000 unieke bezoekers gedaan. In 2020 hebben 266 eigenaren van een

grondgebonden woning een Energieadvies gehad. Dat waren er meer dan in 2019 (159). Ook kwam er een energieloket voor energieadviezen voor bedrijven. 203 bedrijven kregen een energiecontrole en advies voor stappen naar energieneutraal. In deze gesprekken is ook de informatie over het verplicht label C in 2023 meegenomen. Met Stedin maakten wij hernieuwde samenwerkingsafspraken om samen te werken aan de energietransitie. Met Eneco werkten we samen aan ruimte voor warmtebuffers in de stad om het bestaande warmtenet efficiënter te maken. De gemeentelijke energie inkoop is in 2020 volledig duurzaam ingekocht met de aanbesteding van inkoop van aardgas met volledige CO2-compensatie.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P1.1.1 Uitwerken van de energieambities op basis van het Energieplan, de Visie op de warmtevoorziening en de energieagenda

Met de voorbereiding van de transitie visie warmte is het inzicht versterkt dat de aanpak voor de stad Utrecht effectief is in te delen in drie sporen met een eigen dynamiek:

1. Verduurzaming energiebronnen
2. Aanpassen energie-infrastructuur
3. Verduurzaming van woningen en overige panden alsmede inzet op energiebesparing bij bewoners en bedrijven.

Bij verduurzaming van bronnen en ruimte voor duurzame opwek zijn concrete stappen gezet. In het concept bod RES zijn energielandschap Rijnenburg – Reijerscop, drie zonnevelden (Meijewetering, geluidswal A12 en Haarrijnseplas) en zon op dak opgenomen. Samen met de andere vijftien regiogemeenten, de provincie en de vier waterschappen dienden wij bij het Rijk een concept-RES bod in van 1,8 TWh om zo bij te dragen aan nationale doelstelling voor grootschalige opwek op land van 35TWh. We voerden een potentieelstudie uit naar de verduurzaming van de elektriciteitsvoorziening en de warmte behoefte in de stad. Voor energielandschap Rijnenburg en Reijerscop is een uitnodigingskader vastgesteld door de raad op basis waarvan drie consortia voorstellen hebben ingediend.

Voor de aanpassingen van de energie-infrastructuur zijn in het kader van de transitievisie warmte warmteprofielen per buurt opgesteld. Deze geven inzicht in wat per buurt de verwachte resterende warmtevraag blijft in 2040 en welke duurzame bronnen daarvoor nodig zijn. Ook geven deze profielen inzicht in het te verwachten alternatieve warmteaanbod in een buurt. Uit de analyse blijkt dat de laagste maatschappelijke kosten bij veel wijken liggen in de overstap naar een warmtenet. In 2020 is een discussie gestart met stakeholders wat belangrijke publieke waarden zijn voor de mogelijke uitbreiding van het warmtenet. We bleven op Rijksniveau doorgaan met onze lobby om de transitie haalbaar en betaalbaar te maken. Daarnaast starten we Expeditie warmte, waarbij we vijf buurtinitiatieven ondersteuning gaven voor een zoektocht voor een lokale duurzame warmtevoorziening.

Bij het verduurzamen van woningen en panden is het ondersteuningspakket aan bewoners en bedrijven verder uitgebreid. Huiseigenaren kunnen vanaf 2020 processubsidie krijgen voor trajectbegeleiding en collectieve inkoopacties. Tevens kreeg de gemeente een RRE (Regeling reductie energiegebruik) subsidie om meer bewoners te stimuleren om energie te besparen. Voor het zakelijk en maatschappelijk vastgoed hebben we een energieloket geopend voor vragen en ondersteuning.
In de gebiedsgerichte aanpak startten we eind 2020 een campagne om inwoners van Overvecht-Noord te informeren en te raadplegen over de keuze van een duurzaam alternatief: warmtenet of warmtepomp. Ook zijn de voorbereidingen getroffen voor de pilot elektrisch koken om bewoners over te laten stappen op elektrisch koken (die al aangesloten zijn op de stadsverwarming voor verwarming). In USP (Utrecht Science Park) gaan partijen door met een gezamenlijk onderzoek naar een collectieve warmte-koudeopslag. In het IRIS-project Kanaleneiland zijn samen met Stedin, corporaties en kennispartijen de eerste investeringen gedaan in slimme energienetwerken. Voor nieuwbouw is een Utrecht Energie Protocol vastgesteld door college om het afwegingskader naar energieneutrale gebiedsontwikkeling inhoud te geven.

Corona

2020 was een bijzonder jaar door corona en de aanpassingen die dat van de organisatie vergde. Toch hebben bijna alle voorgenomen activiteiten voor de opgave Energietransitie plaatsgevonden en zijn we weer een stap dichterbij de uitvoering gekomen naar een klimaatneutrale stad. De aanvankelijke vertraging door corona -veel participatie kon geen doorgang vinden- is later in het jaar grotendeels ingehaald. De participatiegesprekken over de transitievisie warmte zijn door corona later dan gepland gevoerd, maar wel in het najaar gehouden.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
Baten								
03-1-1-1	Uitwerken van de energieambities	0	169	0	585	607	22	85
	Totaal Baten	0	169	0	585	607	22	85
Lasten								
03-1-1-1	Uitwerken van de energieambities	5.124	5.110	4.874	6.014	5.670	344	5.115
	Totaal Lasten	5.124	5.110	4.874	6.014	5.670	344	5.115
	Saldo baten en lasten	**-5.124**	**-4.941**	**-4.874**	**-5.429**	**-5.063**	**366**	**-5.030**
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	600	600	100	1.814	1.814	0	100
	Saldo na mutaties reserves	**-4.524**	**-4.341**	**-4.774**	**-3.615**	**-3.249**	**366**	**-4.930**

Financiële toelichting

Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

Uitwerking van de energieambities

Baten

De baten zijn 0,022 miljoen euro hoger dan begroot door het doorberekenen van de kosten aan de deelnemende partners voor de Regietafel Utrecht Overvecht-Noord en de evaluatie van de SETU-Alliantie.

Lasten

De lasten zijn 0,344 miljoen euro lager dan begroot. De belangrijkste verklaringen voor de lagere lasten zijn:

- Binnen het cluster Gebiedsaanpak heeft het politieke besluitvormingsproces rondom het Energielandschap Rijnenburg vertraging opgelopen, dit heeft geresulteerd in lagere kosten (0,173 miljoen euro)
- Het opstellen van de transitievisie warmte heeft mede door de corona pandemie vertraging opgelopen door het beperkt kunnen uitvoeren van het participatietraject (0,164 miljoen euro);
- Het beschikbaar maken van Energieloketten voor inwoners (Jouwhuisslimmer) is deels bekostigd vanuit de rijkssubsidie Regeling Reductie Energiegebruik (RRE) waardoor de lasten lager zijn (0,074 miljoen euro)
- Het niet kunnen vaststellen van een subsidie Maatschappelijk Vastgoed heeft geresulteerd in lagere lasten (0,106 miljoen euro)
- Daar tegenover resulteren diverse kleinere posten in hogere lasten (0,173 miljoen euro).

De totale lasten van de opgave Energietransitie zijn als volgt uit te splitsen:

- Gebiedsaanpak 1,385 miljoen euro
- Duurzame opwekking en infra 1,320 miljoen euro
- Bedrijven 0,461 miljoen euro
- Wonen 1,380 miljoen euro
- Algemeen, Kennis & Lobby en Communicatie 1,124 miljoen euro
- Totaal Energietransitie 5,670 miljoen euro

Corona

De situatie rondom corona heeft er toe geleid dat enkele projecten vertraagd zijn, doordat het slechts in beperkte mate mogelijk was om inwoners op een goede manier te betrekken. Dit heeft onder andere betrekking op Transitievisie Warmte, Gasvrij Thuis en Elektrisch koken. Op deze projecten zijn hierdoor minder kosten gemaakt in 2020.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Niet van toepassing		0	0	0	0

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen.

2. Utrecht is een stad met een gezonde, stille en veilige leefomgeving

2.1 Utrecht is een circulaire stad met een zo gezond mogelijk leefklimaat, met zo min mogelijk geluidsoverlast, een gezonde lucht en een veilige, toekomstbestendige leefomgeving

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
E2.1.1	Het percentage inwoners dat vaak overlast van verkeerslawaai ervaart	2010	≤22%	28	≤22%	Inw. Enq.	≤22%

Analyse	
Het percentage inwoners dat vaak overlast van verkeerslawaai ervaart	Over 2020 kunnen we geen actualisatie van de gegevens uit de inwonersenquête geven (de tabel met'<22%'), omdat de inwonersenquête sinds vorig jaar maar één keer in de twee jaar wordt uitgevoerd.

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E2.1.1 We willen méér dan alleen voldoen aan de wettelijke eisen voor externe veiligheid en geluid

Geluid

We willen zo min mogelijk geluidsoverlast voor inwoners van Utrecht. Te hoge geluidbelasting in de woon- en werkomgeving kan tot gezondheidsproblemen leiden (zoals ernstige hinder en slaapverstoring), daarom zijn er wettelijke normen aan geluidbelasting gesteld. Door bij ruimtelijke plannen te sturen op een ambitiewaarde die lager is dan de wettelijke grens is het gelukt om meer maatregelen tegen geluidsoverlast gerealiseerd te krijgen dan wettelijk verplicht is.

Externe veiligheid
In 2020 zijn toetsen uitgevoerd en adviezen gegeven bij 120 ontwikkellocaties. Er zijn ontheffingen verleend voor transport van en naar zeven LPG tankstations en 25 propaantanks. Op verzoek van het Rijk zijn beoogde ontwikkelingen nabij het spoor geïnventariseerd, zodat zij meegenomen kunnen worden in de landelijke herijking van het Basisnet Spoor. Tenslotte zijn de voorbereidingen getroffen voor het herzien van de gemeentelijke nota Externe Veiligheid.

Effectdoelstelling
E2.1.2 We streven naar de WHO advies waarden voor stikstofdioxide en fijn stof zodat we minimaal voldoen aan de wettelijke EU-normen. We streven naar een verlaging van de concentraties voor fijn stof

Jaarlijks verschijnt in december de landelijke rapportage over het voorgaande jaar. De gegevens over de luchtkwaliteit in 2020 komen dus pas eind 2021 beschikbaar.
De landelijke Monitoringsrapportage laat zien dat er voor het jaar 2019 in Utrecht geen (potentiële) overschrijdingen waren van de EU-grenswaarden voor fijnstof (PM2,5 en PM10) en voor stikstofdioxide. Ook voor 2020 verwachten we dat we aan de EU-grenswaarden voldoen, mede omdat er minder verkeer in en om de stad was ten gevolge van de coronamaatregelen.

In 2019 bedroeg de grootschalige achtergrondconcentratie voor fijnstof (PM10) in de gemeente Utrecht gemiddeld 18,9 µg/m³, licht onder de WHO-advieswaarde van 20 µg/m³. De berekende gemiddelde concentraties (19,5 µg/m³) langs (drukke) wegen in de gemeente Utrecht liggen grotendeels onder de WHO-advieswaarde, tot maximaal circa 22,1 µg/m³. De grootschalige concentratie voor fijnstof (PM2,5) in de gemeente bedroeg in 2019 gemiddeld 11,1 µg/m³, dus ruim 1 µg/m³ boven de WHO-advieswaarde van 10 µg/m³.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling
P2.1.1 Aanvullend aan de wet voorwaarden stellen voor geluid bij ruimtelijke ontwikkelingen. Kansen aangrijpen om bestaande knelpunten te verbeteren. Reguleren transport gevaarlijke stoffen

Geluid
Om de gezondheid van onze inwoners te bevorderen, zetten we in op het zoveel mogelijk voorkomen van geluidsoverlast. Daarom hanteren we een geluidsbelastingswaarde bij gebiedsontwikkelingen die 5dB lager is dan de wettelijke grenswaarden. Door het hanteren hiervan wordt in de woningbouwprojecten inzichtelijk wat er nodig en mogelijk is om deze waarde te halen. Dat leidt ertoe dat een ontwikkelaar soms maatregelen treft die anders niet genomen zouden zijn. Voorbeelden hiervan zijn de 2e Daalsedijk en de Cartesiusdriehoek, waar in het bestemmingsplan aanvullende geluidsschermen en raildempers worden geëist.

Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen hebben we compenserende voorwaarden gesteld ter verbetering van het akoestisch woon- en leefklimaat. Aanvullend op de wettelijke grenswaarden wordt -bijvoorbeeld - overal in Utrecht geëist dat elke nieuwe woning tenminste één geluidsluwe gevel heeft waar het raam open kan worden gezet zonder lawaai binnen te krijgen. Deze aanvullende eis beïnvloedt regelmatig de planvorming en/of uitwerking zoals voor een bouwplan op de hoek van de Croeselaan-Vondellaan. Bij het plan Eendrachtslaan 10 zijn speciale voorzieningen aan de gevel geadviseerd om aan de eisen te kunnen voldoen. Bij Rijnvliet is de plattegrond van de eerstelijnsbebouwing langs de Stadsbaan zodanig geoptimaliseerd dat de woningen allemaal een geluidluwe gevel hebben én de achterliggende woonwijk profiteert van een maximale geluidsafscherming.

Door het aanbrengen van stiller asfalt en het verlagen van de maximumsnelheid kunnen ook bestaande knelpunten worden verbeterd. Zo zijn knelpunten langs de Pionstraat door de invoering van een 30 km/u regime opgelost. Op de Hindersteinlaan, Vleutenseweg en een deel van de Veldhuizerweg is het standaardasfalt vervangen door een 1.5 dB stillere variant.

De sanering (geluidsisolatie) van de woningen met de hoogste geluidsbelasting (de zogenaamde A-lijst) is een aantal jaar geleden afgerond. Er zijn nog zo'n vijfduizend woningen met een potentieel hoge geluidbelasting die mogelijk in aanmerking komen voor een subsidie vanuit het Rijk. Deze hebben we bij het Rijk aangemeld en hiervoor is een volledige voorbereidingssubsidie toegekend. Deze woningen worden de komende jaren nader onderzocht en, indien nodig, van geluidsisolerende maatregelen voorzien.

Externe veiligheid
In 2020 is voor circa 120 ontwikkellocaties een toets uitgevoerd aan, dan wel geadviseerd over, de normen voor externe veiligheid. Belangrijke ontwikkellocaties vanuit het oogpunt van externe veiligheid waren ontwikkelingen rondom het spoor, onder andere het Beurskwartier/Jan van Foreestraat en de ontwikkelingen rondom de Heldinnenlaan, in verband met het risico van het transport van gevaarlijke stoffen over de Rijksweg A2. Er zijn ontheffingen verleend voor transport van en naar zeven LPG tankstations en 25 propaantanks.

In het kader van de energietransitie hebben in 2020 meerdere gesprekken plaatsgevonden met initiatiefnemers met betrekking tot de realisatie van waterstoftankstations. Waterstof heeft zeer specifieke veiligheidsrisico's. In deze gesprekken zijn de eisen aan en wensen met betrekking tot de veiligheid voor de omgeving besproken.

Net zoals voorgaande jaren hebben we in 2020 de ontwikkelingen rond de aantallen transporten met gevaarlijke stoffen over het spoor nauwgezet gevolgd. Uit de realisatiecijfers van ProRail blijkt dat er nog steeds meer transporten plaatsvinden dan toegestaan volgens het Basisnet. Vanwege deze overschrijdingen (binnen de gemeente Utrecht, maar ook elders in het land) wil het ministerie het Basisnet Spoor herijken. Daartoe hebben we beoogde ontwikkelingen in de nabijheid van het spoor gemeld aan het ministerie, zodat deze kunnen worden meegenomen in de risicoanalyse ten behoeve van de herijking.

Corona
Vanwege de coronacrisis en het uitstellen van de invoeringsdatum van de Omgevingswet is er in 2020 niet aan de nieuwe nota's voor geluid en externe veiligheid gewerkt.

Prestatiedoelstelling
P2.1.2 Uitvoeren maatregelen Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) inclusief jaarlijkse monitor en bijsturing

De maatregelen uit het NSL zijn afgerond. Het NSL vormt, tot aan de invoering van de Omgevingswet, het juridisch kader voor het toetsen van ontwikkelingen. Zoals elk jaar is ook in 2019 de luchtkwaliteit gemonitord, zowel met metingen als met berekeningen. Bij alle projecten waarvoor luchtkwaliteitsberekeningen plaatsvinden is niet alleen getoetst aan de grenswaarden uit de Wet milieubeheer, maar is ook inzichtelijk gemaakt of de WHO-advieswaarden in het jaar van planvaststelling worden behaald, dan wel of de WHO-advieswaarden in 2030 worden behaald.

Bij infraprojecten is gekeken of de WHO-advieswaarde op de gevel door de aanpassing dichterbij komt, dan wel verder uit het zicht raakt. Waar het laatste het geval is, is geadviseerd om de weg anders in te richten, dan wel om de verkeersintensiteit ter plaatse omlaag te brengen.

Bij ruimtelijke projecten is gestimuleerd om het aantal autobewegingen te verminderen en zoveel mogelijk deelmobiliteit met emissieloze auto's te stimuleren, waardoor de emissies van fijnstof door de uitbreiding zoveel mogelijk worden beperkt. Door de voortdurende verschoning van het wagenpark kan de luchtkwaliteit dan gelijk blijven of licht verbeteren.

Om de WHO-advieswaarden dichterbij te brengen is gewerkt aan het maatregelpakket 'Utrecht kiest voor gezonde lucht', dat in december 2020 door de gemeenteraad is vastgesteld (zie de jaarverantwoording bij Bereikbaarheid). Met het maatregelpakket sluiten we ook aan op het landelijke Schone Lucht Akkoord, dat in januari 2020 medeondertekend is door Utrecht.

Corona

De coronacrisis heeft geleid tot vertraging in de besluitvorming over het maatregelenpakket luchtkwaliteit. In het pakket is gezocht naar een balans tussen de maatregelen en de draagkracht van bewoners en ondernemers.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
Baten								
03-2-1-1	Leefomgeving,veiligheid, gevaarlijk stoff	0	237	0	449	345	-103	483
	Totaal Baten	0	237	0	449	345	-103	483
Lasten								
03-2-1-1	Leefomgeving,veiligheid, gevaarlijk stoff	5.816	5.929	5.752	6.935	6.641	294	6.868
	Totaal Lasten	5.816	5.929	5.752	6.935	6.641	294	6.868
	Saldo baten en lasten	**-5.816**	**-5.691**	**-5.752**	**-6.486**	**-6.296**	**190**	**-6.385**
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	41	41	41	41	41	0	41
	Onttrekking reserves	0	0	0	40	40	0	0
	Saldo na mutaties reserves	**-5.858**	**-5.733**	**-5.794**	**-6.487**	**-6.297**	**190**	**-6.426**

Financiële toelichting

Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

Leefomgeving, veiligheid, gevaarlijke stoffen

Baten

De baten zijn 0,103 miljoen euro lager dan begroot doordat er op de Europese subsidieprojecten (IRIS, CCCB, URGE, Reduces) minder kosten zijn gemaakt door reisbeperkingen (0,188 miljoen euro). Tevens heeft een nagekomen afrekening vanuit de Regionale Uitvoeringsdienst uit 2019 geresulteerd in een eenmalige hogere bate (0,084 miljoen euro)

Lasten

De lasten zijn 0,294 miljoen euro lager dan begroot. Dit heeft voor 0,188 miljoen euro betrekking op de lagere kosten op de Europese projecten. Daarnaast zijn de lasten voor onderzoeken Klimaatadaptatie lager uitgevallen doordat enkele stresstesten en onderzoek naar koelteplekken pas in 2021 kunnen worden uitgevoerd (0,091 miljoen euro). De overige 0,015 miljoen euro heeft betrekking op de lager uitgevallen kosten voor beleidstaken op de onderdelen Utrecht Circulair en Milieu.

De overige baten en lasten van prestatiedoelstelling 2.1.2 worden verantwoord in het programma Bereikbaarheid onder prestatiedoelstelling 1.1.4 Uitvoeren van maatregelen voor de aanpak luchtkwaliteit.

Corona

De situatie rondom corona heeft ertoe geleid dat er binnen de Europese projecten minder kosten zijn gemaakt, daarnaast heeft het uitstel van enkele beleidsnota's geresulteerd in lagere kosten.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Niet van toepassing		0	0	0	0

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen.

2.2 Utrecht heeft een schone bodem

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
E2.2.1	Vracht verontreiniging (de nog aanwezige verontreiniging in het grondwater)	2013	1.100 kg	verwacht: eind 2020	1.060 kg	niet gemeten	1.050 kg

Analyse	
Vracht verontreiniging (de nog aanwezige verontreiniging in het grondwater)	In plaats van in 2020 een deel te bemonsteren, is gekozen alle peilbuizen in 2021 te bemonsteren, omdat dat de beste informatie geeft voor de herijking van het gebiedsplan grondwater, die gepland is voor 2021.

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
P2.2.1	Aantal nieuwe betalende deelnemers aan het gebiedsplan	2015	2	1	5	5	5
P2.2.1	In 2020 zijn de vijf locaties die gebiedsgerichte aanpak belemmeren gesaneerd	2015	3	0	5	4	n.v.t.

Analyse	
Aantal nieuwe betalende deelnemers aan het gebiedsplan	In 2020 zijn contracten gesloten voor deelname aan het gebiedsplan voor 3 grote grondwateronttrekkingen en 2 open WKO systemen.
In 2020 zijn de vijf locaties die gebiedsgerichte aanpak belemmeren gesaneerd	Eén locatie zonder milieuhygiënische risico's is ook beheerst, maar moet juridisch nog worden afgerond door het formeel op te nemen het Gebiedsplan gebiedsgericht grondwaterbeheer.

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling
E2.2.1 De bodem is geschikt voor het gewenste gebruik, zonder gevaar voor de gezondheid

Voor locaties waar uit onderzoek blijkt dat de bodem verontreinigd is en er risico's voor de gezondheid bestaan, hebben we de uitvoering van de sanering van de verontreiniging voorbereid. Bij de verontreinigde locaties Nedereindse Plas en het Griftpark is het beheer en de nazorg voortgezet zodat deze locaties milieuhygiënisch geschikt blijven voor het huidige gebruik.

Effectdoelstelling
E2.2.2 Milieuhygiënisch gestage verbetering van de kwaliteit

Een gestage verbetering van de kwaliteit van het grondwater vindt plaats door natuurlijke afbraak van de verontreiniging door bacteriën. Deze natuurlijke afbraak wordt versterkt door het plaatsen van open bodemenergiesystemen (open WKO systemen) in zones met verontreinigd grondwater.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling
P2.2.1 Beheren van de ondergrond

In het kader van deze prestatiedoelstelling hebben we op diverse sporen ingezet. Hieronder een overzicht daarvan.

Reguliere taken
In 2020 zijn de reguliere bevoegd gezag taken zoals het beoordelen van bodemsaneringsplannen in het kader van de Wet bodembescherming uitgevoerd en zijn voor bouwvergunningen en bestemmingsplannen bodemtoetsen uitgevoerd.

Spoedlocaties
We hebben op basis van aanvullend grondwateronderzoek vier van de vijf spoedlocaties opgenomen in het gebiedsplan Gebiedsgericht Grondwaterbeheer. De Amsterdamsestraatweg moet nog formeel opgenomen worden in het gebiedsplan. Op deze locaties vindt er geen ongecontroleerde verspreiding van verontreiniging plaats en zijn er geen milieurisico’s. Voor de locaties Jutfaseweg 226, Reactorweg 11 – Atoomweg 12 en de Amsterdamsestraatweg is gestart met het opstellen van plannen om eventuele verspreiding richting kwetsbare objecten (drinkwaterwinning, Amsterdam-Rijnkanaal, tweede watervoerende pakket) te kunnen monitoren.

Nedereindse Plas
De laatste saneringswerkzaamheden aan de noordelijke oever van de Westplas zijn afgerond en we hebben het terrein weer voor het publiek toegankelijk gemaakt. De gemeenteraad heeft ingestemd met het voorstel voor de sanering van de Oostplas door middel van monitoring van de waterkwaliteit en de monitoring van de stabiliteit van de stortoevers. Het saneringsplan voor de Oostplas is voorbereid en wordt besproken met het bevoegd gezag. De studie naar de vervanging van de oude waterzuivering door een nieuwe duurzame biologische zuivering is opgestart en haalbaarheid- en dimensioneringsstudies zijn uitgevoerd.

Griftpark
Het wetenschappelijk onderzoek Bestparc I, naar de stimulering van de afbraak van verontreiniging door bacteriën, is voortgezet. De voorlopige uitkomsten zijn zodanig positief dat ons subsidievoorstel voor vervolgonderzoek door het ministerie van I&W is gehonoreerd en nu door ons wordt voorbereid. Doel is uiteindelijk de kosten voor nazorg te verminderen. Gedurende het jaar is in het kader van de nazorg regulier en groot onderhoud aan de saneringssystemen uitgevoerd.

Aanpak lood in de bodem
Lood in Oudwijk: de uitvoering van sanering van de particuliere achtertuinen en gemeentegrond aan de Bloemstraat-Wagenstraat in Oudwijk is voorbereid, aanbesteed en de benodigde vergunningen zijn aangevraagd.
Onderzoek speellocaties: na een uitgebreide voorselectie is op honderd kinderspeelplaatsen een bodemonderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van lood in de bodem. Voor vier locaties waar de bodemkwaliteit volgens de GGD norm niet voldoet, is gestart met de voorbereiding van de sanering om de contactmogelijkheden weg te nemen.

Nieuwe stoffen
Na uitgebreid historisch onderzoek is bodemonderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid en verspreiding van PFAS in de bodem in Utrecht. Op basis van de onderzoeksresultaten is de Utrechtse nota Bodembeheer aangevuld met beleid en bodembeheerkaarten voor PFAS. De verdachte puntlocaties (voornamelijk brandblus-oefenlocaties) zijn in beeld gebracht en onderzocht en de achtergrondconcentraties van PFAS in het grondwater buiten deze puntlocaties zijn vastgesteld.

Regie op de ondergrond
We signaleren een toenemende drukte in de ondergrond en nieuwe opgaven zoals klimaatadaptatie en energietransitie. Door deze drukte kan ruimtetekort ontstaan, waardoor mogelijk concessies gedaan moeten worden in de ambities van projecten, hogere kosten in de voorbereiding, vertraging in de uitvoering van projecten en hogere beheerkosten. Daarom kijken we hoe de regie verbeterd kan worden.

Bodemenergie
We hebben ervaring opgedaan met de toepassing van bodemenergie in een hoog stedelijke setting. Het omgaan met schaarste in de ondergrond is een belangrijk aandachtspunt. De toepassing van bodemenergie is in verschillende gebiedsontwikkelingen gevolgd, grondig geanalyseerd en in enkele gevallen bijgestuurd.

Gesloten bodemenergiesystemen
We hebben 37 meldingen voor in totaal 171 gesloten bodemenergiesystemen beoordeeld. Er zijn 40 informatieverzoeken van derden over bestaande systemen beantwoord.

Informatie op orde
We hebben gewerkt aan een breed programma om het digitale bodemdossier te moderniseren, bodemrapporten eenvoudiger vindbaar en digitaal toegankelijk te maken voor derden en het bodemarchief geschikt te maken voor overdracht (op termijn) aan het Utrechts Archief.

Corona
Corona heeft op deze subdoelstelling geen invloed gehad op de uitvoering/kosten.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
Baten								
03-2-2-1	Schone bodem	3	58	3	3	479	476	3
	Totaal Baten	3	58	3	3	479	476	3
Lasten								
03-2-2-1	Schone bodem	11.783	3.612	5.443	5.384	3.230	2.154	3.651
	Totaal Lasten	11.783	3.612	5.443	5.384	3.230	2.154	3.651
	Saldo baten en lasten	**-11.780**	**-3.554**	**-5.440**	**-5.381**	**-2.750**	**2.631**	**-3.647**

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	0	0	0	6.705	6.705	0	0
	Onttrekking reserves	4.616	4.616	0	7.557	7.557	0	0
	Saldo na mutaties reserves	**-7.164**	**1.062**	**-5.440**	**-4.529**	**-1.898**	**2.631**	**-3.647**

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

Schone bodem

Baten
De baten zijn 0,476 miljoen euro hoger dan begroot. Dit betreffen vooral ontvangsten van derden voor afkoop van saneringsrisico's in het gebiedsplan grondwaterbeheer (0,260 miljoen euro), en een subsidie van het Rijk voor het Bestparc onderzoek (0,219 miljoen euro). Tegenover deze subsidiebaten staan ook hogere lasten. Voor het Bestparc onderzoek is in totaal een subsidiebedrag van 2,8 miljoen euro beschikbaar.

Lasten
De lasten zijn 2,154 miljoen euro lager dan begroot. De belangrijkste verklaring hiervoor is dat incidentele middelen voor specifieke uitgaven grotendeels nog niet zijn besteed. Dit geldt voor:

- Griftpark; De uitvoering van de herinvesteringen is doorgeschoven aangezien eerst het Bestparc onderzoek plaatsvindt. Voor de herinvesteringen resteert een bedrag van 1,191 miljoen euro.
- Griftpark Bestparc; Van de incidentele middelen Bestparc onderzoek resteert eind 2020 nog 0,324 miljoen euro. Daarnaast zijn er in 2020 hogere lasten voor het onderzoek Bestparc waarvoor de subsidie is ontvangen (0,181 miljoen euro).
- De lood saneringswerkzaamheden in Oudwijk starten in 2021. Van het incidentele budget voor 2020 resteert 0,066 miljoen euro.
- Nedereindseplas; Van de incidentele rijksmiddelen voor de Nedereindseplas die voor 2020 waren begroot resteert een bedrag van 0,280 miljoen euro. Voor Nedereindseplas is een reserve gevormd en met Rijk wordt over de inzet van de middelen overleg gevoerd.
- Loodbeleid; Onderdeel van het aanvullende bodemconvenant 2018-2020 zijn de incidentele middelen voor ontwikkeling van loodbeleid (waaronder sanering speellocaties). Hiervan is 0,187miljoen euro nog niet besteed.

Het resterende bedrag van 0,287 miljoen euro is te verklaren door onder andere lagere lasten bij het gebiedsplan grondwaterbeheer. Een deel van de werkzaamheden is doorgeschoven naar 2021.

Corona
Corona heeft op deze subdoelstelling geen invloed gehad op de uitvoering/kosten.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Niet van toepassing		0	0	0	0

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen.

Bereikbaarheid

Algemene programmadoelstelling

Utrecht is een aantrekkelijke stad voor mensen en bedrijven. Er gaan steeds meer mensen wonen en werken in en rond Utrecht, en ook het aantal bezoekers blijft stijgen. Deze groei vertaalt zich door naar een groeiende mobiliteitsvraag.
Meer Utrechters verplaatsen zich binnen de stad, maar ook het verkeer van en naar Utrecht groeit. Steeds meer mensen kiezen voor lopen, fietsen en het OV (met name de trein). Dat past bij het duurzaam mobiliteitssysteem dat wij voor ogen hebben. Als belangrijk onderdeel van gezond stedelijk leven voor iedereen, kiezen we primair voor vervoerswijzen die weinig ruimte innemen: fietsen, lopen en openbaar vervoer. Dit is een voorwaarde voor gezonde groei en een aantrekkelijke ruimtelijke ontwikkeling van de stad, zoals met de Ruimtelijke Strategie Utrecht wordt nagestreefd.
Aan de omslag naar een aantrekkelijk en duurzaam mobiliteitssysteem werken we samen met bewoners, ondernemers, andere overheden en andere betrokkenen bij de stad. We brengen de behoeften van gebruikers van de openbare ruimte en de mobiliteitsbehoefte – bereikbaarheid voor iedereen - met elkaar in evenwicht.

In het coalitieakkoord staat dat we doorgaan met het mobiliteitsplan 'Slimme Routes, Slim Regelen, Slim bestemmen' (SRSRSB) en de horizon van het mobiliteitsplan tot 2040 verlengen. In het coalitieakkoord staat ook dat we een nieuwe parkeernota opstellen. Hierin gaan we specifiek in op de maatregelen die nodig zijn in verschillende buurten in Utrecht, op wat nodig is om de stad bereikbaar te houden en het autogebruik in de toekomst niet te laten toenemen, ondanks de groei van de stad.

Het Mobiliteitsplan 2040 en de nieuwe Parkeervisie (modules parkeernormen en aanpak betaald parkeren) zijn inmiddels door het college van B&W vrijgegeven voor inspraak.

1. Bij het verlengen van het mobiliteitsplan van 2025 naar 2040 hebben we de samenhang met verstedelijking (RSU 2040) versterkt en aangescherpt hoe we willen dat mobiliteit bijdraagt aan gezond stedelijk leven voor iedereen. Deze aanscherpingen zitten voornamelijk in een scherpere inzet op anders reizen door bezoekers, het faciliteren van de groei van het fietsverkeer onder meer door het spreiden van de verwachte fietsdrukte, de OV-netwerkuitwerking van het Wiel met Spaken (versterken van de bereikbaarheid van andere overstappunten om Utrecht Centraal en de binnenstad te ontzien) en scherpere sturing op het functioneren van het multimodale netwerk om de openbare ruimte aantrekkelijk te houden en de groei van duurzame en ruimte-efficiënte mobiliteit mogelijk te maken.
    - In de komende vijftien jaar vindt een groot deel van de verstedelijking plaats in Utrecht Zuidwest. Voor dit gebied hebben we daarom een nadere verdieping van het mobiliteitsplan gemaakt om de vraag te beantwoorden hoe dit deel van Utrecht goed bereikbaar te houden. Hoe zorgen we dat niet alleen de nieuwe bewoners maar ook de bestaande bewoners van de omliggende wijken een prettige en gezonde leefomgeving houden en zich prettig kunnen verplaatsen? Hiervoor hebben we een maatregelenpakket ontwikkeld. Dit maatregelenpakket en de motivatie ervan hebben we toegelicht in het rapport Integrale mobiliteitskoers Utrecht Zuidwest. Het maatregelenpakket daarvan voor het gebied Zuidwest hebben we opgenomen in het concept-mobiliteitsplan 2040.
    - Gelet op de ambities voor het verbeteren van de openbare ruimte in Noordwest hebben we voor dit gebied een separate studie uitgevoerd. Directie aanleiding was de voorgenomen herinrichting van de Amsterdamsestraatweg en het verzoek van de Raad om op het Westplein maximaal 15.000 motorvoertuigen per dag toe te staan. Op basis van de uitkomsten van de studie heeft het college van B&W besloten om voor de Westelijke Stadsboulevard en het nieuwe Lombokplein (huidig Westplein) de ontwerpcapaciteit leidend te laten zijn voor de intensiteiten. Hier laten we niet meer verkeer toe dan de infrastructuur aan kan. De hoeveelheid autoverkeer doseren we indien nodig. Daarnaast zorgen we met een knip op de Catharijnesingel (ter hoogte van Hoog Catharijne) voor een daling van autoverkeer op het Lombokplein, de Catharijnesingel en de Amsterdamsestraatweg. Deze knip hebben we opgenomen in het Mobiliteitsplan 2040.

2. De Parkeervisie met de eerste twee modules, parkeernormen en aanpak betaald parkeren, is eind 2020 vrijgegeven voor inspraak.
3. In de nieuwe Parkeervisie beschrijven we hoe we in Utrecht het parkeren van auto's en fietsen zo organiseren dat we zorgen voor een gezonde, aantrekkelijke, bereikbare stad en een verbetering van de kwaliteit van de openbare ruimte. De Parkeervisie met de eerste twee modules, parkeernormen en aanpak betaald parkeren, is eind 2020 vrijgegeven voor inspraak. In voorbereiding zijn de modules fietsparkeren, parkeren op afstand (onder andere in relatie tot de binnenstedelijke ontwikkelgebieden), aanpak parkeren openbare ruimte en parkeren en toegankelijkheid. In de modules is ook aandacht voor het met behulp van parkeermaatregelen stimuleren van deelautogebruik en elektrisch rijden.

In de Verkeersstudie Zuidpoort hebben we onderzocht op welke wijze we de verblijfskwaliteit en leefbaarheid van het gebied tussen Ledig Erf en Station Vaartsche Rijn kunnen verbeteren door met name het doorgaande autoverkeer uit het Zuidpoortgebied te weren. Deze verkeersstudie vormt een uitwerking van het Mobiliteitsplan 2040. Hiervoor hebben we zes varianten ontwikkeld die oplopen in de mate van autoluwheid voor het Zuidpoortgebied. In 2020 hebben we de zes verschillende varianten onderzocht en de participatie voorbereid. De participatie is begin januari 2021 gestart. Na afronding van de participatie wordt de definitieve voorkeursvariant vastgesteld.

In de programmabegroting 2020 zijn de doelstellingen en indicatoren aangepast ten opzichte van de voorgaande jaren. We hebben daarbij gemeld dat het een zoektocht was om te komen tot goede prestatie-indicatoren ('aantal projecten in voorbereiding' en 'aantal projecten in uitvoering'). Voor de monitoring van de prestatie-indicatoren hanteren we informatie uit de voortgangsrapportage programma bereikbaarheid. Hiermee maken we een transparante koppeling voor de monitoring op voortgang in beide documenten. In de voortgangsrapportage zijn maatregelen en projecten echter gebundeld, hierdoor wijken met name de cijfers bij de prestatie-indicatoren onder subdoelstelling 'Het mobiliteits- en parkeergedrag dragen bij aan een aantrekkelijke stad' af van de doelstellingen. In de programmabegroting van 2022 worden de cijfers bij de indicatoren op basis van de voortgangsrapportage (voorjaar 2021) meerjarig bijgesteld.

In de programmabegroting 2020 zijn de doelstellingen en indicatoren aangepast ten opzichte van de voorgaande jaren. We hebben daarbij gemeld dat het een zoektocht was om te komen tot goede prestatie-indicatoren ('aantal projecten in voorbereiding' en 'aantal projecten in uitvoering'). Voor de monitoring van de prestatie-indicatoren hanteren we informatie uit de voortgangsrapportage programma bereikbaarheid. Hiermee maken we een transparante koppeling voor de monitoring op voortgang in beide documenten. In de voortgangsrapportage zijn maatregelen en projecten echter gebundeld, hierdoor wijken met name de cijfers bij de prestatie-indicatoren onder subdoelstelling 'Het mobiliteits- en parkeergedrag dragen bij aan een aantrekkelijke stad' af van de doelstellingen. In de programmabegroting van 2022 worden de cijfers bij de indicatoren op basis van de voortgangsrapportage (voorjaar 2021) meerjarig bijgesteld.

Verplichte BBV Indicatoren

Om een eenduidig beeld te vormen over de beleidsresultaten van de gemeente en om gemeenten onderling te kunnen vergelijken is er een aantal wettelijke verplichte indicatoren bij de programma's opgenomen.
Niet van toepassing op het programma Bereikbaarheid.

Meerjarige beleidsvoornemens die zijn opgenomen in beleidsnota's, -visies of -kaders:

- Mobiliteitsplan Utrecht Slimme Routes, Slim Regelen en Slim Bestemmen
- Nota Stallen en Parkeren (pdf, 1,3 MB)
- Meerjarenperspectief Ruimte 2020
- Actieplannen die invulling geven aan Slimme Routes, Slim Regelen en Slim Bestemmen:
    - Actieplan Voetganger 2015 - 2020 (pdf, 2,1 MB)
    - Actieplan Fiets 2015 – 2020 (pdf, 14,6 MB)
    - Actieplan Verkeersveiligheid 2015 – 2020 (pdf, 9,1 MB)
    - Actieplan Schoon Vervoer 2015 – 2020 (pdf, 745 kB)
    - Actieplan Goederenvervoer 2015 - 2020 (pdf, 692 kB)
    - Actieplan De Gebruiker Centraal 2015 - 2020 (pdf, 2 MB)

2020 was voor alle actieplannen het laatste jaar.

Bij het aanbieden van het Mobiliteitsplan 2040 aan de raad, na de inspraakperiode, voegen we een implementatieplan toe. In dit plan gaan we kort in op de uitvoering van de genoemde actieplannen.

Meerjarig overzicht per prestatiedoelstelling

x € 1.000

	Omschrijving	Actuele Begroting 2019	Realisatie 2019	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Actuele begroting 2021
04-1-1-1	Uitvoer. maatregelen fiets en voetganger	-2.108	-1.894	-2.016	872	-2.016
04-1-1-2	Uitvoer. maatreg. gebruik Openb.vervoer	-3.733	-3.522	-7.674	-9.547	-7.712
04-1-1-3	Uitvoer. maatreg. doorgaande autoverkeer	-15.460	-15.098	-13.961	-14.029	-10.961
04-1-1-4	Uitvoeren maatregelen luchtkwaliteit	0	0	-1.015	-1.015	-421
04-1-2-1	Uitvoeren maatregelen fietsparkeren	-7.513	-6.824	-8.367	-6.699	-8.510
04-1-2-2	Uitvoeren maatregelen autoparkeren	27.837	29.206	30.498	23.401	31.876
04-1-2-3	Uitvoeren maatregelen mob.en verkeersman	-2.648	-2.648	-1.725	-1.725	-1.925
04-1-3-1	Uitvoeren maatregel.verkeersveilige stad	-401	-401	-1.401	-1.401	-1.401
Totaal		**-4.026**	**-1.181**	**-5.662**	**-10.143**	**-1.072**

Bovenstaande tabel geeft een overzicht van het saldo van baten en lasten per prestatiedoelstelling voor het hele programma weer.

1. Utrecht is een aantrekkelijke en bereikbare stad die duurzaam, leefbaar en gezond is

1.1 Het aandeel van de meest duurzame, gezonde en ruimte-efficiënte vervoermiddelen laten toenemen

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
E1.1.1	Het % inwoners dat meestal lopend, met de fiets en het ov naar het centrum gaat	90% (2013)	n.v.t.	94%	95%	Inw. enq.	95%
E1.1.2	Het % inwoners dat meestal met de auto naar het centrum gaat	8% (2013)	n.v.t.	4%	4%	Inw. enq.	4%

Analyse	
Het % inwoners dat meestal lopend, met de fiets en het ov naar het centrum gaat	De Inwonersenquête is de bron voor deze indicator, omdat de Inwonersenquête nog maar eens in de twee jaar verschijnt kunnen we hier voor 2020 geen gerealiseerde gegevens tonen.
Het % inwoners dat meestal met de auto naar het centrum gaat	De Inwonersenquête is de bron voor deze indicator, omdat de Inwonersenquête nog maar eens in de twee jaar verschijnt kunnen we hier voor 2020 geen gerealiseerde gegevens tonen.

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
P1.1.1	Aantal projecten in voorbereiding		n.v.t.	-	13	15	12
P1.1.1	Aantal projecten in uitvoering		n.v.t.	-	11	8	7
P1.1.4	Aantal laadpalen		578	88 in openbare ruimte en 190 semi openbare laadpalen	800	851	1.100

Analyse	
Aantal projecten in voorbereiding	De projecten kruispunt Kaatstraat/Oudenoord en Ooster-/Westerkade zijn in de voorbereiding vertraagd, hiervan was de planning dat in 2020 de uitvoering zou zijn gestart.
Aantal projecten in uitvoering	Door de vertraging in de voorbereiding van de projecten kruispunt Kaatstraat/Oudenoord en Ooster-/Westerkade is een lager aantal projecten in uitvoering. Daarnaast was het project Wilhelminalaan toegekend aan deze indicator, maar valt dit project onder de projecten bij subdoelstelling 1.3 verkeersveiligheid.
Aantal laadpalen	Door de sterke groei van het gebruik van laadpalen hebben we ingezet op versnelling van de plaatsing en hebben we een hoger aantal geplaatst dan de doelstelling.

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling
E1.1.1 Toename aandeel voetganger, fiets en gebruik van OV, afname aandeel auto

Als belangrijk onderdeel van een gezond stedelijk leven voor iedereen, kiezen we primair voor gezonde vervoerswijzen die weinig ruimte innemen: fietsen, lopen en openbaar vervoer. Met het stimuleren van lopen, fietsen en openbaar vervoer streven we naar groei van de stad zonder toename van het autogebruik in de stad.

In tegenstelling tot andere jaren is er in 2020 op de meeste plaatsen gemiddeld een afname van het aantal fietsers. De afname heeft te maken met de effecten van de (intelligente) lockdowns voor de bestrijding van corona. De gemiddelde afname van het fietsverkeer in 2020, gemeten op permanente telpunten, is circa 19% (exclusief routes van/naar USP). Op de routes van en naar Utrecht Science Park is die afname nog groter dan op andere plekken: circa 43%. Op routes waar meer ruimte en prioriteit voor fietsers is gemaakt zien we een toename van het aantal fietsers, zoals op het noordelijk deel van de nieuwe gerealiseerde route Oosterspoorbaan.

De coronacrisis heeft impact op mobiliteit: het openbaar vervoergebruik is sterk lager dan normaal, het autogebruik is ongeveer gelijk aan de situatie voor de coronacrisis. Het autoverkeer is veel meer gespreid in de tijd.
Na een periode van meerdere jaren groei van het OV-gebruik was er in 2020 sprake van een daling. Door de coronamaatregelen was in maart 2020 nog 10% van het aantal instappers over van het aantal instappers in maart 2019. In de zomer van 2020 bedroeg dit ongeveer 50% ten opzichte van de zomer van 2019 en eind 2020 was dit 40% ten opzichte van een jaar eerder. Over heel 2020 is ongeveer 52% van het aantal instappers vervoerd ten opzichte van een jaar eerder. Kanttekening bij deze cijfers is dat in 2020 de tram naar Nieuwegein en IJsselstein niet (of deels) heeft gereden vanwege werkzaamheden. De Rijksoverheid heeft de openbaar vervoersector aangewezen als 'vitale sector'. De uitdaging is om met het OV aanbod in te spelen op de vraaguitval en tegelijkertijd ervoor zorgen dat bereikbaarheid voor iedereen gegarandeerd is. Gemeente, vervoerder(s) en provincie werken samen aan het bieden van een passende dienstverlening. Het OV-aanbod is op een aantal momenten in 2020 afgeschaald.

Effectdoelstelling
E1.1.2 Meer gebundeld goederenvervoer

Op basis van de huidige beschikbare gegevens en data is het niet mogelijk om een goed beeld te krijgen van de effecten op gebundeld goederenvervoer die het gevolg zijn van de inspanning en geleverde prestaties van gemeente Utrecht. Via de Voorjaarsnota (VJN) 2021 stellen we een (nieuwe) indicator voor om het effect van de inspanningen en prestaties van gemeente Utrecht beter te kunnen monitoren.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling
P1.1.1 Uitvoeren van projecten en maatregelen die fiets en voetgangers als vormen van vervoer aantrekkelijker maken

De heringerichte Voorstraat/Wittevrouwenstraat, het laatste deel Oosterspoorbaan en de fiets-/voetgangerstunnel onder de Dichtersbaan zijn in 2020 in gebruik genomen. De herinrichting Lange Nieuwstraat/Tolsteegbarrière is bijna gereed, de herinrichting van Malieblad en bouw fiets-/voetgangerstunnel Locomotiefstraat zijn gestart. De Burgemeester Reigerstraat/Nachtegaalstraat en Westerkade/Oosterkade zijn gereed voor uitvoering. De uitvoering van de Vechtroute tussen de Rodebrug en David van Mollembrug is vertraagd door noodzakelijke werkzaamheden aan de kadewanden. Voor de Singel Noord, de alternatieve fietsroute door Rijnsweerd en de Maliebaan, hebben we verder gewerkt aan de planvorming.

Voor de snelfietsroute Amersfoort is provinciale subsidie toegekend. Voor de snelfietsroute Woerden is de samenwerkingsovereenkomst afgesloten. Voor de regionale fietsroute naar Hilversum is subsidie

toegekend voor de Bastionweg. Op landelijk niveau zijn de richtlijnen voor nieuwe snelfietsbebording vastgesteld na proeven in onder andere Utrecht.
Kleine knelpunten in het fietsnetwerk en op looproutes zijn opgelost vanuit het 'fonds kleine knelpunten'. We hebben onder andere de route langs het Nijntjepleintje voor fietsers en voetgangers comfortabeler gemaakt, de aansluiting van de Groenedijk op de Langerakbaan aangepast en de toegang van het fietspad door het Griftpark bij de Stieltjesstraat verbeterd. Op veel plekken hebben we paaltjes vervangen voor een duurzaam veilige variant.

We hebben meer ruimte voor voetgangers gecreëerd in bovengenoemde fietsprojecten. Langs het Geertebolwerk en het Willemsplantsoen is een nieuw voetpad gerealiseerd. De verbeteringen voor de voetganger aan de Nobelstraat zijn aanbesteed. Verbeteringen voor de voetganger zijn opgenomen in de plannen voor de Kanaalstraat/Damstraat, de Amsterdamsestraatweg en de Parkzone Johan Wagenaarkade. Vanwege corona hebben we het voetgangersgebied in de Binnenstad tijdelijk uitgebreid. In het Stationsgebied zijn we gestart met de plaatsing van lichtgevende wegwijzers voor voetgangers. Via de Druktemonitor hebben we een begin gemaakt met het inventariseren van aantallen voetgangers en de looprichtingen daarvan. We werken nog aan een uitbreiding van het aantal drukte sensoren in de binnenstad op strategische locaties.

Corona
De maatregelen rondom het Coronavirus hebben ook impact gehad op de uitvoering van fiets-/ voetganger projecten, alhoewel gelukkig in beperkte zin. De participatie heeft wat vertraging opgelopen doordat lang onduidelijk was hoe de (digitale) participatie doorgang kon vinden. Soms is levering van bouwmaterialen problematisch geweest, en in een aantal concrete gevallen is meer geld en tijd gaan zitten in begeleiding van verkeer tijdens werkzaamheden. Bij de Lange Nieuwstraat heeft dit bijvoorbeeld concreet geresulteerd in een latere start van het werk. Ook hebben aannemers hun werkwijze op sommige momenten aan moeten passen om hun medewerkers voldoende ruimte te geven. Cijfermatig is het effect van Corona lastig te vertalen naar een bedrag maar de langere doorlooptijd van projecten vertaalt zich door naar hogere kosten.

In verband met de te nemen maatregelen voor corona in de openbare ruimte is een coördinatieteam ingesteld. Waardoor we snel kleine fysieke maatregelen konden realiseren en bijvoorbeeld de organisatie van verkeersregelaars op drukke punten in de binnenstad.

Prestatiedoelstelling
P1.1.2 Uitvoeren van projecten en maatregelen die het gebruik van openbaar vervoer bevorderen

De uitvoering van de busbaan Dichterswijk is in november 2019 gestart. De busbaan, het laatste deel van de hoogwaardig OV (HOV)-bril, is eind 2020 opengesteld. Begin 2021 leveren we het totale werk op. Ook hebben we de looproutes naar en de toegankelijkheid van bus- en tramhaltes verbeterd, volgend uit het vervoersplan voor het Openbaar Vervoer. Dit hebben we in overleg met belanghebbenden, zoals Solgu, gedaan.
In 2020 hebben we gewerkt aan het Programma van Eisen voor de HOV-baan op de Europalaan-Noord. Daarnaast hebben we, in U Ned-verband, gewerkt aan de planvorming voor de zogenoemde no regret-maatregelen Europalaan-Zuid en de OV-verbinding tussen USP en Overvecht.
In samenwerking met de provincie zijn we gekomen tot een pakket aan maatregelen om de doorstroming van het OV op vijf deeltrajecten te verbeteren.
Naast deze infrastructurele projecten hebben we de visie op het mobiliteitssysteem van de toekomst ontwikkeld, dat nodig is om Utrecht op lange termijn gezond, aantrekkelijk en bereikbaar te houden. Dit hebben we samen met Rijk en regionale partners binnen het programma U Ned gedaan.

In het BO MIRT 2018 is afgesproken dat Rijk en regio een budget van in totaal 45 miljoen euro beschikbaar stellen voor een pakket no regret-maatregelen. In 2020 is het pakket van openbaar vervoer en fietsmaatregelen nader geconcretiseerd. In Utrecht gaat het om een HOV-baan langs de Merwedekanaalzone en een HOV-verbinding tussen Overvecht en USP. Voor beide verbindingen zijn variantenstudies uitgevoerd.
Daarnaast is een start gemaakt met de MIRT-verkenning OV en Wonen. In deze MIRT-verkenning worden een aantal oplossingsrichtingen verkend: Een versterkt station Lunetten/Koningsweg, een oost-west HOV-verbinding en een HOV-ontsluiting en gebiedsontwikkeling Nieuwegein en Utrecht Zuidwest.

In 2020 is het MIRT-onderzoek Wonen, Werken, Bereikbaarheid en Leefbaarheid in de Metropoolregio Utrecht afgerond in het ontwikkelperspectief 'Utrecht Nabij'. Dit perspectief is leidend voor vervolgstappen in het programma U Ned. Het perspectief stelt nabijheid als leidend principe, voorziet verstedelijking op knooppunten en in 'de grote U', en een versterking van de metropolitaanse bereikbaarheid door een multimodaal mobiliteitspakket.

Eind 2019 is de Uithoflijn in gebruik genomen als Tram 22 met een frequentie van twaalf trams per uur per richting. Deze nieuwe tramlijn kende een vliegende start met zo'n 20% meer gebruikers als buslijn 12 en kreeg gelijk al een hoge waardering van de reizigers. In de loop van het jaar 2020 is nog een aantal aanpassingen uitgevoerd in de traminfrastructuur. Vervolgens zijn aantoningsritten gereden met een hoge frequentie van zestien trams per uur per richting. In oktober 2020 is deze frequentie afdoende aangetoond en kon het project worden afgerond. 15 december 2020 hebben zowel het college van B&W als Gedeputeerde Staten het Einddossier Uithoflijn vastgesteld en het project afgesloten met een aantal overeenkomsten voor beheer, eigendom en financiële eindafrekening.

Corona

Invloed op gebruik OV
De situatie met het coronavirus heeft grote impact gehad op het openbaar vervoergebruik in 2020. Na een periode van meerdere jaren groei van het OV-gebruik was er in 2020 sprake van een daling. Door de coronamaatregelen was in maart 2020 nog 10% van het aantal instappers over van het aantal instappers in maart 2019. In de zomer van 2020 bedroeg dit ongeveer 50% ten opzichte van de zomer van 2019 en eind 2020 was dit 40% ten opzichte van een jaar eerder. Over heel 2020 is ongeveer 52% van het aantal instappers vervoerd ten opzichte van een jaar eerder. Kanttekening bij deze cijfers is dat in 2020 de tram naar Nieuwegein en IJsselstein niet (of deels) heeft gereden vanwege werkzaamheden.

Invloed op projecten
De maatregelen rondom het coronavirus hebben een zeer beperkte impact gehad op de planvoorbereiding en uitvoering van openbaar vervoer projecten. Zo gold voor de werkzaamheden aan het project Busbaan Dichterswijk/Van Zijstweg dat na een beperkte vertraging in de eerste helft van 2020, in de tweede helft van 2020 juist is versneld omdat geplande faseringen in het werk niet nodig waren door de lage verkeersintensiteiten. Hierdoor is er niet/nauwelijks sprake geweest van enige vertraging.

Prestatiedoelstelling
P1.1.3 Uitvoeren van projecten en maatregelen waarmee doorgaand autoverkeer naar de rand van de stad wordt verplaatst

Voor de aanpak van de Noordelijke Randweg volgen we een tweesporenaanpak, waarin we enerzijds ingezet hebben op het verkrijgen van extra financiële middelen en anderzijds op het verkennen van alternatieve oplossingen voor het geval het benodigde extra budget niet beschikbaar komt.
Voor de Westelijke Stadsboulevard hebben we het Voorlopig Ontwerp opgesteld op basis van de uitkomsten van de studie noordwest. Voor de herinrichting van de Socrateslaan is het programma van eisen opgesteld n.a.v. het startdocument.
Voor het kruispunt Kaatstraat/Oudenoord (As Votulast) is het Programma van Eisen opgesteld waarna de Voorlopige ontwerpfase is gestart. Voor de Kanaalstraat/Damstraat is het IPVE/FO uitgewerkt tot voorlopig ontwerp.
Voor de Amsterdamsestraatweg zijn de inrichtingsprincipes vastgesteld op basis waarvan we het Programma van Eisen verder hebben gebracht.
Investeringen in het mobiliteitssysteem koppelen we waar mogelijk aan geplande herinrichtingen en onderhoud, om zo werk met werk te maken.

Het Tracébesluit voor de Ring Utrecht is in november door de Minister vastgesteld. Er was een nieuw Tracébesluit nodig, omdat het vorige Tracébesluit in 2019 vernietigd is door de Raad van State. In de Bestuursovereenkomst Ring Utrecht zijn afspraken gemaakt over bovenwettelijke maatregelen zoals de Groene Verbinding, bovenwettelijke geluidsschermen, de locatie van water-, natuur- en boscompensatie. De gemeentelijke inzet richt zich op het zo goed mogelijk behartigen van de belangen van de gemeente Utrecht. Dit krijgt beslag in verschillende overeenkomsten.

Corona
De maatregelen rondom het Coronavirus hebben een zeer beperkte impact gehad op de planvoorbereiding en uitvoering van projecten waarmee we doorgaand auto verkeer verplaatsen naar de rand van de stad. De (beperkte) vertraging betrof met name de participatie doordat lang onduidelijk was hoe de (digitale) participatie doorgang kon vinden. Ook de levering van bouwmaterialen en de planning en inzet van werkcapaciteit door de aannemer zijn bij sommige projecten (tijdelijk) problematisch geweest. Dit betrof als voorbeeld de werkzaamheden aan het voorrangsplein 't Goylaan, waardoor de werkzaamheden later zijn gestart dan gepland. Omdat er ook een tegengesteld effect zichtbaar was door efficiënt (digitaal) te werken zien we geen duidelijk financieel effect door Corona op dit programmaonderdeel.

Prestatiedoelstelling
P1.1.4 Uitvoeren van maatregelen voor de aanpak luchtkwaliteit (relatie programma Duurzaamheid)

Het nieuwe luchtkwaliteitsbeleid en -uitvoeringsprogramma 'Utrecht kiest voor gezonde lucht' is in juli door het college en in december door de gemeenteraad vastgesteld. De milieuzone is aangepast aan de landelijke harmonisatierichtlijn. De oplaadinfrastructuur voor elektrische auto's is in 2020 verder uitgerold: de doelstelling om in 2020 800 oplaadpalen in de openbare ruimte te hebben staan, is ruimschoots gehaald: er zijn 851 oplaadpalen per 31 december 2020.

Utrecht kiest voor gezonde lucht
Het versneld verder verbeteren van de luchtkwaliteit, op weg naar het behalen van de WHO advieswaarden, is het uitgangspunt voor ons beleid: dit doen we door voortdurend de uitstoot van vervuilende stoffen te verminderen, voor de gezondheid van inwoners én bezoekers. De coronacrisis treft de economie hard. De gezondheidsschade voor (onder andere) longpatiënten is onverminderd groot. We hebben daarom in het maatregelenpakket naar synergie en balans gezocht. Zo zijn we tot een kosteneffectief maatregelenpakket gekomen. Maatregelen die echt werken én 'waar voor hun geld bieden', maatregelen die de luchtkwaliteit in Utrecht versneld verbeteren. Vooral met de reductie van roet (EC) bereiken we gezondheidswinst. Daarom bevat het uitvoeringsprogramma 'Utrecht kiest voor gezonde lucht' maatregelen waarmee we onze ambities kunnen bereiken. Inzet op verschoning van het verkeer met een trapsgewijze aanscherping van de milieuzone en een sloopsubsidie, terugdringen en verschonen van houtstook met een communicatiecampagne en een subsidie, het alleen nog toestaan van mobiele (bouw)werktuigen (Fase IV en schoner), en het verplaatsen van de snorfiets naar de rijbaan op een samenhangend netwerk van wegen.

Elektrisch vervoer
We stimuleren elektrisch vervoer met name door het realiseren van openbare oplaadinfrastructuur (strategisch plan Laadinfra 2018). We hebben in 2020 in een nieuwe concessie gegund aan Engie voor de realisatie, exploitatie en beheer en onderhoud van laadpalen. Als voorbereiding op deze concessie zijn binnen de gemeente circa 2.000 locaties in de stad voor openbare oplaadinfra vastgelegd in locatieplannen, na digitale participatie van de inwoners. Een aparte concessie is uitgezet voor locaties voor snellaadvoorzieningen waar onder andere doelgroepen als taxi's of logistiek van gebruik kunnen maken. Voor taxi's is een snellaadvoorziening in het Stationsgebied gerealiseerd.

Corona
De coronacrisis heeft geleid tot vertraging in de besluitvorming over het maatregelenpakket luchtkwaliteit. In het pakket is gezocht naar een balans tussen de maatregelen en de draagkracht van bewoners en ondernemers.
Op gebied van elektrisch vervoer heeft de coronacrisis niet tot vertraging geleid.

Prestatiedoelstelling
P1.1.5 Uitvoeren van de maatregelen in het kader van goederenvervoer

Snel schakelen om bevoorrading tijdens lockdown te garanderen
Door de corona-lockdown en de grote gevolgen die dat had voor de logistieke branche, is snel en intensief geschakeld met de Commissie van advies inzake bevoorradingsaangelegenheden in Utrecht (CABU) om het primaire bevoorradingsproces in de stad te kunnen blijven garanderen. De venstertijden voor bevoorrading in de binnenstad zijn tijdelijk sterk verruimd (met name in het tweede kwartaal van het jaar). Zo konden de vervoerders en ondernemers de voertuigen (en het personeel) efficiënt en flexibel inzetten om de bevoorrading van de stad op peil te houden. Ook zijn in overleg met Centrummanagement Utrecht (CMU) in de kerstperiode tijdelijke ontheffingen verleend voor het betreden van het voetgangersgebied aan vervoerders (alleen fietskoeriers en bedrijven die ZE transporteren) om goederen op te halen bij pop-up pakket verzendpunten voor ondernemers. Dit als steun aan en ontlasting van de ondernemers en om pakketten snel(ler) bij de ontvangers te krijgen.

Uitvoering Actieplan Goederenvervoer 2015-2020
De corona-lockdown had effect op de uitvoering van een pilot met het opzetten van een White Label goederenhub door GoedopWeg. De vervoerder zou hiermee starten in het eerste kwartaal van 2020, maar moest de uitvoering van de plannen uitstellen door de 1e lockdown. Ook een tweede opstart begin 4e kwartaal moest al snel stilgelegd worden, doordat de 2e lockdown inging. De pilot, die Utrecht samen met gemeente Amersfoort monitort (uitvoering is in Amersfoort), zal in 2021 hopelijk wel kunnen worden opgestart.
Onder de vlag van GoedopWeg is een uitgebreid framework bouwlogistiek opgesteld, waarin tools en knoppen zijn opgenomen die gemeente Utrecht kan hanteren om beleidsmatig en operationeel te sturen op een efficiënte en duurzame uitvoering van bouwlogistiek. Het framework vormt het fundament waarop Utrecht de aanpak op bouwlogistiek de komende jaren inricht en vormgeeft.
Samen met TNO (in het kader van het project Cilolab) onderzoekt Utrecht de bevoorrading van nieuwe binnenstedelijke woongebieden (een systeemsprong naar Stads-, Wijk- en Buurthubs). Voor Merwedekanaalzone en Beurskwartier onderzoeken we hoe dit systeem in de praktijk moet werken en voor Beurskwartier specifiek hoeveel ruimte er in het gebied gereserveerd moet worden voor bevoorrading. Dit onderzoek loopt door in 2021.
In 2020 is intensief samengewerkt en gesproken met onder andere de G40 en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W) over de Landelijke Uitvoeringsagenda Stadsdistributie, als landelijke onderlegger voor de route Zero Emissie Stadsdistributie richting 2025 (en verder). De afspraken zijn vastgelegd en Utrecht zal deze begin 2021 ondertekenen.
Op het Domplein is de camerahandhaving gestart om ervoor te zorgen dat onder andere goederenvervoerders deze route niet als sluipverkeer gebruiken en er hierdoor meer ruimte ontstaat voor fietsers en voetgangers.

Wervengebied en bescherming van het erfgoed
Er zijn diverse maatregelen voorbereid om het te zware verkeer van de werven te weren. Tellingen en onderzoeken zijn uitgevoerd in het 4e kwartaal van 2020.

Corona
intensief geschakeld met de Commissie van advies inzake bevoorradingsaangelegenheden in Utrecht (CABU) om het primaire bevoorradingsproces in de stad te kunnen blijven garanderen. De venstertijden voor bevoorrading in de binnenstad zijn tijdelijk sterk verruimd (met name in het tweede kwartaal van het jaar). Zo konden de vervoerders en ondernemers de voertuigen (en het personeel) efficiënt en flexibel inzetten om de bevoorrading van de stad op peil te houden. Ook zijn in overleg met Centrummanagement Utrecht (CMU) in de kerstperiode tijdelijke ontheffingen verleend voor het betreden van het voetgangersgebied aan vervoerders (alleen fietskoeriers en bedrijven die ZE transporteren) om goederen op te halen bij pop-up pakket verzendpunten voor ondernemers. Dit als steun aan en ontlasting van de ondernemers en om pakketten snel(ler) bij de ontvangers te krijgen.

Daarnaast hadden de coronamaatregelen effect op de uitvoering van een pilot met het opzetten van een White Label goederenhub door GoedopWeg. De vervoerder zou hiermee starten in het eerste kwartaal van 2020, maar moest de uitvoering van de plannen uitstellen door de 1e lockdown. Ook een tweede opstart begin 4e kwartaal moest al snel stilgelegd worden, doordat de 2e lockdown inging. De pilot, die Utrecht samen met gemeente Amersfoort monitort (uitvoering is in Amersfoort), zal in 2021 hopelijk wel kunnen worden opgestart.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
Baten								
04-1-1-1	Uitvoer. maatregelen fiets en voetganger	1.371	1.437	0	2.773	2.460	-313	200
04-1-1-2	Uitvoer. maatreg. gebruik Openb.vervoer	24.743	14.273	3.941	2.762	3.255	493	1.965
04-1-1-3	Uitvoer. maatreg. doorgaande autoverkeer	490	668	0	90	14	-76	90
04-1-1-4	Uitvoeren maatregelen luchtkwaliteit	0	0	0	672	682	10	652
	Totaal Baten	26.604	16.379	3.941	6.297	6.412	115	2.907
Lasten								
04-1-1-1	Uitvoer. maatregelen fiets en voetganger	15.705	5.746	4.374	6.332	2.463	3.869	8.562
04-1-1-2	Uitvoer. maatreg. gebruik Openb.vervoer	30.814	18.470	15.521	11.018	12.512	-1.494	7.958
04-1-1-3	Uitvoer. maatreg. doorgaande autoverkeer	2.762	2.451	1.465	3.286	3.278	8	2.772
04-1-1-4	Uitvoeren maatregelen luchtkwaliteit	0	0	3.843	3.704	2.283	1.421	3.007
04-1-1-5	Uitvoeren maatregelen goederenvervoer	0	0	0	524	388	136	0
	Totaal Lasten	49.281	26.668	25.203	24.864	20.924	3.941	22.300
	Saldo baten en lasten	**-22.677**	**-10.289**	**-21.262**	**-18.567**	**-14.511**	**4.056**	**-19.393**
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	22.905	22.905	32.083	15.735	15.735	0	12.912
	Onttrekking reserves	24.281	12.680	17.444	9.636	6.528	-3.108	11.193
	Saldo na mutaties reserves	**-21.301**	**-20.514**	**-35.901**	**-24.667**	**-23.718**	**948**	**-21.111**

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

Algemene toelichting
Het Meerjaren Perspectief Ruimte (MPR), onderdeel Meerjaren Programma Bereikbaarheid (MPB) geeft inzicht in alle maatregelen en projecten uit de opgave Mobiliteit tot en met 2040. Bovenstaande begrotings- en realisatiecijfers zijn een jaarsnede van deze meerjarige investeringsprojecten, die zijn gebaseerd op de actuele uitvoeringsplanning (het kasritme). In de jaarlijkse verantwoording rapporteren we over de afwijkingen van de begrote planning van de projecten in het huidige jaar. De voor- en nadelen ten opzichte van de begroting worden verrekend met de reserve Bereikbaarheid.

De afwijkingen ten opzichte van de begrote planning kunnen ontstaan door vertraging of versnelling van projecten (kasritme). Dit leidt tot een verschuiving van de lasten en baten naar de toekomstige jaren. Daarnaast kunnen projecten die in enig jaar worden afgesloten leiden tot voor- of nadelen. Deze voor- en nadelen worden betrokken bij de herprogrammering van het MPB in het volgende jaar. Meer informatie over af te sluiten projecten in 2020 is terug te vinden in de bijlage 'Af te sluiten investeringen'.

De baten zijn 0,115 miljoen euro hoger dan begroot en de lasten zijn 4,056 miljoen euro lager dan begroot. De onttrekking uit de reserve Bereikbaarheid is 3,108 miljoen euro lager dan begroot. Per saldo blijft een voordelig resultaat zichtbaar van 0,948 miljoen euro. Dit voordelige resultaat is opgebouwd uit een nadeel op wettelijke en reguliere taken van 1,873 miljoen euro en een voordeel op projecten bereikbaarheid waarvan verrekening met de reserve Bereikbaarheid plaatsvindt.

Uitvoeren van projecten en maatregelen die fiets en voetgangers als vormen van vervoer aantrekkelijker maken
De baten zijn 0,313 miljoen lager dan begroot. De belangrijkste verklaring is de lagere RSS subsidie voor het project Fietsparkeervoorzieningen overige stations in 2020 (0,328 miljoen euro). Met Prorail zijn afspraken gemaakt dat het onderzoek naar de mogelijkheden voor verdere uitbreiding fietsparkeren Station Overvecht in 2021 plaatsvindt.

De lasten zijn 3,869 miljoen euro lager dan begroot.
Doordat enkele fietsprojecten in 2020 niet (volledig) zijn uitgevoerd schuiven de geplande uitgaven door naar 2021 (2,568 miljoen euro). Dit geldt onder andere voor de fietsparkeervoorzieningen overige Stations, Flexibel Fonds, Doorfietsroute noordelijke singelring, Actieplan voetgangers, Oosterspoorbaan, de Regionale fietsroutes, de Vechtroute en de herinrichting winkel/wandel gebied 'Lange Nieuwstraat/Weide Doelen'. Het project Dafne Schippers Fietsbrug is nog niet financieel afgewikkeld omdat de aannemer in hoger beroep is gegaan.
Bij twee projecten zien we een versnelling in de uitgaven, waardoor de uitgaven in 2020 0,285 miljoen euro hoger zijn dan begroot. Dit betreft de Snelfietsroute Utrecht-Amersfoort en de Ondertunneling Cartesiusdriehoek.

Daarnaast zijn de lasten lager dan begroot (1,514 miljoen euro) door een aantal interne financiële verrekeningen en omdat we activeren in plaats van dat we de lasten in de exploitatie nemen. Het activeren van de kosten speelt o.a. bij de Neudestalling en House Modernes.
Vanuit het project Uithoflijn is een bijdrage ontvangen voor de realisatie van het fietspad/calamiteitenpad ten behoeve van de realisatie scope Uithoflijn-schapenweide. Dit bedrag is toegevoegd aan het project alternatieve route Platolaan. Voor het project Malieblad zijn twee bijdragen ontvangen voor ontharding en rioleringdie ingezet zouden worden voor betaling van de facturen van de aannemer. De meeste kosten van de aannemer zijn echter doorgeschoven naar 2021.

Bij de jaarafsluiting wordt één project afgesloten met per saldo een positief resultaat van 0,032 miljoen euro. Het gaat om het project Doorfietsroute om de Oost resterend tracé. Meer informatie over af te sluiten projecten is terug te vinden in de bijlage 'af te sluiten investeringen'.

Uitvoeren van projecten en maatregelen die het gebruik van openbaar vervoer bevorderen
De baten zijn 0,493 miljoen euro hoger en betreffen deels ontvangen bijdragen van de G4 gemeenten (0,3 miljoen euro). Tegenover deze hogere baten van de G4 gemeenten staan ook hogere lasten voor het gezamenlijke programma. De overige baten betreffen het deel van de gemaakte programmakosten in het kader van U-Ned dat we hebben kunnen verrekenen met de provincie Utrecht (0,2 miljoen euro).

De lasten zijn per saldo 1,494 miljoen euro hoger dan begroot.
Dit saldo bestaat voor 2,4 miljoen euro uit hogere lasten. Voor een bedrag van 1,7 miljoen euro wordt dit tekort veroorzaakt door kosten van het coronacrisisteam in de openbare ruimte. Zie voor verdere toelichting onder het kopje 'Ccorona'. Het resterende bedrag bestaat uit hogere lasten voor het gezamenlijke mobiliteitsprogramma met de G4 (0,3 miljoen), U-Ned (0,1 miljoen euro) en de extra benodigde inzet van (strategische) beleidscapaciteit (0,3 miljoen euro).

Daarentegen zijn de lasten van projecten OV per saldo 0,9 miljoen euro lager. In 2020 is het project Uithoflijn officieel beëindigd en is een einddossier opgesteld waarin de financiële verrekening van de Uithoflijn is opgenomen. Het project sluit vooralsnog af met een voordelig resultaat van 1,9 miljoen euro voor de gemeente Utrecht. Daarnaast is er een bijdrage van 0,1 miljoen euro verrekend voor het vestigen van zakelijke rechten, waar in 2021 kosten tegenover komen te staan.
Tegenover deze lagere lasten staan hogere lasten van 1,1 miljoen euro met name door de uitwerking van het No-regret pakket voor openbaar vervoer en fietsmaatregelen, inclusief de kosten van variantenstudies (0,4 miljoen euro). Deze lasten maken onderdeel uit van de totale bijdrage van 15 miljoen euro, die de gemeente Utrecht heeft toegezegd in het kader van No- regret.
Om te kunnen starten me het project Vondellaan moest eerst een noodzakelijke studie uitgevoerd worden. De kosten van deze Zuidpoort studie bedroegen in 2020 0,124 miljoen euro. Door een fout in de begroting zijn de kosten van Busbaan Transwijk (Z80) niet begroot als lasten, maar begroot als storting in een vaste activa reserve. Omdat we dit een al langer lopend project is dat we niet activeren zijn de werkelijke kosten ten opzichte van de begroting 0,4 miljoen euro hoger.

Bij de jaarafsluiting wordt het project 'transitiebudget mobiliteit'‟ afgesloten met een nadeel van 0,137 miljoen euro. De kosten van de actualisatie van het mobiliteitsplan en circulatie studies zijn hoger uitgevallen doordat de scope is uitgebreid met de studie Zuid-West en doordat de werkzaamheden aan het mobiliteitsplan langer duurden dan was voorzien. Meer informatie over af te sluiten projecten is terug te vinden in de bijlage 'af te sluiten investeringen'.

Uitvoeren van projecten en maatregelen waarmee doorgaand autoverkeer naar de rand van de stad wordt verplaatst
De baten zijn 0,076 miljoen lager dan begroot. De declaratie van de gemaakte onkosten 2020 bij Rijkswaterstaat voor de Ring Utrecht wordt in 2021 verstuurd (0,090 miljoen euro). Daarnaast is een niet begrote bate (0,014 miljoen euro) ontvangen in verband met de verkoop van een woonark voor het project expeditiebrug Jaarbeurs.

De lasten zijn per saldo 0,008 miljoen euro lager dan begroot. Het saldo is opgebouwd uit afwijkingen op het kasritme van projecten begroot (Expeditiebrug Jaarbeurs, voorrangsplein ’t Goylaan en de Gemeentelijke inzet Ring Utrecht) waardoor uitgaven in 2020 hoger waren en uit voordelen op af te sluiten projecten.

Bij de jaarafsluiting wordt een aantal projecten afgesloten met per saldo een positief resultaat in 2020 van 0,488 miljoen euro. Het gaat om de projecten Maatregelen alternatief Knip Maarssenseweg, de oversteekbaarheid Eykmanlaan en Risio nadeelcompensatie en planschade. Meer informatie over af te sluiten projecten is terug te vinden in de bijlage 'af te sluiten investeringen'.

Uitvoeren van maatregelen voor de aanpak luchtkwaliteit (relatie programma Duurzaamheid)
De lasten voor de maatregelen Aanpak Luchtkwaliteit zijn 1,4 miljoen euro lager omdat er vertraging is opgelopen bij de besluitvoering van het nieuwe Luchtmaatregelenpakket. De uitvoering vindt hierdoor grotendeels plaats vanaf 2021 waardoor de middelen voor Aanpak Luchtkwaliteit/Milieuzone en Snorfietsen naar de rijbaan naar achteren schuiven (1,2 miljoen euro). Daarnaast zijn de lasten voor het project Elektrisch Vervoer lager (0,200 miljoen euro) vanwege fasering van werkzaamheden naar 2021.

Uitvoeren van maatregelen in het kader van goederenvervoer

Lasten

Voor Goederenvervoer zijn de lasten 0,136 miljoen euro lager dan begroot. Een aantal in 2020 geplande activiteiten zijn uitgevoerd en bekostigd door de logistiek makelaar van GoedopWeg (0,067 miljoen euro). Er zijn minder subsidieaanvragen geweest voor de subsidieregeling Duurzame stadsdistributie en innovatie (0,045 miljoen euro). Tot slot heeft de afronding van het project Green deal ZES geresulteerd in lagere kosten (0,024 miljoen euro).

Corona

In verband met de te nemen maatregelen voor Corona in de openbare ruimte is een coördinatieteam ingesteld. De kosten voor dit team en de genomen coronamaatregelen voor de inrichting openbare ruimte bedragen in 2020 1,7 miljoen euro.

Het merendeel van de kosten betreft de inzet van verkeersregelaars op drukke punten in de Binnenstad (0,95 miljoen euro). Daarnaast zijn er kosten gemaakt voor monitoring en kleine fysieke aanpassingen de openbare ruimte (0,3 miljoen euro). Tot slot zijn ook de kosten van het coronacrisisteam hier ondergebracht (0,450 miljoen euro). De overige personele inzet vanuit is vanuit de reguliere budgetten opgevangen.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Uitvoeren maatregelen fiets en voetganger	2.1	1.700			

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen.

1.2 Het mobiliteits- en parkeergedrag dragen bij aan een aantrekkelijke stad

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
E1.2.1	Aantal fietsen dat buiten een fietsparkeervoorziening staat in binnenstad	7.100 (2018)	n.v.t.	-	7.100	6.100	7.100
E1.2.1	Aantal fietsen dat buiten een fietsparkeervoorziening staat in stationsgebied	1.600 (2018)	n.v.t.	-	1.600	1.300	1.600
E1.2.1	Aantal fietsen dat in een fietsvoorziening staat in de binnenstad	4.300 (2018)	n.v.t.	-	4.900	3.700	5.300
E1.2.1	Aantal fietsen dat in een fietsvoorziening staat in stationsgebied	14.800 (2018)	n.v.t.	-	16.700	3.500	17.300
E1.2.2	Aantal verkochte P+R combikaarten	179.951 (2016)	n.v.t.	243.257	219.000	90.295	260.000
E1.2.2	Percentage huishoudens dat gebruik maakt van een deelauto	5% 2016	8%	9%	9%	Inw. enq.	11%
E1.2.3	Gemiddeld aandeel gebiedsvreemd verkeer op de invalsroutes	32% (2017)	n.v.t.	33%	29%	32%	28%

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
E1.2.3	Gemiddeld aandeel gebiedsvreemd verkeer op de verbindingswegen	47% (2017)	n.v.t.	46%	43%	42%	42%

Analyse	
Aantal fietsen dat buiten een fietsparkeervoorziening staat in binnenstad	Het aantal buiten een klem/rek/andere voorziening gestalde fietsen in de binnenstad is lager dan de doelstelling. Daarmee stonden er op de meetmomenten gemiddeld minder fietsen buiten een klem/rek/stalling dan we maximaal wilden. Als gevolg van de coronamaatregelen is het aantal verplaatsingen naar de binnenstad afgenomen en daarmee ook het aantal gestalde fietsen in dit gebied.
Aantal fietsen dat buiten een fietsparkeervoorziening staat in stationsgebied	Het aantal buiten een klem/rek/andere voorziening gestalde fietsen in het stationsgebied is lager dan de doelstelling. Daarmee stonden er op de meetmomenten gemiddeld minder fietsen buiten een klem/rek/stalling dan we maximaal wilden. Als gevolg van de coronamaatregelen is het aantal verplaatsingen naar het centraal station afgenomen en daarmee ook het aantal gestalde fietsen in dit gebied.
Aantal fietsen dat in een fietsvoorziening staat in de binnenstad	Het aantal in een fietsenstalling en in een klem/rek/andere voorziening op straat gestalde fietsen in de binnenstad is lager dan de doelstelling. Als gevolg van de coronamaatregelen is het aantal verplaatsingen naar de binnenstad afgenomen en daarmee ook het aantal gestalde fietsen in dit gebied.
Aantal fietsen dat in een fietsvoorziening staat in stationsgebied	Het aantal in een fietsenstalling of een klem/rek/andere voorziening op straat gestalde fietsen in het stationsgebied is lager dan de doelstelling. Als gevolg van de coronamaatregelen is het aantal verplaatsingen naar het centraal station afgenomen en daarmee ook het aantal gestalde fietsen in dit gebied. We analyseren de grote verschillen en blijven dit tijdens de lockdown maar ook daarna volgen.
Aantal verkochte P+R combikaarten	Samen met de provincie en U-OV hebben we een nieuw P+R product ontwikkeld dat in september 2020 is ingegaan: Bezoekers die vanaf één van de vier P+R's verder reizen met het ov krijgen korting op het gebruik van de P+R's. De P+R combikaart bestaat sinds september 2020 niet meer. Daarom rapporteren we onder realisatie 2020 het aantal combikaarten in januari-augustus plus het aantal keer korting op P+R gebruik in september-december. Het betreft P+R Westraven, P+R Papendorp, P+R Leidsche Rijn en P+R De Uithof. In totaal is er in 2020 90.295 keer korting op P+R gebruik gegeven. Dit is 41% van de begrote 219.000 kaarten. Dit is geheel aan de gevolgen van corona te wijten. Aantal verkochte P+R combikaarten jan-aug: • Leidsche Rijn/Berlijnplein 977 • Papendorp 2.721 • Westraven 45.055 • Utrecht Science Park 32.839 Aantal keer korting P+R sept-dec: • LR+PPD+WR 5.820 • USP 2.883

Analyse	
Percentage huishoudens dat gebruik maakt van een deelauto	De Inwonersenquête is de bron voor deze indicator, omdat de Inwonersenquête nog maar eens in de twee jaar verschijnt kunnen we hier voor 2020 geen gerealiseerde gegevens tonen.
Gemiddeld aandeel gebiedsvreemd verkeer op de invalsroutes	Doelstelling is niet gehaald. Door het Corona-effect rijdt er wel minder verkeer, maar het aandeel gebiedsvreemd verkeer is maar iets gedaald. We verklaren dat vooral door gewoontegedrag, het duurt een tijd voordat andere routekeuzes worden gemaakt. Sinds eind 2020 hebben we in een deel van de stad de autobewegwijzering aangepast, maar het is nog te vroeg om daarvan resultaat te kunnen zien. Daarnaast moet de sturingsvisie voor verkeersmanagement, die momenteel wordt opgesteld, de komende jaren bijdragen aan het behalen van de doelstelling.
Gemiddeld aandeel gebiedsvreemd verkeer op de verbindingswegen	Doelstelling is gehaald. Het aandeel gebiedsvreemd verkeer was in 2020 lager dan de doelstelling. De daling lijkt voor een groot deel het gevolg te zijn van het Corona-effect. Daardoor staan er veel minder files op de snelwegen, waardoor meer verkeer over de ring rijdt in plaats van door Utrecht.

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
P1.2.1	Aantal projecten in voorbereiding		n.v.t.	-	4	1	2
P1.2.1	Aantal projecten in uitvoering		n.v.t.	-	19	13	20
P1.2.1	Aantal buurtstallingen		n.v.t.	2	2	0	2

Analyse	
Aantal projecten in voorbereiding	Voor de monitoring van de prestatie-indicatoren hanteren we informatie uit de voortgangsrapportage programma bereikbaarheid. Hiermee maken we een transparante koppeling ten behoeve van de monitoring op voortgang in beide documenten. In de voortgangsrapportage zijn maatregelen en projecten echter gebundeld.
Aantal projecten in uitvoering	Voor de monitoring van de prestatie-indicatoren hanteren we informatie uit de voortgangsrapportage programma bereikbaarheid. Hiermee maken we een transparante koppeling ten behoeve van de monitoring op voortgang in beide documenten. In de voortgangsrapportage zijn maatregelen en projecten echter gebundeld.
Aantal buurtstallingen	Het vinden van geschikte locaties voor buurtstallingen verschilt per jaar en is afhankelijk van het aanbod op de markt. We hebben 7 locaties beoordeeld, daarvan zijn er twee geschikt. In 2020 hebben we aan de voorbereiding gewerkt. De oplevering verwachten we in 2021.

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling
E1.2.1 Afname van het aantal buiten een fietsparkeervoorziening gestalde fietsen

Fietsen die buiten de fietsparkeervoorzieningen op straat worden gestald kunnen tot hinderlijke situaties leiden. Het kan de doorstroming voor andere verkeersdeelnemers, met name de voetganger, verminderen en leiden tot afbreuk van de toegankelijkheid van de openbare ruimte.

Effectdoelstelling
E1.2.2 Meer autoparkeren op afstand en inpandig

De openbare ruimte is een schaars goed. Door parkeren goed te reguleren willen we in de openbare ruimte behalve aan mobiliteit ook zoveel mogelijk ruimte bieden aan spelen, verblijven, groen, lopen en fietsen. Daar waar de druk op de openbare ruimte groot is, dringen we het parkeren op straat terug en stimuleren we het parkeren in garages en parkeren op afstand.

Effectdoelstelling
E1.2.3 Gebruikers nemen de gewenste routes / Afname gebiedsvreemd verkeer

We zien in 2020 een wisselend beeld. Het aandeel gebiedsvreemd verkeer op de invalswegen (nemen automobilisten beleidsmatig de gewenste aansluiting met de snelweg) is niet gedaald ten opzichte van de ambitie die we hebben. Daarentegen zien we dat het gebiedsvreemde verkeer op de gemeentelijke verbindingswegen wel is gedaald. Corona en gewoontegedrag heeft hier waarschijnlijk een belangrijk aandeel in gehad. In de helft van de stad is de autobewegwijzering aangepast, maar de effecten daarvan zien we nu nog niet terug. Dat heeft vaak wat tijd nodig. De andere helft van de autobewegwijzering passen we nog aan.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling
P1.2.1 Uitvoeren van maatregelen fietsparkeren die bijdragen aan de kwaliteit van de openbare ruimte

In de wijken zijn 917 plekken gerealiseerd op vraag van de bewoners. Twee buurtstallingen zijn in voorbereiding waaronder een stalling aan de Nieuwe Keizersgracht (120 plekken). In de binnenstad zijn 1650 plekken gerealiseerd inclusief de bewaakte stalling aan de Neude (740 plekken). Vanwege corona is op het Domplein een tijdelijke extra Pop-up stalling gerealiseerd (100 plekken). Om aanvullende capaciteit te realiseren voor het winkelend publiek aan de binnenstad wordt met de eigenaar van HC gesproken met als inzet om fors capaciteit toe te voegen in hun gebouwen. Met NS en ProRail zijn aan de westkant van het station twee potentiële locaties geselecteerd waar de geprognotiseerde groei van het OV-gerelateerde fietsparkeren kan worden opgevangen. Om een efficiënter gebruik van de gemeentelijke en NS stallingen te bevorderen staan er deelfietsen van de firma Donkey Republic. Deze fietsen staan ook in de openbare ruimte.

Corona
Vanwege corona is op het Domplein een tijdelijke extra Pop-up stalling gerealiseerd (100 plekken). De maatregelen rondom het coronavirus hebben gezorgd voor vertraging van de oplevering van House Modernes. Ook de onderzoeken naar uitbreiding van de fietsparkeercapaciteit bij stations hebben wat vertraging opgelopen.

Prestatiedoelstelling

P1.2.2 Uitvoeren van maatregelen autoparkeren die bijdragen aan een aantrekkelijke en bereikbare stad

Eind 2020 is de nieuwe Parkeervisie met de eerste twee modules, die over Parkeernormen en over Aanpak betaald parkeren, vrijgegeven voor inspraak. De nieuwe parkeernota draagt bij aan een leefbare, bereikbare stad en een verbetering van de kwaliteit van de openbare ruimte, terwijl de stad groeit en de mobiliteit toeneemt. In voorbereiding zijn de modules fietsparkeren, parkeren op afstand (onder andere in relatie tot de binnenstedelijke ontwikkelgebieden), aanpak parkeren openbare ruimte en parkeren en toegankelijkheid. In de modules is ook aandacht voor het met behulp van parkeermaatregelen stimuleren van deelautogebruik en elektrisch rijden.
Eind december heeft de raad ingestemd met de aanpassing van een bestaande regeling waardoor we, in een evenwichtige balans tussen leefbaar en bereikbaar, kunnen starten met het opheffen van 40 plekken in het streven naar het parkeervrij maken van de Oudegracht, het Janskerkhof en het Stadhuisplein.
In 2020 hebben wij aan houders van een gehandicaptenparkeerkaart een -digitale- parkeervergunning verleend, als gevolg waarvan het voor het parkeren op betaalde parkeerplaatsen niet langer nodig is de fysieke gehandicaptenparkeerkaart in de auto te leggen. De prioritering en inzet van de handhaving van betaald parkeren op straat is opgenomen in het integrale Handhavingsprogramma 2020 waarbij we blijven inzetten op de verbetering van informatiegestuurd handhaven. Ook de implementatie van de digitalisering van het laatste niet digitale parkeerproduct, de Gehandicaptenparkeerkaart, heeft bijgedragen aan een verdere optimalisering van de handhaving.
Eind 2020 is de parkeergarage Berlijnplein in gebruik genomen. Deze parkeervoorziening biedt met circa 620 parkeerplaatsen ruimte aan zowel gewone parkeerders als P+R reizigers. Ook is een nieuwe 'tijdelijke' P+R Papendorp gerealiseerd en in gebruik genomen ter vervanging van de huidige P+R, die medio 2020 is opgeheven om de geplande woningbouw mogelijk te maken. Samen met de provincie en U-OV hebben we een nieuw P+R product ontwikkeld dat in september is ingegaan waarbij ook parkeerders die een eigen OV kaart gebruiken korting kunnen krijgen op het parkeren in de P+R.

In een groot aantal buurten zijn draagvlakmetingen gehouden voor invoeren betaald parkeren:

- In januari 2019 hebben we een draagvlakmeting gedaan in twee gebieden (Rachmaninoffplantsoen en Schonberglaan). Er was draagvlak in beide gebieden. Betaald parkeren hebben we in beide gebieden ingevoerd per 1 april 2020.
- In september 2019 hebben we een draagvlakmeting gedaan in zes gebieden: Robijnlaan, Aquamarijnlaan, Westravenstraat en omgeving, Kemal Ataturkstraat en omgeving, Hoogravenseweg en omgeving en de Verlengde Hoogravenseweg Noord en omgeving. Er was draagvlak in vier gebieden: Robijnlaan, Aquamarijnlaan, Westravenstraat en omgeving en de Kemel Ataturkstraat en omgeving). In deze vier gebieden hebben we betaald parkeren ingevoerd per 1 april 2020.
- In oktober 2019 hebben we een draagvlakmeting gedaan in vier gebieden in Rijnsweerd Zuid (1A, 1B, 2A, 2B). Er was draagvlak in drie gebieden 1A, 2A en 2B. In deze drie gebieden hebben we betaald parkeren ingevoerd per 1 april 2020.
- In januari 2020 hebben we een draagvlakmeting gedaan in één gebied: Rijnsweerd 1B. Hier was draagvlak. Betaald parkeren hebben we in dit gebied ingevoerd per 1 april 2020.
- In juni 2020 hebben we een draagvlakmeting gedaan in één gebied: het Spinozaplantsoen. Er was geen draagvlak. In dit gebied hebben we betaald parkeren niet ingevoerd.
- In november 2020 hebben we een draagvlakmeting gedaan in vijf gebieden: Sartreweg, Richard Wagnerlaan, twee deelgebieden van de Julianaweg, Kariboestraat. In al deze gebieden was voldoende draagvlak. Betaald parkeren hebben we in deze gebieden per 1 april 2021 ingevoerd.

Corona

Door de lockdown en het thuiswerken zijn mensen thuisgebleven en zijn er minder parkeerinkomsten gerealiseerd. Dit zien we het meest in de P+R's en openbare garages, maar ook in het straatparkeren. Wij hebben aan artsen, verpleegkundigen en ander zorgpersoneel, die vanwege Corona extra dag- én nachtdiensten draaiden of op andere locaties werden ingezet en als gevolg daarvan de noodzaak aan parkeren in de nabijheid van de woning extra voelden, een tijdelijke parkeervergunning voor hulpverleners toegekend.

Prestatiedoelstelling
P1.2.3 Uitvoeren van de maatregelen in het kader van mobiliteitsmanagement en verkeersmanagement

Mobiliteitsmanagement
We hebben samengewerkt met GoedopWeg (een regionaal samenwerkingsverband van gemeenten Utrecht en Amersfoort, de provincie Utrecht en het Rijk). Tijdens Corona hebben we gezien dat werknemers en studenten vaker thuiswerken en -studeren. Zij ervaren de voordelen van het niet reizen, reizen op andere tijdstippen en/of met andere vervoersmiddelen.

In een aantal gebieden (Utrecht Science Park, Lage Weide, De Wetering/Haarrijn en het Stationsgebied) zijn we in 2020 vanwege de coronacrisis aan de slag gegaan met andere overheden, werkgevers en onderwijsinstellingen aan het bereikbaar houden van zorginstellingen, scholen en bedrijven. Daarnaast maken we afspraken om ook in de toekomst het autoverkeer meer te spreiden over de dag, een deel van de tijd thuis te werken en autoverkeer dat minder dan vijftien kilometer aflegt zoveel mogelijk te stimuleren om de (elektrische) fiets te gebruiken.
Met de andere betrokkenen hebben we een Onderwijsaanpak en een Werkgeversbenadering opgesteld. Die heeft zowel tot doel de gebieden tijdens de coronacrisis goed en verantwoord bereikbaar te houden als voor de periode erna te zorgen dat we (door onder meer spreiden en thuiswerken) de infrastructuur voor OV, auto en fiets beter benutten en de transitie naar duurzame en ruimte efficiënte mobiliteit versterken.

We hebben de wijk- en scholenaanpak gecontinueerd waarbij we hebben samengewerkt met Sport Utrecht. Met de scholenaanpak was Corona een kans om projecten in te zetten waarbij enerzijds de leerlingen op afstand konden meedoen en anderzijds de docenten niet fysiek voor de klas hoefden te staan. We zijn daarom verder gegaan met het online praktisch fietsverkeersexamen en activiteiten om de verkeersveiligheid rondom basisscholen en verkeersveilig gedrag te stimuleren. Met de wijkaanpak hebben we voor mensen die niet kunnen fietsen fietslessen georganiseerd.

Voor het bedenken van effectieve maatregelen voor reizigers <15 kilometer op de Westelijke Stadsboulevard (WSB) en Noordelijke Randweg Utrecht (NRU) werd een grootschalig verkeersonderzoek opgezet, maar deze is vanwege de coronamaatregelen uitgesteld naar voorjaar 2021.

Taxi
Het primaire doel van het Utrechtse taxibeleid is de kwaliteitsbevordering van de straattaxi's. Hiervoor heeft de gemeente sinds 2018 een nieuwe taxiverordening. Circa 450 taxichauffeurs beschikken over een lokale taxivergunning waarvan het grootste deel moet worden gehercertificeerd. Het gevolg van de overheidsmaatregelen tegen verspreiding van Corona is dat het hercertificeringsproject in 2020 uitgesteld is naar 2021. Met de effectuering van het hercertificeringsproces in 2021 komt voor Utrecht een basis kwaliteitsniveau straattaxivervoer tot stand.

Verkeersmanagement
Met hulp van verkeerslichten, detectielussen, verkeersborden, verkeersdata en reizigersinformatie beïnvloeden en regelen we het verkeer in onze stad. Dit (dynamisch) verkeersmanagement is sterk in ontwikkeling. Het afgelopen jaar zijn we gestart met het opstellen van een tactisch kader voor het inzetten van multimodaal verkeersmanagement in de stad. Dit noemen we de multimodale netwerk- en sturingsaanpak. De strategische keuzes uit het Mobiliteitsplan 2040 staan daarin centraal. Dit tactische kader ronden we in 2021 af en helpt bij het nog duidelijker maken van keuzes bij het prioriteren van het verkeer in de stad, zodat we op den duur met een stadsbreed programma voor (dynamisch) verkeersmanagement het verkeer in de stad kunnen sturen en regelen zoals gewenst. In 2020 hebben we ook verschillende technische innovaties gerealiseerd die ons helpen bij het regelen van het verkeer. Tot eind 2020 hebben we 14 kruispunten in de stad voorzien van een intelligente verkeersregelinstallatie (iVRI). Met iVRI's leggen we de basis om met nieuwe diensten het verkeer slimmer te detecteren en op netwerkniveau te regelen. Daarnaast kunnen iVRI's ook richting gebruikers communiceren met bijvoorbeeld informatie over groentijden. Er zijn minder iVRI's gerealiseerd dan eerder voorzien. Afgelopen jaar zijn er nog verschillende technische uitdagingen voor iVRI's aan het licht gekomen waardoor de realisatie langzamer gaat dan eerder gedacht. Dat is een landelijk probleem. We implementeren iVRI's pas als ze 100% goed en veilig functioneren.

Naast het realiseren van slimme verkeerslichten op kruispunten hebben we in 2020 gewerkt aan (het opschalen van) meer innovaties. Denk hierbij aan het verbeteren van de detectie van fietsers met de inzet van thermicams (warmtedetectie) en radar.

Afgelopen jaar zijn ook de banden met de regio op het gebied van verkeersmanagement steviger aangehaald. Verkeer houdt namelijk niet op bij de gemeentegrens. Samen met onder meer de provincie Utrecht, Rijkswaterstaat en buurgemeenten zijn we in 2020 het proces gestart om tot een regionaal programma voor verkeersmanagement te komen. Dat ronden we in 2021 gezamenlijk af.

Smart Mobility & Deelmobiliteit
Vanuit het thema Smart Mobility werken we aan innovaties gericht op het versnellen van drie transities (van passieve naar actieve mobiliteit, van statisch naar dynamisch tijd én ruimtegebruik, van bezit naar gebruik van mobiliteit). Gekoppeld hieraan hebben we in 2020 gewerkt aan twee studies naar buurthubs (gereed in het eerste kwartaal van 2021), een pilot om (ervaren) fietsdrukte te verminderen (in het tweede kwartaal van 2021 op straat) en een verkenning naar mogelijkheden om te experimenten met slimme manieren of voertuigen toegang te geven tot gebieden. Daarnaast hebben we samengewerkt met de provincie en andere U10 gemeenten aan het implementatieplan Regio Utrecht om (mobiliteits)data op orde te krijgen en te houden.

Naast bovengenoemde nieuwe acties hebben we verder gewerkt aan lopende projecten. In het voorjaar hebben we in Merwede een marktconsultatie georganiseerd onder MaaS-serviceproviders en parkeerexploitanten over het innovatieve deelconcept. De resultaten daarvan zijn meegenomen in het Definitief Ontwerp Stedenbouwkundig Plan en de Samenwerkingsovereenkomst. Ook in andere gebiedsontwikkelingen hebben we inhoudelijk bijgedragen aan de ontwikkeling van innovatieve deelconcepten (onder andere Beurskwartier, Thomas a Kempisplantsoen, Strijkviertel). In september is de Mobility as a Service' (MaaS) pilot Leidsche Rijn, Vleuten en De Meern van start gegaan met de lancering van de slimme MaaS-app 'Gaiyo'. Het gebruik daarvan groeit, maar minder sterk dan verwacht vanwege Corona. Het aanbod aan mobiliteitsdiensten en aantal functionaliteiten in de app worden geleidelijk uitgebreid. In de tweede helft van 2020 is een studie uitgevoerd naar de impact van zelfrijdend vervoer op onze stad, conform de aankondiging in het Coalitieakkoord 2018-2022. De onderzoeksresultaten worden met de raad gedeeld.

Begin 2020 hebben we een deelhub in de Grifthoekparkeergarage geopend. Eind 2020 is de tweejarige pilot met deelfietsen van Donkey Republic beëindigd. Halverwege 2020 heeft een tussenevaluatie plaatsgevonden. Utrecht wil het aanbod van deelmobiliteit vergroten, het gebruik daarvan stimuleren en tegelijkertijd regie behouden over de openbare ruimte. Daarom is in 2020 – mede op basis van een digitale consultatieronde onder deelmobiliteitsaanbieders – gewerkt aan een voorstel voor wijziging van de Algemeen Plaatselijke Verordening (APV) en introductie van een vergunningenstelsel voor deelmobiliteit. Dat voorstel is in december door de Raad goedgekeurd. Selectie van aanbieders vindt plaats in maart 2021. Hierna zal het aanbod aan deelmobiliteit (deelfietsen, e-bikes, e-scooters) fors worden uitgebreid. Met Donkey Republic zijn afspraken gemaakt die het mogelijk maken om de deelfietsen aan te blijven bieden totdat de nieuwe vergunningen zijn uitgegeven. Voor deelauto's zal voorlopig nog een overgangssituatie gelden in afwachting van een nieuw samenwerkingsmodel waaraan we werken in 2021. Daarnaast hebben we het bedrijf Cargoroo geselecteerd om een pilot e-deelbakfietsen te organiseren met een start in 2021.

Corona
Een aantal activiteiten en projecten hebben door corona inhoudelijk gezien een iets andere insteek gekregen. Zie hiervoor bovenstaande teksten. Financieel gezien is de impact van corona zeer beperkt op de activiteiten en projecten rond de thema's mobiliteits- en verkeersmanagement. Doordat de hercertificering van taxichauffeurs is uitgesteld naar 2021 worden de kosten hiervoor in nu 2021 gemaakt.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
Baten								
04-1-2-1	Uitvoeren maatregelen fietsparkeren	481	472	536	503	1.108	604	517
04-1-2-2	Uitvoeren maatregelen autoparkeren	43.174	43.094	44.943	46.882	39.478	-7.404	49.519
04-1-2-3	Uitvoeren maatregelen mob.en verkeersman	1.243	689	295	918	786	-132	300
	Totaal Baten	44.898	44.256	45.774	48.304	41.373	-6.931	50.337
Lasten								
04-1-2-1	Uitvoeren maatregelen fietsparkeren	8.358	7.660	8.640	9.185	8.481	703	9.203
04-1-2-2	Uitvoeren maatregelen autoparkeren	17.915	16.467	18.965	19.159	18.533	626	18.834
04-1-2-3	Uitvoeren maatregelen mob.en verkeersman	10.773	6.164	2.814	5.960	4.946	1.014	3.349
	Totaal Lasten	37.046	30.290	30.419	34.304	31.961	2.343	31.387
	Saldo baten en lasten	**7.852**	**13.965**	**15.355**	**13.999**	**9.411**	**-4.588**	**18.950**
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	0	0	0	39	39	0	0
	Onttrekking reserves	9.825	5.769	5.912	6.446	5.604	-841	2.491
	Saldo na mutaties reserves	**17.676**	**19.734**	**21.267**	**20.406**	**14.977**	**-5.429**	**21.440**

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

Onderdeel Parkeren

Het totale programmaonderdeel Parkeren heeft een nadelig resultaat van 5,429 miljoen euro. In dit resultaat is de compensatie van het Rijk voor de gederfde inkomsten als gevolg van Corona van 5,551 miljoen euro nog niet verwerkt. Bij de tweede bestuursrapportage 2020 is er een nadeel van 5,054 miljoen euro gemeld. Het verschil ten opzichte van de tweede bestuursrapportage wordt vooral veroorzaakt door lagere baten bij het autoparkeren als gevolg van de tweede lockdown.

Uitvoeren maatregelen autoparkeren
Per saldo zijn de baten autoparkeren 7,404 miljoen euro lager dan begroot. De lagere baten worden veroorzaakt door de lagere opbrengsten van openbare- en P&R garages als gevolg van de coronamaatregelen (2,575 miljoen euro) en hogere aanloopverliezen parkeergarage Croeselaan (0,800 miljoen euro). Daarnaast zijn door vertraging van de oplevering van de parkeergarage Berlijnplein de commerciële ruimtes niet verhuurd (0,025 miljoen euro).

Bij parkeren op straat zijn de baten 4,549 miljoen euro lager. Dit komt grotendeels door het effect van de coronamaatregelen (4,456 miljoen euro).

Het project voor het oplossen van de lekkages in de parkeergarages Tuinstraat en Lange Lauwerstraat (gestart in 2018) is voltooid. De gemeente heeft dit project samen met Mitros uitgevoerd en heeft daarvoor een bijdrage van 0,133 miljoen euro ontvangen. Door lagere kosten op het project dan in de voorziening is opgenomen, is een totaalbedrag van 0,412 miljoen euro van de egalisatievoorziening Tuinstraat en Boekhoven vrijgevallen ten gunste van de parkeerexploitatie.

De lasten autoparkeren zijn per saldo 0,626 miljoen euro lager dan begroot. Deze lagere lasten worden veroorzaakt door lagere kapitaallasten als gevolg van de vertraagde oplevering van parkeergarage Berlijnplein en de latere eind gereedmelding parkeergarage Croeselaan (bij elkaar 0,769 miljoen euro). Daarnaast heeft de daling van het aantal verkochte combikaarten in de P&R-voorzieningen geleid tot lagere vervoerskosten die we afdragen aan U-OV (0,217 miljoen euro).

Tot slot is er groot onderhoud gepleegd aan een groot aantal parkeergarages, in het bijzonder de garages aan de Wittevrouwensingel en de Kruisstraat. Dit heeft geleid tot hogere onderhoudslasten (0,360 miljoen euro). De hogere onderhoudslasten zijn voor 0,133 miljoen het gevolg van de lekkages in de parkeergarages Tuinstraat en Lange Lauwerstraat en heeft Mitros financieel aan bijgedragen.

Uitvoeren maatregelen fietsparkeren
De gerealiseerde baten fietsparkeren zijn 0,604 miljoen euro hoger dan begroot. Deze hogere baten worden met name veroorzaakt door de businesscase stationsstallingen Utrecht CS die sinds 2020 is opgenomen in de parkeerexploitatie (0,876 miljoen euro). De exploitatie van de stationsstallingen leidt tot een andere verdeling van baten en lasten dan in de parkeerbegroting is verwerkt. Met de NS vindt nog overleg plaats over de bekostiging van de bemensing van de stationsstallingen Utrecht CS. In de zomer van 2021 verwachten wij hier definitieve afspraken over te kunnen maken. Daar tegenover staan lagere opbrengsten als gevolg van het aanbestede contract opkoopregeling weesfietsen en de openbare fietsenstallingen (0,272 miljoen euro).

De lasten fietsparkeren zijn per saldo 0,703 miljoen euro lager dan begroot. Een belangrijke verklaring is de sluiting van fietsenstalling Smakkelaarsveld en dat fietsenstalling House Modernes nog niet open is terwijl de exploitatielasten hiervoor wel al in de begroting zijn opgenomen (0,767 miljoen euro). House Modernes zal in 2021 in gebruik worden genomen. Daarnaast zijn de lasten bij een aantal fietsparkeerprojecten waaronder de inzet van fietscoaches lager uitgevallen (0,496 miljoen euro) en zijn er in verband met coronavirus minder weesfietsenacties uitgevoerd (0,102 miljoen euro).

De verhuizing van het huidige fietsdepot is vertraagd en uitgesteld naar 2021. Hierdoor heeft de afwaardering van de boekwaarde van het fietsdepot eind 2020 niet plaatsgevonden (0,210 miljoen euro). Deze afwaardering zal bij definitieve verhuizing in 2021 alsnog plaatsvinden.

Daar tegenover zijn de eigenaarslasten van een aantal fietsenstallingen hoger dan begroot. Deze hogere lasten worden voornamelijk veroorzaakt door de exploitatie van de businesscase stationsstallingen Utrecht CS (0,648 miljoen euro) en de fietsenstalling Stationsplein. Deze is in zijn geheel open en in gebruik genomen hetgeen leidt tot hogere kapitaallasten (0,223 miljoen euro).

Uitvoering Maatregelen mobiliteits- en verkeersmanagement
Baten
De baten zijn 0,132 miljoen euro lager. Er zijn lagere legesopbrengsten door uitstel van de hercertificering van taxichauffeurs naar 2021 (0,084 miljoen euro). Daarnaast zijn bij een aantal verkeersmanagement projecten een deel van de kosten in rekening gebracht bij de provincie Utrecht (0,048 miljoen euro).

Lasten
Voor Mobiliteits- en Verkeersmanagement zijn de lasten 1,014 miljoen euro lager doordat de werkzaamheden voor de projecten de projecten wegnummerinformatiesysteem (0,576 miljoen euro), VRI-meldpunt (0,241 miljoen euro) en Verkeersmanagement (0,134 miljoen euro) niet volledig in 2020 zijn uitgevoerd en doorlopen in 2021.

Bij de jaarafsluiting wordt het project Monitoring- en Onderzoekskosten afgesloten met een voordeel van 0,062 miljoen euro doordat de aanbesteding voor de mobiliteitsdatabase & data opgave deels is doorgeschoven naar 2021.

Mutatie reserves
Reserve Meerjaren Investeringen Bereikbaarheid
In verband met de uitvoering van het programma Bereikbaarheid is een bestemmingsreserve ingesteld voor de dekking van de meerjarige projecten zoals opgenomen in het MPR 2020. De afwijkingen ten opzichte van de begrote planning, zijn hierboven toegelicht, en ontstaan door vertraging of versnelling van projecten (kasritme). Dit leidt tot een verschuiving van de lasten en baten naar de toekomstige jaren.

De baten voor het uitvoeren van maatregelen Mobiliteits- en Verkeersmanagement zijn 0,132 miljoen euro lager dan begroot en de lasten zijn 1.014 miljoen euro lager dan begroot. Per saldo hoeven we daarom 0,882 miljoen euro minder uit de reserve Bereikbaarheid te onttrekken.

Daarnaast is de onttrekking aan de vaste activa reserve auto- en fietsparkeren voor de dekking van de kapitaallasten per saldo 0,041 miljoen hoger. De kapitaallasten zijn hoger door de volledige oplevering fietsenstalling Stationsplein waar tegenover lagere lasten staan door de vertraagde oplevering parkeergarage Berlijnplein.

Corona
Het coronavirus heeft tot een sterke afname van het aantal parkeerbewegingen voor zowel auto- als fietsparkeren geleid. De coronamaatregelen hebben geleid tot een inkomstenderving van 7,031 miljoen euro bij het autoparkeren, zoals toegelicht bij baten autoparkeren. De compensatie van het Rijk in verband met de gederfde parkeerinkomsten bedraagt 5,551 miljoen euro.

Bij fietsparkeren hebben de coronamaatregelen in mindere mate invloed gehad op het financieel resultaat. Door de lockdown zijn de inkomsten van de openbare fietsenstallingen lager en zijn er minder weesfietsenacties uitgevoerd. Per saldo een derving van 0,070 miljoen euro bij fietsparkeren als gevolg van het coronavirus.

x €1.000

Omschrijving	Rekeningresultaat (corona)
Uitvoeren van maatregelen autoparkeren	-7,031
Uitvoeren van maatregelen fietsparkeren	-70
Compensatie Rijk	5.551
Totaal	**-1.550**

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Parkeren	2.2				2.575
Parkeren	2.2			102	172
Parkeerbelasting	0.63				4.456

Verbonden Partijen

Vereniging P&R Uithof/Sciencepark Utrecht: bijdrage 0,216 miljoen euro.

1.3 Verbeteren van de verkeersveiligheid

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
E1.3.1	Driejarig gemiddelde van verkeersslachtoffers	643 (2014-2016)	max. 523	478	max. 506	429	max. 490
E1.3.1	Percentage bewoners dat tevreden is over de verkeersveiligheid in de eigen buurt	47% (2012); 42% (2014); 41% (2016)	n.v.t.	40%	45%	Inw. enq.	48%

Analyse	
Driejarig gemiddelde van verkeersslachtoffers	In Utrecht is het aantal door de politie geregistreerde verkeersslachtoffers op wegen in beheer van de gemeente net als in de afgelopen jaren verder gedaald. Harde conclusies over de relatie tussen de afgenomen hoeveelheid verkeer, als gevolg van de Coronamaatregelen, en het aantal verkeersgewonden kunnen we op lokaal niveau niet trekken.
Percentage bewoners dat tevreden is over de verkeersveiligheid in de eigen buurt	De Inwonersenquête is de bron voor deze indicator, omdat de Inwonersenquête nog maar eens in de twee jaar verschijnt kunnen we hier voor 2020 geen gerealiseerde gegevens tonen.

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
P1.3.1	Aantal projecten in voorbereiding		n.v.t.	-	7	14	7
P1.3.1	Aantal projecten in uitvoering		n.v.t.	-	7	11	7

Analyse	
Aantal projecten in voorbereiding	Vanuit het beschikbare budget voor verkeersveiligheid is de doelstelling opgenomen om per jaar 7 projecten/maatregelen in voorbereiding te hebben. In 2020 hebben we relatief meer kleinere en goedkopere maatregelen geprogrammeerd, waardoor dit cijfer dit jaar hoger is.
Aantal projecten in uitvoering	In deze cijfers zit overlap met de projecten in voorbereiding. De maatregelen kunnen in hetzelfde jaar zowel in voorbereiding als in uitvoering zijn. Vanuit het beschikbare budget voor verkeersveiligheid is de doelstelling opgenomen om per jaar 7 projecten/maatregelen in voorbereiding te hebben. In 2020 hebben we relatief meer kleinere en goedkopere maatregelen geprogrammeerd, waardoor dit cijfer dit jaar hoger is.

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling
E1.3.1 Verbeteren van de verkeersveiligheid

Het driejarig gemiddelde is opnieuw gedaald naar 429 verkeersslachtoffers.

Effectdoelstelling
E1.3.2 Verbeteren gevoel van verkeersveiligheid

Omdat we de inwonersenquête in 2020 niet konden uitvoeren, weten we niet welk percentage van de inwoners van de gemeente (zeer) tevreden is over de verkeersveiligheid.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling
P1.3.1 Uitvoeren van projecten en maatregelen die bijdragen aan een verkeersveilige stad

In het afgelopen jaar hebben we de volgende projecten opgeleverd:

- Carnegiedreef/Paranádreef (fase 1: verbeteren bebording)
- Cartesiusweg (veiligere oversteek)
- Dorpsstraat/Parkweg (meer veiligheid voor voetgangers en fietsers)
- Heldammersingel (30km/uur drempels, veiligere oversteek)
- Topaaslaan/Barnsteenlaan (30km/uur drempels)
- Zambesidreef (30km/uur maatregelen, veilige oversteek)
- Afrikalaan (verbetering schoolzone-inrichting)
- Kanaalstraat/Damstraat (verbeteren veiligheid op kruispunt voor fietsers door verbreden middeneiland en aanbrengen suggestiestrepen)
- Prinses Irenelaan/Pionstraat (volledige herinrichting naar 30 km/u-zone).

De aanbesteding van de vangrails bij de Waterlinieweg is vertraagd, omdat meerdere aannemers hebben aangegeven dat er niet voldoende capaciteit is om het werk uit te kunnen voeren. We hebben daarom de aanbesteding verlengd, om het werk dit voorjaar alsnog uitgevoerd te krijgen. Bij het project Carnegiedreef-Kasaïdreef bleek extra onderzoek nodig. We verwachten dit onderzoek dit jaar af te ronden.
De maatregelen in de wijk West gericht op het verbeteren van de verkeersveiligheidsbeleving in West zijn uitgevoerd. Ook is er door de Universiteit Utrecht een onderzoek uitgevoerd naar de beleving van verkeersveiligheid op fietspaden en zal de universiteit in de eerste helft van 2021 nader onderzoek uitvoeren naar verschillen in beleving tussen groepen verkeersdeelnemers.
Op twee locaties is een proef gestart waarbij de ‘schoolstraat’ tweemaal per dag (tijdens breng- en haaltijden) wordt afgesloten voor auto’s om zo ruimte te geven aan kinderen die met de fiets naar school gaan. Tijdens het afgelopen jaar hebben we deelgenomen aan vijf landelijke campagnes op het gebied van bewustwording van verkeersveilig gedrag. Vanwege de sluiting van scholen, onderdeel van de landelijke coronamaatregelen, zijn er slechts beperkt lessen en projecten op scholen uitgevoerd.
Tot slot hebben we op drie kruispunten flitspalen geplaatst.

Corona
Als gevolg van de maatregelen kon er beperkt verkeersonderzoek uitgevoerd worden. Dit heeft bij een aantal verkeersveiligheidsanalyses tot enkele maanden vertraging geleid. Ook zijn als gevolg van het sluiten van scholen en verplaatsen van evenementen educatieve projecten en gedragsbeïnvloedingsprojecten slechts beperkt uitgevoerd.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
Baten								
04-1-3-1	Uitvoeren maatregel. verkeersveilige stad	61	61	0	0	21	21	0
	Totaal Baten	61	61	0	0	21	21	0
Lasten								
04-1-3-1	Uitvoeren maatregel. verkeersveilige stad	3.374	2.389	4.509	3.419	2.951	468	2.494
	Totaal Lasten	3.374	2.389	4.509	3.419	2.951	468	2.494
	Saldo baten en lasten	**-3.313**	**-2.328**	**-4.509**	**-3.419**	**-2.930**	**489**	**-2.494**
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	1.000	1.000	900	900	900	0	747
	Onttrekking reserves	3.912	2.926	2.358	2.918	2.429	-489	1.840
	Saldo na mutaties reserves	**-401**	**-401**	**-3.051**	**-1.401**	**-1.401**	**0**	**-1.401**

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

Algemene toelichting

Het Meerjaren Perspectief Ruimte (MPR), onderdeel Meerjaren Programma Bereikbaarheid (MPB) geeft inzicht in alle maatregelen en projecten uit de opgave Mobiliteit tot en met 2040. Bovenstaande begrotings- en realisatiecijfers zijn een jaarsnede van deze meerjarige investeringsprojecten, die zijn gebaseerd op de actuele uitvoeringsplanning (het kasritme). In de jaarlijkse verantwoording rapporteren we over de afwijkingen van de begrote planning van de projecten in het huidige jaar. De voor- en nadelen ten opzichte van de begroting worden verrekend met de reserve Bereikbaarheid. Hiermee is het MPB een gesloten financieel systeem.

De afwijkingen ten opzichte van de begrote planning kunnen ontstaan door vertraging of versnelling van projecten (kasritme). Dit leidt tot een verschuiving van de lasten en baten naar de toekomstige jaren. Daarnaast kunnen projecten die in enig jaar worden afgesloten leiden tot voor- of nadelen. Deze voor- en nadelen worden betrokken bij de herprogrammering van het MPB in het volgende jaar. Meer informatie over af te sluiten projecten in 2020 is terug te vinden in de bijlage ‘Af te sluiten investeringen’.

De baten zijn 0,021 miljoen euro hoger dan begroot en de lasten zijn 0,468 miljoen euro lager dan begroot. Per saldo hoeven we daarom 0,489 miljoen euro minder uit de reserve Bereikbaarheid te onttrekken.

Verbeteren van de verkeersveiligheid

De lagere lasten van 0,468 miljoen euro komen door een verschuiving van de uitvoering van projecten naar 2021. De uitvoering van de Waterlinieweg (0,2 miljoen) is verschoven naar 2021 omdat de aanbesteding meer tijd in beslag nam dan voorzien. Verder is de uitvoering van het project Carnegiedreef (0,1 miljoen) naar 2021 verplaatst vanwege de noodzaak om extra onderzoek uit te voeren. De pilot uitbreiding boa-bevoegdheden is vanwege Corona niet in 2020 van start gegaan, maar start begin 2021. De geplande bijdrage vanuit het actieplan verkeersveiligheid is hierdoor pas in 2022 nodig. Tot slot zijn er in 2020 minder bijdragen (0,1 miljoen) gedaan aan de Impuls straten 30 kilometer omdat de planvoorbereiding meer tijd kost dan vooraf verwacht. Deze uitgaven zullen eveneens in 2021 plaatsvinden.

Corona

Corona heeft op deze subdoelstelling geen invloed gehad op de uitvoering.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Geen effecten als gevolg van Corona					

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen.

Openbare Ruimte en Groen

Algemene programmadoelstelling

We werken aan gezond stedelijk leven in onze stad.

De ontwikkeling van de stad is daarom in balans met de vergroening van de stad. Om dit mogelijk te maken hebben we een strategie
'de Groene Schaalsprong', om 440 extra hectaren binnenstedelijk groen tot 2040 te realiseren. Dit hebben we opgenomen in de concept-RSU. We werken steeds meer vanuit de groene waarden en structuren die er in de stad zijn. Zo houden we zo veel mogelijk wat we hebben en voegen we extra groen toe en werken we aan een vergroting van de biodiversiteit.

We hebben in deze coronatijd gezien dat parken en groengebieden rond de stad erg belangrijk zijn voor onze bewoners om te sporten, spelen, bewegen en elkaar te ontmoeten. Om de openbare ruimte veilig te kunnen gebruiken en de kwaliteit op peil te houden is er veel beheer en onderhoud nodig, zeker met de groei van het aantal inwoners. Daarbij heeft het coronavirus nog eens duidelijk gemaakt hoe belangrijk een veilige, toegankelijke en gezonde openbare ruimte is voor de inwoners van Utrecht.
Om de stad klimaatadaptief en gezond te maken leggen we het groen vooral aan in de groenarme buurten, zoals bij de groene ommetjes in Lombok en Rivierenwijk en in buurten waar groen bijdraagt aan gezondheid, zoals Groene Lint in Overvecht. We werkten samen met bewoners, bedrijven en diverse partijen om de stad te vergroenen en biodivers te maken.

Om de stad weerbaar te maken tegen klimaatveranderingen zetten we groen en ons water- en rioleringssysteem in. Groen helpt om droogte, hitte en wateroverlast tegen te gaan. We willen voldoende koele plekken in de openbare ruimte creëren. Hiervoor planten we extra bomen. Groen speelt ook een grote rol bij het opvangen en verwerken van het hemel- en grondwater. We streven naar oppervlaktewater dat aantrekkelijk is voor bewoners en gebruikers en geschikt is voor de functie waarvoor het bedoeld is. Daarnaast streven we naar een openbare ruimte en een rioleringssysteem die bestand is tegen extreem weer als gevolg van het veranderende klimaat, zoals hevige neerslag en/of langdurige droogte. Een groot deel van het gemeentelijk oppervlak is niet in eigendom van de gemeente. Daarom stimuleren we via onze campagne Waterproof030 ook andere eigenaren om verharding terug te dringen, groen toe te voegen en zo hun eigendom hemelwaterbestendig in te richten. Dit doen we onder andere via de subsidieregeling groene daken, waarvan we het subsidieplafond in 2020 fors hebben verhoogd. Dit heeft ten opzichte van 2019 geleid tot een vervijfvoudiging van het dakoppervlak dat is vergroend.

We willen van Utrecht een beweegvriendelijke stad met voldoende groen, water, verblijfs- en ontmoetingsplekken maken. Daarbij geven we uitvoering aan Motie 2018/219 ‘Nieuwe speelplekken Groen’. In 2020 is het plan van aanpak aan de raad gestuurd, waarin staat hoe we invulling geven aan het initiatiefvoorstel “Utrecht op het Gemak”. In het plan van aanpak staat hoe we verbeteringen in het aanbod aan openbare toiletten gaan aanbrengen en dat vooral voorzieningen voor
vrouwen, kinderen en mensen met een beperking worden uitgebreid om te komen tot voldoende openbaar toegankelijke toiletten in de stad binnen een maximale loopafstand. De coronamaatregelen hadden tot gevolg dat er steeds meer gebruik van parken en groengebieden werd gemaakt. Daarom zijn er extra tijdelijke sanitaire voorzieningen op diverse plekken in de stad geplaatst. Zo faciliteren we de behoefte aan sanitaire voorzieningen door gebruikers van de parken en bieden we een oplossing voor de grotere overlast in diverse parken o.a. doordat er minder gebruik kan worden gemaakt van de voorzieningen in de horeca, aangezien deze grotendeels gesloten is vanwege corona. Ook is het advies ‘blijf thuis’ niet door iedereen op te volgen, specifiek voor de doelgroep dak- en thuislozen lastig ondanks de 24- uurs opvang.

Om de gebruiksdruk in de recreatiegebieden op te vangen, investeren we extra in het beheer hiervan en bespreken we samen met regionale partners de mogelijkheden zodat het areaal gelijke tred houdt met de groei van de stad en regio. In 2019 hebben we een aantal nieuwe ambities toegevoegd aan ons dierenwelzijnsbeleid, waardoor we ook in 2020 extra stappen op dit gebied zetten.

We stimuleren Utrechters om het afval op de juiste wijze aan te bieden, zodat het niet naast de container belandt of elders in de openbare ruimte. Dit doen we onder andere met de inzet van de Utrecht Schone Stad coaches en andere acties/maatregelen vanuit de aanpak Utrecht Schone Stad. Met de communicatiecampagne "Rat in de stad, zo voorkom je dat!" zetten we in op bewustwording over het voorkomen van rattenoverlast door de stad schoon te houden. Vanwege corona was het aanbod van huishoudelijk afval hoger dan verwacht, waardoor er een verschil zit tussen de begroting en de werkelijke kosten.

Verplichte BBV Indicatoren

Om een eenduidig beeld te vormen over de beleidsresultaten van de gemeente en om gemeenten onderling te kunnen vergelijken is er een aantal wettelijke verplichte indicatoren bij de programma's opgenomen.
Niet van toepassing op het programma Openbare Ruimte en Groen.

Meerjarige beleidsvoornemens die zijn opgenomen in beleidsnota's, -visies of -kaders:

- Actualisatie groenstructuurplan Utrecht 2017-2030
- Meerjaren Groenprogramma
- Bomenbeleid 2009
- Evaluatie bomenbeleid 2013-2016
- Utrechtse soortenlijst
- Utrecht op het gemak
- Plan Gemeentelijke Watertaken Utrecht 2016-2019
- Nota Onderhoud kapitaalgoederen openbare ruimte 2016-2019
- Nota Dierenwelzijn

Meerjarig overzicht per prestatiedoelstelling

x € 1.000

	Omschrijving	Actuele Begroting 2019	Realisatie 2019	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Actuele begroting 2021
05-1-1-1	Achterstallig onderhoud wegwerken	-44.692	-45.517	-45.830	-43.363	-49.865
05-1-2-1	Water en riolering	9.800	11.625	9.907	11.244	9.893
05-2-1-1	Schoonhouden van de openbare ruimte	-14.845	-14.874	-15.770	-15.675	-16.047
05-2-1-2	Onderhouden van het groen	-14.329	-14.066	-15.492	-15.876	-15.729
05-2-1-3	Handhaven van de algemene regelgeving	1.482	1.040	1.541	-40	1.687
05-2-2-1	Ontwikkelen van een aantrekkelijke groen	-3.440	-2.457	-3.308	-3.259	-3.068
05-2-2-2	Ontwikkelen groen en recreatiegebieden	-1.580	-1.557	-1.614	-1.636	-1.654
05-2-2-3	Wij zorgen goed voor onze dieren in stad	-510	-553	-524	-543	-541
05-2-3-1	Het afval ophalen en de infrastructuur	12.696	9.583	12.631	9.341	12.994
Totaal		**-55.418**	**-56.775**	**-58.459**	**-59.805**	**-62.330**

Bovenstaande tabel geeft een overzicht van het saldo van baten en lasten per prestatiedoelstelling voor het hele programma weer.

1. Openbare ruimte is veilig en functioneel

1.1 De openbare ruimte is heel, veilig en functioneel

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
E1.1.1	Potentieel onveilige objecten in de openbare ruimte worden buiten werking gesteld, zodat iedereen zich veilig kan verplaatsen en verblijven	40 (2008)	4	4	3	5	2

Analyse	
Potentieel onveilige objecten in de openbare ruimte worden buiten werking gesteld, zodat iedereen zich veilig kan verplaatsen en verblijven	De Ringkade, Nieuwegracht, Kromme Nieuwegracht, de Rode Brug en de Minstroom zijn buiten gebruik gesteld (geweest).

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
P1.1.1	Omvang achterstallig onderhoud in miljoenen euro's	195 (2007)	89	89	Nader te bepalen	50	n.t.b.

Analyse	
Omvang achterstallig onderhoud in miljoenen euro's	In verband met de lopende inspecties die voor de Nota Beheer Openbare Ruimte benodigd waren is er eind 2019 geen doelstelling 2020 vastgesteld.

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E1.1.1 In de openbare ruimte kan iedereen zich veilig verplaatsen en verblijven

De Ringkade, Nieuwegracht, Kromme Nieuwegracht, de Rode Brug en de Minstroom zijn buiten gebruik gesteld (geweest). Voor een openbare ruimte die leefbaar, veilig, groen, duurzaam en aantrekkelijk is en bijdraagt aan gezond stedelijk leven is het onderhoud van kapitaalgoederen in de openbare ruimte van wezenlijk belang. Het is belangrijk kapitaalgoederen te onderhouden en aan het einde van de technische gebruiksduur te vervangen. Zo blijft de openbare ruimte heel en veilig.

In oktober 2020 hebben we de Nota Beheer Openbare Ruimte aan u aangeboden. Zoals in deze nota beschreven, gaat Stadsbedrijven groot onderhoud en vervangingsinvesteringen integraal programmeren. Dat vraagt om een meerjarige programmering van groot onderhoud en vervangingsinvesteringen, zodat er vanuit andere initiatieven en opgaven (van binnen en buiten de gemeentelijke organisatie) tijdig op aangehaakt kan worden. Voor een deel van de objecten, met name riolering gebeurde dit al en werd zo ‘werk met werk’ gemaakt.

In de afgelopen periode hebben we hard gewerkt aan het in beeld brengen van de basis om ontwikkelend beheer in te kunnen voeren. Om te bepalen wat de structurele financiële onderhouds- en vervangingsbehoefte is, is aan de hand van inspecties, het achterstallig onderhoud in kaart gebracht en hoe deze is opgebouwd. Naast de gemeten kwaliteit van de openbare ruimte is ook in kaart gebracht in hoeverre inwoners tevreden zijn

Er zijn meer objecten buiten gebruik gesteld dan de doelstelling. De Ringkade blijft afgesloten en herstel is nog niet gepland vanwege lopende ontwikkelingen in het gebied Rijnenburg. De functiebeperkende maatregelen bij de Nieuwegracht en Kromme Nieuwegracht hingen samen met het Plan van Aanpak van het wervengebied. De Rode Brug is van maart 2020 tot en met juni 2020 afgesloten geweest omdat een essentieel onderdeel lange tijd niet leverbaar was. Hierdoor kon het elektrisch bedienen van de brug, hoe voorzichtig en omzichtig ook, niet plaats vinden. De Minstroom is afgesloten voor vaarverkeer van september 2020 tot naar verwachting in het 4e kwartaal 2021, waarbij vanaf eind mei een tijdelijke doorgang wordt gemaakt. De Minstroom is geen doorgaande vaarroute, maar een aftakking waar alleen door spierkracht aangedreven vaartuigen mogen varen. Dit verkeer is niet mogelijk tijdens de afsluiting van de Minstroom.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling
P1.1.1 Uitvoeren van projecten en maatregelen die bijdragen aan een verkeersveilige stad

Om de openbare ruimte goed te beheren en het achterstallig onderhoud weg te werken is het volgende werk verzet.

Nota Beheer Openbare Ruimte
We hebben de Nota Beheer Openbare Ruimte opgesteld. Hierin zijn ambities opgesteld voor het invoeren van ontwikkelend beheer, het wegwerken van achterstallig onderhoud in een periode van tien jaar en de nieuwe financiële strategie om de toenemende vervangings- en onderhoudsbehoefte in de naoorlogse wijken uit te kunnen voeren.

Bomen
- In dertien straten hebben we slechte bomen vervangen door nieuwe bomen. Hierbij zijn vier bomen extra aangeplant.
- Bewonersparticipatie voor het plaatsen van nieuwe boomsoorten.
- In 21 straten hebben we de groeiomstandigheden van slecht groeiende bomen verbeterd, om ze voor de toekomst te behouden.
- In vergelijking met voorgaande jaren worden minder bomen vervangen, maar passen we meer groeiplaatsverbetering toe om bomen langer te kunnen behouden.
- Er zijn ongeveer 6.000 bomen in de zomer van 2020 gemonitord op essentaksterfte.
- Op vier locaties is onderzocht de hoe we natuurlijke vijanden van de eikenprocessierups kunnen stimuleren. Dit doen we door aanpassingen in het maaibeheer, inzaaien van kruiden en aanplant van struiken.

Wal- en kluismuren
- Afronding van werkzaamheden de Oude Gracht

Voor de zomer 2020 zijn rak 4 west en rak 10 oost opgeleverd door de aannemer. In september heeft de wethouder de weg boven rak 21b weer geopend, waarna de aannemer enkele weken later het werk aan de gracht heeft afgerond. De drie rakken zijn binnen planning en budget afgerond. De herstelde rakken zijn weer in beheer genomen.

- Programma Wervengebied

In juli 2020 is het Plan van Aanpak door de gemeenteraad vastgesteld. Op 15 december 2020 bent u, middels een raadsbrief en de voortgangsrapportage, geïnformeerd over de voortgang van de uitvoering van het Plan van Aanpak wervengebied en de eerste uitkomsten van de onderzoeken die de bouwstenen vormen voor het programmaplan wervengebied. Uit de voortgangsrapportage komt naar voren dat de diverse onderzoeken naar wal- en kluismuren, straat- en werfkelders en voor het weren van te zwaar verkeer op schema liggen. We liggen op koers om in april 2021 een programmaplan wervengebied aan u

voor te leggen, met daarin de samenhangende aanpak van het herstel en behoud van het wervengebied. Voor een aantal gesignaleerde risico's zijn maatregelen genomen. Op 19 juni 2020 bent u geïnformeerd over de inspecties bij straat- en werfkelders met een verhoogd risico op aanwezigheid van constructieve gebreken. In onze brief van 16 september 2020 hebben we u geïnformeerd over de korte termijnmaatregelen voor het verder tegengaan van te zwaar verkeer. Op 29 oktober 2020 hebben keldereigenaren en gemeente samen een commissie van wijzen ingesteld en de opdracht bepaald. U bent hierover geïnformeerd op 2 november 2020.

Civiele constructies

- Twee van de vier bruggen in Lunetten zijn in 2020 vervangen. De overige twee bruggen (de Balearenbrug en de Jungfraubrug) worden in 2021 opgeleverd als gevolg van technische complicaties.
- Werkzaamheden aan de Prins Clausbrug en Van Asch van Wijckbrug zijn opgestart en lopen door tot in 2021.
- De omvang van het onderhoud aan de Spinozabrug is in 2020 uitgebreid met werktuigbouwkundige werkzaamheden. In 2021 volgt afronding van werkzaamheden.

Wegen

- We voerden onderhoud aan wegen door de gehele stad uit. Omvangrijke werkzaamheden aan de Oudwijkerdwarsstraat, Hindesteinlaan en de Veldhuizerweg zijn voltooid. Deze zijn gecombineerd met andere projecten.
- De werkzaamheden aan de rotonde Laagraven zijn naar voren gehaald. Deze werkzaamheden stonden oorspronkelijk voor 2021 gepland.
- Werkzaamheden aan de Vleutensebaan, Eisenhowerlaan, Rio Brancodreef zijn vertraagd als gevolg van de wens om 'werk met werk' te realiseren.
- In de Zeeheldenbuurt zijn de werkzaamheden later gestart als gevolg van de coronamaatregelen, waardoor er minder mogelijkheden waren voor bewonersparticipatie. Hierdoor vindt de herbestrating pas in 2021 plaats.

Openbare verlichting

- We hebben 6.000 lichtmasten geïnspecteerd. 100 lichtmasten (van de 60.000) en 1.362 armaturen zijn vervangen door moderne LED verlichting. Eind 2020 was 20% LED verlichting. In de komende vier jaar vervangen we de overige armaturen door LED verlichting.
- Er is ongeveer 20 kilometer (van in totaal 1.600 kilometer) aan verouderde voedingskabels vervangen.
- Er zijn 32 voedingskasten (van de +/- 600 voedingskasten) vernieuwd zodat we de verlichting in- en uit kunnen schakelen op het moment dat het nodig is.

Verkeersregelinstallaties

- In 2020 hebben we op vijf locaties de verkeersregelinstallaties vervangen door exemplaren met zuinige ledverlichting.
- Het uitbreiden van het glasvezelnetwerk voor de verkeersregelinstallaties heeft vertraging opgelopen als gevolg van de wens en mogelijkheid deze samen met andere projecten in 2021 uit te kunnen voeren.

Ondergrondse infrastructuur

- Om het beheer van de ondergrond(se infrastructuur) beter vorm te geven en goede keuzes te maken hebben we pilots uitgevoerd om de gemeentelijke regierol te versterken.
- We hebben voorbereidingen getroffen voor een nieuwe Verordening Kabels en Leidingen en het Handboek Kabels en Leidingen. Deze leggen we in 2021 aan u voor.

Spetterbadjes

In 2020 zijn we gestart met een nieuwe onderhoudsmethode, het impregneren van de spetterbadjes. Verdere aanpassingen aan de spetterbadjes hangen af van implementatie van de nieuwe richtlijnen uit de Omgevingswet.

Corona

De impact van Corona op de werkzaamheden aan achterstallig onderhoud is tweeledig. In enkele gevallen heeft Corona tot vertraging in de uitvoering geleid als gevolg van de coronamaatregelen. Bijvoorbeeld het verwijderen van boomstronken die achterblijven na het kappen van bomen. Op afstand van elkaar werken maakt dat het werken langer duurt, maar werkzaamheden met betrekking tot de veiligheid hebben altijd prioriteit gehad. Bewonersbijeenkomsten om mee te denken over de inrichting van de openbare ruimte kregen een andere opzet: bewoners kregen buiten, in de open lucht, aan twee statafels de gelegenheid projecttekeningen te bekijken en vragen te stellen over de plannen. Aan de andere kant was er als gevolg van de coronamaatregelen minder verkeer. Daarom zijn in 2020 werkzaamheden aan druk belaste hoofdwegen naar voren gehaald om verkeershinder te beperken, zoals de rotonde Laagraven.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
Baten								
05-1-1-1	Achterstallig onderhoud wegwerken	4.639	4.261	4.628	4.621	6.461	1.840	4.623
	Totaal Baten	4.639	4.261	4.628	4.621	6.461	1.840	4.623
Lasten								
05-1-1-1	Achterstallig onderhoud wegwerken	48.602	49.050	47.416	51.551	50.924	626	54.488
	Totaal Lasten	48.602	49.050	47.416	51.551	50.924	626	54.488
	Saldo baten en lasten	**-43.963**	**-44.788**	**-42.788**	**-46.930**	**-44.463**	**2.467**	**-49.865**
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	3.000	3.000	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	2.271	2.271	0	1.100	1.100	0	0
	Saldo na mutaties reserves	**-44.692**	**-45.517**	**-42.788**	**-45.830**	**-43.363**	**2.467**	**-49.865**

Financiële toelichting

Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

Achterstallig onderhoud wegwerken

Baten

1,840 miljoen hogere baten door:

- In december 2020 is eenmalig 1,413 miljoen euro ontvangen als gevolg van de afwikkeling van een gewonnen rechtszaak met betrekking tot een langlopende verzekeringskwestie
- 0,8 miljoen euro eenmalig voordeel doordat in 2020 meer aan 'talonwerkzaamheden' is uitgevoerd. Bij 'talonwerkzaamheden' worden wegvakken opengebroken om Nutsbedrijven werkzaamheden te kunnen laten doen aan hun kabels en leidingen. De kosten die gemaakt worden voor het open breken en herstellen van de opengebroken wegvakken worden doorberekend aan deze bedrijven. Tegenover deze hogere baten staat 0,8 miljoen als nadeel bij de lasten.
- 0,373 miljoen nadeel overige baten.

Lasten
0,626 miljoen lagere lasten door:

- Zoals toegelicht bij de baten zijn er in 2020 meer talonwerkzaamheden, ten bedrage van 0,8 miljoen euro, uitgevoerd.
  Als gevolg van de coronamaatregelen is er minder verkeer. Daarom zijn in 2020 werkzaamheden aan druk belaste hoofdwegen naar voren gehaald om verkeershinder te beperken, zoals bijvoorbeeld de rotonde Laagraven. Deze werkzaamheden stonden oorspronkelijk voor 2021 gepland. Per saldo is er voor een bedrag van 1,5 miljoen euro aan werkzaamheden naar voren toegehaald.
- Anderzijds hebben aannemers vanwege coronamaatregelen minder groot onderhoud kunnen verrichten aan onder andere bomen, waardoor een voordeel ontstaat van 0,5 miljoen euro.
- Bij de Voorjaarsnota van 2017 heeft uw raad 5,0 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de komende jaren om de gevolgen van de essentaksterfte op te kunnen vangen. In de begroting van 2020 is 1,0 miljoen euro uit de reserve gehaald op basis van de geschatte uit te voeren werkzaamheden. De effecten van de ziekte zijn echter niet zo hevig geweest als van tevoren verwacht. De werkelijke lasten bedragen 0,6 miljoen waardoor een voordeel van 0,4 miljoen euro in 2020 ontstaat ten opzichte van de begroting. Eind 2020 bedraagt de reserve essentaksterfte 2,5 miljoen euro.
- Door een herziene berekening van de energiebelasting 2019 voor openbare verlichting en verkeersregelinstallaties is in 2020 een eenmalig voordeel ontstaan van 1,1 miljoen euro.
- Als gevolg van technische complicaties bij de groot onderhoudswerkzaamheden aan twee bruggen in Lunetten zijn de werkzaamheden deels doorgeschoven naar 2021, hierdoor ontstaat in 2020 een voordeel van 0,5 miljoen euro

Voor het overige, per saldo 0,426 miljoen euro, zijn er verschillende kleinere voordelen in de lasten.

Corona
Zoals hiervoor toegelicht hebben we voor een bedrag van 1,5 miljoen euro aan werkzaamheden vanuit 2021 naar voren kunnen halen.

Anderzijds hebben aannemers vanwege corona maatregelen minder groot onderhoud, van 0,5 miljoen euro, kunnen uitvoeren.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Niet van toepassing		0	0	0	0

Verbonden Partijen

Vereniging parkmanagement Papendorp: bijdrage 0,307 miljoen euro.
Vereniging parkmanagement De Wetering- Haarrijn: bijdrage 0,317 miljoen euro.

1.2 Het afval- en hemelwater wordt veilig en milieuvriendelijk ingezameld en de oppervlaktewaterkwaliteit voldoet aan de doelstellingen

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
E1.2.1	Het aantal keer per jaar dat wateroverlast optreedt door het onvoldoende functioneren van het gemeentelijk hemelwater- en/of ontwateringssysteem	64 (2012)	<50	5	<50	4	<50
E1.2.1	Het aantal keer per jaar dat dusdanige oppervlaktewaterkwaliteitsproblemen optreden dat directe maatregelen zijn vereist. Het gaat hier om vissterfte, stank, botulisme, blauwalg en overmatig kroos		<= 5	10	<= 5	16	<= 5

Analyse	
Het aantal keer per jaar dat wateroverlast optreedt door het onvoldoende functioneren van het gemeentelijk hemelwater- en/of ontwateringssysteem	Het gaat hier om zowel grondwater- als hemelwateroverlastmeldingen. In de tabel staan alleen de grondwateroverlastmeldingen vermeld die veroorzaakt worden door te hoge grondwaterstanden in de openbare ruimte, omdat we tot 2020 nog geen compleet overzicht van de hemelwateroverlastmeldingen hadden.
Het aantal keer per jaar dat dusdanige oppervlaktewaterkwaliteitsproblemen optreden dat directe maatregelen zijn vereist. Het gaat hier om vissterfte, stank, botulisme, blauwalg en overmatig kroos	Het aantal oppervlaktewaterkwaliteitsproblemen lag hoger dan in voorgaande jaren. Dit komt hoofdzakelijk door het droge voorjaar en de zeer warme eerste helft van augustus. Ook ligt het aantal meldingen vermoedelijk hoger omdat melden gemakkelijker is geworden via de Slim Melden app en omdat door de coronacrisis de betrokkenheid bij directe omgeving groter is.

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
P1.2.1	Het aantal uitgevoerde maatregelen om het afvalwater-, hemelwater- en ontwateringssysteem op orde te houden		15	7	16	12	Nader te bepalen
P1.2.1	Het jaarlijks aantal afgekoppeld of vergroend ha verhard oppervlak (4ha)		4	7,5	5,7	11,4	7,6
P1.2.1	Het aantal uitgevoerde maatregelen uit het Plan gemeentelijke Watertaken Utrecht om de oppervlakte waterkwaliteit te verbeteren		8	2	10	9	Nader te bepalen

Analyse	
Het aantal uitgevoerde maatregelen om het afvalwater-, hemelwater- en ontwateringssysteem op orde te houden	We hebben het grootste deel van de voor 2020 geprogrammeerde vervangings- en verbeteringsprojecten uitgevoerd, in uitvoering genomen of aanbesteed. De uitvoering van die laatste projecten vindt plaats in 2021. De meeste van deze projecten zijn reliningsprojecten: het verstevigen van de riolen met een kousconstructie aan de binnenzijde. De start van deze projecten liep vertraging op als gevolg van problemen in de voorbereiding en de levering van materialen. Dit laatste als gevolg van de coronacrisis
Het jaarlijks aantal afgekoppeld of vergroend ha verhard oppervlak (4ha)	Dit jaar lukte het om 11,4 hectare af te koppelen, aanzienlijk meer dan de geplande 5,7 hectare. Dit kwam vooral door bij de vergunningverlening bij sloop-/nieuwbouwprojecten de kansen op afkoppelen te benutten. Daarnaast was de subsidieregeling groene daken in 2020 een zeer groot succes.
Het aantal uitgevoerde maatregelen uit het Plan gemeentelijke Watertaken Utrecht om de oppervlakte waterkwaliteit te verbeteren	We hebben dit jaar vrijwel alle voor 2020 geprogrammeerde maatregelen uitgevoerd. Alleen de verbetering van een duiker in Lunetten is vertraagd, omdat de situatie qua kabels en leidingen in de praktijk anders bleek dan in de voorbereiding voorzien.

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E1.2.1 Een goed functionerend systeem voor de inzameling van afval- en hemelwater en een hemelwaterbestendige openbare ruimte

Een goed functionerend systeem voor de inzameling van afval- en hemelwater is een systeem waarbij:

- Iedereen binnen 40 meter van de erfgrens zijn afvalwater kwijt kan
- Verstoppingen, zodat geen afvalwater geloosd kan worden, binnen 24 uur worden verholpen
- Gezondheidsrisico's en verontreinigingen van bodem en oppervlaktewater zoveel mogelijk worden vermeden
- Zo min mogelijk schoon regenwater, grondwater en oppervlaktewater wordt afgevoerd naar de rioolwaterzuiveringsinstallatie.

Een hemelwaterbestendige openbare ruimte is een openbare ruimte die bij extreme buien zoveel hemelwater kan verwerken dat er geen schade optreedt in aangrenzende gebouwen, de wegen niet gestremd raken en er geen veiligheids- en gezondheidsrisico's ontstaan.

2020 was net als de twee voorgaande jaren een jaar met veel weersextremen. Het jaar begon zacht en nat, kende een zeer droog en zonnig voorjaar en augustus kende een hele lange hittegolf. De neerslaghoeveelheid kwam overeen met een gemiddeld jaar.

Grondwater

In 2020 ontvingen we 50 meldingen over grondwateroverlast. Hiervan werden vier meldingen veroorzaakt door het onvoldoende functioneren van de ontwatering in de openbare ruimte. Bij de overige meldingen bleek na onderzoek het probleem te liggen op het perceel van de particulier. Het oplossen van het probleem is daarmee de verantwoordelijkheid van de melder zelf.

Twee van de vier meldingen betroffen de Renesselaan in De Meern waar onderhoud aan de verticale drains nodig was. Verder was er één melding van de Henegouwen in Lunetten waar we via een maatwerk oplossing de ontwatering kunnen verbeteren en één melding in het Hamerplantsoen in Hoograven. Hier liften we mee met de herinrichting van het park om de ontwatering te verbeteren.

Onder de meldingen zaten ook een aantal meldingen over schade door de langdurige droogte in het voorjaar. Momenteel hebben we hier als gemeente nog geen beleid op. In de nieuwe visie Klimaatadaptatie en de nieuwe Visie Water en Riolering (voorheen Plan Gemeentelijke Watertaken) gaan we invulling geven aan de rol van de gemeente bij schade door lage grondwaterstanden.

Hemelwater
Zoals aangegeven in de toelichting bij de tabel hebben we in 2020 voor het eerst een compleet overzicht van alle hemelwateroverlast meldingen. Vanwege de vergelijkbaarheid met voorgaande jaren hebben we deze meldingen nog niet toegevoegd aan de effectindicator in de tabel, maar vermelden we de informatie alleen tekstueel. In de nieuwe visie Klimaatadaptatie en de nieuwe Visie Water en Riolering (voorheen Plan Gemeentelijke Watertaken) passen we de indicator en de daarbij behorende doelstelling aan.

Dit jaar kwamen er 2.452 meldingen over het gemeentelijke water- en rioleringssysteem binnen. 903 meldingen hadden betrekking op hinder en wateroverlast in de openbare ruimte door verstopte straatkolken (meestal door vuil voor de opening) of verzakkingen in de weg. Het grootste deel van de meldingen is gerelateerd aan de hoeveelheid neerslag, hoe meer neerslag hoe meer meldingen. Toch ontstond geen enkele keer de situatie dat wegen of fietspaden volledig onbegaanbaar werden, waarmee voldaan werd aan de gemeentelijke doelstelling.

Afvalwater
De doelstelling dat iedereen binnen 24 uur weer zijn afvalwater kan lozen bij verstoppingen in het openbaar riool is altijd gehaald. Over het algemeen lukt het om binnen 2,5 uur de verstoppingen op te lossen.

Afvalwater is nog geen onderdeel van de effectindicator en voor hemelwateroverlast hebben wij nog geen objectieve methode om vast te stellen welke meldingen wij met goed beheer hadden kunnen voorkomen. Bij het vaststellen van de visie Water en Riolering (voorheen Plan Gemeentelijke Watertaken) komen wij met een voorstel voor aangepaste effectindicatoren.

Effectdoelstelling
E1.2.2 De mate waarin de oppervlaktewaterkwaliteit voldoet aan de afgesproken doelstellingen

In Utrecht streven we er naar dat alle oppervlaktewateren voldoen aan de waterkwaliteit 'Zichtbaar'. Dit is de waterkwaliteit, waarbij zich geen zichtbare waterkwaliteitsproblemen voordoen als overmatig kroos en algen, vissterfte, stank, botulisme en blauwalg. We rapporteren de problemen die zo urgent zijn dat er direct maatregelen genomen moeten worden.

In 2020 was sprake van 16 urgente waterkwaliteitsproblemen. Het aantal problemen lag hoger dan in voorgaande jaren. Door het droge voorjaar en de hittegolf begin augustus gevolgd door een aantal zware buien ontstonden relatief veel urgente waterkwaliteitsproblemen als stank, vissterfte en botulisme. Ook ligt het aantal meldingen vermoedelijk hoger doordat melden gemakkelijker is geworden via de Slim Melden app en omdat door de coronacrisis meer gerecreëerd is in de directe omgeving.

Van de zestien urgente problemen betroffen er drie blauwalg, vijf dode vissen (drie of meer) en zeven stankoverlast. De meest in het oog springende was de olielozing op 16 en 17 augustus op het Merwedekanaal na de zware bui op 16 augustus. De oorzaak bleek te liggen in een eerdere lozing in het hemelwaterriool vanuit de overloop van niet goed functionerende bedrijfsriolering bij een bedrijf op het bedrijventerrein ten zuiden van de Beneluxlaan. Waterschap De Stichtse Rijnlanden heeft de olie vakkundig verwijderd. De gemeente heeft het rioolstelsel gereinigd en heeft op die manier de lozer weten te achterhalen.

Evenals voorgaande jaren bedroeg één van de blauwalglocaties de plas in de wijk Veldhuizen in De Meern. Gemeente en waterschap voeren gezamenlijk onderzoek uit naar de oorzaak en mogelijkheden om hieraan wat te doen. Eén stanksituatie werd veroorzaakt door een riooloverstort als gevolg van een gedeeltelijke verstopping van de vuilwaterriolering.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling
P1.2.1 Het aantal uitgevoerde maatregelen om het afvalwater-, hemelwater- en ontwateringssysteem op orde te houden en de openbare ruimte hemelwaterbestendig inrichten

Vervangen en verbeteren riolering
Het geplande investeringsprogramma had in 2020 een omvang van 17,3 miljoen euro exclusief BTW. De doelstelling was minimaal 5,7 kilometer riolering te vervangen. Om dit daadwerkelijk te realiseren hebben we voor 2020 6,6 kilometer rioolvervanging en -verbetering geprogrammeerd. Daarnaast was nog 0,8 kilometer rioolvervanging doorgeschoven vanuit 2019 naar 2020. Van al het werk was eind 2020 2,1 km volledig uitgevoerd waaronder het doorgeschoven werk vanuit 2019, 1,2 kilometer in uitvoering en 3,3 kilometer aanbesteed. Het aanbestede werk wordt uitgevoerd in 2021. De resterende 0,8 kilometer is doorgeschoven naar 2021 en 2022. Enerzijds doordat de coronamaatregelen de participatiemogelijkheden beperkt heeft in 2020 en het toenemend werk met werk maken in projecten meer voorbereidingstijd kost zijn een aantal werkzaamheden doorgeschoven naar 2021.

Het programma 2020 bestond uit de volgende projecten:

- Het voor 2019 geprogrammeerde relinen van het transportriool in de Adriaan van Bergenstraat en het vervangen van de riolering Bellamystraat / Weerdsingel O.Z. Deze werken zijn in 2020 uitgevoerd.
- Het vervangen en/of verbeteren van de riolering in de Nijevelt in De Meern in combinatie met de aanleg van drainage om de bestaande grondwateroverlast te verminderen. In 2020 zijn we gestart met de werkzaamheden in de Marelaan en Ten Veldestraat. Een gedeelte van de geplande werkzaamheden is in 2020 uitgevoerd, de rest wordt in 2021 afgerond. De voorbereiding vergde door diverse omstandigheden meer tijd dan voorzien.
- Het vernieuwen van de riolering in De Gaag en omgeving (wijk Veldhuizen). De voorbereiding nam meer tijd in beslag dan voorzien, waardoor een gedeelte van de geplande werkzaamheden in 2021 wordt uitgevoerd.
- Het vernieuwen van de riolering in het Malieblad en in de Oudwijkerdwarsstraat als onderdeel van herinrichtingswerkzaamheden (‘werk met werk’ maken). In de Oudwijkerdwarsstraat worden in 2021 nog werkzaamheden uitgevoerd.
- Het relinen van de transportriolen in de Oudenoord, Taagdreef en de Maliebaan is aanbesteed en wordt begin 2021 uitgevoerd. Door problemen met de voorbereiding en met de aanbesteding en de leverantie van de materialen, mede als gevolg van de coronacrisis, zijn deze projecten vertraagd.
- Het relinen van het riool in de Anton Geesinkstraat/Omloop is uitgesteld tot 2021 en wordt nu gecombineerd met de reliningswerkzaamheden in de Tichelaarslaan/Leliestraat/Ahornstraat.
- De rioleringswerkzaamheden in het zuidelijke deel van de Jutfaseweg zijn vertraagd door de aanwezigheid van bodemverontreiniging. Besloten is nu om mee te liften op de geplande herinrichting van de Socrateslaan in 2022 (‘werk met werk’ maken).
- De geplande rioleringswerkzaamheden in het Attleeplantsoen/Rooseveltlaan in Kanaleneiland-Noord zijn vertraagd, vanwege vertraging in de participatie als gevolg van de coronacrisis.

In het kader van ontwikkelend beheer zijn we gestart met een nieuwe aanpak van onze grote rioolvervangingsprojecten. Doel van deze aanpak is om eerder in de projectvoorbereiding de mogelijkheden van ‘werk met werk’ maken te benutten en de openbare ruimte en het rioleringssysteem zo vorm te geven dat ze aansluiten bij alle maatschappelijke doelstellingen op het gebied van gezond stedelijk leven van en voor iedereen. Hiertoe laten we het startdocument van deze projecten voortaan vaststellen door het college, om het ambitieniveau vast te stellen en de integraliteit van de projecten te monitoren. Het eerste project waarvan het startdocument is vastgesteld is de rioolvervanging in het gebied ten noorden van de Rubenslaan (Rubenskwartier).

Aanpak urgente wateroverlastlocaties
We zijn gestart met de aanleg van het nieuwe hemelwaterriool in de Zeeheldenbuurt om de kans op wateroverlast sterk te verminderen. De eerste 1.300 m hemelwaterriool is aangelegd. Gelijktijdig werken perceeleigenaren van de souterrainwoningen aan de verbetering van hun perceelriolering om de kans op wateroverlast sterk te verminderen. Naar verwachting zijn de werkzaamheden in de Zeeheldenbuurt eind 2022 gereed. Het relinen van het bestaande hoofdriool in de FC. Donderstraat is uitgesteld naar 2021, omdat anders de buurt onbereikbaar werd door de rioleringswerkzaamheden in de andere straten.

Afkoppelen en vergroenen verhard oppervlak
Bij de rioolvervangingen en herinrichtingen proberen we gelijktijdig zoveel mogelijk klimaatbestendige en circulaire maatregelen te nemen. Dit betekent dat we proberen regenwater los te koppelen dat eerst werd afgevoerd naar de rioolwaterzuivering en nuttig gebruiken of infiltreren in de bodem (afkoppelen).

Het lukte om 11,4 ha af te koppelen, aanzienlijk meer dan de geplande 5,7 ha. Van de 11,4 ha is 2,9 ha vergroend, het andere oppervlak is verhard gebleven. De neerslag die valt op het afgekoppelde oppervlak dat verhard is gebleven wordt voortaan niet meer afgevoerd naar de rioolwaterzuivering, maar geïnfiltreerd in de bodem of afgevoerd naar het oppervlaktewater. Via ons eigen rioolvervangingsprogramma koppelden we 2,5 ha af. Het meeste oppervlak is afgekoppeld door bij de vergunningverlening bij sloop-/nieuwbouwproject de kansen op afkoppelen te benutten.

Van de 2,9 ha die het met geld vanuit de rioolheffing vergroende oppervlak werd 1,0 hectare vergroend in de openbare ruimte. De resterende 1,9 ha betrof dakoppervlak dat is vergroend door particulieren met ondersteuning van de subsidieregeling groene daken. Het aantal subsidieaanvragen was met 532 aanvragen bijna vijf keer zo hoog als in 2019.

Via onze aanpak Waterproof030 hebben we met de tegelophaalservice in 2020 16.840 tegels opgehaald, waarmee 431 m2 vergroend is in privé tuinen. Dit is inclusief de actie '#tegelchallenge' in september.

We zien dat zowel het afkoppelen als het vergroenen steeds meer gewoongoed wordt in alle projecten die plaatsvinden, van rioolvervanging tot herinrichting, van nieuwbouwplan tot dakrenovatie.

Beleidsontwikkeling
We hebben voortgang geboekt met het beleid op klimaatadaptatie en de vertaling daarvan in het water en groenbeleid. De opgave is uitgewerkt tot op straatniveau en geïntegreerd in het nieuwe water en rioleringsbeleid (Plan Gemeentelijke Watertaken) en de nieuwe groenstrategie in de Ruimtelijke Strategie Utrecht. Vooral het uitwerken van nieuwe groendoelstellingen en de daarmee samenhangende financiering, heeft meer tijd gevraagd dan voorzien, waardoor de visie Klimaatadaptatie en daarmee ook het nieuwe water- en rioleringsbeleid vertraging hebben opgelopen. Hoewel het beleid formeel nog niet is vastgesteld, nemen we de opgave waar mogelijk al mee in de lopende gebiedsontwikkelingen en herinrichtingsprojecten. Op regionaal niveau werkten we mee aan de regionale Klimaatadaptatiestrategie die begin 2021 door alle partners bestuurlijk is vastgesteld.

Beheer, onderhoud en plantoetsing
In 2020 hebben we het Water- en rioleringsinformatiesysteem (WRIS) in gebruik genomen. Hiermee kunnen we het beheer en onderhoud beter baseren op alle beschikbare data en daarmee het assetmanagement beter vormgeven.

478 bouwaanvragen en meldingen over lozingen werden getoetst op volledigheid en 328 werden inhoudelijk beoordeeld. Dit is vergelijkbaar met andere jaren. Nieuw was dat we in 2020 zijn gestart met het ondersteunen de RUD bij meldingen en maatwerkoplossingen over vetafscheiders.
De renovatie van het rioolgemaal Europaplein is in 2020 uitgevoerd. Hierbij hebben we meteen het dak vergroend. De renovatie van de rioolgemalen aan de Kanaalweg en Cambridgelaan en diverse kleine rioolgemalen is vertraagd.

In 2020 zijn conform planning de riolen in de diverse buurten van het bemalingsgebied van het rioolgemaal Korte Baanstraat gereinigd en geïnspecteerd. Het betreft de buurten Abstede, Rubenslaan, Schildersbuurt en Watervogelenbuurt.

Conclusie
In 2020 is een deel van de voorgenomen werkzaamheden uitgevoerd of aanbesteed. Bij veel projecten trad wat vertraging op als gevolg van de coronacrisis en een gebrek aan de voorbereidingscapaciteit bij de op specifieke onderdelen verantwoordelijke organisatieonderdelen. Het afkoppelen en het vergroeningsbeleid zijn boven verwachting verlopen. Liefst 11,4 hectare werd afgekoppeld, waarvan 2,9 hectare vergroend. Met name de groene dakensubsidie was een groot succes met bijna vijf keer zoveel aanvragen als in 2019.

Corona
De coronapandemie bemoeilijkte en vertraagde de werkzaamheden op verschillende manieren. De leveranties van de benodigde materialen voor reliningsprojecten liep vertraging op. In algemene zin ging de voorbereiding van projecten trager, doordat het afstemmen door thuiswerken moeizamer verloopt. En bij projecten waar de rioolvervanging onderdeel is van een complete herinrichting met een participatietraject ging de voorbereiding nog trager, omdat participatie zeker tijdens de eerste golf niet mogelijk was. Dit zal naar verwachting ook doorwerken bij de projecten waarvoor de realisatie in 2021 is voorzien. Ook de actie 'Tegel eruit, plant erin' in de watervriendelijke tuinmaand (april) samen met de tuincentra en buurgemeenten is vanwege corona helaas niet doorgegaan.

Prestatiedoelstelling
P1.2.2 De oppervlaktewaterkwaliteit voldoet aan de afgesproken doelstellingen

Verbeteren waterhuishouding en waterkwaliteit
De gemeente werkt samen met de waterschappen en met bewoners aan de realisatie van veilig, gezond en aantrekkelijk oppervlaktewater waarbij het goed wonen, werken en recreëren is.

In 2020 zijn vrijwel alle geplande verbeteringsprojecten volledig uitgevoerd. We hebben de verbeteringsmaatregelen in het Niftarlakepark in Zuilen en het verbeteren van de waterafvoer en doorstroming bij de Oudenrijnsingel in De Meern afgerond, waarmee de waterkwaliteit en de ruimtelijke kwaliteit een belangrijke impuls hebben gekregen. Ook de geplande vervangingen van de duikers langs de Groenedijk in Leidsche Rijn en langs de Nedereindseweg in Rijnenburg zijn gerealiseerd.
De geplande verbetering van de waterhuishouding in het Zuilense Bos is bijna afgerond. De aanleg van één nieuwe duiker is doorgeschoven naar 2021 omdat de situatie ter plaatse complexer bleek dan voorzien. Hiermee hebben we de basis gelegd voor het verder opknappen en ontwikkelen van het Zuilense Bos als recreatiegebied.
Ook het groot onderhoud van de watergang in het Beatrixpark in Lunetten is uitgevoerd. Alleen de vervanging van een duiker in Lunetten is vertraagd, omdat uitvoering niet mogelijk bleek door een onjuiste inmeting van kabels en leidingen in de voorbereiding.

De voorbereiding van het baggeren van de Werkspoorhaven loopt vrijwel op schema. Doel is om in samenwerking met de Stichting Erfgoed Werkspoor Utrecht de haven te saneren en op te knappen, zodat het een aantrekkelijke en veilige plek wordt om te verblijven. De start van de uitvoering is voorzien in het najaar van 2021.

Onderhoud
In 2020 hebben we de in 2019 ontstane achterstand door de problematiek met de PFAS stoffen in het baggerwerk ingelopen. We hebben 37,8 kilometer (ruim 15%) van onze watergangen gebaggerd en daaruit 36.174 m3 bagger verwijderd. De watergangen zijn daarmee weer naar verwachting acht jaar op diepte.

Beleid en beheer
We zijn doorgegaan met het samen met het waterschap en bewoners meten van de waterkwaliteit van het Utrechtse water. Ondanks dat we door Corona het meetproject pas later konden starten gaan zijn er toch nog twaalf meetpunten volledig gemeten.
Tevens hebben we met HDSR nieuwe waterkwaliteitsambities bepaald, die in 2021 bestuurlijk worden vastgesteld.

Conclusie
We hebben in 2020 vrijwel alle voor in dat jaar geprogrammeerde waterhuishoudingsmaatregelen uitgevoerd. Alleen de verbetering van een duiker in Lunetten is vertraagd, omdat de situatie qua kabels en leidingen in praktijk anders bleek dan in de voorbereiding voorzien.

Corona
De invloed van de coronapandemie op de voor 2020 geprogrammeerde werkzaamheden was beperkt. Veelal omdat het voorbereidingstraject van de projecten al grotendeels was afgerond en de daadwerkelijke realisatie maar beperkt werd vertraagd door de coronacrisis. Wel verwachten we dat in 2021 de gevolgen duidelijk zichtbaar worden, omdat in algemene zin de voorbereiding van projecten trager verloopt, doordat het afstemmen door thuiswerken moeizamer gaat. Daar komt bovenop dat projecten waarbij sprake is van een herinrichting met een participatietraject de voorbereiding nog trager gaat, omdat participatie tijdens de eerste golf niet is opgestart.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
Baten								
05-1-2-1	Water en riolering	38.768	40.154	38.768	41.279	42.797	1.518	41.279
	Totaal Baten	38.768	40.154	38.768	41.279	42.797	1.518	41.279
Lasten								
05-1-2-1	Water en riolering	28.968	28.528	28.861	31.372	31.552	-180	31.386
	Totaal Lasten	28.968	28.528	28.861	31.372	31.552	-180	31.386
	Saldo baten en lasten	**9.800**	**11.625**	**9.906**	**9.907**	**11.244**	**1.338**	**9.893**
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Saldo na mutaties reserves	**9.800**	**11.625**	**9.906**	**9.907**	**11.244**	**1.338**	**9.893**

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

Water en riolering

Baten
De hogere baten zijn met name te verklaren door hogere opbrengsten uit de rioolheffing als gevolg van afrekeningen grootverbruikers van voorgaande jaren en een hoger volume (in m3 grootverbruik en aantal aansluitingen) dan rekening mee gehouden is in de tariefopstelling 2020.

Lasten
De financiële afwijkingen vallen binnen het afgesproken grensbedrag waarop afzonderlijke posten worden toegelicht.

Corona
De coronapandemie bemoeilijkte en vertraagde de werkzaamheden op verschillende manieren. De leveranties van de benodigde materialen voor reliningsprojecten liep vertraging op. In algemene zin ging de voorbereiding van projecten trager, doordat het afstemmen door thuiswerken moeizamer verloopt. En bij projecten waar de rioolvervanging onderdeel is van een complete herinrichting met een

participatietraject ging de voorbereiding nog trager, omdat participatie zeker tijdens de eerste golf niet mogelijk was. Dit zal naar verwachting doorwerken bij de projecten waarvoor de realisatie in 2021 is voorzien.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Niet van toepassing	7.2	0	0	0	0

Verbonden Partijen

Belastingsamenwerking Gemeenten en Hoogheemraadschap: bijdrage (BghU) voor Rioolheffing: 0,854 miljoen euro.

2. Openbare ruimte is groen en schoon en nodigt uit tot ontmoeting

2.1 De buitenruimte is schoon en het groen is onderhouden

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
E2.1.1	Waardering bewoners schone openbare ruimte	6 (1996)	6,5	6,6	6,5	Inw. Enq.	6,5

Analyse	
Waardering bewoners schone openbare ruimte	De Inwonersenquête is de bron voor deze indicator, omdat de Inwonersenquête nog maar eens in de twee jaar verschijnt kunnen we hier voor 2020 geen gerealiseerde gegevens tonen.

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
P2.1.1	% scores schoon onder de norm	5,5 (2017)	10	6	10	6,3	10
P2.1.2	% scores groen onder de norm	10,9 (2017)	10	10	10	10,1	10
P2.1.3	Gegronde bezwaren 1%	1% (2012)	<1%	<1%	<1%	<1%	<1%

Analyse	
Gegronde bezwaren 1%	De realisatie komt overeen met de doelstelling.
% scores schoon onder de norm	Stadsbreed bleven we dit jaar binnen deze norm. De doelstelling om in de binnenstad niet meer dan 10% van de gemeten punten lager dan een A te laten scoren, werd ook gehaald: 9.4% van de gemeten punten scoorde lager dan een A. In 2019 was dit 14%.
% scores groen onder de norm	De realisatie komt bijna overeen met de doelstelling.

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling
E2.1.1 De buitenruimte is schoon en het groen is netjes onderhouden

Om te bepalen of de afgesproken onderhoudsnorm gehaald wordt, laten we de openbare ruimte schouwen: in totaal dertien keer per jaar. Het gestelde doel is voor schoon gerealiseerd. Voor groen is het gestelde doel met 10,1% vrijwel gerealiseerd.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling
P2.1.1 Schoonhouden van de openbare ruimte

We hebben de openbare ruimte schoon gehouden op basis van de norm dat niet meer dan 10% van de gemeten punten lager scoort dan het afgesproken kwaliteitsniveau (niveau A of B). Stadsbreed bleven we dit jaar met 6,3% binnen deze norm. De doelstelling om in de binnenstad niet meer dan 10% van de gemeten punten lager dan een A te laten scoren, werd ook gehaald: 9.4% van de gemeten punten scoorde lager dan een A (in 2019 was dat 14%).
In het kader van Utrecht Schone Stad hebben we een pilot Schone Parken uitgevoerd en veel tijd en aandacht besteed aan bijplaatsingen bij ondergrondse containers. Ook hebben we een aantal snoeproutes (looproutes tussen middelbare scholen en winkelcentra die vaak vervuild zijn door zwerfafval) aangepakt. In het Griftpark en Wilhelminapark plaatsten we persafvalbakken (afvalbakken die voorzien zijn van een pers, waardoor er meer vuil in kan).
In Zuidwest zijn we gestart met de pilot slim vegen. Het doel hiervan is om met beeldherkenning en dataverzameling de meest efficiënte routes te vinden om de beeldkwaliteit op schoon te verbeteren.
De Klankbordgroep Utrecht Schone Stad heeft meegedacht over onder andere de invulling van (inter)nationale opschoondagen, en de Aanpak Hotspots. Daarnaast is er een toenemend aantal vrijwilligers met knijpers dat wordt ingezet.

Corona
Doordat veel mensen thuis werkten, stonden parkeervakken en fietsenrekken vaker vol. Hierdoor kostte het meer tijd om de wijken schoon te krijgen. Ook waren er substantieel meer bewonersmeldingen, waardoor veel meer inzet van de medewerkers nodig was om deze af te handelen. Daarnaast waren er substantieel meer bijplaatsingen en daardoor veel meer vervuiling in de omgeving van de ondergrondse containers. Er was meer vervuiling bij hangplekken en er was meer druk op de parken en andere groene plekken in de wijk, met flinke vervuiling tot gevolg.
Er was minder productie als gevolg van de hygiëne- en afstandsmaatregelen: werkzaamheden moesten anders ingericht worden. Ten slotte waren er meer transportbewegingen als gevolg van grotere aanbod van vuil. Als gevolg van het schrappen van de koningsdagviering en de 5 mei vieringen was er minder inzet nodig. Ook de score van 9,4% in de binnenstad is waarschijnlijk toe te schrijven aan het feit dat er vanwege de coronacrisis vanaf maart veel minder bezoekers in de binnenstad waren, waardoor minder vervuiling optrad. Omdat ondernemers andere zorgen hadden en er nauwelijks bezoekers waren, hebben we geen actie ondernomen om de betrokkenheid van beide groepen bij een schone stad te vergroten.

Prestatiedoelstelling
P2.1.2 Onderhouden van het groen

We hebben het groen onderhouden op basis van de norm dat niet meer dan 10% van de gemeten punten lager scoort dan het afgesproken niveau. Stadsbreed bleven we dit jaar net niet binnen deze norm. Vooral in de categorie 'onkruid in het groen' haalden we de afgesproken norm niet. Dit had te maken met de gunstige groeiomstandigheden.
In 2020 is veel aandacht besteed aan het maaien. We werken met een nieuw maaibestek, waarin ecologisch maaibeheer een belangrijk onderdeel is. In het najaar publiceerden we de eerste informatiefilmpjes over het maaibeheer in Utrecht. Op veel locaties in de stad werkten we samen met bewoners aan het groenbeheer en ondersteunden we zelfbeheerders.
In 2020 hebben we de invasieve exoten gestructureerd aangepakt: we hebben werkpakketten en planningen opgesteld. De planten zijn op kaart vastgelegd en medewerkers zijn geïnstrueerd. De

Reuzenberenklauw wordt twee tot drie keer gemaaid, voordat ze in bloei staat. De Aziatische duizendknopen maaien we op vaste momenten, afhankelijk van de standplaats. Er zijn in 2020 geen nieuwe locaties bijgekomen. Samen met stakeholders zoeken we naar nieuwe technieken om de invasieve exoten te bestrijden.

Conclusie
De norm voor schoon werd stadsbreed gehaald, de norm voor groen werd vrijwel gehaald.

Corona
In tegenstelling tot de prestatiedoelstelling schoonhouden van de buitenruimte ondervonden we bij de prestatiedoelstelling (dagelijks) onderhouden van het groen minder impact van de coronamaatregelen op de normale werkzaamheden. Wel hebben we een aantal fysieke maatregelen moeten nemen, zoals bijvoorbeeld het plaatsen van cirkels in de parken en het plaatsen van hekwerken.

Prestatiedoelstelling
P2.1.3 Handhaven algemene regelgeving en voorschriften vergunningen

Met interventies zoals vergunningverlening en toezicht en handhaving, droegen we bij aan het correct gebruik van de openbare ruimte. De resultaten van de handhaving staan in het handhavingsverslag 2020.

Illegale bomenkap
Op basis van meldingen van mogelijk illegaal gekapte bomen controleerden onze toezichthouders en handhavers op de aanwezigheid van een geldige vergunning en op de correcte naleving van de vergunningsvoorschriften.

Achtergelaten kliko's
In 2020 hebben we 512 meldingen ontvangen over achtergelaten kliko's in de openbare ruimte. De meeste meldingen komen uit de wijken Noordwest, Leidsche Rijn en Vleuten de Meern en Noordoost. Naar aanleiding van deze meldingen hebben handhavers 1.251 kliko's voorzien van een waarschuwingslabel. Bij de nacontrole na 24 uur hebben zij vervolgens 710 kliko's verwijderd uit de openbare ruimte.

Aslastbeperking binnenstad
In 2020 is de inzet op controle op overtredingen van de aslastbeperking in de binnenstad geïntensiveerd. Dagelijks controleren handhavers op te zware voertuigen in het gebied om historische bruggen, werfkelders en gebouwen te beschermen.

Corona
Vanwege de coronamaatregelen hebben onze toezichthouders en handhavers regelmatig gesurveilleerd in de Utrechtse parken. Zij hebben onder andere controles uitgevoerd op de nachtelijke sluiting van de parken Griftpark, Wilhelminapark en park Lepelenburg. Dit heeft geleid tot 27 waarschuwingen en 22 boetes. Daarnaast hebben zij ook overdag gecontroleerd op de naleving van de coronamaatregelen in parken. De aangebrachte cirkels in parken hebben een preventieve werking gehad op het naleefgedrag van bezoekers aangaande de coronamaatregelen.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
Baten								
05-2-1-1	Schoonhouden van de openbare ruimte	889	739	89	841	759	-82	91
05-2-1-2	Onderhouden van het groen	2	180	2	2	64	62	2
05-2-1-3	Handhaven van de algemene regelgeving	4.992	4.472	4.957	5.127	4.501	-626	5.483
	Totaal Baten	5.883	5.391	5.048	5.969	5.324	-645	5.576
Lasten								
05-2-1-1	Schoonhouden van de openbare ruimte	15.734	15.613	15.030	16.611	16.434	177	16.138
05-2-1-2	Onderhouden van het groen	14.331	14.247	14.687	15.494	15.940	-446	15.731
05-2-1-3	Handhaven van de algemene regelgeving	3.510	3.432	3.340	3.586	4.541	-955	3.796
	Totaal Lasten	33.575	33.292	33.057	35.690	36.914	-1.224	35.665
	Saldo baten en lasten	**-27.692**	**-27.900**	**-28.009**	**-29.721**	**-31.590**	**-1.870**	**-30.089**
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Saldo na mutaties reserves	**-27.692**	**-27.900**	**-28.009**	**-29.721**	**-31.590**	**-1.870**	**-30.089**

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

Schoonhouden van de openbare ruimte

Zoals hiervoor al inhoudelijk toegelicht hebben we in 2020 uitgevoerd wat we ons hadden voorgenomen. 2020 was in de wintermaanden bijzonder zacht waardoor een forse onderbesteding, van 0,5 miljoen euro, heeft plaatsgevonden op het budget voor de gladheidsbestrijding. Daar tegenover staat dat we meer acute fysieke maatregelen, in het kader van de rattenbestrijding, hebben moeten treffen dan verwacht ten bedrage van 0,2 miljoen euro. Door het hogere aantal 'bijplaatsingen', mede veroorzaakt door de coronacrisis, en de bijbehorende extra inzet is er 0,2 miljoen euro aan extra kosten gemaakt. Daar tegenover staat de annulering van de 'Koningsdagviering' en 5 mei vieringen.
Mede door een gewijzigde intensiteit van het gebruik van de openbare ruimte als gevolg van de coronacrisis is er een herprioritering geweest in de inzet om de openbare ruimte schoon te houden, minder inzet in de binnenstad en meer inzet in de parken. Dit heeft er, samen met de hiervoor genoemde redenen, toe geleid dat we binnen de financiële kaders zijn gebleven.

Onderhouden van het groen

In 2020 hebben we uitgevoerd wat we ons hadden voorgenomen. De financiële afwijkingen vallen binnen het afgesproken grensbedrag waarop afzonderlijke posten worden toegelicht. De Corona gerelateerde kosten van 0,364 miljoen euro, zoals bijvoorbeeld de fysieke maatregelen, zoals cirkels in de parken en het plaatsen van hekwerken.

Binnen de openbare ruimte, zijn de belangrijkste oorzaak van het verschil tussen de begrote lasten en gerealiseerde lasten.

Handhaven van de algemene regelgeving

Baten
De baten vallen lager uit door minder leges en huuropbrengsten door de coronapandemie voor onder andere evenementen, standplaatsen, verkeersontheffingen en kabels en leidingen.

Lasten
De hogere lasten zijn een gevolg van onder andere de toevoeging aan de voorziening dubieuze debiteuren in verband met de betalingsregelingen met reclame-exploitanten (coronagerelateerd) en de afwikkeling van een beroepszaak. Daar tegenover staan lagere lasten door de coronapandemie voor vergunningverlening en minder inzet van handhaving bij onder andere evenementen en Koningsdag.

Corona

Schoonhouden van de openbare ruimte

Lasten: Zoals eerder aangegeven, zagen we het volgende effect van de coronacrisis/-maatregelen: Substantieel meer bijplaatsingen en daardoor meer vervuiling rondom de ondergrondse containers. De toename in lasten voor het verwijderen van bijplaatsingen als gevolg van de coronacrisis bedraagt 0,1 miljoen euro.

Onderhouden van het groen

Lasten: De coronagerelateerde kosten betreffen voornamelijk fysieke maatregelen in de Openbare Ruimte en betreft verkeersmaatregelen, verkeersborden, cirkels in de parken, inzet extra verkeersregelaars en borden in de parken. Het totaal van deze kosten bedraagt 0,364 miljoen. Het gaat hier om coronagerelateerde maatregelen. Het reguliere onderhoud ondervond geen hinder van Corona.

Handhaven van de algemene regelgeving

De coronagerelateerde afwijkingen voor de baten en lasten zijn opgenomen in bovenstaande toelichting.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Verwijderen bij-plaatsingen ondergrondse containers	2.1	100	0	0	0
Maatregelen openbare ruimten: borden, parken, beschermingsmaatregelen	5.7	364	0	0	0
Evenementen	2.1	0	0	341	483
Reclame	2.1	0	0	0	516

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen.

2.2 We richten het groen zo in dat aantrekkelijk en bereikbaar wordt

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
E2.2.1	% inwoners dat tevreden is over groen in hun directe omgeving / 'tevredenheid met groen dichtbij'	66% (2010)	69%	66%	70%	Inw. Enq.	70%
E2.2.2	% inwoners dat tevreden is met aanbod parken en groengebieden om de stad	72% (2010)	73%	72%	73%	Inw. Enq.	73%

Analyse	
% inwoners dat tevreden is over groen in hun directe omgeving / 'tevredenheid met groen dichtbij'	De Inwoners-enquete is de bron voor deze indicator, omdat de Inwoners-enquete nog maar eens in de twee jaar verschijnt kunnen we hier voor 2020 geen gerealiseerde gegevens tonen.
% inwoners dat tevreden is met aanbod parken en groengebieden om de stad	De Inwoners-enquete is de bron voor deze indicator, omdat de Inwoners-enquete nog maar eens in de twee jaar verschijnt kunnen we hier voor 2020 geen gerealiseerde gegevens tonen.

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
P2.2.1	De hoeveelheid (m2) openbaar groen per huishouden in de stad	2018 (105)	113	106	105	106	105
P2.2.2	De hoeveelheid (m2) openbaar groen per huishouden rondom de stad	2018 (42)	42	42	42	42	42
P2.2.3	Aantal zwerfdieren/1.000 inwoners	3 (2015)	3	2	2	2	2
P2.2.4	Aantal evenementen (waarvoor vergunning				9	1	0

Analyse	
Aantal zwerfdieren/1.000 inwoners	De gemeente heeft als wettelijke taak om dieren met een kennelijke eigenaar minimaal twee weken te verzorgen en te bewaren. Een zwerfdier is een dier met kennelijke eigenaar, waarvan de eigenaar niet kan worden achterhaald. De gemeente kan door voorlichting aan potentiele huisdiereigenaren (indirect) invloed uitoefenen op het aantal zwerfdieren
De hoeveelheid (m2) openbaar groen per huishouden in de stad	We hebben nog steeds 106 m2 groen en water per huishouden in de stad. Om ook in de toekomst de verdichting en vergroening in balans te houden hebben we een strategie uitgedacht, die we de Groene Schaalsprong noemen.

Analyse	
De hoeveelheid (m2) openbaar groen per huishouden rondom de stad	Gegevens realisatie zijn nog niet bekend. - Om de hoeveelheid groen rondom de stad per huishouden gelijk te houden ontwikkelen we samen met U10/U16 partners en terreinbeherende organisaties plannen voor nieuwe groengebieden en verbindingen.
Aantal evenementen (waarvoor vergunning	Met organisatoren van evenementen gaan we actief in gesprek wanneer zij voornemens zijn dieren in te zetten. In 2020 is één evenement georganiseerd waar dieren ingezet zijn.

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling
E2.2.1 Een aantrekkelijke en voor iedereen bereikbare groene leefomgeving in en om Utrecht

We werkten aan gezond stedelijk leven van en voor iedereen. We zorgden ervoor dat vergroening gelijke tred houdt met de groei van de stad. Dit blijkt uit prestatieindicatoren P2.2.1 en P2.2.2, waarin staat dat we nog steeds 106 m2 groen en water per huishouden in de stad en 42m2 groen en water per huishouden rondom de stad hebben. Ook voor de toekomst is het belangrijk dat verdichting en vergroening in balans blijft. Hiervoor hebben we een strategie uitgedacht, die we de Groene Schaalsprong noemen.

De hoofdgroenstructuur, die vastgelegd is in het Groenstructuurplan 2017-2030, hebben we verder ingevuld door de aanleg en oplossen van knelpunten in enkele verbindingen en de kwaliteitsverbetering van enkele parken. Juist tijdens Corona is gebleken hoe belangrijk de parken, de landgoederen en groengebieden buiten de stad zijn en bijdragen aan de gezondheid en welzijn van de bewoners. Dit zijn de plekken waar bewoners kunnen spelen, bewegen en sporten en elkaar kunnen ontmoeten.

Ook streefden we naar een klimaatadaptieve, biodiverse en gezonde stad met meer groen in de straten. We werkten daarbij aan een fijnmazig routenetwerk door de stad en plantten extra bomen. Dat laatste blijkt een ingewikkelde opgave, omdat de ondergrond vaak vol ligt met kabels en leidingen. Hier zijn we over in bespreking met de eigenaren van deze leidingen en dat levert mogelijk meer ruimte op. Door Corona kwam er ook meer waardering van mensen voor hun woonomgeving en meer interesse in een groene omgeving. We werkten ook samen met bewoners en diverse partijen om de stad te vergroenen en biodivers te maken. Dat laatste kwam tot uiting door het winnen van de prijs voor de meest bijvriendelijke gemeente van Nederland. In Utrecht zijn maar liefst 120 bijensoorten!

Om de groei van de stad en de extra gebruiksdruk op onze recreatiegebieden op te vangen werkten we met onze regionale partners verder aan het ontwikkelen van recreatiegebieden en het realiseren van nieuwe gebieden om te komen tot een groene waaier rondom onze stad.

Effectdoelstelling
E2.2.2 Wij willen het dierenwelzijn in onze stad bevorderen

In 2020 hebben we gewerkt volgens het beleid van de Nota Dierenwelzijn die eind 2019 is vastgesteld. Door de Nota Dierenwelzijn werken organisatieonderdelen vaker samen op gebied van dierenwelzijn en wordt dierenwelzijn vaker meegenomen in projecten. De overeenkomst met de dierenbescherming is in 2020 verlopen en deze is door middel van een aanbestedingstraject met een jaar vernieuwd. In 2020 is er één evenementen geweest waar dieren ingezet zijn.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling
P2.2.1 Ontwikkelen van een aantrekkelijke groene leefomgeving dicht bij huis met ruimte voor stadsnatuur

Het Meerjaren Groenprogramma is als onderdeel van het Meerjarenperspectief Ruimte, het jaarlijks uitvoeringsprogramma van de ambities uit het Groenstructuurplan. Jaarlijks geven we hierin aan welke doelen en resultaten we met welk project willen bereiken met een doorkijk van drie daaropvolgende jaren. We werken hier samen met diverse partners van overheden en private partijen aan. Ook zoeken we naar mogelijkheden om 'werk met werk' te maken, om het effect van de investeringen te vergroten. We doen dit in samenhang met andere gemeentelijke opgaven, zoals duurzame mobiliteit, duurzame gebiedsontwikkeling en met de gemeentelijke beheeropgaven.

Om te zorgen dat verstedelijking in gelijke tred loopt met vergroening is er extra groen aangelegd bij projecten zoals Rijnvliet. Om ook in de toekomst een goede balans te houden hebben we in kader van de RSU de barcode bepaald en die houdt voor groen in dat er 440 ha extra groen moet komen als er 60.000 woningen worden gebouwd tot 2040. De gemeente toetst per relevante grootschalige ontwikkeling en jaarlijks op stedelijk niveau of de ontwikkelingen voldoen aan deze integrale barcode. Indien op een of twee van de dimensies niet volledig aan de voorwaarden van de barcode wordt voldaan kan een plan alleen worden voortgezet als wordt geregeld waar en wanneer voldoende compensatie zal worden gerealiseerd.
Deze extra vergroening noemen we de Groene Schaalsprong en dit hebben we uitgewerkt in een hoofdstuk in de RSU.

Voor een aantrekkelijkere groene leefomgeving voor spelen, sporten en bewegen werkten we aan het actualiseren we de speelruimtenorm zodat deze beter aansluit bij de behoefte van kinderen en jongeren. Ook de vraag naar meer natuurlijke speelplekken krijgt nu een belangrijke plaats.
Voor het verbeteren van de Hoofdgroenstructuur hebben we een belangrijk knelpunt in de verbinding aan de oostkant van de stad opgelost, door samen met de provincie een faunapassage aan de Biltse Rading te realiseren. De passage van ruim drie meter breed en twee meter hoog wordt gebruikt door kleine grondgebonden zoogdieren en amfibieën zoals de ringslag, gewone pad, haas en bosmuis.
De provincie heeft zelf ook nog de faunapassage Griftenstein onder de Utrechtseweg in De Bilt gerealiseerd, waardoor aan de oostkant van de stad de knelpunten opgelost zijn. We hebben delen van verbindingszones aangelegd langs de Vecht ter hoogte van het Zandpad en bij het Vechtroutenetwerk in de stad. Plannen voor de Wagenaarkade als onderdeel van het Rondje Stadseiland konden we qua digitale participatie op dreef houden en de eerste fase kunnen we in 2021 gaan uitvoeren. Bij Park Oog in Al zijn we bijna klaar met de verbeteringen rondom de Dierenweide en omgeving rondom het landhuis. Voor het Park Nijevelt ligt een uitvoeringsplan gereed, waarvan de eerste fase ook in 2021 wordt uitgevoerd. We legden samen met IVN, inwoners en een school een Tiny Forests aan in Majellapark. In het Niftarlakeplantsoen hebben we nagenoeg alle werkzaamheden afgerond en er zijn extra bomen geplant met bewoners. De nieuwe brug in plaats van dam in de Irenelaan en recent de afronding van verbreding watergang langs de Scheepswerf en nieuwe voet/fietsbrug zorgen voor die benodigde groenblauwe verbinding. Bij het Groene Lint Overvecht hebben we de wensen voor het Lint bij bewoners opgehaald via diverse participatieve methodes. Dit heeft er toe geleid dat we een uitvoeringsprogramma hebben gemaakt, waar draagvlak voor is en waarmee we in 2021 gaan starten met de uitvoering.

Het vergroenen van de straten doen we onder anderen door het realiseren van ommetjes. Dit heeft echter vertraging opgeleverd door Corona, omdat het lastig was om dit met bewoners op te pakken. We zijn bezig met het Groene Loperpad in Lombok, waar begin 2021 de eerste schakel in het ommetje wordt uitgevoerd, in Rivierenwijk en Noordwest. Extra bomen konden we aanplanten bij herinrichting van straten voor de mobiliteitsopgave zoals bij het Waterwinpark en Wilhelminalaan. In totaal hebben we 87 extra bomen kunnen planten bij het 'werk met werk' maken. Ook via bewonersinitiatieven en zelfbeheer van groen (stadstuinieren) geven we de vergroening van de stad een impuls. Omdat stadstuinen en andere groene zelfbeheerplekken de meeste kans van slagen hebben als het initiatief hiervoor bij de bewoners zelf vandaan komt, werken we aan een steunpunt voor stadstuinieren. Hier gaan we in 2021 mee verder. We blijven de betrokkenheid van bewoners, ondernemers en bezoekers bij het gezond houden van de openbare ruimte vergroten.

We werden uitgeroepen tot de meest Bij-vriendelijke gemeente van Nederland, een mooie opsteker voor alle activiteiten voor meer zicht op ecologisch onderhoud en inrichting door de gemeente, maar ook door particulieren die zelf ook bijenhotels ophingen, tuinen bijvriendelijk inrichtten en daken vergroenden.
Om onze kennis te vergroten over de natuurwaarden en biodiversiteit hebben we via Groene Web-projecten onderzoek gedaan naar onder anderen paddenstoelen, monitoring van gierzwaluwen, huismussen en vleermuizen in de stad en onderzoek met de Vlinderstichting en vrijwilligers naar nachtvlinders, dagvlinders en libellen in de stad. De Natuurwaardenkaart hebben we herzien.
Ook bleven we actief op het twitteraccount van stadsecoloog 030. Zo vestigden we via twitter de aandacht op natuur in de stad zoals de wijngaardslak, bijzondere paddenstoelen op de Maliebaan en de wilde bij. Ook vestigden we de aandacht op de activiteiten van onze groenbeheerders, die op een bijvriendelijke manier maaien, op Stichting UN of andere actieve partijen in de stad.

Corona
Er is een aantal projecten waar de planning niet volgens plan is verlopen. De oorzaak hiervan ligt grotendeels bij de coronapandemie, waardoor afstemmen met collega's en stakeholders en participatie lastiger verloopt. Dit geldt onder andere voor Johan Wagenaarkade, Groene Lint en de ommetjes. Deze projecten worden nu later uitgevoerd. Eén project hebben we naar voren kunnen halen, het Hefbrugparkje dat onderdeel is van het Ringpark Dichterswijk. Hiervan zijn de voorbereidingen gereed en het wordt begin 2021 uitgevoerd.

Prestatiedoelstelling
P2.2.2 Ontwikkelen van het groen en recreatiemogelijkheden om de stad

Via onze deelname in het Recreatieschap De Stichtse Groenlanden en het Plassenschap Loosdrecht dragen wij bij aan het beheer en ontwikkeling van de groene en blauwe recreatiegebieden om de stad (zoals Ruigenhoek, Strijkviertel, Haarzuilens en Maarsseveense Plassen) en de recreatieve routes. We kijken hierbij kritisch naar de manier waarop het beheer in de regio is georganiseerd en sturen met deelnemers aan de gemeenschappelijke regelingen op een efficiënt en effectief beheer. Met de gemeente Bunnik en provincie Utrecht werkten we aan de toekomst van de bereikbaarheid en beleefbaarheid van het gebied Amelisweerd-Rhijnauwen-Vechten en omgeving. Dit is tenslotte ons drukst gebruikte recreatiegebied dichtbij. Dat bleek ook zeker in dit bijzondere jaar.

We werken met de provincie, buurgemeenten, Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten aan de verdere ontwikkeling van recreatie gezien de verdichtingsopgave van de regio. In het kader van de schaalsprong de regio (2040) versterkten we deze regionale samenwerking.
Samen met regio (U10) en provincie werkten we aan de uitwerking van de bouwsteen Groen en Landschap ten behoeve van het Ruimtelijk Economisch Programma en het Integraal Ruimtelijk Persectief U10. Als regio werken we met de provincie samen aan de groei van de groenopgave via het (versnellings)programma Groen Groeit Mee. Het doel van dit programma is om groen mee te laten groeien met de stedelijke ontwikkeling.
Door het tekenen van de Beheerovereenkomst Rods contract 2020-2024 met provincie gemeenten Houten, IJsselstein en Bunnik, Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten hebben we het beheer van onder andere Gagelbos en Haarzuilens structureel geborgd.

Corona
Voor Plassenschap Loosdrecht en voor Recreatieschap De Stichtse Groenlanden waren er hogere kosten voor handhaving en toezicht in verband afsluitingen en hogere gebruiksdruk van de recreatiegebieden. Bij Recreatieschap Stichtse Groenlanden en bij Plassenschap Loosdrecht zijn regelingen getroffen met ondernemers die als gevolg van de coronamaatregelen geen recreanten konden ontvangen. Hierdoor is sprake van minder inkomsten uit exploitatie, dit effect is groter bij Recreatieschap De Stichtse Groenlanden omdat daar meer inkomsten uit exploitatie gegenereerd worden. De omvang van de financiële gevolgen op de jaarrekening van het Recreatieschap de Stichtse Groenlanden en op die van het Plassenschap Loosdrecht zijn nog niet bekend.

Prestatiedoelstelling

P2.2.3 Wij zorgen goed voor onze dieren in de stad

Utrecht wil ook voor dieren een gezonde en leefbare stad zijn. De samenwerking met de Dierenbescherming is vernieuwd. Na een aanbestedingstraject is een nieuwe overeenkomst met de Dierenbescherming voor een jaar wordt afgesloten, die telkens met één jaar kan worden verlengd. Dit betekent dat het nieuwe contract loopt van 1 augustus 2020 t/m 31 juli met de mogelijkheid tot driemaal een verlenging van één jaar.
Dit zorgt voor een structurele invulling van vervoer en opvang van hulpbehoevende dieren. Voor de uitvoering van deze overeenkomst werkt de Dierenbescherming samen met het Stichts Asyl voor Dieren, de Dierenambulance Utrecht, Dierenbeschermingscentrum Amersfoort en de Vogelopvang Utrecht en waar nodig zoekt de Dierenbescherming samenwerking met organisaties indien de bestaande geen opvang bieden voor specifieke diersoorten. Naast alle taken voor vervoer en opvang voor gehouden dieren en niet gehouden dieren, adviseert de Dierenbescherming de gemeentelijke organisatieonderdelen bij beleid en uitvoering met impact op dierenwelzijn. Bij nieuwbouwprojecten in de stad maken we verblijfplaatsen voor dieren die afhankelijk zijn voor hun voortbestaan van gebouwen zoals de huismus, gierzwaluw en gewone dwergvleermuis. Dit is ook een verplichting voor onze eigen gemeentelijke gebouwen. Dierenspeciaalzaken in de stad zijn benaderd voor een proeftoetsing voor het Dierbaar-keurmerk. Dierenspeciaalzaken kunnen met dit keurmerk aantonen dat zij voldoen aan wet- en regelgeving maar ook inspanning leveren voor dierenwelzijn als het gaat over de verzorging en huisvesting van dieren.

Corona

De situatie rondom Corona heeft er toe geleid dat enkele projecten vertraagd zijn. De dierenbescherming en onderaannemers hebben de werkzaamheden voor vervoer en opvang van hulpbehoevende dieren anders moeten inrichten. In 2020 is er één evenement georganiseerd waar dieren ingezet zijn. Vanwege Corona zijn dit minder evenementen dan normaal zou zijn georganiseerd.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
Baten								
05-2-2-1	Ontwikkelen van een aantrekkelijke groen	577	515	25	259	218	-41	0
	Totaal Baten	577	515	25	259	218	-41	0
Lasten								
05-2-2-1	Ontwikkelen van een aantrekkelijke groen	5.983	4.937	3.265	4.192	3.476	715	3.068
05-2-2-2	Ontwikkelen groen en recreatiegebieden	1.580	1.557	1.571	1.614	1.636	-22	1.654
05-2-2-3	Wij zorgen goed voor onze dieren in stad	510	553	516	524	543	-18	541
	Totaal Lasten	8.073	7.046	5.352	6.330	5.655	675	5.262
	Saldo baten en lasten	**-7.496**	**-6.532**	**-5.327**	**-6.071**	**-5.437**	**633**	**-5.262**
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	1.966	1.966	0	625	0	-625	0
	Saldo na mutaties reserves	**-5.530**	**-4.566**	**-5.327**	**-5.446**	**-5.437**	**8**	**-5.262**

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

Ontwikkelen van een aantrekkelijk groene leefomgeving

Baten
De baten zijn 0,041 miljoen euro lager dan begroot doordat de totale kosten van de uitvoering van het project Faunapassage lager zijn uitgevallen, waardoor ook de provinciale subsidie 0,026 miljoen euro lager wordt vastgesteld. Daarnaast zijn de baten op het Europese project Naturvation 0,016 miljoen euro lager door het vervallen van bijeenkomsten en reisbeperkingen.

Lasten
De gerealiseerde lasten zijn 0,715 miljoen euro lager dan begroot. De lagere lasten worden voor het grootste deel veroorzaakt door projecten waarvan de werkzaamheden in 2020 nog niet volledig zijn uitgevoerd en die een vervolg krijgen in komende jaren. Dit zijn de volgende projecten:

- Het project Groene Ommetjes is gestart, maar door beperktere mogelijkheden om bewoners te betrekken bij het realiseren van nieuwe ommetjes, heeft het project vertraging opgelopen. De uitvoering worden voortgezet in 2021. (0,180 miljoen euro).
- Bij de uitvoering van het project Johan Wagenaarkade is vertraging opgelopen doordat participatietrajecten minder effectief uitgevoerd konden worden door het werken op afstand (0,170 miljoen euro).
- Het project Niftarlakeplantsoen is grotendeels afgerond. De kosten binnen het project zijn voordeliger uitgevallen (0,100 miljoen euro).

Daarnaast resulteren overige projecten met kleine verschillen per saldo in 0,265 miljoen euro aan lagere lasten.

Reserves
De begrote onttrekking van 0,625 miljoen uit de reserve Meerjaren groenprogramma voor diverse groenprojecten is vanwege bovengenoemde redenen niet nodig gebleken.

Het ontwikkelen van groen en recreatiemogelijkheden om de stad
In verband met de voorbereiding van de transitie van de recreatieschappen naar een andere organisatievorm zijn er extra kosten gemaakt voor ambtelijke inzet (0,02 miljoen euro)

Wij zorgen goed voor onze dieren in de stad
Als gevolg van de aanbesteding voor Dierenopvang, vervoer en advisering is de contractprijs per 1 augustus 2020 gestegen. De lasten zijn hierdoor 0,018 miljoen euro hoger dan begroot.

Corona
De situatie rondom Corona heeft er toe geleid dat enkele projecten vertraagd zijn, doordat het slechts in beperkte mate mogelijk was om inwoners op een goede manier te betrekken bij de inrichting en realisatie van groenprojecten. De kosten van deze vertraging zijn opgevangen binnen het beschikbare budget in 2020. De resterende projectmiddelen zijn daarom niet onttrokken uit de reserve Meerjaren groenprogramma, en worden in 2021 aangewend voor de verdere uitvoering van de betreffende projecten.

Voor Plassenschap Loosdrecht en voor Recreatieschap De Stichtse Groenlanden waren er hogere kosten voor handhaving en toezicht in verband afsluitingen en hogere gebruiksdruk van de recreatiegebieden. Bij Recreatieschap Stichtse Groenlanden en bij Plassenschap Loosdrecht zijn regelingen getroffen met ondernemers die als gevolg van de coronamaatregelen geen recreanten konden ontvangen. Hierdoor is sprake van minder inkomsten uit exploitatie, dit effect is groter bij Recreatieschap De Stichtse Groenlanden omdat daar meer inkomsten uit exploitatie gegenereerd worden. De omvang van de financiële gevolgen op de jaarrekening van het Recreatieschap de Stichtse Groenlanden en op die van het Plassenschap Loosdrecht zijn nog niet bekend.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Niet van toepassing		0	0	0	0

Verbonden Partijen

Plassenschap Loosdrecht: bijdrage 0,184 miljoen euro
Recreatieschap Stichtse Groenlanden: bijdrage 1,045 miljoen euro

2.3 Afval wordt op efficiënte wijze gescheiden ingezameld om de klant van dienst te zijn en om in te zetten als grondstof

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
E2.3.1	Tevredenheid over de afvalinzameling (cijfer)	6,8 (2014)	7,0	6,5	7,0	Inw. Enq.	7,0
E2.3.1	Restafval/inwoner (kg)	256 (2013)	225	219	220	227	215

Analyse	
Tevredenheid over de afvalinzameling (cijfer)	De Inwonersenquête is de bron voor deze indicator, omdat de Inwonersenquête nog maar eens in de twee jaar verschijnt kunnen we hier voor 2020 geen gerealiseerde gegevens tonen.
Restafval/inwoner (kg)	Het effect van de invoering van Het Nieuwe Inzamelen is niet zichtbaar in de inzamelresultaten van 2020. Direct na invoering van de corona-maatregelen in maart 2020 steeg het aanbod fijn restafval en grof restafval flink. Aannemelijk is dat de inwoners meer in huis gingen consumeren en opruimen. In de uitvoering merkten we deze effecten doordat de inzamelvoorzieningen vaker geleegd moesten worden. Het aantal bezoeken aan de afvalscheidingsstations steeg met ruim 13% naar 643.120 ten opzichte van 2019. Dit vertaalt zich in een verhoogd aanbod afval en daarmee dus extra transport- en verwerkingskosten.

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
P2.3.1	Percentage laagbouwaansluitingen aangesloten op voorzieningenniveau van Het Nieuwe Inzamelen	6% (2013)	80%	81%	100%	90%	100%
P2.3.1	Percentage huisaansluitingen dat gebruik maakt van zakkeninzameling	41% (2013)	11%	17%	7%	13%	7%

Analyse	
Percentage laagbouwaansluitingen aangesloten op voorzieningenniveau van Het Nieuwe Inzamelen	De doelstelling voor 2020 is niet gehaald. Vanwege de doorlooptijd van juridische procedures en omdat in coronatijd de voorbereidingen meer tijd vragen, zijn sommige wijken niet in zijn geheel overgegaan op Het Nieuwe Inzamelen. De planning loopt daardoor uit.
Percentage huisaansluitingen dat gebruik maakt van zakkeninzameling	De realisatie voor het percentage huisaansluitingen dat gebruik maakt van zakkeninzameling is niet gehaald vanwege de doorlooptijd van juridische procedures en omdat de voorbereidingen in coronatijd meer tijd vragen.

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling
E2.3.1 Het afval wordt in toenemende mate gescheiden ingezameld

Het Nieuwe Inzamelen
In de nota Afval is Grondstof werd in 2015 tot de introductie van Het Nieuwe Inzamelen besloten. Met het invoeren van Het Nieuwe Inzamelen kunnen we de transitie van afval naar grondstof verder realiseren, net als de ambitie "zakken van de straat". In 2020 is bij 90% van de laagbouwaansluitingen Het Nieuwe Inzamelen ingevoerd. De binnenstad wordt hierbij buiten beschouwing gelaten. De manier waarop inzameling van afval en grondstoffen in de binnenstad wordt vormgegeven, wordt meegenomen in het bredere (participatie)traject rondom de omgevingsvisie binnenstad.

Het systeem met ondergrondse containers voor restafval komt bijna overal in de plaats van de vuilniszak en de kliko voor restafval. Waar mogelijk hebben Utrechters dan de beschikking over kliko's voor gft en papier. Hiermee kunnen zij deze grondstoffen beter aan huis scheiden. Zo houden we minder restafval over en worden grondstoffen zo veel mogelijk opnieuw gebruikt.

Opt-in systeem voor ongeadresseerd drukwerk
Met ingang van 1 januari 2020 is in Utrecht het opt- in systeem voor ongeadresseerd drukwerk ingevoerd. Dat betekent dat alleen bij huishoudens die hier expliciet toestemming voor gaven door een ja/ja of een ja/nee sticker op de brievenbus te plakken, nog reclamefolders en huis-aan-huisbladen bezorgd mochten worden. Naar aanleiding van de uitspraak in het hoger beroep dat DPG Media aangetekend heeft, heeft het Gerechtshof de gemeente verboden te handhaven op de bezorging van de DPG huis-aan-huisbladen. Om een gelijk speelveld te creëren, wordt ook op de huis-aan-huisbladen van andere uitgevers niet gehandhaafd.

Communicatie over afval op maat
In 2020 was begrijpelijke communicatie op maat ook weer een uitgangspunt in onze dienstverlening. Zo maakten we de informatie over afval op de gemeentelijke website meer begrijpelijk en toegankelijk. Daarbij maken we steeds meer gebruik van video's. Zo ontwikkelden we een video over de slimme, ondergrondse containers in Utrecht: wat zijn dit, hoe werkt het en wat zijn de voordelen voor inwoners. Video's gebruiken we op de website van de gemeente, maar ook op de social mediakanalen. Dit is een laagdrempelige manier om informatie over te brengen. We houden nauw contact met het klantcontact centrum en passen onze communicatie aan op basis van vragen en reacties van inwoners en aan de hand van web-statistieken.
We gebruikten klanttevredenheidsonderzoeken, buurtbijeenkomsten en reacties van inwoners bij de invoering van Het Nieuwe Inzamelen, om de wensen en behoeften te peilen en daarop onze communicatie te verbeteren. Communicatiemiddelen over Het Nieuwe Inzamelen zijn geactualiseerd en vernieuwd.

De Afvalwijzer (app) is een belangrijk communicatiemiddel over de afval (inzameling). Net zoals in 2019, stimuleerden we in 2020 via verschillende communicatiemiddelen het gebruik van de Afvalwijzer (app). Via de Afvalwijzer(app) zijn inwoners altijd op de hoogte van actuele informatie over de inzameling van afval. Hier lezen ze ook alles over het scheiden van afval en vinden ze inzamelpunten in de buurt voor glas, papier en karton, textiel en plastic, blik en pak. Via de app of e-mail krijgen inwoners (indien

gewenst) een herinnering op de dag voordat het afval wordt opgehaald of wanneer de ophaaldag is veranderd. Via de app verstuurden we eind 2020 pushberichten naar ruim 87.000 gebruikers. In 2019 was dit nog ruim 70.000 gebruikers. Gebruikers die aangegeven hebben dat zij pushberichten willen ontvangen, zullen deze berichten ontvangen.

In de communicatie is bovendien de focus gelegd op het zelf wegbrengen van het grofvuil naar de afvalscheidingsstations. De drukte bij de huis-aan-huis inzamelservice van grof afval wegens Corona was hier mede de aanleiding voor. Om de dienstverlening verder te verbeteren, kunnen bewoners op de website een indicatie krijgen hoe druk het is bij de afvalscheidingsstations. Zo kan men een geschikt moment uitkiezen om het afval weg te brengen.

Pilot nascheiding plastic, blik en pak
De pilot met nascheiding van plastic, blik en pak uit Utrecht is in 2020 geëvalueerd. Middels het vaststellen van de Grondstoffennota 2020 is besloten dat het restafval van alle Utrechtse huishoudens nagescheiden zal gaan worden. Op deze manier is het mogelijk om meer kunststoffen te scheiden, waardoor er minder restafval over blijft.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling
P2.3.1 Het afval ophalen en de infrastructuur daarvoor versterken

Invoer Het Nieuwe Inzamelen
Afgelopen jaar is de noordelijke helft van wijk Noordwest overgegaan op Het Nieuwe Inzamelen. In het najaar van 2020 zijn de voorbereidingen zijn gestart voor een deel van de wijk West en heel Wittevrouwen. Daar zijn putten en containers geplaatst. Voor de laatste wijk waar Het Nieuwe Inzamelen wordt ingevoerd zijn in het laatste kwartaal van 2020 de plannen in de inspraak gebracht.

Publiekscampagne om hergebruik grondstoffen te stimuleren
Communicatie over het hergebruik van grondstoffen was in 2020 een uitgangspunt in onze dienstverlening.

We hebben een publiekscampagne ontwikkeld met als doel om inwoners van Utrecht te stimuleren om afval (beter) te scheiden. Verschillende afvalstromen zijn belicht, met name afvalstromen waar veel winst te behalen valt in relatie tot het hergebruik van grondstoffen. Denk aan groente-, fruit- en tuinafval, textiel, plastic, blik en pak en e-waste (elektronisch afval). In de campagne laten we zien wat er allemaal van het (gescheiden) Utrechtse afval gemaakt wordt. Daarbij is onder ander aandacht voor verschillende lokale initiatieven zoals Buurman Utrecht, die van afval weer nieuwe producten maken. Buurman Utrecht is aan bod gekomen in de serie over de afvalscheidingsstations op Instagram Stories.

Naast aandacht voor Utrechtse initiatieven, die nieuwe producten ontwikkelen van afval, belichten we ook initiatieven die actief bezig zijn met hun afval, bijvoorbeeld met het voorkomen of scheiden ervan. Deze positieve voorbeelden bieden we actief een platform via verschillende (gemeentelijke) kanalen. Een voorbeeld hiervan is de promotie van het gebruik van wasbare luiers. In deze campagne hebben we laten zien wat de hedendaagse luiers zijn en hoe deze gebruikt wordt door het laten zien van voorbeelden bij kinderboerderijen en consultatiebureaus.
Het invoeren van Het Nieuwe Inzamelen kostte in sommige wijken meer tijd dan voorzien. Waar de inspraak- en bezwaarprocedures volledig zijn afgerond, is Het Nieuwe Inzamelen ingevoerd. Het beoogde tijdspad is daarmee niet gehaald, maar zorgvuldigheid gaat voor. Door communicatie-uitingen hebben we wel voldaan aan het gestelde doel voor 2020.

Corona
Ondanks dat de voorbereiding en invoering van Het Nieuwe Inzamelen ook in de coronatijd doorgaat, zien we een vertraging van circa twee tot drie maanden. Deze vertraging komt onder andere door het digitaal en thuis werken.

Corona heeft een groot effect gehad op communicatie. Dat betekende bijvoorbeeld dat er ad hoc veel gecommuniceerd moest worden over de regels op het afvalscheidingsstation. Normale evenementen, zoals Koningsdag, die gebruikt worden als communicatiemomenten zijn weggevallen.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
Baten								
05-2-3-1	Het afval ophalen en de infrastructuur	47.234	47.221	47.039	50.329	49.494	-835	50.401
	Totaal Baten	47.234	47.221	47.039	50.329	49.494	-835	50.401
Lasten								
05-2-3-1	Het afval ophalen en de infrastructuur	34.541	37.649	34.057	38.651	41.115	-2.464	37.410
	Totaal Lasten	34.541	37.649	34.057	38.651	41.115	-2.464	37.410
	Saldo baten en lasten	**12.693**	**9.572**	**12.982**	**11.678**	**8.380**	**-3.299**	**12.991**
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	3	11	3	953	961	8	3
	Saldo na mutaties reserves	**12.696**	**9.583**	**12.985**	**12.631**	**9.341**	**-3.290**	**12.994**

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

Het afval ophalen en de infrastructuur daarvoor versterken

Baten
De vermindering van de inkomsten wordt voornamelijk veroorzaakt door de getroffen coronamaatregelen. De coulanceregeling voor de ondernemers inzake het bedrijfsafval en de inkomstenderving uit de opbrengsten vanuit de haven- en markttarieven bedraagt ruim 0,6 miljoen euro. Verder zijn de opbrengsten uit overige afvalstromen, zoals papier en textiel, verder gedaald, van 0,2 miljoen euro.

Lasten
De belangrijkste toename van de kostenstijging is veroorzaakt door de maatregelen met betrekking tot Corona. Door het massaal opruimen van zolders en bergingen en het thuiswerken is het aanbod van huishoudelijk afval veel hoger dan verwacht.

Bij de afvalscheidingsstations is mede door het extra bezoek meer afval gescheiden ingezameld en bij het 'gewone' inzamelen is door het thuiswerken meer huishoudelijk afval ingezameld dan in de begroting was voorzien, dit samen zorgt voor een toename van de kosten van 1,2 miljoen euro. In de periode van Corona was er meer inzet nodig van mensen en middelen. Ook zijn er voor een bedrag van ruim 0,5 miljoen euro aan extra maatregelen getroffen in de Corona periode zodat onze medewerkers op een veilige manier hun werk konden blijven doen.

De implementatie van Het Nieuwe Inzamelen heeft een langere doorlooptijd. Dit heeft tot gevolg gehad dat we meer capaciteit in menskracht en materieel hebben nodig gehad dan eerder verwacht. Daar staat wel een voordeel in de lasten tegenover als gevolg van het later aanschaffen van ondergrondse containers. Per saldo zijn de lasten door voorgaande oorzaken 0,3 miljoen euro hoger.

Er is voor 0,406 miljoen euro meer kwijtgescholden op de aanslagen afvalstoffenheffing. Dit is inclusief 0,07 miljoen euro kwijtscheldingen over voorgaande jaren. Van het bedrag van 0,336 miljoen euro over 2020 is de verwachting dat 50% hiervan veroorzaakt is door coronamaatregelen.

Per saldo bedragen de overige kleinere nadelen 0,194 miljoen euro.

Corona

Specificatie coronakosten	Realisatie 2020
Kwijtschelding Afvalstoffenheffing	168
Inkomstenderving Coulanceregeling Bedrijfsafval	324
Inkomstenderving en extra kosten Markten in verband met Noodverordening	469
Inkomstenderving en extra kosten Havens	115
Directe kosten afvalverwerking Inzamelen	616
Directe kosten afvalverwerking Afvalscheidingsstations	548
Directe kosten coronamaatregelen	536
Totaal	**2.776**

Kwijtscheldingen Afvalstoffenheffing

Er is voor 0,406 miljoen meer kwijtgescholden op de aanslagen afvalstoffenheffing. Dit is inclusief 0,070 miljoen kwijtscheldingen over voorgaande jaren. Van het bedrag van 0,336 miljoen over 2020 is de verwachting dat 50% hiervan veroorzaakt is door coronamaatregelen.

Inkomstenderving Bedrijfsafval

Door de verplichte sluiting van de horeca in de binnenstad, als gevolg van de coronamaatregelen, neemt het aantal bezoekers af, dalen de omzetten en is er minder afval geproduceerd. Diverse ondernemers (Centrum Management Utrecht) hebben de gemeente gevraagd coulant om te gaan met de inzamelcontracten. Daarom is besloten om bedrijven die hun activiteiten door de Coronamaatregelen tijdelijk hebben moeten staken, tegemoet te komen in hun afvalcontracten. Deze bedrijven bieden tenslotte ook geen afval meer aan. Zij krijgen daarom de mogelijkheid om hun contract tijdelijk op te schorten.

Inkomstenderving Markten

In verband met de coronamaatregelen is een noodverordening van kracht ten aanzien van de markten, waarbij de non-food kramen lange tijd niet meer mochten komen. Daarnaast zijn er extra kosten gemaakt voor het verplicht uitvoeren van een deurbeleid bij het openstellen van de markten gedurende de lockdown in het najaar.

Inkomstenderving Havens

Door het uitstellen van het vaarseizoen zijn er lagere opbrengsten ten aanzien van brug-en sluisgelden de beroepsvaart en de recreatievaart.

Directe kosten afvalverwerking Inzamelen

Bij het inzamelen van het huishoudelijk afval is er tijdens de lockdown door het vele thuiswerken, internet bestellingen en het feit dat de winkels en Horeca gesloten waren meer afval opgehaald. Dit heeft geleid tot 0,616 miljoen euro aan hogere kosten.

Directe kosten afvalverwerking Afvalscheidingsstations

Bij de afvalscheidingsstations zijn er tijdens de lockdown erg veel bezoekers. Dit leidt tot meer afval en 0,548 miljoen euro aan hogere kosten.

Directe kosten coronamaatregelen

Ter bescherming van de medewerkers van de inzameldienst zijn er diverse beschermende maatregelen genomen zoals bebording, hesjes, lunchpakketten, extra schoonmaak van voertuigen en het inhuren van voertuigen wegens vertraging van levering van onderdelen die uit Spanje moesten komen. Tevens heeft meer inhuur plaatsgevonden omdat de medewerkers in vaste dienst in de risicogroep niet meer mochten werken op locatie. Dit heeft geleid tot 0,536 miljoen euro aan hogere kosten.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Het afval ophalen en de infrastructuur	7.3	1.868	0	0	0
Inkomstenderving Bedrijfsafval	7.3	0	0	0	324
Inkomstenderving Markten en extra kosten	3.3	259	0	0	210
Inkomstenderving Havens en extra kosten	2.3	13	0	0	102

Verbonden Partijen

Afvalverwijdering Utrecht: bijdrage is per saldo 9,9 miljoen euro.

Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen

Algemene programmadoelstelling

We willen dat iedereen mee kan doen op de continu veranderende arbeidsmarkt, en een investerings- en vestigingsklimaat die dit ondersteunen. Onze doelstelling voor het programma Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen werd in 2020 urgenter dan we bij het schrijven van de begroting konden vermoeden.

Van een situatie van hoogconjunctuur en een krappe arbeidsmarkt, kwamen we door de coronapandemie in een economie terecht die (deels) op slot ging met een grote economische krimp en laagconjunctuur tot gevolg. We hebben het aantal mensen dat hun baan verliest en/of op zoek is naar ander werk zien toenemen. Veel bedrijven kregen ondersteuning om personeel in dienst te houden en/of vaste lasten te kunnen blijven doorbetalen. Zelfstandigen zonder personeel konden ondersteuning in levensonderhoud of een bedrijfskrediet aanvragen.

Voor bedrijven die ondanks Corona groeien is het moeilijker geworden om hiervoor financiering te vinden. Daarnaast belandden startups in cashflow-problemen omdat de kosten wel doorliepen, maar financiering voor verdere ontwikkeling moeilijker werd.

Het voorzieningenniveau in onze stad is onder druk komen te staan, in het bijzonder in de binnenstad waar veel van de meest getroffen sectoren (zoals horeca, kleding en schoenenzaken en faciliteiten gericht op toerisme) geconcentreerd zijn.

In 2020 hebben we diverse noodmaatregelen getroffen om de negatieve impact op de economie en werkgelegenheid zoveel mogelijk te beperken. Daarnaast hebben we gewerkt aan de herstelpakketten, zoals deze zijn opgenomen in de begroting 2021, opgesteld. Naast het werk aan noodmaatregelen liepen enkele strategische projecten door: van onze visie op werklocaties tot de oprichting van de Regionale Ontwikkelmaatschappij.

Verplichte BBV Indicatoren

Om een eenduidig beeld te vormen over de beleidsresultaten van de gemeente en om gemeenten onderling te kunnen vergelijken is er een aantal wettelijke verplichte indicatoren bij de programma's opgenomen.

Indicator	Eenheid	Bron	2017	2018	2019
Functiemenging	%	LISA	62,4%	63,4%	63,9%
Bruto gemeentelijk product	Verhouding tussen verwacht en gemeten product	Atlas voor Gemeenten	niet beschikbaar*	niet beschikbaar*	niet beschikbaar
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	LISA	37.300	40.180	42.980

* Deze cijfers worden niet meer meegenomen in de cijfers van de VNG.

De gegevens uit deze tabel komen van de website Cijfers per gemeente

Meerjarige beleidsvoornemens die zijn opgenomen in beleidsnota's, -visies of -kaders:

- Regionale Economische Agenda Utrecht 2020 - 2027
- Businessplan ROM Regio Utrecht
- Room with a view, hotelnota 2010 - 2020 (pdf, 3,4 MB) en Actualisatie marktruimte hotelnota 'Room With A View' 2015
- Kantorenbrief 2019
- Bedrijventerreinenstrategie Utrecht 2012 -2020 (pdf, 203 kB)
- Ontwikkelingskader detailhandel (pdf, 355 kB)
- Vitale stadswijken, functiemenging in woonwijken (pdf, 700 kB)
- Perspectief Toerisme 2020 - Live like a local (pdf, 1,7 MB)
- Evaluatie evenementennota
- Beleid Tijdelijk verblijf en Short Stay
- City Deal Health Hub
- Ontwikkelingskader Horeca Utrecht 2018
- Utrecht Circulair 2020-2023
- Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040

Meerjarig overzicht per prestatiedoelstelling

x € 1.000

	Omschrijving	Actuele Begroting 2019	Realisatie 2019	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Actuele begroting 2021
17-1-1-1	WERK(nemers) toekomstbestendig	-3.476	-2.787	-3.637	-3.245	-3.610
17-1-1-2	Werken&verblijven in aantrekkelijke stad	-12.051	-11.811	-16.263	-16.297	-14.024
Totaal		**-15.527**	**-14.599**	**-19.901**	**-19.542**	**-17.634**

Bovenstaande tabel geeft een overzicht van het saldo van baten en lasten per prestatiedoelstelling voor het hele programma weer.

1. Utrecht heeft voldoende toekomstbestendige werknemers en werkgelegenheid die passend is bij de groei van de stad

1.1 Utrecht heeft voldoende toekomstbestendige werknemers en werkgelegenheid die passend is bij de groei van de stad

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
E1.1.1	Totale werkgelegenheid per inwoner (15-75jaar)			0,98	0,96	PM	0,96
E1.1.1	Aantal banen (in fte) in de stad per ha			29	28	PM	28
E1.1.1	Aantal overnachtingen zakelijk toerisme/ totaal aantal overnachtingen			Volgt eind februari	0,58	0,57	0,59
E1.1.1	Aanbod / opnameratio werklocaties			pm	1,30	1,3	1,30

Analyse	
Totale werkgelegenheid per inwoner (15-75jaar)	Aantal banen per volgt bij Utrecht Monitor.
Aantal banen (in fte) in de stad per ha	Aantal banen per volgt bij Utrecht Monitor. Daar is deze indicator ook van afgeleid.
Aantal overnachtingen zakelijk toerisme/ totaal aantal overnachtingen	Zowel het zakelijke toerisme (215.000 overnachingen) als het leisure toerisme (163.500 overnachtingen) daalde in 2020. Doordat het zakelijk toerisme relatief iets harder daalde, is de indicator licht gedaald.
Aanbod / opnameratio werklocaties	De vastgoedmarkt is een langzaam veranderende markt vanwege (doorlopende huurcontracten. Hierdoor is de invloed van de economische krimp in 2020 nog niet zichtbaar.

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E1.1.1 Utrecht heeft voldoende toekomstbestendige werknemers en werkgelegenheid

Het functioneren van de Utrechtse economie veranderde door de coronapandemie sterk. Vanaf medio maart werkten we aan het zoveel als mogelijk faciliteren van de economie en ondernemers van de stad binnen de beperkingen van de coronamaatregelen. Na de historische krimp in het tweede kwartaal van 2020 kende de Utrechtse economie in het derde kwartaal een flinke opleving. Door de nieuwe lockdown in het vierde kwartaal eindige het economische jaar in mineur. De schulden van ondernemers liepen daarbij flink op. Dankzij de steunmaatregelen van de (rijks)overheid steeg de werkloosheid werkeloosheid weliswaar, maar minder dan vooraf gevreesd.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P1.1.1 Vergroten van toekomstbestendige werknemers en werkgelegenheid op het gebied van Bouw en energietransitie, gezondheid, onderwijs en ICT en digitale vaardigheden

De missie om zoveel mogelijk mensen toe te leiden naar toekomstbestendig werk blijft fier overeind. Maar waar de focus eerst meer lag op systeemveranderingen op middellange termijn, verschoof deze medio maart 2020 naar de korte termijn en kwam meer nadruk te liggen op (het ontwikkelen van) werk naar werk-trajecten. We bouwden verder aan de infrastructuur in de vier marktgroepen IT & digitale vaardigheden, gezondheid, onderwijs en bouw, techniek en energietransitie. Dit vormt onder meer een van de bouwstenen voor de uitvoering van het coronamaatregelenpakket 'Werken, begeleiden en opleiden'; zie hiervoor ook de paragraaf 'Corona' hieronder.

1. Bouw, techniek en energietransitie: we openden De Ontdekhal in Overvecht (voormalige werktitel Techniek Experience Center (TEC)). De Ontdekhal is een samenwerkingsproject van onderwijs en bedrijfsleven. Het is een leerzame en inspirerende speel-werkplaats waar professionals hun passie voor techniek, creativiteit en innovatie delen met jeugd en jongeren: de bouwers van morgen. We gaven uitvoering aan Bouw=wouw (80 kandidaten), het traject waarbij jongeren en werkzoekenden uit Overvecht met leerwerkplekken tegelijkertijd werken aan de verduurzaming van flats van Mitros én worden opgeleid voor een baan in de bouw en techniek. We startten met de opschaling van het project in Kanaleneiland, en onderzoeken de mogelijkheden voor een soortgelijk project 'Van bank naar bouw' (42 kandidaten). Ten slotte brachten we het techniekonderwijs terug op het VMBO in Utrecht. We waren betrokken bij het opzetten van de provinciale voucherregeling van de Technologieraad en Servicepunt Techniek (76 kandidaten).
2. Gezondheid: We ondersteunden via het Fonds Mismatch Arbeidsmarkt de start van het Vitaliteitslab. Samen met diverse zorgaanbieders gaat het ROC Midden Nederland een Vitaliteitsprogramma ontwikkelen, om een bijdrage te leveren aan het terugdringen van de personeelstekorten in de zorg en het aanleren van nieuwe kennis en vaardigheden gericht op vitaal houden van mensen. Daarnaast zijn we samen met UtrechtZorg gestart met de ontwikkeling van het Regionaal Talent en Transferpunt Zorg (RTTP). Doel van het RTTP is het terugbrengen van het aantal vacatures in de zorg door het bijeenbrengen van de vraag naar personeel en het (door Corona sterk toegenomen)

aanbod van zij-instromers. Dit doen we samen met Utrechtzorg en de Coalitie Arbeidsmarkt van de Health Hub Utrecht. Vanuit Fonds Mismatch Arbeidsmarkt hebben we een doorstart gefaciliteerd van werkleerbedrijven van MBO Utrecht en ROC Midden Nederland om op structurele wijze te voorzien in meer stageplaatsen in zorg en welzijn.

3. IT & digitale vaardigheden: samen met partners uit onderwijs, bedrijfsleven en (semi-) overheid werkten we aan de oprichting van de 'Utrecht Tech Community' (voorlopige werktitel is UTC). De UTC is ontstaan vanuit de behoefte aan samenwerking om, de grote versnippering aan initiatieven om de mismatch tussen vraag en aanbod en de krapte op de IT-arbeidsmarkt in Utrecht terug te dringen en de diversiteit te vergroten. Eind 2020 hebben samen met zo'n 60 organisaties (publiek en privaat) een propositie, met bijbehorende organisatiestructuur ontwikkeld, met een zestal concrete projecten, gericht op scholieren/studenten, werkzoekenden, professionals en het MKB.
   De UTC gaat zorg dragen voor opschaling van initiatieven (ontsnippering), verbinding van netwerken (publiek en privaat), een relevant en interessant palet aan projecten/initiatieven, biedt ondersteuning bij subsidieregelingen en is verantwoordelijk voor marketingactiviteiten.
4. Onderwijs: de acties met betrekking tot onderwijs wordt verantwoord via het programma Onderwijs.

De Regionale Economische Agenda Utrecht 2020 - 2027 (REA) is vastgesteld. De REA is ons strategisch kader voor het regionaal economische beleid en instrumenten, zoals EBU en ROM.

- De Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Regio Utrecht (ROM) werd opgericht. De ROM ondersteunt het MKB in de regio in de vorm van financiering, internationalisering en business development. Vanwege Corona werd het eerder in mei geplande live oprichtingsevenement verplaatst naar een online moment in september.
- We startten het re-design van de Economic Board Utrecht (EBU), naar een nieuwe rol voor de EBU in het economische ecosysteem in de regio met focus op lobby en strategisch advies.
- We hebben een bijdrage geleverd aan de opzet van het komende programma Europees Fonds Regionale Ontwikkeling (EFRO) Kansen voor West III. Dit levert de beschikbaarheid van Europese middelen op voor innovatieve projecten in de regio in de periode 2021-2027 en op korte termijn extra middelen via het Europese steunprogramma programma REACT-EU om de effecten van pandemie tegen te gaan.
- We werkten aan de economische onderbouwing van de integrale Groeifonds aanvraag lightrail. Dit resulteerde in een investeringsaanvraag van 2,1 miljard euro voor infrastructuur (lightrail), dat ruimte maakt voor extra economische groei.

Vanuit de programmamiddelen voor het Versterken van het ecosysteem voor starters en groeiers zijn meerjarige subsidies (deel A) verstrekt aan de incubators en StartupUtrecht. Hiermee stimuleren we het innovatieklimaat en de werkgelegenheid in Utrecht.

Met kennisinstellingen, overheden en bedrijfsleven werken we aan de Human Capital Agenda (HCA). Via de HCA werken we aan een gezonde arbeidsmarkt voor nu en op de middellange termijn.

Corona

- Naast dat we verder bouwden aan infrastructuur voor het toeleiden naar werk (zie hierboven onder P.1.1.1) heeft de Technologieraad in samenwerking met de provincie en gemeenten Utrecht een voucherregeling opgezet waarmee mensen zonder werk zich kunnen laten omscholen voor werk in de bouw. Daarnaast is het digitaliseringsprogramma voor het MKB ('Nu Digitaal) in samenwerking met Centrummanagement Utrecht en de provincie Utrecht, de Werkplaats Digitalisering (samen met de Hogeschool Utrecht, Rabobank en Provincie Utrecht) en www.Tekkieworden.nl (samen met TechConnect en Equens Worldline) in Utrecht uitgerold.
- We hebben aanpassingen gedaan in de vaststellings- en verantwoordingsmethodiek van het Lokaal Economisch Fonds voor bedrijven met een lopende subsidie die door Corona aantoonbaar geraakt werden. Dit heeft hen in veel gevallen lucht verschaft om door deze periode heen te komen en weer perspectief geboden op het realiseren van hun doelstellingen.

Prestatiedoelstelling

P1.1.2 Voldoende ruimte om te werken en verblijven in een aantrekkelijke stad

- In 2020 was er in veel gevallen sprake van uitstel van vestigingsbesluiten bij potentiële kandidaten. Desondanks hebben we de vestiging, verplaatsing en expansie van negentien werkgevers ondersteund via Utrecht City in Business waarmee de werkgelegenheid voor 1.909 arbeidsplaatsen is gemoeid. Dertien van deze negentien werkgevers behalen met hun primaire product en bedrijfsvoering een hoge waardering op de bijdrage aan een gezonde, inclusieve en/of duurzame samenleving.
- Parkmanagement Lage weide heeft in 2020 het projectplan van Werk naar Werk opgesteld. Hierin werken Parkmanagement Lage Weide, provincie en gemeente Utrecht en andere partners van de HCAs samen aan een betere match tussen bedrijven op Lage Weide. Bedrijven waar een tekort is aan personeel kunnen daarbij personeel van andere bedrijven overnemen waar juist een overschot is.
- Op basis van uitgebreid onderzoek is een adviesrapport Werklocaties voor Utrecht opgesteld. Daarmee is een koers uitgezet voor de toekomstige ontwikkeling van kantorenlocaties, bedrijventerreinen, informele werklocaties en winkelgebieden. Het rapport biedt een heldere basis voor de Ruimtelijk Economische Strategie (RSU) en het Ruimtelijke Economisch Programma (REP). Aanvullend hierop zijn we begonnen aan een onderzoek marktverkenning Life Sciences & Health regio Utrecht
- We hebben de Verordening Bedrijveninvesteringszone (BIZ) Woonboulevard opgesteld. Deze treedt met terugwerkende kracht vanaf januari 2021 in werking indien de draagvlakmeting (februari 2021) positief is. Dan heeft de Woonboulevard voor de periode 2021-2025 een nieuwe BIZ waarmee benodigde gezamenlijke activiteiten kunnen worden gefinancierd.
- Er is intensief overleg gevoerd met de provincie Utrecht over de flexibilisering van de kantorenmarkt en samenwerking in de regie daarop. Zo is er nu flexibiliteit om bedrijven te verplaatsen in de Merwedekanaalzone. Het 4e kwadrant bij Leidsche Rijn Centrum kan zich ontwikkelen als onderdeel van het knooppunt. Door interne verschuiving van het kantoorprogramma kan op Papendorp een veel groter aantal woningen en voorzieningen worden gerealiseerd. Tevens is een samenwerkingstraject ingezet waarbij gemeente Utrecht met de provincie en met Amersfoort een gezamenlijke vastgoedmonitoring zal opstellen de komende jaren.
- Er is een Advies opgesteld met als doel te komen tot meer diversiteit in werkplekken in het centrum. Het advies geeft aan hoe de gemeente effectiever kan sturen op het aantrekken en behouden van broedplaatsen voor creatieve ondernemers, innovatieve start-ups en maatschappelijke werkgevers. Zeer relevant als het gaat om ontwikkelingen in het Stationsgebied omdat de oplopende markthuur de creatieven en start-ups de markt uit drukt. Utrecht loopt samen met Amsterdam voorop met sturing op inclusieve en diverse werkomgevingen.
- In het kader van de welkome stad en het investeren in behoud van kwaliteit van de stad, is in 2020 verder gewerkt aan de continuering van Trajectum Lumen in aangepaste vorm. Er zijn lichtkunstwerken ontmanteld en gereviseerd. De voltooiing ervan is in 2020 niet gelukt, maar wanneer het openbare leven weer op gang komt in 2021 zal de vernieuwde routekaart Lumen Utrecht worden gelanceerd en gepromoot via Utrecht Marketing.
- De subsidiëring van Museum Sonnenborgh-Sterrenwacht maakte ook in 2020 deel uit van het programma economie. We hebben in 2020 gewerkt aan de overdacht van het accounthouderschap van het museum (inclusief de (middelen voor de) structurele subsidie) naar Cultuur. Deze overdracht heeft op 1-1-2021 plaatsgevonden.
- Vanuit het programma economie is, samen met het programma Cultuur en bewoners, opdracht verstrekt aan Utrecht Marketing om het verhaal over de stad, over gezond stedelijk leven uit te dragen. Zij draagt bij aan het zijn van een gezonde stad en aan het positief beïnvloeden van de perceptie daarover.
- We hebben de vijfde monitor Airbnb opgeleverd en houden vinger aan de pols bij het aanbod op ons overnachtingen aanbod. Bijvoorbeeld middels het afstudeeronderzoek naar het gebruik van andere platformen voor toeristische verhuur van woningen dan Airbnb in Utrecht. De nieuw beleidsnotitie Tijdelijk Verblijf (Short Stay) is vastgesteld en 01/04/2020 inwerking getreden

- De implementatie van de Nieuwe Wet Toeristische Verhuur van woningen in Utrecht (inclusief registratieplicht en systeem) is, samen met de G4 en het ministerie van BZK, voorbereid en zal in 2021 geëffectueerd worden.

Corona
Corona heeft op deze subdoelstelling geen invloed gehad op de kosten.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
Baten								
17-1-1-1	WERK(nemers) toekomstbestendig	0	141	0	0	87	87	0
17-1-1-2	Werken&verblijven in aantrekkelijke stad	250	250	0	538	525	-13	256
	Totaal Baten	250	391	0	538	612	74	256
Lasten								
17-1-1-1	WERK(nemers) toekomstbestendig	4.316	3.768	3.301	4.467	4.163	305	3.610
17-1-1-2	Werken&verblijven in aantrekkelijke stad	12.401	12.161	8.957	13.913	13.934	-21	14.426
	Totaal Lasten	16.717	15.929	12.259	18.381	18.097	284	18.036
	Saldo baten en lasten	**-16.467**	**-15.539**	**-12.259**	**-17.843**	**-17.484**	**358**	**-17.780**
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	0	0	0	3.000	3.000	0	0
	Onttrekking reserves	940	940	0	942	942	0	146
	Saldo na mutaties reserves	**-15.527**	**-14.599**	**-12.259**	**-19.901**	**-19.542**	**358**	**-17.634**

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

De baten zijn 0,074 miljoen euro hoger dan begroot. De subsidie voor het International Welcome Center is lager dan begroot (0,070 miljoen euro). Er zijn hogere baten door bijdragen van derden voor verschillende initiatieven en onderzoeken waarvoor de gemeente als opdrachtgever fungeerde (0,144 miljoen euro).

De lasten zijn 0,284 miljoen euro lager dan begroot. Belangrijkste oorzaak is de onderbesteding op het Fonds Mismatch Arbeidsmarkt, de lasten hiervan zijn 0,400 miljoen euro lager dan begroot. Dit komt deels (0,2 miljoen) door meerjarige subsidieverplichtingen die niet in één keer worden uitbetaald. De lasten voor het evenementen fonds zijn 0,084 lager. Hier tegenover staan hogere lasten voor het werklocatiebeleid (0,050 miljoen euro), voor coronamaatregelen (0,090 miljoen euro) en voor het ondernemersfonds (0,060 miljoen euro).

Corona

- Vanuit Economie & Werkgelegenheid voor iedereen leverden we een bijdrage aan de integrale maatregelen voor ondernemers in de stad, zoals
    - Openingstijden supermarkten
    - Feestdagen en spreiding
    - Venstertijden voor winkels
- Door oprichting van de ROM hebben we uitvoering kunnen geven aan de COL-regeling van het Rijk: coronaoverbruggingsleningen voor het innovatief mkb. Er is ruim € 16 miljoen aan leningen uitgezet voor 85 bedrijven in de regio.
- Horeca is een van de zwaarst getroffen sectoren: horecaondernemers kregen met diverse sluitingen te maken, en moesten een hoop aanpassingen doorvoeren om ruimte te geven aan de anderhalvemetersamenleving. In mei besloten we om tijdelijke uitbreiding van terrassen toe te staan. Tevens werd met dit besluit ook het terrassenseizoen verlengd tot 1 november; normaliter eindigt dit op 1 oktober. In juni werd dit aangevuld met het toestaan van 'eilandterrassen' en 'satellietterrassen'. Helaas werd in de zomer duidelijk dat de termijn van tijdelijke terrassen tot 1 november niet afdoende was voor herstel en inlopen van gemiste omzetten, en hebben we in oktober besloten om het "Uitwerkingsbesluit voor tijdelijke uitbreiding terrassen en satellietterrassen" aan te passen. De einddatum werd verlengd tot 1 april 2021. de start van het nieuwe terrassenseizoen. We namen sluitingstijden voor eiland- en satellietterrassen op om hinder voor de omgeving te beperken, we namen een werkwijze voor bemiddeling tussen ondernemers en omwonenden op, en voegden de voorwaarde toe dat op tijdelijke eiland- en satellietterrassen enkel gebruik van duurzame terrasverwarming is toegestaan. Verder is gestart met het uitwerken van een vergunningensysteem en proces voor de tijdelijke terrassen na 1 april 2021
- In 2020 is de evenementenbranche compleet stilgevallen. Waar normaal gesproken het hoogseizoen tussen april en augustus is, vond er dit jaar vrijwel niets plaats. Als gevolg hiervan zijn ook de meeste begeleidingstrajecten ten behoeve van de verduurzaming van evenementen stilgevallen. Organisatoren van evenementen die als gevolg van de coronacrisis niet (hebben) kunnen plaatsvinden, hoefden geen legeskosten te betalen. Maanden aan voorbereiding gingen verloren en veel organisatoren, locatiehouders, artiesten, standhouders en toeleveranciers hadden geen minder of zelfs geen inkomsten. De evenementen die wel mogelijk waren moest verplaatsen, verkleinen of digitaliseren.

Door effecten van de pandemie hebben we in juli 2020 de subsidieregeling van het Evenementenfonds Utrecht (EFU) aangepast. De doelstelling van het EFU is aangepast van 'nieuwe en grootschalige evenementen met een internationale uitstraling' naar ruimte voor lokale en regionale activiteiten en evenementen die bijdragen aan de identiteit van Utrecht, en we hebben aandacht voor leefbaarheid, inclusiviteit en sociale cohesie in buurten en wijken.
Evenementen met subsidie uit het EFU 2020 konden deze doorschuiven naar 2021. Conform de financiële spelregels drukken de evenementen die naar 2021 doorschuiven, als ze dan wel plaats vinden, op het budget 2021. Dit gaf ons de ruimte om in 2020 een subsidie aan een partij te honoreren die vanwege aanvankelijk tekort aan budget, ondanks een positief advies geen toekenning kreeg. Daarnaast ontstond er ruimte om de regeling in het najaar opnieuw open te stellen voor een 3e subsidieronde, waar evenementenorganisaties ook gebruik van hebben gemaakt.

Waar de concept-locatieprofielen een belangrijke bijdrage moeten leveren aan de balans van leefbaarheid en levendigheid in Utrecht zoals we deze tot begin 2020 kenden, is de situatie voor de evenementenbranche nu zo onzeker dat wij geen afgewogen besluit over kunnen nemen.
Daarnaast hebben we de differentiatie in legestarieven voor duurzaam georganiseerde evenementen voorlopig uitgesteld. Een verhoging van organisatorische, administratieve en financiële lasten zou organisatoren van evenementen nog eens extra treffen. Ook willen wij voorkomen dat differentiatie in legestarieven leidt tot een verdere afname van de kostendekkendheid van de evenementenleges.

- In de tussentijd zijn we continu met de evenementenbranche in gesprek. Door dit structurele contact was het in de zomer van 2020 mogelijk om toch kleinschalige evenementen te laten plaatsvinden en is er met een subsidie van de gemeente een aanvraag voorbereid voor een Utrechtse Evenementen Vereniging.

- De doorontwikkeling van het toeristisch beleid en het daarbij behorende project tourism friendly cities hebben wij on hold gezet. Wij zijn structureel met de branche in gesprek waarbij in 2020 de aandacht uitging naar de effecten van de coronacrisis.

    - Ondernemers zijn op verschillende manieren geconsulteerd om te horen hoe het met hen gaat en hoe we hen optimaal kunnen ondersteunen in deze coronatijd.
        - 1,5 meter sessies met Utrecht Marketing.
        - Directe uitwisseling van relevante informatie over en ervaringen met coronamaatregelen binnenstad
        - Inbrengen van deze input in coördinatieteam en monitoringsteam GU en besluitvorming
        - Directe participatie van binnenstadondernemers /CMU bij uitrol van coronamaatregelen
        - Bilateraal overleg GU EZ en Klepierre/HC over passentenontwikkeling en organisatie van bezoekerstromen in en rond HC tijdens de maanden van de feestdagen
        - Supermarkten overleg over bedrijfsorganisatie en coronamaatregelen hierbij (bijv. Ontheffingen rond de Paasdagen en vóór de Kerstdagen)
        - Deelname CMU bij aanpak leegstand en transformatie binnenstad
          Gezien het uitdagende jaar voor veel ondernemers hebben we extra stilgestaan bij de Dag van de Ondernemer in november. Burgemeester en wethouders hebben meer dan 40 ondernemers verspreid over alle wijken in de stad digitaal ontmoet of telefonisch gesproken. De insteek van de gesprekken was om persoonlijk te horen hoe het met de ondernemers gaat, waar ze tegenaan lopen tijdens deze coronacrisis en een hart onder de riem te steken.
    - Intensivering onderzoek
      Om de impact van de pandemie op ondernemers in kaart te brengen zijn drie ondernemerspeilingen uitgezet bij ondernemers in de provincie Utrecht. De peilingen zijn uitgevoerd in een samenwerking tussen provincie Utrecht, gemeenten Utrecht, Amersfoort en Hilversum, regio Gooi en Vechtstreek, Economic Board Utrecht, VNO-NCW provincie Utrecht en MKB-Nederland Midden.
        - Extra opdrachten Locatus (binnenstad) en Cushman&Wakefield (kantoren)
        - Leegstand binnenstad en gebiedsprofiel Steenweg / Lange Elizabethstraat (in samenwerking met UU en CMU)
        - Onderzoek en enquête gebruik van tijdelijke terrassen en horecamaatregelen (GU Onderzoek en toepassing van participatietool Utrecht 'Denk mee!')
    - De Utrecht Regionale Economische Corona Alliantie (URECA) werd opgericht, om ondernemers te ondersteunen in hun vragen. Professionals uit de financiële en zakelijke dienstverlening in de regio hebben aangeboden om ondernemers uit elke sector, groot en klein, te helpen met advies over het benutten van Rijksregelingen en over (aanpassing van) businessmodel en bedrijfsvoering. De alliantie wil concrete en aanvullende hulp bieden van, voor en door bedrijven. Gemeenten, provincie, VNO-NCW, MKB Midden-Nederland en vele anderen in de regio werken hieraan mee.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Niet van toepassing					

Verbonden Partijen

ROM Regio Utrecht BV bijdrage: 0,475 miljoen euro voor de exploitatiekosten ROM en Trade&Invest
ROM Samenwerkingspartij regio Utrecht: geen bijdrage
WOM Lombok BV: geen bijdrage
WOM Noordwest BV: geen bijdrage

Werk en Inkomen

Algemene programmadoelstelling

In Utrecht streven we er naar dat zoveel mogelijk Utrechters in staat zijn deel te nemen aan de samenleving. Werk en inkomen zijn hiervoor cruciale randvoorwaarden. Utrechters die tijdelijk niet in staat zijn om op eigen kracht in hun levensonderhoud te voorzien en maatschappelijk mee te doen, worden ondersteund.

Corona heeft het afgelopen jaar grote invloed gehad op zowel het beleid als de uitvoering binnen het programma Werk en Inkomen. Dit is terug te zien in de bijstandsontwikkeling. Utrecht sluit het jaar 2020 af met 9.808 huishoudens in de bijstand. De instroom in de bijstand is gestegen met ruim 23% ten opzichte van 2019. De toename zien we vooral in het tweede en vierde kwartaal, tijdens de eerste en tweede lockdown, met als voornaamste reden het wegvallen van inkomen door einde WW en beëindiging werk.

Daarnaast zien we ook dat de crisis wezenlijke impact heeft op de arbeidsmarkt en de werkgelegenheid. Er is een krimp van werkgelegenheid in de sectoren horeca, detailhandel en personenvervoer. Ook is sprake van een wisselend verloop van beschikbare vacatures. Veel bedrijven zijn terughoudend met het openstellen van vacatures, omdat zij onzeker zijn over de ontwikkelingen of direct gevolgen ondervinden van coronamaatregelen. De crisis heeft ertoe geleid dat er minder mensen uit de bijstand zijn gestroomd richting werk. De uitstroom naar werk is met 10% gedaald ten opzichte van vorig jaar.

Om schulden te voorkomen en Utrechters met schulden zo goed mogelijk te ondersteunen is in 2020 de uitvoering van de actieagenda Utrechters Schuldenvrij voortgezet. In het eerste kwartaal zagen we als gevolg daarvan dat we meer Utrechters met geldproblemen bereikten en konden helpen. Vanwege Corona is de uitvoering van de actieagenda later in het jaar echter deels beperkt. Zo was het niet meer mogelijk om bij inwoners langs te gaan voor vroegsignalering van schulden of driegesprekken en was het niet mogelijk om alle fysieke buurtteamlocaties waar de gesprekken over schulden plaatsvinden open te houden. Daardoor nam het aantal driegesprekken en de inzet van budgetbeheer en schuldregelingen af.

Tot slot ging in 2020 veel aandacht en capaciteit binnen Werk en Inkomen naar de opstart en uitvoering van de nieuwe Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo). Naast financiële steun door middel van het toekennen van aanvragen levensonderhoud en bedrijfskrediet, is in 2020 tevens een start gemaakt met dienstverlening aan de ondernemers op het gebied van coaching en heroriëntatie. Om de behoefte in beeld te krijgen heeft er ook een onderzoek plaatsgevonden onder ondernemers.

Verplichte BBV Indicatoren

Om een eenduidig beeld te vormen over de beleidsresultaten van de gemeente en om gemeenten onderling te kunnen vergelijken is er een aantal wettelijke verplichte indicatoren bij de programma's opgenomen.

Indicator	Eenheid	Bron	2018	2019	2020
Banen *	Aantal banen per 1.000 inwoners (15-74 jaar)	LISA/CBS	960,5	983,9	Niet beschikbaar
Netto arbeidsparticipatie**	% werkzame beroepsbevolking t.o.v. de beroepsbevolking	CBS	72,6%	74,3%	72,7%
Personen met een bijstandsuitkering***	Aantal per 1.000 inwoners (18+)	CBS	49,4	47,2	71,7
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	CBS	2%	1%	Niet beschikbaar
Lopende re-integratie voorzieningen ****	Aantal per 1.000 inwoners (15-64 jaar)	CBS	8,2	9,6	11,1

*Deze indicator geeft inzicht in de balans tussen ontwikkeling van de bevolking en de economische ontwikkeling (is er getalsmatig naast elke werkende Utrechter ook een baan). Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Het LISA werkgelegenheidsregister is een databestand van Stichting LISA met gegevens over alle vestigingen in Nederland waar betaald werk wordt verricht.
De leeftijdscategorie was oorspronkelijk tot 64 jaar, na een ophoging tot 65 jaar is deze in 2019 aangepast tot 74 jaar. De indicator wordt gepubliceerd op www.waarstaatjegemeente.nl.
** Dit zijn cijfers 2020, kwartaal 3.
*** Deze indicator heeft betrekking op personen met een bijstandsuitkering (Participatiewet) of bijstandsgerelateerde uitkering (IOAW, IOAZ, Bbz, Tozo). De Tozo regeling heeft in 2020 gezorgd voor een sterke toename van het aantal personen met een bijstandsgerelateerde uitkering en verklaard de relatief grote stijging op deze indicator.
****De indicator lopende re-integratievoorzieningen wordt gepubliceerd op www.waarstaatjegemeente.nl. De meest recente gegevens zijn van 2020 kwartaal 2. De leeftijdsgroep is uitgebreid en is sinds 2019 15-74 jaar.

Meerjarige beleidsvoornemens die zijn opgenomen in beleidsnota's, -visies of -kaders:

- Uitvoeringsnota Werken aan Werk 2014
- Actieagenda Werkbeweging 2019
- Actieagenda Utrechters Schuldenvrij 2019
- Handhavingsvisie Werk en Inkomen 2019- 2023

Meerjarig overzicht per prestatiedoelstelling

x € 1.000

	Omschrijving	Actuele Begroting 2019	Realisatie 2019	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Actuele begroting 2021
06-2-1-1	Re-integratie	-21.234	-19.808	-25.739	-20.808	-27.805
06-2-1-2	Sociale werkvoorziening	-20.761	-20.763	-20.375	-21.762	-19.372
06-3-1-1	Verstrekken bijstand	-19.482	-16.757	-16.435	-6.276	-20.534
06-3-2-1	Armoedebestrijding	-25.353	-23.938	-26.645	-26.695	-27.131
Totaal		**-86.830**	**-81.266**	**-89.194**	**-75.542**	**-94.843**

Bovenstaande tabel geeft een overzicht van het saldo van baten en lasten per prestatiedoelstelling voor het hele programma weer.

2. Utrechters werken of participeren naar vermogen en zijn zelfredzaam

2.1 Utrechters werken of participeren naar vermogen en zijn zelfredzaam

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
E2.1.1	Uitstroom uit de bijstand naar werk: volwassenen en jongeren en betaald werk met aanvulling bijstand		1.450	1.149	1.450	1.033	1.450
E2.1.1	Aandeel personen dat actief is per arrangement 1		40%	47%	40%	56%	40%
E2.1.1	Werkgeverstevredenheid cijfer		7,5	*	7,5	7,2	7,5
E2.1.1	Aandeel personen dat actief is per arrangement 2		25%	26%	25%	28%	25%
E2.1.1	Aandeel personen dat actief is per arrangement 3		25%	29%	25%	24%	25%
E2.1.1	Aandeel personen dat actief is per arrangement 4		1%	2%	1%	1%	1%

Analyse	
Uitstroom uit de bijstand naar werk: volwassenen en jongeren en betaald werk met aanvulling bijstand	Door de gewijzigde samenstelling van ons bijstandsbestand en als gevolg van de coronacrisis hebben we de doelstelling in 2020 niet behaald
Aandeel personen dat actief is per arrangement 1	De doelstelling is in 2020 ruim behaald, dit is mede door de nieuwe instroom als gevolg van de coronacrisis. Deze mensen zijn ondersteund bij het vinden van werk.
Werkgeverstevredenheid cijfer	In 2020 moesten onze bedrijfsadviseurs voornamelijk hun werk vanuit huis en digitaal doen. Relatiebeheer en gesprekken met werkgevers over kansen en nazorg gaan beter en leveren meer op als je als adviseur langs kan gaan op de betreffende werkplek. Het thuiswerken is dan ook van invloed op het behalen van de beoogde resultaten waaronder de werkgeverstevredenheid.
Aandeel personen dat actief is per arrangement 2	De doelstelling is behaald.
Aandeel personen dat actief is per arrangement 3	De doelstelling is nagenoeg behaald. Wel is de realisatie lager dan in 2019. In 2019 hebben we met de opgave Werkbeweging extra geïnvesteerd Vanwege coronacrisis waren in 2020 de mogelijkheden beperkt(er) om werkzoekenden met de inzet van onze dienstverlening te laten participeren naar vermogen (actief). Het gaat dan bijvoorbeeld om deeltijdwerk, scholing, persoonlijke ontwikkeling en ontwikkeling van werknemersvaardigheden (al dan niet gecombineerd met taal).
Aandeel personen dat actief is per arrangement 4	De doelstelling hebben we behaald. Vanwege de coronacrisis waren de mogelijkheden beperkter om deze mensen te spreken en te ondersteunen waardoor het aandeel personen dat actief is door de inzet van onze dienstverlening lager is dan 2019.

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
P2.1.1	Inzet dienstverlening arrangement 1		NTB	2.863	2.400	3.230	2.400
P2.1.1	Inzet dienstverlening arrangement 2		NTB	513	400	425	400
P2.1.1	Inzet dienstverlening arrangement 3		NTB	3.626	2.500	2.811	2.500
P2.1.1	Inzet dienstverlening arrangement 4		NTB	391	350	230	350
P2.1.1	Inzet matchingsinstrumenten		NTB	647	550	435	550
P2.1.1	Vacaturevervullingsgraad		70%	69%	72%	62%	75%
P2.1.2	Realisatie Wsw-dienstbetrekking		716	691	683	653	660

Analyse	
Inzet dienstverlening arrangement 1	De doelstelling is in 2020 ruim behaald, dit is mede door de nieuwe instroom als gevolg van de coronacrisis. Deze mensen zijn ondersteund bij het vinden van werk.
Inzet dienstverlening arrangement 2	Geen nadere toelichting.
Inzet dienstverlening arrangement 3	De doelstelling is behaald. Wel is de realisatie lager dan in 2019. In 2019 hebben we met de opgave Werkbeweging extra geïnvesteerd Vanwege coronacrisis waren in 2020 de mogelijkheden beperkt(er) om werkzoekenden ondersteuning te bieden zoals bijvoorbeeld deeltijdwerk, scholing, persoonlijke ontwikkeling en ontwikkeling van werknemersvaardigheden (al dan niet gecombineerd met taal).
Inzet dienstverlening arrangement 4	De doelstelling hebben we niet gehaald. Vanwege de coronacrisis waren de mogelijkheden beperkter om deze mensen te spreken en te ondersteunen.
Inzet matchingsinstrumenten	De doelstelling hebben we niet behaald. Tijdens de coronacrisis waren de mogelijkheden beperkter om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt te plaatsen op betaald werk.
Vacaturevervullingsgraad	Valt lager uit vanwege effecten coronacrisis.
Realisatie Wsw-dienstbetrekking	Op basis van de meicirculaire gemeentefonds 2020 is de actuele doelstelling 663. Met 653 zitten we daar iets onder. Hiermee was de uitstroom uit de Wsw in Utrecht iets hoger dan door het Rijk voorspeld.

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E2.1.1 Utrechtse bijstandsgerechtigden werken of participeren naar vermogen

We hebben de opgave om mensen met een bijstandsuitkering, ook degene met een arbeidshandicap of ondersteuning vanuit de Bbz (Besluit Bijstand Zelfstandigen) te laten werken naar vermogen. In 2017 is de doelstelling uitstroom naar werk in twee stappen verhoogd: eerst van 1.000 naar 1.200 en vervolgens naar de huidige doelstelling van 1.450 (naar aanleiding van overgenomen Motie 2017/11). In 2020 was uitstroom uit de bijstand naar werk lager dan de doelstelling, namelijk 1.038. In het tweede en derde kwartaal 2020 bleef de realisatie van uitstroom achter ten opzichte van de doelstelling. In het vierde kwartaal van 2020 steeg de uitstroom naar werk.

Naast volledige uitstroom uit de uitkering met als reden werk, zijn er ook mensen die deeltijd aan het werk zijn en een aanvulling krijgen vanuit de Participatiewet. Dit is geen onderdeel van de effectindicator uitstroom werk. Ook zijn mensen uitgestroomd uit de uitkering naar zelfstandig ondernemerschap onder andere vanuit de regeling parttime ondernemerschap. In 2020 zijn verder 160 jongeren gestart met een opleiding en daarmee uitgestroomd uit de Participatiewet.

Corona
In het eerste kwartaal van 2020 werd duidelijk dat het behalen van de doelstelling lastig was als gevolg van de afname van ons bijstandsbestand (in 2019) en de gewijzigde samenstelling van dit bestand (afname arrangement 1). Als gevolg van de coronacrisis zien we de realisatie verder achterblijven.

De coronacrisis heeft impact op de werkgelegenheid. De mate van impact verschilt per sector. Er is bijvoorbeeld een grote krimp van werkgelegenheid in de sectoren horeca, detailhandel en personenvervoer. Daarentegen is er een groei van werkgelegenheid in de sectoren zorg, post- en koeriersdiensten. Er is sprake van een sterk wisselend verloop van beschikbare vacatures. Veel bedrijven zijn terughoudend met het openstellen van vacatures, omdat zij onzeker zijn over de ontwikkelingen of direct gevolgen ondervinden van coronamaatregelen. We zien dat vacatures vaker worden teruggetrokken en dat de vacatures vaker op tijdelijke basis worden aangeboden.
Daarbij is de concurrentie op de arbeidsmarkt groter geworden: er reageren meer mensen op beschikbare vacatures, waardoor de kansen voor werkzoekenden in een kwetsbare positie afnemen. Deze ontwikkelingen zijn van invloed op de kansen op betaald werk voor onze doelgroep. Er zijn minder vacatures voor hen beschikbaar, en er zijn minder mogelijkheden voor stages en werkervaringsplekken, ook omdat er minder begeleiding vanuit de werkgever geboden kon worden. Als direct gevolg van de coronacrisis is de instroom in de bijstand ten opzichte van 2019 met ruim 23% gestegen. Deze groep heeft vaak recente werkervaring en stroomt na een relatief korte periode in de bijstand met of zonder digitale ondersteuning weer uit naar werk. We zien door de coronacrisis een grillig verloop aan uitstroom naar werk, niet alleen in totaal maar ook binnen de afzonderlijke sectoren.

Effectdoelstelling
E2.1.2 Samen met het bedrijfsleven zorgen wij ervoor dat Utrechters met een arbeidshandicap werken of participeren naar vermogen

De Utrechtse arbeidsmarkt is groter dan alleen de stad Utrecht. Daarom is de samenwerking in de Utrechtse Werktafel, het regionaal werkbedrijf van onze arbeidsmarktregio, zo belangrijk. Hier hebben we gewerkt aan het realiseren van een inclusieve arbeidsmarkt, een arbeidsmarkt met kansen voor iedereen, kwetsbare jongeren, ouderen, statushouders en mensen met een arbeidsbeperking. Dit realiseren we via banenafspraak, een Wsw-dienstverband en dienstverband beschut werk. Daarnaast hebben de samenwerking met de Pro/VSO-scholen voortgezet.

Banenafspraak
Als arbeidsmarktregio hadden we dit jaar van het rijk de taakstelling gekregen om in totaal 6.328 banen te realiseren voor de banenafspraak. Op basis van de meest recente cijfers (derde kwartaal 2020) hebben we als regio in totaal 4.228 banen gerealiseerd. Ten opzichte van vorig jaar zien we een lichte stijging van het aantal gerealiseerde banen. Het beeld van onze arbeidsmarktregio (een afnemende groei) komt echter sterk overeen met andere de regio's en het landelijke beeld.

Corona
We zien dat de coronacrisis een grote invloed heeft op de werkgelegenheid voor deze doelgroep.
Het rijk heeft specifiek voor de doelgroep banenafspraak een impulsregeling aan het landelijke crisis steunpakket toegevoegd. Bij het maken van fysieke afspraken heeft deze groep voorrang.

Beschut werk
We blijven achter op de taakstelling van 106. In 2020 hebben 38 mensen deelgenomen aan het voortraject. Het aantal mensen met een arbeidsovereenkomst op een beschutte werkplek is in 2020 bijna verdubbeld van negentien naar 36. In het voortraject kan de werkzoekende beter bepalen of beschut werk een passende werkplek biet. Daarnaast verkleint het voortraject de kans op uitval en vergroot het de kans op duurzaam werk. De mensen die een aanvraag beschut werk hebben gedaan via de gemeente, kregen mede dankzij de begeleiding in het voortraject, allemaal een positieve indicatie van

het UWV en zijn aan het werk gegaan. Ook zien we dat de meeste tijdelijke contracten zijn omgezet in een dienstverband voor onbepaalde tijd.

Corona
In tweede en vierde kwartaal is de toeleiding naar beschut werk vrijwel stil komen te liggen door de coronamaatregelen. Voor inwoners die al een tijd niet gewerkt hebben, is de stap naar werk in deze tijd erg groot. Vooral omdat er bij deze doelgroep vaak sprake is van een kwetsbare gezondheid. Daarnaast hebben we een groot deel van het jaar vooral telefonisch contact gehad met de doelgroep. Daarbij merkten we dat de impact lager was, met als resultaat dat er minder vaak een overstap naar werk is gemaakt. Waar nodig, gaven we aan deze groep voorrang bij het maken van fysieke afspraken.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling
P2.1.1 Begeleiden en faciliteren van werkzoekenden, waarbij we streven naar regulier, betaald werk, werken met tijdelijke subsidie of werken met behoud van uitkering

We hebben binnen Werk en Inkomen de samenstelling van de uitvoerende teams gewijzigd. De teams die werkzoekenden begeleiden naar betaald werk (arrangementen 1, 2 en 3) zijn zo samengesteld dat werkmatchers zich meer kunnen specialiseren op doelgroepen met specifieke kenmerken zoals bijvoorbeeld jongeren, statushouders, alleenstaande ouders, 45-plus. Deze teams werken met individuele caseloads zodat werkzoekenden een vertrouwd aanspreekpunt hebben en zodat het opbouwen van specialisme en bieden van maatwerk wordt versterkt.
We hebben het proces voor het aanvragen van bijstand voor zowel jongeren (maatwerk bij toepassen zoektermijn) als volwassenen aangepast zodat we eerder mensen met ondersteuningsvragen op andere leefgebieden in beeld hebben en hen tijdig kunnen verwijzen naar de (onder andere) buurtteams of andere hulpverlenende instanties.

Corona
Normaal gesproken vinden er op het Stadskantoor wekelijks 500 fysieke gesprekken plaats tussen werkmatchers en inwoners. In de periode tussen de lockdowns waren dit binnen de richtlijnen 350 gesprekken. Kwetsbare groepen, zoals doelgroep Banenafspraak, statushouder en sommige jongeren kregen hierbij voorrang. Verder, bieden we normaliter wekelijks 8 tot 10 groepsbijeenkomsten aan. In de periode tussen de lockdowns hebben we de groepsgrootte verkleind en weken we uit naar externe locaties, om te voldoen aan de gestelde richtlijnen.
Tijdens de lockdowns voerden werkmatchers en bedrijfsadviseurs telefonisch de gesprekken met de inwoners en vonden er geen groepsbijeenkomsten plaats. We hebben gemerkt dat de impact van deze digitale dienstverlening lager is dan wanneer we inwoners fysiek kunnen spreken.
Tijdens de crisis waren de mogelijkheden beperkt(er) om werkzoekenden ondersteuning te bieden in de vorm van scholing, persoonlijke ontwikkeling en ontwikkeling van werknemersvaardigheden (al dan niet gecombineerd met taal), leerwerkplekken of betaald werk. De angst voor besmetting, quarantaine regels, ongeschiktheid van locaties en minder beschikbare plekken vanwege coronamaatregelen speelden hierin een rol. Sommige samenwerkingspartners boden tijdelijk geen dienstverlening aan, andere lieten geen nieuwe inwoners instromen, en/of boden dienstverlening aan in kleinere groepen. Hierdoor duurde het langer voordat de inwoner kon starten Er is hard gewerkt om de dienstverlening te kunnen blijven aanbieden op passend aanboddigitaal of in aangepaste vorm.
Ter voorbereiding op de uitvoering van werkpakket 3 zijn we in kwartaal 4 van 2020 gestart met het opzetten van een pilot digitale dienstverlening. We brengen in deze pilot werkgevers en werkzoekenden die werkfit, zelfredzaam en digitaal vaardig zijn direct met elkaar in contact. Waar nodig, bieden wij coaching aan. In 2020 zijn ruim 100 kandidaten zelf aan de slag gegaan, al dan niet met ondersteuning van een coach, met het maken van een profiel waarbij de focus ligt op iemands talenten. Daarnaast zijn de voorbereidingen getroffen om geschikte vacatures en werkgevers te werven voor publicatie op het online-platform.

Werkbeweging
In 2020 hebben wij vanuit de actieagenda Werkbeweging (vastgesteld op 5 december 2019), samen met werkzoekenden, werkgevers en partners in de stad, ingezet om inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt mee te laten profiteren van de economische groei die bij de start van de actieagenda werd voorzien. Iedere werkzoekende heeft een eigen werkmatcher, zodat er meer ruimte is om een vertrouwensband op te bouwen en de persoonlijke situatie (op alle leefgebieden) te bespreken (de caseload van de werkmatchers is voor deze doelgroep verlaagd). We hebben meer inzicht gekregen in de mogelijkheden en wat speelt op de andere leefgebieden van de werkzoekenden.

Intern zijn we doorgegaan om de werkmatchers goed voor te bereiden en te zorgen dat de goede gesprekken worden gevoerd en maatwerk wordt geboden. Daarbij was ook speciale aandacht voor bewustwording van eigen vooroordelen en handelen en de verborgen dynamieken die veroorzaakt worden door onbewuste vooroordelen en stereotypering. Ook hebben we geïnvesteerd in de kennis over en contacten met informele partners en partners op het gebied van zorg en welzijn. Over de inzet van diverse instrumenten om discriminatie op de arbeidsmarkt tegen te gaan en het bevorderen van diversiteit en inclusief bedrijfsklimaat, is een expertmeeting georganiseerd. Naar aanleiding daarvan werken we nu samen met organisatie(s) die hen kunnen begeleiden op emotioneel en juridisch vlak.

We hebben samen met onze contractpartners contracten aangepast om ze geschikt te maken voor onze doelgroep (bijvoorbeeld voortraject I-did, urenopbouw UW). Ook hebben we laagdrempelige manieren ontwikkeld zodat werkzoekenden en werkgevers elkaar beter leren kennen. We hebben geïnvesteerd in taal op de werkvoer zodat we zowel werkgevers als werkzoekenden kunnen ondersteunen (voorbeeld samenwerking Oranjefonds met Taal Doet Meer). Dankzij cofinanciering vanuit de Regiodeal hebben we extra projecten kunnen opstarten in Overvecht. In 2021 komen we met een voortgangsrapportage met meer informatie over de resultaten van Werkbeweging.

Corona
De overgang naar digitaal werken, thuiswerken, thuisonderwijs en de uitvoering van de grootschalige Tozo-regeling hebben aan het begin van de coronacrisis impact gehad op de inzet van de werkmatchers. Tijdens de eerste lockdown is de inschatting dat de medewerkersproductiviteit rondom begeleiding naar werk was gehalveerd. Daarna is de productiviteit aanzienlijk gestegen maar bleef met de tweede lock down nog wel onder het niveau van voor de coronacrisis. Een van de kernaspecten van Werkbeweging is persoonlijke aandacht. Tijdens Corona hebben we dit voortgezet onder andere door telefonisch contact en beeldbellen. Daarbij ging door Corona de aandacht nog nadrukkelijker uit naar de gezondheid, het welbevinden en de thuissituatie van werkzoekenden en eventuele ondersteuning die daarbij nodig is. De ondersteuning op andere leefgebieden dan begeleiding naar werk, bijvoorbeeld door huisartsen, psychische begeleiding en andere vormen van zorg, heeft tijdens Corona ook (gedeeltelijk) stil gelegen of kon niet aan iedereen worden geboden. Hetzelfde gold voor de medische keuringen die, voor een deel van de werkzoekenden wordt ingezet. Mede hierdoor waren de mogelijkheden beperkt(er) om werkzoekenden een beweging naar werk te laten maken. Zoals eerder genoemd waren daarnaast minder plekken beschikbaar.
Het bieden van een passende werkplek is een ander kernaspect van Werkbeweging. Corona is bij de uitvoering hiervan van invloed omdat minder werkgevers de ruimte hebben om mee te denken met mogelijkheden voor deze doelgroep omdat hun ondernemingen zich in zwaar weer bevinden. Werkgevers konden door de 1,5 meter maatregel minder medewerkers op locatie inwerken en/of een plek op de werkvloer bieden.
Er is hard gewerkt om de dienstverlening te kunnen blijven aanbieden. Met werkgevers en andere partners is er voor gezorgd dat werkleertrajecten en andere vormen van ondersteuning zoveel als mogelijk (digitaal) of in aangepaste vorm konden doorgaan, al was het met minder deelnemers dan voor Corona.

Integrale Opgave jongvolwassenen
De pilot dak- en thuisloze jongeren en jongvolwassenen is in september 2019 gestart in Utrecht en werd geïnitieerd vanuit zowel gemeentelijke opgave kwetsbare jongvolwassenen, Utrecht Schuldenvrij als het landelijke actieprogramma dak- en thuisloze jongeren. Meer informatie hierover is opgenomen in het programma Ondersteuning op Maat, onderdeel Jeugd.

Veranderopgave Inburgering
In 2020 hebben we onze activiteiten ter voorbereiding op de nieuwe Wet Inburgering (die inmiddels is uitgesteld naar januari 2022) de totaalaanpak 'doorgaande lijn' voortgezet en uitgebreid. In 2020 heeft een werkconferentie met partners en inwoners plaatsgevonden en is de op co-creatie gerichte inburgeringscoalitie van start gegaan. Net als in 2019 hebben we extra taalondersteuning ingekocht die aanvullend is op de formele inburgering en hebben we geïntegreerde trajecten ingezet (combinaties van taal, opleiding en werk). We hebben daarnaast met taalscholen een convenant getekend gericht op het verhogen van de kwaliteit van het taalaanbod, informatie-uitwisseling en het tegengaan van fraude.

Corona
Lessen en dienstverlening aan statushouders werden grotendeels online verzorgd. Voor statushouders en andere anderstaligen is online naar school gaan en aanleren van werkvaardigheden extra moeilijk. Hieraan werd in de online lessen door middel van gerichte conversatielessen en online praktijktrainingen gericht aandacht aan besteed.

Samen voor Overvecht
Samen met partners als de buurtteams, Zorg en Zekerheid, bewoners en ervaringsdeskundigen werken we aan een aanpak, sociaal renoveren, waarin schulden direct voor de inwoner worden opgelost en gewerkt kan worden aan perspectief op activering en werk.
Woningcoöperaties hebben contact gezocht met bewoners van te renoveren flats, waarbij ze uitleg gaven over de renovaties en bij behoefte een gesprek aanboden met buurtteam, Dock of WenI. Tot nu toe hebben 23 bewoners aangegeven een gesprek te willen voeren met een medewerker van W&I over onderwerpen werk, scholing, hulp bij administratie, Wmo.

In februari 2020 zijn we gestart met de pilot Werkwinkel. In de Werkwinkel, gevestigd in Gezondheidscentrum de Amazone, werken we samen met verschillende partijen, zoals UWV, Leerwerkloket, Buurtteam, Pozitive, de Geldzaak. Bewoners kunnen tijdens een inloopspreekuur binnenlopen en krijgen dan ondersteuning bij het zoeken naar werk en/of opleiding en ze worden geholpen met het aanpakken van belemmeringen die de zoektocht naar werk in de weg staan. De bewoner wordt geholpen door één professional die een heel palet aan dienstverlening kan aanbieden, omdat de expertise in huis is. Naast dat een aantal bewoners door de Werkwinkel zijn geholpen, levert de Werkwinkel ook op dat de samenwerking tussen de verschillende instanties sterk is verstevigd.
De pilot loopt tot februari 2021.

Uw raad wordt dit jaar in de voortgangsrapportage Samen voor Overvecht uitgebreider geïnformeerd over de resultaten en de voortgang met betrekking tot sociaal renoveren en de werkwinkel.

Corona
Aanvankelijk was het plan dat bij de pilot sociaal renoveren de aannemer huisbezoeken zou afleggen en dat bewoners in gesprek konden gaan tijdens een inloopspreekuur. Vanwege de coronacrisis kon dit niet doorgaan. De dienstverlening werd tijdens de lockdown digitaal geboden. Tussen de lockdowns hebben we huisbezoeken afgelegd, maar door de vereiste richtlijnen was het aantal minder dan gepland. Hierdoor hebben we minder mensen kunnen ondersteunen.
De Werkwinkel is vanwege de coronacrisis een klein half jaar open geweest (waarin ook de zomervakantie) en minder dagdelen per week dan gepland.

Perspectief op activering
Gezamenlijke sessies met de buurtteams, U-centraal en Dock boden ons meer inzicht op welke punten in het proces wij elkaar kunnen versterken. Dit heeft geleid tot de opzet van twee pilots: 1) vroegtijdige voorlichting over buurtteams bij de aanvraag van een bijstandsuitkering en 2) de pilot 'drie-gesprekken', waarin met behulp van gesprekken tussen buurtteams, werkmatcher en betrokkene ('drie-gesprek') wordt gewerkt aan afgestemde plannen voor de uitkeringsgerechtigde (arrangementen 3 en 4).
Het afgelopen jaar hebben we met de aanbieders van Sociale Prestatie (waarvan een groot deel is vertegenwoordigd in Aan de Slag in Utrecht (ADSU)) gewerkt aan oplossingen om meer deelnemers een stap te kunnen laten zetten binnen activering of richting werk. Dit heeft zijn beslag gekregen in de aangepaste nadere regel Sociale Prestatie en Dagondersteuning.

Corona
De twee pilots met de buurtteams hebben door Corona vertraging opgelopen. Het was niet mogelijk om binnen de richtlijnen de pilot vroegtijdige voorlichting uit te voeren. De uitvoering van de drie-gesprekken hadden we on hold gezet waarbij we niet hadden voorzien dat Corona zo lang zou aanhouden. De pilot is in het vierde kwartaal van 2020 herstart. Er vinden zowel op locatie als digitaal gesprekken plaats. De pilot vroegtijdige voorlichting zetten we in 2021 voort. Tussen de lock downs hebben we wijkcontactdagen voortgezet. Door de richtlijnen hebben we hiermee minder mensen kunnen bereiken.

Sociaal Ondernemers
We hebben veel sociaal ondernemers geholpen met diverse vragen, zoals inzet van werkzoekenden met een afstand tot de arbeidsmarkt, vestiging, opschaling onderneming via de Impact Consults. We hebben sociaal ondernemers verbonden aan URECA/EBU (ondernemers helpen ondernemers) of de ROM voor een Corona Overbruggingslening (COL).
We hebben een aantal netwerkbijeenkomsten georganiseerd. De laatste was in het najaar 2020: een netwerkbijenkomst om de samenwerking tussen opdrachtnemers van de gemeente Utrecht en sociaal ondernemers te stimuleren. Daar kwamen ongeveer 50 sociaal ondernemers en opdrachtnemers op af.
Een voorbeeld van een succesvolle samenwerking tussen gemeente Utrecht en een sociaal ondernemer is Argo 360. Deze sociale onderneming heeft zich in 2020 in Utrecht gevestigd. Argo360 is een sociale IT-dienstverlener, die IT-hergebruik en recycling koppelt aan sociaal verantwoord ondernemen. Duurzaamheid en inclusiviteit staan voorop. We hebben hen geholpen bij het vinden van huisvesting (ze huren een ruimte bij UW). Voor de recycling- werkzaamheden hebben ze vacatures beschikbaar gesteld voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. We zijn in 2020 begonnen met de werving van geschikte werknemers.

Corona
De gevolgen van het coronavirus heeft ook effect op sociaal ondernemers. Sommige sociaal ondernemers hebben tijdelijk hun activiteiten stil moeten leggen, zoals The Colour Kitchen, andere hebben hun bedrijfsmodel aangepast, zoals #supportyourlocal en sommige hebben hun steentje bijgedragen, zoals I-did, die mondkapjes is gaan produceren.

Samenwerking arbeidsmarktregio Midden Utrecht
Dit jaar zijn we gestart met het samenwerkingsplatform 'Midden-Utrecht Werkt Door', een samenwerking tussen de vijf werkgeversservicepunten in onze regio en Mobiliteit Utrecht, om ondersteuning te bieden bij mobiliteitsvraagstukken van werkgevers. In het verlengde daarvan zijn we aan het einde van het jaar gestart met het opzetten van een mobiliteitsteam. In het mobiliteitsteam wordt samengewerkt met onderwijspartners en de sociale partners, om gezamenlijk zoveel mogelijk werknemers te faciliteren, om een soepele overgang van werk naar werk richting kansrijke sectoren te maken.

Het ministerie van SZW heeft in 2019 onder de noemer 'Perspectief op Werk' voor onze regio twee miljoen euro beschikbaar gesteld om onze regionale samenwerking te intensiveren. We hebben hiervoor regionale bedrijfsadviseurs aangesteld om onze gezamenlijke regionale marktbewerking te bevorderen en we hebben geïnvesteerd in de versterking van het regionale leerwerkloket door extra accounthouders aan te stellen. We werken aan het mogelijk maken van regionale matching. Tot slot is onze gezamenlijke regionale werkgeversservicepunt website live gegaan. Deze website fungeert als centraal regionaal aanspreekpunt voor werkgevers. www.wspmiddenutrecht.nl

Corona
Tijdens de eerste coronagolf hebben de activiteiten binnen Perspectief op Werk een tijdje on hold gestaan, omdat aandacht en capaciteit nodig was voor het inrichten van crisisdienstverlening, waaronder het inrichten van de Tozo-dienstverlening.

Weten wat werkt
Op 1 mei is het rapport van de Universiteit Utrecht met de resultaten van het onderzoek Weten werkt aan de raad aangeboden.
De uitkomsten van Weten Wat Werkt laten zien dat ruimte voor de professionals, werken vanuit vertrouwen, oog voor de persoonlijke situatie en persoonlijke aandacht, door middel van relatief kleine caseloads (50), tot positieve resultaten leidt. In het onderzoek konden werkmatchers de tijd nemen om

alle levensgebieden te bespreken en een vertrouwensband op te bouwen wat een positief effect had op de samenwerkingsrelatie met de werkzoekende. Het onderzoek laat ook zien dat er werkzoekenden zijn die goed zelfstandig werk kunnen vinden. Binnen Werkbeweging borduren we voort op deze werkwijze.

Prestatiedoelstelling

P2.1.2 Organiseren van betaald werk voor personen die behoren tot de doelgroep van de Wsw (begeleid werken of wsw-dienstbetrekking)

Bij de effectdoelstelling 2.1.2 worden naast een Wsw-dienstverband ook de banenafspraak en het dienstverband beschut werk genoemd. Financieel maken deze onderdeel uit van de budgetten van prestatiedoelstelling 2.1.1.
Met de invoering van de Participatiewet (1 januari 2015) is de toegang tot de Wsw (Wet sociale werkvoorziening) beëindigd. Sindsdien daalt het personeelsbestand als gevolg van uitstroom gestaag. In 2020 is het bestand verder gedaald naar 653. Dit ligt lager dan de prognose van het Rijk (663).
UW Holding B.V. heeft in 2020 verder gewerkt aan de in het ondernemingsplan UW 2018-2022 opgenomen doelstellingen en actielijnen. Door uw raad is op 20 februari 2020 een technische bijeenkomst gehouden over de voortgangsrapportage van het ondernemingsplan. Inhoudelijk ligt UW Holding B.V. op koers. De instroom vanuit de Participatiewet (Utrecht en andere gemeenten) en Wajong (UWV), die de uitstroom uit de Wsw deels moet vervangen, blijft echter achter. We hebben met UW afgesproken om tijdens de resterende looptijd van het ondernemingsplan deze instroom te verhogen. Zie voor UW ook de paragraaf Verbonden Partijen.

Corona

De coronacrisis heeft een grote impact op UW gehad. UW heeft voortvarend maatregelen getroffen voor het creëren van een veilige werkomgeving. Vooral tijdens de 1e Lockdown bleef een deel van het personeel aanvankelijk om gezondheidsredenen (preventief) thuis. Inmiddels werkt vrijwel iedereen weer op locatie. Over het hele jaar was de productie hierdoor echter lager. Deze gemiste omzet leidde tot een tekort dat voor het grootste deel door het Rijk is gecompenseerd.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
Baten								
06-2-1-1	Re-integratie	0	666	0	0	915	915	0
06-2-1-2	Sociale werkvoorziening	0	19	0	0	513	513	0
	Totaal Baten	0	685	0	0	1.428	1.428	0
Lasten								
06-2-1-1	Re-integratie	24.366	23.606	21.773	26.883	22.867	4.017	27.805
06-2-1-2	Sociale werkvoorziening	20.761	20.782	20.164	20.375	22.276	-1.901	19.372
	Totaal Lasten	45.127	44.388	41.936	47.258	45.142	2.116	47.178
	Saldo baten en lasten	**-45.127**	**-43.703**	**-41.936**	**-47.258**	**-43.714**	**3.544**	**-47.178**
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	3.132	3.132	0	1.144	1.144	0	0
	Saldo na mutaties reserves	**-41.995**	**-40.571**	**-41.936**	**-46.114**	**-42.570**	**3.544**	**-47.178**

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

Re-integratie
De niet begrote baten van 0,915 miljoen euro bestaan hoofdzakelijk uit ESF subsidies.

De lasten zijn 4,017 miljoen euro lager dan begroot. Dit wordt voor een groot deel verklaard door een een BTW teruggave van 2,489 miljoen euro over de periode 2015 t/m 2019. Hiervan is 1,5 miljoen euro (2017 t/m 2019) reeds bestemd in de Begroting 2021 (dekking maatregelenpakket werken, opleiden en begeleiden). Indertijd bestond nog onzekerheid over een teruggave over 2015 en 2016. Doordat deze ook is gehonoreerd bedraagt het totale voordeel 2,489 miljoen euro.

Verder zijn de uitgaven voor de arbeidsmarktregio, zoals het programma Perspectief op Werk, 0,906 miljoen euro lager dan begroot. Dit programma heeft door de coronacrisis vertraging opgelopen. Daarnaast is van het opgavebudget Werkbeweging 0,500 miljoen euro niet besteed. Dit wordt voor een groot gedeelte verklaard door het achterwege blijven van de afdracht overhead en lagere uitgaven voor het projectmanagement. De lasten op de re-integratieactiviteiten van het ondersteuningsmodel en daarmee samenhangende activiteiten zijn per saldo 0,927 miljoen euro lager. De uitgaven waren lager voor bijvoorbeeld jobcoaching, vakscholing, het instrument aandacht werkt, de pilots doorgaande lijn werk en taal en de btw. Aan de andere kant waren er hogere uitgaven voor bijvoorbeeld de inzet van uitzendbureaus, kinderopvangregelingen (SMI) en medische advisering. Tot slot zijn de lasten hoger als gevolg van de genoemde ESF-baten (0,645 miljoen euro hoger) en een hogere kostentoerekening (0,160 miljoen euro).

Sociale werkvoorziening
De niet begrote baten van 0,513 miljoen euro bestaan uit een bijdrage van een andere gemeente 0,013 miljoen euro) en de vrijval van de voorziening Garantstelling renovatie Niels Bohrweg (0,500 miljoen euro). De resterende schuld van de door de gemeente gegarandeerde geldleningen van UW is ruim lager dan de actuele marktwaarde van de Niels Bohrweg 121. Het recht van eerste hypotheek van de gemeente dekt het kredietrisico daarmee nu volledig af. De vrijval is het gevolg van de aflossingen die sinds 2016 zijn gedaan en de hogere actuele marktwaarde.

In de septembercirculaire 2020 heeft het Rijk vanwege de compensatie van kosten van de coronacrisis het budget voor de Wsw met 1,391 miljoen euro verhoogd. Doordat dit budget niet is verwerkt in de actuele begroting, maar wij dit extra budget wel al hebben toegekend aan UW Holding B.V., leidt dit tot 1,391 miljoen euro hogere lasten. Tegenover deze hogere lasten staat een even groot voordelig resultaat in het programma Algemene Middelen. Daarnaast zijn de lasten 0,500 miljoen euro hoger doordat wij, zoals aangekondigd in de bestuursrapportages, de vrijval van de voorziening hebben benut om UW een extra subsidie te geven voor het opvangen van de kosten van de coronacrisis bij de uitvoering van de sociale werkvoorziening. Overige minimale verschillen verklaren 0,01 miljoen euro aan hogere lasten.

Corona
De coronacrisis heeft bij UW geleid tot een lagere productie. Omdat een gedeelte van de loonkosten van de Wsw medewerkers moet worden gedekt door productie is hierdoor een tekort ontstaan. Het Rijk heeft hiervoor 1,391 miljoen extra budget beschikbaar gesteld. Naast de inzet van de volledige rijksbijdrage voor de Wsw en het in 2020 beschikbare budget van 2,1 miljoen euro vanuit de algemene middelen is de vrijval van de voorziening ingezet ter dekking van de extra kosten. Gemeente breed is het resultaat op de sociale werkvoorziening in 2020 dan nihil.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Compensatie WSW bedrijf	6.5	1.891	0	0	0

Verbonden Partijen

Bijdrage van gemeente Utrecht aan Wigo4it over 2020 is nog niet bekend. Echter op basis van de betaalde voorschotten op de contributie bedragen over 2020 kunnen we van een totale bedrag van 3,185 miljoen euro uitgaan verdeeld over re-integratie, bijstand en Wmo. Hiervan komt 0,4 miljoen euro voor rekening van Re-integratie.
De bijdrage aan UW Holding B.V. bedraagt 2,6 miljoen euro (inclusief inzet vrijval voorziening en exclusief rijksbijdrage).

3. Utrechters worden niet financieel belemmerd om deel te nemen aan het maatschappelijk leven

3.1 Elke Utrechter die daar recht op heeft ontvangt een bijstandsuitkering

	Omschrijving	Nul-meting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
E3.1.1	Elke utrechter die daar recht op heeft krijgt inkomensondersteuning volgens de participatiewet		<9.800	9.366	<9.400	9.808	NTB
E3.1.1	Bereik inkomensvoorzieningen		Individuele Inkomenstoeslag: ≥ 95%	geen armoede-monitor opgemaakt	Individuele Inkomenstoeslag: ≥ 95%	N.v.t.	Individuele Inkomenstoeslag: ≥ 95%

Analyse	
Elke utrechter die daar recht op heeft krijgt inkomensondersteuning volgens de participatiewet	Door de coronacrisis verloren meer mensen hun baan waardoor zij in de bijstand terecht zijn gekomen.
Bereik inkomensvoorzieningen	In 2020 is geen armoedemonitor opgemaakt vanwege corona. Dit gaan we in 2021 wel weer doen en nemen we de effecten van de crisis mee.

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
P3.1.1	Bedrag incasso op openstaande schuld bij voormalig bijstandsgerechtigden		3 miljoen	2,7 miljoen	3 miljoen	2.2. miljoen	3 miljoen
P3.1.1	Aantal handhavingsonderzoeken dat leidt tot een mutatie, beëindiging of niet toekennen van de uitkering t.o.v. het totaal aantal verrichte handhavingsonderzoeken		67%	64,3%	67%	59%	71%
P3.1.1	Bijstandsvolume als percentage van de huishoudens in Utrecht t.o.v. landelijk percentage		106,7%	96,5%	-	104,7	NTB

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
P3.1.1	Aantal verstrekkingen individuele inkomenstoeslag		8.000	8.123	8.200	8.163	8.500
P3.1.1	Aantal toegekende aanvragen bijzondere bijstand		4.200	3.092*	4.500	3.464	4.500

Analyse	
Bedrag incasso op openstaande schuld bij voormalig bijstandsgerechtigden	In de periode maart tot juli hebben we incassomaatregelen zoals het leggen van loonbeslag en het verzenden van aanmaningen en dwangbevelen tijdelijk gestaakt. Dit leidde tot verminderde inkomsten ten opzichte van het afgelopen jaar.
Aantal handhavingsonderzoeken dat leidt tot een mutatie, beëindiging of niet toekennen van de uitkering t.o.v. het totaal aantal verrichte handhavingsonderzoeken	Ondanks de coronacrisis zijn vanaf het derde kwartaal de onderzoeken weer in beperkte mate hervat. Er zijn minder dossiers onderzocht (ongeveer een derde van een regulier jaar) en ook het percentage met een resultaat lag lager. Dit komt voornamelijk omdat dossiers niet goed konden worden afgerond (vanwege geen huisbezoeken/ afspraken op kantoor gedurende een deel van het jaar).
Bijstandsvolume als percentage van de huishoudens in Utrecht t.o.v. landelijk percentage	Het volume BUIG is in Utrecht met 4,7% gestegen ten opzichte van december 2019. Landelijk is dit 3,3%
Aantal verstrekkingen individuele inkomenstoeslag	In 2020 is de individuele inkomenstoeslag (IIT) verruimd waardoor nu ook dak- en thuislozen en mensen in een verpleegtehuis recht hebben op de IIT. We zien een lichte stijging van het aantal Utrechters dat IIT ontvangt ten opzichte van 2019.
Aantal toegekende aanvragen bijzondere bijstand	De doelstelling voor bijzondere bijstand wordt niet gehaald. Dit was de afgelopen jaren ook het geval. Het verlenen van bijzondere bijstand is afhankelijk van het aantal bijzondere situaties waarbij Utrechters voor kosten komen te staan die zij niet kunnen betalen. Het is daarom lastig om van tevoren vast te stellen hoeveel aanvragen er zullen zijn. We zien wel dat het aantal toegekende aanvragen bijzondere bijstand met bijna 400 is gestegen ten opzichte van 2019. Dit is 25% meer dan de verwachte stijging van 300 toekenningen. Dit is in lijn met het beeld dat meer mensen door maatregelen als gevolg van het coronavirus in lastige situaties terecht komen. Daarnaast hebben we de afgelopen jaren gewerkt aan het leveren van maatwerk en het bekend maken van de mogelijkheden binnen de bijzondere bijstand. Dit is terug te zien in de cijfers.

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E3.1.1 Begeleiden en faciliteren van werkzoekenden, waarbij we streven naar regulier, betaald werk, werken met tijdelijke subsidie of werken met behoud van uitkering

Utrecht sluit het jaar 2020 af met 9.808 huishoudens in de bijstand. Dit is hoger dan de doelstelling 2020 van 9.400 en wordt veroorzaakt door de coronacrisis. De instroom in de bijstand is gestegen met 23,4% ten opzichte van 2019. De toename zien we vooral in het tweede en vierde kwartaal, tijdens de eerste en tweede coronagolf met als voornaamste reden het wegvallen van inkomen door einde WW en beëindiging werk. De uitstroom naar werk is met 10% gedaald ten opzichte van vorig jaar.

De laatste bijstandsprognose hield rekening met een aantal tussen de 9.700 en 9.900 huishoudens per eind 2020.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling
P3.1.1 Rechtmatig en doelmatig verstrekken van bijstandsuitkeringen

Incasso
Gedurende het gehele jaar is de in 2019 ingezette lijn van algemene coulance waar mogelijk en het vergroten van persoonlijk contact met de inwoners, doorgezet en geïntensiveerd. Zo worden inwoners kort na een besluit telefonisch benaderd om in overleg te bepalen welk maandelijks bedrag voor de inwoner reëel en wenselijk is. Dit leidt ertoe dat mensen kunnen werken aan het terugbetalen van hun schulden, maar ook voldoende besteedbaar inkomen overhouden waardoor de kans kleiner is dat zij elders nieuwe schulden opbouwen.

Op 1 januari 2021 is de Wet vereenvoudiging beslag vrije voet ingegaan. Met deze vereenvoudiging hoeven debiteuren minder informatie aan te leveren maar komt er een centraal systeem dat beslagleggers moeten gebruiken om de complexe berekening van de beslagvrije voet correct en meer eenduidig uit te voeren. Ter voorbereiding op deze wet hebben we in 2020 de uitvoeringsorganisatie van Werk en Inkomen hierop geïnstrueerd, processen en systemen aangepast en klanten met schulden, waarvoor dit een wijziging inhoudt geïnformeerd.

Corona
In de periode van maart tot juli hebben we door de onrust van de eerste coronalockdown, incassomaatregelen als het leggen van loonbeslag en het verzenden van aanmaningen en dwangbevelen tijdelijk gestaakt. Dit leidde tot verminderde inkomsten ten opzichte van het afgelopen jaar.

Preventie en Handhaving
Belangrijke speerpunten voor handhaving en preventie waren heldere communicatie en dienstverlening naar inwoners. Het doel van handhaving is niet alleen het beëindigen van een voorziening bij oneigenlijk gebruik, maar ook juist vanuit integraliteit inspelen op de leefwereld van de inwoner. Dit heeft ertoe geleid dat er in 2020 meerdere keren de verbinding is gelegd met het buurtteam of de afdeling werk, waarbij de uitkering uiteindelijk niet is stopgezet, maar waar maatwerk is toegepast ten behoeve van de inwoner.

Corona
Door de coronamaatregelen konden het grootste deel van het afgelopen jaar geen huisbezoeken plaatsvinden. Dit had onder andere invloed op de uitvoering van het integraal interventieproject Wijkgerichte Aanpak Overvecht, waar alleen in de eerste paar maanden van het jaar huisbezoeken konden worden gedaan. Het huisbezoek- of op een andere manier in contact treden met de inwoner voor wederhoor- is een belangrijk onderdeel van de werkwijze bij handhaving. Dit maakt dat er veel dossiers zijn die het afgelopen jaar niet afgerond konden worden. De inzet van handhaving is in deze periode grotendeels verschoven naar beheer en handhaving binnen de Tozo en de verbindende aanpak.

IIT en Bijzondere Bijstand
In 2020 is de individuele inkomenstoeslag (IIT) verruimd waardoor nu ook dak- en thuislozen en mensen in een verpleegtehuis recht hebben op de IIT. We zien een lichte stijging van het aantal Utrechters dat IIT ontvangt ten opzichte van 2019.

Het gebruik van de bijzondere bijstand is afhankelijk van het aantal bijzondere situaties waarbij Utrechters voor kosten komen te staan die zij niet kunnen betalen. Het is daarom lastig om van tevoren vast te stellen hoeveel aanvragen er zullen zijn. We zien dat het aantal toegekende aanvragen bijzondere bijstand met bijna 400 is gestegen ten opzichte van 2019. Dit is in lijn met het beeld dat meer mensen door maatregelen als gevolg van het coronavirus in lastige situaties terecht komen. Daarnaast hebben we de afgelopen jaren gewerkt aan het leveren van maatwerk en het bekend maken van de mogelijkheden binnen de bijzondere bijstand.

Corona

Tozo
De nieuwe Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) is een van de maatregelen van het kabinet om ondernemers met name financieel te ondersteunen tijdens de coronacrisis. De Tozo is in 2020 opgestart en uitgevoerd door afdeling Werk en Inkomen. Er is een tijdelijke afdeling opgezet (per 1 januari ca. 55 FTE aan medewerkers) met daarin een flexibele schil van ingehuurde medewerkers.

Tozo 1 liep van maart t/m mei, Tozo 2 liep van juni t/m september en Tozo 3 loopt van oktober 2020 t/m maart 2021. De afhandeling van Tozo 1 en 2 levensonderhoud en bedrijfskrediet is eind 2020 afgerond. Voor Tozo 1 zijn in totaal 8.487 aanvragen voor levensonderhoud toegekend en 131 aanvragen ten behoeve van bedrijfskrediet. Voor Tozo 2 zijn 3.372 aanvragen voor levensonderhoud toegekend en 49 aanvragen ten behoeve van bedrijfskrediet. Ten behoeve van Tozo 3 zijn 3.787 aanvragen ingediend en 127 aanvragen bedrijfskrediet1.
Naast financiële steun hebben we in 2020 ook dienstverlening aangeboden aan ondernemers op het gebied van coaching en heroriëntatie. Tijdens de uitvoering van Tozo 1 zijn we gestart met het opzetten van een aanbod. Om de behoefte beter in beeld te krijgen heeft er in 2020 onderzoek plaatsgevonden onder ondernemers. De raad is afgelopen februari door middel van een raadsbrief nader geïnformeerd over de resultaten, uitvoering en de geboden dienstverlening aan ondernemers. Voor meer informatie over de resultaten, dienstverlening en het onderzoek wordt verwezen naar deze brief.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
Baten								
06-3-1-1	Verstrekken bijstand	143.872	146.287	143.872	143.648	220.500	76.852	143.649
	Totaal Baten	143.872	146.287	143.872	143.648	220.500	76.852	143.649
Lasten								
06-3-1-1	Verstrekken bijstand	163.353	163.043	161.810	160.083	226.776	-66.693	164.183
	Totaal Lasten	163.353	163.043	161.810	160.083	226.776	-66.693	164.183
	Saldo baten en lasten	**-19.482**	**-16.757**	**-17.938**	**-16.435**	**-6.276**	**10.159**	**-20.534**
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Saldo na mutaties reserves	**-19.482**	**-16.757**	**-17.938**	**-16.435**	**-6.276**	**10.159**	**-20.534**

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

Verstrekken bijstand
Verstrekken bijstand heeft in 2020 een overschot van 10,159 miljoen euro.

1 Aantallen hebben een peildatum van 19-01-2021

Algemeen
Baten
Per saldo zijn de baten 76,852 miljoen euro hoger dan begroot. Belangrijke oorzaken hiervoor zijn:

- De niet-begrote ontvangen voorschotten vanuit het Rijk in verband met de nieuwe TOZO-regeling (64,7 miljoen euro)
- De definitieve buigbeschikking vanuit het Rijk die in oktober 2020 is gepubliceerd was 10,6 miljoen euro hoger dan begroot.
- We ontvangen 1,8 miljoen euro vergoeding vanuit de regio voor de in 2020 verstrekte Tozo gelden. De vergoeding is voor de gemaakte uitvoeringskosten voor Tozo en wordt verdeeld over de benodigde jaren.
- We hebben 0,3 miljoen euro minder teruggevorderd, dit is het gevolg van coulance in het incassobeleid vanwege Corona.

Lasten
Per saldo zijn de lasten 66,693 miljoen euro hoger dan begroot. Belangrijkste oorzaken hiervoor zijn:

- De uitkeringslasten waren 60,6 miljoen euro hoger dan begroot. Hiervan is 57,6 miljoen euro vanwege Tozo verstrekt.
- De uitvoeringskosten Tozo bedroegen in 2020 2,6 miljoen euro en er is bij de tweede bestuursrapportage 2020 een budgetneutraal bijsturingsvoorstel van 2 miljoen euro gemaakt voor nazorgkosten 2021.
- De overige extra lasten ten opzichte van begroting (1,5 miljoen euro) hebben diverse oorzaken. Oninbare debiteuren is hiervan de grootste (0,8 miljoen euro); door Corona zijn de totale vorderingen toegenomen, dus ook het oninbare deel. De kostenverdeling lonen iets hoger dan begroot (0,2 miljoen euro). Het overige deel bestaat uit diverse kleine afwijkingen (samen 0,5 miljoen euro).

Corona
De gehele doelstelling en realisatie wordt sterk beïnvloed door Corona, er is geen onderverdeling te maken wat exact wel en niet door corona komt, omdat de regelingen sterk met elkaar verweven zijn en daarnaast afhangen van de landelijke ontwikkelingen.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Verstrekken bijstand (nadeel vanwege coulance incasso)	6.3	0	0	0	300
TOZO incasso	6.3	900	900	0	0
TOZO	6.3	57.600	57.600	0	0

Verbonden Partijen

Bijdrage van gemeente Utrecht aan Wigo4it over 2020 is nog niet bekend. Echter op basis van de betaalde voorschotten op de contributie bedragen over 2020 kunnen we van een totale bedrag van 3,185 miljoen euro uitgaan verdeeld over Re-integratie, bijstand en Wmo. Hiervan komt 2,263 miljoen euro voor rekening van Bijstand.

3.2 Utrechters die financieel niet in staat zijn om te participeren worden ondersteund

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
E3.2.1	Van alle Utrechters die aangeven slecht te kunnen leven van hun inkomen stijgt het percentage dat 'weinig tot geen problemen ervaart met meedoen'		60%	54%	62%	NB	65%
E3.2.1	Gemiddelde schuldenlast bij start van en schulddiensttraject gaat omlaag		49.000	44.000	37.000	37.600	35.000
E3.2.1	Aantal crisismeldingen schulddienstverlening gaat omlaag		190	310	140	268	140

Analyse	
Van alle Utrechters die aangeven slecht te kunnen leven van hun inkomen stijgt het percentage dat 'weinig tot geen problemen ervaart met meedoen'	In 2020 is er geen Armoedemonitor uitgevoerd, dus geen realisatiecijfer bekend. De monitor is in 2020 niet uitgevoerd vanwege de coronacrisis. In 2021 wordt de monitor uitgevoerd om de effecten van de crisis te kunnen meten.
Gemiddelde schuldenlast bij start van en schulddiensttraject gaat omlaag	De gemiddelde schuldenlast bij de start van een schuldregeling is lager dan voorgaande jaren. Dit duidt er op dat de maatregelen om eerder hulp te bieden bij schulden effect hebben.
Aantal crisismeldingen schulddienstverlening gaat omlaag	Het aantal crisismeldingen is lager dan in 2019, maar nog steeds fors hoger dan de doelstelling. De daling is grotendeels te verklaren door de coulance-maatregelen van diverse schuldeisers, zoals de stop op huisuitzettingen. Met vroegsignalering willen we crisis zoveel mogelijk voor zijn. Eind 2020 is deze aanpak al opgeschaald, maar de wijze van benaderen werd wel beperkt door corona.

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
P3.2.1	Aantal huishoudens in budgetbeheer		900	954	875	843	850
P3.2.1	Percentage U-pashouders afgezet tegen de geschatte doelgroep		85%	93%	92%	96%	93%
P3.2.1	Percentage gebruik van het individuele U-pasbudget		50%	44%	58%	49%	65%
P3.2.1	Aantal mensen met een U-polis afgezet tegen het aantal U-pashouders		45%	39%	40%	38%	41%
P3.2.1	Aantal gestarte schuldregelingen		550	368	600	321	750

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
P3.2.1	Aantal driegesprekken (unieke personen)		1.300	1.506	1.350	1.427	1.400
P3.2.1	Aantal huishoudens actief benaderd met methode vroegsignalering		1.200	300	1.350	1.205	1.500

Analyse	
Aantal huishoudens in budgetbeheer	Door de inzet van budgetcoaching en het Huishoudboekje is de doorstroom uit budgetbeheer groter dan vorige jaren. Ook is de instroom iets afgenomen als gevolg van corona.
Percentage U-pashouders afgezet tegen de geschatte doelgroep	Geen bijzonderheden.
Percentage gebruik van het individuele U-pasbudget	Het gebruik is minder hard gegroeid dan verwacht. Door het uitbreken van de coronacrisis zijn de bestedingen nagenoeg tot stilstand gekomen in de maanden maart tot en met mei.
Aantal mensen met een U-polis afgezet tegen het aantal U-pashouders	Niet van toepassing. Realisatie komt dicht in de buurt van streefcijfer.
Aantal gestarte schuldregelingen	Het aantal schuldregelingen is lager dan de doelstelling. De schuldenproblematiek was ook in 2020 complex en vaak onderdeel van meervoudige problematiek. Door corona waren er minder face to face contactmomenten, waardoor we minder nieuwe aanmeldingen hadden en we minder snel naar een schuldregeling toe konden werken met inwoners.
Aantal driegesprekken (unieke personen)	Tot en met het eerste kwartaal van 2020 was er een stijgende lijn te zien in het aantal driegesprekken met unieke personen. De doelstelling is gehaald, we hadden verwacht dat we deze doelstelling in 2020 ruim te overschrijden. Door corona zagen we vanaf het tweede kwartaal een forse daling. Tijdens de lockdowns werd de daling groter.
Aantal huishoudens actief benaderd met methode vroegsignalering	In de eerste 3 kwartalen viel het aantal signalen tegen. Na de uitbreiding naar de hele stad in het vierde kwartaal nam het aantal signalen en daarmee het aantal benaderde huishoudens fors toe. Vanwege Corona is echter gekozen om geen spontane huisbezoeken af te leggen, maar inwoners op een andere manier te benaderen, schriftelijk of telefonisch. De respons was daardoor lager

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E3.2.1 Utrechters kunnen ondanks een laag inkomen en / of financiële problemen meedoen in de maatschappij

We weten dat een aantal Utrechters niet kan rondkomen en/of schulden heeft. Hierdoor wordt het moeilijk om mee te doen in de samenleving. Als gemeente dempen we de armoede met armoederegelingen, zoals Bijzondere Bijstand, Individuele inkomenstoeslag en individuele studietoeslag. En zorgen we dat mensen mee kunnen blijven doen, oNDER ANDERE door de U-polis en de U-pas.
We zien dat onze inspanningen effect hebben. De Minima Effect rapportage 2020 liet zien dat steeds meer Utrechters rond kunnen komen en kunnen meedoen.

Corona
Wat de coronacrisis voor gevolgen heeft voor het kunnen blijven rondkomen en meedoen, is nu nog niet te overzien. We zijn voortdurend in nauw contract met partners in de stad (Armoedecoalitie, Voedselbank, U-centraal etceterA) zodat we signalen snel kunnen oppakken en actie ondernemen.

Om schulden te lijf te gaan willen we voorkomen dat schulden ontstaan. Als dit toch gebeurt, proberen we er veel eerder bij te zijn en schulden blijvend op te lossen. Hiermee bereiken we dat inwoners mee kunnen doen in de samenleving.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling
P3.2.1 Zo vroeg mogelijk ondersteunen en begeleiden van mensen met een laag inkomen en/of financiële problemen

Voedselbank
In 2020 faciliteerden we de Stichting Voedselbank Utrecht (SVU) in nieuwe huisvesting. Hierdoor werd het mogelijk dat alle voedselpakketten op een centrale plek in Overvecht worden gemaakt door vrijwilligers en vervolgens uitgedeeld op coronaproof uitgiftepunten in alle wijken in Utrecht. Ook de Dierenvoedselbank faciliteerden we in het vinden van nieuwe huisvesting in Zuilen.
De duurzame huisvesting heeft voor ons als doel dat kwetsbare Utrechters kunnen blijven rondkomen en meedoen.

Corona

Schulddienstverlening:
In 2019 zijn we begonnen met de uitvoering van de actieagenda Utrechters Schuldenvrij. In het eerste kwartaal van 2020 zagen we als gevolg daarvan dat we meer Utrechters met geldproblemen bereikten en konden helpen. Door Corona werd een deel van de uitvoering van de actieagenda beperkt. Zo was het niet meer mogelijk om bij inwoners langs te gaan voor vroegsignalering van schulden of driegesprekken en was het niet mogelijk om alle fysieke buurtteamlocaties waar de gesprekken over schulden plaats vinden open te houden. We hebben de dienstverlening hierop aangepast en zoveel als mogelijk digitaal laten plaatsvinden. Hierdoor hebben we veel inwoners verder kunnen helpen. De nieuwe instroom was echter laag. Door de aangepaste dienstverlening nam het aantal driegesprekken en de inzet van budgetbeheer en schuldregelingen af. In de tweede voortgangsrapportage van de actieagenda Utrechters Schuldenvrij zijn we uitgebreider ingegaan op de resultaten en voortgang van de actieagenda.

U-pas
Corona heeft een sterke invloed op zowel het bereik als het gebruik van de U-pas.
De potentiële doelgroep is in 2020 groter geworden, omdat TOZO-2/3 ook recht hebben op de U-pas. We hebben ons er voor ingezet om de U-pas onder deze doelgroep extra onder de aandacht te brengen. Ook hebben we een plan gemaakt voor het onder de aandacht brengen van de U-pas bij werkende armen.

Het gebruik is minder hard gegroeid dan verwacht. Door het uitbreken van de coronacrisis zijn de bestedingen nagenoeg tot stilstand gekomen in de maanden maart tot en met mei. Een opvallende stijging in gebruik dit jaar is de toename van het bestede OV-tegoed. Dit komt door het verhogen van het maximumbedrag van 25 naar 75 euro voor volwassenen.

Mondkapjes
We hebben herbruikbare mondkapjes verstrekt aan deelnemers van de Voedselbank. Later in het jaar is er ook gezorgd voor voldoende wegwerpmondkapjes voor minima op diverse punten in de wijken.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
Baten								
06-3-2-1	Armoedebestrijding	230	300	230	230	334	104	230
	Totaal Baten	230	300	230	230	334	104	230
Lasten								
06-3-2-1	Armoedebestrijding	25.750	24.406	26.341	27.290	27.444	-154	27.361
	Totaal Lasten	25.750	24.406	26.341	27.290	27.444	-154	27.361
	Saldo baten en lasten	**-25.520**	**-24.105**	**-26.111**	**-27.060**	**-27.110**	**-50**	**-27.131**
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	167	167	0	415	415	0	0
	Saldo na mutaties reserves	**-25.353**	**-23.938**	**-26.111**	**-26.645**	**-26.695**	**-50**	**-27.131**

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

De lasten zijn per saldo 0,154 miljoen hoger dan begroot, belangrijke plussen en minnen zijn:

- De lasten van beschermingsbewind zijn vergelijkbaar met 2019. Door het wegvallen van middelen uit de Voorjaarsnota 2018 en een ingeboekte ambitie uit het coalitieakkoord is een nadeel ontstaan van 0,697 miljoen euro.
- Hogere lasten bijzondere bijstand zorgen voor een nadeel van 0,183 miljoen euro.
- Hogere uitvoeringskosten brengen een nadeel van 0,145 miljoen euro met zich mee.
- Het toegenomen bereik van de Individuele Inkomenstoeslag zorgt voor 0,107 miljoen euro hogere lasten.
- Eveneens door een groter bereik zijn de lasten van de Individuele Studie Toeslag 0,096 miljoen euro hoger uitgevallen.
- Aan de uitvoering van de actieagenda Utrechters Schuldenvrij is 0,441 miljoen euro minder besteed dan begroot. Door de beperkingen als gevolg van Corona was het niet mogelijk om alle acties in volle omvang uit te voeren, zoals bijvoorbeeld het afleggen van huisbezoeken in het kader van vroeg signalering. In de tweede voortgangsrapportage van de actieagenda is nader beschreven wat wel en niet is uitgevoerd.
- De lasten van de U-pas zijn 0,340 miljoen euro lager. De U-pas heeft als belangrijkste doel de participatie te bevorderen. De beperkingen die bijna geheel 2020 hebben gegolden maakte dit niet eenvoudig. Aanpassingen in het aanbod voor kinderen (per 1 juli 2020) hebben op het gebruik wel een positieve uitwerking gehad, ondanks alle restricties die ook in het 2e deel van 2020 aanwezig waren.
- Lagere lasten van de U-polis voor een bedrag van 0,312 miljoen euro. Dit wordt veroorzaakt door een lager bereik van de polis dan budgettair voorzien.

De baten zijn 0,104 miljoen euro hoger dan begroot. Dit komt door hogere inkomsten uit terugontvangen bijzondere bijstand.

Corona

Corona heeft op armoedebestrijding geen invloed gehad op de uitvoeringskosten.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Armoede en schulden	6.3	0	0	0	0

Verbonden Partijen

Er is hier geen sprake van een bijdrage aan een verbonden partijen als Wigo4it.

Onderwijs

Algemene programmadoelstelling

Het kunnen genieten van goed onderwijs ligt ten grondslag aan de ontwikkeling en potentie van ieder mens. Van jong tot oud, ongeacht wat je achtergrond is, uit welke buurt je komt en op elk niveau: ieders talent moet worden gezien en benut. Wij staan voor gelijke kansen voor iedereen. Daarbij willen we investeren in voldoende leraren voor de klas, is passend onderwijs belangrijk, streven we naar een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt en werken we aan moderne en toekomstbestendige scholen.

In 2020 is samen met bewoners, partners en bedrijven hard gewerkt aan de onderwijs ambities. Er zijn diverse actieplannen tot stand gekomen waar ook uitvoering aan is gegeven. Zo is onder andere de Gelijke Kansen Alliantie agenda tot stand gekomen, is er een nieuwe versie van de nadere regel Subsidie Onderwijs opgesteld met de partners, is het actieplan Utrecht Leert! van start gegaan, is er een nieuw programma Regionale Aanpak School Werkt opgesteld en zijn de nieuwe Voorschoolse Educatie aanbieders van start gegaan.

Naast dat wat er wel gerealiseerd is in 2020 heeft de coronacrisis grote gevolgen gehad voor het onderwijs. De sluiting van (voor)scholen met onderwijs op afstand en uitval van stages heeft ertoe geleid dat er leervertragingen zijn opgelopen, vooral bij de meest kwetsbare kinderen en jongeren. Gelijke kansen voor iedere leerling en student is door Corona nog meer onder druk komen te staan, met grote economische en maatschappelijke effecten van dien. Daarnaast zijn de zorgen toegenomen over het welzijn van leerlingen en docenten. Samen met onze samenwerkingspartners is hard gewerkt aan het zoveel mogelijk ondersteunen van scholen en leerlingen en studenten. Dit heeft ook tot mooie, intensievere netwerken en samenwerkingen geleid: de Utrechtse Onderwijs Agenda kwam wekelijks bij elkaar, de lijnen tussen kernpartners, aanvullende zorg en partners uit de sociale basis zijn kort en het Stadsnetwerk Gelijke Kansen is opgericht.

De nieuwe Centrale Bibliotheek kon maar beperkt in gebruik worden genomen door de coronacrisis. De Bibliotheek Utrecht heeft tijdens de sluiting van de verschillende vestigingen een aantal creatieve maatregelen genomen om zo veel mogelijk van betekenis te blijven voor de Utrechtse burgers en om prestaties in andere vormen te leveren dan wanneer zij wel open waren geweest.

In de Utrechtse Onderwijsagenda 2019-2022 hebben we de ambities samen met onze onderwijspartners vastgelegd. De onderwijs opgavenboom van de gemeente Utrecht sluit hierop aan en zet in op vier opgaven. De eerste opgave is ‘gelijke onderwijskansen voor ieder kind’ waarbij we willen zorgen dat ieder kind, ongeacht opleiding van ouders, afkomst of thuissituatie, zijn of haar talenten ten volle kan benutten. De tweede opgave betreft ‘de beste leraren’ en zetten we in op voldoende goede leraren te vinden en behouden voor onze stad. Met de derde opgave ‘bouwen en verbinden voor de toekomst’ werken we aan moderne en toekomstbestendige onderwijsvoorzieningen. Tot slot geven we in de vierde opgave ‘werk voor iedereen’ vorm aan een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt.
Omdat we opgavengericht samenwerken met onze partners in de stad, willen wij onze programmabegroting en verantwoording daarop aansluiten. We zien dat de doelstellingen en indicatoren zoals nu zijn vastgesteld door de gemeenteraad onvoldoende aansluiten op de opgaven die we binnen het onderwijsveld zien. Met onze partners in de stad zijn we in 2020 gestart met een voorstel waarin we deze producten beter laten aansluiten. De nieuwe werkwijze geeft antwoord op de vragen ‘Doen we de goede dingen’ en 'Doen we de dingen goed?'. Bij de Voorjaarsnota 2021 komen we met een uitwerking van dit voorstel. De begroting voor 2020 en daarmee de doelstellingen waarover we nu verantwoorden, zijn nog niet geformuleerd op basis van de onderwijsboom.

Aanbevelingen raadstoets
In 2020 is een raadstoets uitgevoerd voor het programma onderwijs. De focus lag op onderwijshuisvesting (doelstelling 1.1). Na de aanpassing van de indicatoren eind 2020 is in de begroting voor 2021 en ook in deze verantwoording over 2020 een nieuwe tekststructuur gehanteerd, aansluitend

bij de door uw raad vastgestelde visie op onderwijshuisvesting. Daarnaast worden alle teksten en indicatoren zorgvuldig gecontroleerd op de samenhang, zodat één heldere toelichting ontstaat. Ook de documenten in de P&C-cyclus en de specifieke producten voor onderwijshuisvesting worden beter op elkaar aangesloten, zodat de gemeenteraad meer grip kan krijgen op het dossier.

Verplichte BBV Indicatoren

Om een eenduidig beeld te vormen over de beleidsresultaten van de gemeente en om gemeenten onderling te kunnen vergelijken is er een aantal wettelijke verplichte indicatoren bij de programma's opgenomen.

Indicator	Eenheid	Bron	2015	2016	2017	2018
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	2,33	1,04	0,80	0,90
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	38,44	37,31	37	34
Voortijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	DUO	2,2	2,0	2,2	2,3

Meerjarige beleidsvoornemens die zijn opgenomen in beleidsnota's, -visies of -kaders:

- Voortgangsrapportage onderwijshuisvesting 2019
- Meerjarenperspectief onderwijshuisvesting (2016-2025)
- 'Utrecht maakt kennis met de bibliotheek van de 21e eeuw'
- Utrechtse Onderwijs Agenda 2019-2022 'Utrecht groeit met je mee'
- Gelijke Kansen Alliantie agenda Utrecht
- Nota van Uitgangspunten Voorschoolse Educatie 2020-2023
- Beleidsregel Passende kinderopvang 2020-2023
- Nadere regel Subsidie Onderwijs 'Goed onderwijs voor de Utrechtse Jeugd'
- Actieplan Utrecht Leert 2020-2022
- Ambitiedocument Sterk Utrechts mbo 2019-2022
- Uitvoeringsplan Sterk Utrechts mbo 2020-2022 .
- Programma Regionale Aanpak – SchoolWerkt agenda 2020-2024

Meerjarig overzicht per prestatiedoelstelling

x € 1.000

	Omschrijving	Actuele Begroting 2019	Realisatie 2019	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Actuele begroting 2021
07-1-1-1	Educatieve infrastructuur	-37.019	-30.984	-36.561	-39.656	-38.398
07-1-2-1	Leerlingenvervoer	-4.080	-3.926	-4.875	-4.538	-4.893
07-2-1-1	Talentontwikkeling 0-12 jaar	-15.728	-15.560	-15.255	-13.480	-15.063
07-2-2-1	Talentontwikkeling 12-23 jaar	-7.396	-6.683	-8.644	-8.285	-8.752
07-3-1-1	Bibliotheek Utrecht	-13.302	-13.391	-14.170	-14.258	-14.068
Totaal		**-77.525**	**-70.545**	**-79.504**	**-80.217**	**-81.174**

Bovenstaande tabel geeft een overzicht van het saldo van baten en lasten per prestatiedoelstelling voor het hele programma weer.

1. Kwalitatief goed en gevarieerd onderwijshuisvestingsaanbod

1.1 Adequate onderwijshuisvesting

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
E1.1.1	Drie denominaties per wijk	100%	100%	100%	100%	Niet gemeten	100%
E1.1.1	Twee onderwijsconcepten op stedelijk niveau	100%	100%	100%	100%	Niet gemeten	100%
E1.1.1	Twee scholen speciaal onderwijs op stedelijk niveau	100%	100%	100%	100%	Niet gemeten	100%

Analyse	
Drie denominaties per wijk	Deze indicator wordt niet meer gemeten. Er kan daarom geen verantwoording worden afgelegd. Vanaf de begroting voor 2021 is deze indicator vervangen.
Twee onderwijsconcepten op stedelijk niveau	Deze indicator wordt niet meer gemeten. Er kan daarom geen verantwoording worden afgelegd. Vanaf de begroting voor 2021 is deze indicator vervangen.
Twee scholen speciaal onderwijs op stedelijk niveau	Deze indicator wordt niet meer gemeten. Er kan daarom geen verantwoording worden afgelegd. Vanaf de begroting voor 2021 is deze indicator vervangen.

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
P1.1.1	Projecten opgestart (MPOHV) niet cumulatief		25		28	Niet gemeten	-
P1.1.1	Projecten opgeleverd (MPOHV) wel cumulatief		17		33	Niet gemeten	-
P1.1.1	Projecten Leidsche Rijn		37		44	Niet gemeten	-

Analyse	
Projecten opgestart (MPOHV) niet cumulatief	Deze indicator wordt niet meer gemeten. Er kan daarom geen verantwoording worden afgelegd. Vanaf de begroting voor 2021 is deze indicator vervangen.
Projecten opgeleverd (MPOHV) wel cumulatief	Deze indicator wordt niet meer gemeten. Er kan daarom geen verantwoording worden afgelegd. Vanaf de begroting voor 2021 is deze indicator vervangen.
Projecten Leidsche Rijn	Deze indicator wordt niet meer gemeten. Er kan daarom geen verantwoording worden afgelegd. Vanaf de begroting voor 2021 is deze indicator vervangen.

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E1.1.1 Er is keuzevrijheid voor ouders uit diverse denominaties en onderwijsconcepten; daarnaast is er een passend aanbod voor iedere leerling

Zoals toegelicht, kunnen de indicatoren voor 2020 niet meer worden verantwoord. Om de gemeenteraad toch betekenisvolle sturingsinformatie te verstrekken, wordt hieronder gerapporteerd over de indicatoren voor 2021 en verder:

Effectindicator		Bron	Nul-meting	Realisatie 2019	Doel-stelling 2020	Doel-stelling 2021	Doel-stelling 2022	Doel-stelling 2023
E1.1.1	Aantal wijken met voldoende schoolgebouwen voor primair onderwijs (112,5% of meer)	Leerlingprognose, gebouwadministratie gemeente Utrecht en MPOHV		8	8	7	7	7
E1.1.1	Aantal wijken met voldoende schoolgebouwen voor voortgezet onderwijs (112,5% of meer)	Leerlingprognose, gebouwadministratie gemeente Utrecht en MPOHV		1	0	0	0	1
E1.1.2	Schoolgebouwen zonder aardgasaansluiting	MPOHV		Niet bekend	21,3%	28,0%	30,7%	31,3%
E1.1.2	Schooldaken met zonnepanelen	Schooldakrevolutie		18,4%	20%	26,7%	30%	30%

Analyse	
Aantal wijken met voldoende schoolgebouwen voor primair onderwijs (112,5% of meer)	De wijken Noordoost en Binnenstad voldoen niet aan de norm van 12,5% meer huisvesting dan gebouwcapaciteit. Daar komt de komende jaren de wijk Oost bij. Deze drie wijken kennen al een hoge dichtheid en bieden weinig mogelijkheden tot uitbreiding van de huisvesting van de scholen in de wijk.
Aantal wijken met voldoende schoolgebouwen voor voortgezet onderwijs (112,5% of meer)	Ten westen van het Amsterdam-Rijnkanaal is structureel te weinig capaciteit voor het voortgezet onderwijs beschikbaar. Door middel van de huisvestingsafspraken voortgezet onderwijs wordt er capaciteit toegevoegd, waardoor de komende jaren dit gebied zal voldoen aan de norm. Ten oosten van het Amsterdam-Rijnkanaal is op dit moment voldoende capaciteit. De capaciteit zakt daar de komend jaren onder de norm. Door middel van uitbreidingen wordt ook daar de capaciteit vergroot. Pas na 2023 voldoet dit gebied weer aan de norm.
Schoolgebouwen zonder aardgasaansluiting	De inzet van de gemeente is gefocust op renovatie- en nieuwbouwprojecten. Gedurende de looptijd van het MPOHV neemt daardoor naar verwachting het aantal schoolgebouwen zonder aardgasaansluiting toe. Momenteel is grofweg een vijfde van alle schoolgebouwen losgekoppeld van het aardgasnetwerk.
Schooldaken met zonnepanelen	Momenteel is grofweg een vijfde van de schooldaken benut voor zonnepanelen. Zonnepanelen spelen de komende jaren een belangrijke rol bij het behalen van de duurzaamheidsnormen in het Bouwbesluit en het bouwen van energieneutrale schoolgebouwen. De komende neemt het aantal benutte schooldaken met de helft toe tot een derde.

Een passende school, nabij huis
De wijk- en buurtgerichte aanpak wordt op steeds meer plekken in de gemeente toegepast, om voldoende en optimaal gespreide huisvesting van scholen te realiseren. Schoolbesturen durven steeds vaker over hun eigen belang en denominatie heen te kijken om bij te dragen aan deze doelstelling. De gemeente kijkt sinds 2020 bij de planning van nieuwe projecten niet alleen naar de individuele school, maar juist ook naar het bredere onderwijsaanbod en gebouwenbestand in de wijk. We bouwen een schoolgebouw immers voor een langdurige periode.

Gezond en veilig naar school
In 2020 zijn de laatste bouwprojecten uitgevoerd om het binnenklimaat in schoolgebouwen te verbeteren. Echter, een aantal schoolgebouwen was niet in de eerste tranches meegenomen, en een aantal tijdelijke huisvestingslocaties die de gemeente de komende jaren nog wil inzetten voor de huisvesting van scholen ook niet. Vanaf 2021 worden daarom nieuwe bouwprojecten gepland om het binnenklimaat in de resterende schoolgebouwen te verbeteren.

Een handvol andere schoolgebouwen staan in het Meerjarenperspectief onderwijshuisvesting 2016-2025 (MPOHV) en komen in aanmerking voor renovatie of vervangende nieuwbouw. De gemeente besluit pas in 2021 of deze projecten worden vervroegd, of dat het binnenklimaat vooruitlopend op de renovatie of vervangende nieuwbouw wordt aangepakt.

Efficiënte samenwerking tussen gemeente, scholen en andere eindgebruikers
In 2020 heeft de gemeente met de schoolbesturen gewerkt aan het ontwikkelen van een nieuwe *Verordening huisvesting scholen*. Dit proces heeft een positieve bijdrage geleverd aan de samenwerking tussen de gemeente en de schoolbesturen. De gemeente en de schoolbesturen hebben een gezamenlijk belang: modern en toekomstbestendige schoolgebouwen voor alle leerlingen en leraren in onze stad.

Desondanks lopen de standpunten van de gemeente en de schoolbesturen soms uiteen. Diverse projecten zijn daardoor in 2020 vertraagd. Met het Utrechts sturingsmodel streven we er sinds 2020 naar om niet in een onderhandeling te geraken, maar juist met elkaar vanuit de gedeelde waarden en ambities te kijken wat er binnen de kaders mogelijk is.

Duurzame schoolgebouwen
De gemeente zet vanaf 2020 in op energieneutrale schoolgebouwen. Hoewel bijna energieneutrale gebouwen (BENG) de minimale norm is, proberen we in Utrecht zo veel mogelijk energieneutrale gebouwen (ENG) te realiseren. Dit vraagt om cofinanciering van de gemeente en het schoolbestuur. Het schoolbestuur dient het rendabele deel te betalen (besparing op energielasten). Vanaf 2020 heeft de gemeente budget om het onrendabele deel te realiseren. Dankzij dit budget, heeft de gemeente in 2020 voor 10 projecten kunnen besluiten om een energieneutraal gebouw te realiseren. De verwachting is dat dit in 2021 en verder generiek te kunnen uitrollen. Daarvoor ontwikkelt de gemeente een methodiek die bij ieder bouwproject kan worden gehanteerd.

In 2020 werkten we aan 7 renovaties. Vanaf 2022 wordt renovatie het uitgangspunt (in plaats van sloop-nieuwbouw), en wordt ook het normbudget voor renovatie opgehoogd, zodat we een hogere standaard kunnen halen bij de renovatie van bestaande schoolgebouwen. Met dit hogere budget wordt de kwaliteit niet alleen hoger, maar maken we renoveren ook aantrekkelijker ten opzichte van sloop-nieuwbouw.

Naast verduurzaming van het gebouw, kijken we ook nadrukkelijk naar duurzame inzet van schoolgebouwen. Op steeds meer plekken in de stad kijken we wijk- of buurtgericht naar de behoefte aan schoolgebouwen. Het doel is om efficiënt gebruik te maken van de beschikbare schoolgebouwen en de capaciteit van de schoolgebouwen zo goed mogelijk te laten aansluiten bij de vraag. In 2020 deden we dat voor het voortgezet onderwijs en voor Vleuten.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling
P1.1.1 Versterken van de educatieve infrastructuur

Zoals toegelicht, kunnen de indicatoren voor 2020 niet meer worden verantwoord. Om de gemeenteraad toch betekenisvolle sturingsinformatie te verstrekken, wordt hieronder gerapporteerd over de indicatoren voor 2021 en verder:

Prestatieindicator		Bron	Nul-meting	Realisatie 2019	Doel-stelling 2020	Doel-stelling 2021	Doel-stelling 2022	Doel-stelling 2023
P1.1.1	Voortgang uitvoering van het MPOHV 2016-2025	MPOHV		39,8%	46,2%	57,7%	71,2%	85,6%
P1.1.2	Deel van de tijdelijke schoolgebouwen, dat in dit jaar wordt ingezet voor onderwijs	Gebouwadministratie gemeente Utrecht		70,6%	70,4%	70,0%	36,7%	25,4%
P1.1.3	Klantonderzoek schoolbesturen over samenwerking bij huisvesting school	Klantonderzoek onderwijshuisvesting gemeente Utrecht		-	-	7,0	7,5	8,0

Analyse	
Voortgang uitvoering van het MPOHV 2016-2025	De uitvoering van het MPOHV is in tijd en in het aantal bouwprojecten ongeveer halverwege. Het aantal bouwprojecten dat in het meerjarenplan is opgenomen is de afgelopen jaren flink toegenomen, maar dat geldt ook voor het aantal lopende en uitgevoerde bouwprojecten. In 2025 moeten alle bouwprojecten opgeleverd zijn of in uitvoering zijn.
Deel van de tijdelijke schoolgebouwen, dat in dit jaar wordt ingezet voor onderwijs	Het grootste deel van de tijdelijke schoolgebouwen wordt momenteel ingezet voor onderwijs. Het percentage neemt af, maar komt vooral doordat van bouwprojecten die later starten (2022 en later) nog niet altijd duidelijk is of er tijdelijke huisvesting nodig is. Het resterende aantal tijdelijke schoolgebouwen wordt grotendeels gebruikt voor maatschappelijke voorzieningen. Slechts bij een handvol tijdelijke schoolgebouwen is sprake van leegstandsbeheer.
Klantonderzoek schoolbesturen over samenwerking bij huisvesting school	Op dit moment is er nog geen klantonderzoek uitgevoerd. In de volgende rapportage worden de resultaten van het eerste klantonderzoek opgenomen.

Voldoende en optimaal gespreide huisvesting van scholen
De gemeente voerde in 2020 66 bouwprojecten uit. Er zijn twintig bouwprojecten opgeleverd in 2020 opgeleverd. Helaas zijn niet alle bouwprojecten die in 2020 gepland stonden daadwerkelijk gestart. Een deel van de vertraging van projecten wordt veroorzaakt door discussie tussen de gemeente en de schoolbesturen over de kaders van een bouwproject. Dit proberen we te verhelpen door met gezamenlijke waarden en heldere kaders te werken, op basis van het Utrechts sturingsmodel. Het grootste deel van de bouwprojecten is echter vooral op papier vertraagd. De financiële planning sloot in veel gevallen in de periode 2016-2019 niet goed aan bij de werkelijke start van de bouw. Het gaat in dit geval om tien projecten. De gemeente neemt sinds 2020 maatregelen om de aansluiting tussen de financiële planning en de werkelijke bouwplanning te verbeteren. We passen de financiële planning jaarlijks aan op basis van de vordering van de bouwprojecten. Verder is er meer budget, zodat

overschrijdingen van bouwprojecten minder vaak voorkomen en minder vaak leiden tot vertraging. In 2020 hebben we daardoor een substantieel hoger realisatiepercentage van circa 115% bereikt. Daarmee maken we een eerste inhaalslag op de periode 2016-2019, waar vertragingen van bouwprojecten er toe leidden dat de realisatie achterbleef bij de planning. De gemeente streeft er naar om in 2021 deze maatregelen door te zetten om een grotere inhaalslag te maken.

Doordat tot nu toe in ieder jaar van het Meerjarenperspectief onderwijshuisvesting 2016-2025 (MPOHV) lagere investeringen zijn gedaan dan verwacht, stapelt de werkvoorraad zich op en neemt de reserve toe. De gemeente bekijkt daarin in de eerste helft van 2021 welke opties er zijn om deze golfbeweging te repareren.

Mens- en milieubewust bouwen aan de huisvesting van scholen die bijdraagt aan gezonder stedelijk leven
In alle nieuwe ontwikkelgebieden, zoals Merwedekanaalzone, Cartesiusdriehoek, Beurskwartier en Haarrijn, worden nieuwe scholen gepland. De gemeente vindt het voor gezond stedelijk leven namelijk belangrijk dat ieder kind dicht bij huis naar school kan, zodat kinderen zich veilig lopend of fietsend kunnen bewegen van huis naar school. De openbare ruimte en het schoolplein worden in deze wijken gecombineerd, zodat er tijdens schooltijd meer ruimte ontstaat voor de schoolgaande kinderen, en buiten schooltijd meer speel- en ontspanningsmogelijkheden zijn voor omwonenden. Sinds 2020 werkt de gemeente samen met de Hogeschool Utrecht om hier onderzoek naar te doen. Daarbij wordt onder andere gekeken naar de betrokkenheid van ouders en omwonenden.

Beheren en exploiteren van de huisvesting van scholen naar tevredenheid van de scholen en andere eindgebruikers
In 2020 heeft de gemeente gewerkt aan de nieuwe Verordening huisvesting scholen. Hierbij worden voor het eerst ook de verantwoordelijkheden bij beheer en exploitatie van schoolgebouwen en multifunctionele accommodaties vastgelegd, zodat daar helderheid over ontstaat. Voor de scholen en andere eindgebruikers betekent dit duidelijkheid en voor de gemeente voorkomt het dat er onnodige discussies ontstaan met de schoolbesturen, waardoor de verrekening van beheer- en onderhoudsgelden blijft liggen.

Corona
De coronacrisis heeft slechts beperkte invloed gehad op de realisatie van schoolgebouwen. Soms heeft de coronacrisis geleid tot vertragingen, bijvoorbeeld van bouwmaterialen uit landen in lockdown. Soms heeft de coronacrisis juist projecten versneld, omdat door de lege klaslokalen ruimte is ontstaan om projecten sneller uit te voeren.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
Baten								
07-1-1-1	Educatieve infrastructuur	1.559	2.685	1.559	2.315	2.066	-248	1.585
	Totaal Baten	1.559	2.685	1.559	2.315	2.066	-248	1.585
Lasten								
07-1-1-1	Educatieve infrastructuur	43.705	38.672	40.418	42.496	45.272	-2.776	42.808
	Totaal Lasten	43.705	38.672	40.418	42.496	45.272	-2.776	42.808
	Saldo baten en lasten	**-42.147**	**-35.987**	**-38.859**	**-40.182**	**-43.206**	**-3.024**	**-41.222**

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	3.750	3.750	0	7.800	7.800	0	0
	Onttrekking reserves	8.877	8.753	2.817	11.421	11.350	-71	2.824
	Saldo na mutaties reserves	**-37.019**	**-30.984**	**-36.043**	**-36.561**	**-39.656**	**-3.095**	**-38.398**

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

Educatieve infrastructuur

Baten
De lagere baten worden veroorzaakt doordat een lager bedrag voor materiële instandhouding (MI) is verrekend met schoolbesturen.

lasten
In het algemeen kan worden opgemerkt dat de lasten van het programma Onderwijs in 2020 hoger zijn dan voorgaande jaren. Dit komt met name door relatief hoge kosten voor het huisvestingsprogramma 2020 (11,352 miljoen euro). In 2019 was dit voor het huisvestingsprogramma nog 6,860 miljoen euro en voor 2018 was dit 5,225 miljoen euro.
Een vertraging van investeringen (bouw van scholen) leidt er toe dat de vraag naar tijdelijke huisvesting (exploitatie) toeneemt, met als gevolg hogere exploitatie uitgaven. Daarnaast nemen de kosten toe als gevolg van groei van de stad.

Om deze hogere kosten te kunnen dekken zal bij de Bestedings- en Dekkingsvoorstellen een voorstel worden ingediend om 0,711 miljoen euro te onttrekken uit de reserve huisvestingsprogramma en 1,888 miljoen euro uit de reserve Meerjarenperspectief Onderwijshuisvesting ter dekking van de overschrijding op de actuele begroting. In deze reserves is hiermee rekening gehouden en zijn de middelen beschikbaar om deze kosten uit te dekken. Na deze Bestedings- en Dekkingsvoorstellen resteert een tekort van 0,496 miljoen euro die wordt verklaard door hogere personeelskosten.

De overschrijding van de lasten is te zien op verschillende onderdelen:

Betalingen aan schoolbesturen en kosten huisvestingsprogramma's 4,242 miljoen euro hogere lasten
In 2020 is er voor de huisvestingsprogramma's in totaal 7,920 miljoen euro uitgegeven. Hiervan heeft 4,694 miljoen euro betrekking op het huisvestingsprogramma 2020 en 3,227 miljoen euro betrekking op de huisvestingsprogramma's 2017 tot en met 2019. In voorgaande jaren bleven de uitgaven op de huisvestingsprogramma's vaak achter op de verwachting, waardoor in 2020 de verwachte kosten in exploitatie voorzichtig zijn begroot.

In 2020 is de eindafrekening van orthopedagogisch en didactisch centrum (OPDC) verwerkt. In 2019 is het beschikbare budget in de reserve MPOHV gestort, waardoor dit in 2020 leidt tot een overschrijding van 0,654 miljoen euro, waarvoor dekking in de reserve beschikbaar is.

In 2020 zijn de kosten van de renovatie aan de Winterboeidreef 6 en 10 geboekt (0,596 miljoen euro). De renovatie was in 2019 begroot, maar de kosten zijn doorgeschoven naar 2020. In 2019 is het beschikbare budget in de reserve MPOHV gestort, waardoor hiervoor dekking beschikbaar is.

Afschrijvingen en rente 1,471 miljoen euro lagere lasten
Lagere lasten als gevolg van minder opgeleverde investeringen en activeringen dan gepland.

Afvalverwerking asbest 0,570 miljoen euro lagere lasten
Jaarlijks wordt een vast bedrag begroot voor het verwijderen van asbest. In 2020 waren de kosten hiervoor lager dan begroot.

Personeelskosten 0,496 miljoen euro hogere lasten
De hogere kosten worden veroorzaakt door hogere interne overheadkosten van UVO. Dit betrof voornamelijk kosten voor het verbeteren van de administratie en kosten voor advies op de bedrijfsvoering.

Huur 0,250 miljoen euro hogere lasten
Deze hogere kosten zijn gemaakt voor de Laan van Puntenburg. Vastgoed heeft voor Onderwijshuisvesting ruimte beschikbaar gehouden (gereserveerd) en heeft het pand daarmee niet kunnen inzetten voor andere verhuur. Hierdoor is een tekort ontstaan in de begroting Vastgoed. Dit tekort wordt gedekt uit de begroting Onderwijs, omdat de onderwijsbehoefte is uitgevraagd door Onderwijshuisvesting.

Onderhoud 0,196 miljoen euro lagere lasten

Verzekeringen 0,107 miljoen hogere lasten
Kosten voor verzekeringen zijn hoger door hogere verzekeringspremies als gevolg van een nieuwe aanbesteding.
Daartegenover staat 0,174 miljoen euro lagere lasten op verzekeringen door een teruggave van de verzekeringsmaatschappij voor de brandschade aan de Winterboeidreef in 2019.

Overige posten 0,082 miljoen euro lagere lasten
Som van afwijkingen (< 125K) tussen actuele begroting 2020 en realisatie 2020.

Toelichting reserves
Conform begroting.

Corona
De impact van coronamaatregelen blijft bij Onderwijshuisvesting in 2020 beperkt. Er is voor 0,085 miljoen euro uitgegeven aan ventilatiemaatregelen Corona. In 2021 en verder worden hogere kosten verwacht als gevolg van daadwerkelijke aanpassingen aan ventilatiesystemen.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Aanpassingen aan ventilatiesystemen	4.2	85			

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen.

1.2 Adequaat leerlingenvervoer

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
E1.2.1	Aantal thuiszittende kinderen als gevolg van ontbrekend leerlingenvervoer	Schooljaar 2010-2011	0	0	0	0	0

Analyse	
Aantal thuiszittende kinderen als gevolg van ontbrekend leerlingenvervoer	Geen verdere toelichting

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
P1.2.1	Klanttevredenheid		8	7,1	8	8	8

Analyse	
Klanttevredenheid	Geen verdere toelichting

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling
E1.2.1 Leerlingen die dit nodig hebben kunnen met behulp van leerlingenvervoer onderwijs volgen

Het recht op leerlingenvervoer is in de wet vastgelegd. Door de inzet van leerlingenvervoer zijn kinderen in staat het onderwijs van hun keuze en/of met het juiste niveau te volgen wanneer dat niet in de buurt aanwezig is. De regeling leerlingenvervoer is een vergoeding van de vervoerskosten voor een leerling. Dit is voor leerlingen met een ondersteuningsbehoefte in het reizen van en naar school. Bijvoorbeeld voor leerlingen in het speciaal onderwijs die hiervoor moeten reizen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling
P1.2.1 Verzorgen van leerlingenvervoer naar scholen

Met de input van ouders hebben we het klanttevredenheidsonderzoek 2020 uitgebreid met gerichte vragen naar de tevredenheid over de tijdigheid en over de veiligheid van het vervoer. Het klanttevredenheidsonderzoek heeft in 2020 het cijfer 8 opgeleverd.

In de aanbesteding is de tevredenheid van de chauffeur een belangrijk gunningscriterium geweest. De tevredenheid onder chauffeurs is toegenomen. Daar waar het medewerkertevredenheidsonderzoek onder chauffeurs in 2019 een 6,8 opleverde geven zij dit in 2020 een 8,1.

In 2020 is een start gemaakt met de invulling van de experimenteerruimte. Een voorbeeld van een experiment zijn de fietslessen die zijn gestart op een van de SBO scholen.
Sinds januari 2020 worden jeugdigen onder het contract van Leerlingenvervoer vervoerd. Hiermee is een stap gemaakt in het combineren van vervoerssoorten.

Bij de start van het schooljaar 2019-2020 bestond het ingezette wagenpark voor 95% uit zero-emissie voertuigen. In de praktijk bleken deze voertuigen een veel kortere actieradius te hebben dan beloofd (80 kilometer in plaats van 150 kilometer). Daardoor waren deze voertuigen voor een aantal routes niet geschikt. De vervoerder heeft aan diverse oplossingen gewerkt, zoals de aanschaf van alternatieven in merk en type en de inzet van bussen op groengas. Door coronamaatregelen in de fabrieken is de productie lager en zijn de levertijden langer waardoor nog niet alle voertuigen vervangen zijn.
De duurzaamheid van het ingezette wagenpark in 2020 komt hierdoor uit op 80 % zero emissie, de rest groengas. Slechts incidenteel is diesel de brandstof.

Corona

Door de wisselende omstandigheden waarin het onderwijs werd aangeboden ten tijde van de geldende coronamaatregelen, was de opgave om leerlingen naar school te vervoeren complexer. Soms gingen alleen de kwetsbare leerlingen naar school, soms werd gedeeltelijk fysiek en gedeeltelijk digitaal onderwijs gegeven en op andere momenten waren alle leerlingen weer op school aanwezig. Het aansluiten van het vervoer op deze wisselingen heeft continu onze aandacht gehad in 2020.
Het onderzoek naar de aansluitingen bij de ontwikkelingen in Utrecht, zoals de groei van de stad heeft om deze reden in 2020 geen doorgang gehad.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
Baten								
07-1-2-1	Leerlingenvervoer	0	0	0	0	1	1	0
	Totaal Baten	0	0	0	0	1	1	0
Lasten								
07-1-2-1	Leerlingenvervoer	4.080	3.926	4.672	4.875	4.539	336	4.893
	Totaal Lasten	4.080	3.926	4.672	4.875	4.539	336	4.893
	Saldo baten en lasten	**-4.080**	**-3.926**	**-4.672**	**-4.875**	**-4.538**	**337**	**-4.893**
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Saldo na mutaties reserves	**-4.080**	**-3.926**	**-4.672**	**-4.875**	**-4.538**	**337**	**-4.893**

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

Leerlingenvervoer

De lasten zijn 0,154 miljoen euro lager dan begroot. De lagere lasten zijn het gevolg van een lichte daling in het aantal aanvragen/leerlingen die gebruik maken van het leerlingenvervoer ten opzichte van het aantal dat was begroot.

Corona

De lagere lasten van 0,183 miljoen euro zijn het gevolg van aangepast vervoer ten tijden van de coronamaatregelen. Vervoerders hebben 80% betaald gekregen over niet gereden route.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Aangepast leerlingenvervoer (80% betaald over niet gereden route)	4.3			183	

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen.

2. Kwalitatief goed onderwijs

2.1 Alle Utrechtse leerlingen van 0-12 jaar bereiden zich voor op het behalen van een startkwalificatie en ontwikkelen hun talenten

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
E2.1.1	Alle leerlingen vinden een plaats in het voortgezet onderwijs		100%	100%	100%	100%	100%

Analyse

Alle leerlingen vinden een plaats in het voortgezet onderwijs	Geen nadere toelichting

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
P2.1.1	% bereik doelgroeppeuters		95%	82%	95%	67%	95%
P2.1.1	Aantal brede scholen		11	11	11	11	11
P2.1.1	Aantal combinatie functionarissen (fte) sport, cultuur en onderwijs		9,8	11,8	11,8	11,8	11,8
P2.1.1	Het aantal thuiszitters (aantal kinderen dat langer dan 3 maanden thuis heeft gezeten zonder passend aanbod)		5/30.000	21/30.000	0	10/32.000	0

Analyse

% bereik doelgroeppeuters	Het bereik van de voorschool lag in 2020, zoals toegelicht in de raadsbrief van 4 december 2020, lager dan in voorgaande jaren. Dit is versterkt door de Covid-19 crisis en de noodzakelijke sluiting van de voorscholen.
Aantal brede scholen	Geen nadere toelichting
Aantal combinatie functionarissen (fte) sport, cultuur en onderwijs	Geen nadere toelichting
Het aantal thuiszitters (aantal kinderen dat langer dan 3 maanden thuis heeft gezeten zonder passend aanbod)	De doelstelling van 0 thuiszitters is niet behaald, vanwege de complexe problematiek die vraagt om passende ondersteuning en maatwerk voor iedere leerling.

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling
E2.1.1 Alle leerlingen beschikken over een optimale voorbereiding zodat ze toegerust zijn voor vervolgonderwijs en/of arbeidsmarkt

Onderwijs vormt de basis voor de ontwikkeling en ontplooiing van kinderen. Elke leerling verdient het onderwijs dat hem of haar stimuleert om talenten te ontwikkelen en benutten.
In de leeftijd 0 tot 12 jaar spelen opvang, voorschoolse educatie en het primair onderwijs een belangrijke rol in de talentontwikkeling van kinderen. We willen samen met de partners uit de stad, kinderen op al deze terreinen zoveel mogelijk meegeven om hun kansen op een betekenisvolle toekomst te vergroten.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling
P2.1.1 Voorbereiden van leerlingen op hun schoolloopbaan en ontwikkeling van hun talenten in en om de school

Terugdringen achterstanden en kansrijke deelname en schoolloopbanen
In 2020 hebben we de preventieve aanpak gericht op taal en leesbevordering gecontinueerd. Hieronder vallen de Voorleesexpress, Boekstart en andere bibliotheekprojecten gericht op taalverrijking van ouders en kinderen.
Verder hebben we in 2020 een eerste stap gezet in het bieden van passende kinderopvang. Binnen de subsidieregeling Passende Kinderopvang 2020-2023 was subsidie beschikbaar voor onder meer voorschoolse educatie, extra ondersteuning van peuters en BSO plus (zie programma Ondersteuning op maat). Voorschoolse educatie is door vijf kinderopvangorganisaties uitgevoerd. Met hen is intensief gewerkt aan het opbouwen van een goede samenwerking, het doorvoeren van de wettelijke eis om 16 uur voorschool aan te bieden en het behouden van het kwaliteitsniveau. Het bereik van de voorschool lag in 2020, zoals verwacht, lager dan in voorgaande jaren. Dit is versterkt als gevolg van de coronacrisis en de noodzakelijke sluiting van de voorscholen.

In het basisonderwijs hebben scholen met de beschikbare subsidiemiddelen maatwerk per school geboden bij de inzet op het versterken van taal. Als gevolg van Corona en de druk die dit heeft gelegd op zowel scholen als het ambtelijk apparaat van de gemeente heeft het accountmanagement en de schoolbezoeken niet die voortgang en omvang gekregen als was voorgenomen. Voor de Brede School Academie is een alternatieve vorm van voortzetting gevonden in het online platform U-GO.
In 2020 is Utrecht toegetreden tot de Gelijke Kansen Alliantie. In de Gelijke Kansen Alliantie agenda van de stad werkt de gemeente samen met scholen, maatschappelijke partners en het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap aan het verbeteren van kansengelijkheid in het onderwijs met aandacht voor thuis-, school- en de leefomgeving. Vier scholen zijn in schooljaar 2020-2021 gestart met het programma Transformatieve School. Docenten en scholen leren door dit programma beter om te gaan met de botsende taal en omgangsvormen waar leerlingen mee te maken hebben vanuit huis, school en op straat.

Om de effecten van de (voor)schoolsluitingen (door de geldende corona maatregelen) zoveel als mogelijk te beperken, is er vanuit de Utrechtse Onderwijs Agenda bepaald waar extra inzet nodig was. Het Stadsnetwerk Gelijke Kansen is ontstaan om leerlingen te ondersteunen bij het thuisonderwijs, er zijn zomerscholen aangeboden voor leerlingen van de voorschoolse educatie, primair onderwijs en voortgezet onderwijs en er zijn extra middelen beschikbaar gesteld om leerlingen van devices te voorzien.

In mei 2020 is het rapport “Naar een gelijk speelveld voor ouders in het basisonderwijs?” gepresenteerd. Na het verschijnen van dit onderzoek naar de toelating op basisscholen in Utrecht, zijn de schoolbesturen en de gemeente gestart met het ontwikkelen van een plan van aanpak voor een nieuw stedelijk toelatingsbeleid. In december is een concept samenwerkingsovereenkomst opgesteld met de afspraken voor een eerlijk, open en eenvoudige toelatingsprocedure. Gelijke kansen voor alle ouders bij de aanmelding op een basisschool naar keuze is daarbij het gezamenlijke uitgangspunt. De definitieve besluitvorming over de samenwerkingsovereenkomst vindt plaats in maart 2021, het is de bedoeling om in schooljaar 2021-2022 te starten met de nieuwe procedure.

Passende plek
Samen met kinderopvangpartijen en de kernpartners is gewerkt aan passende kinderopvang waarmee kinderen in de kinderopvang met de juiste ondersteuning optimale ontwikkelkansen krijgen. Met de Voorschoolse Educatie aanbieders, de Jeugdgezondheidszorg, het Buurtteam Jeugd & Gezin en het Samenwerkingsverband Utrecht PO is gewerkt aan de ontwikkeling van de kernpartneraanpak voorschoolse educatie. Ambitie van deze aanpak is en blijft dat kinderen veilig en gezond opgroeien en de mogelijkheid krijgen zich maximaal te ontwikkelen. Een aanpak die aansluit op de kernpartneraanpak in het primair onderwijs.

De kernpartners in het primair onderwijs hebben ook in 2020 gewerkt aan (de verdere versterking) van de kernpartneraanpak. De samenwerking tussen Leerplicht, de Jeugdgezondheidszorg, het Samenwerkingsverband Utrecht PO en het Buurtteam Jeugd & Gezin maakte het mogelijk dat er snel een afwegingskader was voor de opvang van kwetsbare kinderen en jongeren tijdens de coronacrisis. Door deze samenwerking kon er direct geschakeld worden voor wie een huisbezoek nodig was, zodat snel de juiste ondersteuning geboden werd.

Talentontwikkeling en burgerschap
Net als in de voorgaande jaren hebben de elf brede scholen, waarin in totaal 36 scholen participeren en de dertien losse scholen die in aanmerking komen voor subsidie talentontwikkeling, gewerkt aan binnen- en buitenschoolse activiteiten op het gebied van sport, cultuur, techniek en media. Zowel qua aantal scholen (49) als qua aantal leerlingen (ruim 14.000) betreft dit ongeveer de helft van het totaal aantal in de stad. Door corona zijn de brede school coördinatoren genoodzaakt geweest programma's aan te passen. Zo hebben zij bijvoorbeeld een deel van hun inzet gepleegd binnen de zomerscholen en de noodopvang.

Een brede school is een samenwerking van een of meestal meerdere scholen en kernpartners die met een gezamenlijke pedagogische visie en een activiteitenplan, invulling geven aan talentontwikkeling en ouderbetrokkenheid. De elf brede scholen beschikken over coördinatoren die gefinancierd worden met behulp van de regeling voor combinatiefuncties. Zij, en de dertien losse scholen die hiervoor in aanmerking komen op basis van de gemiddelde achterstandsscore2 van de school, ontvangen daarnaast een subsidie voor activiteiten op het gebied van talentontwikkeling.
Vanaf 2020 zetten we twee fte's in, in de vorm van overkoepelende coördinatie. In de indicatoren hebben we voor 2020 een totaal fte van 11,8 opgenomen. In 2019 was dit 9,8. Hiermee is deze indicator van 11,8 behaald door de inzet van 9,8 op de scholen en twee fte overkoepelend. De inzet van deze stedelijke functie (verdeeld over twee coördinatoren die daarnaast ook een brede school onder hun hoede hebben) maakt dat er onderling en met ons als gemeente gemakkelijker kan worden afgestemd. De ontwikkeling van de brede school kan hierdoor meer in samenhang plaatsvinden.

Nog steeds gebruikt ongeveer 75% van de basisscholen in Utrecht de methodiek Vreedzaam. Zowel de vreedzame school als de vreedzame wijk, met samenwerkingspartners.

Cultuureducatie
In 2020 hebben 31.696 leerlingen in het Primair Onderwijs en 7.216 leerlingen in het Voorgezet Onderwijs gebruik gemaakt van 'Cultuur voor ieder kind'. Hiermee is 94% van de leerlingen bereikt.

Tijdens de eerste maanden van 2020 is het cultuuraanbod volgens de jaarplannen uitgevoerd. Vanaf de eerst lockdown periode is vanwege de geldende corona maatregelen aanbod op maat aangeboden. Er zijn minder musea bezocht en er is meer cultuur naar de school gehaald.
In 2020 zijn grote stappen gezet om het actieplan cultuureducatie uit te voeren. Zo is het projectplan 2021-2024 van stichting Cultuur & School goedgekeurd. Hierdoor kan het educatieve aanbod van in Utrecht gevestigde culturele instellingen en de vraag van de scholen gematcht worden met een kwalitatief hoogwaardige online/offline community. Deze digitale ontmoetingsplek voor scholen en culturele instellingen is onderdeel van het de komende jaren door te ontwikkelen onafhankelijke

2 Voorheen werd de subsidie berekend op bas van het aantal gewichtenleerlingen. In 2019 is deze maatstaf door het rijk vervangen door de achterstandsscore.

coördinatiepunt voor cultuureducatie in Utrecht. Eind 2020 is de website Culton overgeheveld naar Cultuur& School.

Amateurkunsteducatie
In de periode februari tot en met april 2020 is de vigerende nadere regel Amateurkunsteducatie 2019-2021 met de in dit kader 10 gesubsidieerde organisaties geëvalueerd. Op dat moment, net aan het begin van de coronavirus uitbraak, waren de organisaties positief over (de haalbaarheid van) de uitgangspunten en de uitvoering van hun activiteitenplannen. Zij lagen op koers wat betreft het door ontwikkelen van hun lesaanbod en waren op dat moment tevreden over het aantal cursisten. Op basis van de door hen in de zomer van dat jaar ingediende tussenrapportages bleek dat door corona alle organisaties, hun activiteitenplannen toch hebben moeten aanpassen en het geraamde aantal cursisten voor dat jaar niet is gehaald.
In verband hiermee zal gedurende de huidige looptijd 2019-2021 van de regeling met coulance worden omgegaan, ten aanzien van de prestaties van betrokken aanbieders. Gelet op de coronamaatregelen heeft continuïteit van het aanbod nu de prioriteit. Daarbij ondersteunen wij zo nodig aanbieders die financieel in de knel komen, via de opengestelde gemeentelijke noodsteunregeling.

Doorgaande leerlijnen en soepele overgangen
De doorgaande leerlijnen tussen basisschool en voortgezet onderwijs worden geborgd in de Utrechtse PO-VO procedure. Hierbinnen worden afspraken gemaakt tussen de schoolbesturen over de wijze van omgaan met de schooladviezen, de eindtoets en de plaatsing op het voortgezet onderwijs. Ook de jaarlijkse loting op scholen waar sprake is van over aanmelding vindt plaats in het kader van de PO-VO procedure.
Nadat eind 2019 door de stuurgroep IKC een concept visiestuk is opgeleverd is dit in 2020 bevestigd door de Utrechtse Onderwijs Agenda. Dit stuk is op 15 april 2020 ter kennisname met de raad gedeeld. In 2020 is aan deze visie verdere invulling gegeven in de vorm van een uitvoeringsplan. De verwachting is dit in het voorjaar van 2021 met de raad te delen. De stuurgroep IKC is nauw betrokken geweest bij het tot stand komen van dit stuk.
In 2020 is samen met de schoolbesturen invulling gegeven aan de ontwikkeling van 10-14 scholen als één van de middelen/vormen die kunnen bijdragen aan een betere overgang tussen het primair en voortgezet onderwijs.
Concreet zijn er afspraken gemaakt over de verdere ontwikkeling van Academie10 waarbij de leerlingen vanaf tien jaar naar het gebouw van Academie10 gaan, de vorming van een 10-14 school in samenwerking tussen Jenaplan basisschool de Zonnewereld en het Amadeuslyceum waarbij leerlingen juist twee jaar extra binnen de muren van de Zonnewereld blijven en de ontwikkeling van een zogenoemde 'Jan Ligthart-klas' binnen het aanbod op het Gregorius-college (een Jan Ligthartklas is een soort 'groep 9' waar het accent ligt op extra sociale en mentale vaardigheden van leerlingen.)

Aanpak lerarentekort
In 2020 is een vervolg gegeven aan de gezamenlijke integrale aanpak vanuit Utrecht Leert! De gemeente en de schoolbesturen werken samen en zetten de beschikbare middelen integraal in voor het gezamenlijke doel. Daartoe is het plan Utrecht Leert 2019 in 2020 verder uitgewerkt in drie deelplannen voor Primair, Voortgezet en Middelbaar beroepsonderwijs.

Het tekort aan leraren is in Utrecht het meest urgent in het primair onderwijs. Daarom lag het zwaartepunt in de uitvoering in 2020 op het begeleiden in school van starters, zij-instromers, en studenten in het primair onderwijs.

In het voorjaar van 2020 had de lobby van de G4 voor meer investeringen in de aanpak van het lerarentekort in het primair onderwijs succes. Het ministerie van OCW stelde extra middelen beschikbaar aan de schoolbesturen primair onderwijs voor de begeleiding van zij-instromers en voor intensivering van de aanpak in de grote steden.

Met het uitbreken van corona veranderde vanaf maart 2020 het aanzicht van het lerarentekort. De belangstelling voor werk in het onderwijs nam toe. De arbeidsmobiliteit in het onderwijs nam af, waardoor tekorten op dit moment minder zichtbaar zijn. Een min of meer voorspelbaar, langdurig tekort aan leraren in het onderwijs gaat nu schuil achter onvoorspelbaarheid en frequent, kortdurend en sterk fluctuerend tekort. De verwachting is dat het onderwijs bij herstel van de economie geconfronteerd zal

worden met hernieuwde mobiliteit, waardoor het onderliggende lerarentekort weer in de volle omvang zichtbaar wordt.

Corona vraagt om een grote wendbaarheid van schoolbesturen en scholen. Het begeleiden van nog meer nieuw onderwijstalent in de school is vrijwel onmogelijk geworden. Leraren komen handen tekort om leerlingen digitaal en in de klas voldoende te ondersteunen. Op de lerarenopleidingen vindt al negen maanden nauwelijks onderwijs op locatie plaats. Dit zal invloed hebben op de manieren waarop opleiden in de school plaatsvindt en ook op de doorlooptijden van opleidingstrajecten.

Corona

De effecten van corona zijn verwerkt in de toelichting bij de prestatiedoelstelling.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
Baten								
07-2-1-1	Talentontwikkeling 0-12 jaar	17.516	14.957	16.291	16.207	10.225	-5.982	14.899
	Totaal Baten	17.516	14.957	16.291	16.207	10.225	-5.982	14.899
Lasten								
07-2-1-1	Talentontwikkeling 0-12 jaar	33.245	30.518	30.799	32.371	24.614	7.757	29.964
	Totaal Lasten	33.245	30.518	30.799	32.371	24.614	7.757	29.964
	Saldo baten en lasten	**-15.729**	**-15.561**	**-14.508**	**-16.163**	**-14.389**	**1.775**	**-15.065**
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	2	2	2	909	909	0	2
	Saldo na mutaties reserves	**-15.728**	**-15.560**	**-14.506**	**-15.255**	**-13.480**	**1.775**	**-15.063**

Financiële toelichting

Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

Talentontwikkeling 0-12 jaar

De lasten zijn 1,775 miljoen euro lager dan begroot.

Dit resultaat is opgebouwd uit extra baten doordat er een bijdrage voor Utrecht Leert! ontvangen is vanuit het Fonds Mismatch van 0,330 miljoen euro. Daarnaast is de opgebouwde reserve Utrecht Leert! van 0,907 miljoen euro over 2019 toegevoegd aan de begroting 2020. Dit bedrag is echter pas aan het einde van de looptijd van Utrecht Leert! in 2023 nodig.

Op het onderwerp cultuureducatie was een onderbesteding van 0,144 miljoen euro. Deze kan verklaard worden doordat de scholen voor minder leerlingen dan begroot een aanvraag hebben ingediend en het proces efficiënter is ingericht, waardoor en minder inhuur nodig was. Daarnaast zijn er minder communicatiekosten gemaakt dan vooraf begroot door de nieuwe werkwijze.

Het resterende resultaat op deze doelstelling is ontstaan door minder inhuur voor onderzoek en lagere communicatiekosten bij het onderdeel talentontwikkeling.

Corona

Corona heeft op deze subdoelstelling geen invloed gehad op de kosten.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Geen effecten als gevolg van Corona					

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen.

2.2 Alle Utrechtse leerlingen van 12-23 jaar behalen een startkwalificatie en ontwikkelen hun talenten

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
E2.2.1	% 17-22 jarigen met startkwalificatie of schoolinschrijving	78%	95%	94%	95%	94%	95%

Analyse	
% 17-22 jarigen met startkwalificatie of schoolinschrijving	Vanuit onderwijs is het de doelstelling dat jongeren het onderwijs verlaten met minimaal een startkwalificatie (havo, vwo of mbo2 of hoger diploma). Met deze indicator brengen we in beeld hoeveel procent van de jongeren van 17 tot en met 22 jaar een startkwalificatie heeft behaald, of nog bezig is met het behalen van een startkwalificatie.

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
P2.2.1	% voortijdige schoolverlaters VO-onderbouw	2013: 20%	0,1%	0,38%	0,1%	0,35	0,1%
P2.2.1	% voortijdige schoolverlaters VMBO-bovenbouw	1,50%	1%	1,18%	1%	1,39%	1%
P2.2.1	% voortijdige schoolverlaters HAVO/VWO bovenbouw	0,5%	0,1%	0,61%	0,1%	0,66%	0,1%
P2.2.1	% voortijdige schoolverlaters MBO 1	32,5%	27,50%	23,7%	27,50%	23,7%	26,2%
P2.2.1	% voortijdige schoolverlaters MBO 2	13,5%	9,4%	13.91%	9,4%	14,24%	8,45%
P2.2.1	% voortijdige schoolverlaters MBO 3		3,5%	5,38%	3,5%	5,77%	3,1%
P2.2.1	% voortijdige schoolverlaters MBO 4		2,75%	4,88%	2,75%	5,09%	2,55%
P2.2.1	Aantal brede scholen		10	10	10	10	10

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
P2.2.1	Aantal combinatie functionarissen (fte)		5,2	5,2	7,4	7,4	7,4
P2.2.1	Het aantal thuiszitters (aantal kinderen dat langer dan 3 maanden thuis heeft gezeten zonder passend aanbod)		20/16.000	76/16.000	0	60/17.500	0

Analyse	
% voortijdige schoolverlaters VO-onderbouw	Geen nadere toelichting
% voortijdige schoolverlaters VMBO-bovenbouw	Geen nadere toelichting
% voortijdige schoolverlaters HAVO/VWO bovenbouw	Leerlingen kunnen vanuit het vmbo doorstromen naar havo (en verder) opstromen en omgekeerd kunnen leerlingen die geen havodiploma behalen afstromen naar het vmbo of doorstromen naar het mbo. Dit zou naast een positief aspect ook een mogelijke oorzaak kunnen zijn voor de stijging van het aantal vsv.
% voortijdige schoolverlaters MBO 1	Er is een daling zichtbaar bij mbo-niveau 1.
% voortijdige schoolverlaters MBO 2	Er is een lichte stijging van vsv'ers zichtbaar bij mbo-niveau 2. De mbo-instellingen zien een opvallende toename bij: • Uitval met als reden 'liever fulltime werken', echter hebben zij geen bewijs dat deze studenten uiteindelijk zijn gaan werken. • Uitval met als reden 'persoonlijke omstandigheden'
% voortijdige schoolverlaters MBO 3	Er is een daling zichtbaar bij mbo-niveau 3.
% voortijdige schoolverlaters MBO 4	Er is een lichte stijging zichtbaar van VSV'ers bij mbo-niveau 4. We zien dat meer kaderstudenten (vmbo) vanwege het toelatingsrecht instromen op niveau 4.
Aantal brede scholen	Geen nadere toelichting
Aantal combinatie functionarissen (fte)	Geen nadere toelichting
Het aantal thuiszitters (aantal kinderen dat langer dan 3 maanden thuis heeft gezeten zonder passend aanbod)	De doelstelling van 0 thuiszitters is niet behaald, vanwege de complexe problematiek die vraagt om passende ondersteuning en maatwerk voor iedere leerling.

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E2.2.1 Alle leerlingen beschikken over een startkwalificatie (naar vermogen) zodat ze toegerust zijn voor vervolgonderwijs en/of arbeidsmarkt

Onderwijs en werk vormen de basis voor de ontwikkeling en ontplooiing van ieder mens. In de leeftijd van 12 tot 23 jaar spelen het voortgezet- en middelbaar beroepsonderwijs een belangrijke rol in de verbetering van kansen op optimale deelname aan de samenleving. Het streven is dat zoveel mogelijk jongeren een startkwalificatie behalen en doorstromen naar een plek op de arbeidsmarkt die past bij hun mogelijkheden en talenten.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling
P2.2.1 Toerusten van leerlingen in hun schoolloopbaan en ontwikkeling van hun talenten in en om de school zodat zij een startkwalificatie halen

Onderwijsimpuls
Met de incidentele subsidie Onderwijsimpuls geven we een extra impuls aan de ontwikkeling van onderwijsprofessionals en de onderwijskansen van leerlingen in het primair onderwijs en het voortgezet onderwijs. In 2020 zijn er 12 initiatieven gestart, met 11 scholen voor voortgezet onderwijs en tenminste 6 scholen voor primair onderwijs.
Het aantal deelnemende scholen aan de subsidieregeling van de Onderwijsimpuls is hoger dan het aantal aanvragen, omdat er projecten zijn waarin scholen in samenwerking met elkaar onderwijs ontwikkelen. Er waren voor 2020 meer aanvragen dan er budget beschikbaar was. Er zijn geen aanvragen afgewezen wegens uitputting van het budget. Er zijn wel aanvragen afgewezen om inhoudelijke redenen. Het budget is volledig besteed.
Door Corona hebben sommige projecten vertraging opgelopen. Er zijn met de scholen afspraken gemaakt om de activiteiten op een andere manier te organiseren of door de looptijd met zes maanden te verlengen.
Er zijn in 2020 drie bijeenkomsten georganiseerd voor het delen van kennis en ervaring en een lerend netwerk van scholen om elkaar te versterken. Deze bijeenkomsten werden goed bezocht. Vanwege de geldende coronamaatregelen hebben twee van de drie bijeenkomsten online plaatsgevonden.

Passende Plek
De kernpartners in het voortgezet onderwijs hebben ook in 2020 gewerkt aan (de verdere versterking van) de kernpartneraanpak. De samenwerking tussen Leerplicht, de Jeugdgezondheidszorg, Samenwerkingsverband Sterk VO en het Buurtteam Jeugd & Gezin maakte het mogelijk dat er snel een afwegingskader was rond de opvang van kwetsbare kinderen en jongeren. Door deze samenwerking kon er direct geschakeld worden voor wie een huisbezoek nodig was, zodat de juiste ondersteuning geboden werd.

In 2020 is vanuit het programma SchoolWerkt samen met gemeenten, samenwerkingsverbanden VO en MBO-instellingen gewerkt aan een nieuw regionaal programma voortijdig schoolverlaten (vsv) 2021-2024. Het nieuwe programma bestaat uit vier programmalijnen. We monitoren en ondersteunen waar nodig de overstap van het Voortgezet (speciaal) onderwijs naar het mbo. Ook zorgen we ervoor dat alle jongeren in onze regio tijdens hun onderwijsloopbaan de steun krijgen die nodig is om deze succesvol te doorlopen. In 2024 willen we in RMC-regio Utrecht een dekkend regionaal begeleidingsaanbod hebben, zodat jongeren tot 23 jaar succesvol de overgang naar duurzaam werk, stage of leerwerkplek kunnen maken. Ook begeleiden we jongeren die eerder zijn uitgevallen, terug naar school, werk of zorg.

Talentontwikkeling en burgerschap
In 2020 zijn er, net zoals in voorgaande jaren, op 10 brede scholen in het VO, voor in totaal 6700 leerlingen extra activiteiten, tijdens en na schooltijd op het gebied van talentontwikkeling uitgevoerd. Hiervoor is in overeenstemming met planning 7,4 fte ingezet op de scholengemeenschappen met VMBO. Er is een breed aanbod aan activiteiten op het gebied van cultuur, sport, techniek, media en maatschappij en het vormt een aanvulling op het bestaande, reguliere curriculum. Voor het uitvoeren van deze activiteiten zijn combinatiefunctionarissen ingezet, deels gefinancierd uit de rijksregeling voor combinatiefunctionarissen. Deze mensen leggen de verbanden met de wijk en met sport- en cultuurorganisaties. Omdat leerlingen door Corona niet het hele jaar op school waren is het programma voor een deel aangepast. Er zijn verschuivingen geweest en activiteiten hebben deels online plaatsgevonden.
In het kader van preventie van radicalisering en polarisatie is op zeven VO scholen met VMBO of praktijkonderwijs jongerenwerk op school georganiseerd. Dit bestaat sinds 2016 en is in 2020 gecontinueerd. We hebben deelgenomen aan de jaarlijkse monitoring van combinatiefuncties Brede School door het Rijk, de doelstellingen zijn behaald. In 2020 hebben we gewerkt aan (de gemeentelijke rol in) betaalbare en toegankelijke huiswerkbegeleiding voor kinderen die dit echt nodig hebben vanwege een achterstand en/of het ontbreken van financiële middelen. Vanwege de dreigende achterstanden bij

een deel van de leerlingen door Corona heeft dit punt nog meer gewicht gekregen. Tegelijkertijd is het veilig en verantwoord organiseren hiervan ingewikkelder geworden.

Soepele overgangen
Om de overstap van leerlingen vanuit het V(S)O naar het MBO te coördineren en hen hierop goed voor te bereiden is er net als in de voorgaande jaren subsidie beschikbaar gesteld aan het samenwerkingsverband Sterk VO.

Podium voor MBO
Begin 2020 zijn de ambities voor het mbo vertaald naar een uitvoeringsplan 'Sterk Utrechts Mbo 2020 - 2022'. De uitvoering hiervan is in volle gang. Samen met het mbo laten we de stad kennismaken met de mbo talenten en werken we samen aan passende activiteiten en doelstellingen binnen vier ambities.

1. Podium voor het Utrechtse mbo
In 2020 hebben geen toonaangevende evenementen plaatsgevonden in Utrecht en hebben we de studenten op dit gebied geen extra podium kunnen bieden. Ook de ontwikkelde imago-campagne is door de gevolgen van de coronacrisis op de mbo's uitgesteld naar begin 2021. In de zomer van 2020 is er een overkoepelende mbo-studentenraad 'MBO-sr030' opgericht waarin de vier Utrechtse mbo's vertegenwoordigd zijn. De studentenraad denkt actief mee over de positie van mbo-studenten in de stad en maakt zich er hard voor dat ook mbo-studenten kunnen deelnemen aan studentensport en de UIT-week.

2. Gelijke kansen in het onderwijs
Op alle locaties van Mbo Utrecht en ROC Midden Nederland is inmiddels fysiek een mbo buurtteam werkzaam. Op de locaties van Grafisch Lyceum Utrecht en Nimeto zijn passende afspraken gemaakt hoe de buurtteams daar de benodigde hulp / zorg verlenen.

3. Gelijke kansen op de arbeidsmarkt
Sinds augustus 2020 loopt een grootschalig onderzoek naar stagediscriminatie in het mbo, waarbij onder andere gebruik wordt gemaakt van praktijktesten. Het onderzoek wordt uitgevoerd door een onafhankelijk en gespecialiseerd onderzoeksbureau. De resultaten van dit onderzoek worden eind van het eerste kwartaal van 2021 bekend gemaakt in de voortgangsrapportage mbo uitvoeringsplan.

4. Voorbereid op de toekomst
Er is intensief ingezet op de samenwerking tussen de mbo's en bedrijfsleven. Vanuit de subsidieregeling uit het uitvoeringsplan sterk Utrechts mbo zijn via de marktgroepen van Werk voor Iedereen en in de bestaande contacten tussen mbo en bedrijfsleven zijn verschillende projecten gestart om de aansluiting tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt te verbeteren, bijvoorbeeld rolmodellen uit het bedrijfsleven die jongeren extra steun beden als mentor.

Aansluiting onderwijs – arbeidsmarkt
We richten ons specifiek op jongeren die het meest gebaat zijn bij extra inzet, zie hiervoor ook het MBO uitvoeringsplan Sterk Utrechts mbo. In 2020 hebben we wederom met de inzet van JINC jongeren ondersteund bij hun beroepskeuze. Door de coronacrisis zijn minder jongeren bereikt met de inzet van bliksemstages, sollicitatietrainingen, de trainingen Ondernemen doe je zo! en Carrière coach. Gezamenlijk is gezocht naar oplossingen om programma's door te laten gaan en zijn er passende alternatieven (zoals online activiteiten en bliksemstage in de klas) gevonden. Bij deze inzet is specifieke aandacht voor beroepen in kansrijke sectoren met duurzame werkgelegenheid.
Aanvullend is in 2020 vanuit de Regiodeal extra financiering beschikbaar gekomen om in Overvecht te investeren in een infrastructuur voor Loopbaan oriëntatie en begeleiding (LOB) met een doorgaande lijn. In 2020 zijn de voorbereidingen getroffen voor dit project.

De coronacrisis heeft in 2020 sterke gevolgen gehad op de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt. Er zijn grote zorgen over voldoende stages en (leer)werkplekken en hierover staan we nauw in contact met onze onderwijspartners en SBB. We brengen actief het belang van het bieden van stageplekken onder de aandacht via onze contacten met de werkgevers. Omdat de wachtlijsten bij de jobhunters toenamen is er een extra jobhunter pro, vso en BBL gestart.

Vanuit de regionale aanpak voortijdig schoolverlaten SchoolWerkt (zie ook paragraaf Passende Plek) hebben we ook in het nieuwe programma 2020-2024 aandacht voor de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt, onder de noemer 'Klaar voor Werk'. In 2020 is het voorbereidend werk voor twee TOP Academies verricht waar praktijkonderwijsleerlingen op de werkvloer worden opgeleid. Een tweetal grote werkgevers in Utrecht is bereid gevonden vanaf 2021 een TOP Academie te starten. Tot slot hebben we in 2020 intensief bijgedragen aan de opgave Werk voor iedereen.

Corona
De effecten van corona zijn verwerkt in de toelichting bij de prestatiedoelstelling.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
Baten								
07-2-2-1	Talentontwikkeling 12-23 jaar	2.958	3.088	2.891	2.891	2.827	-63	2.891
	Totaal Baten	2.958	3.088	2.891	2.891	2.827	-63	2.891
Lasten								
07-2-2-1	Talentontwikkeling 12-23 jaar	10.354	9.771	10.959	11.534	11.112	422	11.643
	Totaal Lasten	10.354	9.771	10.959	11.534	11.112	422	11.643
	Saldo baten en lasten	**-7.396**	**-6.683**	**-8.068**	**-8.644**	**-8.285**	**359**	**-8.752**
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Saldo na mutaties reserves	**-7.396**	**-6.683**	**-8.068**	**-8.644**	**-8.285**	**359**	**-8.752**

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

Talentontwikkeling 12-23 jaar
Op de doelstelling: Toerusten van leerlingen in hun schoolloopbaan en ontwikkeling van hun talenten in en om de school zodat zij een startkwalificatie halen is er sprake van een onderbesteding van 0,359 miljoen euro. Dit is volledig te wijten aan de gevolgen van Corona.

Corona
Door de gevolgen van Corona zijn de buurtteams op het mbo later gestart. Daarnaast vielen de offertes voor het onderzoek stagediscriminatie lager uit dan begroot.
Middels een bestedings- en dekkingsvoorstel willen we deze middelen graag verspreid over de verdere looptijd van het programma (2021 en 2022) inzetten om de gevolgen van de coronacrisis voor mbo's en mbo-studenten aan te pakken. Het gaat hierbij onder andere om uitvoering van het actieplan stagetekorten.

Het resterende deel van deze onderbesteding is te verklaren door lagere uitgaven op het onderdeel Passende Plek. Door de geldende coronamaatregelen en de inzet van de onderwijspartners op het managen van deze uitdagingen zijn er in 2020 geen vorderingen gemaakt op de besteding van deze middelen. Dit zal in 2021 worden opgepakt. Hierbij wordt onder meer gekeken naar het versterken van de sociale basis op het voortgezet onderwijs in relatie tot de inzet van het jongerenwerk.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Minder lasten dan begroot op Talentontwikkeling 12-23 jaar. Zie toelichting op het resultaat.	4.3			359	

Verbonden Partijen

Wigo4it: bijdrage 0,571 miljoen euro.

3. Iedere Utrechter heeft vrije en laagdrempelige toegang tot media als bronnen van kennis en cultuur

3.1 Zoveel mogelijk Utrechters gebruiken de bibliotheek

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
E3.1.1	Aantal leden	2010	71.000	75.552	73.000	75.711	73.000
E3.1.1	Aantal gebruikers fysieke bibliotheek	2010	1.350.000	1.344.918	1.500.000	1.026.878	1.500.000
E3.1.1	Aantal gebruikers online bibliotheek	2010	880.000	842.958	850.000	934.731	850.000
E3.1.1	Klanttevredenheid gebruikers aanbod stedelijk niveau		70%	73%	70%	Inw. Enq.	70%
E3.1.1	Klanttevredenheid gebruikers wijkniveau		70%	67%	70%	Inw. Enq.	70%

Analyse	
Aantal leden	Het aantal leden van de bibliotheek is ondanks de coronamaatregelen toegenomen
Aantal gebruikers fysieke bibliotheek	Fysieke bezoeken aan de vestigingen van de bibliotheek is wegens sluiting vanwege corona diverse keren niet mogelijk geweest en daardoor afgenomen
Aantal gebruikers online bibliotheek	De realisatie in 2020 is hoger dan de streefwaarde. De Bibliotheek Utrecht heeft gedurende de sluiting vanwege corona een aantal (digitale) maatregelen genomen om zo veel mogelijk van betekenis te blijven voor de Utrechtse burgers en om prestaties in andere vormen te leveren.
Klanttevredenheid gebruikers aanbod stedelijk niveau	De Inwoners-enquête is de bron voor deze indicator, omdat de Inwoners-enquête nog maar eens in de twee jaar verschijnt kunnen we hier voor 2020 geen gerealiseerde gegevens tonen.
Klanttevredenheid gebruikers wijkniveau	De Inwoners-enquête is de bron voor deze indicator, omdat de Inwoners-enquête nog maar eens in de twee jaar verschijnt kunnen we hier voor 2020 geen gerealiseerde gegevens tonen.

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
P3.1.1	Bereik/contacten: kinderopvang	2010	50%	77%	50%	nog niet bekend	50%
P3.1.1	Specifieke activiteiten voor specifieke groepen (educatie) o.a. taalgroepen, computerlinlopen, basisvaardigheden project kwetsbare ouderen	2010	1.500	Nog niet bekend	2000	nog niet bekend	2.000
P3.1.1	Bereik/ contacten: scholen primair onderwijs	2012	90%	81%	90%	nog niet bekend	90%
P3.1.1	Bereik/contacten: scholen voorgezet onderwijs	2010	50%	90%	50%	nog niet bekend	75%

Analyse	
Specifieke activiteiten voor specifieke groepen (educatie) o.a. taalgroepen, computerlinlopen, basisvaardigheden project kwetsbare ouderen	De activiteiten hebben vanwege Corona geen doorgang gevonden, of in een andere vorm en met beperkte aantallen deelnemers. De bibliotheek geeft in het jaarverslag een nadere toelichting
Bereik/ contacten: scholen primair onderwijs	De activiteiten hebben vanwege Corona geen doorgang gevonden, of in een andere vorm en met beperkte aantallen deelnemers. De bibliotheek geeft in het jaarverslag een nadere toelichting De activiteiten hebben vanwege Corona geen doorgang gevonden, of in een andere vorm en met beperkte aantallen deelnemers. De bibliotheek geeft in het jaarverslag een nadere toelichting
Bereik/contacten: scholen voorgezet onderwijs	De activiteiten hebben vanwege Corona geen doorgang gevonden, of in een andere vorm en met beperkte aantallen deelnemers. De bibliotheek geeft in het jaarverslag een nadere toelichting
Bereik/contacten: kinderopvang	Vanaf 2019 vallen peutercentra onder kinderopvang; vanaf 2020 zal de voorschoolse educatie anders worden georganiseerd. Dan valt deze indicator samen met de indicator Bereik/contacten peutecentra/KOV. Vanwege corona hebben veel activiteiten geen of in andere vorm doorgang gevonden. In het jaarverslag van de bibliotheek zal dit nader toegelicht worden.

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E3.1.1 Meer mensen gebruiken de bibliotheek

2020 zou een bijzonder en feestelijk jaar worden voor de Bibliotheek Utrecht. In maart zou de centrale bibliotheek in het voormalige postkantoor op de Neude geopend worden en tegelijkertijd zou een communicatiecampagne en ledenwerfactie starten. Door de lockdown ten gevolge van Corona konden de officiële opening en diverse openingsactiviteiten niet doorgaan. De uitvoering van het bibliotheekwerk en activiteiten heeft in 2020 in alle vestigingen een aantal keer stilgelegen wegens sluiting vanwege Corona. Voorgenomen prestaties in termen van bezoekers, uitleningen, groepsbezoeken, workshops, cursussen konden hierdoor niet worden geleverd.

De effectdoelstellingen zijn in 2020 – hoewel nog niet exact bekend - niet volledig gerealiseerd. Alleen het aantal leden laat ondanks Corona wel een stijging zien (naar verwachting rond de 75.000 leden). De Bibliotheek Utrecht heeft gedurende de sluiting een aantal maatregelen genomen om zo veel mogelijk van betekenis te blijven voor de Utrechtse burgers en om prestaties in andere vormen te leveren. Dat

betrof onder andere het bevorderen van digitaal lezen door aanbod van E-books, het in samenwerking met Mira Media ontwikkelen en aanbieden van een portal ten behoeve van scholen en scholieren om hen te ondersteunen in het online-onderwijs en het openen van de 'Afhaalbibliotheek' op bestelling voor leden.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P3.1.1 De bibliotheek biedt een aanbod dat is afgestemd op de verschillende doelgroepen van de bibliotheek

De transformatie naar een programmerende bibliotheek heeft in 2020 verder vorm gekregen. Door de beperkende coronamaatregelen is dit echter anders verlopen dan geschetst in het jaarplan. De invulling van de waarden en kerntaken is gemeten en bijgehouden voor zover dat mogelijk en relevant was, maar wijken af van de streefgetallen zoals opgenomen in het jaarplan 2020. Bibliotheek de Neude is (beperkt) in gebruik genomen.

Corona

De effecten van corona zijn verwerkt in de toelichting bij de prestatiedoelstelling.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
Lasten								
07-3-1-1	Bibliotheek Utrecht	17.598	17.687	13.285	14.170	14.258	-88	14.068
	Totaal Lasten	17.598	17.687	13.285	14.170	14.258	-88	14.068
	Saldo baten en lasten	**-17.598**	**-17.687**	**-13.285**	**-14.170**	**-14.258**	**-88**	**-14.068**
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	4.296	4.296	0	0	0	0	0
	Saldo na mutaties reserves	**-13.302**	**-13.391**	**-13.285**	**-14.170**	**-14.258**	**-88**	**-14.068**

Financiële toelichting

Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

Bibliotheek Utrecht

De overbesteding van 0,088 miljoen euro op de bibliotheek is te verklaren door niet juist doorbelaste huisvestingskosten.

Corona

Corona heeft op deze subdoelstelling geen invloed gehad op de kosten.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Geen effecten als gevolg van Corona					

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen.

Volksgezondheid

Algemene programmadoelstelling

Vergroten van gezondheidswinst zodat het mogelijk is dat iedereen in Utrecht gezond kan leven

Veel factoren hebben invloed op de ervaren gezondheid. Denk bijvoorbeeld aan factoren als de woonomgeving, voldoende geld om rond te komen en sociale contacten. Dat maakt het werken aan gezondheidswinst dan ook een gemeentebrede inspanning. Onze inspanningen richten zich op de opgave om te werken aan gezondheidswinst voor elke Utrechter. We beogen verschillen in gezonde levensjaren (ervaren gezondheid) tussen de hoogste en laagste sociaaleconomische groepen te verkleinen. In dit hoofdstuk beschrijven we de inzet vanuit het programma Volksgezondheid.

Het programma Volksgezondheid richt zich op het
1. Versterken van een gezonde basis, gericht op gezondheidswinst voor iedereen
2. Vergroten van gelijke kansen op een goed ervaren gezondheid
3. Monitoren en duiden van de gezondheid van Utrechters. We werken in alle drie de sporen samen met Utrechters, professionals, vrijwilligers, ondernemers en kennisinstellingen. Gezondheidswinst voor iedereen is niet voldoende om gezondheidsverschillen te verkleinen. We zien dat een aantal Utrechters iets meer, iets extra's of iets anders nodig hebben om zich gezond te voelen. Voor en met hen werken we aan het vergroten van gelijke kansen op een goed ervaren gezondheid. Het monitoren en duiden van de gezondheid van de Utrechters is van belang om te weten waar we staan en te doen wat nodig is.

Vanaf 2020 (volksgezondheidsbeleid 2019-2023 ('Gezondheid voor Iedereen') geven we extra aandacht aan zeven speerpunten. Met deze speerpunten verwachten we gezondheidswinst te vergroten, met oog voor de opgave om verschillen te verkleinen. Vanaf maart 2020 heeft het beperken van de negatieve invloed van Corona veel extra aandacht gevraagd. Hierdoor is een aantal voorgenomen werkzaamheden vertraagd, aangepast of juist versneld. Deze verantwoording laat zien wat we in 2020 hebben gerealiseerd en wat anders is verlopen dan voorzien, vaak vooral vanwege Corona.

Corona

Corona heeft grote impact op de gezondheid op Utrechters. Niet alleen voor die Utrechters die deze ziekte hebben (gehad), maar ook voor die Utrechters die door de coronamaatregelen lang thuis moeten werken, tegelijkertijd soms kinderen hebben te begeleiden bij school, minder of niet meer kunnen sporten, misschien zelfs werkloos zijn geworden of ongezonder zijn gaan leven (door stress of juist door verveling). Effecten werken ook de andere kant op. Er zijn ook Utrechters die deze periode juist bewust gezonder gaan leven. De eerste signalen van onze mensen in de wijken en professionals duiden erop dat deze factoren eerder bestaadne gezondheidsverschillen vergroten dan verkleinen. Met andere woorden, ondanks onze inspanningen duiden de eerste signalen erop dat de gezondheidsopgave door Corona voor Utrecht nog groter is geworden dan deze al was. Ook landelijk wordt deze trend gezien.

Verplichte BBV Indicatoren

Om een eenduidig beeld te vormen over de beleidsresultaten van de gemeente en om gemeenten onderling te kunnen vergelijken is er een aantal wettelijke verplichte indicatoren bij de programma's opgenomen.
Dit programma heeft geen verplichte BBV Indicatoren.

Meerjarige beleidsvoornemens die zijn opgenomen in beleidsnota's, -visies of -kaders:

Enkele beleidsstukken lijken verouderd, maar zijn nog steeds actueel.

- Gezondheid voor iedereen , Volksgezondheidsbeleid Utrecht 2019-2023
- Uitvoeringsagenda Zorg voor Jeugd 2017
- Notitie meerjarige sturing en bekostiging Jeugdhulp 2017-2020
- Utrecht Inclusief, vernieuwing van de Utrechtse Armoedeaanpak 2016-2019
- Actieagenda Utrechters Schuldenvrij 2019 en verder
- Utrecht kiest voor gezonde groei - Ruimtelijke Strategie 2016
- Utrecht sportief en gezond - Sportnota 2017-2020
- Slimme Routes, Slim regelen en Slim bestemmen - Mobiliteitsplan Utrecht 2025 - 2026
- Kadernota MO Meedoen naar Vermogen - 2013
- City Deal Voedsel op de stedelijke agenda - 2017-2019
- Diagnoseprogramma Voeding & Gezondheid - 2017-2019
- Preventie- en handhavingsplan alcohol - 2015 – 2018
- Beleidsregels toezicht & handhaving kwaliteit kinderopvang gemeente Utrecht - 2019
- Speelruimte maken we samen, beleidskader beheerde speeltuinen - 2017
- Lidmaatschap van het WHO European Healthy Cities Network (Phase VII van 2019 – 2024).

Meerjarig overzicht per prestatiedoelstelling

x € 1.000

	Omschrijving	Actuele Begroting 2019	Realisatie 2019	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Actuele begroting 2021
08-1-1-1	Inzet Volksgezondheid	-23.594	-23.037	-24.145	-24.727	-24.656
Totaal		**-23.594**	**-23.037**	**-24.145**	**-24.727**	**-24.656**

Bovenstaande tabel geeft een overzicht van het saldo van baten en lasten per prestatiedoelstelling voor het hele programma weer.

1. Vergroten van gezondheidswinst zodat het mogelijk is dat iedereen in Utrecht gezond kan leven

1.1 Vergroten van gezondheidswinst zodat het mogelijk is dat iedereen in Utrecht gezond kan leven

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
E1	Percentage inwoners ≥ 19 jaar met een uitstekend tot (zeer) goed ervaren gezondheid	78% (GP 2012)	78%	78%	78%	Volgt	78%
E1	Percentage kinderen in groep 7 en 8 (PO) met (heel) goed ervaren gezondheid	91% (2013-2014)	91%	90%	91%	Geen meting	91%
E1	Gemiddeld schoolcijfer dat leerlingen in klas 2 en 4 van Utrechtse scholen voor voortgezet onderwijs geven voor hun eigen gezondheid	schooljaar 2017-2018	Klas 2: 7,8; Klas 4: 7,8	klas 2: 8,3 ; klas 4: 8,1	Klas 2: 7,8; Klas 4: 7,8	klas 2: 8,3 ; klas 4: 8,1	Klas 2: 7,8; Klas 4: 7,8

Analyse	
Percentage inwoners ≥ 19 jaar met een uitstekend tot (zeer) goed ervaren gezondheid	Cijfer volgt najaar 2021.
Percentage kinderen in groep 7 en 8 (PO) met (heel) goed ervaren gezondheid	De JMU vindt om het jaar plaats, volgende meting is najaar 2021.
Gemiddeld schoolcijfer dat leerlingen in klas 2 en 4 van Utrechtse scholen voor voortgezet onderwijs geven voor hun eigen gezondheid	De cijfers moeten voorzichtig geïnterpreteerd worden. In schooljaar 2019-2020 was het responspercentage van Check 't Even resp. 31% (klas 2) en 19% (klas 4). In eerdere jaren lag de respons rond de 80%. Een verklaring hiervoor is dat door de Coronamaatregelen de vragenlijst niet klassikaal kon worden afgenomen. In deze periode is jongeren gevraagd de vragenlijst thuis in te vullen, wat veel jongeren niet hebben gedaan. Ook is vanwege achterstanden door Corona aan een deel van de jongeren in klas 4 niet gevraagd om een vragenlijst in te vullen.

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
P1	Deze doelstelling heeft geen prestatieindicatoren						

Analyse	
Deze doelstelling heeft geen	Niet van toepassing

Wat hebben we bereikt?

In 2020 hebben we onze opgave aangescherpt. Utrecht wil verschillen in als gezond ervaren levensjaren tussen de hoogste en laagste sociaaleconomische groepen met 30% verkleinen in 2040 ten opzichte van 2012. We zijn gestart met het meer richten van onze inzet op deze opgave. We weten uit onze Volksgezondheidsmonitor dat 78% van de Utrechtse volwassenen (19 jaar en ouder) en 90% van de kinderen (10-12 jaar) zijn of haar gezondheid als (heel) goed ervaart. Dit is positief. Toch zijn er zorgen over de verschillen in ervaren gezondheid. Die zorgen vragen dat we onze inzet nog bewuster en nog specifieker richten dan we al deden.

Ondanks de grote maatschappelijke impact van Corona, ook op onze medewerkers, zijn we op vele fronten actief geweest met een breed pallet aan werkzaamheden. We hebben afgelopen jaar gezien dat we wendbaar zijn. Enkele voorbeelden:

- We hebben in 2020 onze dienstverlening in de Jeugdgezondheidszorg zoveel mogelijk door laten gaan met alternatieven als (beeld)bellen, webinars en digitale ontmoetingen.
- Voor dakloze personen met Corona is een noodlocatie opgezet waar zij in isolatie konden uitzieken.
- We zijn gestart met een onderzoek naar de maatschappelijke impact van Corona in Utrecht. En er is onderzoek uitgevoerd naar gevolgen voor gezondheid bij zzp'ers.
- In 2020 is gezondheid als nieuw thema opgenomen in de inkoopnota als één van de maatschappelijke uitgangspunten binnen de MVI criteria. Hiermee is Utrecht de eerste gemeente in Nederland die gezondheid integreert in haar inkoopbeleid.
- Er zijn drie webinars over gezondheid georganiseerd voor werknemers van diverse Utrechtse werkgevers, waarbij elk webinar meer dan 300 deelnemers kende, met een uitschieter naar 700 deelnemers.
- Voor het signaleren en aanpakken van geldzorgen in de eerstelijnszorg hebben we een coalitie gevormd tussen eerstelijnszorgpartners en de armoedecoalitie.
- Via de netwerken in de wijken hebben we moeilijk bereikbare groepen kunnen voorzien van begrijpbare Corona informatie en hebben we met hen kunnen werken aan een gezonde leefstijl in coronatijd. In Overvecht hebben bijvoorbeeld inwoners samen met zorgpartners in de wijk

kaarten uitgedeeld (zie hieronder) aan inwoners met de vraag deze te sturen aan iemand in de wijk, bijvoorbeeld om samen te gaan wandelen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

We hebben zoveel als mogelijk onze basistaken uitgevoerd en bijgedragen aan de zeven speerpunten uit 'Gezondheid voor Iedereen'. Wat we hier concreet hebben gedaan, is te lezen onder de kopjes basistaken en speerpunten. We werken aan gezondheid op internationaal, regionaal, stedelijk en wijkniveau. Inzet op deze niveaus staat bij onderstaande thema's benoemd.

Gezondheidspact Utrecht

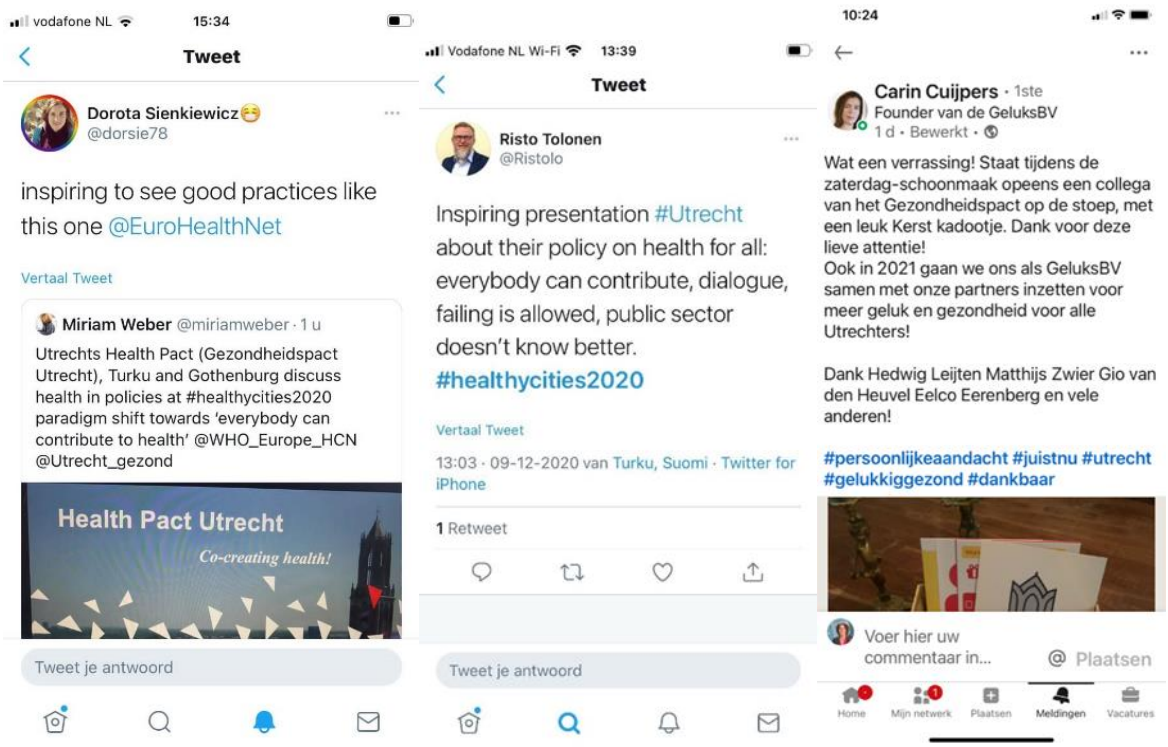
Het netwerk van het Gezondheidspact Utrecht heeft de beweging van samenwerking in de stad, elkaar inspireren en gezamenlijk leren over gezondheid dit jaar voortgezet.

In tijden van Corona bleek het netwerk en de werkwijze goed aan te sluiten bij de behoeften van organisaties en initiatieven in de stad. Zo heeft het Gezondheidspact zes online dialogen gevoerd met inwoners en professionals over actuele onderwerpen en vragen. Voorbeelden zijn 'vaccinatie', 'gezonde buurt', 'samen verder Kanaleneiland en Transwijk', en 'rust in je leven'. Onderling wisten de partners elkaar te vinden om uitdagingen te bespreken en elkaar te helpen waar kon. De Wijkcoöperatie bood haar locatie aan voor de activiteiten (boodschappen rondbrengen) van het initiatief 'Samen Kanaleneiland en Transwijk'. Met ondersteuning van de gemeente vroegen ze succesvol subsidie aan voor dit initiatief bij het Fonds Sluyterman van der Loo.

Het netwerk van mensen en organisaties is in aantal en bekendheid verder gegroeid. Elf kernpartners uit de stad ondertekenden een pledge, waarmee zij beloven zich in te zetten als ambassadeur van het netwerk en gezamenlijk te werken aan de gezondheid van de Utrechter. Zie voor meer informatie hieronder de illustratie 'Wat hebben we met elkaar bereikt? 2020'.

De werkwijze van het Gezondheidspact wekt interesse en blijkt goed aan te sluiten bij de behoefte in de stad. Dit is gebleken uit de respons van Utrechtse partijen om aan te sluiten bij het netwerk, als ook uit de grote hoeveelheid aanvragen van in– en externe partijen om onze werkwijze toe te lichten. Zie bijvoorbeeld de onderstaande berichten.

Health Hub Utrecht

In de Health Hub Utrecht werken we met een groot aantal partijen samen om in 2030 de gezondste en gelukkigste regio van Nederland te zijn. De Health Hub Utrecht maakt de regio Utrecht landelijk en internationaal zichtbaar als plek waar innovatie op het gebied van gezondheid en welzijn plaatsvindt.

In 2020 is een aantal nieuwe partijen toegetreden tot de Health Hub Utrecht namelijk Careyn, Incluzio, Lokalis, Reinaerde, de Rijnhoven en MBO Utrecht. Hiermee is het sociaal domein in het netwerk verstevigd. Na een drietal jaar kwartiermakerschap van de gemeente Utrecht, Economic Board Utrecht en Ucreate heeft de Health Hub Utrecht dit jaar besloten met elkaar geld vrij te maken om het netwerk verder te versterken. Onder invloed van Corona hebben de ontmoetingen in het netwerk online plaatsgevonden, onder andere in vier livecasts over de thema's preventie, zorgkosten, opleidingen en veerkracht. Verder is een plan gemaakt voor een regionaal talent en transferpunt voor werknemers in de gezondheidszorg, zodat Utrechters werkzaam in de gezondheidszorg nieuwe carrièreperspectieven krijgen. Tevens is er een Persoonlijke Gezondheidsomgeving getest met ouderen in Utrecht Oost. Op deze manier wordt digitalisering voor Utrechters toegankelijk gemaakt en sluit het aan bij de leefwereld van inwoners. Daarnaast is de aanpak Kansrijke Start in de regio verder ingebed via het Health Hub Utrecht netwerk (zie speerpunt gezond en veilig opgroeien).

Gezonde Wijk
We constateerden dat de Gezonde wijknetwerken een positieve rol speelden in het signaleren, het gezamenlijk oppakken van vraagstukken, en het helder krijgen en maatwerk leveren in het doorvertalen van maatregelen naar de dagelijkse praktijk in de wijken. Met name rondom coronavraagstukken bleken deze netwerken van grote toegevoegde waarde. Via de sleutelfiguren uit de stad en de Gezonde wijknetwerken konden we snel samenwerken in bijvoorbeeld het opzetten van een crisis-managementstructuur voor verzorgingshuis Zuylenstede, het opzetten van een aparte locatie voor een luchtwegenspreekuur in een buurtcentrum en het regelen van cohortlocaties. Ook informeerden we op deze manier mensen over maaltijdinitiatieven (voor de meeste kwetsbare bewoners) en adviseerden bij realiseren van teststraten op plaatsen waar de testbereidheid achter bleef. Om de communicatie effectief te laten verlopen zijn bewust sleutelfiguren en influencers uit de wijk zelf betrokken. Zie bijvoorbeeld een filmpje over coronamaatregelen en een filmpje van ondernemend Kanaleneiland.
Omdat Corona gerelateerde zaken in de wijken alle aandacht en energie vroegen, zijn sommige andere plannen vertraagd. Bijvoorbeeld in Kanaleneiland en Transwijk is het leertraject met partners uit de Gezonde wijkaanpak rondom gezondheidsgevolgen van armoede nog niet van de grond gekomen.

Internationaal
Positionering en belangenbehartiging
De aanpak van de coronacrisis en 'building back better' zijn in 2020 de centrale thema's geweest in de samenwerking met de internationale partners en netwerken (WHO European Healthy Cities Network, Eurocities) en in de beleidsbeïnvloeding van de Europese Commissie en de WHO.
In 2020 hebben we de Utrechtse opgave ten aanzien van het verkleinen van gezondheidsverschillen ingebracht in het WHO Europese werkprogramma 2020-2025, het Europese gezondheidsprogramma EU4HEALTH, en de Europese onderzoeks(financierings)programma's zoals de Europese Green Deal en Horizon Europe. Eind 2020 zijn onze posities in zowel de WHO bestuurlijke commissie als de adviesraad geformaliseerd; net als onze rol als voorzitter van de 'milieu en gezondheid' werkgroep. Hierdoor nemen we, als formele vertegenwoordiger van de 'WHO Healthy Cities' en de Nederlandse ministeries van VWS en I&W, een sterke positie in het WHO Milieu en Gezondheidsprogramma in.
Vanwege de coronacrisis is de ontwikkeling van een Europese of internationale Health Capital initiatief nog niet door de Europese Unie noch de WHO uitgewerkt. Zodra dit wel een vervolg krijgt, kan de ambitie om Utrecht als Health Capital te laten uitroepen alsnog ingevuld worden.

Kennisdeling
Kennis van WHO en de Healthy Cities netwerken is in 2020 breder in de Utrechtse organisatie gedeeld. Handreikingen, webinars en directe contacten hebben tot kennisontwikkeling en -deling geleid over gezondheid(sverschillen). Deze internationale kennis is vooral binnen onderwijs, mobiliteit, cultuur, leefomgeving gedeeld, met een specifieke focus op kwetsbare groepen, kinderen en ouderen. Utrechtse goede voorbeelden zijn opgenomen in enkele WHO publicaties, zoals een handreiking voor coronacrisis management voor steden, een Corona kennis/instrument analyse, en een analyse kader governance voor gezondheid en welzijn. Daarbij heeft Utrecht bijgedragen aan een versterkte samenwerking tussen de WHO en Eurocities.

Financiering en projecten
In samenwerking met de WHO zijn in 2020 de voorbereidingen op een analyse van gezondheidsverschillen getroffen, die in 2021 in een VMU-special worden gepresenteerd. We gebruiken daarvoor
WHO-analysemethoden en modellen. Het verkleinen van gezondheidsverschillen, een gezonde leefomgeving en gezond en veilig opgroeien staan daarbij centraal in twee Europees gefinancierde projecten, te weten de Joint Action on Health Equity Europe en Equal-Life. Daarnaast hebben we in 2020 weer enkele nieuwe aanvragen voor Europese (onderzoeks)financiering ingediend.

De GGD regio Utrecht en Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
2020 heeft voor de GGD regio Utrecht (GGDrU) en de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR) in belangrijke mate in het teken gestaan van de uitvoering van de coronabestrijding. In goede samenwerking tussen GGDrU en de gemeente heeft dit in 2020 geleid tot snelle realisatie van faciliteiten voor zowel grootschalig testen (de XL-teststraat), als kleinschalig, wijkgericht testen in Kanaleneiland en Overvecht. Maar ook in het samen optrekken bij het realiseren en adviseren over hygiënemaatregelen, doelgroepenvoorlichting en -communicatie en uitbraakmanagement.
De GGDrU heeft tijdens de eerste golf een aantal reguliere processen en werkzaamheden afgeschaald om personeel in te kunnen zetten voor de coronabestrijding. Kritische processen op taken zijn wel doorgegaan, zoals SOA-consulten en behandeling voor de hoogste urgentiecategorieën. Om reguliere werkzaamheden weer te kunnen hervatten, is vanaf maart 2020 toegewerkt naar een coronabedrijf dat naast de GGDrU functioneert. Dit zorgde ervoor dat vanaf 1 juni in toenemende mate reguliere processen weer opgestart werden.

In de taken die de gemeente afneemt is tussen maart en juni respectievelijk - september afgeschaald bij preventieve screeningen in de infectieziektenbestrijding , de TBC-vaccinatie. bij de medische milieukunde, reguliere spreekuren in de reizigersadvisering en de SOA-poli. De forensische geneeskunde (lijkschouw), PrEP-consulten en werkzaamheden in het kader van de WvGGZ zijn wel het hele jaar doorgegaan.
Door vergoeding van de kosten van de coronabestrijding door het Rijk is de impact van de coronaepidemie op de GGDrU begroting nihil.

Basistaken

Jeugdgezondheidszorg
In 2020 heeft de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) zich voor de jonge kinderen (-9 maanden – 4 jaar) gericht op de meest noodzakelijke screeningen, vaccinaties en het zicht houden op het welbevinden van gezinnen. De JGZ heeft in 2020 121.000 contactmomenten gehad. Voor kwetsbaren, waaronder nieuwkomers, is de JGZ zorg bijna volledig uitgevoerd. Voor schoolgaande kinderen is in nauwe samenwerking met de kernpartners (buurtteams, leerplicht, samenwerkingsverbanden onderwijs) vooral gezorgd voor het in beeld houden en ondersteunen van risicogroepen: kinderen, jongeren en gezinnen die (extra) problemen ondervinden. Extra consulten op indicatie vonden zo veel als mogelijk doorgang. Door deze prioritering is helaas een achterstand ontstaan in de reguliere contactmomenten. Wat daaraan bijdroeg is dat ook de JGZ te maken had met een hogere uitval van personeel door vermoedens van Corona en het testen van medewerkers. Ook zijn medewerkers van de JGZ ingezet bij de GGDrU. Er is hard gewerkt om deze achterstanden weg te werken. Eind 2020 was er alleen nog een kleine achterstand bij de tweejarigen. Het effect van de uitbraak van Corona op de deelname van zuigelingen aan het Rijksvaccinatieprogramma is beperkt gebleven. Op dit moment is het nog te vroeg om iets te kunnen zeggen over de deelname in andere leeftijdsgroepen, zoals voor de meningokokkenvaccinatie voor 14-jarigen. Met deze brief is de raad geïnformeerd over de belangrijkste ontwikkelingen van de Utrechtse vaccinatiegraad, de vaccinatiealliantie en de inzet van de JGZ om de vaccinatiegraad op peil te houden en te verhogen.

De werkzaamheden zijn soms in aangepaste vorm doorgegaan. (Beeld)bellen bleek een alternatief voor contact met ouders en kinderen. Via webinars en andere digitale ontmoetingsbijeenkomsten hebben we veel ouders en professionals kunnen bereiken. Op de website www.jeugdengezinutrecht.nl is informatie toegevoegd over het coronavirus, bijvoorbeeld over afspraken bij de JGZ, vaccinaties en tips hoe om te gaan met de nieuwe situatie.

De ouderbabygroepen konden fysiek veelal niet doorgaan dit jaar. Wel is op verschillende manieren contact gehouden met de moeders, bijvoorbeeld door persoonlijk contact via telefoon of Whatsapp of door de moeders muzikale en creatieve filmpjes te sturen.

Het Ouderportaal, een digitaal hulpmiddel om met ouders in contact te blijven, is in 2020 verder uitgebreid voor alle kinderen in de leeftijd van 0-4 jaar. Het gemiddelde cijfer dat ouders van kinderen aan de JGZ hebben gegeven in 2020 is een 8,2 (2018 en 2019 was het een 8,1). Nieuw is dat dit jaar ook een peiling is gehouden onder Speciaal onderwijs (SO), inclusief de nieuwe SO cijfers is het gemiddelde cijfer een 8,3. Zwangere vrouwen die voor het kennismakingsconsult, gestart in 2020, komen geven de JGZ gemiddeld een 8,6.

We slagen er in Utrecht nog redelijk goed in om nieuw personeel te werven voor de ontstane vacatures. Er is veel doorstroom vanwege de opleiding van jeugdartsen én de ruime keuzemogelijkheden voor zorgprofessionals, dus het blijft een continu punt van aandacht.

Inspectie kinderopvang

Toezien op veilige en gezonde kinderopvang is een tweede kerntaak. De Inspectie Kinderopvang toetst de kwaliteit van kinderopvanglocaties en gastouderopvang aan de kwaliteitseisen uit de Wet Kinderopvang. Hiermee dragen wij bij aan goede en verantwoorde kinderopvang in Utrecht en het gezond en veilig opgroeien van de kinderen in de stad.

In verband met Corona zijn er in 2020 vier fasen (landelijk) te onderscheiden in het toezicht en in de handhaving. Voor elke fase golden aangepaste werkwijzen. De Inspectie Kinderopvang is zeer actief geweest in het in elke fase snel en kwalitatief goed vertalen van de meest actuele landelijke richtlijnen en adviezen van GGD GHOR en VNG, die waren afgestemd met het Ministerie van SZW. De Inspectie heeft haar werkwijze in elke fase snel aangepast, daarbij voortdurend de veiligheid van de kinderen in Utrecht in het oog houdend. Er is geïnspecteerd met prioritering en met aangepast en ingekort onderzoek. Waar nodig heeft de Inspectie Kinderopvang de noodopvang (op 200 locaties) in de kinderopvang in Utrecht gecoördineerd voor kinderen van ouders in cruciale beroepen én voor kwetsbare kinderen. Verder is er extra veel geïnvesteerd in het contact met de ondernemers in de kinderopvang, dit is door een groot deel van hen zeer gewaardeerd. Ons doel was om in ieder geval te voldoen aan de minimale landelijke eisen op het vlak van toezicht en handhaving voor 2020 en zo de A-status te behouden voor Utrecht.

Onderzoek voeding en gedrag

Naast de wettelijke inspectie is een verkennend onderzoek uitgevoerd onder 38 kinderdagverblijven over voeding en bewegen. Dit krijgt in 2021 een verdiepend vervolg ter inspiratie voor het werkveld. Twee resultaten van deze verkenning staan hieronder:

Bewegen kinderopvang

Veel medewerkers zijn er trots op dat de kinderen vaak lekker buiten spelen en bewegen en dat ze daar zelf ook actief aan deelnemen. Sommige medewerkers hebben behoefte aan (een duidelijker) beleid op bewegen, zoals bij voeding vaak wel het geval is.

Traktatiebeleid kinderopvang

76% geeft aan dat ze bij verjaardagen en vieringen aan ouders vragen om gezonde of niet-eetbare traktaties mee te geven. 61% geeft aan dat ouders achter het beleid staan. 26% zegt dat ze de afspraken niet zo strak hanteren bij ouders die hier moeite mee hebben.

Volksgezondheidsmonitor

Met de Volksgezondheidsmonitor Utrecht vervullen we onze wettelijke taak om de gezondheid van Utrechters in beeld te brengen. De resultaten stellen we beschikbaar aan de stad via de VMU-website. Er is verder gewerkt aan de voorbereidingen voor een gemeente breed platform om kennis en data beschikbaar te stellen aan de stad.

Gezien de grote impact van Corona is in 2020 geïnvesteerd in informatieverstrekking en dataverzameling rondom de pandemie en de ervaren gevolgen hiervan. Beschikbare informatie over (de impact van) Corona in Utrecht is samengebracht op de VMU-website. Daarnaast is in de dataverzameling van de Gezondheidspeiling van het najaar 2020 extra aandacht voor de ervaren gevolgen van de coronacrisis geweest. Deze peiling wordt landelijk uitgevoerd in samenwerking met het RIVM, CBS en de GGD-en. Met een brede groep van ervaringsdeskundigen, professionals en onderzoekers is in de regio Utrecht een onderzoek gestart naar de impact van Corona op kwetsbare doelgroepen. Tot slot is gewerkt aan de VMU-special over gezondheidsverschillen. Deze is vertraagd en verschijnt in het voorjaar van 2021. De special heeft aandacht voor ontwikkelingen tijdens Corona op basis van wetenschappelijke literatuur.

De resultaten van de Jeugdmonitor over de gezondheid van kinderen van groep 7 en 8 en van de Gezondheidsmonitor Jeugd over jongeren van klas 2 en 4 zijn in 2020 gepubliceerd. In samenwerking met HKU studenten zijn de voorbereidingen getroffen voor het maken van filmpjes voor jongeren over de gezondheid van Utrechtse jongeren. Op de VMU-website is extra aandacht voor de ervaringen van Utrechtse ouders met het ouderschap en zijn de wijkgezondheidsprofielen 2020 gepubliceerd. Al deze publicaties zijn gebaseerd op gegevens verzameld voor de uitbraak van de coronacrisis.

In 2020 is het gecombineerde gezondheidsmodel dat de basis is van het Utrechts Gezondheidsprofiel (UGP) doorontwikkeld op basis van een theoretisch gezondheidsmodel van de WHO. We hebben een stakeholdersbijeenkomst gehouden met partners uit zorg en welzijn over de ingrediënten voor het Utrechts Gezondheidsprofiel (UGP) 2022. De pilot met de persoonlijke gezondheidscheck –een digitale tool voor preventie- is vertraagd. Er zijn afspraken met professionals uit Leidsche Rijn om deze pilot begin 2021 uit te voeren. Tot slot is in samenwerking met het Panel Meetellen in Utrecht onderzoek gepubliceerd over de ervaringen van Utrechters in een kwetsbare situatie met een uitkering en het zetten van een volgende stap richting participatie en betaald werk.

Zorg voor Utrechters in zeer kwetsbare positie

In 2020 hebben we veel aandacht gehad voor het beschikbaar, toegankelijk en bereikbaar houden van de zorg voor de meest kwetsbare Utrechters. Door deze zorg en ondersteuning kunnen we hen een menswaardig bestaan bieden in de stad en houden we de stad veilig en leefbaar.

Sociaal-medische spreekuren daklozen

In 2020 bleven onze verpleegkundigen medische spreekuren voor dak- en thuislozen uitvoeren in 'Herstart', de inloop voor deze doelgroep. In de periode van maart tot en met juni is het aantal spreekuren uitgebreid van drie naar vijf per week om met Corona besmette dakloze personen zo veel mogelijk vroegtijdig te signaleren. Het aantal nieuwe patiënten (199) bleef ten opzichte van 2019 iets achter (218). De afname van het aantal contacten (1166 contacten met 309 verschillende patiënten in 2020, 1406 contacten met 334 verschillende patiënten in 2019) is naar alle waarschijnlijkheid veroorzaakt door de coronapandemie. Hierdoor werden minder bezoekers toegelaten in de opvang om voldoende afstand van elkaar te kunnen houden. Daar waar mogelijk leiden we patiënten terug naar de reguliere medische zorg.
We continueerden onze deelname aan het stadsteam Herstel, waar extra aandacht was voor de zorg aan onverzekerden. Tijdens onze outreachwerkzaamheden in de wijk richtten we ons op het bereik van de sociaal medische zorg voor kwetsbare mensen die geen contact (meer willen) hebben met zorg en hulpverlening. Mensen informeren over Corona en terugleiden naar zorg had onze extra aandacht.

Noodlocatie opvang dakloze personen met Corona

In maart 2020 hebben we aan de Maliebaan een noodlocatie voor de opvang van daklozen met Corona opgezet waar zij in isolatie kunnen uitzieken. Deze noodlocatie is in de zomerperiode tijdelijk voortgezet op een locatie van Altrecht in Zeist en sinds oktober gevestigd aan de Koploperstraat. Aan de Maliebaan zijn 9 daklozen opgevangen, in Zeist geen en op de Koploperstraat zijn 21 personen opgevangen.

Er is in 2020 regelmatig overleg en afstemming geweest met het netwerk maatschappelijke opvang en de GGDrU over de informatievoorziening aan, de aanpak van en de medisch-inhoudelijke zorg voor mogelijk met Corona besmette dakloze personen. Zo kon een uitbraak in de nachtopvang in het najaar door adequaat gezamenlijk optreden snel uitgedoofd worden.

Koudweerregeling (KWR)
In overleg met de G4 en de lokale instellingen is de KWR in de periode 2019-2020 9 keer afgeroepen. Ruim 150 verschillende personen werden buiten de reguliere groep (rechthebbenden) opgevangen.

Woonhygiëneproblematiek (WHP)
In 2020 zijn er (net als in 2019) 75 meldingen voor de ondersteuning van inwoners in overvolle of sterk vervuilde huishoudens gedaan. Tijdens de eerste lockdown was het aantal meldingen uit de keten zeer laag en hebben geen huisbezoeken plaatsgevonden om het besmettingsrisico naar de cliënten toe te vermijden. Wel zijn inventarisatie, ondersteuning en advisering aan professionals waar mogelijk op afstand gedaan. Na 1 juni begonnen de meldingen weer toe te nemen en zijn de werkzaamheden op reguliere wijze hervat.

Signaleren en aanjagen in complexe problematiek
Om casus overstijgende knelpunten in de zorg van kwetsbare doelgroepen aan te pakken, werken we permanent aan verbetering van werkprocessen en beleid. We hebben onze gezamenlijke opgaven voor 2020 aangescherpt en twee extra veldwerkers aangesteld om daklozen met een grote zorgvraag naar de juiste zorg toe te leiden. In navolging van de discussie over prikkelarm wonen voor mensen die buiten alle bestaande zorgkaders vallen, veel overlast veroorzaken en waarvoor geen structurele oplossingen zijn, is er in 2020 een kosten-baten onderzoek gedaan. In het eerste kwartaal van 2021 zullen de resultaten hiervan aan de raad gepresenteerd worden. De aanpak 'voorkomen van terugval in dakloosheid' heeft door Corona enige vertraging opgelopen.

Vergunninghouders tippelzone
In lijn met de afspraken in het coalitieakkoord boden wij voor sekswerkers van de tippelzone ondersteuning en uitstaptrajecten aan via 'De Participatieformule' en via de bestaande hulpverlening Belle (De Tussenvoorziening). Centraal staat het maken en uitvoeren van een toekomstplan. Voor sekswerkers in een kwetsbare situatie is extra bemoeizorg ingezet, om hen te motiveren voor bijvoorbeeld een afkicktraject. Dit alles als voorbereiding op de sluiting van de tippelzone op 1 juli 2021. De zone was van 16 maart tot 27 juli gesloten in verband met coronamaatregelen. Sekswerkers die niet in aanmerking kwamen voor voorliggende financiële voorzieningen konden een beroep doen op de zogenaamde Vangnetregeling zodat zij in de eerste levensbehoeften konden voorzien. Vijf sekswerkers hebben hiervan gebruik gemaakt. Sinds 14 december is de tippelzone wederom gesloten door coronamaatregelen en is de vangnetregeling weer van kracht.

Verslavingszorg
In 2020 is aan 44 verslaafden de behandeling met heroïne onder medisch toezicht aangeboden. Deze behandeling mag de gemeente in opdracht van VWS bieden conform de landelijke richtlijn en onder toezicht van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd. De behandeling is het hele jaar gecontinueerd, zij het met aanpassingen in verstrekkingsmomenten vanwege de coronamaatregelen.
De nieuwe aanbieder voor dagopvang De Stek is in 2020 gestart. Door coronamaatregelen konden innovaties, gericht op verbetering van de 'harm reduction aanpak', activering en versterking van de ketensamenwerking, ten dele ingezet worden.
In 2020 is de drugstestservice 88 keer open geweest. Dit is 15 keer minder dan vooraf beoogd. Dit kwam door de verplichte sluiting tijdens de eerste lockdown. Het eerste kwartaal was desondanks het drukste kwartaal ooit, zowel in Utrecht als in de rest van het land. Aan het einde van het eerste kwartaal moesten de drugstestcentra dicht voor 5 weken. Halverwege april zijn ze weer opgestart met 1 dienst per week. Eind mei werd dit opgeschaald naar twee diensten per week. In totaal hebben 795 mensen de testservice bezocht.
In het begin van de eerste lockdown werden klassieke stimulantie (speed, xtc) minder vaak aangeboden bij de testservice. Daarvoor in de plaats kwam wat vaker psychedelica. Inmiddels is xtc weer het meest aangeboden middel, speed blijft nog wel achter.
Unity heeft een folder ontwikkeld over druggebruik in coronatijd. Deze wordt bij de testservice actief aangeboden. Dit naar aanleiding van vragen over bijvoorbeeld de invloed van druggebruik op de weerstand.

Regionale toegang voor maatschappelijke opvang (MO) en beschermd wonen (BW) / bindingscommissie
In 2020 zijn 198 aanmeldingen in behandeling genomen voor Beschermd wonen; 181 voor Zorg in Natura en 17 voor een Persoonsgebonden budget (PGB). De regionale toegang MO/BW toetst of iemand in aanmerking komt voor beschermd wonen of 24-uursopvang. Utrecht is centrumgemeente en werkt voor de U-16 gemeentes. Naast indicatiestelling adviseert de regionale toegang over complexe casuïstiek voor continuïteit van zorg. En draagt bij aan de ontwikkeling van het in 2020 opgestarte project Living Lab en de decentralisatie van maatschappelijke opvang en beschermd wonen. De bindingscommissie toetst op de kansrijkheid van herstel in de regio Utrecht volgens de afspraken 'landelijke toegankelijkheid maatschappelijke opvang en beschermd wonen'.

Speerpunten

1. Gezond en veilig opgroeien

1.1 Een gezonde start voor alle kinderen in Utrecht

We werken in Utrecht nauw samen in de wijk, stad en regio met partijen die een onmisbare rol spelen in de eerste 1000 dagen en bij een kansrijke start, zoals de verloskundigen en de kraamzorg. Ook ondersteunen we goede samenwerking tussen deze professionals en het sociaal domein, zoals de buurtteams. Bij (aanstaande) gezinnen in kwetsbare omstandigheden zorgen we voor vroege(re) signalering en goede ondersteuning voor kind en gezin, zoals VoorZorg. En we hebben oog voor onderliggende problemen, zoals armoede, huisvesting en een klein netwerk bij zwangeren en jonge ouders. Een voorbeeld:
'Om het bereik van de U-pas bij ouders in kwetsbare situaties te vergroten is er in samenwerking met Organisatieonderdeel Werk & Inkomen gekeken hoe het aanbod nog beter kan aansluiten. Meer dan 25 ouders met kinderen tussen de 0-3 jaar zijn bevraagd.'

De brede coalitie van Kansrijke Start heeft een gezamenlijke agenda opgesteld met een zestal actielijnen waaraan gewerkt wordt. Voorbeeld hiervan is het versterken van het netwerk van aanstaande ouders met moeder-kind groepen of ma'maatjes van Al Amal die opvoedthema's met ouders bespreken. De factsheet is ook voorzien van mooie voorbeelden zoals het kennismakingsconsult voor zwangeren van de Jeugdgezondheidszorg en vragen die professionals inspireren om zelf ook aan de slag te gaan met kansrijke start. Een ander voorbeeld hoe gewerkt wordt aan een kansrijke start is de themabijeenkomst voor professionals van Tessa Rosenboom over kansrijke start die door meer dan 100 deelnemers gevolgd werd.
Het programma Nu Niet Zwanger startte in Utrecht. Van acht verschillende hulpverleningsorganisaties hebben zich 13 aandachtsfunctionarissen Nu Niet Zwanger gemeld die in de eigen organisatie hiermee aan de slag gaan. Ook zijn samenwerkingsafspraken gemaakt met apothekers, huisartsen, verloskundigen en de drie Utrechtse ziekenhuizen om ervoor te zorgen dat de eventuele uitvoering van anticonceptie zo laagdrempelig mogelijk kan verlopen. In de korte looptijd, vanaf juni, zijn al vijf casussen toegeleid naar het programma.
De samenwerking op wijkniveau rondom Kansrijke start wordt ondersteund en geïntensiveerd. Dit heeft geresulteerd in de start van kansrijk Lombok en het MDO geboortezorg in Overvecht waarmee er nu in Oost, Overvecht en Lombok actieve wijknetwerken rondom dit thema zijn.

1.2 Alle kinderen doen mee

Ook tijdens de coronacrisis is doorgegaan met het indiceren en toeleiden van kinderen naar de voorschoolse educatie (VE) (zie ook verantwoording Onderwijs over VE). Afgelopen jaar is de samenwerking tussen JGZ, Buurtteam en kinderopvang geïntensiveerd. Door deze samenwerking zijn VE-kinderen goed in beeld en kan vroegtijdig extra ondersteuning geboden worden wanneer nodig. Ten behoeve van kinderen die naast het taalaanbod nog iets extra's nodig hebben is in 2020 een kernpartneraanpak voorbereid, naar voorbeeld van het Primair en Voortgezet Onderwijs. De JGZ is hier partner in. De aanpak start in 2021.
In 2020 hebben we veel aandacht gehad voor het belang van een taalrijke thuisomgeving voor kinderen tot 2,5 jaar. In het Taalaanloop traject, dat in 2020 van start ging, werken de JGZ en Taal doet Meer samen in ouder-kind groepen en taalthuisbezoeken waarin ouders en kinderen bezig zijn met taal.
De jeugdartsen en -verpleegkundigen adviseerden school en ouders over de mogelijkheden om bij school(ziekte)verzuim weer sneller naar school te gaan.

Vanuit Utrecht Zijn We Samen zijn oudertrainingen ontwikkeld samen met partners in de stad en experts op het thema 'weerbaar opvoeden en het vroegtijdig signaleren van radicalisering'. Doel is om ouders (en andere pedagogische werkers in de wijk) toe te rusten met kennis en vaardigheden over wat te doen bij radicalisering en polarisatie. De vijf betrokken partijen (Al Amal, Dock, JOU, U Centraal en Buurtteam) hebben een trainerspool gevormd en getraind. Hierdoor is de kennis geborgd en stevig verankerd bij de Utrechtse samenwerkingspartners.

1.3 Aandacht voor ouderschap
In 2020 is er veel aandacht besteed aan het ondersteunen van het ouderschap van Utrechtse ouders. In zowel de consulten van JGZ als in de collectieve aanpak. 2020 stond in het teken van de eerste activiteiten van collectieve aanpak en vanaf maart het opnieuw uitvinden in coronatijd. Eén van de oplossingen was het organiseren van webinars in plaats van live bijeenkomsten. In coronatijd zijn door de JGZ en Lokalis 13 webinars georganiseerd voor ouders over uiteenlopende onderwerpen. Van mediaopvoeding tot slapen en van het puberbrein tot jonge mantelzorgers. Ook is een webinar georganiseerd voor alle aanstaande en kersverse Utrechtse vaders over betrokken vaderschap. Er waren meer dan 100 deelnemers en na afloop is een actieve vader appgroep ontstaan. Daarnaast is er in samenwerking met de Al Hambra school een livestream georganiseerd voor ouders met angst voor Corona. In de webinars was veel aandacht voor het uitwisselen van ervaringen en het stellen van vragen door de ouders. Mooie bijkomstigheid van online werken is het laagdrempelige karakter en het grote bereik. Tot slot is in 2020 veel geïnvesteerd in het delen van het gedachtegoed van de Collectieve Aanpak met andere partijen in de wijk en in de verbinding tussen collega's en ouders in de wijken.

Ook in 2020 hebben we alle (aanstaande) ouders een gratis account aan van ouderschapscursus Ouders Inc aangeboden. Lopend onderzoek van de oudercursus laat zien dat ouders minder conflict en meer tevredenheid in hun relaties ervaren. De in oktober geplande stedelijke bijeenkomst voor ouders en (zorg) professionals die zich bezighouden met aanstaand ouderschap en met scheidingen in Utrecht, is vanwege Corona uitgesteld.

1.4 Aandacht voor preventie in samenwerking met partners Stelsel Zorg voor Jeugd
Door de coronauitbraak hebben de kernpartners in het onderwijs (JGZ, buurtteams, leerplicht, samenwerkingsverbanden onderwijs) hun samenwerking geïntensiveerd. De samenwerking richtte zich op het in beeld houden en ondersteunen van risicogroepen: kinderen, jongeren en gezinnen die (extra) problemen ondervinden. Vanwege Corona zijn de pilots voor het versterken van de zichtbaarheid van de (expertise van de) JGZ op het basisonderwijs niet van start gegaan. Maar in lijn met de bedoeling van de pilots, zijn er in het dagelijks werk in 2020 juist extra veel contacten geweest met ouders, scholen en andere kernpartners, waardoor de JGZ voor ouders en scholen heel zichtbaar was.

2. Gezonde leefomgeving
Ook in de leefomgeving zien we naar aanleiding van Corona verschuivingen in urgentie van specifieke thema's. Met het vele thuis zijn, zoeken mensen de buitenlucht meer op. Gebruik van de openbare ruimte neemt door Corona dus nog meer toe dan verwacht. Het belang van een prettige, groene openbare ruimte waar we elkaar veilig kunnen ontmoeten en lekker kunnen spelen en bewegen groeit. Ook de urgentie van ventilatie en een gezond binnenmilieu groeit. Corona zet het belang van deze thema's opnieuw op de agenda. Advisering in beleid en uitvoering over ruimtelijke ontwikkeling heeft bijgedragen aan de gezonde leefomgeving via:

- Omgevingsvisies zoals de visies voor Utrecht Science Park en de Binnenstad.
- Beleidsplannen zoals de parkeervisie- en beleid, beleid- en uitvoeringsprogramma Luchtkwaliteit, de nota Sporten, Spelen en Bewegen, en de RSU 2040.
- Gebiedsontwikkeling. Bij de zoektocht naar een locatie voor een nieuwe VO-school in Vleuten de Meern bijvoorbeeld zijn de afstandscriteria meegenomen, die in 'Gezondheid voor Iedereen' zijn afgesproken. Er is onderzoek gedaan naar hoe we toekomstige bewoners kunnen betrekken bij het eetbaar groen in Rijnvliet. In het gemengd wonen project de Mix in Overvecht is gewerkt aan de inrichting van de openbare ruimte met voldoende ruimte voor sporten, spelen, bewegen en ontmoeten, maar ook over het laag houden van druk op gezondheid door geluid en luchtkwaliteit.
- Vergunningsaanvragen via het toetsteam. Bij de afweging voor het afwijken van een bestemmingsplan wordt het afstandscriterium meegenomen om te voorkomen dat kwetsbare groepen op ongezonde plekken komen.

Naast bovenstaande voorbeelden is geadviseerd, gecoördineerd en gecommuniceerd bij de aanpak van het opsporen en verwijderen van loden leidingen en lood in de bodem. En is gewerkt aan het nieuwe hitteplan en stralings- en geluidsnormen volgens de uitgangspunten van het Volksgezondheidsbeleid 'Gezondheid voor Iedereen'.

3. Gezond rondkomen

Stress-sensitief werken

Er zijn zes workshops georganiseerd over stress-sensitief werken en hoe we als gemeente Utrecht beter kunnen aansluiten bij de inwoners met (geld)stress. In totaal namen meer dan 170 medewerkers deel. We werkten aan een gemeente brede visie publieksdienstverlening waarin ook stress-sensitief werken een plek krijgt. Dit is begin 2021 klaar. Op twee locaties van de JGZ richtten we een spreekkamer stress-sensitief in. Ouders voelen zich veiliger in de spreekkamer en vrijer om te praten over wat zij belangrijk vinden, zie de rapportage op de website van het lectoraat Schulden en Incasso van de Hogeschool Utrecht.

Het signaleren en bespreekbaar maken van geldzorgen

We zijn een partnership aangegaan met de ArmoedeCoalitie en eerstelijnszorgpartners om samen de aandacht voor het signaleren van geldzorgen in de eerstelijnszorg te vergroten. In oktober organiseerden we het eerste online stadsafari webinar samen met verschillende partners in de stad, zoals Dock, Buurtteam, ArmoedeCoalitie en Al Amal. Meer dan 25 Utrechtse huisartsen en praktijkondersteuners van huisartsen hebben deelgenomen.
Door Corona en daarmee verschuiving van prioriteiten bij de partners zijn de verdiepende trainingen over het bespreekbaar maken van geldzorgen voor JGZ, verpleegkundigen en gezinswerkers verschoven naar 2021. We organiseerden wel een webinar over geldzorgen bij gezinnen met jonge kinderen tijdens coronatijd voor partners die betrokken zijn bij kansrijke start, zoals verpleegkundigen, verloskundigen en kraamzorg.

Huisarts over webinair: 'Het heeft mij weer met de neus op de feiten gedrukt bij hoeveel patiënten dit soort problematiek speelt en ik heb meer handvatten hoe dat te bespreken en welke hulp er mogelijk is'. Andere huisarts: "Ik wist niet van het bestaan van Al Almal, ik zal er zeker vaker naar verwijzen".

Gezond gedrag wanneer er geldzorgen zijn

In opdracht van de Gemeente Utrecht heeft het Louis Bolk Instituut in kaart gebracht waar gezinnen met jonge kinderen, die een klein besteedbaar inkomen hebben, tegenaan lopen als ze gezond willen eten. Studenten van de minor Geld & Schulden van de Hogeschool Utrecht deden in opdracht van de Voedselbank en de gemeente Utrecht een onderzoek bij de klanten van de Voedselbank in Overvecht. Met de uitkomsten ontwikkelen de studenten een magazine en een Facebookpagina voor de klanten van de Voedselbank.

Met Zorg en Zekerheid is afgesproken de samenwerking rond de aanpak Nu niet zwanger (ondersteuning van potentieel kwetsbare ouders) te versterken. Daarnaast wordt in gezamenlijkheid tussen gemeente en Zorg en Zekerheid de signalering en aanpak van betalingsachterstanden van U-polishouders verbeterd waardoor financiële problemen vroegtijdig voorkomen worden. De verkenning 'gezondheid in de dienstverlening van Werk & Inkomen' is door Corona verschoven naar voorjaar/zomer 2021.

Gezond rondkomen in de wijken
In Overvecht startte in het voorjaar van 2020 een pilot 'de Geldzaak' in gezondheidscentrum Amazone: hier kunnen inwoners terecht met alle vragen over geld.
De Gezonde Wijkalliantie Noordwest heeft 'vroeg signaleren van schulden' als focuspunt. Samen met inwoners/ervaringsdeskundigen en professionals organiseerden we in november een wijkcollege over schulden en het signaleren daarvan.

Kennis en expertise op gezondheid & geldzorgen
In november organiseerden we een expertmeeting over Gezond Rondkomen voor professionals in de stad die iets doen op het raakvlak van geldzorgen en gezondheid. Drie experts vanuit Lectoraat Gezonde Samenleving (Hogeschool Windesheim), Lectoraat Schulden en Incasso (Hogeschool Utrecht) en Pharos gaven hun visie op de relatie tussen geldzorgen en gezondheid. Meer dan 70 professionals waren aanwezig. De definitieve resultaten van het onderzoek in Utrecht naar de samenhang tussen gezondheid en armoede en schulden van de Universiteit Maastricht verwachten we in 2021.

Professional: 'Wat ik meeneem is dat ik binnen de schuldhulpverlening ook extra aandacht heb voor gezondheid en stress'.

4. Gezond werkgeverschap
Wij wilden met Gezond werkgeverschap in 2020 inzetten op een brede bewustwording bij werkgevers: werkgevers zijn belangrijke partners in het werken aan gezondheidswinst. Want het hebben van werk heeft grote invloed op de gezondheid van mensen. Veel werkgevers doen meer aan gezondheid voor hun medewerkers, bijvoorbeeld het aanbieden van bedrijfsfitness of hulp bij stoppen met roken.
Corona vertraagde onze inzet op 'bewustwording en partnerschap'. Door Corona legden werkgevers in 2020 vanzelfsprekend andere prioriteiten. Medio 2020 zagen we wel ruimte ontstaan om gezondheid van werknemers te agenderen bij werkgevers. In samenwerking met de Universiteit Utrecht en het adviesbureau VFM Facility Experts organiseerden we drie webinars voor werknemers bij Utrechtse werkgevers. Deze webinars zijn goed bezocht: 383, 703 en 584 deelnemers aan respectievelijk het webinar over gezond gedrag, mentale gezondheid en fysieke gezondheid. De deelnemers waren afkomstig van werkgevers die deelnemen aan het 'healthy urban office' netwerk, onder andere Volksbank, GGDrU, ASR en Kléppiere. Meer dan 90% van de 422 medewerkers die de evaluatie hebben ingevuld beoordeelde de webinars als 'goed' of 'uitstekend'.
Overige resultaten:

- Het ZonMw onderzoek naar de impact van Corona onder TOZO2 aanvragers is gestart. Resultaten worden begin 2021 verwacht.
- Als werkgever hebben we gewerkt aan een werkomgeving die mensen helpt bij het maken van een gezonde keuze. In 2020 lag de focus op voeding (aanbesteding catering), roken en financieel fit.
- Werk & gezondheid heeft een plek in de gezondheidspeiling van Utrecht 2020.

5. Gezond gedrag
Met het speerpunt Gezond Gedrag richten we ons op het behalen van gezondheidswinst door de gezonde keuze gemakkelijker te maken in de omgevingen waar Utrechters bijvoorbeeld werken, naar school gaan en sporten. Hieronder beschrijven we de inzet op de verschillende leefstijlthema's.

Voedsel
Landelijk werkten we samen met Amsterdam, Rotterdam en Ede aan een brede lobbyagenda naar het Rijk gericht op onder andere prijsmaatregelen en betere productsamenstelling. Daarnaast bracht de Citydeal Voedsel werkgroep de gemeentelijke sturingsmogelijkheden op gezond voedselaanbod in kaart. Dit onderzoek is begin 2021 gepubliceerd en meegenomen in de lobby.

In het najaar van 2020 waren er diverse online bijeenkomsten als opmaat naar een brede voedselconferentie in maart 2021 waarmee we toewerken naar een voedselagenda. Met de Universiteit Utrecht en Wageningen Universiteit startten we een verkenning hoe we in het kader van de Regiodeal Foodvalley onderzoek naar gezonde voedselomgeving en initiatieven in de stad kunnen koppelen. Het voornemen om samen met horeca- en cateringondernemers in te zetten op een gezonder aanbod is vanwege Corona niet uitgevoerd. Medio 2020 was de eindevaluatie van het programma Diagnose Voeding & Gezondheid. Acht innovaties zijn ondersteund, naast ondersteuning en versterking van vele kleinere. Ook werkten we weer mee aan het onderzoek Food in Motion, waarvan de resultaten in het artikel 'Snacks and the City' beschreven staan. Vanwege coronamaatregelen ging vervolgonderzoek op Utrecht CS niet door.

Gezond gewicht
Eerder bepaalden we samen met de partners vier focuspunten: Gezond Speciaal Onderwijs, Multidisciplinaire aanpak overgewicht, Opvoeden doen we samen en Stimulerende leefomgeving. De rapportage van de aanpak is vanwege Corona vertraagd en volgt nu in het eerste kwartaal 2021. Alle 18 speciaal onderwijsscholen in Utrecht namen deel aan een nulmeting over hun beleid en activiteiten rond Gezond Gewicht. Hier kwam uit naar voren dat voor bewegen tijdens schooltijd wel aandacht is, maar dat er weinig aandacht is voor voedsel(educatie). Scholen gaven aan behoefte te hebben aan programma's en ondersteuning. In samenwerking met Special Heroes is de functie van beweegmakelaar in het speciaal onderwijs uitgebreid in uren en taken tot de functie vitaliteitsmakelaar, zodat zij scholen kunnen adviseren over voedsel(educatie). Met acht speciaal onderwijsscholen verkenden we wat er nodig is om te komen tot meer leerlingen met een gezond gewicht. We verlengden het contract met JOGG voor de periode tot en met 2023.

Sporten en bewegen
Juist in 2020 zagen we het belang van sporten en gezonde leefstijl. In 2020 zijn hier, in samenwerking met SportUtrecht, stappen in gemaakt. Korfbalvereniging Synergo heeft het gouden certificaat behaald voor de gezonde kantine dankzij de 40 vrijwilligers van de foodcommissie. In 2020 waren van de 116 buitensportverenigingen in de stad er 36 geheel en 9 gedeeltelijk rookvrij.

Samen met SportUtrecht stimuleerden we jong en oud, mensen met en zonder beperking, om te blijven sporten en bewegen. Zowel individueel als georganiseerd bij de sportvereniging, of in de eigen buurt of online vanuit huis. Partners van het Gezonde wijknetwerk zoals Buurtteam, SportUtrecht, JoU, Dock en Gezondheidscentra zorgden samen dat bewegen zo veel mogelijk door kon gaan. Voorbeelden hiervan zijn: Urban Dance Grounds voor meiden (Kanaleneiland en op het Jaarbeursplein), twee verplaatsbare sportcontainers (gestart in Park de Gagel en sportpark Zuilense vecht) en de kwiekbeweegroute in Oog in Al.

Seksuele gezondheid
De afdeling Seksuele Gezondheid van GGD regio Utrecht (GGDrU) en Volksgezondheid heeft 4200 (voorlopig cijfer januari 2021) soa-consulten uitgevoerd in 2020. Dit is minder dan vooraf beoogd vanwege de impact van de coronacrisis. Het ministerie van VWS prioriteerde hierbij op de PrEP-consulten om het aantal nieuwe hiv besmettingen te verlagen. Binnen uitvoering van de regeling aanvullende seksuele gezondheidszorg (ASG) is een structureel financieel tekort. We trokken samen op met de GGDrU om te lobbyen voor verhoging van deze middelen. Samen met de ASG stuurgroep (acht coördinerende regio's) dienden we eind 2020 opnieuw een claim in bij VWS. Met gesprekken en trainingen ondersteunden we samen met GGDrU medewerkers van basis- en voorgezet onderwijs en middelbare beroepsopleidingen bij seksuele en relationele vorming op school. We adviseerden deze scholen bijvoorbeeld over de inzet van lesprogramma's zoals Lentekriebels en Lang leve de liefde.

Om zorgprofessionals handvatten te geven genderdiversiteit bespreekbaar te maken, nam de gemeente Utrecht in 2018 het initiatief voor de ontwikkeling van de e learning Jong & Transgender. Sinds april 2019 is deze training gratis beschikbaar via meerdere organisaties, waaronder bij Movisie. Daar volgden tot eind 2020 al 1550 mensen de training. De gemiddelde waardering is een 8,2.

Roken
Wij streven naar een rookvrije generatie in 2035. Een generatie waarin geen kind meer rookt of begint met roken. Hiervoor ontwikkelden we in 2020 een samenhangend beleid. We presenteren dit in het eerste kwartaal 2021. We maakten alle Utrechtse zwembaden en de Centra voor Jeugd en Gezin geheel rookvrij. We startten met de pilot rookvrije speelplekken in Noordwest en Overvecht. Begin 2020 waren 3 (van de 16) kinderboerderijen en dierenweides rookvrij, eind 2020 waren er 14 rookvrij. In de subsidieregel voor dierenweides namen we rookvrij als voorwaarde op. Ook bij andere subsidies, beleidsstukken en huurovereenkomsten geven we aandacht aan rookvrij. We richten ons hierbij op rookvrij voor kinderen en gezondheidszorg. Ook onderzochten we met de Universiteit Utrecht hoe we als gemeente kunnen bijdragen aan hun wens om het gehele Utrecht Science Park-gebied rookvrij te krijgen. Vanuit onze visie en om richting partijen in de stad geloofwaardig te zijn over rookvrij past beleid voor een rookvrije gemeentelijke organisatie. We hebben hieraan gewerkt en dat voeren we in 2021 uit.

Alcohol, middelen en medicatiegebruik
Onze inzet is er op gericht dat jeugdigen onder de achttien jaar helemaal geen alcohol drinken en/of drugs gebruiken. Boven die leeftijd zetten we in op geen of matig alcohol gebruik. Als het gaat om drugsgebruik staat het beperken van gezondheidsschade door goede informatie voorop. Vanwege Corona organiseerden Jellinek en Stichting Voorkom hun preventieactiviteiten online. Voor scholieren van het voortgezet onderwijs waren er online voorlichtingslessen over alcohol, roken, blowen, lachgas en gamen. In november was er stadsbreed een online ouderavond voor ouders van scholieren en daar bereikten we 2200 ouders mee. Verder zijn er voor de verschillende doelgroepen voorlichtingsfilmpjes ontwikkeld en verspreid via social media. Voor en met studenten waren er diverse activiteiten zoals presentaties, een pubquiz, instructie voor UIT-mentoren en interactieve Q&A's. Jellinek bood barvrijwilligers van de studentenverenigingen de training 'Verantwoord Alcohol Schenken' aan. Studieadviseurs en decanen van de Hogeschool Utrecht kregen een training over het signaleren en begeleiden van studenten met problematisch alcoholgebruik en de mogelijkheden voor preventie- en hulp. Als gevolg van de drukte rond Corona lukte het niet om in kaart te brengen wat de feiten zijn over (te) zwaar medicatiegebruik door Utrechters.

6. Psychische gezondheid
Het speerpunt Psychische gezondheid, zoals benoemd in 'Gezondheid voor Iedereen', is met professionals in de stad verder ingevuld waardoor in 2021 gerichte acties kunnen worden ondernomen. Dit is gebeurd door middel van literatuuronderzoek en data-analyse, gesprekken met professionals en gesprekken met inwoners. Focuspunten die hieruit naar voren zijn gekomen zijn het bespreekbaar maken van mentale problemen, het toegankelijk en beschikbaar maken van laagdrempelige voorzieningen om te werken aan mentale gezondheid en het versterken van vroegpreventie en vroegsignalering van mentale problemen. Tijdens de eerste coronagolf is kennis gedeeld met sociaal werkers in de wijk over het op gang brengen van het gesprek met inwoners over angst en mentale problemen. Daarnaast hebben in Overvecht en Leidsche Rijn trainingen plaatsgevonden voor ouders en hun kinderen (8 tot 12 jaar) die opgroeien in een kwetsbare situatie, waardoor zij handvatten kregen om te gaan met die situatie en herkenning en contacten opdeden. Met het netwerk Studenten en zorg wordt gewerkt aan de mentale gezondheid van studenten en vanuit dit netwerk is een klantreis studenten en toegankelijkheid van zorg gestart.

7. Gezond ouder worden
Vanuit het speerpunt Gezond ouder worden, zoals benoemd in 'Gezondheid voor Iedereen', zijn de volgende initiatieven in 2020 ingezet:

- Doortrappen: analyse van wensen en behoeften van ouderen om te blijven fietsen. Na verwerking hiervan kan gericht gekozen worden voor acties/interventies leidend tot de start van Utrecht als doortrapgemeente.
- Valpreventie: verkenning of bij verstrekking van hulpmiddelen vanuit de WMO een valpreventiebrochure meegestuurd kan worden.

- De seniorvriendelijke wijk Overvecht: in 2020 is het netwerk Samen Overvecht omgevormd tot een Alliantie Seniorvriendelijke Wijk. Onder regie van een sociaalmakelaar van Dock is dit netwerk nieuw leven in geblazen. Met steun van een ZonMw subsidie is extra gefocust op informatievoorziening en de betrokkenheid van ouderen bij alles wat er vanuit het netwerk gebeurt. Ondanks Corona is het gelukt om ouderen hierover te bevragen en hun ervaringen vast te leggen in korte filmpjes. Er komt een speciale versie van Dreefnieuws gericht op senioren (verschijnt april 2021) en het onderwerp beeldbellen is op de agenda gezet als belangrijk middel tot contact in tijden van Corona.
- De beweegvriendelijke wijk Noordoost: het concept te verbreden naar een buurtpact rond senioren en bewegen.
- Monitoring en kennisontwikkeling: aandacht voor ouderen bij het opstellen van het nieuwe gezondheidsprofiel en de monitor ouderen en Corona.

De twee expertsessies, onder andere gericht op het bundelen en aanvullend ophalen wat voor ouderen van waarde is in hun derde en vierde levensfase, zijn tot nader order uitgesteld. Dat geldt ook voor de verdieping op verhalen van ouderen in de stad. Het was niet mogelijk de wijkgerichte consultatie, met name in wijken met veel migrantenouderen, uit te voeren. Ook het fotoproject 'Worden wie je had willen zijn' is niet doorgegaan.

Verkennen en vooruitkijken

De toekomst van Sociaal medische zorg aan Utrechters in een zeer kwetsbare positie
In aanvulling op het onderzoek van de Universiteit Utrecht naar het 'voorkomen van terugval in dakloosheid', is in 2020 een kwalitatief onderzoek gestart met de onderzoeksvraag: "Wat zijn volgens Utrechtse zorgverleners werkzame elementen en knelpunten in het waarborgen van continuïteit van zorg, en specifiek het voorkomen van uitval uit zorg en het verbreken van contact, bij Utrechters in een zeer kwetsbare positie?" Door Corona is er vertraging opgelopen en is de uitvoering van dit onderzoek in december 2020 in volle sterkte gaan lopen. We verwachten de eerste resultaten in het voorjaar van 2021. Wel is onderzoek afgerond over op welke manier er in de maatschappelijke opvang aandacht is voor gezonde voeding, bewegen, rust/stress en rookvrij. Uit interviews blijkt dat mensen die verblijven in de maatschappelijke opvang vaak ongezond eten en weinig bewegen. Omdat problemen zoals onderdak en schulden spelen heeft leefstijl niet de prioriteit. Het onderzoek biedt veel aanknopingspunten om – na Corona - samen met de opvanginstellingen en de dak- en thuislozen haalbare verbeteringen te bepalen.

Gezondheids(zorg)voorzieningen online en offline
Het belang van online en offline gezondheidsvoorzieningen is dit jaar extra zichtbaar geworden. We hebben met de Huisartsen Utrecht Stad op wijkniveau meegewerkt aan de implementatie van OZO verbindzorg, een communicatieplatform voor professionals, mantelzorgers en cliënten/patiënten. In het licht van de groei van de stad voeren we met de Huisartsen Utrecht Stad en Julius gezondheidscentra doorlopend het gesprek over de benodigde gezondheidsvoorzieningen in de te ontwikkelen gebieden. Huisartsen weten het Makelpunt van de gemeente steeds beter te vinden voor hun zoekvraag naar ruimte en vanuit de gebiedsteams zien we steeds vaker een actieve uitvraag naar behoefte aan een gezondheidscentrum wanneer er panden beschikbaar komen of worden getransformeerd.

In Noordwest is een experiment gestart met versterking van de samenwerking van in eerste instantie eerstelijnsgezondheidspartners en uit te breiden partners in het domein van gezondheid in de breedte door Virtuele gezondheidscentra per buurt. Zorg- en hulpverleners werken niet altijd fysiek in hetzelfde gebouw. Om samenhangende zorg- en hulpverlening rondom de gezondheidsvraag van patiënten te verbeteren, vergaderen de aanbieders onder de noemer van het specifieke virtuele Gezondheidscentrum in de betreffende buurt samen op een vast tijdstip. In 2021 gaan we door met het verder uitbouwen van dit experiment.

Kennis van gezondheid als basis
Informatie hierover is opgenomen bij de basistaak Volksgezondheidsmonitor.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
Baten								
08-1-1-1	Inzet Volksgezondheid	2.485	3.290	1.914	2.794	3.266	472	2.139
	Totaal Baten	2.485	3.290	1.914	2.794	3.266	472	2.139
Lasten								
08-1-1-1	Inzet Volksgezondheid	26.197	26.448	25.514	27.056	28.115	-1.059	26.913
	Totaal Lasten	26.197	26.448	25.514	27.056	28.115	-1.059	26.913
	Saldo baten en lasten	**-23.712**	**-23.158**	**-23.600**	**-24.262**	**-24.849**	**-587**	**-24.773**
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	118	121	117	117	122	5	117
	Saldo na mutaties reserves	**-23.594**	**-23.037**	**-23.483**	**-24.145**	**-24.727**	**-582**	**-24.656**

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

Inzet Volksgezondheid

De baten zijn 0,472 miljoen euro hoger dan begroot. De hogere baten betreffen met name een niet begrote subsidie RUPS III (0,314 miljoen euro) en ontvangen bijdrage (0,098 miljoen euro) van de gemeente Amersfoort in de uitvoering van noodlocatie opvang dak- en thuislozen met Corona. Hier tegenover staan hogere lasten.
De lasten zijn 1,059 miljoen euro hoger dan begroot. De hogere lasten zijn met name het gevolg van coronakosten (0,845 miljoen euro) en de uitvoeringskosten van de ontvangen subsidie RUPS III (0,314 miljoen euro). Daartegenover staat dat de lasten uitvoering Versterken van de sociale basis Jeugd met 0,224 miljoen euro lager zijn. Dit komt met name doordat activiteiten voor het versterken van de JGZ in het Primair onderwijs door Corona niet konden plaatsvinden.

Corona

De coronakosten betreffen noodlocatie opvang dak- en thuislozen (0,365 miljoen euro), extra inzet JGZ (0,232 miljoen euro), overig personeel (0,142 miljoen euro) en overig Corona gerelateerde uitgaven. Met betrekking tot de noodlocatie zijn de kosten gecompenseerd door het Rijk in het programma Algemene Middelen en door een bijdrage van de gemeente Amersfoort.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Noodlocatie opvang dak- en thuislozen	7.1	365	98		
Inhalen achterstanden en extra kosten 1,5 meter samenleving	7.1	232			
Overig personeel	7.1	142			
Overig corona gerelateerde kosten	7.1	106			
Totaal		**845**	**98**		

Verbonden Partijen

GGD regio Utrecht (GGDrU): bijdrage 1,695 miljoen euro.

Ondersteuning op maat

Algemene programmadoelstelling

We willen dat alle kinderen in de stad Utrecht gezond en veilig kunnen opgroeien en zich maximaal ontwikkelen en ontplooien. We willen dat iedereen in Utrecht kan meedoen en als inwoners het niet zelfstandig kunnen krijgen zij daarbij de zorg en ondersteuning dichtbij en op maat. In 2020 hebben we ons, samen met onze partners in de stad, hard gemaakt om deze ambitie te realiseren. Door de komst van Corona was het een bewogen jaar waarbij extra veel is gevraagd van onze partners.

Kinderen in de stad groeien gezond en veilig op en kunnen zich daarbij maximaal ontwikkelen en ontplooien
Sinds 2020 kunnen kinderen, jongeren en gezinnen terecht bij de teams in de buurt van KOOS Utrecht en Spoor030. Hiermee hebben we een grote stap gezet in de transformatie naar zorg dichtbij, op maat en aansluitend op de leefwereld. De buurteams jeugd en gezin bieden de gezinnen die dat nodig hebben ondersteuning indien nodig in nauwe samenwerking met andere partners in de stad. Wanneer er specialistische jeugdhulp nodig is, aanvullend op de basiszorg van bijvoorbeeld het buurtteam of huisartsen, dan kunnen de Utrechtse kinderen, jongeren en gezinnen vanaf 2020 terecht bij de teams van KOOS of Spoor030 in de buurt. We zien dat op deze manier de samenwerking met de ouders en partners in de buurt, zoals huisartsen en scholen, is verbeterd. Ook zien we dat we door de komst van KOOS en Spoor030 dat de zorg meer integraal, ontschot en in samenhang met de basiszorg wordt geboden.

We willen dat kinderen, jongeren en gezinnen tijdig passende hulp krijgen. Voor jeugdigen met een urgente zorgvraag is snel hulp beschikbaar. Tegelijkertijd zien we dat jeugdigen met een minder urgente zorgvraag soms langer moeten wachten. Het vraagstuk rondom het tijdig bieden van jeugdhulp is geen nieuw vraagstuk, en ook niet specifiek voor de Utrechtse context. Daarnaast zien we dat als gevolg van Corona de druk op het tijdig bieden van passende zorg in 2020 is toegenomen. Onze partners geven aan dat de zorg langer duurt, onder andere omdat de zorgvraag zwaarder is geworden als gevolg van de impact van Corona. Dit zien ze zowel bij de gezinnen, kinderen en jongeren die al in zorg zijn, als bij nieuwe instroom. Daarnaast duren trajecten langer door uitval van zorg, door ziekte bij cliënten en hulpverleners, het afzeggen van afspraken en doordat trajecten minder snel kunnen worden afgerond. Omdat zorgtrajecten langer duren, is logischerwijs minder ruimte voor instroom van cliënten.
Samen met onze partners zetten we voortdurend in op het tijdig organiseren van zorg voor jeugdigen. Zo bieden KOOS Utrecht en Spoor030 groepsgericht zorg aan (soms in samenwerking met buurtteam en jeugdgezondheidszorg) rondom bijvoorbeeld omgaan met agressie en echtscheidingsvraagstukken. Ook verkennen het buurtteam, KOOS en Spoor030 de vragen van gezinnen om direct op de juiste plek zorg te organiseren. Er wordt kritischer gekeken naar waar de vraag opgepakt kan worden door een partij in de informele zorg, de basiszorg of via het bieden van groepsinterventies of eHealth. Daarnaast hebben cliënten in de wachtperiode een contactpersoon zodat er snel geschakeld kan worden bij verandering van de vraag of wanneer er een hogere urgentie ontstaat. Ook wordt in deze wachtperiode samen met verwijzers en andere partners gekeken hoe de cliënt al ondersteund kan worden.
Sinds de start van Corona hebben we samen met onze jeugdhulp- en onderwijspartners in de stad intensief met elkaar overlegd om signalen te delen, risico's en zorgen te bespreken en acties te ondernemen zodat kinderen, jongeren en gezinnen ook in tijden van Corona en lockdowns waar nodig in beeld blijven en ondersteuning behouden of tijdig in beeld komen en passende hulp krijgen. Ze zien bijvoorbeeld een toename van vragen rond angst en depressie bij jongeren. Zij moeten door de coronamaatregelen op relatief veel levensgebieden inleveren en ervaren, meer dan andere leeftijdsgroepen, mentale gezondheidsproblemen zoals eenzaamheid, somberheid en angst als gevolg hiervan. Jeugdhulp- en onderwijspartners trekken hier gezamenlijk in op: scholen brengen bij ouders extra onder de aandacht dat zij met vragen en zorgen terecht kunnen bij de buurtteams en de jeugdgezondheidszorg. KOOS en Spoor030 bieden consultatie en advies en, aanvullend aan de ondersteuning door de buurtteams, specialistische jeugdhulp aan deze jongeren. Ook zetten we gezamenlijk in op het bieden van perspectief aan jongeren (in het programma samenleven en sport wordt hier uitgebreider op ingegaan).

In 2020 hebben wij de inzet op de vereenvoudiging van de jeugdbeschermingsketen voortgezet met de continuering van de Pilot ketenversnelling in Overvecht. Er is een gezamenlijke werkwijze ontwikkeld waarbij snel vanuit één team, passende ondersteuning kan worden geboden aan gezinnen om de veiligheid te herstellen. Deze werkwijze vergroot daarnaast de transparantie naar ouders omdat minder verschillende professionals worden betrokken en is sneller omdat tussentijdse onderlinge verwijzingen en wachttijden worden voorkomen. De opbrengsten van de pilot gebruiken we voor de doorontwikkeling van de (landelijke) Jeugdbescherming in 2021. Ook vond in 2020 de doorontwikkeling van Samen Veilig Midden Nederland (SVMN) plaats conform de veranderagenda die in 2019 is opgesteld en die in 2020 is bijgesteld.

De pilot dak- en thuisloze jongeren en jongvolwassenen loopt nu sinds september 2019 in Utrecht, vanuit zowel de gemeentelijke opgave kwetsbare jongvolwassenen en Utrecht schuldenvrij als het landelijke actieprogramma dak- en thuisloze jongeren. Het leren van casuïstiek staat centraal en daarom is er voor de praktische uitvoering een integraal doorbraakteam samengesteld. Sinds de start van het doorbraakoverleg in januari 2020 zijn 50 casussen (van jongeren tussen de 17-27 jaar) besproken en van een oplossing voorzien. Op basis van gesprekken met de professionals en jongeren en de besproken doorbraak-casuïstiek kunnen we na één jaar concluderen dat veel casuïstiek vast zit rondom (passend) wonen (wachtlijsten) of wonen met voldoende begeleiding of dat een doorbraak ligt binnen de Participatiewet, zoals kostendelersnorm of een woontoelage. Zo hebben we vijftien jongeren een tijdelijke sloopwoning aan kunnen bieden om wachtlijst te overbruggen of acute dakloosheid te voorkomen. Voor vijf jongeren hebben we een woontoelage verstrekt, zodat de woning betaalbaar bleef. Even zo vaak lag de oplossing op samenwerking in de keten of maatwerk rondom inkomen. In de pilot krijgt de samenwerking tussen de verschillende gemeentelijke afdelingen veel aandacht. Zo komen we vaker en sneller tot gezamenlijke oplossingen.

Ook in 2020 is veel ingezet op het versterken van de kinderrechten en het vergroten van jeugdparticipatie. Juist ook in tijden van Corona zijn we in gesprek gegaan met kinderen en jongeren. In de raadsbrief van 20 november 2020 leest u meer over wat we hierin gedaan hebben. Bij partners in het jeugddomein wordt het steeds vanzelfsprekender om kinderen en jongeren te betrekken bij projecten en ontwikkelingen. Zo wordt bij KOOS, Spoor030 en Lokalis in toenemende mate gewerkt met ervaringsdeskundigen die ook onderdeel uitmaken van het team. Ook zijn jongeren betrokken bij de ontwikkeling van de expertisecentra van Yeph.

De incidentele extra middelen voor Jeugdhulp van het rijk voor de jaren 2019, 2020 en 2021 zijn ingezet op het versterken van de beweging naar voren en de transformatie van het Utrechtse zorglandschap en een soepele overgang naar 2020. Een voorbeeld van een project waarvoor dit geld is ingezet is de pilot Ketenversnelling gericht op verbeteringen en vereenvoudiging in de samenwerking in jeugdbescherming. Ook is geïnvesteerd in de collectieve aanpak van opvoedondersteuning (door de jeugdgezondheidszorg en het buurtteam) en zijn ambassadeurs informele zorg ingezet om met professionals specialistische jeugdhulp te bekijken hoe de informele zorg en de aanvullende zorg elkaar kunnen aanvullen en versterken. Ook is een deel van de middelen besteed aan extra capaciteit bij KOOS om de wachtlijsten te verminderen en tijdig passende hulp te bieden.

Inmiddels zijn twaalf speeltuinen verzelfstandigd. Zij ontwikkelen zich steeds meer tot bruisende speeltuinen met veel betrokkenheid vanuit de buurt. De overige negen speeltuinen doorlopen het proces tot verzelfstandiging op eigen tempo. Alle 21 speeltuinen werken intensief samen. Er is gewerkt aan een digitaal platform speeltuinen voor uitwisseling van informatie en kennis, en aan een vorm van samenwerking voor gezamenlijke inkoop.

Landelijk is het Speelakkoord gesloten met de VNG, ministerie van VWS en diverse landelijke fondsen en andere betrokkenen. Het Speelakkoord heeft als doel meer aandacht voor het spelend kind met een beperking. In samenwerking met de beheerde speeltuinen, 'Speeltuinbende' (fonds Gehandicapte Kind) en andere betrokkenen hebben wij middelen vrij gemaakt om een aantal speeltuinen meer speelwaarde te bieden voor kinderen met een beperking en het Samen Spelen te bevorderen. Naast de fysieke aanpassingen wordt ook gekeken naar mogelijke sociale drempels, waardoor kinderen en/of ouders minder of niet naar een speeltuin gaan. Hiervoor loopt een leerproces in Leidsche Rijn tussen de

speeltuinen en Voorn en De Hoef om samen met studenten te onderzoeken hoe Samen Spelen bevordert kan worden en wat hiervoor nodig is.
In sportspeeltuin Abstede is, in samenwerking met gebruikers en andere betrokkenen, een gedeeltelijk herinrichtingsplan uitgevoerd om het sporten en spelen aantrekkelijker te maken. Speeltuin de Pan heeft samen met gebruikers en omwonende een herinrichtingplan opgesteld. Dit plan is in het najaar 2020 uitgevoerd met een 2e fase in 2021.

Tot slot: de ambitie om kinderen gezond en veilig te laten opgroeien overstijgt het programma ondersteuning op maat. Ook vanuit andere programma's wordt bijgedragen aan deze doelstelling, bijvoorbeeld met de inzet voor kinderen en jongeren door organisaties in de sociale basis in het programma samenleven en sport.

In Utrecht kan iedereen meedoen en als inwoners het niet zelfstandig kunnen, krijgen zij daarbij de zorg en ondersteuning dichtbij en op maat
In de begroting 2020 is opgenomen dat we met de gecontracteerde partners verder bouwen aan een zorglandschap dat erop gericht is dat inwoners, die zorg en ondersteuning nodig hebben, deze zoveel mogelijk dichtbij, op maat en in een thuissituatie ontvangen. Door de coronapandemie kwam 2020 echter in het teken te staan van het beschikbaar en toegankelijk houden van deze zorg en ondersteuning. In samenwerking met de partners is hard gewerkt om de gevolgen van de maatregelen, juist voor onze meest kwetsbare inwoners, zo veel mogelijk te beperken.

In de praktijk betekende dit, ook voor veel van onze partners, zoveel mogelijk vanuit huis werken en waar mogelijk digitale ondersteuning bieden. Voor een groot deel van de zorg en ondersteuning in onze stad, zoals bijvoorbeeld de ondersteuning van ouderen, de opvang van daklozen en hulp bij het huishouden bestaan er geen toereikende digitale alternatieven. Voor deze vormen van zorg en ondersteuning is met veel inzet, en de nodige improvisatie, hard gewerkt om dit op een goede en veilige manier vorm te geven. Op deze wijze is een groot deel van de zorg en ondersteuning ook in 2020 gewoon beschikbaar gebleven voor de kwetsbaarste inwoners van onze stad.

De grote impact, die de coronamaatregelen op onze samenleving hebben gehad, hebben het belang van goed georganiseerde en toegankelijke zorg en ondersteuning nog meer duidelijk gemaakt. De doorontwikkeling van het zorglandschap heeft in 2020 daarom ook niet stil gestaan. We zijn gestart met nieuwe afspraken voor de aanvullende zorg. Met de contractpartners in de aanvullende zorg en de basiszorg is verder gebouwd aan zorg en ondersteuning die zoveel mogelijk dichtbij, op maat en in de thuissituatie kan worden geleverd. In 2020 is de Nadere regel Basiszorg daklozen regio U16 gepubliceerd aan de hand waarvan de subsidie van de basiszorg daklozen van 2021 tot en met 2025 is verleend aan het Buurtteamorganisatie Sociaal Utrecht. De Visie toekomst Hulp bij Huishouden in Utrecht is vastgesteld waarmee we een betere verbinding van hulp bij het huishouden en de andere partners in het Utrechtse zorglandschap willen bewerkstelligen. Deze visie is het uitgangspunt voor de aanbesteding van nieuwe contracten met aanbieders vanaf 2022. Eind 2020 is de visie Vervoer voor iedereen is aan de raad gestuurd.

Op het gebied van Inburgering is de nota van uitgangspunten opgesteld samen met partners in de stad. De nota van uitgangspunten kent een grotere ambitie dan alleen de wettelijke taak op het gebied van Inburgering.

Verplichte BBV Indicatoren

Om een eenduidig beeld te vormen over de beleidsresultaten van de gemeente en om gemeenten onderling te kunnen vergelijken is er een aantal wettelijke verplichte indicatoren bij de programma's opgenomen.

Indicator	Eenheid	Bron	2016	2017	2018	2019	2020
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	CBS	1%	1%	1%	1%	Gegevens niet beschikbaar
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	CBS	8%	8%	8%	7%	Gegevens niet beschikbaar
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	12,2%	12,7%*	12,8%	13,8%	13%*
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	0,9%	0,9%	0,8%	0,8%	0,7%*
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	0,4%	0,4%	0,4%	0,4%	0,4%*

* CBS data betreffen het eerste half jaar van 2020.
De gegevens uit deze tabel komen van de website Cijfers per gemeente

Indicator*	Eenheid	Bron	2016	2017	2018	2019	2020
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	CBS	510	520	520	530	530

* Tabel betreft cijfers van eerste half jaar, cijfers tweede half jaar 2020 zijn nog niet beschikbaar.

Meerjarige beleidsvoornemens die zijn opgenomen in beleidsnota's, -visies of -kaders:

Documenten aanpak zorg voor Jeugd voor 2020:

- Nota van uitgangspunten Jongerenwerk Utrecht 2020-2026
- Gecombineerde Voortgangsrapportage en Uitvoeringsagenda Jeugd 2019-2020
- Financieel besluit jeugdhulp gemeente Utrecht, 2020
- Verordening jeugdhulp gemeente Utrecht, 2020
- Nadere regels jeugdhulp jeugdhulp gemeente Utrecht, 2020

Voor overige relevante documenten voor zorg voor jeugd, zie deze webpagina .

Documenten van

- Nota van uitgangspunten buurtteams 2019-2024
- Nota van Uitgangspunten Informatievoorziening Advies en Onafhankelijke Clientondersteuning 2019 - 2024
- Strategie contracteren aanvullende zorg Wmo vanaf 2020
- Plan van Aanpak Buurtpact
- Plan van Aanpak Langer zelfstandig thuiswonen
- Regionale koers maatschappelijke opvang en beschermd wonen U16
- Plan van aanpak huisvesting en ondersteuning kwetsbare groepen
- Convenant Landelijke Toegankelijkheid Maatschappelijke Opvang
- Toekomst van de daklozenopvang Utrecht
- Utrechtse aanpak vooruitlopend op nieuw stelsel inburgering

- Samen verder bouwen aan een zorgzame en toegankelijke stad - Transformatieagenda Meedoen naar Vermogen
- Wmo kadernota Meedoen naar vermogen 2014-2018
- Visie toekomst Hulp bij Huishouden in Utrecht
- Voor overige relevante Wmo-documenten zie deze webpagina.

Meerjarig overzicht per prestatiedoelstelling

x € 1.000

	Omschrijving	Actuele Begroting 2019	Realisatie 2019	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Actuele begroting 2021
18-1-1-1	Buurtteams jeugd en gezin	-20.629	-20.809	-20.823	-21.679	-20.733
18-1-2-1	Aanvullende zorg Jeugd	-60.790	-55.131	-54.855	-57.719	-59.660
18-1-3-1	Passende jeugdbescherming	-10.038	-10.271	-11.548	-10.403	-11.550
18-2-1-1	Buurtteams	-21.946	-21.556	-26.785	-26.496	-26.490
18-2-2-1	Aanvullende zorg	-44.696	-47.468	-53.957	-60.963	-55.030
18-2-3-1	24-uurs begeleiding	-114.185	-109.311	-125.734	-124.338	-108.145
18-2-4-1	Vluchtelingen (inburgr./integr.)	-8.281	-7.030	-6.537	-6.470	-5.965
Totaal		**-280.565**	**-271.577**	**-300.239**	**-308.068**	**-287.574**

Bovenstaande tabellen geven een overzicht van het saldo van baten en lasten per prestatiedoelstelling voor het hele programma weer.

1. Jeugd: Kinderen in de stad groeien gezond en veilig op en kunnen zich daarbij maximaal ontwikkelen en ontplooien

Indicatoren jeugd

Bereik
Onder invloed van Corona zagen de buurtteams het aantal nieuwe aanmeldingen zeker in eerste instantie sterk dalen. Rond de zomer was er een korte periode een toename, maar vanaf de tweede golf zakte dit weer in. Met de cliënten die in die periode al werden geholpen is langer contact gehouden. Enerzijds namen problemen soms toe, onder invloed van Corona, anderzijds was het, mede door het veelal digitale contact, ook moeilijker om te bepalen of de hulp al kon worden beëindigd. In de tweede periode is er in tegenstelling tot de eerste periode wel meer ingezet op het laten doorgaan van huisbezoeken. Bij de teams voor het VO en MBO zijn aan het eind van het jaar meer aanmeldingen van jongeren binnengekomen.

Onderstaande grafiek toont het aantal unieke jeugdigen in specialistische jeugdhulp in 2016-2020 (gebaseerd op voorlopige cijfers 2020). De daling in het 3e kwartaal 2020 is voor een belangrijk deel te verklaren door de administratieve achterstand in het berichtenverkeer bij de overdracht van laag-intensieve trajecten bij zorgaanbieders zorgcontinuïteit.

KOOS en Spoor030 zijn als nieuwe organisaties gestart in 2020. Gedurende het jaar zien we dat het bereik van het aantal cliënten dat zij in zorg hebben toeneemt. Ook zien we dat het aantal cliënten dat vanwege zorgcontinuïteit in zorg is bij andere jeugdhulpaanbieders afneemt over het jaar, omdat hun traject kon worden afgerond. Als gevolg van Corona en de impact op het tijdig bieden van passende zorg zien we, ook in de grafiek, dat het aantal cliënten in zorg een afname laat zien. Echter geeft dit geen volledig beeld, omdat de aanmeldingen (en cliënten die wachten op start van zorg) niet in de registratie van het berichtenverkeer zijn opgenomen.

Beschikbaarheid
Voor jeugdigen met een urgente vraag is snel hulp beschikbaar, maar ook voor overige (minder urgente) vragen willen we dat tijdig passende hulp wordt geboden. Tegelijkertijd zien we dat als gevolg van Corona de druk op het tijdig bieden van passende jeugdhulp is toegenomen. We zien dat de zorg langer duurt, onder andere omdat de zorgvraag zwaarder is geworden als gevolg van de impact van Corona. Dit zien ze zowel bij de gezinnen, kinderen en jongeren die al in zorg zijn, als bij nieuwe instroom. Daarnaast duren trajecten langer door uitval van zorg, door ziekte bij cliënten en hulpverleners, het afzeggen van afspraken en doordat trajecten minder snel kunnen worden afgerond. Omdat zorgtrajecten langer duren, is logischerwijs minder ruimte voor instroom van cliënten.

Samen met onze partners hebben we in 2020 alles op alles gezet om de wachttijden te verminderen. Dit is gebeurd door meer budget toe te kennen waardoor er extra capaciteit kon worden ingezet. Andere voorbeelden zijn het groepsgericht aanbieden van zorg door KOOS en Spoor030 (soms in samenwerking met buurtteam en JGZ) rondom bijvoorbeeld omgaan met agressie, echtscheidsvraagstukken, verslaving, zelfvertrouwen en inzet voor ouders op versterking bij opvoedvraagstukken. Ook kijken KOOS, Spoor030 en het buurtteam met elkaar kritischer naar wie wat kan betekenen in de vraag van een gezin of jeugdige (sociale basis, basiszorg of aanvullende zorg) zodat direct hulp op de juiste plek wordt geboden. En zijn er webinars voor ouders georganiseerd omdat zij zien dat er onrust is bij ouders rondom vraagstukken bij jongeren (mede ingegeven door Corona). Deze webinars zijn druk bezocht en worden voortgezet in 2021.

Over heel 2020 zien we dat 80% van de gezinnen die zich aanmelden bij het buurtteam binnen vijf werkdagen een kennismakingsgesprek aangeboden krijgen. Na het kennismakingsgesprek kan bij 80% van de gezinnen de ondersteuning aansluitend aan het kennismakingsgesprek starten. Dit is meer dan in 2019. Bij 88% start de ondersteuning binnen twee weken na kennismaking en bij 92% binnen vier weken. Bij 8% lukt het om verschillende redenen niet om snel na kennismaking te starten.

We zien dat hoe snel de zorg vanuit KOOS en Spoor030 beschikbaar was in 2020 sterk fluctueert over het jaar. KOOS startte bijvoorbeeld het jaar met wachttijden van soms zes maanden voor een aantal cliënten (die al in 2019 waren ontstaan) in de wijken Leidsche Rijn, Vleuten en de Meern, maar in de zomerperiode waren er minder aanmeldingen dan verwacht. Daarentegen zag KOOS het aantal aanmeldingen aan het einde van het jaar verdubbelen. En waar het Spoor030 in maart nog lukte om binnen vier tot vijf weken te starten met zorg, zien we ook daar mede als gevolg van Corona, dat

sommige jeugdigen in het laatste kwartaal van het jaar 3 tot 4 maanden wachten op zorg. Bij zowel KOOS als Spoor030 staat voorop dat voor jeugdigen met een urgente vraagsnel hulp beschikbaar is. Het betreft hier crisissituaties (zowel op pedagogisch als psychisch vlak), bijvoorbeeld zorgvragen over het jonge kind (0-4 jaar), angst en/of somberheid of situaties waarin schooluitval dreigt of speelt. Voor overige, minder urgente, vragen moeten sommige jeugdigen soms langer wachten dan we met elkaar zouden willen.

Uitgebreidere informatie over de wachttijden en de acties die buurtteams, KOOS en Spoor030 hebben ondernomen én ondernemen om sneller passende zorg te bieden, is te lezen in de raadsbrief update tijdig passende jeugdhulp bieden van januari 2021.

Kwaliteit
Een belangrijk middel om de kwaliteit te meten zijn de ervaringen van de cliënten. Met onze samenwerkingspartners hebben wij het instrument Ervaringwijzer ontwikkeld. In 2020 is de nieuwe versie van Ervaringwijzer gelanceerd waarmee we nog beter de ervaringen van Utrechtse cliënten inzichtelijk kunnen maken. KOOS en Spoor030 zijn in de tweede helft van 2020 gestart met het inzetten van de Ervaringwijzer. We verwachten in het eerste kwartaal van 2021 de eerste resultaten. De buurtteams jeugd en gezin hebben in 2020 in twee teams geoefend met de Evaringwijzer en gaan hem in 2021 ook gebruiken in de andere teams.

Daarnaast krijgen we op verschillende andere manieren de cliëntervaring te horen: de rapportages van het buurtteam, klachtenrapportages, signalen van aanbieders tijdens Q-gesprekken en signalen uit de stad (bijvoorbeeld van verwijzers, partners uit de sociale basis of ouders zelf). Zo weten we dat de clienttevredenheid over de buurtteams in Q1-Q3 8,2-8,3 was.
In 2020 waren er enkele specifieke ontwikkelingen die, meer dan in andere jaren, effect konden hebben op de clientervaring, namelijk de overdracht van ambulante jeugdhulp naar KOOS en Spoor030 en Corona. Ondanks deze ontwikkelingen hebben we een beperkte hoeveelheid signalen, vergelijkbaar met voorgaande jaren, uit de stad ontvangen. Wanneer we signalen kregen, hebben we door aanvullende uitleg of (het organiseren van) een gesprek een passend antwoord kunnen geven. Als het individuele casuïstiek betrof is er in overleg met ouders en aanbieder gesproken om gezamenlijk tot een oplossing te komen.

In de gesprekken met Samen Veilig Midden Nederland (SVMN) staan aandacht voor en sturing op openheid en transparantie ten aanzien klachten centraal. Wij sturen er samen met de andere regio's op dat SVMN de klachtenanalyse openbaar maakt, inzichtelijk maakt hoe hiervan geleerd wordt in de organisatie en welke acties en verbeterpunten hierbij horen. Wij zien dat SVMN het clientperspectief ook op andere wijzen naar binnen haalt, zoals via de cliëntenraad, de Stem app en de inzet van ervaringsdeskundigen en cliëntambassadeurs. Dit is continu onderwerp van gesprek met SVMN. Er is een onafhankelijke reflectie uitgevoerd door het Verwey-Jonker instituut en de uitkomsten zijn ook bestuurlijk besproken met SVMN en de opdrachtgevende samenwerkende jeugdhulp regio's. Zowel SVMN als de samenwerkende gemeenten herkennen de aanbevelingen van het Verwey-Jonker Instituut en hebben deze overgenomen. Wij sturen hierop via onze reguliere sturings- en monitoringscyclus.

1.1 Gezinnen die dat nodig hebben worden ondersteund: om de zelfstandigheid te versterken en om een veilige en gezonde ontwikkeling mogelijk te maken

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling
E1.1.1 Gezinnen die dat nodig hebben worden ondersteund: om de zelfstandigheid te versterken en om een veilige en gezonde ontwikkeling mogelijk te maken

Dit jaar startte ook voor het buurtteam de samenwerking met KOOS Utrecht en Spoor030. Dat vroeg van iedereen wendbaarheid en inzet op de samenwerking. Ook was van alle partners inzet nodig om de buurtgerichte zorg verder te ontwikkelen, zodat gezinnen laagdrempelig de ondersteuning krijgen die ze nodig hebben.

Corona
Corona had invloed op het aantal nieuwe aanmeldingen bij de buurtteams en de trajectduur (aan de ene kant namen problemen soms toe, aan de andere kant was afronden soms moeilijker). Uitgebreidere informatie hierover is te lezen onder 'indicatoren jeugd'.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling
P1.1.1 Een stedelijk dekkend, laagdrempelig, goed functionerend netwerk van buurtteams Jeugd en Gezin

Met de start van KOOS en Spoor030 lukt het nu veel beter om basis- en aanvullende hulp goed op elkaar af te stemmen. In het eerste half jaar is vooral ingezet op kennismaken en praktische afspraken. Vanaf de zomer was er meer tijd voor daadwerkelijke samenwerking en ook overleg met partners, zoals huisartsen en scholen.

Ook in 2020 zijn de buurtteamsacties betrokken bij de uitvoering van de actieagenda Utrechters Schuldenvrij. In het eerste kwartaal van 2020 zagen we als gevolg daarvan dat we meer Utrechters met geldproblemen bereikten en konden helpen. Door Corona werd een deel van de uitvoering van de actieagenda beperkt. Zo was het niet meer mogelijk om bij inwoners langs te gaan voor vroegsignalering van schulden of driegesprekken en was het niet mogelijk om alle fysieke buurtteamlocaties waar de gesprekken over schulden plaats vinden open te houden. Daardoor nam het aantal driegesprekken en de inzet van budgetbeheer en schuldregelingen af. In de tweede voortgangsrapportage van de actieagenda Utrechters Schuldenvrij zullen we uitgebreider ingaan op de resultaten en voortgang van de actieagenda.

De samenwerking van buurtteams en huisartsen is na de geslaagde pilot 'ondersteuning huisartsen' stedelijk uitgebouwd. In verschillende wijken zijn er ondanks Corona afspraken gemaakt met praktijken om op reguliere tijden aanwezig te zijn (o.a. in Lunetten, Oost en Overvecht). Huisartsen zijn in het afgelopen jaar zelf beperkt aanwezig geweest onder invloed van Corona. Nu huisartsen zelf maar beperkt aanwezig zijn op de praktijk is de uitvoering nog lastig.

Daarnaast werken de buurtteams en jeugdgezondheidszorg aan een collectieve aanpak voor opvoedvraagstukken, ondertussen is ook de samenwerking met KOOS en Spoor030 hierop gevonden. Corona zorgde voor een andere aanpak hierin. Er zijn drukbezochte digitale opvoedondersteuning webinars voor ouders georganiseerd en anderen met jongeren en de gevolgen voor hun gemoed voorbereid.

Het buurtteam is partner bij de lokale Persoonsgerichte aanpak op casusniveau. Zo ging het buurtteam, na de ongeregeldheden in augustus mee op bezoek bij het gezin van de opgepakte jongere als dat passend was. Een afweging werd aan de voorkant gemaakt wie of welke organisatie het best zou aansluiten bij de situatie. Gezinswerkers sluiten aan bij het casusoverleg van de top-x overleggen van het Veiligheidshuis.

In het afgelopen jaar is samen met zowel buurtteam, jeugdgezondheidszorg, KOOS, Spoor030, SVMN en de Raad voor de Kinderbescherming een start gemaakt met vijf projecten ten aanzien van (complexe) echtscheidingen: voorlichting voor aanstaande ouders over de overgang van partnerschap naar ouderschap; het verbeteren van de aansluiting van onderwijspartners op de aanpak rond ouderschap en scheiding; de ontwikkeling van een informatiepunt over scheiding; passende specialistische jeugdhulp voor kinderen die te maken hebben met scheidingsproblematiek en de vorming van een stedelijke visie op contactherstel en omgang. Met deze inzet bereiden we ouders beter voor op de veranderingen die het krijgen van een kind met zich meebrengt, leveren we, gezamenlijk, sneller en beter maatwerk voor kinderen in complexe scheidingssituaties en kunnen we steeds meer voorkomen dat zij in de jeugdbescherming terecht komen.

De buurtteamorganisaties hebben een nieuw digitaal systeem geïmplementeerd 'WIZ Portaal. Hiermee beschikken de buurtteams nu over een goed hanteerbaar en cliëntvriendelijk systeem dat beter bij de werkwijze past. Het systeem werkt steeds beter en wordt aangepast op basis van de ervaringen in de

praktijk. Cliënten kunnen sinds eind 2020 zelf in hun plan kijken en schrijven, dat gebruik zal zich nog gaan ontwikkelen en gaat bijdragen aan regievoering van de cliënt.

Corona

Corona heeft vooral impact gehad op het aantal aanmeldingen en op de start en het tempo van een aantal projecten. De buurtteams hebben via verschillende kanalen herhaaldelijk laten weten dat inwoners nog steeds een beroep op de ondersteuning en hulp konden doen. Samenwerking met verschillende partners, zoals de kernpartners onderwijs, is onder invloed van Corona geïntensiveerd. Dit heeft onder andere geleid tot gezamenlijke communicatie naar ouders over de beschikbaarheid van hulp, noodopvang en laptops voor leerlingen. De algemene waardering voor de hulp en ondersteuning van de buurtteams is niet beïnvloed door Corona. Voor gezinswerkers en de samenwerkende partners was het elke keer weer bekijken wat passend is in de aanwezigheid bij vindplaatsen als scholen, huisartspraktijken en werkwinkel.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
Baten								
18-1-1-1	Buurtteams jeugd en gezin	0	266	0	0	157	157	0
	Totaal Baten	0	266	0	0	157	157	0
Lasten								
18-1-1-1	Buurtteams jeugd en gezin	20.629	21.075	20.223	20.823	21.836	-1.013	20.733
	Totaal Lasten	20.629	21.075	20.223	20.823	21.836	-1.013	20.733
	Saldo baten en lasten	**-20.629**	**-20.809**	**-20.223**	**-20.823**	**-21.679**	**-856**	**-20.733**
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Saldo na mutaties reserves	**-20.629**	**-20.809**	**-20.223**	**-20.823**	**-21.679**	**-856**	**-20.733**

Financiële toelichting

Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

Buurtteams Jeugd en gezin

Op de doelstelling Buurtteams Jeugd en gezin is een nadeel ontstaan van 0,856 miljoen euro. In 2020 hebben we extra ingezet vanuit het Buurtteam bekostigd voor onder andere de ondersteuning van huisartsen en de ketenversnelling van de jeugdbescherming. De dekking voor deze kosten vanuit de incidentele middelen voor Jeugd is opgenomen onder de doelstelling Aanvullende zorg in plaats van op de doelstelling Buurtteam Jeugd en gezin. Hierdoor wordt op de doelstelling Buurtteam Jeugd en gezin een overschrijding ten opzichte van de begroting zichtbaar.

Corona
De impact van Corona staat opgenomen onder de financiële toelichting bij 1.2.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Geen effecten als gevolg van Corona					

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen.

1.2. Zorg voor jeugd sluit goed aan bij de vraag van de gebruiker, is snel beschikbaar en eenvoudig en efficiënt georganiseerd

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling
E1.2.1 Zorg voor jeugd sluit goed aan bij de vraag van de gebruiker, is snel beschikbaar en eenvoudig en efficiënt georganiseerd

Utrechtse kinderen, jongeren en gezinnen kunnen vanaf 2020 dicht bij huis specialistische jeugdhulp ontvangen. Hiervoor kunnen ze terecht bij de teams van KOOS en Spoor030 in de buurten. Het afgelopen jaar zijn er samen met partners grote stappen gezet in de transformatie en de opgave die er ligt voor het vernieuwen en verbeteren van de zorg. Gedurende 2020 kregen KOOS en Spoor030 steeds beter zicht op welke vragen er leven in de verschillende buurten, en zodoende ook op welke expertises en professionals er nodig zijn om op de vragen van jeugdigen antwoord te kunnen geven.

In 2020 zijn we in bovenregionaal verband met Yeph een contract aangegaan voor de essentiële functies; de zeer specialistische zorg voor de meest kwetsbare kinderen en jongeren. Gemeente Utrecht werkt hierin samen met de regio's Eemland, Lekstroom, Utrecht West en Zuid Oost Utrecht. De essentiële functies sluiten aan op de buurtgerichte specialistische jeugdhulp, om zorg, ondersteuning en expertise toe te voegen vanuit een doorlopende lijn.
De instroom in de essentiële functies is in 2020 enigszins gedaald ten aanzien van 2019. Het gaat echter om kleine aantallen en de start van Yeph heeft plaatsgevonden onder bijzondere omstandigheden, dus het is te vroeg om hier conclusies aan te verbinden.

Corona
Als gevolg van de coronamaatregelen konden professionals elkaar niet fysiek ontmoeten. Zij vonden het lastig om kennis te maken en de samenwerking vorm te geven. Desondanks is er een stevige basis gelegd voor de samenwerking tussen professionals van Yeph, KOOS, Spoor030 en andere professionals in de buurten zoals huisartsen, buurtteammedewerkers, JGZ en scholen.
Als gevolg van Corona is de druk op het tijdig bieden van passende zorg door KOOS en Spoor030 het afgelopen jaar toegenomen. Meer hierover is te lezen onder 'indicatoren jeugd'. De effecten van Corona waren ook merkbaar bij onze aanbieders van zorgcontinuïteit. Ook hier zien we dat trajecten minder snel konden worden afgerond of overgedragen aan KOOS of Spoor030.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling
P1.2.1 Borgen van integrale en buurtgerichte aanvullende zorg voor kinderen die dat nodig hebben, waarbij de zorg dichtbij huis georganiseerd is in specialistische teams

Zoals bij effectdoestelling E1.1.2. geschetst zijn er het afgelopen jaar grote stappen gezet in het integraal en buurtgericht organiseren van aanvullende zorg voor kinderen. Specialistische jeugdhulpprofessionals bieden vanaf 2020 vanuit teams in de buurten zorg dichtbij huis. Op deze manier kan nóg beter worden samengewerkt met het gezin en andere betrokken professionals. Zo worden KOOS en Spoor030 al vaak door andere partijen gevonden voor laagdrempelige consultatie en merken zij dat het feit dat ze zo dicht bij gezinnen werken in veel situaties direct van meerwaarde is.

In 2020 hebben KOOS, Spoor030 en andere partijen zich ook maximaal ingespannen om de zorgcontinuïteit van cliënten die al in zorg waren in 2019 zoveel mogelijk te borgen. Cliënten die in 2020 hun zorgtraject afrondden, hebben dit kunnen doen bij de hulpverlener waar zij al in zorg waren. Voor de cliënten waarvan de zorg ook in 2021 nog doorloopt, zijn tijdig afspraken gemaakt met KOOS en Spoor030 om een zorgvuldige overdracht te organiseren.

Per 1 april 2020 werken we samen met Yeph aan de vernieuwing van de essentiële functies, de zeer specialistische jeugdhulp (jeugdzorg+, driemilieuvoorzieningen, klinische GGZ). In de samenwerking met Yeph wordt maximaal ingezet op het afbouwen van de essentiële functies naar passende alternatieven dichtbij huis, en zoveel mogelijk ambulant. Voor de groep kinderen voor wie er (nog) geen passend alternatief in de buurt van thuis is, vindt de inzet van een essentiële functie plaats met maximale betrokkenheid vanuit ouders. Deze inzet is ook nadrukkelijk een onderdeel van een regionaal/Utrechts ambulant traject. Het perspectief is gericht op een toekomst zo snel mogelijk weer thuis of in een gezin(svorm): geen kind 'woont' in een voorziening voor essentiële functies. Hiervoor werkt Yeph nauw samen met het buurtteam, SAVE, KOOS en Spoor030.
Onderdeel van de vernieuwing is de beschikbaarheid van een expertiseteam dat laagdrempelig kan meedenken met hulpverleners van gezinnen. Door deze laagdrempeligheid kan de kennis eenvoudig vroegtijdig worden betrokken. Het expertiseteam bestaat uit professionals met veel ervaring in de essentiële functies die gezamenlijk het centrale toegangspunt vormen. Zij kunnen meedenken met hulpverleners van kinderen en gezinnen om te komen tot passende ambulante maatwerkoplossingen voor de gezinnen.

Corona
Naast de eerdergenoemde impact van de coronamaatregelen op de tijdige beschikbaarheid van de hulp en het samenwerken in de buurten, heeft Corona ook gevolgen gehad voor de inzet die nodig was bij het organiseren van zorgcontinuïteit. Waar door aanbieders van zorgcontinuïteit bijvoorbeeld eerder de inschatting werd gemaakt dat de zorg in 2020 door hen afgerond kon worden, kregen ook deze zorgaanbieders te maken met langere zorgduur van trajecten en het afzeggen van afspraken. Hierdoor zijn er meer cliënten die langer zorg hebben ontvangen (hogere kosten) en meer cliënten voor wie er afspraken gemaakt moesten worden met KOOS en Spoor030 voor het continueren van de zorg in 2021.

Yeph is gestart in tijden van Corona, tijdens de eerste lockdown, waardoor professionals elkaar niet fysiek konden ontmoeten. Dit maakte het lastig om elkaar in de nieuwe organisatie te leren kennen en kennis te maken met de partners in de stad. Het expertiseteam is, vanwege de druk die Corona heeft gelegd op de zorg in de voorzieningen, twee maanden later van start gegaan, namelijk per 1 juni. De zorg van Yeph is op een zo normaal mogelijke manier doorgegaan. Wel brachten de maatregelen moeilijkheden met zich mee, met name in jeugdhulp met verblijf, bijvoorbeeld de beperking van de bezoek- en verlofmogelijkheden.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
Baten								
18-1-2-1	Aanvullende zorg Jeugd	0	317	0	0	234	234	0
	Totaal Baten	0	317	0	0	234	234	0
Lasten								
18-1-2-1	Aanvullende zorg Jeugd	61.579	56.238	51.831	60.209	63.308	-3.098	59.660
	Totaal Lasten	61.579	56.238	51.831	60.209	63.308	-3.098	59.660
	Saldo baten en lasten	**-61.579**	**-55.920**	**-51.831**	**-60.209**	**-63.073**	**-2.864**	**-59.660**
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	789	789	0	5.354	5.354	0	0
	Saldo na mutaties reserves	**-60.790**	**-55.131**	**-51.831**	**-54.855**	**-57.719**	**-2.864**	**-59.660**

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

Jeugd algemeen:

Op het totaal aan doelstellingen voor jeugd onder het programma Ondersteuning op maat (Buurtteam Jeugd en gezin, Aanvullende zorg voor jeugd en Passende jeugdbescherming) is een tekort ontstaan van 2,575 miljoen euro.
Bij de tweede bestuursrapportage 2020 verwachtten we een overschot van 3,8 miljoen euro. Dit verwachte overschot is toegevoegd aan de begroting 2021. De begroting 2020 is om die reden met 3,8 miljoen euro verlaagd. De kosten 2020 bleken uiteindelijk toch hoger dan bij de bestuursrapportage was ingeschat. Daardoor is, ten opzichte van de verlaagde begroting 2020, nu een tekort ontstaan van 2,575 miljoen euro. Ten opzichte van de oorspronkelijke begroting betekent dit dus een voordeel van 0,936 miljoen euro.
2020 was een bijzonder en ingewikkeld jaar. Onze nieuwe partners KOOS en Spoor030 waren druk met de opbouw van de organisaties en de buurtgerichte specialistische jeugdhulp. De aanbieders zorgcontinuïteit waren druk om de zorg aan cliënten goed af te ronden of over te dragen aan KOOS en Spoor030. Daarbij werden we geconfronteerd met Corona, wat voor alle aanbieders forse impact had. We zien dat zorg langer duurt en dat het overdragen van zorg aan KOOS en Spoor030 ook langer tijd kost. Dit wordt mede veroorzaakt doordat zorg zwaarder wordt als gevolg van de impact van Corona. Aanbieders zien bijvoorbeeld meer vragen rond angst en depressie. Daarnaast zien ze uitval van zorg door ziekte bij cliënten en hulpverleners.
Mede hierdoor zijn de kosten van zorgcontinuïteit hoger dan vooraf was verwacht. Ook hebben we gezien dat de rekenregels waarmee de budgetten voor zorgcontinuïteit bepaald zijn niet altijd passend waren, waardoor ophogingen nodig waren.

Aanvullende zorg jeugd

Op de doelstelling Aanvullende zorg jeugd is daardoor een overschrijding ontstaan van 2,864 miljoen euro. De baten betreffen voornamelijk de specifieke uitkering voor de vastgoedtransitie Jeugdzorg plus en de specifieke uitkering voor de expertisenetwerken, voor het deel dat er in 2020 inzet voor is geweest. De nog niet bestede middelen worden conform de regelingen ingezet in 2021.

Corona
2020 was een bijzonder en ingewikkeld jaar. Onze nieuwe partners KOOS en Spoor030 waren druk met de opbouw van de organisaties en de buurtgerichte specialistische jeugdhulp. De aanbieders zorgcontinuïteit waren druk om de zorg aan cliënten goed af te ronden of over te dragen aan KOOS en Spoor030. Daarbij werden we geconfronteerd met Corona, wat voor alle aanbieders forse impact had. We zien dat zorg langer duurt en dat het overdragen van zorg aan KOOS en Spoor030 ook langer tijd kost. Dit wordt mede veroorzaakt doordat zorg zwaarder wordt als gevolg van de impact van Corona. Aanbieders zien bijvoorbeeld meer vragen rond angst en depressie. Daarnaast zien ze uitval van zorg door ziekte bij cliënten en hulpverleners.
Mede hierdoor zijn de kosten van zorgcontinuïteit hoger dan vooraf was verwacht. Vanuit het rijk is een bedrag van 0,651 miljoen euro beschikbaar voor coronacompensatie. Hierop doen we een beroep via een dekkingsvoorstel.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Aanvullende zorg	6.72	651			

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen.

1.3 Daar waar het gezond en veilig opgroeien van kinderen bedreigd wordt, Borgen we met passende (preventieve) jeugdbescherming de veiligheid van jeugd

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling
E1.3.1. Daar waar het gezond en veilig opgroeien van kinderen bedreigd wordt, Borgen we met passende (preventieve) jeugdbescherming de veiligheid van jeugd

De uitvoering van de jeugdbeschermingstaken door Samen Veilig Midden Nederland (SVMN) is doorontwikkeld op basis van de veranderagenda die in 2019 is opgesteld en die in 2020 is bijgesteld. Er was en blijft onverminderd aandacht voor en sturing op openheid en transparantie onder andere ten aanzien van klachten.

In 2020 hebben wij de inzet op de vereenvoudiging van de jeugdbeschermingsketen middels de pilot Ketenversnelling voortgezet en de daaruit geleerde lessen vormen nu de basis voor de doorontwikkeling van de jeugdbescherming in 2021. Met de pilot Ketenversnelling in Overvecht hebben wij in 2020 als één van de zes landelijke pilots bouwstenen geleverd voor de landelijke doorontwikkeling van de jeugdbeschermingsketen. Belangrijke bouwstenen zijn hierin het eenvoudiger organiseren van de jeugdbescherming doordat er minder schakels zijn en meer richten op het gezin. Onder andere op basis van onze bevindingen zal er naar verwachting in 2021 door de landelijke politiek een ontwikkelscenario worden gekozen voor de doorontwikkeling van de Jeugdbescherming.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P1.3.1 Uitvoering van passende (preventieve) jeugdbescherming om de veiligheid van kinderen te borgen

De Jeugdbeschermingstaken en Veilig Thuis zijn in 2020 uitgevoerd door de organisatie Samen Veilig Midden Nederland (SVMN) en haar onderaannemers de William Schrikker Stichting en het Leger des Heils Jeugdbescherming en jeugdreclassering.

De Jeugdbescherming werkt nauw samen met de buurtteams en partners uit het Justitiële en Veiligheidsdomein en is gericht op het borgen van de veiligheid van kinderen. Met de Raad voor de Kinderbescherming, SVMN, de William Schrikker Stichting en de buurtteamorganisatie Lokalis hebben we de pilot ketenversnelling in Overvecht voortgezet. We maken de beweging van een 'estafette model' naar een 'teammodel' van samenwerking. Het vanuit de verschillende partijen gezamenlijk aan het begin van een proces met het gezin bespreken van de zorgen, het samen het gezin spreken van referenten en de uitvoering van de ondersteuning zonder tussentijdse wachttijden vergroot de snelheid van het proces en de transparantie voor ouders en kinderen. Kinderen en gezinnen krijgen zo sneller de juiste ondersteuning als er signalen zijn over onveilig opgroeien. Met de opbrengsten van de pilot hebben wij in 2020 als één van de zes landelijke pilots bijgedragen aan de landelijke doorontwikkeling van de jeugdbeschermingsketen. En de leeropbrengst van de pilot gebruiken we voor de doorontwikkeling van jeugdbescherming in Utrecht, waarbij de Raad voor de Kinderbescherming, SVMN en de William Schrikker Stichting gefaseerd in Utrecht in veiligheidsteams met de buurtteams zullen gaan samenwerken.

De doorontwikkeling van SVMN vond in 2020 plaats conform de veranderagenda die in 2019 is opgesteld en die in 2020 is bijgesteld. Hierover hebben wij u in 2020 meerdere malen geïnformeerd. In 2020 hebben wij een onafhankelijke reflectie laten uitvoeren door het Verwey-Jonker instituut op de ontwikkelingen van SVMN en de uitvoering van de veranderagenda. De bevindingen resulteren in een aangescherpt plan dat in 2021 de basis vormt voor de verdere sturing op de ontwikkelingen van SVMN.

Naar aanleiding van de rapporten die de Inspecties Gezondheidszorg en Jeugd en de Inspectie Justitie en Veiligheid gepubliceerd hebben over de landelijk staat van de uitvoering van de Jeugdbescherming, is een landelijk proces op gang gebracht om ervoor te zorgen dat alle kinderen met een jeugdbeschermingsmaatregel binnen de normtijden een vaste jeugdbeschermer krijgen toegewezen, er tijdig een hulpplan is opgesteld en dat binnen drie maanden de juiste, passende hulp en ondersteuning wordt geboden.

Corona

Ondanks Corona is er een onverminderde inzet geweest op de uitvoering van de jeugdbeschermingstaken. Met name in de wijze waarop de jeugdbeschermingstaken zijn uitgevoerd, hebben professionals vele creatieve manieren benut om samen met andere partners van de zorg voor jeugd het contact met jeugdigen en gezinnen te onderhouden, zicht te houden op de veiligheid en ondersteuning te bieden aan gezinnen. Er is geen coronagerelateerde toename of afname te zien in de uitvoering van het aantal Jeugdbeschermingsmaatregelen. Wel zien we dat de duur van de maatregelen wat lijkt te zijn toegenomen.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
Baten								
18-1-3-1	Passende jeugdbescherming	0	22	0	0	56	56	0
	Totaal Baten	0	22	0	0	56	56	0
Lasten								
18-1-3-1	Passende jeugdbescherming	10.038	10.293	11.167	11.548	10.459	1.089	11.550
	Totaal Lasten	10.038	10.293	11.167	11.548	10.459	1.089	11.550
	Saldo baten en lasten	**-10.038**	**-10.271**	**-11.167**	**-11.548**	**-10.403**	**1.145**	**-11.550**
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Saldo na mutaties reserves	**-10.038**	**-10.271**	**-11.167**	**-11.548**	**-10.403**	**1.145**	**-11.550**

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

Passende jeugdbescherming

Op de doelstelling passende Jeugdbescherming is een voordeel ontstaan van 1,145 miljoen euro. Dit voordeel is voornamelijk ontstaan door een lagere besteding op de subsidie aan Samen Veilig Midden Nederland van 0,763 miljoen euro. SAVE begeleiding in het preventieve kader is minder vaak ingezet dan verwacht. Dit had voornamelijk te maken met personele krapte in de eerste helft van 2020 bij SVMN. Ook zet SVMN steeds vaker de expertise in middels een participerend consult, zodat het buurtteam de begeleiding aan de jeugdige kan (blijven) bieden. Het overige verschil is ontstaan door een iets te ruime begroting ten opzichte van de daadwerkelijke beschikking voor 2020. Deze ruimte valt weg in het totale resultaat op de doelstellingen voor Jeugd.

Corona

De impact van corona staat opgenomen onder de financiële toelichting bij 1.2.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Zie 1.2					

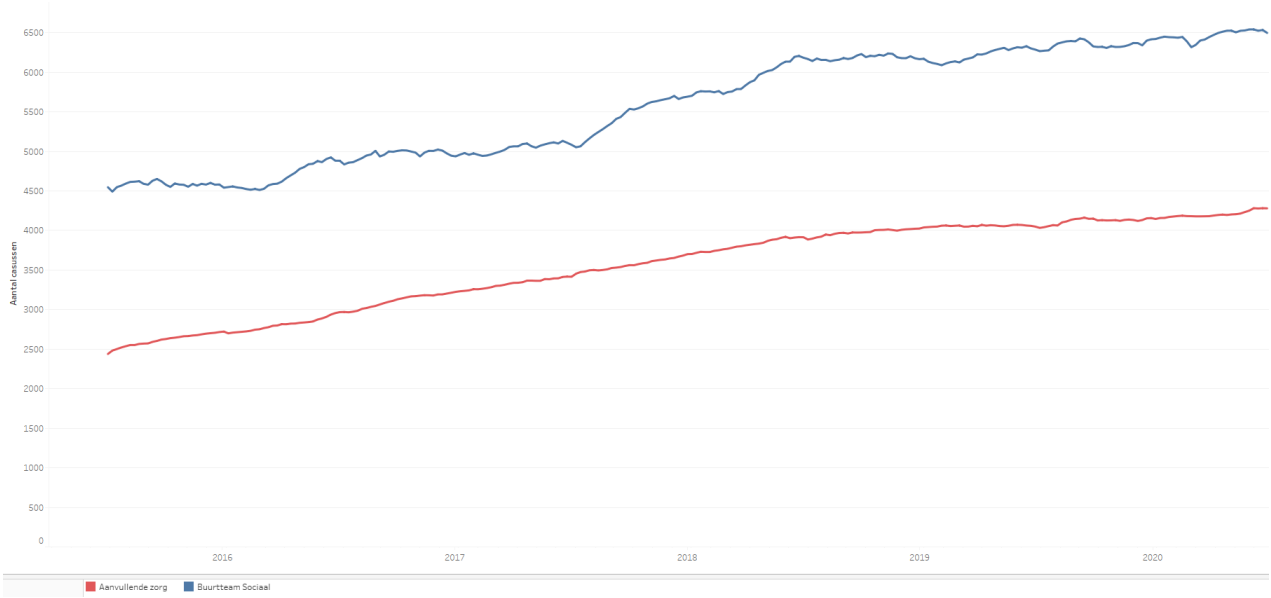
Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen.

2. Wmo: In Utrecht kan iedereen meedoen en als inwoners het niet zelfstandig kunnen krijgen zij daarbij de zorg en ondersteuning dichtbij en op maat

Indicatoren WMO

Bereik

Buurtteam Sociaal
De lockdown periodes in het tweede en vierde kwartaal van 2020 hebben tot minder bereik geleid bij de Buurtteamorganisatie sociaal (BTO Sociaal). In de raadsbrief Corona-effecten Jeugd en Wmo is uitgebreid in gegaan op de verschillende effecten van de coronamaatregelen voor het bereik van de Buurtteams en de aanvullende zorg. De grafiek toont voor BTO Sociaal het aantal lopende casussen tot en met Q3. De Q4 cijfers van de lopende casussen zijn op moment van schrijven nog niet volledig beschikbaar.

Het verschil in bereik is beter inzichtelijk te maken middels de totale aantallen over heel 2020. In totale aantallen betekent dat voor BTO Sociaal in 2019 in totaal 12.920 klanten in 12.323 trajecten werden begeleid. In het jaar 2020 ontvingen 11.118 klanten ondersteuning van het buurteam in 10.834 trajecten. Het aantal trajecten is dus dit jaar gedaald met gemiddeld 12% ten opzichte van vorig jaar. Vanaf de lockdown in maart waren drie locaties open maar bleef de dienstverlening via telefoon, digitaal zoveel mogelijk beschikbaar en nam de instroom af. Vanaf 1 juni zijn alle locaties weer geopend.

Door de coronamaatregelen is de vergelijking met voorgaande jaren lastig. Verder wijken de cijfers in de grafiek af van de prognose in de begroting. Dit is het gevolg is van de splitsing van de cijfers tussen de cliënten BTO Sociaal en de Sociaal Raadslieden. De cliënten van de Sociaal Raadslieden zijn in de huidige grafiek niet langer meegenomen, hierover is de raad via de raadsbrief Cijfers Buurtteam Sociaal in februari geïnformeerd.

Aanvullende zorg
Kijkend naar de grafiek hierboven kunnen we zien dat het bereik voor de aanvullende zorg in zijn geheel nog steeds stijgt. Zoals eerder genoemd kunt u in de raadsbrief Corona-effecten Jeugd en Wmo lezen wat het effect was van de coronamaatregelen op het bereik van de verschillende vormen van aanvullende zorg.

Voor al het groepsaanbod zagen we echter dat de instroom van nieuwe deelnemers in Q2 en Q3 verminderde. Deze daling kwam deels door de angst voor Corona bij potentiele deelnemers om de stap richting activering te zetten. Maar ook werd de instroom bij bepaalde organisaties in mindere mate mogelijk door capaciteitsdaling in verband met de RIVM-vereisten.

Beschikbaarheid
Voor BTO Sociaal geldt dat het aantal dagen tussen kennismaking en eerste aanmelding gemiddeld uitkomt op 6,4 dagen (dit verschilt per buurtteamgebied). Dit is hoger dan de doelstelling van vijf dagen. Verklaring ligt in de coronamaatregelen. In twee teams is dit jaar wel een wachtlijst gemeld: West en Dichters- en rivierenwijk. De reden was dat het verzuim in dit team plotseling hoog was.

Op dit moment zien we dat over het algemeen de wachtlijsten voor de aanvullende zorg, in 2020 gestegen zijn. Om de negatieve effecten van de coronamaatregelen om te buigen is in 2020 de maatregel Versneld Vernieuwen vastgesteld. Hiermee beogen we het opvangen van de uitgestelde zorgvraag via extra incidentele inzet met een structureel effect.

In 2020 zijn de wachtlijsten voor Hulp bij Huishouden grotendeels verdwenen. Wachtlijsten waren het gevolg van grote vraag en een tekort aan personeel. Door de coronamaatregelen viel de vraag gedeeltelijk weg. En ook was er sprake van nieuwe instroom van medewerkers, doordat mensen in andere sectoren hun baan verloren en laagdrempelig aan de slag konden als hulp bij het huishouden, waardoor het tekort aan personeel kon worden weggewerkt.

Kwaliteit
Een belangrijk middel om de kwaliteit te meten zijn de ervaringen van de cliënten. Met onze samenwerkingspartners hebben wij het instrument Ervaringwijzer ontwikkeld als alternatief voor de in de Wmo 2015 verplicht gestelde landelijk vragenlijst. In 2020 is de nieuwe versie van Ervaringwijzer gelanceerd waarmee we nog beter de ervaringen van Utrechtse cliënten inzichtelijk kunnen maken.

Vanwege de coronaomstandigheden heeft de uitrol van het werken met Ervaringwijzer bij aanbieders Jeugd, Wmo en de sociale basis volledig digitaal en stapsgewijs plaatsgevonden. Steeds een paar aanbieders tegelijk, zodat ervaringen bij implementatie rond bijvoorbeeld techniek en privacy, meegenomen kunnen worden in het digitale informatiepakket voor de volgende groep aanbieders. Hierdoor heeft het ophalen van respons enige vertraging opgelopen waardoor nog niet voldoende respons beschikbaar is om de prestatie-indicatoren voor 2020 in te vullen.

Het streven is dat cliëntervaring in 2021 doorlopend wordt opgehaald met Ervaringwijzer zodat dit vervolgens ook structureel onderwerp van gesprek is met aanbieders. Zie de bijlage Voortgangsrapportage WMO 2019-2020 (vanaf p. 38) voor de rapportage die eind 2019 naar VWS is gestuurd over de ontwikkeling van Ervaringwijzer als instrument en de eerste opbrengsten.

2.1 Utrechters kunnen een passende oplossing vinden bij hun (zorg)vraag

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling
E2.1.1 Utrechters kunnen een passende oplossing vinden bij hun (zorg)vraag

Corona betekende ook voor BTO Sociaal overstappen op zoveel mogelijk thuiswerken. Vijftien van de achttien buurtteam locaties zijn dicht gegaan in de eerste lockdown. Vooral in april en mei kreeg BTO Sociaal minder vragen van cliënten dan normaal in deze periode. De raad is hierover geïnformeerd middels de Raadsbrief coronaeffecten Jeugd en Wmo. Via digitale ondersteuning of in aangepaste vorm is de dienstverlening doorgegaan, inclusief huisbezoeken waar dat nodig was. Vanaf de zomer zijn de buurtteams weer fysiek open en ook tijdens de tweede lockdown zijn de buurtteams open gebleven, ook met de mogelijkheid tot inloop. Hiernaast is ingezet, in samenwerking met de netwerkpartners, op de verbetering van dienstverlening en de verdere 'beweging naar voren' door een sterkere verbinding met de sociale basis en de inzet van het netwerk.

Ook bij de medewerkers van Informatie, Advies en Onafhankelijke Cliëntondersteuning (IAOC) van U Centraal is een groot beroep gedaan op de flexibiliteit en creativiteit. Door het sluiten van de buurtteamlocaties en de coronamaatregelen ging ook het werk van de Sociaal Raadslieden, die werken vanuit de locaties van de buurtteams, grotendeels over op digitale ondersteuning. Ondanks de moeilijke omstandigheden zijn toch stappen gezet om inwoners goed te blijven ondersteunen. Hiernaast is ingezet

op de verdere versteviging van de Onafhankelijke Cliëntondersteuning (OCO) via het koploperproject van VWS. In het bereik van de OCO zien we dat er meer lichte advisering is geweest, maar een lagere vraag naar trajecten voor bezwaar of zwaardere ondersteuning.

In 2020 is actief ingezet op het verbeteren van de stedelijke- en wijkinformatievoorziening. Medewerkers van U Centraal hebben actief de verbinding gezocht met de verschillende partners in de wijken om inwoners van goede en betrouwbare informatie te voorzien die nog beter aansluit bij de behoeften.

BTO Sociaal heeft samen met de Sociaal Raadslieden een belangrijke bijdrage geleverd aan de Actieagenda Utrechters Schuldenvrij. Over deze inzet en de resultaten hiervan wordt de raad middels de voortgangsrapportage van de Actieagenda apart geïnformeerd.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling
P2.1.1 Een stedelijk dekkend, laagdrempelig, en goed functionerend netwerk van buurtteams Sociaal en een bij inwoners bekend en toegankelijk aanbod van informatie

Voor het doorontwikkelen van de generalistische werkwijze en de afstemming met de sociale basis en de aanvullende zorg zijn verschillende acties ondernomen. Voor het creëren van een gezonde werkdruk zijn in 2020 twee 'werkplaatsen' gestart. De eerste werkplaats in Overvecht is gericht op integrale samenwerking in de basiszorg om beter gebruik te maken van de formele en informele netwerken rondom een cliënt. In een tweede werkplaats richtten de partners zich op de integrale samenwerking van de basiszorg met aanvullende zorg. Dankzij casuïstiekbesprekingen, workshops en bijeenkomsten met klanten en ketenpartners hebben de buurtteams en het GGZ gebiedsteam elkaar goed leren kennen en waardevolle kennis en ervaring uitgewisseld om zo werkdruk te verminderen en beter aan te sluiten op de behoeften van inwoners.

Het nieuwe registratiesysteem Buurtteam Organisatie Klantsysteem (BOKS) is succesvol live gegaan. In 2020 is een start gemaakt met het integreren van het Wat Telt instrument en de Ervaringwijzer in het nieuwe systeem. Met de komst van BOKS is er geen klantcijfer meer beschikbaar. Dit wordt volgens afspraak vervangen door de inzet van de Ervaringwijzer. De eerste resultaten hiervan verwachten wij in 2021.

Voor de aanpak Samen Voor Overvecht is in 2020 extra ingezet door middel van drie 'Bijenkorven': fysieke locaties in Overvecht waar bewoners voor al hun korte ondersteuningsvragen terecht kunnen bij medewerkers van de buurtteams, Buren helpen Buren, U Centraal, het UWV en Werk & Inkomen van de gemeente.

Ook voor de Sociaal Raadslieden viel door de aanvankelijke sluiting van de buurtteam locaties de mogelijkheid voor eenvoudig en laagdrempelig contact dit jaar weg. Om toch voldoende inwoners goed te bereiken is gestart met Financieel Administratief Inloopspreekuren (FAS) in de wijken Kanaleneiland en Overvecht. Via deze spreekuren was het in grote locaties toch mogelijk om brede ondersteuning te bieden aan inwoners met administratieve en financiële vragen. Verder is extra inzet gepleegd op het versterken van de wijkinformatievoorziening door het ondersteunen van de verschillende wijkinformatiepunten met het organiseren van netwerkbijeenkomsten. Door deze bijeenkomsten zijn de vragen en de behoeften van de wijkinformatiepunten beter inzichtelijk gemaakt en werd het ook mogelijk om van elkaars ervaringen te leren.

In 2020 is gestart met het koploperproject Onafhankelijke Cliënt Ondersteuning (OCO). Door het starten van een structureel samenwerkingsoverleg op initiatief van de OCO zijn de partners beter bekend met elkaars rollen. Zo voorkomen we dat inwoners van het kastje naar de muur worden gestuurd op zoek naar ondersteuning. In 2020 is in samenwerking met het zorgkantoor gestart met de ontwikkeling van een informatiebrochure over de overgang van Wmo naar Wlz is. Deze brochure zal begin 2021 in de hele stad worden verspreid.

Corona

Ondanks aanpassingen in de dienstverlening is het veel klanten toch gelukt om op andere manieren met hun vraag aan de slag te gaan. Maar er waren ook klanten die hun vraag uitstelden. In vergelijking met 2019 is er een aanzienlijk verschil te zien. In 2019 werden in totaal 12.920 klanten in 12.323 trajecten begeleid. In het jaar 2020 ontvingen 11.118 klanten ondersteuning van het buurteam in 10.834 trajecten. Het aantal lopende trajecten is dus dit jaar gedaald met gemiddeld 12% ten opzichte van vorig jaar.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
Baten								
18-2-1-1	Buurtteams	284	0	0	0	1	1	0
	Totaal Baten	284	0	0	0	1	1	0
Lasten								
18-2-1-1	Buurtteams	22.230	21.556	23.344	26.785	26.496	289	26.490
	Totaal Lasten	22.230	21.556	23.344	26.785	26.496	289	26.490
	Saldo baten en lasten	**-21.946**	**-21.556**	**-23.344**	**-26.785**	**-26.496**	**289**	**-26.490**
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Saldo na mutaties reserves	**-21.946**	**-21.556**	**-23.344**	**-26.785**	**-26.496**	**289**	**-26.490**

Financiële toelichting

Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

Geen bijzonderheden.

Corona

Op deze subdoelstelling zijn er geen meerkosten voor corona verwerkt.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Geen effecten als gevolg van Corona					

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen.

2.2 Utrechters krijgen de zorg en ondersteuning passend bij hun vraag zodat zij (weer) mee kunnen doen aan het dagelijks leven

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E2.2.1 Utrechters krijgen de zorg en ondersteuning passend bij hun vraag zodat zij (weer) mee kunnen doen aan het dagelijks leven

De individuele begeleiding is gedurende corona grotendeels doorgegaan. Er is in 2020 meer digitale begeleiding geleverd dit vond meer plaats in de open lucht. Het aantal mensen met individuele begeleiding is in 2020 wederom toegenomen (van 1119 begin 2020 tot 1190 in oktober). Hoewel de snelheid van de groei afneemt, zien we ook in dit jaar dat meer mensen die aanvullende zorg nodig hebben zich melden bij het buurtteam.

In 2020 zijn 30 organisaties gecontracteerd via de subsidie Sociale Prestatie en Dagondersteuning. Sociale Prestatie en Dagondersteuning betreffen vrij toegankelijke activiteiten in de wijken voor ouderen en mensen met een fysieke of psychische beperking. In de eerste 2,5 maand van 2020 bezochten 3.700 mensen het activiteitenaanbod Sociale prestatie en ruim 1.600 mensen het activiteitenaanbod Dagondersteuning. Dat liep in het begin van het jaar bijna overal goed en volgens plan. De lockdown in maart heeft echter grote impact gehad op de groepsactiviteiten. Half maart zijn deze gesloten en eind april in aangepaste vorm weer opgestart.

Inaya zorg is op 1 maart gestopt met de activiteiten. Het samenwerkingsverband Al Amal, Abrona, de Wilg en WIJ3.0 hebben de deelnemers en de activiteiten overgenomen.

In 2020 is de nadere regel voor Sociale Prestatie en Dagondersteuning aangescherpt. Op die manier is beter het onderscheid aan te geven met het welzijnsaanbod in de sociale basis aan de ene kant en de maatwerkvoorzieningen aan de andere kant. Partijen in de stad zijn actief geïnformeerd over deze aanpassingen, zodat zij daar rekening mee konden houden bij hun aanvragen voor 2021.

Arbeidsmatige Activering biedt Utrechters dagactiviteiten in een werksetting. In 2020 boden deze activiteiten een oplossing voor deelnemers om structuur te behouden tijdens de coronacrisis. Nagenoeg alle organisaties zijn weer opengegaan na de eerste lockdown.

Via de inkoop 2020 hebben wij dertien aanbieders gecontracteerd voor het leveren van Dagbegeleiding voor ouderen (groepsondersteuning die alleen toegankelijk is met een indicatie via het buurtteam). Met de nieuwe dertien aanbieders hebben wij in 2020 een divers groepsaanbod kunnen bieden aan kwetsbare ouderen. Dit aanbod ondersteunt mantelzorgers bij de vaak zware taak om in de thuissituatie voor hun naasten te blijven zorgen

In 2020 zijn afspraken gemaakt met de hulpmiddelenleveranciers om het proces van het leveren van een hulpmiddel te verbeteren. Om het hulpmiddelenproces verder te verbeteren nemen we deel aan de landelijke Verbeteragenda hulpmiddelen onder leiding van de VNG die in de zomer van 2020 is gestart.

Dit jaar is de Visie toekomst Hulp bij het Huishouden in Utrecht vastgesteld door de Raad. Deze visie is het uitgangspunt voor de aanbesteding van nieuwe contracten met aanbieders vanaf 2022. In december is de preselectie voor de aanbesteding gestart. De inschrijving, dialoog, beoordeling en gunning vindt plaats in 2021.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P2.2.1 Een toegankelijk en passend aanbod van aanvullende zorg en voorzieningen voor Utrechters die dit nodig hebben

Er is inzet geweest op het voorkomen dat cliënten die specialistische individuele begeleiding nodig hebben (te) lang door het buurtteam worden begeleid, als gevolg van wachttijden voor deze begeleiding. Ook is een traject gestart waarin gestuurd wordt op meer samenwerking tussen de sociale basis en de specialistische individuele begeleiding. De uitstroom uit IB is in 2020 niet afgenomen, en de verwachting is dat IB trajecten door Corona gemiddeld langer gaan duren en daardoor de uitstroom in 2021 minder zal zijn.

Alle activiteiten Sociale Prestatie en Dagondersteuning zijn bij het ingaan van de lockdown enige tijd gestopt, en is er zoveel mogelijk contact gehouden met de deelnemers. Al snel ontstonden alternatieven om online, telefonisch of toch kleinschalig fysiek (op afstand), elkaar te ontmoeten. Vanaf de zomer is veel aanbod (in aangepaste vorm) weer opgestart. Ook toen de buurthuizen dit najaar sloten in de tweede lockdown konden de groepen vanuit Sociale Prestatie en Dagondersteuning bij de buurthuizen door blijven gaan.

Een van de door ons gecontracteerde hulpmiddelenleveranciers, Hulpmiddelencentrum (HMC), ging in april failliet en werd overgenomen door een nieuwe partij: Kersten. Deze hulpmiddelenleverancier is toegetreden tot het contract voor het leveren van hulpmiddelen. Zij hebben het totale hulpmiddelenbestand overgenomen van HMC waarbij het uitgangspunt is geweest dat cliënten hier zo min mogelijk hinder van ondervonden.

Corona

Door de coronamaatregelen is het doelgroepenvervoer voor een groot deel stilgevallen. Gecontracteerde vervoersbedrijven behouden door garanties een deel van hun omzet, zodat vaste kosten kunnen worden betaald. Behoud van de bedrijven is belangrijk om de continuïteit van de dienstverlening te waarborgen, ook als de vraag straks weer aantrekt.

De coronapandemie heeft een grote impact gehad op de groepsactiviteiten (zowel de Dagondersteuning als de Dagbegeleiding) voor ouderen. Begin maart 2020 was het noodzakelijk alle activiteiten tijdelijk te staken. De ondersteuning aan ouderen is op individuele basis voortgezet door de organisaties. De bijdrage van de vele initiatieven uit de stad was daarbij van grote waarde. De groepsactiviteiten zijn eind april in aangepaste vorm weer gestart. Met name de eis om deelnemers op anderhalve meter uit elkaar te laten zitten vraagt om veel improvisatievermogen van de aanbieders. Hiervoor zijn oplossingen gezocht in de vorm van tijdelijke tenten, het tijdelijk huren van extra locaties, inzetten van extra personeel e.d.. Door deze maatregelen konden de meeste ouderen weer terecht bij de Dagbegeleiding of Dagondersteuning, in sommige gevallen met een lagere frequentie dan men voor de pandemie gewend was.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
Baten								
18-2-2-1	Aanvullende zorg	3.705	3.472	1.659	1.659	1.177	-482	1.735
	Totaal Baten	3.705	3.472	1.659	1.659	1.177	-482	1.735
Lasten								
18-2-2-1	Aanvullende zorg	48.401	50.941	46.668	55.616	62.140	-6.524	56.765
	Totaal Lasten	48.401	50.941	46.668	55.616	62.140	-6.524	56.765
	Saldo baten en lasten	**-44.696**	**-47.468**	**-45.009**	**-53.957**	**-60.963**	**-7.006**	**-55.030**
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Saldo na mutaties reserves	**-44.696**	**-47.468**	**-45.009**	**-53.957**	**-60.963**	**-7.006**	**-55.030**

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

Aanvullende zorg

De baten komen 0,482 miljoen euro lager uit dan begroot. Het betreffen lagere inkomsten uit eigen bijdragen tot 0,497 miljoen euro en 0,015 miljoen euro aan niet begrote baten uit vorderingen.

De lagere inkomsten uit eigen bijdragen worden veroorzaakt door de invoering van het abonnementstarief in 2019 én door het besluit van het Ministerie van VWS om vanwege Corona geen eigen bijdragen op te leggen voor april en mei 2020, hiervoor is een compensatie ontvangen van het Rijk (zie paragraaf Corona, hieronder).

De kosten voor begeleiding vallen 1,4 miljoen euro hoger uit dan begroot. Dagbegeleiding ouderen is voor 1,0 miljoen euro verantwoordelijk voor dit nadeel en individuele begeleiding voor 0,4 miljoen euro. Dagbegeleiding bij ouderen laat zich vooral verklaren door de demografische ontwikkeling en het gegeven dat mensen langere thuis blijven wonen. Voor individuele begeleiding geldt dat dit al langere tijd stijgende is. Deze trend heeft zich in 2020 doorgezet.

Naast de begeleiding is er een forse overschrijding op de hulp bij het huishouden en de andere maatwerkvoorzieningen. De werkelijke lasten vallen 5,129 miljoen euro hoger uit dan begroot. Deze overschrijding kan als volgt worden toegelicht:

De lasten voor Hulp bij het Huishouden (HBH) vallen totaal 2,310 miljoen euro hoger dan begroot uit. Hiervoor zijn twee oorzaken, namelijk:

- Een (aanhoudende) toename van het aantal cliënten door de invoering van het abonnementstarief voor eigen bijdragen in 2019, waarbij cliënten een vast bedrag van 19 europer maand betaald ongeacht de omvang van het gebruik van voorzieningen en het inkomen.
- Een onverwacht positief effect van de eerste golf van Corona. In 2018 begonnen de aanbieders van HBH last te krijgen van een krappe arbeidsmarkt, waardoor het moeilijk is om medewerkers aan te trekken. In het najaar van 2018 hebben we zes nieuwe aanbieders tot de raamovereenkomst voor HBH toegelaten, maar dit loste het probleem niet op. In 2019 ontstond

er voor de HBH een wachtlijst die in het voorjaar van 2020 verder opliep. Door de eerste golf van Corona raakten burgers hun banen in onder andere winkels en de horeca kwijt en kregen daardoor interesse voor het werken in de zorg, waaronder de HBH. De wachtlijst voor HBH is eind 2020 voor een groot deel teruggebracht. Daarnaast is in 2020 het aantal rechthebbenden HBH toegenomen van 5663 naar 6040.

In de Voorjaarsnota 2021 wordt een overzicht opgenomen van het budget voor Hulp bij het Huishouden in de context van de gehele WMO-begroting, voorzien van een doorkijk naar de komende jaren. Hiermee sluiten we aan bij de toezegging van de wethouder om in de verantwoording 2020 stil te staan bij de omvang van het budget HBH in de context van de gehele WMO-begroting.

In 2020 zijn de lasten voor hulpmiddelen, woonvoorzieningen en trapliften respectievelijk 1,882 miljoen euro, 0,659 miljoen euro en 0,273 miljoen euro hoger dan begroot. De reden hiervoor is dat inwoners langer thuis blijven wonen. Hoewel het aantal rechthebbenden voor deze voorzieningen afneemt, nemen de kosten toe doordat er gemiddeld genomen duurdere voorzieningen nodig zijn.

Corona
Voor de WMO is in zijn totaliteit 7,08 miljoen euro aan coronacompensatie ontvangen. Dit bedrag is als voordeel verwerkt in het resultaat van het programma Algemene middelen. Het voordelig resultaat op de algemene middelen dekt het nadeel af op deze subdoelstelling.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Aanvullende zorg	6.71	3.052			278
Opvang	6.81	3.750			

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen.

2.3 Inwoners in de regio Utrecht die onvoldoende zelfredzaam en/of dakloos zijn, krijgen (24-uurs)begeleiding, thuis of in een woonvoorziening. De begeleiding is gericht op herstel en activering

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling
E2.3.1 Inwoners in de regio Utrecht die onvoldoende zelfredzaam en/of dakloos zijn, krijgen (24-uurs)begeleiding, thuis of in een woonvoorziening. De begeleiding is gericht op herstel en activering

De transformatie van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis, waarmee invulling gegeven wordt aan de Regionale Koers MO/BW, is samen met de zorgpartners, woningcorporaties en de U16-regiogemeenten in 2020 verder vormgegeven. Dit met als doel dat de inwoners in de regio zo lang mogelijk in hun eigen omgeving kunnen (blijven) wonen. In juni 2020 is het Wmo Regioplan Utrecht-Stad vastgesteld, waarin de kaders voor de regionale samenwerking Beschermd Wonen zijn beschreven.

In 2020 is de transformatie van MO/BW naar Thuis in de Wijk, waarbij mensen zoveel mogelijk zelfstandig in een eigen woning wonen en daar de zorg krijgen die ze nodig hebben, verder doorgezet. Het netwerk in de wijk is voor deze beweging nog meer versterkt. Hiernaast hebben we meer grip gekregen op de instroom in beschermd wonen en maatschappelijke opvang (en de wachtlijsten voor deze doelgroepen) door de ontwikkeling van één centrale wachtlijst.

In 2020 is uitvoering gegeven aan de nieuwe taken van de gemeente in het kader van de verplichte Wet verplichte ggz (Wvggz) en de Wet zorg en dwang (Wzd). Zorgprofessionals en veiligheidspartners werken zowel in de wijken als in de gemeente en veiligheidsregio intensiever met elkaar samen. Zorg en veiligheidspartners weten elkaar beter te vinden door de ontwikkeling van een integrale en op elkaar afgestemde aanpak bij casuïstiek op het snijvlak van zorg en veiligheid.

Er zijn voorbereidingen getroffen voor de openstelling van de Wet Langdurige Zorg (Wlz) voor mensen met een ernstige psychische stoornis per 1 januari 2021. Dit betekent dat minimaal 30% van de mensen die zijn aangewezen op Beschermd Wonen (vanuit de Wmo) doorstromen naar de Wlz. In 2020 is samen met de ketenpartners ervoor gezorgd dat de overgang voor cliënten zo soepel mogelijk is verlopen en mensen niet tussen wal en schip raken. De openstelling van de Wlz voor deze doelgroep heeft een uitname uit het Wmo-budget ten gevolg. In 2020 heeft de VNG namens gemeenten gewerkt aan afspraken met het rijk over hoe de financiële uitname wordt bepaald. De gemeente Utrecht heeft deelgenomen aan dat proces, wat als resultaat heeft gehad dat voor de uitname het minst nadelige scenario voor gemeenten is gekozen.

Bij de professionals in de wijken en bewonersinitiatieven is meer aandacht voor herkenning van en begrip voor psychiatrische problematiek en destigmatisering. Zij herkennen psychiatrische problematiek beter en zijn beter staat om te handelen. Hiernaast is meer bewustzijn ontstaan dat een mix van verschillende groepen bewoners niet vanzelf gaat. Professionals en bewoners zijn zich er meer van bewust dat het accepteren van mensen met een ander gedrag tijd en aandacht vraagt.

In 2020 hebben we verder ingezet op het voorkomen dat mensen dakloos raken door problemen tijdig te signaleren. Als iemand toch dakloos raakt, bieden we snel tijdelijke opvang met hulpverlening, met als inzet dat hij of zij zo snel mogelijk weer een ‘gewoon’ dak boven het hoofd heeft. Als iemand die dakloos is geweest weer een woonplek heeft, zorgen we voor begeleiding zodat de kans op terugval in dakloosheid kleiner wordt. In het Plan van aanpak huisvesting en ondersteuning kwetsbare doelgroepen zijn afspraken opgenomen over een integrale aanpak van huisvesting van kwetsbare doelgroepen. De kwantitatieve doelstelling is het realiseren van 385 woningen voor de doelgroep MO/BW en 50 woningen voor kwetsbare jongvolwassenen. In 2020 zijn deze aantallen zo goed als gerealiseerd. Een deel van deze woningen zijn in nieuwbouw en in de vorm van gemengd woonconcepten gerealiseerd.

In 2020 is gestart met het project Living Lab Eerst een (t)huis. Doel van het project is om tenminste 200 meerjarige housing first-trajecten in de regio U16 uit te voeren, waarin daklozen van instroom tot uitstroom naar zelfstandigheid worden begeleid.

Veilig Thuis, het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling, en Moviera hebben in 2020 ingezet op verlagen van de drempel voor het melden van zorgen, signalen of hulpvragen over huiselijk geweld en kindermishandeling. Het Centrum voor seksueel geweld (CSG) Utrecht heeft in 2020, 175 (peildatum 1/12/20) mensen kunnen begeleiden die zich binnen zeven dagen na een gebeurtenis van seksueel geweld hebben gemeld en 330 mensen begeleid die zich na zeven dagen meldden. Hoewel er sprake is van een lichte daling ten opzichte van 2019, bevestigen de cijfers het beeld dat mensen na seksueel geweld het centrum steeds beter en sneller weten te vinden, echter ook hier zien wij het effect van Corona, waarin tijdens de lockdown periodes sprake was van minder plegingen van seksueel geweld.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling
P2.3.1 Een passend aanbod van 24-uurs begeleiding, indien nodig in een woonvoorziening, voor alle inwoners van Utrecht en regiogemeenten

Regiokoers MO/BW
In 2020 is intensief samengewerkt met de andere Wmo-regio’s van de U16 om afspraken te maken over de doordecentralisatie van beschermd wonen. In juni 2020 is het Wmo Regioplan Utrecht-Stad vastgesteld, waarin de kaders voor de regionale samenwerking Beschermd Wonen zijn beschreven. Voor de verdere doorontwikkeling zijn verschillende werkgroepen in het leven geroepen, die zich bezighouden met het toekomstige zorglandschap, de inrichting van de Toegang, het vormgeven van juridische afspraken en de inkoop van voorzieningen.

Utrecht en de andere U16-gemeenten hebben een Lokaal Uitvoeringsplan opgesteld, dat laat zien wat er al is gerealiseerd om mensen een goede plek te bieden in de stad, en waar Utrecht extra op inzet. Het gaat om een basisset aan voorzieningen, waaronder voldoende woningen, mogelijkheden om te werken aan persoonlijk herstel en ondersteuning in de wijk.

Er hebben verschillende leerbijeenkomsten en inspiratiesessies plaatsgevonden onder leiding van de Hogeschool Utrecht en Movisie, om kennis en ervaring uit te wisselen op basis van de pilots die lopen. Zoals over de vraag hoe je mensen een goede plek in de wijk laat vinden. Deze leerbijeenkomsten hebben geleid tot nieuwe verbindingen tussen gemeenten, zorgaanbieders, woningcorporaties en onderwijsinstellingen. Organisaties en mensen krijgen meer inzicht in elkaars 'leefwereld' en inspireren elkaar om in samenhang stappen te zetten om de situatie voor MO/BW-cliënten te verbeteren.

Utrecht neemt actief deel aan landelijke overleggen om te borgen dat de randvoorwaarden voor de doordecentralisatie zoveel mogelijk aansluiten bij de Utrechtse visie en werkwijze, zoals het objectief verdeelmodel en het woonplaatsbeginsel.

Zorg voor mensen met (psychische) kwetsbaarheid, BW, samenwerking zorg en veiligheid
Er zijn met alle zorgpartners Beschermd Wonen afspraken gemaakt om 24-uurszorgplekken met verblijf om te vormen naar 24-uurs zorg bij mensen thuis in hun eigen woning. In 2020 staat de teller voor de hele U16 op circa 190 plekken die zijn omgevormd, waarmee de doelstelling voor 2020 is behaald. Ook zijn de mogelijkheden vergroot om direct 24-uurszorg in de eigen woning in te zetten. Gedurende het jaar is onderzoek gedaan naar de ervaringen die rondom deze omvorming van zorg zijn opgedaan.

Voorwaarde voor het doen slagen van de transformatie MO/BW en de uitstroom naar lichtere zorg is dat de ambulante zorg in de wijk goed is georganiseerd. In Utrecht ligt hiervoor een belangrijke rol bij de gebiedsteams GGZ, Zorgpartijen worden gestimuleerd om hierbij aan te sluiten en hun ambulante zorg gebiedsgericht in te zetten zodat het zorgnetwerk in de wijk versterkt, partijen samen de verantwoordelijkheid gaan dragen voor de zorg in een gebied en meer gebruik maken van elkaars expertise. Zo zijn de zorgpartijen LVB (Licht Verstandelijk Beperkt) direct aangesloten bij de gebiedsteams GGZ.

In 2020 zijn zorgpartijen verder gestimuleerd om de samenwerking met de sociale basis en informele zorg te versterken. Het elkaar goed kennen en elkaar versterken is de basis. Door samen in de praktijk aan de slag te gaan worden inmiddels goede ervaringen opgedaan.

Er is een systeem voor centraal instroom/ wachtlijstbeheer opgezet waarbij er een betere match gemaakt kan worden tussen cliëntkenmerken (wat heeft de cliënt nodig) en de aanbiederkenmerken (wat heeft welke aanbieder te bieden).

Er zijn wijkgerichte cursussen Samen Sterk Zonder Stigma (SSZS) en Mental Health First Aid (MHFA) aangeboden aan gemeentelijke wijkteams zoals buurtteams en DOCK aangevuld met bewonersinitiatieven en partijen als woningcorporaties en wijkagent. Door Corona zijn er minder bijeenkomsten geweest dan gepland en zijn de bijeenkomsten/ cursussen vaak online gegeven. Er zijn zes bijeenkomsten SSZS geweest met ruim 100 deelnemers. De cursussen MHFA zijn in 2020 voor 158 deelnemers aangeboden in plaats van de geplande 345. Deelnemers van deze bijeenkomst hebben inzicht gekregen wat het stigma rond psychische kwetsbaarheid voor het effect heeft op het dagelijkse leven en op inclusie in de buurt en wijk in het bijzonder. Deelnemers hebben tips/aangrijpingspunten gekregen hoe zij in hun rol (het effect van) stigma kunnen herkennen en wat zij kunnen doen om deze te verminderen. In Overvecht zijn de bijeenkomsten en cursussen aangesloten bij de versnellingsopgave voor Overvecht

In de persoonsgerichte aanpak (PGA) in de wijken werken gebiedsmanagers veiligheid en de wijkagent samen met buurtteams, gebiedsteams GGZ en huisartsen. Op stedelijk en regionaal niveau is het veiligheidshuis regio Utrecht omgevormd tot het zorg- en veiligheidshuis regio Utrecht . Zo zijn wethouders sociaal domein en zorgpartijen toegevoegd aan de stuurgroep van het Zorg- en veiligheidshuis en nemen ook gemeentelijke partners uit het sociaal domein en zorgpartners deel aan de casus-overleggen. Op deze manier kan casuïstiek op het snijvlak van zorg- en veiligheid integraal vanuit de verschillende domeinen benaderd worden.

In 2020 hebben we structureel overleg georganiseerd met de keten huiselijk geweld en kindermishandeling om de actuele ontwikkelingen rond Corona te bespreken en waar nodig actie ondernomen. Hierover is de raad in de coronabrieven regelmatig op de hoogte gehouden

In 2020 is de Regiovisie 'Voor een Veilig Thuis' geactualiseerd, waarin centrumgemeente Utrecht en de regiogemeenten hebben vastgelegd hoe zij gezamenlijk werken aan een sterke aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. De conferentie Geweld in gezinnen heeft plaatsgevonden en er is een verhalenbundel opgeleverd waarin hulpverleners vertellen over dat ene gezin of die persoon die hen nog bijstaat. Beide activiteiten hebben gezorgd voor hernieuwde aandacht voor geweld in gezinnen. Centrumgemeente Utrecht investeert in de samenwerking met de regiogemeenten, en (regionale) zorg- en veiligheidspartners, waardoor er een stevige en eenduidige aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling mogelijk is.

Daklozenopvang
De daklozenopvang heeft dit jaar sterk in het teken gestaan van snel en effectief inspringen op de coronamaatregelen. In het eerste kwartaal van 2020 is er een pilot gedraaid met 24 uurs opvang bij de Sleep Inn. Vanaf 1 april 2020 zou de 24-uurs opvang regulier ingaan, dit is door de coronamaatregelen versneld en eind maart al ingegaan, dit geldt ook voor de NoiZ op de tijdelijke locatie aan de Maliebaan. Dat betekent dat mensen 24 uur per dag kunnen verblijven, waardoor ze meer rust en ruimte hebben om te werken aan activering en herstel.

Door de anderhalve metermaatregel zijn er extra vierkante meters gehuurd bij de Stadsbrug, zodat alle mensen op anderhalve meter van elkaar kunnen worden opgevangen. Daarnaast is er voor de opvang van niet-rechthebbenden in het voorjaar in korte tijd een extra locatie gerealiseerd aan de Marco Pololaan in de locatie Bij Boshardt. In het najaar is een extra locatie voor opvang gerealiseerd aan de Maliebaan, hier worden sinds november niet-rechthebbenden opgevangen tijdens de KWR en tijdens lockdown. Eind december bleek de totale opvangcapaciteit niet voldoende en zijn er tien mensen die relatief zelfredzaam zijn in een hotel ondergebracht.

Naast extra locaties voor opvang is er eind maart/begin april ook een isolatie locatie opgezet voor mensen met Corona die niet op hun verblijfsplek in isolatie kunnen gaan. Deze locatie is zowel voor rechthebbenden als niet-rechthebbenden. De locatie is gestart aan de Maliebaan en vervolgens verhuisd naar een locatie van Altrecht in Zeist en uiteindelijk naar de Koploperstraat.

De druk op de opvang in Utrecht bleef in 2020 onverminderd groot, daarom zijn er vijf extra tijdelijke opvangplekken gerealiseerd voor jongvolwassenen en is de extra flexibele opvang voor volwassenen in de Stadsbrug voortgezet met een maximale opname capaciteit van vijftig personen.

Voor de koudweerregeling (KWR) zijn in G4-verband aanpassingen doorgevoerd. De KWR is minimaal drie dagen aaneengesloten open en deze opent ook bij extreme weersomstandigheden, code oranje.

Met woningcorporaties en zorgaanbieders zijn afspraken gemaakt over het aantal in de komende jaren te realiseren woningen. Bij de oplevering van (sociale) huur in nieuwbouw worden woningen voor kwetsbare doelgroepen vooraf gereserveerd, waarmee nieuwbouw in de stad mede ten goede komt aan huisvesting van kwetsbare groepen. In 2020 zijn diverse nieuwbouwprojecten opgeleverd waarin woningen ten behoeve van in- en uitstroom uit MO/BW zijn gerealiseerd. De realisatie wordt maandelijks gemonitord en knelpunten in de uitvoering worden doorlopend in overleg bijgesteld via een uitvoeringsteam bestaande uit vertegenwoordigers van gemeente, zorgaanbieders en woningcorporaties.

Naar aanleiding van de brandbrief die in 2019 aan VWS is verstuurd, heeft Utrecht middelen ontvangen voor de uitvoering van het project Living Lab. Over de uitvoering zijn afspraken gemaakt in de regio U16. De eerste tranche van 111 woningen is grotendeels gerealiseerd in nieuwbouw in Utrecht en Nieuwegein. De begeleiding voor deze trajecten loopt via De Tussenvoorziening. Met andere zorgaanbieders worden in overleg met de regiogemeenten afspraken gemaakt over de begeleiding van de in 2021 te realiseren plaatsen.

In 2020 is de Nadere regel Basiszorg daklozen regio U16 gepubliceerd aan de hand waarvan de subsidie van de basiszorg daklozen van 2021 tot en met 2025 is verleend aan het Buurtteamorganisatie Sociaal Utrecht. Met de basiszorg daklozen regio Utrecht hebben we onze ambitie gerealiseerd dat er voor iedereen die dakloos is een duidelijke ingang is waar zij terecht kunnen voor hulp en snelle, integrale hulpverlening. De basiszorg daklozen wordt uitgevoerd door één herkenbare organisatie zijnde BTO Sociaal Utrecht als spil in de basiszorg aan dakloze mensen, ongeacht leeftijd.

Corona

Vanwege de coronamaatregelen en de anderhalve meter norm, was het noodzakelijk om vanaf half maart de opvang om te bouwen waardoor er minder capaciteit beschikbaar kwam. Daarnaast zijn er in deze periode en tijdens de tweede lockdown ook niet-rechthebbende daklozen, voornamelijk EU-arbeidsmigranten en ongedocumenteerden, opgevangen wanneer de coronamaatregelen hier om vroegen. Dit was ook het geval wanneer de koudweerregeling (KWR) van toepassing was. Dit in lijn met de landelijke richtlijn voor opvang van dak- en thuislozen tijdens de coronacrisis van het Ministerie van VWS, in nauwe afstemming met de overige G4-steden.

Om verantwoord en veilig opvang te kunnen bieden volgens de Coronarichtlijnen en te voldoen aan de extra vraag zijn er tijdens lockdown periodes extra locaties geopend. Ook is er begin april ook een isolatielocatie opgezet. Deze isolatielocatie is bedoeld voor mensen met Corona die dakloos zijn en/of gebruik maken van maatschappelijke opvang en beschermd wonen, maar niet op hun verblijfsplek in isolatie kunnen gaan. Zowel rechthebbenden als niet-rechthebbenden hebben hier gebruik van gemaakt.

In december heeft Utrecht samen met de gemeenten Amsterdam en Den Haag, mede naar aanleiding van de in de raad aangenomen actuele motie M321 'Heropenen 24h opvang daklozen', een brief naar staatssecretaris Blokhuis gestuurd over het opvangen van niet-rechthebbende daklozen gedurende de hele winterperiode in verband met de coronapandemie.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
Baten								
18-2-3-1	24-uurs begeleiding	4.000	5.223	4.284	4.284	5.185	901	4.284
	Totaal Baten	4.000	5.223	4.284	4.284	5.185	901	4.284
Lasten								
18-2-3-1	24-uurs begeleiding	118.685	115.034	116.581	130.018	129.523	495	112.429
	Totaal Lasten	118.685	115.034	116.581	130.018	129.523	495	112.429
	Saldo baten en lasten	**-114.685**	**-109.811**	**-112.297**	**-125.734**	**-124.338**	**1.396**	**-108.145**
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	500	500	0	0	0	0	0
	Saldo na mutaties reserves	**-114.185**	**-109.311**	**-112.297**	**-125.734**	**-124.338**	**1.396**	**-108.145**

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

24-uurs begeleiding
De baten vallen circa 0,9 miljoen euro hoger uit dan begroot. De eigen bijdrage voor beschermd wonen zijn inkomensafhankelijk en daarom kunnen deze van jaar op jaar fluctueren in 2020 is hier 0,5 miljoen euro meer ontvangen. Daarnaast is er een niet begrote subsidie ontvangen van het ministerie van Veiligheid en Justitie voor het begeleiden van ex-gedetineerden van 0,3 miljoen euro.

De lasten zijn iets lager dan het begrote bedrag. In de lasten zitten naast de reguliere kosten voor de ingekochte en gesubsidieerde zorg en ondersteuning ook kosten ten aanzien van de gevolgen van de coronapandemie. Het gaat dan voornamelijk om kosten voor daklozenopvang. Om te voldoen aan de maatregelen van het RIVM is er meer ruimte nodige om hetzelfde aantal mensen op te vangen. Tevens betekende dit een hogere inzet van personeel bij onze partners in de stad.

Corona
Voor WMO is in zijn totaliteit 7,08 miljoen euro aan coronacompensatie ontvangen. Dit bedrag is als voordeel verwerkt op het resultaat op het programma Algemene middelen. Voor deze subdoelstelling is het niet noodzakelijk om aanspraak te maken op die compensatie.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Geen effecten als gevolg van Corona					

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen.

2.4 Vluchtelingen krijgen in Utrecht de mogelijkheden om goed in te burgeren en te integreren

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling
E2.4.1 Vluchtelingen krijgen in Utrecht de mogelijkheden om goed in te burgeren en te integreren

Plan Einstein heeft in 2020 weer een groot aantal deelnemers bereikt. Zowel bewoners van het AZC, statushouders uit Utrecht als ook buurtbewoners. De cursussen en activiteiten zijn, daar waar het niet fysiek kon vanwege Corona, online voortgezet. Voor deze doelgroep is juist het persoonlijke contact en het bouwen aan sociale netwerken erg van belang. Door het programma online voort te zetten konden veel mensen werken aan een beter perspectief en konden onderlinge relaties gelegd worden. Ook is gebruik gemaakt van locaties in de buurten en in de buitenruimte, naast de ruimtes Plan Einstein.

Bij de voorbereiding van de Nota van uitgangspunten Inburgering is de werkwijze van Plan Einstein ingebed en zijn afspraken gemaakt over de doorgaande lijn. Hiermee loopt de start die mensen in het AZC maken via Plan Einstein door naar de Inburgering. De samenwerking met het COA is versterkt.

De Nota van Uitgangspunten Inburgering is samen met partners in de stad opgesteld en kent een grotere ambitie dan alleen de wettelijke taak op het gebied van Inburgering. Onder de noemer: ‘Thuis in Utrecht, Samen maken we meer werk van Inburgering’ willen we nieuwkomers in Utrecht zich snel laten thuis voelen door een kansrijke start, goede begeleiding, welkome plekken en taal in combinatie met werk. Met de regio is het convenant voor de inkoop van Taalonderwijs en kennis van de Nederlandse Maatschappij voor het nieuwe Inburgeringsbeleid ontwikkeld. In september 2020 is het convenant Inburgering & Participatie met taalscholen uit Utrecht en de regio ondertekend, voor goede kwaliteit taalonderwijs aan alle inburgeraars in de regio.

Invoering van de nieuwe wet inburgering is in november 2020 door het Rijk van 1 juli 2021 naar 1 januari 2022 uitgesteld. In 2020 is nieuw landelijk beleid over de Flexibilisering van de Asielopvang vastgesteld. Plan Einstein is daarin nadrukkelijk als voorbeeld genoemd als voorbeeld voor een Regionale Opvang Locatie (ROL). De uitgangspunten activering vanaf dag één, inclusiviteit, goede inbedding in de buurt en de doorgaande lijn van huisvesting en integratie zijn basis voor deze nieuwe opvangvorm.

Dit is ook de basis voor de kadernota grootschalige asielopvang die in september 2020 is vastgesteld door de raad en die nu verder wordt uitgewerkt.

De totale wettelijke taakstelling voor huisvesting van statushouders was 298 te huisvesten personen. Er zijn 219 statushouders gehuisvest, dat wil zeggen een realisatiepercentage van 74% over hele jaar 2020. Als gevolg van de coronamaatregelen zijn bij het huisvestingsproces op verschillende manieren en momenten ernstige vertragingen opgetreden. Maar ook de zeer beperkte beschikbaarheid van passende woonruimte voor de grote groep alleenstaande statushouders, vooral de groep jonger dan 23 jaar, is de belangrijkste verklaring dat de taakstelling dit jaar niet is gehaald.

In 2020 in geïnvesteerd in het zoeken naar oplossingen voor de huisvestingsopgave voor statushouders, bijvoorbeeld door goede aansluiting te maken op de gemeentebrede opgave van huisvesting voor urgente en kwetsbare doelgroepen via het programma '(T)huis voor Iedereen'. Doel daarbij is onder andere te komen tot een integrale methodiek met een evenwichtige verdeelsleutel voor woningtoewijzing aan verschillende kwetsbare en bijzondere doelgroepen.

De samenwerking in de Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV) tussen de maatschappelijke organisaties en de Rijkspartijen onder regie van de gemeente is groeiende. In juni 2020 is een procesevaluatie landelijk van de LVV gepubliceerd, waar de samenwerking en wijze van samenwerking ook van de Utrechtse pilot LVV is beschreven. Er hebben in 2020 303 personen in de LVV verbleven of verblijven er nog. Hiervan zijn er 54 personen (inclusief gezinnen) die alsnog een verblijfsvergunning hebben gekregen, 7 personen zijn teruggekeerd naar land van herkomst of door gemigreerd naar een derde land. Daar zijn er voor 51 personen een semi duurzame oplossing in de vorm van uitstroom naar opvang in een asielzoekerscentrum. Daarnaast zijn er 18 personen alsnog verdwenen in de illegaliteit, dan wel de opvang gedwongen beëindigd.

We werkten ook in 2020 door aan uitvoering van de aangenomen motie over staatloosheid in de Raad. Daarin wordt gevraagd gebruik te maken maximale uitvoeringsruimte en beleidsvrijheid bij het vaststellen van status staatloosheid door een groep onafhankelijke experts, samen met experts van de gemeente. Dat heeft inmiddels in drie zaken de status staatloosheid opgeleverd. Daarnaast is in een zaak van de LVV ook staatloosheid vastgesteld, waardoor deze persoon nu het verblijf kon legaliseren.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P2.4.1 Een passend en toegankelijk aanbod voor vluchtelingen gericht op opvang, integratie en inburgering

De samenwerkende organisaties in Plan Einstein waaronder Vluchtelingenwerk, Welkom In Utrecht, Utrechts Center for Entrepreneurship (UU/HU), InclUUsion, Social Impact Factory, Volksuniversiteit Utrecht en StuT hebben creatieve inspanningen geleverd om in de conoratijd de deelnemers bij de cursussen en activiteiten te betrekken. De nieuwe, verbeterde Plan Einstein website ondersteunt de werving en het delen van nieuws. Er zijn nieuwe activiteiten ontwikkeld zoals de whatsapp- taalmaatjes. Hierbij worden nieuwkomers gematcht aan Utrechters zodat zij met elkaar in contact komen en taalontwikkeling door kan gaan. Ook de Engelse les en de ondernemerschapstrainingen hebben plaatsgevonden al dan niet online. Daarnaast zijn dit jaar de computercursussen weer opgestart en is een EHBO cursus gegeven.

Eén project lichten we er nu even uit: Met buurtbewoners en bewoners van het AZC is een mozaïek bank gerealiseerd die een mooi plekje in de wijk heeft gekregen. Het hele proces van ontwerp van deze Social Sofa, de planning van locatie, het werven van mensen die daadwerkelijk gingen mozaïeken, is met een team van buurtbewoners en bewoners van het AZC tot stand gekomen.

Daarnaast werken we aan de doorontwikkeling van Plan Einstein, bijvoorbeeld door meer locaties in de buurten te betrekken.

Met partners in de stad is een inburgeringscoalitie opgestart waarmee we samen het inburgeringsbeleid in Utrecht vormgeven. Door middel van werkgroepen, brainstorm- en online sessies houden we het contact met de stad en krijgen we input voor het nieuwe Inburgeringsbeleid.

Met de regio is gezamenlijk opgetrokken voor de inkoop van taalonderwijs en kennis van de Nederlandse maatschappij in het nieuwe inburgeringsbeleid en is een inkoopconvenant ontwikkeld.

In 2020 is geïnvesteerd in het zoeken naar oplossingen voor de huisvestingsopgave voor statushouders, bijvoorbeeld door de aansluiting bij de gemeentebrede opgave van huisvesting voor kwetsbare doelgroepen.

Het convenant 'gezond pedagogisch klimaat in de kleinschalige woonvoorziening' is ondertekend door COA, Nidos (voogdij jongeren), Buurtteam jeugd en gezin, school (Ithaka), het samenwerkingsverband en gemeente Utrecht. Hierin zijn samenwerkingsafspraken gemaakt om de jongeren in de kleinschalige woonvoorziening goed te ondersteunen. In de LVV hebben we in 2020 op de samenwerking met alle partijen geïnvesteerd. We hebben daarop geacteerd door het proces zo in te richten dat we de inhoudelijke overleggen over casussen, evaluatie van deze casussen en overleggen over de samenwerking in onderlinge samenhang zijn gaan uitvoeren. De procesevaluatie van de LVV landelijk was daar mede aanleiding toe om een verbeterslag door te voeren. Daarnaast is ook landelijk ingezet op de doorzettingsmacht van Rijkspartijen, om dossiers op te lossen, te verbeteren. Ook daar zien we dat in de loop van 2020 verbetering is ontstaan. Landelijk is ook gewerkt aan procesbeschrijving van de LVV. Daarnaast blijven we in samenwerking met de Utrechtse LVV organisaties inzetten op goede juridische begeleiding, activering en zoeken naar mogelijkheden voor terugkeer om zoveel mogelijk bestendige oplossingen te realiseren.

De expertgroep staatloosheid heeft met elkaar de mogelijkheden verkend hoe situaties rond staatloosheid opgelost zouden kunnen worden Deze bestaat uit UNHCR, ASKV, advocaten, experts vanuit universiteit en kennisinstellingen (onder andere Institute of Statelessness and Inclusion), IND en NVVB. Daarnaast wordt samengewerkt met gemeenten als Groningen, Almere, Tilburg, Den Haag, Rotterdam en Amsterdam. Het lokale uitvoeringskader wordt onderzocht en of dit -binnen de wet- in lijn te brengen is met het UNHCR handboek. De twijfelgevallen worden besproken en door middel van een klantreis worden door een onafhankelijke partij worden de mogelijkheden onderzocht. Daarnaast wordt gekeken hoe de burger in deze situatie geholpen kan worden bij het verzamelen van bewijs en ondersteuning bij praktische belemmeringen, inclusief afspraakmogelijkheid 'staatloosheid' voor gesprek met experts. Daarnaast wordt in kader van de IVV ook in individuele zaken de mogelijkheden van staatloosheid onderzocht.

Corona

Voor de LVV zijn dit jaar extra kosten gemaakt in het kader van coronamaatregelen op opvanglocaties.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
Baten								
18-2-4-1	Vluchtelingen (inburgr./integr.)	0	2	0	0	405	405	0
	Totaal Baten	0	2	0	0	405	405	0
Lasten								
18-2-4-1	Vluchtelingen (inburgr./integr.)	8.281	7.032	2.420	8.137	8.475	-337	5.965
	Totaal Lasten	8.281	7.032	2.420	8.137	8.475	-337	5.965
	Saldo baten en lasten	**-8.281**	**-7.030**	**-2.420**	**-8.137**	**-8.070**	**67**	**-5.965**
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	0	0	0	1.600	1.600	0	0
	Saldo na mutaties reserves	**-8.281**	**-7.030**	**-2.420**	**-6.537**	**-6.470**	**67**	**-5.965**

Financiële toelichting

Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

Vluchtelingen

De prestatiedoelstelling Vluchtelingen laat in 2020 een positief resultaat zien van 0,067 miljoen euro. De hogere baten van 0,4 miljoen euro worden voornamelijk verklaard door coronacompensatie die van het Rijk is verkregen. De hogere lasten van 0,3 miljoen euro worden ook voornamelijk verklaard door incidentele coronalasten (zie ook de alinea 'Corona'). Hoewel 2020 een positief resultaat laat zien is van 0,067 miljoen euro, wordt er in deze prestatiedoelstelling nog een B&D voorstel voorgelegd van 0,69 miljoen euro. Daardoor is het eindresultaat op deze prestatiedoelstelling na verwerking van dit B&D voorstel 0,6 miljoen euro negatief. Het B&D voorstel omvat compensatie van het Rijk voor de implementatie en voorbereiding van de wet inburgering en de huidige ondertussengroepen die nog niet onder de nieuwe wet vallen. Deze incidentele middelen zijn extra benodigd in 2021 vanwege het uitstel van de wet inburgering, waardoor meer kosten in 2021 verwacht worden.

Corona

De hogere *lasten* van 0,31 miljoen euro worden voornamelijk verklaard door extra coronakosten in het kader van coronamaatregelen op opvanglocaties in de LVV. De hogere *baten* van 0,4 miljoen euro worden verklaard door incidentele coronabaten die hiertegenover staan.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Geen effecten als gevolg van Corona					

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen.

Veiligheid

Algemene programmadoelstelling

Op 14 maart 2019 heeft de raad het Integraal Veiligheidsplan 2019-2022 vastgesteld. Hierin is vastgesteld dat het hoofddoel van het Utrechts veiligheidsbeleid is om het huidige niveau van veiligheid tenminste te behouden. Dankzij het werk van velen is Utrecht de afgelopen jaren veiliger geworden. Dat willen we graag zo houden.

We houden vast aan de basis op orde en de vier andere ambities: verkeersveiligheid, digitale veiligheid (cyber), zorg & veiligheid en ondermijning.

Met het werken aan veiligheid dragen we bij aan de doelstellingen zoals beschreven in het coalitieakkoord 2018-2022 'Ruimte voor iedereen' en in de gemeentelijke beleids- en uitvoeringsprogramma's die daarmee samenhangen. Hierbij horen het Handhavingsprogramma, het Programma Verkeersveiligheid, de Visie versterken sociale basis, de Transformatieagenda Wmo en zorg voor jeugd, de Regiokoers beschermd wonen en MO, het programma Utrecht zijn we samen en de Regenboogagenda.

Verplichte BBV Indicatoren

Om een eenduidig beeld te vormen over de beleidsresultaten van de gemeente en om gemeenten onderling te kunnen vergelijken is er een aantal wettelijke verplichte indicatoren bij de programma's opgenomen.
Het programma Veiligheid heeft geen verplichte BBV Indicatoren.

Meerjarige beleidsvoornemens die zijn opgenomen in beleidsnota's, -visies of -kaders:

- Integraal Veiligheidsplan 2019-2022
- Beleidsplan Veiligheidsregio Utrecht 2020-2023
- Convenant Veilig Uitgaan 2016 – 2021

Meerjarig overzicht per prestatiedoelstelling

x € 1.000

	Omschrijving	Actuele Begroting 2019	Realisatie 2019	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Actuele begroting 2021
09-1-1-1	Het Utrechts veiligheidsbeleid	-49.337	-50.190	-51.949	-51.734	-54.155
Totaal		**-49.337**	**-50.190**	**-51.949**	**-51.734**	**-54.155**

Bovenstaande tabellen geven een overzicht van het saldo van baten en lasten per prestatiedoelstelling voor het hele programma weer.

1. Het Utrechts veiligheidsbeleid is erop gericht het huidige niveau (2018) van veiligheid tenminste te behouden.

1.1 Het Utrechts veiligheidsbeleid is erop gericht het huidige niveau (2018) van veiligheid tenminste te behouden

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
E1.1.1	Gelijk of minder misdrijven in Utrecht	Peiljaar 2018: 26.618	Minder dan 26.618	26.948	gelijk of minder dan het peiljaar	24.389	gelijk of minder dan het peiljaar
E1.1.1	Een gelijk of beter gevoel van veiligheid in de eigen buurt	Peiljaar 2018: 71%	gelijk of minder dan het peiljaar	70%	gelijk of minder dan het peiljaar	Inw. Enq.	gelijk of minder dan het peiljaar

Analyse	
Gelijk of minder misdrijven in Utrecht	Het aantal misdrijven is ten opzichte van 2019 met bijna 10% gedaald. De daling is met name zichtbaar op het gebied van zakkenrollerij (-44%), straatroven (-25%) en autokraken (-18%). Daarentegen is de Cybercrime in 2020 fors toegenomen evenals het aantal overlastincidenten.
Een gelijk of beter gevoel van veiligheid in de eigen buurt	De inwoners-enquête is de bron voor deze indicator. Omdat de inwoners-enquête nog maar eens in de twee jaar verschijnt kunnen we hier voor 2020 geen gerealiseerde gegevens tonen.

Wat hebben we bereikt?

Onze doelstelling is 'Een veilige stad voor iedereen'. In Utrecht werken we samen aan een stad waar mensen veilig zijn, veilig handelen en zich veilig voelen.

In 2018 hebben we gezamenlijk vastgesteld dat het beleid ten aanzien van het niveau van veiligheid op orde is en de uitvoering van maatregelen goed functioneert. Het Utrechts veiligheidsbeleid is er daarom op gericht het veiligheidsniveau 2018 tenminste te behouden.

We houden de basis op orde

De zorg voor basisveiligheid bestaat onder meer uit:

- Het bestrijden van de geregistreerde criminaliteit zoals woninginbraak, straatroof, overvallen, autokraak en fietsdiefstal
  Het handhaven van de openbare orde tijdens evenementen en demonstraties
- Wijkveiligheid
- Het bestrijden van polarisatie en radicalisering
- Crisisbeheersing.

Het op orde houden van deze basis is met een groeiende stad en een langdurige gezondheidscrisis een ambitie op zich. Het afgelopen jaar hebben wij ingezet op:

- Veilige wijken en buurten
- De integrale aanpak van geregistreerde criminaliteit
- Het voorkomen van openbare orde problematiek, zoals het beheersbaar houden van demonstraties, het inzetten van bestuurlijke instrumenten als cameratoezicht en gebiedsverboden en Persoonsgebonden maatwerk voor kwetsbare groepen en personen
- Op gerichte interventie en sociale cohesie onder bewoners in speciale aandachtsgebieden.

Ondermijning steviger aanpakken
Ondermijning is het verzwakken of misbruiken van (de structuren van) onze maatschappij met grote ontwrichtende gevolgen. Ondermijning is veelal onzichtbare criminaliteit. Criminelen willen zoveel mogelijk geld en macht vergaren. Voor hun activiteiten zijn ze afhankelijk van allerlei legale (logistieke) voorzieningen. Het is juist deze verwevenheid tussen boven- en onderwereld waar een grote ondermijnende werking vanuit gaat. De combinatie van omvangrijke criminele vermogens en het eropna houden van andere normen en waarden, waarbij intimidatie en geweld niet worden geschuwd, stelt criminele netwerken in staat ongewenste invloed en (sociale) druk uit te oefenen op onze samenleving. Met een positief handelingsperspectief willen we voorkomen dat mensen verleid worden tot crimineel gedrag. De ondermijnende criminaliteit is bestreden middels acties en initiatieven in de drie pijlers van de Utrechtse aanpak Ondermijning: de weerbare overheid, de weerbare stad en het verstoren van het criminele ondernemersklimaat.

Zorg en veiligheid dichter bij elkaar
Ondanks de beperkingen ten aanzien van het fysiek contact, hebben we de samenwerking tussen zorg- en veiligheidsprofessionals in 2020 verder kunnen intensiveren. Intensievere samenwerking tussen zorg- en veiligheidsprofessionals is nodig om de aanpak van mensen met hoge risico's op criminaliteit, gevaar en overlast en hun omgeving te verbeteren. Denk aan overlast gevende jeugd, ex-gedetineerden en plegers van huiselijk geweld. Professionals die met deze doelgroepen in contact staan moeten elkaar versterken. Hiervoor is maatwerk en een outreachende aanpak noodzakelijk.

Een veiliger digitale stad
De Corona maatregelen hebben ertoe geleid dat de samenleving noodgedwongen snel schakelde naar digitale middelen, waardoor veel processen doorgang konden vinden. Scholen, bedrijven, de overgang naar online werken was bewonderenswaardig te noemen. Tegelijkertijd was ook de kwetsbaarheid te zien van deze digitale stap voorwaarts. Sms-fraude, onveilige videoverbindingen, maar ook fraude met onlinehandel kwamen veel voor. Ook in Utrecht namen cybercrime, fraude met onlinehandel en identiteitsfraude toe. We hebben in juli 2020 het stedelijk weerbaarheidsbeeld digitale veiligheid naar de raad gestuurd. Naar aanleiding van de uitkomsten is een advies met kansrijke interventies geformuleerd. Deze interventies zijn vertaald naar concrete praktische maatregelen en oplossingsrichtingen, die we i.s.m. gemeentelijke en regionale partners uitvoerden of verder uitwerken. De inzet was erop gericht de maatschappelijke bewustwording en weerbaarheid te vergroten. Dit wilden we bereiken door te investeren in een duurzame samenwerking met stedelijke netwerkpartners en in communicatiecampagnes gericht op bewustwording en het bieden van handelingsperspectief. Daarnaast is weerbaarheid een onderdeel van de visie Digitale Stad.

Verkeersveiligheid
Veel bewoners vinden verkeersveiligheid een belangrijk thema. Vooral asociaal en gevaarlijk verkeersgedrag door weggebruikers ervaren zij als een probleem. Onveilig rijgedrag geeft verder reële gevaren, veroorzaakt een gevoel van onveiligheid én ondermijnt het gezag. We werken samen met partijen als Mobiliteit, het OM en de politie aan verschillende maatregelen op het gebied van verkeersveiligheid. We sluiten aan op het bestaande Actieprogramma verkeersveiligheid. De doelstelling is het aantal verkeersdoden en gewonden te verminderen en daarmee eveneens het gevoel van verkeersveiligheid van de bewoners in Utrecht (peiljaar 2018) te verbeteren. De inspanningen uit het Integraal Veiligheidsplan (IVP) dragen bij aan het behalen van deze doelen. Dit blijkt onder andere uit het feit dat het aantal door de politie geregistreerde verkeersslachtoffers op wegen in beheer van de gemeente Utrecht daalt. Dit in tegenstelling tot het landelijke beeld.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Basis op orde

Openbare Orde en Crisis Management
Binnen het thema crisisbeheersing richten we ons op het voorkomen en bestrijden van crises. De toename van het aantal grootschalige incidenten vraagt het uiterste van de gemeentelijke crisisorganisatie. Denk hierbij aan een toename van het aantal Staven Grootschalig en Bijzonder Optreden (SGBO's), demonstraties, rellen en de langdurige inzet tijdens de coronacrisis.

In 2020 hebben drie zogenaamde GRIP-incidenten plaatsgevonden in Utrecht. Dit zijn incidenten waarbij gecoördineerde inzet van hulpdiensten en de gemeente nodig is. In 2020 ging het specifiek om de coronauitbraak, een brand in een zorgcentrum en een gaslek in de binnenstad. Enkele hoogtepunten van 2020:

- Vanaf het begin van 2020 zijn een groot aantal medewerkers van de gemeente Utrecht zowel binnen de eigen crisisorganisatie als in de regionale crisisorganisaties van de VRU en de GGDrU actief om de crisis en de gevolgen daarvan te helpen bestrijden. We hebben, ondanks deze crisis, in 2020 geïnvesteerd in het verstevigen van onze crisisorganisatie en waar mogelijk onze crisisfunctionarissen getraind en geoefend. Dit jaar is ook geoefend op de gevolgbestrijding tijdens cyberincidenten. Daarnaast is ingezet op het verstevigen van de samenwerking met onze publieke en private crisispartners.
- Er is sprake van een groeiende openbare orde problematiek. Het aantal demonstraties neemt fors toe (450 demonstraties in 2020 ten opzichte van 221 in 2019), er hebben rellen plaatsgevonden in augustus 2020 en we zien een toename in het aantal antioverheidssentimenten. Daarnaast hebben we in 2021 circa 25% meer piketmeldingen ontvangen (388) ten opzichte van 2019. Circa 12% van het totaal aantal meldingen in 2020 houdt direct verband met de coronacrisis.

Als gevolg van de coronacrisis en de beperkende maatregelen zijn enkele activiteiten vertraagd zoals opleidingen, trainingen en oefeningen. Na de zomer zijn deze activiteiten deels fysiek en deels digitaal weer opgestart. Ook andere activiteiten hebben we slechts ten dele kunnen uitvoeren. Zo is begin 2020 gestart met het project dat als doel heeft de lessen uit het schietincident op het 24 Oktoberplein te realiseren.

Polarisatie en radicalisering

We hebben de afgelopen periode diverse ontwikkelingen gezien op het gebied van polarisatie en radicalisering. Denk aan de recente aanslagen in Frankrijk, uit de hand lopende anti-overheidsprotesten en de bestorming van het Capitool in de Verenigde Staten.

- We zien in Utrecht een toenemende samenloop van GGZ-problematiek met zorgelijk gedrag of zorgelijke uitspraken. In 2020 waren er 42 cases op het gebied van radicalisering en hebben we 103 zorgelijke signalen onderzocht. Daarbij zien we wel een toename van het aantal signalen in de tweede helft van 2020 (67) ten opzichte van de eerste helft van 2020 (36) en de tweede helft van 2019 (40). Deze toename in combinatie met de sterke anti-overheidssentimenten en de samenloop met de GGZ-problematiek zorgt voor complexere vormen van radicalisering. We hebben te maken met activisme dat snel kan omslaan naar het extremistische. De duiding en een persoonsgerichte aanpak is daarmee lastiger en tijdsintensiever geworden. Onder de naam 'Utrecht zijn we samen' (UZWS) werken we aan het voorkomen en bestrijden van polarisatie en radicalisering in de Utrechtse samenleving. Utrecht is op veel punten een diverse stad waar ruimte is voor iedereen. Niettemin moeten we alert zijn op vormen van polarisatie tussen groepen zoals we die ook op nationaal en internationaal niveau zien. Diverse vormen van radicalisering kunnen een bedreiging vormen voor de vreedzame samenleving in Utrecht.

- In Utrecht is de aanpak gericht op het tegengaan van alle vormen van extremisme. We zijn alert op ontwikkelingen op (inter)nationaal niveau die van invloed kunnen zijn op radicalisering in onze stad. We zijn alert op verschillende vormen van polarisatie, hetgeen dat kan leiden tot radicalisering en extremisme. We proberen problematisch gedrag in een zo vroeg mogelijk stadium te voorkomen via een driesporenbeleid waarbij interactie en dialoog, aanspreken en confronteren en verstoren en handhaven centraal staan. Om dit te kunnen vormgeven hebben we in 2020 nauw samengewerkt met onder andere jongerenwerk, sociale makel-organisaties en scholen.

Wijkveiligheid

De sociale veiligheid in de wijken stond in 2020 en ook nu in 2021 onder druk. We hebben daarom in álle wijken ingezet op gerichte en specifieke lokale veiligheidsproblematiek met buurt- of themagerichte aanpakken. Doel is ervoor te zorgen dat mensen in de wijken veilig kunnen wonen, zich veilig kunnen bewegen en zich veilig voelen.

- Daarbij (opnieuw) de kanttekening dat we het afgelopen jaar door Corona en de daaraan verbonden maatregelen nauwelijks fysiek in de wijk aanwezig konden zijn en de fysieke contactmomenten geminimaliseerd zijn.
- Daarnaast hebben we vrijwel geen (bewoners)bijeenkomsten kunnen organiseren. Hetgeen een grote impact heeft op het integrale werken.
- In 2020 zijn we, waar mogelijk, afgegaan op meldingen en signalen die we ontvangen via onder andere veiligheidsnetwerken en van bewoners. Een meer reactieve en repressieve aanpak. We zien met name een toename in het aantal overlastmeldingen op het gebied van jeugdoverlast en overlast door kwetsbare personen.
- Daarnaast hebben we in verschillende wijken stadsmakers ingezet. Een voorbeeld is de e wijk Zuidwest waar actief is ingezet op het vergroten van de ouderbetrokkenheid en een bijeenkomst is georganiseerd voor jongeren in de wijk na de ongeregeldheden in augustus. In de wijk Oost hebben we stevig ingezet op preventieve acties op het gebied van woninginbraak. In Utrecht Zuid is in 2020 extra aandacht besteed aan het verbeteren van de sociale cohesie in Rietveldbuurt door middel van een buurtpact en het terugdringen van de georganiseerde en criminaliteit. Dit laatste in het kader van de Aanpak Zuid.

Geregistreerde criminaliteit

Het hoofddoel van het Utrechtse veiligheidsbeleid -het niveau van veiligheid tenminste vasthouden op dat van 2018- geldt ook voor de geregistreerde criminaliteit. Onder geregistreerde criminaliteit scharen wij de High Impact Crimes (HIC: woninginbraken, straatroof, overvallen en geweld) en veelvoorkomende criminaliteit zoals autokraak en fietsdiefstal. De bestaande, integrale aanpakken gericht op dader, slachtoffer en preventie hebben we voortgezet. Daar waar nodig, zijn aanpassingen gedaan, om de aanpak te actualiseren of te anticiperen op nieuwe ontwikkelingen of op uitdagingen die vanwege de coronamaatregelen ontstonden. Enkele voorbeelden:

- In de zomermaanden en tijdens de donkere dagen zijn er zowel online als offline voorlichtingscampagnes geweest om bewoners en ondernemers te attenderen op de kans op woninginbraken en overvallen en hen handelingsperspectief te bieden.
- Er is een nieuwe campagne ontwikkeld om de noodzaak onder de aandacht te brengen om geen waardevolle bezittingen, zoals laptops, telefoons en tassen in de auto achter te laten. Het aantal autokraken gericht op deze buit nam dit jaar toe.
- Ook in 2020 hebben huizenbezitters gebruik kunnen maken van een subsidie om hun woning beter te beveiligen tegen inbraken. Ruim 150 woningen zijn dit jaar met een subsidie aangepast volgens het Politiekeurmerk Veilig Wonen.
- Voor de aanpak van fietsdiefstal is de gemeente Utrecht aangesloten bij de landelijk opererende Stichting Aanpak Fiets- en E-bikediefstal (SAFE). Dit is een publiek-private samenwerking, waarbij ook verzekeraars en grote fietsfabrikanten zijn aangesloten. Binnen SAFE worden de krachten gebundeld om instrumenten te ontwikkelen gericht op preventie en opsporing van diefstal.
- Om de afzetmarkt van gestolen goederen te beperken wordt er al jaren in Utrecht actief gecontroleerd op de inkoopregistratieplicht die handelaren in tweedehands goederen hebben. Boa’s van de gemeente voeren zowel digitale als fysieke controles uit bij handelaren in meerdere branches, te weten rijwielhandelaren, juweliers en elektronica. In 2020 is ook gestart met de autobranche.

De diverse integrale aanpakken hebben tot enkele in het oog springende resultaten geleid:

- De woninginbraken (10%), straatroven (25%) en geweldsdelicten (6%) zijn gedaald ten opzichte van 2019.
- Het aantal overvallen in 2020 (21) is nagenoeg gelijk gebleven t.o.v. 2019 (20). De overvallen vinden verspreid over de hele stad plaats en in diverse branches.
- De autokraken zijn aanzienlijk afgenomen ten opzichte van 2019 (27%).
- Het aantal fietsdiefstallen is ten opzichte van 2019 afgenomen met 11%.

Binnen de huidige aanpakken wordt maatwerk geleverd op wijk- en buurtniveau; kijkend naar de situatie op lokaal niveau wordt de aanpak bepaald en vormgegeven.

Ondermijning steviger aanpakken

We zien leefbaarheid en veiligheid in de wijken verder onder druk komen te staan door ondermijnende (drugs) criminaliteit. Utrechtse aanpak Ondermijning kent drie pijlers: de weerbare stad (voorheen samenleving), weerbare overheid en het verstoren van het criminele ondernemingsklimaat. De maatregelen tegen de verspreiding van het coronavirus hebben tot nieuwe uitdagingen geleid. Er was verminderde inzet van Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH) specifiek op het thema ondermijning en ook door partners zoals de politie, de Belastingdienst en het Openbaar Ministerie.

Hoewel wij in 2020 stevig hebben ingezet op de integrale aanpak van ondermijning heeft de coronacrisis ook een remmende werking gehad op onze aanpak, plannen en acties voor 2020. De geplande initiatieven die zien op het versterken van de weerbaarheid en veerkracht van ondernemers, bewoners en specifiek ouders hebben de afgelopen maanden geen doorgang kunnen vinden. We zien dat persoonsgerichte aanpak beperkt mogelijk was door de strengere maatregelen. En dat maakt dat dit gevolgen heeft voor het bereiken van deze doelgroep. Met het openblijven van de onderwijsinstellingen kunnen we via het onderwijs nog wel in contact komen, maar dit is zeer beperkt aangezien het onderwijs ook haar handen vol heeft aan de maatregelen. In 2020 hebben wij bijvoorbeeld geen moedertraining kunnen aanbieden en ook de geplande 'speaksession' van het OM in de wijken en het Ondernemers- en leerlingenalert konden vanwege Corona geen doorgang vinden.

Weerbare stad

Onderdeel van de pijler Weerbare Stad is het mobiliseren van de wijk, om zo de leefbaarheid en weerbaarheid van de wijk te versterken. Relevante maatschappelijke partners, zoals ondernemers, scholen en Jeugdzorg, zijn hierbij betrokken. Dit jaar is invulling gegeven aan deze pijler door onder andere te werken aan onderwijsprogramma’s/lesbrieven om de jonge jeugd bewust te maken van de verleidingen van ondermijnende criminaliteit. Naar aanleiding van (integrale) acties om het melden van signalen onder de aandacht te brengen, is dit jaar ook het gebruiken van straatteksten en het gericht inzetten van wijkberichten onderdeel geweest van de inzet.

Weerbare overheid

In de pijler Weerbare overheid is intensief samengewerkt met de griffie, de afdelingen HRM en M&O en de coördinator Integriteit. De weerbaarheid in onze organisatie is versterkt door onder andere het houden van bewustwordingsbijeenkomsten (ambtelijk, college en politieke ambtsdragers) en experttrainingen. Ook is het bestuurlijk instrumentarium versterkt, door onder meer het opnemen van artikel 2.47 in de APV. Hiermee heeft de burgemeester de bevoegdheid een pand, branche of gebied aan te wijzen waar voor het verrichten van bedrijfsmatige activiteiten een vergunning nodig is. Dit ten behoeve van het stimuleren van een betrouwbaar ondernemersklimaat. Twee panden (in Noordwest en Overvecht) zijn aangewezen voor deze vergunningsplicht. Het Bibob-beleid is hierop aangepast zodat ook voor deze vergunning het Bibob instrument kan worden ingezet. Daarnaast is het 13b beleid geactualiseerd.

Verstoren criminele ondernemingsklimaat
Het verstoren van het criminele ondernemersklimaat heeft plaatsgevonden middels reguliere handhavingsacties en integrale casuïstiek, zover mogelijk gelet op de maatregelen met betrekking tot het tegengaan van Corona. Tevens is er sprake geweest van het inzetten van de zogenaamde SMS-bom, waarbij overigens ook aandacht is geweest voor het aanbieden van eventueel benodigde hulpverlening. De activiteiten in het kader van de ondermijningsaanpak worden uitgevoerd samen met een groot aantal afdelingen binnen de gemeente (onder andere VTH, Werk & Inkomen, Burgerzaken, IB Communicatie en HRM) en met veel partijen in de stad, waaronder andere overheden, maatschappelijke organisaties, inwoners en ondernemers. De afdeling veiligheid voert regie op dit programma.

Gebiedsgerichte integrale aanpakken
Enkele jaren geleden is gestart met gebiedsgerichte aanpak in de kwetsbare wijken en buurten. Deze aanpak bestaat onder meer uit het wegnemen van ontwrichtende invloeden in een buurt of wijk (op personen, netwerken, facilitators en trends). De effecten van ondermijnende criminaliteit zijn voelbaar in de haarvaten van onze wijken en buurten. De bestuurlijke aandacht is daarbij vooral gericht op de gebieden Overvecht, Amsterdamsestraatweg en Utrecht Zuid.

Specifiek: Aanpak Utrecht Zuid
De aanpak Utrecht Zuid richt zich op het tegengaan van de ontwrichtende effecten van drugscriminaliteit in de wijken en daarmee ook de aantrekkingskracht die de drugswereld heeft op jongeren in Hoograven, Rivierenwijk en Kanaleneiland. We willen voorkomen dat jongeren in de drugscriminaliteit terechtkomen en dan geen uitweg meer zien. Dit past binnen de doelen van het regionale programma Straatwaarden dat vanuit het samenwerkingsverband RIEC/Bureau Regionale Veiligheidsstrategie met ondersteuning van het ondermijningsfonds van de minister van J&V is opgezet. Er zijn verschillende partners betrokken zoals politie, OM, Belastingdienst, JOU, Reclassering, scholen, woningbouwcorporaties etc. De aanpak wordt vervolgd in 2021.

Zorg en veiligheid dichter bij elkaar

Doorontwikkeling naar Zorg en veiligheidshuis
In 2020 zijn de eerste stappen gezet in de doorontwikkeling van Veiligheidshuis naar een Zorg en Veiligheidshuis Regio Utrecht. De Stuurgroep is uitgebreid met wethouders (Jeugd en WMO) en bestuurders van zorginstellingen. Daarnaast is er in 2020 gewerkt aan de bouw van een nieuw ondersteunend systeem (PGA-X) voor de Top X waarin de mogelijkheid tot monitoring van de voortgang op de diverse leefgebieden beter is ingebouwd. Het systeem gaat ook monitoring- en managementinformatie opleveren. Ook de lokale PGA en Detentie & Terugkeer werken met dit systeem, waardoor het op- en afschalen wordt ondersteunt.

PGA en de TOP X aanpak
De persoonsgerichte aanpak is een van de belangrijkste pijlers van het programma zorg en veiligheid. Deze kent twee (escalatie)niveaus: de lokale PGA en de Top X (ZVHRU). Door de coronamaatregelen zijn de persoonsgerichte aanpakken onder druk komen te staan. Het is lastiger geworden om mensen live te spreken/ te bezoeken. Dat betekent dat contact minder intensief wordt. Omdat het binnen de PGA vaak gaat om mensen die geen hulp willen van de overheid wordt het risico op verdere escalatie en/of verder afglijden in de criminaliteit groter. Dit geldt zowel voor de doelgroep GGZ als jeugd. Casus overleggen worden gecompliceerder omdat ze op afstand en digitaal plaats moeten vinden.

- In 2020 was er sprake van 78 actieve cases in de lokale PGA. Het betrof hierbij 30 jeugdigen, acht ernstig overlast gevende gezinnen en 40 volwassenen met een hoog risico op crimineel, gevaarlijk of overlast gevend gedrag.
- In de Top X Utrecht zaten in 2020 125 jongeren van 24 jaar of jonger in de aanpak.

Aanpak overlast gevende en risicovolle jeugd en jeugdnetwerken
We werken met een groot aantal partners samen om overlast gevend en crimineel gedrag van jongeren en jongvolwassenen aan te pakken. Zowel jongeren als hun ouders en indien mogelijk buurtbewoners en ondernemers worden betrokken bij de aanpak. We kiezen voor preventie als het kan en repressie als het moet.

- Het aantal meldingen van jongerenoverlast bij de politie is in 2020 gestegen met 71% ten opzicht van 2019. Dit komt overeen met het beeld voor de regio Midden Nederland waar de meldingen jongerenoverlast gestegen zijn met 72%.
- De meldingen jongerenlast bij de gemeente Utrecht zijn gestegen van 984 in 2019 naar 3006 in 2020. Dit is mede te verklaren door de coronamaatregelen en het mooie weer. Jongeren konden niet naar school en sport en in combinatie met het thuiswerken zorgde dat voor meer ervaren overlast en een verhoging van de meldingsbereidheid.
- In 2020 is gemeente Utrecht aangesloten bij het landelijk actieplan Wapens en jongeren.

Detentie en terugkeer
De Utrechtse aanpak voor Detentie en Terugkeer biedt hulp bij re-integratie na detentie, om de kans op recidive na detentie te verkleinen. Om dit direct bij uitstroom mogelijk te maken, is het nodig om al tijdens detentie te starten met de re-integratie.

- In 2020 is de pilot Kortgestraft, langdurig nut in het kader van het landelijke DJI-programma Koersen en Kansen voortgezet. Samen met DJI, reclassering, gemeente, Exodus en de DSP-groep (onderzoek) onderzoeken we welke werkwijze effectief is voor de doelgroep kortgestraften (maximaal twee maanden).

De aanpak wordt bemoeilijkt door Corona doordat penitentiaire inrichtingen (Pi's) strenge maatregelen hanteren en intern gericht zijn om Corona en onrust in de Pi te voorkomen. Er is weinig contact met gedetineerden mogelijk en spreekuren hebben niet altijd doorgang kunnen vinden.

Kwetsbare personen in situaties met huiselijk geweld
In 2020 heeft de (loco)burgemeester 64 keer ingegrepen in situaties van huiselijk geweld door een tijdelijk huisverbod op te leggen aan de pleger. Parallel aan een huisverbod wordt hulpverlening ingezet voor de betrokkenen. Door de lockdown maatregelen tijdens de eerste coronagolf zijn veel kwetsbare kinderen/gezinnen niet goed in beeld geweest bij scholen en andere professionals. De burgemeester heeft op 16 april 2020 in een brief aan alle Utrechters opgeroepen om voor elkaar te zorgen en signalen van huiselijk geweld te melden.

Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg en Wet zorg en dwang
Er zijn in 2020 door de burgemeester in acute gevaarlijke situaties 440 crisismaatregelen (verplichte ggz bij psychiatrische problematiek) en 21 Inbewaringstellingen (verplichte opname bij verstandelijke beperking of dementie) opgelegd.

Nieuwe Zandpad
Begin 2020 is de tender opengesteld voor de realisatie van het Nieuwe Zandpad. Van de vijf aanmeldingen van marktpartijen voor deze tender zijn er twee door de selectie gekomen voor de gunningsfase. De uitkomst van de aanmeldfase en de concept gunningsleidraad zijn in juni 2020 gedeeld met de Raad. Eind 2020 hebben beide marktpartijen zich ingeschreven. De beoordeling van deze inschrijvingen lopen tot in het eerste kwartaal van 2021.

Begin 2020 hebben we (als G4) het gemeentelijk perspectief, inzake de randvoorwaarden en consequenties van de invoering van een vergunningstelsel voor zelfstandige sekswerkers, met het ministerie van Justitie en Veiligheid gedeeld.
Begin 2021 zal duidelijk worden of en in welke vorm de Wet regulering sekswerkers aan de Tweede Kamer zal worden voorgelegd. De Raad van State heeft bepaald dat de Utrechtse registratieplicht voor raamprostituees in strijd is met privacy.

Tippelzone
De Merwedekanaalzone zal worden getransformeerd naar een intensief gebruikt woon- en werkgebied. Het college heeft besloten om de daar gelegen tippelzone uiterlijk 1 juli 2021 te sluiten. In 2020 is een vervolg gegeven aan het opstellen van maatwerkplannen met en voor de sekswerkers, gericht op opleiding, werk en financiële zelfstandigheid en onafhankelijkheid. Vanwege de lockdown is de Tippelzone gesloten geweest rond maart 2020 en opnieuw per medio december 2020. Naar aanleiding hiervan zijn de voorbereidingen voor de sluiting geïntensiveerd.

Veiliger digitale stad

Binnen het IVP werken we aan de ambitie *Een veiliger digitale stad*. Hierbij richten we ons op bewoners, ondernemers en bezoekers, maar ook op hen die moeilijk(er) mee kunnen komen in de digitale wereld.

- We hebben ingezet op het vergroten van de maatschappelijke weerbaarheid. Dit hebben wij gedaan door samen met de betrokken gemeentelijke organisatieonderdelen en stedelijke partners (trusted community) te investeren in een duurzame samenwerking en netwerkaanpak aan de hand van het stedelijk weerbaarheidsbeeld digitale veiligheid.
- In G4 verband is een handreiking cybergevolgbestrijding opgesteld, aan de hand waarvan we een dilemmasessie hebben georganiseerd voor de trusted community.
- We namen deel aan een consortium in samenwerking met Saxion en Haagse Hogeschool dat in 2020 en 2021 nader onderzoek doet naar Cyberweerbaarheid, om te komen tot preventie van slachtofferschap onder burgers en Mkb'ers van cybercrime. Door de coronamaatregelen zijn er nog geen projecten in gang gezet. Dit is verplaatst naar voorjaar 2021.
- We hebben in samenwerking met politie en bibliotheek Utrecht, HackShield in de stad geïntroduceerd, een cybersecuritygame die kinderen tussen de 8 en de 12 jaar weerbaar maakt tegen cybercriminaliteit. Daardoor leren nu al 560 kinderen alles over hacken, datalekken en veilig internetten, waarbij ze ook hun omgeving actief betrekken.
- We hebben diverse geplande activiteiten moeten aanpassen vanwege de geldende coronamaatregelen. Oorspronkelijk was het plan om een congres over digitaal veilig ondernemen te organiseren voor Utrechtse ondernemers, i.s.m. het CCV, Platform Veilig Ondernemen Midden Nederland, Bureau RVS politie en het RIEC. We hebben daarvoor in de plaats een webinar over digitaal veilig ondernemen georganiseerd. We hebben ervaren dat ondernemers het dit jaar heel zwaar hadden en dat deelname aan trainingen of webinars daardoor geen prioriteit had.
- Cyber24, een serious game die jongeren tussen de 12 en 21 jaar bewust maakt van hun gedrag online en de consequenties daarvan, is door de coronamaatregelen niet ingezet, omdat de trainers niet konden worden getraind.
- We hebben een concept-actieprogramma ontwikkeld dat we vanaf 2021 met ketenpartners verder willen uitwerken en uitvoeren.

Veiliger verkeer

We werken samen met partijen als Mobiliteit, het OM en de politie aan verschillende maatregelen op het gebied van verkeersveiligheid. We sluiten aan op het bestaande Actieprogramma verkeersveiligheid.

In het kader van deze samenwerking en het actieprogramma Verkeersveiligheid voeren we bijvoorbeeld in Overvecht de hotspotaanpak uit. Twee buurtaanpakken waarbij we vanuit verkeersveiligheid momenteel aansluiten zijn de Zambesibuurt & Shoppingcenter Overvecht. We hebben in 2020 een start gemaakt met diverse acties op het gebied van verkeersveiligheid zoals handhaving, herinrichting en een optische versmalling. In 2020 hebben we ook gewerkt aan de aanpak om ongewenst verkeersgedrag in de Kanaalstraat te voorkomen en daar zijn meerdere handhavingsacties uitgevoerd. De verkeersveiligheidsactie door politiekids en het inzetten van een rijsimulator zijn, als gevolg van corona, uitgesteld.

Daarnaast neemt de gemeente Utrecht deel aan de pilot verkeershandhaving boa's, gecoördineerd door het ministerie van J&V. De voorbereidingen voor de pilot zijn getroffen in 2020. Conform planning start de pilot begin 2021.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
Baten								
09-1-1-1	Het Utrechts veiligheidsbeleid	645	693	645	580	1.462	881	588
	Totaal Baten	645	693	645	580	1.462	881	588
Lasten								
09-1-1-1	Het Utrechts veiligheidsbeleid	50.310	51.211	49.721	52.739	53.405	-666	54.744
	Totaal Lasten	50.310	51.211	49.721	52.739	53.405	-666	54.744
	Saldo baten en lasten	**-49.665**	**-50.518**	**-49.076**	**-52.159**	**-51.944**	**215**	**-54.155**
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	328	328	0	210	210	0	0
	Saldo na mutaties reserves	**-49.337**	**-50.190**	**-49.076**	**-51.949**	**-51.734**	**215**	**-54.155**

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

Het Utrechts veiligheidsbeleid

Baten
De gerealiseerde baten 2020 zijn hoger dan vooraf begroot (0,881 miljoen euro). Het betreft een incidentele stijging.

- Incidentele baten door subsidiebijdragen vanuit het NCTV (0,460 miljoen euro);
- Incidentele baten door subsidiebijdragen vanuit onder andere het Ministerie van Justitie en Veiligheid (0,300 miljoen euro);
- Incidentele baten door een bijdrage vanuit de Veiligheidsregio Utrecht ten behoeve van de oprichting en instandhouding van het juridisch loket als gevolg van Corona (0,277 miljoen euro);
- Incidentele inkomstenderving ten aanzien van de drank -en horecaleges als gevolg van Corona (0,157 miljoen euro).

Lasten
De gerealiseerde lasten 2020 zijn hoger dan vooraf begroot. De lastenoverschrijding bedraagt 0,666 miljoen euro en is een direct gevolg van het geven van uitvoering aan subsidieprojecten. Tegenover deze lastenstijging staan incidentele subsidiebaten. Daarnaast hebben we door de crisis geen uitvoering kunnen geven aan een aantal activiteiten. Bijvoorbeeld het oppakken van de leerpunten als gevolg van de crisis op het 24-oktoberplein (0,155 miljoen euro).

Corona

Als gevolg van de coronacrisis heeft de gemeente Utrecht in 2020 extra middelen besteed ten behoeve van de informatievoorziening in de stad en de tijdelijke uitbreiding van de (strategische) capaciteit in de crisisorganisatie. De totale uitgaven, exclusief inzet van vaste medewerkers, bedragen circa 0,465 miljoen euro. Daarnaast is er sprake van een inkomstenderving als gevolg van het minder verlenen van drank -en horecavergunningen (0,157 miljoen euro).

De gemeente Utrecht heeft een incidentele bijdrage ontvangen vanuit de Veiligheidsregio. De bijdrage dient compensatie van de lasten die gepaard gaan met de uitbreiding en instandhouding van het juridisch loket als gevolg van de coronacrisis en de daaraan verbonden maatregelen (GRIP 4 situatie).

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Effect coronacrisis	1.2	465	277		157

Verbonden Partijen

In 2020 bedroeg de gemeentelijke bijdrage van de gemeente Utrecht aan de Veiligheidsregio Utrecht (VRU) voor het gemeentelijk basispakket 26,017 miljoen euro en voor het gemeentelijk pluspakket 1,205 miljoen euro. Zie paragraaf Verbonden Partijen - VRU. De verantwoording over 2020 van de VRU is, na vaststelling door het bestuur, te vinden op www.vru.nl.

Cultuur

Algemene programmadoelstelling

'Gezond stedelijk leven voor iedereen' mogelijk maken.

Onze ambitie
Kunst kleurt onze stad en is onmisbaar in de ambitie om 'Gezond stedelijk leven voor iedereen' mogelijk te maken. Het verbindt, zet aan het denken, roept emotie op en zorgt voor ontspanning. Dat is belangrijk voor ons mentale en fysieke gevoel van welzijn, de veerkracht van het individu en dat van de samenleving. Kunst en cultuur maken de stad dynamisch en aantrekkelijk; voor de huidige bewoners, maar ook voor bedrijven en bezoekers van buiten de stad. Als gemeente bieden we kunstenaars en culturele instellingen daarom de middelen en ruimte om mee te groeien met de stad. De stad is een inclusieve en toegankelijke culturele metropool, met een rijk palet aan disciplines, genres en mengvormen daartussen. Iedereen krijgt de kans zich artistiek te ontplooien en er is artistiek, fysiek en financieel genoeg ruimte voor ontwikkeling.

Verplichte BBV Indicatoren

Om een eenduidig beeld te vormen over de beleidsresultaten van de gemeente en om gemeenten onderling te kunnen vergelijken is er een aantal wettelijke verplichte indicatoren bij de programma's opgenomen.
Dit programma heeft geen verplichte BBV Indicatoren.

Meerjarige beleidsvoornemens die zijn opgenomen in beleidsnota's, -visies of -kaders:

- Beleidsplan Kunst in de openbare ruimte Utrecht 2017-2020
- Bestuurlijk kader Cultuur en Onderwijs
- Kunst kleurt de stad (Cultuurvisie 2030 en Cultuurnota 2021-2024)

Meerjarig overzicht per prestatiedoelstelling

x € 1.000

	Omschrijving	Actuele Begroting 2019	Realisatie 2019	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Actuele begroting 2021
10-1-1-1	Programmering en productie	-43.499	-43.280	-45.295	-48.276	-47.280
10-1-2-1	Participatie	-6.365	-6.417	-6.412	-6.209	-6.463
Totaal		**-49.863**	**-49.698**	**-51.707**	**-54.484**	**-53.743**

Bovenstaande tabellen geven een overzicht van het saldo van baten en lasten per prestatiedoelstelling voor het hele programma weer.

1. Utrecht is een aantrekkelijke cultuurstad met internationale allure voor kunstenaars, bewoners, ondernemers en bezoekers

1.1 Utrecht kent een veelzijdig, artistiek interessant aanbod en bloeiend productieklimaat, wat zichtbaar wordt op een verscheidenheid aan locaties in de gehele stad

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
E1.1.1	Percentage Utrechters dat cultureel aanbod waardeert op stedelijk niveau	85% (2009)	>80%	83%	>85%	Inw. Enq.	>85%
E1.1.1	Percentage Utrechters dat cultureel aanbod waardeert op buurtniveau	43,4% 2009)	>45%	49%	>45%	Inw. Enq.	>50%
E1.1.2	Landelijke positie als aantrekkelijke stad op grond van cultureel aanbod	3 (2009)	2	2	2	Inw. Enq.	2

Analyse	
Landelijke positie als aantrekkelijke stad op grond van cultureel aanbod	De Inwoners-enquête is de bron voor deze indicator, omdat de Inwoners-enquête nog maar eens in de twee jaar verschijnt kunnen we hier voor 2020 geen gerealiseerde gegevens tonen.
Percentage Utrechters dat cultureel aanbod waardeert op stedelijk niveau	De Inwoners-enquête is de bron voor deze indicator, omdat de Inwoners-enquête nog maar eens in de twee jaar verschijnt kunnen we hier voor 2020 geen gerealiseerde gegevens tonen.
Percentage Utrechters dat cultureel aanbod waardeert op buurtniveau	De Inwoners-enquête is de bron voor deze indicator, omdat de Inwoners-enquête nog maar eens in de twee jaar verschijnt kunnen we hier voor 2020 geen gerealiseerde gegevens tonen.

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling
E1.1.1 Het faciliteren van artistiek interessante activiteiten van Utrechtse makers en culturele instellingen op diverse locaties in de gehele stad

Een pluriform aanbod
Het Utrechtse culturele aanbod bestaat uit een rijk palet aan disciplines, genres en mengvormen daartussen. Het culturele leven is uitdagend, kritisch, vernieuwend en verbindend.

Ruimte voor ontwikkeling
De culturele metropool van de toekomst biedt kunstenaars en culturele organisaties artistiek, fysiek en financieel de ruimte om zichzelf én de stad verder te ontwikkelen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling
P1.1.1 Het faciliteren van artistiek interessante activiteiten van Utrechtse makers en culturele instellingen, op diverse locaties in de gehele stad

Een pluriform aanbod
2020 stond in het teken van de verdeling van de meerjarige subsidies in het kader van de Cultuurnota 2021-2024 en het uitvoeren van nieuwe en aangepaste subsidieregelingen. Zo stimuleren we een gevarieerd en vernieuwend cultuuraanbod voor iedereen, in alle Utrechtse wijken. Deze veelzijdigheid kwam ook naar voren in kunst in de openbare ruimte en andere culturele programma's in de stad. De belangrijkste ontwikkelingen:

- De vierjarige subsidies op basis van de Cultuurnota 'Kunst kleurt de stad' zijn verdeeld. In totaal is voor 18,6 miljoen euro aangevraagd, daar waar 13,8 miljoen euro beschikbaar was (dat is exclusief TivoliVredenburg, de Stadsschouwburg Utrecht en het Centraal Museum). De commissie Comvalius bracht in juni haar adviesrapport 'Nieuwe kleuren op een rijk palet' uit. Met de nota subsidieverdeling nam het college het advies van de commissie integraal over, met een aanpassing wat betreft de hoogte van de subsidie aan het Literatuurhuis. In de periode 2021-2024 wordt het bestaande Utrechtse cultuurlandschap verrijkt met tien zeer uiteenlopende nieuwe culturele instellingen waaronder Museum van Zuilen, het What You See festival, Set up, 155 en de Illusionary Rockaz Crew.
- Het college heeft het advies van de Commissie Gehrels over de Cultuurnota-aanvraag 2021-2024 van TivoliVredenburg in zijn geheel overgenomen. Dit betekent dat we de jaarlijkse bijdrage van 0,2 miljoen euro voor de verbreding van op diversiteit gerichte programmering doorzetten. Het budget van 0,5 miljoen euro voor de versterking van zakelijke aspecten bouwen we de komende vier jaar af. De raad heeft dit besluit bij de Programmabegroting 2021 bekrachtigd.
- We hebben voor het eerst de mogelijkheid geboden een tweejarige subsidie cultuur aan te vragen, voor de periode 2021-2022. Met de tweejarige subsidie dichten we de kloof tussen de eenmalige impuls- en projectsubsidies en de vierjarige subsidie vanuit de Cultuurnota. Achttien culturele organisaties deden hiervoor een aanvraag, waarvan acht aanvragen zijn gehonoreerd. Appeltaartconcerten, ISM&HEIT, Mooie Woorden, Sounds Like Touch, Pynarello, iona&rineke, Kunstbende Utrecht en Catching Cultures Orchestra krijgen de komende twee jaar subsidie.
- Na een terugval in het aantal aanvragen tijdens de eerste lockdown, zijn er in de tweede helft van het jaar weer veel aanvragen voor een projectsubsidie ingediend. Veel culturele organisaties en makers konden met een projectsubsidie direct inspelen op de coronacrisis. Zo zijn er verschillende projectsubsidies verstrekt voor podcastreeksen, artistieke wandelingen en online presentaties.
- Van 16 juni tot 1 september was de regeling voor impulssubsidies aangepast, waardoor meer culturele organisaties en makers gebruik konden maken van dit snelloket voor subsidies tot 2.500 eureo. In totaal zijn er dit jaar 43 impulssubsidies verleend, voor activiteiten die uiteenlopen van een kunstexpositie op een flat in Overvecht tot een muziekvoorstelling voor kinderen en van experimenteel theater tot culturele programmering in buurthuizen.
- Eind 2020 is een rapport opgeleverd over Fair Practice in de Utrechtse cultuursector, waarin naar voren kwam dat de Fair Practice Code in toekomstige culturele programma's onverminderd prioriteit moet hebben. De aanbevelingen aan de gemeente, gericht op verdere kennisdeling, pakken we op door in overleg met de sector en met relevante partijen op het gebied van de Code dialoogsessies in de stad te faciliteren. De aanbevelingen ten aanzien van verdere monitoring van de code nemen wij mee als onderdeel van de tussentijdse visitatieprocedure van de Cultuurnota-instellingen.
- In afstemming met Ruimte en partijen in de stad heeft de Adviescommissie Beeldende Kunst en Vormgeving een inhoudelijk concept ontwikkeld voor een langlopend kunstprogramma voor de gebieden Merwedekanaalzone, Beurskwartier en Lombokplein. Dit concept vormt onderdeel van de Uitvoeringsnota 2021-2030.
- Het kunstprogramma Kunst in het Stationsgebied is in de afrondende fase. Met Klépierre hebben we overeenstemming bereikt over een nieuwe plek aan de Catharijnesingel voor de Theepot van Lily van der Stokker. Voor het Jaarbeursplein lopen er twee kunstprojecten.

- Er zijn vijf kunstwerken in de openbare ruimte opgeleverd:
    - Rain Drain Digger door Superuse Studio voor basisschool SO Fier
    - Horismos door Studio Ossidiana voor Kindercentrum en OBS Haarzicht;
    - De Gouden Berg door Noor Nuyten als nieuw ontwerp voor de Filmprijs van de stad Utrecht
    - Center I en Center II van Irina Birger voor Buurtcentrum Hoge Weide
    - De Snip op het dak van de Parkeergarage Berlijnplein, onderdeel van een groen kunstwerk genaamd Weidsheid door Studio Broos.
- Onder de titel 'Utrecht Leest' is er vanuit Utrecht UNESCO City of Literature met verschillende partners hard gewerkt aan een stedelijk programma om het leesplezier onder jongeren te vergroten. Uitgangspunt hierbij is dat de culturele sector creatieve vormen vindt om jongeren met meer plezier aan het lezen te krijgen om daardoor onder andere de latere kansen op de arbeidsmarkt te vergroten. Op basis van deze plannen en samenwerkingen krijgt de organisatie achter Utrecht UNESCO City of Literature in 2021 een definitieve vorm.

Ruimte voor ontwikkeling
In onze groeiende stad is er ook het afgelopen jaar veel aandacht geweest voor het vinden en realiseren van de juiste plekken voor kunstenaars en culturele organisaties. De belangrijkste ontwikkelingen:

- Op het Berlijnplein is dit jaar relatief veel te doen geweest. RAUM organiseerde onder andere een coronaproof Camping RAUM vol laagdrempelige activiteiten voor stad en wijk, en het verdiepende stadsonderzoek Living Apart Together rondom de toenemende eenzaamheid in steden, met website, expositie en publieksprogramma. De bij Berlijnplein betrokken partijen presenteerden zich voor het eerst gezamenlijk, zowel fysiek als online, in het driedaagse festival er was geen reden voor contact. Vanwege de coronacrisis hebben lang niet alle plannen van RAUM en het NUT doorgang kunnen vinden.
- DePlaatsmaker leverde in de eerste helft van 2020 haar tijdelijke en volgens circulaire principes ontworpen paviljoen op, dat plek bood aan Jonge Honden, RAUM, het NUT en de Buurtwerkkamer. Op 7 november ontstond er een brand in het paviljoen van DePlaatsmaker, die de locatie onherstelbaar verwoestte. Naar aanleiding van de brand is er veel steun geweest vanuit de wijk en van (culturele) instellingen in de rest van de stad. De Berlijnpleinpartners hebben hierin ook veel saamhorigheid en veerkracht getoond. DePlaatsmaker gaat de paviljoens herbouwen. De inschatting is dat de herbouw eind 2021 gereed is.
- De verbouwing bij poppodium de Helling is gestart. Er is groot onderhoud uitgevoerd aan het dak inclusief het plaatsen van zonnepanelen. Hierna volgt het vernieuwen van de luchtbehandeling. De planning is dat het (onderhouds)project in 2021 gereed zal zijn.
- Begin 2020 is door de trekkers van Kytopia geconcludeerd dat het een onmogelijke opgave bleek om voor het gehele collectief huisvesting te vinden. Dit betekende dat Kytopia als collectief ophield te bestaan en dat nu in kleinere clusters wordt gezocht naar passende huisvesting. Ondanks dat dit een enorm verlies is, betekent het ook dat er ruimte is ontstaan voor een nieuwe manier van zoeken. Die resulteerde dit jaar in een plek in de Werkspoorfabriek, waar zes studio's gerealiseerd worden. Het gaat om vier vaste studio's die gebruikt worden door vijf muzikanten uit voormalig Kytopia en twee studio's die voor korte of langere tijd te huur komen. Met het vaststellen van de Programmabegroting 2021 is budget gereserveerd om de komende jaren een investeringsbijdrage te kunnen leveren aan meer van soortgelijke initiatieven.
- De voorbereiding van de verbouwing van de boerderij van De Vrijstaat is gestart en volgens planning verlopen. De renovatie start in de tweede helft van 2021 en moet in 2022 gereed zijn.
- Nadat het investeringsbesluit eind 2019 in de gemeenteraad is genomen, is afgelopen jaar gewerkt aan de uitwerking van de plannen voor De Machinerie. Zo is de organisatorische constructie en de juridische samenwerking tussen de eigenaar van het pand, de gemeente en stichting De Machinerie verder uitgewerkt en zijn de plannen van een voorlopig ontwerp verder doorontwikkeld richting definitief ontwerp. Dit traject heeft vanwege Corona wel de nodige vertraging opgelopen. Om de investeringsbijdrage daadwerkelijk beschikbaar te kunnen stellen moet eerst aan alle voorwaarden die in het raadsvoorstel gesteld zijn, voldaan worden.
- De Proeftuin Eeuwig Jong, waarin we in de regio op zoek gaan naar oplossingen om eeuwenoud erfgoed op een goede en slimme manier te koppelen aan jonge en innovatieve makers, is in volle gang. We leren van het proces, ook als zaken niet lukken, en streven in 2021 naar het op gang brengen van drie proeftuinlocaties.

Corona

2020 was een jaar waarin de coronacrisis met een schok de volledige culturele sector heeft ontregeld. In één klap was veel ineens niet meer mogelijk en lag de culturele sector in puin. De lockdowns en reisbeperkingen gooiden bijvoorbeeld het circuit van concerttournees en kunstbruiklenen in de war. Festivals als Oude Muziek, Le Guess Who? en Tweetakt, waar de stad zich normaal gesproken op kan verheugen, konden dit jaar niet doorgaan. Met het voortduren van de crisis komt de cultuur steeds meer onder spanning te staan. De afstandsregels beperken het bezoek en trekken daarmee stevig opgebouwde verdienmodellen omver. De onzekerheid over het tijdspad waarop versoepelingen zijn te verwachten maakt het vooruitplannen van de cultuuragenda in veel gevallen onverantwoord. Onderdelen van de culturele sector die werken met een winstoogmerk, zoals de nachtsector, galerieën en boekhandels, hebben het zwaar omdat zij vaak niet voor overheidssteun in aanmerking komen. Ondanks deze zware tijden laten kunstenaars, artiesten, docenten en culturele organisaties zich niet zomaar uit het veld slaan en vonden zij verrassende nieuwe wegen om hun werk bij het publiek te brengen. Onmiddellijk na de start van de lockdown in maart reageerde de culturele en creatieve sector met ongekende creativiteit en aanpassingsvermogen op de nieuwe situatie. Ook al kunnen de gevonden alternatieven de normaal zo bloeiende sector niet vervangen, het is goed om te zien dat daar waar de problemen groot zijn, ook veel moois ontstaat. Een aantal voorbeelden uit de stad:

- Het Centraal Museum toonde met de overzichtstoonstelling Tranen van Eros het werk van Utrechts enige surrealist Joop Moesman en later in het jaar de tentoonstelling 'De ommuurde stad over de geschiedenis van de stadsverdediging van Utrecht. Beide tentoonstellingen kregen tussentijds te maken met verdere aanscherpingen van de regels, waardoor de tentoonstellingen slechts beperkt toegankelijk waren voor het publiek. Net als bij de overige musea, zien we dat dat z'n weerslag heeft gehad op de bezoekersaantallen, die meer dan gehalveerd zijn.
- De Stadsschouwburg Utrecht maakte in 2020 een vliegende start, met een zaalbezetting van 85% in de eerste tien weken. Uiteindelijk heeft de schouwburg dit jaar 30% van het aantal bezoekers in 2019 bereikt. De organisatie heeft zicht telkens gericht op wat wél mogelijk was. Dat vergde veel flexibiliteit van medewerkers en theatermakers, maar op de momenten dat het mogelijk was wist het publiek snel weer de weg naar de schouwburg terug te vindenDe bezoekers waren blij weer van cultuur te kunnen genieten en waren tevreden over de getroffen maatregelen op de locatie. Het jaar eindigde met de opname van de oudejaarsconference van Youp van 't Hek, vlak voor de derde lockdown. Op oudjaarsavond was hierdoor de Stadsschouwburg Utrecht in huiskamers in heel Nederland te aanschouwen.
- TivoliVredenburg is zo succesvol qua publieksinkomsten dat de organisatie door Corona daardoor ook fors in de financiële problemen is gekomen. Dankzij noodsteun van het rijk, de provincie en de gemeente wordt de schade enigszins beperkt. Veel activiteiten konden vanzelfsprekend niet doorgaan zoals bedacht, veel festivals hebben hun programma's moeten aanpassen en deels moeten uitstellen. Ook heeft de organisatie van een grote hoeveelheid zzp'ers op z'n minst tijdelijk afscheid moeten nemen. TivoliVredenburg vindt het belangrijk om zijn rol voor het publiek in de stad en regio en voor de vele ensembles, orkesten en musici zo veel mogelijk te blijven vervullen. Dat is vertaald in vernieuwende concepten, zoals Walk the Line waarbij een beperkt publiek langs een reeks concerten in de diverse zalen trekt en een forse uitbreiding van livestream concerten. Al met al levert dat naar verhouding nog een aardig aantal fysieke en vooral online bezoekers op.
- Het Nederlands Film Festival vierde dit jaar zijn 40e editie en wilde daarmee eigenlijk groots uitpakken. In maart is gelijk al in verschillende scenario's toegewerkt naar het festival eind september, begin oktober. Uiteindelijk leidde dat tot een totaal aangepast programma met premières door het hele land om reisbewegingen en geconcentreerde aantallen bezoekers te beperken en tegelijk het bereik van de Nederlandse film te vergroten. Midden in het festival werden de maatregelen van 1,5m afstand naar maxima van 30 bezoekers teruggebracht en was er grote onduidelijkheid over de uitzonderingsmogelijkheden. Dit had effect op premières en ook op de uitreiking van de Gouden Kalveren. Het festival is enorm wendbaar gebleken en heeft ondanks alle uitdagingen een mooie editie neergezet.
- De jaarlijkse muziekconferentie No Man's Land vond dit jaar geheel online plaats. Er waren vijf kanalen met meer dan 40 crash courses, expertpanels, inspiratiesessies en showcases, waardoor het publiek elkaar kon ontmoeten en met elkaar in gesprek kon gaan.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
Baten								
10-1-1-1	Programmering en productie	2	36	2	2	61	59	2
	Totaal Baten	2	36	2	2	61	59	2
Lasten								
10-1-1-1	Programmering en productie	43.630	43.674	44.123	45.176	48.231	-3.055	47.126
	Totaal Lasten	43.630	43.674	44.123	45.176	48.231	-3.055	47.126
	Saldo baten en lasten	**-43.628**	**-43.638**	**-44.121**	**-45.174**	**-48.170**	**-2.996**	**-47.124**
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	2	2	2	402	402	0	287
	Onttrekking reserves	132	360	132	282	297	15	132
	Saldo na mutaties reserves	**-43.499**	**-43.280**	**-43.992**	**-45.295**	**-48.276**	**-2.981**	**-47.280**

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

De gerealiseerde lasten vallen 3,1 miljoen euro hoger uit dan begroot. Dit saldo wordt voornamelijk veroorzaakt door een aantal over- en onderbestedingen.
Overbestedingen:

- Cofinanciering in het kader van de rijksregeling 'aanvullende ondersteuning culturele en creatieve sector Corona' voor in totaal 1,6 miljoen euro. Vanuit deze regeling zijn financiële bijdragen verstrekt aan de instellingen TivoliVredenburg, Centraal Museum, Stadschouwburg Utrecht, Theater Kikker/Podium Hoge Woerd, Museum Speelklok, Ekko en De Helling. Met de gemeentelijke bijdrage van 1,6 miljoen euro is in totaal voor 3,9 miljoen euro aan ondersteuning vanuit het Rijk en de Provincie mogelijk gemaakt.
- Bijdragen die zijn verstrekt in het kader van de financiële noodregeling Cultuur en Erfgoed voor in totaal 1,7 miljoen euro. Vanuit de noodregeling zijn aan 22 instellingen financiële bijdragen verstrekt ter compensatie van het tekort 2020.

Onderbestedingen:

- Budget proeftuin stedelijke regiovorming van 0,2 miljoen euro. Het project stedelijke regio vindt plaats in de periode 2019-2021 en wordt gefinancierd vanuit het Rijk met 0,3 miljoen euro en vanuit de provincie Utrecht, de gemeente Amersfoort en in gemeente Utrecht voor in totaal 0,2 miljoen euro (0,07 miljoen euro per overheid). De onderbesteding wordt veroorzaakt doordat de daadwerkelijke uitvoering van het project in 2021 plaats vindt en hierdoor een groot deel van de kosten voor regiovorming in 2021 zal landen.
- Budget Culturele Voorziening Leidsche Rijn Centrum ad 0,15 miljoen euro. Mede als gevolg van Corona is er een onderbesteding op het budget voor de culturele voorziening Leidsche Rijn van in totaal 0,15 miljoen euro. Deze onderbesteding wordt mede veroorzaakt door het verschuiven van kosten naar 2021 zoals het visitatietraject van RAUM en de verdere ontwikkeling van het Danshuis.

Corona

Het tekort in de gesubsidieerde culturele sector door de coronamaatregelen in 2020 bedroeg vele miljoenen euro's. Aanvullende steun vanuit het Rijk, de provincie en gemeente Utrecht hebben dit tekort voor een groot deel kunnen compenseren. Samengevat zag deze steun er als volgt uit:

- Zo'n 20% van de meerjarig gesubsidieerde instellingen konden in 2020 aanspraak maken op reguliere rijksregelingen waarmee minimaal 5 miljoen euro van het totale tekort kon worden afgedekt.
- Het Rijk heeft tevens bijgedragen middels steun vanuit landelijke fondsen. Vanuit dit steunpakket hebben in totaal 21 gesubsidieerde Utrechtse instellingen een bijdrage mogen ontvangen. Het totaal van deze bijdragen bedroeg 5,4 miljoen euro.
- Vanuit de matchingsregeling 'aanvullende ondersteuning culturele en creatieve sector Corona' zijn bijdragen verstrekt aan zeven Utrechtse instellingen. Het totaal aan bijdragen aan deze zeven instellingen bedroeg 5,5 miljoen euro en is gefinancierd vanuit het Rijk (50%), de gemeente Utrecht (30%) en de provincie (20%).
- Vanuit de gemeentelijke financiële regeling 'Noodsteun Cultuur en Erfgoed' is het resterende financiële tekort in 2020 van 22 instellingen afgedekt. Zowel gesubsidieerde als niet gesubsidieerde cultuur- en erfgoedinstellingen konden hierbij aanspraak maken op een bijdrage. Om voor steun in aanmerking te kunnen komen moesten instellingen onder andere aantonen zelf ook naar redelijkheid te hebben gesneden in de kosten en vroegen we (voor zover mogelijk) een eigen bijdrage vanuit de algemene reserve van instellingen. Het totaal aan gemeentelijke steun vanuit deze regeling bedroeg 1,7 miljoen euro.
- Ook de provincie heeft vanuit een financiële noodregeling zeven Utrechtse instellingen in het tekort gecompenseerd. Het totaal aan bijdragen vanuit de provinciale regeling bedroeg zo'n 0,5 miljoen euro.

Naast financiële steun zijn voor bestaande meerjarige en incidentele subsidierelaties ook coulancemaatregelen getroffen. Dit komt er kort gezegd op neer dat het niet of gedeeltelijk uitvoeren van activiteiten in de periode van coronamaatregelen niet direct invloed heeft op de subsidievaststelling. Ook is er (generiek) uitstel van betaling verleend voor de huur en hadden instellingen de mogelijkheid om het uitbetalingsritme van de subsidie aan te passen om knelpunten in de liquiditeit op de korte termijn te voorkomen.

Al met al is 2020 een jaar geweest waarbij verschillende geldstromen zijn ingezet om de cultuursector overeind te houden. Daarbij is de gemeente bijgesprongen waar de nood het hoogst was. En bij instellingen die van vitaal belang zijn en niet of nauwelijks gebruik konden maken van andere regelingen. Dat leverde in veel gevallen maatwerk op, waarmee is voorkomen dat instellingen zijn omgevallen.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Cofinanciering in het kader van de rijksregeling 'aanvullende ondersteuning culturele en creatieve sector corona' - huurkorting.	5.3	1.482			
Cofinanciering in het kader van de rijksregeling 'aanvullende ondersteuning culturele en creatieve sector corona' - subsidie.	5.3	138			
Noodsteun Cultuur en Erfgoed - subsidie	5.3	957			
Noodsteun Cultuur en Erfgoed - huurkorting	5.3	727			
Aanloopprogramma Culturele voorziening Leidsche Rijn	5.3			150	

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen.

1.2 Utrecht kent een breed, divers, samengesteld publiek dat deelneemt aan het culturele leven in de stad, op locaties in zowel de binnenstad, als de verschillende wijken.

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
E1.2.1	Percentage Utrechters dat minstens 1x per jaar een culturele activiteit bezoekt	87%(2009)	>85%	89%	>87%	Inw. Enq.	>90%
E1.2.1	Aantal bezoekers aan gesubsidieerde instellingen (in miljoenen)	1.8 (2009)	> 2,4 miljoen	2,8 miljoen	> 2,4 miljoen	1,1 miljoen	> 2,9 miljoen

Analyse	
Percentage Utrechters dat minstens 1x per jaar een culturele activiteit bezoekt	De Inwoners-enquête is de bron voor deze indicator, omdat de Inwoners-enquête nog maar eens in de twee jaar verschijnt kunnen we hier voor 2020 geen gerealiseerde gegevens tonen.
Aantal bezoekers aan gesubsidieerde instellingen (in miljoenen)	Dit betreft het geregistreerde aantal bezoekers van alle meerjarig gesubsidieerde musea, podia en festivals in de stad. Hier is enkel rekening gehouden met de fysieke bezoekersaantallen. Inclusief de online bezoekersaantallen zijn de instellingen gezamenlijk goed voor 2 miljoen bezoekers. De procentuele daling is te verklaren door de coronapandemie.

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
P1.2.2	Percentage gesubsidieerde culturele instellingen met informatie over toegankelijkheid op de eigen website		60%	75%	75%	98%	100%

Analyse	
Percentage gesubsidieerde culturele instellingen met informatie over toegankelijkheid op de eigen website	Dit betreft het percentage van 40 culturele instellingen waarvan op de website een toelichting te vinden is over de toegankelijkheid van de activiteiten voor mensen met een beperking.

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E1.2.1 Een breed publiek van kenners en niet-kenners afkomstig uit Utrecht en daarbuiten neemt deel aan en/of voelt zich betrokken bij het culturele leven in de stad

Een inclusieve cultuursector

Utrecht is een inclusieve en toegankelijke culturele metropool. De culturele sector draagt met programma's, makers, personeel en publiek bij aan de diversiteit die onze stad kenmerkt. Samen maken, tonen en beleven staat centraal.

Stimuleren van creatief vermogen
Iedereen krijgt anno 2030 de kans zich artistiek te ontplooien, dankzij een stevige keten van cultuureducatie, via amateurkunst(educatie) naar talentontwikkeling en professionele kunstpraktijk in Utrecht.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling
P1.2.1 Het bevorderen van (actieve) cultuurparticipatie en een brede deelname in het aanbod, zoals geprogrammeerd en geproduceerd door Utrechtse makers/instellingen

Een inclusieve cultuursector
Via netwerken en samen met partners werken we aan een culturele sector en cultureel aanbod waarin iedereen zich herkent. De belangrijkste ontwikkelingen:

- Een belangrijk onderdeel bij het beoordelen van de aanvragen voor de Cultuurnota 2021-2024, was de visie van de organisatie op inclusie. Wij hanteerden hierbij de herziene Code Diversiteit en Inclusie. De komende vier jaar volgen wij de uitvoering van de plannen en ambities van de Cultuurnota-instellingen op dit vlak en we nemen de uitkomsten mee in onze monitoring en visitatie.
- Het netwerk PACT Utrecht heeft culturele instellingen geïnspireerd en gestimuleerd om de diversiteit van hun publiek te vergroten door hun programma, personeel en partners in te zetten. PACT bestaat uit 32 aanjagers en een groep van 20 Critical Friends. In 2020 hebben er 12 bijeenkomsten plaatsgevonden waarin de instellingen elke keer een van de afspraken van het Diversiteit & Inclusiviteit Pact aanpakken.
- Vanuit de programma's Cultuur, Economie en Bewoners en Bestuur hebben we gezamenlijk een opdracht aan Utrecht Marketing verstrekt. Vanuit het culturele programma heeft Utrecht Marketing het doel om inwoners en bezoekers op de hoogte te brengen en te enthousiasmeren deel te nemen aan het culturele aanbod in de stad. Deze opdracht is in 2020 aan verandering onderhevig geweest. We hebben dit jaar daarom een jaaropdracht uitgegeven voor 2021, omdat er voor een meerjarige overeenkomst nog zaken verder uitgekristalliseerd dienen te worden. Er is inmiddels een projectleider Stadsprogrammering aangesteld die de komende tijd een meer inhoudelijk plan over cultuurparticipatie in de stad gaat voorleggen aan de gemeente.
- Ook in 2020 is er weer bij meerdere scholen en openbare gebouwen en in wijken gewerkt aan de realisatie van kunstwerken, in het kader van de 1,5% regeling en het Fonds Stadsverfraaiing. Deze kunstopdrachten worden in samenspraak met bewoners of gebruikers van een gebouw gerealiseerd. Door de coronamaatregelen hebben enkele participatieve kunstopdrachten, waaronder de uitvoering van Kunst voor Sterrenwijk en de opstart van het eerbetoon voor de gastarbeiders enige vertraging opgelopen.

Stimuleren van creatief vermogen
De waarde van creativiteit voor de samenleving is groot; het helpt ons om te gaan met grote gebeurtenissen, maakt het leven leuk en zorgt voor saamhorigheid. Door de realisatie van jongeren- en wijkcultuurhuizen en het verstrekken van subsidies hebben we ook dit jaar bijgedragen aan het vergroten van het creatieve vermogen van bewoners. De belangrijkste ontwikkelingen:

- Dit was het laatste jaar van de vierjarige subsidieperiode 2017-2020 Cultuureducatie met Kwaliteit. In 2019 is het penvoerderschap van het door deze regeling gesubsidieerde programma Creatief Vermogen Utrecht overgegaan van Utrechts Centrum voor de Kunsten naar TivoliVredenburg. Het netwerk bestond in 2020 uit 33 scholen, elf culturele instellingen, de HKU en penvoerder TivoliVredenburg. Eind 2020 is de nieuwe aanvraag voor Cultuureducatie met Kwaliteit 2021-2024 door het Fonds voor Cultuurparticipatie gehonoreerd. Dit betekent dat Creatief Vermogen op basis van matching van de gemeente Utrecht voor de komende vier jaar een bedrag van 2,230 miljoen euro krijgt.
- Op steeds meer plekken in de stad is er uitzicht op een nieuw wijkcultuurhuis. Conform het coalitieakkoord hebben we in 2020 de mogelijkheid om een wijkcultuurhuis in het zuidelijk deel van de stad te ontwikkelen verder onderzocht. De Merwedekanaalzone is hierbij naar voren gekomen als voorkeurslocatie. We gaan een exploitant selecteren via een tenderregeling.

- Het Jongerencultuurhuis Overvecht is op 20 september officieel geopend. Er is hard gewerkt om het voormalige schoolgebouw aan de Scharlakendreef 3 klaar te maken voor het gebruik van culturele activiteiten; bijvoorbeeld als muziekstudio en theater-/danszaal.
- De jongerencultuurhuizen in de stad gaan nu verder onder de naam BOKS Jongerencultuurhuis. Naast de locaties in Kanaleneiland en Overvecht heeft BOKS Jongerencultuurhuis ook activiteiten ontplooid in Leidsche Rijn/Vleuten-De Meern, onder meer met subsidie van 0,050 miljoen euro uit de nadere regel Subsidie cultuurprogramma jongeren Leidsche Rijn/Vleuten-De Meern 2020-2021 die halverwege 2020 is verstrekt.
- De regeling Basissubsidies Amateurkunst is aangepast vanwege Corona. Normaal gesproken biedt de regeling de mogelijkheid om subsidie aan te vragen voor vergoeding van de artistieke leiding en huur van een oefenruimte. Om organisaties te ondersteunen die vanwege de maatregelen door het coronavirus in 2021 (nog) niet in staat zijn fysiek samen te komen en dus geen gebruik maken van een oefenruimte, zijn de subsidiemogelijkheden verruimd. Hierdoor konden organisaties ook voor alternatieve basisfaciliteiten, zoals online faciliteiten, subsidie aanvragen. Er zijn 125 aanvragen (voor totaal 143 groepen) ingediend, waarvan er 124 zijn toegekend (één aanvrager had een te hoog eigen vermogen).

Corona

In deze moeilijke periode is de waarde van kunst, cultuur, creativiteit en ontwerp voor de samenleving elke dag opnieuw zichtbaar. Kinderen en volwassenen missen het om samen met anderen invulling te geven aan eigen creativiteit: bij de muziekschool, de fotoclub, schilderles, et cetera. Repeteren door amateurkunstverenigingen en stichtingen is erg moeilijk. Sommigen hebben online manieren gevonden om toch nog samen kunst te beoefenen, voor anderen was dit lastiger. Als koor samen zingen is online bijvoorbeeld erg moeilijk.

Juist de culturele en creatieve sector in onze stad kan in deze tijd bijdragen aan vernieuwing, verbinding, troost en hoop en een cruciale rol spelen bij de herstart van onze samenleving. De amateurkunst(educatie) in onze stad heeft ondanks alle beperkingen nog veel voor elkaar gekregen. Een aantal voorbeelden van wat er dit jaar wel heeft plaatsgevonden:

- ZIMIHC onderhoudt via haar Maatwerk-projecten zoals Utrecht Blaast en Utrecht Danst, nauw contact met het amateurveld in de stad, ook in coronatijd. Zij faciliteren (online) bijeenkomsten en ondersteunen met hun kennis en expertise.
- Samen met RTV Utrecht en financieel ondersteund door de gemeente produceert ZIMIHC een aantal videoportretten van koren in coronatijd.
- Het Zuilens Fanfare Corps bestond in 2020 120 jaar en vierde dit op 1 november op coronaproof manier door te spelen in ZIMIHC Theater Zuilen in drie aparte ensembles. Deze werden opgenomen en omlijst met interviews met allerlei betrokkenen en partners. Op die manier probeerden ze toch hun jubileum te vieren.
- Harmonieorkest Vleuten bracht in april coronaserenades aan bewoners van verzorgings- en verpleeghuizen die in lockdown en dus zonder bezoek zaten. Haar jaarlijkse All You Need is Music hebben ze vanwege de lockdown last minute om moeten zetten naar digitale muzikale kerstgroeten. Dit is een actie rond de kerstdagen om een muzikale kerstgroet te brengen aan mensen die dit nodig of dik verdiend hebben, bijvoorbeeld mensen die ernstig ziek zijn of mantelzorgers.
- Amateurkunsteducatie-instellingen als Danscentrum Utrecht, Theaterschool Utrecht en De Utrechtse Muziekschool hebben een groot deel van hun aanbod omgezet naar online lessen om toch hun cursisten, veelal jongeren, te kunnen blijven bedienen. Ook het Jongerencultuurhuis Overvecht ontwikkelde eind 2020 een speciaal lockdown-programma voor jongeren.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
Lasten								
10-1-2-1	Participatie	6.365	6.417	6.244	6.412	6.209	204	6.463
	Totaal Lasten	6.365	6.417	6.244	6.412	6.209	204	6.463
	Saldo baten en lasten	**-6.365**	**-6.417**	**-6.244**	**-6.412**	**-6.209**	**204**	**-6.463**
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Saldo na mutaties reserves	**-6.365**	**-6.417**	**-6.244**	**-6.412**	**-6.209**	**204**	**-6.463**

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

Participatie

De gerealiseerde lasten vallen 0,2 miljoen euro lager uit dan begroot.

Corona

De onderbesteding wordt voornamelijk veroorzaakt door een onderbesteding op projecten van Fonds Stadsverfraaiing. Onder meer vanwege de coronamaatregelen hebben de participatieve kunstopdrachten vertraging opgelopen, waaronder de uitvoering van Kunst voor Sterrenwijk, het eerbetoon voor de gastarbeider en de Fame-muurschildering in samenwerking met TivoliVredenburg.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Projecten Fonds Stadsverfraaiing	5.3			200	

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen.

Samenleven en Sport

Algemene programmadoelstelling

Utrechters zijn betrokken bij elkaar, ondernemen samen activiteiten en iedereen kan zichzelf zijn. Zij kunnen sporten en bewegen in een toegankelijke en kwalitatief goede infrastructuur.

Het programma Samenleven en Sport is in 2020 ontstaan zoals geïntroduceerd bij de Voorjaarsnota 2019. Daarmee is bij de begrotingsindeling de omslag gemaakt van wettelijke taken naar opgave-gericht werken en is deze meer in lijn met de Utrechtse manier van sturen en verantwoorden. Het programma Samenleven en Sport sluit aan bij de opgave om de sociale basis te versterken, en draagt daarmee bij aan Gezond Stedelijk Leven voor Iedereen. In een sterke sociale basis wordt niemand uitgesloten, en kan iedereen gewoon opgroeien, meedoen, sporten en bewegen.
Utrecht wil een stad zijn waarin bewoners zich inzetten voor elkaar en voor de buurt en de stad. Een toegankelijke stad waarin er geen fysieke of sociale drempels zijn om mee te doen en waarin iedereen zichzelf kan zijn ongeacht zijn of haar achtergrond, religie of seksuele voorkeur. Waar kinderen gewoon kunnen opgroeien. Een sterke sociale basis bestaat uit actieve bewoners die zich vrijwillig inzetten voor elkaar en voor de buurt en een professionele structuur die daarop aansluit. Dit samenspel tussen de professionele sociale basis en wat bewoners doen, willen we in de stad verbeteren en versterken. Daarom werken bewoners(initiatieven), maatschappelijke partners en de gemeente samen aan een goede mix van professionele betaalde inzet, vrijwillige inzet en tussenvormen. Zorgen voor elkaar en meedoen van bewoners in een kwetsbare positie zijn belangrijke waarden. Zo draagt een sterke sociale basis bij aan de ‘beweging naar voren’. Wie denkt aan Gezond Stedelijk Leven voor Iedereen, denkt ook aan sporten en bewegen. Sport geeft plezier en is gezond. Veel Utrechters doen mee door zelf en met elkaar te sporten en ook door vrijwilligerswerk bij een sportvereniging of sportevenement. Daarmee heeft sport een grote maatschappelijke (meer)waarde.
De Groei van de Stad stelt ons de komende jaren voor belangrijke vraagstukken. Ruimte voor Iedereen betekent ruimte voor het ondernemen van activiteiten, maar ook ruimte voor maatschappelijke accommodaties voor sport- en buurtactiviteiten. Daarbij hebben we aandacht voor duurzaamheid, tevredenheid van gebruikers, efficiënt gebruik en betaalbaarheid.
Bij de voorjaarsnota 2021 komen we met een voorstel voor aanpassingen binnen de programmastructuur omdat we zien dat er binnen het programma nog meer samenhang mogelijk is. Met als doel onze inzet nog beter te richten op het realiseren van een sterke sociale basis voor onze inwoners.

Verplichte BBV Indicatoren

Om een eenduidig beeld te vormen over de beleidsresultaten van de gemeente en om gemeenten onderling te kunnen vergelijken is er een aantal wettelijke verplichte indicatoren bij de programma’s opgenomen.

% niet-sporters
De definitie van ‘niet-sporter’ is iemand van 19 jaar of ouder die niet minstens één keer per week aan sport doet. De cijfers worden overgenomen van de VNG-site ‘Waar staat je gemeente’, en de data op deze site wordt verkregen uit verschillende bronnen en onderzoeken zoals burger- en ondernemerspeilingen, het CBS en andere centrale databronnen. Deze meting wordt eens per 4 jaar gedaan. In 2016 gaf 38,4% van de Utrechters aan *niet* wekelijks te sporten. Landelijk is dit 48,7%.

Meerjarige beleidsvoornemens die zijn opgenomen in beleidsnota's, -visies of -kaders:

Sportnota 2017
Rapportage capaciteitsbehoefte sport 2018-2030
Mulier rapportage: Ruimte voor georganiseerde sport in Utrecht 2019
Visie versterken sociale basis (wmo) 'Utrecht voor iedereen'
Beleidskader beheerde speeltuinen 'Speelruimte maken we samen'
Welzijnsaccommodaties in zelfbeheer, visie en uitvoeringskader
Meerjarenplan 2019-2022, laaggeletterdheid en digitale vaardigheden volwassenen
Nota van uitgangspunten 2019-2024, Sociaal makelaarschap
Routekaart naar verbinding
Kader vrijwillige inzet 2015-2019
Nota van uitgangspunten jongerenwerk Utrecht 2020-2026
Wel verschillend, niet apart, Utrechtse antidiscriminatieagenda 2016-2020
Utrechtse regenboogagenda 2019-2022
Het VN-verdrag handicap in Utrecht, Agenda 'Utrecht voor iedereen toegankelijk'
Het VN-verdrag handicap in Utrecht, Uitvoeringsprogramma 'Utrecht voor iedereen toegankelijk'
Uitvoeringsnota vernieuwend welzijn
Actieplan Utrecht zijn we samen, Een inclusieve aanpak van radicalisering
Uitvoeringsnota maatschappelijk initiatief onder dak in buurtcentra van de toekomst

Meerjarig overzicht per prestatiedoelstelling

x € 1.000

	Omschrijving	Actuele Begroting 2019	Realisatie 2019	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Actuele begroting 2021
19-1-1-1	Voldoende en goede accommodaties	-6.960	-6.809	-7.188	-7.451	-13.876
19-1-2-1	Alle Utrechters kunnen gewoon meedoen	-28.686	-28.232	-20.556	-20.161	-20.217
19-1-3-1	Versterken veerkracht	-3.921	-3.813	-4.231	-4.323	-4.236
19-1-4-1	In Utrecht kan iedereen zichzelf zijn	0	0	-910	-747	-910
19-2-1-1	Buitensportaccommodaties	-6.667	-6.681	12.467	13.056	-7.904
19-2-1-2	Binnensportaccommodaties	-6.930	-6.435	-6.178	-6.384	-7.442
19-2-1-3	Zwembaden	-5.433	-5.183	-5.389	-6.247	-5.671
19-2-1-4	Accommodatiebeleid	-888	-937	-866	-1.079	-880
19-2-2-1	Sportstimuleren	-4.408	-4.048	-4.167	-4.069	-4.202
19-2-3-1	Topsport- en talentontwikkeling	-386	-393	-399	-420	-407
19-2-3-2	Sportevenementen	-2.292	-2.267	-1.828	-1.729	-538
Totaal		**-66.572**	**-64.797**	**-39.245**	**-39.554**	**-66.282**

Bovenstaande tabellen geven een overzicht van het saldo van baten en lasten per prestatiedoelstelling voor het hele programma weer.

1. Samenleven: Utrechters zijn betrokken bij elkaar, ondernemen samen activiteiten en iedereen kan zichzelf zijn

Indicatoren Samenleven

De inwonersenquête is de bron voor indicatoren. Omdat deze enquête nog maar eens in de twee jaar verschijnt, kunnen we voor 2020 geen gerealiseerde gegevens tonen.

1.1 Utrecht heeft voldoende, goede en toegankelijke accommodaties waar bewoners met en voor elkaar activiteiten kunnen ondernemen

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E1.1.1 Utrecht heeft voldoende, goede en toegankelijke accommodaties waar bewoners met en voor elkaar activiteiten kunnen ondernemen

Buurtcentra

Het nieuwe Buurtcentrum Hoge Weide is, naar tevredenheid van de nieuwe gebruikers, in gebruik genomen. Het definitief ontwerp voor de verbouwing van buurtcentra 't Zand is gereed en gaat in uitvoering. Voor buurtcentrum Weidewereld is het vlekkenplan ((globaal) indelingsplan)) gereed. De bouwkundige aanpassingen van buurtcentra Hart van Noord en De Boog, buurtkamer Gagelsteede, en jongerenhuiskamer Prosific zijn afgerond. De gewenste aanpassingen van Hof 't Spoor zijn nog onderwerp van gesprek. Voor aanpassing van buurtcentrum De Pijler is inmiddels subsidie verstrekt. Daarnaast zijn voor diverse buurtcentra, zoals Podium Oost (zelfbeheer), Zuilen, De Leeuw, Sterrenzicht en De Musketon, verbouwingen in voorbereiding mede in het kader van verduurzamen/energie neutraal en functionaliteit. Voor de jongerenhuiskamers Peltlaan en De Boog worden pandvisies opgesteld.
De haalbaarheidsstudie Nieuw Rotsoord is afgerond, en door de Stichting kinderboerderij Nieuw Rotsoord zijn de voorbereiding in gang gezet voor de noodzakelijke vernieuwing van de huisvesting en herinrichting van het terrein. In het kader van Groei van de Stad zijn voor de gebieden Lombokplein, Overvecht, Kruisvaartkade en omgeving de gewenste buurtcentra en jongerenhuiskamers in beeld gebracht. Voor het gebied Merwede is de nieuwbouwlocatie vastgelegd.

Voedseluitgiftepunten in buurtcentra

De nieuwe werkwijze van de Voedselbanken heeft geleid tot uitgiftepunten in de buurtcentra Nieuwe Jutter (zelfbeheer), BuurThuis, Uithoek, De Boog en worden de uitgiftepunten in buurtcentra Burezina (zelfbeheer) en Musketon voortgezet.

Jongerenhuiskamers

Op verschillende plekken in de stad is er in 2020 behoefte ontstaan aan meer accommodaties voor het jongerenwerk. Deze vraag speelt met name in de buurten Vleuterweide, Kanaleneiland Zuid, Geuzenwijk en WC Overkapel en omgeving /Themadreven/Camera Obscuradreef. Jongerenhuiskamers zijn één van de middelen om de overlast op straat te verminderen omdat jongerenwerkers vanuit deze huiskamers een beter en intensief contact kunnen onderhouden met jongeren. Door onvoldoende financiële middelen is deze gewenste uitbreiding in 2020 niet gerealiseerd.

Corona

Buurtcentra

Door Corona zijn de buurtcentra meerdere weken gesloten geweest en/of beperkt open geweest voor bezoekers. Dit heeft geleid tot een lagere bezetting vergeleken met voorgaande jaren. Naast de bezettingsgraad heeft Corona ook invloed gehad op de kosten en inkomsten van de buurtcentra vanwege de extra preventieve maatregelen en minder verhuringen. Door de extra middelen die beschikbaar zijn gesteld voor de nadelige effecten van Corona heeft dit uiteindelijk geen negatief resultaat opgeleverd in de begroting van de buurtcentra.
De bezettingsgraad van de activiteitenruimten in de buurtcentra is de afgelopen jaren gestegen van gemiddeld 25 uur per week in 2012 naar 41 uur gemiddeld in 2019. In 2020 is de bezettingsgraad gedaald naar gemiddeld 27 uur per week. Deze daling is geheel toe te schrijven aan de coronamaatregelen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling
P1.1.1 Utrecht heeft voldoende, goede en toegankelijke accommodaties waar bewoners met en voor elkaar activiteiten kunnen ondernemen

Evaluatie welzijnsaccommodatiebeleid
In 2020 is een breed opgezet onderzoek gedaan naar het functioneren van de buurtcentra. Hiervoor zijn gebruikers, bezoekers, niet-bezoekers, vrijwilligers, professionals, beheerders en bestuurders gehoord. De algemene conclusie is dat er geen grote beleidswijziging nodig is en het beleid voldoende effectief is. Zowel bezoekers als ook niet-bezoekers zeggen dat de buurtcentra waarde hebben voor de sociale samenhang in de wijk; hetgeen, aldus de ondervraagden, bijdraagt aan een prettigere en veiligere buurt.

Speeltuinen
Inmiddels zijn twaalf speeltuinen verzelfstandigd. Zij ontwikkelen zich steeds meer tot bruisende speeltuinen met veel betrokkenheid vanuit de buurt. De overige negen speeltuinen doorlopen het proces tot verzelfstandiging op eigen tempo. Alle 21 speeltuinen werken intensief samen. Er is gewerkt aan een digitaal platform speeltuinen voor uitwisseling van informatie en kennis en aan een vorm van samenwerking voor gezamenlijke inkoop.
Landelijk is het Speelakkoord gesloten met de VNG, ministerie van VWS en diverse landelijke fondsen en andere betrokkenen. Het Speelakkoord heeft als doel meer aandacht voor het spelend kind met een beperking. In samenwerking met de beheerde speeltuinen, 'Speeltuinbende'; (fonds Gehandicapte Kind) en andere betrokkenen hebben wij middelen vrij gemaakt om een aantal speeltuinen meer speelwaarde te bieden voor kinderen met een beperking en het Samen Spelen te bevorderen. Naast de fysieke aanpassingen wordt ook gekeken naar mogelijke sociale drempels, waardoor kinderen en/of ouders minder of niet naar een speeltuin gaan. Hiervoor loopt een leerproces in Leidsche Rijn tussen de speeltuinen en Voorn en De Hoef om samen met studenten te onderzoeken hoe Samen Spelen bevorderd kan worden en wat hiervoor nodig is.
In sportspeeltuin Abstede is, in samenwerking met gebruikers en andere betrokkenen, een gedeeltelijk herinrichtingsplan uitgevoerd om het sporten en spelen aantrekkelijker te maken. Speeltuin de Pan heeft samen met gebruikers en omwonende een herinrichtingplan opgesteld. Dit plan is in het najaar 2020 uitgevoerd met een 2e fase in 2021.
De verantwoording over de beheerde speeltuinen is ook opgenomen onder het programma Jeugd.

Corona

Buurtcentra
Voor het beter bereik en in standhouden van contacten tussen buurtcentrum en bezoekers hebben Podium Oost en DOCK het initiatief genomen om de digitale kanalen beter te benutten om wijkbewoners met elkaar te verbinden. De overige buurtcentra volgen deze manier van werken zolang dit gewenst is.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
Baten								
19-1-1-1	Voldoende en goede accommodaties	783	1.206	783	783	569	-215	1.524
	Totaal Baten	783	1.206	783	783	569	-215	1.524
Lasten								
19-1-1-1	Voldoende en goede accommodaties	8.137	8.409	8.523	8.259	8.315	-56	15.416
	Totaal Lasten	8.137	8.409	8.523	8.259	8.315	-56	15.416
	Saldo baten en lasten	**-7.353**	**-7.203**	**-7.740**	**-7.475**	**-7.746**	**-271**	**-13.892**
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	393	394	16	287	295	8	16
	Saldo na mutaties reserves	**-6.960**	**-6.809**	**-7.723**	**-7.188**	**-7.451**	**-263**	**-13.876**

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

Voldoende en goede accommodaties

Baten
De lagere baten zijn direct het gevolg van minder huurinkomsten uit welzijnspanden die gesloten zijn geweest wegens Corona maatregelen.

Lasten
De hogere lasten worden veroorzaakt door extra schoonmaak, desinfecteringsmiddelen, stickers, enzovoorts in de welzijnspanden als gevolg van de coronacrisis.

Corona

Doordat de welzijnspanden gesloten zijn geweest wegens Corona maatregelen is er minder verhuur geweest en zijn er latere baten gerealiseerd. De lasten waren hoger door extra schoonmaak, desinfecteringsmiddelen, stickers, enz. als gevolg van de coronacrisis.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Minder verhuur welzijnspanden.	6.1				208
Extra schoonmaak, desinfectiemiddelen, stickers, linten, enz. in welzijnspanden.	6.1	97			

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen.

1.2 Alle Utrechters kunnen gewoon meedoen en prettig samenleven door een stevige (pedagogische) civil society en een sterke sociale samenhang in buurten en wijken

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling
E1.2.1 Alle Utrechters kunnen gewoon meedoen en prettig samenleven door een stevige (pedagogische) civil society en een sterke sociale samenhang in buurten en wijken)

Toegankelijkheid
De samenwerking met de stad is geïntensiveerd. Zo hebben 21 organisaties een Toegankelijkheidssubsidie ontvangen. Ook dit jaar is met de actie Houd de stoep vrij een beroep gedaan op inwoners om mee te werken aan toegankelijke stoepen. De nieuwe agenda 'Utrecht voor iedereen toegankelijk' is vastgesteld. In monitorbijeenkomsten met partners uit de stad is gesproken over de uitvoering. De contacten met onderwijsinstellingen zijn uitgebreid ter voorbereiding op een actiecoalitie. Belangenorganisaties en buurtteams zijn in gesprek gegaan, ook over sociale toegankelijkheid.

Mantelzorgondersteuning
De Nadere regel mantelzorgondersteuning is vastgesteld, in het kader van Heldere subsidieverstrekking sociale basis. Voorheen maakte de basisvoorziening mantelzorgondersteuning onderdeel uit van de Nadere regel informele zorg.
Er is een pilot respijtzorg aan huis gestart. Daarmee onderzoeken we of dit een waardevolle bijdrage levert aan de respijtzorg (tijdelijk overnemen van de zorgtaken van de mantelzorger) mogelijkheden in Utrecht. Het vergroten van de toegankelijkheid van het respijtzorg aanbod door aan te sluiten bij het coördinatiepunt Eerste-lijn-verblijf is nog niet uitgewerkt.

Eenzaamheid
De Utrechtse aanpak eenzaamheid landt in een divers netwerk van meer dan 200 partners in de stad. Die partners helpen, zowel lokaal/kleinschalig als in de vorm van samenwerking of 'actiecoalitie', om eenzaamheid tegen te gaan. Om te bepalen of en wat er nog nodig is, naast alles wat er in de stad gebeurt op dit thema, hebben we een evaluatie uit laten voeren van de aanpak tegen eenzaamheid. Naar aanleiding van die evaluatie zijn we gericht in gaan zetten op het bieden van handelingsperspectief voor bewoners en partners, als zij eenzaamheid signaleren. Ook zijn we in kaart gaan brengen of er voldoende aanbod is voor specifieke doelgroepen, zoals ernstig eenzamen maar ook jongeren. Verder zetten we in op versterken van het netwerk, teneinde goede voorbeelden zichtbaar te maken en partners met elkaar in contact te brengen. We deden dit onder meer door middel van netwerkbijeenkomsten en lezingen voor partners.

Corona

Sociaal makelaarschap
Een deel van de activiteiten die al waren gepland (grote bijeenkomsten met partners en bewoners) konden niet doorgaan of hebben op een andere manier doorgang gevonden (meer individueel of digitaal). De samenwerking in de sociale basis en met andere Utrechtse partijen is verstevigd door de gezamenlijke inzet om de gevolgen van Corona het hoofd te bieden. Daaruit zijn verschillende overleggen ontstaan op stadsniveau om de samenwerking te versterken. DOCK heeft bijvoorbeeld samen met het NIZU een platform gemaakt voor initiatieven. Samen met veel partners is de 'Tas voor Thuis' gelanceerd. Het uitdelen van een gevulde tas bleek een goed middel om (weer) in contact te komen met gezinnen en als een steuntje in de rug. Ook de bijeenkomsten voor en door ouderen zijn grotendeels doorgegaan.
Er zijn ook weer kinderen getraind in de vreedzame manier van met elkaar omgaan, en er is er inzet gepleegd op ouders door bijvoorbeeld digitale bijeenkomsten, ouder- en kindgroepen.
Het ondersteunen van de meer kwetsbare bewonersgroepen heeft voorrang gekregen en is steeds door gegaan. Zij konden ook in de tweede lock down terecht in de buurtcentra. Groepen werden ondersteund bij het vinden van nieuwe manieren om samen bezig te zijn. Zo zijn in de zomerperiode veel beweeggroepen geholpen met het vinden van een buitenruimte voor hun activiteiten.

In de eerste lock down werden minder inwoners door huisartsen naar Welzijn op Recept verwezen. Na de zomer nam het aantal aanmeldingen juist toe en viel op dat er een toenemend aantal jongere inwoners werd verwezen. Na de zomer waren er meer aanvragen van inwoners die met hun straat of buurt aan de slag willen in kader van het lief en leedproject. De buurtbox werd ontwikkeld, waarmee inwoners naast uitleg over Lief & Leed ook direct materiaal ontvangen om in hun straat mee aan de slag te gaan.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling
P1.2.1 We organiseren toegankelijke basisvoorzieningen en ondersteunen bewonersinitiatieven, vrijwillige inzet en mantelzorgers

(Digi)taalvaardigheden
Ondanks Corona hebben de organisaties in het digiTaalveld alles op alles gezet om zoveel mogelijk activiteiten door te laten gaan, digitaal, hybride en soms fysiek (binnen de voorschriften van het RIVM). Organisaties hebben snel geschakeld om lessen digitaal en/of hybride vorm te geven. Op deze manier kon een groot deel van de reguliere dienstverlening doorgang vinden.
Los van de cursussen hebben alle organisaties energie gestoken in het contact houden met de deelnemers van cursussen en de vrijwilligers. Voor veel deelnemers zijn de cursussen niet alleen een manier om vaardigheden op te doen maar ook om andere mensen te leren kennen en deel te nemen aan het maatschappelijke leven.
Digiwijs heeft haar aanbod vernieuwd waardoor het beter aansluit op de behoefte van de bezoekers.

Sociaal makelaarschap
De coronapandemie maakte dat de medewerkers van DOCK hun werk voor het grootste gedeelte niet op de gebruikelijke manier konden doen. Tegelijkertijd blijkt juist in dit bijzondere jaar hoe belangrijk het is om contact met (kwetsbare) bewoners te onderhouden en hen te blijven ondersteunen. Sociaal Makelaars hebben hun creativiteit ingezet om met de betrokken organisaties en actieve bewoners het werk, ook tijdens de lockdowns, voort te zetten. Nieuwe manieren van sociaal makelen zijn in rap tempo ontwikkeld. Middelen zoals telefooncirkels, whatsappgroepen en beeldbellen worden daarvoor ingezet. De coronapandemie maakte het noodzakelijk dat DOCK meer focus legde bij de meest kwetsbare bewoners. Dat vertaalde zich in extra contact met deze mensen en het ondersteunen van bewonersinitiatieven. Initiatieven gericht op kwetsbare bewoners om tijdig financiële problemen en eenzaamheid te signaleren en daarop in te zetten. Er zijn er in deze periode veel mooie bewonersinitiatieven ontstaan die (mede) door DOCK zijn ondersteund. Samen met het NIZU hield DOCK verzamelde en actualiseerde DOCK de informatie over alle hulpinitiatieven, zodat inwoners met hulpvraag en aanbod elkaar snel konden vinden.
Daarnaast heeft DOCK ingezet op het verstevigen van de civil society. Gedurende de lockdowns werden kinderen en gezinnen ondersteund door samen met bewoners en bedrijven huiswerkbegeleiding en faciliteiten daarvoor te verzorgen. In de zomerperiode waren meer Utrechters dan ooit thuis en werden met partners extra uitgebreide vakantieprogramma's georganiseerd voor de jeugd.

Mantelzorgondersteuning
Het Steunpunt Mantelzorg heeft samen met allerlei andere informele (NIZU) en formele organisaties (zoals verpleeghuizen en dagbestedingscentra) extra ingezet op persoonlijk contact. Door meer te bellen naar mantelzorgers, hun bereikbaarheidstijden te verruimen en ook per mails, brieven, websites en Facebook de mantelzorgers zo goed mogelijk te informeren over de ondersteuning die voor mantelzorgers beschikbaar is.
Alle lotgenotengroepen die niet meer live bijeen konden komen, hebben contacten onderhouden. De groepen mantelzorgers voor NAH en Dementie hebben hun WhatsApp groepjes intensiever gebruikt om elkaar te ondersteunen. De groep Jonge Mantelzorgers heeft gebruik gemaakt van Teams en af en toe Hangout om elkaar te blijven zien. Daardoor is dit een nog hechtere groep geworden. Mantelzorgers van Marokkaanse, Turkse en Syrische afkomst hebben intensief contact gehouden via WhatsApp groepen. Steunpunt Mantelzorg heeft de vrijwilligers van deze groepen intensief ondersteund zodat zij hun groepen weer goed konden begeleiden. Er is voor vertalingen gezorgd over Corona, de noodzaak van hygiëne maatregelen en RIVM richtlijnen.

Informatie over het kunnen verkrijgen van persoonlijke beschermingsmiddelen is verspreid. Dagbestedingsactiviteiten zijn na de eerste lockdown weer gestart, wat mantelzorgers heeft ontlast. De waarderingsdagen konden niet doorgaan. In plaats daarvan is er op de 'Dag van de mantelzorger' naar alle 1600 mantelzorgers die zich bij het SMU hebben ingeschreven een cadeaubon gestuurd.

Vrijwillige inzet
De wervingscampagne 'Vrijwilligerswerk iets voor jou' heeft veel aandacht en nieuwe vrijwilligers voor de stad opgeleverd. Naast deze campagne had ook Corona veel invloed op het aantal vrijwilligers. Met name in de eerste golf meldden zich meer dan 1000 nieuwe vrijwilligers aan. De vrijwilligerscentrale en partners in de stad hebben hard gewerkt om al die vrijwillige energie vast te houden. Dat Utrecht een echte vrijwilligersstad is werd bevestigd doordat we bij de nationale vrijwilligersprijzen van het NOV (Platform vrijwillige inzet) zijn uitgeroepen tot Vrijwilligergemeente van het jaar 2020.
Omdat het jaarlijkse waarderingsdiner voor vrijwilligers niet door kon gaan zijn er extra waarderingsacties onder andere via www.utrechtbedankt.nl georganiseerd en is er op RTV Utrecht een speciale uitzending gewijd aan Utrechtse vrijwilligers en de uitreiking van de Utrechtse vrijwilligerstrofee.

Buurtpacten
De buurtpacten in de Rietveldbuurt en Transwijk waren ook in 2020 actief. Door Corona heeft de uitvoering de nodige beperkingen. Desondanks is in de Rietveldbuurt de samenwerking voor een schone en veilige buurt verbeterd, waardoor problemen op dat gebied sneller worden opgelost. En vanuit DOCK is er meer verbinding met de scholen gelegd.
In Transwijk zetten de partners binnen het buurtpact zich in voor het tegengaan van eenzaamheid bij ouderen. Zo is in september de Gouden koets geïntroduceerd, ouderen die slecht ter been zijn kunnen gebruik maken van deze elektrische auto. Zo komen ouderen uit hun isolement. Communicatie over het integraal aanpakken van sociaal-maatschappelijke vraagstukken via een Buurtpact, heeft er in Geuzenwijk toe geleid dat de Buurtwerkkamer haar herhuisvestingsvraagstuk met succes onder de aandacht heeft weten te brengen. Daarnaast hebben de Kracht van Zuilen en de Wijkraad elkaar gevonden in de gezamenlijke ambitie tot het komen van een Buurtagenda. Tevens is het specifieke vraagstuk van een eigen plek voor jongeren in de Geuzenwijk voortvarend opgepakt.
Eind december is in Noordoost een nieuw buurtpact gestart rond het thema beweegvriendelijke wijk. Bewoners, zorg- en welzijnsorganisaties en ondernemers werken samen aan het doel dat ouderen langer zelfstandig kunnen blijven wonen en hun vitaliteit behouden. De behoefte van ouderen staat hierbij centraal.

Informele zorg
Afgelopen jaar was de informele zorg belangrijker dan ooit. We hebben geïnvesteerd in een stevig netwerk (het NIZU) en informele zorgambassadeurs en daar plukken we nu in Corona tijd de vruchten van. Vrijwilligersorganisaties hebben samen met DOCK heel snel geschakeld en er zijn daardoor heel veel Utrechters gekoppeld aan een maatje en er zijn talloze initiatieven ontstaan rondom maaltijden, burenhulp en andere vormen van informele ondersteuning.

Corona
Corona invloeden zijn verwerkt in bovenstaande tekst.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
Baten								
19-1-2-1	Alle Utrechters kunnen gewoon meedoen	2.752	3.042	2.666	2.752	3.215	463	2.752
	Totaal Baten	2.752	3.042	2.666	2.752	3.215	463	2.752
Lasten								
19-1-2-1	Alle Utrechters kunnen gewoon meedoen	31.438	31.274	29.615	23.397	23.466	-69	22.969
	Totaal Lasten	31.438	31.274	29.615	23.397	23.466	-69	22.969
	Saldo baten en lasten	**-28.686**	**-28.232**	**-26.949**	**-20.646**	**-20.251**	**394**	**-20.217**
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	0	0	0	90	90	0	0
	Saldo na mutaties reserves	**-28.686**	**-28.232**	**-26.949**	**-20.556**	**-20.161**	**394**	**-20.217**

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

Alle Utrechters kunnen gewoon meedoen

Baten
De hogere baten betreffen:

- extra rijksmiddelen educatie (0,089 miljoen euro);
- bijdrage gemeente Vijfheerenlanden (Vianen) voor inzet op educatie (0,059 miljoen euro);
- bijdrage Zon MW via gemeente Vijfheerenlanden (Vianen) voor inzet op het project MDT (Maatschappelijke Dienst Tijd), een initiatief van het Rijk ten behoeve van proeftuinen waarin we jongeren bereiken in programma's waar ze hun talenten kunnen ontwikkelen, elkaar kunnen ontmoeten en vrijwillige inzet ervaren (0,26 miljoen euro);
- bijdrage ZonMW voor het project coronahelden van Overvecht (0,05 miljoen euro).

Lasten
De hogere lasten betreffen:

- alle bij de baten vermelde posten voor gelijke lasten (totaal 0,458 miljoen euro);
- hogere overhead (0,175 miljoen euro);
- meer aanvragen belangenbehartiging (0,048 miljoen euro);
- lagere inzet middelen op informele zorg (0,247 miljoen euro);
- minder aanvragen buurtnetwerken en wijkinformatiepunten (0,166 miljoen euro);
- minder aanvragen versterken sociale basis (0,094 miljoen euro);
- lagere inzet gemeentelijke middelen educatie (0,11 miljoen euro).

Corona
De financiële afwijking binnen deze subdoelstelling door Corona is nihil.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Geen effecten als gevolg van Corona					

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen.

1.3 De veerkracht van kinderen, jongeren, ouders en opvoeders wordt versterkt

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling
E1.3.1 De veerkracht van kinderen, jongeren, ouders en opvoeders wordt versterkt

De coronapandemie heeft veel gevraagd van kinderen, jongeren en gezinnen. Het beeld werd duidelijk dat er een groep is voor wie de maatregelen extra hard uitpakken door een veelheid van negatieve factoren. Binnen de nieuw gestarte tweewekelijkse call sociale basis Jeugd is door betrokken partijen, zoals jongerenwerk, DOCK, Brede school, het NIZU, Al Amal en SportUtrecht, samengewerkt en alles op alles gezet om hen in deze moeilijke tijd toch zo goed mogelijk te ondersteunen. Toch bleef de druk in sommige gezinnen groot en net netwerk soms beperkt.
Voor jongeren waren de effecten van de coronamaatregelen mentaal zwaar, jongeren voelen zich door de coronamaatregelen ernstig beperkt in hun sociale leven en maken zich zorgen over hun toekomst. Het jongerenwerk heeft er hard aan gewerkt het contact te onderhouden met de jongeren in de stad en vooral met de jongeren die het moeilijk hadden bijvoorbeeld thuis of op school. Met veel jongeren was contact via sociale media en waar mogelijk bleven de jongerenwerkers, zoals de schooljongerenwerkers en de individueel begeleiders, ook offline in contact. Dit is van groot belang geweest voor de jongeren. Er is een groeiende behoefte gebleken aan extra ondersteuning door het jongerenwerk, waaronder het schooljongerenwerk en de inzet op straat, voor een gewenste uitbreiding zijn nog geen structurele middelen beschikbaar.
Jongeren hadden het zwaar, maar bleken ook veerkrachtig. Zo hebben jongeren gedurende het jaar, en tijdens de kerstvakantie verschillende activiteiten opgezet, vrijwilligerswerk gedaan, en mee geholpen aan acties over vuurwerkpreventie.
Organisaties van informele zorg zijn in staat geleken ook in coronatijd, met inachtneming van alle richtlijnen en voorzorgsmaatregelen, goede ondersteuning te bieden. Zo konden vele vrijwilligers van betekenis zijn voor gezinnen en hun kinderen.
Met de beleidsregel Passende Kinderopvang hebben we de BSO ‘plus’ een vaste plek gegeven binnen het gemeentelijke beleid. Binnen deze beleidsregel valt ook de vernieuwde subsidieregeling voor Voorschoolse Educatie en Voorschoolse Educatie ‘plus’. De verantwoording over deze onderwerpen is te lezen bij het hoofdstuk Onderwijs.
Met kinderopvangorganisaties en partners uit de basiszorg en het onderwijs is rond de Voorschoolse Educatie een kernpartneraanpak ontwikkeld naar gelijkenis van de aanpak in het onderwijs. Het doel is om indien nodig vroegtijdig, vlot en integraal ondersteuning te bieden aan kind en gezin op de voorschool en hier op wijk- en stedelijk niveau lessen uit te trekken.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling
P1.3.1 We faciliteren waar nodig ondersteuning zodat alle jeugdigen mee kunnen doen in de samenleving. We stimuleren hierbij een gezamenlijk pedagogische visie en gaan uit van de rechten van kinderen

Jongerenwerk
In de zomervakantie en de kerstvakantie waren er extra activiteiten om jongeren perspectief te bieden. Ook was er extra ambulante inzet. Van de ervaringen tijdens de zomer is door alle betrokken partners geleerd dat het nog meer betrekken van jongeren bij het organiseren van activiteiten en zelf mee laten denken bij het vinden van oplossingen om overlast tijdens de jaarwisseling tegen te gaan, belangrijk is. Tijdens de jaarwisseling had de inzet van de rolmodellen van het jongerenwerk een positief effect op de sfeer in de wijken.

BSO plus
Voor de BSO 'plus' ontvingen vier kinderopvangorganisaties subsidie. In totaal vingen zij hiermee 73 kinderen op. De BSO 'plus' groepen zijn verdeeld over zes locaties in de wijken Vleuten, De Meern, Utrecht-Oost en op twee scholen voor speciaal onderwijs in Rijnsweerd-Zuid en Kanaleneiland-Zuid. We zien dat er een verschil is in de zwaarte van de doelgroep tussen de 'plus' groepen gekoppeld aan reguliere BSO-locaties en de 'plus' groepen gekoppeld aan de scholen voor speciaal onderwijs. Er is verkend hoe de basis- en aanvullende zorg indien nodig hierop kunnen aansluiten. Verder zien we dat kinderopvangorganisaties graag extra locaties starten in andere wijken, maar dat zij hiervoor niet altijd een goede locatie beschikbaar hebben. Dit komt enerzijds door de grote vraag naar kinderopvang en de druk op maatschappelijk vastgoed in het algemeen. Anderzijds komt het omdat voor de BSO 'plus' groep extra voorzieningen nodig zijn. Er wordt namelijk uitgegaan van meer ruimte (in m²) per kind en de beschikbaarheid van een extra ruimte waarin kinderen zich kunnen terugtrekken.

Kinderrechten
Er is veel ingezet op het versterken van de kinderrechten en het vergroten van jeugdparticipatie. Juist ook in tijden van Corona zijn we in gesprek gegaan met kinderen en jongeren. We hebben ruim 400 jongeren van 9 tot 25 jaar van basisscholen, voortgezet onderwijs, studentenverenigingen, uit de jeugdzorg en op straat, fysiek maar ook digitaal gevraagd naar hun mening over de 1,5 samenleving. We hebben ze gevraagd waar ze tegenaan lopen en wat er nodig is om dit te verhelpen. Dit hebben we gedaan in samenwerking met onze partners: DOCK, U2-B Heard!, Nationale Jongerenraad (NJR), Stichting Jongerenwerk Utrecht en Solgu (Denken en Tanken). Hier zijn mooie initiatieven en projecten uit voortgekomen die we samen met de Utrechtse jeugd en partners hebben opgepakt. Hiermee hebben we een nieuwe Impuls gegeven aan de Utrechtse Kinderrechtenstad. In de raadsbrief van 20 november 2020 leest u meer over wat we hierin gedaan hebben.

Corona

Jongerenwerk
Het jongerenwerk, uitgevoerd door Stichting JoU, heeft in 2020 een belangrijke rol gespeeld in de stad door (online) in contact blijven met jongeren, in contact te komen met een nieuwe groep kwetsbare jongeren en ze te ondersteunen met begeleiding en activiteiten. De regelmatig veranderende maatregelen vroegen schakelen, aanpassen en flexibiliteit van de hele organisatie. De reguliere activiteiten, gingen veelal in aangepaste vorm door: online, een-op-een, of buiten in plaats van binnen. Het jongerenwerk heeft veel extra activiteiten georganiseerd om jongeren perspectief te bieden. Voor de jongeren tot 18 jaar waren er meer mogelijkheden tot activiteiten, zoals sportactiviteiten buiten, dan voor 18 plussers. In grote delen van het jaar waren activiteiten in de buurthuizen, zeker voor 18-plussers, niet mogelijk. Online activiteiten waren een goed alternatief, maar niet hetzelfde als contact in het echt – jongeren misten het samenkomen in de buurthuizen. Binnen het meidenwerk is het gelukt om via de online activiteiten contacten te leggen met nieuwe meiden.

Jongeren konden terecht op spreekuren waar op afspraak begeleiding mogelijk was. Door de coronamaatregelen kwamen persoonsgerichte aanpakken (PGA's) waar jongerenwerkers deel van uit maken onder druk te staan. Afspraken op locatie waren lastig en moesten vaker online of telefonisch plaats vinden. Dit had met name consequenties voor de nieuw op te starten PGA's waarbij persoonlijk contact erg belangrijk is om vertrouwen te winnen.
Jongerenwerkers spraken jongeren aan op straat wanneer nodig. Een gesprek geeft jongeren een uitlaatklep om frustraties te bespreken en het zorgt er voor dat de jongerenwerkers contact hebben en houden met de jongeren en het straatleven. Hierbij werden ook de jongeren gesproken die Corona ontkenden of moeite hadden met de richtlijnen. Ouders bleken vragen te hebben over hoe om te gaan met hun kinderen tijdens deze pandemie. Samen met DOCK en Al Amal heeft JoU hier ouders zo goed mogelijk in ondersteund. Er is gestart met programma Join Us, gericht op eenzame jongeren. Het Wederkerig leren, gericht op het verbeteren van de samenwerking tussen jongerenwerk en buurtteam, heeft aan het begin van het jaar verder vorm gekregen, maar heeft vervolgens vanwege Corona stilgelegen. Dit is aan het eind van het jaar weer opgepakt. De schooljongerenwerkers hebben jongeren kunnen ondersteunen in de tijd dat de scholen open waren. Tijdens de lockdown periodes waren ze beschikbaar om leerlingen te ondersteunen, bijvoorbeeld via een-op-een contact. De jobcoaches van JoUWerk kregen meer vragen van jongeren om te helpen bij het vinden van een stage of (bij)baan. Persoonsgericht maatwerk werd hierbij extra belangrijk, omdat het aanbod minder werd, bijvoorbeeld doordat de horeca en winkels maandenlang dicht waren. Een deel van de jongeren is alsnog aan een (bij)baan of stage geholpen, anderen hebben bijvoorbeeld een cv gemaakt en sollicitatiegesprekken geoefend.
Binnen Samen voor Overvecht zijn de pleinaanpakken gericht op jongeren tussen 10 en 14 jaar (als onderdeel van de buurtaanpakken) doorgegaan. Rolmodellen uit Overvecht organiseerden zelf ook activiteiten voor jongeren in hun wijk. De samenwerking in de wijk is versterkt, onder andere met ondernemers en sportaanbieders.

Informele zorg
Gezinnen en kinderen hebben het afgelopen jaar extra veel steun gehad aan de inzet van vrijwilligers, denk daarbij aan extra uitleg over de maatregelen, mentale ondersteuning en hulp bij het opvoeden of het schoolwerk. In sommige perioden waren huisbezoeken mogelijk, in andere gevallen was de ondersteuning buiten tijdens een wandeling, online of telefonisch. De goede samenwerking die tot stand kwam tussen de partijen in de sociale basis heeft daar ook aan bijgedragen.

BSO plus
In het voorjaar hebben de kinderopvangorganisaties een paar maanden enkel noodopvang georganiseerd. Door middel van (video)bellen en filmpjes hebben de kinderopvangorganisaties zoveel mogelijk contact gehouden met de kinderen, waaronder de kinderen op de BSO 'plus' groep.

Vreedzaam
Voor de aanpak Vreedzaam is verder gebouwd aan een samenhangend pedagogisch kader op de diverse leefwerelden van de kinderen zoals op school en in de wijk. Er zijn 7 webinars ontwikkeld en uitgevoerd met diverse partners met meer dan 300 deelnemers. Hierbij was er extra aandacht voor de thema's polarisatie en kinderrechten. De lessen op scholen over kinderrechten zijn gedeeltelijk gerealiseerd. De kinderraden zijn door Corona vrijwel niet doorgegaan. Er is met de leden van de Kinderwijkraad besproken hoe we/ze dit aankomende jaar kunnen vorm gegeven en wat hiervoor nodig is. Tijdens Corona is het niet gelukt om fysiek aan de slag te gaan met het ontwikkelen van een uitwisselingsprogramma 'Welkom in Mijn Vreedzame Wijk'. Hierin zouden kinderen met diverse achtergronden met elkaar kennismaken en contact onderhouden om zo van elkaar te leren. Er is gestart met het ontwikkelen van een digitale vorm van het uitwisselingsprogramma. Oudertrainingen Vreedzaam konden in sommige gevallen vanwege Corona niet doorgaan. Wel is het gelukt hier online variaties op te bedenken zoals een webinar of de Facebookpagina Vreedzame wijk Lombok.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
Lasten								
19-1-3-1	Versterken veerkracht	3.921	3.813	4.069	4.231	4.323	-92	4.236
	Totaal Lasten	3.921	3.813	4.069	4.231	4.323	-92	4.236
	Saldo baten en lasten	**-3.921**	**-3.813**	**-4.069**	**-4.231**	**-4.323**	**-92**	**-4.236**
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Saldo na mutaties reserves	**-3.921**	**-3.813**	**-4.069**	**-4.231**	**-4.323**	**-92**	**-4.236**

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

Geen financiële toelichting van toepassing.

Corona
De financiële afwijking binnen deze subdoelstelling door Corona is nihil.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Geen effecten als gevolg van Corona					

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen.

1.4. In Utrecht kan iedereen zichzelf zijn, niemand wordt bewust of onbewust uitgesloten

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling
E1.4.1 In Utrecht kan iedereen zichzelf zijn, niemand wordt bewust of onbewust uitgesloten

Corona

Utrecht zijn we Samen
Ondanks coronamaatregelen zijn de (preventieve) activiteiten uit het actieplan Utrecht zijn we Samen (UzwS) zoveel mogelijk uitgevoerd, zoals het jongeren- en meidenwerk, inspiratiebijeenkomst, trainingen en dialogen. Online waar mogelijk, soms 1-op-1, in de buitenlucht en in de zomer met kleine bijeenkomsten. Ouderbijeenkomsten en opvoedondersteuningstrainingen zijn helaas deels geannuleerd omdat digitaal een onvoldoende volwaardig alternatief biedt. Enkele nieuwe pop-upprojecten zijn vertraagd, evenals de voorgenomen herijking van het actieplan UzwS. Wel hebben we een onderzoek naar ervaren moslimdiscriminatie in Utrecht laten uitvoeren en is er een lokaal samenwerkingsverband en uitvoeringsplan voor opvoedondersteuning ontwikkeld.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling
P1.4.1 We voeren de antidiscriminatieagenda, regenboogagenda en het actieplan Utrecht Zijn We Samen uit

Anti-discriminatie agenda en regenboog agenda
Utrecht ondertekende de Nederlandse Intersekse Verklaring en hees op coming Outdag de nieuwe inclusievere regenboogvlag. Tevens zijn de contacten met de Provincie en regio aangehaald en volgden de medewerkers van de afdeling Veiligheid, Handhaving en Toezicht de training op het gebied van genderdiversiteit.
Lopende activiteiten met betrekking tot het voorkomen en tegengaan van discriminatie zijn gecontinueerd en er zijn nieuwe activiteiten opgezet.
Voor de ontwikkeling van de nieuwe antidiscriminatie agenda is onder andere een uitgebreid participatietraject georganiseerd voor inwoners, (belangen)organisaties en partners. Over de lopende activiteiten om discriminatie te voorkomen en te bestrijden bent u geïnformeerd in de raadsbrieven van juni 2020 en februari 2021.

Corona

Anti-discriminatie agenda en regenboog agenda
Er is gewerkt aan de ontwikkeling van een nieuwe antidiscriminatie agenda. Vanwege Corona heeft de ontwikkeling van de agenda een halfjaar vertraging opgelopen.
Ondanks de uitbraak van Corona hebben veel initiatieven uit de Regenboogagenda gewoon doorgang kunnen vinden; online, dan wel in aangepaste vorm met in achtneming van de maatregelen. Er is onder meer een start gemaakt met een project rondom oudere LHBTI+'ers, er zijn initiatieven gestart rondom dakloze LHBTI+'ers en voor het eerst is het Utrecht Rainbow Festival georganiseerd.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
Lasten								
19-1-4-1	In Utrecht kan iedereen zichzelf zijn	0	0	841	960	797	163	910
	Totaal Lasten	0	0	841	960	797	163	910
	Saldo baten en lasten	**0**	**0**	**-841**	**-960**	**-797**	**163**	**-910**
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	0	0	0	50	50	0	0
	Saldo na mutaties reserves	**0**	**0**	**-841**	**-910**	**-747**	**163**	**-910**

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

In Utrecht kan iedereen zichzelf zijn

Lasten
Zie kopje Corona. Dit programma laat een positief resultaat van 0,163 miljoen euro zien. Dit wordt verklaard vanuit diverse projecten die vanwege Corona in 2020 geen doorgang hebben kunnen vinden vanwege Corona en vanwege garantstellingen in het kader van een vertraagde toekenning van Rijksmiddelen voor uitvoering van het actieplan Utrecht Zijn We Samen.

Corona
Diverse projecten in 2020 hebben vanwege Corona geen doorgang kunnen vinden.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Minder subsidie- en projectaanvragen inclusie	6.1			163	

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen.

2. Sport: Alle Utrechters kunnen sporten en bewegen in een toegankelijke en kwalitatief goede sportinfrastructuur

Indicatoren Sport

De sportaccommodaties worden efficiënt gebruikt
Door de maatregelen tegen verspreiding van het coronavirus moesten we de sportaccommodaties regelmatig sluiten. Andere periodes mochten de accommodaties alleen gebruikt worden met in acht neming van de 1,5 meter maatregel, of alleen door jeugdleden. Door de uitzonderlijke situatie met beperkende maatregelen is het niet zinvol om te meten wat de gemiddelde bezetting van de sportaccommodaties was in 2020. De gemeente heeft binnen de grenzen van de verordening zoveel als mogelijk de ruimte gegeven om toch gebruik te maken van de sportaccommodaties.

Bijvoorbeeld door de sportvelden ook te laten gebruiken door verenigingen die normaal gesproken binnen sporten. Dit gebeurde in overleg met de hoofdgebruiker van de sportvelden. In de maanden juli en augustus, de maanden waarin we normaal een heel laag gebruik hebben door de zomervakantie van verenigingen, hebben we steeds gezorgd dat verenigingen die wilden trainen ook gewoon door konden gaan, eventueel op een vervangende locatie. Op enkele locaties werden onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd met name aan de vloeren waardoor deze tijdelijk gesloten waren. Daarnaast zien we een toenemend gebruik van sportvelden door anders georganiseerde sportvormen zoals Footy en FC Urban. Maar ook verenigingen maken vaker gebruik van de sportvelden met incidentele sporters via de Kicks variant of 7x7. Bij de binnensport-accommodaties zien we al langer dat naast de sportverenigingen ook andere organisatievormen de zalen gebruiken. Met name in de gymzalen en sportzalen.

Gebruikers zijn tevreden over de sportvoorzieningen
De zwembadbezoekers geven de zwembaden een goede beoordeling. In de baden kunnen bezoekers via een informatiezuil aangeven hoe zij het bezoek hebben ervaren. Ondanks de maatregelen met betrekking tot Corona waarin de bezoekers werd gevraagd voorafgaande het bezoek te reserveren en waarin de maximaal aantal bezoekers beperkt was werd de organisatie en personeelsvriendelijkheid als positieve punten benoemd. Als verbeterpunten werd de telefonische bereikbaarheid genoemd, zeker in de eerste weken na de lock down waarin alleen telefonisch gereserveerd kon worden. Later is de reservering omzet in een online reserveringssysteem. De communicatie naar de klant is verbeterd door het aanpassingen van de website waardoor de activiteitenroosters goed leesbaar op de mobiele telefoon en tablets.

Door het onregelmatige gebruik hebben we in 2020 onder de gebruikers van de binnen- en buitenaccommodaties geen enquête uitgezet om de klant tevredenheid te meten.

We stimuleren alle Utrechters om te sporten en te bewegen
Onder de leerlingen van groep 7 is in 2020 weer een vragenlijst uitgezet. Gemiddeld is 85% van de Utrechtse 10-12 jarigen lid van een sportvereniging. Kinderen uit de wijken Noordoost, Oost en Leidsche Rijn zijn vaker dan gemiddeld lid van een sportverenigingen. Dit geldt minder vaak voor kinderen uit Overvecht (60%) en Zuidwest. In Zuidwest zijn vooral kinderen uit de subwijk Kanaleneiland minder vaak lid van een sportvereniging, namelijk 62%.
De Inwoners-enquête verschijnt nog maar eens in de twee jaar. We kunnen hier voor 2020 geen gerealiseerde gegevens tonen over de sportdeelname volwassenen.

We zagen dat door de beperkingen door corona meer volwassenen anders- en ongeorganiseerd in de openbare ruimte gingen sporten. Daar stond tegenover dat laagdrempelig aanbod (tijdelijk) stopte.

2.1 Utrecht heeft goede en toegankelijke sportaccommodaties

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling
E2.1.1 Utrecht heeft goede en toegankelijke sportaccommodaties

Sportaccommodaties gemeente Utrecht
In 2020 is op diverse sportaccommodaties groot onderhoud uitgevoerd om daarmee de kwaliteit te verbeteren. Bij de voorjaarsnota is investeringsbudget toegekend voor en extra trainingssporthal in Zuidwest, de omzetting van een grasveld naar kunstgras in Oost, uitbreiding met een hockeyveld en voorbereiding van uitbreiding rugby in Strijkviertel, en uitbreiding met een korfbalveld in Overvecht. Tevens wordt de grond gereserveerd voor een zwembad in het Maximapark. Er is gestart met de voorbereiding en/of de uitvoering van deze uitbreidingsplannen.
In aanvulling op de in 2019 vastgestelde Utrechtse capaciteitsberekeningsmethode voetbal welke met name is gericht op wedstrijdcapaciteit is de Utrechtse berekeningsmethode trainingscapaciteit voetbal vastgesteld.

Sport in de openbare ruimte
In 2020 is de openbare ruimte meer dan ooit gebruikt om te sporten en te bewegen. De calisthenicsparkjes, trapveldjes en skatebanen werden heel intensief gebruikt, en er werd veel hardgelopen en gewielrend. Tijdens de sluiting van binnensportaccommodaties en sportscholen werden veel activiteiten naar de openbare buitenruimte verplaatst. Maar ook los van de coronacrisis neemt de animo voor sporten in de buitenruimte toe. We zijn gestart met het in kaart brengen van vraag en aanbod op het gebied van sport in de openbare ruimte. De informatie die dat oplevert kan ook gebruikt worden om beter inzichtelijk te maken waar in de stad welke voorzieningen bestaan.
Op een aantal plekken in de stad is in samenspraak met inwoners en sportaanbieders gewerkt aan sportvoorzieningen in de openbare ruimte. Zo zijn er 2 verplaatsbare fitnesstoestellen (sportcontrainers) geplaatst in Overvecht en op Sportpark Zuilen. Er stond er al een op het Jaarbeursplein. Deze sportcontrainers kunnen afhankelijk van het gebruik op een later moment weer worden verplaatst naar een andere plek waar de sportcontrainer gewenst is. Daarnaast zijn er op het Jaarbeursplein en in Kanaleneiland een tweetal Urban Dancegrounds aangelegd die specifiek gericht zijn op het stimuleren van meisjes om in de openbare ruimte te sporten. Het doel is om op de Danceground in Kanaleneiland wekelijks een aantal momenten per week dansles te geven, omdat dit de meiden meer stimuleert om echt te komen, en zelf door te gaan. In het Griftpark zijn fit-toestellen geplaatst op initiatief van een groepje oudere buurtbewoners. Samen met de buurtsportcoach wordt daar nu wekelijks gesport door ouderen. In Hoograven is een basketbalveldje op het Kastelenplantsoen omgevormd tot een 3x3-basketbal veld en zijn hier ook calisthenics-toestellen geplaatst. En ook in het Waterwinpark in Terwijde is een basketbalveld opgeknapt en heeft 3x3 belijning gekregen.
Er is opdracht verleend aan het Mulier instituut om de beweegvriendelijkheid van de openbare ruimte in kaart te brengen en op kaart te zetten. De uitkomsten van dit onderzoek verwachten we in Q2 van 2021.

Accommodatiebeleid sport
Skatepark Utrecht en Circus Diedom hebben eind 2019 een nieuw contract gekregen voor drie jaar voor hun accommodatie aan de Wilhelminalaan. Daarvoor hebben zij een verlenging van hun subsidie gekregen voor deze drie jaar. Aan het pand moesten nieuwe brandveiligheidsmaatregelen getroffen worden om het pand langer te kunnen gebruiken. Alle huurders hebben daar ook een financiële bijdrage aan geleverd. Circus Diedom en Skatepark Utrecht hebben in 2020 10% van de jaarsubsidie bijgedragen aan deze maatregelen. LadyFit is in 2020 zowel in Nieuw Welgelegen als in Overvecht actief geweest.
In de periodes waarin Circus Diedom, Skatepark Utrecht en Ladyfit hun activiteiten niet heeft kunnen uitvoeren door de coronamaatregelen, heeft gemeente geen huur gevraagd. De Vechtsebanen hebben een financiële bijdrage van 0,300 miljoen euro ontvangen voor de coronaschade in het schaatsseizoen 2020-2021. Er is een Rijksregeling voor ijsbanen en zwembaden in voorbereiding over het jaar 2020, die de gemeenten zullen gaan uitvoeren. Binnen de kaders van deze regeling zullen wij de verleende subsidie weer verrekenen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling
P2.1.1 Buitensportaccommodaties

Voor de buitensport is er op sportpark de Vrijheit in kader van de groei voor de stad één natuurgrasveld omgezet naar kunstgras om de trainingscapaciteit te verhogen. In kader van reguliere renovaties zijn er 7 kunstgras voetbalvelden gerenoveerd. Bij drie daarvan zijn SBR rubbergranulaat velden conform planning vervangen door een TPE ingestrooid kunstgrasveld. Nu zijn er in de gemeente Utrecht nog slechts twee SBR sportvelden op de sportparken Elinkwijk en Hoograven. Deze worden vervangen bij de herontwikkeling van deze sportgebieden.
Aanvullend zijn er twee kunstgrasvelden in combinatie met leveranciersgarantie vervangen en twee hockeyvelden op verzoek van de vereniging omgezet naar een waterveldconstructie. Bij de renovaties worden extra maatregelen genomen in kader van duurzame aanleg en een gezonde leefomgeving zoals extra opvang/buffering van regenwater, kantplanken en roosters om de van verspreiding van microplastics tegen te gaan, plaatsen van extra bomen en diversiteit in aanvullende beplanting op de sportparken.

Corona
Door de maatregelen rondom Corona zijn competities vanaf half maart 2020 stil komen te liggen. Vanaf juni mocht men onder voorwaarden weer gaan trainen en eindigde het seizoen 2019-2020 dus eind juli. Vanaf 31 augustus werden de beperkingen weer opgeheven en startte de competitie startte op. Maar per 14 oktober werden er weer beperkingen ingevoerd. De jeugd tot achttien jaar kon gewoon haar sport beoefenen maar de senioren moesten afstand houden. Vanaf 15 december is de tweede lockdown ingegaan. Alle activiteiten voor senioren zijn gestopt. De jeugd mocht blijven trainen.

Prestatiedoelstelling
P2.1.2 Binnensportaccommodaties

Voor de binnensport is het locatieonderzoek naar de sporthal op Sportpark Voordorp uitgevoerd. Voor de sporthal, opgenomen in de VO-school, op het Berlijnplein is het definitief ontwerp afgerond. Verder wordt gewerkt aan massastudies voor de sporthallen in Merwedekanaalzone en Cartesiusdriehoek en wordt gewerkt aan het ontwerp van de sporthal in Kanaleneiland Zuid. Er is opdracht aan het Mulier Instituut gegeven om het planologisch kengetal voor sporthallen in Utrecht nader te onderzoeken naar aanleiding van het advies van het Mulier instituut in de rapportage Ruimte voor sport in Utrecht.
Bij een aantal sporthallen zijn in de zomervakantie de sportvloeren vervangen. Hierbij is in de onderste sporthal van Nieuw Welgelegen het aantal badmintonvelden opgehoogd van drie naar zes. Alle gymzalen en sportzalen zijn voorzien van een systeem dat de verlichting in het sportgedeelte koppelt aan de huurtijd. Hiermee wordt onnodig energieverbruik voorkomen en daalt de afschrijving aan de sportverlichting. Alle binnensportlocaties zijn rookvrij.

Corona

Door Corona waren er soms problemen met de levering van materialen voor onderhoud en vervanging, maar alles is binnen het gereserveerde tijdsbestek gerealiseerd. Doordat verenigingen niet binnen mochten trainen tussen half maart en 1 juli maar vanaf 1 juni al wel buiten mochten sporten zijn sommige sporters gebruik gaan maken van de sportvelden. In aanvulling op het aanbod wat de buitensportverenigingen zelf op de sportvelden hadden voor haar eigen jeugd. Dit gebruik is ook aanbevolen vanuit de overheid en is in goed overleg met de buitensportvereniging gegaan. Aan beide kanten is de samenwerking goed bevallen.

Prestatiedoelstelling

P2.1.3 Zwembaden

De zwembad faciliteiten voor de jongste bezoekers is uitgebreid met een waterspeeltuin bij zwembad Den Hommel. Een mooie voorziening voor ouders en kinderen om al op jonge leeftijd kennis te maken met water en actief te bewegen. In zwembad Fletiomare is de toegankelijkheid verbeterd door het verbreden van de entree van het zwembad. Hierdoor kunnen bezoekers die gebruik maken van een rolstoel of andere hulpmiddelen eenvoudiger de accommodatie betreden. Naast het reguliere onderhoudswerkzaamheden is de onderwaterverlichting in zwembad De Kwakel vervangen voor de duurzame Led-verlichting. De zwembaden zijn afgelopen jaar rookvrij gemaakt.

Corona

In de zwembaden hebben we aan een bepekt aantal bezoekers toegang verleend. Hierbij is er veel aandacht geweest voor de zwemvaardigheid. Naast het opstarten van de zwemlessen is ook het schoolzwemmen weer gestart. In de zomervakantie zijn er veel extra vakantiecursussen aangeboden om de 'gemiste zwemlessen' in te halen. Door het thuiswerken en de mogelijkheid van het online reserveringssysteem zagen we een opvallende brede spreiding van banenzwemmers gedurende de dag. Veel mensen onderbraken hun werkdag om een baantje te zwemmen.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
Baten								
19-2-1-1	Buitensport-accommodaties	3.858	2.566	2.059	2.070	2.424	355	2.109
19-2-1-2	Binnensport-accommodaties	4.337	4.580	4.012	4.130	4.146	17	4.235
19-2-1-3	Zwembaden	4.842	5.735	4.458	4.995	3.989	-1.006	5.121
19-2-1-4	Accommodatiebeleid	527	584	0	480	616	136	0
	Totaal Baten	13.564	13.465	10.528	11.674	11.175	-499	11.465
Lasten								
19-2-1-1	Buitensport-accommodaties	11.722	10.501	11.022	12.637	12.519	118	12.034
19-2-1-2	Binnensport-accommodaties	11.311	11.058	11.281	11.589	11.815	-226	11.882
19-2-1-3	Zwembaden	10.185	10.830	10.461	10.699	10.564	135	11.033
19-2-1-4	Accommodatiebeleid	1.642	1.748	843	1.388	1.738	-350	922
	Totaal Lasten	34.860	34.137	33.608	36.313	36.636	-324	35.870
	Saldo baten en lasten	**-21.296**	**-20.672**	**-23.079**	**-24.639**	**-25.461**	**-823**	**-24.405**

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	1.311	1.311	48	115	115	0	0
	Onttrekking reserves	2.689	2.748	2.504	24.788	24.922	135	2.509
	Saldo na mutaties reserves	**-19.918**	**-19.236**	**-20.624**	**34**	**-654**	**-688**	**-21.896**

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

Sportaccommodaties

De baten van de sportaccommodaties laten een nadeel zien van 0,499 miljoen euro.

- Door een aangepaste verdeling van de Specifieke Uitkering Stimulering Sport (SPUK: wijzing btw-regelgeving voor sport) over de verschillende doelstellingen ontstaat een incidenteel voordeel van 0,214 miljoen euro. Dit voordeel ontstaat doordat er onder de lasten meer BTW gerelateerde lasten zijn dan begroot.
- Bij zwembaden is de waarborgsom van de zwembadpassen vanaf 2020 komen te vervallen. Aan alle actieve pashouders is de waarborgsom geretourneerd. De totale waarborgsom van 0,313 miljoen euro van alle inactieve pashouders is hiermee vrijgevallen ten gunste van het resultaat.
- Er zijn incidentele baten door verkoop van roerende goederen van 0,174 miljoen euro.
- Er zijn incidentele baten door verhuur accommodaties van 0,029 miljoen euro.
- Er zijn incidentele baten ontvangen van de Rabobank voor realisatie van een Urban Danceground op het Jaarbeursplein van 0,02 miljoen euro.
- Er is een incidenteel nadeel ontstaan door aankoop van roerende goederen, die abusievelijk onder de baten is verantwoord (0,221 miljoen euro).
- Er is een exploitatie vrijval uit een voorziening voormalig personeel van 0,011 miljoen euro.
- Door de coronamaatregelen zijn de sportaccommodaties in het 2e kwartaal en 4e kwartaal 2020 (tijdelijk) gesloten geweest. Hierdoor zijn de gederfde inkomsten 1,873 miljoen euro.
- Uit de regeling Tegemoetkoming Verhuurders Sportaccommodatie Corona van het rijk 1 maart – 1 juni 2020 is een uitkering ontvangen ter dekking van de huurkwijtscheldingen aan de sportverenigingen van 0,834 miljoen euro.

De lasten van de sportaccommodaties laten een nadeel zien van 0,324 miljoen euro.

- Accommodatiebeleid laat nadeel zien van 0,350 miljoen euro.
  - Hogere lasten SPUK overhead (0,116 miljoen euro). Hier staan hogere baten tegenover.
  - Incidentele onderzoeken Buitenzwemwater en Wielervisie (0,073 miljoen euro).
  - Hogere overhead (0,039 miljoen euro).
  - Toekenning coronasteun Vechtsebanen 2020 (0,122 miljoen euro).
- De accommodaties laten een voordeel zien van 0,026 miljoen euro.
  - Bij de buitenaccommodaties is een voordeel van 0,118 miljoen euro. Dit wordt veroorzaakt doordat er minder uitbestede werkzaamheden zijn geweest.
  - Bij de binnenaccommodaties is een nadeel van 0,226 miljoen euro. Dit wordt veroorzaakt doordat er meer duurzame goederen zijn aangeschaft.
  - Bij de zwembaden is een voordeel van 0,135 miljoen euro. Dit wordt veroorzaakt doordat er minder kapitaallasten zijn geweest.

Reserve
De toevoeging aan de reserve is conform begroting. De onttrekking van de reserve vaste activa is 0,135 miljoen hoger dan begroot en dient ter dekking van de hogere kapitaallasten van de gereed gemelde investeringsprojecten.

Corona
Door sluiting van de accommodaties vanwege de coronamaatregelen zijn regelingen door het rijk uitgevaardigd:

- Uit de regeling Tegemoetkoming Verhuurders Sportaccommodatie Corona van het rijk 1 maart – 1 juni 2020 is een uitkering ontvangen van 0,834 miljoen euro.
- De regeling Tegemoetkoming Verhuurders Sportaccommodaties Corona van het rijk 1 oktober – 31 december 2020 is op 29 januari 2021 gepubliceerd in de Staatscourant onder nummer 4754. De uitkering wordt verantwoord in de jaarrekening 2021. Hier staat tegenover dat de kwijtschelding van het gebruiksrecht aan de sportverenigingen over deze periode ook niet verwerkt is deze jaarrekening.
- Voor de zwembaden en ijsbanen komt een specifieke uitkering. Deze regeling wordt pas later in het jaar gepubliceerd. Mogelijke strekking van deze regeling wordt dat de zwembaden en ijsbanen gecompenseerd worden voor hun negatieve resultaat. Bij de zwembaden gaat het hier om 0,871 miljoen euro.

Daarnaast heeft Stichting Vechtsebanen een aanvraag voor Coronasteun ingediend en toegekend gekregen voor een bedrag van 0,122 miljoen euro.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Gederfde inkomsten gebruiksrecht binnen- en buitenaccommodaties en zwemkaarten	5.2				1.873
1e Tegemoetkoming Verhuurders Accommodaties van het rijk 1 maart - 1 juni	5.2		834		
Steunaanvraag De Vechtsebanen	5.2	122			

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen.

2.2 We stimuleren alle Utrechters om te sporten en te bewegen

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling
E2.2.1 We stimuleren alle Utrechters om te sporten en te bewegen

Onder de leerlingen van groep 7 is in 2020 weer een vragenlijst uitgezet. Gemiddeld is 85% van de Utrechtse 10-12 jarigen lid van een sportvereniging. Kinderen uit de wijken Noordoost, Oost en Leidsche Rijn zijn vaker dan gemiddeld lid van een sportverenigingen. Dit geldt minder vaak voor kinderen uit Overvecht (60%) en Zuidwest. In Zuidwest zijn vooral kinderen uit de subwijk Kanaleneiland minder vaak lid van een sportvereniging, namelijk 62%.
Er zijn geen nieuwe cijfers over de sportdeelname volwassenen omdat er geen inwonersenquête is afgenomen.
SportUtrecht heeft volop ingezet op het organiseren van extra laagdrempelig aanbod om kwetsbare groepen toch aan het sporten en bewegen te kunnen houden. De samenwerking tussen SportUtrecht, JoU en DOCK is tijdens Corona versterkt. Voor de kwetsbaarste groep is via buurtteams, onderwijs, sociaal makelaars snel contact gelegd om deze kinderen in beweging te houden.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P2.2.1 Versterken van de samenwerking en activiteiten gericht op een grotere sportdeelname

SportUtrecht heeft extra ingezet op de wijken waar de achterstand in beweegdeelname en gezondheid het grootst was. Met het project beweegmaatjes werden er veel vrijwilligers gekoppeld aan inwoners die wilden gaan bewegen en met de groeiende bekendheid van het project is er ook meer vraag gekomen naar Beweegmaatjes voor jeugd. De samenwerking van SportUtrecht met het onderwijs (primair en voortgezet onderwijs) is verbeterd met als doel om verbindingen te maken tussen het sporten onder schooltijd en het sporten na school. Jeugd en jongeren maakten kennis met een divers sportaanbod en worden waar mogelijk toe geleid naar sportaanbieders. De ondersteuning van beweeggroepen, ander laagdrempelig aanbod en aanbod voor mensen met een beperking of chronische ziekte is gecontinueerd. De buurtsportcoaches Jeugdzorg, Maatschappelijke opvang en 55+ hebben bijgedragen aan sport- en beweegaanbod voor deze kwetsbare doelgroepen. De sport en cultuur makelaars hebben gewerkt aan het verbinden van het onderwijs aan sport en cultuur en zorgden tijdens de eerste lockdown voor de Sport & Cultuur Tas voor Thuis voor kinderen. Door Corona zijn er minder aanvragen gedaan bij het Paul Verweel Sportfonds. Alsnog hebben bijna 800 kinderen gebruik gemaakt van het fonds.

2020 was het eerste volledige jaar van het Utrechts Sportakkoord en nu zijn er meer dan 150 ondertekenaars vanuit sport, zorg, welzijn, onderwijs en bedrijfsleven. In juni is Topsport en talentontwikkeling als 4e thema toegevoegd en krijgt ook dit thema een impuls vanuit het Sportakkoord. Op de thema's vitale aanbieders, positieve sportcultuur en inclusief sporten zijn diverse challenges gestart. Door Corona zijn er minder challenges sportaanbieders aangevraagd dan verwacht. Er is in beperkte mate gebruik gemaakt van de mogelijkheid om deze challenges in te zetten voor het nemen van coronamaatregelen.

Voor alle sportclubs stond 2020 in het teken van Corona en beperken van de impact. Sportcompetities lagen stil en de vrijwilligers in de sport moesten snel handelen naar hetgeen wel mogelijk was binnen de gestelde richtlijnen. Voor het beperken van de negatieve gevolgen door Corona op de vitaliteit van sportaanbieders, werd ondersteuning geboden op onderwerpen als financiën, vrijwilligers en ledenbinding, met als doel het behoud van het sportaanbod in de wijken. Daarnaast zijn sportaanbieders via online spreekuren en door het speciaal ingerichte Corona kernteam bestaande uit adviseurs, geholpen bij diverse uitdagingen die door coronamaatregelen ontstonden. BV. de totstandkoming van een digitale Algemene Ledenvergadering. Voor de sportclubs waarvan het voortbestaan in gevaar is door de coronamaatregelen is een Nadere regel Noodsteun Corona beschikbaar. Hiermee beogen we de sportinfrastructuur op peil te houden.

We vinden het belangrijk dat alle kinderen leren zwemmen, hiervoor bieden we naast de reguliere zwemlessen ook schoolzwemmen aan bij de scholen waarbij we zien dat de zwemvaardigheid achterblijft. In het 4e schooljaar wordt aan de deelnemende scholen de zwemles en indien nodig het busvervoer naar het zwembad georganiseerd. Indien nodig krijgen de kinderen extra zwemlessen aangeboden in de vakantieperiode waarbij we er naar streven om alle kinderen een A-diploma te laten behalen. In schooljaar 2019-2020 is door het uitvallen van de zwemlessen het schoolzwemprogramma nog niet afgerond. Als de maatregelen met betrekking to Corona ontvangen de ouders van de kinderen in de komende vakantieperiode een nieuw aanbod om de zwemlessen te vervolgen. Extra aandacht is er voor de kinderen die opgroeien in gezinssituatie met laag inkomen, die nog géén A-diploma hebben behaald. Indien deze kinderen niet deelnemen aan het schoolzwemmen kunnen zij zich aanmelden voor een zwemlespakket. In 2020 hebben 120 kinderen in de leeftijd van 7 t/m 17 jaar hierop een beroep gedaan. Door deze extra regeling stimuleren we het bewegen en het verhogen van de zwemvaardigheid onder kinderen.

Corona

De eerste twee maanden van 2020 konden activiteiten op het gebied van sport- en beweegstimulering plaatsvinden, maar daarna maakte Corona het verhogen van de sportdeelname lastig. Tijdens de 1e lockdown zijn geplande activiteiten niet doorgegaan. Daarvoor zijn laagdrempelige activiteiten in de plaats gekomen en werd de inzet gericht op wat er wel nog kon binnen de mogelijkheden die er waren. Zo werd in kleine groepen gesport, i.s.m. stichting JoU en DOCK activiteiten tussen de flats georganiseerd, was er veel 1 op 1 contact en werden online activiteiten aangeboden.
Tijdens de 2e golf is de aandacht uitgegaan naar sport in de buitenlucht. Ook de scholen kozen er voor om het aanbod buiten te gaan organiseren.
Er is veel inzet gegaan naar het ondersteunen van de sportaanbieders, zodat zij in staat bleven om het sportaanbod op een veilige wijze te kunnen aanbieden en de verenigingen door deze pandemie heen kunnen komen.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
Baten								
19-2-2-1	Sportstimuleren	0	0	0	0	200	200	0
	Totaal Baten	0	0	0	0	200	200	0
Lasten								
19-2-2-1	Sportstimuleren	4.408	4.048	3.913	4.387	4.489	-102	4.202
	Totaal Lasten	4.408	4.048	3.913	4.387	4.489	-102	4.202
	Saldo baten en lasten	**-4.408**	**-4.048**	**-3.913**	**-4.387**	**-4.289**	**98**	**-4.202**
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	0	0	0	220	220	0	0
	Saldo na mutaties reserves	**-4.408**	**-4.048**	**-3.913**	**-4.167**	**-4.069**	**98**	**-4.202**

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

Sportstimuleren

Baten
Voor 2019 t/m 2021 stelt het rijk jaarlijks 0,2 miljoen euro beschikbaar voor uitvoering van het Sportakkoord. Deze post was niet in de begroting opgenomen.

Lasten
Voor 2019 t/m 2021 stelt het rijk jaarlijks 0,2 miljoen euro beschikbaar voor uitvoering van het Sportakkoord. Deze post was niet in de begroting opgenomen. De lagere lasten zijn (per saldo) het gevolg van minder inzet op het Sportakkoord, verwachtte inzet middelen coronasteun en hogere lasten overhead.

Mutaties in de reserves
De onttrekking van 0,22 miljoen euro bestaat uit twee posten, te weten:

- 0,1 miljoen euro gemeentelijke middelen sportakkoord voor 2020 uit het "amendement A2019/37 Impuls sportclubs sportakkoord" die eerder ten onrechte in de begroting van 2019 was opgenomen;
- 0,12 miljoen euro rijksmiddelen sportakkoord 2019 die bij de jaarrekening 2019 waren voorgesteld om door te zetten voor inzet in 2020; toekenning en inzet van de middelen liep in 2019 niet gelijk op.

Corona
Door de coronacrisis is er minder aangevraagd binnen het Sportakkoord dan verwacht. In november is ook de mogelijkheid gegeven om vanuit het sportakkoord middelen aan te vragen voor een tegemoetkoming in de kosten voor het treffen van maatregelen tegen de verspreiding van Corona.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Minder subsidieaanvragen Sportakkoord	5.1			101	

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen.

2.3 Bevorderen van topsport, talentontwikkeling en evenementen

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling
E2.3.1 Bevorderen van topsport, talentontwikkeling en evenementen

Met de aanvulling van het Utrechts Sportakkoord met het thema 'Topsport die inspireert' is een impuls gegeven aan topsport en talentontwikkeling in de stad en kan de inspirerende waarde van topsport voor de toekomst worden vergroot. De invulling van dit thema is tot stand gekomen in samenwerking met SportUtrecht en (top)sportverenigingen. Het heeft betrekking op het verbinden van partijen met een rol in talentontwikkeling, het versterken van sporttechnische bagage van coaches en het vergroten van kennis, ontwikkeling en innovatiekracht bij topsportverenigingen en regionale talentcentra. Partijen in de stad zijn uitgedaagd om mee te doen door ideeën en activiteiten op te zetten die bijdragen aan het deelthema. Met een gemeentelijke subsidiebijdrage zijn de eerste challenges opgezet. Ook is de eerste alliantie ondersteund.
Met SportUtrecht en FC Utrecht is een verkenning gedaan voor huisvesting van topsporters en talenten aan de oostkant van Utrecht. De ontwikkeling voor woningen aan de Archimedeslaan biedt perspectief. Het ontwikkelperspectief Maarschalkerweerd is vastgesteld, met sport als belangrijke pijler. Een sportgebied waar top- en breedtesport elkaar versterken. Het gebied heeft de naam 'Sportcampus Traiectum' gekregen, na een prijsvraag die werd georganiseerd door vijf topsportorganisaties in het gebied.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling
P2.3.1 Ondersteunen en faciliteren van initiatieven op het gebied van van topsport en topsporttalentontwikkeling

Binnen de programmering van de zwembaden is ruimte geboden voor het Regionale Trainingscentrum Waterpolo, hierbij wordt in kader van talentontwikkeling ruimte geboden om extra waterpolo trainingen te volgen. Voor het ontwikkelperspectief Maarschalkerweerd hebben we input opgehaald vanuit de sportieve stakeholders in het gebied.

Bij de werktafel Talentontwikkeling is input opgehaald bij skateholders over sportieve talentontwikkeling. De input wordt meegenomen in de sportagenda 2021.
Het Utrechtse crowdfundingsplatform Talentboek is dit bij een grotere groep sporttalenten onder de aandacht gebracht. Naast topsportverenigingen en regionale talentcentra heeft SportUtrecht hiervoor samengewerkt met het Leidsche Rijn College; de Topsport Talentschool van Utrecht. Er is een workshop ontwikkeld en gegeven aan leerlingen tussen de 12 en 14 jaar. De workshops zijn vanaf maart 2020 online gegeven. Na de sessies zijn talenten klaar om een mooie campagne te starten. Inmiddels hebben 51 talenten een doel gesteld en is er meer dan 19.000 euro opgehaald.

Corona
Talenten en topsporters kregen in 2020 ook te maken met coronamaatregelen. De impact van de crisis is in afstemming met SportUtrecht opgehaald bij (top)sportverenigingen, talentcentra en ondersteunende partners. Trainingen, wedstrijden en evenementen werden afgelast of uitgesteld en dit heeft ervoor gezorgd dat het voor sommige sporters lastiger is om doelen te stellen. Voor een aantal sporters met een topsportstatus is gedurende de zomer een uitzondering gekomen om met het volgen van een protocol en binnen de maatregelen, op alternatieve wijze trainingen te hervatten. Conform de landelijke richtlijnen kon een aantal topsporters op aangewezen topsportaccommodaties trainen. Voor Utrecht hebben we dit afgestemd met collega's van veiligheid & handhaving en de beheerders van de accommodaties, om alles in goede banen te leiden.

Prestatiedoelstelling
P2.3.2 Sportevenementen

Het evenementenjaar 2020 verliep door Corona anders dan voorzien. De geplande start van La Vuelta in Utrecht en Noord-Brabant werd afgelast voor 2020 en wordt mogelijk in 2022 alsnog georganiseerd. Vele geplande evenementen – zoals de tweede editie van de BeNe Ladies tour in Utrecht en de Utrecht Marathon gingen in het geheel niet door. Enkele evenementen konden verplaatst worden en vonden alsnog plaats in de zomer en het najaar toen er versoepelde maatregelen golden. Zo hebben onder andere evenementen als King of the Court (beachvolleybal), Tour d'Utrecht (wielrennen) en het NK Atletiek alsnog kunnen plaatsvinden.

Corona
Zoals hierboven genoemde hebben verschillende sportevenementen in 2020 vanwege het coronavirus geen doorgang kunnen vinden. Vanuit vergunningverlening is meegewerkt aan het verplaatsen van verschillende evenementen die op de reserveringskalender een plek hadden. Voor organisatoren die voor hun evenement reeds subsidie hadden ontvangen is een coulance regeling toegepast waarbij reeds gemaakte kosten vergoed worden.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
Baten								
19-2-3-2	Sportevenementen	0	868	0	0	0	0	0
	Totaal Baten	0	868	0	0	0	0	0
Lasten								
19-2-3-1	Topsport- en talentontwikkeling	386	393	365	399	420	-21	407
19-2-3-2	Sportevenementen	2.292	3.135	1.765	1.828	1.729	99	538
	Totaal Lasten	2.678	3.528	2.130	2.227	2.149	78	945
	Saldo baten en lasten	**-2.678**	**-2.660**	**-2.130**	**-2.227**	**-2.149**	**78**	**-945**

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Saldo na mutaties reserves	**-2.678**	**-2.660**	**-2.130**	**-2.227**	**-2.149**	**78**	**-945**

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

Sportevenementen

Lasten
De lagere lasten zijn (per saldo) het gevolg van minder subsidieaanvragen sportevenementen, verwachtte inzet middelen coronasteun en hogere lasten overhead.

Corona
Er is minder subsidie aangevraagd voor sportevenementen omdat vanaf maart gedurende het grootste deel van het jaar geen (grootschalige) sportevenementen konden plaatsvinden.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Minder subsidieaanvragen sportevenementen	5.1			128	

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen.

Utrechts Vastgoed

Algemene programmadoelstelling

Utrecht heeft voldoende, kwalitatief goed en optimaal gespreid gemeentelijk vastgoed dat activiteiten mogelijk maakt die bijdragen aan de maatschappelijk doelstellingen van de gemeente.

Het gemeentelijk vastgoed wordt gericht ingezet om de fysieke en maatschappelijke opgaven van een groeiende stad mogelijk te maken. We willen dat investeringen in de accommodaties meegroeien met de groei van de stad. We zetten in het vastgoedbeleid de maatschappelijke waarde van dat vastgoed centraal. Daarbij zal aandacht zijn voor de vraag naar huisvesting van maatschappelijke initiatieven en broedplaatsen.
We geven als gemeente het goede voorbeeld met een gerichte versnellingsaanpak van het energieneutraal maken van het gemeentelijk kernvastgoed.

Verplichte BBV Indicatoren

Om een eenduidig beeld te vormen over de beleidsresultaten van de gemeente en om gemeenten onderling te kunnen vergelijken is er een aantal wettelijke verplichte indicatoren bij de programma's opgenomen.
Dit programma heeft geen verplichte BBV indicatoren.

Meerjarige beleidsvoornemens die zijn opgenomen in beleidsnota's, -visies of -kaders:

- Kaderbrief Vastgoed 2017
- Nota Kapitaalgoederen Vastgoed 2020-2023
- Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed (MPUV) 2020

Meerjarig overzicht per prestatiedoelstelling

x € 1.000

	Omschrijving	Actuele Begroting 2019	Realisatie 2019	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Actuele begroting 2021
12-1-1-1	Duurzame en toegankelijke	11.295	8.863	10.341	8.953	5.693
12-2-2-1	facilitair beheer	-341	-345	-327	-339	-303
Totaal		**10.955**	**8.518**	**10.014**	**8.615**	**5.390**

Bovenstaande tabellen geven een overzicht van het saldo van baten en lasten per prestatiedoelstelling voor het hele programma weer.

1. Voldoende functionele gebouwen en terreinen voor gemeentelijk vastgoed dat activiteiten mogelijk maakt die bijdragen aan de doelstellingen van de gemeente

1.1 Utrecht heeft voldoende optimaal gebruikt gemeentelijk vastgoed, dat goed is onderhouden, nu en in de toekomst

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
E1.1.1	Het aantal leegstaande panden (maximaal % van de totale portefeuille)	4% (2011)	5%	4,03%	5%	3,65 %	5%

Analyse	
Het aantal leegstaande panden (maximaal % van de totale portefeuille)	De vraag naar maatschappelijk vastgoed is groot. In de tijdelijkheid is er altijd vulling, veelal met initiatieven op sociaal-maatschappelijk terrein.

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
P1.1.1	Aantal opgestelde en uitgevoerde huisvestingsplannen	1 (2006)	6	5	6	5	-

Analyse	
Aantal opgestelde en uitgevoerde huisvestingsplannen	In 2020 is gewerkt aan nieuwe huisvestingsplannen, in 2021 verwachten we een aantal nieuwe huisvestingsplannen/portefeuillevisies af te ronden.

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling

E1.1.1 Utrecht heeft ook in de toekomst voldoende optimaal gebruikt gemeentelijk vastgoed

Utrecht heeft met circa 3,65 % in 2020 relatief weinig leegstand. Er is een lichte daling ten opzichte van het jaar ervoor, deze is in lijn met voorgaande jaren. In 2020 heeft onze leegstandsbeheerder Ad Hoc 27 panden in beheer met in totaal 130 units. 84 van die units zijn met een maatschappelijke, creatieve functie ingevuld. Veertien van de units betreffen woningen waar ook gewoond wordt (we volgen de bestemming). Het doel van het leegstandsbeheer is het betreffende vastgoed veilig te stellen en optimaal maatschappelijk te benutten, waarbij we de bestemming van het pand volgen.

In 2020 zien wij de bezettingsgraad in buurtcentra afnemen. De activiteiten buurthuizen lijken te verschuiven naar sport-/gymzalen.
Vanuit het Makelpunt signaleren we over 2020 de volgende ontwikkelingen in de zoekvraag naar ruimte in de stad:

- Toename vraag naar Ateliers- Danszalen- Flexwerkplekken- Praktijkruimte- Terrein
- Afname vraag naar Evenementen- horeca- onderwijs- yogaruimte
- Afname zoekvraag vooral in Binnenstad- Leidsche Rijn- Overvecht- West- Zuid- Zuid West
- Afname vraag totaal vooral in februari/maart- toename vanaf april - afname vanaf september
- Toename aanvragen eerstelijnszorg test- en vaccinaties locaties Corona. Via het Makelpunt is de zoektocht naar en de match met geschikte locaties gefaciliteerd.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling

P1.1.1 Verwerven, ontwikkelen, beheren en afstoten van duurzaam en toegankelijk gemeentelijk vastgoed

Wij actualiseren huisvestingsplannen en stellen nulmetingen en meerjarenvisies op voor de diverse deelportefeuilles. Een huisvestingsplan voor het stadskantoor en overige gemeentelijke huisvesting is in ontwikkeling. Afgelopen zomer is het rapport van de 'Nulmeting portefeuille Cultuur' opgeleverd. De nulmeting is een instrument om de behoefte goed in beeld te brengen. Zo kunnen we de culturele beleidsdoelstellingen optimaal bedienen met gemeentelijk vastgoedportefeuille Cultuur. Ook bij de portefeuille Erfgoed is een start gemaakt met het uitvoeren van een nulmeting. In het voorjaar van 2021 is deze afgerond.
De omvang van de gemeentelijke vastgoedportefeuille is in 2020 stabiel gebleven. In de portefeuille zijn zes nieuwe panden (twee aankoop, twee nieuwbouw en twee aanhuur) gekomen. Er zijn ook panden vervallen in 2020 (vier sloop, twee uitgiftes, twee beëindiging aanhuur).

Corona

Op 15 juli 2020 hebben is een pakket huurmaatregelen vastgesteld waarin huurders van de gemeente die omzetverlies hebben geleden aanspraak kunnen maken op huurkorting. De eerste periode huurkorting betrof de maanden maart tot en met juni 2020. Het pakket is nog eens verlengd tot 1 mei 2021. In totaal toegekende huurkorting in 2020 wordt op 0,489 miljoen euro geschat (waarvan 0,395 miljoen euro binnen programma Utrechts Vastgoed).

In 2020 zijn gestart met het onderzoek naar welke maatregelen genomen moeten worden om te voldoen aan de richtlijnen van het RIVM voor het binnenklimaat van gebouwen. Van de totaal 880 panden was er bij 419 panden aanleiding om nader onderzoek uit te voeren naar ventilatie. Voor zover nu bekend voldoen 228 panden aan de richtlijnen, bij 103 panden kan met kleine ingrepen worden voldaan. Dit zijn deels gedragsmaatregelen, zoals het extra ventileren door het openen van ramen of aangepast gebruik. Bij een aantal panden kunnen kleine investeringen gedaan worden om het mogelijk te maken, zoals een extra ventilatierooster plaatsen.

Mede door de gevolgen van de coronacrisis zijn verschillende reguliere investeringsprojecten vertraagd. Hierover zullen wij in het Meerjaren Perspectief Utrechts Vastgoed (MPUV 2021) nadere toelichting geven.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
Baten								
12-1-1-1	Duurzame en toegankelijke accommodaties	29.927	25.658	27.147	26.671	22.271	-4.400	26.774
	Totaal Baten	29.927	25.658	27.147	26.671	22.271	-4.400	26.774
Lasten								
12-1-1-1	Duurzame en toegankelijke accommodaties	15.986	16.003	16.007	16.043	13.131	2.911	22.814
	Totaal Lasten	15.986	16.003	16.007	16.043	13.131	2.911	22.814
	Saldo baten en lasten	**13.941**	**9.655**	**11.140**	**10.628**	**9.140**	**-1.488**	**3.960**

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	7.608	7.608	485	3.326	3.326	0	1.371
	Onttrekking reserves	4.962	6.816	2.396	3.039	3.140	101	3.105
	Saldo na mutaties reserves	**11.295**	**8.863**	**13.051**	**10.341**	**8.953**	**-1.387**	**5.693**

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

Duurzame en toegankelijke accommodaties

Baten
In 2020 zijn de baten 4,400 miljoen euro lager dan begroot. Dit verschil is ontstaan door:

- 2,209 miljoen euro lagere baten door verstrekte huurkorting aan verschillende culturele instellingen. Hiervan is 1,482 miljoen euro cofinanciering in het kader van de rijksregeling 'Aanvullende ondersteuning culturele en creatieve sector Corona'. In het kader van de gemeentelijke regeling 'Noodsteun Cultuur en Erfgoed' is 0,727 miljoen euro aan huurkorting verstrekt.
  Voor deze huurkortingen is een interne bijdrage ontvangen vanuit het programma Cultuur (zie ook de toelichting bij de lasten).
- 1,482 miljoen lagere baten door cofinanciering in het kader van de rijksregeling 'aanvullende ondersteuning culturele en creatieve sector Corona'. Vanuit deze regeling is een huurkorting verstrekt aan verschillende culturele instellingen. Voor deze huurkorting is een interne bijdrage ontvangen vanuit het programma Cultuur (zie ook de toelichting bij de lasten);
- 0,395 miljoen euro lagere baten door verstrekte huurkorting in het kader van de 'Steunmaatregelen huurders Utrechtse Vastgoed Organisatie';
- 0,098 miljoen euro lagere huuropbrengsten door het aanpassen van de voorschotbedragen van de benzineverkooppunten. De huuropbrengst is omzet gerelateerd en deze is in het kader van Corona aangepast;
- 0,119 miljoen euro hogere baten door ontvangen subsidies, onder andere in het kader van de Subsidieregeling instandhouding monumenten (SIM) ter dekking van reguliere onderhoudskosten voor rijksmonumenten die geen woonhuis zijn; en
- 0,050 miljoen euro lagere baten door diverse kleine posten.

Lasten
In 2020 zijn de lasten per saldo 2,911 miljoen euro lager dan begroot, door een combinatie van hogere en lagere lasten:

- 2,209 miljoen euro lagere lasten door de interne bijdrage vanuit het programma Cultuur voor de verstrekte huurkortingen in het kader van de rijksregeling 'Aanvullende ondersteuning culturele en creatieve sector Corona' en de gemeentelijke regeling 'Noodsteun Cultuur en Erfgoed';
- 1,482 miljoen euro lagere lasten door de interne bijdrage vanuit het programma Cultuur voor de verstrekte huurkorting in het kader van de rijksregeling 'aanvullende ondersteuning culturele en creatieve sector Corona';
- 1,235 miljoen euro lagere lasten toe te rekenen aan leegstand binnen de vastgoedportefeuille. Er was een lastenbudget van 1,700 miljoen euro beschikbaar waarmee het grootste deel van bovengenoemde lagere huurbaten is opgevangen. Daarnaast zijn als gevolg van leegstand voor 0,465 miljoen euro additionele kosten gemaakt, waaronder leegstandskosten voor UCK en kosten voor het opstellen van pandvisies (bijvoorbeeld voor Landhuis Oud-Amelisweerd en Domplein 4-5);

- 1,054 miljoen euro hogere lasten op bedrijfsvoering, waarvan:
    - 0,451 miljoen euro voor extra inzet op coronagerelateerde werkzaamheden, waaronder inzet voor de 'Steunmaatregelen huurders Utrechtse Vastgoed Organisatie', de teststraat aan de Koploperstraat en het vinden en inrichten van extra opvangplaatsen voor dak- en thuislozen. Om deze additionele werkzaamheden op te kunnen vangen was extra personele inzet noodzakelijk;
    - 0,241 miljoen euro voor het project 'Grip op informatie' waarmee alle vastgoed informatie (waaronder contracten en onderhoudsinformatie) in één Utrechts Vastgoed Dossier toegankelijk wordt gemaakt;
    - 0,154 miljoen euro voor begeleidingskosten voor de transitie naar de nieuwe Vastgoedorganisatie Utrecht. De transitie moest op een andere manier vormgegeven worden door werken op afstand, hetgeen additionele kosten met zich meebracht;
    - 0,080 miljoen euro voor advies- en communicatiekosten over met betrekking tot ventilatiesystemen en binnenklimaat in het kader van Corona en
    - 0,128 miljoen voor diverse kleine posten.
- 0,457 miljoen euro hogere lasten op onderhoud, waarbij de gemaakte onderhoudskosten voor het Stadskantoor nog ten laste van de daarvoor bestemde reserve Stadskantoor gebracht zullen moeten worden door middel van een bestedings- en dekkingsvoorstel;
- 0,219 miljoen euro hogere lasten dan begroot door kosten in het kader van de versnellingsopgave energieneutraal kernvastgoed. Bij de bestedings- en dekkingsvoorstellen stellen wij voor dit bedrag uit te onttrekken uit de reserve Energieneutraal Kernvastgoed;
- 0,139 miljoen hogere lasten euro door de stijging van de verzekeringspremie als gevolg van een nieuwe aanbesteding;
- 0,133 miljoen euro hogere lasten door vertraging op investeringsprojecten. Met name op projecten die dit jaar in de opstartfase zaten, heeft Corona een vertragende invloed gehad op de benodigde afstemming en overleg. Hierdoor konden nog niet alle uren van projectleiders doorbelast worden.
- 0,104 miljoen euro hogere lasten door diverse verschillen in alle vastgoedportefeuilles.

Mutaties reserves
De onttrekking van de reserves is 0,101 miljoen euro hoger dan begroot ter dekking van kapitaallasten van gereed gemelde investeringen.

Corona
De financiële impact van Corona binnen het programma Utrechts Vastgoed is als volgt:
- 2,702 miljoen euro lagere huurinkomsten. Hier staat een interne bijdrage vanuit het programma Cultuur van 2,209 miljoen euro tegenover;
- 0,451 miljoen euro hogere personele lasten door Corona gerelateerde werkzaamheden, waaronder inzet voor de 'Steunmaatregelen huurders Utrechtse Vastgoed Organisatie', de teststraat aan de Koploperstraat en het vinden en inrichten van extra opvangplaatsen voor dak- en thuislozen; en
- 0,080 miljoen euro voor advies- en communicatiekosten met betrekking tot ventilatiesystemen en binnenklimaat in gebouwen.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	Baten
Huurkorting rijksregeling 'Aanvullende ondersteuning culturele en creatieve sector Corona' – zie ook programma Cultuur	8.3	-1.482			1.482
Huurkorting gemeentelijke regeling 'Noodsteun Cultuur en Erfgoed' – zie ook programma Cultuur	8.3	-727			727
Steunmaatregel huurders Utrechtse Vastgoed Organisatie	8.3				395
Huurderving benzineverkooppunten	8.3				98
Corona gerelateerd personele inzet	8.3	451			
Advies- en communicatiekosten ventilatiesystemen	8.3	80			

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen

2. Gemeentelijk vastgoed dat aansluit bij de huidige en toekomstige wensen van de gebruikers

2.1 Utrecht heeft kwalitatief goede (multifunctionele) accommodaties waarin verschillende gebruikers naar tevredenheid functioneren dan wel samenwerken

Deze doelstelling heeft geen indicatoren

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling
E2.1.1 Kwalitatief goede (multifunctionele) accomodaties en tevreden gebruikers

Facilitair beheer naar tevredenheid gebruikers doen we door middel van gebruikers overleggen en daarnaast korte lijnen tussen de gebruikers en de facilitair coördinatoren/beheerders. Vastgoedexploitatie (VGE MFA) verzorgt het facilitair beheer voor de algemene delen van de MFA's en ondersteunt de gebruikers bij problemen/vragen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling
P2.1.1 Stimuleren van het ontwikkelen van kwalitatief goede (multifunctionele) accomodaties en het tot stand brengen van een goede samenwerking in die gebouwen

In 2020 heeft VGE MFA nog voor de panden Weide Wereld, Voorn, Hart van Noord, Nieuw Welgelegen en Zand het facilitair beheer verzorgt conform gemaakte afspraken. UVO heeft in 2020 gesprekken gevoerd om beheercommissies op te zetten en faciliteert hierin met beheerplannen. Het facilitair beheer komt de komende jaren geleidelijk aan meer bij de gebruikers en huurders in een MFA te liggen.

Corona
Corona heeft op deze subdoelstelling geen invloed gehad op de uitvoering.

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
Lasten								
12-2-1-1	multifunctionele accommodaties	0	0	2	0	0	0	0
	Totaal Lasten	0	0	2	0	0	0	0
	Saldo baten en lasten	**0**	**0**	**-2**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Saldo na mutaties reserves	**0**	**0**	**-2**	**0**	**0**	**0**	**0**

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

Multifunctionele accommodaties
Bij de eerste Bestuursrapportage 2016 is besloten om deze subdoelstelling 2.1 op te heffen en de inhoud en budgetten onder te brengen in subdoelstelling 1.1 'Utrecht heeft voldoende optimaal gebruikt gemeentelijk vastgoed, dat goed is onderhouden, nu en in de toekomst'.

Corona
Corona heeft op deze subdoelstelling geen invloed gehad op de uitvoering/kosten.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Geen effecten als gevolg van Corona					

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen.

2.2. Facilitair beheer voor een aantal (multifunctionele) accommodaties naar tevredenheid gebruikers

	Omschrijving	Nulmeting	Doel stelling 2019	Reali satie 2019	Doel stelling 2020	Reali satie 2020	Doel stelling 2021
E2.2.1	Gemeentelijk vastgoed dat aansluit bij de huidige en wensen van de gebruikers	7,0 (2008)	7	-	7	-	7

Analyse	
Gemeentelijk vastgoed dat aansluit bij de huidige en wensen van de gebruikers	In 2020 is geen klanttevredenheidsonderzoek verricht in verband met de maatregelen in het kader van de Coronacrisis.

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling
E2.2.1 Facilitair beheer van (multifunctionele) accommodaties naar tevredenheid gebruikers

Facilitair beheer naar tevredenheid gebruikers doen we door middel van gebruikers overleggen en daarnaast korte lijnen tussen de gebruikers en de facilitair coördinatoren/beheerders. Vastgoedexploitatie (VGE MFA) verzorgt het facilitair beheer voor de algemene delen van de MFA's en ondersteunt de gebruikers bij problemen/vragen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling
P2.2.1 Het inrichten van het facilitair beheer voor een groeiend aantal (multifunctionele) accommodaties

In 2020 heeft VGE MFA nog voor de panden Weide Wereld, Voorn, Hart van Noord, Nieuw Welgelegen en Zand het facilitair beheer verzorgt conform gemaakte afspraken. UVO heeft in 2020 gesprekken gevoerd om beheercommissies op te zetten en faciliteert hierin met beheerplannen. Het facilitair beheer komt de komende jaren geleidelijk aan meer bij de gebruikers en huurders in een MFA te liggen.

Corona
Corona heeft op deze subdoelstelling geen invloed gehad op de uitvoering

Wat heeft dat gekost?

x€1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
Baten								
12-2-2-1	facilitair beheer	1.064	1.111	1.064	1.099	912	-188	1.130
	Totaal Baten	1.064	1.111	1.064	1.099	912	-188	1.130
Lasten								
12-2-2-1	facilitair beheer	1.405	1.456	1.384	1.426	1.250	176	1.433
	Totaal Lasten	1.405	1.456	1.384	1.426	1.250	176	1.433
	Saldo baten en lasten	**-341**	**-345**	**-320**	**-327**	**-339**	**-12**	**-303**
Mutaties reserves								
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Saldo na mutaties reserves	**-341**	**-345**	**-320**	**-327**	**-339**	**-12**	**-303**

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

Facilitair beheer
Het saldo is 0,012 miljoen euro lager dan begroot omdat door tijdelijke leegstand als gevolg van verbouwingen niet alle kosten aan de gebruikers van de accommodaties toegerekend konden worden.

Corona heeft op deze subdoelstelling geen invloed gehad op de kosten.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Geen effecten als gevolg van Corona					

Verbonden Partijen

Deze subdoelstelling heeft geen verbonden partijen.

Algemene middelen

Programmadoelstelling

Algemene middelen en onvoorzien gaat over de financiële middelen die nog geen bepaald bestedingsdoel hebben. Het zijn middelen waaruit de doelen van alle andere programma's bekostigd worden.
De algemene middelen worden betrokken bij het financiële beeld van de voorjaarsnota. Het betreft:

- gemeentelijke belastingen;
- ontvangen uitkeringen uit het Gemeentefonds;
- het resultaat op langlopende leningen en dividenden;
- algemene stelposten die nog te verdelen zijn over de beleidsprogramma's;
- de stelpost budgetstructuur Leidsche Rijn;
- een stelpost voor onvoorziene kosten die niet anders kunnen worden gedekt.

x € 1.000

		Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
	Baten							
13-1-1-1	Onroerendezaak-belasting	99.927	108.266	99.865	110.604	111.803	1.199	113.445
13-2-1-1	Precario-, toeristen- en hondenbelasting	4.626	5.309	4.626	4.626	3.432	-1.194	5.374
13-3-1-1	Uitkering gemeentefonds	749.446	743.239	752.923	787.522	813.513	25.991	807.079
13-4-1-1	Dividenden	1.346	2.478	1.346	46	1.015	969	946
13-5-1-1	Langlopende geldleningen	545	2.417	430	475	1.933	1.458	476
13-7-1-1	Algemene stelposten	0	1.492	0	0	0	0	0
	Totaal Baten	855.890	863.201	859.190	903.272	931.697	28.425	927.319
	Lasten							
13-10-1-1	Budgetstructuur Leidsche Rijn	-2.643	0	-1.610	-2.261	0	-2.261	-1.299
13-1-1-1	Onroerendezaak-belasting	5.285	6.895	5.245	5.367	5.517	-150	5.453
13-2-1-1	Precario-, toeristen- en hondenbelasting	285	315	283	290	309	-19	296
13-3-1-1	Uitkering gemeentefonds	0	-2.000	0	0	0	0	0
13-5-1-1	Langlopende geldleningen	-3.021	-876	-3.816	-4.278	-2.795	-1.483	-5.524
13-7-1-1	Algemene stelposten	1.315	250	27.554	-250	0	-250	70.152
13-8-1-1	Onvoorzien	159	0	159	159	274	-115	159
	Totaal Lasten	1.380	4.583	27.816	-972	3.305	-4.277	69.237
	Saldo baten en lasten	**854.510**	**858.618**	**831.374**	**-903.272**	**928.392**	**24.147**	**858.083**
	Mutaties reserves							
	Toevoeging reserves	43.806	43.806	0	142.320	142.320	0	31.128
	Onttrekking reserves	47.995	47.995	64.312	94.620	94.620	0	110.897
Saldo	**na mutaties reserves**	**858.699**	**862.807**	**883.138**	**856.544**	**880.691**	**24.147**	**937.852**

Financiële toelichting
Hierna lichten wij per onderdeel de belangrijkste financiële ontwikkelingen toe.

Resultaat binnen programma Algemene Middelen
Het resultaat binnen programma Algemene Middelen bedraagt 24,147 miljoen euro. Dit resultaat zit voornamelijk in de Gemeentefondsuitkering (coronacompensatie, aanvullende middelen taakmutaties) en zijn hiermee geoormerkt. Hiermee was in de begroting 2020 nog geen rekening gehouden.

Stelpost budgetstructuur Leidsche Rijn
Op deze stelpost werd tot en met 2018 jaarlijks, aan de hand van de groei van Leidsche Rijn, budget opgebouwd ter dekking van kapitaallasten en overige eigenaarslasten van maatschappelijke voorzieningen in Leidsche Rijn. De meeste voorzieningen zijn inmiddels gereed of in aanbouw. Hetzelfde geldt voor de nog in te richten openbare ruimte in verschillende gebieden in Leidsche Rijn. De ruimte die jaarlijks in de begroting ontstaat als gevolg van de groei van de stad bestemmen wij voor uitgaven in verband met de groei van de stad. Hiervoor hanteren wij vanaf 2019 een nieuw groeikader conform besluit bij Voorjaarsnota 2018. Om ervoor te zorgen dat Leidsche Rijn kan worden afgebouwd blijft de frictie doorlopen in het nieuwe groeikader. Op het moment dat een voorziening in gebruik wordt genomen, komt het benodigde budget ten laste van deze stelpost. Doordat de opbouw van de stelpost (op basis van inwonerstoename) tijdelijk achterblijft bij de aanwending ervan (voor in gebruik genomen maatschappelijke voorzieningen en openbare ruimte), is tot en met 2020 een nadelig verschil ontstaan van 2,261 miljoen euro.

Dit verschil bestaat uit de volgende posten:

	x € 1 miljoen
• Structurele stand vóór 2020:	-2,643

Vrijvallend in 2020 door incidenteel karakter in 2019

• Eerste inrichting nieuwe schoollokalen 2019:	0,587
• Incidentele frictiebudgetten 2019 Openbare ruimte en Onderwijsaccommodaties:	0,951
• Positieve aanwas in 2020 door middel van reservering bij Voorjaarsnota 2020:	1,000
• Incidentele frictiebudgetten Leidsche Rijn 2020 Stadsbedrijven	-1,231
• Incidentele frictiebudgetten LR 2020 UVO: Huur tot 2022	-0,260
• Bibliotheek Neude, financiële dekking uit referentiekader Leidsche Rijn	-0,438
• Eerste inrichting klaslokalen 2020	-0,139
• Kapitaallasten Buurtcentrum Hoge Weide (420 m2)	-0,074
• Kapitaallasten natuurspeeltuin de Hoef (Hoge Weide) extra omrekening heel jaar	-0,014
Per ultimo 2020	-2,261

Hiermee is het nadelige verschil ultimo 2019: -2,261 miljoen euro.

Met de nadelige verschillen is rekening gehouden in de reserve budgetstructuur Leidsche Rijn. Het verschil wordt jaarlijks bij de dekkings en bestedingsvoorstellen verrekend met deze reserve.
Onroerendezaakbelasting
De baten zijn 1,199 miljoen euro hoger dan begroot, voornamelijk door een hoger areaal dan begroot bij de woningen. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf lokale heffingen.

Precario- toeristen- en hondenbelasting
De opbrengst hondenbelasting was gering lager dan begroot door een iets hogere kwijtschelding. De aanslagen precariobelasting zijn in 2020 niet opgelegd en de aanlagen toeristenbelasting slechts voor een beperkt deel. In de resultaten zijn de verwachte bedragen aan op te leggen aanslagen meegenomen. De volledige impact van Corona daarop blijkt in de loop van 2021 als deze aanslagen worden berekend en opgelegd. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf lokale heffingen.

Uitkering gemeentefonds

De uitkering van het gemeentefonds is hoger dan de begroting. Dit wordt vooral veroorzaakt door de coronacompensatie uit de september- en decembercirculaire (dit is zo'n 25 miljoen euro).

Langlopende geldleningen

De baten zijn 1,458 miljoen euro hoger dan begroot. Dit wordt door de volgende posten veroorzaakt:

- 0,022 miljoen euro lagere rentebaten uit verstrekte geldleningen en kredietovereenkomsten;
- 1,514 miljoen euro hogere baten vanwege negatieve rente op aan swaps gekoppelde geldleningen. Deze post dient te worden bezien in relatie tot onderstaand nadeel op rentelasten voor langlopende leningen;
- 0,034 miljoen euro lagere rentebaten op kortlopend opgenomen geldleningen. Deze leningen worden tegen negatieve rente aangegaan, maar de omvang van de transacties lag met name in het tweede halfjaar 2020 lager dan verwacht;

De lasten zijn 1,483 miljoen euro hoger dan begroot. Dit wordt door de volgende posten veroorzaakt:

- 1,449 miljoen euro hoger dan geraamde rentelasten op langlopende leningen; zie ook opmerking hierboven inzake de aan swaps gekoppelde geldleningen;
- 0,033 miljoen hogere lasten door lagere toerekening van interne rente. Dat komt doordat de boekwaarde van activa waaraan rente kan worden toegerekend fractioneel lager was dan verwacht.

Dividenden

Het resultaat op dividend is 0,969 miljoen euro positief.
De oorspronkelijke raming voor 2020 bedroeg 1,346 miljoen euro. Door aangepaste continuïteitsdoelstellingen van Vitens was het reeds noodzakelijk om de voor deze deelneming geraamde dividendbaten (0,4 miljoen euro) op nihil te stellen. Daarnaast werd op de aandeelhoudersvergadering van de BNG Bank weliswaar een dividendbesluit genomen om over 2019 dividend uit te keren, maar een aanbeveling van de Europese Centrale Bank (ECB) verhinderde de uitbetaling daarvan. Omdat de ontvangst daarmee onzeker werd is de dividendraming ten aanzien van BNG voorzichtigheidshalve op nihil gesteld. Daarmee bestond de begroting alleen nog maar uit 0,046 miljoen euro te ontvangen dividend van de Utrechtse Maatschappij tot Stadsherstel NV.
Echter, op aanwijzing van de accountant en uitspraken van de Commissie BBV hebben wij het BNG-dividend, zijnde circa 0,969 miljoen euro, wel conform het dividendbesluit als bate voor 2020 moeten verantwoorden. Ten tijde van opstelling van dit jaarverslag had de gemeente dit bedrag nog niet ontvangen.

Algemene stelposten

Her resultaat op de algemene stelposten is 0,250 miljoen euro nadelig. Dit bestaat uit een verschil tussen raming en werkelijkheid van de loon en prijs compensatie uit een voorgaand jaar (0,346 miljoen euro nadelig) en een verschil tussen raming en werkelijkheid van de overige stelposten (0,096 miljoen euro voordelig).

Stelpost onvoorzien

Ten laste van de stelpost Onvoorzien zijn geboekt:

- Een terugontvangen bedrag over 2015 van de belastingdienst betreffende Btw op de parkeergarage Utrecht Sciencepark: - 0,026 miljoen euro
- Financiële compensatie voortvloeiend uit raadsvoorstel Joods Rechtsherstel: 0,300 miljoen euro

Per saldo is ten laste van de post Onvoorzien 0,274 miljoen euro gebracht. Ten opzichte van de begrote bedrag in 2020 (0,159 miljoen euro) geeft dit een nadelig resultaat van 0,115 miljoen euro.

Corona

In 2020 is een bedrag van 24,6 miljoen euro aan Corona compensatie via het Gemeentefonds ontvangen. Voor het belastingjaar 2020 werden als gevolg van corona voor een bedrag van 1,900 miljoen euro aan inkomsten toeristenbelasting en 0,178 miljoen euro aan inkomsten precariobelasting misgelopen.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Coronacompensatie	0.7		24.608		
Toeristenbelasting	3.4				1.900
Precariobelasting	0.64				178

Overhead

Wat heeft dat gekost?

x € 1.000

		Actuele begroting 2019	Reali-satie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Reali-satie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
	Baten							
14-4-1	Overhead organisaties	507	2.508	507	532	1.811	1.279	534
14-5-1	F&C, JZ, Inkoop	187	418	187	189	508	319	196
14-6-1	M&O	2.148	3.212	1.925	2.062	2.270	207	2.112
14-7-1	Informatie – en procesmanagement	898	1.000	898	928	1.023	95	949
14-8-1	Advies en ondersteuning	350	403	350	507	682	175	524
	Totaal Baten	4.090	7.541	3.868	4.218	6.293	2.075	4.316
	Lasten							
14-1-1	Ten behoeve van Raad	0	0	0	0	0	0	0
14-4-1	Overhead organisaties	45.460	48.360	43.240	45.461	47.626	-2.165	47.286
14-5-1	F&C, JZ, Inkoop	13.262	13.229	13.310	13.098	14.796	-1.698	13.149
14-6-1	M&O	41.790	42.690	39.651	48.210	49.080	-870	46.737
14-7-1	Informatie – en procesmanagement	45.185	47.345	48.102	49.879	51.334	-1.455	47.897
14-8-1	Advies en ondersteuning	14.875	15.661	15.637	12.960	12.770	190	15.204
	Totaal Lasten	160.572	167.285	159.940	169.607	175.606	-5.999	170.274
	Saldo baten en lasten	**-156.482**	**-159.744**	**-156.073**	**-165.389**	**-169.313**	**-3.924**	**-165.958**
	Mutaties reserves							
	Toevoeging reserves	623	623	0	2.860	2.860	0	2.860
	Onttrekking reserves	1.110	3.779	50	1.249	4.332	3.083	119
	Saldo na mutaties reserves	**-155.995**	**-156.588**	**-156.023**	**-167.000**	**-167.840**	**-841**	**-165.839**

Financiële toelichting
Hierna lichten wij per onderdeel de belangrijkste financiële ontwikkelingen toe.

Algemeen
Hieronder wordt een toelichting gegeven op de financiële afwijkingen van de verschillende bedrijfsvoering onderdelen. De inhoudelijke toelichting vindt u onder Paragraaf Bedrijfsvoering.

Overhead organisaties
Het onderdeel Overhead Organisaties bevat de lasten en de baten van de decentrale overhead bij de organisatieonderdelen. De baten zijn 1,279 miljoen euro hoger dan begroot.

Dit verschil is toe te schrijven aan:

- Maatschappelijke Ontwikkeling voor een bedrag van 0,649 miljoen euro. De voornaamste oorzaak is de niet begrote doorbelasting aan de Buurteamorganisaties (Jeugd&Gezin en Sociaal). In 2020 hebben zij gebruikt gemaakt van de ICT-omgeving van de gemeente Utrecht. Hiervoor is bij beide organisaties een bedrag in rekening gebracht van 0,210 miljoen euro. Daarnaast zijn

er incidenteel een aantal medewerkers gedetacheerd geweest in 2020. Hiervoor brengen wij kosten in rekening, dit is bij elkaar een bedrag van 0,230 miljoen euro.
- Niet begrote opbrengsten van 0,193 miljoen euro bij Veiligheid vanwege het detacheren van personeel. Hier staan evenveel lasten tegenover.
- Diverse incidentele voordelen van ongeveer 0,1 miljoen euro bij zes verschillende organisatieonderdelen, optellend tot een totaal saldo van 0,437 miljoen euro.

De lasten overstijgen de actuele begroting met 2,165 miljoen euro.

Dit verschil van wordt veroorzaakt door:
- Een nadeel bij Werk- en Inkomen van 1,075 miljoen euro, hier staat een (niet begrote) onttrekking aan de vaste activareserve Wigo4it tegenover.
- Een negatief resultaat bij Maatschappelijke Ontwikkeling van 0,301 miljoen euro. De voornaamste oorzaak hiervan zijn incidentele niet activeerbare kosten voor een nieuwe applicatie ten behoeve van de administratie van de aanvullende zorg, zowel voor Jeugd als de WMO.
- Een nadeel bij Veiligheid van 0,233 miljoen euro, dat voor 0,193 miljoen euro wordt veroorzaakt door bovengenoemde detachering van personeel. De rest is toe te schrijven aan een tijdelijke uitbreiding van het secretariaat.
- Een overschrijding bij Publiekszaken van 0,214 miljoen euro vanwege de projectkosten voor studenteninschrijving en en de extra kosten voor het thuisbezorgen van reisdocumenten.
- Diverse incidentele nadelen bij verschillende organisatieonderdelen voor een totaalbedrag van 0,342 miljoen euro.

Financiën, JZ en Inkoop
De baten van het onderdeel F&C, JZ en Inkoop zijn 0,319 miljoen euro hoger dan begroot. Dit is toe te schrijven aan inkomsten door detachering van personeel.

Het saldo op de lasten van 1,696 miljoen euro negatief wordt veroorzaakt door:

- Een nadeel van 0,641 miljoen euro omdat er personeelskosten voor Concerncontrol ten onrechte zijn gekoppeld aan het onderdeel F&C, JZ, Inkoop (zie ook hieronder bij het kopje 'Advies en Ondersteuning'). Dit is een administratief technische kwestie die voor het programma Overhead per saldo op nul loopt.
- Een overschrijding van het budget van 0,530 miljoen euro bij Juridische Zaken in verband met inhuur als gevolg van ziekteverzuim en extra coronagerelateerde kosten vanwege een toename van het aantal bezwaar- en beroepszaken.
- Een negatief resultaat van 0,315 miljoen euro wegens schade gerelateerde uitkeringen aan derden.
- Overige incidentele nadelen voor een totaalbedrag van 0,210 miljoen euro.

Mens & Organisatie
De baten van het onderdeel HRM en Facilitaire Zaken zijn 0,207 miljoen euro hoger dan begroot. Dit is toe te schrijven aan opbrengsten door detachering en inzet van medewerkers bij derde partijen.

De lasten zijn 0,863 miljoen euro hoger dan begroot. Dit resultaat is samengesteld uit de volgende posten:
- Een overschrijding van het salarisbudget door extra uitgaven wegens de coronacrisis ter hoogte van 1,213 miljoen euro.
- Een nadeel door inhuur vanwege ziekteverzuim van 0,292 miljoen euro.
- Overige incidentele nadelen voor een totaalbedrag van 0,064 miljoen euro.
- Een voordeel op de projectbudgetten van 0,706 miljoen euro vanwege ontstane vertragingen. We zullen bestedingsvoorstellen voor dit bedrag indienen om de betreffende projectdoelstellingen in 2021 te kunnen realiseren.

Informatie- en procesmanagement

De baten van onderdeel Informatie- en Procesmanagement zijn 0,095 miljoen euro hoger dan begroot door inkomsten uit externe dienstverlening.

Het negatieve saldo van op de lasten van 1,469 miljoen euro is samengesteld uit de volgende posten:

- Niet begrote kosten met een omvang van 1,898 miljoen euro zijn toe te schrijven aan afschrijvingskosten van reeds afgeronde investeringen uit het ICT-investeringsprogramma. Deze worden gedekt door een even grote onttrekking aan de Vaste Activa Reserve van het ICT Investeringsprogramma. Deze dekking was niet opgenomen in de begroting omdat de omvang vooraf nog niet bekend was.
- Een onderuitputting van 0,429 miljoen op reguliere programma's en projecten door vertraging, vooral gerelateerd aan Corona.

Advies en Ondersteuning

De baten van het onderdeel Advies en Ondersteuning zijn 0,175 miljoen euro hoger dan begroot. Dit is met name toe te schrijven aan inkomsten door detachering van personeel door het Marketing en Communicatie Netwerk.

Het positieve saldo op de lasten van 0,195 miljoen euro is samengesteld uit de volgende posten:

- Een voordeel van 0,641 miljoen euro omdat er personeelskosten voor Concerncontrol ten onrechte administratief zijn gekoppeld aan het onderdeel F&C, JZ, Inkoop (zie hierboven).
- Een nadeel van 0,335 miljoen euro op de personeelsbudgetten van Bestuursondersteuning vanwege functieherwaardering en vanwege inhuur in verband met ziektevervanging.
- Een overschrijding van 0,5 miljoen euro bij het Marketing en Communicatienetwerk vanwege extra inzet bij de coronacrisis.
- Een positief resultaat op het budget voor voormalig personeel van 0,1 miljoen euro.
- Het nog niet verdeelde budget voor groeikader overhead van 0,221 miljoen euro.
- Overige incidentele voordelen voor een totaalbedrag van 0,068 miljoen euro.

Corona

Het resultaat op het programma Overhead is een saldo van diverse baten en lasten, maar de totale overschrijding kan bijna geheel worden toegeschreven aan extra coronakosten. Als gevolg van de crisis waren er extra kosten om werken mogelijk te maken, zowel thuis als veilig op kantoor. Verder is er extra mankracht ingezet vanwege vertraging en minder efficiënte uitvoering van projecten. Bovendien was er sprake van inkomstenderving door minder inzet in de adviesdienstverlening. De overschrijding zal via de bestedings- en dekkingsvoorstellen ten laste van de algemene reserve worden gebracht.

x € 1.000

Onderwerp	IV3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	Baten
Extra inzet personeel	0.4	600			
Werken mogelijk maken	0.4	2.456			
Verhuur locaties	0.4				68
Adviesdienstverlening	0.4				170

Vennootschapsbelasting

Programmadoelstelling

Tot en met de verantwoording en begroting 2019 was de vennootschapsbelasting (Vpb) als onderdeel van de algemene middelen opgenomen.
Op grond van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) moet de vennootschapsbelasting als een apart onderdeel in de programmaverantwoording en in het overzicht van baten en lasten zichtbaar zijn.
Dit is met ingang van 2020 aangepast.

x € 1.000

		Actuele begroting 2019	Realisatie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
	Lasten							
20-1-1-1	Vennootschapsbelasting	0	0	0	250	250	0	0
	Totaal Lasten	0	0	0	250	250	0	0
	Saldo baten en lasten	**0**	**0**	**0**	**-250**	**-250**	**0**	**0**
	Mutaties reserves							
	Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
	Saldo na mutaties reserves	**0**	**0**	**0**	**-250**	**-250**	**0**	**0**

Financiële toelichting
Hierna lichten wij per onderdeel de belangrijkste financiële ontwikkelingen toe.

De gemeente is vanaf 2016 in ieder geval Vpb plichtig voor haar activiteit bedrijfsafval.
Voor het onderdeel reclame is er verschil van inzicht met de Belastingdienst.
Diverse andere economische activiteiten zijn al eerder (voor 2020) besproken dan wel afgestemd (niet Vpb-plichtig).
Voor de exploitatie van bedrijfsafval is met de Belastingdienst afgesproken op welke wijze de aangifte dient te worden opgesteld. In 2020 zijn naar aanleiding hiervan de eerdere aangifte 2016 en 2017 bijgesteld. De correcties voor 2018 en 2019 hebben begin 2021 plaatsgevonden.
Voor het dossier reclameconcessies heeft de gemeente in 2020 het proces afgestemd met de Belastingdienst. Begin 2021 is de aangifte 2016 voor de activiteit reclame gedaan. De definitieve standpuntinname van de Belastingdienst over de belastingplicht van de verschillende onderdelen (ook degene waarvan de gemeente nu uitgaat dat deze niet onder de Vpb-plicht vallen) volgt bij het vaststellen van de definitieve aanslag
In afwachting van de definitieve aanslagen is tot en met 2020 het beschikbare budget van 0,250 miljoen euro -onder aftrek van de betaalde voorlopige aanslagen vennootschapsbelasting en advieskosten als schuld in de balans opgenomen.

Corona

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Meer		Niet gerealiseerde	
		Lasten	Baten	Lasten	baten
Geen effecten als gevolg van Corona					

Paragrafen

Weerbaarheid en Wendbaarheid

In deze paragraaf beoordelen we de financiële positie van de gemeente aan de hand van kengetallen op het gebied van financiële weerbaarheid en - wendbaarheid.

Weerbaarheid heeft te maken met veerkracht of het vermogen om onverwachte financiële klappen op te vangen en bestand te zijn tegen de impact van bestaande risico's.
Wendbaarheid heeft te maken met hoe flexibel we zijn in onze begroting en bedrijfsvoering om snel te kunnen inspelen op de actualiteit.

Een vijftal kengetallen is voorgeschreven. De manier van berekenen van de kengetallen is vastgelegd in een ministeriële regeling. Daarnaast hanteert Utrecht enkele eigen kengetallen voor financiële weerbaarheid en wendbaarheid.

Naast deze kengetallen geven we aan het eind van deze paragraaf een beoordeling van de onderlinge verhouding van deze kengetallen in relatie tot de financiële positie.

Verplichte financiële Kengetallen

Jaarverslag jaar 2020 Kengetallen:	Verloop van de kengetallen Verslag 2019	Begroting 2020	Verslag 2020
Netto schuldquote	62%	89%	56%
Idem, gecorrigeerd voor verstrekte leningen	59%	85%	54%
Solvabiliteitsratio	35,6%	23,9%	40,9%
Kengetal grondexploitaties	4,7%	4,5%	9,1%
Structurele exploitatieruimte	-0,66%	0,41%	2,12%
Gemeentelijke belastingcapaciteit	104,2%	104,5%	107,3%

Weerbaarheid

Weerbaarheid heeft te maken met veerkracht of het vermogen om onverwachte financiële klappen op te vangen en bestand te zijn tegen de impact van bestaande risico's.

1. Ratio weerstandsvermogen

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, moet de relatie worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij horende benodigde weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De relatie tussen beide componenten wordt weerspiegeld in het kengetal ratio weerstandsvermogen.
Voor de berekening wordt verwezen naar de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Jaarverslag 2020 Kengetal:	Verloop kengetal Verslag 2019	Begroting 2020	Verslag 2020
Ratio weerstandsvermogen	1,05	1,05	0,80

2. Relatieve omvang programmareserves

De programmareserves, behorend tot het eigen vermogen van de gemeente, zijn van een bestemming voorzien, maar de bestemming kan door de Raad aangepast worden mits er nog geen contractuele verplichtingen hiervoor zijn aangegaan. Reserves ter dekking van kapitaallasten worden niet meegerekend.

x € 1.000.000

Jaarverslag jaar 2020		Verloop kengetal	
Kengetal:	Verslag 2019	Begroting 2020	Verslag 2020
Programmareserves	150,8	153,5	203,6
Totaal lasten vóór reserves	1.450	1.434	1.463
Relatieve omvang programmareserves	**10,4%**	**10,7%**	**13,9%**

3. Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan: het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Onder het eigen vermogen verstaan we de algemene reserve en de overige bestemmingsreserves, en het resultaat uit het overzicht baten en lasten.

x € 1.000.000

Jaarverslag 2020		Verloop kengetal	
Kengetal	Stand per eind 2019	Begroting 2020	Stand per eind 2020
Eigen vermogen	662,4	485	822,5
Totaal passiva	1.861,2	2.032	2012,0
Solvabiliteitsratio	**35,6%**	**23,9%**	**40,9%**

4. Kengetal grondexploitaties

Het kengetal grondexploitaties geeft weer hoe de boekwaarde van de grondexploitaties zich verhoudt tot de totale baten van de gemeente. Deze waarde moet in de komende jaren worden terugverdiend bij de verkoop van de gronden. Het aandeel van de baten uit deze verkoop in de totale baten voor reserves van gemeente wordt uitgedrukt in het kengetal grondexploitaties.

x € 1.000.000

Jaarverslag 2020		Verloop kengetal	
	Verslag 2019	Begroting 2020	Verslag 2020
Bouwgronden in exploitatie:			
Leidsche Rijn	-36,3	-86,2	66,1
Stationsgebied	81,6	125,2	65,1
Binnenstedelijk	24,2	21,9	17,0
Activa gronden in exploitatie	69,5	60,9	148,2
Totaal baten vóór reserves	1.479	1.362	1.623
Relatieve omvang onderhanden werk	4,7%	4,5%	9,1 %

5. Structurele exploitatieruimte

De indicator structurele exploitatieruimte geeft aan hoe de structurele vrije ruimte (structurele baten min structurele lasten) zich verhoudt tot de totale begrotingsbaten.

Jaarverslag 2020		Verloop kengetal	
Kengetal:	Verslag 2019	Begroting 2020	Verslag 2020
Structurele exploitatieruimte	-0,66%	0,41%	2,12%

Wendbaarheid

Wendbaarheid heeft te maken met hoe flexibel we zijn in onze begroting en bedrijfsvoering om snel te kunnen inspelen op de actualiteit.

6.1 Netto schuldquote

De netto schuldquote vergelijkt de leningen van de gemeente (met aftrek van de geldelijke bezittingen) met de totale baten van de begroting. Daarnaast presenteren we ook de schuldquote gecorrigeerd voor de leningen die de gemeente heeft uitstaan (deze middelen vloeien immers op termijn terug).

Jaarverslag 2020 Kengetal:	Verslag 2019	Verloop kengetal Begroting 2020	Verslag 2020
Netto schuldquote	62%	89%	56%

6.2 Netto schuldquote incl. verstrekte leningen

De netto schuldquote vergelijkt de leningen van de gemeente (met aftrek van de geldelijke bezittingen) met de totale baten van de begroting. Daarnaast presenteren we ook de schuldquote gecorrigeerd voor de leningen die de gemeente heeft uitstaan (deze middelen vloeien immers op termijn terug).

Jaarverslag 2020 Kengetal:	Verslag 2019	Verloop kengetal Begroting 2020	Verslag 2020
Netto schuldquote	62%	89%	56%
Af: uitleenquote	-3%	-4 %	-2%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	**59%**	**85%**	**54%**

7. Renterisiconorm

Bij het bepalen van de looptijd van de geldleningen die we aantrekken houden we rekening met de interne renterisiconorm. De renterisiconorm heeft als doel om het renterisico bij herfinanciering van langlopende geldleningen te beheersen en om dus te zorgen voor goede spreiding van looptijden van leningen. De interne renterisiconorm geeft aan dat de netto aflossingen en renteherzieningen niet hoger zijn dan 10% van de leningenportefeuille.
Het is van belang dat renteherzieningen en aflossingen in de tijd gespreid zijn.

x € 1.000.000

Jaarverslag 2020	Verslag 2019	Verloop kengetal Begroting 2020	Verslag 2020
Langlopende leningen op 1 januari	883	958	878
Netto aflossingen plus renteherzieningen	5	90	90
Maatstaf Utrecht (max 10% van leningenportefeuille	**<88,3**	**<95,8**	**<87,8**

In 2020 is deze interne norm licht overschreden. Het werkelijke renterisico ligt echter nog ruim binnen de wettelijk toegestane norm. Op grond van die norm had het totaalbedrag van aflossingen en renteherzieningen over 2020 circa 298 miljoen euro mogen bedragen. Zie ook de Financieringsparagraaf bij het onderdeel Risicobeheersing.

8. Rentedruk

De rentedruk geeft het aandeel van de netto rentelasten op de totale exploitatielasten (voor mutaties aan reserves) weer.

x € 1.000.000

Jaarverslag 2020 Kengetal:	Verslag 2019	Verloop kengetal Begroting 2020	Verslag 2020
Netto rentelasten	23,050	24,334	21,618
Totaal lasten (vóór reserves)	1.450	1.434	1.463
Aandeel rentelasten	**1,6%**	**1,7%**	**1,5%**

9. EMU referentienorm

Het doel van de Wet Houdbare Overheidsfinanciën (HOF) is er voor te zorgen dat Nederland voldoet aan de binnen Europa afgesproken norm van maximaal 3% tekort op de begroting. De 3%-norm is daarbij door vertaald naar een aandeel voor de decentrale overheden. Het Rijk hanteert een zogenaamde 'macronorm' voor de drie decentrale overheden gezamenlijk.
Na een constructieve dialoog hebben Rijk en decentrale overheden elkaar gevonden in een macro EMU-norm van -0,4 procent van het BBP per jaar voor de periode 2019 tot en met 2022.
Het gemeentelijk aandeel in de macronorm bedraagt -0,27 procent en wordt per individuele gemeente verdeeld op basis van het begrotingstotaal. De individuele EMU-referentiewaarde betreft geen norm maar een indicatie van het aandeel dat de gemeente in de gezamenlijke tekortnorm heeft.

x € 1.000.000

Jaarverslag 2020	Verslag 2019	Verloop kengetal Begroting 2020	Verslag 2020
EMU-saldo: berekend tekort	-	188,2	-
EMU-saldo: berekend overschot	18,9	-	15,2
Schatting referentiewaarde c.q. maximaal toegestaan tekort Utrecht op basis van macronorm	44,0	55,0	55,0

10. Organisatieflexibiliteit

Het kengetal wordt bepaald aan de hand van het aandeel tijdelijke contracten inclusief inhuur in verhouding tot de werkelijke totale personele capaciteit.

Jaarverslag 2020		Verloop kengetal	
	Verslag 2019	Begroting 2020	Verslag 2020
Stand peildatum:	31-12-2019	30-06-2019	31-12-2020
Aandeel tijdelijke contracten inclusief inhuur ten opzichte van capaciteit:	17,1%	17,4%	20,0%

11. Toereikendheid onderhoudsbudgetten kapitaalgoederen

Zijn de bestaande budgetten voor de komende vier jaren toereikend zijn om de kapitaalgoederen op het door de gemeenteraad vastgestelde onderhoudsniveau te brengen of te houden conform de hiervoor genoemde kadernota's?
Voor Utrechts vastgoed hanteren wij de NEN 2767 normering, score 3: redelijk. Voor de openbare ruimte streven we naar economisch rationeel beheer, waarbij we voorrang geven aan het wegwerken van de meest prioritaire achterstand. Uitgangspunt is dat het totaal van de achterstand niet toeneemt.

Toereikende onderhoudsbudgetten zorgen ervoor dat wij als gemeente financieel in staat zijn om onze kapitaalgoederen op een aanvaardbaar niveau te onderhouden. Waar sprake is van oplopend achterstallig onderhoud geeft dit op termijn extra herstelkosten die de financiële wendbaarheid kunnen beperken. Het onderhoud van de kapitaalgoederen op basis van de actuele meerjaren onderhoudsprogramma's lichten wij toe in de paragraaf 'Investeringen en onderhoud kapitaalgoederen' van deze programmabegroting. De meerjaren kadernota's betreffen de Kaderbrief Vastgoed 2017, het Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed (MPR) 2020 , de Nota Kapitaalgoederen Vastgoed 2020-2023 en de Nota Onderhoud kapitaalgoederen openbare ruimte 2016-2019.

Maatstaf

Als maatstaf hanteren we het criterium dat de bestaande budgetten voor de komende vier jaren toereikend zijn om de kapitaalgoederen op het door de gemeenteraad vastgestelde onderhoudsniveau te brengen of te houden conform de hiervoor genoemde kadernota's. Voor Utrechts vastgoed hanteren wij de NEN 2767 normering, score 3: redelijk. Voor de openbare ruimte streven we naar economisch rationeel beheer, waarbij we voorrang geven aan het wegwerken van de meest prioritaire achterstand. Uitgangspunt is dat het totaal van de achterstand niet toeneemt.

Stand van zaken

Vastgoed
De begroting voor het onderhoud wordt gebaseerd op een meerjarenraming. Hieraan liggen Meerjarenonderhoudsplannen voor de panden (MJOP) ten grondslag. De MJOP's worden periodiek bijgesteld door middel van inspecties. Jaarlijks zal aan het eind van het kalenderjaar een nieuwe tien jaren doorkijk worden gemaakt op basis van geactualiseerde MJOP's. Schommelingen in de uitgaven tussen jaren worden opgevangen door voorzieningen in de desbetreffende programma's. Voor het programma Utrechts Vastgoed is dit toegelicht in een aparte raadsbrief (kenmerk 5652012 met datum 2 oktober 2018 en onderwerp 'Actualisatie onderhoudsprogramma's vastgoed'). Uit de meerjarenraming (2018, doorkijk tien jaar) blijkt dat in de toekomst de onderhoudsmiddelen voor programma Utrechts vastgoed vooralsnog toereikend zijn. Door stijging van de kosten staan de geraamde toevoegingen aan de voorzieningen onder druk. Op de middellange termijn ontstaat mogelijk een knelpunt. Voor de programma's Sport en Bereikbaarheid is het budget voldoende voor de komende vier jaar.

12.1 Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft weer hoe de lokale lastendruk in de gemeente Utrecht zich verhoudt tot het landelijk gemiddelde. Het geeft hiermee een indicatie van de ruimte om extra inkomsten uit belastingen te genereren. De belastingcapaciteit wordt berekend door de totale woonlasten van een meerpersoonshuishouden van de gemeente in enig jaar te vergelijken met het landelijk gemiddelde in het voorafgaande jaar en uit te drukken in een percentage.

x € 1

Belastingcapaciteit Utrecht (BBV)	Verslag 2019	Begroting 2020	Verslag 2020	Begroting 2021
Onroerendezaakbelasting	250	258	258	259
Rioolheffing	214	222	222	228
Afvalstoffenheffing	266	286	286	346
Utrecht woonlasten meerpersoons huishoudens	730	754	766	833
Landelijk gemiddelde	700	733	733	776
Belastingcapaciteit Utrecht (100% = op gemiddelde)	**104,2%**	**104,5%**	**104,5%**	**107,3%**

12.2 Kengetal lokale lasten (bron COELO)

Het kengetal lokale lasten vergelijkt de Utrechtse lokale lasten met die van de 40 grootste (100.000+) gemeenten. Met de uitkomst wordt een rangorde aangegeven van duur naar goedkoop. Bij dit kengetal tellen gemeenten met een groot aantal inwoners zwaarder mee doordat wij uitgaan van het gewogen gemiddelde.

Belastingcapaciteit Utrecht (BBV)	Verslag 2019	Begroting 2020	Verslag 2020	Begroting 2021
Kengetal lokale lasten (Bron: COELO) Plaats 38 grote gemeenten (1ste = duurste)	22ste	24ste	24ste	12de

Beoordeling financiële positie aan de hand van de (verplichte) kengetallen

In 2019 scoorde de gemeente Utrecht uitstekend (9,5) op de monitor Financiële Index van de Vereniging van Nederlandse gemeenten (VNG). Zie Financiele conditie gemeenten.
Ook voor het jaar 2020 blijft de score nog uitstekend. De gevolgen van de coronacrisis kunnen echter ertoe leiden dat de weerbaarheid en wendbaarheid wel wat gaan verslechteren in de nabije toekomst. We zullen onder andere meer beroep moeten gaan doen op onze reserves waardoor meerdere kengetallen (bijvoorbeeld relatieve omvang programmareserves en solvabiliteitsratio) zullen dalen.

Niet alle kengetallen in deze paragraaf worden meegenomen in de hiervoor genoemde monitor. Over deze kengetallen valt het volgende te zeggen

- *De rentedruk (aandeel van rentelasten in de totale lasten)* en de renterisiconorm (*renterisico's bij herfinanciering leningen)* vallen ruimschoots binnen de gestelde normen.
- De *relatieve omvang van programmareserves* is ten opzichte van 2019 toegenomen vanwege het reserveren van middelen voor het bestrijden van de coronacrisis.
- Het *ratio weerstandsvermogen* dat aangeeft in hoeverre we eventuele calamiteiten financieel op kunnen vangen is bijgesteld naar 0,80 hetgeen we in tijden van de Corona gerechtvaardigd vinden.
- De *mogelijkheden om extra inkomsten uit gemeentebelastingen* te creëren worden nog wel neutraal ingeschaald volgens de signaleringswaarden die de Provincie Utrecht hanteert. *Qua positie van 38 duurste 100+ gemeenten* staat Utrecht in 2020 op positie 24.

Jaarverslag 2020 Kengetal:	Kengetal Verslag 2020	 Beoordeling t.o.v. de norm
Weerbaarheid		
1. Ratio weerstandsvermogen (4)	0,80	Matig
2. Relatieve omvang programmareserves	13,9%	
3. Solvabiliteitsratio (1)	40,9%	Neutraal
4. Kengetal grondexploitaties (1)	9,1%	Gezond
5. Structurele exploitatieruimte(1)	2,12%	Gezond
Wendbaarheid		
6.1 Netto schuldquote (1)	56%	Gezond
6.2 Netto schuldquote incl. verstrekte leningen(1)	54%	Gezond
7. Renterisiconorm (2)	10,3%	Gezond
8. Rentedruk (3)	1,5%	Gezond
9. EMU referentiewaarde	15,2	Gezond
10. Organisatieflexibiliteit	20%	
11. Toereikendheid onderhoudsbudgetten kapitaalgoederen	n.v.t.	
12.1 Belastingcapaciteit (1)	104,5%	Neutraal
12.2 Plaats 38 grote gemeenten (1ste = duurste) Kengetal lokale lasten (Coelo)	24	

(1) BBV verplichte indicatoren

Kengetal	Gezond	Neutraal	Risicovol
Structurele exploitatieruimte	0> %	0	< 0%
Solvabiliteit	> 50%	20 %><50%	<20%
Kengetal grondexploitatie	< 20%	20 %><35%	>35%
Belastingcapaciteit	< 95%	95 %><105%	>105%
Netto schuldquote inclusief verstrekte leningen	< 90%	90 %><130%	>130%

Signaleringswaarden opgesteld door Provincie Utrecht

(2) Renterisiconorm
Intern: maximaal 10% van de leningenportefeuille
Extern: Wet Hof maximaal 20% van de begrotingstotaal aan lasten

(3) Rentedruk
Maximaal 2 % aandeel in de begroting

(4) Ratio weerstandsvermogen

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	> 2,0	uitstekend
B	1,4 - 2,0	ruim voldoende
C	1,0 – 1,4	voldoende
D	0,8 – 1,0	matig
E	0,6 – 0,8	onvoldoende
F	< 0,6	ruim onvoldoende

De normtabel is ontwikkeld in samenwerking met de Universiteit Twente. De tabel geeft een waardering van de berekende ratio.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Risicomanagement is het geheel aan activiteiten en maatregelen gericht op het expliciet en systematisch omgaan met en het beheersen van risico's. Een risico is een onzekere gebeurtenis met (gewenste of ongewenste) gevolgen voor de gemeente. Deze gevolgen kunnen beleidsmatig en/of financieel zijn. Bij het weerstandsvermogen ligt de focus op de financiële gevolgen van risico's. Het is een maatstaf voor de mate waarin de gemeente in staat is om de gevolgen van risico's op te vangen zonder dat het beleid of de uitvoering daarvan in gevaar komt. Het weerstandsvermogen is afhankelijk van de beschikbare weerstandscapaciteit (hoeveel niet bestemde middelen zijn er beschikbaar) en de benodigde weerstandscapaciteit (hoeveel middelen zijn nodig om alle risico's op te kunnen vangen). Aan de hand van deze grootheden bepalen wij het weerstandsvermogen.

Voordat we uitvoeriger ingaan op de beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit presenteren we hieronder het weerstandsvermogen zoals berekend voor de verantwoording 2020:

$$\text{Weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{60.478}{75.810} = 0{,}80$$

Hieruit blijkt dat het weerstandsvermogen uitkomt op 0,80 miljoen euro. Dit is inclusief het kwantificeerbare deel van de risico's in scenario D (zonder het effect van de coronapandemie: 0,84 miljoen euro). Conform de lijn die in de begroting 2021 is geschetst, vinden wij in de tijden van pandemie een weerstandsvermogen van 0,80 miljoen euro gerechtvaardigd. Het herstelplan voor de algemene reserve zal na de coronapandemie aan de orde komen rekening houdend met de beschikbare financiële ruimte.

Coronacrisis

De Nederlandse economie heeft in 2020 de grootste naoorlogse recessie doorgemaakt. Het bbp is vorig jaar met 3,8% gekrompen ten opzichte van een jaar eerder en dit is net iets sterker dan de krimp in 2009 van 3,7% door de kredietcrisis. Er is sprake van een grote krimp in horeca en cultuur- en recreatiesector door de verschillende contactbeperkende maatregelen in 2020. Hoewel de arbeidsmarkt gewoonlijk vertraagd reageert op economische ontwikkelingen, zijn de gevolgen van de coronapandemie in 2020 al goed zichtbaar. In 2020 is de krimp van de werkgelegenheid groter dan die van het arbeidsaanbod, waardoor de werkloosheid oploopt tot 3,9% van de beroepsbevolking. Ondanks de ingrijpende contactbeperkende maatregelen, zoals de tijdelijke sluiting van bedrijven in de horeca, recreatie en cultuur, bleven veel banen behouden als het gevolg van het gevoerde overheidsbeleid. De huizenmarkt is opvallend robuust gebleven in 2020. In het tweede half jaar van 2020 heeft de woningmarkt zich aanzienlijk gunstiger ontwikkeld dan eerder was voorzien. De bankeconomen veronderstellen dat er op dit moment geen indicaties zijn dat de gemiddelde huizenprijs in Nederland op korte termijn zal dalen, mede door de vertraagde reactie op de huizenmarkt.

Hoewel de economische krimp in 2020 historisch hoog is, is deze minder diep dan eerder verwacht. De beschikbaarheid van de verschillende vaccins zullen ervoor zorgen dat de contactbeperkende maatregelen stapsgewijs medio 2021 afgebouwd worden. Dit zorgt voor een impuls voor de economie in 2022, waardoor de bbp-groei in dat jaar naar verwachting uitkomt op 2,9% (vergelijkbaar met het niveau in 2019). De economische effecten van de pandemie komen binnen de gemeentelijke begroting voor een belangrijk deel tot uitdrukking in de bijdrage uit het gemeentefonds, de omvang van de bijstand en ontwikkeling van de grondexploitaties. Door het bevriezen van het accres voor de jaren 2020 en 2021 is het risico voor het gemeentefonds op de korte termijn beperkt, maar op langere termijn zeer onzeker. De overige neveneffecten van de coronapandemie zijn zeer moeilijk te kwantificeren en derhalve niet ingerekend in het risicomodel.

De gekwantificeerde effecten van de coronapandemie hebben wij bij de begroting 2021 in beeld gebracht. Bij de verantwoording 2020 actualiseren we deze financiële effecten in twee scenario's zoals we dat ook in de begroting 2021 hebben gepresenteerd en in lijn met de CPB-raming van november 2020. In scenario C gaan we ervan uit dat medio 2021 de coronapandemie beheersbaar is en dit leidt tot stapsgewijs afbouwen van de coronamaatregelen in alle sectoren. Met behulp van het testbeleid en bron- en contactonderzoek verwachten we dat de pandemie onder controle komt. We veronderstellen dat medio dit jaar elke Nederlander die het wil tenminste één vaccinprik heeft gehad door grootschalig vaccineren in het tweede kwartaal. Dit is afhankelijk van de beschikbaarheid van de vaccins. Scenario C houdt ook rekening met na-ijl effecten van de pandemie. De geactualiseerde onvermijdelijke kosten in het scenario C verwerken we in het financiële beeld.

In scenario D gaan we ervan uit dat na de tweede coronagolf nieuwe golven volgen en vaccins onvoldoende beschikbaar of werkzaam zijn. Het afbouwen van de coronamaatregelen in volle breedte is pas mogelijk per 2022. Dit scenario bevat extra incidentele kosten die bovenop basis scenario C komen. Deze incidentele kosten vangen we op in het weerstandsvermogen gezien de hoge mate van onzekerheid. Ten opzichte van de begroting 2021 zijn de effecten van scenario D met € 4 miljoen gedaald. Dit wordt met name veroorzaakt doordat we bij de begroting 2021 in scenario D rekening hebben gehouden met een tweede mondiale uitbraak. De onzekerheden in scenario D nemen we op in het weerstandsvermogen met een kans van optreden van 25%, omdat we verwachten dat de coronamaatregelen in de loop van het tweede kwartaal stapsgewijs afgebouwd worden. Het verwachte beslag op ons weerstandsvermogen is 3,7 miljoen euro.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit geeft aan hoeveel middelen beschikbaar zijn om eventuele risico's op te kunnen vangen. De beschikbare weerstandscapaciteit is ten opzichte van de programmabegroting 2021 gelijk gebleven. De volgende onderdelen maken deel uit van de beschikbare weerstandscapaciteit.

x € 1.000

Beschikbare weerstandscapaciteit	Verantwoording 2019	Begroting 2021	Verantwoording 2020
Totaal algemene reserves3	57.750	47.750	47.750
Stille reserves	450	450	0
Onbenutte belastingcapaciteit (twee jaar)	8.842	12.092	12.092
Niet ingevulde begrotingsruimte (vier jaar)	0	0	0
Post onvoorzien (vier jaar)	636	636	636
Totaal	**67.678**	**60.478**	**60.478**

Benodigde weerstandscapaciteit

De benodigde weerstandscapaciteit is afhankelijk van de risico's die onze gemeente loopt. Om die te kunnen bepalen vindt regelmatig een risico-inventarisatie plaats. Hieruit zijn 97 risico's naar voren gekomen. Voor een volledig overzicht verwijzen wij u naar de geheime bijlage die u bij deze begroting heeft ontvangen. In deze paragraaf treft u op hoofdlijnen de belangrijkste uitkomsten. Voor ieder risico (voor zover mogelijk) wordt een minimale, verwachte en maximale financiële omvang bepaald. Deze inschatting is bepaald op basis van objectieve gegevens of ervaringscijfers. Naast de financiële omvang wordt ook de waarschijnlijkheid waarmee risico's optreden bepaald. Dit percentage geeft de mate aan waarin de verwachte omvang van het risico meetelt voor de benodigde hoogte van het weerstands-vermogen.

3 Deze bedragen sluiten niet aan op het bedrag dat in de balans staat opgenomen onder algemene reserve. Dit wordt veroorzaakt doordat in de beschikbare weerstandscapaciteit de algemene dekkingsreserve niet meetelt. Voor meer informatie zie de nota Risicomanagement en weerstandsvermogen.

De uitkomst van deze berekening betreft de bruto benodigde weerstandscapaciteit. Door het effect van alle beheersmaatregelen hiervan af te trekken wordt de netto benodigde weerstandscapaciteit bepaald. De netto benodigde weerstandscapaciteit wordt conform de nota Risicomanagement en weerstandsvermogen aangepast naar de gewenste mate van zekerheid. Deze is bepaald op 90%. De gewenste mate van zekerheid komt tot uiting in de risicosimulatie die wordt uitgevoerd. Deze risicosimulatie is gebaseerd op de Monte Carlo simulatietechniek die algemeen geaccepteerd is in zowel de profit als de non-profit sector. Hierbij wordt op een computer op basis van gegevens over de individuele risico's (minimale, verwachte en maximale omvang en waarschijnlijkheid) duizenden keren de werkelijkheid nagebootst. Dit leidt tot een grafiek waaruit is af te leiden wat de verwachte impact van de risico's is in een willekeurig jaar. Voor de verantwoording 2020 leidt deze exercitie tot een bedrag van 75,8 miljoen euro.

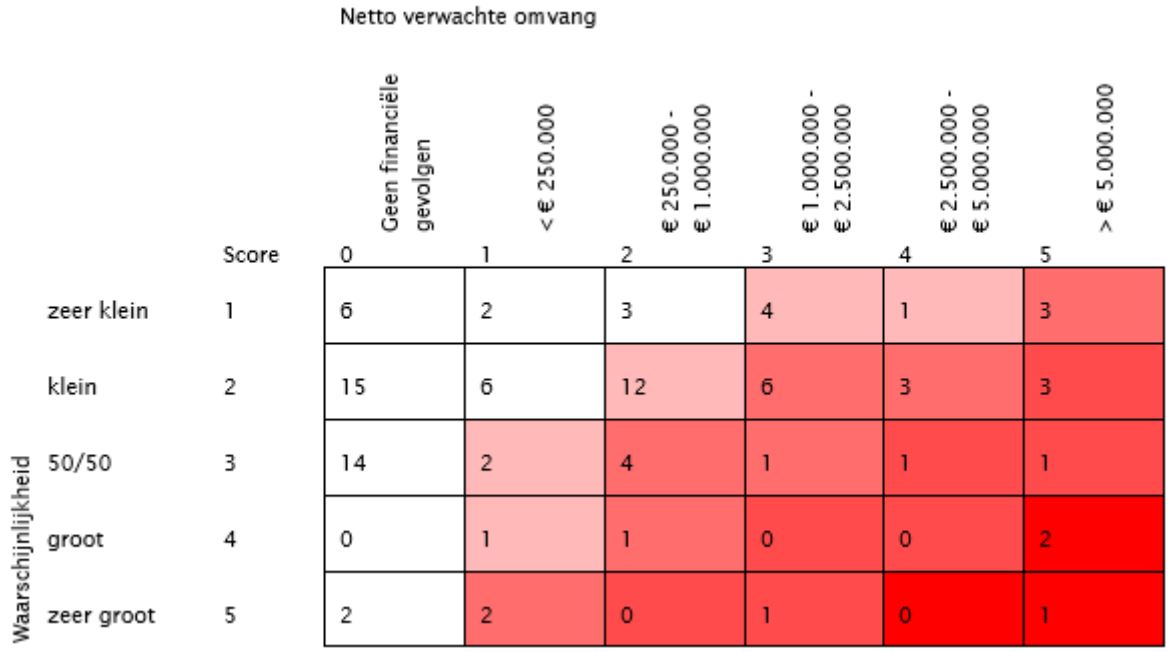
Risicokaart

We delen de geïnventariseerde risico's in naar urgentie en omvang. Hierdoor ontstaat de onderstaande risicokaart waarin per risicoklasse het aantal risico's opgenomen staat. Dat doen we zowel voor de situatie vóór en na toepassing van beheersmaatregelen, respectievelijk bruto en netto. Daarom treft u hieronder twee risicokaarten.

Bruto verwachte omvang

Waarschijnlijkheid	score	0 Geen financiële gevolgen	1 < € 250.000	2 € 250.000 - € 1.000.000	3 € 1.000.000 - € 2.500.000	4 € 2.500.000 - € 5.000.000	5 > € 5.000.000
zeer klein	1	2	2	2	4	0	3
Klein	2	6	4	12	13	5	6
50/50	3	7	4	3	5	5	3
Groot	4	0	1	2	0	0	1
zeer groot	5	1	0	0	1	2	3

De bruto risicokaart geeft alle 97 risico's weer. De risico's rechtsonder zijn het meest urgent en omvangrijk. In de volgende paragraaf is de top 10 risico's weergegeven. Alle risico's zijn terug te vinden in de geheime bijlage met een overzicht alle risico's.

De netto risicokaart geeft dezelfde 97 risico's weer. In deze risicokaart zijn de risico's echter anders ingedeeld omdat het effect van de beheersmaatregelen hierin is meegenomen. Dit betekent dat er rechtsonder minder risico's staan dan in de bruto risicokaart.

Financieel gezien telt de bruto risicokaart op tot een benodigde weerstandscapaciteit van 109,8 miljoen euro. Het effect van alle beheersmaatregelen, oftewel het verschil tussen de bruto en netto risicokaart is daarmee 34 miljoen euro (109,8 miljoen euro – 75,8 miljoen euro). Dit bedrag kan gezien worden als profijt van het gevoerde risicomanagement. Voor de projectrisico's is een voorziening gevormd binnen de projectbudgetten. Dit leidt tot een stijging van het aandeel beheerste risico's in het risicomodel.

Top 10 risico's
Hieronder staan de top 10 risico's, inclusief de projectrisico's (projecten uit de bestuursrapportage) die opgenomen zijn in Naris op basis van de huidige inzichten. Het is de top 10 met de grootste financiële impact op het weerstandvermogen, zowel voor de bruto als de netto risico's. Bij de bruto risico's zijn de beheersmaatregelen niet meegenomen. De netto risico's zijn inclusief de genomen beheersmaatregelen. De projectrisico's worden beheerst binnen de projecten zelf. Er zijn een aantal uitzonderingen, daar hebben we te maken met exogene risico's die niet (volledig) binnen het project op te vangen zijn. In de geheime bijlage is zoveel mogelijk inzicht gegeven in de top risico's en mutaties.

	Bruto risico's	Netto risico's
1	Geheim risico met betrekking tot het programma Openbare Ruimte en Groen	Geheim risico met betrekking tot het programma Openbare Ruimte en Groen
2	Grondexploitatie Stationsgebied	Grondexploitatie Stationsgebied
3	Transities jeugdwet WMO	Transities jeugdwet WMO
4	Afzet kantoorprogramma	Geheim risico binnen bedrijfsvoering
5	Grondexploitatie binnenstedelijk	Invoeren abonnementstarief eigen bijdrage
6	Geheim risico NRU Algemeen	Coronarisico: boeggolf aanvullende zorg
7	Geheim risico met betrekking tot het programma Utrechts Vastgoed	Herverdeeleffecten binnen gemeentefonds
8	Geheim risico binnen bedrijfsvoering	Financiële tekorten bij garantstellingen restauratieprojecten
9	Geheim projectrisico met betrekking tot Bereikbaarheid	Coronarisico: hoge instroom en vertraagde uitstroom bijstandsgerechtigden en bijzondere bijstand zelfstandigen
10	Invoeren abonnementstarief eigen bijdrage	Coronarisico: extra kosten en inkomstenderving parkeren

Mutaties in de risico's

Ten opzichte van de begroting 2021 zijn de onderstaande risico's gemuteerd. De mutaties bestaan uit risico's die zijn gestegen, gedaald of vervallen. Daarnaast zorgen nieuwe risico's voor mutaties. Hiermee wordt tevens de verandering in de benodigde weerstandscapaciteit verklaard. Het gaat hier om mutaties bij benadering, omdat de bedragen afkomstig zijn uit een simulatie

x € 1 euro

Risico	Mutatie benodigde weerstandscapaciteit
Stijgers	
1. Geheim	21.550.000
2. Geheim	100.000
Dalers	
3. Onderwijs Achterstandenbeleid	-75.000
Nieuw	
4. Coronarisico's diverse programma's	3.692.000
5. Geheim	400.000
6. Besluitvorming van het Rijk over het continueren van de Landelijke Vreemdelingenvoorziening (LVV)	350.000
7. Geheim	150.000
8. Geheim	85.000
9. Geheim	30.000
10. Overheveling basistaken en bodemtaken naar Regionale uitvoeringsdienst (RUD)	25.000
Vervallen	
11. Geheim	-4.300.000
12. Diverse projectrisico's bij Bereikbaarheid	0
13. Arrest inzake het Programma Aanpak Stikstof (PAS) van 29 mei 2019	0
14. Pandenbegroting geeft meerjarig een lager positief saldo	-500.000
15. Coronarisico als gevolg van een tweede golf	-21.000.000
Totale mutatie in benodigde weerstandscapaciteit	**507.000**

Toelichting risico's

1. Betreft een geheim risico in het programma 'Openbare Ruimte & Groen'.
2. Betreft een geheim risico in het programma 'Openbare Ruimte & Groen'.
3. Het risico 'Onderwijs achterstandenbeleid' is gedaald. Op basis van de aanbesteding en inschattingen op dit moment, kan dit uitgevoerd worden binnen de financiële kaders.
4. De coronarisico's zijn per programma opgenomen. Er is wat betreft de duur van de coronamaatregelen veel onzekerheid. In het risicomodel is het meest ongunstige scenario verwerkt. De kans dat de risico's zich voordoen hebben wij op 25% gezet waarbij rekening is gehouden met de vaccinatiestrategie en het testbeleid van de overheid.
5. Betreft een geheim risico in het programma 'Openbare Ruimte & Groen'.
6. Als gevolg van een demissionair kabinet is de besluitvorming over het al dan niet continueren van de pilot Landelijke Vreemdelingenvoorziening (LVV) uitgesteld tot december 2021. De pilot loopt ook af in 2021. Dat betekent dat de gemeente geconfronteerd kan worden met een plotselinge andere koers van het Rijk aangaan de LVV, en daarmee het wegvallen van een belangrijke inkomstenbron indien de compensatie van het Rijk volledig stopgezet wordt.
7. Betreft een geheim risico in het programma 'Openbare Ruimte & Groen'.
8. Betreft een geheim risico in het programma 'Openbare Ruimte & Groen'.
9. Betreft een geheim risico in het programma 'Ruimtelijke Ontwikkeling, Wonen & Erfgoed'.
10. Op 1 januari 2022 treedt de Omgevingswet in werking. Daar waar nu alleen de provincie Utrecht en de gemeenten Utrecht en Amersfoort bevoegd gezag zijn voor de bodem, zullen onder de Omgevingswet alle Utrechtse gemeenten bevoegd gezag worden. Naast deze grote verandering vraagt de Omgevingswet ook om een andere invulling van bodemtaken dan in de voorgaande regelgeving. De essentie: een deel van de huidige bodemtaken houdt op te bestaan, een deel verandert en er komen nieuwe taken bij. Dit alles heeft de nodige impact op de taakuitvoering door de RUD.
11. Betreft een geheim vervallen risico in het programma 'Bereikbaarheid'.

12. Diverse projectrisico’s in het programma 'Bereikbaarheid' vervallen als gevolg van oplevering projecten.
13. Het risico 'Arrest Afdeling bestuursrecht van de Raad van State inzake het PAS van 29 mei 2019, waarmee het Programma Aanpak Stikstof buiten werking is gesteld' is vervallen. Beheersmaatregel is dat kennis en kunde vanuit de opgave is geregeld. Het risico zelf is in de projecten meegenomen en beheerst.
14. Het risico 'Pandenbegroting geeft meerjarig een lager positief saldo' is vervallen. Dit risico wordt binnen het programma beheerst en uitkomsten worden indien nodig als separate knelpunten benoemd.
15. Bij de begroting 2021 is er één geconsolideerd coronarisico opgenomen in het risicomodel. Dit risico bevat de financiële onzekerheden van de coronapandemie waarbij ook rekening is gehouden met een tweede mondiale uitbraak. Bij de verantwoording vervalt dit risico omdat de coronarisico’s per programma in het risicomodel zijn verwerkt.

Investeringen en onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Hier rapporteren wij over gerealiseerd onderhoud aan het gemeentelijk eigendom in het afgelopen jaar. Ook gaan wij in op de gerealiseerde vervanging en uitbreiding van het gemeentelijk eigendom, dit is de kapitaalgoederenvoorraad. Het laatste deel van deze paragraaf heeft betrekking op afronding van gereedgekomen investeringsprojecten.

Er is een direct verband tussen uitgaven voor investeringen en het aantrekken van externe financiering. Het aangaan van externe financiering heeft zijn weerslag op de schuldpositie van de gemeente. Voor een nadere toelichting bij de financiering verwijzen wij u naar de gelijknamige paragraaf Financiering

Onderhoudsprogramma

Totaal onderhoudsprogramma's

Onderhoudskosten kapitaalgoederen zijn uitgaven bedoeld om de kwaliteit van gemeentelijk eigendom wat vele jaren meegaat op een van tevoren vastgesteld onderhoudsniveau te houden of weer te brengen. Dit met als doel het naar behoren te laten functioneren of een bepaalde representativiteit te laten behouden. We onderscheiden groot onderhoud en klein onderhoud. Bij klein onderhoud gaat het om dagelijkse reparaties en kort-cyclisch onderhoud. De noodzaak tot groot onderhoud ontstaat over een langere periode en is ingrijpender van aard. Groot onderhoud wordt daarom opgenomen in een onderhoudsplanning. Groot en klein onderhoud heeft geen invloed op de gebruiksduur van een gebouw of object. De kosten ervan komen ten laste van de exploitatie.
Wanneer een aanpassing leidt tot een belangrijke kwaliteitsverbetering en/of een significant langere gebruiksduur, is er geen sprake van groot onderhoud maar van een investering die geactiveerd moet worden zodat de lasten over meerdere jaren gespreid worden. Voor de laatst genoemde categorie verwijzen we naar de investeringen verderop in deze paragraaf.

x € 1.000

Onderhoudskosten totaal	Programma begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Restant ultimo 2020
Wegen	17.302	20.191	20.105	86
Riolering	10.981	10.560	10.121	439
Water (zie onderhoudsbegroting wegen)	0	0	0	0
Groen	6.645	7.290	5.823	1.467
Gebouwen	11.111	9.954	11.887	-1.933
Totaal	**46.039**	**47.995**	**47.936**	**59**

Wegen

x € 1.000

Onderhoudskosten wegen	Programma begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Restant ultimo 2020
Onderhoudskosten wegen	17.302	20.191	20.105	86
Totaal	**17.302**	**20.191**	**20.105**	**86**

Bovenstaande bedragen zijn de beschikbare bedragen voor het onderhouden van onze kapitaalgoederen met betrekking tot wegen, openbare verlichting, verkeersregelinstallatie en civiele constructies. Het onderhoud van onze kapitaalgoederen is van belang om de veiligheid van de openbare ruimte te waarborgen. Periodiek worden inspecties uitgevoerd. Deze inspecties leveren informatie over de staat waarin de kapitaalgoederen zich bevinden. Hieruit volgt een onderhoudsplanning. De uit te voeren werkzaamheden zijn afgestemd met de wijken en andere programma's om synergie en kostenbesparingen in de uitvoering te bereiken en om overlast voor bewoners zo veel mogelijk te beperken.
Beleidskader: 'Nota Onderhoud kapitaalgoederen openbare ruimte 2016-2019

Riolering

x € 1.000

Onderhoudskosten riolering	Programma begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Restant ultimo 2020
Onderhoudskosten riolering	10.981	10.560	10.121	439
Totaal	**10.981**	**10.560**	**10.121**	**439**

Het periodiek inspecteren van de riolering en de te nemen maatregelen dragen bij om de kans op instorting van de riolering te voorkomen.

Om de waterkwaliteit te verbeteren in de tertiaire watergangen maaien we waterplanten en verwijderen zwerfvuil.

Beleidskader: Plan gemeentelijke watertaken Utrecht 2016-2019

Water

De onderhoudsbegroting voor vaarwegen en open water maakt deel uit de onderhoudsbegroting van wegen.

Groen

x € 1.000

Onderhoudskosten groen	Programma begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Restant ultimo 2020
Bos, bomen en stedelijk openbaar groen	6.218	6.922	5.600	1.322
Sport buitenaccommodaties	427	368	223	145
Totaal	**6.645**	**7.290**	**5.823**	**1.467**

Bos, bomen en stedelijk openbaar groen

Bovenstaande bedragen zijn de beschikbare bedragen voor het onderhouden van onze kapitaalgoederen met betrekking tot het openbaar groen in de stad, de landgoederen en de speelvoorzieningen. Het onderhoud van onze kapitaalgoederen is van belang om de veiligheid van de openbare ruimte te waarborgen. Periodiek worden inspecties uitgevoerd. Deze inspecties leveren informatie over de staat waarin de kapitaalgoederen zich bevinden. Hieruit volgt een onderhoudsplanning. De uit te voeren werkzaamheden zijn afgestemd met de wijken en andere programma's om synergie en kostenbesparingen in de uitvoering te bereiken en om overlast voor bewoners zo veel mogelijk te beperken.

Beleidskader: nota 'Nota Onderhoud kapitaalgoederen openbare ruimte 2016-2019

Sport buitenaccommodaties

Het programma Sport wordt ingedeeld in buitenaccommodaties, binnenaccommodaties en zwembaden. Onder de buitenaccommodaties vallen de sportvelden, de speeltuinen en de volkstuinen. Naar verhouding gaat het hier meer om groen dan om gebouwen en daarom wordt dit onderdeel hier verantwoord.

De opgenomen bedragen hebben uitsluitend betrekking op de gemaakte onderhoudskosten. Hierbij is geen rekening gehouden met apparaatskosten, servicekosten, bijdragen en eventuele mutaties op reserves of voorzieningen. Deze posten maken wel onderdeel uit van het resultaat op het betreffende programma.

Gebouwen

x € 1.000

Onderhoudskosten gebouwen	Programma begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Restant ultimo 2020
Programma Bereikbaarheid	860	866	1.274	-408
Programma Onderwijs	525	525	790	-265
Programma Samenleven en Sport, onderdelen binnenaccommodaties en zwembaden	2.834	1.745	2.548	-803
Programma Utrechts Vastgoed	6.892	6.818	7.275	-457
Totaal	**11.111**	**9.954**	**11.887**	**-1.933**

Onderhoudskosten gebouwen

Het onderhoud van de gebouwen is gebaseerd op het in stand houden van de kapitaalgoederen in een redelijke staat, conform de norm zoals vastgelegd in kader 8 van de Kaderbrief Vastgoed 2017.
Het programma Sport wordt ingedeeld in buitenaccommodaties, binnenaccommodaties en zwembaden. Omdat onder buitenaccommodaties de sportvelden, de speeltuinen en de volkstuinen vallen, wordt dit onderdeel verantwoord bij het onderdeel 'Groen'.

De opgenomen bedragen hebben uitsluitend betrekking op de gemaakte onderhoudskosten. Hierbij is geen rekening gehouden met apparaatskosten, servicekosten, bijdragen en eventuele mutaties op reserves of voorzieningen. Deze posten maken wel onderdeel uit van het resultaat op het betreffende programma.

Toelichting per programma
Onder het **Programma Bereikbaarheid** vallen de parkeergarages en fietsenstallingen. Dit betreft het onderhoud van de stallingsvoorzieningen voor fietsen (openbare stallingen, buurtstallingen en fietstrommels) en auto's (belanghebbende garages, openbare garages en P+R transferia).

In 2020 is het groot onderhoud aan de P+R Westraven afgerond. Een aantal grote onderhoudsklussen zijn opgestart. Afronding van deze werkzaamheden wordt verwacht in 2022.

De realisatie binnen het **Programma Onderwijs** vanuit vastgoedonderhoud bedraagt 0,790 miljoen euro.

Voor het **Programma Sport** wordt hier het onderhoud van de zwembaden, de gymzalen en de sporthallen toegelicht. De buitenaccommodaties zijn ingedeeld bij Groen.

Per saldo is de begroting met 0,8 miljoen euro overschreden. Deze overschrijding wordt met name veroorzaakt door hogere kosten aan het onderhoud van de zwembaden. Bij de sporthallen zijn maatregelen genomen om de luchtkwaliteit te verbeteren in verband met Corona.

Onder het **Programma Utrechts Vastgoed** vallen alle overige panden. Dit betreft onder andere de welzijnspanden, Multifunctionele Accommodaties, de cultuur en -erfgoedpanden etc.

De begroting voor het onderhoud Programma Vastgoed wordt gebaseerd op een meerjarenraming. Hieraan liggen Meerjarenonderhoudsplannen (MJOP) voor de panden ten grondslag. De MJOP’s worden periodiek bijgesteld door middel van inspecties. In 2017 zijn we gestart met het versneld actualiseren van de MJOP's. Hierdoor is er voor nagenoeg alle panden een geactualiseerde MJOP beschikbaar. In de afgelopen periode en ook de komende jaren zijn werkzaamheden opnieuw aanbesteedt waarbij de prijzen fors zijn gestegen. In 2020 is het budget hiervoor incidenteel aangepast.

Het resultaat geeft een overbesteding van 0,457 miljoen euro. Dit betreft voornamelijk een onderbesteding van 0,600 miljoen op het groot onderhoud. In 2020 heeft relatief veel preventief onderhoud plaatsgevonden, een overschrijding van 0,300 miljoen. Aan het Stadskantoor is voor 0,762 miljoen euro onderhoud verricht. Bij de bestedings- en dekkingsvoorstellen stellen wij voor deze kosten te onttrekken uit de daarvoor bestemde reserve Stadskantoor.

Vanaf 2019 wordt voor het planmatig , groot onderhoud gewerkt met een egalisatie voorziening (533002013). Het resultaat op het groot onderhoud (0,6 miljoen euro) is toegevoegd aan deze voorziening.

Investeringen

Een object met een meerjarig nut dat een substantieel beslag legt op het vermogen, noemen we een investering. In deze begroting gaan we in op de investeringen in ontwikkeling waarvoor reeds kredieten zijn vastgesteld. Daarnaast noemen we de geplande investeringen die nog nadere uitwerking en besluitvorming vragen.

Systematiek: Ten behoeve van autorisatie van de uitgaven wordt het gehele investeringskrediet ineens opgenomen in het startjaar van een investeringsproject. Het ritme van de uitgaven daarentegen maakt deel uit van de liquiditeitsplanning en de verwachte schuldontwikkeling zoals toegelicht in de paragraaf Financiering.

De investeringen zijn onderverdeeld in twee categorieën:

- Vervangingsinvesteringen
- Uitbreidingsinvesteringen

De uitbreidingsinvesteringen worden verder onderverdeeld in A- en B-projecten.

Vervangingsinvesteringen totaal

Vervangingsinvesteringen houden de bestaande kwaliteit en functionaliteit van het gemeentelijk eigendom op peil. Hierbij valt te denken aan renovatie, levensduurverlengend groot onderhoud en herbouw.

€ 1.000

Vervangingsinvesteringen (totalen per programma)	Geautoriseerd tot 2020	Programmabegroting 2020	Actuele begroting t/m 2020	Realisatie t/m 2020	Restant ultimo 2020
Openbare Ruimte en Groen (exclusief Rioleringen)	72.600	19.428	92.028	74.123	17.905
Openbare ruime: rioleringen	0	17.300	19.477	11.987	7.490
Onderwijs	142.405	72.554	173.318	75.689	97.629
Samenleven en Sport (Welzijn)	1.632	0	1.632	473	1.159
Samenleven en Sport (Sport)	12.252	8914	19.129	9.311	9.818
Utrechts Vastgoed	146.146	5.855	152.001	27.434	124.567
Totaal vervangingsinvesteringen	**375.035**	**124.051**	**457.585**	**199.017**	**258.568**

De toelichting vindt u bij de paragraaf per programma.

Uitbreidingsinvesteringen totaal

Er is sprake van een uitbreidingsinvestering indien als gevolg van de investering het volume of de kwaliteit van het gemeentelijk eigendom, dit is de kapitaalgoederenvoorraad, toeneemt. Uitbreidingsinvesteringen worden gedaan ten behoeve van de ontwikkeling van nieuwe activiteiten of expansie van de huidige activiteiten.
Wij maken onderscheid tussen twee categorieën uitbreidingsinvesteringen:

Uitbreidingsinvesteringen categorie A

Categorie A betreft investeringen waarover al eerder besluitvorming heeft plaatsgevonden of waarvan wij vinden dat geen verdere besluitvorming vereist is aangezien het project past binnen al eerder vastgesteld beleid zoals bijvoorbeeld een meerjarenplanning.

x € 1.000

Uitbreidingsinvesteringen categorie A (alle programma's)	Geautori-seerd tot 2020	Programma-begroting 2020	Actuele begroting t/m 2020	Realisatie t/m 2020	Restant ultimo 2020
Leidsche Rijn	17.820	0	17.820	17.386	434
Bereikbaarheid	491.098	21.236	511.890	382.915	128.975
Openbare ruimte en groen	0	5.492	5.492	3.494	1.998
Onderwijs	189.521	43.715	179.031	33.086	145.945
Ondersteuning op maat	1.112	1.600	1.112	1.100	12
Cultuur	3.550	0	3.550	0	3.550
Samenleven en Sport (Sport)	9.105	3.723	14.650	3.140	11.510
Utrechts Vastgoed	18.656	-3.394	15.262	12.294	2.968
Totaal uitbreidingsinvesteringen	**730.862**	**72.372**	**748.807**	**453.415**	**295.302**

De toelichting vindt u bij de paragraaf per programma.

Uitbreidingsinvesteringen categorie B
Categorie B betreft investeringen waarover wij uw gemeenteraad nog verder willen informeren via een raadsvoordracht alvorens wij met het project van start gaan. De benodigde middelen worden nog niet geautoriseerd bij de programmabegroting. Wij wachten met de inzet van deze middelen tot uw gemeenteraad heeft ingestemd met de betreffende raadsvoordracht.

x € 1.000

Uitbreidingsinvesteringen categorie B (alle programma's)	Geautori-seerd tot 2020	Programma begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie t/m 2020	Restant ultimo 2020
Bereikbaarheid	170.300	37.100	220.721	0	220.721
Samenleven en Sport (Welzijn)		1.123	1.123	0	1.123
Utrechts Vastgoed		57.967	57.967	0	57.967
Totaal uitbreidingsinvesteringen categorie B	**170.300**	**96.190**	**279.811**	**0**	**279.811**

De toelichting vindt u bij de paragraaf per programma.

Stedelijke Ontwikkeling

Het programma Stedelijke Ontwikkeling omvat:
- Stationsgebied (niet van toepassing voor de Jaarstukken 2020)
- Leidsche Rijn
- Utrecht overig

De investeringen in het Stationsgebied en Leidsche Rijn zijn separaat opgenomen. De overige investeringen zijn opgenomen bij het betreffende programma waaronder de investering valt. Bijvoorbeeld scholen in Leidsche Rijn zijn ingedeeld bij het programma Onderwijs.

Leidsche Rijn

Algemene informatie
Soort investeringen: Uitbreidingsinvesteringen met een economische nut

Uitbreidingsinvesteringen

x € 1.000

Projecten	Geautori-seerd tot 2020	Programma-begroting 2020	Actuele begroting t/m 2020	Realisatie t/m 2020	Restant ultimo 2020
Bouw P&R en parkeergarage Berlijnplein	17.820	0	17.820	17.386	434
Totaal	**17.820**	**0**	**17.820**	**17.386**	**434**

De parkeergarage Berlijnplein is in december 2020 technisch opgeleverd, maar er vinden nog aanvullende werkzaamheden plaats waardoor het gebouw nog niet volledig in exploitatie genomen kan worden.

Bereikbaarheid

Algemene informatie
Onderstaande investeringen maken deel uit van het programma Bereikbaarheid

Soort investeringen: Investeringen met een maatschappelijk nut. Een uitzondering hierop vormen parkeergarages en fietsenstallingen. Deze laatste twee hebben een economisch nut.

Vervangingsinvesteringen
Er zijn geen vervangingsinvesteringen in 2020.

Uitbreidingsinvesteringen categorie A

x € 1.000

Projecten Bereinkaarheid	Geauto-riseerd tot 2020	Programma-begroting 2020	Actuele begroting t/m 2020	Realisatie t/m 2020	Restant ultimo 2020
Totalen per categorie					
Projecten Fiets	73.008	2.967	75.795	49.871	26.104
Projecten Openbaar Vervoer	291.207	950	292.157	249.038	43.119
Projecten Auto	64.246	3.700	67.946	32.194	35.752
Projecten Park & Ride	0	0	0	0	0
Projecten mobiliteits- en verkeersmanagement	26 25.822	1.928	27.750	24.727	3.023
Maatregelen aanpak Luchtkwaliteit	17.134	1.595	18.729	12.955	5.774
Projecten Parkeren	5.020	1.213	6.233	2.895	3.338
Project verkeersveiligheid en wijken	14.217	8.883	23.100	11.235	12.770
Totaal uitbreidingsinvesteringen cat A Bereikbaarheid	**490.654**	**21.236**	**511.890**	**382.915**	**128.975**

Toelichting
Een specificatie van de onderliggende projecten is opgenomen in de Investeringsstaat Bereikbaarheid. Het investeringsprogramma Bereikbaarheid betreft een meerjarenprogramma, dat wij jaarlijks gelijktijdig met de voorjaarsnota ter vaststelling aanbieden. In eerdere jaren heeft u voor projecten binnen de deelprogramma's fiets, Openbaar Vervoer, auto, P+R, parkeren, mobiliteits- en verkeersmanagement, verkeersveiligheid en wijken en Maatregelen aanpak Luchtkwaliteit kredieten beschikbaar gesteld. Autorisatie vragen we voor de start van het project. Voorbereiding en uitvoering van projecten kunnen meerdere jaren bestrijken. De realisatie per jaar kan afwijken van de begrote jaarplanning. Dit lichten we toe in het jaarverslag bij het programma Bereikbaarheid. In de bestuursrapportages rapporteren wij daarnaast over de voortgang van de grote projecten.

De wijzigingen in autorisatie in 2020 zijn gebaseerd op de bijsturingsvoorstellen investeringen uit de eerste bestuursrapportage 2020 (en zijn toegelicht in het MeerJaren Perspectief Ruimte 2020). Hierin is een bedrag van 10,923 miljoen euro opgenomen voor bijsturingsvoorstellen voor investeringen bereikbaarheid.
Naast dit bedrag zijn in 2020 via aparte raadsbesluiten kredieten beschikbaar gesteld voor de aanpassing van het voorrangsplein ’t Goylaan (1,2 miljoen euro),voor de aanleg van het tijdelijke P&R terrein Papendorp (1,213 miljoen euro) en de herinrichting van de Kanaalstraat Damstraat (7,9 miljoen euro, waarvan 0,4 miljoen euro bijdragen vanuit andere programma’s).

Uitbreidingsinvesteringen categorie B

x € 1.000

Projecten	Geautoriseerde t/m PB 2020	Gewijzigd in 2020	Actuele stand krediet
Westelijke Stadsboulevard	23.700	6.620	30.320
Integrale aanpak NRU	172.000	12.901	184.901
Uitvoeren visie Kanaalstraat en Amsterdamsestraatweg	11.500	-6.000	5.500
Totaal uitbreidingsinvesteringen cat B Bereikbaarheid	**207.200**	**13.521**	**220.721**

Toelichting
Alle kredieten die onder categorie B zijn opgenomen leggen wij nog via een apart raadsvoorstel voor. Op het moment dat de kredieten voor deze investeringen zijn vrij gegeven verschuiven ze naar categorie A.

Voor de Westelijke Stadsboulevard is een budget van 36,420 miljoen euro beschikbaar na besluitvorming over de eerste bestuursrapportage 2020. Van dit beschikbare budget is tot en met de programmabegroting 2020 een bedrag 6,1 miljoen euro vrij gegeven (en opgenomen bij categorie A) Het resterende bedrag van 30,320 miljoen euro is in de investeringsstaat opgenomen onder categorie B.

Voor de Noordelijke Randweg Utrecht zijn de bijdragen van de provincie en het rijk in 2020 geïndexeerd met respectievelijk een bedrag van 11,301 miljoen en 1,6 miljoen euro. In de eerste bestuursrapportage 2020 is dit bedrag toegevoegd aan het beschikbare budget onder categorie B. Het totaal beschikbare budget voor de Noordelijke Randweg Utrecht komt hiermee op 230,1 miljoen euro. Van dit budget is een 45,1 miljoen euro geautoriseerd en daarom opgenomen onder categorie A. Het resterende bedrag van 184,9 miljoen euro staat onder categorie B.

In het coalitieakkoord 'Ruimte voor iedereen' is een structureel bedrag van 1,1 miljoen euro per jaar opgenomen voor de kapitaallasten investeringen in de Kanaalstraat en Amsterdamse Straatweg. De omvang van het krediet dat hierbij beschikbaar was bedroeg 11,5 miljoen euro. Bij de eerste bestuursrapportage 2020 is dit, gezien de ruimte binnen de beschikbare kapitaallasten van 1,1 miljoen euro, verhoogd met een aanvullend krediet van 1,5 miljoen euro voor de uitvoering van de Kanaalstraat Damstraat. Via een raadsvoorstel is het bedrag van 7,5 miljoen euro dat gereserveerd stond bij categorie B, samen met de bijdrage van 0,4 miljoen euro vanuit andere programma's voor de Kanaalstraat Damstraat vrij gegeven. Hiermee is het totale beschikbare krediet voor de Kanaalstraat Damstraat in de investeringsstaat nu opgenomen bij categorie A. Het resterende bedrag van 5,5 miljoen euro op categorie B is bestemd voor de uitvoering van het project Amsterdamse Straatweg.

Openbare ruimte en Groen

Snelkoppeling naar het programma Openbare ruimte en Groen

Soort investeringen: Vervangingsinvesteringen met een maatschappelijk nut. Een uitzondering hierop vormen de rioleringen en begraafplaatsen; deze laatste twee hebben een economisch nut.

Openbare ruimte en groen (exclusief afval- en hemelwater)

Algemene informatie
De vervangingsinvesteringen hierna maken deel uit van het programma Openbare ruimte en Groen, subdoelstelling 1.1 De openbare ruimte is heel, veilig en functioneel.
De uitbreidingsinvesteringen maken deel uit van het programma Openbare ruimte en Groen, subdoelstelling Openbare ruimte en Groen exclusief rioleringen.

Vervangingsinvesteringen

x€ 1.000

Projecten	Geauto-riseerd tot 2020	Programma begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie t/m 2020	Restant ultimo 2020
Stadsbaantunnel	5.000	0	5.000	4.836	164
Ondergrondse containers	n.v.t.	432	432	124	308
Projecten nota kapitaalgoederen	n.v.t.	18.996	18.996	20.488	-1.492
Totaal vervangingsinvesteringen	**5.000**	**19.428**	**24.428**	**25.448**	**-1.020**

Toelichting
Naar aanleiding van een onderzoek door Rijkswaterstaat naar de brandwerendheid van de Stadsbaantunnel is gebleken dat er aanvullende maatregelen dienen te worden genomen om de brandwerendheid van de Stadsbaantunnel op peil te brengen. De werkzaamheden zijn in 2020 uitgevoerd.

Om de openbare ruimte goed te beheren en het achterstallig onderhoud weg te werken is het volgende werk verzet:
Bomen

- In dertien straten hebben we slechte bomen vervangen door nieuwe bomen.
- Bewonersparticipatie voor het plaatsen van nieuwe boomsoorten.
- In 21 straten hebben we de groeiomstandigheden van slecht groeiende bomen verbeterd, om ze voor de toekomst te behouden.
- In vergelijking met voorgaande jaren worden minder bomen vervangen, maar passen we meer groeiplaatsverbetering toe om bomen langer te kunnen behouden.

Civiele constructies

- Twee van de vier bruggen in Lunetten zijn in 2020 vervangen. De overige twee bruggen worden in 2021 opgeleverd als gevolg van technische complicaties.
- Werkzaamheden aan de Prins Clausbrug en Van Asch van Wijckbrug zijn opgestart en lopen door tot in 2021.
- De omvang van het onderhoud aan de Spinozabrug is in 2020 uitgebreid met werktuigbouwkundige werkzaamheden. In 2021 volgt afronding van werkzaamheden.

Wegen

- Omvangrijke werkzaamheden aan de Oudwijkerdwarsstraat, Hindesteinlaan en de Veldhuizerweg zijn voltooid. We voeren onderhoud aan wegen door de gehele stad uit.
- Als gevolg van de coronamaatregelen zijn in 2020 werkzaamheden aan hoofdwegen naar voren gehaald, zoals de rotonde Laagraven.
- Werkzaamheden aan de Vleutensebaan, Eisenhowerlaan, Rio Brancodreef zijn vertraagd als gevolg van de wens 'werk met werk' te realiseren en in de Zeeheldenbuurt zijn door de coronamaatregelen de werkzaamheden later gestart en doorgeschoven naar 2021.

Openbare verlichting

- In 2020 zijn 100 afgekeurde lichtmasten (van de 60.000 lichtmasten) en 1.362 armaturen vervangen met moderne LEDverlichting.
- Er is ongeveer twintig kilometer (van in totaal 1.600 kilometer) aan verouderde kabels vervangen.
- Er zijn 32 voedingskasten (van de +/- 600 voedingskasten) vernieuwd zodat we de verlichting in- en uit kunnen schakelen op het moment dat het nodig is.

Verkeersregelinstallaties

- In 2020 hebben we op vijf locaties de verkeersregelinstallaties vervangen door exemplaren met zuinige ledverlichting.

Het uitbreiden van het glasvezelnetwerk voor de verkeersregelinstallaties heeft vertraging opgelopen als gevolg van de wens en mogelijkheid deze samen met andere projecten in 2021 uit te kunnen voeren.

x € 1.000

Projecten	Geauto-riseerd tot 2020	Programma-begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie t/m 2020	Restant 2020
Wal en Kluismuren (tm Rak 21)	52.600	0	52.600	48.488	4.112
Wal & Kluismuren (Rak 22)	15.000	0	15.000	187	14.813
Totaal Wal- en kluismuren	**67.600**	**0**	**67.600**	**48.675**	**18.925**

Toelichting
Op basis van een herijking heeft uw Raad bij de Voorjaarsnota 2017 besloten 12,0 miljoen euro extra beschikbaar te stellen ten opzichte van het oorspronkelijke budget van 35,6 miljoen euro van het project Wal- en kluismuren, in totaal 47,6 miljoen euro.

Helaas is gebleken dat de beschikbare financiële middelen voor het project Wal- en kluismuren (WKM) ontoereikend zijn om het werk te kunnen voltooien, zie raadsbrief van 10 mei 2019. Een extern adviesbureau, AnteaGroup, heeft de opdracht gekregen een realistische inschatting te maken van wat nodig is om de werkzaamheden voor WKM af te ronden, zie raadsbrief 25 juni 2019. Anticiperend op het externe onderzoek is er een extra investering van 5 miljoen euro beschikbaar gesteld bij de VJN 2019.

Met de raadsbrief van 28 november 2019 is de rapportage van het onderzoek, uitgevoerd door AnteaGroup, aangeboden. Antea geeft een grote bandbreedte aan voor de kosten van de resterende werkzaamheden aan de wal- en kluismuren. Om meer zicht te krijgen op het resterende werk en de nog te maken afwegingen rondom de bouwmethode die moet worden toegepast of de onbekende staat van de aangrenzende panden is, op advies van Antea, een herziening nodig die medio 2021 zal zijn afgerond. Het project Wal- en Kluismuren wordt vanaf 2020 herzien binnen de bredere programmatische aanpak van het programma werven.

De opgaven op wal- en kluismuren, werfkelders en weren te zwaar verkeer vraagt om een integrale, programmatische aanpak. In de raadsbrief van 20 december 2019 is aangekondigd dat in april 2020 een samenhangend plan van aanpak wordt gepresenteerd op de vier onderwerpen:

1. Herziening project wal- en kluismuren
2. Inspectie werfkelders
3. Weren te zwaar verkeer
4. Consequenties van de complexe en soms niet te achterhalen eigendomsverhoudingen.

Op 9 juli 2020 heeft u het Plan van Aanpak Programma Wervengebied aangenomen. In dit Plan van Aanpak en het raadsvoorstel wordt een samenhangende programmatische aanpak aangekondigd. Daarnaast wordt voorgesteld om het doel van de beschikbare budgetten van Wal- en kluismuren (rak 1 – 21) te verbreden voor de uitvoering van de 1e fase van de programmatische aanpak in het Plan van Aanpak Wervengebied. Het project Wal- en Kluismuren wordt vanaf 2020 herzien binnen de bredere programmatische aanpak van het programma Wervengebied.

Bij de Voorjaarsnota 2018 zijn de verwachte kosten van het tweede gedeelte (rak 22) in kaart gebracht. Deze raming komt uit op een bedrag 15,0 miljoen euro. Rak 22 wordt eveneens meegenomen binnen het programma Wervengebied.

Uitbreidingsinvesteringen categorie A

x € 1.000

Uitbreidingsinvesteringen	Geauto-riseerd tot 2020	Programma begroting 2020	Actuele begroting 2020	Realisatie t/m 2020	Restant ultimo 2020
Ondergrondse containers	n.v.t.	5.492	5.492	3.494	1.998
Totaal uitbreidingsinvesteringen		**5.492**	**5.492**	**3.494**	**1.998**

De investeringen ten aanzien van ondergrondse containers in 2020 zijn achter gebleven wegens vertraging van het project Het Nieuwe Inzamelen.

Openbare ruimte en groen - onderdeel afval- en hemelwater

Algemene informatie
De investeringen hierna maken deel uit van het programma Openbare Ruimte en Groen, subdoelstelling 1.2 Het afval- en hemelwater wordt veilig en milieuvriendelijk afgevoerd en de waterkwaliteit is goed.

Soort investeringen: Rioleringen zijn investeringen met een economisch nut

Vervangingsinvesteringen

x € 1.000

Projecten	Geauto-riseerd tot 2020	Programma-begroting 2020	Actuele begroting t/m 2020	Realisatie t/m 2020	Restant ultimo 2020
Vervangingen riolering	0	17.300	19.477	11.987	7.490
Totaal rioleringen	**0**	**17.300**	**19.477**	**11.987**	**7.490**

Toelichting
Het geplande investeringsprogramma had in 2020 een omvang van 17,3 miljoen euro exclusief BTW. De doelstelling was minimaal 5,7 kilometer riolering te vervangen. Om dit daadwerkelijk te realiseren hebben we voor 2020 6,6 kilometer rioolvervanging en -verbetering geprogrammeerd. Daarnaast was nog 0,8 kilometer rioolvervanging doorgeschoven vanuit 2019 naar 2020. Van al het werk was eind 2020 2,1 kilometer volledig uitgevoerd, 1,2 kilometer in uitvoering en 3,3 kilometer aanbesteed. Het aanbestede werk wordt uitgevoerd in 2021. 0,8 kilometer is doorgeschoven naar 2021 en 2022. Hiermee is ondanks de coronacrisis de vertraging in de uitvoering beperkt gebleven.

Onderwijs

Algemene informatie
De investeringen hierna maken deel uit van het programma Onderwijs
Soort investeringen: Investeringen met een economisch nut

Binnen Onderwijshuisvesting is in 2020 een methodiekwijziging doorgevoerd. Deze methodiekwijziging is bij de 1e Bestuursrapportage 2020 in paragraaf 3.2 bijsturingsvoorstellen toegelicht. Deze wijziging houdt in dat alleen autorisatie wordt aangevraagd voor investeringen die in het begrotingsjaar starten. Hiermee sluiten we beter aan op de gemeentebrede systematiek. Deze methodiekwijziging heeft als consequentie dat de kolom 'Actuele begroting t/m 2020' lager is dan de som van de kolommen 'Geautoriseerd tot 2020' en 'Programmabegroting 2020'.

De nog te realiseren uitgaven (zie kolom ‘Restant ultimo 2020’) is het verschil tussen het geautoriseerde bedrag en de gerealiseerde uitgaven. Voor investeringen wordt in één keer het gehele investeringskrediet geautoriseerd. Een investering kent over het algemeen de volgende standaard verdeling: jaar 1 voorbereiding (5% van het budget), jaar 2 voorbereiding (5% van het budget), jaar 3 (45% van het budget) en jaar 4 (45% van het budget). In het eerste jaar wordt dus altijd 100% van het bouwbudget geautoriseerd, terwijl maar 5% daadwerkelijk wordt uitgegeven. Autorisatie van het totale bouwbudget is nodig, omdat de school een beschikking krijgt in het eerste jaar waarin het totale bouwbudget wordt toegekend. Een bouwproject kan immers niet na 5% van de uitvoering gestopt worden.

In de investeringsstaat bij de jaarstukken 2020 is te zien dat de gemeente t/m jaar 2020 minder heeft besteed dan gepland. Met name in de periode 2016 t/m 2019 was sprake van onderbesteding. In 2020 heeft de gemeente echter een realisatiepercentage van 115%. Er is dus meer geïnvesteerd dan gepland. Daarmee maken we een inhaalslag op de periode 2016 t/m 2019. De inhaalslag moet echter groter om de achterstanden in te lopen. Daar wordt in 2021 en verder aan gewerkt.

Vervangingsinvesteringen

x € 1.000

Projecten	Geauto-riseerd tot 2020	Programma-begroting 2020	Actuele begroting t/m 2020	Realisatie t/m 2020	Restant ultimo 2020
Primair onderwijs	96.381	58.204	115.187	39.311	75.875
Voortgezet onderwijs	46.024	14.350	58.132	36.377	21.754
Totaal vervangingsinvesteringen	**142.405**	**72.554**	**173.318**	**75.689**	**97.629**

Uitbreidingsinvesteringen

x € 1.000

Projecten	Geauto-riseerd tot 2020	Programma-begroting 2020	Actuele begroting t/m 2020	Realisatie t/m 2020	Restant ultimo 2020
Primair onderwijs	69.636	23.782	51.378	22.217	29.161
Voortgezet onderwijs	119.885	19.933	127.653	10.869	116.784
Totaal uitbreidingsinvesteringen	**189.521**	**43.715**	**179.031**	**33.086**	**145.945**

Voor een nadere toelichting op deze investeringen verwijzen wij naar het Programma Onderwijs (1.1 Adequate Onderwijshuisvesting).

Ondersteuning op maat

Uitbreidingsinvesteringen categorie A

x € 1.000

Projecten	Geauto-riseerd tot 2020	Programma-begroting 2020	Actuele begroting t/m 2020	Realisatie t/m 2020	Restant ultimo 2020
Twee locaties voor ondersteuning dak- en thuislozen	0	1.600	0	0	0
Speeltuin Hoge Weide	1.112	0	1.112	1.100	12
Totaal investeringen	**1.112**	**1.600**	**1.112**	**1.100**	**12**

Toelichting
Vanuit de ambitie om de bestaande nachtopvang om te vormen naar een opvang die 24-uur toegankelijk is voor bezoekers, wordt conform besluit bij de 1e Bestuursrapportage 2019, geïnvesteerd in twee locaties: De Sleep Inn aan het Jansveld en de NOiZ (nachtopvang in zelfbeheer) aan de Keulsekade. Dit project is in 2020 met de 1e Bestuursrapportage overgegaan naar programma Utrechts Vastgoed. Het project Speeltuin Hoge Weide is in 2020 afgerond (zie bij Af te sluiten investeringen Samenleven en Sport).

Cultuur

Algemene informatie
De investeringen hierna maken deel uit van het programma Cultuur.

Soort investeringen: Investeringen met een economisch nut.

Uitbreidingsinvesteringen categorie A

x € 1.000

Projecten	Geauto-riseerd tot 2020	Programma-begroting 2020	Actuele begroting t/m 2020	Realisatie t/m 2020	Restant ultimo 2020
De Machinerie	3.550	0	3.550	0	3.550
Totaal uitbreidingsinvesteringen	**3.550**	**0**	**3.550**	**0**	**3.550**

Toelichting

De Machinerie
Dit betreft een investeringsbijdrage aan stichting De Machinerie ten behoeve van de inrichting van het pand als plek voor presentatie, verbinding, ontplooiing en innovatie van film en beeldcultuur waartoe de gemeenteraad op 9 juli 2019 heeft besloten (voorstel 11.765) .

Het raadsvoorstel was een voorwaardelijk besluit, een aantal zaken moest nog uitgewerkt worden zoals de juridische constructie, de vergunning en het vastleggen van de prestatieafspraken. Vanwege Corona heeft dit proces wat vertraging opgelopen. De verwachting is dat in 2021 aan alle voorwaarden kan worden voldaan waarna de investeringsbijdrage beschikbaar wordt gesteld. De oplevering van De Machinerie staat gepland voor 2022.

Samenleven en Sport

Algemene informatie
De investeringen hierna maken deel uit van het programma Sport

Soort investeringen: Investeringen met een economisch nut.

Vervangingsinvesteringen

x € 1.000

Projecten Sport	Geauto-riseerd tot 2020	Programma-begroting 2020	Actuele begroting t/m 2020	Realisatie t/m 2020	Restant ultimo 2020
Binnensportaccommodaties - Gebouwen & installaties	182	1.227	395	198	197
Buitensportaccommodaties - Gebouwen & Installaties	2.269	2.313	4.451	2.415	2.036
Buitensportaccommodaties - Velden & sportconstructies	7.803	4.437	11.662	5.206	6.456
Volkstuinen	0	187	155	192	-37
Zwembaden	1.998	750	2.467	1.300	1.167
Totaal vervangingsinvesteringen. Sport	**12.252**	**8.914**	**19.129**	**9.311**	**9.818**

Van het totaal geautoriseerde budget van 19,129 miljoen euro is er tot en met 2020 8,953 miljoen euro uitgegeven. Dit bedrag betreft deels nog lopende investeringen (1,436 miljoen euro) en deels in 2020 opgeleverde en administratief afgesloten projecten (7,517 miljoen euro).

x €1.000

Projecten Welzijn	Geauto-riseerd tot 2020	Programma-begroting 2020	Actuele begroting t/m 2020	Realisatie t/m 2020	Restant ultimo 2020
Vervangingsinvesteringen Welzijn	1.632	0	1.632	473	1.159
Totaal vervangingsinvesteringen. Welzijn	**1.632**	**0**	**1.632**	**473**	**1.159**

Uitbreidingsinvesteringen Categorie A

x € 1.000

Projecten categorie A Sport	Geauto-riseerd tot 2020	Programma-begroting 2020	Actuele begroting t/m 2020	Realisatie t/m 2020	Restant ultimo 2020
Binnensportaccommodaties - Gebouwen en installaties	0	2.741	4.971	0	4.971
Buitensportaccommodaties - Velden & sportconstructies	6.084	982	4.018	1.190	2.829
Buitensportaccommodaties - Gebouwen en installaties	3.021	0	5.660	1.950	3.710
Totaal uitbreidingsinvesteringen cat A Sport	**9.105**	**3.723**	**14.650**	**3.140**	**11.510**

Van het totaal geautoriseerde budget voor uitbreidingsinvesteringen van 14,650 miljoen euro is tot en met 2020 3,140 miljoen euro gerealiseerd. Dit bedrag betreft deels nog lopende investeringen (2,715 miljoen euro) en deels in 2020 opgeleverde en administratief afgesloten projecten (0,425 miljoen euro).

Uitbreidingsinvesteringen categorie B

x € 1.000

Projecten categorie B Welzijn	Geauto-riseerd tot 2020	Programma-begroting 2020	Actuele begroting t/m 2020	Realisatie t/m 2020	Restant ultimo 2020
Uitbreidingsinvesteringen cat B Welzijn	1.123	0	1.123	0	1.123
Totaal uitbreidingsinvesteringen cat B Welzijn	**1.123**	**0**	**1.123**	**0**	**1.123**

Utrechts Vastgoed

Algemene informatie
De investeringen hierna maken deel uit van het programma Vastgoed

Soort investeringen: Investeringen met een economisch nut.

Vervangingsinvesteringen

x € 1.000

Projecten Utrechts Vastgoed	Geauto-riseerd tot 2020	Programma begroting 2020	Actuele begroting t/m 2020	Realisatie t/m 2020	Restant ultimo 2020
Cultuur	12.577	2.543	15.120	2.205	12.915
Erfgoed	48.968	-930	48.038	11.102	36.936
Gemeentelijke huisvesting	12.816	-300	12.516	10.346	2.170
MFA's	46.245	5.414	51.659	1.476	50.183
Welzijn	14.419	888	15.308	185	15.123
Zorg	2.382	2.160	4.542	2.104	2.438
Overig/Overig beleid	8.738	-3.920	4.817	16	4.801
Totaal vervangingsinvesteringen	**146.146**	**5.855**	**152.001**	**27.434**	**124.567**

Toelichting
Bij de programmabegroting 2020 is een totaal bedrag van 147,236 miljoen euro geautoriseerd voor vervangingsinvesteringen. Bij de Jaarstukken 2019 zijn daarna diverse vervangingsinvesteringen af gesloten. Deze bedragen zijn in bovenstaande tabel niet meer opgenomen, waardoor van het in 2019 geautoriseerde bedrag 146,146 miljoen euro resteert. De wijzigingen uit de 1e Bestuursrapportage 2020 zijn opgenomen in de kolom 'Programmabegroting 2020'.
In totaal is er 152,001 miljoen euro geautoriseerd voor vervangingsinvesteringen met een startjaar van 2020 of eerder.

Van dit totaal geautoriseerde budget tot is tot en met 2020 27,434 miljoen euro uitgegeven. Dit bedrag betreft deels nog lopende investeringen (15,859 miljoen euro) en deels in 2020 opgeleverde en administratief afgesloten projecten (11,575 miljoen euro).

Uitbreidingsinvesteringen categorie A

x € 1.000

Projecten categorie A Utrechts Vastgoed	Geauto-riseerd tot 2020	Programma begroting 2020	Actuele begroting t/m 2020	Realisatie t/m 2020	Restant ultimo 2020
Cultuur	3.100	0	3.100	3.143	-43
Gemeentelijke huisvesting	1.100	300	1.400	894	506
MFA's	6.397	0	6.397	6.232	165
Welzijn	7.226	-2.861	4.365	2.025	2.340
Zorg	590	-590	0	0	0
Overig/Overig beleid	243	-243	0	0	0
Totaal projecten categorie A Utrechts Vastgoed	**18.656**	**-3.394**	**15.262**	**12.294**	**2.968**

Toelichting
Bij de Programmabegroting 2020 is een totaal bedrag van 20,406 miljoen euro geautoriseerd voor uitbreidingsinvesteringen. Bij de Jaarstukken 2019 zijn uitbreidingsinvesteringen afgesloten. Deze bedragen zijn in bovenstaande tabel niet meer opgenomen, waardoor van het in 2019 geautoriseerde bedrag 18,656 miljoen euro resteert. De wijzigingen uit de 1e Bestuursrapportage 2020 zijn opgenomen in de kolom 'Programmabegroting 2020'.
In totaal is er 15,262 miljoen euro geautoriseerd voor uitbreidingsinvesteringen met een startjaar van 2020 of eerder.

Van dit totaal geautoriseerde budget is tot en met 2020 12,294 miljoen euro uitgegeven. Dit bedrag betreft deels nog lopende investeringen (4,037 miljoen euro) en deels in 2020 opgeleverde en administratief afgesloten projecten (8,257 miljoen euro).

Uitbreidingsinvesteringen categorie B

x € 1.000

Projecten categorie B Utrechts Vastgoed	Autorisaties tot 2020	Programma begroting 2020	Actuele begroting t/m 2020	Realisatie t/m 2020	Restant ultimo 2020
3 Projecten Utrechts Vastgoed	0	57.967	57.967	0	57.967
Totaal projecten categorie B Utrechts Vastgoed	**0**	**57.967**	**57.967**	**0**	**57.967**

Toelichting
In de Programmabegroting 2020 waren een drietal uitbreidingsinvesteringen categorie B opgenomen. Deze projecten zijn in 2020 uiteindelijk niet geautoriseerd en niet van start gegaan.

Af te sluiten investeringen

Dit deel rondt de paragraafcoördinator af wanneer de gegevens daarvoor zijn aangeleverd.

Investeringsprojecten die fysiek zijn afgerond, worden aan het eind van het jaar afgesloten. Daarbij zetten we per project de door u geautoriseerde bedragen af tegen de daadwerkelijk gedane uitgaven. Hieruit blijkt of er een overschot of een tekort is op het betreffende project.

Uit het totaal van de af te sluiten investeringsbudgetten blijkt dat we voor 107,344 miljoen euro aan door uw gemeenteraad geautoriseerde investeringsprojecten administratief afsluiten. Voor deze projecten is in totaal 94,754 miljoen euro aan werkelijke uitgaven gedaan. Dit leidt per saldo tot een overschot aan kredieten van 12,590 miljoen euro. De financiële dekking van tekorten en bestemming van overschotten leggen wij aan u voor bij de Voorjaarsnota 2021.

Bereikbaarheid

x € 1.000

Nr.	Naam investeringsproject	Geautori-seerd bedrag	Gereali-seerd bedrag	Overschot (+) of tekort (-)
1.	Doorfietsroute om de Oost resterend tracé	3.409	3.377	32
2.	Knip Maarssense weg	2.744	2.493	251
3.	Eykmanlaan	2.085	1.878	207
4.	Risico nadeelcompensatie en planschade	500	156	344
5.	Monitoring- en onderzoekskosten (MMVM)	8.921	8.858	62
6.	Transitiebudget mobiliteit	1.500	1.639	-139
7.	Uitbreiding betaald parkeren 2017-2020	1.200	1.162	38
8.	Neudestalling	812	812	0
9.	ZSF stalling Westerkade Vaartsche Rijn	150	160	-10
10.	Deelafsluiting Mobiliteitsmanagement	7.112	7.112	0
11.	Deelafsluiting Verkeersmanagement	2.499	2.499	0
12.	Deelafsluiting Luchtkwaliteit	12.955	12.955	0

Toelichting
Voor- en nadelen worden verrekend met de reserve Bereikbaarheid en het uiteindelijke resultaat zal worden betrokken bij de herprogrammering in het MPB 2021, tenzij anders vermeld. Dat geldt voor de investeringen op het gebied van parkeren.

1. Doorfietsroute om de Oost resterend tracé
In 2019 is aan dit project het deel van de Fietssingel Noord (tracédeel tussen Vaaltbrug en Kleine Singel) toegevoegd voor een bedrag van 0,250 miljoen euro. Door optimalisatie is dit onderdeel uiteindelijk tegen lagere kosten gerealiseerd waardoor er een klein voordeel is ontstaan. Het voordeel op de gemeentelijke middelen bedraagt 0,032 miljoen euro.

2.Knip Maarssense weg
De werkzaamheden voor de rotonde Schoolstraat zijn in bouwteamverband binnen een raambestek gerealiseerd. Er was 0,135 miljoen euro gereserveerd voor meerwerk. Dit geld is niet gebruikt. Het uiteindelijke voordeel op gemeentelijke middelen is 0,251 miljoen euro.

3. Eykmanlaan
Het voordeel is tot stand gekomen doordat we werk met werk hebben kunnen maken. De herinrichting voor verbeteren verkeersveiligheid (oversteekbaarheid) vanuit Mobiliteit is gecombineerd met groot onderhoud asfalt, aanbrengen groen en klimaatadaptatie (afkoppelen en verminderen verharding). Verder is de post onvoorzien beperkt nodig gebleken. Het voordeel op gemeentelijke middelen is 0,207 miljoen euro.

4. Risico- en nadeelcompensatie
Binnen het MPB is een budget van 0,5 miljoen euro gereserveerd voor risico- en nadeelcompensatie. We zien dat er al jaren niets wordt uitbetaald ten laste van deze pot en daarom stellen we voor het restant te laten vrijvallen bij de Jaarrekening 2020. Eventuele schadeclaims in de toekomst zullen zoveel mogelijk worden opgevangen vanuit de risicoreservering binnen bestaande projectenbudgetten. Mocht dit in toekomst toch tot een knelpunt leiden, dan kunnen we dat specifieke knelpunt betrekken bij de herprogrammering in het volgende MPB, zoals ook de lijn is met andere knelpunten.
Het voordeel is 0,344 waarvan 0,030 miljoen bij de Jaarrekening 2020 vrijvalt en de rest gedurende de komende jaren.

5. Monitoring en onderzoekskosten
Tot en met 2020 werden de kosten voor onder andere het ontwikkelen en beheren van de verkeersmodellen, het verzamelen en analyseren van data voor monitoring en het opstellen van de monitor mobiliteit vanuit dit projectenbudget betaald. Vanaf 2021 is er structureel budget geregeld voor

het uitvoeren van deze reguliere taken. Het project wordt afgesloten met een voordeel van 0,062 miljoen euro doordat de aanbesteding voor de mobiliteitsdatabase deels is doorgeschoven naar 2021.

6. Transitiebudget mobiliteit
Bij de Voorjaarnota 2019 is een budget van 1,5 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de transitie mobiliteit. Vanuit deze middelen zijn twee verkeerscirculatiestudies (Noordwest en Zuidwest) uitgevoerd. Daarnaast is het nieuwe mobiliteitsplan eind 2020 vrij gegeven voor inspraak. Omdat het beschikbare krediet is uitgeput, sluiten we dit project af bij de jaarrekening 2020. Doordat de scope is uitgebreid met de Studie Zuidwest en de oplevering van het Mobiliteitsplan meer tijd in beslag nam, sluiten we het project af met een nadeel van 0,139 miljoen euro. De studie Zuidwest was oorspronkelijk niet voorzien. Zou deze studie nu niet zijn uitgevoerd dan zou dit tot uitstel besluitvorming Merwedekanaalzone hebben geleid. De voorwaarde was namelijk dat eerst aangetoond moest worden dat ondanks alle ruimtelijke ontwikkelingen in Zuidwest (waaronder MWKZ) het mobiliteitssysteem zou blijven functioneren. Daarbij moest worden onderzocht welke maatregelen daarvoor noodzakelijk zijn. Gelet op het belang van voortgang MWKZ is de studie Zuidwest opgestart en betaald uit het transitiebudget. Het uiteindelijke nadeel bedraagt 0,139 miljoen euro.

7. Uitbreiding betaald parkeren
Uitbreiding en/ of vervanging van het betaald parkeren is een continue proces waarbij het investeringskrediet telkens voor een periode van vier jaar wordt aangevraagd. Van het investeringskrediet van 1,2 miljoen euro over de periode 2017-2020 is er 1,162 miljoen euro nodig geweest. De lagere uitputting leidt tot lagere kapitaallasten in de parkeerexploitatie. Het investeringskrediet periode 2017-2020 verloopt bij de afsluiting jaarrekening 2020. Voor de periode 2021-2024 zal er nieuw krediet worden vrij gevraagd.

8. Neudestalling
De Neudestalling is in 2020 opgeleverd en gereed gemeld, het investeringskrediet kan hiermee worden afgesloten.

9. ZSF stalling Westerkade Vaartsche Rijn
De Zelfservice Fietsenstalling is in 2020 technisch opgeleverd. Het nadeel van 0,010 miljoen euro op gemeentelijke middelen is ten laste van de parkeerexploitatie gebracht.

10. Deelafsluitingen Mobiliteitsmanagement (Zie ook boven monitoring- en onderzoek)
Na de afronding van het Actieplan Goederenvervoer 2015-2020 worden de maatregelen in het kader van Goederenvervoer voor de komende jaren verder uitgewerkt in een nieuw actieplan. De werkzaamheden onder het project Utrechts Veiligheidslabel zijn overgegaan naar de huidige Scholen- en Wijkenaanpak. Het project Invoering Leenfietsen is gerealiseerd en het concept wordt verder uitgewerkt in het onderdeel Deelmobiliteit. De coalitieakkoord middelen Slim Regelen zijn inmiddels volledig besteed aan Mobliteitsmaatregelen. Voorgesteld wordt om het reeds bestede deel op deze projecten tot en met 2020 af te sluiten en in mindering te brengen op het beschikbare krediet.

11. Deelafsluitingen Verkeersmanagement
Het project Proof of Concept tableau 2 t/m 5 is in 2019 afgerond en de kosten zijn afgerekend met de Provincie Utrecht, waardoor er geen resultaat is. Voorgesteld wordt dit deel van het project af te sluiten. De werkzaamheden voor Proof of Concept Transitie 2020 en Utrecht Zuid worden in 2021 voortgezet.

12. Deelafsluitingen Luchtkwaliteit
Door en het aflopen van het Actieplan Schoon Vervoer 2020 en het vaststellen van het luchtmaatregelenpakket Utrecht kiest voor een Gezonde Lucht in 2020, zijn er binnen onderdeel Maatregelen Aanpak Luchtkwaliteit nieuwe maatregelen vastgesteld voor het verbeteren van de luchtkwaliteit tot en met 2025. De projecten Snorfietsen naar de Rijbaan en Milieuzones en subsidies zijn hierbij opgegaan in het totale luchtmaatregelenpakket.
Voorgesteld wordt om het reeds bestede deel op deze projecten tot en met 2020 af te sluiten en in mindering te brengen op het beschikbare krediet.

Onderwijs

x € 1.000

Nr.	Naam investeringsproject	Geautori-seerd bedrag	Gereali-seerd bedrag	Overschot (+) of tekort (-)
1.	Boadreef 2, Kentalis College	1.000	1.132	-132
2.	Zwarte Woud 211, De Passie	10.378	10.384	-6
3.	Winklerlaan 79, SO Fier	6.807	6.710	+96
4.	Haarzichtsingel 15, OBS Haarzicht	6.796	6.840	-44
5.	Bisschopsplein 8, De Piramide	1.878	2.553	-675
6.	Maliebaan 56, De Vrije School	567	455	+112
7.	Wezerdreef 3, De Watertoren	597	627	-30
8.	Amaliadwarsstraat 2, Gertrudisschool	450	277	+173

Toelichting
Het totale tekort van de afgesloten investeringen wordt opgevangen binnen het programma Onderwijshuisvesting.

Boadreef 2, Kentalis College
Het is een bouwproject uit het masterplan (gepland vóór 2016). Er is sprake van overschrijding van 0,132 miljoen euro. Bij de uitbreiding van het gebouw van Kentalis, aan de Slotlaan, is het budget overschreden door een aanbesteding die hoger is uitgevallen dan geraamd. Wel zijn meerdere varianten doorgerekend en heeft een optimalisatie plaatsgevonden. Met dit bouwproject is er voldoende ruimte voor Kentalis College Utrecht om het onderwijs op één centrale locatie aan te bieden.

Zwarte Woud 211, De Passie
Het bestaande pand aan Zwarte Woud 211 is door De Passie gedeeltelijk gesloopt om plaats te maken voor nieuwbouw. Het overgrote deel is blijven staan en is gerenoveerd. Het nu te activeren bedrag is door de gemeente beschikbaar gesteld voor het meerwerk voor het verwijderen van de paalkoppen van de tijdelijke huisvesting. De Passie investeerde zelf ook enkele tonnen voor de tijdelijke huisvesting.

Winklerlaan 79, SO Fier
Voor SO Fier is het oude gebouw vervangen door nieuwbouw. Het schoolbestuur heeft met een eigen investering het schoolgebouw volledig energieneutraal gemaakt. Vanwege hogere sloopkosten, een tegenvallende aanbesteding en een groter schoolplein is er tussentijds extra budget ter beschikking gesteld voor het project. Daarmee is het project financieel positief afgesloten. Het gebouw is in januari 2020 in gebruik genomen.

Haarzichtsingel 15, OBS Haarzicht
Dit schoolgebouw is als een twee-onder-een-kap gebouw gerealiseerd, gezamenlijk met het kinderdagverblijf van Kind & Co: Kindcentrum Haarzicht. Het schoolgebouw is, mede dankzij een financiële bijdrage van het schoolbestuur, energieneutraal. Het gebouw is in januari 2020 in gebruik genomen. Er is een kleine overschrijding van het budget van 0,044 miljoen euro vanwege hogere grondkosten dan geraamd.

Bisschopsplein 8, De Piramide
Dit schoolgebouw is gerenoveerd en in 2020 in gebruik genomen. Het bouwproject wordt afgesloten met een negatief saldo van 0,675 miljoen euro. Dit komt deels doordat bij de aanbesteding de laagste inschrijver met de beste prijs/kwaliteitsverhouding uitkwam op een overschrijding van 26% boven het budget. Tevens zijn er extra kosten gemaakt om aanpassingen door te voeren wegens een negatief advies van Welstand. Het schoolgebouw is inmiddels weer in gebruik.

Maliebaan 56, De Vrije School
De locatie van de Vrije School Utrecht aan de Maliebaan is de afgelopen jaren gefaseerd gerenoveerd. Het bouwproject is in 2020 afgerond met een positief saldo van 0,112 miljoen euro.

Wezerdreef 3, De Watertoren
OBS de Watertoren is uitgebreid door op een balkon extra lesruimte te realiseren. Deze uitbreiding was voorzien bij de oorspronkelijke bouw van de school, enkele jaren geleden. Het bouwproject is vrijwel binnen budget afgerond en wordt afgesloten.

Amaliadwarsstraat 2, Gertrudisschool
De Gertrudisschool is in 2020 opgeleverd. Op de investering is 0,277 miljoen euro besteed wat resulteert in een positief saldo van 0,173 miljoen euro bij afsluiting van het bouwproject. Dit positieve saldo wordt mede verklaard door een toerekening aan de KSU voor onderhoud aan het gebouw.

Samenleven en Sport

x 1.000

Nr.	Naam investeringsproject	Geautori-seerd bedrag	Gereali-seerd bedrag	Overschot (+) of tekort (-)
1.	Grebbenbergerlaan 1	145	122	23
2.	Franciscusdreef 004 (atletiekbaan Overvecht)	187	48	139
3.	Olympus 009-011 (sportpark Lunetten)	2.471	1.858	613
4.	Voorveldselaan 002-004 (sportpark Voordorp)	754	733	21
5.	Loevenhoutsedijk 002-006 (sportpark Loevenhoutsedijk)	968	315	653
6.	Olympus 009-011 (sportpark Lunetten)	237	229	8
7.	Olympus 009-011 (sportpark Lunetten)	462	275	187
8.	Thorbeckelaan 016 (sportpark Thorbeckelaan)	491	414	77
9.	Rio de Janeirodreef 201-203	462	433	29
10.	Alendorperplaats 001 (Fletiomare Novum)	1.525	1.256	269
11.	Loenenseboslaan 002 (sportpark De Meern)	151	111	40
12.	Olympus 009-011 (Sportpark Lunetten)	413	390	23
13	Nieuw Welgelegen sportvelden	557	430	127
14	Oostbroekselaan 064 (het Stadion)	155	192	-37
15	Weg naar Rhijnauwen 003 (zwembad De Krommerijn)	363	267	96
16	Middelweerdplaats 1 (zwembad Fletiomare)	333	76	257
17	Componistenlaan 001 (sportpark De Vrijheit)	926	425	501
18	Laan van Maarschalkerweerd 015 (sportpark Zoudenblach	570	368	202
19	Speeltuin Hoge Weide met speelgebouw in de hooiberg van de boerderij De Hoef Hogeweide	1.112	1.100	12

Toelichting
1–4–6–8–9-14-15-19 Geen toelichting
2. Deel-activering, renovatie opnieuw geprogrammeerd
3. De werkzaamheden van deze vervangingsinvesteringen zijn gestart in 2018, waardoor de oude btw-regelgeving nog van toepassing was. Dit betekent dat voor deze investeringen de bovenstaande gerealiseerde bedragen exclusief btw worden weergegeven. Bij de eerste bestuursrapportage 2019 is echter wel uit voorzorg additionele autorisatie gevraagd ter hoogte van het btw-bedrag (met hetzelfde bedrag aan SPUK als bijdrage van derden ter dekking). Hierdoor zijn deze investeringen gerealiseerd met een overschot ten opzichte van de geautoriseerde bedragen
De raming exclusief btw was 2,026 miljoen euro realisatie 1,858 miljoen euro overschot 0,142 miljoen euro mede door bijdrage van derden in relatie tot innovatief project
5. Betreft de afronding van Sportpark Loevenhoutsedijk. Het overschot is het saldo op het oorspronkelijke investeringskrediet van 4,146 miljoen euro
7. Onderbesteding door pilot met proefmat zonder infill kunstgrasmat, test op deze locatie
10-13 Aanbestedingsvoordeel door gelijktijdige renovatie/ombouw vier stuks hockeyvelden
16. Dakconstructie aanpassing, mede voor zonnepanelen, alternatieve (goedkopere) oplossing uitgewerkt voor de constructieve maatregelen. Niet van binnenuit maar bovendakse aanpassing waardoor geen aanpassing in het zwembad zelf nodig waren

17. Groei van de stad, geen grondkosten, onderbouw al geschikt voor kunstgrasveld, sportveldverlichting en infrastructuur al aanwezig
18. Originele uitgangspunt renovatie kunstgras inclusief verschuiving/deel onderbouw. Verschuiving is niet doorgegaan.

Utrechts Vastgoed

x € 1.000

Nr.	Naam investeringsproject	Geautori-seerd bedrag	Gereali-seerd bedrag	Overschot (+) of tekort (-)
1.	Oudegracht a.d. Werf 112A/B/C/D/E/L	125	108	17
2.	Stadhuisbrug onder 3	2.570	2.501	69
3.	Korte Minrebroederstraat 2 - Stadhuis	10.600	10.123	477
4.	Jansveld 51	248	264	-16
5.	Trumanlaan 70	574	579	-5
6.	Bibliotheek Leidsche Rijn	6.397	6.232	165
7.	Buurthuis Hoge Weide	2.300	2.025	275

Toelichting
Vervangingsinvesteringen:

1. **Oudegracht aan de Werf 112A/B/C/D/E/L**
   Renovatie dakbedekking van de werfkelder heeft plaatsgevonden in 2019, dit is gebeurd in combinatie met het openleggen van de straat in verband met de renovatie van het voormalige Postkantoor.
   De afrondende werkzaamheden van het project renovatie dakbedekking van de werfkelder hebben plaatsgevonden in 2020.
2. Stadhuisbrug onder 3
   De laatste werkzaamheden, de renovatie van de dakbedekking en de hemelwaterafvoer zijn in 2020 afgerond. Het project is opgeleverd in 2020.
3. **Korte Minrebroederstraat 2 - Stadhuis**
   De verduurzaming en renovatie van het stadhuis is in 2019 afgerond. Het glas in de ramen is vervangen door isolerend glas en/of er is isolerend folie op het glas aangebracht. Onzichtbaar vanaf de straat zijn zonnepanelen op de daken geplaatst en zo ook een zonnecollector. Onder daken en vloeren is isolatiemateriaal aangebracht. De binnen- en buitenverlichting zijn vervangen voor veel zuiniger LED-lampen en de klimaatinstallatie is vernieuwd. Door al deze ingrepen steeg het energielabel van het stadhuis van G naar B. Voor een groot, monumentaal, samengesteld pand als het Stadhuis is dit een zeer goed resultaat.
4. **Jansveld 51**
   Op deze locatie zijn onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd en de huidige ruimte is geoptimaliseerd voor de kortdurende 24-uursopvang van daklozen.
5. **Rumanlaan 70**
   Vanwege het tekort aan opvangplaatsen in de maatschappelijke opvang is deze locatie gereed gemaakt voor Stichting de Toevlucht in combinatie met Huis van Vrede. De combinatie van deze partijen in één gebouw past bij de Utrechtse manier van het vestigen van voorzieningen voor vluchtelingen in wijken, volgens de principes van plan Einstein.

Uitbreidingsinvesteringen:

6. **Bibliotheek Leidsche Rijn, de Verrijking**
   In 2019 is de nieuwe bibliotheek en het wijkbureau Leidsche Rijn in gebruik genomen. in 2020 zijn de laatste opleverpunten van de bouwwerkzaamheden uitgevoerd waarmee het project nu financieel afgerond kan worden.
7. **Buurthuis Hoge Weide**
   In Leidsche Rijn is in het eerste kwartaal 2020 buurtcentrum Hoge weide opgeleverd. Dit nieuwe buurtcentrum heeft een herkenbare entree en activiteitenruimtes voor bewonersinitiatieven en voor de sociaal makel organisatie.

Financiering

In deze paragraaf komen de onderwerpen aan de orde die behoren tot het geldstromenbeleid van de gemeente. Dit zijn onder andere het risicobeheer (vooral rente- en kredietrisico), de financierings- en schuldpositie en het kasbeheer.

Algemeen

De uitvoering van de gemeentelijke financieringsfunctie dient plaats te vinden binnen de kaders zoals gesteld in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) en de daarbij behorende ministeriële regelingen. In deze wet staan transparantie en risicobeheersing centraal. De transparantie komt daarbij bijvoorbeeld tot uitdrukking in voorschriften voor een verplichte financieringsparagraaf in de begroting en in het jaarverslag.
De risicobeheersing binnen de Wet fido richt zich op renterisico's, kredietrisico's, koersrisico's en valutarisico's. Binnen het risicobeheer van gemeente Utrecht zijn de twee eerstgenoemde risico's het meest relevant.

> Definitie van het begrip treasury:
> Het besturen en beheersen, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

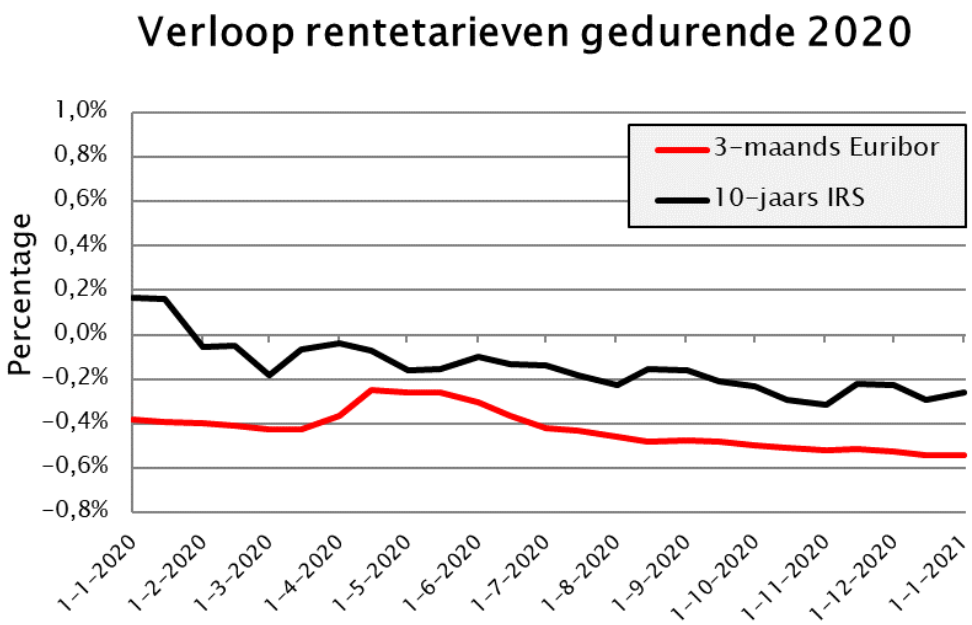
Treasury zorgt voor de beschikbaarheid van geldmiddelen. De focus van de treasuryfunctie is met name gericht op feitelijke in- en uitgaande kasstromen, waaronder financieringskasstromen. Vooral die laatste staan centraal in deze paragraaf.

De doelstelling van de treasuryfunctie van de gemeente Utrecht is dat deze uitsluitend de lokale publieke taak dient en dat een prudent beleid gevoerd wordt binnen de kaders die zijn gesteld in de Wet fido.

Ontwikkelingen

Rente-ontwikkelingen.
De ontwikkeling van de rente gedurende het afgelopen jaar kan als volgt grafisch worden weergegeven:

Grafiek 1 Verloop rentetarieven over 2020

De korte 3-maands rente heeft zich gedurende 2020 bewogen tussen niveaus van min 0,25% tot min 0,55% tegen het einde van het jaar. De gemeente Utrecht profiteert van deze situatie bij het opnemen van dag- en kasgeldleningen. Door de negatieve rente krijgt de gemeente namelijk geld toe als zij kortlopend leent. Zie verder in deze paragraaf onder het kopje Saldobeheer.
De lange 10-jaars rente is gedurende 2020 gedaald van plus 0,2% naar min 0,2%. Indien een langlopende lening daadwerkelijk wordt opgenomen gelden er liquiditeitsopslagen bovenop het IRS-tarief. Per eind 2020 bedroeg deze opslag voor een 10-jaars lening circa 0,1 procentpunt en voor een 20-jaars lening circa 0,2 procentpunt.

Overige relevante ontwikkelingen

Actualisering Financieringsstatuut
Op 23 april 2020 is door de gemeenteraad het geactualiseerde Financieringsstatuut (voorheen: Treasurystatuut) vastgesteld. In dit Statuut zijn de volgende zaken bepaald:

- De opzet en inrichting van de financieringsfunctie
- Het financieringsbeleid: missie, doelstellingen, taakvelden, richtlijnen en limieten
- De organisatie rondom de financiering: verantwoordelijkheden, bevoegdheden, administratieve organisatie, planning & control en informatievoorziening
- Het beleid inzake de interne rente.

Wisseling huisbankierschap
Als uitkomst van een in 2019 uitgevoerde aanbesteding is het huisbankierschap per 1 januari 2020 overgegaan van ABN Amro Bank NV naar BNG Bank NV. De omzetting van het gehele gemeentelijke betalingsverkeer naar de nieuwe bank is succesvol en geruisloos verlopen.

Financiering en Schuldpositie

Schuldpositie en -definities
Gemeenten dienen een sluitende gemeentebegroting te hebben. Dit maakt dat gemeenten in de praktijk hoofdzakelijk lenen voor investeringen. Het lenen van geld leidt tot een schuldpositie. Een goed zicht op de schuldpositie draagt bij aan het besef dat de uit geleende gelden voortvloeiende rente- en aflossingsbetalingen beslag leggen op toekomstige inkomsten van de gemeente. En hoe hoger dergelijke betalingen, hoe minder de gemeente uiteindelijk aan andere publieke voorzieningen kan besteden.
Om de houdbaarheid van de gemeentefinanciën ook op de lange termijn te borgen beheersen we de schuld aan de hand van interne schuldnormeringen, waarover verderop in deze paragraaf meer.

Schulddefinities
Binnen gemeenteland worden verschillende schulddefinities gehanteerd. In dit verband kunnen worden genoemd:

- De bruto gevestigde schuld
  Dit betreft het totaal van de aangetrokken korte en lange financiering.
- EMU-schuld
  De EMU-schuld wordt gedefinieerd als het totaal van de uitstaande leningen ten laste van de collectieve sector. Dit is de bruto gevestigde schuld onder aftrek van de leningen die van mede-overheden zijn opgenomen.
- Netto schuld
  Dit betreft het (balans)saldo van enerzijds lang- en kortlopende schulden en anderzijds lang- en kortlopende financiële activa en vorderingen. Zie voor de opbouw van de netto schuld tabel 3.
- Netto schuldquote
  De netto schuld uitgedrukt als percentage van de inkomsten. Inkomsten bepalen immers in belangrijke mate hoeveel schuld een gemeente kan dragen. Dit kengetal maakt onderdeel uit van onze interne schuldnormering (zie hierna tabel 3, kengetal 1).

Opgenomen financiering
Onze gemeentelijke leningschuld nam gedurende 2020 met 92,5 miljoen euro af. Het verloop van deze schuld kan vanuit de hierboven omschreven definities als volgt worden weergegeven:

Tabel 1 Verloopoverzicht bruto gevestigde- en EMU-schuld over 2020

x € 1.000.000

Soort	Restant hoofdsom per eind 2019	Betaalde aflossingen	Nieuw opgenomen of hergefinancierd	Restant hoofdsom per eind 2020
Onderhandse leningen	285,0		35,0	320,0
Medium Term Notes (MTN's)	205,0	35,0		170,0
Subtotaal langlopende leningen	490,0	35,0	35,0	490,0
Renteswaps (derivaten)	388,0	55,0		333,0
Subtotaal lange leningen	878,0	90,0	35,0	823,0
Kortlopende leningen	67,0	37,5		29,5
Bruto gevestigde schuld	945,0	127,5	35,0	852,5
Waarvan opgenomen van mede-overheden	20,0			20,0
EMU-schuld	**925,0**	**127,5**	**35,0**	**832,5**

Met betrekking tot bovenstaande leningenportefeuille zijn de volgende zaken relevant:

- In maart 2020 liep een MTN-financiering van 35 miljoen euro contractueel af. Deze is geherfinancierd als 20-jarige onderhandse fixe lening tegen 0,543%.
- Op derivaten is in 2020 55 miljoen euro afgelost. 5 miljoen euro hiervan betreft regulier lineaire aflossing. Daarnaast liep begin september 2020 een renteswap van 50 miljoen euro contractueel af. Gelet op de stand van de gemeentelijke geldmiddelen was er gedurende 2020 nog geen noodzaak om deze post te herfinancieren.
- In de Programmabegroting 2020 was voor 2020 nog een aanvullende langlopende financieringsbehoefte voorzien van circa 180 miljoen euro, onder meer door geplande investeringsuitgaven. Doordat deze uitgaven achterbleven en andere kasstromen ook een positievere ontwikkeling te zien gaven bleek er uiteindelijk in 2020 geen aanvullende financiering nodig te zijn. In de tekst onder tabel 3 wordt hierop nader ingegaan.
- Voor een volledige specificatie (conform BBV-voorschriften) van de derivatenportefeuille, aanvullende informatie over relevante contractbepalingen en onze strategie ten aanzien van break clauses verwijzen wij u naar de toelichting op de balans.

Netto schuld

De opbouw en het verloop van de netto schuld over 2020 kan als volgt worden weergegeven:

Tabel 2 Verloopoverzicht netto schuld over 2020

x € 1.000.000

Soort	Stand per eind 2019	Mutatie 2020	Stand per eind 2020
Bruto gevestigde schuld	945,0	-92,5	852,5
Plus:			
Overige vaste en vlottende schulden cf. art. 46, 48 en 49 BBV	177,0	81,8	258,8
Minus:			
Financiële activa en overige vorderingen cf. art. 36 lid d,e,f, 39, 40 en 40a BBV	-203,1	-3,5	-206,6
Netto schuld	**919,0**	**-14,4**	**904,6**

Uit deze tabel blijkt dat de netto schuld over 2020 met ruim 14 miljoen euro is afgenomen.

Interne schuldnormering

Reeds begin 2014 hebben wij in een raadsbrief uiteengezet op welke wijze de gemeente Utrecht haar schuld wil beheersen en welke normeringen c.q. kengetallen daarbij in hun onderlinge samenhang worden gebruikt bij het beoordelen van de schuldpositie en schuldontwikkeling. Toegepast op de cijfers over 2020 geeft dit het volgende beeld:

Tabel 3 Schuldnormering 2020

			x €	1.000.000
Kengetal	Eenheid	Norm	Raming cf. PB2020	Realisatie
1. Netto schuldquote =				
Netto schuld			1.212,8	904,6
Baten voor bestemming			1.361,7	1.622,9
Netto schuldquote	%	100%	89,1%	55,7%
2. Interne rentericonorm =				
Netto aflossingen en renteherzieningen niet hoger dan 10% van de leningenportefeuille (1)	miljoen euro	87,8	90,0	90,0
3. Netto rentelasten =				
Netto rentelasten niet hoger dan 4% van de exploitatielasten	%	4,0%	1,7%	1,5%
4. EMU-referentiewaarde =				
EMU-saldo niet negatiever dan EMU-referentiewaarde (2) (3)	miljoen euro	-57,0	-188,2	15,2

Uit deze tabel blijkt dat alleen de interne renterisiconorm licht is overschreden. Dit wordt mede veroorzaakte door de achterblijvende financieringsbehoefte van de afgelopen jaren. Het werkelijke renterisico ligt wel zeer ruim binnen de wettelijke norm; zie ook uitkomst tabel 6 verderop in deze paragraaf.

(1) De werkelijke restantschuld van de langlopende leningenportefeuille bedroeg per begin 2020 878 miljoen euro. Geraamd was 958 miljoen euro.
(2) Minteken = (geraamd) tekort; normwaarde conform Septembercirculaire Gemeentefonds 2019.
(3) Conform BBV richtlijnen is het gerealiseerde EMU-saldo elders in dit jaarverslag apart gespecificeerd.

Toelichting op netto schuldquote:
De nettoschuld per eind 2020 is circa 308 miljoen euro lager uitgevallen dan voorzien bij de geprognosticeerde balans in de Programmabegroting 2020. Nettoschuld bestaat uit (balans)posities met een langlopend- en die met een vlottend c.q. kortlopend karakter. De positie aan langlopende schulden is circa 306 miljoen euro lager uitgevallen dan geraamd. De kortlopende posities vertoonden per saldo nauwelijks een afwijking. De voornaamste oorzaken van de lagere nettoschuld zijn:

- een circa 69 miljoen euro lager uitgevallen boekwaarde van (im)materiële vaste activa, hoofdzakelijk vanwege minder dan voorziene investeringsuitgaven;
- een circa 81 miljoen euro hoger uitgevallen voorraad-balanspositie, hoofdzakelijk als gevolg van tussentijdse winstnemingen (‘robuuste ramingen’) op enkele grondexploitatie-projecten;
- een circa 338 miljoen euro hoger eigen vermogen doordat de resultaten voor bestemming over 2019 en 2020 in werkelijkheid veel positiever uitkwamen dan de oorspronkelijke ramingen, dit mede door genoemde winstnemingen uit grondexploitaties.

Daarnaast is de netto schuldquote lager uitgekomen doordat het totaal aan begrotingsbaten ruim 260 miljoen euro hoger was dan geraamd (een zogenoemd 'noemereffect'). Deze hogere baten zijn mede veroorzaakt door Rijks-tegemoetkomingen als gevolg van Corona. Zonder de hogere baten zou de netto schuldquote zijn uitgekomen op ruim 66%, ofwel circa 10 procentpunt hoger dan in bovenstaande tabel.

Toelichting op EMU-saldo:
Het EMU-saldo over 2020 is circa 203 miljoen euro positiever uitgekomen dan geraamd. In hoofdlijnen kan dit verschil verklaard worden door:

- hoger saldo van baten en lasten voor bestemming — 233 miljoen euro voordelig
- lagere investeringsuitgaven — 42 miljoen euro voordelig
- hogere toename voorraad-balanspositie van onder anderebouwgronden in exploitatie — 64 miljoen euro nadelig

Interne rente

De gemeente Utrecht past een renteomslagmethodiek toe. Door middel van deze methodiek worden aan investeringen de gemiddelde rentekosten toegerekend die voortvloeien uit de opgenomen geldleningen en/of eigen middelen waarmee zij zijn gefinancierd. Conform de begroting bedroeg het voor 2020 vastgestelde omslagpercentage 2%. De gemeente hanteert hierbij geen (egalisatie)reserve. Het saldo tussen de netto werkelijke rentelasten enerzijds en de aan activa toegerekende omslagrente wordt aangeduid als financieringsresultaat. Uit onderstaande tabel blijkt dat het financieringsresultaat over 2020 is uitgekomen op circa 4,7 miljoen euro. Dat was slechts fractioneel lager dan geraamd.

Tabel 4 Financieringsresultaat 2020

Bedragen zijn in duizenden euro's

	Omschrijving	Raming 2020	Uitkomst 2020	Afwijking
a	Externe rentelasten lange en korte financiering	22.102	22.038	64
b	Externe rentebaten	475	420	-55
	Saldo externe rentebaten en -lasten	21.627	21.618	9
c1	Rente die aan de grondexploitatie moet worden toegerekend	-2.468	-1.084	-1.384
c2	Rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0	0	0
c3	Rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0	0	0
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	19.159	20.534	-1.375
d1	Rente over eigen vermogen	5.294	6.475	-1.181
d2	Rente over voorzieningen	1.400	1.400	0
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	25.853	28.409	-2.556
e	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	30.606	33.138	2.532
	Renteresultaat op het taakveld Treasury (financieringsresultaat)	**4.753**	**4.729**	**-24**

Risicobeheersing

Treasuryrisico's worden in het algemeen onderscheiden in renterisico's, kredietrisico's, koersrisico's, valutarisico's en beschikbaarheidsrisico's. Binnen de Utrechtse financieringssituatie zijn met name rente- en kredietrisico's relevant.

Renterisico

De Wet fido onderscheidt twee renterisico's, te weten het renterisico van de vlottende schuld en het renterisico van de vaste schuld. Voor beide soorten geldt binnen de Wet fido een eigen norm:

Het renterisico van de vlottende schuld: kasgeldlimiet.

Behoudens bijzondere marktomstandigheden is kortlopende financiering goedkoper dan langlopende financiering, maar heeft als risico dat de rentelasten meer aan fluctuaties onderhevig zijn. Om die reden is in de Wet fido een norm gesteld voor het maximum bedrag waarop de gemeente haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar) mag financieren: de kasgeldlimiet. De limiet wordt uitgedrukt in een percentage van het begrotingstotaal (8,5%). Zoals blijkt uit onderstaande tabel bedroeg de kasgeldlimiet van gemeente Utrecht voor het jaar 2020 ruim 126 miljoen euro. In deze tabel is voorts de ontwikkeling van de kasgeldlimiet over 2020 weergegeven.

Tabel 5 Kasgeldlimiet 2020

x € 1.000.000

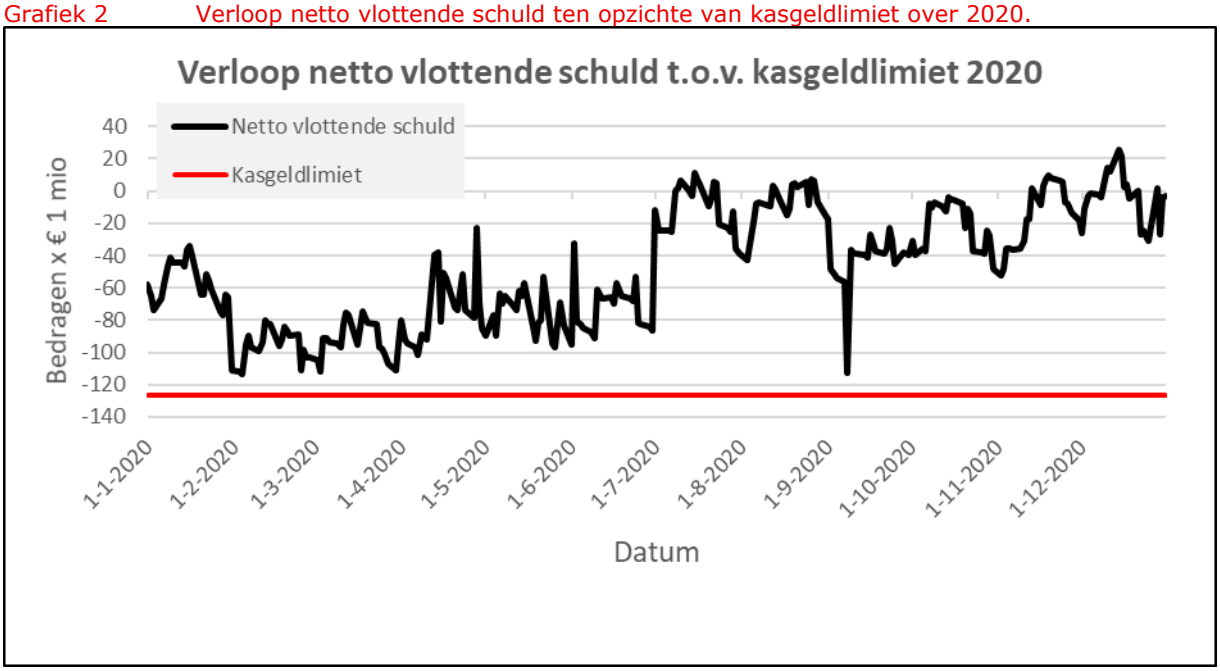
Bepaling kasgeldlimiet	
Begrotingstotaal aan lasten conform Programmabegroting 2020	1.489,5
Percentage conform Wet Fido	8,5%
Kasgeldlimiet 2020	**126,6**

Omschrijving	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Gemiddelde positie netto vlottende schulden	91,6	86,9	23,9	36,5
Kasgeldlimiet	126,6	126,6	126,6	126,6
Overschrijding kasgeldlimiet	**-**	**-**	**-**	**-**
of				
Ruimte onder kasgeldlimiet	**35,0**	**39,7**	**102,7**	**90,1**

Uit deze tabel blijkt dat de netto vlottende schuld in 2020 ruim binnen de kasgeldlimiet is gebleven. Tegen het einde van 2020 liep de vlottende schuld weer op. Dat is een jaarlijks terugkerend patroon omdat de gemeente in de laatste twee weken van het jaar geen Algemene Uitkering ontvangt (circa 25 miljoen euro) en er bovendien hogere salarissen en afdrachten betaald moeten worden. Vaak gaat er in die periode ook een hoger dan normaal bedrag aan crediteurenbetalingen uit.

Grafisch kan het verloop van de netto vlottende schuld ten opzichte van de kasgeldlimiet gedurende 2020 als volgt worden weergegeven. Uit die grafiek blijkt dat de netto vlottende schuld gedurende 2020 afnam en zich richting nul heeft ontwikkeld. Dat is gunstig.

Grafiek 2 Verloop netto vlottende schuld ten opzichte van kasgeldlimiet over 2020.

Het renterisico van de vaste schuld: de renterisiconorm.

De Wet fido definieert vaste schuld als opgenomen geldleningen met een rentetypische looptijd groter of gelijk aan één jaar. Met de renterisiconorm biedt de Wet fido een richtsnoer om renteaanpassingen van financieringen en beleggingen goed in de tijd te spreiden. Het doel daarvan is het voorkomen van een overmatige afhankelijkheid van het renteniveau in één bepaald jaar. Om dat te bereiken mag het totaal aan renteherzieningen en aflossingen op grond van deze norm per jaar niet meer zijn dan 20% van het begrotingstotaal.

Tabel 6 Renterisiconorm

x € 1.000.000

Omschrijving	Bedrag
Bepaling renterisiconorm	
Begrotingstotaal aan lasten conform Programmabegroting 2020	1.489,5
Percentage conform Wet Fido	20,0%
Renterisiconorm 2020	297,9
Renterisico 2020	
Aflossingen	90,0
Renteherzieningen	0,0
Renterisico	90,0
Ruimte binnen de norm	**207,4**

Uit deze tabel blijkt dat de gemeente Utrecht met haar financiering in 2020 ruim binnen de wettelijke renterisiconorm is gebleven.

Kredietrisico

Kredietrisicobeheersing richt zich op de kredietwaardigheid (en dus het risicoprofiel) van de tegenpartijen bij financiële transacties. Kredietrisico's kunnen zich op twee manieren manifesteren:

1. De risico's uit hoofde van door de gemeente verstrekte geldleningen
2. De risico's uit hoofde van door de gemeente gewaarborgde geldleningen.

Verstrekte geldleningen

De gemeente Utrecht heeft uit hoofde van de publieke taak een aantal leningen verstrekt aan lokaal opererende organisaties. Op deze leningen loopt de gemeente kredietrisico.

De restant hoofdsom van de verstrekte geldleningen bedroeg per eind 2020 circa 35,9 miljoen euro. Deze leningen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Tabel 7 Verloopoverzicht verstrekte geldleningen over 2020

x € 1.000

Soort	Restant hoofdsom per eind 2019	Ontvangen aflossingen	Nieuw verstrekt	Restant hoofdsom per eind 2020
Leningen aan deelnemingen	99	99	0	0
Overige langlopende leningen incl. kredietfaciliteiten	40.041	4.182	0	35.859
Totaal	**40.140**	**4.281**	**0**	**35.859**

In de Toelichting op de balans is deze leningenportefeuille bij het onderdeel Financiële vaste activa nader gespecificeerd.

Voor leningen in deze portefeuille met een hoog risicoprofiel zijn deels afzonderlijke risicovoorzieningen opgenomen of wordt deels rekening gehouden in het gemeentebrede risicomodel voor de bepaling van de noodzakelijke omvang van de algemene reserve.

Gewaarborgde geldleningen
Borgstellingen kunnen op twee manieren voorkomen, te weten directe borgstellingen en achtervang.

Bij directe borgstellingen staat de gemeente jegens geldgevers borg voor de betaling van rente en aflossing op langlopende geldleningen die door lokale organisaties, instellingen of verenigingen zijn aangetrokken die veelal activiteiten verzorgen die in het verlengde liggen van de gemeentelijke publieke taak. Bij borgstellingen in de sfeer van sport kan er sprake van zijn dat de Stichting Waarborgfonds Sport (SWS) als mede-borg optreedt. In dat geval wordt het risico gezamenlijk gedragen.

Achtervang houdt in dat de gemeente, al dan niet samen met het Rijk, een rol speelt in de zekerheidsstructuur van een waarborgfonds, bijvoorbeeld de Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Door deze structuur kunnen instellingen die bij het waarborgfonds aangesloten zijn tegen de laagst mogelijke rente lenen. Mede vanwege de strenge toelatingscriteria en periodieke toetsing door het fonds loopt de gemeente hierbij een lager risico dan bij directe borgstellingen.
De huidige achtervangovereenkomst met het WSW heeft een looptijd tot 1 januari 2024. Deze overeenkomst is van toepassing op de corporaties Mitros, Portaal, Bo-Ex, SSH en GroenWest. Voor enkele overige corporaties gelden specifieke achtervangovereenkomsten.

In 2020 zijn een tweetal nieuwe borgstellingen verstrekt in de sfeer van sport. Het risico op deze borgstellingen deelt de gemeente voor 50% met de Stichting Waarborgfonds Sport (SWS). Dit betreft:

- Voetbalvereniging DVSU gemeentelijk risicodeel 110.000 euro
- St. Tafeltennis Promotie gemeentelijk risicodeel 57.500 euro

In totaal circa 0,17 miljoen euro aan gemeentelijk risicodeel.

De restant hoofdsom van de gewaarborgde geldleningen bedroeg per eind 2020 circa 537 miljoen euro. Deze leningen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Tabel 8 Verloop gewaarborgde geldleningen 2020

x € 1.000

Omschrijving	31-12-2019	Netto geborgd bedrag per 31-12-2020
Directe borgstellingen		
Organisaties volkshuisvesting en monumenten	8.840	8.161
Maatschappelijke- en zorginstellingen	12.379	11.420
Sportorganisaties	3.704	3.686
Subtotaal directe borgstellingen	24.923	23.267
Achtervang in waarborgfondsen		
Waarborgfonds Sociale Woningbouw (1)	474.920	515.949
Waarborgfonds Eigen Woningen (uitvoerder Nationale Hypotheekgarantie) (2)	n.n.b.	n.n.b.
Totaal	**499.844**	**539.216**

(1) Het totaal door WSW geborgde restrestant met betrekking tot Utrechtse corporaties bedroeg per eind 2020 circa 2,06 miljard euro. Voor zover er ooit een beroep op de achtervang zal worden gedaan dan dient de schadegemeente daarvan 25% op te vangen. Dit zou voor Utrecht leiden tot een bedrag van circa 516 miljoen euro, zoals in bovenstaande tabel vermeld. Rijk (50%) en alle overige gemeenten in Nederland (25%) dragen in zo'n geval de rest, dit overigens allemaal in de vorm van renteloze leningen aan het WSW.

(2) Gemeenten zijn per 1-1-2011 uit de WEW-achtervang getreden. Voor NHG-garanties die tot dat moment zijn afgegeven blijft de gemeente nog wel aanspreekbaar. Tot dat moment was voor een hoofdsom van circa 2 miljard euro aan NHG's binnen Utrecht afgegeven. Het WEW heeft geen informatie beschikbaar waaruit blijkt hoeveel daarvan per eind 2020 nog openstond.

Zowel WSW als WEW geven elk jaar een meerjarenprognose af met betrekking tot het mogelijke beroep op de achtervang. Gezien de eigen garantievermogens van beide fondsen wordt dat risico vooralsnog als nagenoeg nihil ingeschat.

Het bedrag aan directe borgstellingen is over 2020 per saldo met circa 0,9 miljoen euro afgenomen. Zoals hiervoor aangegeven zijn er voor circa 0,17 miljoen aan nieuwe borgstellingen. Daarentegen nam het totaalbedrag door reguliere aflossingen met circa 1,07 miljoen euro af.

Over het algemeen is het risicoprofiel van de direct gewaarborgde geldleningen laag. Per eind 2020 was bij de volgende borgstellingen sprake van een verhoogd risico:

Categorie	Omschrijving	Risico
Monumenten	NRF Monumentenzorg (restant hoofdsom 5,51 miljoen euro)	Middel
Monumenten	NRF Stichting Domplein (restant hoofdsom 0,96 miljoen euro)	Hoog
Sport	Stichting Rijnvliet (restant netto gewaarborgd 0,62 miljoen euro)	Middel/hoog

Op grond van het Kader geldverstrekkingen dient per nieuw gewaarborgde geldlening een aparte risicovoorziening te worden ingericht, tenzij de betreffende post wordt meegenomen in het gemeentelijke risicomodel. Wij informeren u afzonderlijk indien het risicoprofiel van verstrekte leningen en van verstrekte waarborgen op leningen zich ongunstig ontwikkelt.

Voor verdere specificatie verwijzen wij naar de het Overzicht van gewaarborgde geldleningen.

Beschikbaarheidsrisico
Met ingang van 2020 beschikt de gemeente bij BNG Bank over een kredietlimiet van 30 miljoen euro en een intradaglimiet van 120 miljoen euro.
Bovendien heeft de gemeente, vanwege haar overheidskredietwaardigheid, nagenoeg onbeperkte toegang tot zowel de geld- als de kapitaalmarkt. Het beschikbaarheidsrisico kwalificeren wij daarmee als nagenoeg nihil.

Kasmanagement

Het betalingsverkeer van Utrecht vindt volledig plaats vanuit de afdeling Financiën Inkoop en Juridische zaken (FIJ). Dit betreft het beheer van het gemeentelijke rekeningstelsel, het coördineren van bevoegdheden, het verrichten van feitelijke betalingen en het incasseren van vorderingen.
Naast BNG Bank als huisbankier heeft de gemeente betalingsverkeerrelaties met ABN Amro Bank (als noodcircuit ingeval van verstoringen bij BNG) en de Rabobank.

Saldobeheer
Vanuit het centrale beheer verzorgt FIJ de gemeentelijke saldoregulatie. Dit houdt in dat tekorten of overschotten in rekening courant worden aangevuld respectievelijk uitgezet en wel zodanig dat het gemeentelijke banksaldo zoveel mogelijk naar nul wordt gestuurd, hierbij rekening houdend met de wettelijke bepalingen inzake kasgeldlimiet en de Regeling Schatkistbankieren. In 2020 kwam dit hoofdzakelijk neer op indekking van tekortsaldi. Dergelijke acties vonden bijna alle werkdagen plaats op de geldmarkt. Gedurende 2020 zijn 248 kas- en daggeldtransacties gedaan met een totale hoofdsom van een kleine 10,0 miljard euro. De rente op deze kortlopende leningen is gedurende geheel 2020 negatief geweest rond een gemiddeld niveau van -0,50%. Een negatieve rente betekent dat de gemeente geld toe krijgt indien zij kortlopend geld leent.
Het opvangen van tekortsaldi door middel van kas- en daggeldtransacties is in termen van rentekosten voordeliger dan dat dit binnen de kredietlimiet plaatsvindt (‘roodstand’). Over 2020 leverde dit een besparing op van 0,27 miljoen euro.

Schatkistbankieren
Op grond van de Regeling Schatkistbankieren dienen decentrale overheden tijdelijk overtollige geldmiddelen in ’s Rijks Schatkist aan te houden, dit met uitzondering van een zeker drempelbedrag. Wel mogen overtollige middelen bij mede-overheden worden uitgezet. Anderszins beleggen is niet meer toegestaan.
Voor 2020 bedroeg het drempelbedrag voor de gemeente Utrecht circa 5,7 miljoen euro. Per kwartaal wordt bezien of de gemeente binnen deze drempel geopereerd heeft. In 2020 was dat in alle kwartalen het geval. De zogenoemde ruimte onder het drempelbedrag luidde:

- 1e kwartaal: circa 0,8 miljoen euro
- 2e kwartaal: circa 4,3 miljoen euro
- 3e kwartaal: circa 3,7 miljoen euro
- 4e kwartaal: circa 1,5 miljoen euro

Voor nadere specificatie verwijzen wij u naar de tabel in Toelichting op de balans onder de post Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar.

In 2020 is er eenmaal een plaatsing in 's Rijks Schatkist geweest. Deze plaatsing deed zich medio december 2020 voor als gevolg van een omvangrijke incidentele ontvangst. Daarbij is een bedrag van 25 miljoen euro twee dagen op de Schatkistrekening ondergebracht. Per eind 2020 bedroeg het Schatkistsaldo dus nihil. De rentevergoeding over in de Schatkist geplaatste geldmiddelen is eveneens nihil.

Bedrijfsvoering

Gemeente Utrecht speelt voortdurend in op vraagstukken en ontwikkelingen van de stad en levert dagelijkse producten en diensten voor de stad. De bedrijfsvoeringfuncties zorgen ervoor dat het primaire proces deze taken optimaal kan uitvoeren. De indeling van deze paragraaf wijkt op sommige delen af van de Programmabegroting 2020. Dit heeft enerzijds te maken met Corona, anderzijds om meer integraliteit in de bedrijfsvoering te laten zien. De afwijkende indeling gaat niet ten koste van de verantwoording, over elk onderwerp dat in de Programmabegroting staat, wordt verantwoording afgelegd.

Corona Impact (nieuw thema)

De coronacrisis plaatste de gemeente Utrecht in 2020 voor grote opgaven, zowel maatschappelijk als economisch en sociaal. Bedrijfsvoering stond het afgelopen jaar in het teken van de ondersteuning van collega's onder deze zeer uitzonderlijke omstandigheden. Gedurende de eerste lockdown stonden we voor de opgave om de bedrijfskritische processen zodanig te ondersteunen dat de continuïteit van dienstverlening nooit in het geding was. We dienden te zorgen dat collega's op locatie –zoals bijvoorbeeld publieksdienstverlening- hun werk veilig en gezond konden blijven uitoefenen. Tevens diende binnen kort tijdsbestek de omslag naar digitaal thuiswerken te worden gerealiseerd. In enkele weken tijd voorzagen we ruim 3.000 collega's van voorzieningen op dit gebied. Via deze digitale stroomversnelling faciliteerden we niet alleen collega's in onderling samenwerken, maar ontwikkelden we tevens mogelijkheden op het gebied van digitale participatie met inwoners, bijvoorbeeld via het online platform Denk Mee.

De ervaring is dat veel Utrechters ook online bereid zijn om samen te werken. Tijdens digitale participatiebijeenkomsten rondom Anti-discriminatie en de energietransitie zien we bijvoorbeeld een grotere, meer diverse en jongere groep inwoners dan bij live bijeenkomsten. Tegelijk constateren we dat participatie kan vertragen in tijden van Corona en dat online participatie beperkingen kent. We zien dat niet iedereen de mogelijkheid heeft om digitaal deel te nemen. Structurele aandacht voor digitale inclusie bij inspraak en participatie is nodig om significante onder- of oververtegenwoordiging van bepaalde doelgroepen te voorkomen. Hier werken we nog steeds aan

Via multidisciplinaire samenwerking rondom het coronabeleidsteam heeft bedrijfsvoering zich flexibel georganiseerd rondom alle vraagstukken die uit de crisis voortvloeiden. Er waren bijvoorbeeld medewerkers die door de lockdown hun reguliere werk niet konden uitoefenen. Op andere plekken in en buiten de gemeente ontstond juist een tekort aan menselijke capaciteit. Voorbeelden hiervan zijn Werk & Inkomen, GGDrU en de Veiligheidsregio. Het Matchpunt HRM werd ingezet om tussen aanbod en vraag te bemiddelen.

Ook op het gebied van communicatie waren er veel extra inspanningen nodig, naast de reguliere werkzaamheden. MCN heeft hierop ingespeeld door interne en externe kernteams coronacommunicatie in te richten. Ook hebben we de Veiligheidsregio en de GGDrU ondersteund met kennis en capaciteit. Ter ondersteuning van het bestuur hebben we stadsgesprekken georganiseerd. Ook zijn acties vormgegeven om inwoners een hart onder de riem te steken, zoals de ansichtkaart die in november naar alle huishoudens is gestuurd. In 2020 heeft bedrijfsvoering de organisatie gefaciliteerd in de golfbewegingen die Corona met zich meebracht. Van de eerste lockdown, naar een periode met versoepelingen (zoals teambijeenkomsten en trainingen op het Stadskantoor) en vervolgens weer terug naar het volledige thuiswerkregime. We hebben in deze periode ervaren dat Corona de manier waarop we (samen)werken definitief heeft veranderd. Onder de noemer Werken 3.0 onderzoeken we hoe we het werk postcorona beter kunnen organiseren en ondersteunen. We hebben een multidisciplinaire projectgroep opdracht gegeven hier een visie op te ontwikkelen.

Versterking bedrijfsvoering (Organiseren rond opgaven)

Ondanks alle aandacht voor Corona hebben we tevens stappen gezet op het gebied van Versterking Bedrijfsvoering. Dit is een meerjarig proces waarin we opgavegericht werken als leidend organisatieprincipe implementeren binnen de interne dienstverlening. Versterking Bedrijfsvoering is de operationalisatie van opgavegericht werken voor de interne dienstverlening die wij leveren aan onze collega's binnen gemeente Utrecht. Dit doen we zowel vanuit onze kaderstellende als dienstverlenende rol. We zorgen ervoor dat onze processen het werken aan opgaven voor de stad mogelijk maakt. Binnen dit ontwikkeltraject realiseren we duurzame verandering op basis van de volgende vijf bewegingen:

- Van blik op onderdelen naar zicht op totaal
- Van zicht op efficiency naar zicht op effectiviteit
- Van reactief naar proactief
- Van produceren Planning en Control (P&C) producties naar continu weten, analyseren en acteren
- Van sturen op geld naar sturen op inhoud

Om vanuit zicht op het totaal te handelen zijn afgelopen jaar diverse integrale samenwerkingsverbanden opgezet, ondermeer rondom coronabeleid en Werken 3.0. Dit betreft niet alleen samenwerkingen binnen de bedrijfsvoering, maar ook met de primaire processen. Onze strategische bedrijfsvoeringsagenda zorgt voor prioritering in de projectkalender op basis van toegevoegde waarde (effectiviteit) voor de hele organisatie. De interne opgave 'weerbaarheid' helpt ons om veiligheidsrisico's proactief te signaleren en aan te pakken. In de Planning en Controlcyclus ontwikkelen we de periodieke rapportages door. In aanbestedingen kijken we verder dan alleen de kosten. Naast prijs hanteren we ook inkoopcriteria op het gebied van gezondheid, duurzaamheid en inclusie.

Leeswijzer

Op de volgende pagina's gaan we in op thema's die onder de bedrijfsvoering vallen:

- Ontwikkeling van organisatie en personeel
- Gezonde balans personele capaciteit
- Integriteit
- Arbeidsomstandigheden
- Diversiteit en inclusie
- Werken 3.0
- Marketing- en communicatie
- Digitale stad
- Inkoop
- Interne beheersing

De paragraaf bedrijfsvoering eindigt met gegevens over de realisatie op de kwantitatieve indicatoren.

Ontwikkeling van organisatie en personeel

Ontwikkeling van ons personeel

De situatie rondom Corona heeft de ontwikkeling van medewerkers in een stroomversnelling gebracht. Ontwikkelen van vaardigheden om flexibel in te kunnen spelen op actuele vraagstukken in de stad, digitaal samenwerken rondom opgaven, talent inzetten daar waar nodig: leren in de dagelijkse praktijk was niet eerder zo belangrijk en aanwezig. Online leren werd vanwege het thuiswerken extra gestimuleerd en we zien dat daar meer dan andere jaren gebruik van is gemaakt. Er heeft logischerwijs minder scholing en training plaatsgevonden met fysieke ontmoetingen dan gepland. In plaats daarvan heeft de nadruk gelegen op leren met collega's door intervisie en door overleg in verschillende (opgave)teams. De leergang Urban Professional is doorontwikkeld op basis van de laatste inzichten en het Management Development Programma is doorontwikkeld met een introductieprogramma voor nieuwe leidinggevenden en halfjaarlijks terugkerende onderwerpen, zoals verzuim en integriteit. In de verschillende organisatieonderdelen hebben vakspecifieke ontwikkelprogramma's voor managers en medewerkers plaatsgevonden.

Organisch Ontwikkelen
We zijn als organisatie steeds beter in staat om mee te bewegen met nieuwe ontwikkelingen doordat we daar goed en tijdig inzicht in hebben. Dat noemen we organisch ontwikkelen. Ook in 2020 hebben meerdere organisatieonderdelen een dergelijk ontwikkeltraject doorlopen. Voorbeelden zijn de transities bij HRM en Facilitair & Huisvesting (Mens & Organisatie), Werk & Inkomen (Beleid en Kwaliteitsontwikkeling) en Wijken. In, maar ook buiten deze trajecten zijn medewerkers, ondernemingsraden en vakbonden doorlopend met elkaar in gesprek geweest over wat er verandert in het werk en hoe we daar als organisatie het best op kunnen inspelen. De ervaringen uit afgeronde transities bieden daarvoor waardevolle lessen.

Ontwikkeling van HRM-instrumentarium
De Utrechtse aanpak Strategische Personeelsplanning (SPP) is het afgelopen jaar verder doorontwikkeld om de organisatie beter in staat te stellen haar opgaven en doelstellingen te vertalen naar wie en wat daarvoor nodig is, nu en in de toekomst. Steeds meer organisatieonderdelen gebruiken de aanpak om vanuit zowel kwalitatief als kwantitatief perspectief te onderzoeken hoe zij nu en in de toekomst de opgaven bemensen.

Met het oog op deze ontwikkeling is gekeken naar mogelijkheden die het nieuwe HR-systeem, 'MijnHR' kan bieden om de organisatie digitaal en geautomatiseerd te ondersteunen. Het afgelopen jaar is hard gewerkt om het implementatieproces zo soepel mogelijk te laten verlopen. In februari 2021 jaar gaat het systeem live. Met MijnHR is het voor managers en medewerkers eenvoudiger om mutaties zelf door te geven. Het biedt ondersteunende tools voor bijvoorbeeld talentontwikkeling en het geven van feedback, en er komt meer data beschikbaar om mee te sturen en verantwoorden.

Gezonde balans personele capaciteit
Utrecht hanteert als uitgangspunt dat structureel werk structureel wordt ingevuld. Dat betekent dat we bij vacatures voor regulier of structureel werk zoeken naar medewerkers die in dienst zijn of komen. Bij tijdelijke piekmomenten, bij vervanging vanwege ziekte en bij gebrek aan specifieke specialistische kennis kan echter gekozen worden voor flexibele capaciteit, vanuit de eigen flexibele schil of door externe inhuur.

We streven continu naar een gezonde balans tussen interne en externe capaciteit. Dat doen we enerzijds door externe inhuur te begrenzen en anderzijds door de interne flexibele schil te versterken.
Sinds 2016 sturen we op een inhuurplafond: een maximumbedrag dat aan externe inhuur wordt besteed. In 2020 was het inhuurplafond 54 miljoen euro. Dat is 17,22% van de totale personeelskosten (loonkosten + inhuur). Bij de gehele sector Gemeenten is dit percentage gemiddeld 18% (bron: Personeelsmonitor AenO-fonds 2019).

In 2020 zien we een overschrijding van het inhuurplafond van 0,4 miljoen euro (bij de onderdelen Ruimte en Stadsbedrijven). Daarmee is er sprake van een flinke verlaging van de overschrijding ten opzichte van 2019. In 2019 was er sprake van een overschrijding van 7,6 miljoen euro (totale besteding 55,6 miljoen euro op een inhuurplafond van 48 miljoen euro). Genomen maatregelen om binnen het inhuurplafond te blijven lijken effectief, al geeft de overschrijding aan dat blijvende aandacht en sturing nodig is. Naast deze gerealiseerde kosten van 'reguliere' inhuur is aanvullend voor 5,3 miljoen euro ingehuurd in het kader van de coronacrisis, voor werkzaamheden die niet te voorzien of te voorkomen waren.

Integriteit
Een betrouwbare gemeentelijke organisatie vereist integer handelende ambtenaren. Ook in 2020 is met aandacht gewerkt om dit te realiseren en lessen te trekken als zaken niet goed gingen.

Ambtelijke gedragscode geactualiseerd
Door de ambtelijke gedragscode te actualiseren is geïnvesteerd in bewustwording en handelingsperspectief bij integriteitsvraagstukken. Onder meer tijdens de eerste Utrechtse Week van de Integriteit is uitvoerig stilgestaan bij de gedragscode en de vertaling daarvan binnen de gemeente. Vanwege Corona zijn trainingen (zoals Morele Oordeelsvorming) aangepast naar digitale vormen, waarvan veel gebruik is gemaakt.

Weerbare Overheid

Voor het creëren van een veilige werkomgeving is de verbinding verstevigd met gerelateerde beleidsdisciplines als ondermijning, data-veiligheid, agressie & geweld. Dit in de vorm van een gezamenlijke aanpak Weerbare Overheid. Een concreet voorbeeld van de verbinding is een integrale weerbaarheidsscan die in 2020 is gestart bij een uitvoeringsonderdeel van Stadsbedrijven.

(Vermeende) integriteitskwesties

Naast bewustwording en preventie betreft de derde pijler van ons integriteitsbeleid zorgvuldige omgang met vermeende schendingen. In lijn met afspraken met de gemeenteraad rapporteren wij op hoofdlijnen over (vermeende) integriteitkwesties in de organisatie (raadsbrief Handelingslijn informatievoorziening aan de raad over integriteitszaken).
In 2020 waren er negen signalen van (vermeende) integriteitsschendingen door gemeentemedewerkers. één van de negen signalen is nog in onderzoek. Van de overige acht is in vier gevallen vastgesteld dat er sprake was van een integriteitschending, in twee gevallen dat er géén sprake was van een integriteitschending en in de laatste twee gevallen is niet vastgesteld of er sprake was van een integriteitschending. Bij onderzoeken waarbij een integriteitsschending is geconstateerd is – waar gepast en mogelijk – een maatregel getroffen richting de betrokken medewerker. Ook is in deze gevallen nader gekeken of er kwetsbaarheden/omstandigheden zijn waar het organisatieonderdeel mee aan de slag moet om herhaling te voorkomen.

Duurzame inzetbaarheid

Het thema Duurzame Inzetbaarheid stond door Corona prominent op de agenda. In de eerste lockdown lag de focus op hoe we onze leidinggevenden en medewerkers optimaal konden ondersteunen in het vitaal en bevlogen aan de slag blijven. Voor zowel collega's die gedwongen thuis moesten werken, als ook voor collega's die hun werk in en voor de stad op locatie bleven doen. Qua maatregelen is bijvoorbeeld werk gemaakt van het ondersteunen van een goede arbo-verantwoorde thuiswerkplek door het aanbieden van een ICT-pakket en bureaustoel, maar ook in het ondersteunen van leidinggevenden en medewerkers die met vragen zaten rondom het combineren van werk en privé als gevolg van bijvoorbeeld de scholensluiting.

Ook hebben we door middel van meerdere interne onderzoeken indicatoren als werkdruk en het welzijn van medewerkers gepeild. Mede op basis hiervan hebben we flink ingezet op mogelijkheden voor medewerkers om hun mentale, fysieke én sociale vitaliteit op peil te houden. Denk hierbij aan webinars over hoe je focus houdt tijdens het thuiswerken, activiteiten om (thuis) in beweging te blijven (denk aan online bootcamps en teamchallenges om wandelen te stimuleren) en tips en activiteiten voor online contact houden met collega's. Ook is ingezet op het uitbreiden en extra onder de aandacht brengen van het interne coachnetwerk. Hierin bieden collega's met een coachachtergrond, naast hun reguliere werk, een luisterend oor voor collega's uit de organisatie die het door de crisis een stuk lastiger hebben.

In het medewerkersonderzoek dat eind november 2020 is afgenomen zagen we dat de kans op burnoutklachten met één procent is toegenomen ten opzichte van 2019 (van 7% naar 8%). Het percentage collega's waarbij werkdruk hoog is en extra aandacht nodig is, daalde van 21% (2019) naar 15% (2020). 'Dit heeft vooral te maken met het feit dat men veel minder vaak onderbroken wordt tijdens het werk, in vergelijking met vorig jaar. De hoeveelheid werk is wel licht toegenomen, evenals het aantal medewerkers dat hun werkdruk als 'hoog' ervaart.' Collega's ervoeren gemiddeld genomen ook meer steun van elkaar en van leidinggevenden dan de jaren ervoor. Qua invloed op productiviteit zien we een wisselend beeld. Een deel is productiever door thuis te werken, een ander deel juist minder. Naast speciale aandacht voor Corona hebben reguliere activiteiten in het kader van duurzame inzetbaarheid grotendeels doorgang gevonden, maar dan online. Denk aan Stoptober (stoppen met roken), aandacht voor (loopbaan)ontwikkeling tijdens de 'Meester in je werk' week en aandacht voor mantelzorg (dag van de mantelzorg). Ook zijn er afgelopen jaar tien collega's opgeleid en gestart als pensioenambassadeur. Zij helpen collega's die meer inzicht willen hebben in pensioenkeuzes.

Arbeidsomstandigheden (nieuw thema)

In 2019 is met de twintig afgesproken dat we binnen drie jaar voldoen aan wet- en regelgeving op het gebied van arbeidsomstandigheden. In 2020 zijn de volgende stappen gezet in uitvoering van het Implementatieplan Arbo:

- Er is Arbobeleid opgesteld, waarin staat hoe de gemeente de Arbowetgeving invult. Dit beleid wordt naar verwachting begin 2021 vastgesteld.
- Per organisatieonderdeel is een preventiemedewerker aangesteld en opgeleid. De preventiemedewerkers zijn de spil in het proces om te komen tot risico-inventarisaties en -evaluaties (RI&E's).
- In 2020 zijn we begonnen met het uitvoeren van de RI&E's, een proces dat we in 2021 verwachten af te ronden.
- In samenwerking met de Arbodienst hebben we een plan van aanpak opgesteld voor het aanbieden van preventief medisch onderzoek (PMO) aan medewerkers. In januari 2021 starten we met PMO's in organisatieonderdelen waar functies zijn met een verhoogd risico op klachten/gevaren.
- We hebben arbozorg verder ingericht volgens de Plan, Do, Check, Act cyclus. We hanteren een vaste cyclus om de kwaliteit van ons werk te monitoren en waar nodig bij te stellen. Er is een eerste aanzet gegeven tot vormgeving van indicatoren om gemeentelijk arbobeleid beter te monitoren.

Diversiteit en inclusie

We vinden het belangrijk dat inwoners zich in ons herkennen en dat wij inwoners goed begrijpen. Een diverse organisatie maakt het makkelijker om ons te verplaatsen in alle Utrechters en om de maatschappelijke vragen die bij hen spelen te begrijpen. Daarom werken we aan een inclusieve organisatie die een spiegel van de stad is. We zijn een organisatie die verschillen (h)erkent, waardeert en benut.

Inclusieve en diverse organisatie

Zo werkten we in 2020 aan een inclusieve organisatie:

- De arbeidsmarktcommunicatie is gericht op het aantrekken van een breed publiek. Dat doen we door vacatureteksten inclusiever te maken en wervingsbureaus in te zetten.
- We hebben gewerkt aan inclusievere selectieprocedures door met selectiecommissies in gesprek te gaan over vooroordelen.
- We zijn de campagne 'Maak het Verschil' gestart, met communicatieuitingen op werklocaties en een toolbox voor gesprekken over inclusie en diversiteit. We hebben activiteiten georganiseerd rondom Diversity Day en Coming Out day, zoals workshops voor teams en een Human Library waar medewerkers in gesprek konden met personen met een bijzonder achtergrondverhaal.
- We hebben deelgenomen aan de Pilot Nudging van het Ministerie van SZW met twee doelen: het inclusiever maken van vacatureteksten en het objectiever maken van selectiegesprekken.
- In 2020 is voor de tweede keer in het jaarlijkse medewerkersonderzoek een stelling opgenomen over inclusie in de organisatie: *'Mijn leidinggevende en/of teamgenoten staan open voor afwijkende ideeën en meningen en deze worden in besluitvorming meegenomen'*. In de uitkomsten zien we een positieve ontwikkeling. Het percentage medewerkers dat positief of neutraal reageert is gestegen van tot 69% ten opzichte van 62% in 2019.
- Ondanks dat we voldoen aan wettelijke verplichtingen in het kader van de Wet Banenafspraak is de ambitie van het college hoger en breder dan alleen het aantrekken van mensen uit het Doelgroepenregister. Bij de voorjaarsnota is budget vrijgemaakt om negen extra medewerkers met een arbeidsbeperking aan te nemen buiten de geijkte uitvoeringsfuncties (dat wil zeggen meer in de hogere schalen). Dit blijkt in coronatijd uitdagend. Desondanks is in september 2020 is een eerste Ontmoet en Groet-bijeenkomst georganiseerd (fysiek en digitaal). Deelnemers konden zowel op locatie als online aan de bijeenkomst deelnemen. In totaal is met 14 kandidaten gesproken. Naar aanleiding hiervan zijn twee nieuwe medewerkers aangenomen. Op dit moment zijn 5 van de 9 beoogde plaatsingen gerealiseerd. In 2021 organiseren we meer activiteiten om de doelstelling te realiseren.

- Als een van de grotere werkgevers van de stad zetten we ons in voor mensen van alle opleidingsniveaus. Bijvoorbeeld door studenten van mbo-opleidingen kansen te bieden via stages, leerwerkplekken, ervaringsplekken en banen. In 2020 waren er 81 mbo-stagiaires en bijna 1300 werkplekken voor mbo'ers binnen de gemeentelijke organisatie. Door de coronacrisis is het aantal stages lager dan vorige jaren. Begin 2020 is de stagevergoeding voor mbo'ers gelijkgetrokken met die van hbo en wo studenten.

Volgens de afspraak in het sociaal akkoord ('Wet Banenafspraak') moet Utrecht op 1 januari 2024 162 banen gerealiseerd hebben voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. In december 2020 waren voor 233 mensen banen gerealiseerd binnen de gemeentelijke organisatie, waarmee de wettelijke verplichting ruimschoots is gehaald.

Werken 3.0 (nieuw thema)

Utrecht groeit en daarmee ook onze organisatie. Op sommige plekken in het Stadskantoor ervaren medewerkers voor Corona drukte en een deel van de medewerkers ervaren hierdoor ongemakken. De grenzen van het huidige huisvestingsconcept zijn hiermee bereikt. De organisatie merkt momenteel dat, wat betreft digitaal- en thuiswerken, er veel mogelijk is. We willen de lessen die we geleerd hebben en voordelen van het thuiswerken in coronatijd behouden. Tegelijkertijd willen we gaan nadenken over hoe werken 3.0 er uit zou moeten zien en wat dit betekent voor de werk- en managementstijl, ICT en huisvesting. We gaan naar een visie op 'het nieuwe werken 3.0' (één verhaal waarin werk- en managementstijl, het digitaal en fysiek werken en ontmoeten geïntegreerd zijn). In deze visie nemen we de onlosmakelijk verbonden thema's HR (Werk- en managementstijl), huisvesting (fysiek) en ICT (digitaal) mee, maar ook de ambities op gebied van bijvoorbeeld duurzaamheid en mobiliteit. De afgelopen jaren is op deze thema's al veel ontwikkeld, dit zal mede als basis dienen voor de visie. De visie wordt in 2021 opgeleverd en vastgesteld.

Marketing- en communicatie

Utrecht is een stad waarin gezond stedelijk leven voor iedereen voorop staat. Het Marketing- en Communicatienetwerk (MCN) werkt aan het verbinden van stad, bestuur en organisatie. Door bewoners en partners te informeren over de opgaves van de stad en hen te betrekken bij de realisatie ervan. We helpen beleid bekend, begrijpelijk én toegankelijk te maken. We stimuleren participatie en maken meningen en gevoelens die leven in de stad zichtbaar.

In 2020 hebben we een aantal belangrijke resultaten behaald en verder gewerkt aan professionalisering:

- Met citybranding en citymarketing werken we aan een helder en krachtig merk Utrecht als stad en regio. In 2020 is de gemeentelijke opdracht aan Utrecht Marketing tussentijds geëvalueerd. Met Utrecht Marketing, het college en de raad zijn afspraken gemaakt over het vervolg. Er is een scherpere inhoudelijke opdracht opgesteld. Om het merk van de stad visueel te versterken is 2020 een aangepaste en gemoderniseerde stedelijke huisstijl geïntroduceerd die voldoet aan de huidige (digitale) eisen.
- Als gemeente willen we een communicatieve organisatie zijn die goed luistert naar de geluiden in de buitenwereld en hier ook tijdig op reageert met een antwoord of de signalen doorzet ten behoeve van dienstverlening en beleid. We hebben onze monitoring- en analysefunctie verder versterkt en geïnnoveerd. Door de dagelijkse nieuwsupdates te automatiseren is er meer tijd voor verdiepende analyses van wat er in de maatschappij en stad speelt.
- In samenwerking met de afdeling Wijken hebben we in 2020 belangrijke stappen gezet binnen het programma Samen Stad Maken. Eind september zijn we begonnen met het nieuwe online participatieplatform 'Utrecht denkt mee' (https://denkmee.utrecht.nl/nl-NL/). Zo bereiken we dat inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties zich nog meer betrokken voelen bij de totstandkoming van beleid. En ook dat de diverse initiatieven inhoudelijk én communicatief beter met elkaar verbonden zijn.
- We zijn gestart met een integrale aanpak Gebiedscommunicatie. Dat leidt tot meer samenwerking tussen gebieden, betere sturing op communicatie in een buurt of wijk en een gezamenlijk gedragen verhaal. We werken aan een kader met randvoorwaarden en richtlijnen voor een effectieve en efficiënte inzet van gebiedscommunicatie, gebiedsmarketing en gebiedsparticipatie. We verwachten dat deze in 2021 wordt vastgesteld. Doel is dat bewoners en stakeholders heldere informatie ontvangen, dat ze de koers van de gemeente kennen en herkennen en dat de gemeente goed bereikbaar is voor vragen en/of participatie.

Het is belangrijk aandacht te hebben voor het verhaal dat we (samen) vertellen over Utrecht. In de afgelopen periode heeft het kernteam strategie gewerkt aan een verdere invulling en uitwerking van het verhaal van Gezond Stedelijk Leven voor Iedereen (GSLvI). Dit jaar zijn aan medewerkers de publieksteksten en middelen ten behoeve van de communicatie over GSLvI en de tien strategische doelen beschikbaar gesteld. Zo faciliteren we de organisatie om het verhaal te vertellen.

Digitale stad

In 2020 is de visie Digitale stad door het college voorgelegd aan de raad. We hebben een programmaorganisatie ingericht om de visie in de komende jaren te realiseren. Dit doen we in vijf sporen, in lijn met onze nationale digitaliseringsstrategie:

a. Onderzoek en innovatie
b. Ander werk, nieuwe vaardigheden en leven lang leren
c. Een dynamische digitale economie
d. Weerbaarheid van burgers en organisaties
e. Grondrechten en ethiek in de digitale tijd

In de volgende paragrafen lichten we per spoor toe wat we in 2020 bereikt hebben.

a) Onderzoek en innovatie

We zijn verschillende innovatie-initiatieven met partners gestart zoals; de bouwstofwijzer, digitale geboorteaangifte, opschalen huwelijksplanner, de stad als dagelijks evenement en publieke controle op algoritmen. Deze projecten worden mede mogelijk gemaakt door het innovatiebudget van BZK, Toekenning Innovatiebudget 2020: de 24 geselecteerde projecten Innovatiebudget - Digitale Overheid.

b) Ander werk, nieuwe vaardigheden en een leven lang leren

- In 2020 is de ambtelijke organisatie noodgedwongen overgegaan op massaal thuiswerken en vergaderen. Aan het eind van het jaar kunnen we zeggen dat we als ambtenaren en als organisatie goed in staat zijn om online te werken.
- Vanuit het programma Digitale stad is een pilot gestart bij de IPM-teams van het ruimtelijk domein en UVO om te onderzoeken welke digitale vaardigheden bij medewerkers verder ontwikkeld moeten worden. Na evaluatie van de pilot wordt in 2021 een implementatieplan opgesteld om breder in de organisatie de digitale vaardigheden te ontwikkelen.

IPM-transitie

De IPM-transitie heeft in 2020 concrete resultaten opgeleverd voor stad en organisatie. We hebben het afgelopen jaar meer projecten opgeleverd dan de drie jaren ervoor bij elkaar opgeteld. Verder was één van de belangrijkste drivers van de IPM-transitie het voornemen om onze ICT steeds meer te gaan uit besteden. Nu de IPM-transitie zo ver gevorderd is, zijn we in 2020 concreet gestart met het programma cloud.

Klantgericht samenwerken in Ketens (KiK)

Dit meerjarig organisatieontwikkelprogramma heeft tot doel om, in lijn met de 'Utrecht Centraal'-visie, onze dienstverlening als gemeente te verbeteren door intern beter in de keten samen te werken. Daarbij willen we naar de klant toe meer als één organisatie naar buiten te treden. Het programma Kik zorgt voor de technologische en procesmatige basis. Uiteindelijk zullen een kleine veertig ketenprocessen die over interne onderdeelgrenzen heenlopen samen met deze onderdelen ingericht en geborgd worden. De eerste negen geprioriteerde ketenprocessen worden nu opgepakt. Een aantal concrete voorbeelden van de in 2020 bereikte resultaten binnen het programma KiK:

- De generieke keten 'Van Beleid tot Besluit' (integrale aanpak ambtelijk, bestuurlijk, politiek): Vergevorderd ontwerp van dit ketenproces en benodigde ICT-componenten, inclusief benoemde ketenregisseur en inrichting van ketensturing over de grenzen van organisatieonderdelen heen
- Drietal ketens in het fysieke domein gerelateerd aan (vastgoed)objecten: vergevorderd iteratief ontwerp en realisatie techniek, procesinrichting en informatiemanagement-aanpak, zodat in 2021 op een gefaseerde en beheerste manier deze ketens goed ondersteund kunnen worden.
- Voorbereidende onderzoeken en pilots met grote ICT-leveranciers waardoor goed inzicht in de toekomstige technische koppelingen tussen ICT-systemen en benodigde migratie/realisatie trajecten.

De besturingsprincipes en veranderaanpak zijn uitgewerkt en vastgesteld door alle directeuren en concernmanagers. Dit is een robuuste basis om komende jaren, in co-creatie met de organisatieonderdelen, de geplande ketenprocessen te implementeren en te borgen.

c) Een dynamische digitale economie

De Dataopgave
Om beter data te kunnen inzetten ten behoeve van beleid, de opgaven, de stad en het primaire proces, is in 2020 nieuwe software en data ter beschikking gekomen: datacatalogus, API-platform, visualisatie-software en het datasciencelab. Daarnaast zijn twee centrale ICT/data-eenheden ingericht. Om beter data te kunnen leveren en te gebruiken, zijn rolbeschrijvingen voor de gemeentebrede dataorganisatie gemaakt. Om de medewerkers met dezelfde rol samen te laten leren, zijn vakgroepen ingericht. Tenslotte is in 2020 *Utrecht in Cijfers* gelanceerd, een vernieuwde en toegankelijke publieke databank met dashboards (voorheen *WistUdata*).

Common Ground (onderdeel van VNG Samen Organiseren)
Utrecht heeft als uitgangspunt 'Common Ground tenzij…' om te bevorderen dat we de resultaten van de landelijke samenwerking, waar we als Utrecht via het GGU-fonds aan bijdragen, maximaal inzetten. Concreet draagt Utrecht bij aan een digitale identiteit, chatbot en het huishoudboekje (landelijk speerpunt Common Ground). We hebben afgelopen jaar nieuwe standaarden voor gegevensuitwisseling rond zaakgericht werken en de omgevingswet ontwikkeld en getest met leveranciers. Deze nieuwe standaarden zijn nu beschikbaar voor gebruik. Samen met een groep gemeenten heeft Utrecht opdracht gegeven voor het uitwerken van bijpassende infrastructuur en basis software zodat het programma KiK geheel volgens de Common Ground principes kan werken. Deze software wordt stap voorstap uitgebreid.
Open Urban Platform
Het binnen het Iris project ontwikkelde Open urban platform is in 2020 onder andere ingezet voor een innovatieve dienst rond parkeerplaatsen voor elektrische voertuigen. Op basis van het platform konden datastromen van verschillende partners bij elkaar worden gebracht: data over de bezetting van een parkeerplaats en over het gebruik van de laadpaal. Met deze data kan het effect van verschillende parkeeropstellingen worden geëvalueerd en verwerkt worden in ons parkeerbeleid.

Informatiebeheer / verantwoording archiefwet
Externe ontwikkelingen die op de Gemeente Utrecht afkomen, waaronder de nieuwe archiefwet, de omgevingswet, de Wet Open Overheid en noodzakelijke inrichting van een digitale archiefbewaarplaats (e-depot), maken dat ons informatiebeheer kwetsbaar is. Dit omdat onze analoge & digitale archieven momenteel te versnipperd en onvoldoende actueel zijn. Wel is de bewustwording en managementaandacht hiervoor toegenomen en zijn ook dit jaar verbeteracties gestart binnen de beschikbare middelen en kaders. Toch constateren we nu dat verbeteracties in het primair proces afgelopen jaren vooral incidenteel zijn geweest. De oorzaken hiervan gaan we laten onderzoeken. Vanuit de interne monitoring en het jaarverslag van onze gemeentearchivaris zijn de volgende bevindingen relevant om te melden:

- Net als vorige jaren moeten alle organisatieonderdelen verbeteren op management-aandacht en –handelen. Met als doel het op peil brengen of houden van kennis en capaciteit/middelen voor afdoende inrichting van informatiebeheer. Ditzelfde geldt voor capaciteit/middelen op concernniveau om de monitoring, beleidskant en ondersteuning door de centrale ICT-systemen effectief te kunnen borgen. Meest in het oog springende bevindingen:
    - De beschikbare capaciteit binnen organisatieonderdelen voor monitoren en adviseren rondom informatiebeheer is structureel te laag t.o.v. de grootte van deze organisatieonderdelen.
    - De jaarlijkse verbeteracties die in de plannen van de organisatieonderdelen benoemd zijn, zijn veelal operationeel gericht (opschonen omgevingen) en te weinig strategisch/tactisch van aard om structurele verbetering te realiseren
    - De monitor- & adviesfunctie rondom archiveren in de organisatieonderdelen, wordt vaak gecombineerd met de monitor- & adviesfunctie rondom gegevensbescherming. Voor deze laatste rol is nu veel meer aandacht en wordt veel capaciteitsinzet gevraagd, waardoor de archief-rol in de verdrukking komt

- Er is te veel een vertrouwen in dat verbeterde IT-systemen gaan zorgen voor verbetering. En er is te weinig besef en sturing op het feit dat houding & gedrag in de organisatieonderdelen bepalender is.
- Bovenstaande bevindingen uit onze interne monitoring worden onderschreven door de gemeentearchivaris. Hoewel de gemeentearchivaris geen nieuwe aanbevelingen doet ten opzichte van vorig jaar, is de toon in het jaarverslag wel een stuk indringender. Er ligt een duidelijke oproep om nu werk te gaan maken van het structureel verbeteren van informatiebeheer en versterking van het interne 'stelsel informatiebeheer' wat hier op adviseert en monitort.
- Daarnaast vraagt de gemeentearchivaris net als vorige jaren aanvullende aandacht en handelen rondom het het tijdig vernietigen van informatie die daarvoor in aanmerking komt. Hoewel een aantal OO werk gemaakt heeft van analyseren wat vernietigd kan worden, zijn daadwerkelijke vernietigingsacties ook dit jaar grotendeels uitgebleven. Ook waar dit zowel vanuit de archiefwet als ook de AVG wel had gemoeten.
- Het effect van onze kwetsbare inrichting van informatiebeheer is dat terugvindbaarheid van gemeentelijke informatie een tijdrovend proces is en blijft, dat aanvullende en structurele aandacht behoeft.

Het lopende programma Klantgericht werken in Ketens (KiK) gaat een deel van de structurele oplossing helpen leveren. Dit programma is mede opgestart om correct archiveren te ondersteunen voor organisatieonderdeel-overstijgende dienstverleningsprocessen.

d) Weerbaarheid van burgers en organisaties

Programma gegevensbescherming
In 2020 hebben we stappen gezet op het gebied gegevensbescherming. Het programma heeft samen met de organisatieonderdelen een roadmap ontwikkeld met acties die de komende jaren uitgevoerd moeten worden. Om dit programma met het gewenste tempo en aandacht te kunnen uitvoeren hebben we in 2020 vijf DISO's (decentrale security officers) en een CPO (concern privacy officer) aangenomen. In februari heeft de gemeente een e-mail phishing-actie uitgevoerd onder alle medewerkers. Dit heeft veel bewustwording opgeleverd en op basis hiervan hebben we een project voor de bevordering van de bewustwording gegevensbescherming opgestart. De jaarlijkse ENSIA-verantwoording laat zien dat we ieder jaar onze informatiebeheersing en -beveiliging steeds beter onder controle krijgen, maar ook dat we nog verbetermogelijkheden hebben.

Stedelijk weerbaarheidsbeeld cyberveiligheid
Op basis van het stedelijk weerbaarheidsbeeld cyberveiligheid zijn we in 2020 gestart met de uitvoering van het bijbehorende actieplan. Dit gebeurt onder gezamenlijke regie van de afdeling Openbare Orde en Veiligheid (OOV) en het programma Digitale stad. Voor meer informatie hierover verwijzen we naar het programma Openbare Orde en Veiligheid.

e) Grondrechten en ethiek in de digitale tijd

Open overheid
We hebben in 2020 verschillende open datasets en open documenten beschikbaar gesteld. De resultaten van deze pilots staan in de rapportage Open Utrecht, die in oktober 2020 naar uw raad is verstuurd. Eind 2020 staat het aantal open datasets op 800, zoals vooraf was afgesproken. Daarnaast hebben we als eerste gemeente open documenten openbaar beschikbaar gesteld op het landelijke platform PLOOI (Platform voor Open Overheidsinformatie). Hierbij gaat het op dit moment om de eerste 10 convenanten van Veiligheid.

Ethiek
In 2020 hebben we verschillende Uthiek Assessments uitgevoerd, waarmee we bij al onze digitaliseringstrajecten toetsen aan het Utrechts waardenmodel en borgen dat we een uitlegbaar verhaal hebben naar de stad. Eind 2020 staat het aantal Uthiek Assessments op 20. De meeste Uthiek Assessments hebben we uitgevoerd op digitaliseringtrajecten in het ruimtelijk domein, zoals Druktemonitor, Bodycams en Slim Vegen.

Inkoop

In 2020 is de transitie Inkoop en Contractmanagement afgerond. Hierdoor kan het inkoopteam nu goed toegerust haar werk doen. Alle betrokkenen beschikken nu over de juiste kennis.

Er wordt volgens één inkoop- en bestelproces gewerkt, waarbij de toets op rechtmatigheid is aangescherpt. Contracten worden steeds meer en beter gemanaged, nu veel contractmanagers en medewerkers de cursus Cats CM (een methodische aanpak voor contractmanagement) gevolgd hebben. Er is beter inzicht in afgesloten overeenkomsten met bij behorende target volumes. Er is een plan gemaakt om de Raamovereenkomsten qua registratie op een hoger rechtmatigheidsniveau te tillen.

Kennisdeling heeft steeds binnen de portfolioteams plaatsgevonden. Door de coronacrisis is dit niet gemeente breed gelukt. Het nieuwe inkoopbeleid (nota inkoop) is goedgekeurd en hierdoor kunnen we beter inspelen op marktontwikkelingen, innovaties en het bieden van kansen aan kleinere ondernemers.

De gemeentebrede gegevens van inkoop zijn nog niet zodanig gestructureerd dat informatie snel uit de systemen te halen zijn. Daar wordt nu hard aan gewerkt. We konden hierdoor niet tijdiger monitoren en indien noodzakelijk bijsturen, op de maatschappelijke doelstellingen waaronder Social Return on Investment (SROI), Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI) en de in het coalitieakkoord verhoogde doelstelling van 33% circulair in 2022.
In 2020 zijn de voorbereidingen getroffen om de inkooptaakstelling in de jaren 2021 (0,5 miljoen euro), 2022 (1 miljoen euro) en 2023 (2 miljoen euro) in te boeken.

Interne beheersing (nieuwe hoofdkop)

Versterking control
In 2020 is een nieuwe visie op control opgesteld. De kern van deze visie is dat we control gemeentebreed verder professionaliseren door zowel centraal (concerncontrol) als decentraal (business control) de focus van control expliciet verbreden naar de strategische doelstellingen (doen we de goede dingen) en de brede bedrijfsvoering (niet alleen financieel) en dit vanuit een gemeentebrede blik. Om dit te kunnen realiseren vindt uitbreiding van capaciteit plaats en is de structuur op concernniveau aangepast: concerncontrol is apart georganiseerd van financiën en de concernmanager financiën, inkoop en juridische zaken en de concerncontroller zijn twee gescheiden functies. Hierdoor wordt de versterking van het systeem van control met concerncontrol, business control en projectcontrol steviger verankerd.

Audit
De belangrijkste doelstelling van Concernaudit in 2020 was om proces- en IT-audits en onderzoeken uit te voeren met data-analyse en process mining. Met de uitkomsten adviseren we de gemeentelijke organisatie over governance, risicomanagement en de interne beheersing. Ook doen we aanbevelingen die de organisatie helpen om concrete stappen te zetten ter bevordering van het behalen van de doelstellingen.

Onderzoek energietransitie

Concernaudit heeft in april 2020 gerapporteerd over haar onderzoek naar de energietransitie. Concernaudit heeft dit onderzoek uitgevoerd omdat artikel 213a van de Gemeentewet voorschrijft dat het college periodiek een onderzoek moet uitvoeren naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het gevoerde beleid.

Innovaties in de uitvoering van de audits

De afgelopen jaren heeft een aantal innovaties een prominente rol gespeeld in de uitvoering van de audits.

- Bij audits en onderzoeken wordt steeds meer gebruik gemaakt van moderne technieken en software, zoals data-analyse en process mining. Met process mining worden analyses uitgevoerd op de gebruikershandelingen in informatiesystemen, zoals die zijn opgenomen in de logbestanden. Wij passen dit succesvol toe bij de financiële controles op de grote geldstromen (subsidies, inkopen, aanbestedingen, personeelskosten en sociale uitkeringen) en bij publiekszaken.
- Bij audits en onderzoeken nemen we vaker ook IT en cultuur/gedragscomponenten mee (Integrated Audits).
- Tevens heeft Concernaudit een succesvolle pilot uitgevoerd met robotgestuurde procesautomatisering, afgekort tot RPA.

De pilotfase van digitale innovaties is hiermee afgerond. Met name data-analyse en process mining zijn een standaard onderdeel geworden van de audittechnieken. We delen deze kennis en ervaring breder in de organisatie voor verdere toepassing.

Ook bewonersaudits zien wij als een innovatieve techniek. Hiervoor stond in 2020 een eerste pilotonderzoek gepland. Vanwege personele wisselingen en de coronacrisis, heeft dit enige vertraging opgelopen. De voorbereidingen voor de eerste bewonersaudit op het Utrechtse Zorgmodel zijn inmiddels afgerond. Deze wordt in 2021 uitgevoerd en afgerond.

Rechtmatigheidsverantwoording

Tot slot is de rechtmatigheidsverantwoording een belangrijke ontwikkeling die mede tot doel heeft de bedrijfsvoering van gemeenten verder te verbeteren. De voorbereidingen zijn in volle gang om het college in staat te stellen over boekjaar 2021 verantwoording af te kunnen leggen aan de gemeenteraad over de rechtmatigheid van de materiële financiële beheershandelingen. In 2020 zijn belangrijke stappen gezet in de kaderstelling en de opzet van de interne controles. Naar verwachting kan in het tweede kwartaal van 2021 gestart worden met de uitvoering van de testwerkzaamheden op de processen in scope.

Ruimte geven aan anders sturen en verantwoorden in samenwerking met de raad en het college

Wij willen onze financiële stuurinstrumenten richten naar de opgaven in - en met - de stad. De indeling van de programmabegroting en de beleidsindicatoren moeten daarop aansluiten. In 2020 zijn er bij drie programma's (Vastgoed, Stedelijke Ontwikkeling en Cultuur) wijzigingen doorgevoerd om dit te bewerkstelligen.

Vastgoed

De doelbeschrijving en doelbereiking in het programma Utrechts Vastgoed is in 2020 geherdefinieerd om betere sturing en controle op de werking van het programma te kunnen hebben. Het aanpassen van deze doelen leidt tot een sturing op het programma die past bij de doelstellingen die nagestreefd worden. De indicatoren voor de effecten en bijbehorende prestaties zullen we in lijn met het Utrechtse Sturingsmodel laten terugkomen in het MPUV en daar ook jaarlijks duiden.

Stedelijke Ontwikkeling

In 2020 hebben we een nieuwe opzet gemaakt van het hoofdstuk Stedelijke Ontwikkeling en bijbehorende doelstellingen, prestatie- en effectindicatoren geactualiseerd op basis van (actuele) beleidsdocumenten en werkwijzen. Zo is bijvoorbeeld aangesloten op het MPR en de nieuwe Woonvisie. De naam van het programma wordt gewijzigd van programma Stedelijke Ontwikkeling naar programma Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen en Erfgoed.

Cultuur

Een speerpunt binnen het beleid van het programma Cultuur is om de culturele sector meer inclusief te maken. Om dit te meten is een indicator toegevoegd. De nieuwe indicator is: het percentage Utrechters met een niet-westerse achtergrond dat minstens één keer per jaar een culturele activiteit bezoekt.

Professionalisering van de beheersing van grote projecten
In 2019 hebben we onderzoek gedaan naar verbetermogelijkheden in de beheersing van grote projecten. Naar aanleiding van de uitkomsten van dit onderzoek hebben we afgelopen jaar gewerkt aan een uniforme wijze van projectbeheersing, waaronder de sturing en verantwoording. Dit heeft geresulteerd in een breed gedragen handleiding, waarin aan alle aspecten van projectbeheersing aandacht wordt besteed. De implementatie van de werkwijze uit de handleiding vindt organisatiebreed en geleidelijk plaats en is mede afhankelijk van beschikbare capaciteit en systemen. Om de controlfunctie te versterken, hebben we ook een risicomanager in dienst genomen.

Doelstellingen bedrijfsvoering

Indicator	Doelstelling 2020	Realisatie 2020
Personeel		
Mobiliteit	Interne Mobiliteit: 10% Met mobiliteit meten we de in-, door- en uitstroom. Onder interne mobiliteit verstaan we doorstroom.	Nog niet bekend
Stages	Minimaal 250 reguliere stageplaatsen.	Er waren 244 stagiaires in 2020.
Verzuim	5,7% inclusief langdurig verzuim.	Het ziekteverzuim in 2020 is 6,2%.
Organisatie		
Inhuur externen	Uitgavenplafond van 54 miljoen euro.	De totale externe inhuur in 2020 is 59,7 miljoen euro. Van de 5,7 miljoen euro overschrijding is 5,3 miljoen euro gerelateerd aan Corona.
Financiën		
Tijdigheid budgetbeheer	Maximaal 3% afwijking van de kosten per programma tussen het geprognotiseerd resultaat (geraamd resultaat) bij de laatste Berap en de verantwoording.	De totale afwijking ten opzichte van de Tweede Berap is 13,9%. Er zijn zeven programma's waarbij de afwijking groter is dan 3%, namelijk: Bewoners en Bestuur, Stedelijke Ontwikkeling, Duurzaamheid, Bereikbaarheid, Werk en inkomen, Vastgoed en Algemene Middelen.
IPM		
Continuïteit en beschikbaarheid van ICT-systemen	Beschikbaarheid: de basisinfrastructuur is voor 99% beschikbaar met uitzondering van vooraf geplande werkzaamheden.	Beschikbaarheid in 2020 kwam uit op 98,25%. In dit cijfer zit – voor het eerst- ook de uptime van specifieke applicaties, voorheen ging het uitsluitend ons netwerk en andere infrastructuur-componenten.

Indicator	Doelstelling 2020	Realisatie 2020
	Continuïteit: de bedrijfs-kritische systemen zijn 24/7 beschikbaar voor gebruik met uitzondering van vooraf geplande werkzaamheden.	Als gevolg van de Corona maatregelen moesten we allemaal thuis werken. Hierdoor hebben we onze ICT-infrastructuur heel anders gebruikt en belast dan alle jaren hiervoor. Dit is succesvol en vrijwel probleemloos verlopen. Los hiervan hebben we in 2020 wel te maken gehad met een aantal grotere verstoringen van onderdelen van de ICT-dienstverlening.
Open data/ Open overheid	Eind 2020 hebben we 800 open datasets beschikbaar gesteld op ons Dataplatform.	Er staan per eind 2020 800 datasets op het open dataplatform van de gemeente.
Informatiebeveiliging	In 2020 hebben we de eerste fase voor ISO 27001 certificering succesvol doorlopen (in 2021 volgt dan definitieve certificering).	In 2020 hebben wij een deel van de eerste fase voor ISO 27001 certificering doorlopen. In 2021 volgt de tweede fase, in 2022 zijn we certificeerbaar.
Juridische Zaken		
Zorgvuldige Juridische procedure	In elke juridische procedure (bezwaar, beroep, hoger beroep) geldt dat maximaal 20% gegrond wordt verklaard.	Het percentage gegronde bezwaren was 10,6%. Het percentage gegronde beroepen was 18,6%.
Verminderen beroepzaken	Tegen alle afgeronde bezwaarzaken wordt in maximaal 15% van de gevallen beroep aangetekend.	In 13,7% van het aantal bezwaarschriften is beroep aangetekend.
Afhandelen klachten	Van alle ontvangen klachten, gaan jaarlijks maximaal 10% van de klagers naar de Nationale Ombudsman.	Er zijn 1.245 klachten behandeld. Elf klagers gingen naar de Nationale ombudsman. Dat is 0,88%.
Contractbeheer	We zorgen ervoor dat alle contracten in het register zijn opgenomen.	Het concernkader is afgerond en geïmplementeerd. Het beeld is echter dat de organisatie onvoldoende grip heeft op (het beheer van) contracten. Daarom is een audit geïnitieerd bij de vijf organisatieonderdelen met de meeste contracten. Er is een auditplan opgesteld. Doel was een auditrapport per einde 2020. Door ziekte van de betrokken medewerker is dit doel niet gehaald. Het onderzoek moet nog grotendeels worden uitgevoerd. Dit wordt naar verwachting in het eerste/tweede kwartaal van 2021 afgerond.

Indicator	Doelstelling 2020	Realisatie 2020
Inkoop		
Naleving inkoopregels	Achttien van de twintig onderzochte inkooptrajecten kennen geen onrechtmatigheid.	Nog niet bekend, dit wordt in februari bekend.
Plaatsingen Social return on Investment	800 plaatsingen en 0,1 miljoen euro omzet bij sociale ondernemers.	216 plaatsingen in het eerste kwartaal oplopend tot 971 plaatsingen in het laatste kwartaal van 2020. Volume: 1 miljoen euro.
Circulair inkopen	17% van het aanbestedingsvolume is circulair.	31% van het aantal aanbestedingspakketten is circulair aanbesteed. Dit is 55% van het totale inkoopvolume (98,5 miljoen euro).
Maatschappelijk verantwoord inkopen	We classificeren alle aanbestedingen naar duurzaamheids-ambitieniveau: • Ambitieniveau 1: basis: wettelijke/landelijke minimumeisen opgenomen; • Ambitieniveau 2: redelijk: de milieucriteria hebben een onderscheidend vermogen; • Ambitieniveau 3: vooruitstrevend: oplossing voegt ook waarde toe aan omgeving; het hoogst haalbare (bijv. circulair; vergaande afspraken over internationale arbeidsvoorwaarden).	Basis: 34,4% aantal aanbestedingsaanpakken, volume 22 miljoen euro. Redelijk: 24,4% aantal aanbestedingsaanpakken, volume 31,2 miljoen euro. Vooruitstrevend: 41,1% aantal aanbestedingsaanpakken, volume 118,5 miljoen euro.

Verplichte BBV indicatoren (was onderdeel bedrijfsvoering)

Om een eenduidig beeld te vormen over de beleidsresultaten van de gemeente en gemeenten onderling te kunnen vergelijken zijn er een aantal wettelijke verplichte indicatoren bij de programma's opgenomen. Dit zijn onderstaande indicatoren:

Indicator	Eenheid	Waarde 2020
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	11,51 fte
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	11,77 fte
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	1.203 euro
Externe inhuur	Kosten in % van de totale loonsom + totale kosten externe inhuur	15,6%
Overhead	% van de totale lasten	12,0%

Verbonden Partijen

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarmee de gemeente een bestuurlijke en financiële band heeft. Dit zijn onder andere gemeenschappelijke regelingen en vennootschappen die een publiek belang behartigen en waarvan de aandelen geheel of gedeeltelijk in het bezit van de gemeente zijn.
Onder bestuurlijk belang wordt verstaan zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht. Financieel belang is een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat, onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.
De verbonden partijen van de gemeente in 2020 komen hierna aan de orde. Het gemeentelijke beleid met betrekking tot verbonden partijen is vastgelegd in de nota verbonden partijen, die in het najaar 2015 door de gemeenteraad is vastgesteld.
Het beleggen van een publieke taak bij een andere organisatie heeft als gevolg dat geen directe democratische controle kan plaatsvinden door de gemeenteraad. Politiek-bestuurlijk ingrijpen geschiedt getrapt. Bovendien heeft de gemeente niet altijd een meerderheidsstem in de andere organisatie. Om het primaat van de gemeenteraad zoveel mogelijk te waarborgen wordt gekozen voor terughoudendheid, met name bij gemeenschappelijke regelingen. Hoofdregel is dan ook ‘nee, tenzij…’ daar waar het om beleidsrijke onderwerpen gaat, die directe democratische legitimering vragen. Onderdeel van de nota is ook een nieuw afwegingskader. Bij het aangaan van een verbinding dient dit afwegingskader altijd vooraf aan het college van B en W en/of de gemeenteraad te worden voorgelegd.

Gemeenschappelijke regelingen

Afvalverwijdering Utrecht (AVU)

Doel en organisatie

Standplaats:	Soest
Doel:	Het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval.
Deelnemers:	Overige gemeenten provincie Utrecht: Amersfoort, Baarn, De Bilt, De Ronde Venen, Bunnik, Bunschoten, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Soest, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vijfheerenlanden, Woerden, Woudenberg, Wijk bij Duurstede, IJsselstein en Zeist.
Publieke taak:	Ja
Juridische vorm:	Gemeenschappelijke regeling
Website:	http://www.avu.nl/cms/
Gekoppeld(e) Programma(s):	Openbare Ruimte en Groen

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Ja

Is het BBV van toepassing? Ja

Is het BBV nagevolgd? Ja

Vermogen x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2020	Begroot 31-12- 2020	Werkelijk 31-12-2020
Eigen vermogen	494	350	350
Vreemd vermogen	17.581	12.109	12.109
Totaal Vermogen	**18.075**	**12.459**	**12.459**

Resultaat 2020: nog niet bekend

Bijdrage van de gemeente Utrecht x € 1.000

	Realisatie 2019	Begroot 2020	Realisatie 2020	Begroot 2021
Opgenomen bij de GU	9.335	9.201	9.962	16.663
Opgenomen bij de VP/GR	9.335	9.201	9.962	16.663
Verschil	**0**	**0**	**0**	**0**

Toelichting op tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

Eigen vermogen:Bij het opmaken van de jaarrekening 2019 is uitgegaan van de toen bekende (voorlopige) cijfers van de AVU over 2019. Bij het op maken van de jaarrekening 2020 zijn de cijfers van de AVU over 2019 aangepast op basis van de definitief vastgestelde jaarrekening 2019 van de AVU. Bijdrage gemeente Utrecht:NB: Eindafrekening 2020 is nog niet ontvangen. De bedragen zijn de gebaseerd op de in 2020 gerealiseerde kosten van de gemeente Utrecht. In de periode van Corona is het aanbod van afval vele malen hoger dan verwacht. Dit is zowel bij de afvalscheidingsstations (op ruimen zolder) en bij het inzamelen (thuiswerken) het geval geweest.

Risico's

Zijn er risico's opgenomen in de risicoparagraaf:	Nee
Geven de risico's aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Ja

Ontwikkelingen

Beleidsmatig: AVU is een inkooporganisatie voor afvalverwerking die nauwelijks beleidsmatig van aard is.
Financieel: De afvalverwerking van brandbaar afval en GFT is in 2020 opnieuw aanbesteed. Het nieuwe contract en de hieruit voortvloeiende fors hogere tariefafspraken gaan in per 2021. Vanaf 2020 zijn de afvalverwerkingskosten voor brandbaar afval verhoogd door een extra verhoging van de afvalbelasting.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Ja
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Corona

In de periode van Corona is het aanbod van afval vele malen hoger dan verwacht. Dit is zowel bij de afvalscheidingsstations (op ruimen zolder) en bij het inzamelen (thuiswerken) het geval geweest. In 2020 is in totaal 1.164 meer uitgegeven aan afvalverwerkingskosten van het restafval.

Belastingsamenwerking Gemeenten en Hoogheemraadschap (BGHU)

Doel en organisatie

Standplaats:	Utrecht
Doel:	het uitvoeren van de heffing en invordering van de gemeentelijke belastingen en de uitvoering van de Wet Waardering Onroerende Zaken in een gemeenschappelijke regeling uit oogpunt van kwaliteit, continuïteit en efficiency.
Deelnemers:	Bunnik, De Bilt, Houten, Lopik, Nieuwegein, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug en Zeist, Stichtse Vecht, Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden
Publieke taak:	Ja
Juridische vorm:	Gemeenschappelijke regeling
Website:	https://bghu.nl/
Gekoppeld(e) Programma(s):	Algemene Middelen en Openbare Ruimte en Groen

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Nee
Wettelijke verplichting	Nee	Nee

Is het BBV van toepassing? Ja

Is het BBV nagevolgd? Ja

Vermogen x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2020	Begroot 31-12- 2020	Werkelijk 31-12-2020
Eigen vermogen	346	501	1.428
Vreemd vermogen	1.343	1.154	4.078
Totaal Vermogen	**1.689**	**1.655**	**5.506**

Resultaat 2020: 939.870

Bijdrage van de gemeente Utrecht x € 1.000

	Realisatie 2019	Begroot 2020	Realisatie 2020	Begroot 2021
Opgenomen bij de GU	6.974	7.161	7.161	7.159
Opgenomen bij de VP/GR	7.161	7.161	7.062	7.159
Verschil	**-187**	**0**	**99**	**0**

Toelichting op tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

Het verschil in de bijdrage 2020 is het resultaat van een begrotingswijziging van de BghU.

Risico's

Zijn er risico's opgenomen in de risicoparagraaf:	Ja
Geven de risico's aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Ja

Ontwikkelingen

2020 was het eerste jaar dat Stichtse Vecht aan de BghU deelnam.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Ja
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Corona

Een groot deel van de aanslagen 2020 zijn opgelegd voordat de coronamaatregelen van kracht werden. Bij de invordering is zoveel als mogelijk flexibiliteit geboden aan de belastingplichtigen die door corona in betalingsmoelijkheden kwamen. De voorlopige aanslagen toeristenbelasting zijn tegen een laag bedrag opgelegd en de aanslagen precario zijn uitgesteld naar 2021.

GGD regio Utrecht (GGDrU)

Doel en organisatie

Standplaats:	Zeist
Doel:	De GGD regio Utrecht verricht in de Wet Publieke Gezondheid beschreven taken voor ruim 1,3 miljoen inwoners van 26 Utrechtse gemeenten in de Provincie Utrecht, waaronder de Gemeente Utrecht. De precieze afspraken met de gemeente Utrecht staan verwoord in het arrangement Publieke Gezondheid dat de gemeenteraad in 2013 heeft vastgesteld.
Deelnemers:	De gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunnik, Bunschoten, De Bilt, De Ronde Venen, Eemnes, Houten, IJsselstein, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Soest, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vijfheerenlanden, Wijk bij Duurstede, Woerden, Woudenberg en Zeist
Publieke taak:	Ja
Juridische vorm:	Gemeenschappelijke regeling
Website:	https://www.ggdru.nl/inwoners.html
Gekoppeld(e) Programma(s):	Volksgezondheid

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Nee	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Nee	Ja
Wettelijke verplichting	Ja	Ja

Is het BBV van toepassing? Ja

Is het BBV nagevolgd? Ja

Vermogen x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2020	Begroot 31-12- 2020	Werkelijk 31-12-2020
Eigen vermogen	4.233	2.756	onbekend
Vreemd vermogen	11.747	13.185	onbekend
Totaal Vermogen	**15.980**	**15.941**	**onbekend**

Resultaat 2020: Nog niet bekend

Bijdrage van de gemeente Utrecht x € 1.000

	Realisatie 2019	Begroot 2020	Realisatie 2020	Begroot 2021
Opgenomen bij de GU	1.655	1.600	1.694	1.744
Opgenomen bij de VP/GR	-	1.700	-	2.042
Verschil	**1.655**	**-100**	**1.694**	**-298**

Toelichting op tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

Vanuit jaarrekeningen GGDrU is niet herleidbaar wat gerealiseerd per gemeente is.

Risico's

Zijn er risico's opgenomen in de risicoparagraaf:	Nee
Geven de risico's aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Ja

Ontwikkelingen

Geen beleidsmatige ontwikkelingen te melden.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Nee
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Corona

De corona activiteiten van de GGD regio Utrecht staan los van de taken voor de 26 deelnemende gemeentes. Hierdoor heeft corona nagenoeg geen (financiële) impact op de Gemeenschappelijke Regeling.

Het Utrechts Archief (HUA)

Doel en organisatie

Standplaats:	Utrecht
Doel:	Het verwerven, bewaren en beschikbaar stellen van de archieven van de gemeenten Utrecht en Nieuwegein, de provincie Utrecht en de archieven van het Rijk in de provincie Utrecht en een omvangrijke collectie beeldmateriaal en bibliotheek over Utrecht. Via digitale dienstverlening, de studiezaal en het publiekscentrum stelt HUA de collectie ter beschikking aan de burger voor onderzoek, educatie en cultuurbeleving. Daarnaast is Het Utrechts Archief toezichthouder en kennispartner bij het informatiebeheer van de gemeenten Utrecht, Nieuwegein en verschillende decentrale overheden.
Deelnemers:	De minister van OCW, gedeputeerde staten provincie Utrecht en de Gemeente Utrecht in de gemeenschappelijke regeling.Op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) is in 2019 een geactualiseerde gemeenschappelijke regeling van kracht geworden
Publieke taak:	Ja
Juridische vorm:	Gemeenschappelijke regeling
Website:	https://hetutrechtsarchief.nl/
Gekoppeld(e) Programma(s):	Algemeen Bestuur

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Ja

Is het BBV van toepassing? Ja

Is het BBV nagevolgd? Ja

Vermogen x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2020	Begroot 31-12- 2020	Werkelijk 31-12-2020
Eigen vermogen	2.623	1.875	2.393
Vreemd vermogen	859	951	1.076
Totaal Vermogen	**3.482**	**2.826**	**3.469**

Resultaat 2020: -36

Bijdrage van de gemeente Utrecht x € 1.000

	Realisatie 2019	Begroot 2020	Realisatie 2020	Begroot 2021
Opgenomen bij de GU	2.967	3.299	3.299	3.441
Opgenomen bij de VP/GR	2.967	3.299	3.299	3.441
Verschil	**0**	**0**	**0**	**0**

Toelichting op tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

De afwijkingen zijn ontstaan in het verschil tussen prognose en realisatie in de diverse tijdvakken, tussen 2019 en 2020.

Risico's

Zijn er risico's opgenomen in de risicoparagraaf:	Ja
Geven de risico's aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Ja

Ontwikkelingen

In 2020 werd het nieuwe meerjarenbeleidsplan van HUA vastgesteld voor de periode 2021 t/m 2024: 'Werken aan een innovatief, inspirerend en inclusief archief". Speerpunten zijn digitale toegankelijkheid, het leveren van een voorziening voor duurzame toegankelijkheid (e-Depot) en breed publieksbereik via het programma voor cultuureducatie, en in het bijzonder 900 jaar Utrecht in 2022. In 2020 heeft HUA samen met de andere RHC's, het Nationaal Archief en OCW gesprekken gevoerd over het voornemen van het Rijk om circa 2024 uit de gemeenschappelijke regelingen van de RHC's te stappen en daarvoor in de plaats een andere samenwerkingsvorm te vinden voor het beheer van de analoge Rijksarchieven in de provincies.In 2020 stroomde 146 meter archieven in, afkomstig van de Gemeente Utrecht. Daarnaast waren er acquisities van archieven, zoals die van het Historisch Humanistisch centrum en van series foto's en tekeningen, met als topstuk een werk van Pieter Jan van Liender uit de 18e eeuw, dat met middelen van de Vriendenstichting kon worden aangeschaft.In het laatste kwartaal startte de gemeentearchivaris als toezichthouder zijn nulmeting op het ruimtelijk domein bij de gemeente Utrecht; het sluitstuk in een reeks van 15 inspecties die loopt vanaf 2015. In 2020 heeft HUA tevens de samenwerkingsovereenkomsten met VRU, GGDrU, BghU en RUD Utrecht voor het toezicht geactualiseerd.HUA rondde de samenwerking met Het Flevolands Archief volgens planning af in 2020. Met de Gemeente Nieuwegein werd een nieuwe DVO gesloten voor de periode t/m 2026. Een nieuwe Archiefwet is in voorbereiding, waarbij de overbrengingstermijn wordt teruggebracht van 20 naar 10 jaar

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Ja
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Corona

Ook Het Utrechts Archief kreeg te maken met de gevolgen van de Coronapandemie. De vernieuwde Expo en de studiezaal waren vanwege de lockdown langere tijd gesloten. Een aantal geplande activiteiten konden niet plaatsvinden. Het bezoek aan de locaties liep daardoor terug. Hier tegenover stond groei in de online dienstverlening: de online dienstverlening werd verruimd, de productie van scans werd opgevoerd naar de maximale capaciteit (ruim 570.000 stuks) en werd maatwerk en een uitgiftevoorziening geleverd voor dringende verzoeken. Ook de publieksprogrammering verplaatste zich deels naar internet, onder meer via de Podcast Rampjaar en online filmvoorstellingen. Het online bereik nam hierdoor met 10% toe naar een half miljoen bezoeken aan de website en 20 miljoen online bekeken collectiestukken. De Coronapandemie is aangemerkt als archiefhotspot, zodat er een collectie met archieven over deze periode wordt ontsloten voor het publiek.

Plassenschap Loosdrecht

Doel en organisatie

Standplaats:	Utrecht
Doel:	Ontwikkeling en beheer van de Loosdrechtse plassen en de daarbij behorende terreinen en vaarwegen.
Deelnemers:	De Provincies Utrecht en Noord Holland en de gemeenten Utrecht, Stichtse Vecht en Wijdemeren
Publieke taak:	Ja
Juridische vorm:	Gemeenschappelijke regeling
Website:	https://recreatiemiddennederland.nl/plassenschap-loosdrecht/
Gekoppeld(e) Programma(s):	Openbare Ruimte en Groen

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Ja

Is het BBV van toepassing?	Ja
Is het BBV nagevolgd?	Ja

Vermogen x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2020	Begroot 31-12- 2020	Werkelijk 31-12-2020
Eigen vermogen	1.448	1.204	1.807
Vreemd vermogen	3.237	3.369	2.671
Totaal Vermogen	**4.685**	**4.573**	**4.478**

Resultaat 2020: 0,299 miljoen euro (positief)

Bijdrage van de gemeente Utrecht x € 1.000

	Realisatie 2019	Begroot 2020	Realisatie 2020	Begroot 2021
Opgenomen bij de GU	175	184	184	190
Opgenomen bij de VP/GR	175	184	184	190
Verschil	**0**	**0**	**0**	**0**

Toelichting op tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

De bijdrage over 2020 is conform begroting/

Risico's

Zijn er risico's opgenomen in de risicoparagraaf:	Ja
Geven de risico's aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Ja
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Nee

Ontwikkelingen

Het Plassenschap Loosdrecht draagt bij aan de uitvoering van het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen.. Kerntaken zijn instandhouding en beheer van legakkers, vaarroutes, aanlegplaatsen, recreatieplaatsen en routes. De uitvoeringsorganisatie Recreatie Midden Nederland (RMN) verzorgt de uitvoering voor Recreatieschap Stichtse Groenlanden en Plassenschap Loosdrecht. Begin 2019 zijn ernstige knelpunten geconstateerd bij de uitvoeringsorganisatie Recreatie Midden Nederland (RMN). Inmiddels is het Plassenschap gestart met een traject om de organisatie van de samenwerking én van de uitvoering eenvoudiger te maken. Het Plassenschap formuleerde hierover “richtinggevende uitspraken” die aan raden en staten worden voorgelegd. De intentie is om voor de zomer besluiten te nemen over de voorgenomen liquidatie van RMN per 01.01.2022 en de organisatie van het Plassenschap aan te passen.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Ja
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Ja

Corona

Plassenschap Loosdrecht heeft in 2020 hogere kosten gemaakt voor handhaving en toezicht in verband met afsluitingen en hogere gebruiksdruk van de recreatiegebieden. Er zijn regelingen getroffen met ondernemers die als gevolg van de Coronamaatregelen geen recreanten konden ontvangen. Hierdoor is beperkt sprake van minder inkomsten uit exploitatie. De omvang van de financiële gevolgen op de jaarrekening van het Plassenschap Loosdrecht zijn nog niet bekend.

Recreatieschap Stichtse Groenlanden

Doel en organisatie

Standplaats:	Utrecht
Doel:	Ontwikkeling, beheer en toezicht van regionale recreatieterreinen en routestructuren voor wandelen, fietsen, varen en paardrijden in de gemeenten die deelnemen aan het recreatieschap.
Deelnemers:	Provincie Utrecht en de gemeenten Utrecht, de Bilt, Houten, Nieuwegein, IJsselstein, Woerden, Stichtse Vecht en Lopik
Publieke taak:	Ja
Juridische vorm:	Gemeenschappelijke regeling
Website:	https://recreatiemiddennederland.nl/recreatieschap-stichtse-groenlanden/
Gekoppeld(e) Programma(s):	Openbare Ruimte en Groen

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Ja

Is het BBV van toepassing? Ja

Is het BBV nagevolgd? Ja

Vermogen x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2020	Begroot 31-12- 2020	Werkelijk 31-12-2020
Eigen vermogen	4.788	3.920	4.722
Vreemd vermogen	6.376	6.286	5.487
Totaal Vermogen	**10.164**	**10.206**	**10.209**

Resultaat 2020: 0,192 miljoen euro (negatief)

Bijdrage van de gemeente Utrecht x € 1.000

	Realisatie 2019	Begroot 2020	Realisatie 2020	Begroot 2021
Opgenomen bij de GU	1.030	1.045	1.045	1.078
Opgenomen bij de VP/GR	1.030	1.045	1.045	1.078
Verschil	**0**	**0**	**0**	**0**

Toelichting op tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

De bijdrage over 2020 is conform begroting. De hogere deelnemersbijdrage als gevolg van inkomstenderving door coronamaatregelen wordt verwerkt in 2021.

Risico's

Zijn er risico's opgenomen in de risicoparagraaf:	Ja
Geven de risico's aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Ja
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Nee

Ontwikkelingen

Het aantal inwoners in het werkgebied van Stichtse Groenlanden stijgt. Om die recreatieve druk op te kunnen vangen wil het recreatieschap Stichtse Groenlanden de terreinen beter benutten door deze voor meer verschillende bezoekers gedurende het hele jaar aantrekkelijker te maken. De uitvoeringsorganisatie Recreatie Midden Nederland (RMN) verzorgt de uitvoering voor Recreatieschap Stichtse Groenlanden en Plassenschap Loosdrecht. De interne processen van de uitvoeringsorganisatie RMN zijn niet op orde. Begin 2019 zijn ernstige knelpunten geconstateerd bij de uitvoeringsorganisatie RMN. Inmiddels is het recreatieschap gestart met een traject om de organisatie van de samenwerking én van de uitvoering eenvoudiger te maken. Het recreatieschap formuleerde hierover "richtinggevende uitspraken" die aan raden en staten worden voorgelegd. De intentie is om voor de zomer besluiten te nemen over de voorgenomen liquidatie van RMN per 1 januari 2022 en de organisatie van het recreatieschap aan te passen.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Ja
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Ja

Corona

De effecten van corona zijn van invloed op het recreatieschap Stichtse Groenlanden. Gedurende het jaar is de verwachting uitgesproken dat een deel van de pacht- en huurinkomsten niet of niet tijdig kunnen worden voldaan aan het schap. Dit als gevolg van de overheidsmaatregelen tot het sluiten van de recreatievoorzieningen en het wegvallen van enkele evenementen. Aan een aantal exploitanten is uitstel van betaling toegekend van enkele maanden, maar dit is niet in alle gevallen voldoende. Er wordt aan de recreatieschappen gevraagd om concessies te doen op de te innen huren en pachten. In het eerste kwartaal 2021 wordt duidelijk wat de werkelijke omvang is van de mogelijke inkomstenderving, waarbij en of deze kosten binnen de begroting van de recreatieschappen kunnen worden opgevangen.

Regionale uitvoeringsdienst (RUD)

Doel en organisatie

Standplaats:	Utrecht
Doel:	Het verlenen van milieuvergunningen en toezicht en handhaven van milieuregels.
Deelnemers:	Provincie Utrecht en de gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Nieuwegein, Soest, Utrecht en Woudenberg
Publieke taak:	Ja
Juridische vorm:	Gemeenschappelijke regeling
Website:	https://www.rudutrecht.nl/
Gekoppeld(e) Programma(s):	Stedelijke Ontwikkeling

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Nee	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Nee	Ja
Wettelijke verplichting	Ja	Ja

Is het BBV van toepassing?	Ja
Is het BBV nagevolgd?	Ja

Vermogen x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2020	Begroot 31-12- 2020	Werkelijk 31-12-2020
Eigen vermogen	1.332	737	1.659
Vreemd vermogen	2.411	1.710	2.612
Totaal Vermogen	**3.743**	**2.447**	**4.271**

Resultaat 2020:	502.000 euro positief resultaat (a.g.v. uitstel omgevingswet en uitstel ICT-investeringen)

Bijdrage van de gemeente Utrecht x € 1.000

	Realisatie 2019	Begroot 2020	Realisatie 2020	Begroot 2021
Opgenomen bij de GU	1.487	1.621	1.619	1.647
Opgenomen bij de VP/GR	1.487	1.619	1.619	1.647
Verschil	**0**	**2**	**0**	**0**

Toelichting op tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

De verwachte gemeentelijke bijdrage voor 2020 is een aanname, bij het beschikbaar komen van de Jaarstukken 2020 van de RUD wordt het definitieve bedrag bepaald. Het begrote bedrag voor 2020 in deze jaarrekening wijkt af van de Jaarrekening 2019 vanwege aanpassingen in de begroting gedurende 2020.

Risico's

Zijn er risico's opgenomen in de risicoparagraaf:	Ja
Geven de risico's aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Ja
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Niet van toepassing

Ontwikkelingen

De invoeringsdatum van de Omgevingswet is doorgeschoven naar 2022. Het implementatie traject van deze wet wordt door de RUD Utrecht samengevoegd met de uitwerking van het organisatie ontwikkeltraject Kleur Bekennen. Een programmaplan voor dit ontwikkeltraject (inmiddels met de naam "Samen op weg" zal in het 1e kwartaal 2021 aan het Algemeen bestuur ter goedkeuring worden voorgelegd.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Nee
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Corona

Ten gevolge van de coronamaatregelen heeft de RUD minder productie kunnen leveren dan begroot. Voornamelijk handhavingstaken zijn onder de coronamaatregelen minder efficiënt uit te voeren.
Om de financiële gevolgen hiervan op te vangen is door het Algemeen Bestuur van de RUD op 28 mei 2020 besloten de begrote variabele bijdrage eenmalig om te zetten in een vaste bijdrage. Hierdoor is het effect van omzetdaling door de coronacrisis opgelost.
De RUD zal in 2021 een inhaalslag plegen om de "gemiste" productie weer op peil te brengen.

Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

Doel en organisatie

Standplaats:	Utrecht
Doel:	Uitvoeren van taken op het terrein van de risicobeheersing en de voorbereiding op rampen en crises, uitvoeren van brandweerzorg (bestrijding en preventie) en uitvoeren van geneeskundige hulpverleningsorganisatie (GHOR).
Deelnemers:	Alle 26 gemeenten in de Provincie Utrecht. De politie Midden-Nederland is met eenconvenant verbonden aan de Veiligheidsregio
Publieke taak:	Ja
Juridische vorm:	Gemeenschappelijke regeling
Website:	https://www.vru.nl/
Gekoppeld(e) Programma(s):	Veiligheid

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Nee	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Nee	Ja
Wettelijke verplichting	Ja	Ja

Is het BBV van toepassing? Ja

Is het BBV nagevolgd? Ja

Vermogen x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2020	Begroot 31-12- 2020	Werkelijk 31-12-2020
Eigen vermogen	13.081	14.596	nog niet bekend
Vreemd vermogen	44.443	62.037	nog niet bekend
Totaal Vermogen	**57.524**	**76.633**	**nog niet bekend**

Resultaat 2020: Het resultaat 2020 is nog niet bekend.

Bijdrage van de gemeente Utrecht x € 1.000

	Realisatie 2019	Begroot 2020	Realisatie 2020	Begroot 2021
Opgenomen bij de GU	25.659	27.223	27.223	28.760
Opgenomen bij de VP/GR	25.659	27.223	-	28.760
Verschil	**0**	**0**	**27.223**	**0**

Toelichting op tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

Geen bijzonderheden. Het begrote bedrag voor 2020 in deze jaarrekening wijkt af van de jaarrekening 2019 vanwege aanpassingen in de begroting gedurende 2020

Risico's

Zijn er risico's opgenomen in de risicoparagraaf:	Ja
Geven de risico's aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	niet van toepassing

Ontwikkelingen

Geen sprake van ontwikkeling nieuw beleid.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Nee
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Corona

Jaarstukken 2020 zijn nog niet gepubliceerd.

Vennootschappen en coöporaties

BIRGIT

Doel en organisatie

Standplaats:	Rotterdam
Doel:	De coöperatie BIRGIT heeft tot doel om voor Nederlandse gemeenten te voorzien in ICT-toepassingen ten behoeve van digitale dienstverlening en bedrijfsvoering. De coöperatie richt zich hierbij op het verwerven, (door)ontwikkelen, beheren en leveren van de voorzieningen.
Deelnemers:	Gemeente Rotterdam, Gemeente Den Haag en de Gemeente Utrecht
Publieke taak:	Ja
Juridische vorm:	Coöperatie U.A.
Website:	Geen
Gekoppeld(e) programma(s):	Niet van toepassing

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Nee	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Ja

Is het BBV van toepassing?	Nee
Is het BBV nagevolgd?	Nee

Vermogen x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2020	Werkelijk 31-12-2020
Eigen vermogen		
Vreemd vermogen		
Totaal vermogen	**0**	**0**

Resultaat 2020:	Niet van toepassing

Bijdrage van de gemeente Utrecht x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2019	Realisatie 2020
Opgenomen bij de GU	-	-

Toelichting op de tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

Deze verbonden partij is opgenomen in de lijst omdat deze op papier nog actief is geweest in 2020. De verbonden partij is in februari ontbonden daar deze in 2019 reeds was geliquideerd.

Risico's

Zijn er risico's opgenomen in de risicoparagraaf:	Ja
Geven de risico's aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Ja

Ontwikkelingen

De verbonden partij Birgit is opgeheven per februari 2020

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Ja
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Ja

Corona

Niet van toepassing

Coöperatie Wigo4it U.A.

Doel en organisatie

Standplaats:	Den Haag
Doel:	Het ontwikkelen en verrichten van administratieve en informatietechnologische ondersteuning aan de deelnemende gemeenten op het terrein van werk, inkomen en zorg. Daardoor verbetert de dienstverlening aan de inwoners en wordt de effectiviteit en doelmatigheid van de uitvoerende organisaties van de deelnemende gemeenten vergroot.
Deelnemers:	Gemeenten Utrecht, Amsterdam, Rotterdam en Den Haag
Publieke taak:	Nee
Juridische vorm:	Vereniging coöperatief verband met uitsluiting van aansprakelijkheid
Website:	https://www.wigo4it.nl/
Gekoppeld(e) programma(s):	Werk en Inkomen

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Ja

Is het BBV van toepassing? Nee

Is het BBV nagevolgd? Nee

Vermogen x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2020	Werkelijk 31-12-2020
Eigen vermogen	8.285	nog niet bekend
Vreemd vermogen	11.218	nog niet bekend
Totaal vermogen	**19.503**	**nog niet bekend**

Resultaat 2020:

Bijdrage van de gemeente Utrecht x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2019	Realisatie 2020
Opgenomen bij de GU	3.652	-

Toelichting op de tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

Resultaten 2020 zijn nog niet bekend.

Risico's

Zijn er risico's opgenomen in de risicoparagraaf:	Ja
Geven de risico's aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Niet van toepassing

Ontwikkelingen

Eind 2019 is besloten om de ondersteuning voor het begeleiden richting werk, de klantinteractie en ondersteuning bij de individuele WMO voorzieningen niet meer af te nemen van WiGo4it, maar deze zelf vanuit Utrecht aan te besteden en vorm te gaan geven. Op het domein Inkomen is het principebesluit genomen om de samenwerking op dit domein voort te zetten in de G4 met WiGo4it. Eind 2020 is besloten om het domein inkomen te blijven afnemen van WiGo4it, onder een aantal stevige randvoorwaarden. Jaarlijks wordt de samenwerking met WiGo4it geëvalueerd.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Ja
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Corona

WiGo4it heeft vanwege corona voor de G4-steden in korte tijd de geautomatiseerde ondersteuning voor de TOZO-regeling gerealiseerd. Dit heeft zijn weerslag gehad op de resultaten zoals levertijden van producten en een lagere capaciteit bij de steden om samen met WiGo4it wijzigingen uit te voeren.

GEM Beheer BV Kanaleneiland

Doel en organisatie

Standplaats:	Utrecht
Doel:	Deelnemen in of directie voeren over andere vennootschappen of deelnemingen. Kanaleneiland BV is beherend vennoot van GEM Kanaleneiland CV. Daardoor is zij hoofdelijk aansprakelijk voor de schulden van GEM Kanaleneiland CV.
Deelnemers:	Gemeente Utrecht, Stichting Mitros, Portaal Onroerend Goed Beheer BV en Heijmans Vastgoed BV.
Publieke taak:	Nee
Juridische vorm:	Rechtspersoon (besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid)
Website:	Geen
Gekoppeld(e) programma(s):	Stedelijke Ontwikkeling

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Nee	Nee
Effectiviteit (beter resultaat)	Nee	Nee
Wettelijke verplichting	Nee	Nee

Is het BBV van toepassing?	Nee
Is het BBV nagevolgd?	Nee

Vermogen x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2020	Werkelijk 31-12-2020
Eigen vermogen	40	niet bekend
Vreemd vermogen	50	niet bekend
Totaal vermogen	**90**	**niet bekend**

Resultaat 2020:

Bijdrage van de gemeente Utrecht x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2019	Realisatie 2020
Opgenomen bij de GU	-	-

Toelichting op de tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

Niet van toepassing.

Risico's

Zijn er risico's opgenomen in de risicoparagraaf:	Nee
Geven de risico's aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Niet van toepassing

Ontwikkelingen

De BV zal naar verwachting in 2020 worden ontmanteld. De verwachting is dat deze verbonden partij in 2021 uit de lijst zal verdwijnen.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Nee
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Corona

Niet van toepassing.

Vleuten de Meern zelfstandig BV

Doel en organisatie

Standplaats:	Utrecht
Doel:	Uitvoeren van grondexploitatie.
Deelnemers:	Gemeente Utrecht
Publieke taak:	Nee
Juridische vorm:	Besloten Vennootschap
Website:	Er is geen Website
Gekoppeld(e) programma(s):	Stedelijke Ontwikkeling

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Nee	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Ja

Is het BBV van toepassing?	Nee
Is het BBV nagevolgd?	Nee

Vermogen x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2020	Werkelijk 31-12-2020
Eigen vermogen	18.000	18.000
Vreemd vermogen	0	0
Totaal vermogen	**18.000**	**18.000**

Resultaat 2020: 0

Bijdrage van de gemeente Utrecht x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2019	Realisatie 2020
Opgenomen bij de GU	-	-

Toelichting op de tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

De BV wordt in 2021 geliquideerd.

Risico's

Zijn er risico's opgenomen in de risicoparagraaf:	Nee
Geven de risico's aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Niet van toepassing

Ontwikkelingen

De BV zal naar verwachting in 2021 geliquideerd worden.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Ja
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Niet van toepassing

Corona

Niet van toepassing.

NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Doel en organisatie

Standplaats:	Den Haag
Doel:	De BNG Bank NV is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang en verstrekt krediet tegen lage tarieven aan of onder garantie van Nederlandse overheden. Dat leidt voor de inwoners tot zo laag mogelijke kosten voor maatschappelijke voorzieningen.
Deelnemers:	Staat der Nederlanden, Provincies, gemeenten en een Hoogheemraadschap
Publieke taak:	Nee
Juridische vorm:	Naamloze (structuur)vennootschap
Website:	https://www.bngbank.nl/
Gekoppeld(e) programma(s):	Algemene middelen (dividend)

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Ja

Is het BBV van toepassing? Ja

Is het BBV nagevolgd? Ja

Vermogen x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2020	Werkelijk 31-12-2020
Eigen vermogen	4.887.000	nog niet bekend
Vreemd vermogen	144.802.000	nog niet bekend
Totaal vermogen	**149.689.000**	**nog niet bekend**

Resultaat 2020: Nog niet bekend

Bijdrage van de gemeente Utrecht x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2019	Realisatie 2020
Opgenomen bij de GU	-	-969

Toelichting op de tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

Hoewel er een dividendbesluit genomen is, was de uitbetaling daarvan op last van de Europese Centrale Bank opgeschort. Voorzichtigheidshalve is het dividend voor 2020 toen afgeraamd naar nihil. Echter, op aanwijzing van de accountant en uitspraken van de Commissie BBV hebben wij het BNG-dividend, zijnde circa 0,969 miljoen euro, wel conform het dividendbesluit als bate voor 2020 moeten verantwoorden. Ten tijde van opstelling van dit jaarverslag had de gemeente dit bedrag nog niet ontvangen.

Risico's

Zijn er risico's opgenomen in de risicoparagraaf:	Nee
Geven de risico's aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Ja

Ontwikkelingen

Onzekere ontwikkeling financieel resultaat en daarmee onzekere winstuitkering voor gemeente. Het resultaat staat onder invloed van de kredietvraag en renteontwikkelingen. Daarnaast ziet de bank zich geconfronteerd met stijgende bedrijfslasten om te voldoen aan toenemende (Europese) wet- en regelgeving.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Ja
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Corona

Als gevolg van financieel-economische onzekerheden heeft de Europese Centrale Bank bepaald dat banken, ook sectorbanken als BNG, uitbetaling van dividend voorlopig moeten opschorten.

NV REMU-houdster

Doel en organisatie

Standplaats:	Bilthoven
Doel:	Houden van aandelen in REMU NV.
Deelnemers:	Provincie Utrecht, gemeente Utrecht en gemeente Amersfoort
Publieke taak:	Nee
Juridische vorm:	Naamloze Vennootschap
Website:	Geen
Gekoppeld(e) programma(s):	Niet van toepassing

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Nee	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Nee	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Ja

Is het BBV van toepassing?	Nee
Is het BBV nagevolgd?	Nee

Vermogen x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2020	Werkelijk 31-12-2020
Eigen vermogen	969.076	855.000
Vreemd vermogen	0	0
Totaal vermogen	**969.076**	**855.000 (prognose)**

Resultaat 2020:	Negatief circa 0,114 miljoen euro

Bijdrage van de gemeente Utrecht x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2019	Realisatie 2020
Opgenomen bij de GU	-	-

Toelichting op de tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

Niet van toepassing

Risico's

Zijn er risico's opgenomen in de risicoparagraaf:	Nee
Geven de risico's aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Nee

Ontwikkelingen

Op 8-3-2021 is NV REMU in cassatie gegaan tegen het vonnis van het Gerechtshof Amsterdam van 8-12-2020, inhoudende afwijzing van de eis van NV REMU aan Eneco beheer tot betaling van de zgn. privatiseringsvergoeding, die bij de verkoop van REMU aan Eneco in 2002/2003 is overeengekomen.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Ja
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Corona

Niet van toepassing.

NV Vitens

Doel en organisatie

Standplaats:	Zwolle
Doel:	Maken en leveren van drinkwater voor bedrijven en inwoners in het verzorgingsgebied.
Deelnemers:	Gemeente Utrecht is evenwel zelf niet verplicht om aandeelhouder te zijn Deelnemers: vijf provincies
Publieke taak:	Ja
Juridische vorm:	Naamloze Vennootschap
Website:	https://www.vitens.nl/
Gekoppeld(e) programma(s):	Niet van toepassing

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Ja	Ja

Is het BBV van toepassing? Nee

Is het BBV nagevolgd? Nee

Vermogen x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2020	Werkelijk 31-12-2020
Eigen vermogen	533.300	557.100
Vreemd vermogen	1.293.000	1.340.100
Totaal vermogen	**1.826.300**	**1.879.200**

Resultaat 2020: 23,9 miljoen euro

Bijdrage van de gemeente Utrecht x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2019	Realisatie 2020
Opgenomen bij de GU	-	-

Toelichting op de tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

Niet van toepassing

Risico's

Zijn er risico's opgenomen in de risicoparagraaf:	Nee
Geven de risico's aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Ja

Ontwikkelingen

Drinkwaterbedrijven moeten de komende jaren veel extra geld investeren om de drinkwatervoorziening robuust te houden. Dit dreigt onhaalbaar te worden door verlaging van de WACC. Dit instrument begrenst de winst die drinkwaterbedrijven mogen maken. Herziening van de WACC-methodiek is noodzakelijk, vindt de sector en Vitens in het bijzonder. Vanwege de (extra) investeringsbehoefte is hiervoor aandacht voor gevraagd bij de wetgever. Een en ander leidt ook tot het niet (meer) kunnen uitkeren van dividend aan de aandeelhouders.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Nee
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Corona

Nog niet bekend

NV Maatschappij tot Stadsherstel Utrecht

Doel en organisatie

Standplaats:	Utrecht
Doel:	Verwerven, restaureren en exploiteren van monumenten. De Utrechtse Maatschappij tot Stadsherstel N.V. richt zich vanaf de oprichting met name op restauratie en behoud van voor de markt incourante objecten. Voorbeelden daarvan zijn het Doelenhuis, de voormalige Brandweerkazerne Korte Minrebroederstraat, woningcomplex De Zeven Steegjes en Molen De Ster. De NV houdt belangrijke monumenten in stand, om die reden is de gemeente Utrecht sinds de oprichting van de NV in 1985 aandeelhouder.
Deelnemers:	De gemeente Utrecht is sinds de oprichting 1985 aandeelhouder
Publieke taak:	Nee
Juridische vorm:	Naamloze Vennootschap
Website:	https://www.stadsherstel-utrecht.nl/
Gekoppeld(e) programma(s):	Stedelijke Ontwikkeling

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Nee	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Nee

Is het BBV van toepassing?	Nee
Is het BBV nagevolgd?	Nee

Vermogen x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2020	Werkelijk 31-12-2020
Eigen vermogen	13.667	nog niet bekend
Vreemd vermogen	6.332	nog niet bekend
Totaal vermogen	**19.999**	**nog niet bekend**

Resultaat 2020:	niet bekend

Bijdrage van de gemeente Utrecht x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2019	Realisatie 2020
Opgenomen bij de GU	-	-

Toelichting op de tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

geen toelichting

Risico's

Zijn er risico's opgenomen in de risicoparagraaf:	Nee
Geven de risico's aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Ja

Ontwikkelingen

In standhouden van beschermde monumenten is een publiek belang. De NV kan net als iedere andere eigenaar van een monument voor restauratie van een gemeentelijk monument een financiering aangaan uit Utrechts Restauratiefonds. Voor rijksmonumenten kan een lening bij het Nationaal Restauratiefonds worden afgesloten en kunnen rijkssubsidies worden verkregen; Stadsherstel is daarbij sinds 2019 aangemerkt als een Professionele Organisatie voor Monumentenbehoud. De gemeente is bij de uitvoering van projecten door de NV betrokken vanuit de publieke taak op het gebied van vergunningverlening en toezicht. Stadsherstel heeft in 2020 een Visiedocument opgesteld, waarin de ontwikkelingen sinds 1985 worden geschetst, onder meer over de relatie met overheden. Het aanbieden van betaalbare huurwoningen blijft een doelstelling, maar de NV richt zich daarnaast ook meer op vastgoed voor een bijzondere bestemming met een maatschappelijk belang. De NV werkt samen met diverse organisaties in de stad, en participeert in de Nationale Monumentenorganisatie.Het bezit van de NV omvat op dit moment 216 wooneenheden en 39 bedrijfs-/kantoorruimten in de gemeente Utrecht.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Nee
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Corona

De gevolgen van Corona waren voor Stadsherstel kostbaar maar niet ingrijpend. Problemen deden zich nauwelijks voor bij de woningverhuur, maar wel bij de verhuur van bedrijfspanden. Stadsherstel was coulant door in enkele gevallen het innen van huur (gedeeltelijk) uit te stellen. Onder deze omstandigheden streeft Stadsherstel om een permanente minimale liquiditeit aan te houden, van 0,5 miljoen euro.

Utrecht Vernieuwt BV

Doel en organisatie

Standplaats:	Utrecht
Doel:	Het als commanditaire vennoot deelnemen in commanditaire vennootschappen dan wel participeren in publiek-/private samenwerkingsverbanden met de herstructurering van de Gemeente Utrecht als doel.
Deelnemers:	De gemeente is voor 100% aandeelhouder in Utrecht Vernieuwt B
Publieke taak:	Nee
Juridische vorm:	Rechtspersoon (besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid)
Website:	Geen
Gekoppeld(e) programma(s):	Stedelijke Ontwikkeling

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Nee
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Nee
Wettelijke verplichting	Nee	Nee

Is het BBV van toepassing?	Nee
Is het BBV nagevolgd?	Nee

Vermogen x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2020	Werkelijk 31-12-2020
Eigen vermogen	18	nog niet bekend
Vreemd vermogen	99	nog niet bekend
Totaal vermogen	**117**	**nog niet bekend**

Resultaat 2020:	Nog niet bekend

Bijdrage van de gemeente Utrecht x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2019	Realisatie 2020
Opgenomen bij de GU	-	-

Toelichting op de tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

Niet van toepassing.

Risico's

Zijn er risico's opgenomen in de risicoparagraaf:	Nee
Geven de risico's aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Niet van toepassing.

Ontwikkelingen

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Nee
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Corona

Niet van toepassing.

UW Holding BV

Doel en organisatie

Standplaats:	Utrecht
Doel:	Uitvoering van de taken Wet sociale werkvoorziening. UW Holding BV is een belangrijke partner bij de uitvoering van de Participatiewet.
Deelnemers:	Gemeente Utrecht (100% aandeelhouder)
Publieke taak:	Nee
Juridische vorm:	Besloten Vennootschap
Website:	https://www.uw.nl/
Gekoppeld(e) programma(s):	Werk en Inkomen

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Ja

Is het BBV van toepassing? Nee

Is het BBV nagevolgd? Nee

Vermogen x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2020	Werkelijk 31-12-2020
Eigen vermogen	960	nog niet bekend
Vreemd vermogen	15.415	nog niet bekend
Totaal vermogen	**16.375**	**nog niet bekend**

Resultaat 2020: Nog niet bekend.

Bijdrage van de gemeente Utrecht x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2019	Realisatie 2020
Opgenomen bij de GU	2.100	2.600

Toelichting op de tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

Het budget dat we van het Rijk ontvangen voor de uitvoering van de Wsw is niet toereikend. We verstrekken daarom jaarlijks een aanvullende bijdrage aan UW om het hierdoor ontstane structurele exploitatietekort te dekken. In de tabel is deze bijdrage opgenomen. Voor deze bijdrage was in 2020, 2,100 miljoen euro begroot. Zoals aangekondigd in de bestuursrapportages is in aanvulling op deze bijdrage de vrijval van de voorziening Garantstelling lening renovatie Niels Bohrweg benut om UW een extra subsidie van 0,500 miljoen euro te geven voor het opvangen van de kosten van de coronacrisis bij de uitvoering van de sociale werkvoorziening.

Risico's

Zijn er risico's opgenomen in de risicoparagraaf:	Ja
Geven de risico's aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Ja

Ontwikkelingen

UW heeft eind 2019 een voortgangsrapportage over het ondernemingsplan opgesteld. Op 20 februari 2020 is hierover een technische bijeenkomst met de raad gehouden. Inhoudelijk ligt UW op koers. De instroom vanuit de Participatiewet en Wajong, die de uitstroom uit de Wsw deels moet vervangen, blijft echter achter. Samen met UW streven we ernaar om deze instroom tijdens de resterende looptijd van het ondernemingsplan te verhogen. De gemeente staat garant voor twee leningen van UW voor de renovatie van het pand. Bij het verstrekken van deze garantstelling is het kredietrisico ingeschat. Het risico wordt in eerste instantie afgedekt met de vestiging van hypothecaire zekerheid. Omdat indertijd de schuld hoger was dan de marktwaarde van het pand, is een risicovoorziening gevormd. Inmiddels ligt de resterende schuld ruim onder de actuele marktwaarde. Het recht van eerste hypotheek dekt daarmee het risico nu volledig af. De voorziening is daarom in 2020 vrijgevallen.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Ja
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Corona

De coronacrisis heeft bij UW geleid tot een lagere productie. Omdat een gedeelte van de loonkosten van de Wsw medewerkers moet worden gedekt door productie is hierdoor een tekort ontstaan. Het rijk heeft hiervoor 1,391 miljoen euro extra budget beschikbaar gesteld. Naast de inzet van de volledige rijksbijdrage voor de Wsw en het in 2020 beschikbare budget van EUR 2,100 miljoen euro vanuit de algemene middelen is de vrijval van de voorziening ingezet ter dekking van het tekort. UW heeft in 2020 geen gebruik gemaakt van landelijke steunmaatregelen zoals de NOW-regeling en betalingsuitstel van belastingen.

Wijkontwikkelingsmaatschappij Lombok BV

Doel en organisatie

Standplaats:	Utrecht
Doel:	Economische ontwikkeling in de wijk Lombok stimuleren door panden te kopen, te herstellen en te verhuren of verkopen om een grotere diversiteit aan ondernemingen te bewerkstelligen.
Deelnemers:	Gemeente Utrecht (95% aandelen), Van Rossum Makelaars, Plegt- Vos, Rabobank en B0-ex
Publieke taak:	Ja
Juridische vorm:	Besloten Vennootschap
Website:	Geen
Gekoppeld(e) programma(s):	Economie

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Nee

Is het BBV van toepassing?	Nee
Is het BBV nagevolgd?	Nee

Vermogen x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2020	Werkelijk 31-12-2020
Eigen vermogen	2.797	nog niet bekend
Vreemd vermogen	2.421	nog niet bekend
Totaal vermogen	**5.218**	**nog niet bekend**

Resultaat 2020: niet bekend

Bijdrage van de gemeente Utrecht x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2019	Realisatie 2020
Opgenomen bij de GU	-	-

Toelichting op de tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

geen toelichting

Risico's

Zijn er risico's opgenomen in de risicoparagraaf:	Nee
Geven de risico's aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Nee

Ontwikkelingen

geen

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Nee
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Corona

De WOM Lombok heeft uitstel van betaling gegeven aan een aantal huurders. In een enkel geval zal dit wellicht ook kwijtschelding van betaling van huur kunnen betekenen. De financiële positie van de WOM Lombok geeft hier alle ruimte voor.

Wijkontwikkelmaatschappij Noordwest BV

Doel en organisatie

Standplaats:	Utrecht
Doel:	Het bevorderen van de stedelijke herstructurering in de wijk Noordwest in de gemeente Utrecht met het oog op verbetering van de leefbaarheid en de sociaaleconomische ontwikkeling in die wijk, alsmede het verkrijgen, vervreemden, bezwaren, ontwikkelen, beheren, verbeteren, exploiteren en verhuren van onroerende zaken en rechten waaraan deze zijn onderworpen, en ten slotte al hetgeen met het vorenstaande in de ruimste zin verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn. Het speerpunt van de WOM is gericht op verbeteren van de sociaaleconomische ontwikkeling van de Amsterdamsestraatweg.
Deelnemers:	Mitros en Gemeente Utrecht
Publieke taak:	Nee
Juridische vorm:	Besloten Vennootschap
Website:	Geen
Gekoppeld(e) programma(s):	Economie

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Ja

Is het BBV van toepassing?	Nee
Is het BBV nagevolgd?	Ja

Vermogen x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2020	Werkelijk 31-12-2020
Eigen vermogen	18.720	nog niet bekend
Vreemd vermogen	48.688	nog niet bekend
Totaal vermogen	**67.408**	**nog niet bekend**

Resultaat 2020:	Niet bekend

Bijdrage van de gemeente Utrecht x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2019	Realisatie 2020
Opgenomen bij de GU	-	-

Toelichting op de tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

Niet van toepassing.

Risico's

Zijn er risico's opgenomen in de risicoparagraaf:	Nee
Geven de risico's aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Niet van toepassing

Ontwikkelingen

WOM Noordwest BV participeert als commanditaire vennoot in de CV Noordwest. Deze CV heeft tot doel het bevorderen van de stedelijke herstructurering in de wijk Noordwest in de gemeente Utrecht. Het speerpunt van de WOM is gericht op verbeteren van de sociaal economische ontwikkeling van de Amsterdamsestraatweg. De samenwerkingsovereenkomst tussen de gemeente en Mitros is eind 2018 afgelopen. Begin 2019 heeft het college besloten te onderzoeken of de WOM met andere partners voortgezet kan worden. Hiervoor is de samenwerking met Mitros verlengd. In juni 2020 heeft Mitros schriftelijk kenbaar gemaakt aan de gemeente dat zij per 1 juli 2020 uittreedt uit de WOM Noordwest BV en CV. Op grond van de samenwerkingsovereenkomst mag de gemeente Utrecht de WOM voortzetten door het belang van Mitros over te nemen. Omdat de beoogde sociaal economische ontwikkeling van het gebied nog niet voltooid is en de WOM daarbij een waardevol instrument is, wil de gemeente de WOM voortzetten. Op 17 december 2020 heeft de raad besloten: 1. De Wijkontwikkelingsmaatschappij Noordwest voort te zetten met een of meerdere nieuwe samenwerkingspartners. 2. Het kapitaalbelang van Mitros van ca. 2,2 miljoen euro over te nemen naar aanleiding van hun besluit uit de WOM te treden.De WOM heeft voor de uittreding van Mitros een jaarrekening per 30 juni 2020 opgemaakt. Daarin is het kapitaalbelang van Mitros gewaardeerd op 2,1 miljoen euro.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Ja
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Corona

Corona heeft een beperkte invloed gehad op de waarde ontwikkeling van de vastgoedportefeuille van de WOM NW, die tot uitdrukking komt in de jaarstukken van de WOM CV

Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) Regio Utrecht

Doel en organisatie

Standplaats:	Utrecht
Doel:	De ROM levert een relevante bijdrage aan de economische structuurversterking door het ondersteunen van het innovatief MKB dat door haar groei en ontwikkeling bijdraagt aan de maatschappelijke opgaven zoals verwoord binnen de thema's van de Regionaal Economische Agenda (REA). De kerntaken van de ROM liggen op het gebied van innoveren, investeren en internationaliseren ter versterking en ondersteuning van het regionale economische ecosysteem.
Deelnemers:	Ministerie EZK (36,36% aandelen), Provincie Utrecht (36,36% aandelen), Gemeente Utrecht (13,64% aandelen), Gemeente Amersfoort (6,82% aandelen), Gemeente Hilversum (4,55% aandelen), Universiteit Utrecht (1,14% aandelen), UMC Utrecht (1,14% aandelen)
Publieke taak:	Ja
Juridische vorm:	BV (opgericht in 2020)
Website:	ROM Regio Utrecht
Gekoppeld(e) programma(s):	Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Nee

Is het BBV van toepassing?	Nee
Is het BBV nagevolgd?	Nee

Vermogen x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2020	Werkelijk 31-12-2020
Eigen vermogen	-	22.010
Vreemd vermogen	-	4.851
Totaal vermogen	**-**	**26.861**

Resultaat 2020:	0

Bijdrage van de gemeente Utrecht x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2019	Realisatie 2020
Opgenomen bij de GU	-	475

Toelichting op de tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

de bijdrage van 0,475 miljoen euro omvat de exploitatiebijdrage ROM de bijdrage voor de taken Trade & Invest die zijn overgegaan naar de ROM. In 2020 is er voor de ROM Regio Utrecht B.V. 1.364 miljoen euro gestort op het opgevraagde aandelenkapitaal

Risico's

Zijn er risico's opgenomen in de risicoparagraaf:	Nee
Geven de risico's aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Ja

Ontwikkelingen

In 2020 is de fondsbijdrage van 3 miljoen euro verstrekt aan de ROM. Ten aanzien van de ROM Regio Utrecht BV is in 2020 een Toezichtarrangement vastgesteld waarin wordt beschreven hoe de gemeente Utrecht het toezicht op de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) Regio Utrecht B.V. en de Regionale Samenwerkingsmaatschappij Regio Utrecht B.V. organisatorisch vorm en inhoud geeft.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Nee
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Corona

De impact van Corona op de ROM in 2020 is aanzienlijk geweest. De formele oprichting van de BV en het oprichtingsevenement hebben volledig digitaal plaats gevonden. De ROM heeft wel een vliegende start gehad door direct uitvoering te geven aan de Corona Overbruggings Lening (COL) regeling van het Rijk, waarmee overbruggingskredieten zijn verstrekt aan het regionale MKB. Daarnaast heeft de ROM haar organisatie grotendeels digitaal moeten opbouwen en ook digitaal moeten werken aan haar zichtbaarheid. Dit heeft een beperkt effect gehad op het contact tussen de ROM en ondernemers in de regio. Veel ondernemers hebben het ROM-loket weten te vinden en de ROM heeft zelf ondernemers pro-actief opgezocht. Zo is er een digitale kennismaking georganiseerd tussen de ROM-directeur en ondernemers uit Utrecht. Hiermee is een basis gelegd voor een goed gevulde investeringsfunnel voor 2021.

Regionale Samenwerkingsmaatschappij Regio Utrecht

Doel en organisatie

Standplaats:	Utrecht
Doel:	De ROM levert een relevante bijdrage aan de economische structuurversterking door het ondersteunen van het innovatief MKB dat door haar groei en ontwikkeling bijdraagt aan de maatschappelijke opgaven zoals verwoord binnen de thema's van de Regionaal Economische Agenda (REA). De kerntaken van de ROM liggen op het gebied van innoveren, investeren en internationaliseren ter versterking en ondersteuning van het regionale economische ecosysteem. De Regionale Samenwerkingsmaatschappij Regio Utrecht BV is opgericht om in fondsen te kunnen deelnemen anders dan het ROM Participatiefonds.
Deelnemers:	Provincie Utrecht (57% aandelen), Gemeente Utrecht (21% aandelen), Gemeente Amersfoort (11% aandelen), Gemeente Hilversum (7% aandelen), Universiteit Utrecht (2% aandelen), UMC Utrecht (2% aandelen)
Publieke taak:	Ja
Juridische vorm:	BV (opgericht in 2020)
Website:	Rom regio Utrecht
Gekoppeld(e) programma(s):	Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Nee

Is het BBV van toepassing? Nee

Is het BBV nagevolgd? Nee

Vermogen x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2020	Werkelijk 31-12-2020
Eigen vermogen	-	100
Vreemd vermogen	-	0
Totaal vermogen	**-**	**100**

Resultaat 2020: 0

Bijdrage van de gemeente Utrecht x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2019	Realisatie 2020
Opgenomen bij de GU	-	-

Toelichting op de tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

In 2020 is er een storting op het aandelenkapitaal gedaan voor de Regionale Samenwerkingsmaatschappij Regio Utrecht van 21 euro.

Risico's

Zijn er risico's opgenomen in de risicoparagraaf:	Nee
Geven de risico's aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Ja

Ontwikkelingen

Ten aanzien van de ROM Regio Utrecht BV is in 2020 een Toezichtarrangement vastgesteld waarin wordt beschreven hoe de gemeente Utrecht het toezicht op de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) Regio Utrecht B.V. en de Regionale Samenwerkingsmaatschappij Regio Utrecht B.V. organisatorisch vorm en inhoud geeft.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Nee
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Corona

Er zijn geen ontwikkelingen door corona.

Stichtingen en verenigingen

Vereniging parkmanagement Papendorp

Doel en organisatie

Standplaats:	Utrecht
Doel:	Onderhoud openbare ruimte, registratie erfpachters en waarborgen architectonische waarden.
Deelnemers:	Erfpachters die lid zijn van de vereniging
Publieke taak:	Ja
Juridische vorm:	Vereniging
Website:	Geen
Gekoppeld(e) programma(s):	Openbare Ruimte en Groen

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Ja

Is het BBV van toepassing?	Ja
Is het BBV nagevolgd?	Ja

Vermogen x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2020	Werkelijk 31-12-2020
Eigen vermogen	872	nog niet bekend
Vreemd vermogen	75	nog niet bekend
Totaal vermogen	**947**	**nog niet bekend**

Resultaat 2020:

Bijdrage van de gemeente Utrecht x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2019	Realisatie 2020
Opgenomen bij de GU	307	307

Toelichting op de tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

De bijdrage in 2020 is gelijk aan de bijdrage in 2019.

Risico's

Zijn er risico's opgenomen in de risicoparagraaf:	Nee
Geven de risico's aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Ja

Ontwikkelingen

Er zijn geen ontwikkelingen

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Nee
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Corona

Niet van toepassing.

Vereniging parkmanagement De Wetering-Haarrijn

Doel en organisatie

Standplaats:	Utrecht
Doel:	Onderhoud openbare ruimte, registratie erfpachters en waarborgen architectonische waarden.
Deelnemers:	Erfpachters die lid zijn van de vereniging
Publieke taak:	Ja
Juridische vorm:	Vereniging
Website:	Geen
Gekoppeld(e) programma(s):	Openbare Ruimte en Groen

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Ja

Is het BBV van toepassing?	Ja
Is het BBV nagevolgd?	Ja

Vermogen x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2020	Werkelijk 31-12-2020
Eigen vermogen	1.025	nog niet bekend
Vreemd vermogen	79	nog niet bekend
Totaal vermogen	**1.104**	**nog niet bekend**

Resultaat 2020:

Bijdrage van de gemeente Utrecht x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2019	Realisatie 2020
Opgenomen bij de GU	298	317

Toelichting op de tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

De bijdrage is in 2020 hoger dan in 2019 vanwege een nieuwe aanbesteding

Risico's

Zijn er risico's opgenomen in de risicoparagraaf:	Nee
Geven de risico's aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Ja

Ontwikkelingen

Er zijn geen ontwikkelingen

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Ja
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Corona

Niet van toepassing.

Vereniging P&R Uithof/Sciencepark Utrecht

Doel en organisatie

Standplaats:	Utrecht
Doel:	Door het bieden van een combinatie van een goede parkeervoorziening aan de rand van de stad gecombineerd met snel openbaar vervoer naar de binnenstad zet de gemeente in op het afvangen van autoverkeer in de stad. Op deze manier hoopt de gemeente een goed alternatief te bieden voor automobilisten met bestemming Utrecht voor parkeren in de binnenstad. De gemeente is daarom eigenaar van 500 van de 2.000 parkeerplaatsen in de P&R de Uithof. De Vereniging van eigenaren regelt het beheer, de vaste lasten en het onderhoud.
Deelnemers:	Universiteit Utrecht, Universitair Medisch Centrum Utrecht, Hogeschool Utrecht, gemeente Utrecht
Publieke taak:	Nee
Juridische vorm:	Vereniging
Website:	VvE P+R Utrecht Science Park
Gekoppeld(e) programma(s):	Programma Bereikbaarheid

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Nee	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Ja

Is het BBV van toepassing?	Nee
Is het BBV nagevolgd?	Nee

Vermogen x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2020	Werkelijk 31-12-2020
Eigen vermogen	0	nog niet bekend
Vreemd vermogen	564	nog niet bekend
Totaal vermogen	**564**	**nog niet bekend**

Resultaat 2020:	nnb

Bijdrage van de gemeente Utrecht x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2019	Realisatie 2020
Opgenomen bij de GU	234	216

Toelichting op de tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

Bijdrage van de Gemeente Utrecht aan de Vereniging van Eigenaren (VvE) is aangepast naar aanleiding van de Begroting 2020 VvE P+R De Uithof / P+R Utrecht Science Park.

Risico's

Zijn er risico's opgenomen in de risicoparagraaf:	Nee
Geven de risico's aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Ja

Ontwikkelingen

Geen ontwikkelingen

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Nee
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Corona

Corona heeft geen invloed gehad op de uitvoering/kosten

Grondbeleid

Doel van het grondbeleid
De gemeente Utrecht heeft de verantwoordelijkheid voor de regie op gebiedsontwikkelingen in de stad. Voor veel lokale activiteiten is grond nodig. Plannen op het gebied van wonen, werkgelegenheid en recreatie hebben gevolgen voor het grondgebruik in de gemeente. Verandering van het grondgebruik gebeurt binnen de geldende regels en maatregelen van de gemeente.
Het grondbeleid is een middel om de doelstelling Gezond Stedelijk Leven voor iedereen en de bijbehorende ambities op het gebied van voldoende betaalbare woningen, circulair bouwen, mobiliteit, duurzaamheid en een groene openbare ruimte te kunnen realiseren. De gemeente geeft invulling aan haar regierol via meervoudige sturing waarbij geen instrumenten worden uitgesloten. Deze beleidslijn staat ook in het Coalitieakkoord 'Utrecht, Ruimte voor Iedereen'.

Het Utrechts Grondbeleid beschrijft de verschillende instrumenten van het grondbeleid die hieraan kunnen ondersteunen. De daadwerkelijke inzet van instrumenten wordt per project door de gemeenteraad vastgesteld.

Per gebied en locatie moet de rol van de gemeente worden gedefinieerd. De hogere dichtheden die we in de Merwedekanaalzone en de tweede fase van het Stationsgebied willen realiseren in samenhang met de hoge ambities als het gaat om gezonde verstedelijking op het gebied van duurzaamheid en mobiliteit, vragen om een expliciete en regisserende rol. De uitgangspunten voor de Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040– waarbij nadrukkelijk wordt gekozen om de groei van de stad te benutten om gezond stedelijk leven voor iedereen te versterken met als eerste prioriteit verdichting - zijn hierbij richtinggevend.

Aan de basis van het Utrechts Grondbeleid ligt de Wet op de ruimtelijk ordening (Wro) en het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV); deze zorgen ervoor dat de gemeente de door haar gewenste rol zo goed mogelijk kan vormgeven.

Instrumenten grondbeleid
Het instrumentarium waarvan gebruik gemaakt kan worden bij het uitvoeren van het grondbeleid zijn, naast vrijwillige verwerving, onder meer voorkeursrecht, onteigening, kostenverhaal en erfpacht. Het beschikbare instrumentarium alsmede de bestuurlijke en ambtelijke bevoegdheden ten aanzien van de inzet van het instrumentarium staan beschreven in het Utrechts Grondbeleid en het bijbehorende Verwervings- en taxatieprotocol.

Actuele Ontwikkelingen
Het Meerjaren Perspectief Ruimte (MPR) met daarin o.a. de voortgang van de lopende grondexploitaties maakt onderdeel uit van de Voorjaarsnota. Onderdeel van deze rapportages is een vertrouwelijke bijlage met gedetailleerde informatie per grondexploitatieproject.
Bij de behandeling van de begroting wordt op basis van actuele informatie gerapporteerd over (mogelijke) wijzigingen t.o.v. het MPR voor de lopende grondexploitatieprojecten. Dit gebeurt aan de hand van de belangrijkste indicatoren, zoals de grondprijs, het aantal m2 kantoorruimte, de fasering van de woningmarkt (en eventuele noodzakelijk geachte herprogrammering), de rente en de mogelijke impact van andere ontwikkelingen/politieke keuzes. Naast de actuele informatie over de grondexploitatieprojecten wordt ook gerapporteerd over de investeringsimpuls RSU en de voortgang van de woningbouwproductie.
De inhoudelijke ontwikkelingen binnen Leidsche Rijn, Stationsgebied en bestaand stedelijk gebied worden in het Programma Stedelijke Ontwikkeling gedetailleerd toegelicht. Gedurende 2020 is het totale saldo van de binnenstedelijke grondexploitaties (exclusief Stationsgebied en Leidsche Rijn) met 2,6 miljoen euro verbeterd ten opzichte van 2020. Vervolgens is dit saldo verlaagd met technisch noodzakelijke tussentijdse winstnemingen (ten gunste van de reserve grondexploitatie) en het afsluiten van enkele grondexploitaties. Het saldo van de 9 actieve grondexploitaties (exclusief Stationsgebied en Leidsche Rijn) bedraagt per 1 januari 2021 16,8 miljoen euro negatief (ncw prijspeil 2021). Na winstneming van 0,8 miljoen euro uit enkele positieve projecten (ten gunste van de reserve

grondexploitaties) resteert een saldo van 17,6 miljoen euro negatief (ncw prijspeil 2021). Het verloop van de reserve grondexploitatie heeft een positief meerjarig beeld.

De grondexploitatie Leidsche Rijn komt na de actualisatie uit op een positief saldo van 21,8 miljoen euro (ncw prijspeil 2021). Met het positieve saldo van 21,8 miljoen euro laat de grondexploitatie Leidsche Rijn een verbetering zien van 17,7 miljoen euro. Na tussentijdse winstneming over 2020 van 15,9 miljoen euro, voorgeschreven door het BBV, bedraagt het positieve saldo 5,9 miljoen euro. De werkelijke kosten Leidsche Rijn in verhouding tot de totaal gebudgetteerde kosten staan in de POC-berekening op 77%. De werkelijke opbrengsten Leidsche Rijn in verhouding tot de totale opbrengsten staan op 80%. Het POC percentage komt daarmee voor 2020 uit op ruim 62%. De komende jaren zal dit percentage met 3 – 4% per jaar stijgen. De tussentijdse genomen winst van 15,9 miljoen euro wordt toegevoegd aan de reserve grondexploitatie.

De actualisatie van de grondexploitatie Stationsgebied heeft geleid tot een positieve bijstelling van het saldo naar 90,1 miljoen euro negatief. Het saldo heeft niet geleid tot een tussentijdse winstneming vanuit de grondexploitatie Stationsgebied.

Op eindwaarde zijn de saldi na de tussentijdse winstneming 2020 als volgt:

Binnenstedelijke grondexploitaties	18,3 miljoen euro negatief
Leidsche Rijn	24,2 miljoen euro positief
Stationsgebied	90,1 miljoen euro negatief

Voor winstneming zijn de saldi op eindwaarde:

Binnenstedelijke grondexploitaties	17,5 miljoen euro negatief
Leidsche Rijn	64,0 miljoen euro positief
Stationsgebied	90,1 miljoen euro negatief

Reserve grondexploitaties

De reserve grondexploitatie heeft een positief meerjarig beeld. Dit meerjarig positieve beeld is een realistische weergave van de huidige situatie. Het verloop van de reserve grondexploitaties is de komende jaren naar huidig inzicht als volgt:

x € 1.000

Verloop reserve grondexploitaties	2021	2022	2023	2024	2025
Beginsaldo per 1 januari	27.796	60.664	62.829	67.666	54.713
Bestedings- en dekkingsvoorstellen 2020	23.655				
Stortingen	14.567	5.123	7.795	7.925	5.810
Onttrekkingen	5.354	2.958	2.958	20.878	15.238
Saldo na stortingen en onttrekkingen	60.664	62.829	67.666	54.713	45.285
Reserveringen					
Strategische verwervingen	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Saneringen De Huppel	1.200	1.200	1.200	1.200	1.200
Plankosten reservering anterieure overeenkomsten	4.751	4.751	4.751	4.751	4.751
Zuilense Vecht investeringskrediet	174	0	0	0	0
Beurskwartier voorbereidingskrediet	603	0	0	0	0
Lombokplein en doorvaarbare Leidse Rijn	4.400	6.000	9.085	0	0
Totaal reserveringen	14.128	14.951	18.036	8.951	8.951
Risicoanalyse	3.370	3.370	3.370	3.370	3.370
Ruimte reserve grondexploitatie	**43.166**	**44.508**	**46.260**	**42.392**	**32.964**

In bovenstaande tabel zijn de storting van de robuuste ramingen in de grondexploitatie Leidsche Rijn en de daaraan gerelateerde reserveringen niet verwerkt. Deze beide posten hebben geen effect op de financiële ruimte in de reserve grondexploitatie.

Voorziening negatieve grondexploitaties
Het vormen van de voorziening vindt onderbouwing in artikel 44, lid 1a van het BBV, waarin staat: "Voorzieningen worden gevormd wegens verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten". Bij vaststelling door de raad van een grondexploitatie met een negatief saldo, of bij een mutatie bij de jaarlijkse actualisatie, wordt de voorziening met eenzelfde bedrag aangepast. Bij het afsluiten van een grondexploitatie met een negatief saldo, vindt verrekening met de voorziening plaats. De aanpassingen van de voorziening ten gevolge van planvaststelling, planwijziging of afsluiting, worden uit de reserve grondexploitatie gefinancierd.
Op grond van de actualisatie van de grondexploitatieprojecten, is per 31 december 2020 een voorziening van 22,5 miljoen euro voor binnenstedelijke grondexploitatieprojecten nodig. Om de voorziening op het bij de actualisatie van de binnenstedelijke grondexploitaties voor het MPR benodigd niveau te brengen, is een dotatie aan de voorziening negatieve grondexploitaties gedaan van 0,6 miljoen euro.

Voorziening negatieve grondexploitatie Stationsgebied
Op grond van de actualisatie van de grondexploitatie Stationsgebied is per 31 december 2020 een voorziening van 90,1 miljoen euro nodig. Om de voorziening op het bij de actualisatie van de grondexploitatie Stationsgebied voor het MPR benodigd niveau te brengen, is een onttrekking aan de voorziening negatieve grondexploitaties gedaan van 9,2 miljoen euro.

Lokale heffingen

Deze paragraaf bevat onze verantwoording over de lokale heffingen in 2020.

Lokale heffingen bestaan uit belastingen en retributies. Bij de belastingen wordt ingegaan op het kwijtscheldingsbeleid. Tevens wordt de oninbaarheid beschreven alsmede de belastingdruk.
Het beleid omtrent de lokale heffingen is beschreven in de Nota lokale heffingen. De actuele versie daarvan is op 18 juli 2019 door de raad vastgesteld.

Corona

Het grootste deel van de aanslagen OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing zijn opgelegd in januari en februari 2020, nog voordat de volledige invloed en omvang van de coronacrisis bekend werd. Voor belastingplichtigen die door de coronamaatregelen in financiële problemen kwamen is zoveel als mogelijk flexibiliteit en coulance bij de invordering geboden. Ondanks Corona waren er slechts beperkt betalingsachterstanden. Wel zagen we een toename van het aantal kleine ondernemers dat voor hun privé-belastingaanslagen kwijtschelding aanvroeg.

Door het niet doorgaan van evenementen werden leges misgelopen voor het in behandeling nemen van evenementenvergunningen. Ook kwamen er minder hotelgasten naar de stad. De voorlopige aanslag toeristenbelasting is daarom tegen tien procent van de normale aanslag opgelegd en de heffing over het belastingjaar 2020 is daarmee uitgesteld naar begin 2021. Dat geldt ook voor de precariobelasting 2020. Doordat lang onbekend was hoe het jaar zich zou ontwikkelen is ervoor gekozen om de aanslagen niet aan het eind van het gebruikelijke terrasseizoen op te leggen, maar in het eerste kwartaal 2021. Bij de aanslagoplegging zal blijken welk bedrag aan beide belastingen daadwerkelijk kan worden geheven.

De coronamaatregelen leidden er ook toe dat andere producten en diensten minder vaak werden aangevraagd, zoals huwelijken en paspoorten, waardoor ook op die producten de legesopbrengsten achterbleven.

Beleidsindicatoren

Zoals in de Voorjaarsnota 2017 is aangegeven, is een viertal beleidsindicatoren met ingang van de Programmabegroting 2018 opgenomen in de paragraaf Lokale Heffingen. In de tabellen wordt het meest recente jaar waarover de gegevens beschikbaar zijn weergegeven, inclusief de twee daaraan voorafgaande jaren.

Indicator	Eenheid	Bron	2018	2019	2020
Gemiddelde WOZ-waarde	Duizend euro	CBS	262	294	327
Demografische druk	%	CBS	38%	37,7%	37,6%

Indicator	Eenheid	Bron	2019	2020	2021
Gemeentelijke woonlasten eenpersoons-huishouden	In Euro’s	COELO	681	700	724
Gemeentelijke woonlasten meerpersoons-huishouden	In Euro’s	COELO	731	773	774

Verbonden partij

De bijdrage aan de BghU in 2020 was 7,062 miljoen euro.

Belastingen

Overzicht tarieven en opbrengsten 2020

x € 1.000

	Tarief 2020	Nominale begroting	Actuele begroting	Opbrengst Realisatie
Onroerende-zaakbelastingen		99.865	110.604	111.803
Eigenaren woningen	0,0772%			
Eigenaren niet-woningen	0,3137%			
Gebruikers niet-woningen	0,2534%			
Rioolheffing (**)		40.889	40.889	42.708
Aansluitrecht	€ 221,89			
Afvoerrecht				
0 – 50.000 m3	€ 1,69			
50.001 – 100.000 m3	€ 1,62			
100.001 – 150.000 m3	€ 1,51			
> 150.000 m3	€ 1,36			
Afvalstoffenheffing (**)		36.556	37.485	37.138
Eenpersoonshuishouden	€ 236,00			
Meerpersoonshuishouden	€ 286,00			
Hondenbelasting (**)	€ 79,44	721	721	701
Precariobelasting				
Terrassen, uitstallingen etc. (****)	Diverse	603	603	425
Vergunningen inname openbare grond	Diverse	360	360	492
Toeristenbelasting(****)	6%	3.240	3.240	2.236
Parkeerbelastingen (***)	Diverse	33.610	33.752	29.458
Totaal		**215.844**	**227.654**	**224.961**

(**) opbrengst na kwijtschelding
(***) het betreft de inkomsten exclusief garageparkeren
(****) inclusief de begrote inkomsten 2020 die door het uitstellen van de aanslagen niet in 2020 werden geheven.

Toelichting op de tarieven en opbrengsten

Onroerende zaakbelastingen

De opbrengsten OZB zijn 1,199 miljoen euro hoger dan begroot.
De opbrengst woningen zijn 2,200 miljoen euro hoger dan begroot. Hierin is resultaat uit oude jaren begrepen van 0,281 miljoen euro. De hogere opbrengst is het resultaat van een hogere areaal dan begroot en een hogere waardestijging dan waarmee bij de berekening van de tarieven rekening was gehouden. Het verschil in waardestijging is conform de beleidslijn meegenomen bij de berekening van de tarieven 2021.
De opbrengst niet-woningen eigendom zijn 2,012 miljoen euro lager dan begroot. Hierin zijn 1,288 miljoen euro aan opbrengsten uit oude jaren meegenomen. Ook is hierin verwerkt dat voor een aantal grote objecten nog bezwaar en beroep loopt. Deze belastingopbrengsten staan daardoor nog niet onherroepelijk vast. Afhankelijk van de uitkomst van deze procedures wordt in 2021 alsnog, een deel van, deze belastingopbrengst genoten.
De opbrengst niet-woningen gebruik is 1,012 miljoen euro hoger dan begroot. Hierin is een voordelig resultaat uit oude jaren van 0,126 miljoen euro opgenomen. De opbrengst gebruik niet-woningen is

hoger dan begroot door een minder grote leegstand van verwacht, waardoor aan meer belastingplichtigen een aanslag kon worden opgelegd.
Een groot deel van de aanslagen is opgelegd in januari en februari 2020, derhalve voor de coronamaatregelen. Voor belastingplichtigen die door de coronamaatregelen financieel geraakt werden is zoveel als mogelijk een betalingsregeling op maat afgesproken.

Rioolheffing

x € 1.000

	Actueel	Realisatie
Kosten taakveld	31.945	29.897
Toegerekende kosten	4.470	4.745
Kwijtschelding	0	0
Overhead	974	1.327
BTW	3.500	2.841
Totale kosten	**40.889**	**38.810**
Opbrengst heffing	40.889	42.708
Totale baten	**40.889**	**42.708**

De hogere baten zijn met name te verklaren door hogere opbrengsten uit de rioolheffing als gevolg van afrekeningen grootverbruikers van voorgaande jaren en een hoger volume (in m3 grootverbruik en aantal aansluitingen) dan rekening mee gehouden is in de tariefopstelling 2020.

Afvalstoffenheffing

x € 1.000

	Actueel	Realisatie
Kosten taakveld	28.128	30.070
Toegerekende kosten	5.593	5.396
Kwijtschelding	3.102	3.508
Overhead	3.836	3.862
BTW	3.483	4.218
Totale kosten	**44.152**	**47.054**
Opbrengst afvalstromen	2.604	2.753
Opbrengst heffing	40.588	40.647
Onttrekking reserve	950	950
Totale baten	**44.152**	**44.350**
Kostendekkendheid	**100,0%**	**94,3%**

Kosten taakveld
De afvalverwerkingskosten zijn hoger dan begroot. De belangrijkste toename van de kostenstijging is veroorzaakt door de maatregelen met betrekking tot Corona. Door het massaal opruimen van zolders en bergingen en het thuiswerken is het aanbod van afval vele malen hoger dan verwacht.
Bij de afvalscheidingsstations is mede door het extra bezoek 0,548 miljoen euro meer afval gescheiden ingezameld en bij het 'gewone' inzamelen is 0,616 miljoen euro meer afval ingezameld dan in de begroting was voorzien. Hierdoor was er meer inzet nodig van mensen en middelen. Ook zijn er extra maatregelen getroffen in de Corona periode zodat onze medewerkers op een veilige manier hun werk konden blijven doen.
De implementatie van Het Nieuwe Inzamelen heeft een langere doorlooptijd. Dit heeft tot gevolg gehad dat we meer capaciteit in menskracht en materieel hebben nodig gehad dan eerder verwacht. Daar staat wel een voordeel in de lasten tegenover als gevolg van het later aanschaffen van ondergrondse containers.

Kwijtschelding
Er is voor 0,406 miljoen euro meer kwijtgescholden op de aanslagen afvalstoffenheffing. Dit is inclusief 0,070 miljoen euro kwijtscheldingen over voorgaande jaren. Van het bedrag van 0,336 miljoen euro over 2020 is de verwachting dat 50% hiervan veroorzaakt is door coronamaatregelen.

BTW
De BTW is hoger ten opzichte van begroot wegens hogere kosten, investeringen in materieel en het vervangen van een groot aantal ondergrondse containers die ouder zijn dan tien jaar.

Onttrekking reserve
De post Onttrekking reserve is conform de eerste Bestuursrapportage 2020 en bestaat uit:

	x € 1.000
• Openstellen Ondergrondse containers voor een bedrag van	700
• Aanbesteding nieuw contract onderhoud wagenpark	250
Totaal	**950**

Hondenbelasting
De houder van een hond betaalt hondenbelasting. Het houden van blindengeleidehonden en andere honden met een specifieke functie is vrijgesteld van de belasting. De belasting geldt per hond.

De opbrengsten hondenbelasting bedroegen 0,781 miljoen euro en zijn daarmee nagenoeg conform de begroting. Als gevolg van een hogere bedrag aan kwijtschelding van ongeveer 0,010 miljoen euro en een inkomsten uit oude jaren die in 2020 alsnog niet kon worden genoten van eveneens ongeveer 0,010 miljoen euro, kwam het bedrag dat exclusief deze verminderingen werd genoten iets later uit dan begroot. Bij de heffing en invordering van hondenbelasting hebben de coronamaatregelen geen noemenswaardige invloed gehad.

Toeristenbelasting
Corona
De internationale reisbeperkingen en het afgelasten van evenementen en congressen heeft voor de toeristische sector grote gevolgen gehad. Voor Utrecht geldt daarbij dat de toename van het binnenlandse toerisme vooral buiten de grote steden plaatsvond.
In Utrecht hanteren we voor de toeristenbelasting een systeem van voorlopige en definitieve aanslagen. Aan het begin van elk belastingjaar krijgt de belastingplichtige de definitieve aanslag over het afgelopen belastingjaar op basis van de werkelijke omzet. Tevens wordt dan een voorlopige aanslag opgelegd voor het lopende belastingjaar, gebaseerd op de definitieve aanslag van het voorgaande jaar. Bij de eerstvolgende definitieve aanslag volgt op basis van het verschil met de voorlopige aanslag dan een restitutie dan wel bijbetaling.
In 2020 is, in overleg met de sector, besloten om zoals gebruikelijk wel een voorlopige aanslag over 2020 op te leggen. Er is daarbij gekozen om de voorlopige aanslag vast te stellen op 10% van de omzet over 2019. Hierdoor werd zoveel als mogelijk voorkomen dat de ondernemers in 2020 al wel betalen over een ingeschatte omzet die uiteindelijk niet realiseerbaar bleek. De opbrengst 2020 voor de toeristenbelasting is hierdoor 0,333 miljoen euro ontvangen. Uit oude jaren werd in 2020 nog 0,896 miljoen euro ontvangen.
Omdat de voorlopige aanslagen 2020 tegen een gering percentage zijn opgelegd, zal met de definitieve aanlagen 2020 die in 2021 volgen nog een deel van de toeristenbelasting 2020 worden ontvangen. De verwachting is de opbrengst toeristenbelasting 2020 in totaal 1,340 miljoen euro zal bedragen.

Precariobelasting
Corona
Gewoonlijk worden de aanslagen precariobelasting in oktober van elk belastingjaar opgelegd. Op dat moment is het terrasseizoen afgesloten en kan de omvang van de verschuldigde belasting worden bepaald. In 2020 is het terrasseizoen door Corona anders verlopen dan normaal. Niet alleen mocht een deel van het gebruikelijke seizoen geen terras worden opgesteld, ook was aan het eind van het reguliere seizoen nog niet volledig duidelijk of er nog aanvullende wijzigingen zouden komen die van invloed zijn op de belastingplicht, zoals een verlenging van het terrasseizoen. Om die reden is besloten om het moment waarop de aanslagen worden opgelegd in tijd naar achteren te schuiven. De aanslagen worden opgelegd eind april 2021. Daarom dat in 2020 nog geen aanslagen precario zijn opgelegd.
De verwachting is dat de opbrengsten precariobelasting 0,425 miljoen euro bedragen.

Parkeerbelastingen

Parkeerbelastingen vormen een regulerende belasting. De belasting verbindt een prijs aan het parkeren in de stad op plaatsen waar de parkeerdruk hoog is. Op die manier wordt het parkeergedrag beïnvloed. Bewoners en bedrijven binnen het betaald parkeergebied kunnen in aanmerking komen voor een vergunning. Bezoekers van bewoners in het betaald parkeergebied kunnen tegen een gereduceerd tarief parkeren, als er bewonerskorting voor bezoek is gekocht. Voor deze korting geldt een maximum van 70 uur per kwartaal. Ook zijn er aparte vergunningen voor personen die om maatschappelijke redenen vaak parkeren in de stad, zoals mantelzorgers en kraamhulpen.

Corona

Het coronavirus heeft tot een sterke afname van het aantal parkeerbewegingen geleid. Als gevolg van de coronamaatregelen zijn de parkeerbelastingen lager dan begroot. De compensatie van het Rijk in verband met de gederfde parkeerinkomsten bedraagt 5,551 miljoen euro.

Bedrijveninvesteringszone

Utrecht kent één bedrijveninvesteringszone op de Woonboulevard. De opbrengsten worden als subsidie aan de betrokken ondernemers teruggeven. In 2020 is opbrengst gerealiseerd van ongeveer 0,155 miljoen euro. Op het heffen en invorderen van de BIZ-heffing heeft Corona geen invloed gehad. In overleg met de betrokken ondernemers is besloten de aanslagen voor 2020 niet verder uit te stellen en in het belastingjaar zelf op te leggen.

Kwijtschelding

Belastingplichtigen kunnen kwijtschelding krijgen voor hun belastingaanslagen. Kleine ondernemers kunnen ook kwijtschelding krijgen, maar alleen voor de belastingaanslagen die zij als privépersoon ontvangen. Bedrijven komen niet voor kwijtschelding in aanmerking. Kwijtschelding is mogelijk voor de onroerende-zaakbelasting, de rioolheffing voor het eigenarengedeelte, de afvalstoffenheffing en de hondenbelasting voor ten hoogste twee honden.

De normen voor kwijtschelding worden landelijk vastgesteld. Gemeenten mogen zelf kiezen of ze de bijstandsnorm op 90% of 100% stellen. De gemeente Utrecht kiest voor 100%, waarmee de meest ruime kwijtscheldingsnorm wordt gehanteerd.

Het kwijtscheldingsbeleid is door de raad op 13 december 2012 vastgesteld.
Als van tevoren duidelijk is dat kwijtschelding wordt verleend, wordt er overgegaan tot automatische kwijtschelding. De belastingplichtige hoeft dan geen aanvraag voor kwijtschelding te doen.

x € 1.000

	Begroot	Realisatie
OZB	0	3
Rioolheffing	0	45
Afvalstoffenheffing	3.085	3.508
Hondenbelasting	60	80
Totaal	**3.145**	**3.636**

Toelichting
Het bedrag aan kwijtschelding is hoger dan begroot. In 2020 hebben meer ondernemers een aanvraag gedaan voor kwijtschelding voor hun privé-aanslagen, waaronder de afvalstoffenheffing. Dat is een waarneembaar gevolg van de coronacrisis. Voor het overige is niet aan te geven hoe groot het effect van de coronacrisis op de kwijtscheldingen was.

Oninbaar

Van oninbaarheid is sprake als een belastingschuldige wel moet betalen, maar invordering op de gebruikelijke wijze in de praktijk niet (meer) mogelijk is. Dat doet zich bijvoorbeeld voor als de belastingschuldige failliet is gegaan of de belastingschuldige vertrokken is zonder dat de nieuwe verblijfplaats bij de invorderingsambtenaar bekend is. In onderstaand schema zijn de gerealiseerde bedragen aan oninbare belastingen weergegeven per belastingjaar. Ook is de prognose opgenomen van de verwachte nog inbaar te verklaren bedragen per belastingjaar. De prognose is gebaseerd op de beste inschattingen naar de stand van zaken op dit moment. Afhankelijk van hoe het invorderingsproces

verder zal verlopen, zal blijken welk deel van de nog te ontvangen belastingschuld daadwerkelijk oninbaar wordt verklaard. Dat komt tot uitdrukking in de cijfers realisatie in de volgende belastingjaren.

x € 1

	Heffingsjaar	Begroot	Realisatie	Prognose
OZB eigendom woningen	2020	60.000	2.848	32.394
	2019		5.318	21.616
	2018		2.241	11.690
	Ouder		6.133	11.704
Totaal		60.000	16.539	77.404
OZB eigendom niet-woningen	2020	282.000	263	97.207
	2019		59.804	29.625
	2018		53.042	19.887
	Ouder		7142	7.533
Totaal		282.000	120.252	154.252
OZB gebruik niet-woningen	2020	258.000	150.750	87.220
	2019		104.464	30.290
	2018		72.798	37.138
	Ouder		62.964	24.090
Totaal		258.000	390.975	178.738
Rioolheffing aansluitrecht	2020	40.000	2.395	15.749
	2019		5.204	5.779
	2018		2.475	3.431
	Ouder		7.461	9.745
Totaal		40.000	17.535	34.704
Rioolheffing grootverbruik	2020	0	8.487	16.894
	2019		10.436	13.592
	2018		6.908	15.794
	Ouder		10.099	3.799
Totaal		0	35.931	50.080
Afvalstoffenheffing	2020	120.000	28.735	83.234
	2019		35.273	27.361
	2018		19.755	14.252
	Ouder		24.840	17.580
Totaal		120.000	108.603	142.426
Hondenbelasting	2020	6.000	586	3.655
	2019		733	2.306
	2017		432	2.052
	Overig		549	2.041
Totaal		6.000	2.300	10.053
Toeristenbelasting	2020	0	0	0
	2019		-1	2.187
	2018		-35	1.132
	Overig		16	0
Totaal		0	-19	3.319
Precariobelasting	2020	25.000	0	0
	2019		2.437	7.649
	2018		175	4.909
	Overig		330	6.321
Totaal		25.000	2.942	18.879
Parkeerbelastingen	2020	60.000	16.276	
	2019		-17.575	
	2018		11.013	
	Overig		10.033	
Totaal		60.000	54.898	
Resultaat		**851.000**	**749.956**	**669.983**

Toelichting
In 2020 is besloten om belastingplichtigen die door coronamaatregelen geraakt zijn in hun financiële positie meer vrijheid te geven in het betalen van hun aanslagen. Het gaat dan om uitstel van betaling en het aanpassen van betaaltermijnen. De coronamaatregelen hebben er niet toe geleid dat in 2020 een hoger bedrag aan oninbaar werd geleden. Dat heeft er onder meer mee te maken dat, mede als gevolg van de steunmaatregelen van het Rijk, geen grote toename is geweest in faillissementen en ontslagen. De oninbaarheid had met name betrekking op oudere belastingjaren.

Parkeerbelastingen
In bovenstaand overzicht zijn bij de parkeerbelasting alleen de bedragen opgenomen van de naheffingsaanslagen waarvan het invorderingstraject volledig door de BghU heeft plaatsgevonden. Het gaat dan in de regel om de Nederlandse kentekenhouders. Omdat de naheffingsaanslag gedurende een jaar aan de BghU voor invordering worden aangeboden is nog geen prognose te geven van de verwachtte bedragen aan oninbaarheid.
De naheffingsaanslagen die aan houders van buitenlandse kentekens zijn opgelegd, zijn hierin niet meegenomen. Deze aanslagen worden periodiek door de BghU aan een externe partij overhandigd, die zich verder inspant om deze naheffingsaanslagen in de betreffende landen in te vorderen. Conform de toezegging bij de jaarrekening 2019, maken wij met ingang van de jaarrekening 2020 apart inzichtelijk voor welk deel van deze kentekens invordering uiteindelijk niet mogelijk is gebleken.

In totaal is voor een bedrag van 49.560 euro aan naheffingsaanslagen van buitenlandse kentekenhouders aangeboden aan de externe ter invordering. Daarvan is voor een bedrag van 24.220 euro geïnd. Voor een bedrag van 3.360 waren naheffingsaanslag definitief oninbaar. Voor de overige aanslagen, met een totaalbedrag van 21.980 euro loopt de invordering nog. De externe partij heeft een vergoeding van 17.000 euro ontvangen voor de dienstverlening.
Niet alle aanslagen van buitenlandse kentekenhouders kunnen ook worden geïnd. De reden hiervoor is dat het betreffende land geen toestemming geeft om gegevens van kentekenhouders uit te wisselen of te delen met een buitenlandse partij. Deze aanslagen zijn om die reden ook oninbaar. Het gaat voor 2020 om een bedrag van 37.100 euro.

Retributies

Kostendekkendheid
In het schema hierna is zijn de kosten en opbrengsten weergegeven. Ook is de kostendekkendheid weergegeven. Voor de toepassing van artikel 229 Gemeentewet is alleen de kostendekkendheid op begrotingsbasis van belang.

x € 1.000

	Begroting actueel			Realisatie		
	Baten	Lasten	%	Baten	Lasten	%
Algemeen (geen programma)	1	1	100	1	1	100
Bewoners en bestuur						
• Huwelijk en partnerschap	559	1.059	53	461	1.186	38
• Uittreksel/afschriften	806	720	112	538	728	74
• Reisdocument	2.092	2.313	91	1.212	2.410	50
• Rijbewijzen	1.272	1.305	98	1.212	1.310	93
Bereikbaarheid						
• Leges	245	563	43	137	692	20
Beheer openbare ruimte						
• Vergunning openbare ruimte	1.279	1.283	100	1.230	1.368	90
• Evenementen	462	961	48	67	645	10
Openbare orde en veiligheid						

x € 1.000

	Begroting actueel			Realisatie		
	Baten	Lasten	%	Baten	Lasten	%
• Vergunning voetbalwedstrijden	15	21	73	11	15	73
• Horeca	506	806	63	348	1.254	28
• Kansspelen	26	26	100	15	7	234
• Prostitutie	14	14	100	5	5	101
Wonen en monumenten						
• Woonruimtezaken	501	561	89	291	444	65
• Bestemmingplannen	447	465	96	356	525	68
• Archeologie	200	208	96	109	120	90
Totaal legesverordening	8.425	10.306	82	5.993	10.710	56
Wonen en monumenten						
• Leges omgevingsvergunning	14.931	14.936	100	16.028	14.280	112
Beheer openbare ruimte						
• Begraafsplaatsenrechten	1.024	1.049	80	1.167	1.172	99
• Brug-, schut- en havengelden	815	1.520	54	708	1.348	53
• Marktgelden	710	832	85	500	1.060	47
Totaal	**25.090**	**28.643**	**88**	**24.396**	**28.570**	**85**

Leges Bewoners en bestuur

Toelichting kostendekkendheid

Publiekszaken kent relatief veel dienstverlening waarvan het in rekening te brengen tarief aan een wettelijk maximum is gebonden, zoals de paspoorten en de rijbewijzen. Publiekszaken werkt hard aan het aanbieden van de dienstverlening tegen lagere kosten. Veel producten vereisen echter een minimaal aantal handelingen die bovendien worden voorgeschreven door wet- en regelgeving. Dat beperkt de mogelijkheid om op deze producten grote kostenreducties te bewerkstelligen.

Leges Huwelijk en partnerschap

Kostendekkendheid

x € 1.000

	Actueel	Realisatie
Kosten taakveld	757	887
Overhead	303	300
BTW		
Totale kosten	**1.059**	**1.186**
Opbrengst heffingen	559	461
Kostendekkendheid	**52,7%**	**38,9%**

Toelichting

Als gevolg van de coronapandemie zijn er minder huwelijken voltrokken.

De personele- en inhuurkosten zijn conform gemeentelijke beleid van ‘goed werkgeverschap’ niet afgeschaald bij een lagere omzet.

Leges Uittreksels / afschriften

Kostendekkendheid

x € 1.000

	Actueel	Realisatie
Kosten taakveld	506	515
Overhead	214	212
BTW		
Totale kosten	**720**	**728**
Opbrengst heffingen	806	538
Kostendekkendheid	**111,9%**	**73,9%**

Toelichting

Als gevolg van de coronapandemie zijn er minder uittreksels verstrekt. Daarnaast heeft de rechtstreekse verstrekking van verklaring omtrent gedrag door het Ministerie van Justitie en Veiligheid voor een omzetdaling gezorgd.
De personele- en inhuurkosten zijn conform gemeentelijke beleid van 'goed werkgeverschap' niet afgeschaald bij een lagere omzet waardoor de kosten gelijk zijn gebleven.

Leges Reisdocumenten

Kostendekkendheid

x € 1.000

	Actueel	Realisatie
Kosten taakveld	1.577	1.681
Overhead	736	729
BTW		
Totale kosten	**2.313**	**2.410**
Opbrengst heffingen	2.092	1.212
Kostendekkendheid	**90,5%**	**50,3%**

Toelichting

Naast het effect van de wijziging geldigheidsduur van vijf naar tien jaar (wijziging van 9 maart 2014) heeft de coronapandemie ook voor de verdere omzetdaling gezorgd.
De personele- en inhuurkosten zijn conform gemeentelijke beleid van 'goed werkgeverschap' niet afgeschaald bij een lagere omzet.

Leges Rijbewijzen

Kostendekkendheid

x € 1.000

	Actueel	Realisatie
Kosten taakveld	1.037	1.044
Overhead	268	266
BTW		
Totale kosten	**1.305**	**1.310**
Opbrengst heffingen	1.272	1.212
Kostendekkendheid	**97,4%**	**92,5%**

Toelichting

Als gevolg van de coronapandemie zijn er minder rijbewijzen aangevraagd.
De personele- en inhuurkosten zijn conform gemeentelijke beleid van 'goed werkgeverschap' niet afgeschaald bij een lagere omzet.

Leges Bereikbaarheid

Kostendekkendheid

x € 1.000

	Actueel	Realisatie
Kosten taakveld	399	490
Overhead	127	157
BTW	37	46
Totale kosten	**563**	**693**
Opbrengst heffingen	245	137
Kostendekkendheid	**43,5%**	**19,8%**

Toelichting

Als gevolg van de coronapandemie zijn er minder vergunningen aangevraagd voor taxi's en ontheffingen voor de milieuzone.

Leges Beheer openbare ruimte

Kostendekkendheid

x € 1.000

	Actueel	Realisatie
Kosten taakveld		
Overhead		
BTW		
Totale kosten		
Opbrengst heffingen		
Kostendekkendheid		

Toelichting

Leges vergunningen openbare ruimte

Kostendekkendheid

x € 1.000

	Actueel	Realisatie
Kosten taakveld	980	1.041
Overhead	283	307
BTW	21	20
Totale kosten	**1.283**	**1.368**
Opbrengst heffingen	1.279	1.230
Kostendekkendheid	**99,7%**	**89,9%**

Toelichting

Als gevolg van de coronapandemie zijn er minder vergunningen aangevraagd voor standplaatsen, verkeersontheffingen en kabels en leidingen en vallen de baten daardoor lager uit. De legesopbrengsten vergunningen Inneming Openbare Grond daarentegen waren 0,69 miljoen euro meer dan geraamd. De lasten daarentegen zijn hoger onder andere dat door coronamaatregelen bij het onderdeel kabels en leidingen meer advies opgevraagd moest worden en er meer afstemming nodig was met alle betrokken partijen. Bij het verkrijgen van verkeersontheffingen zijn er ook meer lasten geweest omdat coronamaatregelen voor nieuwe verkeerssituaties zorgde en voor het beoordelen van aanvragen meer tijd benodigd was.

Leges evenementen
Kostendekkendheid

x € 1.000

	Actueel	Realisatie
Kosten taakveld	612	403
Overhead	335	231
BTW	14	10
Totale kosten	**961**	**645**
Opbrengst heffingen	462	67
Kostendekkendheid	**48,1%**	**10,4%**

Toelichting
Als gevolg van de coronapandemie zijn er in 2020 minder evenementenvergunningen aangevraagd.

Leges Openbare orde en (wijk)veiligheid
Leges vergunning voetbalwedstrijd
Kostendekkendheid

x € 1.000

	Actuele begroting	Realisatie
Kosten taakveld	15.582	11.382
Overhead	5.576	3.802
BTW		
Totale kosten	**21.159**	**15.185**
Opbrengst heffingen	15.280	11.060
Kostendekkendheid	**72,2%**	**72,8%**

Toelichting
In 2020 zijn er veertien vergunningen uitgereikt. In de begroting 2020 is rekening gehouden met twintig vergunningen op jaarbasis. Het lagere aantal vergunning is niet veroorzaakt door de coronamaatregelen.

leges Horeca
Kostendekkendheid

x € 1.000

	Actueel	Realisatie
Kosten taakveld	514	794
Overhead	280	440
BTW	11	20
Totale kosten	**806**	**1.254**
Opbrengst heffingen	506	348
Kostendekkendheid	**62,7%**	**27,7%**

Toelichting
Als gevolg van de diverse maatregelen in het kader van de coronapandemie zijn er in 2020 minder horecavergunningen aangevraagd.
Daarentegen zorgden deze maatregelen voor extra veel werk, door de vele vragen van ondernemers ter verduidelijking van de regels en vragen voor uitzonderingen, het beoordelen en het afgeven van gedoogbeschikkingen voor terrassen en dergelijke.

Leges Kansspelen

Kostendekkendheid

x € 1.000

	Actueel	Realisatie
Kosten taakveld	17	4
Overhead	9	2
BTW	0	0
Totale kosten	**26**	**7**
Opbrengst heffingen	26	15
Kostendekkendheid	**99,7%**	**233,7%**

Toelichting

Als gevolg van de coronapandemie zijn er minder vergunningen aangevraagd en ook minder kosten gemaakt.

Leges prostitutie

Kostendekkendheid

x € 1.000

	Actueel	Realisatie
Kosten taakveld	9	3
Overhead	5	2
BTW	0	0
Totale kosten	**14**	**5**
Opbrengst heffingen	14	5
Kostendekkendheid	**100,0%**	**100,9%**

Toelichting

Als gevolg van de coronapandemie zijn er in 2020 minder vergunningen aangevraagd voor seksinrichtingen en escortbedrijven.

Leges Wonen en monumenten

Leges woonruimtezaken

Kostendekkendheid

x € 1.000

	Actueel	Realisatie
Kosten taakveld	393	304
Overhead	163	135
BTW	6	5
Totale kosten	**561**	**444**
Opbrengst heffingen	501	291
Kostendekkendheid	**89,2%**	**65,5%**

Toelichting

De leges opbrengsten 2020 voor woonruimtezaken (omzettingen, splitsingen en dergelijke) zijn voor 0,21 miljoen euro achter gebleven bij de begroting. Dit wordt met name veroorzaakt doordat bij de kadastrale splitsingen het gemiddelde appartementsrecht lager uitvalt dan begroot.

Leges bestemmingsplannen

Kostendekkendheid

x € 1.000

	Actueel	Realisatie
Kosten taakveld	367.788	424.454
Overhead	85.046	87.937
BTW	12.136	12.136
Totale kosten	**464.970**	**524.527**
Opbrengst heffingen	447.113	356.236
Kostendekkendheid	**92,2%**	**67,9%**

Toelichting

Als ten behoeve van een project een bestemmingsplan moet worden ontwikkeld (wijziging of uitwerking inbegrepen) worden er kosten gemaakt voor de ontwikkeling van het bestemmingsplan. De tarieven voor de ontwikkelbestemmingsplannen zijn als gevolg van gestegen kosten niet kostendekkend. Dit wordt mede veroorzaakt door meer zienswijzen, gecompliceerdere (milieu)onderzoeken en gewijzigde wetgeving (onder meer Flora- en Faunawet, Stikstofdepositie).

Leges Archeologie

Kostendekkendheid

x € 1.000

	Actueel	Realisatie
Kosten taakveld	160.500	120.419
Overhead	36.500	
BTW	10.800	
Totale kosten	**207.800**	**120.419**
Opbrengst heffingen	199.600	109.383
Kostendekkendheid	**96,1%**	**90,7%**

Toelichting

De kosten en opbrengsten waren lager dan begroot als gevolg van minder afgegeven vergunningen. Een deel van de werkzaamheden is extern uitgevoerd. Voor deze kosten wordt ook btw berekend, maar deze zijn niet opgenomen in de kostenopbouw van de leges.

Leges omgevingsvergunning

Kostendekkendheid

x € 1.000

	Actueel	Realisatie
Kosten taakveld	10.626	10.067
Overhead	3.903	3.635
BTW	408	578
Totale kosten	**14.936**	**14.280**
Opbrengst heffingen	14.931	16.028
Kostendekkendheid	**100,0%**	**112,2%**

Toelichting
De oorspronkelijk raming voor de opbrengsten van bouwleges bedroeg 14,9 miljoen euro. Dit is uiteindelijk 16,1 miljoen euro geworden. In het eerste halfjaar bleef het aantal aanvragen sterk achter door Corona en de stikstofproblematiek.
Vanaf het einde van het tweede kwartaal steeg het aantal kleinere vergunningaanvragen door de behoefte om te investeren in de persoonlijke woonomgevingen. Rondom de zomer zijn buiten verhouding grote aantallen kleine verbouwingen aangevraagd.
In oktober 2020 is een nieuwe rekentool beschikbaar gekomen voor de berekening van de stikstof bijdrage in bouwprojecten. Dit heeft voor de indiening van een aantal grote projecten gezorgd. De invoering van de BENG (met de daarbij behorende verhoging in investeringskosten voor de initiatiefnemer) per 1 januari 2021 heeft ervoor gezorgd dat de hoeveelheid grotere aanvragen in de tweede helft van 2020 groter was als gemiddeld.

Leges Begraafplaatsrechten

Kostendekkendheid

x € 1.000

	Actueel	Realisatie
Kosten taakveld	970	1.094
Overhead	79	78
Totale kosten	**1.049**	**1.172**
Opbrengst heffingen	1.024	1.167
Kostendekkendheid	**97,6%**	**99,6%**

Niet alle kosten die voor het beheer en onderhoud van de begraafplaatsen worden gemaakt mogen op grond van wet- en regelgeving aan de tarieven begraafplaatsen worden toegerekend. Het totaal van de inkomsten van de begraafrechten dekt 99,6% van de toerekenbare kosten. In 2017 zijn drie nieuwe tarieven toegevoegd. Er kan gekozen worden voor het afkopen voor onbepaalde tijd van de kosten van grafonderhoud voor een (kinder)graf. Daarnaast wordt de mogelijkheid geboden bij leven een locatie voor een graf te reserveren. In 2020 is 25 keer gekozen voor de afkoop van een grafrecht voor onbepaalde tijd. De inkomsten hiervan zijn in een voorziening grafrechten onbepaalde tijd gestort ter dekking van toekomstige onderhoudslasten.

Leges Brug-, schut- en havengelden

Kostendekkendheid

x € 1.000

	Actueel	Realisatie
Kosten taakveld	1.202	1.008
Overhead	209	234
Toegerekende kosten	109	106
Totale kosten	**1.520**	**1.348**
Opbrengst heffingen	815	708
Kostendekkendheid	**53,6%**	**52,5%**

Toelichting
Lagere lasten ten opzichte van begroot vanwege onder andere het nog niet vervangen van het automatiseringssysteem (Placo) en vermindering van kosten. De opbrengsten zijn lager ten opzichte van begroot wegens vermindering van inkomsten als gevolg van Corona 0,085 miljoen euro en meer emissievrije boten welke in een lager tarief vallen 0,022 miljoen euro.

Leges Markten

Kostendekkendheid

x € 1.000

	Actueel	Realisatie
Kosten taakveld	554	831
Overhead	168	130
Toegerekende kosten	110	99
Totale kosten	**832**	**1.060**
Opbrengst heffingen	710	500
Kostendekkendheid	**85.3%**	**47,2%**

Toelichting

Vanwege onder andere de noodverordening van de markten in de periode van Corona is een nadeel gerealiseerd van 560K. Hiervan is 0,21 miljoen euro het gevolg van minder opbrengst marktgelden en 0,228 miljoen euro meer kosten (inhuur marktmeester, plaatsen van extra hekken, maken van boorden en plaatsen en schoonhouden van toiletcabines en het inhuren verkeersregelaars).

Corona

De uitbraak van het coronavirus heeft in 2020 de wereld op zijn kop gezet en de ingrijpende gevolgen ervan zijn tot de dag van vandaag merkbaar in de samenleving en daarmee ook in Utrecht. Deze coronacrisis doet een groot beroep op de veerkracht van bewoners, bedrijven en instellingen in onze stad. Of het nu gaat om studenten, horecaondernemers en middenstanders, of onze ouderen en grote bedrijven die in Utrecht gevestigd zijn; de crisis zorgt voor leed en (financiële) onzekerheid.

Ook voor de gemeentebegroting heeft de coronacrisis ingrijpende gevolgen gehad. Onvermijdelijk kwamen er extra kosten op de gemeente af, zoals extra opvang voor dak- en thuislozen, terwijl de inkomsten, bijvoorbeeld uit parkeren, achterbleven. We hebben in 2020 de gemeenteraad frequent geïnformeerd over de gevolgen van de corona-uitbraak en de maatregelen die wij in reactie daarop hebben genomen, met als doel de gevolgen van de crisis zo veel mogelijk te beperken, perspectief te bieden en herstel te bevorderen.

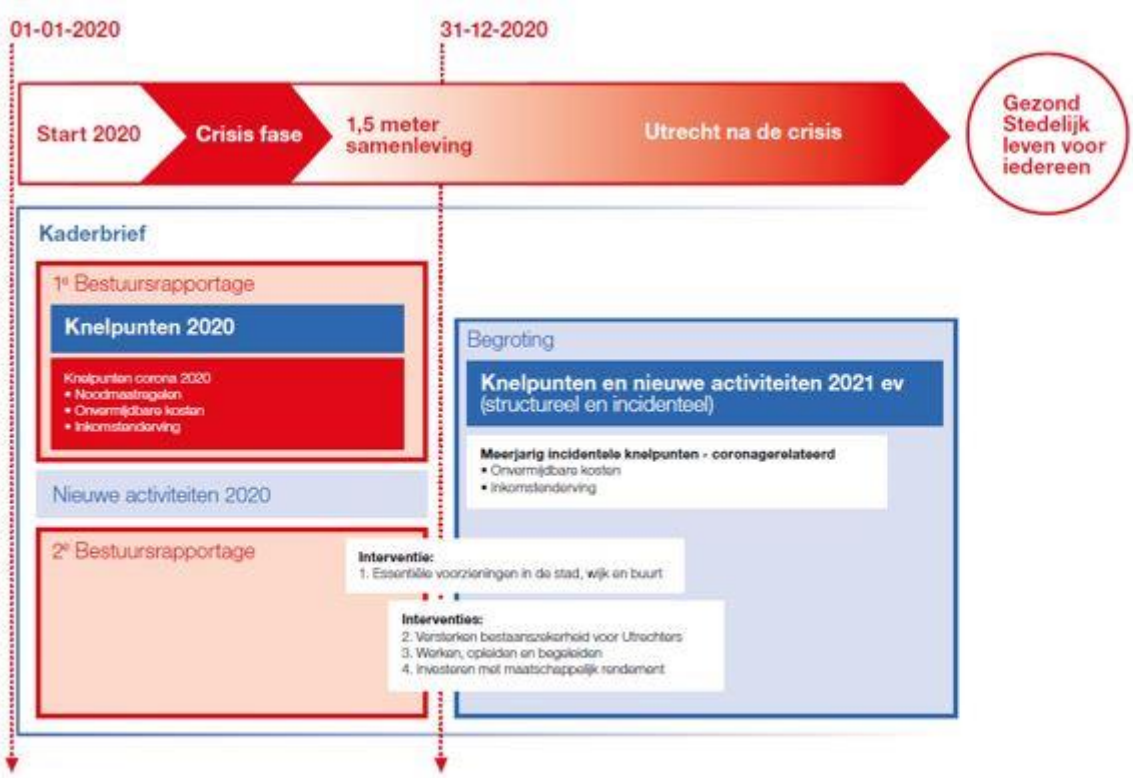
In de Eerste bestuursrapportage 2020, die eind mei is gepubliceerd, hebben wij een eerste inschatting van de effecten van de coronacrisis op de gemeentebegroting gegeven. Die inschatting was nog omgeven door veel onzekerheden en risico's, bijvoorbeeld over de omvang van de aangekondigde compensatie door het Rijk. Per saldo becijferden wij op dat moment een nadeel van 27,7 miljoen euro.

Doordat in het voorjaar het financiële perspectief zo werd geraakt door de crisis, konden wij niet de gebruikelijke voorjaarsnota uitbrengen. De jaarlijkse integrale afweging werd verschoven naar de behandeling van de Programmabegroting 2021. Ter voorbereiding van die afwegingen kwamen wij eind juni met de zogenoemde Kaderbrief. In deze brief deelden we onze analyse van de impact op basis van de toen bekende informatie voor de middellange termijn (vier jaar) en gaven wij aan hoe wij deze crisis wilden aanpakken. Nog altijd gold grote onzekerheid, omdat we afhankelijk waren van het verdere verloop van de gezondheidscrisis en van de omvang van de financiële compensatie door het Rijk.

Op basis van de kaderbrief is in de Programmabegroting 2021 geschetst hoe de coronacrisis (financieel) doorwerkt de komende jaren. Er is onderscheid gemaakt in onvermijdelijke gevolgen van de crisis en interventies als antwoord op de crisis, om de nadelige gevolgen te beperken, perspectief te bieden en herstel te bevorderen. De interventies zijn gebundeld in vier pakketten:

1. het zoveel mogelijk in stand houden van essentiële voorzieningen tijdens de 1,5 meter fase;
2. het versterken van bestaanszekerheid voor Utrechters en het tegengaan van de negatieve sociale effecten van de crisis;
3. het organiseren van een effectief pad naar werk en opleiding;
4. het stimuleren van de economie en duurzame werkgelegenheid door versneld en gericht te investeren in bijvoorbeeld wonen, energie, mobiliteit, groen, openbare ruimte/ klimaat en gezondheid.

Voor de uitvoering van de pakketten is een bestemmingsreserve van 37,7 miljoen euro gevormd. Daarnaast is de algemene reserve verhoogd met 70 miljoen euro, om de onvermijdelijke kosten van de crisis in 2020 en volgende jaren op te kunnen vangen. In de voorjaarsnota 2021 zijn de verwachte kosten voor de jaren 2021 en verder geactualiseerd.

Figuur 1: Effecten van de crisis en de producten van de begroting

Bij de Tweede bestuursrapportage 2020, gepubliceerd op 1 oktober, kon er een betere inschatting van worden gemaakt van kosten, gederfde inkomsten en rijkscompensatie. Enkele begrotingsposten kenden juist minder uitgaven, bijvoorbeeld het Initiatievenfonds. Per saldo bedroeg het verwachte begrotingsresultaat 11 miljoen euro negatief. Die inschatting was erop gebaseerd dat na de eerste lockdown de beperkende maatregelen (de anderhalvemetersamenleving) geleidelijk steeds verder werden afgebouwd. In december nam het aantal besmettingen echter zodanig toe, dat een opnieuw een lockdown van kracht werd.

Wij hebben de werkelijke gevolgen van de corona-uitbraak in deze jaarstukken verwerkt bij de verantwoording van het gevoerde beleid bij het betreffende programma. De beleidsmatige en financiële effecten worden daar per doelstelling beschreven en toegelicht, onder een afzonderlijke kopje corona.

In deze paragraaf is een totaaloverzicht van de financiële effecten per programma opgenomen. De totale afwijking bedraagt 10,8 miljoen euro. Dat is in de lijn van de verwachting dat is gemeld bij de Tweede bestuursrapportage.

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Lasten	Meer Baten	Niet gerealiseerde Lasten	Niet gerealiseerde baten
Bewoners en Bestuur					
Internationale projecten	0.1			266	
Initiatievenfonds	6.1			234	
Wijkbureaus	6.1			252	
Burgerzaken	0.2	800			840
Stedelijke ontwikkeling					
Vertraging ontwikkelbestemmingsplannen	8.1				155
Canonopbrengsten parkeergarages	8.2				120

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Lasten	Meer Baten	Niet gerealiseerde Lasten	Niet gerealiseerde baten
Omgevingsvergunningen	8.3				900
Milieu- en bouwtoezicht	8.3			310	
Duurzaamheid					
Niet van toepassing					
Bereikbaarheid					
Uitvoeren maatregelen fiets en voetganger	2.1	1.700			
Parkeren	2.2			102	2.747
Parkeerbelasting	0.63				4.456
Openbare Ruimte en Groen					
Verwijderen bij-plaatsingen ondergrondse containers	2.1	100			
Maatregelen openbare ruimten: borden, parken, beschermingsmaatregelen	5.7	364			
Evenementen	2.1			341	483
Reclame	2.1				516
Het afval ophalen en de infrastructuur	7.3	1.868			
Inkomstenderving Bedrijfsafval	7.3				324
Inkomstenderving Markten en extra kosten	3.3	259			210
Inkomstenderving Havens en extra kosten	2.3	13			102
Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen					
nvt					
Werk en Inkomen					
Compensatie WSW bedrijf	6.5	1.891			
Verstrekken bijstand (nadeel vanwege coulance incasso)	6.3				300
TOZO incasso	6.3	900	900		
TOZO	6.3	57.600	57.600		
Armoede en schulden	6.3				
Onderwijs					
Aanpassingen aan ventilatiesystemen	4.2	85			
Aangepast leerlingenvervoer (80% betaald over niet gereden route)	4.3			183	
Minder lasten dan begroot op Talentontwikkeling 12-23 jaar	4.3			359	
Volksgezondheid					
Noodlocatie opvang dak- en thuislozen	7.1	365	98		
Inhalen achterstanden en extra kosten 1,5 meter samenleving	7.1	232			
Overig personeel	7.1	142			
Overig corona gerelateerde kosten	7.1	106			
Ondersteuning op maat					
Aanvullende zorg voor jeugd	6.72	651			
Aanvullende zorg WMO	6.71	3.052			278
Opvang	6.81	3.750			
Veiligheid					
Effect coronacrisis	1.2	465	277		157

x € 1.000

Onderwerp	Iv3 taakveld	Lasten	Meer Baten	Niet gerealiseerde Lasten	Niet gerealiseerde baten
Cultuur					
Cofinanciering in het kader van de rijksregeling 'aanvullende ondersteuning culturele en creatieve sector corona' tbv Prgramma Utrechts Vastgoed	5.3	1.482			
Cofinanciering in het kader van de rijksregeling 'aanvullende ondersteuning culturele en creatieve sector corona'	5.3	138			
Noodsteun Cultuur en Erfgoed - subsidie	5.3	957			
Noodsteun Cultuur en Erfgoed - huurkorting	5.3	727			
Aanloopprogramma Culturele voorziening Leidsche Rijn	5.3			150	
Projecten Fonds Stadsverfraaiing	5.3			200	
Samenleven en Sport					
Minder verhuur welzijnspanden.	6.1				208
Extra schoonmaak, desinfectiemiddelen, stickers, linten, enz. in welzijnspanden	6.1	97			
Minder subsidie- en projectaanvragen inclusie	6.1			163	
Gederfde inkomsten gebruiksrecht binnen- en buitenaccommodaties en zwemkaarten	5.2				1.873
1e Tegemoetkoming Verhuurders Accommodaties van het rijk 1 maart - 1 juni	5.2		834		
Steunaanvraag De Vechtsebanen	5.2	122			
Minder subsidieaanvragen Sportakkoord	5.1			101	
Minder subsidieaanvragen sportevenementen	5.1			128	
Utrechts Vastgoed					
Huurkorting rijksregeling 'Aanvullende ondersteuning culturele en creatieve sector Corona' – zie ook programma Cultuur	8.3	-1.482			1.482
Huurkorting gemeentelijke regeling 'Noodsteun Cultuur en Erfgoed' – zie ook programma Cultuur	8.3	-727			727
Steunmaatregel huurders Utrechtse Vastgoed Organisatie	8.3				395
Huurderving benzineverkooppunten	8.3				98
Corona gerelateerd personele inzet	8.3	451			
Advies- en communicatiekosten ventilatiesystemen	8.3	80			
Algemene Middelen					
Coronacompensatie gemeentefonds	0.7		24.608		
Toeristenbelasting	3.4				1.900
Precariobelasting	0.64				178
Overhead					
Extra inzet personeel	0.4	600			
Werken mogelijk maken	0.4	2.456			
Verhuur locaties	0.4				68
Adviesdienstverlening	0.4				170
Totaal		**79.244**	**84.317**	**2.789**	**18.687**

Per saldo zijn voor ruim 76 miljoen euro meer kosten gemaakt, en is er ruim 18 miljoen euro inkomstenderving geweest in 2020. Hier staat tegenover dat er vanuit het Rijk bijdragen zijn ontvangen ter compensatie van deze gemaakte kosten en gederfde inkomsten. Vanuit het gemeentefonds is in drie tranches 24,6 miljoen euro ontvangen, een bijdrage van 58,5 miljoen euro in het kader van TOZO en nog een aantal specifieke compensaties van het Rijk zoals Tegemoetkoming Verhuurders Accommodaties Sport. Tezamen hebben wij hiervoor in 2020 ruim 84 miljoen euro ontvangen.

Deel 2 Jaarrekening

Jaarrekening

Baten en lasten

Op de volgende pagina's vindt u de overzichten van baten en lasten. In deze overzichten kunt u veel informatie vinden over de financiën van de gemeente in 2020. De tabel nominale Begroting 2020 geeft aan welke baten (= opbrengsten) en lasten (=kosten) uw gemeenteraad op 14 november 2019 geautoriseerd heeft voor 2020. De Programmabegroting 2020 was, conform de wettelijke bepalingen, sluitend. Dit komt tot uiting in het totaal van de kolom 'Begrote bijdrage algemene middelen'. Deze is nul, dat wil zeggen dat alle middelen van de gemeente volledig zijn ingezet in de diverse programma's, maar ook niet meer dan dat.

Per programma is aangegeven:

- De baten: de binnen het programma begrote opbrengsten
- De lasten: de binnen het programma begrote kosten
- Het saldo van baten en lasten: de baten min de lasten
- De begrote bijdrage uit de algemene middelen: de hoeveelheid geld die vanuit de algemene middelen aan het programma is toegevoegd
- Het totaalsaldo van baten en lasten: het saldo plus de begrote bijdrage uit de algemene middelen.
- De toevoegingen in de reserves: de hoeveelheid geld die in reserves wordt gedaan
- De onttrekkingen aan de reserves: de hoeveelheid geld die uit reserves wordt gehaald
- Het resultaat: het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten min de toevoegingen in de reserves plus de onttrekkingen uit de reserves.

De tabel actuele Begroting 2020 is gelijk aan de nominale begroting plus alle daarna door uw gemeenteraad vastgestelde begrotingswijzigingen. De actuele begroting is daarmee de meest recente door uw gemeenteraad goedgekeurde Programmabegroting 2020.

De tabel realisatie 2020 geeft aan welke baten en lasten gerealiseerd zijn in 2020. Het resultaat, dat wil zeggen nadat de onttrekkingen aan en stortingen in reserves hebben plaatsgevonden, bedraagt 200,337 miljoen euro voordelig. Een uitgebreide toelichting per programma op het behaalde resultaat is opgenomen onder de programma's, hiervan is een samenvatting opgenomen in de Jaarrekening, Overzicht baten en lasten met toelichting, onderdeel resultaat. Of de kostenoverschrijdingen in de Jaarstukken 2020 vallen binnen de kaders van de begrotingsrechtmatigheid wordt in het gelijknamige hoofdstuk weergegeven.

Overzicht baten en lasten

Nominale begroting 2020

x € 1.000

Programma	Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Bijdrage algemene middelen	Totaalsaldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Resultaat
Bewoners en Bestuur	7.224	40.116	-32.892	32.892	0	0	0	0
Stedelijke ontwikkeling	130.663	141.234	-10.571	-10.127	-20.699	8.925	29.624	0
Duurzaamheid	3	16.070	-16.067	16.008	-59	41	100	0
Bereikbaarheid	49.715	60.131	-10.417	17.685	7.269	32.983	25.714	0
Openbare ruimte en groen	95.508	148.744	-53.236	53.233	-3	0	3	0
Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen	0	12.259	-12.259	12.259	0	0	0	0
Werk en Inkomen	144.102	230.087	-85.985	85.985	0	0	0	0
Onderwijs	20.741	100.133	-79.392	76.574	-2.818	0	2.818	0
Ondersteuning op maat	5.943	272.234	-266.291	266.291	0	0	0	0
Volksgezondheid	1.914	25.514	-23.600	23.483	-117	0	117	0
Veiligheid	645	49.721	-49.076	49.076	0	0	0	0
Cultuur	2	50.367	-50.365	50.235	-130	2	132	0
Samenleven en Sport	13.977	82.699	-68.722	66.250	-2.472	48	2.521	0
Utrechts Vastgoed	28.211	17.393	10.818	-12.729	-1.911	485	2.396	0
Algemene middelen	859.190	27.816	831.374	-883.138	-51.764	12.548	64.312	0
Overhead	3.868	159.940	-156.073	156.023	-50	0	50	0
Totaal	**1.361.704**	**1.434.457**	**-72.753**	**0**	**-72.753**	**55.032**	**127.786**	**0**

Lasten en baten, toevoegingen en onttrekkingen zijn opgenomen als positieve getallen.
In de saldokolommen betekent een positief getal (+) een voordeel en een negatief getal (-) een nadeel.

Actuele begroting 2020

x € 1.000

Programma	Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Bijdrage algemene middelen	Totaalsaldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Resultaat
Bewoners en Bestuur	6.475	43.137	-36.661	34.399	-2.263	732	2.995	0
Stedelijke ontwikkeling	188.825	164.245	24.580	-69.729	-45.148	12.118	57.266	0
Duurzaamheid	1.036	18.333	-17.297	14.632	-2.665	6.746	9.411	0
Bereikbaarheid	54.601	62.587	-7.987	5.662	-2.325	16.674	18.999	0
Openbare ruimte en groen	102.457	163.594	-61.137	58.459	-2.678	0	2.678	0
Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen	538	18.381	-17.843	19.901	2.058	3.000	942	0
Werk en Inkomen	143.878	234.631	-90.753	89.194	-1.559	0	1.559	0
Onderwijs	21.413	105.446	-84.033	79.504	-4.529	7.800	12.329	0
Ondersteuning op maat	5.943	313.136	-307.193	300.239	-6.954	0	6.954	0
Volksgezondheid	2.794	27.056	-24.262	24.145	-117	0	117	0
Veiligheid	580	52.739	-52.159	51.949	-210	0	210	0
Cultuur	2	51.589	-51.587	51.707	120	402	282	0
Samenleven en Sport	15.209	79.774	-64.565	39.245	-25.320	115	25.435	0
Utrechts Vastgoed	27.770	17.469	10.301	-10.014	287	3.326	3.039	0
Algemene middelen	903.272	-972	904.244	-856.544	47.700	142.320	94.620	0
Overhead	4.218	169.607	-165.389	167.000	1.611	2.860	1.249	0
Vennootschapsbelasting	0	250	-250	250	0	0	0	0
Totaal	**1.479.012**	**1.521.002**	**-41.990**	**0**	**-41.990**	**196.093**	**238.084**	**0**

Lasten en baten, toevoegingen en onttrekkingen zijn opgenomen als positieve getallen.
In de saldokolommen betekent een positief getal (+) een voordeel en een negatief getal (-) een nadeel.

Realisatie 2020

x € 1.000

Programma	Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Bijdrage algemene middelen	Totaalsaldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Resultaat
Bewoners en Bestuur	5.959	43.005	-37.046	34.399	-2.647	732	2.995	-384
Stedelijke ontwikkeling	237.095	33.077	204.018	-69.729	134.290	12.118	57.266	179.438
Duurzaamheid	1.431	15.541	-14.110	14.632	522	6.746	9.411	3.187
Bereikbaarheid	47.806	55.836	-8.030	5.662	-2.368	16.674	14.561	-4.481
Openbare ruimte en groen	104.294	166.161	-61.867	58.459	-3.408	0	2.061	-1.347
Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen	612	18.097	-17.484	19.901	2.416	3.000	942	358
Werk en Inkomen	222.262	299.362	-77.101	89.194	12.094	0	1.559	13.653
Onderwijs	15.120	99.795	-84.675	79.504	-5.171	7.800	12.258	-713
Ondersteuning op maat	7.215	322.236	-315.022	300.239	-14.782	0	6.954	-7.828
Volksgezondheid	3.266	28.115	-24.849	24.145	-703	0	122	-582
Veiligheid	1.462	53.405	-51.944	51.949	5	0	210	215
Cultuur	61	54.440	-54.379	51.707	-2.671	402	297	-2.777
Samenleven en Sport	15.158	80.175	-65.017	39.245	-25.772	115	25.577	-309
Utrechts Vastgoed	23.183	14.382	8.801	-10.014	-1.213	3.326	3.140	-1.399
Algemene middelen	931.697	3.305	928.392	-856.544	71.848	142.320	94.620	24.147
Overhead	6.293	175.606	-169.313	167.000	-2.313	2.860	4.332	-841
Vennootschapsbelasting	0	250	-250	250	0	0	0	0
Totaal	**1.622.914**	**1.462.788**	**160.126**	**0**	**160.126**	**196.093**	**236.305**	**200.337**

Lasten en baten, toevoegingen en onttrekkingen zijn opgenomen als positieve getallen.
In de saldokolommen betekent een positief getal (+) een voordeel en een negatief getal (-) een nadeel.
In de kolom resultaat komt een positief bedrag ten gunste van de algemene reserve, en een negatief bedrag ten laste van de algemene reserve.

Toelichting baten en lasten

Resultaat

De gemeente Utrecht sluit het jaar 2020 af met een voordelig gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten van 200,337 miljoen euro. Een groot deel van dit per saldo voordelige resultaat is opgebouwd uit de voordelen op de programma's Stedelijke ontwikkeling, Algemene middelen, Werk en inkomen en Duurzaamheid. Ook op de programma's Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen en Veiligheid is een positief resultaat behaald. Een nadeel werd behaald op de programma's Ondersteuning op maat, Bereikbaarheid, Cultuur, Utrechts Vastgoed, Openbare ruimte en groen, Overhead, Onderwijs, Volksgezondheid, Bewoners en Bestuur en op de Samenleven en Sport. Bij de eerste bestuursrapportage 2021 doen wij voorstellen voor de inzet van het resultaat.

Bewoners en bestuur

Het programma Bewoners en Bestuur heeft een negatief resultaat van 0,384 miljoen euro. De belangrijkste oorzaken zijn:

- Een positief saldo van 0,176 miljoen euro op het VNG contributie budget
- Een onderbesteding op het initiatieven fonds van 0,784 miljoen euro
- De voorbereidingen voor de viering van Utrecht 900 jaar stadsrechten zijn door de coronacrisis enigszins vertraagd. Dat leidde tot een onderuitputting op het budget van 0,300 miljoen euro.
- Bij de wijkbureaus zijn de lasten 0,299 miljoen euro lager dan begroot. De onderbesteding kan deels verklaard worden doordat vanwege de coronamaatregelen een deel van de activiteiten niet door kon gaan
- Een nadeel 0,116 miljoen euro bij Raadsorganen vanwege twee burgemeesterswissels en een kleine overbezetting bij de Griffie
- Validatie door een actuaris liet zien dat de voorziening Pensioenen Oud-Wethouders te laag was opgenomen, waardoor er aanvullend 0,495 miljoen euro gestort moest worden
- 0,842 miljoen inkomstenderving bij Burgerzaken in verband met de RIVM maatregelen en de coronapandemie
- 1 miljoen extra lasten bij burgerzaken in verband met het niet afschalen van personeel, extra inhuur in verband met ziekte en werkdruk, een lagere efficiëntie en extra kosten in verband de RIVM maatregelen en extra kosten voor thuiswerken
- 0,161 miljoen aan extra lasten bij het KCC in verband met extra inzet en noodzakelijke uitbreiding van de Applicatie 'NICE'.

Stedelijke Ontwikkeling

Het programma Stedelijke Ontwikkeling heeft een voordelig resultaat van 179,4 miljoen euro (48,3 miljoen euro hogere baten en 131,2 miljoen euro lagere lasten).

Op de grondexploitatie Leidsche Rijn zijn de robuuste ramingen buiten beschouwing gelaten. Hierdoor zijn de lasten ruim 143 miljoen euro lager dan geraamd.

De tussentijdse winstneming op de grondexploitatie Leidsche Rijn bedraagt bijna 16 miljoen euro. Het resultaat op de grondexploitatie Stationsgebied is op basis van het geprognosticeerd eindsaldo 10,6 miljoen euro voordelig. De binnenstedelijke grondexploitaties hebben per saldo een nadelig resultaat van 2,8 miljoen euro. Vooruitlopend op nog te openen grondexploitaties zijn kosten gemaakt (4,5 miljoen euro). Hier tegenover staat de tussentijdse winstneming (0,8 miljoen euro), vrijval van de voorziening negatieve grondexploitaties (0,6 miljoen euro) en een positief resultaat op oude en afgesloten grondexploitaties (0,4 miljoen euro).

Het resultaat op conversies erfpacht en bestemmingswijzigingen is 2,7 miljoen euro voordelig. Dit voordeel bestaat vooral uit de meerwaarde uit bestemmingswijzigingen op de sociale woningbouw, die ontvangen is van de woningcorporaties. Daarnaast is er een voordelig resultaat van 0,4 miljoen euro op

erfpachtbeheer. Dit komt doordat op basis van wettelijke voorschriften de waarde van een erfpachtrecht naar boven is bijgesteld. Tot slot bedraagt het verkoopresultaat op panden en overige uitgiftes van gemeentelijke eigendommen 0,6 miljoen euro.

De opbrengsten bouwleges zijn 4,8 miljoen euro hoger dan begroot. In oktober 2020 is een nieuwe rekentool beschikbaar gekomen voor de berekening van de stikstof bijdrage in bouwprojecten. Dit heeft voor de afronding van de vergunningaanvraag van een aantal grote projecten gezorgd. Daarnaast heeft de invoering van de BENG ervoor gezorgd dat de hoeveelheid grotere aanvragen in de tweede helft van 2020 groter was dan gemiddeld. Tot slot steeg vanaf het einde van het tweede kwartaal het aantal kleinere vergunningaanvragen.

Er is een onderbesteding van 2,3 miljoen euro op de begrote lasten voor projecten uit de investeringsagenda RSU. Voor het merendeel van de projecten geldt, dat de voorbereiding van de uitvoering in 2020 is opgepakt, maar dat de beschikbare middelen in 2021 of verspreid over de komende jaren worden besteed.

Het resultaat op Wonen is 0,3 miljoen euro voordelig. Initiatieven als het tot stand komen van wooncoöperaties hebben een langere aanlooptijd.

De lasten voor de invoering van de Omgevingswet zijn 0,5 miljoen euro lager dan begroot. Door het uitstel van de wet is de planning van een deel van de activiteiten verschoven naar 2021.

Duurzaamheid

Het programma Duurzaamheid heeft een voordelig totaalsaldo op de baten en lasten van 3,2 miljoen euro (2,8 miljoen euro lagere lasten en 0,4 miljoen euro hogere baten).

Het resultaat op Bodemverontreiniging is 2,6 miljoen euro. Dit voordeel bestaat vooral uit de incidentele middelen die nog niet zijn besteed (2 miljoen euro). Dit betreffen de middelen die zijn toegekend voor de sanering Nedereindseplas, de vervangingsinvesteringen Griftpark en de sanering Lood in Oudwijk, waarvan de uitvoering grotendeels nog moet plaatsvinden. Ook het onderzoek Bestparc en de uitwerking van het loodbeleid lopen door in 2021. Daarnaast zijn de uitgaven voor onder andere het gebiedsplan lager uitgevallen (0,2 miljoen euro). De afkoop van saneringsrisico’s door derden en een rijkssubsidie hebben geresulteerd in hogere baten (0,5 miljoen euro).

Bij de overige onderdelen van het programma Duurzaamheid is een voordeel ontstaan van 0,5 miljoen euro. Dit heeft onder andere betrekking op de incidentele middelen Transitievisie Warmte en Energieloketten, ook zijn de kosten voor het Energielandschap Rijnenburg bekostiging en de subsidieregeling Maatschappelijk Vastgoed lager zijn uitgevallen dan begroot. Daarnaast wordt verder onderzoek naar koelteplekken uitgevoerd in 2021.

Bereikbaarheid

Het programma Bereikbaarheid laat een nadelig totaalsaldo op de baten en de lasten zien van 4,481 miljoen euro. De totale baten zijn per saldo 6,928 miljoen euro lager, de lasten per saldo 6,885 miljoen euro lager en de onttrekkingen aan de reserves meerjarige investeringen bereikbaarheid en parkeren zijn per saldo 4,438 miljoen euro lager dan begroot. In het Meerjaren Perspectief Bereikbaarheid (MPB) is de uitvoeringsplanning van de projecten over de verschillende jaren opgenomen. Deze wordt jaarlijks bij de voorjaarsnota geactualiseerd. Bij het meerjarenprogramma bereikbaarheid worden de resultaten verrekend met de reserve bereikbaarheid.

De belangrijkste verklaring voor de lagere baten zijn de gemiste parkeeropbrengsten als gevolg van de coronamaatregelen (ruim 7 miljoen euro). Door het Rijk is een compensatie beschikbaar gesteld van 5,551 miljoen euro voor de gederfde inkomsten.

Het voordelig saldo op de lasten wordt onder andere veroorzaakt doordat:

- Projecten zijn afgesloten met een voordelig resultaat op gemeentelijke middelen van 0,8 miljoen euro miljoen euro.
- De officiële beëindiging van het project Uithoflijn levert een voorlopig voordeel op van 1,9 miljoen euro.
- Projecten zijn vertraagd en er zijn interne verrekeningen waardoor er in 2020 per saldo 4,4 minder is uitgegeven op projecten Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit. Deze kosten schuiven door naar 2021.
- Hogere lasten als gevolg van de coronamaatregelen voor de inrichting openbare ruimte (1,7 miljoen euro).
- Lagere lasten (1,5 miljoen euro) bij auto- en fietsparkeren onder andere door latere oplevering P&R Berlijnplein en definitieve oplevering parkeergarage Croeselaan, de fietsenstalling House Modernes in 2020 nog niet is open gegaan en de verhuizing van het fietsdepot is uitgesteld.

Openbare Ruimte en Groen

Het programma Openbare Ruimte en Groen heeft een nadelig totaalsaldo op de baten en de lasten van 0,730 miljoen euro:

- 1,837 miljoen euro voordeel hogere baten
- 2,567 miljoen euro nadeel hogere lasten

De belangrijkste oorzaken van 1,837 miljoen euro voordeel hogere baten zijn:

- 1,413 miljoen euro eenmalig voordeel ontvangen in december 2020 als gevolg van de afwikkeling van een gewonnen rechtszaak met betrekking tot een langlopende verzekeringskwestie.
- 1,389 miljoen euro voordeel afrekeningen Rioolheffingen voorgaande jaren.
- 0,800 miljoen euro eenmalig voordeel doordat in 2020 meer aan 'talonwerkzaamheden' is gefactureerd aan nutsbedrijven. Tegenover deze hogere baten staat 0,8 miljoen euro als nadeel bij de lasten.
- 0,626 miljoen euro lagere baten door minder leges en huuropbrengsten door de coronapandemie voor onder andere evenementen, standplaatsen, verkeersontheffingen en kabels en leidingen.
- 0,600 euro miljoen lagere baten door de getroffen coronamaatregelen: de coulanceregeling voor de ondernemers inzake het bedrijfsafval en de inkomstenderving uit de opbrengsten vanuit de haven- en markttarieven.
- 0,539 miljoen euro nadeel saldo diverse.

De belangrijkste oorzaken van 2,567 miljoen euro nadeel hogere lasten zijn:

- 1,700 miljoen euro nadeel coronamaatregelen Afval.
- 1,500 miljoen euro nadeel extra vervangingsinvesteringen projecten Nota Kapitaalgoederen: werkzaamheden gepland in 2021 zijn in 2020 uitgevoerd.
- 0,800 miljoen euro eenmalig nadeel doordat in 2020 meer aan 'talonwerkzaamheden' is uitgevoerd. Tegenover deze hogere lasten staat 0,8 miljoen euro als voordeel bij de baten.
- 0,465 miljoen euro eenmalig hogere lasten door subsidie Groene Daken.
- 0,715 miljoen euro lagere lasten door projecten Groen waarvan de werkzaamheden in 2020 nog niet volledig zijn uitgevoerd en die een vervolg krijgen in komende jaren.
- 0,500 miljoen euro eenmalig voordeel herziene berekening van de energiebelasting 2019 en 2020 voor openbare verlichting en verkeersregelinstallaties.
- 0,500 miljoen euro lagere lasten door onderhoud bruggen: werkzaamheden schuiven door naar 2021.
- 0,400 miljoen euro lagere lasten Essentaksterfte.
- 0,217 miljoen euro lagere lasten saldo diverse.

Economie

Het resultaat op het programma Economie is 0,358 miljoen euro voordelig. De belangrijkste verklaring zijn de lagere lasten voor het Fonds Mismatch Arbeidsmarkt.

Werk en Inkomen

Het resultaat van het programma Werk en Inkomen is 13,653 miljoen euro.

De voornaamste oorzaken hiervan zijn:

- De baten bij re-integratie zijn 0,915 miljoen euro hoger. Dit wordt hoofdzakelijk verklaard door de ontvangst van ESF subsidies.
- De lasten van re-integratie zijn 4,017 miljoen euro lager dan begroot. Dit wordt voor een groot deel verklaard door een BTW teruggave van 2,489 miljoen euro over de periode 2015 t/m 2019. Daarnaast zijn de uitgaven voor de arbeidsmarktregio, zoals het programma Perspectief op Werk, 0,906 miljoen euro lager dan begroot en is van het opgavebudget Werkbeweging 0,500 miljoen euro niet besteed.
- Bij de sociale werkvoorziening bestaan de niet begroten baten van 0,513 miljoen euro met name uit de vrijval van de voorziening Garantstelling renovatie Niels Bohrweg (0,500 miljoen euro).
- De lasten van sociale werkvoorziening zijn 1,901 miljoen hoger dan begroot. In de septembercirculaire 2020 heeft het Rijk vanwege de compensatie van kosten van de coronacrisis het budget voor de Wsw met 1,391 miljoen euro verhoogd. Doordat dit budget niet is verwerkt in de actuele begroting, maar wij dit extra budget wel al hebben toegekend aan UW Holding B.V., leidt dit tot 1,391 miljoen euro hogere lasten. Tegenover deze hogere lasten staat een even groot voordelig resultaat in het programma Algemene Middelen. Daarnaast zijn de lasten 0,500 miljoen euro hoger de vrijval van de voorziening van Niels Bohrweg is benut om UW een extra subsidie te geven voor het opvangen van de kosten van de coronacrisis bij de uitvoering van de sociale werkvoorziening.
- Per saldo zijn de baten bij bijstand 76,852 miljoen euro hoger dan begroot. Belangrijke oorzaken zijn: De niet-begrote ontvangen voorschotten vanuit het Rijk in verband met de nieuwe TOZO-regeling (64,7 miljoen euro). De definitieve buigbeschikking vanuit het Rijk die in oktober 2020 is gepubliceerd was 10,6 miljoen euro hoger dan begroot. We ontvangen 1,8 miljoen euro vergoeding vanuit de regio voor de in 2020 verstrekte Tozo gelden. De vergoeding is voor de gemaakte uitvoeringskosten voor Tozo en wordt verdeeld over de benodigde jaren.
- De lasten van de bijstand zijn 66,693 miljoen euro hoger dan begroot. De uitkeringslasten waren 60,6 miljoen euro hoger dan begroot. Hiervan is 57,6 miljoen euro vanwege Tozo verstrekt. De uitvoeringskosten Tozo bedroegen in 2020 2,6 miljoen euro en er is bij de tweede bestuursrapportage 2020 een budgetneutraal bijsturingsvoorstel van 2 miljoen euro gemaakt voor nazorgkosten 2021. De overige extra lasten ten opzichte van begroting (1,5 miljoen euro) hebben diverse oorzaken. Oninbare debiteuren is hiervan de grootste (0,8 miljoen euro); door Corona zijn de totale vorderingen toegenomen, dus ook het oninbare deel.

Onderwijs

1. Kwalitatief goed en gevarieerd onderwijshuisvestingsaanbod

1.1 Adequate onderwijshuisvesting

De baten zijn 0,248 miljoen euro lager dan begroot. De lagere baten worden veroorzaakt doordat een lager bedrag voor materiële instandhouding (MI) is verrekend met schoolbesturen.
De lasten zijn 2,776 miljoen euro hoger dan begroot. De hogere lasten zijn met name het gevolg van betalingen aan schoolbesturen en kosten voor de huisvestingprogramma's en hogere personeelslasten.
De reserveonttrekkingen zijn 0,071 miljoen euro lager dan begroot. Het verschil betreft een combinatie van onttrekkingen vanuit de vaste activa reserve voor in 2020 gereed gemelde investeringen en lagere onttrekkingen uit de vaste activa reserve dan begroot voor lopende investeringen.

1.2 Adequaat leerlingenvervoer

De lasten zijn 0,336 miljoen euro lager dan begroot. Deze lagere lasten zijn het gevolg van aangepast vervoer ten tijde van de coronamaatregelen. Vervoerders hebben 80% betaald gekregen over niet gereden routes.

2. Kwalitatief goed onderwijs

2.1 Alle Utrechtse leerlingen van 0-12 jaar bereiden zich voor op het behalen van een startkwalificatie en ontwikkelen hun talenten

Talentontwikkeling 0-12 jaar
De lasten zijn 1,581 miljoen euro lager dan begroot. De belangrijkste oorzaken van de onderbesteding kunnen als volgt worden verklaard:

- 0,3 miljoen euro niet bestede extra bijdrage voor Utrecht Leert! van het Fonds Mismatch
- 0,9 miljoen euro opgebouwde reserve Utrecht Leert! over 2019 is toegevoegd aan de begroting 2020. Dit bedrag is echter pas aan het einde van de looptijd van Utrecht Leert! in 2023 nodig. Deze reserve wordt daarom doorgeschoven.
- 0,2 miljoen euro door minder inhuur voor onderzoek en lagere communicatiekosten door gezamenlijke inzet websitebeheer.

Talentontwikkeling 0-12 jaar De lasten zijn 0,144 miljoen euro lager dan begroot. Deze kan verklaard worden doordat de scholen voor minder leerlingen dan begroot een aanvraag voor cultuureducatie hebben ingediend en het proces efficiënter is ingericht, waardoor en minder inhuur nodig was. Daarnaast zijn er minder communicatiekosten gemaakt dan vooraf begroot door de nieuwe werkwijze.

Op de overige activiteiten (*Cognitie 0-12 jaar + Zorg 0-12 jaar)* zijn geen majeure afwijkingen toe te lichten.

2.2 Alle Utrechtse leerlingen van 12-23 jaar behalen een startkwalificatie en ontwikkelen hun talenten

Zorg 12-23 jaar
Het resultaat is 0,366 miljoen euro hoger dan begroot en is te verklaren door de geldende corona maatregelen en de inzet van de onderwijspartners op het managen hiervan. Hierdoor zijn er geen vorderingen gemaakt op de besteding van deze middelen. Dit zal in 2021 worden opgepakt.

Op de overige activiteiten (*Cognitie 12-23 jaar + Talentontwikkeling 12-23 jaar + Schoolloopbaan 12-23 jaar)* zijn geen majeure afwijkingen toe te lichten.

3. Iedere Utrechter heeft vrije en laagdrempelige toegang tot media als bronnen van kennis en cultuur

3.1 Zoveel mogelijk Utrechters gebruiken de bibliotheek

Bibliotheek Utrecht
De lasten zijn 0,088 miljoen euro hoger dan begroot en is te verklaren door niet juist doorbelaste huisvestingskosten.

Ondersteuning op maat

Per saldo sluit het programma Ondersteuning op Maat met een negatief resultaat van 7,83 miljoen euro. Dit is voornamelijk te wijten aan de maatregelen die zijn genomen om de gevolgen van de coronapandemie te beheersen. Voor deze kosten is 7,731 miljoen euro aan compensatie van het Rijk ontvangen. Deze bijdrage staat echter verantwoord op het programma Algemene middelen. Het nadeel dat dan resteert is te verklaren door hogere kosten voor de Jeugdzorg.

Volksgezondheid

Het programma Volksgezondheid heeft een nadelig resultaat van 0,582 miljoen euro. Dit resultaat is met name als gevolg van coronakosten (0,747 miljoen euro) en lager lasten uitvoering Versterken van de sociale basis Jeugd (0,224 miljoen euro).

Veiligheid

Het programma Veiligheid sluit 2020 af met een positief resultaat van 0,215 miljoen euro. Door diverse omstandigheden zijn enkele activiteiten die gepland stonden in 2020 (gedeeltelijk) doorgeschoven naar 2021.
Dit leidt tot een (incidenteel) positief resultaat in 2020.

Cultuur

Het programma Cultuur sluit 2020 af met een negatief resultaat van 2,8 miljoen euro. Dit negatieve resultaat wordt voornamelijk veroorzaakt door de volgende onder- en overbestedingen:

Overbestedingen

- Cofinanciering in het kader van de rijksregeling 'aanvullende ondersteuning culturele en creatieve sector Corona' voor in totaal 1,7 miljoen euro.
- Bijdragen die zijn verstrekt in het kader van de financiële noodregeling Cultuur en Erfgoed voor in totaal 1,7 miljoen euro.

Onderbestedingen

- Een onderbesteding op het budget 'proeftuin stedelijke regiovorming' van 0,2 miljoen euro.
- Een onderbesteding op het budget Culturele Voorziening Leidsche Rijn Centrum van 0,15 miljoen euro.
- Een onderbesteding op projecten van Fonds Stadsverfraaiing van 0,2 miljoen euro.

Samenleven en Sport

De doelstellingen van Sport binnen het programma Samenleven en Sport heeft een nadelig saldo op de baten en lasten van 0,512 miljoen euro.

Sportaccommodaties
Bij de sportaccommodaties is een nadelig saldo van 0,688 miljoen euro.
Bij de baten is het nadeel 0,499 miljoen euro. Door sluiting van de sportaccommodaties vanwege de coronamaatregelen zijn de gederfde inkomsten 1,873 miljoen euro. Hier staat tegenover dat de uitkering van de regeling Tegemoetkoming Verhuurders Accommodaties van het rijk voor huurkwijtschelding aan de sportverenigingen 0,834 miljoen euro is en er incidentele baten zijn door verkoop van roerende goederen, vrijval borgsom zwembadpassen, een hogere SPUK BTW doordat er onder de lasten meer gerelateerde BTW posten zijn dan begroot en bijdrage van derden (0,540 miljoen euro).
Bij de lasten is het nadeel 0,324 miljoen euro. Bij accommodatiebeleid is er een nadeel van 0,350 miljoen euro. Dit wordt veroorzaakt door hogere lasten SPUK overhead, incidentele onderzoeken, noodsteun Vechtsebanen en hogere overhead. Bij de sportaccommodaties is er voordeel van 0,026 miljoen euro.
De onttrekking van de vaste activa reserve is 0,135 miljoen euro hoger dan begroot en dient ter dekking van de hogere kapitaallasten ter dekking van gereed gemelde investeringsprojecten.

Sportstimulering
Bij sportstimulering is een voordelig saldo van 0,098 miljoen euro.
Bij de baten is een voordelig saldo van 0,2 miljoen euro. De jaarlijkse bijdrage van het Rijk voor de uitvoering van het Sportakkoord was niet begroot.
Bij de lasten is een nadelig saldo van 0,102 miljoen euro. De jaarlijkse bijdrage van het Rijk voor de uitvoering van het Sportakkoord was niet begroot. De lagere lasten zijn per saldo het gevolg van minder inzet op het Sportakkoord, verwachtte inzet middelen coronasteun en hogere lasten overhead.

Topsport, talentontwikkeling en sportevenementen
Het topsport, talentontwikkeling en sportevenementen is een voordelig saldo van 0,078 miljoen euro.
De lagere lasten zijn per saldo het gevolg van minder subsidieaanvragen sportevenementen, verwachtte inzet middelen coronasteun en hogere lasten overhead.

Utrechts Vastgoed

Het programma Utrechts Vastgoed laat een nadelig resultaat zien van 1,399 miljoen euro: de totale baten zijn 4,588 miljoen euro lager dan begroot, maar hier staan lagere lasten van 3,087 miljoen euro en een hogere onttrekking aan de vaste activa reserve van 0,101 miljoen euro tegenover.

Het nadelige resultaat op de baten bestaat uit:

- 2,702 miljoen euro lagere huuropbrengsten als gevolg van diverse coronamaatregelen;
- 1,767 miljoen euro lagere huuropbrengsten als gevolg van financiële leegstand in verschillende portefeuilles; en
- 0,119 miljoen euro lagere baten door diverse kleine posten.

Het voordelige resultaat op de lasten is een combinatie van hogere en lagere lasten. De grootste verschillen zijn:

- 2,209 miljoen euro lagere lasten door de interne bijdrage vanuit het programma Cultuur voor de verstrekte huurkortingen in het kader van de rijksregeling 'Aanvullende ondersteuning culturele en creatieve sector Corona' en de gemeentelijke regeling 'Noodsteun Cultuur en Erfgoed';
- 1,573 miljoen euro lagere lasten door ontvangen interne bijdragen ter dekking van verschillende investeringsprojecten;
- 1,235 miljoen euro lagere lasten toe te rekenen aan leegstand binnen de vastgoedportefeuille, voornamelijk door het beschikbare lastenbudget om financiële leegstand mee op te vangen.
- 1,054 miljoen euro hogere lasten op bedrijfsvoering, onder andere door extra inzet op corona gerelateerde werkzaamheden; en
- 0,457 miljoen euro hogere lasten op onderhoud, waarbij de gemaakte onderhoudskosten voor het Stadskantoor nog ten laste van de daarvoor bestemde reserve Stadskantoor gebracht zullen worden; en
- 0,419 miljoen euro hogere lasten op diverse posten.

De onttrekking van de reserves is 0,101 miljoen euro hoger dan begroot ter dekking van kapitaallasten van in 2020 gereed gemelde investeringen.

Algemene Middelen

Het voordelig resultaat op het programma algemene middelen bedraagt 24,1 miljoen euro. Dit is resultaat zit voornamelijk in de Gemeentefondsuitkering (coronacompensatie, aanvullende middelen taakmutaties) en zijn hiermee geoormerkt. Hier was in de Begroting 2020 nog geen rekening gehouden

Het resultaat wordt in belangrijke mate veroorzaakt door:

- Meer OZB-inkomsten wegens een hoger areaal 1,2 miljoen euro
- Minder precario-, toeristen- en hondenbelasting 1,2 miljoen euro (met name door minder toerisme)
- Meer uitkering gemeentefonds 26 miljoen euro (met name door compensatie corona 24,6 miljoen euro)
- Meer ontvangen dividend 0,97 miljoen euro

Overweging accres en compensatiepakket

Accres
Het accres is gebaseerd op de informatie uit de Septembercirculaire 2020. Aanpassing voor het jaar 2020 zijn als realisatie in de jaarstukken 2020 meegenomen. Aanpassingen voor 2021 en verder zijn meegenomen in het financieel beeld in de voorjaarsnota 2021.

Aanvullende uitkering
Het is op dit moment nog onduidelijk wat de omvang wordt van de aanvullende uitkering ten aanzien van de corona compensatie. In de voorjaarsnota 2021 hebben we een geactualiseerd beeld gemaakt van de onvermijdelijke kosten (hoofdstuk 3.4 Aanvulling scenario C). In de tweede bestuursrapportage en programmabegroting 2022 zal wederom een actualisatie worden gedaan.

x € 1.000

		Actuele begroting 2019	Reali-satie 2019	Nominale begroting 2020	Actuele begroting 2020	Reali-satie 2020	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2021
	Baten							
13-1-1-1	Onroerendezaak-belasting	99.927	108.266	99.865	110.604	111.803	1.199	113.445
13-2-1-1	Precario-, toeristen- en hondenbelasting	4.626	5.309	4.626	4.626	3.432	-1.194	5.374
13-3-1-1	Uitkering gemeentefonds	749.446	743.239	752.923	787.522	813.513	25.991	807.079
13-4-1-1	Dividenden	1.346	2.478	1.346	46	1.015	969	946
13-5-1-1	Langlopende geldleningen	545	2.417	430	475	1.933	1.458	476
13-7-1-1	Algemene stelposten	0	1.492	0	0	0	0	0
	Totaal Baten	855.890	863.201	859.190	903.272	931.697	28.425	927.319
	Lasten							
13-10-1-1	Budgetstructuur Leidsche Rijn	-2.643	0	-1.610	-2.261	0	-2.261	-1.299
13-1-1-1	Onroerendezaak-belasting	5.285	6.895	5.245	5.367	5.517	-150	5.453
13-2-1-1	Precario-, toeristen- en hondenbelasting	285	315	283	290	309	-19	296
13-3-1-1	Uitkering gemeentefonds	0	-2.000	0	0	0	0	0
13-5-1-1	Langlopende geldleningen	-3.021	-876	-3.816	-4.278	-2.795	-1.483	-5.524
13-7-1-1	Algemene stelposten	1.315	250	27.554	-250	0	-250	70.152
13-8-1-1	Onvoorzien	159	0	159	159	274	-115	159
	Totaal Lasten	1.380	4.583	27.816	-972	3.305	-4.277	69.237
	Saldo baten en lasten	**854.510**	**858.618**	**831.374**	**-903.272**	**928.392**	**24.147**	**858.083**
	Mutaties reserves							
	Toevoeging reserves	43.806	43.806	0	142.320	142.320	0	31.128
	Onttrekking reserves	47.995	47.995	64.312	94.620	94.620	0	110.897
Saldo	**na mutaties reserves**	**858.699**	**862.807**	**883.138**	**856.544**	**880.691**	**24.147**	**937.852**

Overhead

Het negatieve resultaat van het programma Overhead bedraagt 0,841 miljoen euro. De belangrijkste oorzaken voor dit resultaat zijn als volgt:

- Een overschrijding van het budget van 0,530 miljoen euro bij Juridische Zaken in verband met inhuur als gevolg van ziekteverzuim en extra coronagerelateerde kosten vanwege een toename van het aantal bezwaar- en beroepszaken.
- Een negatief resultaat van 0,315 miljoen euro wegens schade gerelateerde uitkeringen aan derden.
- Een overschrijding op het salarisbudget van Mens & Organisatie door extra uitgaven wegens de coronacrisis ter hoogte van 1,213 miljoen euro.
- Een voordeel op de projectbudgetten bij Mens & Organisatie van 0,706 miljoen euro vanwege ontstane vertragingen. We zullen bestedingsvoorstellen voor dit bedrag indienen om de betreffende projectdoelstellingen in 2021 te kunnen realiseren.
- Een onderuitputting van 0,429 miljoen op reguliere ICT-programma's en projecten door vertraging, vooral gerelateerd aan Corona.

Het resterende saldo is opgebouwd uit diverse incidentele posten

Vennootschapsbelasting

De gemeente is vanaf 2016 in ieder geval Vpb plichtig voor haar activiteit bedrijfsafval.
Voor het onderdeel reclame is er verschil van inzicht met de Belastingdienst.
Diverse andere economische activiteiten zijn al eerder (voor 2020) besproken dan wel afgestemd (niet Vpb-plichtig).
Voor de exploitatie van bedrijfsafval is met de Belastingdienst afgesproken op welke wijze de aangifte dient te worden opgesteld. In 2020 zijn naar aanleiding hiervan de eerdere aangifte 2016 en 2017 bijgesteld. De correcties voor 2018 en 2019 hebben begin 2021 plaatsgevonden.
Voor het dossier reclameconcessies heeft de gemeente in 2020 het proces afgestemd met de Belastingdienst. Begin 2021 is de aangifte 2016 voor de activiteit reclame gedaan. De definitieve standpuntinname van de Belastingdienst over de belastingplicht van de verschillende onderdelen (ook degene waarvan de gemeente nu uitgaat dat deze niet onder de Vpb-plicht vallen) volgt bij het vaststellen van de definitieve aanslag
In afwachting van de definitieve aanslagen is tot en met 2020 het beschikbare budget van 0,250 miljoen euro -onder aftrek van de betaalde voorlopige aanslagen vennootschapsbelasting en advieskosten als schuld in de balans opgenomen.

Incidentele baten en lasten

In onderstaande tabel zijn de belangrijkste incidentele baten en lasten vanuit de realisatie 2020 gespecificeerd.

Uitgangspunten die bij het samenstellen van dit overzicht zijn gehanteerd zijn:

- hoofdzakelijk posten van materiële betekenis zijn opgenomen (minimaal 0,1 miljoen euro);
- posten boven de 0,5 miljoen euro worden afzonderlijk toegelicht;
- posten als incidenteel worden aangemerkt indien sprake is van eenmalige baten en lasten;
- de resultaten van de lang(er)durende programma's niet als incidenteel zijn aangemerkt, zoals het programma Bereikbaarheid en de grondexploitaties (waaronder Stationsgebied en Leidsche Rijn).

De incidentele baten en lasten zijn verantwoord en verder toegelicht op de programma's. Via de bestedings- en dekkingsvoorstellen worden (onder andere) de incidentele baten en lasten verwerkt bij resultaatbestemming.

Tabel

x € 1.000

Programma	Omschrijving	Exp/Res	Realisatie 2020 Lasten	Baten	Begroting Lasten	Baten
Bewoners en Bestuur						
	Utrecht 900	Expl	100		400	
	Reisdocumentendip	Expl	500		500	
	Huwelijksplanner	Expl	120	10	140	
	Opschalen huwelijksplanner	expl	0		62,5	
	Landelijke aanpak adreskwaliteit	Expl	260		260	
	kwaliteit dienstverlening A2018/53	Expl	20		66	
	Incidentele extra kosten verkiezingen en rijksbijdrage	Expl	209		535	
	Transitie Wijken	Res	430		383	
	Vernieuwen Participatie	Res	130		130	
	U in de Wijk	Res/Expl	100		100	
Stedelijke Ontwikkeling						
	Implementatie Omgevingswet	Expl	1.804		2.351	
	Versnelling woningbouw	Expl	500		500	
	Extra inzet Woningmarkt in balans/onttrekking woonfonds	Res/Expl	150	150	150	150
	Nieuwe woonconcepten	Expl	405		790	
	Pilot goed verhuurderschap/ discriminatie woningmarkt	Expl	78	78	250	250
	Stimulering woningbouwproductie	Expl	228	934		700
	Pilot handhaving goed verhuurderschap	Expl	143		143	
	Economische meerwaarde bestemmingswijzigingen erfpachten particulieren	Expl	296	845		
	Robuuste posten Grondexploitaties Leidsche Rijn	Expl.	-143.588			
	Conversieregelingen erfpachten	Expl	1.608	11.946		10.400
	Verkoop en uitgifte in erfpacht van gemeentelijke eigendommen	Expl	2.395	8.694		5.725
	Egalisatiereserve bouwleges	Res		900		900
	Investeringsimpuls RSU	Res	7.325	9.682	7.325	9.682
	Bouw en Woningstoezicht Pilot Goed Verhuurderschap	Expl	310			
Duurzaamheid						
	Werkzaamheden voor de sanering Nedereindseplas uit het aanvullend bodemconvenant 2018-2020.	Expl	320		600	
	Vervangingsinvesteringen Griftpark	Expl	65		1.256	
	Lood in Oudwijk	Expl	90		157	
	Bestparc onderzoek Griftpark	Expl	0		324	
	Griftpark subsidie	Expl	181		0	
	Loodbeleid	Expl	263		450	
	Overig	Expl	60		150	

x € 1.000

Programma	Omschrijving	Exp/Res	Realisatie 2020 Lasten	Realisatie 2020 Baten	Begroting Lasten	Begroting Baten
Bereikbaarheid						
	Meerjarige investeringen bereikbaarheid	Res	8.085	11.444	8.085	15.923
	Corona Maatregelen in de openbare ruimte	Expl	1.700			
	Compensatie parkeerinkomsten (Rijk)	Expl		5.551		
	Vrijval voorziening Tuinstraat en Boekhoven	Expl		412		
Openbare Ruimte en Groen						
	Corona-maatregelen Afval	Expl	1.700	0	0	0
	Gewonnen rechtszaak	Expl	0	1.413	0	0
	Toegangssystemen Containers	Expl/res	755	700	700	700
	Subsidie NL Schoon	Expl	659	658	750	750
	Essentaksterfte	Expl/res	560	1.000	1.000	1.000
	Herhuisvesting Stadsbedrijven	Expl	582	0	0	0
	Rondje Stadseiland	Expl	300	0	300	0
	Overig	Expl	1.229	480	825	100
	Vergunningen OR	Expl		362		
	Reclame OR	Expl		420		
Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen						
	Storting Reserve ROM	Expl/ Res	3.000		3.000	
	Vrijval Pieken in de Delta	Expl/ Res		400		400
	Fonds Mismatch Arbeidsmarkt	Expl	800		1.200	
	Lokaal Economisch Fonds	Expl/Res	70	130	130	130
	Starters en groeiers	Expl	225		250	
Werk en Inkomen						
	TOZO	Expl	62.259	66.820	0	0
	Werkbeweging	Expl	1.500	0	2.000	0
	ESF	Expl	644	828	0	0
	Actieagenda schuldenvrij	Expl	1.149	0	1.590	0
	Perspectief op werk	Expl	373	0	1.000	0
	Impuls banenkansen	Res	77	0	144	0
	Teruggave btw 2015-2019	Expl	-2.489	0	0	0
	Overig	Expl	50	100	0	0
	Vrijval voorziening garantstelling	Expl	500	500	0	0
Onderwijs						
	Corona gerelateerde kosten	Expl	-457			
	Talentontwikkeling 0-12jr:					
	• Utrecht Leert!	Res/Expl	-907	330		
	• Cultuureducatie	Expl	-144			
	• Overig	Expl	-394			
	Bibliotheek	Expl	88			
Ondersteuning op Maat						
	Transformatiefonds Jeugd	Expl	789		789	
	Incidentele middelen Jeugd	Expl	5.354		5.354	
	Incidentele middelen Jeugd	Res		5.354		5.354
	Coronacompensatie	Expl	651			

x € 1.000

Programma	Omschrijving	Exp/Res	Realisatie 2020 Lasten	Realisatie 2020 Baten	Begroting Lasten	Begroting Baten
	Programmaraad Sociaal Domein	Expl	400	400	0	
	Meerkosten Corona WMO	Expl	7.080		0	
	Pilot vreemdelingen en inburgering	Res	1.600	1.600	1.600	1.600
	Inburgering ondertussengroep	Expl	677	677	677	677
	LVV	Expl	2.717	2.717	2.717	2.717
Volksgezondheid						
	Corona gerelateerde kosten	Expl	845	98		
Veiligheid						
	Nafase crisis 24 oktoberplein 2019	Expl	502		690	
	Corona gerelateerde kosten	Expl	465	277		
	Versterkingsgelden	Expl	573	458		115
	Overig	Expl	590	314	250	95
	Bijzondere wetten Horeca	Expl		158		
Cultuur						
	Cofinanciering in het kader van de rijksregeling 'aanvullende ondersteuning culturele men creatieve sector corona' huurkorting	Expl	1.482	0	0	0
	Cofinanciering in het kader van de rijksregeling 'aanvullende ondersteuning culturele en creatieve sector corona' subsidie	Expl	138	0	0	0
	Noodsteun Cultuur en Erfgoed - subsidie	Expl	957	0	0	0
	Noodsteun Cultuur en Erfgoed - huurkorting	Expl	727	0	0	0
Samenleven en Sport						
	SPUK-regeling (compensatie BTW-vrijstelling Sport) inzake gemeentebrede toerekening van kosten aan het programma Sport	Expl	3.772	3.772	4.693	4.694
	Tegemoetkoming Verhuurders Sportaccommodaties (rijk)			834		
	Vrijval waarborgsommen zwembadpassen	Expl		313		
	Start Vuelta 2020 (gemeente)	Expl	1.300		1.300	
	Toevoeging vaste activa reserve	Res	115		115	
	Onttrekking vaste activa reserve	Res		24.922		24.788
	Sportakkoord (gemeente)	Res	100	100	100	100
	Sportakkoord (rijk)	Res	120	120	120	120
	Buurtpacten	Res	90	90	90	90
	LHBTI (rijk)	Res	50	50	50	50
	Overige posten	Expl	784	792		

x € 1.000

Programma	Omschrijving	Exp/Res	Realisatie 2020 Lasten	Baten	Begroting Lasten	Baten
Utrechts Vastgoed						
	Vastgoedbeheer	Res	26	104	26	104
	Energieneutraal Kernvastgoed	Res	460			
	Stadskantoor	Res	1.279		1.279	
	Huurkorting rijksregeling 'Aanvullende ondersteuning culturele en creatieve sector Corona' – zie ook programma Cultuur	Expl	-1.482	-1.482		
	Huurkorting gemeentelijke regeling 'Noodsteun Cultuur en Erfgoed' – zie ook programma Cultuur	Expl	-727	-727		
	Huurderving door Corona	Expl		-493		
	Corona gerelateerde kosten (bedrijfsvoering)	Expl	451			
	Advieskosten ventilatie Corona	Expl	80			
	Interne bijdragen investeringsprojecten	Expl	-1.573			
	Verzekeringsuitkering brand 't Zand	Expl	250	250	250	250
Algemene Middelen						
	Joods Rechtsherstel	Expl	300			
	Gemeentefonds Uitkering Corona compensatie			18.522		
Overhead						
	Gegevensbescherming	Expl	290		1.000	
	Transitie IPM	Expl	700		1.300	
	Versterken architectuur	Expl	500		500	
	Zaakgericht werken	Expl	1730		2.700	
	Strategisch huisvestingsplan	Expl	100		100	
	Specifieke corona kosten BSN	Expl	3.124		0	
	Studenteninschrijvingen	Expl	113		0	
	Specifieke corona kosten PBZ	Expl	302		0	
Vennootschapsbelasting						
Totaal			**-5.783**	**184.007**	**63.697**	**87.564**

Toelichting op de tabel incidentele baten en lasten

Bewoners en Bestuur

- **Utrecht 900**

Bij de Begroting 2020 is voor de viering Utrecht 900 jaar stadsrechten een budget van 0,275 miljoen euro toegekend. Uit boekjaar 2019 resteerde nog een bedrag van 0,125 miljoen euro, waardoor het totaalbudget afgelopen jaar 0,4 miljoen euro bedroeg. Door de coronapandemie is de voorbereiding vertraagd. Daardoor is er slechts 0,1 miljoen euro aan kosten gemaakt.

- **Inkomstenderving reisdocumenten**

De incidentele toevoeging van 0,5 miljoen euro is lager dan de totale inkomstenderving op reisdocumenten. Zoals toegelicht bij de financiële toelichting 'Juist bestand persoonsgegevens' kunnen we niet exact aangeven welk deel van inkomstenderving het gevolg is van de coronamaatregelen of de reisdocumenten dip.

- **Project huwelijksplanner en opschaling huwelijksplanner**

Het Rijk heeft budget beschikbaar gesteld voor het project Huwelijksplanner en het vervolg daarvan. Door Corona heeft het project vertraging opgelopen en is een deel van het beschikbare budget nog niet gebruikt. Bij de resultaatbestemming wordt een voorstel gedaan het restant budget door te schuiven naar 2021. Via de SiSa (single information- single audit) wordt verantwoording afgelegd over dit budget.

- **Kwaliteit dienstverlening, amendement 2018/53**

Bij de Voorjaarsnota 2018 heeft de raad via amendement A2018/53 incidentele middelen beschikbaar gesteld (0,2 miljoen euro) om de kwaliteit van de dienstverlening een extra impuls te geven. Van dit budget is een deel (0,066 miljoen euro) doorgeschoven naar 2020. De pilots waarvoor dit budget bestemd was zijn echter in de loop van het jaar gestopt als pilot en doorgegaan als coronamaatregel. De kosten daarvan staan in het programma Overhead.

- **Landelijke aanpak adreskwaliteit**

Bij de Voorjaarsnota 2019 heeft de raad incidentele middelen 0,260 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de landelijke aanpak adreskwaliteit: door landelijke data-analyse krijgt de gemeente overzichten van 'risicoadressen'. Deze aangeleverde adressen (en uiteraard adressen waar we uit andere hoeken signalen over krijgen) moeten allemaal onderzocht worden.

- **Incidentele toekenning rijksmiddelen voor extra kosten verkiezingen**

Het Rijk heeft in 2020 budget (0,535 miljoen euro) beschikbaar gesteld voor de extra kosten voor het 'coronaproof' organiseren van verkiezingen. (Het rijk heeft nog meer budget beschikbaar gesteld, maar dat is in 2021 beschikbaar) In 2020 is er nog maar een deel van de extra onkosten gemaakt (0,2 miljoen euro). De door het rijk beschikbare middelen staan in de algemene (Corona) reserve in het programma Algemene middelen.

* **Transitie Wijken**

Bij de Voorjaarsnota 2018 en 2019 is incidenteel 0,43 miljoen euro voor 2020 toegezegd voor de transitie Wijken om de taken, capaciteit en inzet van de wijkbureaus in overeenstemming te brengen met de opgaven die er zijn.

* **Vernieuwen Participatie**

Bij de Voorjaarsnota 2019 is incidenteel 0,13 miljoen euro voor 2020 toegezegd voor het vernieuwen van de participatie.

* **U in de Wijk**

Bij de Voorjaarsnota 2019 is incidenteel 0,1 miljoen euro voor 2020 toegezegd voor U in de Wijk.

Stedelijke Ontwikkeling

- Bij de Voorjaarsnota 2018 heeft de raad incidentele middelen beschikbaar gesteld voor de invoering van de Omgevingswet in de jaren 2018, 2019 en 2020. De werkelijke lasten zijn 1,804 miljoen euro.
- Bij de Voorjaarsnota 2018 heeft de raad incidenteel middelen (0,500 miljoen euro) beschikbaar gesteld voor de versnellingsaanpak wonen in 2019 en 2020.
- Bij de Voorjaarsnota 2018 heeft de raad incidentele middelen beschikbaar gesteld voor de ontwikkeling van nieuwe woonconcepten (0,500 miljoen euro van 2019 t/m 2022). Een deel van budget 2019 is met bestedings- en dekkingsvoorstellen toegevoegd aan het budget 2020. De werkelijke lasten zijn 0,405 miljoen euro.
- Er is in 2020 0,150 miljoen euro onttrokken uit de reserve Woonfonds ten behoeve van extra inzet Woningmarkt in balans.
- We hebben subsidie ontvangen van het Rijk voor Pilot goed verhuurderschap/ discriminatie op de woningmarkt. De lasten bedragen in 2020 0,078 miljoen euro.
- In 2020 is de laatste openstaande posten van de stimuleringsregeling woningbouwproductie afgehandeld (0,228 miljoen euro lasten). De balanspost is vrijgevallen.
- De in rekening gebrachte meerwaardes als gevolg van gewijzigd gebruik van erfpachtperceel leiden tot incidentele baten (0,845 miljoen euro) en lasten (0,296 miljoen euro).
- In afstemming met de accountant worden de robuuste posten op de grondexploitatie Leidsche Rijn buiten beschouwing gelaten (143,588 miljoen euro lagere lasten).
- Afhandeling van de aanvragen uit de erfpachtconversieregelingen heeft geleid tot een opbrengst van 11,946 miljoen euro. De uitvoerings- en afschrijvingskosten bedragen 1,608 miljoen euro.
- De baten uit de verkoop en uitgifte van gemeentelijke eigendommen bedragen 8,694 miljoen euro, de afhandelingskosten 2,395 miljoen euro.
- Investeringsimpuls RSU: zie toelichting programmareserve Stedelijke Ontwikkeling.

Duurzaamheid

- Met de Voorjaarsnota 2018 heeft de raad incidentele middelen beschikbaar gesteld voor de bevordering van klimaatadaptatie, klimaatbestendige openbare ruimte. Van het beschikbare budget (0,150 miljoen euro) wordt nader onderzoek op de stresstesten naar hitte en droogte worden verder uitgevoerd in 2021. De werkelijk lasten zijn 0,060 miljoen euro.
- Van de incidentele rijksmiddelen voor de Nedereindseplas die voor 2020 waren begroot resteert een bedrag van 0,280 miljoen euro. Voor Nedereindseplas is een reserve gevormd en met het Rijk wordt over de inzet van de middelen overleg gevoerd. De werkelijke lasten waren in 2020 0,320 miljoen euro.
- Griftpark Bestparc; Van de incidentele middelen Bestparc-onderzoek resteert eind 2020 nog 0,324 miljoen euro. De werkelijke lasten voor dit onderzoek waren 0,181 miljoen euro in 2020. Deze komen ten laste van de subsidie die eind 2020 hiervoor is verkregen. Op deze subsidie wordt een incidentele bate genomen van 0,219 miljoen euro; dit bedrag is hoger dan de kosten 2020 omdat de bate ook gerealiseerde kosten uit voorgaande jaren betreft.
- De uitvoering van de herinvesteringen Griftpark is doorgeschoven aangezien eerst het Bestparc onderzoek plaatsvindt. Voor de herinvesteringen resteert een bedrag van 1,191 miljoen euro. De werkelijke lasten zijn 0,065 miljoen euro.
- De lood saneringswerkzaamheden in Oudwijk starten in 2021. Van het incidentele budget voor 2020 resteert 0,066 miljoen euro. De werkelijke lasten in 2020 waren 0,090 miljoen euro.
- Onderdeel van het aanvullende bodemconvenant 2018-2020 zijn de incidentele middelen voor ontwikkeling van loodbeleid (waaronder sanering speellocaties). Hiervan is 0,187 miljoen euro nog niet besteed. In 2020 waren de werkelijke lasten hiervan 0,263 miljoen euro.

Bereikbaarheid

- **Verrekeningen met reserve Bereikbaarheid-**de toelichting is opgenomen bij de toelichting op de reserve bereikbaarheid.
- De kosten voor **coronamaatregelen in de openbare ruimte** bedroegen in 2020 1,7 miljoen euro.
- **Compensatie parkeerinkomsten (Rijk)**: het coronavirus heeft tot een sterke afname van het aantal parkeerbewegingen voor zowel auto- als fietsparkeren geleid. De coronamaatregelen hebben geleid tot een inkomstenderving van 7,1 miljoen euro. De compensatie van het Rijk in verband met de gederfde parkeerinkomsten bedraagt 5,551 miljoen euro.
- **Vrijval voorziening Tuinstaat en Boekhoven:** Zie hiervoor de toelichting voorziening Tuinstraat en Boekhoven (533002010).

Openbare Ruimte en Groen

- 1,700 miljoen euro coronamaatregelen ten behoeve van afvalinzameling.
- 1,413 miljoen ontvangen als gevolg van de afwikkeling van een gewonnen rechtszaak met betrekking tot een langlopende verzekeringskwestie.
- 0,755 miljoen euro lasten en 0,700 miljoen euro baten Toegangssystemen ondergrondse containers: toegangssystemen zijn buiten gebruik gesteld.
- 0,659 miljoen euro lasten en 0,658 miljoen euro baten Project Subsidie NL Schoon. Doelstelling van het project is minder zwerfafval.
- 0,560 miljoen euro lasten Essentaksterfte. Begroot is 1,000 miljoen euro.
- 0,582 miljoen lasten euro herhuisvesting Stadsbedrijven van de Koploperstraat naar de Tractieweg 2.
- 1,230 miljoen euro lasten overig diverse posten: 0,388 miljoen euro lasten Watersysteemheffing; 0,364 miljoen euro coronamaatregelen openbare ruimte; 0,255 miljoen euro Verbeteren Toegankelijkheid; 0,122 miljoen euro inkoop magazijngoederen; 0,100 miljoen euro coronamaatregel verwijderen bij-plaatsingen bij ondergrondse containers.
- 0,300 miljoen euro lasten Rondje Stadseiland/Groene Verbindingen. Begroot is 0,300 miljoen euro.
- 0,480 miljoen euro baten overige diverse posten: 0,258 miljoen euro verkoop materieel, 0,122 miljoen euro verkoop magazijngoederen, 0,100 miljoen euro onttrekking in verband met subsidieregeling Wateroverlast Lombok.

Economie en Werkgelegenheid voor Iedereen

- Er was in 2020 incidenteel 3 miljoen euro begroot voor de Regionale OntwikkelingsMaatschappij Regio Utrecht (ROM). Deze is gestort in de reserve ROM.
- Voor de exploitatiekosten ROM was in 2020 een incidenteel budget beschikbaar uit de reserve en een balanspost Pieken in de Delta.
- Bij de Voorjaarsnota 2018 heeft de raad incidentele middelen beschikbaar gesteld voor het instellen van een Fonds Mismatch Arbeidsmarkt. De werkelijke lasten zijn 0,800 miljoen euro.
- Er is 0,130 miljoen euro onttrokken aan de reserve Lokaal Economisch Fonds voor de afwikkeling van LEF subsidies die in 2018 zijn aangevraagd en waarvan de activiteiten in 2020 hebben plaatsgevonden.
- Bij de Voorjaarsnota 2018 heeft de raad structureel 0,500 miljoen euro beschikbaar gesteld voor versterken van het ecosysteem starters en groeiers. In 2019 en 2020 is dit budget incidenteel 0,250 miljoen euro hoger. De werkelijke lasten in 2020 zijn 0,230 miljoen euro.

Werk en Inkomen

- Incidentele baten van 66,820 miljoen euro voor de uitvoering van de regeling Tijdelijke Ondersteuning Zelfstandige Ondernemers. Hiervan is 62,259 miljoen euro uitgegeven.
- Voor de opgave werkbeweging is incidenteel in 2020 2,000 miljoen euro begroot. Hiervan is 1,500 miljoen euro uitgegeven.
- Incidentele baten van 1,308 miljoen euro vanwege een voorschot op de definitieve vaststelling van een subsidie in het kader van het Europees Sociaal Fonds.
- Voor perspectief op werk is incidenteel 1,000 miljoen euro begroot. Hiervan is 0,373 miljoen euro uitgegeven.

- Voor de impuls banenkansen is in 2020 incidenteel 0,144 miljoen euro begroot. Hiervan is 0,077 miljoen euro uitgegeven.
- Incidentele baten van 0,155 miljoen euro in verband met de vaststelling van een subsidie in het kader van het Europees Sociaal Fonds, programma SITS.
- Voor de actieagenda schuldenvrij is incidenteel 1,590 miljoen euro begroot. Hiervan is 1,149 miljoen euro uitgegeven.
- Incidentele negatieve lasten van 2,489 miljoen euro binnen re-integratie door BTW-voordeel over 2015-2019 als gevolg van uitspraak Hoge Raad en afstemming Belastingdienst. Dit voordeel is niet uitgegeven.
- Incidentele baten van 0,500 miljoen euro vanwege de vrijval van de voorziening garantstelling lening renovatie Niels Bohrweg. Dit bedrag is ingezet voor een extra subsidie aan UW.

Onderwijs

- Vanwege de gevolgen van Corona is er sprake van per saldo 0,457 miljoen euro lagere lasten:
    - De impact van coronamaatregelen blijft bij Onderwijshuisvesting in 2020 beperkt. Er is voor 0,085 miljoen euro uitgegeven aan ventilatiemaatregelen Corona. In 2021 en verder worden hogere kosten verwacht als gevolg van daadwerkelijke aanpassingen aan ventilatiesystemen.
    - Bij leerlingenvervoer is sprake van 0,183 miljoen euro lagere lasten als gevolg van aangepast vervoer ten tijde van de coronamaatregelen. Vervoerders hebben 80% betaald gekregen over niet gereden routes.
    - Op de doelstelling 'Talentontwikkeling 12-23 jaar is er sprake van een onderbesteding van 0,359 miljoen euro. Dit is volledig te wijten aan de gevolgen van Corona. Zie toelichting op het resultaat.
- Op de doelstellingen van 'Talentontwikkeling 0-12 jaar' is sprake van een onderbesteding van 1,775 miljoen euro. Dit kan volledig als incidenteel worden beschouwd. Zie toelichting op het resultaat.
- Hetzelfde geldt voor de overbesteding van 0,088 miljoen euro op de bibliotheek vanwege niet juist doorbelaste huisvestingskosten.

Ondersteuning op Maat

- Transformatiefonds Jeugd. Vanuit het Rijk is voor de jaren 2018 t/m 2020 jaarlijks 0,789 miljoen euro beschikbaar gekomen om de transformatie Jeugd vorm te geven.
- Incidentele middelen Jeugd. In 2019 heeft het rijk incidenteel extra middelen voor Jeugd beschikbaar gesteld voor de jaren 2019 t/m 2021. Conform de handreiking bij deze middelen zijn de middelen structureel verwerkt in de begroting. Het grootste deel van de middelen 2019 (5,354 miljoen euro) is echter in dat jaar niet ingezet en via de algemene dekkingsreserve beschikbaar gekomen voor inzet in 2020
- Er is 0,651 miljoen euro ontvangen voor coronacompensatie voor Jeugd, dit staat op het programma Algemene middelen verantwoord. De middelen zijn nodig om de lasten op het onderdeel Jeugd van het programma Ondersteuning op maat te dekken.
- Er is 7,08 miljoen euro aan coronacompensatie ontvangen voor de WMO, dit staat op het programma Algemene middelen verantwoord. Echter is dit nodig om de lasten op het programma Ondersteuning op maat af te dekken
- Utrecht is penvoerder voor een subsidie aan DIVOSA. Hiervoor is 0,4 miljoen euro ontvangen van het Rijk.
- In 2020 is incidenteel 1,6 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de pilot inburgering en vreemdelingen via de algemene dekkingsreserve (bestedings- en dekkingsvoorstel).
- In 2020 is incidenteel budget beschikbaar gesteld door het Rijk voor begeleiding en verhoging van het taalniveau van statushouders (0,68 miljoen euro).
- In 2020 is incidenteel budget beschikbaar gesteld door het Rijk voor de pilot Landelijke Vreemdelingenvoorziening (2,7 miljoen euro).

Volksgezondheid

- 0,845 miljoen euro lasten en 0,098 miljoen euro baten als gevolg van Corona.

Veiligheid

- In 2020 is er een incidenteel budget beschikbaar gesteld voor het oppakken van de nafase van het schietincident dat heeft plaatsgevonden op 18 maart 2019. Een deel van de geplande activiteiten heeft in 2020 door omstandigheden niet kunnen plaatsvinden.
- Corona en de daaraan verbonden maatregelen heeft in 2020 geleid tot incidentele lasten. Daarnaast heeft de gemeente Utrecht diverse medewerkers beschikbaar gesteld ten behoeve van het juridisch loket. Deze lasten zijn deels gecompenseerd door de Veiligheidsregio Utrecht.
- In 2020 hebben we versterkingsgelden ontvangen vanuit de NCTV ten behoeve van de lokale en integrale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme.
- In 2020 hebben we diverse incidentele baten ontvangen waaraan incidentele lasten verbonden zijn. Denk hierbij aan de onder andere de uitkeringen in relatie tot de projecten kort gestraft met langdurig nut, Veilige Steden en de bad. aanpak. Daarnaast is er sprake van incidentele last in verband met de activiteiten rondom het project Zandpad. Hiervoor is incidenteel budget beschikbaar gesteld (zie Voorjaarsnota 2019).

Cultuur

- Betreft matchingsbijdragen Rijksregeling in het kader van tekorten door Corona van in totaal 1,620 miljoen euro. Deze bijdragen zijn gedeeltelijk verstrekt als huurkorting (1,482 miljoen euro) en als subsidie (0,138 miljoen euro)
- Betreft Bijdragen noodregeling Cultuur en Erfgoed van in totaal 1,685 miljoen euro. Deze bijdragen zijn gedeeltelijk verstrekt als huurkorting (0,727 miljoen euro) en als subsidie (0,957 miljoen euro).

Samenleven en Sport

- **SPUK:** Met ingang van 2019 is sport vrijgesteld van btw. Ter voorkoming van een btw-schade voor de gemeente heeft het rijk voor de periode 2019 t/m 2023 een compensatieregeling ingesteld. Op basis van de verwachte btw-schade heeft de gemeente een beroep op deze compensatieregeling gedaan.
- **Vrijval waarborgsom zwembadpassen:** Bij zwembaden is de waarborgsom van de zwembadpassen vanaf 2020 komen te vervallen. Aan alle actieve pashouders is de waarborgsom geretourneerd. De totale waarborgsom van 0,313 miljoen euro van alle inactieve pashouders is hiermee vrijgevallen ten gunste van het resultaat.
- **Tegemoetkoming Verhuurders Sportaccommodaties:** Uit de regeling TVS Corona van het rijk 1maart – 1 juni 2020 is een uitkering ontvangen van 0,834 miljoen euro ter dekking van de huurkwijtscheldingen.
- **Start Vuelta 2020**: Ondanks de voorbereiding voor de start Vuelta 2020 kon het evenement, wegens de coronacrisis, geen doorgang vinden. Er wordt nu onderzocht of het evenement alsnog in 2022 doorgang kan vinden. Een rijksbijdrage van 1,5 miljoen euro, eerder begroot in 2020, wordt hiertoe doorgeschoven naar de Begroting van 2022.
- **Toevoeging reserve vaste activa:** De toevoeging aan de reserve is conform begroting.
- **Onttrekking reserve vaste activa:** De onttrekking van de reserve vaste activa is 0,135 miljoen euro hoger dan begroot en dient ter dekking van de hogere kapitaallasten van de gereed gemelde investeringsprojecten.
- **Sportakkoord (Gemeente):** Deze middelen waren eerder ten onrechte in de Begroting van 2019 opgenomen, terwijl deze bedoeld waren voor 2020.
- **Sportakkoord (Rijk):** Het betreft hier de onderbesteding uit 2019 die in 2020 is ingelopen.
- **Buurtpacten:** Het betreft hier de onderbesteding uit 2019 die in 2020 is ingelopen.
- **LHBTI (Rijk):** Het betreft hier de middelen uit 2019 die in 2020 in de begroting zijn opgenomen en ingezet.
- **De overige posten:** coronasteun Vechtsebanen; incidentele onderzoeken accommodatiebeleid sport; realisatie Urban Danceground in Kanaleneiland; project maatschappelijke diensttijd; project Helden van Overvecht; inkoop cursussen laaggeletterdheid ten behoeve en voor rekening van de gemeente Vijfheerenlanden (Vianen); rijksmiddelen Sportakkoord 2020; verkoop onroerende goederen en hogere verhuur accommodaties.

Utrechts Vastgoed

- Vastgoedbeheer: zie toelichting programmareserve Utrechts Vastgoed.
- Energieneutraal Kernvastgoed: zie toelichting programmareserve Utrechts Vastgoed.
- Stadskantoor: zie toelichting programmareserve Utrechts Vastgoed.
- Huurkorting rijksregeling 'Aanvullende ondersteuning culturele en creatieve sector Corona': 1,482 miljoen euro lagere baten en lagere lasten (interne bijdrage vanuit het programma Cultuur) door verstrekte huurkorting aan verschillende culturele instellingen.
- Huurkorting gemeentelijke regeling 'Noodsteun Cultuur en Erfgoed': 0,727 miljoen euro lagere baten en lagere lasten (interne bijdrage vanuit het programma Cultuur) door verstrekte huurkorting aan verschillende culturele instellingen.
- Huurderving door Corona: vanuit de 'Steunmaatregel huurders Utrechtse Vastgoed Organisatie' is voor 0,395 miljoen euro aan huurkorting verstrekt. Daarnaast zijn vanwege Corona de voorschotbedragen voor de benzineverkooppunten aangepast waardoor de baten 0,098 miljoen euro lager zijn dan begroot.
- Corona gerelateerde kosten (bedrijfsvoering): 0,451 miljoen euro hogere personele lasten door Corona gerelateerde werkzaamheden, waaronder inzet voor de 'Steunmaatregelen huurders Utrechtse Vastgoed Organisatie', de teststraat aan de Koploperstraat en het vinden en inrichten van extra opvangplaatsen voor dak- en thuislozen;
- Advieskosten ventilatie Corona: 0,080 miljoen euro voor advies- en communicatiekosten met betrekking tot ventilatiesystemen en binnenklimaat in gebouwen.
- Bijdrage investeringsprojecten: 1,573 miljoen euro lagere lasten door interne bijdragen vanuit het programma Maatschappelijke Ondersteuning voor diverse investeringsprojecten.
- Bedrijfsvoering: 0,395 miljoen euro lagere lasten door het project 'Grip op informatie' en door begeleidingskosten voor de transitie naar de nieuwe Vastgoedorganisatie Utrecht.
- Verzekeringsuitkering 't Zand: conform begroting 0,250 miljoen euro incidentele baten en lasten met betrekking tot bestedings- en dekkingsvoorstel 2019 voor brand bij 't Zand.

Algemene Middelen

- In de Gemeentefonds uitkering zit een bedrag van 17,709 miljoen euro aan coronacompensatie verwerkt.
- De verplichting rondom compensatie Joods rechtsherstel van 0,300 miljoen euro is verwerkt ten lasten van de post Onvoorzien

Overhead

- **Gegevensbescherming:** In 2020 is er incidenteel 1 miljoen euro toegekend voor gegevensbescherming. Van dit budget vanwege vertraging door de coronacrisis 0,29 miljoen euro uitgegeven. Het restant van de kosten zal in 2021 gemaakt worden.
- **Transitie IPM:** Bij de Voorjaarsnota 2019 heeft de raad 1,3 miljoen euro aan incidentele middelen beschikbaar gesteld voor de transitie IPM. Van dit budget is 0,7 miljoen euro ingezet. Het restant van de kosten zal in 2021 gemaakt worden.
- **Versterken architectuur:** Bij de Voorjaarsnota 2019 heeft de raad 0,5 miljoen euro incidenteel budget beschikbaar gesteld voor het versterken van de architectuur. Deze middelen zijn helemaal ingezet.
- **Zaakgericht werken:** Bij de Voorjaarsnota 2019 heeft de raad 2,7 miljoen euro aan incidentele middelen beschikbaar gesteld voor zaakgericht werken. Van dit budget is 1,73 miljoen euro ingezet. Het restant van de kosten zal in 2021 gemaakt worden.
- **Strategisch huisvestingsplan:** In 2020 is er incidenteel 0,1 miljoen euro toegekend voor de voorbereidingskosten voor een strategisch huisvestingsplan. Deze middelen zijn helemaal ingezet.
- **Specifieke coronakosten BSN:** Het Bedrijfsvoerings- en Strategienetwerk (BSN)heeft afgelopen jaar 3,124 miljoen euro aan niet begrote coronakosten gemaakt. Deze kosten vallen uiteen in drie categorieën:
  1. Thuiswerken mogelijk maken
  2. Veilig en gezond werken op kantoor
  3. Inzet van extra menskracht, bijvoorbeeld op het gebied van communicatie, crisismanagement, beroep en bezwaar en security management.

- **Studenteninschrijvingen**: In de Voorjaarsnota 2019 zijn er extra inkomsten ingeboekt in het gemeentefonds door meer studenteninschrijvingen. Om dit te realiseren is er door publiekszaken een campagne gestart. Het incidentele budget om deze campagne dekken is beschikbaar in 2021. Met een resultaatbestemming zullen we een voorstel doen om deze incidentele kosten (0,113 miljoen euro) daaruit te dekken.
- **Specifieke coronakosten PBZ**: Publiekszaken heeft met een aantal coronamaatregelen specifieke kosten gemaakt:
    - 0,083 miljoen euro voor licenties voor videobellen
    - 0,107 miljoen euro voor het thuisbezorgen van reisdocumenten en het aangetekend versturen van documenten
    - 0,112 miljoen euro voor specifieke kosten met betrekking tot het thuiswerken, zoals ICT kosten voor het thuis raadplegen van de BRP en extra ICT ondersteuning.

Overzicht van structurele onttrekkingen en stortingen in de reserves

X € 1.000

Omschrijving	Onttrekking 2020	Storting 2020
Reserve ten bate van vaste activa	12.691	0
Totaal	**12.691**	**0**

Bij de onttrekkingen aan reserves ten bate van vaste activa is beoordeeld of de onttrekking wordt aangewend ten behoeve van afschrijving op een actief. Dit leidt tot het bovenstaande overzicht.

Topinkomens

Functiegegevens	Gemeentesecretaris G.G.H.M. Haanen	Griffier M. van Hall
Aanvang en einde functievervulling in 2020	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	151.642	117.228
Beloningen betaalbaar op termijn	21.431	20.330
Subtotaal	173.073	137.559
Individueel toepasselijke bezoldigings-maximum	201.000	201.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedragen	-	-
Totaal bezoldiging 2020	**173.073**	**137.559**
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2019		
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	146.064	113.046
Beloningen betaalbaar op termijn	20.500	19.536
Subtotaal	166.564	132.582
Individueel toepasselijke bezoldigings-maximum	194.000	194.000
Totaal bezoldiging 2019	**166.564**	**132.582**

Taakvelden

x € 1.000

Taakveld	Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Totaal
01 Bewoners en Bestuur						
01 Bestuur	1.076	14.831	-13.755	0	2.664	-11.091
02 Burgerzaken	4.453	8.554	-4.101	732	140	-4.693
04 Overhead	12	6.434	-6.422	0	66	-6.356
064 Belastingen overig	154	149	5	0	0	5
54 Musea	111	3.301	-3.189	0	0	-3.189
57 Openb. groen & recreatie	60	338	-278	0	125	-153
61 Samenkr.& burgerparticip.	94	9.399	-9.305	0	0	-9.305
Totaal Programma Bewoners en Bestuur	5.959	43.005	-37.046	732	2.995	-34.783
02 Stedelijke ontwikkeling						
03 Beheer over. geb.&gronden	1.351	1.351	0	0	0	0
08 Overige baten en lasten	0	-10.684	10.684	0	0	10.684
32 Fysieke bedrijfsinfrastr.	7.878	-2.745	10.622	0	0	10.622
55 Cultureel erfgoed	500	2.945	-2.445	0	2.965	520
81 Ruimtelijke ordening	421	5.508	-5.087	0	725	-4.362
82 Grondexpl. niet bedr.ter.	200.345	-1.734	202.079	4.792	28.309	225.596
83 Wonen en bouwen	26.601	38.436	-11.835	7.326	25.266	6.106
Totaal Programma Stedelijke ontwikkeling	237.095	33.077	204.018	12.118	57.266	249.166
03 Duurzaamheid						
74 Milieubeheer	1.431	15.541	-14.110	6.746	9.411	-11.445
Totaal Programma Duurzaamheid	1.431	15.541	-14.110	6.746	9.411	-11.445

x € 1.000

Taakveld	Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Totaal
04 Bereikbaarheid						
063 Parkeerbelasting	33.909	9.238	24.671	0	53	24.724
08 Overige baten en lasten	0	-2.508	2.508	0	0	2.508
21 Verkeer en vervoer	3.288	17.439	-14.151	16.085	7.724	-22.512
22 Parkeren	6.677	17.777	-11.100	39	3.117	-8.022
25 Openbaar vervoer	2.463	6.272	-3.810	550	260	-4.100
74 Milieubeheer	1.469	7.617	-6.148	0	3.408	-2.740
Totaal Programma Bereikbaarheid	47.806	55.836	-8.030	16.674	14.561	-10.143
05 Openbare ruimte en groen						
12 Openb. orde en veiligheid	53	1.972	-1.919	0	0	-1.919
21 Verkeer en vervoer	10.376	63.251	-52.875	0	100	-52.775
23 Recreatieve havens	300	971	-671	0	0	-671
24 Econom. havens&waterwegen	629	336	294	0	6	299
33 Bedrijvenlok.&bedrijfsrg.	501	831	-330	0	0	-330
55 Cultureel erfgoed	0	-150	150	0	0	150
57 Openb. groen & recreatie	308	26.336	-26.027	0	1.000	-25.027
72 Riolering	42.797	31.552	11.244	0	0	11.244
73 Afval	48.064	38.977	9.087	0	956	10.043
75 Begraafpl. & crematoria	1.266	2.085	-819	0	0	-819
Totaal Programma Openbare ruimte en groen	104.294	166.161	-61.867	0	2.061	-59.805
17 Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen						
31 Economische ontwikkeling	612	17.580	-16.967	3.000	942	-19.025
65 Arbeidsparticipatie	0	517	-517	0	0	-517
Totaal Programma Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen	612	18.097	-17.484	3.000	942	-19.542

x € 1.000

Taakveld	Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Totaal
06 Werk en Inkomen						
63 Inkomensregelingen	220.806	251.693	-30.887	0	0	-30.887
64 Begeleide participatie	513	22.276	-21.762	0	0	-21.762
65 Arbeidsparticipatie	915	22.867	-21.952	0	1.144	-20.808
671 Maatwerkdienstverl. 18+	28	2.527	-2.499	0	415	-2.084
Totaal Programma Werk en Inkomen	222.262	299.362	-77.101	0	1.559	-75.542
07 Onderwijs						
42 Onderwijshuisvesting	2.066	45.272	-43.206	7.800	11.350	-39.656
43 Onderwijsbel.&leerlingzk.	13.053	37.253	-24.200	0	909	-23.291
53 Cultuurprs.,-prod.&-part.	0	3.012	-3.012	0	0	-3.012
56 Media	0	14.258	-14.258	0	0	-14.258
Totaal Programma Onderwijs	15.120	99.795	-84.675	7.800	12.258	-80.217
18 Ondersteuning op maat						
61 Samenkr.& burgerparticip.	405	13.354	-12.950	0	1.600	-11.350
62 Wijkteams	157	48.332	-48.175	0	0	-48.175
66 Maatwerkvoorziening.(WMO)	0	8.589	-8.589	0	0	-8.589
671 Maatwerkdienstverl. 18+	1.177	48.671	-47.494	0	0	-47.494
672 Maatwerkdienstverl. 18-	234	63.215	-62.981	0	5.354	-57.627
681 Geëscaleerde zorg 18+	5.185	129.523	-124.338	0	0	-124.338
682 Geëscaleerde zorg 18-	56	10.551	-10.495	0	0	-10.495
Totaal Programma Ondersteuning op maat	7.215	322.236	-315.022	0	6.954	-308.068
08 Volksgezondheid						
71 Volksgezondheid	3.266	28.115	-24.849	0	122	-24.727
Totaal Programma Volksgezondheid	3.266	28.115	-24.849	0	122	-24.727
09 Veiligheid						
11 Crisisbeheers.& Brandweer	277	29.416	-29.139	0	0	-29.139
12 Openb. orde en veiligheid	1.184	23.989	-22.805	0	210	-22.595
Totaal Programma Veiligheid	1.462	53.405	-51.944	0	210	-51.734

x € 1.000

Taakveld	Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Totaal
10 Cultuur						
53 Cultuurprs.,-prod.&-part.	61	44.736	-44.674	402	297	-44.780
54 Musea	0	8.931	-8.931	0	0	-8.931
56 Media	0	773	-773	0	0	-773
Totaal Programma Cultuur	61	54.440	-54.379	402	297	-54.484
19 Samenleven en Sport						
43 Onderwijsbel.&leerlingzk.	2.900	4.700	-1.800	0	0	-1.800
51 Sportbeleid en activering	816	8.377	-7.561	0	264	-7.297
52 Sportaccommodaties	10.559	34.898	-24.339	115	24.879	425
61 Samenkr.& burgerparticip.	884	32.143	-31.259	0	435	-30.825
71 Volksgezondheid	0	57	-57	0	0	-57
Totaal Programma Samenleven en Sport	15.158	80.175	-65.017	115	25.577	-39.554
12 Utrechts Vastgoed						
42 Onderwijshuisvesting	912	1.250	-339	0	0	-339
83 Wonen en bouwen	22.271	13.131	9.140	3.326	3.140	8.953
Totaal Programma Utrechts Vastgoed	23.183	14.382	8.801	3.326	3.140	8.615
13 Algemene middelen						
05 Treasury	2.949	-2.795	5.744	0	0	5.744
061 OZB woningen	41.045	5.145	35.901	0	0	35.901
062 OZB niet - woningen	70.758	373	70.386	0	0	70.386
064 Belastingen overig	1.195	306	890	0	0	890
07 Alg. uitkering &gem.fonds	813.513	0	813.513	0	0	813.513
08 Overige baten en lasten	0	274	-274	142.320	94.620	-47.975
34 Economische promotie	2.236	3	2.234	0	0	2.234
Totaal Programma Algemene middelen	931.697	3.305	928.392	142.320	94.620	880.691
14 Overhead						
04 Overhead	6.293	186.282	-179.988	2.860	4.332	-178.516
08 Overige baten en lasten	0	-10.676	10.676	0	0	10.676
Totaal Programma Overhead	6.293	175.606	-169.313	2.860	4.332	-167.840

x € 1.000

Taakveld	Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Totaal
20 Vennootschapsbelasting						
09 Vennootschapsbelasting	0	250	-250	0	0	-250
Totaal Programma Vennootschapsbelasting	0	250	-250	0	0	-250
Totaal	**1.622.914**	**1.462.788**	**160.126**	**196.093**	**236.305**	**200.337**

Lasten en baten, toevoegingen en onttrekkingen zijn opgenomen als positieve getallen.
In de saldokolommen betekent een positief getal (+) een voordeel en een negatief getal (-) een nadeel.

x € 1.000

Taakveld	Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Totaal
0.Bestuur en ondersteuning						
01 Bestuur	1.076	14.831	-13.755	0	2.664	-11.091
02 Burgerzaken	4.453	8.554	-4.101	732	140	-4.693
03 Beheer over. geb.&gronden	1.351	1.351	0	0	0	0
04 Overhead	6.306	192.716	-186.410	2.860	4.398	-184.872
05 Treasury	2.949	-2.795	5.744	0	0	5.744
061 OZB woningen	41.045	5.145	35.901	0	0	35.901
062 OZB niet - woningen	70.758	373	70.386	0	0	70.386
063 Parkeerbelasting	33.909	9.238	24.671	0	53	24.724
064 Belastingen overig	1.349	455	894	0	0	894
07 Alg. uitkering &gem.fonds	813.513	0	813.513	0	0	813.513
08 Overige baten en lasten	0	-23.593	23.593	142.320	94.620	-24.107
09 Vennootschapsbelasting	0	250	-250	0	0	-250
1.Veiligheid						
11 Crisisbeheers.& Brandweer	277	29.416	-29.139	0	0	-29.139
12 Openb. orde en veiligheid	1.237	25.961	-24.724	0	210	-24.514
2.Verkeer, vervoer en waterstaat						
21 Verkeer en vervoer	13.664	80.690	-67.026	16.085	7.824	-75.288
22 Parkeren	6.677	17.777	-11.100	39	3.117	-8.022
23 Recreatieve havens	300	971	-671	0	0	-671
24 Econom. havens&waterwegen	629	336	294	0	6	299
25 Openbaar vervoer	2.463	6.272	-3.810	550	260	-4.100
3.Economie						
31 Economische ontwikkeling	612	17.580	-16.967	3.000	942	-19.025
32 Fysieke bedrijfsinfrastr.	7.878	-2.745	10.622	0	0	10.622
33 Bedrijvenlok.&bedrijfsrg.	501	831	-330	0	0	-330
34 Economische promotie	2.236	3	2.234	0	0	2.234

x € 1.000

Taakveld	Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Totaal
4.Onderwijs						
42 Onderwijshuisvesting	2.978	46.522	-43.544	7.800	11.350	-39.995
43 Onderwijsbel.&leerlingzk.	15.953	41.953	-26.000	0	909	-25.091
5.Sport, cultuur en recreatie						
51 Sportbeleid en activering	816	8.377	-7.561	0	264	-7.297
52 Sportaccommodaties	10.559	34.898	-24.339	115	24.879	425
53 Cultuurprs.,-prod.&-part.	61	47.747	-47.686	402	297	-47.792
54 Musea	111	12.232	-12.121	0	0	-12.121
55 Cultureel erfgoed	500	2.795	-2.295	0	2.965	670
56 Media	0	15.031	-15.031	0	0	-15.031
57 Openb. groen & recreatie	368	26.674	-26.306	0	1.125	-25.181
6.Sociaal domein						
61 Samenkr.& burgerparticip.	1.383	54.897	-53.514	0	2.035	-51.479
62 Wijkteams	157	48.332	-48.175	0	0	-48.175
63 Inkomensregelingen	220.806	251.693	-30.887	0	0	-30.887
64 Begeleide participatie	513	22.276	-21.762	0	0	-21.762
65 Arbeidsparticipatie	915	23.384	-22.469	0	1.144	-21.325
66 Maatwerkvoorziening.(WMO)	0	8.589	-8.589	0	0	-8.589
671 Maatwerkdienstverl. 18+	1.204	51.198	-49.994	0	415	-49.579
672 Maatwerkdienstverl. 18-	234	63.215	-62.981	0	5.354	-57.627
681 Geëscaleerde zorg 18+	5.185	129.523	-124.338	0	0	-124.338
682 Geëscaleerde zorg 18-	56	10.551	-10.495	0	0	-10.495
7.Volksgezondheid en milieu						
71 Volksgezondheid	3.266	28.172	-24.906	0	122	-24.784
72 Riolering	42.797	31.552	11.244	0	0	11.244
73 Afval	48.064	38.977	9.087	0	956	10.043
74 Milieubeheer	2.900	23.158	-20.258	6.746	12.819	-14.185
75 Begraafpl. & crematoria	1.266	2.085	-819	0	0	-819

x € 1.000

Taakveld	Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Totaal
8.Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing						
81 Ruimtelijke ordening	421	5.508	-5.087	0	725	-4.362
82 Grondexpl. niet bedr.ter.	200.345	-1.734	202.079	4.792	28.309	225.596
83 Wonen en bouwen	48.872	51.567	-2.695	10.652	28.406	15.059
Totaal	**1.622.914**	**1.462.788**	**160.126**	**196.093**	**236.305**	**200.337**

Balans

Activa

x € 1.000

Activa	Stand per 31-12-2019	Stand per 31-12-2020
Vaste activa	**1.682.338**	**1.734.071**
Immateriële vaste activa	**6.453**	**6.336**
• Bijdrage aan activa van derden	6.453	6.336
Materiële vaste activa	**1.630.317**	**1.681.347**
• met economisch nut	1.562.369	1.590.544
• met economisch nut waarvoor een heffing wordt geheven	34.081	30.193
• met maatschappelijk nut	33.867	60.610
Financiële vaste activa	**45.568**	**46.388**
• Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	5.221	10.322
• Leningen aan deelnemingen	99	0
• Leningen aan overige verbonden partijen	0	0
• Overige langlopende leningen	40.041	35.859
• Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd ≥ 1 jaar	207	207
Vlottende activa	**178.906**	**277.915**
Voorraden	**-23.985**	**71.482**
• Grond- en hulpstoffen	403	385
• Onderhanden werk	-25.498	69.919
• Gereed product en handelsgoederen	124	89
• Vooruitbetalingen	986	1.089
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**146.012**	**132.505**
• Vorderingen op openbare lichamen	90.094	87.333
• Rekening-courant met niet-financiële instellingen	3.860	3.985
• Overige vorderingen	52.058	41.187
Liquide middelen	**9.003**	**3.024**
• Kas	31	29
• Bank	8.972	2.995
Overlopende activa	**47.876**	**70.904**
• Nog te ontvangen bedragen van overheidslichamen	20.981	12.091
• Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen	26.895	58.813
Totaal activa	**1.861.244**	**2.011.986**
Recht op verliescompensatie Vennootschapsbelasting	0	0

Passiva

x € 1.000

Passiva	Stand per 31-12-2019	Stand per 31-12-2020
Vaste passiva	**1.631.366**	**1.737.652**
Eigen vermogen	**662.422**	**822.548**
• Algemene reserve	127.356	126.980
• Bestemmingsreserves	452.766	495.231
• Gerealiseerd resultaat	82.300	200.337
Voorzieningen	**76.743**	**78.183**
• Verplichtingen en verliezen	42.976	34.328
• Vanwege risico's	7.878	8.644
• Vanwege egalisatie	4.596	3.515
• Bijdragen aan vervangingsinvesteringen in relatie tot heffingen	2.771	8.390
• Van derden ontvangen bestemmingsbedragen	18.522	23.306
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	**892.201**	**836.921**
• Onderhandse leningen van openbare lichamen	20.000	20.000
• Onderhandse leningen van binnenlandse banken	858.045	803.000
• Door derden belegde gelden	761	647
• Waarborgsommen	13.395	13.274
Vlottende passiva	**229.878**	**274.334**
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**116.985**	**76.847**
• Kasgeldleningen	67.000	29.500
• Bank	0	0
• Overige kortlopende schulden	49.985	47.347
Overlopende passiva	**112.893**	**197.487**
• Nog te betalen bedragen	82.654	100.202
• Vooruit ontvangen bedragen van overheidslichamen	14.798	61.776
• Overige vooruit ontvangen bedragen	15.441	35.509
Totaal passiva	**1.861.244**	**2.011.986**
Borgstellingen en garantstellingen	1.926.516	2.088.933

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin regels voor het financiële beleid en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en de passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de onderstaande balanshoofden anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

Toelichting stelselwijziging(en): met ingang van 2017 geldt een activeringsplicht voor investeringen met maatschappelijk nut. De toepassing van de gemeente Utrecht hiervan is vastgelegd in de Nota waarderen, activeren en afschrijven van vaste activa (WAAVA, 2016). Daarin was bepaald dat de activeringsplicht voor investeringen met maatschappelijk nut niet wordt toegepast voor projecten die in uitvoering zijn genomen voor 2017. Omdat het BBV voorschrijft dat alle investeringen met maatschappelijk nut vanaf 2017 worden geactiveerd, is op dit onderdeel afgeweken van de Nota. Investeringen met maatschappelijk nut boven de activeringsgrens worden geactiveerd, ook als het betreffende investeringsproject voor 2017 is gestart. Dit gaat bijv. op voor het project wal- en kluismuren. Inmiddels is de Nota WAAVA op 20 februari 2020 door uw raad vastgesteld.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.
De uitkering uit het gemeentefonds is verantwoord op basis van de accresmededeling volgens de septembercirculaire. De laatste betaalspecificatie in het kalenderjaar 2020 is gehanteerd.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt.
Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar.

Met betrekking tot de eigen bijdragen die het Centraal Administratie Kantoor (CAK) int en aan de gemeente Utrecht afdraagt geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2018 van de commissie BBV het volgende.
Gemeenten kunnen op basis van de overzichten van het CAK wel de totaal aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen WMO-administratie. Het CAK verstrekt echter geen informatie op persoonsniveau, zodat bij gemeenten niet op persoonsniveau bekend is of het CAK eigen bijdragen heeft opgelegd en geïnd én of het CAK de geïnde eigen bijdragen aan de gemeenten heeft afgedragen.
Dit betekent dat de gemeente onvoldoende informatie heeft om op persoonsniveau de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel vast te stellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK heeft de wetgever in feite bepaald dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd op grond van de aanschafwaarde, verminderd met afschrijvingen.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa met economisch nut worden gewaardeerd op grond van de aanschafwaarde, verminderd met specifieke investeringsbijdragen van derden en afschrijvingen. De afschrijvingen vinden plaats volgens de annuïtaire en lineaire methode. De afschrijvingstermijnen zijn gebaseerd op de door ons vastgestelde afschrijvingstabel:

Categorie		Nut E/M [4]	Annuïtair/ Lineair	Afschr. duur (jaren)
	Materiële vaste activa			
Code	Gronden en terreinen			
20 010	Gronden en terreinen niet zijnde parkeerterreinen	E	Geen afschrijving	
20 020	Parkeerterreinen	E	Lineair	10
20 030	25% van de cascowaarde van ondergrondse parkeergarage	E	Geen afschrijving	
20 090	Lopende investeringen gronden en terreinen	E	Geen afschrijving	
Code	Woonruimten			
21 010	Woonruimten	E	Annuïtair	40
21 020	Restauratie/renovatie van permanente woonruimten en monumenten	E	Annuïtair	20
21 090	Lopende investeringen in woonruimten	E	Geen afschrijving	
Code	Bedrijfsgebouwen			
22 010	Bedrijfsgebouwen met een economische levensduur van 40 jaar. Dit betreft onder andere: kantoorpanden, bedrijfsloodsen, scholen, peuterspeelzalen, sociale en culturele voorzieningen, broedplaatsen voor startende ondernemers, zwembaden, sportvoorzieningen en monumenten. Met uitzondering van parkeergarages	E	Annuïtair	40
22 015	Opstallen gemeentewerven (afvalscheidingsstations)	E	AnnuÏtair	10
22 020	Parkeergarages	E	Annuïtair	40
22 040	Restauraties/renovaties van semi-permanente bedrijfsgebouwen	E	Annuïtair	10
22 030	Restauraties/renovaties van permanente bedrijfsgebouwen en monumenten	E	Annuïtair	20
22 050	Restauraties/renovaties die de economische levensduur van permanente bedrijfsgebouwen met 30 jaar verlengen	E	Annuïtair	30
22 090	Lopende investeringen bedrijfsgebouwen	E	Geen afschrijving	
Code	Grond- weg- en waterbouwkundige werken			
23 010	Aanleg, reconstructie, renovatie wegen, vaste en beweegbare bruggen, tunnels, sluizen, waterkeringen en walkades	M	Lineair	15

4 E=economisch nut; M=maatschappelijk nut

Categorie		Nut E/M 4	Annuïtair/ Lineair	Afschr. duur (jaren)
23 020	Idem busbanen	M	Lineair	15
23 090	Lopende investeringen grond- weg- en waterbouwkundige werken	M	Geen afschrijving	
23 510	Riolering: aanleg en vervanging	E	Annuïtair	40
23 520	Sportterreinen: aanleg en inrichting	E	Annuïtair	30
23 530	Sportvelden: aanleg en inrichting toplaag	E	Annuïtair	12
23 590	Lopende investeringen riolering en sportterreinen	E	Geen afschrijving	
Code	Vervoermiddelen			
24 010	Vervoermiddelen met een economische levensduur van 5 jaar. Dit betreft onder andere: personenwagens, bestelwagens (5 jaar), tractoren, grote en kleine inzamelvoertuigen voor intensief gebruik en tweedehands grote inzamelvoertuigen	E	Lineair	5
24 020	Vervoermiddelen met een economische levensduur van 8 jaar. Dit betreft onder andere: grote en kleine inzamelvoertuigen voor normaal gebruik, vrachtwagens en grote aanhangwagens	E	Lineair	8
24 030	Vervoermiddelen met een economische levensduur van 10 jaar. Dit betreft onder andere: kleine aanhangwagens en bestelwagens (10 jaar)	E	Lineair	10
24 040	Vervoermiddelen met een economische levensduur van 40 jaar. Dit betreft vaartuigen (bedrijfsboten) en vaartuigen casco	E	Lineair	40
24 090	Lopende investeringen vervoermiddelen	E	Geen afschrijving	
Code	Machines, apparaten en installaties			
25 010	Machines, gereedschappen, werktuigen met een economische levensduur van 5 jaar. Dit betreft onder andere veegmachines en opnamekoppen voor inzamelwagens	E	Lineair	5
25 015	Machines, gereedschappen, werktuigen met een economische levensduur van 6 jaar. Dit betreft onder andere opnamekoppen voor inzamelwagens	E	Lineair	6
25 020	Machines, gereedschappen, werktuigen met een economische levensduur van 7 jaar. Dit betreft onder andere: apparatuur parkeren	E	Lineair	7
25 030	Machines, gereedschappen, werktuigen met een economische levensduur van 8 jaar. Dit betreft onder andere: installaties parkeren	E	Lineair	8
25 035	Machines, gereedschappen, werktuigen met een economische levensduur van 10 jaar.	E	Lineair	10
25 040	Machines, apparaten en installaties gebonden aan gebouwen: Dit betreft onder andere: beveiligings-, verwarmings- en brandblusinstallaties	E	Annuïtair	10
25 050	Gebouwgebonden installaties: o.a. liften en klimaatinstallatie	E	Annuïtair	40
25090	Lopende investeringen machines, apparaten, installaties	E	Geen afschrijving	
	Informatie- en communicatietechnologie (ICT)			
26 010	Hardware, grootschalig	E	Annuïtair	7
26 020	Hardware, kleinschalig	E	Lineair	5
26 030	OS Werkplek	E	Annuïtair	5
26 031	ICT infra inpandig (data- en telecommunicatie	E	Annuïtair	7
26 040	ICT machines (PC’s. laptops, servers, data-opslag)	E	Annuïtair	5

Categorie		Nut E/M 4	Annuïtair/ Lineair	Afschr. duur (jaren)
26 050	Mobiele ICT apparatuur (telefoons en tablets)	E	Annuïtair	3
26 051	Overige telefonie	E	Annuïtair	7
26 060	Netwerken	E	Annuïtair	7
26 070	Verbindingen ICT infra lang (in en buiten pand tot aan patchkast)	E	Annuïtair	10
26 081	Firewall aanpassen, uitbreiden	E	Annuïtair	5
26 082	Netwerkauthenticatie	E	Annuïtair	7
26 090	Lopende investeringen ICT		Geen afschrijving	
Code	Overige materiële vaste activa			
26 011	ICT grootschalig, software	E	Annuïtair	7
26 021	ICT kleinschalig, software	E	Lineair	5
	Kunstvoorwerpen met cultuurhistorische waarde		Geen afschrijving, worden niet geactiveerd	
29 921	Inrichting van gebouwen, alsmede voorzieningen in en aan gebouwen en inventaris: bureau's stoelen, kasten etc.	E	Annuïtair	10
29 920	Overige materiële vaste activa met een technische levensduur van 10 jaar: Dit betreft onder andere: binnenbak en toegangssysteem ondergrondse containers	E	Lineair	10
29 925	Overige materiële vaste activa met een technische levensduur van 15 jaar. Dit betreft onder andere: perscontainers	E	Lineair	15
29 930	Overige materiële vaste activa met een technische levensduur van 20 jaar. Dit betreft onder andere: betonputten ondergrondse container	E	Lineair	20
29 910	Overige materiële vaste activa met een maatschappelijk nut	M	Lineair	15
29 991	Lopende investeringen met een economisch nut	E	Geen afschrijving	
29 990	Lopende investeringen met een maatschappelijk nut	M	Geen afschrijving	

Op 17 maart 2016 is het vernieuwd BBV, met ingang van het begrotingsjaar 2017, van kracht geworden. Sindsdien geldt hierboven vermelde waarderingsregel ook voor materiële vaste activa met maatschappelijk nut. Wij hanteren een drempel met een gemeentelijk investeringsbedrag van 5 miljoen euro of meer. Anders dan in de nota WAAVA bepaald worden alle investeringen met maatschappelijk nut met een investeringsbedrag van 5 miljoen euro of meer in 2017 geactiveerd, en niet alleen de investeringsprojecten die in of na 2017 in uitvoering komen.

Contractueel overeengekomen kasstromen met betrekking tot de afkoop van erfpachten met een looptijd van langer dan tien jaar worden met ingang van 2013 gewaardeerd tegen het in historisch perspectief behoedzame percentage van 4% (tot 2013 tegen 5%). Dit percentage blijft voor de duur van de overeenkomst ongewijzigd.

Voor in erfpacht uitgegeven gronden geldt de uitgifteprijs van eerste uitgifte als verkrijgingsprijs. Erfpachtgronden voor welke de canon eeuwigdurend is afgekocht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde. In geval periodieke canonbetalingen voor een tijdvak ineens worden afgekocht zullen de afkoopsommen worden verantwoord onder de vaste schulden als vooruit ontvangen bedragen. Naar rato van de afkoopperiode zullen de afkoopsommen jaarlijks vrijvallen ten gunste van het resultaat.

Financiële vaste activa

De onder financiële vaste activa opgenomen leningen, verstrekt aan derden, worden gewaardeerd tegen het oorspronkelijk uitgeleende bedrag minus de ontvangen aflossingen. De belangen in gemeenschappelijke regelingen en deelnemingen, evenals effecten worden gewaardeerd tegen de kostprijs. Indien deze duurzaam in waarde verminderen, wordt de waarde navenant aangepast.

Participaties in het aandelenkapitaal van naamloze en besloten vennootschappen (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden.

Van een deelneming is krachtens artikel 1 lid e BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een naamloze of besloten vennootschap.

Voorraden

Grond- en hulpstoffen zijn opgenomen tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Wanneer de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, wordt afgewaardeerd naar deze lagere marktwaarde.

De voorraad gereed product en handelsgoederen wordt gewaardeerd tegen marktprijzen.

De onderhanden werken worden gewaardeerd tegen kostprijs en verminderd onder meer met de opbrengsten uit van derden ontvangen bijdragen, gronduitgiften en subsidies. De kostprijs bestaat uit directe kosten en eventueel de aan het werk toe te rekenen indirecte kosten en rente.

Voor verwachte negatieve resultaten op projecten wordt een voorziening getroffen. Voorzieningen voor verwachte tekorten van grondexploitatieprojecten worden bepaald tegen de nominale waarde van het verwachte tekort. Indien lasten van een project hoger zijn dan de baten per balansdatum, wordt de getroffen voorziening (deels) als waardecorrectie verantwoord op de post voorraden.
Tevens zijn de in exploitatie genomen bouwgronden hieronder verantwoord.

Voor tussentijdse winstneming geldt de percentage of completion (POC) methode: voor zover opbrengsten en kosten zijn gerealiseerd moet tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen van het positieve saldo van de grondexploitatie op eindwaarde. Dit conform BBV-richtlijnen (Notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken, commissie BBV, versie juli 2019). Tot 2019 werd de tussentijdse winst genomen conform de POC-methode op basis van de netto contante waarde.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht.

Liquide middelen

De liquide middelen staan ter vrije beschikking en worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overlopende activa

De posten worden verantwoord tegen de nominale waarde. Het betreft bedragen die betrekking hebben op de jaren volgend op het verantwoordingsjaar, maar al in het verantwoordingsjaar of de jaren daarvoor zijn voldaan; nog te ontvangen bedragen voor de jaren tot en met het verantwoordingsjaar en overige overlopende activa.

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen zijn opgenomen de algemene reserves en bestemmingsreserves, evenals het gerealiseerd resultaat.

Voorzieningen

Onder de voorzieningen zijn opgenomen de, op het moment van opstellen van de jaarrekening voorzienbare verplichtingen, verliezen en/of risico's, voor zover de omvang hiervan redelijkerwijs is in te schatten. Hier zijn tevens de van derden ontvangen (verplicht te besteden) bijdragen opgenomen.
Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c. q. het voorzienbare verlies, tenzij bij de voorziening anders is aangegeven. De onderhoudsegalisatievoorzieningen stoelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen.
De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer

De schulden worden gewaardeerd tegen het oorspronkelijk geleende bedrag minus de betaalde aflossingen.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden tegen de nominale waarde gewaardeerd.

Overlopende passiva

De posten worden verantwoord tegen de nominale waarde. Het betreft bedragen die betrekking hebben op de jaren volgend op het verantwoordingsjaar, maar al in het verantwoordingsjaar of de jaren daarvoor zijn ontvangen; nog te betalen bedragen voor de jaren tot en met het verantwoordingsjaar en overige overlopende passiva.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. In het hoofdstuk Borgstellingen zijn de borgstellingen gespecificeerd en toegelicht.

Toelichting op de balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Bijdrage aan activa van derden

De gemeente kan bijdragen aan activa van derden activeren als:

- Er sprake is van een investering door een derde
- De investering bijdraagt aan de publieke taak
- De derde zich verplicht tot het daadwerkelijk investeren op de overeengekomen wijze
- Bij in gebreke blijven de bijdrage kan worden teruggevorderd of recht kan doen gelden op het betreffende activa.

De gemeente heeft aan derden de onderstaande investeringsbijdragen verstrekt:

x € 1.000

Omschrijving	Stand 31-12-2019	Vermeer-dering	Bijdragen van derden	Afschrijving	Stand 31-12-2020
	a	B	c	d	e = a+b-c-d
Museum Van Speelklok tot Pierement	47	0	0	47	0
Werkruimten Draaiweg	11	0	0	11	0
Klein Geertekerkhof 6	1	0	0	1	0
Volkstuin Gageldijk	2	0	0	2	0
Peuteropvang /Voorscholen	119	0	0	119	0
Kinderopvang	161	0	0	49	112
Werkruimten Mariëndaalstraat	38	0	0	12	26
Aanpassing Stefanuskerk	1.661	0	0	214	1.447
Werkruimte Kokerloods	83	0	0	21	62
Loevenhoutsedijk en atelierwoningen	545	0	0	61	484
Nieuw Welgelegen	504	0	0	101	403
Atelierwoning Leidsche Rijn	449	0	0	67	382
Uitbreiding Iduna	131	0	0	17	114
Kleedkamers vv De Meern	125	0	0	4	121
SWK Lange Nieuwstraat 7	134	0	0	15	119
Geluidsinstallatie Maarschalkerweerd	16	0	0	2	14
Plompetorengracht 4 (SWK)	107	0	0	10	97
Cereol MFA	943	0	0	99	844
Sportief Openbare Ruimten	28	0	0	5	23
Polderpark Ruigenhoek	53	0	0	9	44
Podium Hoge Woerd/Theatertechniek	799	0	0	66	733
Kleedkamers Kampong	423	0	0	11	412
Kleedkamers - Sportpark Voordorp	73	0	0	2	71
Hogeweide 6	0	864		36	828
Totaal	**6.453**	**864**	**0**	**981**	**6.336**

Materiële vaste activa

Onderstaand overzicht geeft het verloop weer van de boekwaarde van het totaal van de investeringen met economisch én maatschappelijk nut.

x € 1.000

Materiële vaste activa met economisch en maatschappelijk nut (Totaal)	Boekwaarde 31-12-2019	Her-rubricering	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Des-/ investeringen	Boekwaarde 31-12-2020
	a	b	c	d	e	f = a+b-c-d+e
Gronden en terreinen	366.710	0	1.969	0	11.632	376.373
Bedrijfsgebouwen	995.462	0	27.928	3.985	27.994	991.543
Vervoermiddelen	9.824	0	2.115	0	902	8.611
Machines, apparaten en installaties	134.173	0	11.882	42	31.448	153.697
Grond, weg- en waterbouwkundige werken	73.779	0	4.606	21.825	48.471	95.819
Overige materiële activa	50.369	0	8.466	0	13.401	55.304
Totaal	**1.630.317**	**0**	**56.966**	**25.852**	**133.848**	**1.681.347**

In 2020 is per saldo bijna 134 miljoen euro geïnvesteerd in materiële vaste activa. Dit bedrag bestaat uit ruim 137 miljoen euro aan investeringen en ruim 3,5 miljoen euro aan desinvesteringen. De desinvesteringen betreffen voornamelijk verkochte Gronden en terreinen voor een bedrag van ruim 1,2 miljoen euro in verband met erfpachtconversies en bijna 0,6 miljoen euro aan andere activa welke zijn afgestoten dan wel verkocht. Daarnaast is voor bijna 0,7 miljoen euro verantwoord als bijdrage aan activa van derden. Zie hiervoor de verloopstaat Immateriële vaste activa, de kolom Vermeerdering. Tegenover deze investeringen stonden bijna 57 miljoen euro aan afschrijvingen en bijna 26 miljoen euro aan bijdragen van derden.
Per saldo namen de materiële vaste activa toe met 51 miljoen euro.

Overeenkomstig de regelgeving BBV worden investeringen die grotendeels worden gedaan voor riolering of het inzamelen van huishoudelijk afval opgenomen in een aparte categorie. De omschrijving daarvan is: investeringen met economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Het verloop van de boekwaarde van de investeringen met economisch nut:

x € 1.000

Materiële vaste activa met economisch nut (Totaal)	Boekwaarde 31-12-2019	Her-rubricering	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Des- / investeringen	Boekwaarde 31-12-2020
Gronden en terreinen	366.710	0	1.969	0	11.632	376.373
Bedrijfsgebouwen	995.462	0	27.928	3.985	27.994	991.543
Vervoermiddelen	9.824	0	2.115	0	902	8.611
Machines, apparaten en installaties	134.173	0	11.882	42	31.448	153.697
Grond, weg- en waterbouwkundige werken	42.346	0	4.606	16.661	19.159	40.238
Overige materiële activa	47.935	0	8.466	0	10.806	50.275
Totaal	**1.596.450**	**0**	**56.966**	**20.688**	**101.941**	**1.620.737**

Het overzicht investeringen met economisch nut bestaat uit twee delen.

x € 1.000

Materiële vaste activa met economisch nut (niet in heffing)	Boekwaarde 31-12-2019	Her-rubricering	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Des-/ investeringen	Boekwaarde 31-12-2020
Gronden en terreinen	366.159	0	1.969	0	11.632	375.822
Bedrijfsgebouwen	993.550	0	27.798	3.985	27.994	989.761
Vervoermiddelen	2.289	0	538	0	743	2.494
Machines, apparaten en installaties	132.332	0	11.480	42	31.448	152.258
Grond, weg- en waterbouwkundige werken	38.763	0	4.264	828	6.567	40.238
Overige materiële activa	29.276	0	6.171	0	6.866	29.971
Totaal	**1.562.369**	**0**	**52.220**	**4.855**	**85.250**	**1.590.544**

In de boekwaarde gronden en terreinen van bijna 376 miljoen euro is ultimo 2020 een bedrag van 190,3 miljoen euro opgenomen voor in erfpacht uitgegeven gronden. Dit bedrag is ten opzichte van de boekwaarde per 01-01-2020 niet noemenswaardig gewijzigd.

Jaarlijks wordt bepaald welk gedeelte van de MVA moet worden ondergebracht in het onderdeel MVA economisch nut in heffing.
Het verloop van de boekwaarde van de investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven is opgenomen in onderstaand overzicht.

x € 1.000

Materiële vaste activa met economisch nut (in heffing)	Boekwaarde 31-12-2019	Her-rubricering	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Des-/ investeringen	Boekwaarde 31-12-2020
Gronden en terreinen	551	0	0	0	0	551
Bedrijfsgebouwen	1.912	0	130	0	0	1.782
Vervoermiddelen	7.535	0	1.577	0	159	6.117
Machines, apparaten en installaties	1.841	0	402	0	0	1.439
Grond, weg- en waterbouwkundige werken	3.583	0	342	15.833	12.592	0
Overige materiële activa	18.659	0	2.295	0	3.940	20.304
Totaal	**34.081**	**0**	**4.746**	**15.833**	**16.691**	**30.193**

Als gevolg van de nieuwe BBV-voorschriften worden vanaf 2017 naast investeringen met economisch nut ook alle investeringen met maatschappelijk nut in de openbare ruimte geactiveerd.
Dit betekent dus een geleidelijke invoering. Dit heeft tot gevolg dat pas op termijn alle investeringen op de balans zijn opgenomen.

Hieronder is weergegeven welke bedragen volgens de nieuwe systematiek zijn verantwoord.

x € 1.000

Materiële vaste activa met maatschappelijk nut	Boekwaarde 31-12-2019	Her-rubricering	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Des-/ investeringen	Boekwaarde 31-12-2020
Gronden en terreinen	0	0	0	0	0	0
Bedrijfsgebouwen	0	0	0	0	0	0
Vervoermiddelen	0	0	0	0	0	0
Machines, apparaten en installaties	0	0	0	0	0	0
Grond, weg- en waterbouwkundige werken	31.433	0	0	5.164	29.312	55.581
Overige materiële activa	2.434	0	0	0	2.595	5.029
Totaal	**33.867**	**0**	**0**	**5.164**	**31.907**	**60.610**

De uitgaven van de grootste afgeronde investeringsprojecten van 2020 (> 1 miljoen euro) worden hieronder gespecificeerd.

x € 1.000

In 2020 afgeronde projecten	Bedrag
Bouw/Renovatie schoolgebouwen	28.977
Riolering 2020	12.592
Bouw/Renovatie sportaccommodaties	10.433
Containers	5.319
Softwarematige infrastructuur ICT	2.093
Verbouwing Buurthuizen	2.025
Renovatie Stadhuis	1.371
Voertuigen	1.121

Met betrekking tot nog lopende investeringsprojecten is voor ruim 180 miljoen euro geactiveerd. Zie onderstaande tabel voor een specificatie van de grootste lopende investeringsprojecten (> 1 miljoen euro).

x € 1.000

Grootste uitgaven lopende investeringen	Bedrag
Bouw/Renovatie schoolgebouwen	40.798
HOV Baan Dichterswijk (Z90)	26.691
Wal- en Kluismuren (vanaf 2017)	23.086
Parkeergarage en P&R Berlijnplein	17.386
Verbetering MFA's Leidsche Rijn	15.701
Noordelijke Randweg Utrecht (NRU)	11.134
Restauratie Domtoren	10.666
Westelijke Stadsboulevard	5.582
Stadsbaantunnel	4.836
ICT-investeringen IPM	4.758
Fiets/voetgangersvoorz.Voorstraat/Wittevrouwenstr.	3.475
Bouw/Renovatie sportaccommodaties	2.049
Verbouwing Culturele Accommodaties	1.952
Fiets/voetgangersvoorz.Nachtegaalstraat/Reigerstr.	1.431
Verbouwing welzijnaccommodaties	1.300
HR Services	1.229
Herinrichting ASW	1.159
Herinrichting Kanaalstraat	1.059

Financiële vaste activa

x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2020
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	5.221	10.322
Leningen aan deelnemingen	99	0
Leningen aan overige verbonden partijen	0	0
Overige langlopende leningen	40.041	35.859
Overige uitzettingen met een rente typische looptijd van ≥ 1 jaar	207	207
Totaal	**45.568**	**46.388**

Kapitaalverstrekking aan deelnemingen

De opbouw van de kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen is als volgt.

x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31/12/2019	Boekwaarde 31-12-2020
BNG Bank NV	77	77
Vitens NV	36	36
GEM Vleuterweide CV	139	139
GEM Vleuterweide Beheer BV	9	9
Vleuten-de Meern Zelfstandig BV	5	5
Houdstermaatschappij Remu NV	47	47
Wijkontwikkelingsmaatschappij Lombok BV	2.269	2.269
Utrechtse Maatschappij voor Stadsherstel NV	920	920
Utrecht Vernieuwt BV	18	18
Coöperatie Wigo4it	25	25
Kanaleneiland Beheer BV	10	10
WOM Noord-West BV	9	9
WOM Noord-West CV	1.566	3.667
UW Holding BV	91	91
ROM Regio Utrecht BV	0	3.000
Totaal	**5.221**	**10.322**

Het totaalbedrag aan kapitaalverstrekkingen is met ruim 5,1 miljoen euro toegenomen. Deze toename is veroorzaakt door:

- De tijdelijke overname van het Mitros-deel in de Wijkontwikkelingsmaatschappij (WOM) Noord-West CV voor een bedrag van 2,101 miljoen euro, dit in afwachting van een nieuwe samenwerkingspartner in deze WOM;
- De nieuwe deelneming in de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) Regio Utrecht BV voor 3 miljoen euro.

Leningen aan deelnemingen

x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2020
Utrecht Vernieuwt BV	99	0
Totaal	**99**	**0**

Utrecht Vernieuwt BV participeerde in de GEM Kanaleneiland CV. Deze laatste is in 2020 geliquideerd en het project is tevens afgerond. Vanuit de in 2020 ontvangen liquidatiestorting is het leningrestant volledig afgelost.
De bovenstaande bedragen zijn een specificatie van Tabel 7 van de Financieringsparagraaf (verloopoverzicht verstrekte geldleningen) ten aanzien van leningen aan deelnemingen.

Overige langlopende leningen

De belangrijkste leningen zijn aan erfpacht gerelateerde leningen Hoog Catharijne, leningen verstrekt aan het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn) en aan de Stichting Energietransitie Utrecht. Daarnaast lopen er enkele leningen aan gemeentelijke onderdelen die in eerdere jaren geprivatiseerd zijn.

Onderstaand overzicht is een specificatie van Tabel 7 van de Financieringsparagraaf (verloopoverzicht verstrekte geldleningen) ten aanzien van overige langlopende leningen:

De verstrekte geldleningen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2020
Startersleningen uitbesteed via SVn	15.158	11.721
Restauratieleningen uitbesteed via URF/NRF	4.416	4.438
Leningen particuliere woningverbetering via SVn	609	1.305
Kredietbankleningen	841	1.138
Leningen Hoog Catharijne gekoppeld aan erfpachtsovereenkomsten	7.223	7.214
Stichting De Nieuwe Regentesseschool	227	224
Stichting Stadsschouwburg	980	815
Stichting De Bibliotheek	1.736	1.602
Stichting Energie Transitie	5.050	5.050
Stichting Utrecht Natuurlijk	10	0
Huurders Stadskantoor (1):		
• Rijksgebouwendienst	2.626	2.141
• Stichting Arkin	100	81
SV Rivierwijkers	115	105
Subsidielening De Utrechtse Muziekschool	50	25
Kredietfaciliteit Stichting Centraal Museum(2)	0	0
Kredietfaciliteit Stichting TivoliVredenburg (3)	900	0
Totaal	**40.041**	**35.859**

(1) Dit betreft een vordering op huurders vanwege niet-terugvorderbare BTW. Deze compensatie is geregeld via de huurcontracten en loopt in 2024 af.
(2) Deze faciliteit is maximaal 4,7 miljoen euro.
(3) Deze faciliteit is maximaal 10 miljoen euro. In 2024 wordt de faciliteit opnieuw herzien.

In tabel 7 in de Financieringsparagraaf is nader vermeld welk risicoprofiel aan deze leningen verbonden is.

Overige Uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer
Dit betreft door de gemeente betaalde waarborgsommen.

Vlottende activa

Voorraden

Onderhanden werk
Het saldo onderhanden werk betreft de saldi van de lopende grondexploitaties. Jaarlijks wordt het verschil tussen de lasten en baten aan het onderhanden werk toegevoegd of onttrokken. Jaarlijks wordt op grond van de verplichting uit de BBV bezien of er tussentijds een resultaat moet worden genomen.

Alle grondexploitaties zijn afzonderlijk door de raad vastgesteld. Per balansdatum kan er een creditpositie zijn, indien op dat moment meer inkomsten dan uitgaven zijn gerealiseerd en een debetpositie indien er meer uitgaven dan inkomsten zijn gerealiseerd. Conform de BBV voorschriften wordt voor verlieslatende projecten een voorziening gevormd en indien per balansdatum meer uitgaven dan inkomsten zijn gerealiseerd, wordt dát deel van de voorziening ingezet om de waarde op de balans nihil te presenteren. De som van alle deelprojecten zoals hiervoor benoemd vormen het totaal saldo van het onderhanden werk aan de activazijde van de balans. In het geval dat het saldo van de positieve grondexploitaties per balansdatum groter is dan het saldo van de verlieslatende grondexploitaties (rekening houdend met het aanwenden van de voorziening), kan daardoor de uitkomst van de post onderhanden werk een creditpositie op de balans geven.

x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2020
Grondexploitatie Leidsche Rijn	-36.258	66.081
Grondexploitatie Stationsgebied	81.586	65.069
Grondexploitaties binnenstedelijk	24.170	17.043
Totaal onderhanden werk	69.498	148.193
Voorziening grondexploitatie Leidsche Rijn	0	0
Voorziening grondexploitatie Stationsgebied	-81.586	-65.069
Voorziening grondexploitatie binnenstedelijk	-13.410	-13.205
Totaal voorziening onderhanden werk	-94.996	-78.274
Totaal	**-25.498**	**69.919**

De mutaties per complex zijn opgenomen in onderstaande tabel. We zien hier de geactiveerde vermeerderingen en verminderingen Leidsche Rijn, Stationsgebied en de binnenstedelijke complexen.

x € 1.000

Grondexploitaties	Boekwaarde 31-12-2019	Vermeerde-ringen	Vermin-de-ringen	Boekwaarde 31-12-2020	Voorzieningen verlies latend complex
	a	b	c	d = a+b-c	e
Centrum Overvecht	1.054	2.231	130	3.155	-3.155
Veemarkt (afgesloten)	-1.734	1.734	0	0	0
Befu-terrein	2.362	97	150	2.309	-2.309
Isothopenweg	104	10	0	114	0
Opaalweg / Amethistweg	766	77	0	843	-491
Kanaleneiland Centrum (afgesloten)	4.102	-1.642	2.460	0	0
Uitbreiding bedrijventerrein Overvecht (afgesloten)	33	196	229	0	0
Oudenrijn West	3.494	575	1.101	2.968	0
Centrumplan Vleuten	6.702	533	-15	7.250	-7.250
Centrumplan De Meern	1.106	387	1.798	-305	0
Het Nieuwe Zandpad	3.153	626	0	3.779	0
Merwedekanaalzone 4: Defensieterrein	5.222	1.423	8.004	-1.359	0
Overig (300.0092+300.0093)	-2.194	642	159	-1.711	0
Leidsche Rijn	-36.258	191.894	89.555	66.081	0
Stationsgebied	81.586	22.157	38.674	65.069	-65.069
Totaal Projecten	**69.498**	**220.940**	**142.245**	**148.193**	**-78.274**

Over de jaarrekening 2019 is een beperking benoemd in de accountantsverklaring op het onderdeel de grondexploitatie Leidsche Rijn. Deze beperking had betrekking op ramingen van met name budgetten voor kosten binnen de grondexploitatie Leidsche Rijn, die gezien de omvang en looptijd van de grondexploitatie robuust zijn uitgewerkt.

Na afstemming met de accountant is gekomen tot een verwerking van de robuuste ramingen waarmee de beperking in de accountantsverklaring op deze posten kan vervallen:

- de robuuste ramingen worden jaarlijks ten behoeve van de resultaatbepaling van de grondexploitatie Leidsche Rijn bij de jaarrekening buiten beschouwing gelaten. Bij de resultaatbestemming stellen wij voor het bedrag aan robuuste ramingen op basis van het actuele POC percentage in de reserve grondexploitaties te storten. Het POC percentage geeft de voortgang weer van het project Leidsche Rijn op basis van gerealiseerde kosten en opbrengsten. Voor 2021 is dat circa 62%;
- de robuuste ramingen maken wel onderdeel uit van het MPR waarmee de raad zicht en grip houdt over het totaal aan ramingen binnen de grondexploitatie Leidsche Rijn;

- op het moment dat de budgetten vallend onder de robuuste ramingen minder robuust zijn wordt de inzet van deze budgetten voor Leidsche Rijn expliciet aan de raad voorgelegd: tot dat moment zijn de ramingen onderdeel van de reserve grondexploitaties gelabeld aan de grondexploitatie Leidsche Rijn.

Voor de jaarrekening 2020 bedraagt het totaal aan verwerkte robuuste ramingen volgens bovenstaande systematiek ruim 143 miljoen euro.

Daarnaast is volgens de POC-methode van het BBV in 2020 winst genomen op de volgende grondexploitatieprojecten.

	x € 1.000
• Binnenstedelijk	830
• Leidsche Rijn	15.950

Het buiten beschouwing laten van de robuuste ramingen en de winstnemingen zijn beide in bovenstaand overzicht verwerkt.

Verwachte exploitatieresultaten Leidsche Rijn, Stationsgebied en binnenstedelijke complexen
(op basis van eindwaarde)

Met het Meerjaren Perspectief Stedelijke Ontwikkeling (MPSO) 2019 is voor de grondexploitatie Leidsche Rijn door de gemeenteraad ingestemd met een looptijd van de grondexploitatie tot 2039. In het Meerjaren Perspectief Ruimte (MPR) 2021 zal deze looptijd als uitgangspunt gehandhaafd blijven. Alle overige grondexploitatieprojecten kennen een looptijd van maximaal tien jaar.

Grondexploitaties x € 1.000

	Nog te maken kosten	Nog te verwachten opbrengsten	Verwacht exploitatie-resultaat
	a	b	c
Leidsche Rijn	332.221	422.529	24.227
Stationsgebied	90.042	64.992	-90.119
Binnenstedelijk	59.582	58.554	-18.071

Toelichting bij totstandkoming saldi grondexploitaties

Waardering Voorzieningen
De voorzieningen zijn gebaseerd op de bepaling van de nominale waarde van de grondexploitatieprojecten met een negatief saldo.

Algemeen
Het nog te realiseren deel van de grondexploitaties wordt doorgerekend op netto contante waarde (ncw) prijspeil 2021 en toegelicht op eindwaarde. De doorrekeningen zijn gebaseerd op basis van aanwezige contractposities en indien die ontbreken op aannames. Hieronder geven wij een toelichting bij de belangrijkste kosten- en opbrengstenparameters en de hierbij gehanteerde uitgangspunten. In 2021 zijn de parameters gewijzigd ten opzichte van de vorige actualisatie, de wijzigingen worden toegelicht in het MPR 2021.

Rente
Aan de voorraad onderhanden werk wordt jaarlijks rente toegerekend. Voor 2020 bedroeg het percentage berekend volgens BBV-voorschriften 1,56%.

Indexering kosten
De indexatie van de kosten is op 2% vastgesteld. Naar verwachting kan met deze indexering de stijging van de bouwkosten voldoende worden opgevangen, dit mede vanwege huidige contractposities - aanbestedingen.

Indexering opbrengsten
Standaard is een indexatie van de opbrengsten conform de contractvoorwaarden. Daar waar geen contractpositie aanwezig is, worden de nog te realiseren opbrengsten jaarlijks geïndexeerd. Voor vrije sector woningen is de indexering onder andere vanwege Corona de komende tien jaar vastgesteld op 1%. Het kantoor- en bedrijvenprogramma, horeca en retail zijn niet geïndexeerd. De indexering van de overige opbrengsten bedraagt 1%. Na tien jaar worden opbrengsten niet meer geïndexeerd. Alleen de grondexploitatie Leidsche Rijn kent een resterende looptijd langer dan tien jaar.

Fasering woningbouw-, bedrijventerrein- en kantorenprogramma
Voor zowel de programmering van de woningbouw als voor bedrijventerrein geldt, dat op basis van marktontwikkelingen, de programmering stedelijk wordt afgestemd. Na stedelijke afstemming wordt de fasering opgenomen in de grondexploitatie. Herijking van de programmering is een jaarlijks stedelijk proces dat voorafgaand aan de actualisatie van de grondexploitatie wordt uitgevoerd.
Voor kantoorprogrammering geldt naast bovenstaand proces aanvullend nog provinciale afstemming.

Grondprijzen
In de grondexploitatie wordt de grondprijs die volgt uit een contractpositie opgenomen. Daar waar (nog) geen contractpositie aanwezig is, wordt de bandbreedte van de grondprijzenbrief 2020 aangehouden. In de afgelopen drie jaar zijn alle uitgiften minimaal binnen de bandbreedte van de grondprijzenbrief gerealiseerd.

Plan- en VAT-kosten
Per grondexploitatieproject is een raming aanwezig waarin per eventueel deelproject en per projectfase de plan- en VAT-kosten zijn begroot. De plan- en VAT-kosten zijn voor alle grondexploitatieprojecten tot einde werk begroot.

Ramingen BRM (kosten bouwrijp maken) en WRM (kosten woonrijp maken)
In de grondexploitatie worden de budgetten voor BRM en WRM conform contractpositie opgenomen. Daar waar (nog) geen contractpositie aanwezig is, wordt een realistische raming, mede gebaseerd op meest recente aanbestedingsresultaten, opgenomen.

Vennootschapsbelasting positie grondexploitatieprojecten gemeente Utrecht
Per 1 januari 2016 is de belastingplicht ingevoerd voor ondernemingen van overheden voor de vennootschapsbelasting.

Met uitoefening van het vigerende grondbeleid, beweegt de gemeente Utrecht zich zeer beperkt op een concurrerende markt. Slechts in de combinatie van een falende markt en een gemeentelijke ambitie dan wel stedelijke urgentie wordt actief grondbeleid als instrument ingezet.
Het aantal grondexploitatieprojecten neemt sinds 2012 hard af en de nog wat langer doorlopende grote gemeentelijke gebiedsontwikkelingen Leidsche Rijn en Stationsgebied zijn na correctie op gemeentelijke bijdragen verlieslatend. Daarmee is aan een eerste vereiste van ondernemerschap, namelijk winstgevendheid, al niet voldaan. Bij de actualisatie van de grondexploitatieprojecten wordt dan ook geen rekening gehouden met Vpb-druk op de grondexploitatieprojecten.

Risicomanagement en weerstandsvermogen
Conform de door de raad vastgestelde nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen worden de risicoanalyses voor de gemeentelijke grondexploitaties twee keer per jaar geactualiseerd (bij de Jaarstukken en bij de Programmabegroting). Het weerstandsvermogen voor het opvangen van de risico's van de grondexploitatie Stationsgebied is onderdeel van het gemeentebrede weerstandsvermogen. Voor het opvangen van de risico's grondexploitatie Leidsche Rijn en de binnenstedelijke grondexploitaties is op basis van het actuele financiële beeld geen gemeentebreed weerstandsvermogen nodig. Deze risico's kunnen worden opgevangen binnen de Reserve Grondexploitatie. In het MPR wordt het financiële beeld van alle grondexploitaties binnen de gemeente Utrecht toegelicht, evenals bijbehorende risico's, scenario's en beheersmaatregelen.

Vooruitbetalingen

x € 1.000

	Boekwaarde 31-12-2019	Vermeer-deringen	Vermin-de-ringen	Naar gronden in exploitatie	Boekwaarde 31-12-2020
	a	b	c	d	e = a+b-c-d
Kosten nog uit te geven gemeentelijke eigendommen	986	8.412	8.309		1.089
Totaal vooruitbetalingen	**986**	**8.412**	**8.309**	**0**	**1.089**

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen op openbare lichamen

Dit betreft vooral met het BTW-compensatiefonds te verrekenen BTW voor een bedrag van 65,9 miljoen euro en vorderingen op de Provincie Utrecht (12,6 miljoen euro) en het Ministerie van Veiligheid en Justitie (3,1 miljoen euro).

Rekening-courant met niet-financiële instellingen

Dit betreft uitstaande gelden bij het:

- Nationaal Restauratiefonds voor leningen voor gemeentelijke monumenten en beeldbepalende panden en particuliere woningverbetering.
- Stimuleringsfonds Volkshuisvesting voor leningen voor particuliere woningverbetering en voor duurzaamheidsleningen.

Overige vorderingen

Dit betreft het openstaande debiteurensaldo.

x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2020
Bijstandsdebiteuren	31.488	32.383
Voorziening dubieuze bijstandsdebiteuren	-21.969	-23.702
Debiteuren	32.847	27.235
Voorziening dubieuze overige debiteuren	-3.819	-2.762
Belastingdebiteuren BGHU	14.571	8.703
Voorziening dubieuze debiteuren BGHU	-1.060	-670
Totaal	**52.058**	**41.187**

Zowel de stand van de bijstandsdebiteuren als de voorziening dubieuze bijstandsdebiteuren is in 2020 toegenomen.
Als gevolg van Corona is het aantal huishoudens in de bijstand gestegen, dus stijgt ook het debiteurensaldo.
Daarnaast is de gemeente Utrecht door Corona coulanter geweest in het invorderingsbeleid in vergelijking met voorgaande jaren, ook hierdoor komt het debiteurensaldo hoger uit.
Dat de voorziening harder gestegen is dan het debiteurensaldo heeft te maken met een na-ijl effect. Een aantal jaar geleden was het aantal huishoudens in de bijstand hoger dan nu, hierdoor is de toevoeging aan de voorziening dubieuze debiteuren nu relatief hoog

Het lagere saldo op de post debiteuren is voornamelijk veroorzaakt door de afname van het bedrag aan ontvangen subsidiebeschikkingen (subsidies die nog moeten worden besteed in latere jaren) en het afboeken van één debiteur voor een bedrag van 1,8 miljoen euro.
De afname van de voorziening dubieuze overige debiteuren wordt ook voor een belangrijk deel veroorzaakt door de afboeking van deze debiteur.

Doordat bij de BGHU de automatische incasso opdrachten eind 2019 niet verwerkt konden worden en doorschoven naar begin 2020, was het saldo van de belastingdebiteuren BGHU begin 2020 hoger dan gebruikelijk. Eind 2020 is de automatische incasso volgens planning uitgevoerd en meegenomen in het debiteurensaldo per 31 december 2020. Om deze reden is het bedrag aan debiteuren aan het einde van 2020 lager dan per begin van het jaar.

Schatkistbankieren
Op grond van de Regeling Schatkistbankieren dienen decentrale overheden eventuele overtollige geldmiddelen in ’s Rijks Schatkist aan te houden, dit met uitzondering van een zeker drempelbedrag. Zoals ook uit onderstaande tabel naar voren komt bedroeg die drempel voor 2019 circa 5,7 miljoen euro. Deze drempel wordt vastgesteld aan de hand van de begrotingsomvang. Alleen indien de gemeente over meer liquide middelen beschikt dan het drempelbedrag dan dient zij in ieder geval het meerdere in de Schatkist aan te houden.

Conform voorschrift vanuit BBV zijn in onderstaande tabel posities met betrekking tot Schatkistbankieren (benutting drempelbedrag) weergegeven.

x € 1.000.000

Bepaling drempelbedrag	
Begrotingstotaal aan lasten conform Programmabegroting 2020	1.489,5

x € 1.000.000

Waarvan:		Relevant percentage	Opbouw drempelbedrag
1e schijf	500,0	0,75%	3,75
2e schijf	989,5	0,20%	1,98
Drempelbedrag 2020			**5,73**

x € 1.000.000

Omschrijving	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	445,76	128,95	190,57	393,58
Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten ’s Rijks schatkist aangehouden middelen	4,95	1,42	2,07	4,28
Drempelbedrag	5,73	5,73	5,73	5,73
Overschrijding drempelbedrag	**0**	**0**	**0**	**0**
of				
Ruimte onder drempelbedrag	**0,78**	**4,31**	**3,66**	**1,45**

Uit deze tabel blijkt dat de gemeente Utrecht gedurende 2020 binnen haar drempelbedrag heeft geopereerd.
Als gevolg van een incidentele grote ontvangst is medio december 2020 gedurende twee dagen een bedrag van 25 miljoen euro in de Schatkist aangehouden. Per ultimo 2020 was het saldo Schatkistbankieren nihil.
De rentevergoeding over in de Schatkist geplaatste geldmiddelen is nihil. In deze regeling is wel bepaald dat een negatieve rente niet van toepassing zal zijn.

Voor nadere informatie over Schatkistbankieren zie ook Financieringsparagraaf, onderdeel Kasmanagement.

Liquide middelen

Deze worden verder niet toegelicht.

Overlopende activa

Nog te ontvangen bedragen van overheidslichamen

x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2019	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Boekwaarde 31-12-2020
	a	b	c	d = a+b-c
Kansen voor West	82	-21	0	61
Subsidie Actieve Inclusie	1.723	0	1723	0
School Chance	75	0	0	75
URGE	20	1	0	21
Einstein	535	20	0	555
Reduces 2020	0	11	0	11
Totaal Europa	2.435	11	1.723	723
Vergoeding Vaccinaties	38	0	38	0
Indexering bijdrage heroïneverstrekking	26	994	995	25
Vangnetuitkering 2018	1.675	0	1.675	0
Bbz aanvulling uitkering vast budget 2018	49	0	49	0
Bbz declaratiedeel 2019	158	0	158	0
Vergoeding LAA	31	36	31	36
Vergoeding RNI-Rijk	23	0	23	0
UNED	124	-124	0	0
Sim subsidie TOZO 2020	0	246	0	246
Subsidie RIEC-MN Ministerie J&V Algemene bijdrage 2019	0	64.759	60.760	3.999
Diverse subsidies rijk	0	147	0	147
Totaal Rijk	2.124	124	0	124
Provincie RSS inzake stations	1.334	66.182	63.729	4.577
Provincie Faunapassage	266	268	0	1.602
Beter Benutten Vervolg project	2.024	9	0	275
Slimme Kruisingen	0	326	0	2.350
Uithoflijn	3.246	420	67	353
HOV LR N40	292	1.278	3.246	1.278
VERDER bestaande Stad Z80	9.066	9	292	9
Federatie Gemeente Monumenten	21	394	9.066	394
Provincie Erfgoedparels	70	0	21	0
Provincie UNED	11	0	70	0
Veiligheid	52	184	0	195
Vergoeding opleiding arts M&G	40	0	52	0
Proces gold/Audit	0	0	40	0
Vergoeding RNI	0	9	0	9
Lokaal Maatwerk	0	42	0	42
Maatschappelijke diensttijd gem. Vijfheerenlanden	0	52	0	52
Bovenregionale ondersteuning gemeente Woerden	0	79	0	79
Diverse subsidies andere overheden	0	45	0	45
Totaal andere overheden	16.422	108	0	108
Totaal bedragen van overheidslichamen	**20.981**	**69.416**	**78.306**	**12.091**

Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen

x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2020
Vooruitbetaalde bedragen	10.969	33.561
Nog te ontvangen bedragen	15.926	25.252
Totaal	**26.895**	**58.813**

Vooruitbetaalde bedragen

Deze 33,6 miljoen euro wordt in de toekomstige jaren (ná 2020) nog ten laste van de exploitatie gebracht. De toename wordt vooral veroorzaakt doordat in december 2020 subsidies (voor een bedrag van 24,0 miljoen euro) en facturen (voor een bedrag van 1,2 miljoen euro) zijn uitbetaald die betrekking hadden op het jaar 2021. De overige posten betreffen met name kosten of termijnen die vooruit werden betaald zoals contractueel is overeengekomen(met name softwarelicenties en onderhoud van software) en voorschotten op uitkeringen (waaronder de TOZO-regeling).

Nog te ontvangen bedragen

Dit betreft posten die na balansdatum nog worden afgerekend, gefactureerd of verrekend. Ook hier geldt dat naast een aantal grote posten een veelvoud aan kleinere is verantwoord. De belangrijkste posten worden hieronder vermeld.

x € 1.000

Omschrijving	Bedrag
Verhaalbare kosten	2.953
Nog te verrekenen kosten	2.912
Belastingen (BGHU)	2.513
Straatparkeren (belparkeren) december 2020	1.022
Te ontvangen dividenden BNG en Stadsherstel	1.015
Opbrengst afval	2.306
Zorgaanbieders	2.973
Te verhalen belastingen	1.035
Derdenrekeningen regiogemeenten BBZ	3.444
Uitvoeringskosten TOZO regiogemeenten	1.162
Overige posten	3.917
Totaal	**25.252**

De hierboven genoemde 'verhaalbare kosten' betreffen kosten die zijn gemaakt in het kader van het faciliterend grondbeleid. Deze kosten worden op basis van de getekende overeenkomsten verhaald op derden.
Ook de 'nog te verrekenen kosten' betreffen voorbereidingskosten in relatie met het faciliterend grondbeleid. In het MPSO 2017 is het besluit tot het maken van deze voorbereidingskosten genomen. Deze worden door middel van een nog af te sluiten anterieure overeenkomst verhaald.

Vaste passiva

Eigen vermogen

x € 1.000

Omschrijving	Stand per 31-12-2019	B&D voorstellen 2019	Toevoeging	Onttrekking	Stand per 31-12-2020
	a	b	c	d	e = a+b+c-d
Algemene risicoreserve	57.750			10.000	47.750
Algemene dekkingsreserve	69.606	14.974	104.749	110.099	79.230
Totaal Algemene reserve	**127.356**	**14.974**	**104.749**	**120.099**	**126.980**
Bestemmingsreserves	**452.766**	**67.326**	**91.345**	**116.206**	**495.231**
Totaal reserves	**580.122**	**82.300**	**196.094**	**236.305**	**622.211**

Bovengenoemde toevoegingen en onttrekkingen aan reserves zijn in overeenstemming met de door de gemeenteraad genomen besluiten.

Algemene reserves

De algemene reserves bestaan uit twee onderdelen; de algemene risicoreserve en de algemene dekkingsreserve.

Algemene risicoreserve

Deze reserve maakt deel uit van de beschikbare weerstandscapaciteit en is de uiterste buffer voor het opvangen van de financiële gevolgen van optredende risico's. De noodzakelijke hoogte van de reserve wordt jaarlijks bepaald op basis van de geactualiseerde risicoberekening. Voor een uitgebreide toelichting hierop wordt verwezen naar de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Algemene dekkingsreserve

De algemene dekkingsreserve wordt gebruikt voor concernbrede reserveringen; onder andere van incidentele baten uit erfpachtconversies en resultaten uit de verkoop van gemeentelijk eigendom. Daarnaast wordt de algemene dekkingsreserve gebruikt voor egalisatie tussen de jaren van de meerjarenraming.

Bestemmingsreserves

Programmareserves

x € 1.000

Naam	Boekwaarde 01-01-2020	Boekwaarde 31-12-2020
Bewoners en Bestuur	88	740
Stedelijke Ontwikkeling	62.688	64.248
Duurzaamheid	12.068	19.300
Bereikbaarheid	21.958	17.900
Openbare Ruimte en Groen	12.906	12.291
Economie en Werkgelegenheid voor iedereen	674	3.432
Werk en Inkomen	2.255	2.195
Onderwijs	15.901	22.299
Ondersteuning op maat	1.655	3.641
Volksgezondheid	0	0
Veiligheid	173	143
Cultuur	603	605
Samenleven en Sport	745	0
Utrechts Vastgoed	4.027	5.762
Algemene Middelen	11.047	45.799
Overhead	3.981	5.213
Reserves ten bate van vaste activa	301.997	291.663
Totaal bestemmingsreserves	**452.766**	**495.231**

Voor een toelichting per programmareserve verwijzen wij u naar het hoofdstuk Reserves.

Voorzieningen

x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2020
Verplichtingen en verliezen	42.976	34.328
Vanwege risico's	7.878	8.644
Vanwege egalisatie	4.596	3.515
Bijdragen aan vervangingsinvesteringen in relatie tot heffingen	2.771	8.390
Van derden ontvangen bestemmingsbedragen	18.522	23.306
Totaal	**76.743**	**78.183**

Voor een toelichting per voorziening verwijzen wij u naar het hoofdstuk Voorzieningen.

Verplichtingen en verliezen

Betreft voorzieningen Grondexploitaties: zie ook onderstaande tabel.

Voorzieningen Grondexploitaties

x € 1.000

Omschrijving	Op grond van waardebepaling per 31-12-2020	Waardecorrectie op Onderhanden Werk 31-12-2020	Niet benut op peildatum 31-12-2020
	a	b	c = a-b
Stationsgebied	90.119	65.069	25.050
Binnenstedelijk	22.482	13.205	9.277
Totaal	**112.601**	**78.274**	**34.327**

De voorzieningen zijn gebaseerd op de bepaling van de nominale waarde van de grondexploitatieprojecten met een negatief saldo.

Vanwege risico's

Dit betreft met name de risicovoorziening die is getroffen voor wethouderspensioenen: 6,2 miljoen euro.

Vanwege egalisatie

Onder deze noemer worden de voorzieningen verantwoord die zijn ingesteld om de lasten aan een aantal opeenvolgende jaren te kunnen toerekenen. De grotere egalisatievoorzieningen zijn:

- Voorziening Vastgoedonderhoud Sport: 2,6 miljoen euro
- Egalisatievoorziening VGB onderhoud: 0,9 miljoen euro

Bijdragen aan vervangingsinvesteringen in relatie tot heffingen

Dit betreft gevormde voorzieningen middels inkomsten uit Rioolheffing en Begraafplaatsrechten:

- Voorziening toekomstige GRP-investeringen: 7,5 miljoen euro
- Voorziening toekomstige investeringen begraafplaatsen: 0,9 miljoen euro

Van derden ontvangen bestemmingsbedragen

Dit zijn gelden die nog niet zijn besteed maar die onder strikte voorwaarden zijn verkregen van derden, zoals rijks- of provinciale overheid.
Dit betreft met name:

- De voorziening waarin de compensatiebedragen in het kader van woonruimteonttrekking worden gestort (1,0 miljoen euro)
- De voorziening 'Meerwaarde prestatieafspraken woningcorporaties' van 20,7 miljoen euro.
- De voorziening'"Grasmat Zoudenbalch' van 0,8 miljoen euro die in 2020 gevormd is uit de Reserve Grasmat Zoudenbalch. De kosten van de vervangingsinvestering zullen ten laste van deze voorziening worden gebracht.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

Onderhandse leningen van openbare lichamen, binnenlandse banken en van overige binnenlandse sectoren.

Onderhandse leningen

x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2020
van openbare lichamen	20.000	20.000
van binnenlandse banken	858.045	803.000
Totaal	**878.045**	**823.000**

De onderhandse leningen van openbare lichamen, van binnenlandse banken en van overige binnenlandse sectoren vormen samen de langlopende leningenportefeuille van de gemeente Utrecht en beslaat ultimo 2020 een totaalbedrag van 823,0 miljoen euro. Over deze portefeuille was een rentelast verschuldigd van 22,04 miljoen euro.

De langlopende leningenportefeuille bestaat uit enerzijds traditionele geldleningen en anderzijds uit renteswaps (derivaten). De feitelijke financiering onder de derivaten wordt opgenomen in de vorm van 3- en 6-maands leningen. Deze opnames kunnen op de balans een verschuiving binnen de geldgeverscategorieën openbare lichamen en binnenlandse banken teweeg brengen (in 2020 niet aan de orde).

De langlopende schuld daalde over 2020 met circa 55 miljoen euro. Er werd voor 90 miljoen euro contractueel afgelost, waarvan 35 miljoen euro werd geherfinancierd.

Specificatie derivatenportefeuille.
Conform voorschrift vanuit BBV zijn in onderstaande tabel de belangrijkste kenmerken van de gemeentelijke derivatenportefeuille in beeld gebracht.

Specificatie derivatenportefeuille

x € 1.000.000

Nr.	Tegenpartij	Credit-rating S&P/ Moody's	Type derivaat	Start	Afloop	Looptijd in jaren	Rente %	Hoofdsommen Oorspron-kelijk	Restant eind 2020
1	BNG	AAA/Aaa	Payer Swap	2010	2060	50	3,560%	130	130
2	Rabobank	A+/Aa3	Idem	2010	2020	10	3,485%	50	0
3	Rabobank	A+/Aa3	Idem	2011	2021	10	3,668%	40	40
4	Rabobank	A+/Aa3	Idem	2012	2042	30	3,814%	40	40
5	Rabobank	A+/Aa3	Idem	2013	2038	25	3,926%	80	66
6	Rabobank	A+/Aa3	Idem	2014	2039	25	4,064%	75	57
Totaal								**415**	**333**

Derivaten krijgen gedurende hun looptijd een marktwaarde. Deze waarde is afhankelijk van de contractrente ten opzichte van de marktrente en de restant-looptijd. Bovendien kunnen bij derivaten bijzondere contractsbepalingen aan de orde zijn. Beide aspecten zijn onderstaande tabel weergegeven.

Specificatie marktwaarden en bijzondere bepalingen

x € 1.000.000

Nr.	Tegenpartij	Marktwaarde per 31-12-2020	Bijstort-verplichting	Break clause (1)
1	BNG	-182,9	Neen	Neen
2	Rabobank	0	Nvt	Nvt
3	Rabobank	-0,8	Neen	Neen
4	Rabobank	-34,5	Neen	Ja, mutual per 7 juli 2023
5	Rabobank	-36,5	Neen	Ja, mutual per 7 juli 2024
6	Rabobank	-24,8	Neen	Ja, mutual per 7 juli 2025
Totaal		**-279,5**		

(1) Een break clause is een recht om op een vooraf vastgesteld moment het swapcontract tegen marktwaarde af te rekenen. Mutual wil zeggen dat zowel gemeente als bank daarop te zijner tijd een beroep mogen doen.
Onze strategie ten aanzien van break clauses bestaat allereerst uit een periodiek overleg met de Rabobank ten aanzien van hun intenties om een break in te roepen. Tot dusver heeft de bank aangegeven dat zij die voornemens niet heeft. Mocht de break echter wel worden ingeroepen dan maken wij gebruik van de mogelijkheid die de Commissie BBV heeft gecreëerd en die ook intern is vastgesteld in de Nota Waarderen, activeren en afschrijven van vaste activa (Nota WAAVA) om de afgerekende marktwaarde op de balans te activeren en vervolgens af te schrijven. Het totale afkoopbedrag wordt vervolgens geherfinancierd tegen de veel lagere actuele rente. Gezien het feit dat de lagere rentelasten compensatie vormen voor de extra afschrijvingslasten is dit budgetneutraal. Op deze wijze wordt een ongewenst groot effect op de exploitatie vermeden. Gelet op de door BBV geschapen mogelijkheid hoeft dit ook niet meer via het Risicomodel te lopen.
Wel zal het eventueel inroepen van een break een tijdelijk negatief effect op de schuldpositie hebben.

De totale marktwaarde bedroeg een jaar geleden, dus per eind 2019, nog -227,2 miljoen euro. Dit betekent dat deze gedurende 2020 ruim 52 miljoen euro negatiever is geworden. Dit komt voornamelijk door de daling van de lange rente.

De feitelijke indekking van de swaps vindt plaats door middel van 3- en 6-maands leningen. Conform wettelijke voorschriften hebben alle swaps een zogenoemde effectieve positie. Er zou sprake zijn van een niet-effectieve positie indien:

- een derivaat afgesloten wordt vóór het afsluiten van de lening;
- de waarde en looptijd van het derivaat niet overeenkomen met de hoogte van het bedrag en de looptijd van de lening.

Door derden belegde gelden

De beleggingen voor derden betreft met name het Personeelsfonds ten bedrage van 0,63 miljoen euro.

Waarborgsommen

De waarborgsommen per 31 december 2020 betreffen:

x € 1.000

Omschrijving	Bedrag
Zekerstelling bij uitgifte van gronden Leidsche Rijn	7.311
Zekerstelling bij uitgifte van gronden binnenstedelijke grondexploitaties	5.464
Overige waarborgen	499
Totaal	**13.274**

Vlottende passiva

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Kasgeldleningen

Per eind 2020 bedroeg het totaalsaldo van deze post 29,5 miljoen euro. Deze leningen zijn nodig voor de regulatie van het gemeentelijke banksaldo.

Overige kortlopende schulden

Ultimo 2020 stonden er 10.288 crediteurenposten open en zijn in dit jaar 141.606 crediteurenposten verwerkt.
De betaaltermijn van de crediteurenposten in 2020 is licht gedaald naar gemiddeld 11,6 dagen (2019: 12,2 dagen).

Overlopende passiva

Nog te betalen bedragen

x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2020
Nog te betalen bedragen	82.654	100.202
Totaal	**82.654**	**100.202**

Een specificatie is opgenomen in onderstaande tabel. Het betreft in 2020 en voorgaande jaren aangegane verplichtingen en al uitgevoerde werken waarvan de factuur op balansdatum nog niet was ontvangen.

x € 1.000

Omschrijving	Bedrag
Afdracht loonheffing	22.244
Afdracht omzetbelasting 4e kwartaal 2020	18.788
Overlopende rente	10.796
Allonge Uithoflijn	9.600
IRIS (door te betalen) Europese subsidies	2.063
Afdracht premies ABP en zorgverzekeringswet	4.714
Zorgaanbieders	4.975
Nog te ontvangen declaraties hulp bij huishouding	1.189
Cliënten schulddienstverlening	2.113
Overname aandeel van Mitros-deel in WOM Noord-West CV	2.101
Regiotaxi	3.425
Vennootschapsbelasting	1.153
Overige posten	17.041
Totaal	**100.202**

Vooruit ontvangen bedragen van overheidslichamen

x € 1.000

Naam	Boekwaarde 31-12-2019	Ontvangen bedragen	Vrijvallen of terugbetaalde bedragen	Boekwaarde 31-12-2020
	a	b	c	d = a+b-c
Fosterreg	10	0	0	10
IRIS	360	331	144	547
Naturevation	31	0	8	23
Project PlastiCircle	121	115	94	142
City Changer Cargo Bike (CCCB)	72	0	14	58
ESF Actieve Inclusie	0	3.579	2.395	1.184
EU subsidie Equal Life	0	127	9	118
School of chance	0	70	17	53
Bijdrage HUB in	0	332	10	322
Totaal Europa	594	4.554	2.691	2.457
Woningbouwprojecten Senter Novem	935	0	935	0
Geluid Lessinglaan	54	0	0	54
ISV-subsidie(STEK)	568	0	0	568
Bestuursakkoord OAB-VVE/Verlengde Leertijd	4.299	6.459	0	10.758
Rijksmiddelen Laaggeletterdheid	644	525	656	513
Geluid Balijelaan	94	0	0	94
VSV en RMC	128	607	0	735
Pilot handhaving goed verhuurschap	250	0	79	171
Slimme Laadpleinen	715		374	341
Bijdrage Pilot Jeugdbescherming 2020	32		32	0
Rijksgebouwendienst VWS/IGZ	0	561	0	561
Flexibele huisvesting	0	508	0	508
Woningbouwimpuls Rijk	0	20.950	336	20.614
Subsidie Rijk t.b.v. Regiodeal	0	7.428	3.043	4.385
Stimulering verkeersmaatregelen 2020-2022	0	1.447	20	1.427
Reductie Regeling Energiegebruik (RRE)	0	585	487	98
Geluidsanering BSV	0	1.597	6	1.591
Bestparc 2020	0	2.156	219	1.937
Vastgoedtransitie gesloten jeugdhulp 2020-2023	0	4.752	9	4.743
Opzet expertisecentra jeugdhulp 2020	0	1.145	138	1.007
Gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	0	304	0	304
GHNT Samenwerken aan veiligheid 2020-2021	0	74	0	74
Verbeterplannen GI's	0	83	16	67
Subsidie Koersen en Kansen 2020	107	0	0	107
Subsidie Ram- en plofkraken 2020	250	0	63	187
Subsidie Handreiking Cyber 2020	28	0	0	28
Subsidie Ram- en plofkraken 2019	163	0	163	0
Subsidie BOTOC 2020-2022	0	630	0	630
Subsidie UZWS - NCTV 2020/2021	0	317	0	317
Subsidie ontwikkelen MFN en procesregisseur ZVHRU	0	66	0	66
Subsidie Kortgestraft Langdurig Nut	0	70	0	70
Subsidie RIEC-MN Denktank Straatwaarde	50	0	50	0
Subsidie RIEC-MN Wie praat die gaat	1.179	3.913	4.122	970

x € 1.000

Naam	Boekwaarde 31-12-2019	Ontvangen bedragen	Vrijvallen of terugbetaalde bedragen	Boekwaarde 31-12-2020
	a	b	c	d = a+b-c
Subsidie RIEC-MN Afpakken	489	337	318	508
Subsidie RVS Koersen & Kansen	44	0	4	40
Subsidie Kwartiermaker oprichting RIEC BES	0	100	0	100
Subsidie ZVHRU Effectieve verbinding lopende en nieuwe initiatieven Zorg en Veiligheid	0	150	0	150
De Stad als dagelijks evenement	0	92	0	92
Totaal Rijk	10.029	54.856	11.070	53.815
Zachte Landingsgelden Pieken	329	0	288	41
Proof of Concept (POC)	83	0	83	0
Noordelijke Randweg Utrecht	445	0	0	445
G4 werkbudget	429	150	418	161
Project WUR Nascheidingsonderzoek	27	0	27	0
Thermican	91	0	79	12
U10 Tolsteeg	13	0	13	0
Vervoersplan	760	0	427	333
Fietstunnel	1.800	0	1.800	0
Lokaal Maatwerk	75	0	75	0
Bijdragen Culturele Regiovorming	32	66	51	47
Laaggeletterdheid gemeente Vijfherenlanden	6	206	212	0
VUO Subsidie IWCUR	0	360	130	230
VUO Bijdrage Marktverkenning LS& HQS	0	39	29	10
Ontw. Lunettenpark NHW-gebied	0	859	0	859
Regio Deal Vitaal Samen Overvecht	0	1.188	0	1.188
JOP Wilhelminalaan	0	40	1	39
Inrichting kasteeltuin	0	45	0	45
Wandel- en fietspad Ockhuizerlaan	0	189	1	188
Snelfietsroute Utrecht-Amersfoort	0	585	0	585
Moldaudreef	0	360	0	360
Fietsstraat Bastionweg	0	142	0	142
Vechtroute, David van Mollem en Rode Brug	0	675	0	675
Recreatief fiets-en wandelnetwerk	0	75	0	75
Subsidie RIEC-MN Focusthema	50	0	50	0
Bijdrage partners aan RVS inzake VIS 2019	29	0	29	0
Subsidie ZonMW Vliegende Brigade +	6	0	0	6
Subsidie RVS Radicalisering	0	21	0	21
Bijdrage schoolbesturen aan Zomerschool	0	42	0	42
Totaal andere overheden	4.175	5.042	3.713	5.504
Totaal vooruit ontvangen bedragen van overheidslichamen	**14.798**	**64.452**	**17.474**	**61.776**

Overige vooruit ontvangen bedragen

x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2020
Overige vooruit ontvangen bedragen	15.441	35.509
Totaal	**15.441**	**35.509**

Dit betreft de volgende posten:

x € 1.000

Omschrijving	Bedrag
Parkeer- en garage abonnementgelden	1.978
Erfpacht- en huuropbrengsten	2.032
Exploitatiebijdragen	4.080
Koopsommen grond	18.969
Budget afbouw Vleuterweide	1.220
Bestuurlijke boetes Inspectie Kinderopvang	1.182
Meerjarige programma's U10	2.487
Overig	3.561
Totaal	**35.509**

De hierboven genoemde 'Exploitatiebijdragen' hebben betrekking op opbrengsten die ontvangen zijn in het kader van het faciliterend grondbeleid en op basis van een getekende overeenkomst in rekening zijn gebracht bij derden.

Gebeurtenissen na balansdatum

De Nederlandse economie heeft in 2020 de grootste naoorlogse recessie doorgemaakt. Het bbp is vorig jaar met 3,8% gekrompen ten opzichte van een jaar eerder en dit is net iets sterker dan de krimp in 2009 van 3,7% door de kredietcrisis. Er is sprake van een grote krimp in horeca en cultuur- en recreatiesector door de verschillende contactbeperkende maatregelen in 2020. Hoewel de arbeidsmarkt gewoonlijk vertraagd reageert op economische ontwikkelingen, zijn de gevolgen van de coronapandemie in 2020 al goed zichtbaar. In 2020 is de krimp van de werkgelegenheid groter dan die van het arbeidsaanbod, waardoor de werkloosheid oploopt tot 3,9% van de beroepsbevolking. Ondanks de ingrijpende contactbeperkende maatregelen, zoals de tijdelijke sluiting van bedrijven in de horeca, recreatie en cultuur, bleven veel banen behouden als het gevolg van het gevoerde overheidsbeleid. De huizenmarkt is opvallend robuust gebleven in 2020. In het tweede half jaar van 2020 heeft de woningmarkt zich aanzienlijk gunstiger ontwikkeld dan eerder was voorzien. De bankeconomen veronderstellen dat er op dit moment geen indicaties zijn dat de gemiddelde huizenprijs in Nederland op korte termijn zal dalen, mede door de vertraagde reactie op de huizenmarkt.

Hoewel de economische krimp in 2020 historisch hoog is, is deze minder diep dan eerder verwacht. De beschikbaarheid van de verschillende vaccins zullen ervoor zorgen dat de contactbeperkende maatregelen stapsgewijs medio 2021 afgebouwd worden. Dit zorgt voor een impuls voor de economie in 2022, waardoor de bbp-groei in dat jaar naar verwachting uitkomt op 2,9% (vergelijkbaar met het niveau in 2019). De economische effecten van de pandemie komen binnen de gemeentelijke begroting voor een belangrijk deel tot uitdrukking in de bijdrage uit het gemeentefonds, de omvang van de bijstand en ontwikkeling van de grondexploitaties. Door het bevriezen van het accres voor de jaren 2020 en 2021 is het risico voor het gemeentefonds op de korte termijn beperkt, maar op langere termijn zeer onzeker. De overige neveneffecten van de coronapandemie zijn zeer moeilijk te kwantificeren en derhalve niet ingerekend in het risicomodel.
De gekwantificeerde effecten van de coronapandemie hebben wij bij de begroting 2021 in beeld gebracht. Bij de verantwoording 2020 actualiseren we deze financiële effecten in twee scenario’s zoals we dat ook in de begroting 2021 hebben gepresenteerd en in lijn met de CPB-raming van november 2020. In scenario C gaan we ervan uit dat medio 2021 de coronapandemie beheersbaar is en dit leidt tot stapsgewijs afbouwen van de coronamaatregelen in alle sectoren. Met behulp van het testbeleid en bron-

en contactonderzoek verwachten we dat de pandemie onder controle komt. We veronderstellen dat medio dit jaar elke Nederlander die het wil tenminste één vaccinprik heeft gehad door grootschalig vaccineren in het tweede kwartaal. Dit is afhankelijk van de beschikbaarheid van de vaccins. Scenario C houdt ook rekening met na-ijl effecten van de pandemie. De geactualiseerde onvermijdelijke kosten in het scenario C verwerken we in het financiële beeld.

In scenario D gaan we ervan uit dat na de tweede coronagolf nieuwe golven volgen en vaccins onvoldoende beschikbaar of werkzaam zijn. Het afbouwen van de coronamaatregelen in volle breedte is pas mogelijk per 2022. Dit scenario bevat extra incidentele kosten die bovenop basis scenario C komen. Deze incidentele kosten vangen we op in het weerstandsvermogen gezien de hoge mate van onzekerheid. Ten opzichte van de begroting 2021 zijn de effecten van scenario D met € 4 miljoen gedaald. Dit wordt met name veroorzaakt doordat we bij de begroting 2021 in scenario D rekening hebben gehouden met een tweede mondiale uitbraak. De onzekerheden in scenario D nemen we op in het weerstandsvermogen met een kans van optreden van 25%, omdat we verwachten dat de coronamaatregelen in de loop van het tweede kwartaal stapsgewijs afgebouwd worden. Het verwachte beslag op ons weerstandsvermogen is 3,7 miljoen euro.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen en rechten

Gemeente Utrecht is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijkende financiële verplichtingen. De verplichtingen met een restwaarde > 0,500 miljoen euro zijn in beeld gebracht. De waarde van deze verplichtingen bedraagt ultimo 2020 in totaal 776,6 miljoen euro. Dit is inclusief 16,2 miljoen euro nog openstaande personele verlofdagen en 1,7 miljoen euro leaseverplichtingen.

Verplichtingen/contracten met een waarde >0,500 miljoen euro

x € 1.000

Relatie/crediteur	Waarde contract/verplichting	
Diverse WMO leveranciers	€	206.281
Greenchoice	€	65.515
Desktop, Storage en Hosting (DSH)	€	30.859
Onderlinge Waarborgmaatschappij	€	30.000
Kramer Bouw B.V.	€	24.863
Vereniging KOOS Utrecht	€	20.674
Cooperatie Spoor030 U.A.	€	20.348
Netwerken en Identity Access Management	€	20.080
Verlofsaldi werknemers	€	16.249
Gemeenschappelijke regeling Afval	€	14.580
Van Wijk Aannemersbedrijf	€	14.262
GT Connect (VNG)	€	9.986
A. Agterberg B.V.	€	9.980
Orion Complex Fleets B.V.	€	9.760
Software licenties	€	9.149
Tzorg B.V.	€	8.200
Schouten Utrecht B.V.	€	8.003
Willemsen- de Koning Groep B.V.	€	7.231
DVEP Energie	€	7.111
U-Stal Holding B.V.	€	6.544

Relatie/crediteur		x € 1.000 Waardecontract/verplichting
Vialis B.V.	€	6.451
Fa. Gebr. Van der Lee V.O.F.	€	5.640
UW Werkt voor Utrecht B.V.	€	5.380
HaskoningDHV Nederland B.V.	€	5.234
PV installaties Grootverbruik	€	5.101
Stichting Pluryn Exploitatie	€	5.050
Otolift Trapliften B.V.	€	5.000
Kosten Utrechts Archief	€	5.000
TenneT TSO B.V.	€	4.886
End User Hardware II	€	4.664
Quint & van Ginkel B.V.	€	4.401
Pilkes Infra	€	4.356
Rutte Wegenbouw	€	4.235
Snaas Metaalwaren B.V.	€	4.125
Kersten Hulpmiddelenspecialist	€	4.095
Start People B.V.	€	3.765
Stichting Derdengelden Intersolve	€	3.500
Gebr. Kloens Bestratingen B.V.	€	3.334
Meyra Retail & Services	€	3.320
Omniform Projects B.V.	€	3.284
Hoeflake Infratechniek B.V.	€	3.165
Voort B.V.	€	3.053
Croonwolter&dros B.V.	€	3.003
Combinatie Habron V.O.F.	€	2.974
Straatmakersbedrijf H.C. Koot B.V.	€	2.960
Medipoint BV	€	2.850
VTN Besturingstechniek	€	2.824
Jos Scholman Materieel B.V.	€	2.811
G.W.W. Werken Scherrenberg B.V.	€	2.610
Rowij Bouwchemie B.V.	€	2.609
Van de Bijl & Heierman B.V.	€	2.600
Combinatie Bron - Agterberg V.O.F.	€	2.556
Sidcon Milieutechniek B.V.	€	2.480
Arval B.V.	€	2.464
IP Parking B.V.	€	2.442
Vereniging Parkmanagement	€	2.398
B2-Clean B.V.	€	2.314
Scheidt & Bachmann Parkeersystemen	€	2.306
NTP B.V.	€	2.189
Combinatie HOV Dichterswijk V.O.F.	€	2.186
IGJ	€	2.137
Elektrotechnisch Bureau Verweij	€	2.010
Eneco, verleggen K&L Defensieterrein	€	2.000
Gebroeders M. en W. Bron B.V.	€	1.896

Relatie/crediteur		x € 1.000 Waardecontract/verplichting
Veolia Gebouwenbeheer B.V.	€	1.882
Inergy B.V.	€	1.847
Aannemersbedrijf Wallaard	€	1.847
P1 Off Street Management B.V.	€	1.785
Stern Auto II B.V.	€	1.778
Leaseverplichtingen	€	1.773
Volkshuisvestingsdiensten 2019-2022	€	1.733
Holland Scherm B.V.	€	1.731
Willemsen Infra B.V.	€	1.614
VIOS Bouw Utrecht B.V.	€	1.504
Gazprom Marketing & Trading	€	1.476
Entropia Critical Concepts B.V.	€	1.463
Zorgned Automatisering B.V.	€	1.430
Raamovereenkomst Mobiele telefoons	€	1.427
Pauw Dodewaard Grond Weg en	€	1.410
GT Vast (VNG)	€	1.399
Terra Nostra B.V.	€	1.398
Bouwcombinatie Westflank Noord	€	1.355
Jos Scholman Groen B.V.	€	1.341
Instaan B.V.	€	1.311
VIOS Bouwgroep B.V.	€	1.284
Iv-infra B.V.	€	1.246
Storage NetApp De Lage Landen	€	1.200
RVB	€	1.188
NS Fiets B.V.	€	1.157
Witteveen+Bos	€	1.136
Snaas Onderhoud & Service B.V.	€	1.124
Klomp Dakbedekkingsystemen B.V.	€	1.121
Consolidated Nederland B.V.	€	1.116
BGHU	€	1.108
Actief Werkt! Uitzendbureau B.V.	€	1.083
combinatie cps V.O.F.	€	1.072
ICT Automatisering Nederland	€	1.052
A. Mauritz & Zonen B.V.	€	1.048
Waste Vision	€	1.040
SPIE Nederland B.V.	€	1.036
Docura Thuiszorg B.V.	€	1.020
Enginear B.V.	€	995
Janssen-Fritsen B.V.	€	948
HBH Alfa & Zorg	€	935
Stichting Zorgwacht	€	905
Den Hartog B.V.	€	889
SV Land B.V.	€	885
BK Ingenieurs B.V.	€	883

Relatie/crediteur		x € 1.000 Waardecontract/verplichting
Strukton Worksphere B.V.	€	863
BWaste International B.V.	€	819
Renewi Nederland B.V.	€	798
Qbuzz B.V.	€	798
Stantec B.V.	€	791
Rijkswaterstaat	€	787
Mobile Telefonie (VNG)	€	785
ULC Technisch Beheer B.V.	€	782
GT Vast (via VNG)	€	780
Deloitte Accountants B.V.	€	776
Pouw Vervoer B.V.	€	760
RAM Infotechnology B.V.	€	747
Deloitte Financial Advisory	€	736
Provincie Utrecht	€	725
AC groep	€	675
Intersolve Technologies B.V.	€	671
Athlon Car Lease Nederland B.V.	€	669
RPS advies- en ingenieursbureau	€	653
GGDrU	€	644
Jellinek	€	640
Calder Werkt	€	630
Gebr. Reimert Beheer B.V.	€	620
Vereniging Parkmanagement Papendorp	€	606
IJbouw B.V.	€	604
BNG Bank N.V.	€	604
Wolters Kluwer Nederland B.V.	€	588
D. van der Steen B.V.	€	584
Heijmans Infra B.V.	€	579
ARCADIS Nederland B.V.	€	577
AKD N.V.	€	575
BAM Bouw en Techniek B.V.	€	575
Actief Zorg	€	570
Visma Roxit B.V.	€	562
Track Line B.V.	€	558
Tauw B.V.	€	555
Urbannerdam B.V.	€	549
elk B.V.	€	548
Vierstroom Hulp Thuis B.V.	€	520
Swarco Nederland B.V.	€	508
Nijmeegse Betonindustrie De Hamer	€	505
Eurobins B.V.	€	501
Groenrecycling Utrecht B.V.	€	501
Stichting de Tussenvoorziening	€	500
Stichting RBO Groningen	€	500

Gemeente Utrecht heeft ook contracten afgesloten die tot opbrengsten leiden, met een totale waarde van 5,7 miljoen euro.

Rechten met een waarde >0,500 miljoen euro

x € 1.000

Relatie/debiteur		Waarde contract/ verplichting
GGDrU	€	644
RVB	€	1.188
IGJ	€	2.137
BGHU	€	1.108
Jellinek	€	640

Reserves

Stand en verloop reserves

x € 1.000

	Stand 31-12-2019	B&D voorstellen 2019	Saldo 1-1-2020	Toevoeging 2020	Onttrekking 2020	Saldo 31-12-2020
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Algemene dekkingsreserve	69.606	14.974	84.580	104.749	110.099	79.230
Algemene Reserve	57.750	0	57.750	0	10.000	47.750
Totaal Algemene reserve	127.356	14.974	142.330	104.749	120.099	126.980
Bewoners en Bestuur	88	-80	8	732	0	740
Stedelijke Ontwikkeling	62.688	44.872	107.560	12.010	55.322	64.248
Duurzaamheid	12.068	2.065	14.133	6.705	1.538	19.300
Bereikbaarheid	21.958	923	22.881	8.085	13.066	17.900
Openbare ruimte en groen	12.906	1.335	14.241	0	1.950	12.291
Werk en Inkomen	2.255	0	2.255	0	60	2.195
Onderwijs	15.901	6.898	22.799	7.800	8.300	22.299
Ondersteuning op maat	1.655	1.986	3.641	0	0	3.641
Veiligheid	173	0	173	0	30	143
Cultuur	603	0	603	2	0	605
Samenleven en Sport	745	0	745	0	745	0
Utrechts Vastgoed	4.027	74	4.101	1.765	104	5.762
Algemene Middelen	11.047	-2.968	8.079	37.720	0	45.799
Overhead	3.981	-253	3.728	1.600	115	5.213
Vaste activa	301.997	12.474	314.471	11.926	34.734	291.663
Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen	674	0	674	3.000	242	3.432
Totaal Bestemmingsreserves	452.766	67.326	520.092	91.345	116.206	495.231
Totaal reserves per programma	**580.122**	**82.300**	**662.422**	**196.094**	**236.305**	**622.211**

x € 1.000

	Looptijd t/m	Stand per 01-01-2020	Werkelijke mutatie 2020	Saldo 31-12-2020	Reeds verplicht 31-12-2020	Niet verplicht deel	Deel dat vrij kan vallen
Bewoners en Bestuur							
Reserve Verkiezingen	31-12-50	8	732	740	96	644	0
Stedelijke Ontwikkeling							
Egalisatiereserve bouwleges	31-12-50	0	0	0	0	0	0
Stimuleringsfonds Volkshuisvesting	0	12.993	-12.993	0	0	0	0
Woonfonds	0	1.599	-150	1.449	1.350	99	0
Reserve Utrechts restauratiefonds (URF)	0	6.028	-2.800	3.228	0	3.228	0
Archeologisch opgravingen	0	936	-50	886	0	886	0
Revolverend fonds woningrenovatie	0	762	-381	381	0	381	0
Domplein 13	31-12-26	240	-40	200	200	0	0
Reserve grondexploitatie	0	53.438	-25.642	27.796	0	27.796	0
Investeringsimpuls RSU	0	24.349	-2.357	21.992	0	21.992	0
Reserve taakstelling inkoop LR	31-12-31	6.643	1.266	7.909	1.266	6.643	0
Ondersteunen Handhaven	31-12-50	572	-165	407	407	0	0
Duurzaamheid							
Reserve Energiemaatregelen Utr. Scholen	01-01-28	185	0	185	0	185	0
Utrechtse Energie	01-01-50	2.712	-275	2.437	0	2.437	0
Leningen Utrechtse Energie	01-01-38	5.050	-1.263	3.787	0	3.787	0
Utrechtse energie aardgasvrije wijken	01-01-36	5.115	0	5.115	0	5.115	0
Risicoreserve Bodem	31-12-43	1.071	0	1.071	0	1.071	0
Nedereindseplas	01-01-31	0	6.705	6.705	0	6.705	0

x € 1.000

	Looptijd t/m	Stand per 01-01-2020	Werkelijke mutatie 2020	Saldo 31-12-2020	Reeds verplicht 31-12-2020	Niet verplicht deel	Deel dat vrij kan vallen
Bereikbaarheid							
Meerjarige investeringen bereikbaarheid	31-12-40	15.527	-3.359	12.168	0	12.168	0
Parkeerexploitatie	01-01-50	5.738	-1.498	4.240	0	4.240	0
Onderhoud parkeervoorzieningen	01-01-50	1.616	-124	1.492	0	1.492	0
Openbare ruimte en groen							
Egalisatiefonds rioleringen	31-12-50	5.863	0	5.863	0	5.863	0
Ophaaldienst	31-12-50	2.975	-950	2.025	0	2.025	0
Essentaksterfte 1002	31-12-50	3.527	-1.000	2.527	0	2.527	0
Meerjaren Groen programma	31-12-30	1.063	0	1.063	0	1.063	0
Reserve Grondbank	31-12-50	813	0	813	0	813	0
Werk en Inkomen							
Werk en inkomen	31-12-50	796	0	796	0	796	0
Re-integratiefonds werk en inkomen	31-12-50	903	0	903	903	0	0
Revolverend Fonds Jongeren schulden	02-08-50	556	-60	496	496	0	0
Onderwijs							
Stroyenborchdreef brand	31-12-19	0	0	0	0	0	0
Masterplan primair onderwijs	31-12-50	277	0	277	0	277	0
Huisvestingsprogramma	31-12-50	3.325	5.500	8.825	5.500	3.325	0
Piekopvang onderwijs LR	31-12-50	716	0	716	0	716	0
Meerjaren Perspectief Onderwijs Huisvesting	31-12-50	16.276	-6.000	10.276	0	10.276	0
Onderhoud en kapitaallasten Buitenschoolse opvang (BSO)	31-12-50	1.980	0	1.980	0	1.980	0
Nieuwbouw Centrale Bibliotheek	31-12-50	225	0	225	0	225	0

x € 1.000

	Looptijd t/m	Stand per 01-01-2020	Werkelijke mutatie 2020	Saldo 31-12-2020	Reeds verplicht 31-12-2020	Niet verplicht deel	Deel dat vrij kan vallen
Ondersteuning op maat							
Transformatie en decentralisatie Beschermd Wonen/Maatschappelijke Opvang	31-12-50	3.641	0	3.641	0	3.641	0
Veiligheid							
Projecten cameratoezicht	31-12-50	173	-30	143	0	143	0
Cultuur							
Utrechtse Cultuurlening	31-12-50	100	0	100	0	100	0
Fonds Broedplaatsen	31-12-50	503	2	505	0	505	0
Samenleven en Sport							
Grasmat Zoudenbalch	31-12-20	745	-745	0	0	0	0
Utrechts Vastgoed							
Vastgoedbeheer	31-12-50	3.711	-78	3.633	0	3.633	0
Groot onderhoud Maatschappelijk Vastgoed	31-12-18	0	0	0	0	0	0
Energieneutraal Kernvastgoed	31-12-50	390	460	850	0	850	0
Stadskantoor	31-12-50	0	1.279	1.279	762	517	0
Algemene Middelen							
Budgetstructuur Leidsche Rijn	31-12-30	7.284	0	7.284	0	7.284	0
Decentralisatie Sociaal Domein	31-12-20	795	0	795	795	0	0
Bestemmingsreserve maatregelenpaketten	31-12-22	0	37.720	37.720	0	37.720	0

x € 1.000

	Looptijd t/m	Stand per 01-01-2020	Werkelijke mutatie 2020	Saldo 31-12-2020	Reeds verplicht 31-12-2020	Niet verplicht deel	Deel dat vrij kan vallen
Overhead							
Europese subsidies	31-12-24	2.058	-115	1.943	0	1.943	0
ICT Investeringsprogramma	31-12-29	1.670	1.600	3.270	1.670	1.600	0
Algemene reserve							
Algemene Reserve	31-12-99	57.750	-10.000	47.750	0	47.750	0
Algemene dekkingsreserve	31-12-99	84.581	-5.350	79.231	0	79.231	0
Vaste activa							
Vaste Activareserve	31-12-99	314.471	-22.809	291.662	0	291.662	0
Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen							
Cofinanciering Pieken	0	258	-112	146	146	0	0
Lokaal Economisch Fonds (LEF)	31-12-20	130	-130	0	0	0	0
Toeristische stadspromotie	0	286	0	286	0	286	0
Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) Utrecht	0	0	3.000	3.000	0	3.000	0

Toelichting reserves

Programmareserve Bewoners en Bestuur

x € 1.000

	Saldo 31-12-2019	B&D voorstellen 2019	Saldo 1-1-2020	Toe-voeging 2020	Onttrek-king 2020	Stand 31-12-2020
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Reserve Verkiezingen	88	-80	8	732		740

Bewoners en Bestuur

Reserve Verkiezingen

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	960.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	
Waarom is de reserve ingesteld	Doel waarvoor deze reserve is ingesteld: egalisatie van kosten die met verkiezingen samenhangen. Het faciliteren en organiseren van verkiezingen is een structurele taak van Publiekszaken waar jaarlijks in de exploitatiebegroting een structureel budget beschikbaar voor is. In een jaar waarin er geen verkiezingen zijn, wordt dit budget gestort in de reserve. In een verkiezingsjaar gebruiken we de reserve ter dekking van de uitgaven die we niet uit het structurele budget gedekt kunnen worden.
Toelichting op het verloop	In 2020 is het budget voor verkiezingen minus de vaste jaarlijkse kosten in de reserve gestort. Tot en met 2028 is er ieder jaar één geplande verkiezing. In die jaren zal er regelmatig een bedrag uit de reserve worden onttrokken. Bij de behandeling van de Programmabegroting 2021 is het amendement A153 aangenomen waarin besloten is om een aantal kosten voor de tweede kamer verkiezingen uit de reserve te dekken. In de september circulaire 2020 is geregeld dat er vanuit het rijk een jaarlijkse bijdrage voor de waterschapsverkiezingen wordt overgemaakt. Deze bijdrage gaan we jaarlijks in de reserve storten en wordt onttrokken als er een waterschapsverkiezing is (2023)

Programmareserve Stedelijke Ontwikkeling

x € 1.000

	Saldo 31-12-2019	B&D voorstellen 2019	Saldo 1-1-2020	Toe-voeging 2020	Onttrek-king 2020	Stand 31-12-2020
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Egalisatiereserve bouwleges						0
Stimuleringsfonds Volkshuisvesting	12.993	0	12.993	0	12.993	0
Woonfonds	1.479	120	1.599	0	150	1.449
Reserve Utrechts restauratiefonds (URF)	5.981	47	6.028		2.800	3.228
Archeologisch opgravingen	493	443	936		50	886
Revolverend fonds woningrenovatie	762	0	762	0	381	381
Domplein 13	240	0	240		40	200
Reserve grondexploitatie	15.284	38.154	53.438	2.700	28.342	27.796
Investeringsimpuls RSU	18.648	5.701	24.349	7.325	9.682	21.992
Reserve taakstelling inkoop LR	6.643		6.643	1.985	719	7.909
Ondersteunen Handhaven	165	407	572		165	407

Stedelijke Ontwikkeling

Egalisatiereserve bouwleges

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	2.300.000
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	15-6-2017
Waarom is de reserve ingesteld	Egalisatiereserve om de jaarlijkse schommelingen in de legesopbrengsten omgevingsvergunningen op te vangen.

Toelichting op het verloop	In 2020 is er geen dotatie aan de reserve omdat deze niet is begroot, tevens is er geen onttrekking omdat er geen saldo is. Op dit moment is er geen verwachting voor de komende jaren.

Stimuleringsfonds Volkshuisvesting

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	
Rentetoerekening	Ja
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	1-1-1997
Waarom is de reserve ingesteld	In 1997 is een revolverend stimuleringsfonds Volkshuisvesting ingesteld. Afhandeling van de uit dit fonds verstrekte leningen loopt via het SVn (Stichting Volkshuisvesting Nederland). Het betroffen startersleningen en laagrentende leningen ter stimulering van de woningmarkt. Deze regeling is inmiddels gestopt en de gemeente Utrecht ontvangt jaarlijks afgeloste bedragen terug. De reserve stimuleringsfonds Volkshuisvesting is ingesteld ter dekking van het risico van de verstrekte leningen (niet het volledige bedrag) en de dekking van de rentekosten.
Toelichting op het verloop	De reserve Stimuleringsfonds Volkshuisvesting is in 2020 volledig vrijgevallen omdat de regeling is afgelopen en alle leningen door middel van de Nationale Hypotheek Garantie zijn geborgd. Er is dus geen sprake meer van een risico.

Woonfonds

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	
Rentetoerekening	Ja
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	300
Datum Raadsbesluit	19-3-2003
Waarom is de reserve ingesteld	Het woonfonds wordt ingezet voor bijzondere doelgroepen en initiatieven die extra woonvoorzieningen vragen en niet in het reguliere pakket zijn opgenomen. Daarnaast dient de reserve voor de afwikkeling van oude regelingen zoals de Particuliere Woningverbetering NRF en als risicoreserve voor enkele leningen en garantstellingen.
Toelichting op het verloop	In 2020 is conform begroting een onttrekking gedaan van 0,150 miljoen euro voor het verder ontwikkelen van stadsakkoord wonen en de stedelijke prestatieafspraken.

Reserve Utrechts restauratiefonds (URF)

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	
Rentetoerekening	Ja
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	1-6-2007
Waarom is de reserve ingesteld	Uit het Utrechts Restauratiefonds worden laagrentende leningen verstrekt ter ondersteuning van particuliere eigenaren. Het Restauratiefonds richt zich op de restauratie van gemeentelijke monumenten en beeldbepalende panden en op werkzaamheden voor energiebesparing in deze panden. De reserve is ingesteld ter dekking van het risico van de verstrekte leningen en de dekking van de rentekosten. In 2020 is het risicopercentage dat wordt gehanteerd verlaagd naar 75%.
Toelichting op het verloop	De risicoinschatting van Utrechts Restauratie Fonds is in 2020 verlaagd van 100% naar 50% van het revolverend fonds. Hierdoor is 1,6 miljoen euro uit deze reserve vrijgevallen.

Archeologisch opgravingen

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	
Waarom is de reserve ingesteld	Deze reserve heeft twee doelen. Een deel is bestemd ter dekking van de archeologische opgravingen. Daarnaast wordt een deel van deze reserve ingezet ten behoeve van het ontwikkelen van het cultuurcentrum Hoge Woerd, vooral ter dekking van een deel van de kapitaalslasten.
Toelichting op het verloop	In 2020 is 0,050 miljoen euro onttrokken aan deze reseve ter dekking van de opgravingen in Leidsche Rijn.

Revolverend fonds woningrenovatie

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	1-6-2007
Waarom is de reserve ingesteld	Ingesteld bij de Verantwoording 2006. Geen einddatum vanwege revolverend karakter. Het fonds is in het leven geroepen voor het verstrekken van zachte leningen aan eigenaren/bewoners die deelnemen aan gemeentelijke renovatieprojecten. De uitvoering van deze regeling loopt via de SVn (Stichting Volkshuisvesting Nederland). De reserve is gelijk aan de omvang van de uitstaande leningen en is ter dekking van het risico en van de rentekosten.
Toelichting op het verloop	De risicoinschatting van Utrechts Restauratie Fonds is in 2020 verlaagd van 100% naar 50% van het revolverend fonds. Hierdoor is 0,380 miljoen euro uit deze reserve vrijgevallen.

Domplein 13

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2026
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	40
Datum Raadsbesluit	1-9-2016
Waarom is de reserve ingesteld	Deze reserve wordt ingezet ter dekking van de subsidiëring aan Stichting Domplein. Onder voorwaarden wordt aan de stichting een subsidie van in totaal 0,4 miljoen euro verstrekt over een periode van tien jaar, van 2016 tot en met 2026.
Toelichting op het verloop	Conform begroting is 0,040 miljoen euro aan de reserve onttrokken ter dekking van de subsidie aan Stichting Domplein.

Reserve grondexploitatie

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	53.438
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	
Waarom is de reserve ingesteld	De reserve is ten behoeve van het opvangen van niet begrote financiële tegenvallers in grondexploitatieprojecten en ten behoeve van het afdekken van financiële risico's bij het nemen van initiatieven in de ruimtelijke ontwikkeling van de stad. De ontwikkeling van de reserve grondexploitaties wordt in het MPR toegelicht.
Toelichting op het verloop	In 2020 is 28,342 miljoen euro onttrokken uit de reserve in verband met vrijval uit de reserve conform besluitvorming MPR 2020 (23,400 miljoen euro), aanvulling van de reserve taakstelling inkoop LR (1,985 miljoen euro), de jaarlijkse afdracht aan de algemene middelen (2,125 miljoen euro), promotie en acquisitie (0,080 miljoen euro) en dekking product gebiedsmanagement (0,752 miljoen euro). Conform besluitvorming Voorjaarsnota 2017 is 2,700 miljoen euro in de reserve gestort ten behoeve van Lombokplein en doorvaarbare Leidsche Rijn (1,100 miljoen euro) en ontwikkeling van de Merwedekanaalzone deelgebied 5 (1,600 miljoen euro).

Investeringsimpuls RSU

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	28.028
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	1-7-2016
Waarom is de reserve ingesteld	In het verlengde van de Ruimtelijke Strategie Utrecht (RSU, 2016) is een investeringsstrategie voor gezonde verstedelijking opgesteld. De programmering van de middelen in de reserve Investeringsimpuls RSU vindt plaats volgens het bestedingskader. Het bestedingskader is vastgesteld bij het MPSO 2017 en een aangepast bestedingskader bij de besluitvorming van MPR 2020. Ontwikkeling van de reserve Investeringsimpuls RSU wordt jaarlijks toegelicht bij de actualisatie van het MPR.
Toelichting op het verloop	In 2020 is 7,325 miljoen euro toegevoegd aan de reserve Investeringsimpuls RSU. Dit heeft betrekking op middelen als gevolg van de groei van de stad (2,325 miljoen euro) en motie 2017/191 betaalbaar wonen (5,000 miljoen euro). Volgens de bijbehorende planning is in 2020 een bedrag van 9,682 miljoen euro aan lasten begroot en conform BBV regelgeving onttrokken aan de reserve Investeringsimpuls RSU.

Reserve taakstelling inkoop LR

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2031
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	2.159.000
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	1-1-2013
Waarom is de reserve ingesteld	In 2013 zijn de benodigde middelen voor de aan Leidsche Rijn opgelegde taakstelling in een bestemmingsreserve gestort.
Toelichting op het verloop	In 2020 is de reserve aangevuld met 1,985 miljoen euro, zodat de omvang van de reserve aansluit op de meerjarig (tot en met 2031) geraamde uitnames in verband met de taakstelling inkoop. De afdracht alsmede de onttrekking aan de reserve bedraagt vanaf 2020 jaarlijks 0,719 miljoen euro.

Ondersteunen Handhaven

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	5-4-2018
Waarom is de reserve ingesteld	In de raadsbrief van 5 april 2018 (kenmerkt 5234988) is de raad geïnformeerd over het revolverend principe in het kader van het handhavingsprogramma 2018. Daarbij is aangegeven dat Woonfraude kan leiden tot dwangsommen en boetes. Maar ook Handhaving in het kader van de horeca, kansspelen en seksinrichtingen, (ver)bouwen en slopen kan ook leiden tot dwangsommen en boetes. Deze geïnde dwangsommen en boetes worden via de begroting direct weer ingezet voor verdere handhavingsactiviteiten.
Toelichting op het verloop	In 2020 is een bedrag van € 165k onttrokken aan de reserve. Dit bedrag is ingezet om projecten rondom handhaving uit te voeren zoals bijvoorbeeld: • het opstellen van een plan om balkons met een stalen ligger te inventariseren; • het toezicht op de stadsbaantunnel; • en een onderzoek naar brandgevaarlijke gevels naar aanleiding van de brand in de Grenfell Tower in Londen

Programmareserve Duurzaamheid

x € 1.000

	Saldo 31-12-2019	B&D voorstellen 2019	Saldo 1-1-2020	Toe-voeging 2020	Onttrek-king 2020	Stand 31-12-2020
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Reserve Energiemaatregelen Utr. Scholen	185	0	185	0	0	185
Utrechtse Energie	2.587	125	2.712		275	2.437
Leningen Utrechtse Energie	5.050	0	5.050	0	1.263	3.787
Utrechtse energie aardgasvrije wijken	3.428	1.687	5.115	0	0	5.115
Risicoreserve Bodem	818	253	1.071	0	0	1.071
Nedereindseplas	0	0	0	6.705	0	6.705

Duurzaamheid

Reserve Energiemaatregelen Utr. Scholen

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	1-1-2028
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	5-7-2012
Waarom is de reserve ingesteld	Bij de berekening van de verwachte voordelen als gevolg van energiemaatregelen aan Utrechtse scholen in het kader van Utrechtse Energie is uitgegaan van bepaalde parameters (bijvoorbeeld verwachte toename van energiekosten). Met de schoolbesturen zijn overeenkomsten gesloten waarin hun aandeel in de investering is vastgelegd op basis van de verwachte besparingen. Als nadien zal blijken dat de verwachte besparing onvoldoende is behaald als gevolg van afwijkingen in de contractueel vastgelegde parameters, dan zijn wij als gemeente gehouden de schoolbesturen daarvoor financieel te compenseren.
Toelichting op het verloop	Geen mutaties

Utrechtse Energie

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	1-1-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	5.000.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	5-7-2012
Waarom is de reserve ingesteld	De reserve is ingesteld om de mutaties in de uitvoering van de opgave Energietransitie op te kunnen vangen.
Toelichting op het verloop	Jaarlijks wordt er een bedrag aan de reserve onttrokken ter dekking van de kosten voor diverse subsidieregelingen en verduurzamingsmaatregelen binnen de opgave Energietransitie.

Leningen Utrechtse Energie

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	1-1-2038
Rentetoerekening	Ja
Maximum bedrag	50.500.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	16-9-2014
Waarom is de reserve ingesteld	Vanuit de beschikbaar gestelde budgetten voor Utrechtse Energie is een renteloze lening van vijftien jaar verstrekt aan het Energiefonds. De bestemmingsreserve is voor de afdekking van het risico en een deel van de rentelasten.
Toelichting op het verloop	Een herbeoordeling van de risico's heeft geresulteerd in een neerwaartse bijstelling van het risicoreserve tot 75% van het bedrag aan uitstaande geldleningen bij de Stichting Energietransitie Utrecht (SETU).

Utrechtse energie aardgasvrije wijken

Aard van de reserve	Projectenreserve
Looptijd t/m	1-1-2036
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	5.115.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	20-6-2019

Waarom is de reserve ingesteld	Utrecht wil zo snel mogelijk klimaatneutraal zijn. Dat doet de gemeente door te kiezen voor een warmtevoorziening, die duurzaam, betaalbaar en betrouwbaar is. Om geen oude gasleidingen meer te hoeven vervangen wordt er in Overvecht Noord gewerkt met duurzame alternatieven. De bestemmingsreserve is gevormd om op termijn grootschalige initiatieven te kunnen bekostigen. De reserve is gevoed vanuit de Rijksmiddelen voor de proeftuinen aardgasvrije wijken .
Toelichting op het verloop	Geen mutaties

Risicoreserve Bodem

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2043
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	2.000.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	29-6-2017
Waarom is de reserve ingesteld	Binnen het Gebiedsplan bodem worden kosten gemaakt voor de monitoring van grondwaterverontreiniging, waarvoor budget is binnen de bodembegroting, en het treffen van maatregelen (zoals tegenbemalingen) ingeval de doelstellingen van het Gebiedsplan in gevaar zijn of dreigen te komen. Ook derden kunnen deelnemen aan het Gebiedsplan van de gemeente door middel van een bijdrageregeling. Saneringsverplichtingen van derden worden met de bijdrage overgedragen aan de gemeente. Ook de risico's worden overgedragen aan de gemeente; door deze bijdragen te reserveren kunnen de risico's worden gedekt.
Toelichting op het verloop	Geen mutaties

Nedereindseplas

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	1-1-2031
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	7.305.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	3-12-2020
Waarom is de reserve ingesteld	Het beschikbaar houden van middelen verkregen uit het aanvullend bodemconvenant 2018 voor de sanering en monotoringsverplichting aan de Nedereindseplas en voor mogelijke terugbetaling aan het Rijk.
Toelichting op het verloop	Conform besluit bij de tweede bestuursrapportage 2020 zijn de resterende middelen in de hiervoor ingestelde reserve gestort.

Programmareserve Bereikbaarheid

x € 1.000

	Saldo 31-12-2019	B&D voorstellen 2019	Saldo 1-1-2020	Toe-voeging 2020	Onttrek-king 2020	Stand 31-12-2020
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Meerjarige investeringen bereikbaarheid	16.524	-997	15.527	8.085	11.444	12.168
Parkeerexploitatie	4.149	1.589	5.738	0	1.498	4.240
Onderhoud parkeervoorzieningen	1.285	331	1.616	0	124	1.492

Bereikbaarheid

Meerjarige investeringen bereikbaarheid

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2040
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	151.446
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	1-1-2007
Waarom is de reserve ingesteld	De reserve Meerjarige investeringen Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit (reserve MIB) wordt ingezet voor de uitvoering van de meerjarige investeringsplannen uit het programma Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit. De fasering van de begrote uitgaven van projecten in het MPB hoeven niet gelijk te lopen met de beschikbare budgetten in een bepaald jaar. De verschillen worden verrekend met de reserve. Door vertraging of versnelling van projecten gedurende het jaar ontstaan er afwijkingen van het kasritme van de projecten. Deze fluctuaties worden met deze reserve opgevangen.

Toelichting op het verloop	De stortingen van 8,085 miljoen euro bestaan uit een overschot op het kasritme van auto 6,632 miljoen euro en een terug storting in verband met een eerdere uitname. Jaarlijks wordt een bedrag van 1,453 miljoen euro terug gestort conform besluitvorming bij de Voorjaarsnota 2011). De onttrekkingen van 11,444 miljoen euro bestaan uit bijdragen voor doorlopende investeringen Bereikbaarheid, bijdragen op basis van afspraken binnen het gemeenschappelijke Verder pakket en verplichte onttrekkingen op basis van besluitvorming bij de Voorjaarsnota. Ten behoeve van de dekking van de doorlopende investeringen bij Bereikbaarheid is een bedrag van 6,082 miljoen euro onttrokken voor projecten verkeersveiligheid (2,429 miljoen euro), Mobiliteits-en verkeersmanagement (2,367 miljoen euro), Luchtkwaliteit (0,585 miljoen euro), OV (0,260 miljoen euro) en Goederenvervoer (0,388 miljoen euro). Ten behoeve van de dekking van projecten die onder het gezamenlijke Verder pakket vallen is in 2020 een bedrag van 5,362 miljoen euro onttrokken. Het gaat om onttrekkingen voor de projecten Herenroute (0,196 miljoen euro), Invoering leenfietsen (0,68 miljoen euro), diverse doorfietsroutes (0,741 miljoen euro), diverse Fiets-voetgangersvoorzieningen (2,4 miljoen euro), de Dafne Schippersbrug (0,137 miljoen euro) en de Socrateslaan/ Beneluxbaan Oost (0,5 miljoen euro). Op basis van besluitvorming bij de Voorjaarsnota 2015 is een verplichte bedrag van 0,053 miljoen euro uit de reserve onttrokken ten behoeve van de parkeerexploitatie in verband met het opheffen van parkeerplekken op de Mariaplaats.

Parkeerexploitatie

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	1-1-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	1-1-2007
Waarom is de reserve ingesteld	Het doel van de egalisatiereserve parkeerexploitatie is om schommelingen in bepaalde baten of lasten tussen de jaren te egaliseren. Dit kunnen verwachte en onverwachte schommelingen zijn. De reserve heeft een plafond van maximaal 15% van de parkeerbaten. Begrote onttrekkingen in een jaar zullen alleen in werkelijkheid plaatsvinden wanneer dit nodig is voor een sluitende begroting.
Toelichting op het verloop	In het kader van de aanpak bevorderen P+R gebruik zijn er maatregelen getroffen om de parkeervoorzieningen te verbeteren. De lasten die dit met zich meebrengt zijn gedekt uit de parkeerreserve. In 2020 is het resterende bedrag hiervoor onttrokken aan de reserve (0,200 miljoen euro). Daarnaast is het aanloopverlies parkeergarage Croeselaan en Berlijnplein gedekt uit de parkeerreserve (1,298 miljoen euro).

Onderhoud parkeervoorzieningen

Aard van de reserve	Onderhoudsreserve
Looptijd t/m	1-1-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	2.000
Minimum bedrag	350
Datum Raadsbesluit	1-1-2001
Waarom is de reserve ingesteld	De onderhoudsreserve is ingesteld om de schommelingen van het meerjarig groot onderhoud aan parkeergarages, transferia en stallingsvoorzieningen op te kunnen vangen.
Toelichting op het verloop	In 2020 is er 0,124 miljoen euro onttrokken aan de reserve onderhoud parkeervoorzieningen en dit heeft betrekking op het onderhoud van een groot aantal parkeergarages.

Programmareserve Openbare Ruimte en Groen

x € 1.000

	Saldo 31-12-2019	B&D voorstellen 2019	Saldo 1-1-2020	Toe-voeging 2020	Onttrek-king 2020	Stand 31-12-2020
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Egalisatiefonds rioleringen	4.009	1.854	5.863	0	0	5.863
Ophaaldienst	5.770	-2.795	2.975	0	950	2.025
Essentaksterfte 1002	3.027	500	3.527	0	1.000	2.527
Meerjaren Groen programma	100	963	1.063	0	0	1.063
Reserve Grondbank	0	813	813	0	0	813

Openbare ruimte en groen

Egalisatiefonds rioleringen

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	
Waarom is de reserve ingesteld	Deze egalisatiereserve is gevormd om al te grote schommelingen in de tarieven voor de rioolheffing op te vangen. Bij de tariefvaststelling voor het komende jaar wordt van het lopende jaar besloten om eventueel bedragen aan de reserve te onttrekken. Verder wordt bij de Verantwoording van het lopende jaar besloten om, indien nodig, eventuele overschotten te storten in de reserve en eventuele tekorten te onttrekken aan de reserve.
Toelichting op het verloop	De mutatie van 1,854 miljoen euro heeft betrekking op het resultaat 2019. Deze meevaller is ontstaan door onverwachte positieve afrekeningen uit de rioolheffingen van voorgaande jaren van grootgebruikers enerzijds en door een hoger volume 2019 in aansluitingen en m3 grootverbruik dan verwacht anderzijds. Daarnaast waren er lagere lasten in 2019 door een aanbestedingsvoordeel op calamiteitenonderhoud riolering en regulier onderhoud straatkolken.

Ophaaldienst

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	
Waarom is de reserve ingesteld	Deze egalisatiereserve is gevormd om al te grote schommelingen in de tarieven voor de afvalstoffenheffing op te vangen. Bij de tariefvaststelling voor het komende jaar wordt bij de voorjaarsnota van het lopende jaar besloten om eventueel bedragen aan de reserve te onttrekken. Verder wordt bij de Verantwoording van jaar t besloten om, indien nodig, eventuele overschotten te storten in de reserve en eventuele tekorten te onttrekken aan de reserve.
Toelichting op het verloop	De mutatie in het verloop van 0.95 miljoen in boekjaar 2020 is overeenkomstig de eerste Berap2020. Hiervan heeft 0,7 miljoen euro betrekking op het door de Raad genomen besluit om de pasjes voor de toegangs-systemen van ondergrondse containers met ingang van 2020 te laten vervallen en de ondergrondse containers open te zetten. Daarnaast heeft begin 2020 een nieuwe aanbesteding van het onderhoud van het wagenpark plaatsgevonden. Het nieuwe contract is begin april ingegaan en leidt in 2020 tot 0,25 miljoen euro aan extra kosten. In beide gevallen zijn de extra kosten onttrokken aan de Reserve Ophaaldienst (Afvalstoffenheffing).

Essentaksterfte 1002

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	29-6-2017
Waarom is de reserve ingesteld	Bij de Voorjaarsnota 2017 is de ernst van de Essentaksterfte en de gevolgen van deze ziekte inzichtelijk gemaakt. Gezien de onzekerheid over het verloop van de ziekte is toen besloten een bedrag van 5,0 miljoen euro beschikbaar te stellen en te storten in een reserve. Daarmee zijn wij naar verwachting in staat gedurende vijf jaren de noodzakelijke maatregelen uit te voeren en de gevolgen van het daadwerkelijke verloop van de ziekte in de praktijk te monitoren. Monitoring vindt jaarlijks plaats in augustus. Op basis van de daaruit voortvloeiende beheersmaatregelen wordt in het najaar opdracht verstrekt ten laste van het niet-verplichte deel van de reserve. De Raad wordt op de hoogte gehouden door middel van voortgangsrapportages.
Toelichting op het verloop	Mutatie -1,0 miljoen is de verwachte kosten voor maatregelen in 2020. Werkelijke onttrekking vindt plaats op basis van de verwachte kosten.

Meerjaren Groen programma

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2030
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	3.000.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	20-6-2019
Waarom is de reserve ingesteld	Binnen het Meerjaren Groen Programma wordt gewerkt met een jaar budget, terwijl hierbij projecten voorkomen die een meerjarige uitvoer hebben. Hierdoor kunnen binnen de jaarschijf verschillen ontstaan, waarbij de besteding van de budgetten wel al is verplicht. Deze reserve kan deze verschillen opvangen.
Toelichting op het verloop	De begrote onttrekking van 0,625 miljoen in 2020 uit deze reserve voor de uitvoering van groenprojecten is door vertraging op diverse projecten niet nodig gebleken. Bij de 2e bestuursrapportage 2020 is besloten dat alleen de werkelijke kosten worden onttrokken wanneer dit nodig is ter dekking van de totale lasten binnen het groenprogramma.

Reserve Grondbank

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	1.500
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	16-7-2020
Waarom is de reserve ingesteld	De Grondbank voert een kostendekkende exploitatie. Met deze reserve worden de kosten gedekt die binnen de exploitatie niet kunnen worden opgevangen, zoals het risico van ernstig vervuilde grond of zwaardere milieueisen.
Toelichting op het verloop	Geen mutaties in 2020.

Programmareserve Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen

x € 1.000

	Saldo 31-12-2019	B&D voorstellen 2019	Saldo 1-1-2020	Toe-voeging 2020	Onttrek-king 2020	Stand 31-12-2020
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Cofinanciering Pieken	258		258	0	112	146
Lokaal Economisch Fonds (LEF)	130		130	0	130	0
Toeristische stadspromotie	286		286	0	0	286
Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) Utrecht	0		0	3.000	0	3.000

Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen

Cofinanciering Pieken

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	
Waarom is de reserve ingesteld	Met de cofinanciering bij de (rijks)subsidieregeling Pieken in de Delta worden economische innovatieprojecten ondersteund die de innovatieve concurrentiekracht van Utrecht versterken. De reserve wordt vanaf 2015 aangewend voor de uitvoering van de Economische Agenda Utrecht. In februari 2020 heeft de raad besloten het resterende deel van deze reserve in te zetten voor de opstart- en exploitatiekosten van de Regionale Ontwikkelmaatschappij (ROM)
Toelichting op het verloop	In 2020 is conform begroting 0,112 miljoen euro uit de reserve onttrokken ter dekking van exploiatiekosten ROM.

Lokaal Economisch Fonds (LEF)

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2020
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	30-6-2015
Waarom is de reserve ingesteld	Met de gelden van het Lokaal Economisch Fonds werden subsidies verstrekt voor nieuwe werkgelegenheid, leerwerk- en stageplaatsen in Utrecht. Er was in totaal 8 miljoen euro beschikbaar tot en met 2018. Deze reserve dient ter dekking van LEF-subsidies die nog in 2018 zijn aangevraagd maar waarvan uitvoering en besteding plaatsvindt in 2019 en 2020.
Toelichting op het verloop	In 2020 is conform begroting 0.130 miljoen euro onttrokken uit de reserve LEF.

Toeristische stadspromotie

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	525
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	
Waarom is de reserve ingesteld	In 2003 is de bestemmingsreserve toeristenbelasting ingesteld voor onbepaalde tijd. De reserve is gekoppeld aan de inkomsten toeristenbelasting met als doel een buffer op te bouwen voor tegenvallende inkomsten toeristenbelasting, waarbij een maximum is bepaald op 15% van de geraamde omzet. Daarnaast wordt deze reserve, bij voldoende omvang, ingezet om inhoud te kunnen geven aan de activiteiten van Utrecht Marketing en de ambities van het college.
Toelichting op het verloop	geen mutaties in 2020

Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) Utrecht

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	
Rentetoerekening	
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	3-12-2020
Waarom is de reserve ingesteld	De gemeente Utrecht is in 2020 medeoprichter van de Regionale Ontwikkelmaatschappij (ROM) Regio Utrecht BV. Eén van de pijlers van de ROM is het ROM-participatiefonds. Doel van dit revolverende fonds is het aanjagen en ondersteunen van het innovatieve MKB bij het realiseren van hun groei en ontwikkeling. Hiermee wordt de ondernemersbasis in de regio versterkt en een aantrekkelijk economisch en vestigingsklimaat geschapen. De initiële fondsomvang is 22 miljoen euro, het aandeel van de gemeente Utrecht is 3 miljoen euro. Doel van deze reserve is afdekking van dit risico en neutraliseren van de interne rente die wordt gerekend over het FVA Kapitaalverstrekking aan deelnemingen.
Toelichting op het verloop	Na het instellen van deze reserve in 2020 is een dotatie gedaan van 3,0 miljoen euro.

Programmareserve Werk en Inkomen

x € 1.000

	Saldo 31-12-2019	B&D voorstellen 2019	Saldo 1-1-2020	Toe-voeging 2020	Onttrek-king 2020	Stand 31-12-2020
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Werk en inkomen	796	0	796	0	0	796
Re-integratiefonds werk en inkomen	903	0	903	0	0	903
Revolverend Fonds Jongeren schulden	556	0	556	0	60	496

Werk en Inkomen

Werk en inkomen

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	27-6-2013
Waarom is de reserve ingesteld	Bij de resultaatbestemming 2012 is deze reserve gevormd. De reserve komt voor het eerst voor in de Programmabegroting 2013. De reserve is deels bedoeld als een soort van egalisatiereserve. Met overschotten op het inkomensdeel Participatiewet wordt de reserve gevuld, zodat tekorten op het inkomensdeel aan de reserve kunnen worden onttrokken. Omdat het bij de bijstand om grote bedragen gaat, wordt op deze manier voorkomen dat al grote schommelingen voorkomen. Daarnaast is de reserve bestemd kosten voortvloeiende uit de reorganisatie 2011-2013. Bij de Voorjaarsnota 2017 is het doel van de reserve uitgebreid met aanvullende kosten contributie Wigo4it en uitvoeringskosten Professional Portal Innovatie (PPI). Bij de vorming van de reserve is geen maximum/minimum vastgesteld.
Toelichting op het verloop	Geen mutatie.

Re-integratiefonds werk en inkomen

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	5.000.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	16-7-2020
Waarom is de reserve ingesteld	Het re-integratiefonds is bedoeld om samenwerking met onder andere uitzendbureaus en sociaal ondernemers bij het aan het werk helpen van mensen uit de bijstand te bekostigen. Voorwaarde voor dekking uit het re-integratiefonds is dat de samenwerking leidt tot aantoonbare besparing op de uitkeringslasten. Bij de resultaatbestemming 2013 is 5 miljoen euro in de nieuw gevormde reserve gestort. De storting vloeiende voort uit besluitvorming rond de Kadernota Participatie en inkomen en de Uitwerkingsnota Werken aan werk. De reserve is voor het eerst zichtbaar in de Programmabegroting 2014. De oorspronkelijke spelregel was dat per jaar maximaal 1,5 miljoen euro vanuit het fonds mag worden ingezet. Bij de Tweede Bestuursrapportage 2015 zijn de spelregels aangepast zodat er meer flexibiliteit ontstaat bij het inzetten van middelen uit het reintegratie Fonds. Hierdoor wordt het mogelijk meerjarige verplichtingen aan te gaan tot het maximaal beschikbare bedrag. Het maximum van de reserve is 5 miljoen euro. Als gevolg van het BUIG-tekort sinds 2015 revolveert de reserve in werkelijkheid niet. In de overgenomen motie “M454/2019 laat revolverende fondsen echt werken” (bij raadsvoorstel Nota reserves; 5 december 2019) wordt daarom opgeroepen om de doelstelling en werking aan te scherpen. Zolang sprake is van een BUIG tekort kan op basis van de financiële spelregels niet in de reserve gestort worden. Het inboeken van de voordelen op de bijstandsverstrekking zou dan immers tot een toename van het tekort leiden. Het wijzigen van de voedingsspelregels kan hier geen verandering in brengen. Omdat de naam van de reserve de afgelopen jaren onvoldoende aansloot op de werkelijkheid is bij de Jaarstukken 2019 besloten om de naam van de reserve te wijzigen in re-integratiefonds Werk en Inkomen. Voeding, maximum, looptijd en doelstelling van de reserve zijn niet veranderd.
Toelichting op het verloop	Omdat de uitgaven in 2020 veel lager waren dan verwacht is in 2020 geen onttrekking aan de reserve gedaan. Voorlopig gaan we er nog vanuit dat het restant verplicht is, maar mogelijk is er nog wel wat vrije ruimte voor (verlenging van) nieuwe initiatieven.

Revolverend Fonds Jongeren schulden

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	2-8-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	30-6-2016
Waarom is de reserve ingesteld	Bij de Voorjaarsnota 2016 is amendement 28 ‘fonds met jongeren met problematische schulden’ aangenomen. De opgekochte schulden van de jongeren wordt zoveel mogelijk omgezet in een zachte lening, waardoor het fonds een revolverend karakter krijgt.
Toelichting op het verloop	Met raadsbesluit 11748 is op 23 januari 2020 besloten het fonds anders in te zetten. Jaarlijks zal een bedrag onttrokken worden en ingezet worden ten behoeve van de intensieve begeleiding van jongeren, voor het eerst in 2020.

Programmareserve Onderwijs

x € 1.000

	Saldo 31-12-2019	B&D voorstellen 2019	Saldo 1-1-2020	Toe-voeging 2020	Onttrek-king 2020	Stand 31-12-2020
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Stroyenborchdreef brand						0
Masterplan primair onderwijs	277	0	277	0	0	277
Huisvestingsprogramma	3.325	0	3.325	7.800	2.300	8.825
Piekopvang onderwijs LR	716	0	716	0	0	716
Meerjaren Perspectief Onderwijs Huisvesting	9.378	6.898	16.276	0	6.000	10.276
Onderhoud en kapitaallasten Buitenschoolse opvang (BSO)	1.980	0	1.980	0	0	1.980
Nieuwbouw Centrale Bibliotheek	225	0	225	0	0	225

Onderwijs

Stroyenborchdreef brand

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2019
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	
Waarom is de reserve ingesteld	Dekking voor de herbouw van scholen die gehuisvest waren op de afgebrande locatie aan de Stroyenborchdreef
Toelichting op het verloop	Geen mutaties. Reserve dient opgeheven te worden.

Masterplan primair onderwijs

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	
Waarom is de reserve ingesteld	In te zetten ter dekking voor de laatste fase van langlopende huisvestingsknelpunten en projecten MPOHV
Toelichting op het verloop	Geen mutaties.

Huisvestingsprogramma

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	
Waarom is de reserve ingesteld	Voor de uitvoering van de huisvestingsprogramma’s onderwijs van eerdere jaren.
Toelichting op het verloop	In 2020 is voor 7,8 miljoen euro gestort in de reserve huisvestingsprogramma en voor 2,3 miljoen euro onttrokken. Vanwege een verwachte onderuitnutting op het huisvestingsprogramma 2020 is 5,8 miljoen euro gestort in de reserve. In 2019 is 2 miljoen euro gestort in de reserve MPOHV, die eigenlijk in de reserve huisvestingsprogramma gestort had moeten worden. Daardoor heeft een overheveling plaatsgevonden van de reserve MPOVH naar reserve huisvestingsprogramma. Tot slot is er voor 2,3 miljoen euro onttrokken als gevolg van uitgaven op oude huisvestingsprogramma's (2019 en eerder).

Piekopvang onderwijs LR

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	
Waarom is de reserve ingesteld	De reservering wordt ingezet voor de Piekopvang in Leidsche Rijn. Bij de Herijking Referentiekader LR zijn bedragen beschikbaar gekomen voor inrichting, huur en exploitatie van extra leslokalen ten behoeve van piekopvang. De bedragen betreffen vergoedingen voor een langere periode en worden tot aan besteding opgenomen in de reserve piekopvang LR.
Toelichting op het verloop	Geen mutaties.

Meerjaren Perspectief Onderwijs Huisvesting

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	
Waarom is de reserve ingesteld	De uitvoering van het Meerjarenperspectief Onderwijshuisvesting.
Toelichting op het verloop	In 2020 is er voor 6 miljoen euro onttrokken uit de reserve. De onttrekking van 2 miljoen euro heeft betrekking op de overheveling naar de reserve huisvestingsprogramma. De onttrekking van 4 miljoen euro is ter dekking van exploitatieuitgaven van het MPOHV.

Onderhoud en kapitaallasten Buitenschoolse opvang (BSO)

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	

Waarom is de reserve ingesteld	De reservering is bestemd voor het onderhoud en de kapitaallasten van de gedane investeringen BSO. Op diverse plekken in de stad wordt BSO gerealiseerd in schoolgebouwen. Het schoolbestuur ontvangt een huurbedrag van de BSO instelling, en draagt deze af aan de gemeente ter compensatie van de kosten die de gemeente heeft. Enerzijds gaat dit om een onderhoudsvergoeding. Deze bijdrage zal gereserveerd worden voor het onderhoud dat in de toekomst aan het betreffende lokaal uitgevoerd zal moeten worden. Anderzijds kan het gaan om een vergoeding ter compensatie van investeringen die de gemeente mogelijk doet voordat de BSO haar intrek neemt. Er worden marktconforme huren gevraagd. Uitgangspunt is dat de gemeente binnen de looptijd van het huurcontract met de BSO haar lasten van de investering terugverdient. Er ontstaat dan een verschil in huurontvangst en werkelijke kapitaallast. Dit verschil wordt in de reserve opgenomen en dient ter dekking van de gemeentelijke kapitaallasten van de betreffende investering na afloop van of bij voortijdige beëindiging van het huurcontract.
Toelichting op het verloop	Geen mutaties.

Nieuwbouw Centrale Bibliotheek

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	2-6-2014
Waarom is de reserve ingesteld	Betreft het restant van het (incidentele) investeringsbudget van Herontwikkeling postkantoor Neude. De gemeente heeft in het toenmalige coalitieakkoord besloten in totaliteit 6,1 miljoen euro beschikbaar te stellen voor de verhuizing van de Centrale Bibliotheek naar het oude postkantoor Neude. In 2017 is reeds een deel van deze middelen beschikbaar gesteld. Het betreft: Het bedrag dat in 2017 is verleend bestaat uit 1,154 miljoen euro uit de reserve voor incidentele kosten en investeringen Neude en 0,750 miljoen euro incidentele kosten en investeringen voor het Neude. In 2019 heeft de Centrale Bibliotheek het verzoek gedaan het restant van de middelen beschikbaar te stellen, zijnde 4,296 miljoen euro.
Toelichting op het verloop	Geen mutaties.

Programmareserve Ondersteuning op maat

x € 1.000

	Saldo 31-12-2019	B&D voorstellen 2019	Saldo 1-1-2020	Toe-voeging 2020	Onttrek-king 2020	Stand 31-12-2020
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Transformatie en decentralisatie Beschermd Wonen/Maatschappelijke Opvang	1.655	1.986	3.641	0	0	3.641

Ondersteuning op maat

Transformatie en decentralisatie Beschermd Wonen/Maatschappelijke Opvang

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	8.000.000
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	7-7-2020
Waarom is de reserve ingesteld	De reserve heeft als doel om de transformatie en decentralisatie van beschermd wonen en maatschappelijke opvang in de hele U16 regio mogelijk te maken.
Toelichting op het verloop	In 2020 zijn er in de exploitatie van het programma ondersteuning op maat voor 0,375 miloen euro aan kosten verantwoord die uit deze reserve gedekt dienen te worden. Derhalve wordt er bij de resultaatbestemming een voorstel gedaan om 0,375 miljoen euro uit deze reserve te onttrekken.

Programmareserve Veiligheid

x € 1.000

	Saldo 31-12-2019	B&D voorstellen 2019	Saldo 1-1-2020	Toe-voeging 2020	Onttrek-king 2020	Stand 31-12-2020
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Projecten cameratoezicht	173	0	173	0	30	143

Veiligheid

Projecten cameratoezicht

Aard van de reserve	Projectenreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	
Waarom is de reserve ingesteld	Deze reserve is bestemd voor projecten op het gebied van cameratoezicht. In verband met werkzaamheden in het Stationsgebied moeten kabels en camera's tijdelijk worden verplaatst, en op een termijn van drie tot vijf jaar weer teruggeplaatst.
Toelichting op het verloop	Deze reserve is bestemd voor projecten op het gebied van cameratoezicht. In verband met werkzaamheden in het Stationsgebied moeten kabels en camera's tijdelijk worden verplaatst, en op een termijn van drie tot vijf jaar weer teruggeplaatst. De inzet van de reserve wordt lopende het jaar bepaald. In 2020 heeft er onttrekking van 0,030 miljoen euro plaatsgevonden.

Programmareserve Cultuur

x € 1.000

	Saldo 31-12-2019	B&D voorstellen 2019	Saldo 1-1-2020	Toe-voeging 2020	Onttrek-king 2020	Stand 31-12-2020
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Utrechtse Cultuurlening	100	0	100	0	0	100
Fonds Broedplaatsen	503	0	503	2	0	505

Cultuur

Utrechtse Cultuurlening

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	200.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	15-5-2014
Waarom is de reserve ingesteld	Wij hebben 0,100 euro gereserveerd om het financieel risico af te dekken van de Utrechtse Cultuurlening dat onder beheer is geplaatst van Cultuur & ondernemen (raadsbesluit 14.010565).
Toelichting op het verloop	n.v.t.

Fonds Broedplaatsen

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	700.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	3-4-2014
Waarom is de reserve ingesteld	Wij hebben 0,505 euro gereserveerd om het financieel risico af te dekken van het borgstellingsfonds Creatieve Broedplaatsen dat onder beheer is geplaatst van de Triodos bank (raadsbesluit 14.002504).
Toelichting op het verloop	Jaarlijks wordt er 0,002 miljoen euro aan garantieprovisie verwacht die, in overeenstemming met de samenwerkingsovereenkomst tussen de Gemeente Utrecht en de Triodosbank, terug vloeit in het Fonds.

Programmareserve Samenleven en Sport

x € 1.000

	Saldo 31-12-2019	B&D voorstellen 2019	Saldo 1-1-2020	Toe-voeging 2020	Onttrek-king 2020	Stand 31-12-2020
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Grasmat Zoudenbalch	745	0	745	0	745	0

Samenleven en Sport

Grasmat Zoudenbalch

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2020
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	4-7-2002
Waarom is de reserve ingesteld	FC Utrecht betaalt een commerciële huurprijs voor de velden op het trainingscomplex Zoudenbalch. Een deel van de huurprijs is bestemd voor de financiering van de vervangingsinvesteringen in de toplaag van deze velden. De velden worden zeer intensief gebruikt en na ongeveer 12 jaar dient een toplaag vervangen te worden.
Toelichting op het verloop	De reserve is in 2020 omgezet naar een voorziening.

Programmareserve Utrechts Vastgoed

x € 1.000

	Saldo 31-12-2019	B&D voorstellen 2019	Saldo 1-1-2020	Toe-voeging 2020	Onttrek-king 2020	Stand 31-12-2020
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Vastgoedbeheer	3.637	74	3.711	26	104	3.633
Groot onderhoud Maatschappelijk Vastgoed						
Energieneutraal Kernvastgoed	390	0	390	460	0	850
Stadskantoor	0		0	1.279	0	1.279

Utrechts Vastgoed

Vastgoedbeheer

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	9-7-2019
Waarom is de reserve ingesteld	De reserve dient om het jaarlijkse resultaat op de vastgoedportefeuille te egaliseren. De exploitatie per perceel is over de levensduur sluitend, maar er blijven faseringsverschillen per jaar. Vooral bij nieuw gebouwde accommodaties is er in het begin een tekort doordat de jaarlijkse huurstijging pas na een aantal jaren groot genoeg is om de (gelijk blijvende) kapitaallasten te dekken.
Toelichting op het verloop	Om de begrote onderhoudskosten en het jaarlijks resultaat op de vastgoedportefeuille te egaliseren is in 2020 0,104 miljoen euro aan de reserve onttrokken. Conform begroting is er een bedrag van 0,100 miljoen aan de reserve toegevoegd voor matchen van vastgoed met maatschappelijke initiatieven. Daarnaast is bij de bestedings- en dekkingsvoorstellen 2019 is een bedrag van 0,074 miljoen euro aan de reserve toegevoegd; dit bedrag had echter aan de vaste activa reserve toegevoegd moeten worden. Dit is in 2020 gecorrigeerd, waardoor er per saldo 0,026 miljoen aan de reserve is toegevoegd.

Groot onderhoud Maatschappelijk Vastgoed

Aard van de reserve	
Looptijd t/m	31-12-2018
Rentetoerekening	
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	
Waarom is de reserve ingesteld	Reserve is opgeheven.
Toelichting op het verloop	Niet van toepassing.

Energieneutraal Kernvastgoed

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	11-7-2019
Waarom is de reserve ingesteld	De bestemmingsreserve ten behoeve van 'volledig duurzaam gemeentelijk vastgoed in 2040' dient om toekomstige besparingen en nog niet bestede middelen voor de onrendabele top te reserveren voor toekomstige projecten. Hiermee blijft de raad budgetrecht houden over de middelen volledig duurzaam gemeentelijk vastgoed in 2040 en zijn deze middelen geoormerkt voor CO2 reductie bij het Utrechtse kernvastgoed. Het is van belang dat de bestemming van de middelen ongewijzigd blijft, omdat zonder deze middelen de onrendabele top van investeringen en onrendabele kapitaalslasten niet gedekt kunnen worden.
Toelichting op het verloop	Conform begroting is In 2020 0,460 miljoen euro aan de reserve toegevoegd. De in 2020 gemaakte kosten met betrekking tot duurzaamheidsinvesteringen zullen door middel van een bestedings- en dekkingsvoorstel aan de reserve onttrokken worden.

Stadskantoor

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	
Waarom is de reserve ingesteld	Bij de kredietaanvraag voor de aankoop van het Stadskantoor is afgesproken om een voorziening op te bouwen ter dekking van onderhoudskosten. Om aan de BBV regelgeving te voldoen wordt deze voorziening omgezet in de reserve Stadskantoor. De reserve wordt in de eerste jaren gebruikt voor het onderhoud. Aan het einde van de looptijd loopt de reserve op ten behoeve van het op prijspeil krijgen van kapitaallastenbudget voor vervangingsinvestering.
Toelichting op het verloop	Bij de derde begrotingswijziging 2020 is de voorziening onderhoud Stadskantoor omgezet naar de reserve Stadskantoor. De overboeking van het saldo van de voorziening bedraagt 0,491 miljoen euro. Vanaf 2020 wordt structureel 0,313 miljoen euro extra toegevoegd aan de reserve Stadskantoor. Daarnaast is de prijscompensatie (vast percentage van 1,5%) over de kapitaallasten van het Stadskantoor (zowel gebouw, grond als gebruikersinvesteringen) toegevoegd. In totaal is in 2020 1.279 miljoen euro toegevoegd aan de reserve. De in 2020 gemaakte kosten van het onderhoud van het Stadskantoor zullen door middel van een bestedings- en dekkingsvoorstel aan de reserve onttrokken worden.

Programmareserve Algemene Middelen

x € 1.000

	Saldo 31-12-2019	B&D voorstellen 2019	Saldo 1-1-2020	Toe-voeging 2020	Onttrek-king 2020	Stand 31-12-2020
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Budgetstructuur Leidsche Rijn	9.927	-2.643	7.284	0	0	7.284
Decentralisatie Sociaal Domein	1.120	-325	795	0	0	795
Bestemmingsreserve maatregelenpaketten	0	0	0	37.720		37.720

Algemene Middelen

Budgetstructuur Leidsche Rijn

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	31-12-2030
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	10.000.000
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	1-9-1997
Waarom is de reserve ingesteld	Deze reserve is ingesteld in 1997 en is bestemd voor het opvangen van frictiekosten bij de realisatie van voorzieningen in Leidsche Rijn. Dit betreft vooral de kosten van tijdelijke voorzieningen, eerste inrichting van scholen en het verevenen van tijdelijke tekorten op de stelpost Budgetstructuur Leidsche Rijn. Bij de start van de ontwikkeling van Leidsche Rijn is ervoor gekozen de voorzieningen te realiseren vóórdat de bewoners zich vestigen. De gedachte hierachter was dat het stadsdeel van meet af aan kon functioneren op een vergelijkbaar niveau als de bestaande stad. In het referentiekader Leidsche Rijn is in verband hiermee een frictiesysteem opgenomen. Doordat de voorzieningen eerder zijn gerealiseerd ontstaan negatieve frictiekosten. Naast eigenaarslasten van onderwijs-, sport-, en welzijnsvoorzieningen bestaat een belangrijk deel van de frictie uit onderhoudskosten van gedane investeringen in de weg- en waterbouw en het groen van Leidsche Rijn. De frictie loop terug naarmate Leidsche Rijn dichter bij de geplande einddatum van 2030 komt. Op basis van actuele prognoses zal deze reserve toereikend zijn om de voorziene frictiekosten in Leidsche Rijn voor de komende jaren op te vangen.

Toelichting op het verloop	Er worden geen mutaties begroot op de reserve budgetstructuur Leidsche Rijn. Gedurende het jaar worden frictiekosten op de daarvoor bestemde stelpost budgetstructuur Leidsche Rijn begroot en verantwoord. Bij de resultaatbestemming wordt de stand van de stelpost verrekend met deze reserve. De laatste jaren bedroeg het gemiddelde frictietekort circa 3 miljoen euro per jaar. De cumulatieve tekorten tot en met 2019 zijn verwerkt in de stand van de reserve per 1 januari 2020 ad 7,284 miljoen euro.

Decentralisatie Sociaal Domein

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2020
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	6.705.000
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	1-7-2014
Waarom is de reserve ingesteld	De reserve Decentralisaties sociaal domein is in 2014 ingesteld. Aanvankelijk diende hij ter financiële dekking van de risico's voor de in- en uitvoering van de Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015. Bij de Voorjaarsnota 2016 is de benodigde omvang vastgesteld op 18 miljoen euro; 13 miljoen euro ter afdekking van de berekende risico’s en 5 miljoen euro voor innovatie. Bij voorjaarsnota 2017 zijn de risico's volgens de principes van risicomanagement gewaardeerd en gedekt via de algemene risicoreserve. Daardoor kon van de gereserveerde middelen 13 miljoen euro uit de reserve Decentralisatie Sociaal Domein vrij vallen. De resterende 5,120 miljoen euro bleef gereserveerd voor innovatie.
Toelichting op het verloop	In de reserve decentralisatie sociaal domein is er nog voor 0,258 miljoen euro aan dekking voor de kosten die gemaakt zijn in 2019 voor de begeleiding van statushouders. Conform raadsbesluit 2017-56 is er een fonds ingesteld voor onconventionele maatwerkoplossingen. De kosten in 2019 voor deze maatwerk oplossingen zijn 0,067 miljoen euro. De gemaakte kosten worden gedekt uit de beschikbare middelen binnen het decentralisatiefonds sociaal domein. Tezamen bedraagt de onttrekking 0,325 miljoen euro

Bestemmingsreserve maatregelenpaketten

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2022
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	39.137
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	3-12-2020
Waarom is de reserve ingesteld	De bestemmingsreserve Maatregelpakketten is gevormd ter dekking van de kosten van interventies en investeringen die we de komende jaren doen om Utrecht en haar inwoners zo goed mogelijke uit de Coronacrisis te laten komen.
Toelichting op het verloop	Geraamde kosten zijn ongeveer 37 miljoen euro en zullen de komende twee jaar worden besteed.

Programmareserve Overhead

x € 1.000

	Saldo 31-12-2019	B&D voorstellen 2019	Saldo 1-1-2020	Toe-voeging 2020	Onttrek-king 2020	Stand 31-12-2020
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Europese subsidies	2.099	-41	2.058	0	115	1.943
ICT Investeringsprogramma	1.882	-212	1.670	1.600	0	3.270

Overhead

Europese subsidies

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2024
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	2.184.866
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	1-7-2006
Waarom is de reserve ingesteld	De reserve Europese subsidies fungeert vooral als risicovoorziening voor Kansen voor West. Om de subsidiemiddelen optimaal te kunnen inzetten, programmeren we 10% extra bovenop de voor de stad beschikbare inspanningsplafonds. Het financiële risico dat uit deze overcommittering voortvloeit, is ook gedekt via de risicoreserve Europese subsidies. In cijfers uitgedrukt, gaat het om € 6.469.988,- plus € 7.763.985,- bedraagt € 14.233.973,- voor de stad beschikbaar budget. Dit impliceert een benodigde risicoreserve van ruim 1,4 miljoen Euro. Ook de bijdrage van de gemeente Utrecht aan het Kansen voor West programma als geheel, wordt gedekt uit de reserve.
Toelichting op het verloop	De onttrekking van 0,115 miljoen euro in 2020 betreft de jaarlijkse bijdrage aan de programmakosten voor het totale Kansen voor West programma. De stad draagt hieraan in totaal 0,575 miljoen euro bij, in 5 termijnen van 0,115 miljoen euro. In 2020 is de laatste termijn betaald. Het bedrag is in lijn met het relatieve aandeel van de stad in het totale programma van landsdeel West. In totaal is het aandeel van de technische bijstand in de programmakosten 4%. Bij besluitvorming in 2015 is vastgelegd dat onze jaarlijkse bijdrage ten laste van de reserve wordt gebracht.

ICT Investeringsprogramma

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2029
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	10.000.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	1-6-2006
Waarom is de reserve ingesteld	Bij de Verantwoording 2013 is besloten om de voordelen op het structurele budget van het ICT-Investeringsprogramma in te zetten ter dekking van incidentele nadelen en om eventuele restanten voortaan te storten in de reserve ICT Investeringen. Het doel en de reikwijdte van de reserve is hiermee verbreed naar het volledige budget van het ICT Investeringsprogramma. Mutaties zijn afhankelijk van de gerealiseerde projecten en zullen bij de jaarlijkse verantwoording via een dekkings- of bestedingsvoorstel voorgelegd worden. De verwachting is dat het saldo van de reserve de komende jaren volledig ingezet zal worden.
Toelichting op het verloop	In 2019 was de besteding op diverse ICT programma's 0,212 miljoen euro hoger dan de beschikbare exploitatiebudgetten. Dit bedrag is toen ten laste van de reserve ICT Investeringsprogramma gebracht. Daarmee kwam het saldo van de reserve per 1-1-2020 op 1,67 miljoen euro. Bij de Voorjaarsnota 2019 en 2020 zijn aanvragen gedaan voor een aantal meerjarige IPM-programma's. Omdat de toekenning van deze claims pas laat in het jaar plaatsvond, loopt de uitvoering van de projecten niet synchroon met de jaarsnedes van de toegekende budgetten. Daarnaast is er vertraging in de IPM-programma's ontstaan vanwege de corona pandemie. Gedurende het jaar 2020 is hier al op voorgesorteerd door middel van een extra toevoeging aan de reserve van 1,6 miljoen euro, waarmee het saldo per 31-12-2021 een omvang van 3,270 miljoen euro heeft gekregen. We zullen aanvullend een bestedingsvoorstel van 0,910 miljoen euro indienen om niet bestede middelen uit 2020 in de reserve te laten storten voor aanwending in 2021 en later.

Algemene reserve

x € 1.000

	Saldo 31-12-2019	B&D voorstellen 2019	Saldo 1-1-2020	Toe-voeging 2020	Onttrek-king 2020	Stand 31-12-2020
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Algemene Reserve	57.750	0	57.750	0	10.000	47.750
Algemene dekkingsreserve	69.606	14.974	84.580	104.749	110.099	79.231

Algemene reserve

Algemene Reserve

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2999
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	999.999.999
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	1-1-1900
Waarom is de reserve ingesteld	De algemene reserve maakt deel uit van de beschikbare weerstandscapaciteit en is de uiterste buffer voor het opvangen van de financiële gevolgen van optredende risico's. De noodzakelijke hoogte van de algemene reserve wordt jaarlijks bepaald op basis van de geactualiseerde risicoberekening. Voor een uitgebreide toelichting hierop wordt verwezen naar de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing in programmabegroting en jaarstukken.
Toelichting op het verloop	De algemene reserve neemt met 10,000 miljoen euro af . In de risicoparagraaf bij de jaarstukken 2019 was het risico in het stationsgebied met 7,500 miljoen afgewaardeerd, maar nog niet verwerkt. Dit bedrag is in 2020 overgeboekt naar de algemene dekkingsreserve. Daarnaast is de risicoreserve in 2020 afgeroomd met 2,500 miljoen euro door toepassing van de spelregels rond actualisatie risico's.

Algemene dekkingsreserve

Aard van de reserve	Algemene reserve
Looptijd t/m	31-12-2999
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	999.999.999
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	
Waarom is de reserve ingesteld	De algemene dekkingsreserve wordt gebruikt voor concernbrede reserveringen; onder andere van incidentele baten uit erfpachtconversies en resultaten uit de verkoop van gemeentelijk eigendom. Daarnaast wordt de algemene dekkingsreserve gebruikt voor egalisatie tussen de jaren van de meerjarenraming.
Toelichting op het verloop	De algemene dekkingsreserve is per 31-12-2020 toegenomen met 9,624 miljoen euro o.a. door het overboeken van 7,500 vanuit de risicoreserve vanwege de vervallen afdracht van het Stationsgebied. Het saldo van de overige effecten (vereveningen uit voorgaande jaren, resultaatbestemming 2019 en effecten uit besluiten vanuit kadernota 2020 en Beraps 2020) bedraagt per saldo 2,124 miljoen euro.

Reserves ten bate van de Vaste Activa

x € 1.000

	Saldo 31-12-2019	B&D voorstellen 2019	Saldo 1-1-2020	Toe-voeging 2020	Onttrek-king 2020	Stand 31-12-2020
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Vaste Activareserve	301.997	12.474	314.471	11.926	34.734	291.663

Vaste activa

Vaste Activareserve

Aard van de reserve	Kapitaallastenreserve
Looptijd t/m	31-12-2999
Rentetoerekening	Ja
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	1-1-1999
Waarom is de reserve ingesteld	Als een actief wordt gefinancierd met een incidentele interne bijdrage, wordt deze bijdrage in de vaste activareserve gestort. Instelling van een activareserve of toevoegingen daaraan vinden plaats op basis van een raadsbesluit bij de vaststelling of een wijziging van de begroting. Aan de reserve wordt vervolgens jaarlijks onttrokken om de bijbehorende afschrijvingslast te dekken. Kapitaallasten bestaan uit rente en afschrijving. De rentevergoeding op deze reserve wordt ingezet om de rentelast te dekken.
Toelichting op het verloop	Als een actief wordt gefinancierd met een incidentele interne bijdrage, wordt deze bijdrage in de vaste activareserve gestort. Vanuit deze reserve worden vervolgens jaarlijks de bijbehorende kapitaallasten betaald. Ter dekking van de kosten van Coronamaatregelen is oa besloten een deel van de vaste activareserves vrij te laten vallen. Het deel van de vaste activareserves dat wordt aangehouden voor diverse gronden ter grootte van ruim 22 miljoen euro is in 2020 incidenteel onttrokken aan de reserves.

Voorzieningen

Stand en verloop voorzieningen

x € 1.000

	Stand 1-1-2020	Toevoeging 2020	Onttrekking 2020	Vrijval 2020	Stand 31-12-2020
	a	b	c	d	e=a+b-c-d
Programma Stedelijke ontwikkeling	42.976	19.504	28.153		34.328
Voorzieningen uit hoofde verplichtingen	42.976	19.504	28.153	0	34.328
Programma Bewoners en Bestuur	5.480	735	37		6.178
Programma Stedelijke ontwikkeling	762				762
Programma Bereikbaarheid					0
Programma Openbare ruimte en Groen	611	817	193		1.235
Programma Werk en Inkomen	500		500		0
ProgrammaCultuur	43		9		34
Programma Algemene Ondersteuning	483		47		435
Risicovoorzieningen	7.878	1.552	787	0	8.644
Programma Bereikbaarheid	334	133	467		0
Programma Openbare ruimte en Groen	860	123	983		0
Programma Samenleven en Sport	2.618				2.618
Programma Gemeentelijk Vastgoed	771	4.142	4.057		856
Programma Algemene Ondersteuning	13	65	37		40
Egalisatievoorzieningen	4.596	4.464	5.545	0	3.515
Programma Openbare ruimte en Groen	2.771	19.947	14.329		8.390
Investeringen ontvangen via heffingen	2.771	19.947	14.329	0	8.390
Programma Stedelijke ontwikkeling	17.438	4.547	250		21.736
Programma Duurzaamheid	131		5		126
Programma Bereikbaarheid	127		10		117
Programma Openbare ruimte en Groen	826	215	507		534
Programma Samenleven en Sport		793			793
Van derden ontvangen bestemmingsbedragen	18.522	5.556	772	0	23.306
Voorzieningen naar Programma	**76.743**	**51.023**	**49.585**	**0**	**78.183**

Toelichting voorzieningen

Programmavoorziening Bewoners en Bestuur

x € 1.000

	Stand 1-1-2020	Toevoeging 2020	Onttrekking 2020	Vrijval	Stand 31-12-2020
	a	b	c	d	e = a+b-c-d
Risicovoorzieningen 2020					
Wethouderspensioenen	5.480	685			6.165
Wachtgelden oud - wethouders	0	50	37		12
Totaal	**5.480**	**735**	**37**	**0**	**6.178**

Wethouderspensioenen
Conform de programmabegroting wordt er jaarlijks 0,190 miljoen euro toegevoegd aan de voorziening voor Wethouderspensioenen om hem op peil te houden. Uit validatie door een actuaris kwam naar voren dat de voorziening nog verder opgehoogd moest worden. Wijzigingen in de rekenrente en toevoeging van de pensioenopbouw leidden tot een hogere contante waarde berekening, waardoor er aanvullend nog 0,495 miljoen euro gestort moest worden.

Wachtgelden oud-wethouders
Conform de Voorjaarsnota 2019 is er is voor een bedrag van 0,05 miljoen euro aan de voorziening toegevoegd. Daarnaast is er in 2020 een bedrag van 0,037 miljoen euro aan wachtgeld uitgekeerd aan oud wethouders.

Programmavoorziening Stedelijke Ontwikkeling

x € 1.000

	Stand 1-1-2020	Toevoeging 2020	Onttrekking 2020	Vrijval	Stand 31-12-2020
	a	b	c	d	e = a+b-c-d
Risicovoorzieningen					
Garantstelling Stichting Domplein 2013	762				762
Van derden ontvangen bestemmingsbedragen					
Woonruimteonttrekking compensatie	1.218	28	250		996
Meerwaarde prestatieafspraken woningcorporaties	16.221	4.519			20.740
Voorzieningen uit hoofde verplichtingen					
Negatieve grondexploitatie	25.238	1.587	17.547		9.278
Negatieve grondexploitatie Stationgebied	17.738	17.918	10.606		25.050
Totaal	**61.176**	**24.052**	**28.403**	**0**	**56.825**

Garantstelling Stichting Domplein 2013
De risicovoorziening is ten behoeve van de garantstelling op een NRF lening aan Stichting Domplein 2013.

Woonruimteonttrekking
De compensatiebedragen die we ontvangen in het kader van woonruimteonttrekking zijn niet vrij besteedbaar, ze kunnen uitsluitend worden aangewend in het kader van de volkshuisvesting (huisvestingsverordening artikel 3.6.1). Volgens de verslaggevingsregels voor gemeenten (BBV) moet hiervoor een voorziening worden ingesteld.
In 2020 is een storting gedaan van 0,028 miljoen euro. Dit is het saldo van ontvangen compensatie, vastgestelde en verleende subsidies. De onttrekking van 0,250 miljoen euro is voor de inzet voor versnelling woningbouw en nieuwe woonconcepten (coalitieakkoord).

Meerwaarde prestatieafspraken woningcorporaties
Deze voorziening is ingesteld voor de 2/3e meerwaardeafdracht van de woningcorporaties. Conform de 'Prestatieafspraken op stedelijk niveau 2020-2023' wordt 2/3e deel van deze afgedragen meerwaarde toegevoegd aan de investeringsimpuls Ruimtelijke Strategie Utrecht en gestort in de voorziening. De toevoeging van 4,519 miljoen euro is 2/3e deel van de meerwaarde die de woningcorporaties in 2020 hebben afgedragen.

Negatieve grondexploitaties
De voorziening negatieve grondexploitaties is bedoeld om te verwachten negatieve resultaten op grondexploitaties op te kunnen vangen. Het saldo van de voorziening is in 2020 afgenomen met 15,960 miljoen euro. De onttrekking bestaat uit de verrekening van de afgesloten negatieve grondexploitatie Kanaleneiland Centrum (1,771 miljoen euro), de afwikkeling van de schade als gevolg van de bodemverontreiniging in Rijnsweerd (5,500 miljoen euro) en een vrijval van een reservering ten behoeve van schadeclaim(s) (8,300 miljoen euro)

Ter afdekking van verliesgevende exploitaties op onderhanden werk is 0,205 miljoen euro toegevoegd. Hiertegenover staat een verlaging van de voorziening die op de balans is opgenomen onder de voorraden. Om de risicovoorziening op het, voor het Meerjaren Perspectief Ruimte, benodigde niveau te brengen is 0,594 miljoen euro vrijgevallen (een onttrekking van 1,975 miljoen euro minus een storting van 1,382 miljoen euro).

Negatieve grondexploitaties Stationsgebied
Eind 2020 bedraagt de stand van de voorziening negatieve grondexploitatie Stationsgebied 25,050 miljoen euro. Deze voorziening is ingesteld bij de start van de grondexploitatie Stationsgebied om het geprognosticeerd tekort op de grondexploitatie Stationsgebied op te vangen.

In 2020 is er 1,400 miljoen euro aan gemeentelijke bijdragen in deze voorziening gestort. Daarnaast heeft de actualisatie van de grondexploitatie geleid tot een positieve bijstelling van het saldo met 10,605 miljoen euro, waardoor dit is vrijgevallen uit de voorziening. Ook is in 2020 een bedrag van 16,517 miljoen euro overgeheveld van de voorziening onderhanden werk naar de voorziening negatieve grondexploitatie Stationsgebied.

Deze administratieve verwerkingen zijn conform de voorschriften BBV. Voor een gedetailleerde toelichting op de ontwikkeling van dit saldo verwijzen wij naar het Meerjaren Perspectief Ruimte.

Programmavoorziening Duurzaamheid

x € 1.000

	Stand 1-1-2020	Toevoeging 2020	Onttrekking 2020	Vrijval	Stand 31-12-2020
	a	b	c	d	e = a+b-c-d
Van derden ontvangen bestemmingsbedragen					
AMEV milieuprijs	61				61
Verkeerslawaai stad	70		5		65
Totaal	**131**	**0**	**5**		**126**

AMEV milieuprijs
In 1976 is door de gemeenteraad een schenking aanvaard van 0,045 miljoen euro. Aan de voorziening wordt rente toegerekend. Van deze rente wordt de Utrechtse Milieuprijs (Circulair Compliment) uitgereikt. De kosten van de uitgereikte Milieuprijs in 2020 worden in 2021 verantwoord in verband met de jaarovergang.

Verkeerslawaai stad
De kosten van de werkzaamheden Geluid worden gedekt uit deze voorziening. De voorziening dient te worden aangehouden daar definitieve vaststelling over de lopende jaren nog zal plaatsvinden en daarmee finale afrekening van de verstrekte bijdragen (terugbetalingsverplichting) in het kader van bovengenoemd (project)financieringsprogramma. In 2020 is 0,05 miljoen euro onttrokken ter dekking van gemaakte kosten voor diverse adviezen.

Programmavoorziening Bereikbaarheid

x € 1.000

	Stand 1-1-2020	Toevoeging 2020	Onttrekking 2020	Vrijval	Stand 31-12-2020
	a	b	c	d	e= a+b-c-d
Egalisatievoorzieningen					
Tuinstraat en Boekhoven	334	133	467		0
Van derden ontvangen bestemmingsbedragen					
Onderhoud Grifthoek (afkoop)	127		10		117
Totaal	**461**	**133**	**477**	**0**	**117**

Naam voorziening	**Tuinstraat en Boekhoven (533002010)**
Waarom ingesteld	Voor de belanghebbende garages Tuinstraat en Boekhoven is een voorziening van 0,856 miljoen euro opgenomen vanwege achterstallig onderhoud (lekkende daken). In 2018 is een bedrag van 0,060 miljoen euro uit deze voorziening onttrokken voor de aanbesteding van de voorziene onderhoudswerkzaamheden.
Toelichting op het verloop	Het project is in 2020 afgerond waarmee de voorziening is afgesloten. De toevoeging betreft een bijdrage van Mitros aan het project. Per saldo resteerde een bedrag van 0,412 miljoen euro. Dit bedrag is vrijgevallen ten gunste van de exploitatie.

Naam voorziening	**Onderhoud Grifthoek (afkoop) (534002003)**
Waarom ingesteld	De voorziening betreft een eenmalige afkoop van het ingesteld onderhoud voor een duur van twintig jaar door eigenaren van parkeerplaatsen in de Grifthoek garage. De volledige betaling/storting in 2006 was 0,237 miljoen euro. De jaarlijkse onttrekking ten behoeve van het onderhoud is 0,010 miljoen euro.
Toelichting op de verloop	De onttrekking heeft conform begroting plaatsgevonden.

Programmavoorziening Werk en Inkomen

x € 1.000

	Stand 1-1-2020	Toevoeging 2020	Onttrekking 2020	Vrijval	Stand 31-12-2020
	a	b	c	d	e = a+b-c-d
Risicovoorzieningen					
Garantstelling lening renoveren Niels Bohrweg	500		500		0
Totaal	**500**	**0**	**500**	**0**	**0**

Garantstelling lening renoveren Niels Bohrweg

Het risico wordt in eerste instantie afgedekt door het recht van eerste hypotheek van de gemeente Utrecht op de Niels Bohrweg 121. Bij het verstrekken van de garantie is het saldo van de gegarandeerde geldleningen afgezet tegen de waarde van het pand. Omdat dit saldo hoger lag dan deze waarde, en de garantie dus voor een gedeelte niet met hypothecaire zekerheid was afgedekt, is in 2015 en 2016 een risicovoorziening gevormd. Sindsdien heeft UW jaarlijks aflossingen gedaan. Eind 2020 is het pand opnieuw getaxeerd. Inmiddels ligt het saldo aan gegarandeerde geldleningen ruim onder de marktwaarde. De risicovoorziening is daarom in 2020 vrijgevallen. In de tabel is dit zichtbaar als een onttrekking 2020. Zoals aangekondigd in de Eerste en Tweede Bestuursrapportages 2020 is de vrijval benut voor een aanvullende subsidie aan UW vanwege het tekort in de sociale werkvoorziening als gevolg van de coronacrisis.

Programmavoorziening Cultuur

x € 1.000

	Stand 1-1-2020	Toevoeging 2020	Onttrekking 2020	Vrijval	Stand 31-12-2020
	a	b	c	d	e = a+b-c-d
Risicovoorzieningen					
Afvloeiingskosten MCV	43		9		34
Totaal	**43**	**0**	**9**	**0**	**34**

Afvloeiingskosten MCV
In 2013 is het Muziekcentrum Vredenburg verzelfstandigd. Hierbij zijn een aantal oud-medewerkers van de gemeente Utrecht in de WW terecht gekomen. Deze kosten komen ten laste van de gemeente Utrecht. De resterende maximale kosten in dit kader bedragen 0,034 miljoen euro en hebben betrekking op de kosten voor de WGA ERD van één persoon. De compensatieregeling vervalt per 1 oktober 2025 waarna een eventueel saldo op deze voorziening kan vrijvallen.

Programmavoorziening Samenleven en Sport

x € 1.000

	Stand 1-1-2020	Toevoeging 2020	Onttrekking 2020	Vrijval	Stand 31-12-2020
	a	b	c	d	e = a+b-c-d
Egalisatievoorzieningen					
Vastgoedonderhoud Sport	2.618				2.618
Van derden ontvangen bestemmingsbedragen					
Grasmat Zoudenbalch		793			793
Totaal	**2.618**	**793**	**0**	**0**	**3.411**

Vastgoedonderhoud Sport (533002015)
De voorziening is bestemd voor toekomstig groot onderhoud aan de sportaccommodaties.
De uitgaven aan het onderhoud verlopen niet regelmatig door de jaren heen. Het benodigde onderhoud wordt geprognosticeerd in een Meerjarige Onderhouds- Prognose (MJOP).
Op basis hiervan wordt jaarlijks het overschot of tekort ten opzichte van het budget respectievelijk gestort in of onttrokken aan de voorziening. De voorziening vervangt de reserve Nota kapitaalgoederen Sport. In 2020 heeft geen mutatie plaatsgevonden. Het resultaat op het onderhoud is meegenomen in het resultaat van het programma.

Grasmat Zoudenbalch
FC Utrecht betaalt een commerciële huurprijs voor de velden op het trainingscomplex Zoudenbalch.
Een deel van de huurprijs is bestemd voor de financiering van de vervangingsinvesteringen in de toplaag van deze velden. De velden worden zeer intensief gebruikt en na ongeveer twaalf jaar dient een toplaag vervangen te worden.
In 2020 is de reserve Grasmat Zoudenbalch omgezet naar een voorziening. Het project voor de vervangingsinvesteringen in de toplaag van de velden is in 2020 afgesloten. De kosten van de vervangingsinvestering zullen ten laste van de voorziening worden gebracht.

Programmavoorziening Utrechts Vastgoed

x € 1.000

	Stand 1-1-2020	Toevoeging 2020	Onttrekking 2020	Vrijval	Stand 31-12-2020
	a	b	c	d	e = a+b-c-d
Egalisatievoorzieningen					
GB Onderhoud	280	4.142	3.566		856
Onderhoud Stadskantoor	491		491		0
Totaal	**771**	**4.142**	**4.057**	**0**	**856**

Naam voorziening	**VGB Onderhoud (533002013)**
Waarom ingesteld	In 2019 is de onderhoudsvoorziening ingesteld om de schommelingen van de kosten van het meerjarig eigenaarsonderhoud van het Utrechts Vastgoed op te kunnen vangen. De maximale hoogte van de voorziening wordt bepaald aan de hand van meerjarige onderhoudsplannen (MJOP's) voor de komende tien jaar. De mutaties van de komende jaren bestaan uit stortingen en onttrekkingen aan de onderhoudsvoorziening vanwege fluctuaties in de onderhoudsuitgaven (groot onderhoud). Omdat we een voorziening hebben hoeven de uitgaven in een jaar niet gelijk te lopen met het beschikbare budget voor een jaar. Geven we in een jaar meer uit dan onttrekken we het aan de voorziening, geven we minder uit dan doteren we dat jaar aan de voorziening.
Toelichting op verloop	Per saldo is in 2020 een bedrag van 0,576 miljoen euro aan de voorziening toegevoegd. Dit betreft enkel de onderbesteding op het groot onderhoud.

Naam voorziening	**Onderhoud Stadskantoor**
Waarom ingesteld	Bij de kredietaanvraag voor de aankoop van het Stadskantoor is afgesproken om een voorziening op te bouwen ter dekking van onderhoudskosten. Om aan de BBV regelgeving te voldoen is deze voorziening bij de derde begrotingswijziging 2020 omgezet in de reserve Stadskantoor.
Toelichting op verloop	In 2020 is 0,491 miljoen euro overgeheveld uit de voorziening naar de reserve Stadskantoor. De voorziening wordt afgesloten.

Programmavoorziening Overhead

x € 1.000

	Stand 1-1-2020	Toevoeging 2020	Onttrekking 2020	Vrijval	Stand 31-12-2020
	a	b	c	d	e = a+b-c-d
Risicovoorzieningen					
Frictiekosten	483		47		435
Egalisatievoorzieningen					
Liquidatiefonds Openbaar Slachthuis	0	2	1		1
Pensioenfonds Bijzonder Kleuteronderwijs	13	60	36		37
Stichting Pensioenfonds Ozebi	0	3	1		2
Totaal	**495**	**65**	**85**	**0**	**476**

Frictiekosten

De voorziening is bestemd voor de frictiekosten in het kader van de reorganisatie 2013. Deze voorziening is gevormd om de frictiekosten van sociaal flankerend beleid HRM die voortvloeien uit de transities op te vangen. Posten die ten laste van de voorziening gebracht worden zijn vooraf getoetst door een commissie. Voor de toets geldt een normatief kader. In 2020 is 0,047 miljoen euro ten laste van de voorziening gebracht. Het resterende saldo is toereikend voor de nog te verwachten lasten.

Liquidatiefondsen/Pensioenfondsen

Ten laste van deze voorzieningen worden betalingen van pensioenen en wachtgeld gedaan aan deelnemers van deze fondsen. Het restant is bestemd voor de verwachte, toekomstige betalingen aan de deelnemers.
In 2020 hebben betalingen van 0,036 miljoen euro aan de deelnemers van het Pensioenfonds bijzonder Kleuteronderwijs, van 0,001 miljoen euro aan de deelnemers van de Stichting Pensioenfonds Ozebi en van 0,001 miljoen euro voor het Liquidatiefonds Openbaar Slachthuis plaatsgevonden.

De toevoegingen van in totaal 0,065 miljoen euro zijn gedaan om een negatief saldo van de voorzieningen bij een nieuwe onttrekkingen te voorkomen.

Borgstellingen

Tabel Borgstellingen

x € 1.000

Borgstelling verleend voor (naam instelling)	Oorspronkelijk bedrag gewaarborgde lening	Percentage van de lening waarvoor borgstelling geldt	Restant van de lening			Netto geborgd bedrag		
			31-12-2018	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2020
Totalen Bo-Ex	369.596	25	369.596	378.596	394.596	92.399	94.649	98.649
Totalen Portaal	467.548	25	493.340	506.167	603.973	123.335	126.542	150.993
Totalen Mitros	798.552	25	626.767	599.853	668.279	156.692	149.963	167.070
Totalen SSHU	270.379	25	264.487	258.534	263.324	66.122	64.634	65.831
Totalen Groenwest	77.232	25	64.200	79.200	90.000	16.050	19.800	22.500
Totalen Woningbouwvereniging Utrecht	3.560	25	1.848	1.681	1.506	462	420	377
Totalen Lekstede	10.000	25	10.000	10.000	10.000	2.500	2.500	2.500
Totalen Vestia groep	31.289	25	30.893	30.865	837	7.723	7.716	209
209Totalen Habion	22.992	25	20.986	20.823	20.657	5.247	5.206	5.164
Totalen Woonzorg	16.503	25	14.291	13.962	10.624	3.573	3.491	2.656
Totalen Provides	12.000	25	0	0	0	0	0	0
Subtotaal WSW	2.079.651		1.896.408	1.899.681	2.063.796	474.102	474.920	515.949
NRF Revolving fund	1.601	100	403	375	347	403	375	347
NRF Particuliere woningverbetering	1.711	100	1.003	702	507	1.003	702	507
NRF Monumentenzorg	10.190	100	6.308	5.935	5.514	6.308	5.935	5.514
NRF Stichting Domplein	900	100	784	758	751	784	758	751
NRF Stichting Domplein	230	100	217	211	209	217	211	209
Stichting Tussenvoorziening	1.000	100	884	859	833	884	859	833
Subtotaal diversen REO / volkshuisvesting en monumenten	15.632		9.599	8.840	8.161	9.599	8.840	8.161

x € 1.000

Borgstelling verleend voor (naam instelling)	Oorspronkelijk bedrag gewaarborgde lening	Percentage van de lening waarvoor borgstelling geldt	Restant van de lening			Netto geborgd bedrag		
			31-12-2018	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2020
Stichting Wijkgezondheidscentrum Lunetten	381	100	167	160	152	167	160	152
Stichting Wijkgezondheidscentrum Lunetten	318	100	140	133	127	140	133	127
Stichting Wijkgezondheidscentrum Lunetten	104	100	46	44	42	46	44	42
Stichting Wijkgezondheidscentrum Lunetten	816	100	375	359	343	375	359	343
UW Holding BV (UW-bedrijven)	2.500	100	1.667	1.500	1.333	1.667	1.500	1.333
UW Holding BV (UW-bedrijven)	9.100	100	8.190	7.735	7.280	8.190	7.735	7.280
Stichting YOUKÉ Sterke Jeugd	1.134	100	681	624	567	681	624	567
Stichting Axion Continu	544	100	0	0	0	0	0	0
Stichting Vecht en IJssel	2.573	100	322	161	0	322	161	0
Stichting de Bibliotheek Utrecht	1.750	100	1.750	1.663	1.575	1.750	1.663	1.575
Subtotaal (gezondheids)zorginstellingen	19.220		13.338	12.379	11.420	13.338	12.379	11.420
Stichting Tafeltennis Promotie	136	100	18	14	9	18	14	9
Tennisvereniging ULTC-Iduna	79	100	29	27	0	29	27	0
Stichting Beheer Tennispark Rhijnauwen	45	100	4	2	0	4	2	0
Stichting Beheer Tennispark Rhijnauwen	34	100	4	2	0	4	2	0
Tennisvereniging ULTC-Iduna	125	100	46	41	0	46	41	0
Stichting de Noordpunt	125	100	17	8	0	17	8	0
De Meern Voetbalvereniging	200	100	27	22	104	27	22	104
Stichting Exploitatie Sportaccommodaties Utrecht Leidsche Rijn (Desto)	225	100	126	117	108	126	117	108
MHC Fletiomare	200	100	53	43	92	53	43	92
Stichting Exploitatie Sportaccommodaties Utrecht Leidsche Rijn (Desto)	100	100	96	92	88	96	92	88
Stichting Beheer Tennispark Rhijnauwen	100	100	33	26	18	33	26	18
Tennisvereniging ULTC-Iduna	180	50	4	0	0	2	0	0
Utrechtse Kano Club	38	100	18	26	25	18	26	25
MHC Fletiomare	175	100	82	76	111	82	76	111
LTC Vleuten de Meern	180	100	84	72	60	84	72	60
LTC Vleuten de Meern	250	100	96	86	116	96	86	116

x € 1.000

Borgstelling verleend voor (naam instelling)	Oorspronkelijk bedrag gewaarborgde lening	Percentage van de lening waarvoor borgstelling geldt	Restant van de lening			Netto geborgd bedrag		
			31-12-2018	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2020
Utrechtse Rugby Club	250	50	133	185	176	67	93	88
Inline hockeyvereniging Utrecht Disaster	100	50	40	30	20	20	15	10
De Meern Voetbalvereniging	100	100	60	55	61	60	55	61
Tennisvereniging ULTC-Iduna	280	50	187	179	0	93	90	0
Stichting Rijnvliet / PVDV (herfinanciering 2015)	830	63	747	719	692	470	452	435
Stichting Rijnvliet / PVDV (herfinanciering 2015)	440	63	352	323	293	221	203	185
Stichting Spovo / Sporting '70	425	50	340	311	324	170	156	162
Stichting Huisvesting SV Kampong	750	100	708	678	648	708	678	648
Stichting Fletiomare Oost	125	50	108	100	71	54	50	36
KV Fiducia	80	50	69	64	59	35	32	29
Zuilense Tennisclub	75	50	68	64	46	34	32	23
Inline hockeyvereniging Utrecht Disaster	28	50	25	21	19	12	11	10
Stichting De Driewerf	650	62	650	597	530	400	367	326
MHC Fletiomare	125	50	125	124	111	63	62	56
HC Rijnvliet	170	50	0	169	152	0	85	76
ULTC Iduna	280	50	0	280	261	0	140	131
ULTC Iduna	300	50	0	300	270	0	150	135
UTV Kromme Rijn	117	50	0	117	109	0	58	54
UTV Kromme Rijn	76	50	0	76	68	0	38	34
TV At Risk	360	50	0	360	384	0	180	192
BPU/Voornruiters	210	50	0	210	196	0	105	98
Voetbalvereniging DVSU (nieuw in 2020)	220	50	0	0	220	0	0	110
Stichting Tafeltennis Promotie (nieuw in 2020)	115	50	0	0	115	0	0	58
Subtotaal Sport	8.298		4.349	5.616	5.556	3.141	3.704	3.686
Totaal Borgstellingen	**2.122.801**		**1.923.694**	**1.926.516**	**2.088.933**	**500.180**	**499.844**	**539.216**

WAARVAN:

x € 1.000

Borgstelling verleend voor (naam instelling)	Oorspronkelijk bedrag gewaarborgde lening	Percentage van de lening waarvoor borgstelling geldt	Restant van de lening			Netto geborgd bedrag		
			31-12-2018	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2020
Indirecte borgstelling (achtervang WSW)			1.896.408	1.899.681	2.063.796	474.102	474.920	515.949
Directe borgstellingen			27.286	26.835	25.137	26.078	24.923	23.267

Toelichting bij de staat van borgstellingen

- Bij de borgstellingen die lopen via het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) is een risicopercentage opgenomen van 25%. Dit percentage heeft betrekking op het potentiële achtervangrisico dat de gemeente maximaal loopt. Vanwege de rond het WSW geldende zekerheidsstructuur is de kans dat de gemeente daadwerkelijk op haar achtervang wordt aangesproken beperkt. Een dergelijke aanspraak zou overigens tijdelijk zijn en in de vorm van een renteloze lening aan het WSW. Om die reden is dit risico in het gemeentebrede risicomodel gewaardeerd op 5%.
- De gemeente vervult ook een achtervangfunctie bij de NHG-borgstellingen die tot 2011 door het Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW) zijn afgegeven aan woningeigenaren in de gemeente Utrecht (vanaf 2011 staat alleen het Rijk borg). Het WEW is slechts in staat informatie te verschaffen over de waarde van de oorspronkelijk gewaarborgde schulden, maar niet over de daarvan nog openstaande restschulden en ook niet over de door de betrokken woningeigenaren opgebouwde kapitaaldekking (dit verlaagt het risico op een mogelijke restschuld). Van de vele kredietverstrekkers ontvangt de gemeente fragmentarisch informatie. Deze borgstellingen zijn daarom niet meer in de staat opgenomen.
- Bij sommige borgstellingen wordt het risico gedeeld met andere partijen zoals de Stichting Waarborgfonds Sport (SWS). In dat geval staat de gemeente slechts naar rato borg. Dergelijke gevallen zijn in de staat zichtbaar indien het netto geborgde bedrag lager is dan de omvang van de betreffende lening.
- In de staat zijn alle waarden zoveel mogelijk bijgewerkt aan de had van informatie zoals uitgevraagd bij de betrokken partijen en/of zoals ontvangen van de betrokken geldgevers. Op grond hiervan kan in sommige gevallen de (verwachte) stand per jaareinde afwijken van die zoals weergegeven in het jaarverslag 2019 en in de programmabegrotingen 2020 en 2021.
- De direct geborgde leningen worden meestal lineair afgelost en soms annuïtair afgelost. Aflossingsvrije leningen worden niet geborgd.
- In 2020 zijn voor een totaalbedrag van circa 0,335 miljoen euro enkele nieuwe borgstellingen verstrekt, alle in de sfeer van sport. Dit betreft:
    - Voetbalvereniging DSVU 0,220 miljoen euro
    - Stichting Tafeltennis Promotie 0,115 miljoen euro

  Het risico op deze sportborgstellingen deelt de gemeente voor 50% met de Stichting Waarborgfonds Sport (SWS). Het gemeentelijke risicodeel op deze leningen bedraagt daarmee circa 0,17 miljoen euro.

Gemeente Utrecht is gedurende 2020 niet door banken aangesproken om verplichtingen uit afgegeven borgstellingen na te komen. Dit betekent dat de gemeente uit hoofde daarvan geen betalingen heeft verricht.

Begrotingsrechtmatigheid

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt de begrotingsrechtsmatigheid een belangrijk toetsingscriterium. Getoetst wordt of het budgetrecht van de gemeenteraad is gerespecteerd. De Kadernota Rechtmatigheid 2018 dient hierbij als handvat. In de programma's Stedelijke ontwikkeling, Openbare ruimte en groen, Werk en Inkomen, Ondersteuning op maat, Volksgezondheid, Veiligheid, Cultuur, Samenleven en Sport, Algemene middelen en Overhead zijn er meer lasten dan begroot.

Programma's

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt de begrotingsrechtsmatigheid een belangrijk toetsingscriterium. Getoetst wordt of het budgetrecht van de gemeenteraad is gerespecteerd. De Kadernota Rechtmatigheid 2018 dient hierbij als handvat. In de programma's Stedelijke ontwikkeling, Openbare ruimte & groen, Werk en Inkomen, Ondersteuning op maat, Volksgezondheid, Veiligheid, Cultuur, Samenleven en Sport, Algemene middelen en Overhead zijn er meer lasten dan begroot. In onderstaand overzicht staat de totale overschrijding per programma.

Lasten

x € 1.000

Programma Begrote lasten	Actuele begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil	Onrechtmatig telt niet mee	Onrechtmatig telt wel mee
Openbare ruimte en groen	163.594	166.161	-2.567	-2.567	
Werk en Inkomen	234.631	299.362	-64.731	-64.731	
Ondersteuning op maat	313.136	322.236	-9.100	-7.443	-1.656
Volksgezondheid	27.056	28.115	-1.059	-1.059	
Veiligheid	52.739	53.405	-666	-666	
Cultuur	51.589	54.440	-2.851	-2.851	
Samenleven en Sport	79.774	80.175	-401	-401	
Algemene middelen	-972	3.305	-4.277	-4.044	-233
Overhead	169.607	175.606	-5.999	-5.123	-876

Conclusie begrotingscriterium

De overschrijding op de programma's Openbare ruimte en groen, Volksgezondheid, Cultuur en Overhead zijn onvermijdelijke kosten als gevolg van Corona. Voor de overschrijdingen als gevolg van Corona is ervoor gekozen om deze zichtbaar te maken in het resultaat en dus niet al vooraf te dekken (conform Raadsbesluit Programmabegroting 2021 de dato 3 december 2020).
De overschrijdingen op de programma's Werk en Inkomen, Ondersteuning op Maat (deels), Veiligheid, Samenleven en Sport en de algemene Middelen (deels) zijn onrechtmatig maar tellen niet mee in het rechtmatigheidsoordeel van de accountant doordat er hogere inkomsten tegenover staan.
De overschrijding voor de programma's Ondersteuning op Maat, Algemene middelen en Overhead zijn onrechtmatig en tellen deels wel mee in het oordeel van de accountant. Voor Ondersteuning op Maat was het overschot dat gemeld was bij de Tweede Bestuursrapportage 2020 lager dan verwacht. Voor de overige programma's geldt dat het overschrijdingen betreft die niet eerder gemeld zijn bij één van de Bestuursrapportages.

Openbare ruimte

Het nadeel op de lasten in het programma Openbare ruimte en groen is grotendeels toe te schrijven aan de coronacrisis. In het kader van de coronacrisis en de hiermee samenhangende maatregelen is tussentijds aan de Raad gecommuniceerd over de ontwikkelingen hierop in de Eerste en Tweede Bestuursrapportage 2020. Deze overschrijding is onrechtmatig maar telt niet mee in het rechtmatigheidsoordeel van de accountant.

Werk en inkomen

De overschrijding van de lasten wordt vrijwel geheel verklaard door hogere bijstandsuitgaven. Dit is met name ontstaan door de uitgaven in verband met TOZO, hier staan hogere baten tegenover. Daarnaast zijn als gevolg van de coronacrisis de lasten voor de uitvoering van de sociale werkvoorziening hoger. Tegenover deze lasten staan hogere baten in het programma Werk en Inkomen en Algemene middelen. In de Bestuursrapportages 2020 is deze inzet aangekondigd. Zie verder de financiële toelichting in het programma Werk en Inkomen. Deze overschrijding is daarom wel onrechtmatig maar telt mee in het oordeel van de accountant.

Ondersteuning op maat

De overschrijding op de lasten wordt voor 7,731 miljoen euro verklaard door hogere kosten voor de WMO en Jeugdzorg als gevolg van Corona. Hiervoor is op het programma algemene middelen overeenkomstige Rijkscompensatie verantwoord. Daarnaast zijn er voor het project LivingLab/Eerst een thuis, dat beoogt om versneld dakloosheid tegen te gaan, 1,2 miljoen euro aan lasten gemaakt die in eerste instantie in 2021 waren voorzien. Door middel van een dekkingsvoorstel bij de Resultaatbestemming 2020 wordt dit gecorrigeerd. In het kader van de voorbereidingen op de decentralisatie van beschermd wonen in 2023 heeft gemeente Utrecht als centrumgemeente 0,375 miljoen euro aan transformatiemiddelen beschikbaar gesteld aan de regiogemeenten om zich klaar te maken voor hun nieuwe taak. Deze transformatiemiddelen worden gedekt uit een bestemmingsreserve. Hiervoor wordt bij de resultaatbestemming 2020 ook een dekkingsvoorstel ingediend. Deze overschrijdingen zijn onrechtmatig maar tellen niet mee in het rechtmatigheidsoordeel van de accountant. Op de Jeugdzorg resteert een nadeel. Bij de tweede bestuursrapportage verwachtten we een overschot voor 2020, dit overschot is toen via de algemene dekkingsreserve overgeheveld naar de begroting van 2021. Het verwachtte overschot is echter lager uitgevallen, derhalve blijft er een nadeel over van 1,656 miljoen euro. Deze overschrijding is onrechtmatig en telt mee voor het oordeel van de accountant.

Volksgezondheid

De hoger gerealiseerde lasten zijn 1,059 miljoen hoger dan vooraf begroot. De overschrijding is met name het gevolg van niet begroten voor 0,845 miljoen euro van Corona gerelateerde uitgaven, onder andere opvang dak- en thuislozen 0,365 miljoen euro, extra inzet JGZ 0,232 miljoen euro, overig personeel 0,142 miljoen euro en overige corona gerelateerde uitgaven Daarnaast is de ontvangen subsidie RUPS III voor 0,311 miljoen niet begroot, waardoor de uitgaven eveneens niet begroot waren. Deze overschrijding telt niet mee in het rechtmatigheidsoordeel van de accountant.

Veiligheid

De gerealiseerde lasten 2020 zijn hoger dan vooraf begroot. De lastenoverschrijding bedraagt 0,666 miljoen euro en is grotendeels toe te schrijven aan het geven van uitvoering aan subsidieprojecten. Tegenover deze lastenstijging staan incidentele subsidiebaten. Deze overschrijding is onrechtmatig maar telt niet mee in het rechtmatigheidsoordeel van de accountant.

Cultuur

De gerealiseerde lasten in 2020 zijn 2,851 miljoen euro hoger dan begroot. Deze overschrijding hangt samen met de extra bijdragen die in 2020 zijn verstrekt aan Cultuur- en Erfgoedinstellingen ter compensatie van tekorten die zijn ontstaan door coronamaatregelen. Deze overschrijding is gemeld bij de tweede bestuursrapportage in 2020 en telt om deze reden niet mee voor de onrechtmatigheid.

Samenleven en sport

De gerealiseerde lasten 2020 zijn hoger dan begroot. De overschrijding bedraagt 0,401 miljoen euro en is met name toe te schrijven aan uitvoering van subsidieprojecten in het kader van Project Maatschappelijke Diensttijd, Helden van Overvecht en inkoop Laaggeletterheid. Hier tegenover staan incidentele subsidiebaten. Deze overschrijding telt niet mee in het rechtmatigheidsoordeel van de accountant.

Algemene middelen

Budgetstructuur Leidsche Rijn 2,261 miljoen euro nadelig, niet meetellend in het oordeel van de accountant
Vanuit het referentiekader budgetstructuur Leidsche Rijn worden frictiekosten (bijvoorbeeld 1e inrichtingskosten leslokalen, tijdelijk huur leslokalen) in de begroting jaarlijks overgeheveld naar het betreffende programma op basis van besluitvorming in de Raad. De budgetoverheveling wordt gedekt uit de reserve Budgetstructuur Leidsche Rijn. Omdat deze dekking pas na afloop van het begrotingsjaar wordt geboekt ontstaat een negatief saldo op dit onderdeel in de begroting.

Langlopende geldleningen 1,483 miljoen euro nadelig, niet meetellend in het oordeel van de accountant
De rentelasten bestaan uit de rentelasten op langlopende financiering verminderd met de rentebaten uit derivaten en renteswaps. De rentelasten worden in de begroting per saldo geraamd en in de werkelijkheid afzonderlijk als rentelasten en rentebaten geboekt. Tegenover het nadeel ten opzichte van de begrote rentelasten staat een vergelijkbaar voordeel ten opzichte op de begrote rentebaten (die zijn nihil vanwege het salderend begroten)

Overige stelposten & Onvoorzien 0,533 miljoen euro nadelig, waarvan 0,233 miljoen euro wel meetelt in het oordeel van de accountant
Hierin zit de toegekende compensatie Joods Rechtsherstel (0,300 miljoen euro meer lasten) waartoe de Raad besloten heeft.
Verder wordt in de begroting een bedrag voor loon en prijsindexatie gereserveerd op een stelpost. Bij de definitieve verdeling van loon en prijsindexatie in de begroting bleek de reservering te laag en ontstaat een negatief saldo op deze stelpost in de begroting. Dit veroorzaakt een negatieve afwijking van 0,250 miljoen euro. Tenslotte is het saldo op de overige stelposten ten opzichte van de begroting 0,017 miljoen euro voordelig

Overhead

De gerealiseerde lasten in 2020 zijn 5,999 miljoen euro hoger dan begroot. Voor 3,833 miljoen euro is er een overschrijding ontstaan bij de concernoverhead, bijna helemaal toe te schrijven aan extra coronakosten. Dit is gemeld bij de Tweede Bestuursrapportage
Voor 1,075 miljoen euro is er een overschrijding ontstaan bij Werk en Inkomen; hier staat een (niet begrote) onttrekking aan de vaste activareserve Wigo4it tegenover. Dit is toegestaan omdat bij de Bestuursrapportage 2006 is besloten de afschrijvingslasten van investeringen met economisch nut, die gedekt worden uit gemeentelijke middelen, voortaan zonder expliciete autorisatie van de raad te onttrekken aan de vaste activa reserve conform het afschrijvingsritme van het gerelateerde actief" (spelregel Reserves en voorzieningen).
En tenslotte is er voor 1,091 miljoen euro een overschrijding ontstaan bij de decentrale overhead, verdeeld over diverse organisatieonderdelen binnen de gemeente Utrecht. Een bedrag van 0,214 miljoen euro daarvan is gemeld bij de Tweede Bestuursrapportage.
Per saldo betekent dit dat 5,123 miljoen euro onrechtmatig is maar niet meetelt in het oordeel van de accountant en 0,876 miljoen euro onrechtmatig is en wel meetelt in het oordeel.

Kredieten

x € 1.000

1r	Programma	Krediet	Autori-satie	Over-schrijding	Recht-matig	Onrecht-matig, telt niet mee	Onrecht-matig, telt wel mee
1	Openbare ruimte en groen	Projecten uit de nota kapitaalgoederen	*	1.492		1.492	
2	Onderwijs	Boadreef 2, Auriscollege, vanuit Masterplan	*	132		132	
3	Onderwijs	Bisschopsplein 8. PCOU, vervangende nieuwbouw De Piramide	*	675		675	
4	Onderwijs	Beethovenplein 2, Johan de Wittschool	*	197		197	
5	Samenleven en Sport	Oostbroekselaan 64 (Het Stadion)	*	37			37
	Totaal		**22.218**	**2.533**	**0**	**2.496**	**37**

(*): Voor de geautoriseerde bedragen verwijzen wij naar de geheime investeringsstaten bij de Verantwoording**.**

Conclusie begrotingscriterium Kredieten
De overschrijdingen van Projecten uit de nota kapitaalgoederen is veroorzaakt door een verschuiving van uitgaven tussen de jaren. Deze overschrijding leidt niet tot hogere kapitaallasten omdat de kosten in één keer worden gedekt. De overschrijding van Oostbroekselaan 64 is in absolute zin beperkt. Deze overschrijdingen worden binnen het programma opgevangen en leiden niet tot hogere kapitaallasten in het verantwoordingsjaar, dit is de enige onrechtmatige overschrijding omdat deze niet eerder is gemeld.

Ten aanzien van de overige investeringen is er wel sprake van een overschrijding, maar zijn eerder aan de raad gemeld met de bestuursrapportages of in raadsbrieven. Deze overschrijdingen zijn formeel onrechtmatig, maar tellen niet mee in het oordeel van de accountant.

Zie verder hieronder voor een korte toelichting per investeringsproject.

Toelichting

1. De projecten uit de nota Kapitaalgoederen worden jaarlijks geprogrammeerd, tot een totaalbedrag van ongeveer 20 miljoen euro. In de uitvoering kunnen projecten door prioritering verschuiven tussen de jaren waardoor projecten eerder of later worden uitgevoerd. Hierdoor ontstaan binnen een jaar onderbestedingen of overbestedingen. In de bestuursrapportage 2020 is aangegeven dat in verband met de Corona maatregelen er een versnelling van de vervangingsinvesteringen zou kunnen plaatsvinden. Door de afname van het wegverkeer ontstond de mogelijkheid om meer werkzaamheden op te pakken binnen kortere tijd.
2. Deze overschrijding is gemeld in de kwartaalbrief van december 2020 en in de Raadsbrief Stand van zaken huisvesting scholen van 22 januari 2021. Hierin is op pagina 4-5 de overschrijding toegelicht: “Bij de uitbreiding van het gebouw van het Kentalis College (een school voor voortgezet speciaal onderwijs) aan de Slotlaan is het budget overschreden. De aanbesteding is hoger uitgevallen dan geraamd. Er zijn meerdere varianten doorgerekend en een optimalisatie en bezuiniging heeft plaats gevonden. De overschrijding dateert nog uit 2019 en daarmee van voor het ophogen van de onderwijsbudgetten met 13,4%.”

3. In de Eerste Bestuursrapportage 2020 is op in de paragraaf Investeringen Onderwijs een toelichting opgenomen voor deze overschrijding: "Voor de renovatie van de Piramideschool is er een overschrijding ontstaan doordat er meer m² moesten worden gerenoveerd ten opzichte van waar de school op basis van de beschikking recht op had. Verder ontstond er een tekort na aanbesteding. Dit door de prijsstijgingen van de afgelopen jaren (marktwerking: tijdstip/prijspeil van de beschikking en het resultaat van de aanbesteding). Tot slot was er sprake van welstandseisen. In totaliteit betreft de verwachte overschrijding van dit project 0,68 miljoen euro, op een budget van 1,88 miljoen euro."
4. In de Voortgangsrapportage onderwijshuisvesting 2020 is op pagina 26-27 een toelichting opgenomen voor deze overschrijding: "Voor de tijdelijke huisvesting bij de Johan de Wittschool is een budget beschikbaar van 0,189 miljoen euro. De goedkoopste partij is uitgekomen op een aanbesteding van 0,452 miljoen euro, ofwel een overschrijding van 0,263 miljoen euro. Oorzaken van deze overschrijding zijn: aangepast kwaliteitsniveau van huisvesting, de tijdsdruk waaronder dit gebouw gerealiseerd moet worden en een grotere vraag naar huisvestingsunits als gevolg van corona. Als er belangrijke afwijkingen te melden zijn over grote projecten (projecten boven de 10 miljoen euro), worden deze gemeld in de eerste of tweede Bestuursrapportage. Voor afwijkingen op kleinere projecten, die hoger zijn dan circa 10% van het projectbudget, is in de Bestuursrapportages geen ruimte. Daarom worden deze de Voortgangsrapportage onderwijshuisvesting 2020 vermeld. Zodoende is de raad geïnformeerd voordat ze tot uitdrukking komen in de jaarverantwoording. Dit doen we dit jaar voor het eerst.
5. Dit krediet is in 2020 verlaagd met ongeveer een bedrag waarmee het uiteindelijk is overschreden. In het begin van het jaar gingen we er nog vanuit dat er een bijdrage van SPUK tegenover een deel van deze kosten zou komen. Bij de jaarafsluiting is gebleken dat dit niet mogelijk is. Deze overschrijding is hiermee onrechtmatig en weegt mee in het oordeel van de accountant.

Herleiding EMU-saldo uit balans

x € 1.000

	Stand per 31-12-2019	Stand per 31-12-2020	Relevante mutatie (toename) voor EMU-saldo	
Activa				
(im) Materiële vaste activa	1.636.770	1.687.683		
Financiële vaste activa: Kapitaalverstrekkingen	5.221	10.322	5.101	
Financiële vaste activa: Leningen	40.140	35.859	-4.281	
Financiële vaste activa: Uitzettingen > 1 jaar	207	207	0	
Totaal Vaste Activa	1.682.338	1.734.071		
Voorraden	-23.985	71.482		
Uitzettingen <1 jaar	146.012	132.505	-13.507	
Liquide middelen	9.003	3.024	-5.979	
Overlopende activa	47.876	70.904	23.028	
Totaal Vlottende Activa	178.906	277.915		
Totaal Activa	1.861.244	2.011.986	4.362	Toename relevante activa (A)
Passiva				
Eigen vermogen	662.422	822.548		
Voorzieningen	76.743	78.183		
Vaste schuld	892.201	836.921	-55.280	
Totaal Vaste Passiva	1.631.366	1.737.652		
Vlottende schuld	116.985	76.847	-40.138	
Overlopende passiva	112.893	197.487	84.594	
Totaal Vlottende Passiva	229.878	274.334		
Totaal Passiva	1.861.244	2.011.986	-10.824	Toename relevante passiva (B)
EMU-saldo			**15.186**	(A)-(B)

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht geeft inzicht in de oorzaken waardoor het banksaldo gedurende het boekjaar veranderd is. Deze saldomutatie wordt gespecificeerd in drie soorten kasstromen, te weten:

- kasstromen uit operationele activiteiten
- kasstromen uit investeringsactiviteiten en
- kasstromen uit financieringsactiviteiten.

Het overzicht is samengesteld op basis van de indirecte methode.

x € 1.000

Omschrijving	Uitkomst 2020	
Kasstromen uit operationele activiteiten:		
Exploitatieresultaat voor bestemming		160.126
Aanpassing voor:		
Afschrijvingen en waardeverminderingen	57.947	
Mutatie voorzieningen	1.440	
Mutatie vaste schulden (exclusief leningen OG)	-235	
Totaal aanpassingen		59.152
Voorraden en onderhanden werk		-95.467
Mutatie in werkkapitaal		
Kortlopende uitzettingen (excl. liquide middelen)	13.507	
Kortlopende uitzettingen (excl. liquide middelen en bank)	-2.638	
Overlopende activa	-23.028	
Overlopende passiva	84.594	
Totaal mutatie werkkapitaal		72.435
Kasstroom uit operationele activiteiten		196.246
Kasstromen uit investeringsactiviteiten:		
Investeringsuitgaven	-138.247	
Desinvesteringen en bijdragen derden	29.387	
Totaal investeringen/desinvesteringen		-108.860
Verstrekking van geldleningen (UG)	0	
Ontvangen aflossingen op geldleningen UG	4.281	
Totaal mutatie leningen UG en uitzettingen		4.281
Mutatie kapitaalverstrekkingen		-5.101
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-109.680
Kasstromen uit financieringsactiviteiten:		
Mutatie kortlopende geldleningen		-37.500
Opgenomen/aangetrokken langlopende geldleningen (OG)		35.000
Betaalde aflossingen op geldleningen OG		-90.045
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		-92.545
Mutatie geldmiddelen		**-5.979**
Saldo liquide middelen per 31 december 2019	9.003	
Saldo liquide middelen per 31 december 2020	3.024	
Mutatie geldmiddelen		**-5.979**

Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond v				
JenV	**A5**	**Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme** Gemeenten	Naam hoofdcategorie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A5/01*	Bestedingen (jaar T) komen overeen met activiteitenplan per hoofdcategorie (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: A5/02*
			1 Analyse van de lokale problematiek met betrekking tot radicalisering en extremisme en de evaluatie van de aanpak van radicalisering en extremisme;	Nee
			2 Persoonsgerichte aanpak van geradicaliseerde personen;	Ja
			3 Opbouwen, behouden en faciliteren van een netwerk van personen en organisaties die betrokken zijn bij de preventie van radicalisering;	Nee
			4 Deskundigheidsbevordering en voorlichting van personen en organisaties die betrokken zijn bij de preventie van radicalisering;	Nee
			5 Preventie-activiteiten gericht op specifieke kwetsbare doelgroepen;	Nee
			6 Evalueren van de activiteiten die zijn verricht in het kader van het tegengaan van radicalisering, extremisme en terrorisme.	Nee
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A5/07*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A5/08*
			Nee	Ja

an artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 22 februari 2021			
Besteding uitvoering activiteiten (jaar T) per hoofdcategorie. Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden) *Aard controle R* *Indicator: A5/03*	Cumulatieve besteding uitvoering activiteiten (t/m jaar T) per hoofdcategorie Vanaf SiSa 2021 Incl. SiSa tussen medeoverheden *Aard controle R* *Indicator: A5/04*	Afwijking t.o.v. aanvraag overeengekomen (Ja/Nee) in (jaar T) per hoofdcategorie - bij Ja is indicator 06 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A5/05*	Toelichting afwijking besteding (jaar T) volgens projectplan per hoofdcategorie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A5/06*
€ 3.602	€ 3.602	Ja	Betreft enkel een financiële afwijking. Het projectplan is en blijft actueel de looptijd van de activiteiten is veruimd. Opvoedondersteuning loopt deels door naar 2021.
€ 222.710	€ 222.710	Nee	
€ 25.500	€ 25.500	Ja	Diverse trainingen doorgeschoven naar 2021.
€ 2.296	€ 2.296	Ja	Training, terugkomdagen en voorlichting deels verschoven naar 2021.
€ 312.500	€ 312.500	Ja	Betreft enkel een financiële afwijking. Het projectplan is en blijft actueel de looptijd van de activiteiten is veruimd. In 2019 is een deel van de middelen niet besteed (115K). Met de subsidieverstrekker hebben we afgesproken dat we dit saldo ook mochten besteden in 2020. Daarmee komt het totaal budget in 2020 op 0,890 miljoen euro (0,115 miljoen euro uit 2019 en 0,775 miljoen euro mbt 2020). Begin 2020 kregen we te maken met de corona crisis waardoor een deel van de activiteiten niet uitgevoerd kon worden. We hebben contact opgenomen met de subsidieverstrekker en deze heeft aangegeven dat de looptijd van de gelden wordt veruimd met ëén jaar. Dit betekent dat wij de middelen ook nog mogen besteden in 2021. De middelen worden in 2021 volledig besteedt.
€ 6.200	€ 6.200	Ja	

JenV	**A6**	**Specifieke Uitkering Preventieve Aanpak tegen Ondermijning (onderdeel BOTOC)** Gemeenten		Totale besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A6/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie ten laste van zowel provinciale als overige middelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A6/02*
				€ 0	€ 0
				Projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A6/05*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per project aangeven *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A6/06*
			1	preventieve aanpak tegen ondermijnende criminaliteit, gericht op het voorkomen van criminele carrières van jongeren	Nee
			2		
FIN	**B1**	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten		Aantal gedupeerden (met overlegbare bevestigingsbrief van Belastingdienst/Toeslagen *Aard controle R* *Indicator: B1/01*	Besteding (jaar T) van onderdelen a, b en d. (artikel 3) *Aard controle R* *Indicator: B1/02*
				0	€ 0
BZK	**C1**	**Regeling specifieke uitkering Reductie Energiegebruik** Gemeenten		Totaal ontvangen bedrag beschikking *Aard controle R* *Indicator: C1/01*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/02*
				€ 585.000	Nee
				Projectnaam/nummer per project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/03*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: C1/04*
			1	Energiebox en coachingsgesprek	217.530
			2	Invullen online Woningprofiel	100.000
			3	Informatie aan woningeigenaren	127.405
			4	Intensiveren bewonersiniatieven	42.468
			5	Energiezuinig inregelen CV-installaties	0
			6		
				Kopie projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/07*	Cumulatieve totale bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/08*
			1	Energiebox en coachingsgesprek	217.530
			2	Invullen online Woningprofiel	100.000
			3	Informatie aan woningeigenaren	127.405
			4	Intensiveren bewonersiniatieven	42.468
			5	Energiezuinig inregelen CV-installaties	0
			6		

an artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 22 februari 2021

Totale cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A6/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A6/04*
€ 0	Nee

Toelichting op niet-afgeronde projecten en afwijking t.o.v. de toekenning – Bij afwijkingen is afstemming met ministerie verplicht. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A6/07*
Project loopt tot en met 2022 en is derhalve niet afgerond in 2020. Looptijd van het project staat eveneens vastgelegd in de

Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdelen a, b en d (artikel 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B1/03*	Besteding (jaar T) van onderdeel c (artikel 3) *Aard controle R* *Indicator: B1/04*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdeel c (artikel 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B1/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B1/06*
€ 0	€ 0	€ 0	Nee

Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/05*	Besteding (jaar T) aan afwijkingen. Alleen invullen bij akkoord ministerie. *Aard controle R* *Indicator: C1/06*
Ja	
Ja	
Ja	
Ja	
Ja	

Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/09*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/10*
	Nee
	Nee
	Nee
	Nee
	Nee

BZK	**C9**	**Specifieke uitkering woningbouwimpuls** Gemeenten		Projectnaamnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/01*	Aantal woningen waarvan bouw is gestart in (jaar T) komt overeen met fasering uit de projectaanvraag *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/02*
			1	2020-0000079179	0
				Kopie projectnaamnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/06*	Totale besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C9/07*
			1	2020-0000079179	€ 179.120
				Kopie projectnaamnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/11*	Realisatie afwijkingen in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C9/12*
			1	2020-0000079179	
				Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/16*	
				Nee	
BZK	**C10**	**Tijdelijk besluit specifieke uitkering verbetering digitale dienstverlening** Gemeente en Provincies		Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: C10/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: C10/02*
			1	€ 0	€ 0
			2	€ 160.000	€ 160.000
BZK	**C28**	**Bijdrage pilot goed verhuurderschap** Gemeenten		Besteding (jaar T) aan project pilot goed verhuurderschap *Aard controle R* *Indicator: C28/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan project pilot goed verhuurderschap *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C28/02*
				€ 78.000	€ 78.000
BZK	**C31**	**Regeling vaststelling regels verstrekken eenmalige specifieke uitkering aan gemeenten huisvesting kwetsbare doelgroepen** Gemeenten		Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C31/01*	Cumulatieve besteding (t/m Jaar T) *Aard controlen n.v.t.* *Indicator: C31/02*

an artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 22 februari 2021

Aantal woningen cumulatief (t/m jaar T) **gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/03*	Realisatie maatregelen verloopt conform fasering projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 04 verplicht. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/04*	Toelichting afwijking realisatie maatregelen (jaar T) volgens projectplan *Aard controle R* *Indicator: C9/05*	
0	Ja		
Bestedingen in (jaar T) komen overeen met aanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 07 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/08*	Toelichting besteding (jaar T) volgens projectplan *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/09*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/10*	
Nee	Vastgesteld. De bestedingen wijken af echter betekent dit geen kostenbesparing. Verwacht wordt dat de kosten alsnog gemaakt worden. De verwijdering van de Tippelzone zijn gestart in 2020 waarvoor kosten zijn gemaakt. Verwacht wordt dat de kosten voor projectmgt. als begeleiding zullen toenemen in 2021. De geraamde kosten wijken af echter loopt de realisatie nog steeds conform plan. De verplaatsingskosten moeten gemaakt worden aangezien deze voorwaardelijk zijn voor de bouwontwikkeling in het plangebied.	€ 179.120	
Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C9/13*	Prijzen woningen komen overeen met projectplan (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/14*	Percentage gebouwde betaalbare woningen ten opzichte van het totaal aantal gebouwde woningen (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/15*	
€ 89.560	Ja	0%	

Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle R* *Indicator: C10/03*	Besteding (jaar T) (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? (Ja/Nee) *Aard controle R* *Indicator: C10/04*	Toelichting op niet-afgeronde projecten *Aard controle R* *Indicator: C10/05*	
Nee	Nee	Project Opschalen Huwelijksplanner wegens corona vertraagd, schuift door naar 2021	
Nee	Nee	De Stad als Dagelijks Evenement	

Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C28/03*	
Ja	

Besteding (jaar T) aan projecten die niet zijn opgenomen in de toezegging *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C31/03*	Eventuele toelichting op niet volgens plan/aanvraag uitgevoerde projecten Verplicht als bij indicator 03 een bedrag is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C31/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C31/05*	

			€ 0	€ 0
OCW	**D1**	**Regionale meld- en coördinatiecentra voortijdig schoolverlaten** **Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten** Contactgemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D1/01*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D1/02*
			€ 1.645.580	€ 0
OCW	**D1A**	**Regionale maatregelen voortijdig schoolverlaten 2016-2021** **Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten** Contactgemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D1A/01*	Besteding aan contactschool (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D1A/02*
			€ 478.004	€ 150.000
OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*
			€ 5.931.026	€ 3.175.473
		1	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/05*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/06*
OCW	**D10**	**Volwasseneneducatie** Contactgemeenten	Verstrekte uitkering (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D10/01*	Besteding (jaar T) van educatie *Aard controle R* *Indicator: D10/02*
			€ 2.709.846	€ 2.841.130
OCW	**D11**	**Regeling specifieke uitkering extra financiële middelen RMC-functie** Contactgemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D11/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D11/02*
			€ 0	€ 0
OCW	**D12**	**Regeling regionale aanpak voortijdig schoolverlaten 2020–2024** **Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten** Contactgemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D12/01*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D12/02*
			€ 0	€ 0
OCW	**D12A**	**Regeling regionale aanpak voortijdig schoolverlaten 2020–2024** **Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten** Contactgemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D12A/01*	Besteding aan contactschool (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D12A/02*
			€ 0	€ 0
IenW	**E13**	**Slimme laadpleinen** **Toekenningsbeschikking**	Projectnaam/nummer	Besteding (jaar T)

an artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 22 februari 2021			
€ 0		Nee	
Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D1/03*			
Nee			
Totale besteding (jaar T) van educatie (automatisch) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D1A/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D1A/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D1A/05*	
€ 628.004	€ 0	Nee	
Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/04*		
€ 823.825	€ 4.298.774		
Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/07*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/08*		
Reservering besteding van educatie in jaar T voor volgend kalenderjaar (jaar T+1) *Aard controle R* *Indicator: D10/03*	Onttrekking besteding van educatie in jaar T van volgend kalenderjaar (jaar T+1) *Aard controle R* *Indicator: D10/04*		
€ 512.965	€ 0		
Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D11/03*			
Nee			
Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D12/03*			
Nee			
Totale besteding (jaar T) van educatie (automatisch) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D12A/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D12A/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D12A/05*	
€ 0	€ 0	Nee	
Project afgerond in (jaar T) (Ja/Nee)?	Besteding (jaar T) (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen?	Toelichting op niet-afgeronde projecten	

				Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond v	
		Gemeenten en provincies		*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E13/01*	*Aard controle R* *Indicator: E13/02*
			1	6 laadpleinen binnen consessie	45.381
			2	14 laadpleinen binnen consessie 2020-2030	136.144
			3	Ontwikkelproject (V2G)	71.809
			4	Kennisondersteuning en Ontwikkeling	172.200
			5		
IenW	**E20**	**Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021** Provincies en Gemeenten		Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E20/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/02*
				€ 19.899	€ 19.899
				Naam/nummer per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/05*	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/06*
			1	Amsterdamsestraatweg	Nee
			2	Attleeplantsoen	Nee
			3	Laan van Minsweerd	Nee
			4	Zambesidreef	Nee
			5	Cortezlaan	Nee
			6	Johan Wagenaarkade	Nee
			7	Topaaslaan	Ja
			8	Bartoklaan	Nee
			9	Zandweg	Ja
			10	Schoolzones	Nee
			11	Moldaudreef	Nee
			12	Neckardreef	Nee
			13	Omgeving Taagdraaf	Nee
			14		
IenW	**E27B**	**Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa tussen medeoverheden)** **Provinciale beschikking en/of verordening** Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen		Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/01*	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen *Aard controle R* *Indicator: E27B/02*
			1	81A28327 (81766546)	€ 0
			2	UT16.OV01	€ 0
			3	UT18.OV01	€ 0
			4	UT18.OV02	€ 0
			5	UT19.OV.01	€ 427.314
			6		
				Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/06*	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/07*
			1	81A28327 (81766546)	€ 11.127.050

an artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 22 februari 2021

Aard controle n.v.t. *Indicator: E13/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E13/04*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E13/05*
Nee	Nee	Wordt afgerond in 2021
Nee	Nee	Wordt afgerond in 2021
Nee	Nee	Wordt afgerond in 2021
Nee	Nee	Wordt afgerond in 2021

Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E20/03*	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/04*
€ 0	Nee

De hoeveelheid van de op te leveren en de opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (m1, m2, aantallen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/07*	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/08*
10.000	
24.200	
14.760	
19.838	
19.700	
151.850	
10.600	
9.300	
9.299	
2.195	
300.996	
44.600	
830.000	

Overige bestedingen (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E27B/03*	**Correctie** ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen *Aard controle R* *Indicator: E27B/04*	**Correctie** ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde overige bestedingen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen *Aard controle R* *Indicator: E27B/05*
€ 177.504		
€ 0		
€ 0		
€ 0		
€ 0		

Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/08*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/09*	Eindverantwoording (Ja/Nee) Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/10*
€ 15.688.691	In 2019 zijn al bestedingen ten laste van provinciale middelen verantwoord. Dit jaar alleen overige bestedingen Jaar T.	Ja

			2	UT16.OV01	€ 40.231.375
			3	UT18.OV01	€ 41.853
			4	UT18.OV02	€ 375.000
			5	UT19.OV.01	€ 427.314
			6		
IenW	**E38**	**Tijdelijke stimuleringsregeling veilig, doelmatig en duurzaam gebruik verkeersinfrastructuur**		Besteding (jaar T-1) aan projectkosten voor het totale project Alleen van toepassing in 2020 *Aard controle R* *Indicator: E38/01*	Besteding (jaar T) aan projectkosten voor het totale project Zelfstandige uitvoering *Aard controle R* *Indicator: E38/02*
				€ 0	€ 49.263
				Projectnaam/nummer per project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E38/06*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E38/07*
			1	*schoolstraten*	Ja
			2		
			3		
			4		
			5		
			6		
			7		
			8		
			9		
			10		
				Volledige zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E38/08*	Correctie besteding (Jaar T-1) ivm aan andere medeoverheden overgeboekte middelen Vanaf SiSa 2021 invullen *Aard controle R* *Indicator: E38/09*
				Ja	
IenW	**E42**	**Griftpark**		Besteding (jaar T) *Aard controle R*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.*

an artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 22 februari 2021		
€ 0	In 2019 heeft de eindverantwoording voor deze regeling plaatsgevonden. Provincie Utrecht heeft deze regeling niet afgemeld bij BZK waardoor de regeling op de lijst is vermeld. Eindbeschikking is ontvangen welke als bijlage is toegevoegd aan het hoofstuk "beschikkingen" in Teams.	Ja
€ 0	beschikkingen <125.000 van de Provincie worden verstrekt in de vorm van een vast bedrag met beperkte verantwoording. Een aparte accountantscontrole is daarom niet nodig. In 2018 en 2019 dit ook gemeld. De Provincie heeft deze regeling echter niet afgemeld bij BZK waardoor deze in 2020 weer op de lijst van de te verantwoorden regelingen is vermeld.	Ja
€ 8.621	In 2018 heeft de eindverantwoording voor deze regeling plaatsgevonden. Provincie Utrecht heeft deze regeling echter niet afgemeld bij BZK. In 2019 stond de regeling weer op de lijst, idem voor 2020. Inmiddels is de vorm van een mail van de Provincie de toezegging gedaan dat de controle op basis van vooorgaande jaarcontrole is goedgekeurd. Deze mail is als bijlage toegevoegd aan het hoofdstuk "beschikkingen"in Teams.	Ja
0	In 2020 ten laste van de provinciale middelen. Het resterende bedrag (€ 522.686) in 2021	Nee
Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan projectkosten voor het totale project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E38/03*	Cofinanciering (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E38/04*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E38/05*
€ 49.263	€ 10.331	€ 10.331

Eindverantwoording totale project (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E38/10*
Ja

Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.*	Eindverantwoording totale project (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.*

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond va					
				Indicator: E42/01	*Indicator: E42/02*
				€ 181.424	€ 218.887
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2020** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*
				€ 144.183.117	€ 4.099.575
				Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*
				€ 1.392.245	€ 74.429
SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2020** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.		Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/02*
				€ 328.315	€ 18.645
				Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/07*	
				Ja	
SZW	**G4**	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) gemeentedeel 2020** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4/02*
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 30.393.371
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 13.228.141
			3	Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	€ 12.475.302
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) *Aard controle R*

an artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 22 februari 2021

Indicator: E42/03	*Indicator: E42/04*		
Ja	Nee		
Besteding (jaar T) **IOAW** Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) **IOAZ** Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*
€ 5.682.931	€ 63.700	€ 310.511	€ 2.403
Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/12*
€ 3.905	€ 1.168.988	€ 9.340	Ja
Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) uitvoerings- en onderzoekskosten artikel 56, eerste en tweede lid, Bbz 2004 (exclusief Bob) *Aard controle R* *Indicator: G3/06*
€ 180.756	€ 0	€ 0	€ 129.365

Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
€ 1.076.942	€ 451.530	€ 2.865	€ 0
€ 343.969	€ 381.350	€ 0	€ 0
€ 118.837	€ 52.996	€ 0	€ 0
Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) *Aard controle R*	Totaal bedrag vorderingen levensonderhoud (jaar T) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020) *Aard controle R*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.*	

				Indicator: G4/07	*Indicator: G4/08*
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	10.045
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	3.539
			3	Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	3.283
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/12*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/13*
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	
			3	Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	
VWS	**H1**	**Ministeriële regeling heroïnebehandeling** Gemeenten		Feitelijke bezetting behandelplaatsen (jaar T) **Afspraak** *Aard controle D1* *Indicator: H1/01*	Feitelijke bezetting behandelplaatsen (jaar T) **Realisatie** *Aard controle D1* *Indicator: H1/02*
				44	45
VWS	**H4**	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport** Gemeenten		Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle R.* *Indicator: H4/01*	Overig (jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*
				€ 4.693.802	€ 921.417
				Projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/03*	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H4/04*
			1	1.1 Onroerende zaken - Renovatie	€ 1.143.437
			2	1.2 Onroerende zaken - Onderhoud	€ 934.063
			3	2.1 Roerende zaken - aankoop	€ 144.525
			4	2.2 Roerende zaken - Dienstverlening door derden	€ 458.039
			5	2.3 Roerende zaken - Beheer en exploitatie	€ 496.392
			6	Overheid gemeente Utrecht - aandeel Sport	€ 595.929
			7		
				Kopie projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/09*	Totale besteding (jaar T) per project ten lasten van Rijksmiddelen (automatische berekening) *Aard controle R* *Indicator: H4/10*
			1	1.1 Onroerende zaken - Renovatie	€ 1.143.437
			2	1.2 Onroerende zaken - Onderhoud	€ 934.063
			3	2.1 Roerende zaken - aankoop	€ 144.525
			4	2.2 Roerende zaken - Dienstverlening door derden	€ 458.039
			5	2.3 Roerende zaken - Beheer en exploitatie	€ 496.392
			6	Overheid gemeente Utrecht - aandeel Sport	€ 595.929
			7		
VWS	**H7**	**Regeling specifieke uitkering aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling**		Projectnaam/nummer	Besteding (jaar T) **Zelfstandige uitvoering**

an artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 22 februari 2021

Indicator: G4/09	*Indicator: G4/10*	*Indicator: G4/11*
267	€ 931.841	Ja
183		Ja
76		Ja

Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing *Aard controle R* *Indicator: G4/14*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig *Aard controle R* *Indicator: G4/15*	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/16*

Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H1/03*
€ 994.313

Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H4/06*	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H4/07*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*
€ 1.143.437			
€ 934.063			
	€ 144.525		
	€ 458.039		
	€ 496.392		
		€ 595.929	

Percentage besteed (jaar T) per project ten opzichte van aanvraag ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening) *Aard controle R* *Indicator: H4/11*
24%
20%
3%
10%
11%
13%

Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2021	Project is volgens plan/aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee)	Toelichting

		Gemeenten		*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H7/01*	*Aard controle R* *Indicator: H7/02*
			1	330872	€ 0
			2		
				Volledige zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H7/06*	Projectwerkzaamheden afgerond? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H7/07*
				Ja	Nee
VWS	**H8**	**Regeling Sportakkoord**		Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/01*	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/02*
				€ 0	€ 398.745
VWS	**H9**	**Regeling specifieke uitkering opzet expertisecentra jeugdhulp 2020**		Besteding (jaar T) Zelfstandige uitvoering **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H9/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Inclusief uitvoering voor derden vanaf SiSa 2021 *Aard controle R* *Indicator: H9/02*
				€ 137.546	€ 137.546
				Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H9/07*	
				Nee	
VWS	**H10**	**Regeling specifieke uitkering vastgoedtransitie gesloten jeugdhulp 2020**		Aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens lid 2 sub a) uitgevoerd? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H10/01*	Opstellen bovenregionaal plan (volgens lid 2 sub b) uitgevoerd? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H10/02*
				Ja	Nee
				Besteding (jaar T) realisatie activiteit opstellen bovenregionaal plan (volgens lid 2 sub b en de restricties benoemd in lid 3) *Aard controle R* *Indicator: H10/07*	Cumulatieve besteding (t/m Jaar T) realisatie activiteit opstellen bovenregionaal plan (volgens lid 2 sub b en de restricties benoemd in lid 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H10/08*
				€ 0	€ 0
				Besteding (jaar T) realisatie activiteit verbouwen (lid 2 sub e) *Aard controle R* *Indicator: H10/13*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit verbouwen (lid 2 sub e) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H10/14*
				€ 0	€ 0
LNV	**L5**	**Regiodeals 3e tranche**		Betreft pijler	Besteding per pijler (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen

Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle R* *Indicator: H7/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H7/04*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H7/05*	
€ 0	Ja		

Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/03*	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/05*	
€ 0	€ 500.077	Nee	
Uitvoering is volgens aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H9/03*	Toelichting (als bij indicator 03 nee is ingevuld toelichting verplicht) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H9/04*	Is deelgenomen aan de stuurgroep expertisecentra jeugd (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H9/05*	Is deelgenomen aan de het lerend netwerk (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H9/06*
Ja		Ja	Ja

Opstellen strategisch vastgoedplan (volgens lid 2 sub c) uitgevoerd? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t* *Indicator: H10/03*	Toelichting (indien bij indicatoren 01, 02 en 03 Nee is ingevuld is toelichting verplicht) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H10/04*	Besteding (jaar T) realisatie activiteit aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens lid 2 sub a en de restricties benoemd in lid 3) *Aard controle R* *Indicator: H10/05*	Cumulatieve besteding (t/m Jaar T) realisatie activiteit aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens lid 2 sub a en de restricties benoemd in lid 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H10/06*
Nee	De termijnen opgenomen in de SPUK voor de realisatie van het bovenregionaal plan en het strategisch vastgoedplan zijn respectievelijk 1 april en 1 juli 2021. Er vindt veel inzet plaats om de plannen te ontwikkelen, de verwachting is dat tijdige aanlevering plaatsvindt.	€ 8.540	€ 8.540
Besteding (jaar T) realisatie activiteit opstellen strategisch vastgoedplan (volgens lid 2 sub c en de restricties benoemd in lid 4) *Aard controle R* *Indicator: H10/09*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit opstellen strategisch vastgoedplan (volgens lid 2 sub c en de restricties benoemd in lid 4) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H10/10*	Besteding (jaar T) realisatie activiteit afstoten (lid 2 sub d) *Aard controle R* *Indicator: H10/11*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit afstoten (lid 2 sub d) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H10/12*
€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

Besteding (jaar T) realisatie activiteit vervangende nieuwbouw (lid 2 sub f) *Aard controle R* *Indicator: H10/15*	Cumulatieve besteding (t/m Jaar T) realisatie activiteit vervangende nieuwbouw (lid 2 sub f) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H10/16*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H10/17*	
€ 0	€ 0	Nee	
Cofinanciering per pijler (jaar T)	Totale besteding per pijler (t/m jaar T)	Totale cofinanciering per pijler (t/m jaar T)	Toelichting

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond va					
				Aard controle n.v.t. Indicator: L5/01	Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden) Aard controle R Indicator: L5/02
			1	Overvecht (gem. Utrecht)	€ 571.164
			2	Batau (gem. Nieuwegein)	€ 1.500.000
			3	Vollenhove (gem. Zeist)	€ 1.050.000
			4		
				Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: L5/07	Totale uitvoeringskosten (t/m jaar T) Inclusief uitvoering door derden Aard controle n.v.t. Indicator: L5/08
				Nee	€ 82.657

an artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 22 februari 2021			
Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden) *Aard controle R* *Indicator: L5/03*	Als er sprake is van SiSa tussen medeoverheden. Vanaf SiSa 2021 indicatoren L5/02 + L5B/04 optellen *Aard controle R* *Indicator: L5/04*	Als er sprake is van SiSa tussen medeoverheden. Vanaf SiSa 2021 indicatoren L5/03 + L5B/05 optellen *Aard controle R* *Indicator: L5/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5/06*
€ 1.639.280	€ 571.164	€ 1.639.280	
€ 0	€ 1.500.000	€ 0	Gemeente Utrecht is aangewezen als regiokassier van de speciale uitkering Regiodeal. De totale uitkering is ontvangen door de gemeente Utrecht waarna het deel voor de gemeente Nieuwegein (wijk Batau) en de gemeente Zeist (wijk Vollenhove) is doorgestort
€ 0	€ 1.050.000	€ 0	Gemeente Utrecht is aangewezen als regiokassier van de speciale uitkering Regiodeal. De totale uitkering is ontvangen door de gemeente Utrecht waarna het deel voor de gemeente Nieuwegein (wijk Batau) en de gemeente Zeist (wijk Vollenhove) is doorgestort

Totale compensabele BTW (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: L5/09*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5/10*
€ 30.828	Nee

Bijlagen

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Externe subsidieprogramma's

Bij het vorm en inhoud geven aan onze ambities op Europees niveau werkten wij samen met andere (overheids-) organisaties op de thema's Groen, Gezond en Slim en Gezond Stedelijk Leven voor Iedereen. Met organisaties in en buiten de stad werkten we samen aan Europese aanvragen, onder andere met de Universiteit Utrecht, Hogeschool Utrecht en RIVM. Bij de aanvragen betrokken we belangrijke stakeholders in de stad om onze gezamenlijke strategische ambities te versterken. Wij richtten ons voor het realiseren van onze opgaven actief tot andere overheden, de provincie, het Rijk en Europa. Op die manier haalden wij, naast extra financiële middelen, ook kennis en ervaring naar de stad. Ook droegen de samenwerkingsnetwerken bij aan het profileren van Utrecht op (inter)nationaal niveau.

Europese Subsidieverwerving

Wij willen optimaal gebruik maken van Europese subsidiemogelijkheden ter ondersteuning van onze strategische ambities. De Europese regelingen kennen veelal een eigen structuur en systematiek en vragen specifieke kennis en aandacht. Om subsidiemogelijkheden optimaal te benutten is kennis van de verschillende Europese regelingen en de verbinding aan relevante Utrechtse projecten noodzakelijk. Voor Europese subsidies is internationale samenwerking over het algemeen een voorwaarde. Het hebben van een goed internationaal netwerk is van groot belang om zelf de nodige partners te vinden, maar ook om door anderen voor deelname aan subsidieprojecten benaderd te worden. Om richting te geven aan de subsidieverwerving werkten wij met prioriteitsdossiers. Deze kwamen tot stand door Europese subsidiemogelijkheden en de Utrechtse opgaven met elkaar te verbinden. Innovatieve oplossingen en investeringen in onze prioritaire ontwikkelgebieden kunnen soms als pilotproject onderdeel zijn van Europese subsidieaanvragen.

Europese subsidies

In de Europese begrotingsperiode 2014-2020 zette de Europese Commissie het geld in op slimme groei (kennis, innovatie en onderwijs), duurzame groei (zuiniger omgaan met hulpbronnen) en groei voor iedereen (arbeidsparticipatie, onderwijs en armoedebeleid). Samenwerking tussen partijen, bijvoorbeeld tussen overheid, bedrijfsleven, kennisinstellingen en/of maatschappelijke organisaties, was in de periode 2014-2020 belangrijk om succesvol te zijn met Europese subsidies. Dit sluit ook aan bij onze visie op de (regie) rol van de gemeente. We spelen hierop in door versterkt in te zetten op samenwerking met bijvoorbeeld kennis- en onderwijsinstellingen, culturele instellingen en andere stakeholders in de stad. Het afgelopen jaar werkten wij mee aan twaalf ingediende subsidieaanvragen bij de Europese Commissie. Drie aanvragen zijn goedgekeurd. Voor twee aanvragen is de definitieve uitslag nog niet bekend.

x € 1.000.000

Europees programma	Titel	Stand van Zaken	Subsidiebedrag voor Utrecht
Urbact	URGE	Toegekend (2-de fase)	0,115
Urbact	Tourism Friendly Cities	Toegekend (2-de fase)[5]	0,05
Horizon2020	DIT4TraM	Toegekend	0,1
EFRO	Stadsbrouwerij Rood Noot	Toegekend	0,681
EFRO	H2 Pioniers Utrecht	Toegekend	0,848
REACT[6]	Stedelijk budget	Toegekend	2.810

5 Vanwege herprioritering ivm Corona-maatregelen hebben we ons terug moeten trekken uit dit project.
6 over REACT EU zijn in 2020 door EU, Rijk en Landsdelen besluiten genomen over de verdeling van de middelen. Daarnaast krijgt de provincie Utrecht eveneens middelen uit REACT EU, waarvan een deel naar verwachting eveneens in de gemeente Utrecht zal landen.

x € 1.000.000

Europees programma	Titel	Stand van Zaken	Subsidiebedrag voor Utrecht
JPI Urban Europe	ITEM – Inclusive Transition towards Electric Mobility	Toegekend	0,0 (Utrecht support project)
Totaal goedgekeurde projecten 2020			**4,617**

Afgewezen of nog in behandeling zijnde aanvragen in 2020 (aanvragen ingediend in 2019 - 2020)			Subsidiebedrag voor Utrecht
Horizon 2020	AURASEC	In behandeling	0,197
Digital Europe Programme	EDIH-HUL	Herindiening	
Horizon 2020	I PITCH	Afgewezen	0,081
Horizon 2020	BlueCities	Afgewezen	0,253
Horizon 2020	PANACHE	Afgewezen	0,452
Horizon 2020	AI4UG	Afgewezen	Nnb
Horizon 2020	UR-BREATHING	Afgewezen	Nnb
Horizon 2020	SUN	Afgewezen	Nnb
Horizon 2020	CASP-CADE	Reservelijst	0,35
Urban Innovative Action	CLEAR	Afgewezen	1,036
Horizon 2020	URBAN-GLOW	Afgewezen	1,765
Horizon 2020	HABITANT	Afgewezen	0,531
Horizon 2020	ECHO	Afgewezen	nnb

x € 1.000.000

Lopende projecten	Naam	Looptijd	Bedrag
CEF-TENT	Innovative and digital bike storage solutions in urban nodes for efficient passenger transfer and last-mile connections	Toegekend	0,69
ESF-SITS	Your Global Future	toegekend	0,18
Urbact	URGE	Toegekend (1-ste fase)	0,04
Urbact	Tourism Friendly Cities	Toegekend (1-ste fase	0.001
AMIF	Connection	Toegekend	0,05
Horizon 2020	Equal-Life	Toegekend	0,365

x € 1.000.000

Lopende projecten	Naam	Looptijd	Bedrag
Horizon 2020	HUB-IN	Toegekend	0,7
Interreg Europe	Reduces	Toegekend	0,2
Horizon2020-CIRC-01-2016	PlastiCircle	2017 – 2021	0,56
Horizon2020-SCC-	Naturvation	2016 – 2020	0,1
Horizon2020-SCC-01-2017	IRIS	2017 – 2022	5,4
AMIF	CITIES-GROW	2016 - 2019	0,02
Interreg Europe	SchoolChance	2017 – 2021	0,27
Horizon2020-MG-4.1.-2017	CityChangerCargoBikes	2018 – 2021	0,18
Europees Fonds voor Meest Behoeftigen	L(even)&L(eren): Kwetsbare ouderen	2015 – 2023	PM [2]
Totaal lopende en goedgekeurde projecten			**13,4 miljoen**

[2] Het totale bedrag voor dit project is 4,4 miljoen euro

Kansen voor West

Kansen voor West is de naam van het samenwerkingsprogramma waarmee de vier Randstadprovincies (Noord-Holland, Zuid-Holland, Utrecht en Flevoland) en de vier grote steden (Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht), ook wel genoemd G4P4, aanspraak maken op structuurfondsmiddelen uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO). Het is Europees geld uit het Cohesiebeleid, Doelstelling 2 (concurrentiekracht van regio's), beschikt aan Nederland. De uitvoering vindt gedecentraliseerd plaats in vier landsdelen. Kansen voor West is het programma voor West-Nederland. Wij beschikken via een stedelijk programma zelf over een deel van de middelen. Een Stedelijk Uitvoeringsplan 'Kansen voor Utrecht' is hiervoor richtinggevend. Daarnaast zijn er middelen voor projecten in de stad beschikbaar via een indicatief aandeel in het regionale programma. Hiervoor is het Operationeel Programma 'Kansen voor West 2014-2020' leidend.

Activiteiten 2020

Het programma Kansen voor West II (2014-2020) is in uitvoering. Tevens zijn voorbereidingen gaande voor een derde Kansen voor West programma voor de periode 2021-2027. In aanloop daarnaartoe is begin 2020 voor Landsdeel West een Regionale Innovatie Strategie voor slimme specialisatie (RIS 3) vastgesteld door alle programmapartners. Een dergelijke strategie is een voorwaarde die de Europese Commissie stelt aan het inzetten van EFRO geld voor innovatie.

Kansen voor West II - Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) 2014-2020

De G-4 steden Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht geven binnen het Kansen voor West II programma via een stedelijk programma invulling aan geïntegreerde duurzame stedelijke ontwikkeling. Het biedt de G-4 steden een mogelijkheid om middelen uit het Europees Sociaal Fonds (ESF) te combineren met geld uit het EFRO. Daarmee is voorzien in een integrale aanpak voor stedelijke uitdagingen. Iedere stad geeft zelf invulling aan dit stedelijk programmadeel. Inzet geschiedt op basis van het Stedelijk Uitvoeringsplan 'Kansen voor Utrecht'.

Voor ons is voor de periode 2014-2020 een bedrag van 6 miljoen euro uit het EFRO beschikbaar en 1,6 miljoen euro uit het ESF. De middelen worden ingezet voor projecten gericht op koolstofarme economie (prioriteit 2), terugdringen mismatch arbeidsmarkt (prioriteit 3) en versterken van het vestigingsklimaat (prioriteit 4) in een afgebakend programmagebied.

Binnen het stedelijk programma kenden wij in 2020 681.24 euro toe aan het project 'Stadsbrouwerij Rood Noot' voor vestigingsklimaat (prioriteit 4). Het project betreft de verbouwing en inrichting van de leegstaande, monumentale stadsboerderij met een culturele functie. De boerderij wordt in samenwerking met studenten van de HKU en toekomstige medewerkers ingericht als een stadsbrouwerij met een horeca voorziening, een culturele ontmoetingsplek op de cultuuras Leidse Rijn. Stadsbrouwerij Rood Noot is een sociale onderneming, gericht op activatie van en werkgelegenheid voor mensen met grote afstand tot de arbeidsmarkt. Omdat er twijfels waren over de haalbaarheid van de exploitatie was aan de subsidieverlening de volgende voorwaarde verbonden. De aanvragers is gevraagd om uiterlijk 1 november 2020 een verbeterd exploitatieplan te presenteren. Tot die tijd is de subsidie gemaximeerd op een derde van de subsidiabele kosten. De stedelijke adviesgroep heeft in september vastgesteld dat aan de voorwaarde is voldaan waarmee het volledige subsidiebedrag nu voor realisatie van het project beschikbaar is. Conform EFRO werkwijze monitoren we de voortgang en kijken we bij afronding van het project of de subsidie volledig kan worden vastgesteld.

Tevens kenden wij in 2020 een subsidie toe van 0,848 miljoen euro aan het project H2 pioniers Utrecht binnen de programmaprioriteit Koolstofarme Economie (prioriteit 2). Via het project investeren lokale ondernemers op Lage Weide in groene waterstof: door middel van elektrolyse wordt groene stroom omgezet naar waterstof die via een tankstation afgenomen kan worden voor waterstofvoertuigen.
Twee ontvangen aanvragen zijn nog in behandeling: het project 'Circulair Ecosysteem in Utrecht (lokaal beschikbare reststromen inzetten als nieuwe grondstoffen voor het voeden, kleden en bouwen van de stad) voor vestigingsklimaat (prioriteit 4), en het project 'Utrecht Leest' dat inzet op leesplezier en betere leesvaardigheid ter verkleining van mismatch op de arbeidsmarkt (prioriteit 3). Een aanvraag 'Nutrecht voor Overvecht' werd afgewezen.

De eerder beschikte projecten 'Leerwerkplaatsen Zorg-Welzijn' (ROC Midden-Nederland en Mbo Utrecht), 'Onbekend maakt onbemind' (JINC), 'Werkspoorkwartier: creatief circulair maakgebied' (Utrecht Sustainabillity Institute), 'Impuls Lage Weide (Werkstichting Lage Weide) en 'Techniek Experience Center Utrecht' (stichting TEC) zijn in uitvoering conform projectplan.

Gekoppeld aan de stedelijke EFRO middelen, zijn er voor de stad ook ESF middelen beschikbaar die aanvullend op de EFRO middelen kunnen worden ingezet. Er wordt ESF ingezet voor gebiedsgerichte inzet van het Werkgeverservicepunt, het ondersteunen van (potentieel) zelfstandigen in het programmagebied, scholingsmakelaars, taaltrainingen als opstap naar werk. Met het Ministerie van SZW is in 2020 gekeken of we de ESF kunnen inzetten voor adviseurs Social Return, inzet van Team Matchplein en casemanagement statushouders. Met de genoemde activiteiten verwachten we het voor Utrecht beschikbare budget 1.146.720 euro te kunnen benutten.

We hebben ook een indicatief aandeel in het regionale EFRO-budget voor innovatie (prioriteit 1) en koolstofarme economie (prioriteit 2). Deze middelen zijn gelabeld voor inzet in de stad Utrecht. Projecten die hier aanspraak op kunnen maken, zijn vooral (samenwerkingsverbanden van) bedrijfsleven, onderwijs- en kennisinstellingen. De voor deze prioriteiten beschikbare middelen zijn ingezet in aansluiting op de regionale economische agenda. Stad en provincie beslissen samen over inzet van deze middelen. Binnen dit programmadeel zijn de budgetten uitgeput.

Kansen voor West III - Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) 2021-2027

Voorbereidingen voor programma's onder de nieuwe Europese structuurfondsenperiode - vanaf 2021 – zijn gaande. De 'Kansen voor West' partners werken toe naar een derde Kansen voor West programma voor de periode 2021-2027. In 2020 is gewerkt aan een concept Operationeel Programma waarin wordt voorgesteld om EFRO middelen in Landsdeel-West in te zetten voor Innovatie, Klimaat/Energie en een stedelijk luik voor duurzame stedelijke ontwikkeling voor de G-4 steden.
In juni heeft een publieke consultatie plaatsgevonden. Input van verschillende stakeholders is verzameld en verwerkt. Inmiddels is het nieuwe programma voor 90% gereed en vindt informeel afstemming met de Europese Commissie plaats. Naar verwachting wordt het Operationeel Programma medio 2021 ingediend bij de Europese Commissie en kan begin 2022 worden gestart met het nieuwe programma. Kansen voor West III wordt in omvang en opzet vergelijkbaar met het huidige programma.

Corona

In reactie op de Corona-epidemie hebben de EU -regeringsleiders besloten tot het instellen van een herstelprogramma 'Next Generation EU'. Onderdeel daarvan het is REACT-EU-programma. Met dit geld stimuleert de EU een groen, digitaal en veerkrachtig herstel van de regionale economie.
Om een snelle uitvoering mogelijk te maken, wordt het extra budget ingezet via de bestaande EFRO (en ESF) programma's. Binnen het huidige programma Kansen voor West komt ongeveer 90 miljoen euro beschikbaar voor REACT EU. Dit geld kan vanaf 2021 aan projecten worden toegekend en moet uiterlijk 31 december 2023 zijn besteed. REACT EU binnen Kansen voor West opent op 15 februari 2021.

Het doel van REACT-EU is crisisherstel door versneld te investeren in een weerbare economie, gebaseerd op de groene en digitale transitie. West-Nederland beschikt over de potentie om daar een flinke bijdrage aan te leveren. De regionale REACT-EU inzet is gericht op de doorontwikkeling en slimme uitrol van innovatieve en duurzame concepten voor de groene en digitale transities, die in potentie al kansrijk zijn, maar door de crisis een vertraging dreigen op te lopen. De stedelijke dimensie van deze prioriteit is gericht op de maatschappelijke kant van de transities. Interventies kunnen zich richten op terugdringen van mismatch op de arbeidsmarkt, verduurzaming in het stedelijk programmagebied, bijvoorbeeld via transitiehubs.

Overzicht en besteding beschikbare Kansen voor West II middelen gemeente en provincie Utrecht, 2014-2020

	Gemeente Utrecht (recht-streekse middelen)	Gemeente Utrecht (gelabelde middelen)	Provincie Utrecht	Stad en regio Utrecht totaal	Formeel gecommit-teerd	In aanvraag	Restant budget
EFRO							
Prio 1		6.656.655	8.985.487	15.642.142	15.547.414		94.728
Prio 2	848.531	1.552.797	1.949.703	4.351.031	4.350.500		531
Prio 3	2.386.710			2.386.710	1.909.742	300.000	176.968
Prio 4	2.789.280			2.789.280	2.828.351	314.112	-353.183
Totaal EFRO	6.024.521	8.209.452	10.935.190	25.169.163	29.062.700	300.000	-80.956
ESF **							
Arbeids-potentieel	1.667.500			1.667.500	520.780	1.146.720	nihil
Totaal	8.137.488						
Rijksco-financiering ***		2.130.522	1.982.059	4.112.581	4.112.581		0
Totaal				**30.949.244**			**1.795.826**

Peildatum: 12 januari 2021

* een negatief bedrag wijst op overcommittering. Overcommittering draagt bij aan het optimaal en tijdig programmeren van het beschikbare Europese subsidiegeld voor de gemeente Utrecht, maar brengt wel een financieel risico. Dit risico is tot 10% gedekt via de reserve Europese subsidies. Er is contact met de Managementautoriteit over het overhevelen van prio 3 budget naar prio 4 om de potentiele overschrijding te verkleinen.
** ESF: voor gemeente Utrecht beschikbaar budget, in te zetten aanvullend op stedelijke EFRO middelen, aan te vragen in 2 tranches bij het Ministerie van SZW – Uitvoering van Beleid. Het formeel gecommitteerde bedrag is de realisatie over de eerste tranche. Het bedrag in aanvraag betreft het voor Utrecht beschikbare subsidiebedrag in de tweede tranche.
*** Rijkscofinanciering: door Ministerie van Economische Zaken en Klimaat beschikbaar gestelde middelen die aanvullend op EFRO middelen kunnen worden ingezet voor projecten binnen de prioriteiten 1) Innovatie en 2) Koolstofarme economie.

Overzicht Kansen voor West II projecten in stad en provincie Utrecht

Naam	Prio	Kansen voor West bijdrage	Programma deel omschrijving7	Status
KARDIO	1	1.057.101,00	Utrecht (gelabeld)	Verleend
Healthy Urban Living MKB PoC Fonds	1	1.400.000,00	Stad + provincie	Verleend
Participatiefonds ROM Regio Utrecht (vm. Healthy Urban Living Participatiefonds)	1	4.200.000,00	Stad + provincie	Verleend
Toeleiding naar Kapitaal ROM fondsen	1	303.000,00	Stad + provincie	Verleend
Utrecht Health Seed Fund (vm. Gap Finance Fund (Fonds))	1	3.200.000,00	Stad + provincie	Verleend
Toeleiding naar Kapitaal GFF	1	200.000,00	Stad + provincie	Verleend
Groupcharge app: Efficient charging for Corporate EV-fleets	1	346.180,00	Utrecht (gelabeld)	Verleend
Bloedafname innovatie	1	1.358.612,00	Stad + provincie	Verleend
Smart Solar Charging Regio Utrecht	1	1.474.000,00	provincie Utrecht	Verleend
iTOP technologie als basis voor de ontwikkeling van een nieuwe productportfolio	1	322.073,00	provincie Utrecht	Verleend
NeuroShirt	1	355.872,00	Utrecht (gelabeld)	Verleend
3R TOXFLOW	1	1.712.000,00	provincie Utrecht	Verleend
Safer Patient Toileting System (SPTS)	1	724.657,00	provincie Utrecht	Verleend
TBC de wereld uit!	1	1.839.000,00	provincie Utrecht	Verleend
Nieuwe Generatie Asfaltcentrale	2	4.670.000,00	Stad + provincie	Verleend
H2 Pioniers Utrecht	2	848.000,00	Utrecht (stad)	Verleend
Leer-werkplaatsen Utrecht	3	1.188.004,50	Utrecht (stad)	Verleend
Onbekend maakt onbemind Utrecht	3	121.737,00	Utrecht (stad)	Verleend
Techniek Experience Center Utrecht	3	600.000,00	Utrecht (stad)	Verleend
Utrecht Leest	3	300.000,00	Utrecht (stad)	Aanvraag
Impuls Lage Weide	4	900.000,00	Utrecht (stad)	Verleend
Werkspoorkwartier: Creatief Circulair Maakgebied	4	1.247.107,33	Utrecht (stad)	Verleend
Stadsbrouwerij RoodNoot B.V.	4	681.244,00	Utrecht (stad)	Verleend
Circulair Ecosysteem in Utrecht	4	314.112,00	Utrecht (stad)	Aanvraag

Investeringen

snelkoppeling naar Paragraaf Investeringen

Subsidies

Subsidiestaat Bewoners en Bestuur

x € 1.000

Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving Subsidiedoelstelling	Begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil
2.1.1					
	Utrecht4GlobalGoals	Voorlichting voor particuliere initiatieven over de Global goals	40	34	-6
	Economic Board Utrecht	Convenantbijdrage aan Economic Board Utrecht	349	731	382
Totaal prestatiedoestelling	2.1.1 Samenwerken en beïnvloeden		389	765	376
3.1.1					
	Volksfeesten	Organiseren en uitvoeren van volksfeesten	205	255	50
	Initiatievenfonds	Ondersteunen van bewoners en vrijwilligersorganisaties in het ontwikkelen van activiteiten of uitvoeren van ideeën om de sociale cohesie, leefbaarheid, zelfredzaamheid en participatie van kwetsbare burgers te vergroten.	3.026	2.493	-533
Totaal prestatiedoestelling	3.1.1 Bewoners betrekken		3.231	2.748	-483
Totaal Bewoners en Bestuur			**3.620**	**3.513**	**-107**

Subsidiestaat Stedelijke Ontwikkeling

x € 1.000

Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving Subsidiedoelstelling	Begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil
2.1.1					
	Ruimtelijke plannen	Bijdrage aan lokaal platform/ initiatieven voor onderzoek, debat, en infovoorziening over architectuur, stedenbouw en landschap	79	91	12
Totaal prestatiedoestelling	2.1.1 Initiëren, begeleiden en stimuleren van de uitvoering van ruimtelijke herontwikkelingsplannen		79	91	12
2.1.2					
	RSU ruimte voor initiatief	Aansluiten bij initiatieven uit de samenleving en kennisontwikkeling, netwerk en experimenten (gebiedsontwikkeling nieuwe stijl)	350	241	-109
Totaal prestatiedoestelling	2.1.2 Investeren in stedelijke herontwikkeling mede door ondersteuning van (nieuwe) partijen		350	241	-109
2.2.1					
	Toevoegen Woonruimte	Fonds Toevoegen Woonruimte voor uitbreiding woonvoorraad bestaande bouw	400	220	-180
	Politie Keurmerk Veilig Wonen	Subsidie op verkrijgen van Politie Keurmerk Veilig Wonen (PKVW) bestaande woningen	75	85	10
	Doelgroepen	Stedelijke huurders participatie en vertegenwoordiging	100	28	-72
Totaal prestatiedoestelling	2.2.1 Huisvesting bijzondere doelgroepen		575	333	-242
4.1.1					
	Restauratie Domkerk	Restauratie Domkerk	100	201	101
	Erfgoed	Ondersteuning organisatie Open Monumenten Dag Utrecht, Kerken kijken Utrecht en Historische vereniging VDM	52	68	16
	Exploitatie Domunder	Ondersteuning Exploitatie Domunder	40	40	0
Totaal prestatiedoestelling	4.1.1 Monumenten en cultuurhistorische waarden		192	309	117
Totaal Stedelijke Ontwikkeling			**1.196**	**974**	**-222**

Subsidiestaat Duurzaamheid

x € 1.000

Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving Subsidiedoelstelling	Begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil
1.1.1					
	Duurzame monumentenadviezen	Duurzame monumentenadviezen	41	30	-11
	Versnelling Collectieve Zonne-energieprojecten	Stimuleren realisatie van collectieve zonne-energieprojecten door aanloopkosten te financieren, initiatiefnemers te ondersteunen en dakeigenaren te stimuleren een dak of locatie beschikbaar te stellen.	198	9	-189
	Maatschappelijk Vastgoed	Mogelijk maken duurzame investeringen in panden van maatschappelijke instellingen	253	49	-204
	Zonneboilers	Het financieel ondersteunen van initiatieven van de aanschaf en plaatsing van een zonneboiler voor huurders en eigenaren van woningen in Utrecht.	15	1	-14
	Energieadvies aan huis en trajectbegeleiding	Het financieel ondersteunen van energieadvies aan huis en trajectbegeleiding	200	22	-178
Totaal prestatiedoestelling	1.1.1 Energietransitie		707	111	-596
2.1.1					
	Utrecht groen en duurzaam	Bijdrage aan Stichting Utrecht Natuurlijk ter ondersteuning van aantrekkelijke, laagdrempelige locaties, talrijke initiatieven door co-creatie en samenwerking op gebied van natuur, milieu en groen in de stad Utrecht	3.389	3.389	0
Totaal prestatiedoestelling	2.1.1 Gezonde, stille en veilige leefomgeving		3.389	3.389	0
Totaal Duurzaamheid			**4.096**	**3.500**	**-596**

Subsidiestaat Bereikbaarheid

x € 1.000

Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving Subsidiedoelstelling	Begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil
1.1.1					
	Duurzame stadsdistributie innovatie en onderzoek	Procesinnovatie duurzaam goederenvervoer en haalbaarheidsonderzoek duurzaam goederenvervoer	60	15	-45
Totaal prestatiedoestelling	1.1.1 Uitvoeren maatregelen goederenvervoer		60	15	-45
Totaal Bereikbaarheid			**60**	**15**	**-45**

Subsidiestaat Openbare Ruimte en Groen

x € 1.000

Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving Subsidiedoelstelling	Begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil
1.2.1					
	Groene daken	Voorkomen wateroverlast	500	489	-11
	Verminderen wateroverlast souterrainwoningen Lombok	Verminderen wateroverlast souterrainwoningen Lombok	0	20	20
Totaal prestatiedoestelling	1.2.1 Het jaarlijks aantal afgekoppeld of vergroend verhard oppervlak		500	509	9
2.2.1					
	Dierenweides	Bijdrage aan exploitatie dierenweides	43	39	-4
	Onderhoud monumentale bomen	Onderhoud monumentale bomen	0	1	1
Totaal prestatiedoestelling	2.2.1 Ontwikkelen van een aantrekkelijke groene leefomgeving		43	40	-3
Totaal Openbare Ruimte en Groen			**543**	**549**	**6**

Subsidiestaat Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen

x € 1.000

Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving Subsidiedoelstelling	Begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil
1.1.1					
	Starters en groeiers	Ecosysteem voor startende en groeiende (innovatieve) ondernemers versterken door het faciliteren van netwerken en het ondersteunen van ondernemers (met groeiambities)	690	661	-29
	Lokaal Economisch Fonds	Subsidie voor nieuwe werkgelegenheid en stage- en leerwerkplekken	130	143	13
	Fonds Mismatch Arbeidsmarkt	Voorkomen of verkleinen van de mismatch op de arbeidsmarkt	1.125	448	-677
Totaal prestatiedoestelling	1.1.1 Vergroten van toekomstbestendige werknemers en werkgelegenheid		1.945	1.252	-693
1.2.1					
	Marketing, promotie en informatievoorziening	Ondersteuning toeristische activiteiten en evenementen, aantrekken kenniscongressen	382	311	-71
	Stimuleren bedrijven (BSBB)	Tegemoetkoming kleinschalige ondernemers en eigenaren onroerend goed wegens negatieve gevolgen ontstaan door stedelijke vernieuwing	80	14	-66
	Ondernemersfonds Utrecht	Subsidie aan Stichting Ondernemersfonds Utrecht voor stimulering economische structuur van Utrecht en economische vitaliteit van de stad	7.705	8.515	810
	BIZ Woonboulevard	BIZ subsidie (Bedrijf Investering Zone)	135	145	10
	Utrecht Science Park	Exploitatie subsidie van Utrecht Science park	0	50	50
Totaal prestatiedoestelling	1.2.1 Voldoende ruimte om te werken en verblijven in een aantrekkelijke stad		8.302	9.035	733
Totaal Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen			**10.247**	**10.287**	**40**

Subsidiestaat Werk en Inkomen

x € 1.000

Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving Subsidiedoelstelling	Begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil
2.1.1					
	Loonkostensubsidie	Loonkostensubsidie aan werkgevers die mensen uit de doelgroep WWB in dienst nemen	1.400	1.106	-294
	Werkgeverscheque	Werkgevers stimuleren om mensen met belemmeringen op de arbeidsmarkt in dienst te nemen of op een proefplaatsing aan te stellen	150	46	-104
	Plusbonus	Eenmalige subsidie voor een werkgever als de werkgever een bijstandsgerechtigde die parttime werkt, een nieuw contract aanbiedt met een urenuitbreiding	100	51	-49
	Samen voor Overvecht (Werk en ondernemerschap)	Samen voor Overvecht betekent werken aan een wijk waar bewoners prettig samen leven en die aantrekkelijk is voor nieuwe bewoners, bezoekers, en ondernemers. Een wijk waarin de veerkracht van bewoners wordt versterkt en iedereen mee kan doen	200	134	-66
	Duurzaamheidsbonus werkgevers	Duurzame uitstroom uit de bijstand bevorderen door werkgevers te stimuleren om mensen, die vanuit de bijstand aan het werk gaan of zijn gegaan een contract voor onbepaalde tijd aan te bieden	50	2	-48
Totaal prestatiedoestelling	2.1.1 Re-integratie		1.900	1.339	-561
2.1.2					
	Wet Sociale werkvoorziening	Uitvoering sociale werkvoorziening en begeleid werken	17.175	19.282	2.107
Totaal prestatiedoestelling	2.1.2 Sociale werkvoorziening		17.175	19.282	2.107

x € 1.000

Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving Subsidiedoelstelling	Begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil
3.2.1					
	Levensgebeurtenissen	Ondersteuning met vrijwillige inzet ten behoeve van schuldhulpverlening	300	377	77
	Wijkactiviteiten	Activiteiten voor kinderen uit gezinnen met lage inkomens	0	200	200
	Actieagenda Utrechters schuldenvrij	Zorgen dat alle Utrechters kunnen rondkomen, meedoen en blijvend schulden(zorg)vrij zijn. We doen dit door er op tijd bij te zijn en hulp op maat te bieden.	0	29	29
Totaal prestatiedoestelling	3.2.1 Armoedebestrijding		300	606	306
Totaal Werk en Inkomen			**19.375**	**21.227**	**1.852**

Subsidiestaat Onderwijs

x € 1.000

Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving Subsidiedoelstelling	Begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil
2.1.1					
	Zorgplatform	Coördinatie van het onderdeel 0-4 jaar binnen zorgplatform en bieden van ambulante begeleiding gericht op een vloeiende overgang van kinderen van voorschoolse voorziening naar het primair (speciaal) onderwijs	105	225	120
	Amateurkunsteducatie	Amateurkunsteducatie, vrije cursusaanbod in de stad	976	1.060	84
	Combinatiefuncties onderwijs, activiteiten brede talentontwikkeling en programma Brede Scholen	Het realiseren van de beoogde effecten conform Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Talentontwikkeling 0-12. Dit door middel van de inzet van de voorziening de Taalschool waar nieuwkomers (leerlingen in het PO) de Nederlandse taal leren	1.387	1.323	-64
	Burgerschap PO	Vredeseducatie	27	26	-1
	Cultuureducatie (onderwijs)	Kinderen in het basis- en voortgezet onderwijs in contact brengen met een breed aanbod van kunst en cultuur in en rondom de school. De scholen stimuleren om planmatig hun onderwijs cultuureducatie vorm te geven.	1.801	1.787	-14
	Versterken van taal	Het realiseren van de beoogde effecten conform Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Cognitie 0-12. Dit door middel van de inzet van Vroegschoolse educatie, Professionalisering van professionals op de vroegschool, Ouderbetrokkenheid op de vr	3.800	3.905	105
	Taalschool: taal onderwijs voor nieuwkomers van 4 t/m 12 jaar	Het realiseren van de beoogde effecten conform Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Cognitie 0-12. Dit door middel van de voorziening de Taalschool waar	600	614	14

x € 1.000

Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving Subsidiedoelstelling	Begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil
		nieuwkomers (leerlingen in het PO) de Nederlandse taal leren			
	Schoolmaatschappelijk werk PO (subsidietender Buurtteam Jeugd)	Leerlingen ondersteunen bij achterstanden in hun ontwikkeling op school (Buurtteams)	1.264	1.286	22
	Conciërges PO	Leerlingen en personeel voelen zich veilig in en rondom de school	320	320	0
	Verkeersexamen in de wijken	Resultaat Verkeersveiligheid PO groep 7/8 afsluiten met theoretisch en praktisch examen	30	0	-30
	Overgang PO naar VO	Het realiseren van de beoogde effecten conform Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Schoolloopbaan 12-23.	216	216	0
	Uitvoering Voorschoolse Educatie	De startpositie van jonge kinderen verbeteren die het risico lopen op een achterstand in (taal)ontwikkeling door middel van o.a. Voorschoolse Educatie.	3.500	3.553	53
	Uitvoering Voorschoolse Educatie plus	De startpositie van jonge kinderen verbeteren die het risico lopen op een achterstand in (taal)ontwikkeling door middel van de uitvoering van voorschoolse educatie plus	200	192	-8
	Uitvoering Buitenschoolse opvang plus	De startpositie van jonge kinderen verbeteren die het risico lopen op een achterstand in (taal)ontwikkeling door middel van de uitvoering van buitenschoolse opvang plus	250	183	-67
	Transitieregeling Voorschoolse educatie	Het subsidieplafondvoor de transitieregeling voorschoolse educatie	1.900	1.578	-322

x € 1.000

Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving Subsidiedoelstelling	Begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil
	Versterken van taal: Brede school Academie (BSA)	Het borgen van activiteiten voor hogere taalprestaties en bredere maatschappelijke ontwikkeling in het onderwijsaanbod. Voor leerlingen met een taalachterstand en talentvolle leerlingen die onderpresteren op taal in het primair onderwijs en de onderb	700	394	-306
Totaal prestatiedoestelling	2.1.1 Voorbereiden van leerlingen in hun schoolloopbaan en ontwikkeling van hun talenten in en om de school		17.076	16.662	-414
2.2.1					
	VSV	Schoolverzuim en -uitval terugdringen waardoor leerlingen de kans krijgen hun schoolloopbaan zo soepel mogelijk te doorlopen en daarmee het perspectief op het behalen van een startkwalificatie vergroten.	1.277	719	-558
	Onderwijsimpuls voor kwaliteit een excellentie	Het geven van een impuls aan de kwaliteit van het onderwijs en het stimuleren van onderwijsinnovatie in Utrecht	1.225	1.302	77
	Internationale Schakel Klassen (ISK): taal onderwijs voor nieuwkomers (VO) van 12 t/m 18 jaar	Het realiseren van de beoogde effecten conform Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Cognitie 12-23	86	83	-3
	Schoolmaatschappelijk werk VO (subsidietender Buurtteam Jeugd)	Leerlingen ondersteunen bij achterstanden in hun ontwikkeling op school (Buurtteams)	840	867	27
	Brede School VO - talentontwikkeling en sport op school	Het realiseren van de beoogde effecten conform Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Talentontwikkeling 12-23. Dit door middel van de organisatie en uitvoering van activiteiten mbt talentontwikkeling.	742	668	-74
	Combinatiefuncties uitvoerend VO	Het realiseren van de beoogde effecten conform Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Talentontwikkeling 12-23.	404	474	70
	Burgerschap VO	Vredeseducatie en Homo-emancipatie LHTB	58	150	92

x € 1.000

Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving Subsidiedoelstelling	Begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil
	OPDC De Utrechtse School	Het realiseren van de beoogde effecten conform Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Zorg 12-23	580	601	21
	RMC	Regionale meld- en coördinatie voortijdig schoolverlaten	1.082	1.185	103
	Ontwikkelen passend en dekkend onderwijsvoorzieningenaanbod VO	Ontwikkelen passend en dekkend onderwijsvoorzieningenaanbod VO	0	80	80
	Aanpak lerarentekort	Aanpak lerarentekort	0	1.152	1.152
	Sterk MBO Utrecht	Het realiseren van de ambitie om het Utrechtse MBO te versterken	450	455	5
Totaal prestatiedoestelling	2.2.1 Toerusten van leerlingen in hun schoolloopbaan en ontwikkeling van hun talenten in en om de school zodat zij een startkwalificatie halen		6.744	7.736	992
3.1.1					
	Bibliotheek Utrecht	De Bibliotheek Utrecht laagdrempelig bereikbaar, toegankelijk en aantrekkelijk houden	14.036	14.438	402
Totaal prestatiedoestelling	3.1.1 Innoveren klantgerichte dienstverlening en activiteiten gericht op individuen en met scholen		14.036	14.438	402
Totaal Onderwijs			**37.856**	**38.836**	**980**

Subsidiestaat Ondersteuning op maat

x € 1.000

Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving Subsidiedoelstelling	Begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil
1.1.1					
	Buurtteams jeugd en gezin (subsidietender Buurtteam Jeugd)	Integraal inzetten van jeugdzorgaanbod zonder indicatiestelling	20.519	21.118	599
	Jeugdhulp	Trajectmanagement, woonbegeleiding, onderwijshulpverlening en intensieve hulp bij opgroeiproblemen voor jongeren	314	362	48
	Samen voor Overvecht (Ondersteuning op maat)	Samen voor Overvecht betekent werken aan een wijk waar bewoners prettig samen leven en die aantrekkelijk is voor nieuwe bewoners, bezoekers, en ondernemers. Een wijk waarin de veerkracht van bewoners wordt versterkt en iedereen mee kan doen.	1.350	1.434	84
Totaal prestatiedoestelling	1.1.1 Basisvoorzieningen zijn georganiseerd en initiatieven, vrijwilligers en mantelzorgers ondersteund		22.183	22.914	731
1.2.1					
	Dak- en thuisloze jongeren	Hulp en begeleiding aan dak- en thuisloze jongeren	1.089	1.102	13
Totaal prestatiedoestelling	1.2.1 Borgen van integrale en buurtgerichte aanvullende zorg voor kinderen die dat nodig hebben, waarbij de zorg dichtbij huis georganiseerd is in specialistische teams		1.089	1.102	13
1.3.1					
	Veilig thuis, Jeugdbescherming en Jeugdreclassering	Uitvoering van Veilig Thuis en (preventieve) jeugdreclassering en jeugdbescherming	10.766	10.914	148
Totaal prestatiedoestelling	1.3.1 Uitvoering van passende (preventieve) jeugdbescherming om de veiligheid van kinderen te borgen		10.766	10.914	148

x € 1.000

Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving Subsidiedoelstelling	Begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil
2.1.1					
	Ondersteuning schuldhulpverlening vanuit Informele zorg (subsidietender IAC)	Ondersteuning om inwoners op een toegankelijke en laagdrempelige wijze te leren omgaan met geld, schulden en administratie	925	956	31
	Informatievoorziening (subsidietender IAC)	Faciliteren en organiseren van informatie op breed sociaal domein	663	621	-42
	Groepsgewijze activiteiten	Groepsgewijze activiteiten zorgen voor verbinding tussen cliënten onderling, waardoor zij onderling netwerken kunnen onderhouden, waarbij preventie, activering, lotgenotencontact en onderlinge hulp/steun centraal staan	271	271	0
	Buurtteams Sociaal (subsidietender Buurtteam sociaal)	Doorontwikkeling en uitvoering van de buurtteams en het leveren van hoogwaardige sociale basiszorg. In co-creatie met de gemeente Utrecht leveren van een bijdrage aan de ontwikkeling van een nieuw en eenvoudiger stelsel van zorg en ondersteuning	18.612	19.147	535
	Onafhankelijke cliëntondersteuning (subsidietender IAC)	Faciliteren en organiseren van onafhankelijke cliëntondersteuning	140	331	191
	Advies (subsidietender IAC)	Faciliteren en organisatie van advies door sociaal raadsliedenwerk	1.968	1.986	18
Totaal prestatiedoestelling	2.1.1 Een stedelijk dekkend, laagdrempelig, en goed functionerend netwerk van buurtteams Sociaal en een bij inwoners bekend en toegankelijk aanbod van informatie, advies en onafhankelijke cliëntondersteuning		22.579	23.312	733
2.2.1					
	Maaltijdservice	Bezorgen van koelverse maaltijden aan (met name oudere) inwoners in de stad Utrecht, die niet (meer) in staat zijn zelf hun warme maaltijd te bereiden. Met deze	395	395	0

x € 1.000

Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving Subsidiedoelstelling	Begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil
		voorziening kunnen 'kwetsbare' inwoners (langer) zelfstandig wonen.			
	Buurtbemiddeling/ Aanpak Extreme Woonoverlast	Buurtbemiddeling leert en helpt mensen om al in een vroeg stadium burengeschillen op te lossen. De aanpak extreme woonoverlast wordt ingezet als de bewoner(s) van een woning het woongenot van omwonenden structureel verstoort c.q. verstoren.	650	650	0
	FIOM	Aanbieden van gespecialiseerd maatschappelijk werk met betrekking tot zwangerschap, adoptie, seksueel geweld en hulp aan tienerouders	266	266	0
	Veilig thuis	Uitvoering van de activiteiten Veilig Thuis voor 18+ (volwassenen)	1.231	0	-1.231
	Voorkomen huiselijk geweld	Voorkomen van huiselijk geweld bij alle slachtoffers. Bij ernstige dreiging en gevaar van huiselijk wordt een veilige situatie gecreëerd in de (crisis) opvang, onderduikadres, bij familie of via de informele netwerken.	2.152	4.594	2.442
Totaal prestatiedoestelling	2.2.1 Een toegankelijk en passend aanbod van aanvullende zorg en voorzieningen voor Utrechters die dit nodig hebben		4.694	5.905	1.211
2.3.1					
	Gecombineerde inloopvoorziening voor daklozen	Het bieden van een duidelijke ingang, snel bieden van tijdelijke opvang en integrale hulpverlening, bijdrage aan herstel van daklozen, vergroten van de door- en uitstroom uit de maatschappelijke opvang	1.478	1.677	199
	Sociale prestaties en Dagondersteuning	Het versterken van de zelfredzaamheid van kwetsbare Utrechters en het vergroten van hun zingeving. Deze voorzieningen dragen bij aan de	5.750	5.384	-366

x € 1.000

Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving Subsidiedoelstelling	Begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil
		bestrijding van sociaal isolement, verbetering van de (geestelijke) gezondheid en de toename van maatschappelijke			
	Programmaraad sociaal domein	Programmaraad sociaal domein	0	400	400
Totaal prestatiedoestelling	2.3.1 Een passend aanbod van 24-uurs begeleiding, indien nodig in een woonvoorziening, voor alle inwoners van Utrecht en regiogemeenten		7.228	7.461	233
2.4.1					
	Asielzoekers, ongedocumenteerden en vluchtelingen	Reguliere ondersteuning van vluchtelingen, het continueren van de noodopvang voor (uitgeprocedeerde) asielzoekers en het steunpunt Perspectief voor ex-AMA's (voormalig alleenstaande minderjarige asielzoekers)	7.700	7.241	-459
Totaal prestatiedoestelling	2.4.1 Een passend en toegankelijk aanbod voor vluchtelingen gericht op opvang, integratie en inburgering		7.700	7.241	-459
Totaal Ondersteuning op maat			**76.239**	**78.849**	**2.610**

Subsidiestaat Volksgezondheid

x € 1.000

Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving Subsidiedoelstelling	Begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil
1.1.1					
	Alcohol en drugs, Voorlichting en educatie	Het verzorgen van voorlichting aan jongeren, hun peers, ouders en intermediairs. Bijvoorbeeld in de vorm van voorlichting op scholen, adviesgesprekken, interventies, drugstestservice, online informatieverstrekking, netwerkvorming	1.378	1.387	9
	WMO collectieve GGZ preventie	Subsidie ten behoeve van een substantiële bijdrage aan de psychosociale gezondheid van burgers en ondersteuning van mantelzorgers in Utrecht	119	123	4
	Prostitutie	Het bieden van laagdrempelige opvang en het vergroten v/h bereik onder de prostituees door outreachend werken en het ondersteunen en begeleiden van vrouwen bij het uitstappen uit de prostitutie	790	1.089	299
	Gezonde leefstijl (subsidietender Sport)	Stimuleren gezonde leefstijl door sporten	128	128	0
	Samen voor Overvecht (Gezonde wijk)	Samen voor Overvecht betekent werken aan een wijk waar bewoners prettig samen leven en die aantrekkelijk is voor nieuwe bewoners, bezoekers, en ondernemers. Een wijk waarin de veerkracht van bewoners wordt versterkt en iedereen mee kan doen	200	180	-20
	Heroineverstrekking, Opsporing, Vroegsignalering en Toeleiding OGGZ	Het opsporen en toeleiden naar zorg van zeer sociaal kwetsbaren/OGGZ, het bieden van een heroïnebehandeling, het verspreiden en ophalen van spuiten en spuithulpmiddelen, en het afhandelen van spuitmeldingen	1.801	1.794	-7
Totaal prestatiedoestelling	1.1.1 Utrecht, een stad waar inwoners gezond en veerkrachtig zijn		4.416	4.701	285
Totaal Volksgezondheid			**4.416**	**4.701**	**285**

Subsidiestaat Veiligheid

x € 1.000

Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving Subsidiedoelstelling	Begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil
1.2.1					
	Jongerenwerk en veiligheid	Terugdringen van criminaliteit onder en ernstige overlast door jongeren en bieden van een duurzaam toekomstperspectief	3.302	3.385	83
	Buurtteams jeugd en gezin (veiligheid) (subsidietender Jeugd)	Integraal inzetten van jeugdzorgaanbod zonder indicatiestelling	1.209	1.209	0
	Ondersteuning aanpak jeugd en veiligheid	Bijdrage in de kosten van organisaties die betrokken zijn bij de preventieve activiteiten in het kader van jeugd en veiligheid	84	342	258
	Samen voor Overvecht (Veiligheid)	Samen voor Overvecht betekent werken aan een wijk waar bewoners prettig samen leven en die aantrekkelijk is voor nieuwe bewoners, bezoekers, en ondernemers. Een wijk waarin de veerkracht van bewoners wordt versterkt en iedereen mee kan doen.	250	31	-219
Totaal prestatiedoestelling	1.2.1 Uitvoeren van de aanpak jeugdgroepen en het regisseren en (doen) uitvoeren van de integrale persoonsgerichte aanpak van jeugdige daders en hun (gezins)systeem		4.845	4.967	122
2.2.1					
	Hulpverlening bij ongevallen en rampen	Bijdrage in de kosten van organisaties die betrokken zijn bij de hulpverlening bij ongevallen en rampen	195	184	-11
Totaal prestatiedoestelling	2.2.1 Uitvoeren van activiteiten gericht op het voorkomen en/of bestrijden van calamiteiten, crises en rampen		195	184	-11
Totaal Veiligheid			**5.040**	**5.151**	**111**

Subsidiestaat Cultuur

x € 1.000

Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving Subsidiedoelstelling	Begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil
1.1.2					
	Productie en programmering	Het faciliteren van artistiek interessante activiteiten van Utrechtse makers en culturele instellingen	39.673	42.858	3.185
	Projecten Cultuur	Het stimuleren van bijzondere culturele projecten die van belang zijn voor de gemeente Utrecht, haar inwoners en/of de Utrechtse culturele sector	719	723	4
Totaal prestatiedoestelling	1.1.2 Productie en programmering		40.392	43.581	3.189
1.2.1					
	Cultuurparticipatie	Het bevorderen van betrokkenheid bij cultuur van een breed publiek	3.769	3.972	203
Totaal prestatiedoestelling	1.2.1 Participatie		3.769	3.972	203
Totaal Cultuur			**44.161**	**47.553**	**3.392**

Subsidiestaat Samenleven en Sport

x € 1.000

Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving Subsidiedoelstelling	Begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil
1.1.1					
	Accommodaties maatschappelijke activiteiten	Faciliteren van accommodaties voor maatschappelijke activiteiten. Uitgangspunten zijn een efficiënt gebruik en optimale toegankelijkheid.	803	1.004	201
Totaal prestatiedoestelling	1.1.1 We faciliteren medebeheer en zelfbeheer van buurtcentra en speeltuinen en zorgen voor aantrekkelijke buurtcentra		803	1.004	201
1.2.1					
	Belangenbehartiging en Informatievoorziening	Faciliteren en organiseren van belangenbehartiging en informatie en advies	965	1.545	580
	Laaggeletterdheid	Verbeteren van taalniveau en andere basisvaardigheden	1.071	1.385	314
	Buurtnetwerken en wijkinformatiepunten	Versterken van wijkgerichte informatievoorziening door informatiepunten in de wijk en versterken van buurtnetwerken	485	584	99
	Beheerde speeltuinen	Technisch en sociaal beheer en onderhoud voor beheerde speeltuinen die maximaal ondersteunend zijn voor die initiatieven en qua openheid, sfeer, en functionaliteit aansluiten bij wat bewoners willen, waardoor buurten levendiger en leefbaarder worden	2.117	2.321	204
	Informele zorg en mantelzorg	Faciliteren, ondersteunen en organiseren van informele zorg inclusief mantelzorgondersteuning	4.200	4.336	136
	Kinder- en jongerenwerk MO	Activeren van jeugdigen en bieden van mogelijkheden tot optimale ontwikkeling	492	487	-5
	Sociaal makelaarschap (subsidietender Sociaal makelaar)	Sociaal makelaars zetten in op het versterken van soc. netwerken in de wijk, zodat deze krachtiger worden en waarmee ook de veerkracht van bewoners in de wijk vergroot wordt. Soc. makelaars werken aan het versterken van de pedagogische civil society	7.032	7.644	612

x € 1.000

Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving Subsidiedoelstelling	Begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil
	Stimuleren vrijwilligerswerk	Stimuleren en faciliteren van stedelijk vrijwilligerswerk middels het verbreden van de groep van actieve burgers en belemmeringen wegnemen om te participeren en vrijwilligerswerk te doen	901	904	3
	Maatschappelijke dienstijd Utrecht	Maatschappelijke Diensttijd (MDT) is een persoonlijk opleidings- / ontwikkelingstraject voor jongeren waarbij iets doen voor een ander centraal staat	410	338	-72
Totaal prestatiedoestelling	1.2.1 We organiseren toegankelijke basisvoorzieningen en ondersteunen bewonersinitiatieven, vrijwillige inzet en mantelzorgers		17.673	19.544	1.871
1.3.1					
	Versterking sociale basis Jeugd en gezin	Versterking van de sociale basis om het beroep op aanvullende jeugdhulp te beperken	0	0	0
	Ambulant jongerenwerk	Activeren van jeugdigen en bieden van mogelijkheden tot optimale ontwikkeling	2.593	2.801	208
	Kinder- en jongerenwerk	Meidenwerk, jeugdverenigingen	55	158	103
	Opvoedondersteuning	Hulp bij opgroeiproblemen voor jongeren	0	0	0
	Jeugdhulp meedoen (subsidietender Sport)	Meedoen kinderen met een beperking/ondersteuningsvraag	49	51	2
	Informele zorg en mantelzorg (jeugd)	Faciliteren, ondersteunen en organiseren van informele zorg inclusief mantelzorgondersteuning (jeugd)	464	464	0
	Buurtnetwerken en wijkinformatiepunten (jeugd)	Versterken van wijkgerichte informatievoorziening door informatiepunten in de wijk en versterken van buurtnetwerken	30	31	1
	Belangenbehartiging en Informatievoorziening (jeugd)	Faciliteren en organiseren van belangenbehartiging en informatie en advies	57	57	0

x € 1.000

Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving Subsidiedoelstelling	Begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil
	Sociale prestatie en dagondersteuning (jeugd)	Het versterken van de zelfredzaamheid van kwetsbare Utrechters en het vergroten van hun zingeving. Deze voorzieningen dragen bij aan de bestrijding van sociaal isolement, verbetering van de (geestelijke) gezondheid en de toename van maats. prestaties	171	232	61
Totaal prestatiedoestelling	1.3.1 We faciliteren waar nodig ondersteuning zodat alle jeugdigen mee kunnen doen in de samenleving. We stimuleren hierbij een gezamenlijk pedagogische visie en gaan uit van de rechten van kinderen		3.419	3.794	375
1.4.1					
	Meldingen van stigmatisering en discriminatie worden adequaat opgevolgd	Activiteiten op het gebied van preventie en voorlichting, met de nadruk op discriminatie op de arbeidsmarkt en in de horeca, uitgevoerd door Artikel 1 Midden-Nederland	304	431	127
	Voorlichting en zichtbaar maken diversiteit	Geven van voorlichting over en zichtbaar maken van diversiteit	280	195	-85
Totaal prestatiedoestelling	1.4.1 We voeren de antidiscriminatieagenda, regenboogagenda en het actieplan Utrecht Zijn We Samen uit		584	626	42
2.1.4					
	Basisvoorzieningen	Instandhouden van een aantal basisvoorzieningen	376	458	82
	Tuinen en parken	Volkstuinen	169	150	-19
Totaal prestatiedoestelling	2.1.4 Accommodatiebeleid		545	608	63
2.2.1					
	Sport- en beweegactiviteiten	Sport- en beweegstimulering door laagdrempelige activiteiten	0	0	0
	Sport, bewegen en verenigingsondersteuning	Ondersteunen en stimuleren van sportaanbieders en grotere sportdeelname	2.921	3.046	125
	Grotere sportdeelname van kinderen	Grotere sportdeelname van kinderen	146	101	-45

x € 1.000

Prestatiedoelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving Subsidiedoelstelling	Begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil
	Sportstimulering Jeugd	Grotere sportdeelname en verbinden zorg, welzijn en sport	0	0	0
	Subsidie sportverenigingen	Waardering sportverenigingen (leden met een beperking)	0	0	0
	Challenge sportaanbieders sportakkoord	Ondersteunen en stimuleren van sportaanbieders op het gebied van vitaliteit, positieve sportcultuur en inclusief sporten en bewegen	115	89	-26
	Challenge samenwerking sportakkoord	Ondersteunen en stimuleren van vitale aanbieders, positieve sportcultuur en inclusief sporten en bewegen	237	237	0
	Challenge buurtsportcoach sportakkoord	Grotere sportdeelname en verbinden zorg, welzijn en sport	72	76	4
	Challenge aangepast sportaanbod sportakkoord	Ondersteunen sportaanbieders met aangepast sportaanbod	125	85	-40
Totaal prestatiedoestelling	2.2.1 Versterken van de samenwerking en activiteiten gericht op een grotere sportdeelname		3.616	3.634	18
2.3.1					
	Sport, bewegen en verenigingsondersteuning (topsport)	Ondersteunen van verenigingen, topsporters, topsporttalentenen vestiging talentcentra	226	226	0
Totaal prestatiedoestelling	2.3.1 Ondersteunen en faciliteren van initiatieven op het gebied van van topsport en topsporttalentontwikkeling		226	226	0
2.3.2					
	Sportevenementen	Ondersteunen en stimuleren top- en breedtesportevenementen	222	185	-37
Totaal prestatiedoestelling	2.3.2 Sportevenementen		222	185	-37
Totaal Samenleven en Sport			**27.088**	**29.621**	**2.533**

Subsidieverantwoording per doelstelling en ontvanger

Bewoners en Bestuur

x € 1.000

Omschrijving	
Bewoners en Bestuur	**3.513**
2.1.1 Samenwerken en beinvloeden	**765**
BalanceBuddy	2
Bureau Welle	2
Fungi Factory	2
Miyagi and Jones	2
Particulieren	2
RK Parochie Sint Martinus	2
Skonk Works B.V.	2
Social Impact Factory Utrecht	2
Stichting DuKo Student	2
Stichting Economic Board Utrecht	731
Stichting Guerrila Gardeners	4
Stichting Techno Trend	4
Stichting Wable	4
Utrechtse Studentenvereniging voor Internationale Betrekkingen	2
Zelfgemaakte Scheurkalender	2
3.1.1 Bewoners betrekken	**2.748**
Beheergroep Muntplein	1
Beheergroep NV Huistuin e.o.	1
Bewonerscommissie Zwanenvechtplein	4
Bewonersvereniging De Componist	2
Bewonersvereniging Het Kleine Wijk	1
Bewonersvereniging Nijenrode	1
Bewonersvereniging Sterrenhof	1
Bewonersvereniging Tuindorp-West	3
Big Brothers Big Sisters Utrecht	8
Bureau Protestantse Gemeente	4
Buurtcomite Nova Zembla	3
Buurtcomité Twijnstraat	3
Buurthuis de Uithoek	4
Buurtpastoraat Roobolkapel	4
Buurtpreventie 2e Atjehstraat	1
Buurtsportvereniging Het Alternatief	11
Buurtvereniging Ezelsdijk	1

Omschrijving	x € 1.000
C.O.V. DESTO	1
Carnavals Federatie Utrecht	3
Central Events B.V.	10
De Branding Utrecht B.V.	4
De Brug	1
De Cultureel Mandaeers Club	2
De emigratie generatie	4
De Makers van Loep	1
De Nieuwe Gevers B.V.	14
De Pomp Utrecht	1
Feestcomite Takstraat en Bladstraat	1
Fruitbomenvereniging "De Bongerd"	1
GroenGras Conceptmakers B.V.	3
Handbalvereniging Leidsche Rijn	1
Het Danspaleis	6
Het Geuzenkwartier	7
Het Hof van Cartesius Cooperatie	3
Het Utrechts Oranje Comite	43
Historische Vereniging Vleuten de Meern, Haarzuilens en Leidsche Rijn	3
Huurdersbelangenvereniging Joke Smitplein	1
Huurdersvereniging Kersenboomgaard	6
Jeugd Stichting "Tamount" voor	2
Kopersvereniging Zwarte Woud	1
Ladyfit	30
Landschapsbeheer Vleuten de Meern	5
LJG Utrecht Liberaal Joodse Gemeente	2
LunchMaatjes V.O.F.	4
Marokkaanse Ouderraad	1
Musicalgroep Utrecht	1
Muziekpraktijk	2
Nieuwe Afdeling Utrecht der Societas Studiosorum Reformatorum	1
NUOVO Scholengroep	1
Ondernemersvereniging "#ASW030"	4
Ondernemersvereniging Puur Oost	2
Ons Binnenhof	2
Oranje Stichting "Wilhelmina"	20
Oranjevereniging De Meern	4
Parkschool	20
Parochie Licht van Christus	6
Particulieren	522
PM-dance	17

Omschrijving	x € 1.000
Puck Communicatie	7
Sharing Arts Society	65
Skyy events-Nieuwjaarsduik Utrecht	7
SOIA B.V.	6
Stichting 4 en 5 mei Leidsche Rijn	11
Stichting Archeologie en Bouwhistorie Utrecht	8
Stichting Bedrijvenkring Oudenrijn	10
Stichting Beheer Molenpark Utrecht	9
Stichting Beheergroep Klopvaart-Noord	1
Stichting Beheergroep Schimmelplein	11
Stichting Bersiap Compensatie	1
Stichting Bevrijdingsfestival Utrecht	89
Stichting Bewoners Activiteiten	1
Stichting Bewoners Overleg Lunetten	41
Stichting Binnenstad030	5
Stichting Binnenstadskrant	31
Stichting Boerderij De Hoef	5
Stichting Burezina	2
Stichting Buurt Mobiel	203
Stichting Buurtblinkers	1
Stichting BuurtBuik	19
Stichting Buurtcomité Hoogstraat	2
Stichting Buurtfonds	3
Stichting Buurtkrant De Noordwester	12
Stichting Buurtsport	5
Stichting Buurttuin Johanniterveld	1
Stichting Casa Latina	2
Stichting Centrummanagement Utrecht	25
Stichting Cie WordtVervolgd	7
Stichting Comíté 30 juni/1 juli	2
Stichting Comité Julianapark	4
Stichting Common Ground Two	12
Stichting Cultuur Utrecht West	4
Stichting DdM	35
Stichting de Wilgenhof	5
Stichting De Buurtcamping Utrecht	16
Stichting de Cultuurbrigade	8
Stichting De Hoogstraat Vriendenfonds	15
Stichting De Klanksteen	11
Stichting de Kracht van Zuilen	12
Stichting De Vechtclub	1

Omschrijving	x € 1.000
Stichting de Voedseltuin Overvecht	2
Stichting De Votulastkrant	4
Stichting De Wilg	9
Stichting de Zorgzusters	3
Stichting Dharma	1
Stichting Dierenvoedselbank Utrecht	5
Stichting Dierenweide De Kraal	3
Stichting Dierenweide Julianapark	6
Stichting Diergeneeskunde Outdoor Event	1
Stichting DOCK Prepaidcard	40
Stichting Dreamcatchers Nederland	1
Stichting Echt Overvecht	23
Stichting Ecologisch Groen Utrecht	1
Stichting G-actief	1
Stichting Gezond Vleuten	1
Stichting Gouden Dagen	4
Stichting H.I.K.	1
Stichting Hallo Lunetten	16
Stichting Het Lachende Paard	7
Stichting Het Vogelnest	50
Stichting Jonge Utrechtenaers	6
Stichting Katholieke Vredesbeweging / STIKAV (onderdeel van PAX)	15
Stichting Kindertriathlon Leidsche	3
Stichting Klapstoelconcerten	2
Stichting Koninginne Kinderen	2
Stichting Koningshof Utrecht	4
Stichting Lombok Anders	1
Stichting Marokkaans Dialoog	5
Stichting Maximaal Gezond	4
Stichting Mijn wijk, jouw wijk	1
Stichting Milieugroep Zuilen	2
Stichting Moestuin de Haar	14
Stichting Move - verzamel je kracht!	1
Stichting Museum van Zuilen	13
Stichting Nieuw Rotsoord	3
Stichting NL Cares	3
Stichting No Limits Utrecht	3
Stichting Odensehuis Andante	12
Stichting Om de Hoek	6
Stichting Oog voor Utrecht	1
Stichting Oostkrant	7

Omschrijving	x € 1.000
Stichting Openbaar Primair Onderwijs Utrecht	20
Stichting Overhoop	1
Stichting Pandhof Sinte Marie	31
Stichting PANN50	7
Stichting Parochieel Sociaal Cultureel Centrum De Meern	1
Stichting Perron West	7
Stichting Petje af Utrecht	34
Stichting Podium Oost	8
Stichting Project 030	9
Stichting Ruimte voor de Buurt	8
Stichting Ruprecht-Orgel	1
Stichting Schoolfonds	10
Stichting Serve the City Utrecht	2
Stichting Sint Maarten Utrecht	32
Stichting Social Impact Factory	5
Stichting Stadsdeel Leidsche Rijn Marketing	15
Stichting Stadsklooster Utrecht	19
Stichting Stadskraan	8
Stichting Stadsontspanning Utrecht	60
Stichting Stadsopera Trijn	30
Stichting Stadswijngaard Utrecht	5
Stichting Steiger	1
Stichting Stiltecentrum Hoog	3
Stichting Straatplezier Oudwijk-	1
Stichting Strafrechtswinkel Utrecht	2
Stichting Taekrosa	2
Stichting Tafelboom	3
Stichting Tagmat	4
Stichting the Outsiders	1
Stichting Tjamie Sports	2
Stichting TrösT	4
Stichting U in de Wijk Producties	103
Stichting UPLR	7
Stichting Utrecht Cangeroes topsport	1
Stichting Utrecht Marketing	20
Stichting Utrechts Comité 4 mei Herdenking	3
Stichting Vakantieontspanning	2
Stichting Vecht en IJssel	6
Stichting Verkeerstuin Utrecht	55
Stichting Verzamelkunst	30
Stichting Vier het Leven	5

Omschrijving	x € 1.000
Stichting Vlinderhof	10
Stichting Voedselbankplus Leidsche	2
Stichting voedselsurplus	9
Stichting Voorveldse Polder	22
Stichting Vrienden van de Dominicus	1
Stichting Vrienden Van Flora's Hof	6
Stichting Vrienden van het Maximapark	73
Stichting Waterwinmarkt	1
Stichting Wereldlichtjesdag	3
Stichting Wielerplatform Utrecht	29
Stichting Wijk C Komitee	1
Stichting Wijkkrant Aanzet	10
Stichting Wijkkrant Tuindorp-Oost	2
Stichting Yoga Festival Utrecht	2
Stichting Zelfhelp Nederland	2
Stichting ZIMIHC	9
Stichting Zuidbus	5
Straatfeest van der Mondestraat	1
Tante Miek	1
Theaterwerkgroep de Musketon	9
Universitair Medisch Centrum Utrecht	15
USV Hercules	10
Utrecht University Model United Nations (UUMUN)	1
Utrechts Jazzfestival	5
Utrechtse Tafeltennisclub	1
Utrechtse Uitdaging	6
Utrechtse Vrijwillige Brigade Tot het Redden van Drenkelingen	20
Vereniging Aktie Amelisweerd	1
Vereniging Dwarsverband	15
Vereniging GvW Utrecht	1
Vereniging IJsclub Siberia	30
Vereniging Majella Wonen	3
Vereniging Probashi Bengali Shongo	1
Vereniging Rechtshulp en Bemiddeling	1
Vereniging Samen voor Albert	1
Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland	20
Vereniging Tuindorps Belang	5
Vereniging van Afghanen in Utrecht	1
Vereniging van amateurtuinders	4
Vereniging van Eigenaars Trinidaddreef 1-15 te Utrecht	1
Vereniging van Eigenaars van het gebouw Oldambt/Fivelingo te Utrecht	1

x € 1.000

Omschrijving	
Vereniging Wijkplatform Overvecht	1
Vereniging Woongroep Terwijde	1
Vereninging Woongroep Langerak	1
Voetbal Vereniging Utrecht-	4
VVE Pascalplein	5
VVU Ardahanspor	4
Werkgroep Pandhof Sinte Marie	3
Wielingenplein comite	1
Wijk- en Oranjevereniging	1
Wijkkrant Wittevrouwen	3
Winkeliersvereniging Handelstraat	2
Winkeliersvereniging Smaragdplein	2
Woonvereniging Place2BU	20
Zij actief de Meern	1

Stedelijke Ontwikkeling

x € 1000

Omschrijving	
Stedelijke Ontwikkeling	**973**
2.1.1 Initiëren, begeleiden en stimuleren van de uitvoering van ruimtelijke herontwikkelingsplannen	**91**
Stichting Architectuurcentrum Aorta	70
Stichting Rietveldprijs	21
2.1.2 Investeren in stedelijke herontwikkeling mede door ondersteuning van (nieuwe) partijen	**241**
Stichting "Roeien in Vianen"	25
Stichting Architectuurcentrum Aorta	20
Stichting Moestuin de Haar	44
Stichting Vrienden van het Ringpark	52
Vereniging Woongemeenschap Overhoop	100
2.2.1 Huisvesting bijzondere doelgroepen	**332**
Bewonersvereniging Tuindorp-West	1
Bo-Ex	16
Particulieren	185
Stadsbouwmeesters B.V.	50
Stichting Sofia Olivia	50
Vereniging Woongemeenschap Overhoop	20
VIDIUS studentenunie	11

x € 1000

Omschrijving	
4.1.1 Monumenten en cultuurhistorische waarden	**309**
Bureau Protestantse Gemeente	201
Historische Vereniging Vleuten de Meern, Haarzuilens en Leidsche Rijn	12
Stichting Archeologie en Bouwhistorie Utrecht	26
Stichting Archeologie en BouwhistorieUtrecht	26
Stichting DOMunder	40
Stichting Kerken Kijken Utrecht	5

Bereikbaarheid

x € 1.000

Omschrijving	
Bereikbaarheid	**15**
1.1.1 Niet-fysieke maatregelen inwoners, ondernemers, bezoekers	**15**
BinBang	15

Duurzaamheid

x € 1.000

Omschrijving	
Duurzaamheid	**3.499**
1.1.1 Energietransitie	**110**
AG APF De Munt Utrecht B.V.	5
Cooperatie Buurtstroom Energie-U U.A.	4
Particulieren	28
Protestantse Gemeente Vleuten-de Meern	25
Stichting DePlaatsmaker	6
Stichting fundatie Maria van Pallaes	5
Stichting Het Utrechts Monumentenfonds	5
Stichting Tafeltennis Promotie	2
Stichting Timon	6
U.V.S.V./N.V.V.S.U.	1
Vereniging Het Groene Dak	5
Vereniging van eigenaars Sint Martinushof	8
Vereniging Woongemeenschap Overhoop	10
2.1.1 Gezonde, stille en veilige leefomgeving	**3.389**
Stichting Utrecht Natuurlijk	3.389

Openbare Ruimte en Groen

x € 1.000

Omschrijving	
Openbare ruimte en groen	**548**
1.2.1 Het jaarlijks aantal afgekoppeld of vergroend ha verhard oppervlak	**489**
DM Projectontwikkeling BV	5
Dura Design B.V.	1
Groenedaken.net	3
ICS Adviseurs B.V.	11
Particulieren	390
Redevco Nederland B.V.	5
SOIA B.V.	5
Solar Sedum B.V.	4
Stichting Protestants Christelijk Onderwijs te Utrecht	17
Tiaviant BV	20
TOPGROEN B.V.	19
VvE Hopakker 5 & 5Bis	1
VVE Vaartsche Compagnie te Utrecht gebouw De Welvaart	1
VvE Zwaanschild	7
1.2.1 Vervangen en re-linen van 5 km riolering per jaar	**20**
Particulieren	19
Vereniging van Eigenaars van Gebouw Laurens Reaalstraat 6 en 6bis te Utrecht	1
2.2.1 Ontwikkelen van een aantrekkelijke groene leefomgeving	**39**
Particulieren	1
Stichting Dierenweide De Meern	3
Stichting Dierenweide De Watertoren Overvecht	8
Stichting Dierenweide Haarzuilens	3
Stichting Dierenweide Julianapark	14
Stichting Dierenweide Vleuten	3
Stichting Park Oog in Al	8

Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen

x € 1.000

Omschrijving	
Economie & Werkgelegenheid voor iedereen	**10.286**
1.1.1 Vergroten van toekomstbestendige werknemers en werkgelegenheid	**1.109**
De Willibrord Stichting	50
Dutch Game Garden	196
No Nonsancy	70
Spike Ventures BV	11
Starters4Communities B.V.	35
Stichting Beevy	22

Omschrijving	x € 1.000
Stichting Blockchain Promotie	75
Stichting Hogeschool Utrecht	200
Stichting NLevator (inzake nlgroeit)	40
Stichting ROC Midden Nederland	145
Stichting Startup Utrecht	70
UtrechtInc CV	137
Van den Berg Ventures B.V.	5
Wijkcooperatie Kanaleneiland U.A.	53
1.2.1 Voldoende ruimte om te werken en verblijven in een aantrekkelijke stad	**9.177**
Central Events B.V.	25
De Regelaar	4
i-did Slow Fashion B.V.	14
Qien BV	88
Sharing Arts Society	20
SNEW IT B.V.	55
Sportworx International B.V.	90
Stichting Duurzame Week	22
Stichting Het Literatuurhuis	45
Stichting Inundare	10
Stichting Kerken Kijken Utrecht	5
Stichting Museum Sterrenwacht Sonnenborgh	82
Stichting Ondernemersfonds Utrecht	8.515
Stichting Realisatie Bibliotheek op de Neude	8
Stichting Utrecht Science Park	50
Vereniging BIZ Woonboulevard	145

Werk en Inkomen

Omschrijving	x € 1.000
Werk en inkomen	**21.228**
2.1.1 Re-integratie	**1.340**
Albert Heijn B.V.	84
Albron Nederland BV	14
Asito Cure Noord West BV	1
ASTICT / Dach	3
Baloe Beheer BV	7
Bentstaal BV	2
Biga Participatie BV	16
Bouwer Dienstverlening BV	4
Brothers Barbershop	1

Omschrijving	x € 1.000
Coca Cola European Partners Nederland BV	10
Den Engh Holding BV	8
DHP Operational Support BV	2
DOK 030	12
Donadoni B.V.	1
ETBO Electrotechnisch Bedrijf Oksas	11
Facilicom Buitengewoon BV	6
Fashion Affaire B.V.	5
Fonq.nl B.V.	6
Foto Brouwer	1
Garage Meva	6
Garage Rocar BV	3
Gemeente Apeldoorn	6
Gilde Personeel BV	8
Hek Holding BV	2
HoistTec Staal B.V.	6
Horeca Service Nijmegen BV	11
Hotel breukelen BV	7
Hotelexploitatiemaatschappij Jaarbeursplein Utrecht BV	10
i-did Slow Fashion B.V.	57
Kanaal30	3
KiK Textilien und Non-Food B.V.	2
Lagardère Travel Retail Stations B.V.	3
Leidsche Rijn Groen B.V.	4
McDonalds Nieuwegein	2
Ministerie van BZK/UBR/OWB/Binnenwerk	51
Naviva Kraamzorg B.V.	3
NS Groep NV	3
NS Stations Retailbedrijf BV	5
Ondernemingsvereniging Nieuw	60
One Human Foodbar B.V	1
Parpetro BV	6
Particulieren	8
Peters Equipment BV	12
Praxis Doe-het-Zelf Center BV	5
Randstad HR Solutions BV	1
Reymerink B.V.	3
Rijksschoonmaakorganisatie	5
Rubinatie Benelux BV	12
Samen in Zeist	7
Schildersvakopleiding ADGR	4

Omschrijving	x € 1.000
Shoppingcenter Overvecht	15
Singel Personeelsdiensten BV	3
Sipan Style	3
Smoesjes VOF	10
Smulders Kookt	11
Sociale Verzekeringsbank	8
stal arends	2
Start People BV	11
Stedin Groep Personeels BV	15
Stichting Bartholomeus Gasthuis	1
Stichting De Alternatieve Renovatie Maatschappij	5
Stichting de ARM kringloopbedrijvigheid	1
Stichting Diakonessenhuis	7
Stichting Kentalis Onderwijs	17
Stichting Leger des Heils Welzijns- en Gezondheidszorg	4
Stichting Mitros	2
Stichting Project Icarus	1
Stichting Protestants Christelijk Onderwijs te Utrecht	7
Stichting Rataplan Fiets	39
Stichting Reinaerde	4
Stichting ROC Midden Nederland	5
Stichting WIJ 3.0	39
Stigter's Bandenservice en APK Vianen VOF	9
Stimulans BV	17
Studio Wae B.V	3
Subkoza BV	1
Taste Tailors BV	11
Teamwerk Partitipatiediensten BV	29
TEG B.V.	7
The Colour Kitchen on Tour BV	4
The Colour Kitchen Utrecht BV	6
U- Stal B.V.	19
Universiteit Utrecht, Universitaire Bestuursdient	15
UW Traject BV (LKS)	450
Va Bien BV	8
Van de Vooren Installatietechniek B.V.	4
Veiligheidsregio Utrecht	14
Vermaat Bedrijfshoreca BV	1
Vermaat Winkels/Restaurants Holding BV	1
Vitam Catering	5
Vleutensevaart Horeca B.V.	9

Omschrijving	x € 1.000
Waterschap Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden	5
Wibra Supermarkt B.V.	2
2.1.2 Sociale Werkvoorziening	**19.282**
UW Bedrijven	19.282
3.2.1 Armoedebestrijding	**606**
Stichting de Tussenvoorziening	29
Stichting Leergeld Utrecht	103
Stichting Sport Utrecht	88
Stichting U Centraal	275
Stichting ZIMIHC	112

Onderwijs

Omschrijving	x € 1.000
Onderwijs	**38.838**
2.1.1 Voorbereiden leerlingen op schoolloopbaan	**16.663**
Blos kinderopvang B.V.	90
Cultuur & School Utrecht	214
Curator Utrechts Centrum voor de Kunsten	84
Danscentrum Utrecht	81
De Dirigentenwerkplaats Utrech	24
De Kleine Prins Utrecht Noord (voorheen De Schans)	7
De Passie, Stichting voor Evangelisch Bijbelgetrouw Onderwijs	30
De Vrije School Utrecht Coöperatief UA	7
De Willibrord Stichting	245
Katholieke Scholenstichting Utrecht	1.549
Koko Kinderopvang B.V.	393
LEV-WN	8
Muziek voor Ieder Kind	53
MUZIQ	22
Nederlands Instituut voor Kathedrale Koorschool (NIKK)	5
NUOVO Scholengroep	226
Partou BV	32
SAMEN Kinderopvang V.O.F.	1.924
Schoolvereniging Agatha Snellen	12
Sesar jeugdtheatergroep	31
Stichting Al Amal	85
Stichting Dc 1 II High	82
Stichting de Bibliotheek Utrecht	125
Stichting De Wilg	111

Omschrijving	x € 1.000
Stichting Hindoe Onderwijs Nederland	25
Stichting IMC Weekendschool - IMC on Tour Utrecht	30
Stichting Inaya Zorg	30
Stichting Islamitisch Onderwijs Utrecht (SIOU)	277
Stichting Kentalis Onderwijs	3
Stichting Kindercentra Midden Nederland Kind & Co	1.015
Stichting Kunstkasteel Zuilen	53
Stichting Lokalis	1.286
Stichting Ludens	1.365
Stichting Monton	15
Stichting Move - verzamel je kracht!	15
Stichting Noor	154
Stichting Onderwijs Koninklijke Auris Groep	15
Stichting Openbaar Primair Onderwijs Utrecht	2.303
Stichting Overvecht Zuid voor Katholiek Onderwijs (SOZKO)	207
Stichting ProDemos - Huis voor democratie en rechtsstaat	26
Stichting Protestants Christelijk Onderwijs te Utrecht	2.894
Stichting R.K. Basisscholen Vleuten, de Meern, Haarzuilens	135
Stichting Samenwerkingsverband Utrecht	274
Stichting Speel-o-theek Tuf-Tuf	12
Stichting Spelenderwijs	103
Stichting Stut Theater	20
Stichting Taal Doet Meer	179
Stichting Theaterschool Utrecht	299
Stichting Utrechtse Muziekschool	305
Stichting Vocal Arts Academy	25
Stichting voor Freinetonderwijs Utrecht	12
Utrechtse Schoolvereniging	12
Vriendjes voor Altijd B.V.	132
2.2.1 Toerusten leerlingen in schoolloopbaan	**7.736**
De Willibrord Stichting	1.196
Gemeente Nieuwegein	464
Gemeente Woerden	385
Gemeente Zeist	390
Grafisch Lyceum Utrecht	16
JINC	197
Katholieke Scholenstichting Utrecht	223
MBO Rijnland	28
MBO Utrecht	95
MBO Utrecht	37
Nimeto	16

Omschrijving	x € 1.000
Nimeto Utrecht	30
NUOVO Scholengroep	1.408
ROC Midden Nederland	124
Stichting R.K. Basisscholen Vleuten, de Meern, Haarzuilens	35
Sterk VO	150
Stichting Grafisch Lyceum	34
Stichting Jongerenwerk Utrecht	71
Stichting Kindercentra Midden Nederland Kind & Co	63
Stichting Leergeld Utrecht	80
Stichting Lokalis	867
Stichting Monton	7
Stichting Noor	22
Stichting Openbaar Primair Onderwijs Utrecht	46
Stichting Overvecht Zuid voor Katholiek Onderwijs (SOZKO)	9
Stichting ProDemos - Huis voor democratie en rechtsstaat	16
Stichting Protestants Christelijk Onderwijs te Utrecht	347
Stichting ROC Midden Nederland	589
Stichting Samenwerkingsverband Utrecht	762
Stichting Wellantcollege	31
3.1.1 Innoveren klantgerichte dienstverlening en activiteiten gericht op individuen en met scholen	**14.438**
Stichting de Bibliotheek Utrecht	14.398
Stichting Mira Media	20
Utrecht in Dialoog	20

Ondersteuning op maat

Omschrijving	x € 1.000
Ondersteuning op maat	**78.849**
1.1.1 Een stedelijk dekkend, laagdrempelig, goed functionerend netwerk van buurtteams Jeugd en Gezin	**22.914**
Big Brothers Big Sisters Utrecht	15
NUOVO Scholengroep	60
Stichting Al Amal	151
Stichting AllOne	15
Stichting Buurtteamorganisatie Sociaal Utrecht	272
Stichting de Tussenvoorziening	113
Stichting de Voedseltuin Overvecht	2
Stichting DOCK Utrecht	270
Stichting Don Bosco Spirit	39
Stichting Durf te Dromen	50

Omschrijving	x € 1.000
Stichting Lokalis	21.371
Stichting Openbaar Primair Onderwijs Utrecht	36
Stichting Overhoop	19
Stichting Power by Peers	46
Stichting Specifieke Jeugdprojecten SJP	324
Stichting Taal Doet Meer	128
Stichting Voedselbank Overvecht	5
1.2.1 Borgen van integrale en buurtgerichte aanvullende zorg voor kinderen	**1.102**
Stichting Specifieke Jeugdprojecten SJP	1.047
Stichting Sport Utrecht	15
V.O.F. On The Move NL	40
1.3.1 Uitvoering van passende (preventieve) jeugdbescherming om de veiligheid van kinderen te borgen	**10.914**
Stichting Samen Veilig Midden-Nederland	10.914
2.1.1 Een stedelijk dekkend, laagdrempelig, en goed functionerend netwerk van buurtteams Sociaal	**23.311**
Stichting Buurtteamorganisatie Sociaal Utrecht	19.147
Stichting Steunpunt GGZ Utrecht	192
Stichting U Centraal	3.972
2.2.1 Een toegankelijk en passend aanbod van aanvullende zorg en voorzieningen voor Utrechters	**5.905**
Kwadraad	19
Stichting Arkin	45
Stichting Expertisebureau Online Kindermisbruik	16
Stichting Fonds Slachtofferhulp	411
Stichting Samen Veilig Midden-Nederland	3.694
Stichting Specifieke Jeugdprojecten SJP	266
Stichting U Centraal	1.044
Stichting Wegloophuis Utrecht	225
Universitair Medisch Centrum Utrecht	185
2.3.1 Passend aanbod van 24-uurs begeleiding voor inwoners van Utrecht en regiogemeenten	**7.461**
Buurtwerkkamer Coöperatie	193
Herstel op Poten	17
Lister	82
Makhan Reintegratie & Mediation	44
MBO Utrecht	3
Stichting 3 Generatiecentum	9
Stichting Abrona	362
Stichting Attifa	120
Stichting BlauwLicht	31
Stichting Boogh	279
Stichting De Dame	44

Omschrijving	x € 1.000
Stichting De Nieuwe Jutter	12
Stichting De Omslag	130
Stichting de Tussenvoorziening	472
Stichting de Wending	81
Stichting De Wilg	907
Stichting Exodus Midden Nederland	195
Stichting Herstelwerk	175
Stichting Inaya Zorg	122
Stichting KAG Zorg	50
Stichting Karmazorg	76
Stichting Leger des Heils Welzijns- en Gezondheidszorg Midden Nederland	1.765
Stichting Oog voor Utrecht	41
Stichting Overvecht Gezond	53
Stichting Parochieel Sociaal Cultureel Centrum De Meern	19
Stichting Podium Oost	13
Stichting Power by Peers	59
Stichting Stut Theater	63
Stichting Utrecht Natuurlijk	37
Stichting VanHarte	29
Stichting Vecht en IJssel	34
Stichting welzijn Saffier	18
Stichting WIJ 3.0	1.440
Stichting Wishingwellwest	34
Stichting Zin in Utrecht	14
Thuiszorg Mimosa V.O.F.	30
USV Hercules	8
Vereniging Divosa	400
2.4.1 Een passend en toegankelijk aanbod voor vluchtelingen gericht op opvang, integratie en inburgering	**7.241**
Buddy to Buddy Utrecht	15
Marcelliens Good Company	76
PBI Nederland	58
Rode Kruis afdeling Utrecht	20
Stad van Vrede	43
Stichting A.S.K.V. \ steunpunt	151
Stichting Agnes van Leeuwenberch	325
Stichting Arkin	6
Stichting Barka	11
Stichting Bevordering Maatschappelijke Participatie	70
Stichting Collective Nouns	186
Stichting de Tussenvoorziening	814
Stichting Eet Mee	30

x € 1.000

Omschrijving	
Stichting Elim	75
Stichting IMC Weekendschool - IMC on Tour Utrecht	10
Stichting It's My Child	35
Stichting Leger des Heils Welzijns- en Gezondheidszorg Midden Nederland	249
Stichting New Dutch Connections	125
Stichting Noodopvang Dakloze Vreemdelingen Utrecht	804
Stichting Seguro	295
Stichting Social Impact Factory	102
Stichting STIL Utrecht	710
Stichting Stut Theater	70
Stichting Taal Doet Meer	44
Stichting Ubuntuhuis	24
Stichting Villa Vrede	40
Stichting Vluchtelingkinderen	223
Stichting Volksuniversiteit Utrecht	159
Stichting Vrijwilligerscentrale Utrecht	40
Stichting Welkom in Utrecht	276
VluchtelingenWerk West en Midden-Nederland	2.155
WOLKENTHEATER	1

Volksgezondheid

x € 1.000

Omschrijving	
Volksgezondheid	**4.700**
1.1.1 Utrecht, een stad waar inwoners gezond en veerkrachtig zijn	**4.700**
GGD regio Utrecht	388
Indigo Midden-Nederland B.V.	40
Project O (Heel Overvecht Fietst)	10
Stichting Arkin	2.878
Stichting Chris en Voorkom!	46
Stichting de Tussenvoorziening	966
Stichting Overvecht Gezond	46
Stichting Specifieke Jeugdprojecten SJP	74
Stichting Sport Utrecht	170
Team Laarej	81

Veiligheid

x € 1.000

Omschrijving	
Veiligheid	**5.151**
1.2.1 Uitvoeren van de aanpak jeugdgroepen	**4.967**
Stichting Al Amal	34
Stichting Halt	74
Stichting Jongerenwerk Utrecht	3.608
Stichting Lokalis	1.209
Stichting Maatschappelijk Vastgoed Overvecht	25
Stichting Sport Utrecht	10
Strategische WijkAanpak B.V.	6
2.2.1 Voorkomen en/of bestrijden van calamiteiten	**184**
Rode Kruis afdeling Utrecht	82
Stichting Slachtofferhulp Nederland	77
Utrechtse Vrijwillige Brigade Tot het Redden van Drenkelingen	25

Cultuur

x € 1.000

Omschrijving	
Cultuur	**47.554**
1.1.2 Productie en programmering	**43.582**
Catching Cultures Orchestra	15
Coöperatieve Theatertalent Utr	119
Cooperatieve Theatertalent Utrecht	18
Dekoor Close Harmony	2
Dyzlo Film	10
Hanimatie	10
Kamerkoor Collegium Majorum Utrecht	2
Kamerkoor Lamusa	1
L'Arts	6
Legendary Music Stichting	1
Liedfs	3
Maatschappij tot Bevordering der Toonkunst	2
Malou Palmboom Theatraal Vormgeving	13
Muziekvereniging "de Bazuin" De Meern	3
Particulieren	126
Reasonable Doubt Foundation	15
Rolok Productions	1
Sharing Arts Society	10
Splinter B.V.	216

Omschrijving	x € 1.000
Stichting Amuze	3
Stichting Animoso4kids	5
Stichting Azotod	60
Stichting BAK	521
Stichting behoud Schiller Theater	11
Stichting Boesjans	16
Stichting CafeTheaterFestival	154
Stichting Cantiago	3
Stichting Casco	122
Stichting Centraal Museum	8.496
Stichting Cie WordtVervolgd	158
Stichting Common Frames	2
Stichting Compagnie Red Yellow and Blue	17
Stichting Corijn	4
Stichting CPRT	37
Stichting Creative Coding Utrecht	17
Stichting Cugnon Project	3
Stichting Cultuur 19	610
Stichting Cultuurhuis Kanaleneiland	66
Stichting De Dansers	111
Stichting De Helling Utrecht	450
Stichting De Maakruimte	3
Stichting de Machinerie	167
Stichting de Nederlandse Bachvereniging	55
Stichting De Sterremolen	20
Stichting De Vechtclub	3
Stichting de Wintertuin	1
Stichting Dear T,	8
Stichting DePlaatsmaker	402
Stichting Domstad Jeugdorkest	18
Stichting DOMunder	76
Stichting DOX	275
Stichting Dutch Harp Festival	33
Stichting Dutch International Tangoweek	6
Stichting eenvijfvijf	15
Stichting EKKO	672
Stichting EX	13
Stichting Expodium	20
Stichting Filmtheater 't Hoogt / Hoogt on Tour	441
Stichting Flamenco Biënnale	20
Stichting Fotodok	139

Omschrijving	x € 1.000
Stichting Free-DOM	23
Stichting Frisse Oren	3
Stichting Gaudeamus Muziekweek	280
Stichting Het Filiaal theatermakers	519
Stichting Het Huis	414
Stichting Het Literatuurhuis	353
Stichting HKU Feesten	3
Stichting Holland Baroque Society	54
Stichting Holland Opera	20
Stichting IJsbeerINC.	3
Stichting Illusionary Rockaz Company	20
Stichting IMPAKT	149
Stichting Insomnio	72
Stichting Interactive Culture Foundation	5
Stichting Internationaal Kamermuziek Festival Utrecht	50
Stichting Jeugdtheatergroep Opslag voor Cacao	18
Stichting Jonge Utrechtenaers	10
Stichting Jongeren Cultuurhuis Kanaleneiland	50
Stichting Kaboom Animation Festival	40
Stichting Kamerkoor JIP	2
Stichting Kamerorkest Pulcinella	8
Stichting Kerken Kijken Utrecht	5
Stichting Klassieke Programmering Het Muzieklokaal	3
Stichting Kunstbende regio Utrecht	50
Stichting Le Guess Who	233
Stichting LEF Utrecht	7
Stichting Lotz Of Music	3
Stichting Mevrouw Tamara	7
Stichting Mimic	3
Stichting Mobile Arts	171
Stichting Monobanda Play	42
Stichting Mooie Woorden Utrecht	3
Stichting Museum Speelklok	1.061
Stichting Museum Sterrenwacht Sonnenborgh	94
Stichting Museum van Zuilen	15
Stichting Muziekhuis Utrecht	98
Stichting MuziekRoute	54
Stichting Muziq	8
Stichting Nederlands Film Fest	7
Stichting Nederlands Film Festival	488
Stichting Nederlands Kamerkoor	166

Omschrijving	x € 1.000
Stichting Nederlands Spoorwegmuseum	300
Stichting Neon Koor voor Nieuwste Muziek	3
Stichting Nieuwe Makers	19
Stichting NUT	235
Stichting Olga Vocal Ensemble	1
Stichting oneseconds	20
Stichting Operamakers	205
Stichting Organisatie Oude Muziek	429
Stichting Pieterskerkconcerten	8
Stichting Pluk de Nacht	8
Stichting Residenties	75
Stichting Resonance	5
Stichting Room with a View	112
Stichting Rosa Ensemble	141
Stichting SETUP	20
Stichting SHIFFT	7
Stichting Sint Maarten Utrecht	3
Stichting Spring	444
Stichting Stadsschouwburg Utrecht	7.026
Stichting Storm	360
Stichting Story Academy	14
Stichting Stuim	90
Stichting Stukafest Utrecht	1
Stichting Stut Theater	331
Stichting Synthese	3
Stichting Tamar	3
Stichting Theater Kikker	1.589
Stichting Theater Utrecht	591
Stichting Theatergroep Alles Valt	2
Stichting Theatergroep Aluin	189
Stichting theatergroep Dender	18
Stichting Theaterhuis de Berenkuil	81
Stichting TivoliVredenburg	12.094
Stichting Ubuntuhuis	4
Stichting Uncloud	10
Stichting Utracks	3
Stichting Utrecht Marketing	75
Stichting Utrecht Musical Ensemble LIZ	7
Stichting Utrecht String Quartet	5
Stichting Utrecht Verdicht	12
Stichting Utrecht Wereldmuziek	68

Omschrijving	x € 1.000
Stichting Utrechts Requiem	20
Stichting Utrechts Universiteitsfonds	6
Stichting Utrechtse Klokkenspel Vereniging	11
Stichting Vloeken in de Kerk	18
Stichting Volksbuurtmuseum Wijk C	133
Stichting Weekend Opera Utrecht	2
Stichting Weerzien	10
Stichting Werftheater Activiteiten	7
Stichting What You See Festival	20
Stichting Zaterdagmiddagmuziek Domkerk	15
Stichting ZIMIHC	69
Studenten Toneelvereniging STUK	1
Studio Biarritz B.V.	20
Utrechtse Chr. Muziekvereniging de Bazuin	4
Vereniging Dwarsverband	3
Vereniging Genootschap Kunstliefde	155
Vereniging Harmonieorkest Vleuten	14
Vereniging PACT Utrecht	25
Vereniging U Jazz	3
Volle Zaal Producties	10
1.2.1 Participatie	**3.972**
A Capella koor Close Focus	3
Ad Hoc Orkest	3
A-DO-RE	2
Bianca Pakt Uit	3
Binnenstadskoor Zangria	3
Birdpack	3
Cantate Zus en Zo	3
Cantatori del Duomo	3
Close Harmony Koor	3
De Ondiepse Kanaries	3
De Steegzangers	2
Decibelle	3
DieJazzPast	3
DomTiDom	3
Estrivo	3
Fanfare de Tegenwind	3
Fluitkoor Tutti Flutti	3
Folkloristische Dansgroep Dospovo	3
Furore	3
Gemengd koor Nootabene	3

Omschrijving	x € 1.000
Gemengde Zangvereniging Stem des Volk Utrecht	3
Hangplek voor Ouderen	2
Hartkoor Utrecht	2
Het Utrechts Morristeam	1
Jazzalike Bigband	3
Kamerkoor 4bij4	3
Kamerkoor Amor Vincit	2
Kamerkoor Lamusa	2
Kamerkoor Sforzato	3
Kamerkoor Sjanton	3
Kamerkoor Venus	3
Kamerorkest trajectum	3
Klein Operakoor Wilhelminapark	2
Koninklijke Oratorium Vereniging Utrecht	3
Koor Windkracht 8	1
Legendary Music Stichting	3
Leidsche Rijn Koor	3
Ludicrum United	2
Muziekvereniging "de Bazuin" De Meern	6
Omroep Utrecht Stichting	732
Particulieren	6
Pica Bella	3
Popkoor Hoge Noot	2
Popkoor Koffer	2
Popkoor Utrecht	5
Popkoor Zuilen	3
Quasi Niente	3
Saudade	3
Schola Davidica Utrecht	3
Smartlappenkoor Hopeloos	3
Smartlappentheaterkoor Nooit Meer eenzaam	3
Soulkoor The Brand New Bags	3
Starlight Boulevard	2
StemX	3
Stichting Het Wilde Westen	224
Stichting Amuze	3
Stichting Braziliaans koor Zumba!	2
Stichting Cantaremos	3
Stichting Close Range	3
Stichting Concerto Cherise	3
Stichting CPRT	168

Omschrijving	x € 1.000
Stichting Cugnon Project	2
Stichting Cultuur 19	31
Stichting Curtains-Up	3
Stichting De Vrijstaat	286
Stichting Domstad Jeugdorkest	9
Stichting Eerste Steen	3
Stichting Ensemble Illustre	3
Stichting Het Filiaal theatermakers	18
Stichting Het Klein Kollektief	3
Stichting Het Wilde Westen	33
Stichting Iedereen Muziek	3
Stichting Jeugdfonds Sport en Cultuur Utrecht	84
Stichting Jongeren Cultuurhuis Kanaleneiland	555
Stichting Kamerkoor JIP	5
Stichting Kamerkoor NEXT	3
Stichting Koor Zingen voor je Leven Utrecht	1
Stichting Koördinerend Orgaan Studentenmuziekgezelschappen Utrecht	26
Stichting MusicaLOS	3
Stichting New Dutch Connections	104
Stichting Orkest van Utrecht	3
Stichting Oversized	2
Stichting Popwaarts	10
Stichting Ruis	56
Stichting Springtide	3
Stichting The Bees	3
Stichting Theatergroep Roerend Goed	3
Stichting toneelgroep Pionier	2
Stichting Turquaze	2
Stichting Utrechts Opreakoor	3
Stichting Utrechtse bachcantatediensten	3
Stichting Utrechtse Muziekacademie	3
Stichting Vinger in je Oor	3
Stichting vocaal ensemble Pangaea	3
Stichting Zest	3
Stichting ZIMIHC	1.227
Stichting Zingen Is Leuk Toch	3
Stichts Interkerkelijk Gemengd Koor Noorderwijk	2
Stichts Vrouwenkoor	3
Stichtse Accordeonverening APOLLO	2
Strijkorkest Zoroaster	3
STUdance	2

Omschrijving	x € 1.000
Studenten Toneelvereniging STUK	3
Studio Voices	2
The Lipsticks	3
Theatergroep SNEU	3
Theatergroep Zonder Helden	2
Theaterkoor Bon Ton	3
Toonkunstkoor Utrecht	3
Uteregs Koor Laat Maar Waaien	1
Utrecht Vocals	3
Utrechts kamerkoor	3
Utrechts Sprookjestheater Lang en Gelukkig	3
Utrechts Vocaal Ensemble	3
Utrechtse Chr. Muziekvereniging de Bazuin	8
Utrechtse Oratorium Vereniging	3
Ver. v. Amateur Beeld. Kunstbeoef. Artivaria	6
Verenigd Utrechts Symfonie Orkest	3
Vereniging Dance 2.0	4
Vereniging Harmonieorkest Vleuten	33
Vereniging Het Utrechts Jazz Orkest	3
Vereniging Intra Mintra	3
Vereniging Kamerkoor Decamerone	2
Vereniging OCTO+	3
Vereniging Otia	3
Vereniging Songs en Strings Band	3
Vereniging Stadhuiskoor Utrecht	2
Vereniging Waar het asfalt ophoudt	2
Vocaal Ensemble Multiple Voice	3
Vocaal ensemble Trajecti Voces	3
Vocal Group Little Black Dress	3
Vocal group Twelve	3
Vocal Group Utrecht	2
VOÏSZ	1
Volksdansgroep Tuindorp	2
vrouwenkoor Malaika	2
Wereldmuziekkoor Sophie's Voice	3
Wijkorkest de Noord-Ooster	3
Wim Egz Ensemble	3
Young Jazz Society Utrecht	2
Zangvereniging Het Sterrenkoor	3
Zangvereniging Het Verzetje	3
Zangvereniging 't Akkoord	2

x € 1.000

Omschrijving	
Zolderkoor	3
Zuilens Fanfare Corps	22
Zwingin	3

Samenleven en Sport

x € 1.000

Omschrijving	
Samenleving en sport	**29.621**
1.1.1 We faciliteren medebeheer en zelfbeheer van buurtcentra en speeltuinen en zorgen voor aantrekkelijke buurtcentra	**1.004**
Stichting 3 Generatiecentum	33
Stichting Burezina	32
Stichting Buurthuis Stella Maris	39
Stichting C.O.V.	7
Stichting De Boeg	9
Stichting De Nieuwe Jutter	72
Stichting De Pijlerraad	3
Stichting DOCK Prepaidcard	3
Stichting DOCK Utrecht	40
Stichting Geertebuurt	6
Stichting Jongerencentrum Utrecht	38
Stichting Nieuw Rotsoord	90
Stichting Parochieel Sociaal Cultureel Centrum De Meern	85
Stichting Podium Oost	133
Stichting Portaal	162
Stichting Schakelraad	3
Stichting Speeltuin Pijlsweerd	12
Stichting Speeltuin voorheen de Pan	89
Stichting Speelvoorziening De Torteltuin	37
Stichting welzijn Saffier	5
Vereniging Dwarsverband	102
Vereniging Zuilen samen Sterk	6
1.2.1 We organiseren toegankelijke basisvoorzieningen en ondersteunen bewonersinitiatieven, vrijwillige inzet en mantelzorgers	**20.065**
Alzheimer Nederland Stad Utrecht	6
Bewonersplatorm Staatslieden & Lauwerecht	7
Big Brothers Big Sisters Utrecht	33
Bureau In Ontwikkeling B.V.	53
Buurtkamer De Klop	68
Culturele Sportstichting	2
de Luisterlijn lokatie Utrecht	5

Omschrijving	x € 1.000
De Stad B.V.	17
De Willibrord Stichting	80
Des Amis B.V.	3
Door Vriendschap Sterk Utrecht (DVSU)	20
Ganspoort B.V.	20
Geluks B.V.	43
Lister	8
Mantelaar B.V.	60
Nationale Vereniging De Zonnebloem	20
Nederlandse Vereniging Humanitas	250
Nederlandse Vereniging voor Autisme (NVA)	3
On The Move	53
Particulieren	15
Project O (Heel Overvecht Fietst)	50
Projecten Au3	11
Rode Kruis afdeling Utrecht	10
S.V. Vechtzoom	2
Scouting Regio Drie Rivieren Utrecht	203
Sharing Arts Society	3
Sportcentrum Oudenrijn B.V.	20
Starters4Communities B.V.	103
Stichting Academie Instituut voor Fysiotherapie Plus	12
Stichting Al Amal	344
Stichting Ariane de Ranitz	20
Stichting Bevordering Maatschappelijke Participatie	25
Stichting Boogh	36
Stichting Buurtpastoraat Utrecht	100
Stichting Buurttuin de Zandloper	115
Stichting Casco	20
Stichting COSBO- Stad- Utrecht	196
Stichting Cultuur 19	59
Stichting Cultuurmakers Collectief	163
Stichting de Bibliotheek Utrecht	193
Stichting De Buurtcamping Utrecht	30
Stichting de Kracht van Zuilen	45
Stichting De Slinger Utrecht	5
Stichting De Vrijstaat	20
Stichting De Watergeurs	134
Stichting De Wilg	50
Stichting Dierenvoedselbank Utrecht	7
Stichting DOCK Utrecht	8.479

Omschrijving	x € 1.000
Stichting Don Bosco Spirit	28
Stichting Eet Mee	10
Stichting EKKO	1
Stichting Gilde Utrecht	95
Stichting GOUD	230
Stichting Handjehelpen	745
Stichting happy Motion	10
Stichting Hospice Utrecht	31
Stichting Jongerenwerk Utrecht	197
Stichting Kasteel de Haar	20
Stichting Leergaloos	45
Stichting Leren voor de Toekomst	10
Stichting MeeleefGezin	18
Stichting Me'kaar	96
Stichting Mo' Move	25
Stichting Move - verzamel je kracht!	17
Stichting MOWAD	20
Stichting Muntmeesters	10
Stichting Natuurspeeltuin De Hoef	119
Stichting NL Cares	30
Stichting Odensehuis Andante	107
Stichting Oog voor Utrecht	8
Stichting Openbaar Primair Onderwijs Utrecht	20
Stichting OverFit	14
Stichting PK	100
Stichting Possibilize	25
Stichting Power by Peers	37
Stichting Prago	140
Stichting Present Utrecht	124
Stichting SeniorenStudent	54
Stichting Serve the City Utrecht	54
Stichting Specifieke Jeugdprojecten SJP	301
Stichting Speelruimte Noordse Park	163
Stichting Sport Utrecht	93
Stichting Sportspeeltuin Abstede	119
Stichting Stedelijk Overleg	251
Stichting Steunpunt GGZ Utrecht	173
Stichting Taal Doet Meer	483
Stichting Thuis Sterven Utrecht	52
Stichting TivoliVredenburg	20
Stichting TrösT	7

Omschrijving	x € 1.000
Stichting Tussen Thuis Utrecht	27
Stichting U Centraal	2.197
Stichting Union Breed	230
Stichting Utrecht Natuurlijk	285
Stichting Utrecht Op Orde	60
Stichting Villa Pinedo	8
Stichting Voedselbank Utrecht	245
Stichting Volksuniversiteit Utrecht	216
Stichting Vrijwilligerscentrale Utrecht	774
Stichting WIJ 3.0	309
Stichting Wijkinformatiepunt Utrecht	15
Stichting Wijkspeeltuin De Boog	81
Stichting WIL in je buurt	29
Stichting Wishingwellwest	106
Stichting Youth for Christ	10
Stichting Zin in Utrecht	19
Tafeltennisvereniging SVE	10
Utrechtse Schoolvereniging	1
Utrechtse Uitdaging	30
V.O.F. On The Move NL	7
Vereniging Rechtswinkel Utrecht	4
Voetbalvereniging De Dreef	20
Wijkcoöperatie Lunetten U.A.	15
Wijkcoöperatie Oost voor Elkaar	30
Wijn- en Eetbar Most B.V.	20
1.3.1 We faciliteren waar nodig ondersteuning zodat alle jeugdigen mee kunnen doen in de samenleving	**3.273**
Stichting Al Amal	34
Stichting Careyn	30
Stichting de Voedseltuin Overvecht	31
Stichting Herstelwerk	26
Stichting Jongerenwerk Utrecht	2.687
Stichting Nieuw Rotsoord	50
Stichting Specifieke Jeugdprojecten SJP	86
Stichting Sport Utrecht	51
Stichting Woon-Zorgcentra De Rijnhoven	28
Stichting Youth for Christ	41
Stichting Zorgtrecht	99
Vereniging Nationale Jeugdraad	110

Omschrijving	x € 1.000
1.4.1 We voeren de antidiscriminatieagenda, regenboogagenda en het actieplan Utrecht Zijn We Samen uit	**626**
COC Midden Nederland	40
Stichting Amara Chana Europa	20
Stichting Art.1 Midden Nederland	411
Stichting Colored Qollective	50
Stichting de Overkant	49
Stichting DOCK Utrecht	56
2.1.4 Accommodatiebeleid	**609**
AVVN	137
Hockeyclub UNO	6
Sports & Businesscampus De Vechtsebanen Exploitatie B.V.	241
Stichting "Roeien in Vianen"	25
Stichting Circus Diedom	24
Stichting De Hoogstraat Vriendenfonds	25
Stichting Emmaus Domstad	50
Stichting Skatepark Utrecht	27
Vereniging Ladyfit	60
Volkstuinvereniging Himsmade	14
2.2.1 Versterken van de samenwerking en activiteiten gericht op een grotere sportdeelname	**3.634**
AFC Utrecht Dominators	2
Aikido Stichting Jiki Shin Kan	1
Algemene Utrechtse Studentenroeivereniging Orca	1
Arktika	1
AssadekPowerGym	1
Atletiekvereniging Phoenix	1
Baanvereniging Utrecht	1
Badmintonclub Iduna	1
Balance Tennis Academy B.V.	1
Balans	1
Bart Schaafsma BV	3
Basketball Academy Utrecht	1
BC Castellum	1
Beatz DanceStudio	1
Beter Bewegen met Yael	1
Bodysports bv	14
Boni	1
C.O.V. DESTO	3
Casca Dura Academy	2
Centrum voor fysiotherapie Colli	1
Christelijke vereniging Fraternitas	1

Omschrijving	x € 1.000
Culturele Sportstichting	1
Curling-Club Utrecht	1
Dans 030	1
De Hoogstraat Revalidatie	3
De Hoogstraat Vriendenfonds (voor Only Friends Utrecht)	3
Domstad Dodgers	1
Door Vriendschap Sterk Utrecht (DVSU)	4
Dos Holland Stichtse Boys Combinatie (DHSC)	1
Erik Verlaan Sport	1
FitYard	1
FysioHolland Medicort	11
Fysiotherapie Unlimited	3
Gymnastiekvereniging Attila-Utrecht	1
Gymnastiekvereniging Leidsche Rijn	1
Handbalvereniging Leidsche Rijn	1
Hart Vooruit Vleuten De Meern	3
Hellas Utrecht	20
Hockeyclub UNO	1
Hoogravense Korfbal Club (HKC)	2
Hulahoopin	1
Inlinehockey Utrecht Disaster	1
Inviplay	25
Judoclub Barberio	4
Klarita-Fit	1
KNKF	1
Krav Maga Leidsche Rijn	1
Kunstschaatsvereniging Midden Nederland	1
L.V.Schoonrijden Utrecht	3
Let's Spark	9
LTC Vleuten de Meern	1
M.H.A.M.	2
Max Potential	3
MHC Fletiomare	2
Model Vlieg Club Midden Nederland	1
Onderwatersportvereniging Lake Diving	1
Oudenrijn Tennisclub	1
PM-dance	3
praktijk Corenne Boeve	3
RGC Eleganza	1
Rugbyende Utrechtse Studenten	1
S.O.B.'87	3

Omschrijving	x € 1.000
S.V. P.V.D.V.	1
S.V. Vechtzoom	1
SC Antilope	3
Schaakclub Oud Zuylen Utrecht	1
Schaatsvereniging Utrecht	1
Scheidsrechters Vereniging District Utrecht	1
Scorpions WRCU	2
Skate Days v.o.f.	1
Spark Sport	1
SPIN Boardsports	1
Sportcentrum Verbon	1
Sporten met Els	1
STICHTING 3X3 UNITES	90
Stichting Ariane de Ranitz	3
Stichting Attila	1
Stichting Basketball Academy Utrecht	1
Stichting Buitensport Zwembad De Krommerijn	1
Stichting De Dame	3
Stichting De Hoogstraat Vriendenfonds	1
Stichting Fighting4Power	8
Stichting Go4Media	6
Stichting IJshockeyclub Utrecht IJ.C.U.	1
Stichting Japanse en Koreaanse Krijgskunsten	1
Stichting Koreaanse Krijgskunsten	1
Stichting LABC Triathlon	6
Stichting Leger des Heils Welzijns- en Gezondheidszorg Midden Nederland	60
Stichting Lucht door Water	2
Stichting OverFit	3
Stichting Regionaal Talent Centrum Midden-Nederland	1
Stichting RTC en RWPS Midden	1
Stichting Schaatsacademie Utrecht	1
Stichting Speelruimte Noordse Park	33
Stichting Sport Utrecht	3.123
Stichting Taekrosa	20
Stichting Utrecht Cangeroes topsport	1
Studenten Basketball Utrecht	1
Studenten Rock'n Roll Utrecht & Jumping Spectacles	1
SV Kampong	4
SV Kampong Hockey	4
SV Kampong Tennis	1
SV Kampong Voetbal	1

Omschrijving	x € 1.000
T.C. Domstad	1
Taekwon-Do IN NAE DO KWAN	1
Tafeltennisvereniging SVE	1
Team Laarej	1
Tennisvereniging ULTC Iduna	1
The Colosseum Gym	1
The Sport Box	1
Top Judo Utrecht	1
Topbridge BV	1
Trimates	1
Turn4U	1
U.G.T.V DOO/K&V Utrecht	1
U.S.H.C.	2
U.S.R. Triton	1
U.S.S.V. Softijs	1
U.Z.S.C.	1
UDG-Vriendenkring	1
UKV de Halter	16
USSV Simius Hircus	1
USV Hercules	3
USVV Odysseus '91	1
U-Track	1
Utrecht Cangeroes	1
Utrechtse Boksvereniging Joop Verbon	1
Utrechtse Kano Club	1
Utrechtse Roeivereniging Viking	1
Utrechtse Rugby Club	1
Utrechtse Sportstichting Samen Verder	4
Utrechtse Studenten Volleybalvereniging Protos	1
Utrechtse Studenten Zwem- en Waterpolofederatie Het Zinkstuk	1
Utrechtse StudentenDansVereniging U Dance	1
Utrechtse Studentenkorfbalvereniging Haal een Bal Beweeg en Schiet (USKV Hebbes)	1
Utrechtse Studentenzeilvereniging Histos	1
Utrechtse Tennisvereniging Kromme Rijn	1
Utrechtse Wieler Vereniging Het Stadion	4
Utrechtse Zwemvereniging Zwemlust-den Hommel	2
UVV honk- en softbal	1
V.O.F. On The Move NL	22
V.V. De Meern	1
Vereniging Ladyfit	1
Vereniging UBoulder	1
Vereniging voor aangepast zwemmen "Mobie Duck"	4

x € 1.000

Omschrijving	
Voetbalvereniging De Dreef	1
Volleybal Vereniging Utrecht	2
Voor Bewegen	2
ZBC Den Hommel	1
Zwaluwen utrecht 1911	1
Zwemvereniging Utrecht	3
2.3.1 Ondersteunen en faciliteren van initiatieven op het gebied van van topsport	**226**
Stichting Huisvesting SV Kampong	30
Stichting Sport Utrecht	196
2.3.2 Sportevenementen	**185**
Atletiekunie	20
Atletiekvereniging Phoenix	3
Casca Dura Academy	1
Central Events B.V.	10
Duocursussen bv (Duosport)	46
Golazo Utrecht B.V.	30
Koninklijke Nederlandsche Studenten Roeibond	4
Like2 Organize B.V.	5
NKBV	4
PM-dance	3
SportworX Nederland B.V.	25
Stichting Studenten Faciliteiten	1
Stichting Taekrosa	1
Stichting UtrechTrent	15
UKV de Halter	14
U-Track	3

Totaal alle Programma's

x € 1.000

Omschrijving	
Bereikbaarheid	15
Bewoners en Bestuur	3.513
Cultuur	47.554
Duurzaamheid	3.499
Economie & Werkgelegenheid voor iedereen	10.286
Ondersteuning op maat	78.849
Onderwijs	38.838
Openbare ruimte en groen	548
Samenleving en sport	29.621
Stedelijke Ontwikkeling	973
Veiligheid	5.151
Volksgezondheid	4.700
Werk en inkomen	21.228
Totaal	**244.775**

Subsidieverantwoording per ontvanger

Inleiding

De subsidieverantwoording per ontvanger wordt op alfabetische volgorde weergegeven.

A

A Capella koor Close Focus	3
Ad Hoc Orkest	3
A-DO-RE	2
AFC Utrecht Dominators	2
AG APF De Munt Utrecht B.V.	5
Aikido Stichting Jiki Shin Kan	1
Albert Heijn B.V.	84
Albron Nederland BV	14
Algemene Utrechtse Studentenroeivereniging Orca	1
Alzheimer Nederland Stad Utrecht	6
Arktika	1
Asito Cure Noord West BV	1
AssadekPowerGym	1
ASTICT / Dach	3
Atletiekunie	20
Atletiekvereniging Phoenix	4
AVVN	137

B

Baanvereniging Utrecht	1
Badmintonclub Iduna	1
Balance Tennis Academy B.V.	1
BalanceBuddy	2
Balans	1
Baloe Beheer BV	7
Bart Schaafsma BV	3
Basketball Academy Utrecht	1
BC Castellum	1
Beatz DanceStudio	1
Beheergroep Muntplein	1
Beheergroep NV Huistuin e.o.	1
Bentstaal BV	2
Beter Bewegen met Yael	1
Bewonerscommissie Zwanenvechtplein	4
Bewonersplatorm Staatslieden & Lauwerecht	7

Bewonersvereniging De Componist	2
Bewonersvereniging Het Kleine Wijk	1
Bewonersvereniging Nijenrode	1
Bewonersvereniging Sterrenhof	1
Bewonersvereniging Tuindorp-West	3
Bianca Pakt Uit	3
Big Brothers Big Sisters Utrecht	56
Biga Participatie BV	16
BinBang	15
Binnenstadskoor Zangria	3
Birdpack	3
Blos kinderopvang B.V.	90
Bodysports bv	14
Bo-Ex	16
Boni	1
Bouwer Dienstverlening BV	4
Brothers Barbershop	1
Buddy to Buddy Utrecht	15
Bureau In Ontwikkeling B.V.	53
Bureau Protestantse Gemeente	205
Bureau Welle	2
Buurtcomite Nova Zembla	3
Buurtcomité Twijnstraat	3
Buurthuis de Uithoek	4
Buurtkamer De Klop	68
Buurtpastoraat Roobolkapel	4
Buurtpreventie 2e Atjehstraat	1
Buurtsportvereniging Het Alternatief	11
Buurtvereniging Ezelsdijk	1
Buurtwerkkamer Coöperatie	193

C

C.O.V. DESTO	4
Cantate Zus en Zo	3
Cantatori del Duomo	3
Carnavals Federatie Utrecht	3
Casca Dura Academy	3
Catching Cultures Orchestra	15
Central Events B.V.	45
Centrum voor fysiotherapie Colli	1
Christelijke vereniging Fraternitas	1
Close Harmony Koor	3
COC Midden Nederland	40

Coca Cola European Partners Nederland BV	10
Cooperatie Buurtstroom Energie-U U.A.	4
Coöperatieve Theatertalent Utr	119
Cooperatieve Theatertalent Utrecht	18
Culturele Sportstichting	2
Cultuur & School Utrecht	214
Curator Utrechts Centrum voor de Kunsten	84
Curling-Club Utrecht	1

D

Dans 030	1
Danscentrum Utrecht	81
De Branding Utrecht B.V.	4
De Brug	1
De Cultureel Mandaeers Club	2
De Dirigentenwerkplaats Utrech	24
De emigratie generatie	4
De Hoogstraat Revalidatie	3
De Hoogstraat Vriendenfonds (voor Only Friends Utrecht)	3
De Kleine Prins Utrecht Noord (voorheen De Schans)	7
de Luisterlijn lokatie Utrecht	5
De Makers van Loep	1
De Nieuwe Gevers B.V.	14
De Ondiepse Kanaries	3
De Passie, Stichting voor Evangelisch Bijbelgetrouw Onderwijs	30
De Pomp Utrecht	1
De Regelaar	4
De Stad B.V.	17
De Steegzangers	2
De Vrije School Utrecht Coöperatief UA	7
De Willibrord Stichting	1571
Decibelle	3
Dekoor Close Harmony	2
Den Engh Holding BV	8
Des Amis B.V.	3
DHP Operational Support BV	2
DieJazzPast	3
DM Projectontwikkeling BV	5
DOK 030	12
Domstad Dodgers	1
DomTiDom	3
Donadoni B.V.	1
Door Vriendschap Sterk Utrecht (DVSU)	24

Dos Holland Stichtse Boys Combinatie (DHSC)	1
Duocursussen bv (Duosport)	46
Dura Design B.V.	1
Dutch Game Garden	196
Dyzlo Film	10

E

Erik Verlaan Sport	1
Estrivo	3
ETBO Electrotechnisch Bedrijf Oksas	11

F

Facilicom Buitengewoon BV	6
Fanfare de Tegenwind	3
Fashion Affaire B.V.	5
Feestcomite Takstraat en Bladstraat	1
FitYard	1
Fluitkoor Tutti Flutti	3
Folkloristische Dansgroep Dospovo	3
Fonq.nl B.V.	6
Foto Brouwer	1
Fruitbomenvereniging "De Bongerd"	1
Fungi Factory	2
Furore	3
FysioHolland Medicort	11
Fysiotherapie Unlimited	3

G

Ganspoort B.V.	20
Garage Meva	6
Garage Rocar BV	3
Geluks B.V.	43
Gemeente Apeldoorn	6
Gemeente Nieuwegein	464
Gemeente Woerden	385
Gemeente Zeist	390
Gemengd koor Nootabene	3
Gemengde Zangvereniging Stem des Volk Utrecht	3
GGD regio Utrecht	388
Gilde Personeel BV	8
Golazo Utrecht B.V.	30

Grafisch Lyceum Utrecht	16
Groenedaken.net	3
GroenGras Conceptmakers B.V.	3
Gymnastiekvereniging Attila-Utrecht	1
Gymnastiekvereniging Leidsche Rijn	1

H

Handbalvereniging Leidsche Rijn	1
Hangplek voor Ouderen	2
Hanimatie	10
Hart Vooruit Vleuten De Meern	3
Hartkoor Utrecht	2
Hek Holding BV	2
Hellas Utrecht	20
Herstel op Poten	17
Het Danspaleis	6
Het Geuzenkwartier	7
Het Hof van Cartesius Cooperatie	3
Het Utrechts Morristeam	1
Het Utrechts Oranje Comite	43
Historische Vereniging Vleuten de Meern, Haarzuilens en Leidsche Rijn	15
Hockeyclub UNO	7
HoistTec Staal B.V.	6
Hoogravense Korfbal Club (HKC)	2
Horeca Service Nijmegen BV	11
Hotel breukelen BV	7
Hotelexploitatiemaatschappij Jaarbeursplein Utrecht BV	10
Hulahoopin	1
Huurdersbelangenvereniging Joke Smitplein	1
Huurdersvereniging Kersenboomgaard	6

I

ICS Adviseurs B.V.	11
i-did Slow Fashion B.V.	71
Indigo Midden-Nederland B.V.	40
Inlinehockey Utrecht Disaster	1
Inviplay	25

J

Jazzalike Bigband	3
Jeugd Stichting "Tamount" voor	2
JINC	197
Judoclub Barberio	4

K

Kamerkoor 4bij4	3
Kamerkoor Amor Vincit	2
Kamerkoor Collegium Majorum Utrecht	2
Kamerkoor Lamusa	3
Kamerkoor Sforzato	3
Kamerkoor Sjanton	3
Kamerkoor Venus	3
Kamerorkest trajectum	3
Kanaal30	3
Katholieke Scholenstichting Utrecht	1772
KiK Textilien und Non-Food B.V.	2
Klarita-Fit	1
Klein Operakoor Wilhelminapark	2
KNKF	1
Koko Kinderopvang B.V.	393
Koninklijke Nederlandsche Studenten Roeibond	4
Koninklijke Oratorium Vereniging Utrecht	3
Koor Windkracht 8	1
Kopersvereniging Zwarte Woud	1
Krav Maga Leidsche Rijn	1
Kunstschaatsvereniging Midden Nederland	1
Kwadraad	19

L

L.V.Schoonrijden Utrecht	3
Ladyfit	30
Lagardère Travel Retail Stations B.V.	3
Landschapsbeheer Vleuten de Meern	5
L'Arts	6
Legendary Music Stichting	4
Leidsche Rijn Groen B.V.	4
Leidsche Rijn Koor	3
Let's Spark	9
LEV-WN	8

Liedfs	3
Like2 Organize B.V.	5
Lister	89
LJG Utrecht Liberaal Joodse Gemeente	2
LTC Vleuten de Meern	1
Ludicrum United	2
LunchMaatjes V.O.F.	4

M

M.H.A.M.	2
Maatschappij tot Bevordering der Toonkunst	2
Makhan Reintegratie & Mediation	44
Malou Palmboom Theatraal Vormgeving	13
Mantelaar B.V.	60
Marcelliens Good Company	76
Marokkaanse Ouderraad	1
Max Potential	3
MBO Rijnland	28
MBO Utrecht	95
MBO Utrecht	40
McDonalds Nieuwegein	2
MHC Fletiomare	2
Ministerie van BZK/UBR/OWB/Binnenwerk	51
Miyagi and Jones	2
Model Vlieg Club Midden Nederland	1
Musicalgroep Utrecht	1
Muziek voor Ieder Kind	53
Muziekpraktijk	2
Muziekvereniging "de Bazuin" De Meern	9
MUZIQ	22

N

Nationale Vereniging De Zonnebloem	20
Naviva Kraamzorg B.V.	3
Nederlands Instituut voor Kathedrale Koorschool (NIKK)	5
Nederlandse Vereniging Humanitas	250
Nederlandse Vereniging voor Autisme (NVA)	3
Nieuwe Afdeling Utrecht der Societas Studiosorum Reformatorum	1
Nimeto	16
Nimeto Utrecht	30
NKBV	4
No Nonsancy	70

NS Groep NV	3
NS Stations Retailbedrijf BV	5
NUOVO Scholengroep	1694

O

Omroep Utrecht Stichting	732
On The Move	53
Ondernemersvereniging "#ASW030"	4
Ondernemersvereniging Puur Oost	2
Ondernemingsvereniging Nieuw	60
Onderwatersportvereniging Lake Diving	1
One Human Foodbar B.V	1
Ons Binnenhof	2
Oranje Stichting "Wilhelmina"	20
Oranjevereniging De Meern	4
Oudenrijn Tennisclub	1

P

Parkschool	20
Parochie Licht van Christus	6
Parpetro BV	6
Particulieren	1302
Partou BV	32
PBI Nederland	58
Peters Equipment BV	12
Pica Bella	3
PM-dance	23
Popkoor Hoge Noot	2
Popkoor Koffer	2
Popkoor Utrecht	5
Popkoor Zuilen	3
praktijk Corenne Boeve	3
Praxis Doe-het-Zelf Center BV	5
Project O (Heel Overvecht Fietst)	60
Projecten Au3	11
Protestantse Gemeente Vleuten-de Meern	25
Puck Communicatie	7

Q

Qien BV	88
Quasi Niente	3

R

Randstad HR Solutions BV	1
Reasonable Doubt Foundation	15
Redevco Nederland B.V.	5
Reymerink B.V.	3
RGC Eleganza	1
Rijksschoonmaakorganisatie	5
RK Parochie Sint Martinus	2
ROC Midden Nederland	124
Rode Kruis afdeling Utrecht	112
Rolok Productions	1
Rubinatie Benelux BV	12
Rugbyende Utrechtse Studenten	1

S

S.O.B.'87	3
S.V. P.V.D.V.	1
S.V. Vechtzoom	3
Samen in Zeist	7
SAMEN Kinderopvang V.O.F.	1924
Saudade	3
SC Antilope	3
Schaakclub Oud Zuylen Utrecht	1
Schaatsvereniging Utrecht	1
Scheidsrechters Vereniging District Utrecht	1
Schildersvakopleiding ADGR	4
Schola Davidica Utrecht	3
Schoolvereniging Agatha Snellen	12
Scorpions WRCU	2
Scouting Regio Drie Rivieren Utrecht	203
Sesar jeugdtheatergroep	31
Sharing Arts Society	97
Shoppingcenter Overvecht	15
Singel Personeelsdiensten BV	3
Sipan Style	3
Skate Days v.o.f.	1
Skonk Works B.V.	2
Skyy events-Nieuwjaarsduik Utrecht	7
Smartlappenkoor Hopeloos	3
Smartlappentheaterkoor Nooit Meer eenzaam	3
Smoesjes VOF	10

Smulders Kookt	11
SNEW IT B.V.	55
Social Impact Factory Utrecht	2
Sociale Verzekeringsbank	8
SOIA B.V.	11
Solar Sedum B.V.	4
Soulkoor The Brand New Bags	3
Spark Sport	1
Spike Ventures BV	11
SPIN Boardsports	1
Splinter B.V.	216
Sportcentrum Oudenrijn B.V.	20
Sportcentrum Verbon	1
Sporten met Els	1
Sports & Businesscampus De Vechtsebanen Exploitatie B.V.	241
Sportworx International B.V.	90
SportworX Nederland B.V.	25
St. R.K. Basisscholen Vleuten, de Meern, Haarzuilens	35
Stad van Vrede	43
Stadsbouwmeesters B.V.	50
stal arends	2
Starlight Boulevard	2
Start People BV	11
Starters4Communities B.V.	138
Stedin Groep Personeels BV	15
StemX	3
Sterk VO	150
Stichting Het Wilde Westen	224
Stichting "Roeien in Vianen"	50
Stichting 3 Generatiecentum	43
STICHTING 3X3 UNITES	90
Stichting 4 en 5 mei Leidsche Rijn	11
Stichting A.S.K.V. \ steunpunt	151
Stichting Abrona	362
Stichting Academie Instituut voor Fysiotherapie Plus	12
Stichting Agnes van Leeuwenberch	325
Stichting Al Amal	649
Stichting AllOne	15
Stichting Amara Chana Europa	20
Stichting Amuze	5
Stichting Animoso4kids	5
Stichting Archeologie en Bouwhistorie Utrecht	34
Stichting Archeologie en BouwhistorieUtrecht	26
Stichting Architectuurcentrum Aorta	90

Stichting Ariane de Ranitz	23
Stichting Arkin	2930
Stichting Art.1 Midden Nederland	411
Stichting Attifa	120
Stichting Attila	1
Stichting Azotod	60
Stichting BAK	521
Stichting Barka	11
Stichting Bartholomeus Gasthuis	1
Stichting Basketball Academy Utrecht	1
Stichting Bedrijvenkring Oudenrijn	10
Stichting Beevy	22
Stichting Beheer Molenpark Utrecht	9
Stichting Beheergroep Klopvaart-Noord	1
Stichting Beheergroep Schimmelplein	11
Stichting behoud Schiller Theater	11
Stichting Bersiap Compensatie	1
Stichting Bevordering Maatschappelijke Participatie	95
Stichting Bevrijdingsfestival Utrecht	89
Stichting Bewoners Activiteiten	1
Stichting Bewoners Overleg Lunetten	41
Stichting Binnenstad030	5
Stichting Binnenstadskrant	31
Stichting BlauwLicht	31
Stichting Blockchain Promotie	75
Stichting Boerderij De Hoef	5
Stichting Boesjans	16
Stichting Boogh	315
Stichting Braziliaans koor Zumba!	2
Stichting Buitensport Zwembad De Krommerijn	1
Stichting Burezina	34
Stichting Buurt Mobiel	203
Stichting Buurtblinkers	1
Stichting BuurtBuik	19
Stichting Buurtcomité Hoogstraat	2
Stichting Buurtfonds	3
Stichting Buurthuis Stella Maris	39
Stichting Buurtkrant De Noordwester	12
Stichting Buurtpastoraat Utrecht	100
Stichting Buurtsport	5
Stichting Buurtteamorganisatie Sociaal Utrecht	19418
Stichting Buurttuin de Zandloper	115
Stichting Buurttuin Johanniterveld	1
Stichting C.O.V.	7

Stichting CafeTheaterFestival	154
Stichting Cantaremos	3
Stichting Cantiago	3
Stichting Careyn	30
Stichting Casa Latina	2
Stichting Casco	142
Stichting Centraal Museum	8496
Stichting Centrummanagement Utrecht	25
Stichting Chris en Voorkom!	46
Stichting Cie WordtVervolgd	165
Stichting Circus Diedom	24
Stichting Close Range	3
Stichting Collective Nouns	186
Stichting Colored Qollective	50
Stichting Comíté 30 juni/1 juli	2
Stichting Comité Julianapark	4
Stichting Common Frames	2
Stichting Common Ground Two	12
Stichting Compagnie Red Yellow and Blue	17
Stichting Concerto Cherise	3
Stichting Corijn	4
Stichting COSBO- Stad- Utrecht	196
Stichting CPRT	205
Stichting Creative Coding Utrecht	17
Stichting Cugnon Project	4
Stichting Cultuur 19	700
Stichting Cultuur Utrecht West	4
Stichting Cultuurhuis Kanaleneiland	66
Stichting Cultuurmakers Collectief	163
Stichting Curtains-Up	3
Stichting Dc 1 II High	82
Stichting DdM	35
Stichting de Wilgenhof	5
Stichting De Alternatieve Renovatie Maatschappij	5
Stichting de ARM kringloopbedrijvigheid	1
Stichting de Bibliotheek Utrecht	14716
Stichting De Boeg	9
Stichting De Buurtcamping Utrecht	46
Stichting de Cultuurbrigade	8
Stichting De Dame	47
Stichting De Dansers	111
Stichting De Helling Utrecht	450
Stichting De Hoogstraat Vriendenfonds	41
Stichting De Klanksteen	11

Stichting de Kracht van Zuilen	57
Stichting De Maakruimte	3
Stichting de Machinerie	167
Stichting de Nederlandse Bachvereniging	55
Stichting De Nieuwe Jutter	84
Stichting De Omslag	130
Stichting de Overkant	49
Stichting De Pijlerraad	3
Stichting De Slinger Utrecht	5
Stichting De Sterremolen	20
Stichting de Tussenvoorziening	2394
Stichting De Vechtclub	4
Stichting de Voedseltuin Overvecht	34
Stichting De Votulastkrant	4
Stichting De Vrijstaat	306
STICHTING DE WATERGEUS	134
Stichting de Wending	81
Stichting De Wilg	1076
Stichting de Wintertuin	1
Stichting de Zorgzusters	3
Stichting Dear T,	8
Stichting DePlaatsmaker	408
Stichting Dharma	1
Stichting Diakonessenhuis	7
Stichting Dierenvoedselbank Utrecht	12
Stichting Dierenweide De Kraal	3
Stichting Dierenweide De Meern	3
Stichting Dierenweide De Watertoren Overvecht	8
Stichting Dierenweide Haarzuilens	3
Stichting Dierenweide Julianapark	19
Stichting Dierenweide Vleuten	3
Stichting Diergeneeskunde Outdoor Event	1
Stichting DOCK Prepaidcard	42
Stichting DOCK Utrecht	8844
Stichting Domstad Jeugdorkest	27
Stichting DOMunder	116
Stichting Don Bosco Spirit	66
Stichting DOX	275
Stichting Dreamcatchers Nederland	1
Stichting DuKo Student	2
Stichting Durf te Dromen	50
Stichting Dutch Harp Festival	33
Stichting Dutch International Tangoweek	6
Stichting Duurzame Week	22

Stichting Echt Overvecht	23
Stichting Ecologisch Groen Utrecht	1
Stichting Economic Board Utrecht	731
Stichting eenvijfvijf	15
Stichting Eerste Steen	3
Stichting Eet Mee	40
Stichting EKKO	673
Stichting Elim	75
Stichting Emmaus Domstad	50
Stichting Ensemble Illustre	3
Stichting EX	13
Stichting Exodus Midden Nederland	195
Stichting Expertisebureau Online Kindermisbruik	16
Stichting Expodium	20
Stichting Fighting4Power	8
Stichting Filmtheater 't Hoogt / Hoogt on Tour	441
Stichting Flamenco Biënnale	20
Stichting Fonds Slachtofferhulp	411
Stichting Fotodok	139
Stichting Free-DOM	23
Stichting Frisse Oren	3
Stichting fundatie Maria van Pallaes	5
Stichting G-actief	1
Stichting Gaudeamus Muziekweek	280
Stichting Geertebuurt	6
Stichting Gezond Vleuten	1
Stichting Gilde Utrecht	95
Stichting Go4Media	6
Stichting GOUD	230
Stichting Gouden Dagen	4
Stichting Grafisch Lyceum	34
Stichting Guerrila Gardeners	4
Stichting H.I.K.	1
Stichting Hallo Lunetten	16
Stichting Halt	74
Stichting Handjehelpen	745
Stichting happy Motion	10
Stichting Herstelwerk	201
Stichting Het Filiaal theatermakers	537
Stichting Het Huis	414
Stichting Het Klein Kollektief	3
Stichting Het Lachende Paard	7
Stichting Het Literatuurhuis	398
Stichting Het Utrechts Monumentenfonds	5

Stichting Het Vogelnest	50
Stichting Het Wilde Westen	33
Stichting Hindoe Onderwijs Nederland	25
Stichting HKU Feesten	3
Stichting Hogeschool Utrecht	200
Stichting Holland Baroque Society	54
Stichting Holland Opera	20
Stichting Hospice Utrecht	31
Stichting Huisvesting SV Kampong	30
Stichting Iedereen Muziek	3
Stichting IJsbeerINC.	3
Stichting IJshockeyclub Utrecht IJ.C.U.	1
Stichting Illusionary Rockaz Company	20
Stichting IMC Weekendschool - IMC on Tour Utrecht	40
Stichting IMPAKT	149
Stichting Inaya Zorg	152
Stichting Insomnio	72
Stichting Interactive Culture Foundation	5
Stichting Internationaal Kamermuziek Festival Utrecht	50
Stichting Inundare	10
Stichting Islamitisch Onderwijs Utrecht (SIOU)	277
Stichting It's My Child	35
Stichting Japanse en Koreaanse Krijgskunsten	1
Stichting Jeugdfonds Sport en Cultuur Utrecht	84
Stichting Jeugdtheatergroep Opslag voor Cacao	18
Stichting Jonge Utrechtenaers	16
Stichting Jongeren Cultuurhuis Kanaleneiland	605
Stichting Jongerencentrum Utrecht	38
Stichting Jongerenwerk Utrecht	6563
Stichting Kaboom Animation Festival	40
Stichting KAG Zorg	50
Stichting Kamerkoor JIP	7
Stichting Kamerkoor NEXT	3
Stichting Kamerorkest Pulcinella	8
Stichting Karmazorg	76
Stichting Kasteel de Haar	20
Stichting Katholieke Vredesbeweging / STIKAV (onderdeel van PAX)	15
Stichting Kentalis Onderwijs	21
Stichting Kerken Kijken Utrecht	15
Stichting Kindercentra Midden Nederland Kind & Co	1078
Stichting Kindertriathlon Leidsche	3
Stichting Klapstoelconcerten	2
Stichting Klassieke Programmering Het Muzieklokaal	3
Stichting Koninginne Kinderen	2

Stichting Koningshof Utrecht	4
Stichting Koor Zingen voor je Leven Utrecht	1
Stichting Koördinerend Orgaan Studentenmuziekgezelschappen Utrecht	26
Stichting Koreaanse Krijgskunsten	1
Stichting Kunstbende regio Utrecht	50
Stichting Kunstkasteel Zuilen	53
Stichting LABC Triathlon	6
Stichting Le Guess Who	233
Stichting Leergaloos	45
Stichting Leergeld Utrecht	183
Stichting LEF Utrecht	7
Stichting Leger des Heils Welzijns- en Gezondheidszorg	4
Stichting Leger des Heils Welzijns- en Gezondheidszorg Midden Nederland	2074
Stichting Leren voor de Toekomst	10
Stichting Lokalis	24733
Stichting Lombok Anders	1
Stichting Lotz Of Music	3
Stichting Lucht door Water	2
Stichting Ludens	1365
Stichting Maatschappelijk Vastgoed Overvecht	25
Stichting Marokkaans Dialoog	5
Stichting Maximaal Gezond	4
Stichting MeeleefGezin	18
Stichting Me'kaar	96
Stichting Mevrouw Tamara	7
Stichting Mijn wijk, jouw wijk	1
Stichting Milieugroep Zuilen	2
Stichting Mimic	3
Stichting Mira Media	20
Stichting Mitros	2
Stichting Mo' Move	25
Stichting Mobile Arts	171
Stichting Moestuin de Haar	58
Stichting Monobanda Play	42
Stichting Monton	21
Stichting Mooie Woorden Utrecht	3
Stichting Move - verzamel je kracht!	33
Stichting MOWAD	20
Stichting Muntmeesters	10
Stichting Museum Speelklok	1061
Stichting Museum Sterrenwacht Sonnenborgh	176
Stichting Museum van Zuilen	28
Stichting MusicaLOS	3
Stichting Muziekhuis Utrecht	98

Stichting MuziekRoute	54
Stichting Muziq	8
Stichting Natuurspeeltuin De Hoef	119
Stichting Nederlands Film Fest	7
Stichting Nederlands Film Festival	488
Stichting Nederlands Kamerkoor	166
Stichting Nederlands Spoorwegmuseum	300
Stichting Neon Koor voor Nieuwste Muziek	3
Stichting New Dutch Connections	229
Stichting Nieuw Rotsoord	143
Stichting Nieuwe Makers	19
Stichting NL Cares	33
Stichting NLevator (inzake nlgroeit)	40
Stichting No Limits Utrecht	3
Stichting Noodopvang Dakloze Vreemdelingen Utrecht	804
Stichting Noor	176
Stichting NUT	235
Stichting Odensehuis Andante	119
Stichting Olga Vocal Ensemble	1
Stichting Om de Hoek	6
Stichting Ondernemersfonds Utrecht	8515
Stichting Onderwijs Koninklijke Auris Groep	15
Stichting oneseconds	20
Stichting Oog voor Utrecht	49
Stichting Oostkrant	7
Stichting Openbaar Primair Onderwijs Utrecht	2426
Stichting Operamakers	205
Stichting Organisatie Oude Muziek	429
Stichting Orkest van Utrecht	3
Stichting OverFit	17
Stichting Overhoop	20
Stichting Oversized	2
Stichting Overvecht Gezond	100
Stichting Overvecht Zuid voor Katholiek Onderwijs (SOZKO)	216
Stichting Pandhof Sinte Marie	31
Stichting PANN50	7
Stichting Park Oog in Al	8
Stichting Parochieel Sociaal Cultureel Centrum De Meern	105
Stichting Perron West	7
Stichting Petje af Utrecht	34
Stichting Pieterskerkconcerten	8
Stichting PK	100
Stichting Pluk de Nacht	8
Stichting Podium Oost	155

Stichting Popwaarts	10
Stichting Portaal	162
Stichting Possibilize	25
Stichting Power by Peers	142
Stichting Prago	140
Stichting Present Utrecht	124
Stichting ProDemos - Huis voor democratie en rechtsstaat	42
Stichting Project 030	9
Stichting Project Icarus	1
Stichting Protestants Christelijk Onderwijs te Utrecht	3265
Stichting R.K. Basisscholen Vleuten, de Meern, Haarzuilens	135
Stichting Rataplan Fiets	39
Stichting Realisatie Bibliotheek op de Neude	8
Stichting Regionaal Talent Centrum Midden-Nederland	1
Stichting Reinaerde	4
Stichting Residenties	75
Stichting Resonance	5
Stichting Rietveldprijs	21
Stichting ROC Midden Nederland	740
Stichting Room with a View	112
Stichting Rosa Ensemble	141
Stichting RTC en RWPS Midden	1
Stichting Ruimte voor de Buurt	8
Stichting Ruis	56
Stichting Ruprecht-Orgel	1
Stichting Samen Veilig Midden-Nederland	14608
Stichting Samenwerkingsverband Utrecht	1036
Stichting Schaatsacademie Utrecht	1
Stichting Schakelraad	3
Stichting Schoolfonds	10
Stichting Seguro	295
Stichting SeniorenStudent	54
Stichting Serve the City Utrecht	55
Stichting SETUP	20
Stichting SHIFFT	7
Stichting Sint Maarten Utrecht	35
Stichting Skatepark Utrecht	27
Stichting Slachtofferhulp Nederland	77
Stichting Social Impact Factory	107
Stichting Sofia Olivia	50
Stichting Specifieke Jeugdprojecten SJP	2099
Stichting Speel-o-theek Tuf-Tuf	12
Stichting Speelruimte Noordse Park	195
Stichting Speeltuin Pijlsweerd	12

Stichting Speeltuin voorheen de Pan	89
Stichting Speelvoorziening De Torteltuin	37
Stichting Spelenderwijs	103
Stichting Sport Utrecht	3748
Stichting Sportspeeltuin Abstede	119
Stichting Spring	444
Stichting Springtide	3
Stichting Stadsdeel Leidsche Rijn Marketing	15
Stichting Stadsklooster Utrecht	19
Stichting Stadskraan	8
Stichting Stadsontspanning Utrecht	60
Stichting Stadsopera Trijn	30
Stichting Stadsschouwburg Utrecht	7026
Stichting Stadswijngaard Utrecht	5
Stichting Startup Utrecht	70
Stichting Stedelijk Overleg	251
Stichting Steiger	1
Stichting Steunpunt GGZ Utrecht	365
Stichting STIL Utrecht	710
Stichting Stiltecentrum Hoog	3
Stichting Storm	360
Stichting Story Academy	14
Stichting Straatplezier Oudwijk-	1
Stichting Strafrechtswinkel Utrecht	2
Stichting Studenten Faciliteiten	1
Stichting Stuim	90
Stichting Stukafest Utrecht	1
Stichting Stut Theater	483
Stichting Synthese	3
Stichting Taal Doet Meer	834
Stichting Taekrosa	23
Stichting Tafelboom	3
Stichting Tafeltennis Promotie	2
Stichting Tagmat	4
Stichting Tamar	3
Stichting Techno Trend	4
Stichting The Bees	3
Stichting the Outsiders	1
Stichting Theater Kikker	1589
Stichting Theater Utrecht	591
Stichting Theatergroep Alles Valt	2
Stichting Theatergroep Aluin	189
Stichting theatergroep Dender	18
Stichting Theatergroep Roerend Goed	3

Stichting Theaterhuis de Berenkuil	81
Stichting Theaterschool Utrecht	299
Stichting Thuis Sterven Utrecht	52
Stichting Timon	6
Stichting TivoliVredenburg	12114
Stichting Tjamie Sports	2
Stichting toneelgroep Pionier	2
Stichting TrösT	10
Stichting Turquaze	2
Stichting Tussen Thuis Utrecht	27
Stichting U Centraal	7489
Stichting U in de Wijk Producties	103
Stichting Ubuntuhuis	28
Stichting Uncloud	10
Stichting Union Breed	230
Stichting UPLR	7
Stichting Utracks	3
Stichting Utrecht Cangeroes topsport	2
Stichting Utrecht Marketing	95
Stichting Utrecht Musical Ensemble LIZ	7
Stichting Utrecht Natuurlijk	3711
Stichting Utrecht Op Orde	60
Stichting Utrecht Science Park	50
Stichting Utrecht String Quartet	5
Stichting Utrecht Verdicht	12
Stichting Utrecht Wereldmuziek	68
Stichting UtrechTrent	15
Stichting Utrechts Comité 4 mei Herdenking	3
Stichting Utrechts Opreakoor	3
Stichting Utrechts Requiem	20
Stichting Utrechts Universiteitsfonds	6
Stichting Utrechtse bachcantatediensten	3
Stichting Utrechtse Klokkenspel Vereniging	11
Stichting Utrechtse Muziekacademie	3
Stichting Utrechtse Muziekschool	305
Stichting Vakantieontspanning	2
Stichting VanHarte	29
Stichting Vecht en IJssel	40
Stichting Verkeerstuin Utrecht	55
Stichting Verzamelkunst	30
Stichting Vier het Leven	5
Stichting Villa Pinedo	8
Stichting Villa Vrede	40
Stichting Vinger in je Oor	3

Stichting Vlinderhof	10
Stichting Vloeken in de Kerk	18
Stichting Vluchtelingkinderen	223
Stichting vocaal ensemble Pangaea	3
Stichting Vocal Arts Academy	25
Stichting Voedselbank Overvecht	5
Stichting Voedselbank Utrecht	245
Stichting Voedselbankplus Leidsche	2
Stichting voedselsurplus	9
Stichting Volksbuurtmuseum Wijk C	133
Stichting Volksuniversiteit Utrecht	375
Stichting voor Freinetonderwijs Utrecht	12
Stichting Voorveldse Polder	22
Stichting Vrienden van de Dominicus	1
Stichting Vrienden Van Flora's Hof	6
Stichting Vrienden van het Maximapark	73
Stichting Vrienden van het Ringpark	52
Stichting Vrijwilligerscentrale Utrecht	814
Stichting Wable	4
Stichting Waterwinmarkt	1
Stichting Weekend Opera Utrecht	2
Stichting Weerzien	10
Stichting Wegloophuis Utrecht	225
Stichting Welkom in Utrecht	276
Stichting Wellantcollege	31
Stichting welzijn Saffier	22
Stichting Wereldlichtjesdag	3
Stichting Werftheater Activiteiten	7
Stichting What You See Festival	20
Stichting Wielerplatform Utrecht	29
Stichting WIJ 3.0	1787
Stichting Wijk C Komitee	1
Stichting Wijkinformatiepunt Utrecht	15
Stichting Wijkkrant Aanzet	10
Stichting Wijkkrant Tuindorp-Oost	2
Stichting Wijkspeeltuin De Boog	81
Stichting WIL in je buurt	29
Stichting Wishingwellwest	140
Stichting Woon-Zorgcentra De Rijnhoven	28
Stichting Yoga Festival Utrecht	2
Stichting Youth for Christ	51
Stichting Zaterdagmiddagmuziek Domkerk	15
Stichting Zelfhelp Nederland	2
Stichting Zest	3

Stichting ZIMIHC	1417
Stichting Zin in Utrecht	32
Stichting Zingen Is Leuk Toch	3
Stichting Zorgtrecht	99
Stichting Zuidbus	5
Stichts Interkerkelijk Gemengd Koor Noorderwijk	2
Stichts Vrouwenkoor	3
Stichtse Accordeonverening APOLLO	2
Stigter's Bandenservice en APK Vianen VOF	9
Stimulans BV	17
Straatfeest van der Mondestraat	1
Strategische WijkAanpak B.V.	6
Strijkorkest Zoroaster	3
STUdance	2
Studenten Basketball Utrecht	1
Studenten Rock'n Roll Utrecht & Jumping Spectacles	1
Studenten Toneelvereniging STUK	4
Studio Biarritz B.V.	20
Studio Voices	2
Studio Wae B.V	3
Subkoza BV	1
SV Kampong	4
SV Kampong Hockey	4
SV Kampong Tennis	1
SV Kampong Voetbal	1

T

T.C. Domstad	1
Taekwon-Do IN NAE DO KWAN	1
Tafeltennisvereniging SVE	11
Tante Miek	1
Taste Tailors BV	11
Team Laarej	82
Teamwerk Partitipatiediensten BV	29
TEG B.V.	7
Tennisvereniging ULTC Iduna	1
The Colosseum Gym	1
The Colour Kitchen on Tour BV	4
The Colour Kitchen Utrecht BV	6
The Lipsticks	3
The Sport Box	1
Theatergroep SNEU	3
Theatergroep Zonder Helden	2

Theaterkoor Bon Ton	3
Theaterwerkgroep de Musketon	9
Thuiszorg Mimosa V.O.F.	30
Tiaviant BV	20
Toonkunstkoor Utrecht	3
Top Judo Utrecht	1
Topbridge BV	1
TOPGROEN B.V.	19
Trimates	1
Turn4U	1

U

U- Stal B.V.	19
U.G.T.V DOO/K&V Utrecht	1
U.S.H.C.	2
U.S.R. Triton	1
U.S.S.V. Softijs	1
U.V.S.V./N.V.V.S.U.	1
U.Z.S.C.	1
UDG-Vriendenkring	1
UKV de Halter	30
Universitair Medisch Centrum Utrecht	200
Universiteit Utrecht, Universitaire Bestuursdient	15
USSV Simius Hircus	1
USV Hercules	21
USVV Odysseus '91	1
Uteregs Koor Laat Maar Waaien	1
U-Track	4
Utrecht Cangeroes	1
Utrecht in Dialoog	20
Utrecht University Model United Nations (UUMUN)	1
Utrecht Vocals	3
UtrechtInc CV	137
Utrechts Jazzfestival	5
Utrechts kamerkoor	3
Utrechts Sprookjestheater Lang en Gelukkig	3
Utrechts Vocaal Ensemble	3
Utrechtse Boksvereniging Joop Verbon	1
Utrechtse Chr. Muziekvereniging de Bazuin	12
Utrechtse Kano Club	1
Utrechtse Oratorium Vereniging	3
Utrechtse Roeivereniging Viking	1
Utrechtse Rugby Club	1

Utrechtse Schoolvereniging	12
Utrechtse Sportstichting Samen Verder	4
Utrechtse Studenten Volleybalvereniging Protos	1
Utrechtse Studenten Zwem- en Waterpolofederatie Het Zinkstuk	1
Utrechtse StudentenDansVereniging U Dance	1
Utrechtse Studentenkorfbalvereniging Haal een Bal Beweeg en Schiet (USKV Hebbes)	1
Utrechtse Studentenvereniging voor Internationale Betrekkingen	2
Utrechtse Studentenzeilvereniging Histos	1
Utrechtse Tafeltennisclub	1
Utrechtse Tennisvereniging Kromme Rijn	1
Utrechtse Uitdaging	36
Utrechtse Vrijwillige Brigade Tot het Redden van Drenkelingen	45
Utrechtse Wieler Vereniging Het Stadion	4
Utrechtse Zwemvereniging Zwemlust-den Hommel	2
UVV honk- en softbal	1
UW Bedrijven	19282
UW Traject BV (LKS)	450

V

V.O.F. On The Move NL	69
V.V. De Meern	1
Va Bien BV	8
Van de Vooren Installatietechniek B.V.	4
Van den Berg Ventures B.V.	5
Veiligheidsregio Utrecht	14
Ver. v. Amateur Beeld. Kunstbeoef. Artivaria	6
Verenigd Utrechts Symfonie Orkest	3
Vereniging Aktie Amelisweerd	1
Vereniging BIZ Woonboulevard	145
Vereniging Dance 2.0	4
Vereniging Divosa	400
Vereniging Dwarsverband	119
Vereniging Genootschap Kunstliefde	155
Vereniging GvW Utrecht	1
Vereniging Harmonieorkest Vleuten	47
Vereniging Het Groene Dak	5
Vereniging Het Utrechts Jazz Orkest	3
Vereniging IJsclub Siberia	30
Vereniging Intra Mintra	3
Vereniging Kamerkoor Decamerone	2
Vereniging Ladyfit	61
Vereniging Majella Wonen	3

Vereniging Nationale Jeugdraad	110
Vereniging OCTO+	3
Vereniging Otia	3
Vereniging PACT Utrecht	25
Vereniging Probashi Bengali Shongo	1
Vereniging Rechtshulp en Bemiddeling	1
Vereniging Rechtswinkel Utrecht	4
Vereniging Samen voor Albert	1
Vereniging Songs en Strings Band	3
Vereniging Stadhuiskoor Utrecht	2
Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland	20
Vereniging Tuindorps Belang	5
Vereniging U Jazz	3
Vereniging UBoulder	1
Vereniging van Afghanen in Utrecht	1
Vereniging van amateurtuinders	4
Vereniging van eigenaars Sint Martinushof	8
Vereniging van Eigenaars Trinidaddreef 1-15 te Utrecht	1
Vereniging van Eigenaars van Gebouw Laurens Reaalstraat 6 en 6bis te Utrecht	1
Vereniging van Eigenaars van het gebouw Oldambt/Fivelingo te Utrecht	1
Vereniging voor aangepast zwemmen "Mobie Duck"	4
Vereniging Waar het asfalt ophoudt	2
Vereniging Wijkplatform Overvecht	1
Vereniging Woongemeenschap Overhoop	130
Vereniging Woongroep Terwijde	1
Vereniging Zuilen samen Sterk	6
Vereninging Woongroep Langerak	1
Vermaat Bedrijfshoreca BV	1
Vermaat Winkels/Restaurants Holding BV	1
VIDIUS studentenunie	11
Vitam Catering	5
Vleutensevaart Horeca B.V.	9
VluchtelingenWerk West en Midden-Nederland	2155
Vocaal Ensemble Multiple Voice	3
Vocaal ensemble Trajecti Voces	3
Vocal Group Little Black Dress	3
Vocal group Twelve	3
Vocal Group Utrecht	2
Voetbal Vereniging Utrecht-	4
Voetbalvereniging De Dreef	21
VOÏSZ	1
Volksdansgroep Tuindorp	2
Volkstuinvereniging Himsmade	14

Volle Zaal Producties	10
Volleybal Vereniging Utrecht	2
Voor Bewegen	2
Vriendjes voor Altijd B.V.	132
vrouwenkoor Malaika	2
VvE Hopakker 5 & 5Bis	1
VVE Pascalplein	5
VVE Vaartsche Compagnie te Utrecht gebouw De Welvaart	1
VvE Zwaanschild	7
VVU Ardahanspor	4

W

Waterschap Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden	5
Wereldmuziekkoor Sophie's Voice	3
Werkgroep Pandhof Sinte Marie	3
Wibra Supermarkt B.V.	2
Wielingenplein comite	1
Wijk- en Oranjevereniging	1
Wijkcooperatie Kanaleneiland U.A.	53
Wijkcoöperatie Lunetten U.A.	15
Wijkcoöperatie Oost voor Elkaar	30
Wijkkrant Wittevrouwen	3
Wijkorkest de Noord-Ooster	3
Wijn- en Eetbar Most B.V.	20
Wim Egz Ensemble	3
Winkeliersvereniging Handelstraat	2
Winkeliersvereniging Smaragdplein	2
WOLKENTHEATER	1
Woonvereniging Place2BU	20

X

Geen

Y

Young Jazz Society Utrecht	2

Z

Zangvereniging Het Sterrenkoor	3
Zangvereniging Het Verzetje	3
Zangvereniging 't Akkoord	2
ZBC Den Hommel	1
Zelfgemaakte Scheurkalender	2
Zij actief de Meern	1
Zolderkoor	3
Zuilens Fanfare Corps	22
Zwaluwen utrecht 1911	1
Zwemvereniging Utrecht	3
Zwingin	3

Uitvoering raadsbesluiten over rekenkameronderzoeken

In de jaarstukken rapporteren wij de stand van zaken van de uitvoering van raadsbesluiten die genomen zijn op basis van de rapporten van de Rekenkamer Utrecht, voor zover nog niet afgerond.

Titel	Nr	Tekst	Planning/Stand van zaken
1. Langer zelfstandig thuis wonen met ernstige beperkingen Publicatiedatum: 23 november 2017	1.1	Te zorgen voor een betere samenwerking tussen het zorgkantoor Zilveren Kruis, de zorgverzekeraars en de gemeente in het belang van inwoners van Utrecht met een ernstige beperking, en daarbij als gemeente stevig de regie te nemen.	De afspraken met Zilveren Kruis worden vormgegeven in de gezamenlijke werkagenda. Met de partners in de stad werken wij aan goede samenwerking in de ouderenzorg.
	1.2	Te zorgen voor betere en meer geïntegreerde informatievoorziening per wijk aan inwoners met een beperking en mantelzorgers.	Er wordt gewerkt aan Integrale informatievoorziening samen met ZK. Een eerste integrale brochure is opgeleverd. Planning 2021/2022.
	1.3	Na te gaan hoe de ondersteuning van mantelzorgers van mensen met een ernstige beperking verbeterd kan worden.	Dit heeft onze continue aandacht. Door inzet van respijtzorg en hierop pilots in te zetten. Daarnaast vragen wij buurtteams en het steunpunt mantelzorg hier extra aandacht aan te besteden. Verder denken wij actief mee met de landelijke opgave om de ondersteuning aan mantelzorgers te verbeteren.
	1.4	Na te gaan hoe de toegankelijkheid van bestaande wegen en gebouwen voor mensen met een lichamelijke beperking kan worden vergroot.	Begin 2021 is de brochure Veilig en Zelfstandig Thuis met integrale informatie voor langer zelfstandig thuis wonen (gemaakt in samenwerking met Zilveren Kruis/Zorgkantoor en U-Centraal) door de gehele stad verspreid. Met de 30% van het flexibel budget voor toegankelijkheid pakken we de grotere knelpunten uit slim melden aan. Met de toegankelijkheidssubsidie kunnen partijen een gerichte impuls aan de toegankelijkheid van hun gebouw (of anderszins) geven. We ontwikkelen alle gebouwen volgens de Utrecht Standaard

Titel	Nr	Tekst	Planning/Stand van zaken
			Toegankelijk. Voor de openbare ruimte is toegankelijkheid opgenomen in het handboek openbare ruimte.
	1.5	Bij het ontwikkelen van beleid voor de woningmarkt en de openbare ruimte te anticiperen op het sterk groeiende aantal ouderen en mensen met een beperking in Utrecht en stevig in te zetten op een toegankelijke stad.	Het programma (T)huis voor ouderen zet zich hier voor in.
	1.6	In overleg met de samenwerkingspartners in de zorg een proactief en sluitend aanbod bij belangrijke levensgebeurtenissen te ontwikkelen.	In opdracht van de gemeente biedt U-Centraal de cursussen financiën bij levensgebeurtenissen aan. Financiering van deze cursussen is vanuit W&I.
	1.7	Het preventieve beleid verder te ontwikkelen om de zelfredzaamheid van inwoners met ernstige beperkingen in de toekomst te vergroten, en dit te richten op het voorkomen van een gebrek aan sport en bewegen, eenzaamheid en schulden.	De gemeentelijke inzet op eenzaamheid, sport en bewegen en schulden richt zich ook op mensen met ernstige beperkingen. Er wordt met de partners in de stad gewerkt aan de intensivering van de vroegsignalering rondom ouderen in een 'team in de wijk' (Doorontwikkeling OmU3.0).
	1.8	Af te wegen of en wanneer de overige verbeteropties uit de hoofdstukken 3 tot en met 9 bij kunnen dragen aan verdere ontwikkeling van het beleid op die terreinen.	Zie Raadsbrief Speerpunten en ambities voor ouderen in Utrecht.docx).
	1.9	De raad te informeren over de wijze waarop deze aanbevelingen worden uitgevoerd en de voortgang daarin.	De raad heeft in 2018 het plan van aanpak ontvangen. In december 2019 heeft de raad de Raadsbrief Speerpunten en ambities voor ouderen in Utrecht.docx) ontvangen. Daarmee kunnen bovenstaande aanbevelingen dicht gezet worden.
3. Zicht op vastgoed. Doelen en beleidsinformatie gemeentelijk vastgoed Publicatiedatum: 24 mei 2018	3.1	Een beperktere en onderling samenhangende set doelen te formuleren die de raad wil realiseren als het gaat om gemeentelijk vastgoed. Daarbij vast te leggen welke indicatoren of evaluatiecriteria gebruikt zullen worden om de mate van doelbereiking te volgen en in welk document daarover zal worden gerapporteerd. En de doelen en indicatoren zo concreet mogelijk te formuleren en zo spoedig mogelijk een nulmeting op de belangrijkste doelen en daarbij bijbehorende indicatoren uit te voeren.	Een voorstel voor beperkte set (hoofd)doelen voor het vastgoed, alsmede een aanpassing van de doelenboom van het programma Utrechts Vastgoed, is in het Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed 2020 (MPUV) gepresenteerd. Dit is bij de eerste bestuursrapportage 2020 en bij de Programmabegroting 2021 verwerkt.

Titel	Nr	Tekst	Planning/Stand van zaken
	3.2	Breng in de programmabegroting en jaarstukken in elk geval de doelen en indicatoren onder die direct van invloed zijn op de financiële staat van het programma.	Zie Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed 2020 (MPUV) financieel overzicht
	3.3	Maak een consistente keuze over de wijze waarop de kosten van vastgoed opgenomen worden in de programmabegroting.	Zie MPUV 2020 financieel overzicht
	3.4	Leg in de beleidsnota over vastgoed (Kaderbrief of Kadernota vastgoed) vast in welk document over welke doelen gerapporteerd zal worden.	Naar verwachting zal dit in het tweede kwartaal 2021 worden afgerond met een voorstel aan de raad.
	3.5	Verbeter de begrijpelijkheid en overzichtelijkheid van de informatie in het MPUVen de aansluiting van de informatie in het MPUV bij de programma's in de programmabegroting. Rapporteer in het MPUV meer over de stand van zaken ten opzichte van doelen en minder over afzonderlijk uitvoeringsmaatregelen.	De eerste stappen hiertoe zijn gezet in het MPUB 2020. In de komende jaren zal dit verder uitgewerkt worden.
	3.6	Breng de administratie van gemeentelijk vastgoed verder op orde zodat eenvoudiger gerapporteerd kan worden over doelbereiking.	Zie MPUV 2020 Robuustheid financiën Vastgoed. De komende jaren zal dit nog verder uitgewerkt worden.
	3.7	Specificeer in welke gevallen of over welke onderwerpen de raad voorafgaand aan beslissingen door het college geInformeerd of geraadpleegd moet worden.	Naar verwachting zal dit in het tweede kwartaal 2021 worden afgerond met een voorstel aan de raad.
	3.8	De raad te informeren over de wijze waarop deze aanbevelingen worden uitgevoerd en de voortgang daarin.	In het MPUV 2020 is voortgang worden gerapporteerd.
4 Daklozenopvang: knel in de keten Publicatiedatum: 24 mei 2018	4.1	Te zorgen voor genoeg capaciteit en meer expertise bij het Stadsteam Herstel, zodat zij een goede en snelle intake bij de toegang tot de daklozenopvang kunnen doen. En te evalueren of de incidentele uitbreiding van capaciteit toereikend is en of deze structureel nodig is.	Extra formatie is structureel geworden in de uitvraag die binnenkort wordt gepubliceerd voor de subsidieperiode 2021 - 2025. In deze uitvraag Basiszorg daklozen wordt ook toegewerkt naar één organisatie voor volwassen en jongvolwassen daklozen.
	4.2	De registratie en informatievoorziening te verbeteren, zodat goede, actuele sturingsinformatie over cliënten in de keten van opvang en zorg beschikbaar komt.	Kris gaat over naar ZorgNed, en daarbij uitgebreid met jonge daklozen. Er wordt nog steeds gewerkt om de verschillende informatiebronnen meer op elkaar af te stemmen, zodat onderlinge vergelijking meer betrouwbare informatie levert.

Titel	Nr	Tekst	Planning/Stand van zaken
	4.3	Periodiek de huidige praktijk bij de toegang tot de maatschappelijke opvang te toetsen, zodat deze conform de Handreiking landelijke toegankelijkheid van deVNG blijft verlopen.	Dit is in 2020 niet gedaan in verband met Corona. Dit werd gedaan door het ministerie van VWS het is onduidelijk of het ministerie van VWS hier mee door gaat.
	4.4	Meer prioriteit te geven aan het omvormen van gescheiden nacht- en dagopvang naar 24-uursopvang en daarbij in beeld te brengen welke (extra) kosten hiermee gemoeid zijn.	De reguliere nachtopvang is per april 2020 omgevormd naar 24-uurs opvang. De extra locatie Stadsbrug is buiten Corona om wel alleen nachtopvang in verband met de activering die daar overdag wordt aangeboden.
	4.5	Te zorgen voor meer capaciteit om wachtlijsten op te lossen. Daarbij af te wegen of volstaan kan worden met de inzet van extra incidenteel budget of dat structurele uitbreiding noodzakelijk is. Afspraken te maken met zorgverzekeraars om samen te zorgen voor een sneller en duurzaam herstel van daklozen.	In de inkoop 2020 is het wachtlijst budget structureel gemaakt. Daarnaast zijn er voor 2021 en 2021 extra middelen van het Rijk voor het living lab waarmee wij 200 mensen een huis met begeleiding kunnen geven. Wij zien met de druk op de opvang dat er structureel extra middelen nodig zijn en daar zetten wij in de lobby op in. Er zijn afspraken met Altrecht en Jellinek voor meer samenwerking rond mensen die dakloos zijn.
	4.6	Topprioriteit te geven aan het realiseren van voldoende betaalbare woonruimte. En afspraken te maken met woningcorporaties om de knelpunten in het aanbod van geschikte en betaalbare woonruimte voor de uitstroom van cliënten MO/BW te verlichten.	In het regioplan MO/BW 2017 zijn afspraken vastgelegd voor een extra woningopgave. Voor het deel dat Utrecht stad levert (385 woningen per jaar) zijn in 2019 afspraken vastgelegd in het Plan van Aanpak huisvesting en ondersteuning kwetsbare doelgroepen samen met woningcorporaties en zorgaanbieders, cliënten organisaties en huurderogranisaties. Deze aanpak is in 2021 verbreed naar thuis voor iedereen. Binnen de gemeente wordt gewerkt aan een meer integrale aanpak van het vraagstuk van huisvesting van kwetsbare doelgroepen. Mede ingegeven door de aanhoudende krapte op de woningmarkt en toenemende vraag (bijvoorbeeld taakstelling statushouders) willen we voorkomen dat aanpakken of doelgroepen met elkaar ‘concurreren’ binnen de gemeente of bij woningcorporaties.

Titel	Nr	Tekst	Planning/Stand van zaken
			Daarnaast gaan we de afspraken met regiogemeenten bijstellen omdat er veel is verbeterd maar de realisatie van de opgave nog wel achter blijft.
	4.7	Te zorgen voor adequate begeleiding en nazorg aan daklozen die na uitstroom weer zelfstandig gaan wonen, waarbij de aard en duur mede afhankelijk is van de mate van zelfredzaamheid op verschillende levensterreinen. Alert te zijn op het risico dat als begeleiding te snel stopt, mensen die opnieuw in de problemen komen, uit beeld raken en terugvallen in herhaalde dakloosheid	Het project voorkomen terugval in dakloosheid waarin aanvullende zorgaanbieders en het buurtteam samen werken heeft een tien punten plan ontwikkeld en geïmplementeerd om de kans op terugval in dakloosheid bij een overdrachtsmoment te verkleinen. Daarnaast wordt met een subsidie van Zonmw het schakelpunt verder ontwikkeld dat moet zorgen voor een zachtere landing in de wijk en gesprek met een ervaringsdeskundige om een realistischer beeld te krijgen van wat het betekent om zelfstandig te wonen. Waarbij naast de voordelen ook onderwerpen als eenzaamheid worden besproken. Daarnaast is er een brede aanpak thuis in de wijk waarin voor een brede groep kwetsbare mensen wordt gekeken welke ontwikkelingen in de wijk nodig zijn om je thuis te voelen in de wijk. Ook wordt de samenwerking van de aanvullende zorg en de informele zorg gestimuleerd door versneld vernieuwen, wij verwachten dat dit ook initiatieven oplevert die er voor zorgen dat terugval meer wordt voorkomen.
	4.8	Het toezicht op de kwaliteit van de geleverde opvang te verbeteren en een steviger eerstelijns toezicht vorm te geven waarin ook de eigen gemeentelijke dienstverlening wordt belicht.	De visie van de gemeente is uitgewerkt in het document Kwaliteit en toezicht in sociaal domein (bijlage bij voortgangsrapportage Wmo, 7 mei 2019, Kwaliteit en toezicht Wmo - Gemeente Utrecht www.utrecht.nl › bestuur-en-organisatie › beleid (google.nl)).
	4.9	De raad te informeren over de wijze waarop deze aanbevelingen worden uitgevoerd en de voortgang daarin.	Wij rapporteerden hierover aan de raad via de jaarlijkse verantwoording.

Titel	Nr	Tekst	Planning/Stand van zaken
5 Rapport Uithoflijn "Samen sturen" Publicatiedatum: 4 december 2018 (update 3 september 2019	5.1	Bij de besluitvorming over de start van een groot project een complete en realistische raming van alle kosten aan de Raad te presenteren, zodat wij in het kader van ons budgetrecht de kosten en baten goed tegen elkaar af kunnen wegen. Daarbij ook de kosten te betrekken van relevante nevenprojecten, die nodig zijn voor de realisatie van het project.	Een van de maatregelen naar aanleiding van rekenkamer onderzoek UIThoflijn betreft het opstellen van een regeling risicovolle projecten. Daarin wordt een groot deel van de aanbevelingen in overgenomen. De regeling nadert een eindversie en wordt naar verwachting of begin tweede kwartaal dit jaar 2021 aan de raad aangeboden ter vaststelling.
	5.2	Bij een groot project dat ontwikkeld wordt in een complexe omgeving, extra ruimte in de planning en het projectbudget op te nemen voor tegenvallers; niet alleen voor onvoorziene omstandigheden binnen het project, maar ook voor ontwikkelingen buiten de scope van het project, die de kosten en planning kunnen beInvloeden.	Een van de maatregelen naar aanleiding van rekenkamer onderzoek UIThoflijn betreft het opstellen van een regeling risicovolle projecten. Daarin wordt een groot deel van de aanbevelingen in overgenomen. De regeling nadert een eindversie en wordt naar verwachting of begin tweede kwartaal dit jaar 2021 aan de raad aangeboden ter vaststelling.
	5.3	Aan het begin van een groot project het gekozen besturingsmodel eenduidig uit te werken en het consequent toe te passen. Helder vast te leggen wie welke taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden heeft. Te bewaken dat tijdens de uitvoering van het project volgens de afspraken wordt gewerkt en te zorgen dat periodiek wordt nagegaan of de afspraken nog steeds passend en toereikend zijn. Hierbij te zorgen voor een goede verslaglegging.	Een van de maatregelen naar aanleiding van rekenkamer onderzoek UIThoflijn betreft het opstellen van een regeling risicovolle projecten. Daarin wordt een groot deel van de aanbevelingen in overgenomen. De regeling nadert een eindversie en wordt naar verwachting of begin tweede kwartaal dit jaar 2021 aan de raad aangeboden ter vaststelling.
	5.4	Binnen het sturingsmodel te zorgen dat de verschillende rollen van opdrachtgever en opdrachtnemer gescheiden blijven en in de portefeuilleverdeling te voorkomen dat bestuurders bij zulke grote projecten meerdere rollen vervullen. Aileen zo kunnen 'checks and balances' gegarandeerd worden. Te zorgen dat bij de bestuurlijke bezetting van een besluitvormend orgaan als een Stuurgroep alle relevante bestuurlijke verantwoordelijken aan tafel zitten, opdat een goede informatievoorziening is geborgd en volledige integrale besluiten genomen kunnen worden.	Een van de maatregelen naar aanleiding van rekenkamer onderzoek UIThoflijn betreft het opstellen van een regeling risicovolle projecten. Daarin wordt een groot deel van de aanbevelingen in overgenomen. De regeling nadert een eindversie en wordt naar verwachting of begin tweede kwartaal dit jaar 2021 aan de raad aangeboden ter vaststelling.

Titel	Nr	Tekst	Planning/Stand van zaken
	5.5	Het gekozen sturingsmodel 'samen sturen' consequent te hanteren en bij de onderlinge samenwerking steeds de teste voor het project'-principes te volgen, gelet op het gezamenlijke en maatschappelijke belang van het project. Periodiek relevante nevenprojecten te bespreken die de planning en de risico's van het eigen project raken. Te zorgen voor inzicht in de planning en risico's van deze projecten en open te zijn in de samenwerking.	Een van de maatregelen naar aanleiding van rekenkamer onderzoek UIThoflijn betreft het opstellen van een regeling risicovolle projecten. Daarin wordt een groot deel van de aanbevelingen in overgenomen. De regeling nadert een eindversie en wordt naar verwachting of begin tweede kwartaal dit jaar 2021 aan de raad aangeboden ter vaststelling.
	5.6	Te zorgen voor borging van de opvolging van adviezen. Bij de inrichting en uitvoering van grote projecten als de Uithoflijn zijn (ongevraagde) adviezen van bijvoorbeeld een Adviesraad van groot belang. Daarom is het goed dat bij grote projecten altijd een adviesraad wordt ingesteld. De Stuurgroep en de Directieraad op te dragen dat zij vastleggen hoe over adviezen en aanbevelingen vvordt besloten en dat zij concrete afspraken maken wie voor opvolging verantwoordelijk is. Vooraf vast te leggen dat adviezen die het sturingsmodel of de uitvoering, planning en kosten van het project raken, in ieder geval altijd met de Raad worden gedeeld. De Stuurgroep en de Directieraad op te dragen de voortgang van de opvolging van adviezen en aanbevelingen actief te bewaken.	Een van de maatregelen naar aanleiding van rekenkamer onderzoek UIThoflijn betreft het opstellen van een regeling risicovolle projecten. Daarin wordt een groot deel van de aanbevelingen in overgenomen. De regeling nadert een eindversie en wordt naar verwachting of begin tweede kwartaal dit jaar 2021 aan de raad aangeboden ter vaststelling.
	5.7	Er voor te zorgen dat de integrale projectplanning en de voortgangsrapportages zijn samengesteld op basis van alle noodzakelijke integrale voortgangsinformatie over het volledige grote project. De afspraken over de informatievoorziening te bewaken en periodiek te evalueren of de informatievoorziening nog adequaat is.	Een van de maatregelen naar aanleiding van rekenkamer onderzoek UIThoflijn betreft het opstellen van een regeling risicovolle projecten. Daarin wordt een groot deel van de aanbevelingen in overgenomen. De regeling nadert een eindversie en wordt naar verwachting of begin tweede kwartaal dit jaar 2021 aan de raad aangeboden ter vaststelling.
	5.8	Te zorgen voor een realistische, tijdige en consistente opstelling van de omvang en voortgang van een groot project v.w.b. de planning, kosten(ontwikkeling) en risico's aan de Raad.	Een van de maatregelen naar aanleiding van rekenkamer onderzoek UIThoflijn betreft het opstellen van een regeling risicovolle projecten. Daarin wordt een groot deel van de aanbevelingen in overgenomen. De regeling nadert een eindversie en wordt naar verwachting of begin tweede

Titel	Nr	Tekst	Planning/Stand van zaken
			kwartaal dit jaar 2021 aan de raad aangeboden ter vaststelling.
	5.9	Te zorgen dat de Raad de voor hen relevante adviezen van de Adviesraad ontvangt, zodat ook op deze wijze inzicht kan worden verkregen in de voortgang van het groot project (conform beslispunt 6).	Een van de maatregelen naar aanleiding van rekenkamer onderzoek UIThoflijn betreft het opstellen van een regeling risicovolle projecten. Daarin wordt een groot deel van de aanbevelingen in overgenomen. De regeling nadert een eindversie en wordt naar verwachting of begin tweede kwartaal dit jaar 2021 aan de raad aangeboden ter vaststelling.
	5.10	Te zorgen dat voortgangsrapportages binnen een maand aan de Raad gestuurd worden.	Een van de maatregelen naar aanleiding van rekenkamer onderzoek UIThoflijn betreft het opstellen van een regeling risicovolle projecten. Daarin wordt een groot deel van de aanbevelingen in overgenomen. De regeling nadert een eindversie en wordt naar verwachting of begin tweede kwartaal dit jaar 2021 aan de raad aangeboden ter vaststelling.
	5.11	Te zorgen dat vanaf de start van een gezamenlijk groot project de informatie-voorziening aan de Raad en de Staten gelijktijdig en gelijksoortig plaatsvindt.	Een van de maatregelen naar aanleiding van rekenkamer onderzoek UIThoflijn betreft het opstellen van een regeling risicovolle projecten. Daarin wordt een groot deel van de aanbevelingen in overgenomen. De regeling nadert een eindversie en wordt naar verwachting of begin tweede kwartaal dit jaar 2021 aan de raad aangeboden ter vaststelling.
6 Werken aan perspectief Publicatiedatum: 26 maart 2019	6.1	De effectiviteit van het beleid voor werk en activering in samenwerking met de partners te analyseren.	Passend bij het Utrechtse sturingsmodel zijn we continu in gesprek met onze partners over de effectiviteit van onze dienstverlening. Een voorbeeld is gesprekken met de aanbieders van Sociale Prestatie. Dit heeft zijn beslag gekregen in de aangepaste nadere regel Sociale Prestatie en Dagondersteuning. De ADSU-partners (met vertegenwoordiging uit de gemeente) hebben hun

Titel	Nr	Tekst	Planning/Stand van zaken
			uitgevoerde acties en samenwerkingsvorm geanalyseerd. Dit krijgt beslag in nieuwe samenwerkingsafspraken. Een ander voorbeeld is duidingsgesprekken met partners in het kader van Werkbeweging. Zie ook Raadsbrief uitvoeren aanbevelingen rekenkameronderzoek Werken aan Perspectief, 13 oktober 2020 (kenmerk 7957794).
	6.2A	Een kadernota Werk en activering op te stellen waarin de verbinding wordt gelegd met de huidige kenmerken van het bestand, de interne en externe dienstverlening en de actuele economische omstandigheden.	De actieagenda Werkbeweging is op 15 juli 2019 gepresenteerd en op 5 december 2019 door de raad vastgesteld. In de actieagenda is een verbinding gemaakt tussen de huidige kenmerken van het bestand de interne en externe dienstverlening en de destijds actuele omstandigheden. Tevens bevat de actieagenda een terugblik op de trends en ontwikkelingen van onze werkdienstverlening in de periode 2014-2019.
	6.2C	De raad vroegtijdig te betrekken in het proces bij de totstandkoming van de nieuwe kadernota Werk en activering.	De raad is vroegtijdig betrokken in het proces bij de totstandkoming van de actieagenda Werkbeweging door een raadsbrief, informatiebijeenkomst, stadsgesprek, bespreking bij de VJN en behandeling in de raad. Zie voor meer informatie Raadsbrief uitvoeren aanbevelingen rekenkameronderzoek Werken aan Perspectief, 13 oktober 2020 (kenmerk 7957794).
	6.3A	Het inzicht in kenmerken als gezondheid, werkervaring en leef- en inkomenssituatie te verbeteren zodat de aansluiting op het aanbod verbetert. Ook het inzicht in de taalvaardigheid dient verder verbeterd te worden.	Om het inzicht te verbeteren hebben we onder andere het aanvraagproces en de samenstelling van de teams en de dienstverlening aan jongeren aangepast. Er is continu aandacht voor (het vergroten van de) kennis en vaardigheden van onze professionals. Daarnaast is de beoordelingsschaal voor taalvaardigheid verfijnd. Met de actieagenda Werkbeweging is er meer tijd om de werkzoekenden te leren kennen en inzicht te krijgen in en aan te sluiten op de persoonlijke

Titel	Nr	Tekst	Planning/Stand van zaken
			situatie van werkzoekenden. Zie voor meer informatie Raadsbrief Voortgangsrapportage Actieagenda Werkbeweging, 26 april 2021, kenmerk 8760745.
	6.3B	Een intensievere aanpak van taalachterstanden te ontwikkelen ter bevordering van maatschappelijke participatie.	Met het plan van aanpak laaggeletterdheid (raadsbrief Meerjarenplan Laaggeletterdheid en digitale vaardigheden volwassenen, kenmerk 6216656) bent u geïnformeerd over een intensievere aanpak taalachterstanden. Bijlage 5 bevat eveneens een overzicht met het taalaanbod van Werk en Inkomen. In het kader van de actieagenda Werkbeweging en de aanpak doorgaande lijn werk en taal wordt gewerkt aan het ontwikkelen van een intensieve aanpak waarbij taal en leren centraal staan. Meer informatie is opgenomen in de Voortgangsrapportage (Raadsbrief 26 april 2021, kenmerk 8760745).
	6.4A	In de dienstverlening nadrukkelijker rekening te houden met de veranderde persoonlijke situatie en wensen van de uitkeringsgerechtigden.	We kijken wat nodig is en past bij de persoonlijke situatie, hoe meer ondersteuning iemand nodig heeft om betaald werk uit te kunnen voeren, hoe ruimer het aanbod als de stap naar betaald werk nog te groot is. De wensen van uitkeringsgerechtigden hebben geleid tot aanpassingen in ons aanbod zoals de mogelijkheid om uren op te bouwen en combinaties van taal, leren en werk. Voor meer informatie Raadsbrief uitvoeren aanbevelingen rekenkameronderzoek Werken aan Perspectief, 13 oktober 2020 (kenmerk 7957794).
	6.4B	De huidige omstandigheden te gebruiken om samen met werkgevers meer passende werkplekken te creëren.	In het kader van Werkbeweging wordt samen met werkgevers en andere partners gewerkt aan het creëren van nieuwe banen. U bent hierover geïnformeerd in de Voortgangsrapportage Werkbeweging (Raadsbrief 26 april 2021, kenmerk 8760745).

Titel	Nr	Tekst	Planning/Stand van zaken
	6.5A	De interne en externe samenwerking te intensiveren door het inzicht in elkaars rollen en taken te vergroten, en blijvend te investeren in bekendheid van elkaars aanbod.	Samen met de buurtteams, U-centraal en Dock is gewerkt aan een vernieuwde beschrijving van het proces, rollen, taken en afspraken tussen buurtteammedewerkers en werkmatchers van WenI. Dit heeft geleid tot de opzet van twee pilots. In 2020 zijn bijeenkomsten georganiseerd om aanbieders en verwijzers voor te lichten over het nut van activering, welk aanbod er is en hoe je dit kunt vinden. Er wordt gewerkt aan een naslagwerk voor buurtteammedewerkers over het zorgaanbod en de zorgaanbieders.
	6.5B	De verschillende passende ondersteuningstrajecten gezamenlijk met de buurtteams en andere samenwerkingspartners verder uit te werken en als gemeente de regie te voeren over het totale traject.	In 2020 is een nieuwe contractperiode ingegaan met 21 aanbieders van Arbeidsmatige Activering (AA). Met de geselecteerde aanbieders blijft de diversiteit van het aanbod AA behouden waarmee er ruime mogelijkheid bestaat om deelnemers een passende plek te bieden.
	6.6	De dienstverlening aan en communicatie met uitkeringsgerechtigden in de arrangementen 3 en 4 te verbeteren door de kennis van het personeel over veel voorkomende problematieken te vergroten en meer aandacht te hebben voor de persoonlijke situatie en individuele zorgvraag.	In aanvulling op de uitvoering van bovenstaande aanbevelingen besteden we specifiek aandacht aan onze communicatiemiddelen. Onze brieven en berichten op de website zijn op taalniveau B1. We werken niet alleen met tekst maar communiceren ook met infographics. Mensen die niet digitaal vaardig zijn en iedereen met vragen, kunnen terecht bij het servicepunt Utrecht in het Stadskantoor en werkmatchers lichten indien nodig berichten van WenI mondeling toe.
	6.7A	De informatievoorziening aan de raad — in combinatie met de nieuwe kadernota Werk en activering — opnieuw in te richten, zodat de informatie van WenI en MO goed op elkaar en op de beoogde prestaties en effecten van het nieuwe werk- en activeringsbeleid is afgestemd.	Vanaf 2020 wordt over de activiteiten van het programma Maatschappelijke Ondersteuning verantwoord binnen de programma's Ondersteuning op Maat (met Zorg voor Jeugd) en Samenleven en Sport. De aanpassing in de beleids- en beheercyclus is bedoeld om de raad beter te faciliteren om zo beter te kunnen sturen. Het

Titel	Nr	Tekst	Planning/Stand van zaken
			monitoren en sturen binnen Werkbeweging is ook op deze leest gestoeld. Daarnaast is de informatie over activering en werk in de voortgangsrapportages van MO en de jaarstukken van MO en WenI onderling afgestemd.
	6.7B	In samenspraak met de raad en samenwerkingspartners vast te stellen welke indicatoren nodig en realiseerbaar zijn om de effecten en prestaties van het nieuwe werk- en activeringsbeleid te kunnen beoordelen.	We houden zicht op de bewegingen richting werk binnen de actieagenda Werkbeweging. We gebruiken hiervoor model Simons, de Utrechtse manier van sturen en verantwoorden waarbij volgen, spiegelen en leren centraal staat. We hebben u over de wijze waarop we monitoren geïnformeerd in de raadsbrief Monitor Werkbeweging (26 mei 2020, kenmerk 7398659) en de technische informatiebijeenkomst (digitaal) van 7 juli 2020.
	6.8	De raad binnen zes weken door middel van een plan van aanpak te informeren over de wijze waarop deze aanbevelingen worden uitgevoerd en over de voortgang daarin.	Plan van aanpak: Raadsbrief Plan van aanpak rekenkameronderzoek Werken aan Perspectief (15 juli 2019, kenmerk 6249223) Voortgang: Raadsbrief uitvoeren aanbevelingen rekenkameronderzoek Werken aan Perspectief (13 oktober 2020, kenmerk 7957794.
7. Basiseducatie voor volwassenen (taal, rekenen en digitale vaardigheden). Publicatiedatum: 15 oktober 2020	7.1A	Het inzicht in de omvang van de groepen die nog onvoldoende beschikken over de basisvaardigheden te verbeteren.	In Q3 '21 volgt een terugkoppeling aan de raad, zoals genoemd in de Raadsbrief Regionaal Programma Educatie Volwassenen met PvA.
	7.1B	Als gemeente, gelet op de hardnekkigheid en complexiteit van het vraagstuk, toe te werken naar een intensievere en minder vrijblijvende aanpak en een sterkere regie te voeren op de vraag naar en het aanbod van basiseducatie.	In Q3 '21 volgt een terugkoppeling aan de raad, zoals genoemd in de Raadsbrief Regionaal Programma Educatie Volwassenen met PvA.
	7.2	Voor de verschillende vormen van basiseducatie concreet geformuleerde doelen op te stellen en deze doelen te koppelen aan	In Q3 '21 volgt een terugkoppeling aan de raad, zoals genoemd in de Raadsbrief Regionaal Programma Educatie Volwassenen met PvA.

Titel	Nr	Tekst	Planning/Stand van zaken
		de verschillende doelgroepen, waarin ook het beoogde maatschappelijk effect is opgenomen.	
	7.3A	Met educatieaanbieders duidelijker afspraken te maken over meer eenduidige verantwoordingsinformatie, waaronder informatie over klanttevredenheid en voortijdige uitval.	IIn Q3 '21 volgt een terugkoppeling aan de raad, zoals genoemd in de Raadsbrief Regionaal Programma Educatie Volwassenen met PvA.
	7.3B	De informatieverschaffing te stroomlijnen, wat kan helpen bij meer inzicht krijgen in effectiviteit.	In Q3 '21 volgt een terugkoppeling aan de raad, zoals genoemd in de Raadsbrief Regionaal Programma Educatie Volwassenen met PvA.
	7.4A	In te zetten op een verbreding van het aanbod, en de benutting daarvan, op het terrein van Nederlands als eerste taal (NT1) en van rekenen en vaker meer indirecte, innovatieve methoden toe te passen om Nederlandstalige laaggeletterden (NT1'ers) te bereiken.	In Q3 '21 volgt een terugkoppeling aan de raad, zoals genoemd in de Raadsbrief Regionaal Programma Educatie Volwassenen met PvA.
	7.4B	Als gemeente actiever te sturen op de inzichtelijkheid van het educatieaanbod, zodat samenwerking en doorverwijzing kunnen worden bevorderd.	In Q3 '21 volgt een terugkoppeling aan de raad, zoals genoemd in de Raadsbrief Regionaal Programma Educatie Volwassenen met PvA.
	7.5A	Een meer integrale aanpak te ontwikkelen waarin beleidsafdelingen – Maatschappelijke Ontwikkeling, Werk en Inkomen, en Volksgezondheid – tot een gezamenlijke aanpak komen van signalering, doorverwijzing en warme overdracht naar basiseducatie en taalonderwijs.	In Q3 '21 volgt een terugkoppeling aan de raad, zoals genoemd in de Raadsbrief Regionaal Programma Educatie Volwassenen met PvA.
	7.5B	De mogelijkheden te benutten die de Participatiewet biedt. Een intensievere aanpak te ontwikkelen om uitkeringsgerechtigden met taalachterstand te stimuleren naar taalles te gaan.	IIn Q3 '21 volgt een terugkoppeling aan de raad, zoals genoemd in de Raadsbrief Regionaal Programma Educatie Volwassenen met PvA.
	7.6A	In te zetten op de kansen die de werkvloer biedt en op een veel grotere rol van werkgevers bij het vergroten van taal- en rekenvaardigheid en digitale vaardigheden: daarbij als gemeente in de rol van werkgever ook zelf het goede voorbeeld te geven.	In Q3 '21 volgt een terugkoppeling aan de raad, zoals genoemd in de Raadsbrief Regionaal Programma Educatie Volwassenen met PvA.
	7.6B	In te zetten op de kansen die het onderwijs als vindplaats biedt en zo een nauwere samenwerking tussen onderwijs, de gemeente en de educatieve aanbieders te realiseren.Met als doel: het vergroten van taal- en rekenvaardigheid en digitale vaardigheden van jongeren.	In Q3 '21 volgt een terugkoppeling aan de raad, zoals genoemd in de Raadsbrief Regionaal Programma Educatie Volwassenen met PvA.

Titel	Nr	Tekst	Planning/Stand van zaken
	7.7A	Ter bevordering van een gelijk speelveld en toetreding van nieuwe aanbieders beleidsregels op te stellen met criteria voor de beoordeling van subsidieaanvragen en het subsidieregister te verbeteren.	In Q3 '21 volgt een terugkoppeling aan de raad, zoals genoemd in de Raadsbrief Regionaal Programma Educatie Volwassenen met PvA.
	7.7B	Ter vereenvoudiging van de interne controle op subsidies en inkoop bij de gemeente de subsidie- en inkoopdossiers onder te brengen op één centrale plaats.	In Q3 '21 volgt een terugkoppeling aan de raad, zoals genoemd in de Raadsbrief Regionaal Programma Educatie Volwassenen met PvA.
	7.8	De raad binnen zes weken door middel van een plan van aanpak te informeren over de wijze waarop deze aanbevelingen worden uitgevoerd.	In Q3 '21 volgt een terugkoppeling aan de raad, zoals genoemd in de Raadsbrief Regionaal Programma Educatie Volwassenen met PvA.
8. Regie op veiligheid en handhaving. Een onderzoek naar de regie op veiligheid en handhaving in de openbare ruimte in de gemeente Utrecht. Publicatiedatum: 17 maart 2020.	8.1A	Het inzicht in de omvang van de groepen die nog onvoldoende beschikken over de basisvaardigheden te verbeteren.	Op 8 december 2020 is de raadsbrief Vervolg Rekenkamerrapport "Regie op veiligheid en Handhaving" verzonden. Het college informeert de Raad daarmee over de wijze waarop de aanbevelingen van de rekenkamer ter harte worden genomen. Er wordt uitvoering gegeven aan verbeteringen langs de lijn van de aanbevelingen van de Rekenkamer. Dat doen we 'on the job', door werkenderwijs processen, systemen en samenwerkingsstructuren aan te pakken. Over de voortgang wordt de Raad geïnformeerd in 2021 als onderdeel van de 'rijke verantwoording'.
	8.1B	Ter bevordering van een gelijk speelveld en toetreding van nieuwe aanbieders beleidsregels op te stellen met criteria voor de beoordeling van subsidieaanvragen en het subsidieregister te verbeteren.	Op 8 december 2020 is de raadsbrief Vervolg Rekenkamerrapport "Regie op veiligheid en Handhaving" verzonden. Het college informeert de Raad daarmee over de wijze waarop de aanbevelingen van de rekenkamer ter harte worden genomen. Er wordt uitvoering gegeven aan verbeteringen langs de lijn van de aanbevelingen van de Rekenkamer. Dat doen we 'on the job', door werkenderwijs processen, systemen en samenwerkingsstructuren aan te pakken. Over de

Titel	Nr	Tekst	Planning/Stand van zaken
			voortgang wordt de Raad geïnformeerd in 2021 als onderdeel van de 'rijke verantwoording'.
	8.1C	Ter bevordering van een gelijk speelveld en toetreding van nieuwe aanbieders beleidsregels op te stellen met criteria voor de beoordeling van subsidieaanvragen en het subsidieregister te verbeteren.	Op 8 december 2020 is de raadsbrief Vervolg Rekenkamerrapport "Regie op veiligheid en Handhaving" verzonden. Het college informeert de Raad daarmee over de wijze waarop de aanbevelingen van de rekenkamer ter harte worden genomen. Er wordt uitvoering gegeven aan verbeteringen langs de lijn van de aanbevelingen van de Rekenkamer. Dat doen we 'on the job', door werkenderwijs processen, systemen en samenwerkingsstructuren aan te pakken. Over de voortgang wordt de Raad geïnformeerd in 2021 als onderdeel van de 'rijke verantwoording'.
	8.2A	Ter bevordering van een gelijk speelveld en toetreding van nieuwe aanbieders beleidsregels op te stellen met criteria voor de beoordeling van subsidieaanvragen en het subsidieregister te verbeteren.	Op 8 december 2020 is de raadsbrief Vervolg Rekenkamerrapport "Regie op veiligheid en Handhaving" verzonden. Het college informeert de Raad daarmee over de wijze waarop de aanbevelingen van de rekenkamer ter harte worden genomen. Er wordt uitvoering gegeven aan verbeteringen langs de lijn van de aanbevelingen van de Rekenkamer. Dat doen we 'on the job', door werkenderwijs processen, systemen en samenwerkingsstructuren aan te pakken. Over de voortgang wordt de Raad geïnformeerd in 2021 als onderdeel van de 'rijke verantwoording'.
	8.2B	Ter bevordering van een gelijk speelveld en toetreding van nieuwe aanbieders beleidsregels op te stellen met criteria voor de beoordeling van subsidieaanvragen en het subsidieregister te verbeteren.	Op 8 december 2020 is de raadsbrief Vervolg Rekenkamerrapport "Regie op veiligheid en Handhaving" verzonden. Het college informeert de Raad daarmee over de wijze waarop de aanbevelingen van de rekenkamer ter harte worden genomen. Er wordt uitvoering gegeven aan verbeteringen langs de lijn van de aanbevelingen van de Rekenkamer. Dat doen we 'on the job', door werkenderwijs processen, systemen en

Titel	Nr	Tekst	Planning/Stand van zaken
			samenwerkingsstructuren aan te pakken. Over de voortgang wordt de Raad geïnformeerd in 2021 als onderdeel van de 'rijke verantwoording'.
	8.3A	Ter bevordering van een gelijk speelveld en toetreding van nieuwe aanbieders beleidsregels op te stellen met criteria voor de beoordeling van subsidieaanvragen en het subsidieregister te verbeteren.	Op 8 december 2020 is de raadsbrief Vervolg Rekenkamerrapport "Regie op veiligheid en Handhaving" verzonden. Het college informeert de Raad daarmee over de wijze waarop de aanbevelingen van de rekenkamer ter harte worden genomen. Er wordt uitvoering gegeven aan verbeteringen langs de lijn van de aanbevelingen van de Rekenkamer. Dat doen we 'on the job', door werkenderwijs processen, systemen en samenwerkingsstructuren aan te pakken. Over de voortgang wordt de Raad geïnformeerd in 2021 als onderdeel van de 'rijke verantwoording'.
	8.3B	Ter bevordering van een gelijk speelveld en toetreding van nieuwe aanbieders beleidsregels op te stellen met criteria voor de beoordeling van subsidieaanvragen en het subsidieregister te verbeteren.	Op 8 december 2020 is de raadsbrief Vervolg Rekenkamerrapport "Regie op veiligheid en Handhaving" verzonden. Het college informeert de Raad daarmee over de wijze waarop de aanbevelingen van de rekenkamer ter harte worden genomen. Er wordt uitvoering gegeven aan verbeteringen langs de lijn van de aanbevelingen van de Rekenkamer. Dat doen we 'on the job', door werkenderwijs processen, systemen en samenwerkingsstructuren aan te pakken. Over de voortgang wordt de Raad geïnformeerd in 2021 als onderdeel van de 'rijke verantwoording'.
	8.3C	Ter bevordering van een gelijk speelveld en toetreding van nieuwe aanbieders beleidsregels op te stellen met criteria voor de beoordeling van subsidieaanvragen en het subsidieregister te verbeteren.	Op 8 december 2020 is de raadsbrief Vervolg Rekenkamerrapport "Regie op veiligheid en Handhaving" verzonden. Het college informeert de Raad daarmee over de wijze waarop de aanbevelingen van de rekenkamer ter harte worden genomen. Er wordt uitvoering gegeven aan verbeteringen langs de lijn van de aanbevelingen van de Rekenkamer. Dat doen we 'on the job', door

Titel	Nr	Tekst	Planning/Stand van zaken
			werkenderwijs processen, systemen en samenwerkingsstructuren aan te pakken. Over de voortgang wordt de Raad geïnformeerd in 2021 als onderdeel van de 'rijke verantwoording'.
	8.4	Ter bevordering van een gelijk speelveld en toetreding van nieuwe aanbieders beleidsregels op te stellen met criteria voor de beoordeling van subsidieaanvragen en het subsidieregister te verbeteren.	Op 8 december 2020 is de raadsbrief Vervolg Rekenkamerrapport "Regie op veiligheid en Handhaving" verzonden. Het college informeert de Raad daarmee over de wijze waarop de aanbevelingen van de rekenkamer ter harte worden genomen. Er wordt uitvoering gegeven aan verbeteringen langs de lijn van de aanbevelingen van de Rekenkamer. Dat doen we 'on the job', door werkenderwijs processen, systemen en samenwerkingsstructuren aan te pakken. Over de voortgang wordt de Raad geïnformeerd in 2021 als onderdeel van de 'rijke verantwoording'.
	8.5	Ter bevordering van een gelijk speelveld en toetreding van nieuwe aanbieders beleidsregels op te stellen met criteria voor de beoordeling van subsidieaanvragen en het subsidieregister te verbeteren.	Op 8 december 2020 is de raadsbrief Vervolg Rekenkamerrapport "Regie op veiligheid en Handhaving" verzonden. Het college informeert de Raad daarmee over de wijze waarop de aanbevelingen van de rekenkamer ter harte worden genomen. Er wordt uitvoering gegeven aan verbeteringen langs de lijn van de aanbevelingen van de Rekenkamer. Dat doen we 'on the job', door werkenderwijs processen, systemen en samenwerkingsstructuren aan te pakken. Over de voortgang wordt de Raad geïnformeerd in 2021 als onderdeel van de 'rijke verantwoording'.
	8.6	Ter bevordering van een gelijk speelveld en toetreding van nieuwe aanbieders beleidsregels op te stellen met criteria voor de beoordeling van subsidieaanvragen en het subsidieregister te verbeteren.	Op 8 december 2020 is de raadsbrief Vervolg Rekenkamerrapport "Regie op veiligheid en Handhaving" verzonden. Het college informeert de Raad daarmee over de wijze waarop de aanbevelingen van de rekenkamer ter harte worden genomen. Er wordt uitvoering gegeven aan verbeteringen langs de lijn van de aanbevelingen

Titel	Nr	Tekst	Planning/Stand van zaken
			van de Rekenkamer. Dat doen we 'on the job', door werkenderwijs processen, systemen en samenwerkingsstructuren aan te pakken. Over de voortgang wordt de Raad geïnformeerd in 2021 als onderdeel van de 'rijke verantwoording'.
	7.7A	Ter bevordering van een gelijk speelveld en toetreding van nieuwe aanbieders beleidsregels op te stellen met criteria voor de beoordeling van subsidieaanvragen en het subsidieregister te verbeteren.	Op 8 december 2020 is de raadsbrief Vervolg Rekenkamerrapport "Regie op veiligheid en Handhaving" verzonden. Het college informeert de Raad daarmee over de wijze waarop de aanbevelingen van de rekenkamer ter harte worden genomen. Er wordt uitvoering gegeven aan verbeteringen langs de lijn van de aanbevelingen van de Rekenkamer. Dat doen we 'on the job', door werkenderwijs processen, systemen en samenwerkingsstructuren aan te pakken. Over de voortgang wordt de Raad geïnformeerd in 2021 als onderdeel van de 'rijke verantwoording'.

Verklarende woordenlijst

Begrip	Omschrijving
Accres	Jaarlijkse groei van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds. Op basis van de normeringssystematiek is deze gekoppeld aan de groei van de netto gecorrigeerde rijksuitgaven; stijgen de rijksuitgaven, dan stijgt ook het Gemeentefonds, en andersom.
Actuele begroting	De laatst door de gemeenteraad vastgestelde begroting. Dit betreft de nominale begroting plus alle door de gemeenteraad vastgestelde begrotingswijzigingen.
Afschrijving	Jaarlijkse afboeking van een deel van de boekwaarde van een geactiveerd goed. Deze wordt geacht de waardevermindering van het actief tot uitdrukking te brengen. De afschrijving wordt ten laste gebracht van de rekening van lasten en baten.
Algemene dekkingsreserves	Reserves waarvan de renteopbrengst wordt aangewend als algemeen dekkingsmiddel.
Algemene reserves	Alle reserves niet zijnde bestemmingsreserves. Tot de algemene reserves worden gerekend de algemene reserve in enge zin, de algemene dekkingsreserves, de reserve grondexploitaties en de dienstbedrijfsreserves.
Algemene uitkering	Uitkering uit het Gemeentefonds door het Rijk aan alle gemeenten op basis van algemene verdeelmaatstaven, vastgelegd in de Financiële verhoudingswet, met het karakter van algemene middelen.
Balans	Overzicht van activa en passiva (bezittingen en schulden) van een organisatie op een bepaald moment.
Baten	De aanduiding volgens de comptabiliteitsvoorschriften voor de opbrengsten/inkomsten van de gemeente.
Baten-lastenstelsel	In dit stelsel worden uitgaven en inkomsten toegerekend aan het tijdvak waarin het verbruik van goederen en diensten plaatsvindt en de baten ontstaan. Dit maakt het mogelijk om de integrale kosten en opbrengsten af te leiden uit de administratie en leidt daarmee tot een doelmatiger beheer.
Begrotingswijziging	Een aanpassing van de ramingen tijdens het begrotingsjaar; een dergelijk besluit wordt door de gemeenteraad genomen.
Bestuursrapportage	De eerste bestuursrapportage is onderdeel van de voorjaarsnota. De tweede bestuursrapportage wordt gelijktijdig met de programmabegroting uitgebracht. Hierin wordt tussentijdse verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid en worden nieuwe ontwikkelingen gesignaleerd. Op basis van deze informatie kan tussentijds worden bijgestuurd en vindt bijstelling plaats van de lopende begroting.
Bestemmingsreserves	Reserves waaraan de gemeenteraad een bepaalde bestedingsrichting heeft gegeven.
BTW-Compensatiefonds	Sinds 2003 geldt voor de gemeenten een BTW-regime. Het BTW-compensatiefonds is ingesteld om de verschillen tussen de verlaging van de programmabegroting en die van het Gemeentefonds te egaliseren, opdat de invoering van het BTW-regime budgettair neutraal verloopt.
Budgettair neutraal	Een beleidswijziging die de uitkomst van de programmabegroting per saldo niet beïnvloedt.
Besluit Begroten en verantwoorden (BBV)	Wettelijke voorschriften voor de inrichting van de programmabegroting en –jaarstukken.

Begrip	Omschrijving
Controleverklaring	Schriftelijke mededeling van de accountant waarin deze een oordeel geeft over de getrouwheid en de rechtmatigheid van de (financiële) verantwoording.
Coronavirus	Dit is een groep van virussen die tot luchtweginfecties kunnen leiden bij mensen en dieren. De meeste coronavirussen leiden bij besmetting, net als rhinovirussen, tot een gewone verkoudheid. Over het algemeen veroorzaken ze verkoudheid in de winter en vroeg in de lente. In 2020 heeft dit virus geleid tot een pandemie die voort duurde tot in 2021.
Creditrating	Een creditrating is een oordeel over de kredietwaardigheid van bedrijven, financiële instellingen of overheden. De rating wordt uitgedrukt op een schaal van AAA (top kredietwaardig) naar D (faillissement). Deze oordelen worden afgegeven door internationaal erkende ratingbureaus als Standard en Poor's (S&P) en Moody'
Decentralisatie	Het overdragen van meer verantwoordelijkheden en bevoegdheden naar lagere overheden. Concreet kan dit leiden tot overheveling van taken (en de daartoe benodigde middelen) van de centrale overheid naar andere overheden.
Dekkingspercentage	Bepaalde gemeentelijke lasten kunnen aan de burger worden doorberekend (bijvoorbeeld de kosten van de riolering en afvalinzameling); de mate waarin dit gebeurt wordt tot uitdrukking gebracht door het dekkingspercentage. Bij een volledige doorberekening is sprake van een dekkingspercentage van 100%.
Doelmatigheid (efficiency)	De mate waarin een maximale hoeveelheid prestaties wordt geleverd met een minimale hoeveelheid middelen of een hogere kwaliteit wordt bereikt bij een gelijkblijvende hoeveelheid middelen. Onderzoek naar doelmatigheid richt zich vooral op verbetering van bedrijfsvoering.
Egalisatievoorzieningen	Voorzieningen die samenhangen met het in de tijd onregelmatig gespreid zijn van bepaalde kosten.
Eigen vermogen	Het eigen vermogen is het verschil tussen de activa en het vreemd vermogen. Het eigen vermogen op de balans bestaat uit de algemene reserves, de bestemmingsreserves en het gerealiseerd resultaat.
Financiering	De wijze waarop de gemeente in de behoefte aan geld (kort) en kapitaal (lang) voorziet: het geldbeheer. Uitgaven en inkomsten gaan niet altijd gelijk op en voor investeringen wordt in principe geleend. Daardoor kunnen tijdelijk overschotten of tekorten ontstaan. Op de geld- en kapitaalmarkt wordt dit glad gestreken.
Garantie	Zekerheidstelling door de gemeente ten behoeve van derden die een lening aantrekken. Bij derden valt te denken aan sportverenigingen of welzijnsinstellingen. Ingeval van wanbetaling zal de gemeente de resterende schuld dienen af te lossen.
Gemeentefonds	Landelijk fonds onder beheer van het ministerie van Binnenlandse Zaken, waarin een deel van de opbrengst van de rijksbelastingen wordt gestort. Uit dit fonds worden jaarlijks (algemene) uitkeringen gedaan aan de gemeenten ter dekking van een deel van hun uitgaven. Deze gelden zijn, voor zover daar geen wettelijke verplichtingen tegenover staan, vrij besteedbaar.
Incidenteel	Eenmalig, dat wil zeggen niet jaarlijks terugkerend.

Begrip	Omschrijving
Interbestuurlijk Toezicht	Komt voort uit de Wet revitalisering generiek toezicht (Wrgt) en heeft als doel om de horizontale verantwoording, van gemeentelijke medebewindstaken, tussen de gemeenteraad en het college van B en W te versterken en de verticale toezichtdruk door de Provincie en het Rijk te verminderen.
Integratie-uitkering	Uitkering uit het Gemeentefonds van tijdelijke aard ter overbrugging van gefaseerde overheveling van specifieke rijksuitkeringen.
Investering	De aanschaf of de productie van een kapitaalgoed.
Jaarrekening	Eén van de twee onderdelen van de jaarstukken. De jaarrekening geeft een analyse van de afwijkingen tussen de begrote en gerealiseerde lasten en baten. Tevens wordt in de jaarrekening de stand van de gemeentelijke vermogenspositie opgemaakt.
Jaarverslag	Eén van de twee onderdelen van de jaarstukken. Het jaarverslag bevat de meer beleidsmatige onderdelen, zoals de programma- en paragraaf verantwoording
Kapitaalgoed	Duurzaam productiemiddel, dat nodig is om de aan de burgers te leveren diensten en goederen, te produceren. Daarbij gaat het om een productiemiddel dat meerdere jaren meegaat en veelal veel waarde heeft.
Kapitaallasten	Deze bestaan uit de componenten afschrijving en rente. Het zijn de exploitatiekosten van vaste activa. Deze volgen de levensduur. De rentekosten ontstaan omdat beslag op vermogen wordt gelegd. Vanwege jaarlijkse afschrijving daalt de boekwaarde en nemen de rentekosten af.
Kasgeldlimiet	Deel van het financieringstekort dat maximaal tegen kort geld mag worden geleend. Is het financieringstekort hoger dan de kasgeldlimiet dan moet dat via lang geld worden gefinancierd.
Kengetal	Een absoluut getal of een verhoudingsgetal dat is uitgedrukt in fysieke- of in geldeenheden en dat de toestand van of de ontwikkeling op een programma in beeld brengt.
(kortlopende leningen)	Middelen die worden aangetrokken op de geldmarkt in de vorm van kortlopende leningen (looptijd korter dan een jaar).
(langlopende leningen)	Middelen die worden aangetrokken op de kapitaalmarkt in de vorm van langlopende leningen (looptijd langer dan een jaar).
Leges	Heffing op een publiekrechtelijke grondslag voor een gemeentelijk goed of een gemeentelijke dienst (bijvoorbeeld leges paspoorten, leges bouwvergunningen). Het totaal van de gemeentelijke leges mag niet meer dan kostendekkend zijn.
Liquiditeitsplanning	Een liquiditeitsplanning geeft inzicht in tijdstip, omvang en periode waarvoor financieringsmiddelen moeten worden aangetrokken. Door een tijdig inzicht daarin wordt voorkomen dat dure ad-hoc maatregelen moeten worden genomen.
Nationale Hypotheekgarantie (NHG)	De Nationale Hypotheek Garantie (NHG) is een garantie op hypotheken tot 245.000 euro. Met de NHG leent u veilig. Is bij verkoop van uw woning de opbrengst onvoldoende om uw hypotheek af te lossen? Dan neemt de NHG de restschuld van u over. Ook krijgt u korting op uw hypotheekrente.
Nominale begroting	De raming van lasten en baten die is opgenomen in het boekwerk van de programmabegroting. Behandeling en vaststelling vinden plaats tijdens de begrotingsbehandeling in november.
Nominale compensatie	De compensatie van loon- en prijsontwikkelingen.

Begrip	Omschrijving
Normeringssystematiek	Ook wel bekend als 'samen de trap of, samen de trap af'. Volgens deze systematiek is de hoogte van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds gekoppeld aan de omvang van de (netto gecorrigeerde) rijksuitgaven. Als de relevante rijksuitgaven stijgen, dan neemt de omvang van het Gemeentefonds toe; dalen de rijksuitgaven, dan neemt de omvang van het Gemeentefonds af.
Omslagrente	De rekenrente die de Centrale Treasury gebruikt voor het berekenen van de rentelasten over de gedane investeringen. Deze rente is onderdeel van de kapitaallasten en wordt doorberekend aan de diensten.
Payer Swap	Een swap is een financieel product waarbij renteverplichtingen worden geruild ter bescherming tegen renterisico's. Indien daarbij een variabele renteverplichting wordt geruild voor een te betalen vaste rente is sprake van een payer swap. Met een payer swap dekt men zich in tegen een rentestijging.
Precariobelasting	Recht voor het gebruik van openbare grond of water. Het recht kan worden geheven van degene die voorwerpen onder, op of boven openbare gemeentegrond of water heeft of van degene voor wie dit gebeurt.
Programmabegroting	Het overzicht van de verwachte lasten en baten, opgesteld volgens het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV). De programmabegroting is opgebouwd uit de beleidsbegroting en de financiële begroting, die op hoofdlijnen inzicht geven in het voorgestane beleid en de daarmee samenhangende financiële middelen voor het komend jaar en de daarop volgende drie jaren. De programmabegroting wordt door de gemeenteraad vastgesteld.
Overzicht van lasten en baten	Overzicht van de in een bepaald jaar gerealiseerde lasten en baten. De programmabegroting is opgebouwd uit het jaarverslag en de jaarrekening. De programmaverantwoording dient ter verantwoording van het uitvoeren van de programmabegroting.
Reserve grondexploitatie	Het weerstandsvermogen dat dient als buffer voor de risico's die worden gelopen bij grondexploitaties.
Reserves	Dit betreft in beginsel vrij aanwendbare middelen. Daarom behoren ze tot het eigen vermogen. De reserves worden onderscheiden in algemene reserves en bestemmingsreserves.
Risicomodel	Overzicht van risico's zoals bekend bij het aanbieden van de programmabegroting en de jaarstukken.
Risicovoorzieningen	Voorzieningen die betrekking hebben op gekwantificeerde risico's, niet zijnde de risico's over de apparaatskosten (deze laatste worden gedekt door de algemene reserve en/of bedrijfsreserves).
Stelpost	Een begrotingspost waarop bedragen worden geraamd die nog niet specifiek benoemd kunnen worden of nog te verdelen zijn.
Structureel	Jaarlijks terugkerend. Structurele kosten dienen door structurele opbrengsten te worden gedekt.
Subsidie	Overdracht van de gemeente aan derden, zowel particuliere instellingen als natuurlijke personen.
Technische wijziging	Een wijziging van de begroting die ofwel beleidsarm is of een administratieve verwerking van een al genomen besluit.
Treasury	Dit betreft het geheel van activiteiten in verband met de financiering.

Begrip	Omschrijving
Treasurystatuut	Hierin worden de uitgangspunten, doelstellingen, beleidsmatige en organisatorische kaders voor de treasuryfunctie vastgelegd. Tevens bevat het treasurystatuut regels over de inhoud, vorm en periodiciteit van de verantwoordingsinformatie over de treasury.
Verantwoording	Zie programmaverantwoording.
Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen	Project dat tot doel heeft de verantwoordings- en controle-informatie van de gemeente aan het Rijk te stroomlijnen en te vereenvoudigen/verminderen. Per specifieke uitkering is geen aparte controleverklaring meer vereist. Volstaan kan worden met de jaarrekening, met daarbij gevoegd een bijlage met een aantal gegevens per specifieke uitkering.
Verplichting	Contractuele overeenkomst tot het betalen van een vast bedrag aan een bekende partij.
Verplicht deel reserve	Middelen worden als verplicht aangemerkt indien sprake is van een juridisch afdwingbare verplichting richting derden. Een dergelijke verplichting bestaat wanneer er met derden afspraken zijn gemaakt over de besteding van middelen in een juridisch bindende wijze zoals een contract, opdracht of schriftelijke bevestiging. Het bestaan van concrete plannen of een bestemming van (een deel van) de middelen ter dekking van bijvoorbeeld onderdelen van het coalitieakkoord, zijn niet aangemerkt als juridische verplichting zolang er geen afspraken met derden zijn vastgelegd.
Voorziening	Verplichting met een voorwaardelijk karakter. Deze wordt op de balans gerekend tot het vreemd vermogen. Ze wordt getroffen voor toekomstige uitgaven, waarvan de oorzaak zich al heeft voorgedaan. Een voorziening moet dekkend zijn voor de achterliggende voorwaardelijke verplichting. Voorzieningen worden onderscheiden in risico- en egalisatievoorzieningen.
Weerstandsvermogen	Maatstaf voor de mate waarin de gemeente in staat is om de gevolgen van risico's op te vangen zonder dat het beleid of de uitvoering daarvan in gevaar komt. Het weerstandsvermogen is afhankelijk van de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit (hoeveel middelen zijn nodig om alle risico's op te kunnen vangen).